

Expositio super libz psalmoz
regni pphete per reuerendū et religi
osum patrem: fratrem Petrum de
Parentals: priorem florentiensis
pmonstratensis ordinis: ex diuer
sis sanctorum codicibus: videlicet
Augustino Hieronimo Gregorio
Cassiodoro Remigio Hugoe de sā
cto victore Nicolao & lpra: a ceteris
industriose collecta: feliciter inci
pit.

Detri re
uerendo do
mino q meo
carissimo do
mino Johā
ni de Arkel:
duduz traie

denfi ecclesie: nunc vero leodiensi
epō: frater Petr⁹ prior ecclesie flo
rentien̄ indign⁹ pmonstraten̄ ordi
nis. interpretationez sui nominis cū
sanctis patribus feliciter obtinē.
Pater carissime cū rez quālibet ho
nestatis splendore p̄cipua; simul
a vtilitatis fructibus plenam: pia
pariter a prudēs auctoritas iubere
disposuit: et eandē rem hūilis obe
dientia toto mētis ānifu iussa pro
viribus suis aggredi non refugit
Non est dubitanduz diuina inspi
ratione pietatē illaz vt iubēt p̄mo
nitam: a hanc vt p̄ficiat adiuuan
dam. Quod reuera pius dominus
mibi indigno clementē donauit ex
periri: quonia; cum placuisset v̄ie
paternitati iubere vt compilatōez
ex dictis sanctorum patrū venera
bilūq; doctorū super librum psal

morū colligeret: singulorūq; dicta
pp̄his eorum nominibus rubro su
perinsererem ad modum continue
quā beat⁹ Thomas de aquino su
per quattuor euāgelia industriose
ex dictis scōruz collegit in volumē
vnū simile opus sup librum psal
moruz ex scōz florib⁹ vt valui. ni
hilominus tamen vt potui seriose
compilando cōtexui velut fertū mi
ro redolens virtutū odore: ac tripli
ti ecclesie fructu

Cassiodo.

Enimvero sic corona suauissimis
aserta floribus spiramē efficit gr
tiosum. ita a hoc volumen sanctoruz
doctrinā coruscās diuersis virtutū
fragrare sentit odorib⁹ mō institu
tione salutari: modo letantiū iubila
tione: modo penitentū gemitu: mo
do pollicitatōe p̄mioruz: mō terro
re penaruz a vbiq; laudibus domi
ni deo

Collector

et q; si in
ratuz. eodez quo
modolibet incaute defecerim scito in
iuncte mihi obedientie meā opies
ignorantiā vestre prudenti correāio
ni humiliter me sūmitto. Elige ns
magis ab aliquibus notari de im
peritia q̄ a vestra palmitate de mo
bedientia reprehendi. Veruz vt luci
dior prefate compilationis pateat
procel

August.

Scienduz ē
sus. in primis q
iste liber apud hebreos p̄p̄ diuer
sas causas tribus modis intitula
tur. videlicet liber hymnoruz: liber
sotiloquiorum: a liber psalmicū.
Ideo emz intitulatur liber hymno
rum. quia totū istud opus ad lau
a. ij.

Handwritten notes:
libz psalmoz
p̄p̄
libz

sem dei p̄tinet. **Hymnus** enim dicitur laus dei: primo heroico vel ex metro lirico carmine composita.

Pico de lyra. **Raz** hymni isti sunt apud hebreos metricè cōscripti q̄d in translatione seu uari nō p̄o.

Aug Liter soliloquit. quōrū ideo intitulā. quia p̄pha hūmā generis rep̄tōem diuina inspiratione tantū: a non p̄ somniū: vel p̄ aliq̄. facta ut aliq̄ p̄phete p̄uidens. nō in publico ut aliq̄ p̄pheta bat: s; ip̄e in p̄mis de incarnatione dñi futura tecū gaudebat: postea ab alijs recitari fa.

Cassi Aliq̄ p̄phete obiciebat. scire per quas daz reū imagines aut p̄ emigmata de christo p̄phetauerūt. videlicet p̄ angelo: sicut locuti sunt **Abrahe** ut **Loth** **Zacharie** et **Marie**. **Vl** p̄ visiones: sicut **Isaias** **Ezechiel** et plures alijs. **Vel** p̄ somnia: sicut **Salomon** et **Daniel**. **Vel** p̄ nubem a voce de celo: ut **Moyse**. **Dauid** vero solius sp̄s sancti instrumentū: sine omni exteriori amiculo factū a doctōrū suā edidit p̄phetiaz.

Aug Intitulā etiam hic liber psalmoz ideo q̄ p̄pheta post q̄ diuina inspiratione dōmiceaz incarnationez p̄uiderat a humani generis rep̄tationem crediderat scriptaz illam p̄phetiaz modulabatur in **Glo** Quod nō psalterio.

Glo mē accepit a quodam musico instrumento q̄d hebraice nablum: grece psalteriū: a greco psallin quod est tangere: latine organū dicitur. videlicet in

80
unq̄ q̄d
V. et. ligni
quod p̄ferat et est p̄cipue
Filius
S. mag
A. p̄p̄
yand

strumentū dēem habens cordas quod a superiori reddit sonum p̄ tatum manūz. **Ab** illo autē instrumento ad litteram nominat. ideo liber iste quia ab sonū illius instrumenti **Dauid** decātabat psal. ante archam in tabernaculo domini.

Cassi In p̄mo enim libro paralyponemona. xv. legitur q̄ cum p̄pheta **Dauid** deuotus dño etate senuisset: volens magnificare cultum templi ad honorem deitaz archa d̄ sylo reducere ē elegit q̄tuor milia hominū ex populo israheli qui psalmos quos ipse ex domini inspiratione ptulerit organis: cytharis: nablis: tympanis: cymbalis: tubis: p̄p̄riazq̄ voce in magnaz iocunditatem sup̄ne gratie p̄sonarent. **Qui** dam eorum voce humana psallebant. quidam in instrumentis musicis. et tertia pars cōmūnis de vtrisq̄ partibus aptabatur: ut vox hominis cum instrumentis predictis osona modulatione cōcordaret.

Sequitur aug

Ex sup̄radictis vero quattuor milibus. cl. elegit principes qui antecedentes alijs p̄essent. **Quibus** omnibus alios quattuor p̄fecit. scilicet **Ethā** **Eman** **Asaph** **Edithū**. Ipse quoq̄ in psalterio modulans in tabernaculo ad diuinum cultūz ceteros inuitabat. **Et** quemadmodum singule modulationes illius instrumenti vocabantur psalmi. **Ita** a singule istius libri particule a clausule psalmi dicuntur. **Quz** quoq̄ spirituales intelligentiam

nablum
psallin
1.3 = tangere

Superior
psalmorum

bene ab illo instrumento nomen
sortitur. quia sicut illud instrumē
tum est decaroduz id est decem ha
bens cordas. ita liber iste docet ob
seruantiam decem mandatorum.
Et sicut illud instrumentum reddit
sonum a superiori per manuum
tactum: sic iste liber docet bene ope
rari non pro terrenis: sed pro cele
stibus que sursum sunt.

~~Dequit Nicolau~~

Deinde sciendum est qd licet Augu
stinus et Cassiodorus asserat om
nes psalmos a Dauid compositos
Hieronimus vero Hilarius alijs
doctores vt Crisostomus in prefa
tione super psalmum quinquage
simum dicunt alios scripsisse ali
quos psalmos vt Moysen Salo
monem: filios chore Asaph Ethā
et Eman ac Rdithum: de quibus
in titulis psalmorum aliquando fit
mentio. Psalmi facti tamen a da
uid et alijs collecti fuerunt et in vno
libro congregati qui dicitur liber
psalmorum. et hoc per Esdras scri
bam et prophetam: vel per alium
prophetam sanctum quicumq; fu
erit: vt dicit Hieronimus in pro
logo super librum istuz qui in mo
dernis biblijs comuniter non ha
betur. Tenetur tamen communi
ter a doctoribus nostris qd Esdras
qui legem combustam a babilo
nijs instrumtu spiritussandi repara
uit eodem spū reuelante psalmos
a diuersis factos in hoc volumē cō
gregauit: et eis titulos imposuit
qui sunt quasi clauēs psalmorum

Esdras dicitur
cap

per quos intelligentia psalmorum
clarescit: de quibus singulis suis in
fra plenus dicitur. Et licet Esdras
psalmos vt dictum est collegerit:
tamen non dicitur auctor seu cau
sa efficiens instrumentalis huius
libri: sed magis ipse Dauid qui
maiorē partem psalmorum fe
cit. Totum enim a maiori parte
nominatur. **¶** Nec autem cau
sa efficiens duplex est. scilicet pū
cipalis: et instrumentalis. Prin
cipalis autem est ipse deus qui re
uelauit mysteria in hoc libro descri
pta. Instrumentalis autem est ipse
Dauid cui contenta in hoc libro fe
erunt reuelata q ab eo scripta. Nā
ad actum prophetandi concurrūt
duo. scilicet deus tanquā causa pū
cipalis mentis prophete tangens
seu eleuans ad cognitionem super
naturalem: et tanquā causa instru
mentalis: mens scilicet prophete
hoc mō tacta seu illuminata. Opor
tet em q simul sint mouens actu:
et res mota. Propter quod domi
nus dicit Numeri. xij°. Si quis
inter vos propheta domini fuerit
in visione apparebo eis: aut per som
nuz loquar. In quo verbo tangunt
duo modi prophetie proprie dicte
ad quos omnes alij reducuntur.
vnus est in vigilia: qui notatur
cum dicitur. In visione apparebo
eis: scilicet in vigilia veritatem sup
naturalem ei ostendens. Alius est
in somno: qui notatur cum dicitur.
Aut per somnum loquar: videlicet
occulta sibi reuelans. **¶** Cau
sa vero materialis huius libri seu
a. iij.

Apparebo eis
per somnum loquar

subiectiua: aut interio auctoris est
totus christus per modum diuine
laudis. Intendit enim auctor ho
mines in Adam deformatos chri
sto nouo homini conformare ut be
atitudinez in primo parente amis
sam in se studeant reformare. Ad
auctoris comunitate dicitur qd hic
liber continet totam sacra scriptu
ram per modum laudis diuine. pro
pter quod dicitur liber psalmodu
id est laudum diuinarum. De cui
us magnitudine potest dici illud
Ierodi. iij. Vadam a videro hanc
visionem magnam: quod est ver
bum Moysi quod interpretatur ex
tractus de aquis. quia nullus est
aptus ad considerationem veritatis
in hoc libro contentis: nisi fuerit ex
tractus ab aquis voluptatu: pre
sentis vite. Vnde dicitur Psal.
xxviii. Quem intelligere faciet au
ditum: scilicet dominus. Et respon
det propheta: ablatus a lacte
auulsos ab uberibus: id est a cor
poris voluptatibus. **C**ausa
vero formalis huius libri consistit
in modo tractandi. et modus tra
ctandi est modus agendi: qui in
proposito est modus deum lauda
di. Quicquid enim in hoc libro con
tinetur hoc per modum diuine lau
dis ponitur. Laus vero diuina est
oratio seu species orationis. Oratio
autem secundum Damascenum est ascen
sus mentis in deum.

Callipodus Sed scien
dum quod hic
modus tractandi talis est. Quan
do agit de christo secundum caput.

aliquando secundum corpus. aliquan
do secundum vtrumque. De christo autez
secundum caput agitur tribus modis.
Quandoque secundum humanitatem: ut
ibi. Ego dormiui et somnum cepi.
Et aliquando per transumptionem
ut quando videtur voce membrorum
suorum videlicet hominum: ut ibi
Longe a salute mea verba delicto
rum meorum. Ipse christus delicta
non habuit: sed loquitur pro suis
membris que non sunt sine delicto
Et ibi. Deus tu scis insipientiam me
am etc. Item de ecclesia agitur vel
accipit tribus modis. quia de ipsa
infra tractatur aliquando secundum im
perfectos. interdum secundum malos
qui sunt in ecclesia corpore: non me
te. nomine non numine.

Nicolaus Causa vero fi
nalis huius li
bri consistit in hoc quod iste liber com
positus est ad utilitatem nostram
ut per doctrinam eius perueniamus
ad beatitudinem futuram. Vnde Lu
ce primo dicitur. Exiit nobis conu
salutis: id est sacram scripturam
efficacem ad consequendam salu
tem: in domo Dauid pueri sui: id est
in libro psalmodum. quia Dauid
per maiori parte fuit auctor istius
libri. Domo enim eo quod est capax
dei per cognitionem et amorem est
ordinatus ad quendam finem su
pernaturalem: secundum illud. Psal. lxxiiij.
Quod oculus non vidit nec auris
audiuit: et in cor hominis non ascen
dit que preparauit dominus dili
gentibus se. Et quia ad finem tota
liter incognitum nullus potest se

lib. psalmodum
l. 50

Oratio
l. 50

dirigere. ideo necessarium fuit aliq̄
diuinitus hominibus reuelari per
que dirigerentur in finem superna
turalem. Huiusmodi autem est sa
era scriptura diuinitus reuelata. pro
pter quod de ea dicit apostolus
ad Romanos. x. Quęcunq̄ scripta
sunt ad nostram doctrinam; scripta
sunt: vt per patientiam et consola
tionem scripturarum spem habea
mus. Que spes est certā expectatio
future beatitudinis. Et quia iste li
ber maxime tractat de morib; nō
incongrue parti philosophię vi
delicet ethice dicitur supponi.

Ad maiorem autem euidentiam; di
cendoy sciendū est q̄ bñs Jeroni
mus ter translulit psalteriū. Pri
mo scđm septuaginta interpretes
quod dicitur psalterium romanū
eo q̄ ecclesia beati petri illo vtitur
Secundo fecit aliam translationem;
non multum distantem a prima;
et tamen magis appropinquante
hebraico. a vocatur psalteriū gal
licanum; eo q̄ damasus papa ab
rogatum Jeronimi illud fecit deca
tari i ecclesijs gallicanis. Propter
quod dicitur in regula fratrum mi
norum. Clerici faciant diuinum of
ficiū scđm ordinem romane eccle
sie excepto psalterio. quia fratres
vntur psalterio gallicano. Tercio
translulit ad preces Sophronij qui
frequentet disputabat cum iudeis
qui solū recipiunt illud quod est
i hebreo. Et p̄ta fecit trālatōem im
mediate acceptā ab hebreo. p̄ter
qđ vocat psalteriū Jero. iux̄ hebrai
cam veritatez. Media autem trans

latio est cōmuniō inter latinōs.

~~Sequitur Hugo.~~

Distinguitur autem iste liber per
tres quinquagenas scđm status
christiane religionis. Primus sta
tus est incipientium: qui spreta cō
uersatione carnali eligunt viuere
scđm spiritū; Secundus est profici
entium: qui vadunt de virtute in
virtutem per boni operis exercita
tionem. Tercius est p̄uenienti
um seu p̄fectorum: qui transeunt
de adione ad contemplationem; de
mundo ad celum per diuine legis
meditationem. Hęc est triplex di
eta de qua dicit Moyses Exodi. v.
Deus hebreorum vocauit nos vt
eamus viam trium dierum in soli
tudinem. Primus status est in pe
nitentia: cui applicatur prima quin
quagena psalmorum: que termi
natur in penitentia per quartum
psalmū; penitentialez: scilicet Mi
serere mei deus scđm magnam mi
sericordiam tuam. Secundus sta
tus est in iusticia. et huic cōuenit
secunda quinquagena que termi
natur in psalmo rigoris a iusticie
videlicet. Misericordiam et iudiciū
cantabo tibi domine. Tercius sta
tus est i laude vite eterne: cui com
petit tertia quinquagena: que fi
nitur in laudem spiritualem. vide
licet: omnis spiritus laudet dñm.

~~Augustinus i fine~~

tractatus super psalteriū. Non em̄
frustra mihi videtur quinquagesi
mus esse de penitentia. centesimus
a. iiii.

psalterium
gallicanum
hebraicum

Augustinus
Hugo
Bernardus

Augustinus
Hugo
Bernardus

de misericordia et iudicio. cētesim⁹
quingagesim⁹ de laude dei in san
ctis eius. Hoc modo ad eternā be
atamq; tendimus vitam: primit⁹
peccata nostra damnando: deinde
bene vivendo vt post cōdemnatā
vitam malā gesta q; bōa merea
mur eternam. Scdm̄ propositum
enī iusticie occultissime bonitatisq;
sue deus quos predestinauit illos
uocauit. a quos uocauit illos et iu
stificauit. quos autem iustificauit
ipso et glorificauit. Predestina
tio nostra non in nobis facta est.
sed in occulto apud ipsum in eius
presentia. Triā vtro reliqua in no
bis fiunt: scilicet uocatio: iustifica
tio: et gloriatio. Vocamur pre
dicatōe penitentie. Sic enim cepit
dñs euangelizare. Agite peniten
tiam. appropinquabit enī regnū
celorum. Vocati renunciamus di
abolo per penitentiam ne sub iugo
eius remaneam⁹. Iustificati sana
mur per misericordiā ne iudicium
timeamus. Glorificati transimus
in vitam eternam: vbi dominū si
ne fine laudamus.

Hugo Sicq; in hoc psalmoꝝ
libro: omne genus
hominum pascitur a docetur: atq;
de presentis seculi miseris ad eter
ne felicitatis amenitate; reuocat.

Remigius Notandum ve
ro hāc scriptu
ra; plus ceteris in ecclesiasticis fre
quentari officijs: quod ideo fit.
quā in hoc libro est consummata
totius theologicę pagine. Dic enī
describuntur premia bonorū: sup

plia malorum: iudicia incipi
entium: progressus proficientū:
perfectio peruenientium: vita adi
uorū: contemplatiuorū specula
tio. **D**ic etiam docetur quid pec
catum auferat: quid penitentia re
stituat: quid penitens peccati con
sciū dicit: scilicet. Domine ne in
furore tuo arguas me neq; ira t.
corri. me q̄. Et alibi. Misere mei
deus scdm̄ magnam misericordiā
tuā. Et quid per penitentiam af
sequamur subiungit. Docebo in
quos vias tuas q̄. Per q̄ ostē
ditur nulli quantūcūq; delinquē
ti de venia ac misericordiā dei fore
diffidendum assumpta penitendi
humilitate. Cum enim cernimus
Dauid homicidam et adulterum
per p̄nā factū doctorē psalmoꝝ
atq; prophetam nulli penitentia;
agenti locus diffidentie relinquitur
sicut a de Pauli ouersio: eiusq; in
apostolatu; promotioe de dei mi
sericordiā plene certificamur. Vn
de et epistolis eius plus q̄ alioꝝ
sicut et prophetia Dauid ecclesia
in officijs **Collector** his vi
vitur. **Collector** his ne
prolixior narratio fastidū gnet
lectori ad expositione; primi psal
mi festi **Nicolaus** Primi
no. **Nicolaus** dico: f;
q; habetur Actuum. xiiii. vbi di
citur sicut scriptum est in psalmo
secundo. Filius meus es tu: ego
hodie genui te. Qui non posset vere
dici secundus: nisi iste esset prim⁹
Et merito inter psalmoꝝ computa
tur. quā Esdras spiritum prophē

icum habuit qui dicit hunc psal-
mum tanquam eius prologum in
collectione psalmorum fecisse: et
huic libro per modum prefationis
et absque titulo preposuisse.

Collector Nunc vero quo-
miam adhuc la-
ete nutiri indigeo inscium profe-
cto me fateor et indignum ad tan-
te profunditatis misteria digne re-
manda que a summis seruantur
doctoribus referenda perfectis qui
solido cibo pascuntur. Idcirco pro-
prie infirmitatis non imemor hu-
mili accessu pro alicuius modera-
tione intellectus tantorum miste-
riorum mendicis hostium pulso
amici qui in fractione panis a di-
scipulis duobus est cognitus: sup-
pliciter deposcens ut panem dau-
ticum mihi sic frangere dignetur
quatinus eiusdem panis sobrio
satez sapore refectus fidelibus ad
huc lactentibus quantulamcumque
refectionem exinde salubrem vale-
am ministrare ad gloriæ et hono-
rem ipsius domini nostri Iesu chri-
sti cui est honor et gloria in secula
seculorum Amen.

~~Hugo de sancto vi-
ctore libro de vir-
tute orandi.~~

Quod dā vero
mouere solet quod in orati-

ombus nostris cum deus siue pro
nostra salute: siue pro aliorum sa-
lute petere volumus: illos etiam non
nunquam psalmos qui petitionis
verba non habent vel ad petiti-
onem nostram non pertinent decan-
tare solemus: et de alijs scripturis
etiam quas in orationibus frequen-
tamur similem absurditatem pro-
ducunt. Cū huiusmodi sunt ut vel
formam orandi non habent: vel il-
liquam nos agimus cause non con-
cordant. Quid enim aiunt prodest
illa in oratione verba dicere quibus
inuenimus vel nihil: vel aliud quod
neccesse est a deo postulare. Non
orat: sed subsannat potius et ad ira-
cundiam prouocat deum: qui cum
ante conspectum eius postulatur
uenerit: subito se ad alia que nihil
ad rem pertinere videntur replican-
da conuertit. Ecce enim inquitur
deum pro indulgentia peccatorum
nostrorum deprecari volumus quid
nobis ad hoc prodest si vel. Quare
fremuerunt gentes: vel. Attendi-
te popule meus: vel alium huius-
modi psalmum decantamus. Non
ne ridiculum est ut talia cantantes
orare nos credamus. Et tunc fortas-
se aliqui dicant et existimet nihil
utilitatis esse quoties talia nostris
orationibus admiscemus. Unde
aduertendum quod hoc interest
quando oramus hominem a quā
deo oramus deum. Nam cum homo
nostram necessitatem scire non po-
test: nisi ab alio doctus fuerit. Deus
autem scit antequam petat quod nobis necesse
sit. Homo igitur qui rogat per no-

stram narratione; edocetur vt sciat quid volumus: et per supplicationem nostram pulsatur vt annuat quod petimus. **Sed** in illa que ad deum fit oratione narratio necessaria non est: nisi homo forte ad hoc narret vt ipse petitor sua melius intelligat vt a p. narrator sua amicitia quid petat consideret: et per considerationem petitionis sue excitatus deuotius oret. **Sane** quantum ad deum pertinet sola supplicatio sufficit. quia vt diximus deus non habet necesse doceri vt sciat: si supplicandus est vt annuat. sed nullo alio modo citius deus ad annuendum flectitur q. si precantis animus toto deuotionis affectu ad ipsius conuertatur. **Quocirca** ergo sunt verba orationis: absurda non sunt si tantummodo competenter ad hoc proferri possint: vt vel orantis affectus ad amorem dei excitet: vel quod amplius est si iam amore eius flagret excitatum demonstrent. **Demonstrant** autem non vt deum occulta nostra quasi nescientem doceant: sed vt nos dum infernum nostrum desiderium foris loquimur: ex ipsis nostris verbis amplius ad amorem inflammemur. **Sola** igitur cordis deuotio quantum ad deum sufficere poterat nisi ad hoc in voce etiam formaretur oratio vt mentem orantis ad maiorem deuotionem accendat. **Nam** sicut diximus si petitioni inserta narratio est non deus docetur: sed orans ammonetur considerare quid petat vt deuotius oret. **Nequaquam** igitur vel illa ab orationibus nostris

verba excludere debemus. quia et si modum petitionis nostre non explicant: vtilius tamen affectus animi ad amorem dei et deuotionem pietatis inflammant. **Sed** quia diuersis modis humanus affectus ad amorem dei prouocatur: libet nunc ipsos sigillatim modos distinguere et distinctos per exempla demonstrare. **Sed** sciendum prius quod fere omne hoc genus orandi quod quibusdam prorsus ab orationis usu excludendum videtur ad captiorem pertinet. **In** captione autem tenuolentia auditoris operatur quod tribus modis fit. **Siue** quando aliquid de nostra miseria commemoramus: vel etiam quando aliquid quod ad depressionem aduersariorum nostrorum spectat in medium adducimus. **Dicamus** igitur omnes illas scripturas quas quorundam opinio ad orationis usum non esse assumendas existimat. **Idcirco** vtiliter debere et conuenienter posse inter vota precum nostrarum ab orantibus recitari: quia et in nobis affectum pie deuotionis excitant et cor nostrum vel narrando laudem dei ad eius amorem prouocant: vel ad nostram miseriam commemorando ante conspectum dei nos humiliant: vel malitiam aduersariorum nostrorum exaggerando et nobis sollicitudinem et fiduciam coram ipso amplius prestant. **Laudem** dei in potentia et benignitate eius cognoscimus nostram miseriam in hoc quod fragiles et peccatores sumus malitiam aduersario et nostro deprecando. et

ad diripiendum sunt astuti et ad
opprimendum impij. Siue igitur
laudem dei in bonitate eius a poten-
tia: siue miseriam nostram in infir-
mitate et culpa nostra: siue mali-
ciam aduersariorum nostrorum
in tyrannide eorum et astutia ad
exercitationem mentis et augmē-
tū bone deuotionis orātes cōmemo-
remus: nihil ineptum facimus.
et per pium affectum quez ipsa in
nobis uerba excitant ubiqz orātes
sumus. **U**t enī breuiter cūda cō-
plectar quotienscunqz laudem dei
narramus: quecūqz sint uerba qn-
tumcunqz prolixa: quid in his om-
nibus intus cor nostrum dicit nisi
vnum hoc loquitur qz eum ammi-
rans amat: et amando ammirat.
Similiter quādo de nostra miseria
coram eo orantes agimus: quecun-
qz sint uerba quantumcunqz pro-
lixa: quid in his orationibz cor no-
strum dicit nisi hoc vnum qz confi-
temur nos misericordiaz eius que-
rere: et in eo omnem fiduciam no-
straz collocare. **R**ue deuotio quan-
tum humilitati est proxima: tan-
to magis deo accepta. **I**tem cū
maliciam aduersariorum nostro-
rum tam spiritaliū qz corporaliū
in orationibus nostris coram deo
accusamus: qualiacunqz sint uer-
ba quantumcunqz prolixa: quid
tamen aliud per hec omnia qz iu-
stum iudicium dei ad nostram li-
berationem exposcimus ut eripiat
nos ab his quoz tyrannide ini-
uste opprimimur: a malicia iniuste
aduersamur. Et qui a uyltionem de

inimicis nostris et iudicium eū
se nostre diuino iudicio libenter re-
linquimus: quid est qz pro hac de-
uotione a humilitate iuste a deo im-
petrare non debeamus. **V**nusquis-
qz ergo cum in oratōe uel psalmos
uel alias quasunqz scripturas de-
cantat: diligenter consideret cui af-
fectui seruiant: et ad illum affectuz
toto misu cor suum excitet ad quez
id quod loquitur magis pertinere
uidet. quia si uerborum que loqui-
tur affectum habuerit per affectū
ipsum melius uerborum uirtutem
cognoscat et intelligentiam maio-
rem: deuotionez: affectumqz accen-
det. **E**t infra forte cogitare cepi qn-
ta sit felicitas cum deo esse. **I**te qn-
ta sit miseria in hoc seculo uiuere:
quanta demum calamitas semper
cruciari in inferno. **E**t ex hac medi-
tatione mea subito amore celestis
patrie arrebat ipō affectu duce-
te in hec uerba incuro. **B**eatū uir-
gini non abiit in consilio impiorū
a in uia peccatorū non stetit. **C**u-
ius psalmi totaz seriem si scdm in-
timum compunctionis sensum in-
qrim: qd aliud nisi hec ubiqz dice-
tz iuuenim. **F**elices qz nunqz a deo
recesserūt: a infelices ac miseri qui
se ab illo elongauerunt. **I**te cogi-
taui mecum quanta esset potentia
dei. ac deū admirari cepi uersamiam
hominum qui mortales sunt: et ta-
men uoluntati eius obuiare non
pertimescunt. **E**x hac itaqz admi-
ratione compulsus suz exdama-
re: et dicere. **Q**uare fremuerunt gen-
tes: et populi meditati sunt iama.

Et est admiratio mixta indignati
oni qua resamur: admiramur: pre
sumptioni indignamur. Item in
angustijs constitutus. Quantum
enim semper in dei misericordia co
fidebam: cogitare incipio. quia cu
quodammodo me ab eo video dere
lictum ex affectu doloris in hec ve
ba prorumpo. Domine quid mul
tiplicati sunt qui tribulat me: mul
ti insurgunt aduersum me. Item
ex affectu dilectionis canitur psal
mus. Diligam te domine fortitudo
mea. Ex affectu timoris. Domine ne
in furore tuo arguas me. Hoc au
tem qualiter per singulos psalmos
cognosci possit explanare prolixio
ris operis expetit tractatum.

Aduertendū ē etiā vbi
doctores
habent noticiam de psalmis: regu
lariter in principio cuiuslibet psal
mi ponitur nomen prophete faciē
tis psalmum. Vbi autem tacetur:
argumentum est qd a doctorib⁹ no
men eius ignoratur. Cuius autem sa
ceratissima psalmorum scriptura ex
ordinatione sancte matris ecclesie
quotidie legitur in omnibus horis
canonicis propter eius profundū
a mirabilez sensuz: quo discutiunt
veritates ad vetus a nouum testa
mentum pertinentes spiritus sancto
reuelante. expedit vt simpliciōres
ecclesie ministri scēpture sacre qua
continue a necessario vti habent:
sub breui cōpendio aliqualem ha
beant intellectuz. Et quia in studio

interduz nimia prolixitate scriptu
rarum turbantur. aliqui ex paup
tate non habentes vnde libros sum
ptuosos valeant acquirere. Alij
in factis practicis qsi continue pro
pter bonum regimen reipublice oc
cupati. Ceteri vero in deuotione et
pigritia prepediti. Ideo hec scripu
ra quotidiana ad hanc breuissimaz
formam reducitur: vt breuitate et
habendi facultate ad hanc viden
dam allicianur. **I**tem aduertē
dum qd sicut ostensione considera
ta interdum coram deo plures pre
ces et orationes fundimus: sic in
terdum prophete hic et precipue
dauid de eadem materia faciunt
plures psalmos. **I**tem notan
dum qd psalmis quibus prophe
te sancti per moduz orationis vt
bantur sub priori testamento pro
necessitatibus tunc currentibus:
eisdem in horis a alibi nunc sancta
vitur ecclesia. quia orando pro ne
cessitatibus christianitatis a eccle
sie presentis possunt xpiani se vni
formiter deo conformare. Dicamus
ergo. Beatus vie rē.

Clavis
 quod p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e

Capitulum
Vir
 non abiit
 in consilio.
Jero.

Psaltri
 um est quasi magna domus que
 h[ab]et plures cubiculos seu cellas. et
 vnaq[ue] cella h[ab]et sua dauicula. Por
 ta vero hui[us] magne dom[us] est psal
 mus: cui[us] dauis est sp[irit]us s[an]ctus. Reli
 qui vero psal. q[ui] singule celle s[un]t ha
 tentes p[ro]p[ri]as daues suas videlicet
 titulos p[er] q[ui] ap[er]it sensus eor[um]. et in
 telligit in cui[us] p[er]sona c[on]tinetur
 p[er] s[an]cti. aut i[n] p[er]sona x[risti]: a[m] in p[er]sona ec
 clesie: a[m] in p[er]sona
Collec. A pleris
 na p[ro]p[ri]e. q[ui] v[er]o do
 ctorib[us] diu[er]sime exponit hic p[er] s[an]cti.

Aug. a **Cap.** exponit ip[s]um al
 legorice de d[omi]no n[on] vt **B[ea]t[us] vir** sit
 xp[istu]s: qui n[on] abiit in c[on]silio impi.

Aug. Sic **Abaz** q[ui] o[sc]ulatus v[er]o
 ri decepte a serpente vt
 dei p[re]cepta p[er]terret. Et i[n] via p[er]d[omi]n[us].

Cap. Quia vit quide[m] i[n] via pec
 cator[um] nascendo sic p[er]d[omi]n[us]
 Et n[on] stetit. q[ui] e[um] non tenuit illece
 bra secularis. Et i[n] cathedra pestilen
 tie non sedit. q[ui] noluit regnu[m] terre
 nu[m] cu[m] su

Cap. Vel q[ui] posteris
 no[n] p[ro]miciose s[ed] sa
 lutaris doct[ri]ne ex[em]pla reliquit q[ui] to
 ti[us] m[un]di vulnera medicabili p[re]d
 icatio[n]e sanauit. Iudei vero h[ui]c p[er] s[an]cti.
 didic[er]unt esse existimant de Josia: eo q[ui]d
 sol[us] i[n]t[er] p[ro]phanos reges no[n] abiit

Josue no[n] abiit
 in p[ro]p[ri]e

in consilio impio[rum]: s[ed] secut[us] sit leges
 dei. Multi etia[m] vt **Tercilian[us]** in li.
 8 spectacul[um] ac alij asserunt h[ui]c p[er] s[an]cti.
 posse intelligi de **Joseph** de arima
 thia q[ui] corp[us] d[omi]ni sepe h[ab]uit: eo q[ui]d no[n]
 abiit i[n] consilio iudeo[rum]: et i[n] via pec
 cator[um] no[n] stetit: et i[n] cathedra pha
 riseo[rum] no[n] sedit. tu[m] nos q[ui] illi speci
 alit[er] i[n] illo i[n]terp[re]tant[ur] g[ra]t[ia] i[n] viro
 iusto i[n]terp[re]temur. **Juxta** i[tem] h[ui]c sen
 sum videlicet **Hugo** de sco vi
 moral[is].

Hugo do. **Inte**
 tio p[ro]p[ri]e e[st] vt o[sc]ormet nos deo. Hoc
 at sit p[ro]p[ri]e q[ui] finis e[st] b[ea]t[us]udo
 Et i[tem] a b[ea]t[us]udine i[n]cipies: ait. **B[ea]t[us]**
 est: no[n] illa b[ea]t[us]udine t[er]rena de q[ui] d[icitur]
 i[n] p[er] s[an]cti. **B[ea]t[us]** dixerunt p[ro]p[ri]e cu[m]
 h[ab]et **Cap.** Qu[ia] v[er]o p[ro]p[ri]e s[un]t i[n] c[on]tinu
 ata leticia et mundanis copijs per
 seue

Nico s[ed] hic i[n]t[er] d[es]cribi
 rat. **Nico** tur b[ea]t[us] b[ea]t[us]udine
 celestiu[m] i[n] re s[ed] i[n] spe sic d[icitur] p[ro]p[ri]e
 ethico[rum] **Pueros** b[ea]t[us]ificam[us] q[ui]s
 no[n] sint adhuc capaces felicitatis
 politice. s[ed] q[ui] ad hoc s[un]t dispositi p[er]
 o[sc]itoez i[n] **Cap.** Vir vocat[ur] avi
 dol[us] bone. **Cap.** rib[us] q[ui] nescit to
 lerado deficere aut i[n] p[ro]p[ri]e aliq[ui] se ela
 toe iactare: s[ed] aio stabili d[es]ir[us] a ce
 lestiu[m] reru[m] o[sc]emplatoe firmat[ur] ma
 net sp[irit]u imp[er]auit[ur]: qui no[n] abiit.

Jero **Tria** ho[m]i[n]u[m] g[ra]t[ia] p[er]c[us]a de
 scribit. Aut ei maluz cogi
 tam[us]: a facim[us]: a d[omi]n[us] de p[ro]p[ri]e d[icitur]

Glo **Qui** no[n] abiit: a deo i[n] regi
 o[n]e peccati cogitatio[n]e pec
 cado p[er] o[sc]esu[m] volu[n]tatis: q[ui]s esse t
 positus: i[n] c[on]silio impio[rum] et q[ui]s
 nis imp[er]i h[ab]et molirent[ur] quod est

Capitulum
 Vir

capitulum
 Vir
 opus

laudabilius: videlicet bene vivere
inter im **Cassio** Impius est
pios. qui idē pe
cat p̄ infidelitate. Justus ergo pri
mo detestabiles denegat cogitacō
nes: ac dem̄de ad us vitiose cōversa
tionis excludit: dicēs. Et in via pec
catorū nō stetit. Hoc est: non pse
ueravit in delicto: s; p̄ p̄m̄iaz ad me
liora cōuersus est. Et in cathedra pe
silencie **Glosa** dans alijs
nō sedit exemplum
peccādi: vel p̄ue viuēdo: vel puer
se docēdo. Cathedra pp̄rio doctorū ē
sicut dñs ait Math. xiiij. Sup̄ cate
dra Moysi sedēt scribe et pharisei.

Gregori in codice regule
pastoral̄ ti. iij.

In cathedra pestilencie sedere est ex
rōne mala discernē a tñ ex delib̄a
tione p̄ **Cassi** In cathedra pesti
petrare lencie sedit q̄ po
steris p̄nitiose doctrīne exempla
dereliq̄t. Pestilencie dicimus qui
p̄m̄ū suū deplatur et lebit.

Iero Videtis ipsi quō beatitu
do triplex cōdonat si non
cogitemus mala: si in p̄cō nō pse
ueramus: si non docemus ea que
mala sunt. Dixit tria q̄ facere nō
debemus. sequēter subiūgit dño
que facere debemus. Non enī suffi
cit nobis mala fugere: nisi cōse q̄
mur **Cassi** sicut et alibi docet
bona. Pedma a malo et
fac bonū. Vñ subdit. S; in lege do
mini volūtas eius. Lex ergo domi
quā Moyses in monte synai acce
pit est in dedmandis peccatis in q̄
tota mētis viri iusti mētio cōsistit

Iero Non dixit in lege dñi est
timor: sed volūtas eius.
Multi enim timore faciūt: s; merce
dem non habet timor faciētis. Eius
voluntas in lege domini est q̄ vult
facere quod dominus impauit. S;
dicat aliquis. Ecce ego volo legem
dei facere. bt̄us ergo sum: quia vo
lo. Sed vide quid sequitur. Et in le
ge eius meditabitur die ac nocte.
Non sufficit velle lege; dei: sed in le
ge eius meditari. Meditatio legis
est non solum in legendis scriptu
ris: sed in his que scripta sunt faci
endis. Dum porrigo elemosinaz le
gem dei meditor. si egrotantem vi
suro: pedes mei lege; dei meditant̄.
Si ea facio que p̄cepta sunt quōd
alij ore meditantur: ego corpore
meditor. Et addidit: die ac nocte.

Cassi Nec cōplexio cōtinuu;
tempus ostendit q̄d si
ad literam intendas omnino non
conuenit vt die ac nocte iugiter le
gē dei aliq̄s aut legat: aut p̄dicet.

Iero Nam a ambulanduz est
a bibendum: a comedē
dum: et dormiendum: a ea que ab
vitam necessaria sunt operanda.

Cassi Sed ille pbatus legem
dei continue meditatus
qui omnia scdm̄ sanctitate; gerēs
celesti se puritate in omnibus tra
ctauit: sicut dicit apostolus. Om
nia quecunq; facitis in verbo aut
facto: omnia in gloria dei facite.

Iero Justus igitur siue man
ducat: siue bibit: siue do
mit: in nomine domini omnia faci
ens: meditatur legem eius die ac

no de. Rui hoc fecit premij quid
 meret. sequitur. **E**rit tanq lignu
 qd plantatu est sec⁹ de curfus aqz
 Multi simplr iterptant: a dicunt.
 Quo lignu si plantatu fuerit iuxta
 aqs necesse e vt vireat a n siccat. e
 qz hnt radices ei⁹ hucres vñ viuāt
 Sic qñq legē dei meditat: ipsa le
 gis meditatio viuore ei facit a vitā
 Hoc illi simpliciter m⁹pretant. Nos
 at spūalib⁹ spūalia opātes i pū.
 iij. de sapia legit. Lignū vite ē omī
 bus op⁹hendētib⁹ eā. Et fm apl m
 xp̄us dī virtus a dei sapia. Si aut
 sapia lignū vite est: ipsa at sapia
 xp̄us **B**rego super Ezech.
 est. **B**rego. omel. p̄ma.
 Rui plātat⁹ est sec⁹ de curfus aqz.
 qz icarnat⁹ est iux lapsum v iuxta
 peccata a nō in peccatis de fluentiu
 p̄ locū. Naz aq p̄li iterptant in
 Apo. **I**de Aug⁹ i Jero.
 Vides ḡ qm qui bt̄us vir a sc̄is ē
 huic lig⁹ a sapie opat: hoc est xp̄o
 filis erit: sic dicit aplus. Cōfidē nos
 facit v faciet i celestib⁹ a regnare
 huic. a laodicie ecclie in Apo. dicit
 Rū viceit dabo ei sedē meū i thro
 no meo. Videtis ḡ qz cū xp̄o reḡbi
 m⁹ i celo de q̄ adhuc s̄b dicit. qd fru
 ctū suū v p̄missionē suā: dabit i tē
 pore suo. hoc ē **C**ollec. Rū dī
 in die iudicij. **C**ollec. at ele
 ctis suis Mat. xxvi. Venite bñdīcti
 p̄ris mei p̄cipite regnū. Et ne q̄sq̄
 de xp̄i p̄missionē dubitaret ole q̄nē
 subūgit Aug. **E**t foliū ei⁹ nō de flu
 et v vbu ei⁹ nō erit irritū qz verbū
 domini manet in eternum.

Casti. a m̄tūe dñi verba folijs
 fruct⁹ regūt: sic p̄missio es su as et
 ista custo dūt: et oia q̄cūq̄ faciet
 p̄spabunt: tā facta q̄ dicta eius.
 Alii autē i sensu morali p̄t exponi
 ab illo. **H**ugo R⁸ lignū v q̄
 loco. **H**ugo **R**8 lignū v q̄
 bit fructū suū. nō alienū vt ipoci
 te a fatue v̄gmes. q̄ ambulāt v ope
 rant bonū ad testimoniu alienū vt
 laudent: vel vt bñ valeāt t̄pali ter.
 Si iste bt̄us. l. vir: fructū suū dabit
 volūtariē nō coade: fm illd apli. ij
 ad Coi. ix. Nō ex tristitia a n̄itate
 Dilatē em̄ datorē diligit de⁹ i t̄pe
 suo. Temp⁹ v̄m̄us cuiusq̄ bñfaciē
 di ē p̄ns vita. Vñ Eccl. ix. R⁸ cuiq̄
 p̄t facē man⁹ tua instāter opare:
 qz nec op⁹: nec ratio: nec sc̄ia: nec
 sapia erūt ap̄d inferos q̄ tu p̄p̄as.
 Nūc ḡ i p̄nti vita ē t̄pus bonū faci
 endi. a i alia vita post istā erit t̄ps
 mercedē recipiēdi: fm q̄ dicit Apo.
 ij. ad Coi. v Om̄s nos māifestari
 oportet aū tribunal xp̄i vt referat
 vnusq̄sq̄ p̄p̄a cordis sui a corpis p̄
 vt gessit: siue bonū: siue malū. Et
 foliū ei⁹ nō defluet v vbu bñi viri
 nō erit otiosū: s̄ erit aliis vtile. Vñ
 Greg. Otiosū est vbu qd caret ra
 tiōe iuste n̄c̄itatis: aut int̄tōe pie
 vtilitatis. a oia q̄cūq̄ faciet p̄spa
 bun. **R**ico. Quia p̄ oia sua tō
 tur. **R**ico. ad sempit̄nā beatī
 tudinē p̄ducat. Vñ ad hō. viij. di
 ligētib⁹ deū oia coopant in bonū
 his q̄ fm p̄positū vocati sunt sc̄i.
Collec. Et qm̄ opposita iuxta
 se posita magis eluce

sciant. **I**dem postq̄ dixit de bñti
dñe iustiviri: o se qñe enarrat in fe
licitate impioꝝ ad finē q̄ p̄t̄m eo
rū spnat q̄ꝝ pena coḡscit. **Vñ** dicit.

Non sic im
p̄nō sic. **Iero.** dicit: nō sic: hoc
i hebreis volumib⁹ nō habet: s̄ nec
in ip̄sis. lxx. it̄p̄tib⁹. **Raz** exēpla
Origēsi cesariēse bibliotheca legēs
tm̄ semel repp̄e. **Cassi.** Ac si di
ri scriptū.

erit sic impi⁹ vt sup̄i⁹ dixit de viro
iusto: s̄ sunt tā q̄ cedūt
q̄ puluis.

Glo. p̄uis fug
gestiōibus non hūtes hūores; gr̄e
quē p̄icit vent⁹ a sup̄bia q̄ vento
op̄at. q̄ petit altaret inflat: a facie
terre a presentia vite eterne.

Cas. Homo em̄ terren⁹ qñ in
stat seductorio vento sup̄
bie de soliditate terre vūentiū qñ
puluis abijcit. q̄ sua leuitate ad
firmamētū mādatoꝝ dei se tenē nō
potit.

Iero. Qui nō in cōgrue pul
it. **Iero.** ueri op̄at. q̄ q̄ciq̄
illū aura tēptatōis diabolice traxerit
illuc errore p̄ducit m̄hil h̄z soli
dū: s̄ q̄ h̄z h̄.

Rico. Vñ de fo
ad penā h̄z. **Rico.** uera culpe
deijcit in foueā ge h̄ne. p̄t̄ q̄ sub
dit.

Iero. nō resurgūt impij viꝝ in
fideles ydolatre: in iudicio.

Cas. Nā si ad iudiciū resurgē
est p̄ suis factis quē p̄iaz
reddē rōez. merito illi dicunt in iu
dicio nō resurgē q̄s iam coḡscit di
uina s̄na dānasse: sic Jo. iij. dicit
Qui nō credit iā iudicat⁹ est.

Aug⁹. Resurgēt quidē impij:
s̄ nō vt iudicent. q̄ iā

certissimis penis destinati sūt. nē q̄
p̄t̄ores a falsi xp̄iani q̄ verb⁹ osten
tes deū: factis at negat. hi at nō re
surgēt i cōlio iustorū: vt iudicent
s̄ forte vt iudicent. **Item Iero⁹.**

Rico. Dic cōtū debet scribi p
e q̄ i hebreo a i trāslati
one Iero. accepta imediate ab he
braica veritate habet i o gregatōe
iustorū. Ita at o gregatio ē in bñ
tudine celesti: s̄m q̄ dicit in p̄s. xlvj.

P̄ncipes p̄lorū o gregati sūt cū dō
abra. **Hugo.** Duplex ordo ho
hā. minū futur⁹ est

i iudicio. videlz: elcōꝝ: a reproborū
Alij iudicabūt a nō iudicabūtur.
vt apli a aplici viri: q̄ non solū le
galia p̄cepta sua uerūt: s̄ etiā cōfi
lia euāgelica impleuerūt de quib⁹

dñs dicit in euāgelio Mat. xix. Vos
q̄ reliquistis oia a secuti estis me cuz
sederit filius hoīs i sede maiestatis
sue sedebitis a vos sup. xij. thronos
iudicātes. xij. trib⁹ isrl.

Alij iudica
būtur a saluabunt⁹ vt mediocriter
boni q̄ vite maculas lacrimis terseūt
Vel p̄cedētia delicta eis deleuerūt
quib⁹ iudex venies i dex̄a o s̄stētū
bus dicit. Esurui a debilis in mā
ducare: a ceta q̄ ibidē sequūt.

Alij
iudicabūtur a dānabunt⁹ vt mali
xp̄iani q̄ p̄t̄a sua nec lacrimis terse
rūt: nec elemosinis redemerūt. Alij
nec iudicabūt nec iudicabūtur sed
dānabūtur: vt increduli a hi in iu
dicio nō resurgūt. q̄ in sua infideli
tate dānati sunt vt dicitū ē Ite glō.

Ratio p̄dictorū redditur cū dicit.
Rico. Vomā nouit dñs vi
am p̄t̄orū p̄cessum iustorū

Ratio p̄dictorū redditur cū dicit.

Rico. Vomā nouit dñs vi
am p̄t̄orū p̄cessum iustorū

Ratio p̄dictorū redditur cū dicit.

Rico. Vomā nouit dñs vi
am p̄t̄orū p̄cessum iustorū

Ratio p̄dictorū redditur cū dicit.

Impi⁹ dicit dñs
q̄ p̄t̄orū p̄cessum
iustorū

Qui nō credit
iā iudicat⁹ est

Et dicit
Iero⁹

Et dicit
Iero⁹
Qui nō credit
iā iudicat⁹ est

coꝝ p̄viam p̄ntis vite! nolūt noti
cia approbatōis. **Ier**o sb̄ dicit q̄ ite
ipioꝝ p̄ibit. **Iq̄**iter eorū p̄via p̄
sentis vite i morte t̄miat ad d̄na
tionē aīe s̄l̄a corp̄is t̄miabit i fu
turo iudicio. **Et sic** oīno p̄ibūt p̄
si absq̄ aliq̄ spē redēdi. **Ite** **Ier**o.
Aug. **Cassi.** **Collec.** **Annuat**
a Hugo. **Collec.** nōb om
n̄potes d̄ vt b̄tū dīme; viti iusti
seq̄mur: vt lignovite opemur: vt
nō sim⁹ impij ne opemur pulv̄eri
n̄ sim⁹ pctōres ne peam⁹ s̄ p̄ obf.
nantia mādatōꝝ d̄i cogscamur a
d̄no q̄tin⁹ i congregatiōe iustoz re
furgē valeamus p̄ christum domi
nuz nostrum. Amen.

Quare fremu
erūt gētes. **Ite** p̄s. duo
bus modis exponit. **I.**
ab lr̄az: et allegorice. **Ab lr̄az** at̄ ex
ponit a iudeis duob⁹ modis. **Qui**
dā em̄z dicūt q̄ iste p̄s. est ps p̄ce
dētis p̄s. et exponūt de illis q̄ redie
rūt a captivitate babilonis. **Alij**
vō dicūt istū p̄s. vt hebrei
p̄s. esse p̄ se. **Rico.** **moder** n̄a
q̄ **David** fecit hūc p̄s. laudādo de
um de victoria habita de philiste
is q̄ ascēdērūt ad pugndū cōn̄ euz:
q̄n̄ audierūt eum fuisse iundū pu
blice sup totū ppl̄m isrl̄: vt habet
ij. **R.** v. **Quā**uis em̄ p̄mo fuisse iun
dus i domo p̄ris sui p̄ samuelez vt
habet. ij. **R.** xvi. hoc t̄n̄ fuit secrete.
Et postea sup tribū iuda solaz: vt
h̄i. ij. **R.** ij. **T̄n̄ postea** fuit iund⁹
p̄blice sup totū ppl̄m isrl̄. q̄ a phi
steis audito ascēdērūt vt destruerēt

regnū ei⁹. **Et fm̄** istū intellectū expo
nūt hebrei moderni istū p̄s. dicen
tes. **Quare** fremuerūt gentes. **I.**
philistei. q̄ oēs q̄ n̄ erāt de ḡne iu
deorū vocabant̄ gētes siue gētes
La p̄li. **diuersarū** ciuitatū i tra
philistim exūtū. **meditati** sūt i a
ma. **Ite** debāt em̄ destrūē regnū
Dauid: s̄ frustrati fuerūt ab intēti
one sua. **As** t̄erūt reges t̄re. **I.**
q̄n̄q̄ philistimoz satrape. **La p̄nci**
pes. **Iq̄** sub eis regebāt ppl̄m Loue
nerūt i vnū adūsus d̄m: a aduer
sus xpm̄ ei⁹. **I.** **David** q̄ erat vn⁹
i regē ex ordiatōe d̄iua. **Et p̄** h̄c
exposito **Cas.** **Allegorice** at̄ ex
lr̄alis. **Cas.** **ponit** idēz p̄s. de
de xpo: vt apparet manifeste **Act.**
iij. c. vbi d̄i q̄ apl̄i repleti sp̄s̄cō
dixerūt. **D̄ne** q̄ fecisti celū a terraz
mare a oīa q̄ i eis sūt q̄ sp̄s̄cō per
os **Dauid** p̄ris n̄ri dixisti. **Quare** fre
muerūt gētes. **Vn̄** apparet q̄ **Da**
uid ē auctor hui⁹ p̄s. **Ite** **Apo.** ad
Heb. v. p̄ illud qd̄ d̄i i hoc p̄s. pro
bat xpm̄ maiorē esse angel⁹: dicēs
Ad quē em̄ angeloz aliqui dixit de
us: **Lili⁹** meus es tu: ego h̄odie ge
nui te. **Probatio** at̄ nō valet ex se
su m̄stico: s̄ t̄n̄ ex lr̄ali fm̄ q̄ dicit
Aug. cōn̄ **Vm̄cētū** donatistā. **Et iō**
fm̄ **Apo.** q̄ sciuit vt⁹ testamētū
p̄ eruditōez **Samahel.** a p̄fect⁹ p̄
illuminatōez sp̄s̄cō: oportet dicē q̄
p̄s. iste d̄i. **Hugo** **Cui** talis p̄
de xpo. **Hugo** **poit** titul⁹
p̄s. **David.** **Cui⁹** sensus tal̄ est. p̄s
iste attribuit **Cas.** **Raz** sic̄ m̄
David xpo. **Cas.** p̄ t̄s̄ hebre
oz noim̄ tradē maluerūt **David**
b v

Handwritten marginal note in the right margin.

Handwritten marginal note at the bottom left of the page.

manu forti

manu forti
interpretat manu fortis siue desiderabilis: quod nulli potest apte conuenire quod omnipotenti christo qui est veraciter fortissimus detellas aereas potentes et summo desiderio regerendos. Quapropter dauid hic intelligendus est dominus christus de cuius passione a regno loquitur hic apud **Collector** Quam exposita.

Collector tionem otinuant ferre oes doctores **Jero. Aug.**
Cassio. Propha igitur pre a **Pico. Nic.** nudes in spiritu maligna persecutor christi cum admiracione interrogat: dicens.

Quare] et ad quid. Ac si dicat
ret Aug. [fremuerunt] **Aug.** more ferax: sicut faciunt illi qui vino vel furore postposita ratione
Glo [gētes] et gētes: videlicet

Pilat a sui milites christum crucifigentes. [a ppli] et iudei [meditati sunt] iamam. que crediderunt famam christi per ipsius mortem cessare a regnum eius destrui: cum tamen per hoc fuit magis exaltatum a declaratum. Unde post resurrectionem suam dicit **Matth.** vlti. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. **Peit** describit persecutionem christi a iudeis factam a gentibus magis in spiritu cum subdit

Astiterunt reges terre. et **Herodes** qui occidit innocentes et alter **Herodes** qui vocatur rex galilee **Mat.** vi. Et potius pilatus qui tenebat potestatem in iudea locum impatoris. Unde **Ceterius** sub eo constitutus fuit regulus **Jo.** iiii. [et pncipes] et iudeorum a sacerdotum conueniunt in vno. et in vna prouisione voluntate ad tractandum de morte christi: ut expressis se dicunt quattuor euangeliste **Ladufis**

dnm] et **piem]** et **adufis]** christum eius] et filium domini christum in lege promissum: quod tradidit filio: tradidit patri qui misit. **Jero.** Quattuor precedentes illi. **v**sus sunt apud amirantis que humana temeritas aduersus filium dei **Cas.** Verba vero que surripit. sequuntur sunt dementium iudeorum: dicentium.

Hugo [et iupam] videlicet] prohibiciones a precepta **Leoy]** s. christi a apolorum] et **pncipia]** mus a nobis iugum ipsorum].

Cas. Ac si dicat. detur opaz vt nos non alliget neque imponatur nobis christiana religio.

Hugo Postea ponit duplicem penam que sequitur ex his duobus. **Unde** propheta denuo subiungit. **Qui** habitat in celis] et iustas animabus: videlicet deus pater] irascebit eos. que implentur est quia christus patitur a nobis et a nescientibus resurrexit et dominus subsannabit eos]. **Doc** etiam impletur est quia per reos destructi sunt et rediti atque in fuitur dispici.

Cas. Irascebit et subsannabit eos a his filia ex neou su accipiend a sunt. **Vne]** qui venit iudicare mundum loquitur ad eos in ira sua: et in furore suo conturbabit. **Ira** a furore non habent in eos. **Dico** deo locum proprie: si significat acerbitate vindicte quam fecit deus de persecutoribus christum: ut dictus est. Et sic deus ad modum irati vel furoris se habuit in ipsis vindicando.

Cassi. Merito ergo furore et ira dicitur quoniam omnia peccatoribus obstinatis suis meritis apta reddunt. **Se**

manu forti

quif vox xpi: dicentis. **Go aut.** cui disciplina iudei repulerunt. **Co** stituitur suz rex ab eo. **I**va deo patre. **L**sup syon monte sem ei. **I**v super ecciam qua monte appellat ppter eminentiam honoris a firmitate fidei. **S**yon hebreia lingua dicitur speculatio qd operatur aptat eccie: qm pmissi ones dmi mentis puidetia otuatur: sup qua reuera xpus e rex: qm ab ipso regit atq; disponit. **L**p dicanz p ceptu ei. **H**oc est doctrina euagelij. **I**te **I**ero. **H**ugo. **D**eim xps de. **Aug.** clarat suam eterna gnatoez qua hz a p dices. **O**mnino. **I**p: **L** dixit ad me filius meus tu. **h**oc etiā legit dixisse vlti ter de filio i baptismo. **Matth.** in. a in trāfiguratoe. **Mat.** xvij. **E**go hodie genui te. **Cas.** **H**odie enim et etnalit. **Cas.** apd deū nullo initio icipit: nullo fine odudie. **N**ō est ibi: neq; fuit: neq; erit. **S** sp māet: sp est. **E**t quicq; dixeris illi est hodie: sic. **Apo.** ad **Heb.** xij. ait **I**esus xpus heri a hodie a i eternū **L** genui te. **I**amē de lumine: omps ex oipote: de **ver.** deo vero. de quo ad **Heb.** v. scribēs. ait. **S**p ledor glie a figura sube ei. **h**oc fides catholi ca: hoc sanitas metis itelligat: vt vnigēit filia a pte nec natura nec tpe nec ptate debeat separi. **I**tem **Aug.** **S**e. **Aug.** **V**ox dei pils quatur. **Aug.** ad filiū virgi nis incarnatū. **P**ostula a me a da bo tibi gētes. **I**vt noi xpiano copu lent atq; ita a morte redimatur a pos sidentur a deo. **V**n subit. **L** in heredi tate tuā. **q**uā postulaueras ad eo

ruz salute: a q tibi fructificet spiri tua. **I**ero. **A**c si dicat: duz iudei lia. **I**ero. **n**oluert te recipere oēs gētes tibi veniet i hereditate. **L**a pos sessionem tuā terminos terre.

Rico. **Q**uia tpe aploū fides xpi diuulgata ē p vni uersuz mūdū: sm q p dicitū fuit in ps. xvij. **I**n oēs terrā exiuit sonus eo. **Cas.** **C**ū em dicit: dabo tibi eū. **Cas.** in possessione terminos terre: hoc natura hūanitatē xpi acce pit qd ipse i sua natura dīma sp pos sebit. **R**eges eos. **I**lli em regunt q ad salutis dona pueniūt. **L** in vir ga fer.

Rico. **D**er hoc designat rea. **Rico.** **P**tas xpi insupa bilis a etna: sm q p dicitū fuerat **Daniel.** vij. **A**spicebā in visioe no dis a ecce i nubib; alii qsi filii hois reiebat: a vsq; ad antiquū diez pue nit a debet ei ptate: honorem: a re gnū. **E**t subdit. **P**tas ei ptas eter na q nō auferet a regnū qd nō cor rumpetur. **L**a tanq; vas figuli ofrin ges e. **Aug.** **C**ōtates i eis hoc os. **Aug.** est i p dōrib; terre nas cupiditates: a veteris hois lu tulēta negocia a quicq; de peccati limo otea. **I**ero. **C**hristus ē figu rā est. **I**ero. **h**us. a hō ē vas qd cōfringit hic i pma: vel i die iu dicij in igne. **D**eim ppha hortat oēs ad obedientiam a fuitiū dei: dicens.

Aug. **E**t nūc. **I**ā vos inoua ti cōtatis i vob; lutis cu piditatib; q ad pteritā vitā ptinet faci estis. **R**eges. **I**ā valētes regē quicq; i vobis fuile atq; bestiale ē. a nō qsi aerez: cōtates: s; castigātes b. ij.

Handwritten note: Iudei dicitur

vestra culpa a fuituti subijciētis.

Glo Intelligite ista p[ro]dicta
et si p[ro] vos non sufficiētis
Lerudimi. Lab alijs. Lq̄ indicatis ter
ram. Et t[er]mitate in vob. Et vt oib[us]
tolleret elatōez q̄s reges appellat
subiūgit dñter. **S**eruite dño in ti
more. **Vñ** Bern. Serui
filiali. **Rico** am[er] i caritate il
la q̄ timorē pellit: labores nō sentiūt:
merita nō intuet: p[ro]mū nō req̄rit:
a plus oibus virget. Nullus terroz
sic sollicitat. nulla p[ro]mia sic iūtant.
nulla iusticia sic erigit. Et ne fuiti
um ei[us] durissimū aut tristissimū
forte putare[nt]: subiūxit. La exultate
ei. p[ro] cordis deudōez a eleuatōez i
deuz. **D**icit em̄ exultatio q̄h e[st] salta
tio. cū tremore. **D**oc addit ne di
cta exultatio in dissolutōez vertat
sic faciūt dissolute i ecclia cantātes:
cū tñ ois cant[us] eccl[esi]astic[us] ad exi
tandā deuotionē fidelīū ordinet.

Aug Etiam sic p[ro]t accipi **E**t
nūc reges intelligite. **E**t
etiā nūc me rege constituto nolite
tristes esse reges ēre: q̄si v[est]rū bo
nūz vob ablatū sit: s[ed] intelligite poti
us: a Lerudimi. vos h[ic]e sup[er]iorē iu
dicē oia dare vident. **I**dem vobis
expedit vt sub illo sitis a q̄ a iulle
dus a eruditio vobis dat. Etiā vo
bis expedit vt nō temē dñem: sed
dño oim fuitatis: a exultetis in bñ
tudie certissima a sincerissima cau
ti: a circūspiciētis ne ab ea p[ro] sup
biā decidatis. **A**pprehēdite disci
pli

Rico a subijcite vos hūi
nā. **Rico** a liter discipline xp̄i
ane. ne qñ irascat dñs si nō appre

hēdatis ei[us] disciplinā. **L**q̄ p[ro] se q̄s
Lpeatis de via iusta. **L**a via verita
tis dedit.

Cap Vel peatis a cele
nādo. **S**i rege xp̄o q̄ est
via recte abulancū: dux ad vitaz
euntū: iter ad bñtudinez festman
tiuz: sicut ipse dicit in euāgelio. Ego
sum via: veritas: a vita. **V**iap[ro]pter
icarnatōez: p[ro] quam bonis vinēdi
p[ro]bet exemplū. veritas p[ro]pter iudici
um. vita p[ro]pter deitatez. **E**t q̄ ad dedit
natōem vie veritatis sequit dñia
punitio. **I**dem subdit. **Q**u[m] exar
serit i breui ira ei[us]. **L**a cui[us] de creuerit
vindicam inferre q̄ impijs a p[ro]dōri
bus p[ro]p[ri]a.

Rico Li breui ira h[ic]
ratur. **I**tem est in exitu vni
uscuiusq[ue] hoīs: vel i die iudicij vt
est illud. **C**ui[us] em̄ dixerint homines
pax a securitas: tūc veniet eis repē
tinus in

Glo Modo de[us] nō ad
terit. **E**t cu[us] castigat
vt p[ro] i. s[ed] i futuro ardebit. q̄ mil pa
cietie ei[us] ampli[us] erit. **L**bi oēs. **L**erūt
Lq̄ ohibūt.

Rico Rui modo in
in eo. **A**fflictioe posi
ti non frangūtur ipacia seu despa
tione: s[ed] fiducialiter expectāt remu
nerationē vi

Colle Modo duz
te futuro. **D**istricti iu
dicis ira differet: a p[ro]dōr in desiteri
is aie sue laudat dñi iustus tribula
tiones a angustias sustinet: q̄ ma
loz pena: q̄ iustoz gloria sit non
apparet. **D**icit est q̄ **J**ob. ap[osto]lus
ait. **C**arissimi: nūc filij dei sumus
a nondū apparuit q̄b erim[us]. **S**cim[us]
qm̄ cum apparuerit filies ei erim[us]:
qm̄ videbim[us] eū sicuti est. **T**ūc p[ro]fē
cto apparebit q̄ fallax hui[us] mūdi

fiducia extiterit: q̄ transitoria vi-
ta: q̄ breuis gloria: q̄ praua volu-
ptas: q̄ falsa p̄spitas: a q̄ cito trā-
sit q̄cqd̄ hic carū et p̄ciosū fuerit.
Ergo infelices q̄ in talib⁹ cōfisi sūt
s̄ beati omnes q̄ cōfidūt in eo q̄ est
bene dāis in secula seculorū. Amē.

Domine quid
multipli. Titul⁹ hui⁹
psalmi talis est: psal.

Dauid cū fugēt a facie Absalon fi-
lij. **Cass.** Legit. ij. R. xv. q̄ Ab-
salon dū p̄ez suū Da-
uid crudeliter inseqrēt: mule impe-
tu p̄duct⁹ in cōdensā quercū ramis
eius comā nectētib⁹: in aeris subli-
mitate suspensus est. P̄figurās
Judā traditorē dñi qui in odat⁹ la-
queo vitā. **Aug⁹** Hūc histoie
simuit. **Aug⁹** alludit titul⁹
de q̄ tñ non agit p̄s. sed de signato
historie & de passiōe a resurrectione
xp̄i. qd̄ maxime p̄tz in eo qd̄ in eo
de⁹ dicit. Ego dormiui a somnu⁹ ce-
pi: a exurrexi. Dauid em̄ xp̄s intel-
ligit: vt in titulo p̄cedētis p̄s. dictū
est. Et Absalon filij⁹ Dauid Judas
intelligit quē xp̄us cū alijs apl̄is
filiū in euāgelio vocat: dicens. Nō
possunt filij sp̄s̄i ieiunare q̄ diu cū
illis est spon⁹sus. A q̄ Juda xp̄s fu-
git: qñ illo ascendēte ad scribas et
phariseos cū alijs apl̄is in mōte⁹
secel. **Cass.** Et sic Dauid suspēso
sit. Absalon filio suo in
pace reguit: sic a suspēso Juda xp̄s
in gloria resurrexit. Hoc igit̄ intelli-
gēs **Edras** p̄ph̄a. s. in facto p̄dicto
significari misterij⁹ passiōis et re-

urrectionis Jesu xp̄i & quib⁹ agit
p̄s. verba p̄dicti tituli posuit de hi-
storia. Cui⁹ tituli sensus est talis.
Psal. iste attribuit Dauid & xp̄o q̄
hic loquit. **P̄s.** inqt̄ agēs de eo qd̄
figtū est: cū fugēt Dauid a facie
Absalon filij sui & de passiōe et re-
surrectione Jesu xp̄i q̄ illa historia
figtā. **Cass.** Testāte at̄ regum
sunt. **Cass.** historia psal. iste
q̄nquagesimo actu posterior ē: qm̄

p̄st̄ culpas adulterij et homicidij
Vie noscīt Dauid p̄secutio ab Ab-
salon filio otigisse. s̄ p̄ virtute sua
hic p̄s. op̄tū nūo p̄bat aptat⁹.
tenē em̄ tēcū locū oportuerat: q̄
a sande trinitatis potētā: a tribu-
ane i se resurrectionis misteria conti-
ne. **Collec.** Et q̄ s̄m Augus-
bat. **Collec.** iste p̄s. p̄t accipi
vt sit xp̄i p̄ se a p̄ suis mēbris
cūctis viz fidelib⁹ in q̄cunq̄ angu-
stia constitutis. Loquit̄ ḡ ap̄ d̄ p̄ph̄az
simul ecclesia a xp̄us caput ei⁹ in
p̄cellas p̄secutionū constituta p̄vni-
uersū orbe terrarū: a dicat. L

Domine. de p̄z. quid multipli
cati sunt q̄ tribulat me. L

Cass. Secūdi p̄s. hoc q̄si filie
gatio icrepātis ē. hic at̄ amirat̄ cō-
tra se p̄p̄os exatatos q̄ ad eos co-
gnoscat̄ velle saluādos: sic i. xxxiij
p̄s. dicitur est. Retribuebāt m̄ ma-
la p̄ bonis. L multi in surgūt adūsū
me. L In tm̄ multi fuerūt vt etia de
nūo discipulorū traditor⁹ Judas il-
lis fuerat cōgregat⁹. Idē Aug⁹.

Hugo Falsi testes ex iudicis
resurrexūt in xp̄m vt
b. iij.

eū; morti tradent: sic ipse in alio
psalmo dicit. Insupererūt in me
testes iniqui. **M**ulti dicunt aie mee
non est salus: ipsi in deo eius. **Vt**
Matth. xxvii. pncipes iudeorū dixē
runt. Alios saluos fecit: seipm nō
pōt saluū facere. **Ite Aug. a Cas.**
HUGO etiā. Multi dicunt aie
mee pōt intelligi & fer
uenti tēptatōe demonū qui p suas
noxias suggestiones reddūt hoīez
pusillanīmē a q̄si despātū in seruo
re tēptatōis. a dicit i cogitatōe
nō est salus: ipsi i deo ei: eo q̄ nō
pōt sup̄are tēptatōes. sicut in be
ato **Benedicto** otigit: q̄ in tm̄ fuit
veratus carnis tēptatione ex me
moria asp̄cūs cuiusdā mulieris q̄
delibabat ex tēmo redire ad secu
lum. **S**equit̄ v̄ hūane nature
xp̄i loq̄ntis ad suam diuinitatē: a
oñdit tria p̄ q̄ dē p̄ adiuuat suū
filiū incarnatū. **Prīmū** fuit v̄nio
diuine nature. cum hūana: cui dicit̄.
Quāt̄ dñe. qui es verbū p̄is
oipotētis. **S**usceptor̄ me es. **Q**uē
naturā. s. hūanā induisti nascēdo.
Naz hūane nature susceptio ē ver
bi dei incarnatio. **Ite Aug. a Cas**
fio **A**c si dicat v̄misti diuinitatē hu
manitati. **S**ecūduz fuit leticia qua
xp̄us hō letat̄ in deum. v̄nde subdit̄
[gloria mea]. **T**erciū fuit otēpla
tio q̄ otinue fruebat̄. v̄n dicit̄. **[et**
exaltans ea]. **AUG** v̄ mētē; me
put̄ meū. **AUG** am hūana;
q̄ caput aie nō absurde appellat̄: q̄
ita inlēsit excellenti sup̄eminētie
v̄bi hoīem suscipiētis vt tāta pas
sōnis hūilitate nō deponeret̄.

Cas **V**oce mea ad dñm da
maui. **D**ices: p̄ clarifica
filiū tuū. **q̄ exaudiuit me.** sicut p̄
in euangelio dicit̄. **Et** dixit̄: sic
iterū clarificato. **Et** addidit̄. **[de mō**
te s̄cto suo] v̄ de diuinitatis excel
lentissima sūmitate: hoc est de iusti
tia sua: sic ali⁹ p̄s. dicit̄. **I**usticia tua
sicut mōtes dei. **E**quū em̄ fuerat vt
natura hūanitatē assump̄te q̄ in
terris singulare paciētē monstra
uit exemplū: accipet̄ in celis crea
turaū oīm principatū. **Q**uī etiā
duo v̄sus sunt v̄x ecclesie in p̄so
na suoz fideli. **AUG** **T**u at̄ dñe
um: dicentis. **AUG** **S**usceptor̄
meus es. **I**n xp̄o q̄ nos in celestib⁹
sedere facit v̄ faciet v̄na cui illo. p̄ce
dente em̄ capite cetera mēbra conse
quūt̄. **[gloria mea]** cui⁹ gratia
a misericordia talis suz. **q̄ exaltās**
caput meū videlz xp̄m q̄ ascēdit
in celū. q̄ caput mulieris viri: a ca
put viri xp̄us est. **V**el caput meū
v̄ v̄niūsalisq̄ nostrū sp̄m vel mē
tem q̄ est caput aie. **E**xaltat̄ autē;
mens cui iam dici pōt. mētē fūio
legi dei vt cetera hoīs p̄tā s̄bdant̄
cū iam carnis resurrectōe ab sorte
tur mors in victoria. **[Voce mea]**
q̄ est intima cordis deuotio. **[ad do**
minū damau] **S**i aliene cogitacō
nes ab affectu orātis incurrāt nō
dū dici p̄t: voce mea ad dñm dama
ui. **N**eq; hoc recte dī: nisi cum sola
anima nihil carnaliū intencionū;
in oratione attrahens. loquit̄ dñō
v̄bi solus audit. **q̄ exaudiuit me**
de monte s̄cto suo] v̄ d̄ illa iusti
cia sua q̄ literant̄ electi eius et p̄se

autores eorum puniuntur. **Sequitur**
vox christi. **Hugo** **8° sc^o vict.**

Go. qui uoluntarie sustinui mortem. **doz**
muni. a passioni me sponte exposui
a demer. **Soporatus sum.** Transla
tio romana habet: a somnu cepi
a moys sub

Cassi. Nam sop^o
secuta est. **rao** ista fu
it sacri corpis beata dormitatio. **Let**
exurrexi. qz caro mortalitate depo
sita immortalitate sumpsit a gloriaz
sempiternaz. **Sed** quare exurrexit
euidenter ostendit: dicens. **Lqz do**
minus suscepit me. Natura enim
humanitatis p se et ppria uirtute
non potuisset resurgere: nisi eaz di
uina opotentia suscepisset: sic ipe
dicit. **Potestatem** habeo ponendi
animaz mea et iteru sumendi eaz.

Hugo **h^o** Ego dormiu piger
ad bonu opus. a somnu cepi in de
lectatione peccati. a exurrexi a mor
te peccati. quia domin⁹ suscepit me
de peccatoribus per suam gratiaz.

Sequit vox christi. **Non** timebo
milia populi. **Iudaici** **circu**
antis **me** in passioe mea. **Exurge**
dne **fac** me **exurge.**

Augusti. **Mos** est
scripturatu persone dei attribuire
quod in nobis facit. **Vnde** est ill⁸
An experimentum queritis eius
qui in me loquit christ⁹. **Non** em
ait quo iubete loquor: sed profus
ipsam loationez illi tribuit cuius
munere loquebatur. **saluum** me
fac **deus** **meus** per gloriam resur
rectionis. **Habet** enim vnusquisqz

temptationes quibus circuualla
tus dicere potest: no timebo milia
populi circuabantis me. **Quoni**

am tu percussisti. **pcuties** fm mo
rem pphetie. qz ea que vtura pro
phetantur fm tempus futura fut:
fm scientiam vero pphetantiuz iaz
pro factis habenda sunt. **omnes** ad
uersantes mibi sine causa dentes
peccatorum contriuisi. **Hoc** scdm

Augustinum sic legitur. **Dentes** a
maledica **verba** **peccatoruz.** **vide**
licet principum iudeoru dilaceran
tium maledictis filiu dei. **contriu**
isti. **quasi** in irrituz et in puluerem
perduxisti. **Quoniam** tu percussisti

omnes aduersantes mibi sine cau
sa. **sicut** in alio psalmo dicit. **Prin**
cipes psecuti sunt me gratis. **Rede**
etiam in pdestinatione dicit de di
abolo a angelis eius: percussisti om
nes aduersantes mibi sine causa.
quoniam ipsi demones non soluz
in totu christi corpus: sed etiaz in
singulos quo sqz priuatum seruunt
Dentes **peccatoruz** **contriuisi.** **Ha**
bet vnusquisqz maledicentes sibi.
habet etiam uitiorum auctores co
nantes eum a christi corpore preci
dere. **sed** **domini** est **salus.** **do**
mini est nos saluos facere de morte

pecca **hugo** a hoc dicit pph
ti. **deinde** conuertit sermonem ad de
um mutando personam: a hoc per
figuram que uocatur methaplasma⁹

Vnde subdit. **La** super populu tu
um benedi **Jeroni.** **Populo**
dio **tua.** **credetuz**
benedictionem in fundit transmit
b. iiii.

tens eis spiritum sanctum. vel in futuro quando diciturus erit. Venite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. Ad quod nos perducatur dominus noster Iesus christus qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Quoniam iuocarem. Huius psalmo proponitur titulus talis. in fine psalmi cantanda. **Rico.** Ad litteram psalmus est sonus vel modulatio pueniens ex organo. Et canticum dicitur sonus humane vocis. Vnde psalmi cantici dicitur modulatio organi cum humana voce sequente quam instrumentum precedente a voce sequente laudatur deus. sicut in plerisque ecclesiis fit tempore laudis. **Glo.** Sed spiritualiter loquendo psalmus significat bonam operationem. a canticum letitiam mentis habitam de eternis: ut dicitur in plologo penitentis compilationis. Per hoc enim quod dicitur in finem: significat hic a in consequentibus titulus christus qui est finis consummans in presenti ad iusticiam et in futuro ad coronam. Vnde sensus psalmi tituli talis est. Psalmus iste qui dicitur dicitur psalmus. quia monet ad benepandum est psalmi cantici dicitur bonam nostram operationem fieri in mentis leticia habitam de eternis dirigens nos in fine. et in christum ad quem tendimus. **Rui** quidem psalmus est David propheta vel alicuius perfecti monentis ut vana seculi deserant atque dicentis. **Q**uoniam iuocare. Huius duodecim oratio

Aug. Exaudiuit me deus iusticia mee. et a quo est iusticia mea. Postquam indicauit hominibus se esse exauditum: deinde familiariter ei ex dilectione loquitur: dicens In tribulatione dilatasti mihi. et ab angustiis tristitie in latitudine gaudij de **Glo.** Quod gaudium dixisti me. **Glo.** est de pura conscientia a de spiritu. **Iero.** Et licet mihi vite eterne. **Iero.** in tribulatione auxilium tuleris: tunc ego misericordia semper indigeo. Vnde subdit. **Miserere mei a exaudi orationem meam.** Contra miseras huius vite ut incepta **Collecta.** Huius enim tua proficia. **Collecta.** iusti hoc proprium ut in omni quod dicitur aut agunt non solum suum profectum: sed etiam proximum edificationem querant. Vnde apte subiungitur. **Huius hominum.** Vnde dicitur prauorum patentium vsquequo. et quod dicitur eritis. **gravi cor.** et quod dicitur erit cor vestrum sarcina peccatorum a pondere iniquitatis grauatum: sicut de Pharaone legitur. In grauatum est cor Pharaonis. **Aug.** Ut quibus dicitur tatem. et quibus vultis esse beati de terrenis: ut quibus temporalium rerum amore detinemini. **Hugo.** La queritis mendacium. et temporalia que dicuntur mendacium. quia promittunt securitatem a solvunt timorem: promittunt satietatem et solvunt esuriam. quia **scilicet.** v. dicitur. **Auarus non implebitur pecunia.** Sicque amatores suos decipiunt.

Aug⁹ **Et** scitote quoniam
mirificauit & mirabilez
ostendit. **dn̄s** pater sanctū suū
& filiū suū dn̄m ch̄r̄stū resuscitan
do a ad dexteram suaz collocaudo
ad quē vos qui estis graui corde de
lectis conuertī ab amore mundi. **Et**
p̄ eū dn̄s exaudiet me. **Orantez** p̄
requeie eterna cōsequēda. **Cū** dama
uero ad eū cum cordis deuotione.
Ita et vos exaudiet si sic damaue
ritis et feceritis qd sequit̄. **Ira**
scimini a nolite peccare. **Hoc** duo
bus modis intelligi pōt scilicet. **Ira**
scimini & si primus motus animi
surgat ad iram qui iaz p̄pter penā
peccati non est in nostra ptate sal
tem non ei cōsentiat ratio vt mens
que intus regnata est s̄m deum vt
mente seruiamus legi dei: si adhuc
carne seruim⁹ legi peccati. **Aut** agi
te penitentiā & irascimini vobis ip̄s
de preteritis peccatis a vltierius pec
care desinite. **q̄ dicitis**. **hec** m̄q̄ di
cite. **In** cordibus vestris. **a** nolite
esse populus de quo dicitur est. **La**
bijs me honorant: cor autem eoz
longe est a me. **In** cubilib⁹ v̄is
hoc est in conscientijs vestris. **Com**
pungimini. **Hoc** ad dolorem peni
tentie refertur: vt seipsam anima
puniens compungat: ne in dei iu
dicio damnata torqueat̄. **Idem.**

Castio **Sacrificate** sacrifi
ciuz iusticie. de quo
sacrificio dicit in quinquagesimo
psalmo. **Sacrificium** deo spiritus
contribulatus cor contrituz. **Hoc**
sacrificiuz fit per penitentiā. **Quid**
enim iustius q̄ vt suis quisq̄ pec

cat̄is pōtius q̄ alienis irascatur: et
seipsum puniens mactet deo. **In**
sacrificio iusticie opera iusta sunt
per penitentiā. **Castiodor⁹**

ergo uiuite a corda vestra diuini
tati semper munda offerite. **Addi**
dit quoq̄. **La** sperate in domino. **Cō**
sequi i futuro salutaria promissa.
Sed quia vnusquisq̄ id bonū vult
imperare a deo qd diligit: et pau
ci sunt qui diligunt bona ad interi
orem hominem pertinentia: que so
la diligenda sunt. ceteris autē ad
necessitatem vtendum est: non ad
gaudium perfrendum cum dixit
set: **sperate in domino** subiecit. **mul**
ti dicūt quis ostēdit nobis bona.
Rue interrogatio ē oim stultoꝝ a mi
quorum pacem et securitatem vi
te secularis desiderantium: siue eti
am de ipsa futura vita que nobis
promittitur dubitantuz vel despe
rantium: qui sepe dicunt. **Quis** no
uit si vera sunt: aut quis venit ab
inferis vt ista nunciaret.

Hugo **Quibus** respōderi pōt
set q̄ xp̄us agnit⁹ est
reuerfus ab inferis. a **Lazarus** in
de reuerfus: multa de penis inferni
reca.

Aug⁹ **Magnifice** tñ a bre
lit. **Aug⁹** uiter oñdit q̄ bona q̄
renda sūt: eoz interrogatōi r̄ndens.

Ignatū est sup nos lumē vul
tus tui dn̄e. **Hō** fact⁹ ē ad imaginē a

ilitudmē dei quā peccatō corrupit
Et est imago creatōis i q̄ crea
t⁹ ē hō. **Et** q̄ ē supior vis aie
q̄ vult⁹ dei dī. q̄ sic p̄ vultuz hō ho
mini assimilat̄ et homo cognoscit

Facto ē ymago ^{creatiois} _{recreatiois}

hominem: ita per ratione; similes
sumus deo: a deum cognoscimus.

Hec autem ratio per peccatum pri
mi hominis deformata est: ac p hoc
homo dissimilis factus est deo. **Ite**
ē imago recreationis & gratia dei q̄
veatur hic lumen per quam refoz
matur ratio in nobis per peccatu;
corrupta. si tamen signetur & im
primatur menti nōstre renascēdo:
quod fit in **Hugo** Quia sicut
baptismo. **Hugo** moneta est
informis donec imago regis ei per
cuneū imp̄mat: ita ratio nr̄a defor
mis ē dōec p̄grāz. **Ho** Lumen
dei illustret.

Ho & vultus
ē gr̄a illustratōis q̄ imago creata
ē nascēdo si **Aug** Et ad hoc cre
gnatur. **Aug** do p̄tinere qd̄
quidam prudenter intelligūt illud
qd̄ dominus viso cesaris numo ait.

Reddite cesari quod cesaris est: et
deo qd̄ dei est. **Tanq̄** si diceret. **Sic**
reddis cesari numus: sic deo anima
lumine vultus eius illustrata atq;
signa.

Hugo Vel lumen vul
tus dicitur cruz
christi que nobis impressa est ite
rius & exterius. s. in fronte mentis
& exterius i fronte corp̄is in signū
regis no **Cassi** Cruz em̄ ē hu
stri.

Cassi m̄liū tuitio in
iūcta: superborū deicatio: victoria
christi: perditio diaboli: infernōū
destructio: celestium confirmatio:
mors infidelium: vita iustoz. Quo
loco **Johannes** constantinopolitane
ciuitatis antistes quasi multifari
as diffm̄tionū stellas in crucis de
clamatōe lampauit: dicens. Cruz

est christianoū spes: romanoz
victoria: mortuoz resurrectio: ceco
rum dux: confessorū via: claudū
baculus: pauperū consolatio. & ce
tera que in hunc modum ab eo di
uina inspiratione p̄fusa sunt. In
crucis enim impressione lumē est
vultus dei. quia semp in eis noscūt
radiare qui se aliqua non eligūt
prauitate polluere: sicut dicit apo
stolus. **Nolite** cōtristare spiritum
sanctum dei in quo signati estis in
die redem

Hugo Hoc signa
tionis. **Hugo** autē nobis
impressum est in baptismo quod
quotidie nobis debemus imprime
te: vt legens euangeliū crucē facit
sup librū: facit & in fronte: & i ore:
& in pectore. quasi dicat. **Dic** est li
ter crucis que non erubescit: que
p̄bito: que adoro. **Lædisti** leticiaz
in corde

Cass Non em̄ ista; leti
cio vocis exp̄minimus: s; leticiam re
de fidei quam dñs bone cōscientie
prestare consuevit. **Tunc** enim ve
raciter letamur quando & recte cre
dimus: & adiutorio domini proba
bili nos cōuersatione tractam.

Aug Non ḡ foris q̄renda est
leticia: s; int̄ vbi signa
tum est lumē vultus tui. In interiori
enim hōie habitat xp̄us. **S; hōies**
tp̄alia sedātes nihil aliud nouerūt
dicere: nisi. quis ondit nob̄ bona
& regnū celoꝝ itra se eē nō vident.

Hugo Gaudet ergo solū ex
hoc q̄ **fructu** fru
menti: vini et olei sui multiplicati
sunt. **Hec** tria humana v̄sibus

Handwritten notes:
Cassi...
fructu...
vini...
olei...
multiplicati...
sunt...

necessaria pro omnibus tempali-
bus diuitijs ponuntur. //

Cassi. Recurat q̄ his tribus
additū est sui. Est enim a dñi p̄cis
vini qui de celo descendit. Est a vi-
ni; potū tuū de quo dicit. Calix
meus inebriās q̄ p̄clarus est. Est
oleū de quo dicitur. Impinguasti
in oleo caput meū. Ergo ista dei nō
habēt peccatores: s̄ sua & terrena
vñ corpus vivat & nō anima.

Aug. Multiplicatio em̄ nō sp̄-
v̄lertatē signat: sed ple-
tūq; distractōem mentis. Pax ani-
ma temporalibus voluptatib⁹ dedi-
ta semp̄ exar̄desat cupiditate: nec
satiari potest. Et multiplici atq; eru-
niosa cogitacōe distenta simp̄ le-
tonū videre non sinit: neq; sentire
leticiā cordis in q̄ vir exultās ait.

In pace **Cassi.** Cōtra huma-
m̄ idipm̄. nos cumult⁹
& felicitates caducas quas mund⁹
estimabat esse p̄cipuas: pulcerrī-
me pacē cordis obicit quā habē
non possunt q̄ secularib⁹ actibus
implicantē. Pax em̄ ista habet trā-
quilissimā vitā que cu; sua mente
non litigat sicut facit pax peccato-
rum. s̄ ista pax cordis in dñi servi-
cijs pseuerans amena tranquilli-
tate p̄fruit. de q̄ dicit dñs in euan-
gelio. Pacē meam dō vobis: pacē
relinquo vobis. Sed ne istā pacē
tem̄ poralem putares: addidit. in
idipm̄. In idipm̄ q̄pe dicit q̄ nul-
la reū vicissitudine cōmutat. sed
ipsum in se p̄manēs in cōmutabili
penitente consistit. **Sedm̄ catholicon**

idipsum est vna b̄ctio posita abū-
b̄ialiter p̄ eternitate. **Dominiā** **si-**
neq; p̄ntis vite signat. **Et si futuro**
Requiescā in futura b̄ctudine quā
iam requies dabitur sandis & glo-
riosa p̄fascō. & h̄ spe firmissima
& verissima expectādō. **Quoniam**
tu domine singulariter in spe. **Lette**
ne beatitudinis consequendē. **con-**
stituiti **Aug.** Singularit̄ em̄
me. **Aug.** dicitur propter
electos quibus promittit̄ requies
eterna que negatur illis qui dicit
quis ostendit nobis bonas qui pa-
cem que cū bonis terrenis et in-
eisdem multiplicari. Perit em̄ hec
multiplicitas et singularitas tene-
tur in sandis: de quibus dicitur in
Act. apostolorū. Multitudinis cre-
dentium erat cor vñum et anima
vna. **Singulares** ergo & simplices
& secreti a multitudie ac turba na-
scentium rerum atq; morientium
amatores eternitatis & vnitatis es-
se debemus si inherere cupim⁹ vñi
deo ac domino Iesu christo: cui est
honor & gloria in secula seculorū.
Amen.

U **Erba mea**
auribus. **Titulus**
hui⁹ psal. talis est

Aug. In finem pro ea que he-
reditatem consequitur
psalmus dauid. **Intelligitur** hic
ecclesia que accepit hereditatem:
scilicet vitam eternam per dominū
nostrum Iesum christū vt posside-
at ipsum deū & ab ipso possideat.

Deus enim dicitur hereditas nostra
quod ipse nos pascit et continet. Et dicitur
hereditas dei tanquam precioso sanguine
suo copata. ipseque nos colit
et regit. Quid autem in fine signat in
precedenti psalmo dictum est. Item **Cassio**.
Orat ergo ecclesia pro suis membris
dei. **Cassio**. **U**erba mea. Ita
est. **Cassio**. **P**salmiobiam quam
orationes meas privatas. Auribus
prope domine. Exaudiendo ea in effe du

Aug Per aures dei intelligit
potentia maiestatis eius
Et quod pax potest aut nihil oratio vo
calis. Ideo subiungit. Intellige da
morem **Iero**. Clamor in scriptu

meum. **Iero**. ris non vocis sed cor
dis est. Unde dicitur Exo. xliij. dicit ad
Moysen. Quid clamas ad me. cuius
tamen Moyses ante non clamasset. Ruge
mitus noster a conscientia deprecatur tunc
cor clamat: a istum clamorem intelli
git deus. Unde dicit Hieronimus. Non si
leat pupilla oculi nostri. Quia lacri
mas ad deum fundimus eo tempore pu
pilla oculi nostri clamat ad deum.
Intende voci orationis mee.

Rico Replicatio est eius de
sententia: sicut frequenter
fit in his que pronunciantur ex magno
affectu.

Hugo Nam oratio est pro
deum tendens plerumque propensum in voce
lex me. **Iero** Qui regnat in me
us. et non regnat in me

patrum. propterea tu es deus meus. quia
non est deus veter me: non est aux
deus me: nec libido deus me: nec
aliqua creatura deus me: quoniam virtus
tu es: et cupio habere virtutes. propte

rea tu es deus meus et virtus mea.

Hugo Et bene dico. Intende vo
ci orationis mee. **Oratio**
ma ad te orato domine. dirigendo cor
meum ad te et non ad vanitates seculi
mane exaudies. et exaudias in
optatuo. **Rico** Debent non
ceze meam. **Rico** hunc opta
tuum modum: sed pro vane futuro in
dicatum modi. unde hic ponit ex
audies pro ex
Hugo Quidam in
audias. **Hugo** ita leam
intelligunt hoc quod hic dicitur mane pro di
liculo: eo quod prope tunc est tempus
orationis. Unde Aug. ait. Turpe est
prophano si radii solis eius iuvenat oculi
ofuz in **Iero** Sed videte quod dicat
lecto. **Iero** mane. non dixit ter
cia hora: non dixit sexta hora vel ple
na luce: sed mane. et exordio bonorum
actuum: quando sol iusticie per suam
gratiam venerit in cor meum expul
sis inde peccatorum tenebris. **Exau
dies vocem meam.** quia quod dicitur in pec
catorum tenebris sum: non me ex
audi.

Aug Iniquitas: malignitas: mendacium: ho
micidium: dolus: et quicquid huius
modi est: ipsa nox est. qua transe
unte sit mane: ut videatur deus. **Iero**
Cassio **Hugo** Postquam ostendit
ordo. **Hugo** qual sit eius ora
tio: consequenter ostendit que bona
sequantur ex oratione. Primus est
iuge servitium dei. Secundum est co
gnitio veritatis. De primo dicitur. **Ma
ne** in exordio bonorum operum. **A
stabo** per iuge servitium cum pro
posito continuandi bonum opus mee
paulatim et non vanitatibus seculis

Chm...

ora...

vel desideris corporis nunquam va
cādo a sic. video . v. cog. scāz. quo
niaz nō dē volēs iniquitatē tu es. qz
pām mōile contrariat eqtati tue.

Cass. Quid emz aliud deus po
test velle: nisi qd pbat
ipse p̄cipe. sicut **Isa.** ait. **Ego** suz
de⁹ qui loquor iusticiaz: a annūcio
recta. **Sed tu deus nō vis iniquita
tem.** **Idcirco** **Non habitabit iuxta
te malign⁹** . p hoc p̄ores signat a
regno dei excludēdos. qz nulla con
uersione mutati sunt. **Naz** licet eū
carnaliter tm̄ videant quos reat⁹
inuoluit: sicut scriptū est. videbūt
in quez compūserūt: iuxta ipm̄ tm̄
habitare nequeūt qui gehēne cru
ciatione damnādi sunt: ad didit.
Neqz pmanebunt iniusti. q̄ bona
opa nō fecerūt **Ant̄ oculos tuos** .
qm̄ gratia a dono tuo priuati sunt
Per hoc ostendit eos in iudicio do
mini esse venturos. s̄ ante oculos
dñi merito pmanere non dicūtur
q̄ in tormēta perpetua mittēdi sūt.

Iero. Si enim deus ignis est et
ignis cōsumēs est: quicū
qz stipula est: quicūqz lignū est: su
giat ab igne ne cōsumat ab igne.

Cass. Nihil est qd deus non vi
deat: dñm vbiqz p̄sens a
totus esse noscatur. **Sed** illi recte
corā ipso esse minime dicunt q̄ ab
eius gratia et dono priuādi sunt.
De quib⁹ sub dñe. **Odisti** . **O dñm**
dei auersio gratie ipsius intelligit
qz odium deserit omne illud qd exē
tur a despiciatur. **Et** idē dñs dī odi
re a dese. **Hugo** **Ab** argumētuz
vire. **quo** dī per illud

Cap. xi. Diligis omnia que sunt et
nihil odisti eoz que fecisti: et dēf.
De nō naturā odit quā fecit s̄ viti
um qd nō fecit. **Et** sic dī hic. **Odi
sti omnes qui opant iniquitatē.**

Cass. Non dixit qui opati sunt
qz illi tantū in iudicio dā
nabūtur q̄ vsqz ad finē vite sue se
crimine nefādo cōmaculāt. adiecit
qz **Ip̄des oēs q̄ loquūt mēdaciū** .

Hugo **Sz** oītra p̄s. dñe. **Omis**
hō mēdax. **Solutio.** hic
loquūt de mēdacio qd est peccatū
mortale. **Et** ibi. **Ois** hō mendax: lo
quūt de mēdacio qd ē pām vīale.

Collect. **Ab** cui⁹ m̄tellectū no
tandū qz **Aug⁹** . m. li.
de mendacio ponit octo ḡna mēda
cioz. **Primū** est cū negat aliquis
articulus fidei vt xpm̄ nō esse natū
de virgine: vel simile. **Secundū** ge
nus est mendaciū detractōnis: vi
delicet falsum testimoniū in causā
crimināli. **Tertiu⁹** genus est testi
moniū falsum corā iudice in cau
sā pecuniaria. videlicet illoz qui
totā die faciunt os suuz dulce mē
dacijs pro lucro. **Quartū** genus
est quod fit sola mentiendi fallen
diqz libidine. sicut quando quis fi
ne causa a utilitate: sed sua stulti
tia instigante delectatur mētiri. **Et**
hoc appellat **Augustin⁹** mētur mē
daciū. **Quintū** genus est men
daciū adulatōis vt q̄s placeat ali
is. et hoc ē turpe mēdaciū. **Sextū**
gen⁹ est quod nulli obest a p̄dest
aliciū: vt si q̄s sciēs pecuniā alicui
ius iuste tollēda: a fure vl̄ p̄done
vbi illi⁹ pecūia sit mētiat se nescire

Virg. Georg. lib. 1. p. 1. p. 1.

Septimū gen⁹ est vt si quis men-
tiatur: nolens p^{er}tere hōiem q̄ situra
ad interficiendū. Octauū genus ē
vt si quis volēti corūpere virgīnē
mentiatur eaz esse cōiugatā vt sic
ab imundi. **Hugo** Et i glosa
cia tueat. **Amagū** autē fit de mēdatio trimēbris diuī
fio. q^o mēdaciū aliud est pnciofū
aliud est officiofuz: aliud est ioco
fuz. Sub pnciofo cōtinēnt quinqz
gna prime distīctōis que sūt pec-
cata mōrta. Sub officiofo triavlti-
ma que sunt venialia. Ioco fuz est
q^o fit ioco a non fallit. scit emz ille
cui dī causa ioci dicit. In hōie autēz
pfecto dicūt quidaz et bene q^o tam
officiofuz q^o ioco fuz veniale fit.
Quidam autēz dicunt sed male q^o
officiofuz semp fit mortale i hōmi-
ne per **Thomas** i suma ar-
fecto. ti. iij. ar-
gu. v. Circa vero mendacia que fi-
unt in promissis est sciendū q^o ille
qui aliquid pmittit: si habeat ani-
muz faciendi q^o pmittit non mēti-
tur: etiā si non faciat: s̄ infideliter
agit. Potest tñ excusari ex duobz.
Vno modo si pmissit illud q^o ē ma-
nifeste illicitum: sicut fuit pmissio
Herodis tūc pmittendo peccauit: s̄
mutando huiusmōi pmissuz bene-
facit. Alio modo si sint mutata obi-
tiones psonaz a negotioz. Nam
fm **Sen.** li. 1. de bñficijs. Ad hoc q^o
hō teneat facē que pmissit requirit
q^o oia imutata pmaneāt Sic a Apo-
stol. Non ē mētū nō adimplēs
q^o pmissit cū non iuit corinthūm
ij. ab **Coz.** ij. Et hoc p̄p̄ impedimta

pmciosu
officiofuz
ioco fuz

que supuenerūt. Sequitur. **U**z
sanguinū et dolosum abomiabitur
dñs.] v. exhereditabit a regno suo.
Augus. Potest hic recte vi-
deri repetitū q^o ait
supi⁹: odisti dñe omnes q̄ opātur
iniquitate pdes rē. vt vitū sangui-
num ad opantem iniquitatez refu-
ras. dolosuz autē ab mendaciū loq̄n-
tem. Dolosus est qui aliud agit et
aliud simulat. Vidēs em̄ iust⁹ hos
abomiatos a dño v̄ puatos a regno
dei pfugiens ad dei miam: ait.
Hugo **G**o at i multitudi-
ne mie tue.] m̄ q̄ cōfido
saluari.] Introibo in domū tuā.] v̄ in
ecclesiā triūphantē: sicut lapis vi-
uus i edificiiū. Vel ad lrāz.] Intro-
ibo i domū tuā.] v̄ i ecclīaz scāz mlti-
tantē. Et ibi. Laborabo ad templūz
sanctum. **Cassi.** v̄ corpus dñi
tuū. **Cassi.** nū saluatoris
de quo ipse dixit ad iudeos. Destru-
ite tēplūz hoc. Quomō adoranduz
sit osequenter ostendit: dicens. Li-
timore tuo.] Tunc enim fides soli-
da est quando casto amori diuini-
tatis adhibet. **Hugo** Deinde pe-
tur formido. **Hugo** tit auxili-
um dñi cōtra impedimentavie sue
di. **Glo.** **O**mine deduc me.]
cēs. **Glo.** v̄ fac me p̄ficiē. Dedu-
ctio em̄ cōuenit p̄ficiēti. a p̄ hoc de-
clarat se esse in p̄cedu ad p̄fectōez
sed nondū in ipsa p̄fectōne: deduc
dico.] in **Cassi.** Quia se penitē-
sticia tua. **Cassi.** do dñanantes
equissima potētia tue pietatis ab-
sol. **Aug⁹** La nō in iusticia ho-
uis.] v̄ que hōi vi-

de iusticia. Vbi malū p malo da
tur qd non facit deus qui solem su
um oriri facit sup bonos a malos.

Deinde subiungit causam quare de
beat de duci: videlz ppter inimicos

me. **Jerom.** Rū mibi intrare in
os. domū tuā cupiēti
laqueos pō. **Glo.** Propēea q̄
nūt in via. **Glo.** so te dirige
in cōspēctū tuo. v. in cōsciētia mea

vbi tu solus vides. **Viā meā.** Qua
itur ad te ne deuiem a doctrina tua
exemplis aut verbis p̄dōz vel he
reticōzū inimicōzū meozū p̄dōzū

q̄ū iudicio sūt. **Jerom.** **Q**uoniam
ē credendū. **Jerom.** nē i ore eozū
veritas. v. non hnt xpm veritate in
ore suo. quia nec in corde hnt.

Glo. **C**or eozū vanū est. quia
cor eozū fallit de peccato.

Putans quidē p̄cātū nō esse p̄cātū:
a esse p̄cātū quod non est peccatū.

Et de pena peccati etiā fallūt. q̄
pmittunt sibi impunitatez. **Idem**

Aug. de quibz adhuc subditur.
Sepulcrū patēs est gutt eozū.

Cas. Sepulcrū em patēs gut
tur est mentientis a adu
lato. **Aug.** Rū mēdacio a blā
ris. **Aug.** da adulatione tra
hunt in se quos ad p̄cā illectant

vt eos tanq̄ escam deuorāt auz in
sua; vitam. **Hugo.** Sicq̄ lūn
cōuertunt. **Hugo.** Sicq̄ lūn
dolose agebant. v. non solū doloz
loquebātur: s̄ etiam ad effectuz do
los suos pducebant. **Idem.** **Cassio.**

Deinde non optando: s̄ pphetando
subdit. **Iudica illos deus.** v. iudi
cabis ipsos puniendo. **Ram trans**

latio hebraica hz: odemna eos. Et
sic. **Idem.** **E**cce dant a cogitatioibus su
is. v. frustrentur a cogitatione et
spe sua qua sperabant a cogitabāt

de longavita a sanitate a diuitijs
[fm multitudinē impietati eozū]

v. peccatorum suozū. **Expelle eos.**
ab eterna hereditate. vt q̄ magis
peccauerunt longius expellantur:

a pfundius cadant in lacum infer
ni. **Simile est illud Apocal. xvij.**

Quantum glorificauit se a m delicia
is fuiti tantuz date ei tormentum.

Idem Aug. a **Cassio.** Causa dam
nationis eorum subditur. [quoni
am irritauerunt te domine.]

Jerom. Tu domine dulcis es per
naturam: s̄ quicūq̄ pec
catores sunt: naturam dulcedinis
in vitio suo vertūt i amaritudiez.

Hugo. Postq̄ impioruz de
bitas retributiones
asseruit. **Idem.** **P**rimia bonoz subdit:
dicēs. **Et letent omnes qui spāt**

in te domine. **Et spe enim sequitur**
leticia spiritualis. **Vnde subditur.**

In eternum exultabunt. v. sine fi
ne. **Idem.** **Aug.** **I**pa erit
bis in eis. **Aug.** eterna ex
ultatio cum templū dei fuerit iusti.

Cas. **O** magna a ineffabil lac
mificus donat illa que possidet.
Deus enim qui est ineffabile bonū
se largitur in premio. **Et glori**

abuntur in te omnes qui diligunt
nomen **Augustin.** **T**āq̄
tuum. **Aug.** **T**āq̄
ē eis ad fruēdū qd diligūt a bñ i te
tāq̄ possidētēs hēditatē. de q̄ titul⁹

huius psalmi est: alm et ipsi sint
hereditas eius: quod signat. et ha
bitabis in eis. a quo tono prohi
bentur quos scdm multitudinem
impietatum; eorum expellet deus. qm
tu bndices iusto. magnitudine p
mioru et gaudioꝝ imensitate. Nec
est bndictio: videlz gloriari in deo
et inhabitari a deo. Ista sctificatio
cedit sanctis. Sed vt sctificetur
pcedit uocatio q no est meritoru;
s; gratie et tenuolentie dei. Vñ sub
dit. **D**omine vt scuto tone volu
tatis tue coronasti nos. Bona vo
luntas dei pcedit bonā volūtate nēaz
vt pctōres vocet ad pñiam.

Greg. in li. moral. super Job
xxxij. Scuto nos dñs
coronare phitet. q pteges adiu
uat; et remune. **Cassi.** Cōfidere
rans coronat. **Cassi.** mus q si
aui ac decoro sine ps. pñs cōdusus
est vno verbo: imbecans bñficia do
mini que nullis pñt volumibus ex
plicari. Bona siquidē volūtas crea
toris q nos ineffabilib; munerib;
replet. Et dida est scutu eo q reuēa
nos ptegit; et pñia decora dedit.
Nec est em bona volūtas que nos
vocat et attrahit at q nos dignos
facit. Nec quicq; pficiū valem; co
gitare vel facē: nisi hoc accipiam; a
bonitatis auctore: sicut Apo. dicit
Ipsē opat in nobis velle et pficē.
Et iterū. Non em possum; cogitare
a nobis quasi ex nobis: s; sufficien
tia nostra. **Iero.** Agam; igitur
ex deo est. **Iero.** grās deo et dep
cemur illū vt in bona volūate sua
ipse sit scutu nostru; et corona no

stra ne vnq; recedam; ab eo.

Collec. Sed eius voluntate vo
cati mandatis suis oī
cum diligentia obediamus: quati
nus ad premia que promisit mere
amur peruenire gratia ipsi; domi
ni nostri Iesu christi: cui est honor
in secula seculorum. Amen.

Domine ne i
furore. Titulus huius
psalmi talis est. In fi
nem ps. dauid pro octaua. **Augusti.** Visum est nonul
lis octauā hanc si
gnare diem iudicij et temp; adue
tus domini nostri Iesu quo ventu
rus est ad iudicanduz viuos et mor
tuos: qui aduentus cōputatis an
nis ab Adam post septē milia an
norum cre dicitur futurus vt septē;
annorum milia tanquaz septē; di
es transeant. Deinde illud sequens
tempus tanquaz dies octauus ad
ueni. **Cassiodor.** Alij di
at. **Cassiodor.** aut istū
diem a conditione mundi post an
norum sex milia esse venturuz pro
pterea q dominus septimo die ab
opere suo legitur in illa rerum con
ditione quieuisse mille annos per
singulos computantes. quia legi
tur ante conspectum eius mille an
ni sicut dies **Augustin.**
vnus. **Augustin.**
Sed quomiam dictum est a domio
Non est vestrum scire tempa que
pater posuit i sua ptate satis apte
ostēdit neminem sibi oportere ar

*Sanctus
vno d
opus velle*

rogare scienciam illius tps compi
taode aliq **Cassi**. Nimis im
ru; annoz fortunum
est illa nobis studiose querere:
que nobis vtiliter diuina puiden
tia noluit reuelare. Qua ppter ad
sermonē tituli declarandū noscere
sufficiat post huius seculi finē. qd
septem diebus voluit illū octa
uū diem qui varietatem pntis vi
te non habebit: esse venturum.

Hugo Intellectus igitur pre
di; di tituli talis ē. Iste
ps qui est primus pntium diri
gens nos in fine; v in xpm ad que
rendimus. ps dico qui scriptus est
a dauid ppheta p octaua v p fio
re octauē. videlicet iudicij extremi

Cassiodo Septē em sūt ps
pntiales: quoz
primus est iste qui est sextus in or
dine psalmoz. Deinde xxxi. xxxviij
l. c. cxxix. cxxij. qui sub septenario
nūero oprehenduntur. qz maiores
nostri septem modis peccata nob
dimitti dixerunt. Primo per baptis
mū. Secundo per passionem marti
rij. Tercio per elemosinam. Quar
to per hoc qz remittimus pctā fra
tribus nostris in nobis peccanti
bus. Quinto cū conuerterit qz pec
catorē ab errore vie sue. Sexto
per compunctōem seu fletum. Se
ptimo per sacrificium corporis a
sanguinis domini: qū digne offer
tur. Inueniuntur etiam alij fortas
se nobis remissionū. Penitens igi
tur diem iudicij de qua sophonias
ait. Vox dei domini dura a amara
vehementer pertimescens exorat:

ne in illo die d p p h s facinorib; aē
guatur dicens.

Domine ne in furore tuo ar
guas me. **Hugo** in extremo
iudicio vbi
tanq; furiosus apparebis malis.
ne; in ira tua corripias me.

Augusti dicit apłs Thesau
risas tibi iram in
die ire iusti iudicij de; de qua se nō
vult argui qsq; in hac vita desi
derat

Gregori ix. moral.
sanari. petit ergo
vt ante iudicium a non in iudicio
corripatur. quia qsq; modo p
flagella corripitur: a correptioni
bus emendatur. si mansuetudine
corripitur a non in ira. In distri
cto autem illo examine qd penitēs
iste ptimescit omnis argutio a
correptio furor a ira est. qz venia
post correptōz non est. Idem casf.

Rico Furor a ira non cadūt in
deū. de quo dictū est. Tu
āt dñe virtutū cum tranquillitate
iudicas. sed ira a furor significāt
acerbitatē vmbide quā deus exer
cet in iudicō in pctōres. sicut in se
cundo psalmo dictū est. Tunc loq
tur ad eos in ira sua a i furore suo
conturbabit eos. Idē Augustin;

Penitens igitur acerbitatē iudicij
dei abhorrens: dei misericordiā im
plorat dicens. Misere mei dñe
quoniam infirmus sū. ppter pctm

Cassio Infirmiatis cōfessio
celestis medici miseri
cordiam mouet a qua facile impe
trantur remedia: cum ostendun
tū vulnere manifesta. O dement

penitentia dicitur

*Ex pte n p p p
nō p m d m m
lap
m h r o
c l o p u y*

cia magna creatoris a iudice peti-
pimus quod nos rei dicere delea-
mus. docemur pietatem petere ne
nos iusticia possit absorbere.

Jeronim⁹ [Sana me.] p pe-
nitenciam quia
medicus es a ego egrotus sum. [L
quoniam conturbata sunt omnia
ossa mea.] v oēs virtutes aie mee

Augusti Et ne ossa carnis
intelligeres ad ex-
positionem pertinet quod subiungit
[Et anima mea turbata est val-
de h tu domine vsquequo.] Quis

non intelligat significari animā lu-
ctantem cum morbis suis diu autē
dilatam a medico. vt ei persua-
deatur in que mala peccando se pre-
cipitauerit. Quod enim facile sana-
tur n̄ multu; cauet̄. ex difficultate
aut̄ sanationis diligentior erit cu-
stodia recepte sanitatis. Nō ergo
tanq̄ crudelis deus estimandus ē
cui dicitur [h tu domine vsque q̄]
sed tanq̄ bonus persuasor anime
Et vt ipsa illud agnoscat: quanta
pena impijs preparatur qui se no-
lunt conuertere ad dominū: si tan-
tam difficultatem conuertētes pa-
ciuntur sicut alio loco scriptum ē
Iustus vix saluus erit: pecca-
tor a impius vbi parebunt.

Cassio Et intueri quia iustici-
am domini sp̄ penitēs
iste refugit a consuetudinem eius
benignitatis exposcit dicens [O
uertere domine.] de rigore iusticie
ad dulcorem misericordie. auertit
enim a nobis debitas penas: cum
eas relaxauerit benigna remissio.

[a eripe aiam meā.] ab iminenti
supplicio quod debetur errantib⁹.

August Vel intelligendū ē
cōuertere domine v
fac me cōverti. a eripe animaz me
am tanq̄ inherentem perplexitati
bus huius seculi: a sp̄mas qual-
dam dilacerantium desideriorum i
ipsa conuersione patientem.

Cas. [Saluū me fac.] n̄ fm mea
merita. sed [p̄pter miseri-
cordiam tuam.] in qua dum fixa
sp̄s ponitur venia facili⁹ ipetra-
t̄

Nicolaus Quoniam non
est in morte. id ē
post mortē. [qui memor sit tui.] vi-
delicet memoria fructuosa quantū
ad eos q̄ discedūt in pctō mortali.

August intelligit quoq̄ nūc
esse tempus cōverti
om̄is a venie quia cum ista vita
transierit nō restat nisi retributio
meritorum. Ideo subditur [in infer-
no autem quis confitebitur tibi.]

Cassi. Subaudiendū ad veniā
consequendam: quasi
dicat nullus: eo q̄ in inferno nul-
la est redemptio. Confessi autem
sunt in inferno illi impij. de quib⁹
Salomon sapientie quinto dicit.
Quia dicent inter se penitentiam
agentes: a pre angustia spiritus
gementes. ac. Confessus est et il-
le diues qui Lazarum videbat in
requie constitutum. sed non est
ad vocem supplicationis auditus
quia in hoc mundo propriissime
confessio dicitur vbi a venia repe-
ritur.

Hugo Deinde penitens
iste enumerat

Officium Augustini
p̄ par

penas a columnas pnie sue dices
Laboravi satisfaciendo pro pecca-
tis meis in gemitu meo id est in ma-
gno dolore **Cassio**. Gemitus est
cordis. **Cassio**. dicitur est
luctus geminatus que merito fide-
les appetunt quomiam lugentes con-
solatur. penitentes mudat. diabo-
lum fugat. xpo conciliat. amaritudo dul-
cis. lacrimae felices. salutatis affictio
de qua re beatus Johannes in du-
obus libris ita differuit ut merito
apud grecos aurei oris nome ac-
cepit. Et tanquam pax profuerit gemitus
adbita dicit. **L**auabo per singulas
noctes et per singula peccata lectum
meum. si hoc ad letitiam velis accipe
occurrit impossibilitas ut tanta sit co-
pia lacrimarum quam non solum facies sed
et lectum lauisse diceret. Quapropter
lectum melius delectationem corporis
intelligamus in qua velut in cubili
nostro marcenti id est putrida vo-
luptate remittimur quam potest homo
lacrimis quamuis **Augustinus**
pauca lauare. **Augustinus**
Hanc enim delectationem lacrimis
ultraat quam sese ab illa conat extrahere
Lacrimis meis **Cassio** id est
stratum meum. **Cassio** cum
hum peccatorum meorum rigabo ut
fiam ex peccatore iustus ex luge-
te letus ex egrotato sanus. Rigatio
vero ad interiora pertinet per quod
fletum significat usque ad intima cor-
dis pnie. **Ryco** Turbatus est
a furore id est
a dolore cordis oculus meus quia
ex nimia abundantia lacrimarum
obscuratur oculus que lacrimae p-

debunt ex amaritudine cordis unde
et in translatione hebraica pro fu-
rore habetur amaritudine a hoc est
expo lit **Collocor** Augustinus
teralis **Collocor** vero a cassi-
dicunt debere intelligi huius penite-
tis oculum cordis sui esse turbatum
a furore id est propter iram dei quia
peccator suis exigentibus culpis da-
tur in reprobum sensum id est per-
mittitur cadere in caecitatem mentis
id est pati tenebras interiores. ex-
clusus a dei gratia per quas penite-
nitur ad tenebras exteriores que
ad diem iudicii pertinent ut penite-
re extra deum sit quis quis dum tem-
pus est coram **Hugo** Et bene dicitur
gi noluerit **Hugo** turbatus
est oculus meus scilicet per debitum
timorem et non extinctus per des-
pationem quia qui hic non turba-
tur in futuro extinguetur quando
mittetur in tenebras. **Iero**. **Vel tur-**
bras exteriores Iero. **batus est**
oculus meus id est turbata est
mens mea et totum cordis mei prin-
cipale contremuit a furore tuo o de-
us per quem supplicia timeo mihi
prepara. **Glosa** Nec meum si o-
culus meo tur-
batur quia inueteravi id est mem-
brum factus sum veteris hominis
per peccatum. **Int** omnes inimicos meos
Augustinus Hoc est in-
ter homines
qui nolunt ad deum conuerti qui
contraria intentione sunt eis inimici
qui se ad deum conuertunt. **Na** cum
alii amant et appetunt istum mun-
dum alii se optant ab isto mundo
c. ij.

mag. p. med. f.

literari. Quis non videat illos inimicos esse istis. Nam si possunt eos se cum ad penas trahunt. a magnu donum est inter eorum verba versari quotidie. a non excedere de itinere preceptorum dei ab his separatus est omnis sanus non locis sed animo. Nam locis corpora continentur. Animi autem locus est affectio. **Cassiodorus** Vel iter inimicos sua. Ipsa enim sunt veraciter aduersaque animas in tartaru deducunt.

Augustinus Post laborem a gemitum a imbres creberrimos lacryarum atque post tantas difficultates exauditam se anima signans. videtur quid ad

Glosa disceditur iungit. ame nunc animo. a in futuro loco omnes qui operamini iniquitatem.

Cassiodorus quia volo me a malo rum societate diuidere quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei

Glosa videlicet compuncti onem cordis mei pro commissis. unde lacrimae pondera vocis habent. **Aug?**

Vel in propheta dictum est disceditis a discedetis in extremo iudicio: cum impij separabuntur a iustis.

Hugo Exaudiuit dominus deprecationem meam a de malis amouendis. dominus orationem meam suscepit de bonis a virtutibus adipiscendis que duo necessaria sunt. quia egressus virtutis operatur ingressum.

Cassiodorus.

Iste vero penitens in condusione orationis sue exultat orationem suam fore exauditam. quoniam haec est forma penitentium. ut meliorent a lacrimis a desinant in leticia: quatinus tali exemplo possit agnoscere eum esse quod legitur. Qui seminant in lacrimis in exultatione metent. **D**emum sancta conscientia penitentis a peccatis suis facta libera a ecclesiasticis regulis obsecundans mox pro inimicis suis ut conuertantur exorat. ut sicut ille accepit veniam ita inimicos suos carnales ad dei gratiam redire contingat. **U**nde dicit Erubescant de actibus suis malis. a intelligant ipsos actus damnosos: quos prius sibi putabant esse proficuos. **E**t conturbentur vehementer omnes inimici mei timore futuri iudicii a scripturarum predicatione terribili ne in illas penas miserimi hominum cadant. quas super peccatores lex diuina pronunciat esse venturas. **C**onuertantur ut non permittantur ire quo tendunt sed cum redeunt ab inferni fovea liberentur. **E**t ne nos diuicius iudicaret forsitan differendos addit. a erubescant valde velociter ab iniquitatibus suis. **D**esiderium mentis sancte eximium. Quis enim amplius in causa sua petere potuit quam iste qui pro inimicis suis acerrimis postulauit. **T**alium itaque deus misereatur qui momenta misericordie non negligunt sicut in euangelio scriptum est Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequuntur

no

no

no

Hugo Vel hoc totum potest
legi de futuro sic eru-
bescant. id est erubescant in futuro
maximo rubore. dicentes. **Hij** sunt
quos aliquando habuimus in de-
risum a in similitudinem imprope-
rij. Nos insensati vitam illorum
estimabamus insaniam. a finez
illorum sine honore. ecce quomo-
do computati sunt inter filios dei.
Que sapientie quinto scribunt
Et conturbentur: id est simul tur-
bantur in anima a corpore nec
leuiter sed vehementer omnes ini-
mici mei secularia desideria sectan-
tes a cum desperare in iudicio cepe-
runt: conuertantur id est conuertere
tur a leticia sanctorum in quorum
malorum confusionem repetit a
erubescant. id est erubescant qd illis
conuersio sit ad confusionem qui
hanc noluerunt habere ad salute
Et hec omnia fiant valde velociter
quia cito veniet eis repentina cala-
mitas a subitus iterit. **Itē aug.**

Cassi Licet in omibz psal-
mis intelligentie stu-
dium adhibere debeamus quomā
inde vite nostre maxima subsidia
conqueruntur. tamen psalmos pe-
nitentiales estimo magnope-
re perscrutandos. quibus humāo
generi velit competens medicina
prestatur. **Inde** enim animarū sa-
luterrima lauacra suscipimus. **In**
de peccatis mortui reuiuiscimus.
Inde lugentes ad eterna gaudia
peruenimus. **Est** enim quoddam
iudiciale genus: in quo reus con-
spectibus iudicis presentatus assi-

stet peccatum suum lacrimis dilu-
ens a confitendo dissolvens sum-
mum genus defensionis afferēs.
videlicet qd seipsum ipse condem-
nat. **Dic** non est accusator extra-
neus sed ipse peccator impugna-
tor est suus. meretur veniaz. quia
se non excusat a culpa nec potest
aliter agi sub tali indice cui pecca-
ta nullus preualet abnegare.

Questimabilis pietas creatoris
rerum pro se sententiam dicere fe-
cit: quando ipse se vehementius
accusauit. **Dona** nobis domine in
satisfactione nostra tota nos cari-
tate compungi: qui nobis saluta-
rem supplicandi regulam prestiti-
sti. **Qui** in trinitate perfecta uiuis
a regnas deus. **Per** omnia secula
seculorum amen.

Domine deus
meus respice.

Titulus huius psalmi talis est:
Psalmus dauid quez cantauit do-
mino pro verbis Chusi filij gemi.

Cassiodorus Quāuis
hec cau-
sa in secundo libro regum decimo
quinto latius inducitur. propter
explicationem tamen tituli. bre-
uiter exponenda cognoscitur. **Cū**
dauid a filio suo Absalon crudeli
bello premeretur amicum suū chu-
si fecit p dimoscendo consilio ab Ab-
salon ad eius castra migrare. ut
quicquid aduersum euz ageretur
sibi met secretius indicaret.

c. iij.

Mo qd viij ps excellētissie dīna demona petri dicitur

Hugo Huic historie videt
alludere titulus. si po
tius agit de signato q̄ de signante
Calliodorus Chusi enī
spatre Au
gustino docente interpretatur silē
tium quod reuera fidelis eius ex
ercuit quando illi secretius profu
tura mandauit. Filius autem Ge
mini filius dextre itrepretatur. **RS**
tene ad ipsum refertur: quia salu
ti eius necessaria predicōne consu
luit. Sic dominus noster in medio
iudeorum silentium misit. cum mi
steria sancte incarnationis assum
psit. perfidis enim iudeis tanq̄ silē
tium fuit. quod fidelibus probat
esse predicatum. Hunc ergo psal
mum ad similitudinem Chusi: de
futuro misterio domini propheta
cantauit. Quia sicut dauid filij sui
Absalon a se geniti a educati: in
iustam persecutionem pertulit.
Ita dominus liberati a se populi
atq; nutriti furorem detestabili p̄
sumptione sustinuit. Item Aug⁹
Calliodorus Scire debe
m⁹ hunc
primum esse psalmum eorum in
quibus per actus dauid significan
tur domini futura misteria. subse
quuntur enim huiusmodi: videli
cet vicesim⁹ sext⁹. tricesim⁹ tert⁹
quadragem⁹ quart⁹. in quibus
conuenit scema quod dicitur alle
goria v̄ inuersio aliud dicens. ali
ud signi **Hugo** Camit ergo
ficans anima per
fecta in propheta cui illud secretū
innotuit pro verbis Chusi. id est

pro cognitione eius de; secreti chy
si dico filij gemini. id est dextre.

Quod secretum dextre deus id est
fauens atq; propici⁹ ei operat⁹ ē

Calliodorus Que qui
dem fide
lis anima ex persona sua domini
deprecatur: vt ab omnibus perse
cutoribus eius virtute liberet di.

Omne Nicolaus per
om

nium generalem gubernacionem.
deus per creatōnem. meus per fide
et deuotionem in te sperau: confi
dens de tua

Hugo saluū me
bonitate.

fac ex om
nibus persequentibus me tam vi
tjis a demombus q̄ prauis homi
nibus a libera me.

Non enim mi
chi sufficit: vt te defendente sim
saluus: nisi a te liberante sim se
curus.

Demde de plurali nume
ro ad singulare m̄ redit: cum sub
iungit. Ne quando. id est ne ali
quando rapiat dyabolus vt leo

circumiens quem decipiat animā
meam. quia non curat de corpore

Vnde Gregorius Nichil fecisse se
estimat si animam non sauciat.

Tuum igitur auxilium domine
imploro. dum pro. quia non est

qui redimat peccata tollendo. neq;
qui saluum

faciat **Calliodor⁹**

Cum tu subueniendo cessaueris.

Illo enim tempore preualet dya
bolus rapere a; nobis peccatis no
stris obstantib⁹ xps distulit sub
uenire. Augustinus. Et vt manife
stum sit iam perfectam animam

*Erasmus
allp
Nho
prof*

hoc etiam dicere cui solius dyaboli fraudulentissime insidie cauende sunt. vide quod sequitur. **Domine deus meus si feci istud**. hoc videlicet quod **Hugo** [si est] subditur. **Hugo** iniquitas id est aliquod peccatum mortale quod est contrarium equitati in manibus meis et opibus meis.

Augustinus Si reddidibus michi mala id est si non feci quod docuisti verbo et exemplo qui in magna patientia pertulisti traditorem.

Hugo Si sic notuum docuisti et precepisti. videlicet non faciendo peccatum mortale: neque reddendo mala pro malis sed bona pro malis [decidam merito] tanquam videtur [ab inimicis meis] me persecuentibus [inanis]. id est fructu mansuetudinis vacuatus.

Augustinus Inaniter se iactat qui cum ipse homo sit cupit se de homine vindicare. Et cum superare hominem palam querit: occulte a dyabolo superatur. Jurare videtur hic per execrationem quod est grauissimum iurandi genus: cum homo dicit. Si illud feci illud paciar. Sed aliud est iuratio in ore iurantis. Aliud in significacione propter tantis. hic enim vere dicit quid contingat hominibus qui reddunt retribuentibus mala. Non quod sibi aut alicui quasi iurando imprecatur. **Persequatur** ergo inimicus id est dyaboli [inimam]

meam. Persequatur enim mala fuggerendo. Et si deceperit comprehendet. unde subdit. **Et comprehendet eam.** per consensum. **Et conculet in terra vitam meam.** **Castiodorus**

Sic enim de animabus efficit. quas crudelissimus inimicus vincit ut eorum actus faciat terrena contagione maculari. **Et gloriaz meam.** que debet esse in conscientia mea de bono opere. [in puluerem] id est in superbiam et iactanciam.

Augustinus Gloria enim hec in puluere deditur. si per superbiam quisque contemneris secreta conscientie. ubi deus solus hominem probat vellet apud hominem gloriari. **Hinc** est quod alibi dicit. **Deus** conteret ossa placentium. **Castio** Ecce quo hominibus **Castio** modo peccantium ruinam mirabili narratione descripsit: dum sibi conditionem ponit. **Iheronimus**

Quasi dicat: si hec feci hec in contumeliam dei aduersus dyabolum et angelos eius quorum possessio peccatores atque ipsi homines sunt de peccato. **Ecce** dicitur loquitur more humano ad deum qui dormiens perdit in publicum [ira tua].

Aug Quid adhuc iste quem per fecimus ad iram per uocat deum quem sciebat esse misericordem. si iste non aduersus homines hoc peccat. si aduersus dyabolum et angelos eius. cum enim iustificatur ipse ex improbo fit iustus et ex possessio dyaboli

no
Ji

guy
f
f
f

migrat ad templū dei. Et quā pena ē
vt cuiq; auferatur possessio in qua
dominali desiderat hanc penā dicit
irā dei aduersus diabolum vt desinat
possidere quos **Calliodo**
possidet.

Calliodo Rūi tociens punitur quotiens ab
eo peccator subiugatus eripitur.
a exaltare in finibus inimicorum
tuorum. Id est in possessione dya
boli a suorum quā in peccatorib;
tenet. In ipsis enim exaltatur do
minus quando a conuertentibus
confessio laudis ei offertur. **Ex**
urge domine deus meus in prece
pto quod māda sti. Id ē quia hui
litate precepisti humilis appaē
remiens in carne a tu prior imple
quod precepisti. vt exemplo tuo
vincentes super bjam non posside
antur a dy **Hu**. Et cum veneris
abolo **Hu** in carne. L syna
goga populoz. I. iudeorum vidēs

te in tanta humilitate ostitutum.
ei cū dabit te. Itanq; vilem a ab
iedū; persequendo te vsq; ad mor
tem. L a lideo [propter hanc] pre
fidam sinagogam in altum id est
in celum ascendendo regredere: vn
de venisti dominus iudicat p̄ los.

Augustinus quia inde
dicare viuos a mortuos. Quod iudi
cium anima perfecta non timens
ait. **J**udica me domine s̄m iu
sticiam meam. Iqua oledui prece
ptis tuis. a s̄dm innocenciam
meam. quā non reddidi retribuē
tibus michi mala. Et addit super
me. quo additamento demonstrat

idipsum q̄ anima iusta est a ino
cens hoc non per se habere sed per
illustrantem a illuminantem deū:
Consumetur. quasi dicat. veniet
christus iudicare. Et interim con
sumetur nequicia peccatorū. **Trā**
latio hebrayca habet consumetur
id est p̄ficiatur nequicia peccato
rum a perueniat ad summā nequi
ciam vt possit iustum iam venire
iudiciū. S; quoniam non solū di
ctum est apoc. vltimo. **Sordid** s̄
descat adhuc. Sed etiā dictum est
Iustus iustior fiat annedit a dicit
a diriges iustum. Dirigit iustum
in ipsa consciencia vbi nullus ho
minū videt. sed solum ille qui est
scrutans corda a renes deus.

Nicolaus Ac si dicat Tu
deus facies p̄
dicta qui es scrutans corda a re
nes. id est dare videns cogitacōes
a delectationes que per renes desi
gnantur eo q̄ delectationes vene
reorū; que sunt vehementes v̄ igēt
in rebus viroū; s̄m quod dicit
Gregorius omelia. xxxij. quia vi
ris luxuria in lumbis sit.

Calliodo Nec ppriā
tus ē dei et
corda nrā discutere a ai nostri vi
gorem potentie sue luce penetrare
Sis em̄ cure **August** q̄ eo q̄
delectatio est. **August** h̄ let cu
ris a cogitacōib; n̄itur vt ad de
lectatiōē suā; pueniat. Videt igit
tur curas nrās qui scrutatur cor.
Videt at̄ fines curarū; a delectatiōēs
qui p̄scrutatur renes vt cū inuene
rit non ad concupiscenciā oailoz

neq; ad concupiscentia carnis neq;
ad ambitionem seculi que oia tra
seunt velut ymbra inclinare curas
nrās sed ad gaubia rerum eterna
rum sustolli que nulla mutatione
violantur. dirigat iustum solus
scrutans corda a renes.

Cassiodorus Nam licet no
bīs ml' to cel
fiores sunt p tātē celoꝝ nulli tam
creaturaū datum est cogitacōnū
nostrarum plenissime secreta co
gnoscere nec nos ipsi nobis sic ma
nifesti esse possumus que ad mōs
diuinis conspiciendis apparemus
cum de homine legatur in psalmo
xviii. Delicta quis intelligit. Peni
tens igitur misericordiam domini
consecutus. ne in morbum pecca
ti recidat tuitionem petit dicens.
Iustum adiutorium meū a domi
no; qui saluos facit rectos corde.

Aug Duo sunt officia medi
cine vnum q̄ sanat infir
mitas. Alter q̄ sanitas custodiat
fm primū dixit peccator in superi
ore psalmo Misere mei domine
quoniam infirmus sum. Sedm al
terum dicit hic perfectus. Iustum
adiutorium meum a domino. Ibi
enim infirmus vt liberetur. hic iā
sanus ne corrupatur orat. Si enī
medicinam exhibet qua sanemur
infirmi; quanto magis eam qua
custodiamur sanī. Quomiam si cū
abhuc peccatores essemus xpus
pro nobis mortu⁹ est. quātoma
gis nunc iustificati salui erim⁹ ab
ira per ipsū. Iusto igitur auxilio
saluos facit rectos corde. in quoz

cordibus sunt cogitationes bone
a mūn **Collector** Dem de vt
de. **Collector** studeam⁹

conuerſi ad deum a esse recti corde
commendat nobis deus patienti
am suam. a minatur de iudicō suo
ita dicens. Deus qui decipi non po
test omnia videns; a noscens. iū
dex scrutans corda a renes.

Augustinus Iustus iū
dex redēs
vniūiq; scdm opera sua.

Cassiodorus Fortis qz
null⁹ po
test resistere voluntati eius. a paci
ens vt hodie ad penitentiam expe
ctet. quos perdere pro seclerum fu
orum quantitate potuisset. Nunq̄d
sub admiratione pronuntianduz
ē.

Nicolaus Irascere
per singu
los dies. a nunquid infert vindi
ctam statim cum quis committit
contra eum offensaz. quasi dicat
non. Sed expectat tempus debiti
dans penitentie locum. Sed quia
quandoq; peccatores hac die pa
cientia abutuntur. a propter hoc
grauius puniuntur. Ideo subdit.

Ubi conuerſi fueritis a malis ve
stris ad deum hoc tempore quo pa
cientia dei vos ad penitentiam iui
tat. gladius suum vibrabit. id est
manifestam vindiā suā exercet

Aug Vibratē splendificat. vi
brabit autē. Christus gla
dium suum cum in secundo aduen
tu; veniens iudicare viuos a mor
tuos in manifesto splendore clari
tatis sue iustis suis lumen a frōes

ph. 1. 1. 1. 1. 1.

impis conascabit [arcti suum] & sacram scripturam veteris ac noui testamenti quasi quodam neruo duricia veteris flexa & edomita est [tendit] . qz per ipam scripturam pctoribz minas exhibuit & pauit illi qm p exposito es explanauit sacram

Gregori

scriptura[m] rix . moraliu[m] **Et** in eo parauit uasa mortis] & sententias pctoribus danationem cominantes . qz fm eloquij sui sententiaz eos qui nunc corrigi negligunt reprobos damnat . in quo etiam arcti sagittas suas]

Hugo

id est auctoritate sacre scripture de dilectione dei & primi acutas [ardentibus] auditoribus [efficit] ut p

Be

quia i eo qz terrore corrigit ac censas verborz sententias emitte

Augustinus

Et ut intel ligamus vnicuiqz suppliciu[m] sui de peccato suo sicut que fuerunt delectamenta homini peccanti sint instrumenta domino punientis . **Deo** subdit .

Hugo

[Ecce] qm dicit mani festum est qz homo parat sibi causam mortis & non deus . qz homo . [parturit] iniusticia[m] & concepit dolorem . & peperit iniquitate[m]]

Nicolaus

Hic est ordo preceptio precedit parturitionem

Hugo

Sic ergo ordina . concepit dolorem ex suggestione id est appetitu[m] temporalium : in quo est dolor quia est labor i ac

quirendo timor in possidendo . dolor in amittendo . parturit . id est maximo labore mititur efficere iusticiam malum machinando contra parturitu[m] suu[m] . Et tandem peperit iniquitatem id est ad actum perduxit Iniquitas & iniusticia sedm hunc sensum idem sunt . Peccator enim peccatum quod dolor dicitur . qz causat sibi eterne pene dolorem concipit concupiscendo . Deinde parturit consentiendo Tercio parit opere perpetrando . Congruue vero non dictum est . perpetravit iniquitatem sed peperit . quia sicut in partu anxius dolor & labor est Ita pueri laborant : atqz anxie antelant ut malum quod in corde conceperint ad operationis exitum perducere possint . Contra tria predicta . scilicet concepit parturit & peperit que ad culpam referuntur subiungit alia tria pertinentia ad penam . videlicet aperuit effodit & incidit . **Vnde** dicit . [Lacum] inferni concipiendo peccatum . [Aperuit] . & parturiendo per consensum . [Effodit] id est amplauit [Leu] & actum perpetrando peccatum . [Incidit] in foueam] perditionis : & mortis . [quam fecit] . Et sic sibi ipsi spontanea voluntate est causa damnationis . propter quod [Conuertetur] dolor eius . id est peccatum quod est causa doloris ut deum est [Lica] id est in amputat eum . **Cass** mam eius . que est caput corporis : [Et in verticem ipsius] . & in roem intellectualem que est superioris anime iniquitas

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Hic est ordo', 'concepit', 'parturit', 'perpetrat', 'effodit', 'incidit', 'aperuit', 'amplauit', 'conuertetur', 'dolor eius', 'Lica', 'Cass', 'Et in verticem ipsius', 'que est superioris anime iniquitas'.

eius descendet & extendens eum ad inferos quia peccatum aggrauans eum non sinit animam eius ad sanctorum requiem volare.

Augustinus

Hoc fit cum in homine peruerso seruit ratio. & libido dominatur

Collector Et quia hoc periculum pfectum iste iam euasit gratias agens laudat dominum dicens **Confitebor domino confessione laudis in iusticiam eius**

Augustinus Confessio iusticie dei est: quia ista loquimur vere domino iustus es quando a iustos sic protegis ut per tripem eos il lumines: & peccatores sic ordias ut non tua sed sua malicia puniantur. Et ne intelligamus istam confessionem non esse peccatorum: sed potius laudis diuine. Itaque subditur.

Et psallam nomini domini altissimi.

Calliodorus psallere verum est in operibus mandata dei peragere: & ymnos voce etiam a corde cantare quod propheta promittit se facturum quod hoc reuera domino cognoscebat acceptum. Magnifica nobis huius psalmi si studiose consideremus patuerunt sacramenta. Prima parte seu

duosam penitentiam docet que perfectos probatur efficere christianos. Pacientia enim est religiosi viri laborum ac dolorum omnium spe futurorum bonorum & amore domini grata tolerantia. Secunda parte salutem reditis corde ipse dominus pollicetur. Tercia terrenam impij ne in illo iudicio damnentur

errantes. **O** pietas reuera optimi creatoris: qui non vis derelinquere: quos nosti ad tuum iudicium conuenire. Et immense pietatis archano. dum confitentibus parcis tibi reos ipse subducis. id est subtrahis. Quis enim iusticiam euaderet nisi premissa pietas subueniret.

Collector Precamur ergo te domine ut a laqueo mortis nos eripere digneris atque ad tue beatitudinis gloriam perducere ubi cum sanctis omnibus te laudare valeamus. Qui est benedictus in secula seculorum Amen.

Domine domine noster quod admirabilis est huius psalmi talis est. In fine psalmi 88 per torcularibus.

Augustinus Nihil de torcularibus in huius psalmi textu cuius iste titulus est dicere videtur.

Hugo Torcularia possunt accipi ecclesie. quare constitutio signata est per torcularia quod sicut in torculari sunt duo scilicet vinum & acinum & folliculus vult psalmi se & ad vltimum vinum reponit in cellario regis & acinum extra precipitatur. ita in ecclesia boni a malis operum ministeriorum modo separantur in loco separantur & purgantur boni tribulatione malorum quod tamen in fine mundi dominus separabit tanquam vinum a folliculis vel granum a paleis: quia ponet ipsos bonos in cellaria eterne glorie & mali tanquam folliculi inanes. et vix

Torcularia sunt ecclesie

folliculis sunt mali

tutibus vacui proijcientur foras
in ignem inextinguibilem. Idem
augustinus. Hec autem dicta sunt
ad intellectum tituli predicti cuius
sensus talis est. Psalmus iste fa-
ctus est a dauid: dirigens nos in fi-
nem. id est in christum quem finis
significat scriptus est pro torcula-
ribus. et pro constitutione ecclesie
edificate super christum: de cuius
exaltatione agit mystice prophetia in
hoc psalmo secundum eius duas naturas.

Rico Ad litteram vero exponi-
tur idem psalmus de vi-
ctoria christi obtenta per sua pas-
sionem. Nam sicut vinum in torcu-
laribus exprimitur sic sanguis cri-
sti expressus fuit in spinee corone
impositione in flagellatione in pe-
dum et manuum confixione. in late-
ris transfixione: per que ipse do-
minus Iesus christus habuit
plenam victoriam. glorie coronam.
et super omnem creaturam exalta-
tionem: Etiam cum pueri ad Chri-
sti laudem clamarent in templo.
Osanna filio dauid ut legitur. Ma-
thæi vicesimo primo. Et principes
sacerdotum indignati dicerent chri-
sto. Audis quid isti dicunt. quasi
dicerent. Non deberes sustinere ta-
lem falsum applausum? Iesus respo-
dit eis. nunquid legistis quia ex
ore infantium et lactentium perfe-
cisti laudem tuam. id est vos qui
legistis scripturas deberetis intel-
ligere quod hoc scriptum est de me. Et
apostolus ad hebreos. ij. Magnam
partem huius psalmi inducit dictam de christo
ad litteram. Et secundum hunc sensum prophetia

primo confitetur in spiritu prophetie
Oratio **D**icitatis in christo dicens.
dominus noster qui admiranda est nomen tu-
um in vniuersa terra. **Augustinus**

Quero unde sit admirabile nomen
eius in vniuersa terra. Responde-
tur. Quoniam eleuata est magnifi-
centia tua super celos. Ut sit iste
sensus. Domine qui es dominus
noster qui te admirantur omnes
qui incolunt terram quoniam tua
magnificentia. **Glossa** et filii tui
per que magna operatus es: eleuatus est su-
per celos. **Nicolaus** id est su-
per omnem creaturam celestem: et etiam
angelicam. **Jeronimus** et p-
nobis homo factus es qui mortuus es qui surre-
xisti. in gentibus est divulgatum
de ore infantium et lactentium. id
est simplicium hominum: perfecisti
laudem tuam. **Nicolaus** diuinitas
autem christi fuit confessa ab angelis confes-
sione laudis ab hora natiuitatis
eius. prout habetur Luce. ij. vbi
dicitur. Et subito facta est cum an-
gelo multitudo milicie celestis ex-
ercitus laudantium deum. Sed
laus ista fuit facta quando pueri
in templo clamabant confitentis
diuinitatem dicentes. Osanna. id
est obsecro salua in excelsis. Salu-
tem enim celestem nemo dat nisi deo
secundum quod in alio psalmo dicit. gratiam
et gloriam dabit dominus. pueri autem
isti non erant homines laudantes qui ex scientia

propro
flaple
hunc vtriusq
fuit in dno hunc

Oratio
Leo
fulu

legis a prophetaū possent agno-
scere diuinitatem christi a sic con-
fiteri. ppter quod ista laus videtur
processisse a spiritu scto linguas
eorum mouete sicut locutio a fine
balaam non fuit ab ea nisi passi-
ue tantum. sed effectiue fuit ab a-
gelo linguam eius mouente Et sic
laus ista videtur perfectior fuisse :
q̄ angelorum quantum ad hoc q̄
ista laus efficiebatur a spiritu scto
qui precellit omnes angelos i
infinitum. **I**ta enim laus facta ē
ad confusionem iudeorum. **V**nde
subditur ppter inimicos tuos con-
futandos. quia principes iudeoru
audientes pueros in aduentu cri-
sti predictam laudem cantantes co-
fusi fuerunt. vt destruas inimicu
s. populu iudaycu a vltorem. q̄a
sub titulo vltionis miurie legis mo-
sayce eum persequabantur : impo-
nentes sibi transgressionem legis
in violatione sabbati.

Hugo Deinde ex pmissis p-
pheta preuidens i spi-
ritu edificationem ecclesie subian-
git. quoniam cu destruxeris inimi-
cum a vltorem tunc videro intelle-
du fidei ce **C**ass. v. sacras sc̄ti-
los tuos. **C**ass. pturas q̄ celi
merito dicuntur eo q̄ continet do-
minu saluatorem. **Q**ue quide; scri-
pture : sunt opera digitorum tuo-
rum quia scripte sunt ex inspiraōe
spiritus sancti : cuius septem do-
na sunt. cum sit vnus spiritus :
sicut plures sunt digiti in vna ma-
nu. **E**t similiter vi-
dero lunam **H**ugo v. v-
mū

salem ecclesiam que a christo tan-
q̄ a sole illuminatur a tanq̄ luna
crescit a minuitur in personis fm
tempora tribulationis a pacis a
similiter videro stellas id est docto-
res a homines sanctos : qui illu-
minati a sole christo ipsa ecclēia
sancte vite exemplo a verbo catho-
lice doctrine multipliciter decora-
uerunt que omnia tu fundasti. id
est i tua fide firmasti. **S**ic quia iste
versiculus non historice vt dicit
beatus gregorius sed mystice ē ex-
ponendus. Deinde agit de liberati-
one generis humani. **E**t primo
ostendit miseriam hominis libera-
ti dicens : Quid est homo.

Cassiodorus **C**ū despectu
p̄nūciandū
est. id est fragilis et caducus. ade-
sequax qui in veteri peccato permi-
xtus socia prauitate conclusus ē.
a additur q̄ memores eius.

Jeronimus **Q**uale meitū
status homi-
nis vt memores eius factus pro ei-
redemptione suscipias carnem

Glosa **G**losa aut filius hominis
v. xps filius v̄gis.
qm̄ tu per eū visitas eū. s. hominē.
mittendo ip̄m filium tuū in carne
ad redimendum hominem

Cass. **N**am visitare dicim⁹ qm̄
medic⁹ ab infirmos in-
greditur qd̄ i aduētū dñi reuera cō-
stat in **D**ico **I**n q̄ aduētū mi-
pletum **D**ico. nuisti eum pau-
lo min⁹ ab angel. v. citra āgelos i
sua passioē qz angeli n̄ sūt hoc mō
passibiles s. passioē corpali sicut

christus fuit Gloria a honore coro
natus quia p merituz sue pas
sionis resurrexit a ascendit in celu
a coronatus corporis incorrupti
bili claritate super angelos sedz ad
dexteram dei patris Et constituisti
eum super opera manum tuarum
propter quod dominus post resur
rectione sua; dixit Mat. ultimo da
ta est mihi omnis potestas in celo
et in terra. Ideo omnia subiecasti
sub pedibus eius quia etiam ange
li supremi sunt homini christo sub
iecti. Oves a boues vniuersas insu
per a pecora campi. Istud iuxta li
teram additur ad remouendum
illorum errorem qui dixerunt qd di
uina prouidentia no se extendit ad
ista inferiora sed tantum ad supe
riora In quorum psona dicit Job
xxij. Circa cardines celi perambu
lat nec nostra considerat. S; casti
dicit qd hec verba de temus allego
rice dicta accipere ne post rationa
les creaturas incompeteter peccata
vel iumenta posuisse videatur.

Cassiodorus oues ele
dum po
pulum significat christianum de
quo in euangelio dominus petro di
cit. Pasce oues meas. boues predi
catores a pastores sigt qui huma
na pectora mandatis celestibus
exarantes virtutum messem ger
minare fecerunt. Nec vacat qd dicit
insuper quia non solum illi sancti
subiecti sunt christo sed etiam pec
catores. Sepe de conuersis talibz
maiore gloria triumphat dominz
Christus. Pecora enim sunt dum

*Ita dicitur in psalms
et dicitur in psalms
et dicitur in psalms*

in campo in libertate is est in mu
bi istius voluptate pascent **Volu**
eres celi id est supbi qui verbo ia
tantie ponunt in celum os suum.
Quorum caput dixit ysa. xiiij. Ascē
dam in celum a similitero altissimo

Augustinus et pisces

maris u
curiosos a auaros qui perambu
lant semitas maris id est inquit
i profundo huius seculi tempalia
que taq semite in mari cito vanes
cūta incereunt Et dicit qd pambu
lant ostendens p hoc pertinacissi
mum studium inania a preterflue
tia requirentium. **Hec autem tria**
genera uiciorum id est voluptas
carnis a supbia a curiositas omnia
peccata concludunt que michi ui
dentur a Johāne apostolo enume
rata cum dicit. Nolite diligere mu
dum quoniam omnia que in mun
do sunt concupiscentia carnis est a
concupiscentia oculorum et ambi
cio seculi. Hi omnes predici tam
boni quam mali christo dicuntur
subiecti quia nunc bonos auz ma
lis mixtos in ecclesijs videmus

Nicolaus In fine autem
psalmi resumit
primum versum dicens **Domine**
dominus noster qd mirabile e
nomen tuuz in vniuersa terra hoc
in cantilemis solet fieri qd in fine re
iteratur prin **Cassio** De dua
cipiam **bus** na
turis christi domini secundus psal
mus a iste locuti sunt quibus a alij
sequuntur viz. xxij. lxxij. cvij. cix. a ex
xxvij. vt obscurum huius seculi

grabientes quasi pluribus lampas
dibus incensus i hereticas cautes
id est duricias. Cautes est petra
durissima quam minime valeat
incidere. Quapropter tanti benefici
cognoscamus auctorem. vnus
est dominus christus genitus ex
patre sine tempore. natus ex maria
in tempore. prius mundum creauit
ex nichilo postea ab igenti litera
uit exi.

Exicium mors
tormentum dades vel calamitas
Quale enim rogo genitricis pietatis vt
ille rex angelorum tactus caritate mi
mia: dignatus est ad nos miseros
morti addictos venire: vt mors
cum auctore suo dyabolo vincere
tur. qui mundum suis vinculis
tenebat captiuum. Vnde leatus am
brosius ymnū natalis domini elo
quentie sue pulcherrimo flore com
pmit vt pius sacerdos taz dignū
munus offerret. At enim inter cetera p
cedens de thalamo suo pudoris au
la regia. genitricis gregis substantie
alacris vt currat viam ac. q. super
humanū ingenium scūs vir excoluit

Collector q̄ admirabile
est nomen domi
ni qui infantes erudit. astutos de
struit. peccatoribus miseretur. sā
ctos visitat. angelos possidet ho
mines continet. omnem creaturam
sibi subijcit. Ipsum qui est princi
pium a finis laudemus in princi
pio a fine. vocem in domini laude
extollentes. Ipsius amemus vt pa
trem vt creatorem vt redemptorem
nostrum. atq; vt dominum timea

mus mirabilem in consilijs super
filios hominum. qui est benedictus
in secula seculorum Amen

Psalmus ix.
Confitebor
tibi domine
in toto corde meo.

Titulus huius psalmi talis est
In finem pro occultis filij ps 68.

Nicolaus Ad cuius intel
lectu sciendum
q̄ duplex est iudicium scilicet duplicem
domini aduentum quorum primus
fuit occultus: eo q̄ diuinitas latu
it sub carne mortali. Secundus etiā
est occultus. quia nescimus diem
neq; horam. quando veniet domi
nus. De hoc duplici aduentu do
mini nec non de duplici iudicio da
uid spiritu propheticie tractat in hō
psalmo. **P**rimum enim horum
iudiciorum est iudicium discretio
nis quo discernuntur fideles ab in
fidelibus. a hoc incipit potissime
a predicatione christi et aposto
lorum quo iusto dei iudicio licet
nobis occulto aliqui conuersi sit
ad fidem. a alij in infidelitate man
serunt indurati cuius ratio nobis
oculta est.

Hieronimus.
Et eodem iudicio videmus adhuc
bonos a sanctos tribulari a nesci
mus an hoc sit pro eorum pbati
one a emendatione: vt ad melius

Handwritten note: No. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Handwritten signature: J. X. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

creseat eorum gloria. **V**idemus alios tribulari: quorum pena hinc incipit. et in futuro cum ipsis permanet. **V**idemus alios nec tribulari: nec iniuriam pati sed sanos corpe leticia corporali et omnibus bonis abundare. **I**sti tales periculosi sunt quia credimus quod deus eos non visitat quia non sunt digni visitari. ut postmodum sine fine puniantur.

Nicolaus Nam cum apostolus dixisset ad rom. ix. ca. Cuius vult miseretur deus. et quem vult indurat. Et postea. xi. ca. dicit **V**ide ergo bonitatem et severitatem dei. in eos quod qui non credunt severitatem. in te autem bonitatem dei si per manseris. Postea subdit **O** altitudo divitiarum sapientie et scientie dei quam incomprehensibilia sunt iudicia eius. et inuestigabiles vias eius. Et in ps. xxxv. propheta dicit. **I**udicia tua abyssus multa. Aliud est iudicium dei: quod dicitur iudicium discussionis. quod erit in fine mundi. **I**dem aug. Et licet iudicium futurum sit valde clarum. quia tunc manifestabuntur etiam occulta cordium. tamen hoc modo est nobis valde occultum. secundum quod dicit saluator **M**athei vicesimo quarto **D**e die autem illa et hora nemo scit neque angeli in celo nisi pater solus. **U**trumque autem iudicium datum est ipsi christo. secundum quod dicit **J**ohannis quinto. **P**ater omne iudicium dedit filio. Et de isto duplici iudicio sibi dato david hoc spiritu previdens fecit hunc psalmum. **U**nde sensus predicti tituli talis est. **I**ste

psalmus factus est a david propheta pro occultis filii videlicet pro duplici iudicio predicto nobis occulto dato christo filio dei: dirigens nos in finem. id est ad considerationem finis mundi: et eterne beatitudinis que tunc dabitur iustis tamquam ultimus finis. **E**t sic psalmus iste est de iudiciaria potestate christi. sicut precedens est de sua passione et exaltatione secundum sensum litteralem. **N**on enim omnis expositio psalmorum de christo est mystica. **M**ulta enim et expressius prophetauit david de christo quam alii prophete. propter quod dicitur eximius prophetarum sicut dictum est in prologo presentis collectionis. **J**eronimus **I**ste psalmus totus in persona ecclesie per prophetam de antichristo cantatur. **D**icit ergo propheta

Confitebor tibi domine. **C**onfessione laudis. **I**n toto corde meo. **I**dem est in intellectu et affectu.

Cassiodorus **I**n toto corde confiteatur dominum qui nullis cogitationibus mundanis fluctuat. quod perfectorum esse non dubium est qui et originalis peccati vitia et suggestiones peruersas malorum spirituum domino prestante vicerunt. **N**arrabo omnia mirabilia tua. **Q**uis ergo potest omnia mirabilia divina narrare. que quotidie in celo et in terra virtus eius operatur. **S**ed loqui quatur hic per figuram que dicitur

si nodden que significat partem
dicere omnia vt de multis aliqua
narrare vi **Hieronimus**
deamur

Narrabo ergo mirabilia tua omnia
Non illa tantum quod mortui resuscitatur
cecili illuminantur sed etiam quod pro
te anime perditur: saluti insperate
redduntur. Item Augustinus et Nico
laus. **M**etabor corde. et exultabo
corpore exterius. dicitur enim ex
ultatio quasi extra saltatio. et ad
dit in **Augustinus** Non

iam
in isto seculo non in voluptate cor
poris. nec in palati et lingue saporibus
nec in suauitate odorum neque in
iocunditate sonorum transeuntium:
nec in formis corporis varie et pul
cre coloratis. neque in vanitate lau
dis humane nec in consilio et ple
moritura. neque in diuicijs et possessi
onibus huius seculi superfluis sed solum in te

Hugo In quo est vera et per
manens leticia Vnde
ad philippum. iij. Gaudete in domi
no semper. psallam cum gratiarum
actione nominis tui. id est ad honorem
nomis tui. **A**lissie adverbialiter ponit

Nicolaus Denique exprimit
materiam sui car
tus et sue leticie propter iudicium
discretionis. de quo dicit. **I**n con
uertendo. id est dum conuertisti il
licum meum dyabolum retrorsum
fugando ipsum de homine a tem
pore predicationis christi et apo
stolorum per iudicium discretio
nis de quo dicitur **J**ohannis. xi. Nunc
iudicium est mundi. nunc princeps

mundi reicietur foras. quia mundus
per passionem christi: liberatus est
a potestate dyaboli et suorum. Vnde
subditur. infirmabuntur quia po
testas demonum fuit per christum
debilitata ne possent tantum homi
nibus nocere quantum ante. **I**deo
subditur. et peribunt a facie tua.
Reputabant enim se in hoc quod
ammodo perire quod arcebatur a no
cumento hominum. Vnde dicebat
christo **M**athei octauo. Quis no
bis et tibi **I**esu Nazarene remisisti
ante tempus perdere nos. **Q**uoniam
fecisti. id est

Hugo Sic enim
est facies. continu
atur textus. **M**anifestum est quod su
gasti inimicum meum retrorsum
quoniam fecisti iudicium meum.
id est quoniam pro me iudicatus
es iniuste coram pylato. et causam
meam. quia pro peccatis meis mor
tuus es qui debebam mori. sedi
sti super thronum qui iudicatis ini
stici.

Nicolaus Per thro
num desi
gnatur iudiciaria potestas christi
quantum ad iudicium discretionis
quo si deles credentes: ab obstina
tis infidelibus sunt separati. **I**deo
subditur. **I**ncrepasti gentes per pre
dicationem apostolorum de ydola
tria cui erant debite et perierunt impij
id est dyabolus. qui habitabat in
ydolis. quia gentes predicationem
apostolorum recipientes contrege
runt ydola in quibus demones co
lebantur. nomen eorum delesti. quia
qui prius vocabantur pagani mo
do vocantur christiani. **E**t etiam nomina
64

ydolorum perierunt de terra. sicut pre-
dictum fuerat zacharie. xlii. In illa
die dicit dominus. perda et noia ydolorum
de terra. et non memorabuntur ul-
tra. In eternum et in seculum seculi

Augustinus. **S**eculum est hoc presens
seculum seculi est illud quod immota-
bili eternitate consistit et eadem quod
eter. **Nicolaus.** **I**nimicum
num. **Nicolaus.** gemitu cal-
e st. **de** fecerunt framee in finem. p
framea que de gladius ex utraq
parte scindens. intelliguntur dyaboli
deceptiones quibus quasi imuta-
bi liter sauciabat genus humanum
cuius potestas et deceptiones defec-
erunt. et diminue sunt per christum
et apostolos qui ciuitates eorum et de-
monum destruxisti. Ciuitates demo-
num sunt prauis homines: quos possi-
dent sicut rex ciuitatem. atque in illis
exercent suas malicias.

Augustinus. **I**bi namque
seruiunt oculi ad curiositate. aures ad lasciuia
manus ad rapinas vel ad quod
libet aliud peccatum. et membra cetera
in hunc modum dyabólico princi-
patui et peruersis consilijs et factis
Qui autem ciuitatis quasi plebs
sunt omnes delicate affectiones et
turbulenti motus animi. quibus
nas seditiones in homine agitan-
tes. has ciuitates et peccatores de-
struxisti expellendo dyabolum et eos
diuino seruitio subiugando.

Nicolaus. **P**erijt memoria eorum
quia post conuersio-
ne non dicuntur peccatores vel

ydolatres. quales fuerunt prius. et
hoc cum somitu et per somitum pre-
dicationis apostolorum et dominus
in eternum permanet. quia regnum
domini nostri ihesu christi in eternum sta-
bile est. et sine fine. **Parauit** in iudi-
cio ipse christus thronum suum. po-
testatem suam iudicariam. et ipse iudi-
cabit orbem terre et habitatores or-
bis in equitate reddendo digna pro
meritis. et populos in iusticia. Re-
peticio eiusdem sermonis est

Jeronimus. **Q**uas et iusticia
pro eodem accipiunt
Augustinus. iudicabit
inquit testimo-
nium prohibente conscia et cogitatio-
bus accusantibus seu defendentibus

Et factus est dominus refugium pauperum
populo videlicet catholico
Nico. qui fuit valde pauper in prin-
cipio christiane fidei adiutor in opor-
tunitatibus et in necessitatibus. quoniam
homo est in tribulatione.

Calliodorus. **I**lle est pauper
dei qui terra a cu-
piditate vacuatus celesti desiderat
laetitate dicescere cui dominus adest
in tribulatione temptationum adiutor.

Nico. **E**t quia sic adiutor es
te per veram fidem quam non dereliquisti
absque consolatione querentes te
domine mori
Calliodorus.
bus a fide.

Nam illi soli noscunt te domine qui audiunt
vocem tuam et mandatis tuis suppliciter
obediunt et ideo pro tantis beneficijs hor-
tatur propheta fideles ad
laudem dei dicens. **Nico.**

Ip[s]allite d[omi]no. Igr[ati]as agend[um]. Iq[ui] ha
bitat i[n] syon. I in ciuitate celesti B
expressa p[er] syon: que speculatio i[n]t[er]
pretatur. in qua facie ab facie
videtur deus quia licet vbiq[ue] sit de
us per essentiam potentiam a pre
sentiam tamē in celo specialiter ha
bitat per apertam visionem. Lāu
tate. I p[re]dicatē i[n]t[er] gentes stu
dia eius. I v[er] legem euangelicā quā
studiose docuit verbo a facto

Hugo Sed posset quis dicē.
quō annuntiabimus
verbum d[omi]ni i[n]t[er] incredulos.
cum quotidie interficiantur q[ui] pre
dicant. quibus respondetur. Polite
timere eos qui corpus occidūt
q[ui] ipse d[omi]n[us] ē. Reqr[er]ens sāgu
nem eor[um]. I requiret per debitam
vindictam sanguinē eor[um] qui oc
ciduntur de manu tyrannorum. Et
insuper. Recordatus est.

Cassiodorus Hoc mirabi
liter ad v[er]tū
q[ui] positū est vt et p[er]secutores v[er]bi
d[omi]ni terre ret[er]at m[er]it[is] p[er]missio leni
gna reficēt. Nō ē oblit[us] I ad cōqrē
cū ihermitate dicit vobis d[omi]n[us] q[ui] p[er]
longinquitate futuri iudicij retribu
tiones d[omi]ni aliq[ui]en[im] estimāt obliuisci
Lāu[er]e I o[mn]iōne pauper[um] iustor[um]
miserē mei d[omi]ne. Ista ē o[mn]iō cū d[omi]no cū
paup[er]i p[er]

Nico vide hūili
sona eccl[esi]e. **Nico** tate meaz
de inimicis meis v[er] afflictionem i[n]
illatam a **Hu** Qui exaltas me
tirānis. Hu. I lōge me facis
de portis mortis videlicet a peccatis
mortalibus per que itur ad mortē
vt annunciem omnes laudatioes

tuas v[er] p[re]dicationes tuas. p[re]bi
cando videlicet opera tua laudabi
lia. in portis filie syon. I in sancta
ecclesia militante que est filia eccl[esi]e
triumphantis. p[ro]pter quod p[er] tan
to beneficio. exultabo i[n] salutarī tuo
id est i[n] d[omi]no ihesu christo

Nicolaus Inire sūt gen
tes i[n] i[n]teritū:
quē fecerunt quia multi tyranni i[n]
gentilitate obstinati i[n] persecutio
ne martirū subito mortui sūt: a i[n]
infernum demersi. sicut egeas i[n]
persecutione beati andree a demo
ne suffocatus expirauit. a sic plu
res alij vt patet i[n] legendis scō tū

Hugo In laq[ui]o isto v[er] i[n] frau
dulento consilio. quē
absconderunt sub quodaz p[re]textu
iusticie comprehensus est pes eo
rum id est malus affectus eorum
quia plures tyranni laqueuz mor
tis parantes christianis: p[ro]p[ri]e
pati sunt morte. sicut aman suspen
sus est i[n] patibulo quod paraue
rat mardocheo. a hec sūt occulto
dei iudicio. Vnde subditur. **O**gno
scetur d[omi]nus iudicia faciens

Cassiodor i[n] die iudicij
q[ui] peccatori
b[on]i dabitur eterna cruciatione tor
queri. In operibus manuum sua
rum comprehensus est peccator.

Hieronimus Vnus q[ui]sq[ue]
peccator i[n]
p[er]se sibi portat i[n] conscientia et fi
nes a vincula a tormenta a vnde
sustineat

Cassi Per qua
mala **Cassi** litates igitur
operum suorum dicit p[er]dōres eē
d. ij.

Egno
scetur

Amor
vnde

q[ui]sq[ue]
peccator

per
p[er]dōres

torquen **Deinde** subiungit
dos **De** iudicio discuf
fionis qd erit in fine mundi unde
dicit. **Conuertantur** i. conuertet.
[peccatores in infernu] qn eis dice
tur. **Ite** maledicti in igne eternum
Loēs gentes q obliuiscuntur deu.]
v q in fine vite moriuntur sine re
medio pnie. Et quia sicut mali pu
nientur. ita a boni premiabuntur.
Unde subdit. **Om** non in finez.]
hoc est in finali iudicio. **Obliuio** est
pauperis. **Videtur** em dñs pau
perz obliuisci in pñti non liberans
eos de malis pñtis vite. cū tñ hoc
possit. **Sed** tunc recordabit qñ eo
rum pacia remunerabitur. **Io** sub
ditur. **Pacia** pauperz non peribit
in finem. **Gregorius** omel. xxxv.
euang. qñ perisse pacia pauperz
cernitur cū ml pro illa in hac vita
humilibus recōpensatur: sed paci
encia pauperz in finem nō peribit.
quia tunc eius gloria percipit: cū
simul omia ista laboriosa terminant
Nicolaus Quia sicut p sen
tenciam finalis
iudicij iniusti ibūt in suppliciu eter
nū. ita iusti in vitā eternā vt habe
tur math. **Calliodorus**
xxv. **Cū** vero de fine seculi ppheta h tra
daret: aduentū antixpi cordis illu
minatioē puidit. a periculi magni
tudine territus magna voce ppla
mat dicens. **Exurge** dñe. ad iudi
cium per ptatem iudiciali. nō cō
fortetur.] v nō preualeat [homo]
antixps. **Ipe** ē homo pess⁹ quem
hūana non pē sustinere condico: i

quo tanta erit verfucia vt sola do
mini virtus eius possit superare ne
quiciam. **Et** gentes que cū eo scele
ra magna facture sunt etiam peti t
celerimo aduentu iudicari. dicēs
hugo **Iudicentur** gentes i cō
spectu tuo.] qz te nō late
bit eoz iniquitas. **Constitue** dñe.] v
constitui perimites ppter peccata
eorum. [legislatorem.] v antixpm
qui allaturus est pessimā legem a
iussurus multa contra dñm pcepta
[super eos.] id est in tumaz eozū:
qui ei adhe
rebunt **Jeronim⁹**.
[sciant gentes.] cū damnate fuerit
[quā homines sūt.] a q stulte fece
runt ponentes in hōie possimo spez
suam a non in deo: qui solus pōt
salua **Nicolaus** **Et** quia
re tāta p
secutio fidelium futura est tempo
re antixristi. vt videatur dom⁹
eccia in dese ruisse. si posset fieri: p
pheta admirans subiungit. **Et**
quid dñe recessisti tōge.] v recedes
tempore antixristi. **Videtur** em;
deus quodammodo recedere a cri
stifidelib⁹ quando non liberat eos
cum possit a tantis persecutioib⁹
[despicias in oportunitatibus: in
tribulatione.] **Ilos** enim videtur
deus despiciere tanq rem nullius
precij. quos non liberat in tempo
re oportuno: quod est tempus
tribulationis. [dum superbit in
pñs.] id est antixristus. a loqui
tur per modū presentis de futuro
propter certitudinem ppheticie. [in
cedit paup.] v ppxpian⁹ antixpō

inolebiens cruciatur omni genere
cruciatu: qui per incendium defigitur
in sacra scriptura. Et aliquos ad
terram incendit. **C**onprehenduntur
conprehenduntur. unde trālatio he
brayca ita habet. capiant. s. anti
xps a satellites eius. qui scdm beā
doctoy antiquoy in monte oliueti
fulminabitur. a magna ps abhe
rentium sibi. de quo dicit apl' us.
ij. ad thes. ij. Tunc reuelabitur ini
quus que dominus interficiet spi
ritu oris sui. **I**n consilijs quib' co
gitat. quia sicut cogitabant cru
ciare christianos sic a deo cruciabu
tur. **C**ausaz magni erroris antici
sti subdit dicens. **Q**uoniam
laudatur peccator. **A**nticristus **I**n
desiderijs a **H**ugo desideriu
nime sue **H**ugo anticristi
erit vt crebatur esse deus. **L**a im
quus benedicatur. vt deus.

Cassiodorus hic antixps
adulantiu a
fallentiu cateruis eousq; pducef.
vt se non solu regem terre s; etiaz
rerum omniu predicet deu sicut **A**
postolus dicit ita vt in templo dei
sedeat a extollat se supra omne id
quod colitur a quod dicitur de.
Et sic puocabit deu ad iracundiaz
id est ad vindiā malicie sue.

Unde **Nicolaus** **H**eracet
sequit **Nicolaus** bavit do
minu peccator. ipse videlicet anti
cristus qui dicitur peccator in deu.
a iniquus in proximu. scdm mlti
tudinem ire sue. **I**re diuine cōtra
se prouocare. non queret. penitē
ciam sed morietur in obstinacōne

Hec est magna ira dei vt desit pec
catori correctio: a assit adulatio.

Tunc enim assimilatur anticristo
de quo dicitur. **N**on est deus in
conspetu eius. videlicet alicuius
reputationis apud se.

Cass. quia de ipso neq; sio da
niel propheta testatur: di
cens. Et extollet rex aduersus oēs
deum. a ad deu deoy loq; supbia.

Nicolaus **I**niquitate sūt
vie illius in oī
tempore. **I**n cogitationes a opera
illius occupabuntur in peccatu
pollucōne omni tempore vite sue.

Hugo **A**uferuntur iudicia
quia quibus in presē
ti iudicas occulta in futuro dabis
manifeste. **L**a facie eius. **V**a mente
a memoria eius a sic non timebit
iudicia dei sup se ventura: p nimia
elatione. a **Cassiodorus**

Sic iudicia dei a corde peccatoris
auferuntur quū videt tardius veni
re quod celeriter meuerat sustine
Lomniu inimicorum suorum dñā
bitur. **P**otentia a seductione signo
rum populos **Augusti.**

Dicitur enim omnes reges supera
turus vt solus super omnes regn
Et quia per nepharias artes ad
illud inane culmen dominationez
q; perueniet addit. **O**rit e
nim in corde suo. **I**d est cogitauit
presumptuosa securitate.

Hugo **N**on dicit ore
quia vba ei
erunt pulcra ad alliciendu hōmes
d. iij.

cogitabat ergo in se dicentis non mouebor. non deiciat ab hac domo mea. Auguſti fama mea a no me meū de hac generatione in generatione post eorum non tranſiet niſi malis artibus a dipiſcat tam excelſum principatū de quo poſteri tacere non poſſunt

Ric. Et hoc faciam sine malo. sine vlla iniuria. **Qui?** maledictioe os plenu e. blasphemando existit cum se dei filium esse me cietur. a amaritudine. a amara commina **Cassi** quoniam penam mortione. **Cassi** tis indicit a ab supplicium iubet peruenire quem tanquam deum contempserit. **Rico** a dolo. ruit adorare. **Rico** quia re bis blandis a seductoribus multos decipiet. sub lingua. a i corde labor a dolor. quocogitabit quilibet scis inferet laborem a dolorem.

Gre xv. a xxxij. mox. Peruer si quod quod malum in lingua h sub lingua habent in sermionibus dulcia pretendunt a in cogitationibus peruersa. **Auguſti** Tacite ei moliantur. **Auguſti** ista e cogitaturus sed hoibus alia locutus ut bonus a iustus a dei filius videatur. **Sedet in insidijs** more latronum. **Cum diuitibus** quibus diuitibus nisi eis quos huius seculi mueribus accumulabit. Et ideo in insidijs cum hijs sedere dicitur e. quoniam falsa felicitate iporum ad decipiendos homines ostentabit. quod praua voluntate hinc tales esse cupiunt. a bona eterna non querunt in la

Handwritten marginal note in the left margin.

queos eius incidunt. Et quia miraculorum fraude multos illa quod abire. **Ieo** subiunctum est in occultis. quod puto dictum esse quia non facile intelligitur tunc quid appetendum quod re fugiendum sit. Et hec omnia faciet. **vt interficiat innocentem.** populum videlicet christianum sibi motedientem. Interficere innocentem est ex innocenti a religioso facere non. **Cassi** eiusque animam ppecentem. tua morte danare.

Nicola Oculi eius in pauperem. a in plebem fidelem respiciunt. considerans quod licet ipsum totaliter possit destrueret. **insidiatur in abscondito** quod leo in spelunca. **Gre** xxxij. mox. Re ca sua. **Gre** de leo a insidiarius dicitur antichristus.

Insidiarius per miraculorum speciem signis leo per fortitudinem secularem. ut enim eos qui aperte sunt iniqui pertrahat secularem potentiam ostendit. Et ut etiam iustos fallat signis sanctitatis simulat. Illis enim suadet magnitudinis elationem. Istos decipit per ostentationem sanctitatis.

Cassiodoro due enim persecutio nes plebi christiani precesserunt. prima fuit violenta cum a pagamis christiani proseriptionibus tormentis a cedibus ad ydolorum sacrificia cogebantur. Altera fraudulenta: que nunc per hereticos a falsos agitur christianos. Nouissima superest. que per antichristum dicitur esse ventura. qua nichil periculi habet. quoniam erit violenta nimis.

Handwritten marginal notes and corrections at the bottom right of the page.

et potestate regni secularis a dece
ptiosa miraculis. sicut dñs in euā
gelio dicit. **S**educat si fieri potest
etiam electos. **I**de aug⁹. **I**nsidi
atur ut rapiat pauperes. **T**erra cō
insidiarū nimitate callidi psecuto
ris ondit. **E**t insidiatur. **R**apere pau
perem. **V**ide pere populi xpi. **D**ū
v. vsq̄ lat. **A**ug⁹. **Q**uibus
trahateū. **A**ug⁹. **P**ōt cru
ciatibus affligendo ad se abducit.

Nicolaus **E**t q̄ tormento
verbis dolosis ad se trahere stude
bit. **V**nde subditur. **I**n laq̄o suo.
hoc est in dolo suo. **H**ūiabit eū.
videlicet po. **R**uina cū
puli christi. **A**ug⁹. **S**igna a
miracula facere cepit quanto mi
rabiliora videbūtur hōibus tāto
illi sancti qui tunc erunt contēnen
tur a quasi pro nichilo habebunt.

Jeronimus **E**t tunc. **I**neli
gnabit se. **A**d
humilitate ut videatur quasi mitis
a sanctus. a cū se nichil incliaue
rit tūc casurus est. **V**nde subdit

Nico **L**a cadet. **I**a domimio suo
cū dñatus fuerit paupe
rum. **S**xpianorū. **S**uo tēpre abie
ctum a spoliatorū. a causa deie
ctiomis eius subditur. **D**ixit enim
in corde suo. **V** cogitauit hoc qd̄ sū
ditur. **O**blitus est deus. **N**on hñs
noticiā scōrum nostrorū. **A**uertit
faciem suam ne videat in finem.

Jero **A**cti dicat mea sunt oīa
q̄ diu seculū fuerit. a in
obliuione tradidit illa deus. a nū
q̄ amplius vsurus est illis. sed

mea sunt quia ego sum deus
Augusti **H**ec est inclinatio
miserimi casus dū
humanus animus in suis iniqui
tibus prosperatur. a parci sibi
putat cum exccatur: a observa
tur ad vltimam vindictam.

Nicolaus **V**ide describiē
antixpi finalis
dicitio que fiet virtute diuina ad
preces scōrum. qd̄ preuidēs dauid
orādo subiungit. **E**xurge dñe.
q̄ videris quasi dormire cū pmitis
eum tanta mala facere in sanctos
tuos. **A** exaltetur. **V** mōstret. **M**a
nus tua. **V** ptās tua ad eū puidē
dū. **N**e obliuiscaris pauperes. **D**itte
do eos diutius in persecutione anti
christi a.

Hugo **V**ides at eccā
suoz. **H**ugo se literandaz
exultat. a anticristo suo psecutori
insultat dī. **P**ropter qd̄ irritauit i
pius deus. **Q**id diceret. quid profuit
ei tāta mala facere suis blasphem
is dñm puocare ad eius pdicōez.

Nico **D**ixit em̄ in corde suo n̄
requireret. **F**acta me a ad
puniendum ea tanq̄ non curans
vel ignorans. **V**ides. **T**u deus cui⁹
oculis oīa nuda sūt a aperta. **Q**m̄
tu laborez a dolorez. **Q**uos infligit
sanctis tuis antixps. **O**sideras. **D**i
ligenter ad puniendū. **V**t. **V** quo
tradas eos. **S** antixpm a suos mi
nistros. **I**n manus tuas. **V** in ptā
tem iusti.

August **I**n me d̄ iuz
cie tue. **A**ug⁹. **D**eductis im
pijs a iudicis redit adiutor: ut sic
illi digna factis recipiunt: ita isti
promissa premia consequantur.

1
Vnde **Q**uoniam tibi derelictus est
subdit. **N**ico paup. v. populus
cristianus vt eum ptegas a defē
das orphano. v. veidez populo cri
stiano qui anticristi tēpore videbi
tur quasi sine patre ptegete a ma
tre compaciens. tu eris adiutor.
accipiens eū sub ptectione tua.
Quere brachiū. v. ad nichilū re
dige ptatem. peccatoris a mali
gm. v. anticristi qui. ij. ad thof. ij.
dicitur homo peccati a filius pōi
tiois. Quere tur pām illius. quia
nequicia illius a te diligēter discui
tetur. an sit ampli? vtilis ad pur
gationem electorum. a non mue
niet. ad hoc vltra vtilis eo qd suf
ficienter erunt purgati. a sic anti
cristus occidetur. a cū suis deijcie
tur in ignem inferni. sicut pī proij
cit virgam in ignem post debitaz
filij correctōnem. Et quia inter fco
anticristo apparebit manifeste po
testas a dominū christi. **I**o subdi
tur. **D**ñs regnabit in eternū a in
seculū seculi. v. sine fine. qd vt dici
tur damelis. vij. **P**tas eius ptas
eterna a regnū eius non corrupē
peribitis gentes. videlicet tu an
ticriste a qui tibi adhaeserunt. de
terra illius. quia regnabit in eter
num. Et quia peribunt ad peticoz
sanctoū. **I**deo subditur. **D**esideri
um pauperum exaudiuit dñs. **I**sa
ciendo finem de psecutione anticri
sti. **P**reparacoz. v. affectū cordis
eorum. **I**quo desiderabant liberari
a mal pntib. **L**audiuit auris tua.
Jeroni v. clemencia tua per
quā fidelib. largiris

120
vitam quā desiderāt hūc eternam.
Nico Deinde dauid finaliter
codudit peticoz ecclesie
dices. **I**udicare pupillo a hūili.
scilicet pro populo catholico qd erit
in extremo **A**ugusti Aliud
iudicio **A**ugusti est in
dicare pupillū a iudicare pupillo
Iudicat enim pupillum qui eum
condemnat. Et iudicat pupillo: qd
pro illo sententiam profert.

Hugo **V**t non apponat. v.
non presumat. v. ltra
magnificare se homo. v. quicumqz
se erigere contra deum. **S**uper te
ram. sicut fecit anticristus

Cal. Completa est psalmogra
phi denūciata pmissio. **I**re
secrata sunt filij. **O**cculta miracula.
O ingentes a ammirabiles cause
que quīs exposite videant adhuc
tamen sine dubitatione secrete sūt
dū ignorant quī veniant a adhuc
obstruse esse monstrantur. **S**ic a
secrete est qd dicitur a quere ntibz
non tacentur. **Q**uia ppter dño su ppli
cemus effusus vt nobis emenda
tionem saluberrimā offerre dignes
quia sine excusatione peccat cui re
tribucō meritoz p dicit eē vctura
Jeronim? **I**pe qd dñs est
ab anticrī ope
ribus nos custodire dignetur ille
sos. vt ab illo pupilli facti: ptem
xp̄m dñm cognoscentes ipsum se
quamus fide. ipsum time am? cor
de. ipsum glorificamus opere. cui
cum eterno patre a spiritu sancto
est honor a gloria in secula secu
lorum. Amen.

ff. m. l. a. ut. m. p. p. p.

In dño con

Tulus h⁹ ps talis e.

In finez ps 68 Hugo

In precedenti psalmo egit de ple
cutione bonorum tempore anti xpi
futura. hic agit de persecutione bo
norum que est a mēbris anti xpi.
de quibus prima iob .i. dicitur.
Nunc anti xristi multi sunt.

Cassiodorus

Q aut in
titulo pi
nit. In finem: semp ad dñm cristū
est referendū. quod qñqz indicat
gloriosam passionem. modo triū
phalem resurrectionem. **Nūc** aut
sanctā fidem dedarat in qua hereti
ci bigladiantur. & dimicant contra
fidelissimos. **Hic** apłeta igi
xpianos. **Hic** in persōa cui
iussit fidelis loquitur hereticis:
qui mītur catholicos in suā con
uertere prauitātē dicens.

In dño confido. qui est spēs
lūtis mee. **Quomōdo** lo vos he
retici dicitis. **Et** sua detis. **L**aie mee
Et nichil transmigra in montē.
Et ad nos qui sumus magni liter
rati **Et** debes transire quia es. **S**icut
passer. **Et** pennatus virtutibus. **Et**
glosa. **M**oraliter hoc debet dicē vir
iustus cū temptatur precipue de
vana gloria vel ambitioē. **I**n dño
confido. **I**n quem fixi spem meam
Quō dicitis anime mee. **N**on dicit
michi quia dyabolus non multuz
curat. q̄ homo exaltatur exterius
sed hoc precipue cupit: vt interior
vane glorie consentiat. **L**transmi
gra in montem. **S**upbie vel ambi

tionis. **S**icut passer. **E**cce quis di
funt suggestiones prauae. merito
debes transire ad altiore m statum
quia es pennatus virtutibus & or
natus bonis operibus. **C**ompatue
vir iustus passer. ppter multa. q̄a
mobiatis est vt passer per humili
tatem. **L**euis p temporaliū abiecti
onem. cautus per suam sollicitam
custodiam. & habitat in petra per
iugem meditationem dñice passi
onis. **D**einde apłeta conuertēs ser
monem ad catholicos exponit q̄
re dixerit. **I**n dño confido quasi di
cat. **I**deo dixi hoc. **Q**ñ ecce pecca
tores. **Et** heretici. **I**nfederunt arcu.
Et sacram scripturā ad voluntatez
suam exponendam supserūt. **L**pa
rauerunt sagittas suas. **Et** parata
hūt verba venenosa & argumen
tationes sophisticas. **I**n pharetra.
Et in corde suo. & hoc vt sagittent
in obscuro. **I**id est in suis ambigu
is & obscuris sententijs. **L**rectos
corde. **I**id est in simplici sensu dege
tes. **I**tem glosa ex **J**eronimo
Collector. **G**regorius vero
xxi. libro morali
um hūc versiculū ita exponit. **Q**uid
pharet re nomine nisi prauorum
machinatio designatur. **I**niqui e
nim cum dolos quos bonis exo
gitant secretis machinationibus
occultant quasi in pharetra sagit
tas parant. **E**t in hac presentis vi
te caligine velut in obscuro rectos
corde feriunt. quia maculosa eo
rum iacula & sentiri per vuln⁹ pos
sunt & tamen venientia dephendi
ñ pñt. **D**einde ab hereticis ouertis

*Justi q̄ p̄p̄
p̄p̄ q̄ to
louis
pollini
y p̄tra*

*120
p̄p̄
Boght*

*p̄p̄
m̄gna*

sermonē ad dñi; d. qm̄ Jac si dicat
glosa per arci v p sacram scri
pturā heretici parāt dece
ptiones simplicib⁹ qd tñ n̄ ē ex vi
tio scri **Cassio** sed d neq̄ssima
pture. voluntate sua
qm̄ que p̄fecisti v scripturas q̄s p
fēcē edidisti ad salutē destruxerit.

glosa v peruerterunt male ex
ponēdo lūst⁹ at̄ .s. xp̄s
quid fecit .s. quasi dicat . si hereti
ci offendunt nonne xp̄s pacez dat
nobis . dat vtqz pacē quā vos he
retici nephānda dissensioē viola
tis . qui dixit . Pacem meam do v
bis . pacem meam relinquo vobis.

August xp̄us quid nobis fe
cit qui traditorē su
um tanta paciā pertulit vt ei p̄mā
eucharistiā confectā manib⁹ su
is a ore suo cōmendata; sicut cete
ris apostol⁹ traderet . Ruid nobis
fecit christus qui eundē traditorē
suū quem dyabolū nom̄inauit añ
tradicionem sui dñi . nec loculis do
m̄icis fidem potuit exhibere cum
ceteris apostolis ad predicanduz
regnum celorum misit . vt demon
straret dona dei peruenire ad eos .
qui eum in fide accipiunt: etiā si ta
lis sit p̄ quē accipiūt q̄l iudas fuit

Cassi exprobratis his q̄ falsa
sentiant de religione re
rissima consequenter p̄pheta dicit
iudicia domini esse ventura vt hu
mana p̄uerfitas saltē cōsiderata
domini districtōne se corrigat Vñ
dicit On̄s i templo sancto suo .
v in vnoquoqz religioso . Sic ait
apostolus . Si quis templū viola

1. fac

nerit disperdet illum deus . Tēpli
em̄ dei sanctum est quod estis vos
vt sciat hereticus a dō se posse disp
gi a quo noscuntur corda recte cre
dentium possideri dñs in celo . v i
sanctis hōibus sedes eius quia
sanctos viros p̄ntia maiestatis sue
diuinitas insidere dignatur .

Jero Oculi eius in pauperē
respiciunt . oculi christi
id est aspectus diuinitatis .

glosa viz misericordia ei⁹ ad
p̄l̄m xp̄ianū respicit . L
palpebre ei⁹ interrogāt filios hōim

Cassiodo p̄pha loq̄tur h̄ at
legorice d̄ deo q̄i
habeat palpebras q̄ cū claudūtur
nichil videtur . dicit em̄ dñm non
solū respicere quando intendit ocu
lis sed etiaz tunc requirere v con
siderare filios hōim : cū eos neglige
re quasi dormiens estimatur

Jero Palpebre sunt diuinitatis
subtilitas v iudicia dei oc
culta in quibus nos interrogat v
cognoscat quid habeat vnusquisqz

Rico p̄ hoc scrutatur act⁹ a co
gitacōes filioruz hōim . q̄
idē dicitur palpebre dei . quia
ipsa iudicia eius q̄nqz nobis clau
duntur . a q̄nqz nobis aperiūtur tā
q̄ palpebre

Jeroni Videmus
vna; gen
tem flagellari a scimus pro qua cā
flagellatur . Nec manifesta iudi
cia sunt . Videmus alteram flagel
lari a nescimus pro qua causa . a
hec iudicia dei sunt occulta tanq̄
nobis clausa . Et per hęc superius
cōprehensa On̄s interrogat iul

tum a **hugo** v. pbat a discreti
impū mit consciās eoz
de quibus noscitur solus deus fer
re iudicium. Et sic interrogando in
uenit q. Qui diligit iniquitatem]
v. p. d. m. Nam peccatū iniquitas ē.
vt dicitur **Remigius** Ille
Job. iij. diligit iniquitatez: qui ex desiderio pec
cat. qui et si semper vīueret: semp
fuis desiderijs peccando vti vellet
Et hic loquitur animam suam]

Callio Se em̄ persequitur q̄
sequitur dyabolū. dū
illas semitas cōmeat mauiit que
ad penaz loca sū gienda pducunt

hugo Ruid at dilectoribus in
quitatū sit futuz cōter
ōndit d. **P**uer. s. d. n. s. v. pluer
faciet. super peccatores laqueos]
vt illa q̄entur. ita q. non possunt
mereri. vnde puer. v. Iniquitates
sue capient impū. a fumbus pec
catorum suorum constringitur

Nicol Etiam iuxta litteram
peccatores moriuntur
subito a ex impūso q̄i capti laq̄o

Glosa lignis] v. cupiditas.
sulphur] v. fetor ma
loz operum. a spūs pcellarū.] p
hoc penā eterni iudicij indicat. a
vetera

Jeronim Hoc to
tū fm̄
historiaz factū fuit qū dominus plu
it sulphur a ignem sup 30 domaz
vt ait ap̄tus iudas. in exemplum
ignis eterni factū fuit. Addidit q̄.
l. pars calicis eoz.] quare dixit p
tem eorum. quia vnusquisq̄ p p
te sua quasi de calice iustam vindi

ctam recipiet pro ut gessit miseri
as suas vt ait p̄pheta. Reddet deus
vni cuiq̄ iuxta opera sua. Et ideo tā
q̄ racōnem reddens quare id fiat
subicit. **Om̄ iustus dominus** Ip
naturam. a iusticias dilexit] quia
vnunquēq̄ scdm̄ opus eius ap̄ri
um iudicat. Lequitatez vidit vult
eius.] vt sanctis premia: p̄cōrib̄
penam **Cassi** Q̄tēne versuta
tribuat. **Cassi** as a peruersita
tes hereticorum a malignoz: nec
non retribucōes ip̄oz p̄ iste mi
rabili breuitate cōplexus est. vt
quorum futuras p̄as agnoscam̄
ab eorum prauitate arceamur

Jeroni Quia p̄ter d̄no suppli
cem̄ q̄tin̄ nos vocati
one sua dignetur efficere dignos.
a non fm̄ p̄tā nr̄a nobis supplicia
inferat. sed fm̄ magnam miam su
am remiam largiatur quia ip̄i est
cū eterno patre a spū s̄cto honore
a gloria in secula seculoz Amen

Aluum me fac
Titulus h̄ ps tal est
In fine ps d̄d̄ pro octa
ua

Sensus eius talis est. ps iste at
tribuitur dauid a fideli tendenti in
fine: v. in xpm̄. a in eodem ps orā
ti p octaua v. p die iudicij. de quo
in vi. ps. supra

Glosa Vi
didum est. **Glosa** Vi
em̄ vit sc̄is multiplicatā vanitatē
seculi q̄i subito timēs exclamat p
magnitudine periculi a ait

Aluum me fac domine:]
qui potes solus saluare.

Handwritten note: q̄ octaua p̄ die iudicij

Lqm̄ defecit sanctus Iquantuz ad
paucitatem. **Causam** huius defecis
subiungit qm̄ diminute sūt verita-
tes a filiis **Augustinus**

Veritas vna est q̄ illustratur a il-
luminantur anime sc̄e Sz qm̄ mul-
te sūt anime ideo in ipsis multe
veritates dici p̄nt. sicut ab vna fa-
cie mlte i speculo appēt ymagies.

Hugo Triplex em̄ ē veritas. **Iusticie** q̄ deficit p̄ aua-
ritiam. a veritas vite que deficit p̄
luxuriam. a quodlibet peccatū mor-
tale. a veritas doctrine que deficit
per superbiam a vanam gloriam

Quo hęc veritates diminute sūt oñ-
dit consequēter dicens. **Quana** locu-
ti sūt. **De** terreis **Unusquisq̄** ad
deciendum **proximū suum** cui

tenetur si **August** proximū
delitatem **Auguſt** oēs hoīez
oportet intelligi quia nemo est cū
quo sit operandū maluz. **Labia** do-
losa **supple** habent a bilingues
sunt. quia **in corde** a **corde locuti**
sunt. **habentes** aliud in cogitatio-
ne q̄ loquan-
tur ore.

Calliodo
Ruociens volumus dolosos exprī-
me re duplicia eorum corda declara-
mus Sic a bilingues dicimus qui
in vna sententia mime persenerāt

Hu Deinde subiungit non optā
est dicens. **Disperdat** dñs **dis-**
perdet. **Uniuersa** labia dolosa a
lingua magniloqm̄ a **superbia**.
maxime illorum: qui dixerunt ar-
roganter. **Lingua** nrām magni-

ficabim? **opera** dicta a nosip̄os
iactanter laudando **Labia** nostra
a nobis sunt. **q̄si** dicerent a nobis
metipsis habemus a scienciam a
dominiū. **quis** ergo noster domi-
est. **Quasi** dicant nullus.

Cassi Hoc superbi habent p̄
prū q̄ dominiū super se
despiciunt. a in prosperis rebus ni-
miam loquacitate; turge ntes gla-
riam suam exaltare presumūt. a
ponunt in ppria potestate quod se
a deo non intelligunt accepisse.

Hugo Magnificare etiam qui
dem student suam lin-
guam qui verba subtilia loqui co-
nantur. vt videantur sapientes q̄
vt dicit **Jeronimus** ob ducto sup-
cilio grandia verba cruciantes in-
ter mulierulas: de sacris litteris
philosophantur. **De** de p̄phetavo-
ce dei patris p̄mittit xp̄i incarnati-
onem dicens. **propter** miseriam ino-
pum a gemi-

tu pauperuz. **Jeronimus**
q̄ erāt miseri nisi cūcti gñā h̄ hoīes
in p̄cto nati ac p̄ hoc in inferno p̄-
geniti. **Et** qui pauperes gementes
nisi antiqui p̄es in claustris infer-
ni detenti p̄pter peccatū primi parē-
tis. **propter** hos liberandos **nūc** in
tēpore gracie **Exuegam** dicit dñs
videlicet deus pater. hoc est mitta;
filiū meū q̄ eos redimata illos q̄ i
miseria sunt in mundo a eos qui i
inferno cōmorantur. q̄d ita factuz
est. **Ponā** in salutari meo **in**
filio meo incarnato. dixit in saluta-
ri. a non dixit. quid ponam. sub-
auditur salutē gentiuz. et adhuc

quid ponam contra gentium leti-
ciam et contra paupertatem diuici-
as spuales. fiduciale. et potencial.
Cassi quia potestas patris fi-
ducia ptas est patris. Agā i eo

Glosa quia nichil ei resistet
qui etiam docet non
qui scribit a pharisei. sed tanquam pta-
tem habens et addens legi: et nu-
tans quedam per voluntate sua: ut
auctor legis. Post verba patris pre-
dicta propheta in persona sua com-
mendat verba predicationis cristi: om-
nibus eorum sinceritatem et utilita-
tem. quasi dicat. pater mittet filium
eloquia domini. et christi sunt elo-
quia **Cassi** que nullum mendacii
casta **Cassi** am corumpat nulla
macula falsitatis inficiat vel simu-
lationis culpa corumpat.

Augustinus Multi predi-
cant verita-
tem sed non caste quia vendunt illam
precio comoditatum huius seculi

hu Deinde commendat eloquia
domini a dulcedine sonitus
dicens. Argentum domini elo-
qui est lignum examinatum. quia
domini eloquia per tribulationum
ignem probata sunt. Eloquia ve-
ro diuini idcirco comparatum est ar-
gento. quia sicut inter omnia me-
talla nihil est quod dulcius tunciat ar-
gento. ita inter omnia eloquia ser-
mo diuinus sonat humane men-
ti. Et illud argentum est probatum
terre. et a terra. scilicet nihil terrentatis
habens. Et ponitur genitiuus pro
ablatiuo more greco. Et est purga-

rum septuplum] et perfecte **Septe-**
narius enim numerus perfectionem et v-
niuersitatem significat. Vel est pue-
gatum septuplum et per septem do-
na spiritus sancti. viz per timorem dei.
per pietatem. per scientiam. per fortitudinem
per consilium per intellectum. per sapie-
tiam. per que diuinum eloquium sple-
det. dum verbi dei predicationes his
donis re- **Cassi** Sicut enim supe-
fulgent **Cassi** rius dixit. Disper-
dat dominus vniuersa labia dolo-
sa. Ita conuersaturum dominum per-
mittit omnes qui eloquia eius pu-
ra mente crediderunt. Unde subdit

hugo Tu domine cuius elo-
quia sunt casta. secuab
nos. per tua eloquia a malo. et custo-
dies nos. In bono. la gratia hac.

Cas id est a peccatoribus huius mundi
ubi addit quod eternum. quia
hic nos in tribulationibus consolatur
ibi in eterna securitate constituet.
Vnde abinuat. ibi glorificat et coro-
nat. Ita nos piissimus creator
conseruat ne periamus. et ibi beati-
ficat ut nullatenus miseri esse pos-
simus. Quid enim tam bonis quam
malis fiat. in conclusione huius pre-
sulis sub breuissima sententia ostendit
dicens In circuitu impij ambulat

Augustinus et in tempo-
ralium rerum
cupiditate. que septem diebus repetitio-
tanquam in rota voluitur. et ideo non per-
ueniunt in octauum. id est in illud
eternum quod dabitur in octaua. de
qua iste presulis intitulatus est. De hoc
circuitu dicit salomon in puer. et
tilator impiorum est rex sapiens. et im-

467 et hanc
pauca

Septem diebus
et

Flaque

mittit illis rotā maloz & ambituz
temporalium q̄ tanq̄ rota voluūt
Hugo Sicut enim ille q̄ am-
bulat in circuitu sp̄ ē
q̄i in principio motus sui a semp
habet ad ambulandū. Sic ip̄i ha-
bent sp̄ circa quod negociant. De
quibus dicit p̄pheta in alio psal.
Deus meus pone illos vt rotā. Se-
quitur scdm altitudinem tuam

Glosa in virtutibus p̄ q̄s
facis eos ascendē ad
te altū contemplandū. multiplica-
sti filios hominū. hoc ideo adiun-
xit. quia est multiplicatio in tēpa-
libus que auertit ab vnitāte dei. s̄
iusti mltiplicantur sm altitudinē
q̄ vadunt de vītute in virtutem

Jeronimus Vel mltipli-
casti filios
hominū: iuxta abundantiam mie-
tue q̄ multiplicatur eccā. hoc ē de
pietate a mia ipsius: cū in retribu-
tione ip̄i future beatitudis p̄mis-
sa tua p̄cipientes. conformes esse
dī fuerint corporis glorie tue: cū
cū eterno patre a spū sancto ē ho-
nor a gloria in secula seculoz. Am̄

Ultimo dñe
Titulus hui⁹ ps̄ talis
est In fine ps̄ dauid: q̄
patet ex

Hugo In hoc ps̄
p̄cedis. In hoc ps̄
oñdit m̄
sice desiderū modernoz patrum
desiderantium scdm aduentū xp̄i.

Glosa Quanto em̄ desiderio
antiqui p̄ies desidera-
uerunt p̄mū xp̄i aduentū tanto
moderni cupiūt secundū iuxta illd

Cupio dissolui a esse cū xp̄o Ex p-
sona igitur fidelū secundū aduen-
tū xp̄i optantiū vt cū deo beate vi-
uant. p̄pheta sic ait.

Usque q̄ dñe obliuisceris me. Et
rit ho cōs q̄ in finem v̄ vsq̄ in diem
iudicij. vel vsq̄ ad mortē. **U**sque
auertis faciē tuā a me v̄ faciēz glo-
rie tue quā sancti in gloria celesti
speculantur. More nostro loq̄tur
scriptura cum dicit deum obliuisci
a auertere faciē. hoc autē non
iuxta rerū p̄prietatē s̄ p̄ creaturaz
similitudinē dī. In deū q̄ppe obli-
uio non cabit nec aliqua p̄muta-
tio. **Q**uā diu ponaz consilia in aīa
mea. Consilio non ē op⁹ nisi in ad-
uersis. Et est sensus q̄ diu ponam
cōsilia in aīa mea v̄ q̄ diu ero i ad-
uersis. a quā diu ponam dolorem
in corde meo p̄ peccatis meis a p̄
incolatu p̄ntis miserie p̄ diem.

Cass. v̄ p̄ singulos dies vt ab-
solute cōtinuatio tempo-
ris possit intelligi. **U**sque exaltabi-
tur inimicus meus super me

Augustinus Inimicus ē
d̄p̄ abol⁹ vel
cōsuetudo. **Hugo** vt at̄ hec tol-
carnialis. **Hugo** lantur a me
respice oculo mie miseriā meā a ex-
audi me deus me⁹ me hūiliter dep-
canti. **I**llūa v̄ intellectū
oculos meos. **Ric.** a aff̄ em̄. ne
vnquā. de cetero obdormā i morte
mōil̄ cl̄ pe plōgādō p̄mā vsq̄ ad
mor̄. **H** dormit i morte q̄ freq̄n-
tem. **H** ter labit a resurgit.
obdormit at̄. **Cassi.** Oculos
obstinatus. **Cassi.** autem

Dra mt̄ dormit obdormit
est h̄c effectus
illūa p̄mā p̄mā p̄mā
soluit p̄mā p̄mā
conuoluit p̄mā p̄mā p̄mā

corbis hic debemus aduertere qui
in mortem dormiunt: quando fidei
lumine sepulto carnali delectatio
ne clauduntur. ipse est somnus
de quo letatur inimicus. unde sub
dicitur. **Jeronim** hoc est
quando. **Jeronim** in futu
ro iudicio [dicat inimicus preua
hui temptando] [aduersus eum.]

Hugo Inimicus dyabolus
primo inuadit homi
nem temptando in suggestioe. lu
ctatur cum eo in delectatione. pau
tit in consensu. indinat in actu. pre
cipitat in consuetudine et preualz
in morte quando homo obdormit
in peccato mortali. **Qui tribulat**

me. s. demones qui meryant tem
ptationibus. **Exultabunt si mot**
fuero. la veritate fidei preterito con
sensum suggestioni. **Sicut enim gau**
dium est in celis super vno pecca
toe penitencia agente. ita gaudium
est demonibus super vna anima
mortale peccati perpetrante. **Sed no**
mouebor quia lego in misericordia
tua speravi. Nam vt dicitur tre.
ij. **Mia dmi est quia si fumus osupti.**

Nicolaus **Exultabit cor**
meum. leticia inter
riori. **In salutari tuo.** in christo
qui venit saluare mundum. **Leanta**
to domino. in leticia exteriori ipm
laudando. **Qui bona tribuit mihi.**

Augustinus **Et** **aliam** **no** **ad**
humanu **diez** **pertinentia.** et psal
lam **nomini domini altissimi cum**
deuota gra **Merito**
actione **Theroni** **dne** **ihc**

su xpe noi tuo psallitur. q das pie
tatem a iustis victoriam prestas
a peccatores ad te conuertentes iustas
tibi gloria est cum eterno patre et
spu sancto in secula seculorum. Amen

Dixit insipies
Titulus talis est. **In fine**
ps dauid. **In hoc ps** p
pheta ondit q xps q tam desidera
tus erat a iudeis ante q veniret con
temptus ab eis qm veniret io pri
mo propheta increpat insipienti
am a duriciam iudeorum. q viso xpo
ipsum esse deum minime crederunt.

Blasa **Et at** **sensus** **tituli ps**
iste **dirigens** **nos** **in** **fi**
nem **et** **in** **christu** **est** **dauid** **phete.**
Intendit enim **ofutare** **iudeos** **christi**
contemptores **cuius** **populi** **duricia**
pheta **increpans** **ait.**

Dixit in **Hugo** **populus**
insipies. **Hugo** **iudeorum**
translatio **hebrayca** **halet.** **Dixit**
stultus. **In corde suo.** **Non** **crede**
do. **Non** **est** **deus.** **hic** **ho** **no** **est** **de**

Jeronimus **Vnus** **ex** **eis**
non **soli** **pro**
deo **non** **habuit.** **sed** **nec** **pheta**
credidit **cu** **dixit.** **hic** **si** **ess;** **phete**
ta **sciret** **q** **et** **qualis** **e** **mulier** **q** **tan**
git **eu** **quia** **peccatrix** **est.** **Et** **alte**
si **filius** **dei** **descendat** **nunc** **de** **cruce**

Hugo **Corrupti** **sunt** **cecitate**
infidelitatis. **Et** **abomi**
nabiles. **Id** **est** **reprobi** **facti** **sunt.**
apud **deum** **in** **studijs** **suis** **et** **propter** **do**
losas **machinaciones** **suas** **q** **bu** **stu**
debant **quod** **ihc** **que** **locu.** **gre**
su **occiderent.** **Col** **gor.** **xy.** **mo**

1
raliū exponit de reprobis ob amo-
rem visibilibus de deo peruersa sen-
tientibus dicens. **Oris insipiens**
in corde suo non est deus. Car-
nales viri iussa spiritalia contēnen-
tes. deum quia corporaliter nō vi-
dent quandoq; ad hoc perueniunt
vt etiam non esse suspicentur. per
omne enim quod faciunt ad fines
oculorum tendunt. et quia in deuz
oculos corporis tenere non possūt
ei obsequia prebere despiciunt vel
si ceperint **Augustinus**

**Et hij corrupti sunt et abhominabi-
les. id est odibiles facti sunt deo i
studijs suis. id est in affectionib;
suis amando seculum et non deum**
Ipsae sunt affectiones que corrup-
punt animam et sic excecant vt pos-
sit etiam dicere imprudens in corde
suo. non est deus: non est q; faciat
bonū non est. **Cassiodorus**
vsq; ad vnū.

Quid ergo dicem; de patriarchis.
Nonne bonū fecit Noe cui; dñi prece-
ptis obediens in archā saluand;
intrauit. **Nonne bonū fecit Abra-
ham** cū filiū suū obediens diuinis
iussionibus obtulit imolandum.
Nonne bonum fecit Job qui dura
passione percussus in omnib; gra-
cias domino cantauit. **Quid dicam**
de prophetis et apostolis qui manda-
tis domini famulantes seipos glo-
riosi mortibus obtulerūt. **Fuit**
et hodie domino largiente iustoru
operatione: que bona sunt.

Hugo Sed sciendum q; li v
nuz ponitur exclusiue

1743
et sic
et sic

et significat xpm. vt sit sensus et nō
est vsq; ad vnū et pter vnū. s. xpm
Augustinus Et iste ē me-
lior intellēs
vt nemo intelligatur fecisse bonita-
tem pter xpm q; nō p̄t q; hōim
facere bonitatē n̄ ipse mōstrauerit

Cassiodorus Reuera solus
est christus si-
ne quo bonū aliqd; vel incipere vel
implere imbecillitas hūana nō p̄-
ualet. et nisi vsq; ad ipsū fuerit ei;
miseratione peruentum. **Pe** est fi-
nis q; in titulo h; ps est. premiss;

Hugo Et q; non est qui faci-
at bonum hoc cōsequi-
ter probat dicens. **Om̄s de celo et de**
hūana natura quam assump̄sit.

Glosa psperit intendēs sup
filios hōim et iudeos.

Cassiodorus quos ho-
noracius
appellat filios hominum propter
vnius dei cultū cōparatione genti-
lium ad hoc prospexit vt videat. id
est videri faciat: si est intelligens
xpm esse deum qui intelligi debuit
set esse deus. quia multis miracul-
aduentum sue diuinitatis ostēdit
aut requirens deum: mandata ei;
seruand;. **Ille** em̄ req̄rit deū qui ab
eius volūate non discrepat et hoc
non inuenit **Quia** **Omnes** declina-
uerunt simul inutiles facti sunt.
Omnes iudei dicuntur declinasse:
cum tamē ex eis nō minima turba
crediderit **S;** a parte totum intelli-
gendū ē. vt intelligant oēs et mul-
ti de omnibus. **Tanti** enim im-
pii fuerunt. vt pene oēs p̄sidi esse

Eligibilem arbitrio

non accedat
ad p̄sidi filii
non sunt
q; dñi

no ff. de lib. p. 10

1

ae perisse putarent. **I**sti ergo tedi
 nauerunt a gracia dei a sunt facti
 inutiles sibi. hoc a de amatorib9
 seculi pt. **N**ico omnes de dima
 legi. **N**ico uerit a reditu
 die iusticie. simul inutiles facti sūt
 dicitur autē res inutiles que nō
 valet ad finem intentum sicut me
 dicina que non valet ad sanitatē
 homo autem ordinatur ad felici
 tatem eterna; possidendā ab quā
 isti sunt inepti qz nō est q̄ faciat
 bonum. s. meritorium licet faciat
 aliqñ aliquid bonum de genere. n
 est vsq ad **Colle**. qui nec sol9
 vnum. **Colle**. est qui ope
 tur bonum meritorium ad salutē.
 de illis qui sunt constituti in pecca
 to mortali. & extra caritatem viz ex
 tra deum tanq̄ cōtrarius deo per
 voluntatē peccandi. vnde dicit pi9
 papa in decretis de pñia distindi
 one. iij. **N**ihil prodest homini ieiū
 nare & orare ac alia religionis ope
 ra exercere nisi mens ei9 ab iniqui
 tate reuo. **R**aymū. Et licz bo
 cetur. **R**aymū. na opa
 non profunt meritorie ad salutez.
 valent tamē ad aliquid viz ad ex
 tremi iudicij suppliciu tolerabili9
 subeundum. ad obtinendum tpa
 lem prosperitatem. qz nullum bonū
 manet irremuneratuz vel hic. vel
 in futuro. Et ad hoc vt cit9 illustre
 tur grā dei cor peccatoris ad pñiaz
Glo. Quahiter autē illi qui de
 dimauerūt inutiles fā
 sunt. alijs a sibi. cōsequenter ostē
 dit. Et pmo quahiter facti sūt alijs
 inutiles dicens. **S**epulcrum pa

tes ē guttur. **A**ugusti **A**us
 eorum. **A**ugusti v rā
 citas significatur in hiantis gule.
 aut allegorice didum est quia il
 los occidunt in fetidis sermonib9
 et quasi deuorant eos quibus su
 orum moxum puerilitatē p suadet.
Cassio. Nam sicut sepulcrū
 cum patet fetidos ex
 halat odores. Ita istoz guttur.
 sermones pestiferos. **L**inguis suis
 dolose agebant. **A**bulando.
Augusti. Comes est voraci
 bus adulatio et
 omnibus malis. **V**enenū aspiduz
 sub labijs eorum. **V**enenum dicit
 dolum aspidum. qz nolunt audire
 precepta legis sic aspides nolunt
 audire verba incantantis quod in
 alio p̄ euidētius dicitur. **Q**uo
 rum os maledictione et amaritu
 dine ple. **C**ass. Venenum em
 nū est. **C**ass. dictū est ab eo
 qz per venas serpat sic a vta mali
 gnorum occulta cogitatione gras
 santur. **G**rasai est crudeliter age
 re latrocinari impiguare. **V**eloces
 pedes eorum ad effundendum san
 guinem. **V**expedita prompti sūt
 pro consuetudine malefaciendi. **S**
 quib9 dicitur puerb9 pedes eozū
 ad malum curūt vt effundant sā
 guinem. **D**einde ostendit quahiter
 predicti inutiles sibi fuerunt dices
Ostricio. **V**dolor. **L**et ifelicitas. **L**
 id est miseria. **M** vñs eozū. **L**id est
 in operibus. **A**ugusti. **O**m
 eorum. **A**ugusti. **N**es
 enim maloz hominum vie plene
 sunt latroibus et miseria.

Abp. h. p. f. n. d. 107

Venenū aspiduz

Contra p. 2. ebr. 107

Glo Et recte via impiorum con-
tricio et infelicitas dicitur
contricio quia terit et terit cum
aliis nocet a sibi Infelicitas quia
ad infernum ducit Item cassiodorus.
a quibus vix non reuertentur ma-
li. quia via **Hugo** penitentia
pacis. **Hugo** que ducit ad pacem non cognouit
dicitur autem penitentia recte via
pacis quia per penitentiam a non aliter
terrentur homo ad pacem dei

Glo Vel specialiter potest ac-
cipi de iudeis quod dictum
est quoniam dolose agebant contra
christum **Cassi.** quorum os ma-
lum erat. quando pro hominis amo-
nitionibus blasphemabant dominum
et de eius morte tractabant.

Glo Et ideo contricio et infelicitas
in vix eorum quia pro suis operibus
contriti sunt per titum et respasianum
Unde et infelices sunt quia ubi quod disper-
si sunt **Vel** contricio est modo in vix eo-
rum quia christus lapis angularis
cadens super eos conterit eos per
excecationem. a infelicitas erit eis
in inferno cum anima et corpore da-
pnabuntur. quia viam pacis id
christum non cognouerunt qui ve-
nit eos reconciliari de **Item** cassio.
Precedentibus tribus subiuncta
est sententia que pulchre cuncta con-
cluderet Unde dicit non est timor dei
ante oculos eorum **Hoc** est deum
non timere. **Scriptum** est enim
ment. **Scriptum** est enim
Per timorem domini declinat a ma-

lo omnis homo Et ideo subtrahendo
huius timoris retinaculo euerunt
homines ad malum sine freno de-
inde ponit penas predictorum sub
interrogatione dicens **Nonne** co-
gnoscent omnes qui operantur ini-
quitate. **Iac** si dicat nonne timent
de suis malis in futuro puniri qui
nunc operantur sub libertate mali-
ciam. immo tunc cognoscent quia
sicut dicit gregorius oculos quos
culpa claudit pena aperit.

Hugo Qui deuorant plebem
meam. seducendo aut
spoliando aut **Augusti.** de
occidendo.

tant autem populum qui sua com-
moda ex illo capiunt non referen-
tes ministerium suum ad gloriam
dei et ad eorum salutem quibus
presunt. **Et** addit **Hic** esca panis
et quibus die. **Cibus** enim panis quibus
dianus

Glo sicut illi quibus diana ra-
pina simplices christiani
anos absoluit sic deo per psalmum
ait **Vos** depastis estis vineam pauperum
rapina pauperum in domo vestra quod atte-
ritis populum meum a facies pauperum
comeditis **Cur** hoc faciunt. **Quoniam**

non inuocauerunt. **Augusti.** non enim vere
cauerunt. **Augusti.** hunc iuocat
qui ea desiderat quod illi displicent **Et**
querere non inuocauerunt deum **Iohannes** illi
trepidauerunt timore ubi non erat ti-
mor. **et** in dampno regni temporalium **Timu-**
erunt ei iudei propter regnum terrenum dice-
tes **Si** relinquerimus eum sic omnis et redet
eum a veniet romam et tollant nomen
cum a gente. **Timuerunt** regnum
terrenum amittere quod non erat timor

et regnū coloz amiserūt qđ timere
debuerant Et hoc de omnibꝫ cōmo
dis epalibus ē intelligendū quoꝝ
amissionē cū timent homines ad
etna nō

Grego vii libro
moralium

Sunt pleriqꝫ p dōꝝ suoꝝ cōscij a
ea q̄ possident indigentibꝫ largiri
desiderant s̄ tamē ne datis rebus
egeant ipsi formidāt cūqꝫ carnis
subsidia reseruādo trepidi prepa
rant ab alimētis mie aiām necāt
Et cum pati mopiāz in t̄ra metu
unt eternaꝫ abundantia sup̄ne

ēfectiois **Glosa** ostensa sen
amittūt tentia dam
natio nis illorū q̄ deuorant plebez
dm̄ p̄pha specialiter loquit aduer
sus iudeos dicēs . o vos iudei scitote
qm̄ dñs in generatione iusta est

Augul . nō est in eis q̄ di
ligunt seculū. Iniu
stum ē em̄ relinquē se loꝝ obitorē
et diligere selm̄ Cōsiliū mopis cō
fudisti . v̄ contempisti humilem ad
uentum dei filij qz in eo nō vidisti

pompā **Hugo** Et h̄ fecistis
seculi **Hugo** . qm̄ dominꝫ
spes eius est . qz dicebat in solo
dō sperandū esse Vñ ipsi dicebāt

Mat. xxvi. Cōfidit i dño libēt nē
eum si **Glosa** . Postremo in
vult. **Glosa** . deoꝝ ouerfio
ponit q̄ fiet cum plenitudo gencū
intrauerit vnde s̄bit . quis dabit
ex sion v̄ de iudeis p̄cedens saluta
re israhel saluabit ppl̄m israheli
ticum n̄ supple ille quem vos iudei

humilem **Aug** . Ipse em̄
spreuistis **Aug** . in da itate

venaleus est ad iudicium vniꝝ
et moꝝ **Cass** . Et tunc cū cōuer
tu oū . **Cass** . ferit dominus ie
sus christus captiuitatem plebis
sue . v̄ cum damnauerit diabolū
qui dei plebez impia crudelitate p
sequitur a captiuaē festinat **Exul**
tabit iacob et letabitur israhel in
nouissimis temporibus saluari

Augul . Repetitō est sicut
solet fieri Nā itez
puto esse letabitur israhel quod
est exulta **Cass** . Ipse est iacob
bit iacob **Cass** . q̄ a israhel sed
hic iacob illic israhel Dic supplan
tator viciorum et illic videns deuz
facie ad faciem quando erit deus
omnia in om̄ibus qui hic v̄licis
secularibus mente dominum con
tuetur quod nobis tribuē digne
tū vt actu iacob effecti supplāta
tis vicijs et veri israhelite ipsum
mēte videre . corde retinere merea
mur cui cum eterno patre et spiri
tusando est honora gloria in secul
la seculorum Amen .

Domine quis
habitat Titulus tal est
p̄s . d̄s p̄t̄ autor p̄s **Glosa** . Iste
p̄s . proprie est instructorius mo
rum et presumptionis repressio .
In quo agitur de vnitāte presētis
eccē a de futura q̄te **Propheta** ei
preuidens in spiritu corpalem in
habitationem maloz cū bonis in
sancta ecclesia et v̄tūdens presūp
tioneꝫ maloz q̄ se gloriant esse de
eccā q̄rit q̄s in p̄nti eccā digne dō

*quod in libro de virtutibus
quod in libro de virtutibus*

eo quod honor referendus est alicui
testimonium sue virtutis ut habet
quatuor ethicorum Et quia timor
est comes virtutum ideo adiungi
tur timentes autem dominum pu
ro corde et vere virtuosos glorificat
eos manifeste et publice honoran
do Reuerencia enim delata alicui
in testimonium sue virtutis etiam
in secreto vel coram paucis dicitur
honor Si autem hoc fiat publice vel
coram multis dicitur gloria quasi
quedam dala. g. mutata in eada
ritate **Augusti** Sic illa vij.
dicta. **Augusti** superiora ope
ravirtutum pertinent ad perfectos.
Ita ea que nunc dicitur est perti
nent ad incipientes et imperfectos
Sequitur ergo. viij. virtus.

Nicol Qui iurat primo suo
let non recipit qui fa
cit iuramentum bonum et tenet im
plendo illud. In translatione hebra
ica habetur sic iurat ut se affligat
p ieiunia et vigilias: carne castigat
do. et non mutat. s. iuramentum ser
uando. tamen ibi ponit iuramentum
promissum quod utique est obligatorium

Hugo Et hec virtus est imp
fectorum quia domi
nus precepit perfectis omnino non
iurare. Virtus. ix. est qui pecuniam
sua non debet ad usuram.

Cassi In duobus modis in scri
pturis sanctis pecunia
probatur intelligi. Una est ista
metallica que ad usuram omnino
dari prohibetur. quoniam viciu
m cupiditatis est exigere velle quod
te nescias commo dasse. Altera vero est

quod ad usuram dare euangelio docet
te suademus et predicationes san
ctissimas et instituta diuina. ait et
Sciebas me hominem ducum et
austere nonne oportuerat te com
mittere pecuniam meam numula
ris et ego veniens eregisse utique
quod meum est cum usura.

Iero Multi nolunt illam do
nare si exinde precium non
recipiunt Tamen licet viduum et ve
stitum de ista predicatione accipe
re sicut paulus dicit. Qui euange
lium predicant de euangelio vive
re debent Et dominus ait. **Dignus**
est operarius cibo suo. sed qui plus
requirit e uoluerit in usura reputa
tur. Hec virtus etiam imperfectorum
est quia et si non peccet quod eo quod
quantum debet tantum recipit tamen per
fectio non est quia dicitur est. Fra
ge esurienti panem tuum. Et beatius
est magis dare quam accipere. usque
ad ista peruenit minor est a perfe
ctione. Sequitur de cima virtus
et munera super innocentes non
acce.

Hugo id est causam
pit. innocens non
deprimit vel retardauit pro mu
nere alicuius. Quod etiam imper
fectorum est quia debemus etiam
si possumus innocentes liberare et
promouere.

Cas Expositis. x. virtu
tibus propheta
concludit dicens **Qui facit hec non**
dixit qui carat hec ut nos ad adu
alem virtutez constringeret ne se
creta tanti misterij intente sol can
tibus ita miter psallere. non com
mouebitur a deo non diuidet in

eternum quod solis sanctis prestat
Iero Que si quis irreprehensi-
liter in moribus custodi-
erit non solum in commotione eter-
ni iudicis securus erit. **Ver** etiam
ipsum montem possidere merebi-
tur in christo iesu domino nostro
cui cum patre et spiritu sancto est
honor et gloria in secula seculorum
Amen.

Quoniam me
domine huic prepo-
nitur talis titulus Titu-
li inscriptio.

Glo Hic titulus
ipsum dauid. **Glo** de euangelio.
non de veteri lege sumit. In euange-
lio enim legitur quod crucifixo domino
pylatus talem titulum cruci affixit
Iesus nazarenus rex iudeorum quem
cum multi iudeorum vellet delere
dicentes. non scribere rex iudeorum
sed scribere quia dixit rex sum iudeorum
Respondit pylatus Quod scripsi
scripsi. **Hugo** Que verbi gemi-
natio regni christi
confirmationem notauit. Quod
intelligens esdras per spiritum sanctum
huic prepositi titulus apposuit predictum
ostendens esse agendum in eo de
prepositi de regno christi per illam inscri-
ptionem.

Iero Tres enim sunt
signati. **Iero** tituli qui scribun-
tur. **V**nus exequialis super tumu-
los mortuorum alius precomialis
ut in portis ciuitatis vel domorum
ad laudem fundatorum. **T**ertius
triumphalis in victoria regis. **D**ic-
erit ergo titulus victoriae regis est. h^o
est christi; qui rex est et post victo-

riam eius et post victum dyabolum
redempto genere humano scriptus
fuit hebraice grece et latine.

Glo **V**t ostenderetur rex
esse omnium; vere iu-
deorum et vere confitentium ipsius
Sensus ergo predicti tituli talis est
Inscriptio tituli id est victoria et re-
gnum quod inscriptio tituli cruci
affixa notauit attribuit vel con-
uenit dauid id est christo dauid
enim manu fortis interpretatur et
christus sua fortitudine dyabolum vicit.

Casti Est autem hic prepositi seculi
nomen domini breuiter tangunt et re-
surrectio. **Rico** Quem beatus
nemo. **Rico** petrus ad in-
telligendum scripturas diuinitus
illustratus dicit intelligendum es-
se de christo actum seculi. ubi ma-
gnam partem eiusdem prepositi de christo
exponit in confirmationem sue
resurrectionis dicens. **P**rouidebam
dominum actum. **V**sque in finem prepositi.

Casti christus ergo ex huma-
nitate suscepta verba
facit ad premissum obseruari se petens et d.

Quoniam me
me domine. **Rico** Per talez
quebatur christus homo de patri
Matthei vice simo sexto. **T**ransseat
a me calix iste quoniam speravi in
te licet in christo non fuerit spes
provt est virtus theoretica eo quod ab
instanti conceptionis fruebatur
fruitione beata. tamen in christo
fuit spes glorie corporis ante resur-
rectionem quam a deo expectabat. dixi
domino patri deus meus es tu. **S**ic

*propheta
promissus
supra*

loquebatur patri in sua passione
Hely hely lamazabatani quod est
interpretatum deus meus deus meus
ut quis dereliquisti me quoniam
honorum meorum non egesset. deus
enim pater nullo bono creato eget
Et ideo non eget bono ipsius christi
ut hominis.

HUGO Postquam oauit
christus ostendit que bona contulit ei deus pater
mutans personas loquendo a secula
in tertiam ad signandum in christo
duas naturas unde dicitur **S**anctis
qui sunt in terra eius et apostolis
alijsque fidelibus qui in terra vi
uentium spem suam posuerunt miri
ficauit et miras fecit et ostendit de
us pater omnes voluntates meas
et omnes voluntates christi reseruit
tur ab uno scilicet ad voluntatem mori
endi et resurgendi quia ipse voluit
mori propter delicta nostra et resurge
re propter iustificationes nostras sic
dicit apostolus **Augusti.**

Dis ergo sanctis miras fecit omnes
voluntates meas in eis et profectu eo
rum quo senserunt quod eis profuerit hu
manitas diuinitatis mee ut more
rer et diuinitas humanitatis ut re
surge. **Rico.** Vel deus pater omnes
voluntates christi in sanctis apostolis et apostoli
cis viris mirabiles fecit illustran
do eos scientia ad predicandum vo
luntates suas et confirmando mi
raculis predicationes eorum. Et quod
per predicationem apostolorum
conuersae sunt gentes ad fidem que
prius erant idolatrie debite. **Idem**

subditur **M**ultiplicate sunt infirmi
tates eorum et infirmitates ydola
trie gentilium. quod patet ex tras
latione **Jeronimi.** iuxta hebreum
ubi dicitur multiplicabuntur ido
la eorum postea accelerauerunt quod
dimissis ydolis ad fidem christi ve
lociter currerunt; in deis emanantibus
in infidelitate pro maiori parte.
Non congregabo conuenticula
id est delubra. **Delubrum** dicitur
templum ydolorum ubi conueni
ebant ad colendum ydola de san
guinibus quia fiebat sacrificium
ydolis de sanguinibus animalium
et aliquando de sanguinibus ho
minum. **Talia** conuenticula christus
per apostolos non congrega
uit sed magis dissipauit nec me
mor ero nominum eorum per labia mea.

Augusti. Sed spirituali permuta
tione obliuiscuntur
gentiles quibus fuerint nec a me iam
peccatores vel inimici sed iusti et
fratres mei et filii dei vocabuntur
per pacem. **Cassi.** Quia postquam
meam. **Cassi.** sacris fontibus
sunt renati pristinis eorum no
minibus delectis appellati sunt christi
am filii dei et amici sponsi id est
christi. **Populus** ita ouerfus derelictis
mundi vanitatibus sequens dicit

Rico. Dominus pars beate
ditatis mee quia con
uersi ad fidem elegerunt dominum
iesum christum pro parte sua be
rebitaria et calicis mei id est passi
onis mee que per calicem in scrip
tura designat. unde saluator de sua
passione dicit **Mat. xxvii.** Si non
ei.

*Delubrum dicitur
ydolatrie*

Funes in p[er]p[et]uo
Bost[on]e
9 2[?] 17[?]

potest hic calix transire nisi bibā
alium ac. Multa autem gentes an
te conuersionē xp̄m per se quētes
postea conuersi amore xp̄i ad pas
sionem se p̄mptē a letanter obtu
lerūt a hoc p̄pter spem hereditatis
eternę cōsequendę. **I**deo subditur
tu es q̄ restitues hereditatem me
am m[er]ito. **C**as hereditas aut xp̄i
chi. **C**as est p̄destinata m[er]i
tudo scōꝝ vnde em̄ dicit̄ in ps̄. ij.
postula a meꝝ dabo tibi gentes in
hereditatem. **D**ico **F**unes ce
tuam. **D**ico **F**unes ce
hi in predaris v̄ in apl̄is qui pre
ceptis fuerunt a spiritali dō illu
minati ipsi p̄ sortes missi fuerūt
ad p̄dicandū. **R**ue sortes ap̄loꝝ
p̄ funes intelligunt̄ vnde in libro
iosue sortes p̄ tribuū nominātur
frequēter ibi funiculi a funes. **E**t
loquit̄ hic scriptura in p̄sona xp̄i
trāseundo de mēbris ad caput ete
rnis hereditas mea predara ē in
eccl̄ia fidelium que vocatur here
ditas xp̄i sicut scribitur **I**tere. v.
ca°. **Q**ui fecit omnia ipse est a isra
hel scriptum hereditatis eius. dñs
exercitūm no. **H**ugo **S**up̄
men eius. **H**ugo **S**up̄
em̄ v̄ficulum consistunt̄ clerici
quando accipiunt benedictionē co
rone dicentes. Dominus pars he
ditas mee a ca. **A**ug⁹ **T**ale ē
licis mei. **A**ug⁹ **T**ale ē
cerēt. **E**ligāt alij sibi p̄tes frenas
et tēpales quibus fruant̄. portio
mea eternus domin⁹ est **E**t bibāt
alij mortiferas voluptates portio
calicis mei dominus est tu es qui

restitues hereditatem meā mihi.
Iero **R**estituet deus pater he
reditatem christi quan
do electos suos. corpus videlicet
sanctę ecclēsie ad illaz integritatē
attraxerit vt post resurrectionē ac
ceptis corpōribus suis incorrupti
et immortales viuant quia illam
immortalitē in adam p̄diderūt.
Funes ceciderūt mihi in predaris
Iero **p** funes quibus limitat̄
et diuidit̄ hereditas ter
rena intelligunt̄ sortes diuine ele
ctionis ac si dicat partes heredita
tis mee cōtingerunt michi sorte id
est gracia diuine electionis in pre
datis id est in celestib⁹ vbi nihil
est nisi predarum scilicet immorta
litas impassibilitas a fruicio diuini
tatis. etenim bene contigit michi
quia huiusmodi hereditas mea ce
lestis predara est mihi id est pre
omnibus alijs bonis preciosa da
ra et prebilita. **D**einde christus
agit gracias deo patri pro bonis
sibi a suis collatis dicens **B**ene
dicam do. **D**ico **a**s deo patri si
cut habetur iohannis. xi. **P**atre
gracias ago tibi quomāz audisti
me qui tribuit michi intellectum
quia ab instanti creationis aña
christi fuit impleta scientijs. in
per vsq ad noctem id est vsq ad
mortem que in scriptura noꝝ voca
tur in crepuerunt id est in crepauē
runt me v̄nes mei id est iudei de cō
sanguinitate mea nati. christus
enim scdm carnem natus fuit de
iudeis. parentela autem designat̄

per n[on] n[on] n[on]

per tenes eo q̄ ibi viget virtus ge-
neratiua in **Cassiodor**
sexu virili.

Ac si diceret sup̄ mala que michi
fecit omnis cognatio iudeorum; in
super et de tribu iude ex qua traxi
originem me increpasse noscitur

dicentes **Johan** demo-
nis. viij. **Nico** mium
haves et **Matth.** xi. Ecce homo vo-
tata potator vim ac publicano tū

amicus et in passione dicebant.
Vach qui destruis templū dei ac.

Hugo **U** sic increpauerūt
me tenes mei. id est
inferior natura mea vsq; ad mortē
id est vsq; ad passibilitatem car-
nis. Timebat enim caro passionē
ego autem in illa passione.

Augustinus **P**rouide-
bam do-
minum in conspectu meo semper
quia veniens in ea que transeunt
non abstuli oculum ab eo qui se-
per ma-

Nicolaus **A**nima
em̄ chri-
sti ab instanti creationis continue
habet datitatem diuine visiois
quoniam a dextris est in ne com-
moue-

Augustin id est fa-
ar. **Augustin** ciet mi-
chivt stabiliter in eo pmaneam.

Nicolaus **h**umanitas ei
cristi est orga-
num vitati coniunctum. Et ideo n̄
potest moueri ad ali quid nisi fm̄
voluntatem vitatis propter qd̄ i
chriso non potuit esse aliqs mo-
tus inordinatus insurgens ex di-
tis iniurijs iudeorum vel ex q̄bul

q̄ causis alijs. **D**em̄ de describitur
chrisi resurrectio gloriosa cū h. b.
dicitur **P**ropter hoc id est propter
resurrectionem meam que infra po-
nitur que eāt causa leticie chrisi.
vnde sub dicitur letatum est cor me-
am quia certitudo boni expectati ē
causa delectamēti. et exultauit tin-

gua **Aug** **A**c si dicat pp̄ qd̄ a
mea **Aug** in cogitacōib; me-
is iocunditas. a in v̄bis exultacō.

Cassio **I**psa enim est perfe-
cta leticia que et hi-
lari corde concipitur a alacri fmo-
ne profer- **Nicolaus** **i**n sup̄
tur. et ca-
ro mea requiescet in spe scilz resur-
rectionis future **Q**uoniam nō de-
relinques animam meam in infer-

no. v̄n̄ limbo sanctorum p̄m vbi
anima chrisi fuit p. xxxix. horas
tm̄ scz ab hora nona ferie sexte. in
qua fuit sepata a corpore vsq; ad
dituculum diei dominice quando
fuit corpori reunita **I**dem sub dicitur.
nec dabis sanctum tuum. v̄ corp̄
meum impollutum. videre corrup-
tionem. v̄ incinerationez vel putre-
factionē. fuit tamen ibi corrupcō
accipiendo p̄ mortē qz corp̄ xpi fu-
it vere mortuū p̄ sepacōez aie **R**o-
tas in fecisti vias vite accelerando

tps resurre- **Aug** **v**el notas fe-
ctōis mee. **Aug** cisti per me
hūilitatis vias vt ab vitā rediret
hoies v̄n̄ p̄ supbiā ceciderāt. **I**n q̄
bus qz ego **Hugo** **a**dimple-
sū in fecisti. **Hugo** **B** me leti-
cia cū vultu tuo cū ad dexterā tuā
sessurus ascēdero. **d**e le. **h**a. **c**ō. **e**s. **e**re

Handwritten notes:
Pau...
m... 49

mibi in dextera tua et in conspectu tuo et hoc usque in finem usque perfectam eterna

Collectio quod dignitas humaniter. **Rico** ius sessionis christi hominis erit sempiternae duracionis

Colle hunc versiculum exponit. **nut.** Jeronimus et augustinus. ut sit vox christi pro se et suis fidelibus in quibus. quia ipse est. **Adimplebis.** ait. me et meos in futura leticia cum vultu tuo ut nihil ultra querant aliquid cum facie ad faciem te vide

Glosa. Et interim firunt eis delectationes et consolaciones in itinere huius vite in dextera tua et in favore et appreciatione tua que delectationes producant eos usque in finem et usque ad confirmationem eterne beatitudinis

Cassi. Consideremus hunc presens quanto nos munere salutis informet. In passionibus confidentiam in spe eterne glorie pollicetur ut doctores que futura sunt prospera. presens non timeamus aduersa

Scola celestis. erudicio vitalis. auditorium veritatis. disciplina certissime singularitatis. que discipulos occupat sensibus fructuosus non inanium lenocionatione verborum.

Jero. Unde nos deprecamur. ut a delectationibus quibus sancti potiuntur nequaquam discipuli si non meremur nostri gloria non excludamur a regia per christum dominum nostrum cui cum eterno patre et spiritu sancto honor et gloria in secula seculorum. Amen

Aaudi domini

ne iusticiam Titulus huius psalmi talis est. oratio dauid

Cass. Cum multi presens in textu suo habeant orationes mouere videtur cur hic talem proposuit inscribere. Sed quis alij cum rebus diuersis breuiter mixtas obtineant orationes. iste tamen penitus sui contentione supplicatio est

Glo. Et est presens eorum que nomine orationis intulans. Sunt et alij quatuor videlicet. **lxxxv.** Inclina domine. et. **lxxxix.** Domine esugiuza. **ci.** viz. Domine exaudi. **Ac.** q. **cxli.** voce mea. Presens enim presens est oratio christi capitis adiecta sibi ecclesia que corpus christi est.

Hugo. Orauit autem christus non pro sua sed pro nostra utilitate ut nos ad orationem inuicaret sicut fleuit lazarus ut nos caritatem proximi doceret habere. quia omnis christi actio est nostra instructio. Sensus tituli talis est hic presens est oratio dauid id est christi signati per dauid quod manu fortis est et desiderabilis ut sepe supra dixi

Cassi. Tripharia cum est. **Cassi.** oratio ab humanitate christi in hoc presens exprimit.

Prima est ut secundum iusticiam suam petit sibi debere restitui. Secunda est ut a iudeorum invidijs eius puitas liberetur. In tertia resurrectionem velocissimam deprecatur: ne diuicius insultare liceat pueris populo iudeorum. Et ne aliquid de illius maiestate turba fidelium habet ambiguus proficitur se in eterna beatitudine esse mansurum.

Quintus...

Oratio...

Iero. Vox ergo christi in passione vel ecclesie in tribulatione orat dicens.

Oraudi deus in **HUGO** iudicium meum. **HUGO** qua tibi usque ad mortem obediens fui in te de peccatione meorum que est de malis tollendis. **Auribus** demencie tue prope orationem meam que est de bonis adipiscendis. orationem dico factam non in labijs dolosis sed simplicibus. Quia sicut dicit psalmus. **Dolus** non fuit in ore eius. **Ora** tio illorum est dolosa qui dicunt. domine domine et non faciunt voluntatem. **Rico.** Loquitur de patris. **Rico.** deo pro nobis humanum quia in deo non sunt lineamenta corporis unde subdit specificationem sue petitionis dicens. **Cassi.** de vultu tuo et de aspectu tuo secundum illa que in me respicis atque cognoscis.

HUGO Iudicium meum quo indicatus sum a pylato prodeat et exeat in publicum ad noticiam omnium gentium et oculi tui domine videant equitatem retribuendo mihi gloriam resurrexeris. hec est enim equitas ut sicut in passione humillimus factus sum omnium ita in resurrectione et ascensione exaltatus sum super omnes. unde ad philipp. ij. apostolus dicit propter quod et deus exaltauit illum. et ostendit quod hoc meruit cum subiungit.

Glo. Probasti cor meum a visitatione tribulationis. p

batum est que tribulatio non solum vox dicitur sed etiam ignis. Vox quia perturbat. ignis quia exurit. unde subdit ignem tribulationis me examinasti hoc dicit ad similitudinem fornacis que metallum purgat et non est inuenta in me iniquitas. unde psalmus. vij. Iniquitates non fecit **Cassi.** Si ergo et tribulatus sum. **Cassi.** latetibus ignis examinatus est dominus christus in sua passione. **Ibi** mirande patientie documenta monstrant. sed non est in illo inuenta iniquitas quam ab ultra illa de. **Glo.** Et hoc non dico quereat. **Glo.** et hoc non dico quereat. **Glo.** et hoc non dico quereat. **Glo.** et hoc non dico quereat.

Aug. ut aliquid predat de ore meo quod quod pertinet ad gloriam. **HUGO** Opera bona laude tua. **HUGO** innumera loquuntur iactatores qui non deum sed seipsum in suis operibus laudant propter verba labiorum tuorum adimplenda et implerent scripturam de redemptione generis humani pro me operanda que pro oratione prophetarum locutus es ego custodiui vias duas. scilicet paupertatis humane mortalitatis atque passionis. **Hoc** etiam querit fidelis. **Ier.** propter verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras. **Ac** si dicat timens futura supplicia que legis transgressoribus comminat es duras me laboribus excruciat et subiecti corporis anime preteriti. **quod** B dicit duras cum in euan. dicit. **Iugum** meum suauiter et onus meum leue. **Suaue** est volentibus a durum est nolentibus. quis dicit

esse videat ad sanctos p[ro]p[ter] corp[or]ale
cōditionē tū suauē ē ip[s]is qui h[ab]ent
sp[irit]u[m] remuneracōis vite et[er]ne. **Per**
fice gressus meos & ad[er]e vel s[er]uus
meos [i]n semitis tuis] & in māda
tis tuis. p[er]ficere est ad finē p[ro]ducē.

Cass Inchoamus enim duz
in hoc mundo probabi
li conuersatione degimus sed vbi
ad finem venerit religiosa constā
tia ibi p[er]ficimur: ibi tota integritā
te cōplemur sicut ait euangeliz.
Qui p[er]seuerauerit vsq[ue] in finem: h[ic]
saluus erit. **HUGO** Ut nō moue
atur vestigia
mea supple a semitis & a mādati[s]
tuis qui aut dicit dominus luc. ix.
Nemo mittens manum suam ad
aratum et aspiciens retro aptus
est regno dei. vel est vox christi di
centis. p[er]fice gressus meos in semi
tis tuis qua

Augul custodi
si dicat. uias
duras vtiq[ue] ad p[er]ficiēdos gressus
meos i semitis tuis & vt p[er]ficeret ca
ritas eccl[esi]e in angustiis v[est]ri[us] q[ui]b[us] re
mitur ad requiem. vt nō mouean
tur vestigia mea & signa itineris
mei que tanq[ua]m vestigia sacramen
tis et scripturis apostolicis imp[er]s
sa sunt vt illa intueantur & obser
uent omnes qui me sequi volunt.

HUGO Deinde petit xp[istu]s
a iudeis p[er]sequētib[us]
litterari vnde dicit ego clamaui id
est valida intentione preces ad te
dixi quomāz exaudisti me sicut
ad hebreos. iij. dicit apostol[us]. In
omnibus exauditus est pro sua re
uerencia. Sed videtur q[uo]d deberet di

tere e conuerso Exaudisti me quo
māz clamaui. Quod soluit grego
rius dicens. Reminem exaudiat de
us nisi quem vt prece[m] inspirat
Est ergo sensus Ego clamaui quā
dedisti mihi cōfidentiam impetran
di. Et ideo Inclina aurem tuā. s. mi
sericordie mihi infirmitate infirmita
te pene exaudi verba mea que se
quuntur. **M**irificas tuas Mis
ericordie dei fuerunt q[uo]d per passio
nem filij sui voluit sibi reconciliari
mundum. Has ip[s]e deus patre mi
rabiles fecit q[uo]niam p[ro] filium suum in
carnatum a passum qui resurrexit
a mortuis & ascendit ad celos rete
mit mundum & etiam multa miā
cula fecit. hec em[er]gunt miācula admi
rantes iudei & videntes excecati sūt
et gentes laudantes crediderunt
Vnde & de beato augustino dicitur
Nec facia bitur illis diebus dulce
dime mirabili considerare altitudi
nē diuini cōsilij sup[er] salute[m] gn[ati]s
humani qui saluos facis sperātes
in **Cassi** & in eterna vita con
te. **Cassi** stitues Nam frequē
ter illi magis in hoc mūdo truci da
ti sunt qui ei[us] nomini crediderunt
HUGO Et quia iudei vt predi
cum est inuēdūt mi
rabilibus que xp[istu]s faciebat. idē
ip[s]e petit ab eorum insidijs libera
ri dicens. **P**resistētib[us] iudeis dex
tre tue & mihi qui sum dextrā tua
p[ro] q[uo]m facta sunt oīa custodi me &
humilitatem meam vt pupillam
oculi que tenerrime custoditur.
Cass pupilla ē media ps oculi
q[ui] lux et tēbre dijudicantē

Alia p[er]p[et]ua
HUGO

a discernunt. huic ouement op a
ta e humanitas xpi cui datus est
in suo iudicio iustos a peccatoribus
segrega

Glo Quia eos qui fi
dem humanita
tis habent in sorte bonoz; alios in
consorcio maloz anumerat. Quo
modo autem me custodies subiugi
tur cum dicit **Sub** umbra ala tu
tuarum pro **Cassi** Misericor
tege me. dia qpe a
caritas ale sunt patris quib se p
regi congruenter expostulat a fa
cie. v a trauuleta a fera pntia. ipio
rum v demonum qui me afflixerit
qu exccatur p m iudeoz in necē
me am ardore precipiti copulerūt
a opus est vt ptegas. qz **I** mmi
ci mei v iudei aiam v vitam mea z
circa dederūt qn ai glabijs a fusti
bus cum insanoz turba me cape
re venerūt. ad ipem suū odulerūt.

Concludunt ad ipem qui ml taxo
raditate pinguescūt **Sic** iudei scelerum
mimetate saginati capto xpo
sua pingui leticia coopti sunt.

Augusti Et post qz cupiditas
eoz de scelere
faciata est os eoz locuti est sup
bia dicendo aue rex iudeoz **V**ach
qui destruis templum dei aē.

Nico Et bene hic dixit tñ ore
et nō etiam corde locuti
sunt qz sceleratoz mos est illa fee
quētre defendere sermone que no
santē conscia teste damnare **P**ro
ficiētes me v extra ciuitatem me
eijciantes ad crucifigendū **N**unc
pñs tpus posuit pro futuro quod
apud pphetas cognoscit v hitatū.

Glo **C**irca dederunt me in cru
ce non obsequio s furo
re quasi ad spectaculū conueniētes
et hoc ideo qz oculos suos stante
rūt declinare i terrā quia ne amit
terent locū a gentē occideūt xpm

Aug **I**ntentionē cordis sui
statuerunt declinare i
ista terrena putantes magnū ma
lum pati cum qui occidebatur et
se nullum qui **H**ugo **S**usc
ocidebant. **P**erunt
me iudei a discipulo tradente. a p
fite pilato iudice. a a deo dispoñe
te. sicut leo v dyabolus paratus ab
pre **Cassi** **P**rinces iudeoz
dā. **I**uste compati sunt
leoni dyabolo quo autore fremu
erunt a multo peiores effecti sunt
Dyabolus siquidēz dominum tem
ptauit quem cruce istorū insania
crudelis affixit. Et reliquus popu
lus iudeoz effectus est sicut ca
tulus leōis v filius dyaboli assen
tiens principibus sacerdotum cui
dictū ē vos ex patre dyabolo estis
Iste populus similiter fremebat
contra xpm habitans v pmanēs

Aug **E**t cogitās in ab
ditis v de inidijis
quibus circūuemret a perderet iu
stum **Q**uege a d vmbictā cōtra
iudeos. **D**omine quem dormire ar
bitrantur a iniquitates hominuz
non curare. **P**reueni euz. v idelicet
populum iudaicum. vt ante exce
centur malicia sua et vmbicta pre
ueniat prius qz p ficiant peccata.

Glo **A** simili currentes
sicut **C**urrit ppls vt

reuefigat. Currit deus pater vt in
dicet sed deus preuenit excecando.
Nō em̄ prius in aliuꝝ q̄ in se pec
cāt quia quisq; peccando; se lecti
prius q̄ aliū. petit ergo vt factum
eorū vīdīctā excecationis preue
niat. Et ita supplantat eum. a simi
li luctantis v̄ subuerit eum et fac
it locū gentem p̄dat p̄ quibus
retinendis me crudeliter occidit.

Augusti Erīpe aīam meam
refusitando me a
morte que michi ab impio popu
lo itrogata est. **Framea tua** v̄
animā meā que framea tua ē tā
q̄ ferrēa q̄m manus tua v̄ virtus
eterna tua assumpsit vt p̄ ipsam
deleat regna iniquitatis v̄ dya
boli v̄ diuidat iustos ab impijs. Hāc
ergo erue ab inimicis manus tue
hoc est virtutis tue viz. ab inimi
cis meis qui sum virtus tua.

Iero Framea ergo dei patris
aīa christi est de qua fac
iustam. **Cassi** Nam p̄ ipsa;
vīdīctā diabolum viciat
p̄ ipa; mundu; a sup̄stitione sor
dida mūdauit. p̄ ipsa; deletata ē
captiuitas que humani generis
solū ē possi. **Nico** Post q̄ xps
debat orauit p̄ sua
liberatione subdit de aduersarioꝝ
retribucōne dicēs domine a pau
cis viz. fidelib; credentib; de terra
diuide eos p̄ diuersa loca dispen
do in captiuitatē. In vita eorum
Augusti is est de terra q̄m
inhabitāt. s. a cīta
te iherusalem dispenē eos p̄ orbem
terraz in ista vita q̄m solam vitā

fuā putāt quia eternā desperant.

Nico Hoc factū est p̄ tyrum
et respasianū. Nā pau
lo añ destructionem ciuitatis ihe
rusalem quidā iudei ad fidem con
uerſi p̄mōmī sunt a sp̄sando
vt ciuitatem exirent a in regnum
agrippe tenderent ne cū impijs iu
deis perirent. **Causa;** huius dispen
sionis cōsequēter ponit. d. de absō
ditis. **Aug** v̄ de peccatis q̄ tanq̄
tuis tenebre abscondun
tur a lumine veritatis tue adimple
tus est venter eorum v̄ adimpleta
est memoria eorū in t̄m̄ vt obliu
ſcāt deum. saturati sunt filijs v̄ de
opib; malis. p̄ filios ei opa int̄
ligim;. Et sic tō opa h̄nt bonos fi
lios. Ita malos filios mala opera.
Trālatio romana h̄t saturati sūt
potētia v̄ immūdiā sua v̄ calcan
tes margaritam v̄ sermonē dei.

Cassi O iniquitas exētrāda
audiebat sensus eoz
mandata dei a illi saturabant sor
dib; pctōꝝ a dimiserūt reliquias
suas. s. reliquias pctōꝝ a maledi
ctionis puulis v̄ posteris suis.

Augusti Clamātes pctm̄
hoc sup nos a sup
filios n̄os. Ego at̄ q̄ non apparui
eis qui corde sordido a tenebroso
lucem sapievidere nō p̄nt in iusti
cia tua apparebo deuicta morte con
spectui. **Cassi** In spectu p̄ris
tuo apparete se dic̄ i
iusticia qm̄ ei v̄lūtātē iplenerat
qm̄ mundū ab interitu mortis s̄a
guis sui effuſi. **Hugo** faciabo;
o ne saluauit salute

Alto pp

framea et p̄ra

And p̄ framea
pp̄ra f̄nd̄ p̄ra

Alto pp̄ra
p̄ra f̄nd̄ p̄ra

generis humani de qua dixi in cru
ce. Sicut ac si dicat dux illi saturati
fuit inuidia sua et me cogitaret.

Jeronimus Ego facia
bor in san
ctis et electis tuis qui per me credide
runt quia meum est quod illis pre
stitisti. Nam in illis sum et ipsi in me
te cum laudem apparuerit gloria tua.]

Cas. Christus saturari se testa
tur de humani generis
credulitate suscepta quam numerus
sanctorum beata adunatione supple
tus est. patris autem gloria ma
nifestatur in iudicio domini salua
toris cum unusquisque recipiet pro
actibus suis mercedem sicut ipse do
minus apostolis suis dicit. In illa
die cognoscetis quia ego in patre
et pater in me est. Sic ergo patris
et filii et spiritus sancti una natura
una potestas una gloria declaratur.

Jeronimus Nos igitur
domine ihesu
christe a te redempti qui nobis
exemplum ad orandum ad ope
randum et ad patendum tradi
disti tantam potentiam pietatemque
cernentes supplices exoramus ut ex
aminati diuino igne non simus hu
manorum operum detractores sed in
cessabiles et fixi gloriam tuam iugi
ter extollamus in opere proferamus
in fide laudem in voce quod tu es beatus
dictus in secula seculorum Amen.

psalmus. xviij

Diligaz te do
mine **Titulus huius**

psalmi talis est. In finem pue
ro domini dauid qui locutus est do
mino verba cantica huius in die qua
eripuit eum dominus de manu im
misorum eius et de manu saul.

Glo. legitur in regum quod rex imi
quus saul persecutus est
dauid in itinere et mansuetum quod mor
tuo deus liberatus est et in pace regnauit
Pro hac liberatione dauid canta
uit domino lauditer hunc psalmum
pro gratiarum actione sed quia ti
tulus habet in fine cantica remo
uemur ab historia. scimus namque
christus est. Canticum vero exul
tatio de eternis. Melius ergo acci
pitur de toto christo. scilicet de se et cor
pore eius quod est ecclesia quam to
tam dominus liberauit in die resur
rectionis de manu inimicorum id
est in deorum demonum. et de ma
nu saul et mortis. Per saul enim in
telligitur mors. Sensus ergo pre
dicti tituli talis est. Verba canti
ci huius agentis de leticia resurre
ctionis christi constitutionis ec
clesie et tendentis in finem id est in
christum conueniunt dauid id est
christo scilicet puero domini. de quo
psalmi dicit. Puer natus est nobis
Rue verba locutus est christus pro
se et suis fidelibus domino id est
ad honorem dei patris. in die qua
eripuit eum et liberauit christum
hominem cum suis fidelibus de ma
nu inimicorum eius id est de pote
state iudeorum quantum ad christum
et de potestate demonum quan
tum ad eius membra. et de manu
saul id est mortis. Saul enim petico

Ad solvenda
liberanda
Hugo
saly p...

interpretatur quod populus non volu-
tate dei hunc sibi regem petiit. Si-
militer deus mortem non fecit sed
impium eam sibi manibus a pedibus
acquiescentibus. Ite Jeronimus Augustinus
et Cassiodorus. **Augustinus.** dicit ergo
deus. et ecclesia et totus christus caput a corpore

Diligam te **Cassiodorus.** Diligit
domine. **Cassiodorus.** dominum
mandatis eius devotus obtempe-
rat sicut ait in euangelio. Qui au-
dit verba mea facit ea hic est qui
diligit me. Non dicit diligo. sed di-
ligam in futuro ut notet perseveran-
ciam. quatinus nunquam defecisset vi-
deatur. Causam huius dilectionis
subdit.

si
si
liberanda
saly p...

Rico. fortitudo mea
dicens. **Rico.** pro quoniam fortis sum
contra insultus inimicorum domini
firmamentum meum. datus mihi
firmitatem pacis in tolerancia ad-
versario et refugium meum
in magnitudine imminenti peric-
ulorum et liberator meus. de mor-
te inferni. deum mutas personam ait

Augustinus. Deus meus adiutor meus
qui mihi adiutorium vocacionis tue prius
prestitisti. Et ipse hoc speabo in eum
de primo vite etne

Rico. Pro
rector meus contra in-
furgentes hostes et cornu salutis
mee. repellens a concutiens inimi-
cos meos **Glosa.** La suscep-
fortes. **Glosa.** tor me?
quia tu suscepisti me pro gratia. Et
ideo laudans non meam glo-
riam sed deum

Hugo. Inuo-
querens. **Hugo.** cabo

dominum Itaque devocione cordis **a**
sic per eius adiutorium Ab inimi-
cis meis Itaque spiritualibus quam car-
nalibus salvus ero quod bene
sequitur post invocacionem semel il-
lud iohannis iij. Omnis qui in voca-
verit nomen domini salvus erit De
inde in persona iustorum qui fuerunt
ante adventum christi propheta agit de
cladibus humani generis. **d.** Quae
circumdeverunt continua letam. posset
aliquis dicere. Tu dicis te esse sal-
vandum quare hoc dicis. Quid ma-
li tibi est. ecce circumdeverunt me
dolores mortis. id est dyaboli qui an-
te adventum christi possidebant
genus humanum. Vel dolores mor-
tis dicit penales carnis ut fames
frigus calor frigus a huiusmodi et
torrentes iniquitatis id est fluxus
peccatorum rapide abundantes
conturbaverunt me Id est pro peccatis
conturbatur anima sic quod nesciat
quid eligendum aut fugiendum sit

Jerome. Dolores inferni circum-
deverunt me id est invidie de-
tractacionis que mortis infernalem
operantur et producant ad infernum pati

Idem autem Hugo. procupa-
gusti. **Hugo.** uerunt me
laquei mortis. id est reatus originalis
peccati prius ligavit me quam ex pro-
pria virtute peccare Est multiplex
mors quarum quilibet habet laque-
os suos Sed quemadmodum ab
his fuerit liberatus subito exponit
dicens In tribulacione mea inuo-
cavi domum **Cassiodorus.** hoc est
num **Cassiodorus.** unum
singulare remedium inter mala

predida. Inuocare dominū i tibu
lationibus suis qū constat totis
virib⁹ peti qd tpe nātatis optat.
Quē dñz inuocauit sequeñt ont
d. et ad deum meum damau pro
liberatione a predidis malis. Et
ipse domin⁹ exaudiuit de templo
sando suo. **Cassi.** Hoc ē ex
cem meam. **Cassi.** audiuūt
de corde meo in quo habitat vocē
mea. **Rico.** sua gēcia mibi dā
am. **Rico.** do liberationem et
damor meū qui ex corde procedit
in aspectu eius introiuit in aures
eius. loquitur de deo more huma
no quo damor petentis introiē in
aures postulantis dñz: qñ eius ora
tio exaudiē. Deinde oñdit que fa
cta sunt tpe incarnationis dñice. d.
Commotā est et cōtremuit terra.
Colle. In primo aduentu do
terrem cōmota sūt corde ad pñāz
p predicaōnem xp̄i cōtremue
rūt exterius p peccatis suis flētes
quando de infidelitate ad fi
dem venerunt a de terrenis
creantibus sem est celū. fundamē
ta montūz a spes a presūpiones
sup boy. s. diuicie honores ceteraqz
humana qbus illi detenti velut fū
damētis cōstātibus inmitunt. hec
oīa cōturbata sunt a cōmota sūt.
Glosa. Et iam spes mūdi
non habeat funda
mentum in coribus hoīm Et reb
dit cām quare cōmota sunt. d. qñ
iratus est eis. s. dñs pp̄ humana
pdā que dño p̄ **Aug⁹.** **H** scē
bātur exosa. **Aug⁹.** **H** dicit fu

mus id ē lacrimosa depreatio pe
nitent. **Iero.** Rue conficitur ex
tiu. **Iero.** cōpundōe cordis
et lacrimarum fonte sicut fumus
causatur ex ignea aqua. Et abdit
in ira hoc est pre timore ire eius p
qm minat deus impijs eterna sup
pli. **Cassi.** a postea ignis a ca
cia. **Cassi.** ritas dei: virtutū p
gressibus crescens. a facie eius id
est a nouicia eius. exarsit qñ ipi⁹
illuminatione caritas conceditur
eis qui peccata derelinquūt carbo
nes succensi sunt **Carbones** vō su
censos peccatores dicit qui velut
carbones mortui ab igne boni des
derij frigidi in mundi istius creatu
te tenebrantur. sed itereuz peniten
tia inflāmāte ruiuis cūt ab eo r. ve
niente domino **Quo** autē venit cō
sequēter sūdit. d. **Incīdauit celos**
Iero. Celi a gēli in dmatū sūt
quando gabriel ad ma
riam venit a statim descendit chri
stus i carne formā serui accipiēs.
Cassi. Et caligo id est dyabo
lus qui mētes hominū
innubilat duz veritatis splendorē
non pmitit videre quos possidet.
et hic dyabolus est sub pedibus
eius quia domini saluatoris pote
state calcatur **Et ipse** qui descendit
ascendit sup cherubim **Cherubim** i
terpretatur plenitudo sciētie **Ascē**
dit ergo super cherubim id est su
pra q̄ noster intellectus possit cō
prehendere quādo videntibus apo
stolis ad celorum regna conscen
dit. **Rue** em; creatura preualeat
tanti secreti attingere archanum
f. v.

q̄ carnem terrenam in eterna celo
rum gloria collocauit. Et fecit eaz
creaturis omnibus adorabilem q̄
terrenas protulit passiones Sequi
tur et **Greg.** xvii. libro mo
lauit. **Greg.** ratiū Quia lon
ge in altum ab intellectu nostro se
rapuit volauit sup pennas ventorū
quia scientiam transcendit aiaū
vento quippe animas figurari p̄
velocitate sue conditionis non in
conuenienter. **Dico** Nam cogi
tationes ei⁹ velocissime sūt etiam anima inui
sibilis est a inuisibilis mouet cor
pus sicut ventus. a insufflata dici
tur corpori non q̄ deus habeat os
sed ipsam insufflauit corpi hoc est
debit vel **Cass.** Vel hec repeti
immisit. **Cass.** cio. volauit su
per pennas ventorum celeritatem
nimiam ondit. a velocius vento fa
ma eius p̄ mundi spacia cucurrit
quando ipso in cinabulis iacente
magis eum stelle claritas nuncia
uit. Quid em̄ dici potest velocius
qui mortuus natus est in alia mun
di pte conspectus est a posuit tene
bras a misterium incarnationis
sue quod nobis est tenebrosum a
et obscurum latibulum suū se ip
sū dicit a secretum maiestatis sue
vt qui in natura deitatis sue videri
non poterat sub incarnationis ve
lamine humanis conspectibus re
demptor piissimus apparet. vel
posuit tenebras latibulum suum
Augusti a obscuritate; sa
cramentorum su
orum a occultam spem in corde fide

hū ubi ipse latet nō deservens eos
vnde subdit in circuitu eius taber
naculū eius a conuersi ad ipsū sūt
in circuitu eius. a ipse est in medio
eorum in quibus tanq̄ in taberna
culo a in dimicantes a militantes
contravicia habitat hoc tempore
Nam tabernaculum militancium
esse dicitur. tenebrosa aqua a scri
ptura obscura est. in nubibus a
impletis a predicatorib⁹ ubi dei
Cass. quia quū se aliquis pu
tat dida eorum intellige
re. ad ipsam sicut est virtutem do
ctorum in totū vix potest perueni
re sicut dicit apostolus. videmus
nunc per speculum et in enigma
te tunc facie **Cassiodor⁹**

Pre fulgore. vna dictio est.

Hugo a preluce vlt preful
gide. in conspectu. id
est in cognitione. eius. s. christi.
nutes. id est apostoli predicatorēs
verbi dei. transierunt. mundum.

Grego. xix. moralium Quia
predicatore s fāci
vniuersa mundi spacia miraculo
rum claritate percurrunt qui etiā
Lgrando a carbonēs ignis. Vocati
sunt quia et per correptionem fe
riunt a per flammam caritatis ac
cendunt. Ipsa quoq̄ litera fāci
orum increpaco natura grandinis
conuenienter exprimitur. Grādo
em̄ inmensus patit liquata San
cti autem viri corda audientium
teretes feriūt a blandiētes rigāt
Augusti. Et intonuit. q̄ de

laud. h.
p. m.
v. d. d. d.

ore iustorum tāq̄ de celestibus do-
minus euangelizauit. a altissim⁹
dedit vocem suam. vt in profundo
humanarum rerum audiremus ce-
lestia. grandis et carbonis ignis.
hoc supra expositum est. **Et** misit
sagittas suas. v. euangelistas pen-
nis virtutum rēdo itinere transio-
lantes. non suis viribus sed eius
a quo missi sunt et dissipauit eos
scz eos ad quos missi sunt.

Cassio fideles recipiendo a
impios abijciendo
sicut dicit apostolus. Alijs fumus
odori vite in vitam. alijs odor mor-
tis in **1. cor.** Sācti predicatorēs
mortis. sunt odor vite his
qui audiunt et non faciunt.

Cassio [fulgura multiplica-
uit.] v. mirabilia mul-
ta facit que sic corā videntium p-
mouerunt que admodum crebra
solent fulgura visa terrene. **Et** con-
turbauit eos. [p. prediāta mira-
cula.] **Et** apparuerunt fontes aq̄
uī. v. veritatis predicanāz. que
fontes. v. doctrinas eterne vite san-
ctitatis suo ore fundebāt. **Et** reue-
lata sūt fundamēta orbis terraz.
v. manifesti sunt p̄tete q̄ nō intel-
ligebant. supra quos credens [or-
bis.] v. eccā fundatur. que dicitur
orbis qz d toto orbe colligitur. p̄p̄o
em̄nente patuit quod obsuri-
tas d̄uim eloquij tegebat.

Glosa hinc est qz in die pa-
sceus illa detegunt
q̄ i tpe p̄cedēti q̄b̄gesime tecta fu-
erit. Quo ordine hec scā sint d̄sequē-
ter oñdit̄ p̄pheta cōuertens sermo

nem suum ad d̄um d̄icēs. **Ab** in-
crepatione tua domine. [facta p̄ e-
catoribus p̄ verb̄a p̄phetarum.] ab
inpiratione spiritus ire tue. [omi-
nātis a dicentis.] Nisi penitentiā
egeritis omēs morte moriēnū. In
crepationem vero a inpiratione
accipit christi predicatione. qz p̄
predicationem increpabat pecca-
tores a inspirabat vt timerēt irā
futuraz. deinde sequit̄ vox ecclesie
dicentis ad d̄. **Cassio** [sit
um patrem.] **Cassio** d̄ fumo.]

v. qz pater d̄minum saluatore[m]
de celo. **Et** accepit me. [in sponsam.]
Et assumpsit me de aq̄s multis.
v. de multitudīe p̄p̄oz. vel hoc d̄i-
cit de fontibus factis quādo eccle-
sia catholica multitudīe. filii or̄u
baptismatis regeneracōne cōqui-
rit. **Et** ripuit me de inimicis meis
fortissimis. v. a p̄secutoribus qui
crudeliter xp̄ianum populum tor-
mentis affligebant. a ab his qui
oderunt me. [i. malis hoībus v. he-
reticis.] quomā d̄fortati sunt super
me quasi vincere possunt. **Tūc** enī
ecclesia crescere meruit quādo eā
data de sup̄ p̄tate inimic⁹ afflixit.

Augusti [Reuenerunt
nis mee.] v. p̄tiores mihi nocuēt
in tempore quo mortale a laborio-
sum corpus gero. **Et** factus est d̄-
min⁹ protector meus. **Et** quia car-
nales paciebar angustias. **Et**
eduxit me in latitudinem. [spiritu-
alem.] **Cassio** In eccā catholica
fidei. **Cassio** hūc eē amorē fide-
liū null⁹ ignorat vt q̄nto plus per-
f. ij.

seccionibus cōstringitur tanto plus fidei augmēto dilataetur.

Glo. Eduxit ergo me i latitudinem spūalem cōtra angustias carnis vt me dilataēt p caritate merito a numero.

Cassio. Saluū me fecit. Quoniam voluit me. Ante q̄ ego illum velle qm̄ me elegit q̄ ḡtis vocat vniuersos sicut ipse dicit in euan^o. Non vos me elegistis. sed ego ele

Glo. Et post q̄ debet givōs. mibi gratis fidei a caritate. Et tribuet mibi dñs. hic in p̄ntil. sedm iusticiā meam. v. sedm iusticiā bone voluntatis qui prior tribuit miam ante q̄ habere bonā voluntatem hoc est q̄ p suam miam debet mibi tene velle. Et sedm puritatem manū me

arum. v. factō. Hugo retribuet mibi. dādo pseueranciā Et merito retribuet mibi.

Quia custodi uias. Cassio. dilectō dei a p̄rim. nec ipse gessi. Iussa domini transgrediēdo. a deo meo. recedēdo. Quoniam omnia iudicia eius in conspe

Augusti. id ē aumeo. premia iustoy a penas impioy a flagella corrigēdo. a temptacōnes probandoy. pseuerantes in cōtemplacōne cōsidero. Et iusticias eius nō repuli a me. Quod faciūt deficientes carnis fragilitate supati et reuertuntur.

Hugo. Et ad dñm suū. Et

maculatus at; eo. q̄ cū immaculato non potero esse maculatus. qm̄ qui absteret d̄ vnus spūs est. La obfuato me ab imq̄tate mea. v. cauelo a reā d̄mo peccati.

Cassio. Stiliter bñ vita de se ad aliq̄ gratiā domini peruenit se cognoscit. Caueat ne iterū imq̄tatis antiq̄ maculis im̄o detur.

Augusti. Et si p̄mansero immaculatus. Et tribuet mibi dominus sedm iusticiā meam. Non solum p̄pter latitudinem fidei q̄ p dilectiōne opatur sed etiā p̄pter longitudinem perseuerancie retribuet mibi. Et sedm puritatem manū. v. opacionum mearū. In cōspectu oculorū eius. Non quo homines vidēt qm̄ q̄ vidētē tp̄alia sunt. q̄ at at nō vidēt eterna sūt. quo p̄inet altitudō sp̄i.

Colle. hec q̄ premissa scōp. sūt dicit eccā ad exatandū nos a ad puocandū ad fidē. Et certā. opacionē bonā et retributionē eternā. Sequit̄

Hugo. Vox p̄phet̄ ab xp̄m. Quis scō scūs eris. tu xp̄m in teip̄m scūs es natuā. Sed cū scō scūs es effectine. sātate; ei⁹ augmētando. Vñ ip̄e ait. Joh̄y.

Sine me nihil potestis facē. Cum scō igit̄. v. cū dño saluatore ip̄o prestāre scā esse possu. Et. Et etiā tu xp̄m

La viro in. Rico. qui malum nocente. alijs nō fac. Innocēs eris. Malū ei n̄ inferēdo m̄si forsitan malū tp̄alis pene ab purgationē culpe preterire vel ab

In nomine dñi n̄r̄i ih̄s xp̄i Amen

Handwritten note at the top right of the page.

exercitium sue patientie qd dicit
eicouz ad bonu vite etne. **Et cu**
electo labvita eterna; p pdestina
tionē **electus eris** qz elegit te om
nibz terrenis.

HUGO Let cum
puerteris] et admodu; pūentis
te habebis qz fines ipm pūti. **Vñ**
amos .iiij. **Si** erit malū in cūate qd
dñs nō fecerit . qñ dicat n̄ erit qd
nō pmittat dñs fieri. **Vel sic.** Cuz
puerso puerteris] videris eis per
uer.

Jerō. Cum enī dñs eligit
sus **paupes** a reprobat
potētes a nobiles hoc videt puer
fum esse apd pūlos **Quociēs** de?
facit instāv m̄dictā. **rephndūt** illi
a dicit. **Nō ē** r̄c̄avia dñi **Itē aug.**

HUGO vel p̄t legi de quoliz.
Cū scō scūs eris qz ex
cōiūdu lege amores formant a cū
pūso puerteris. qz ad exō. r̄v.
dicit **corrūpūt** bonos mores collo
quia p̄ua. **Et v̄re** cuz scō scūs eris

Quoniā tu p̄lm humilē] quem
nī sanctificasti qui te elegit vt di
ctum ē **saluū** **Calli.** cuz in die
facies] iudicij ad
dexterā tuā; collocabit] a oculos
sup̄toz] p̄uersoz] **hūtiabis**]

cū ad sinistra; positi in eñā crucia
tionē m̄tēdi sūt. **Decent** at̄ positi
est oculos sup̄toz **hūtiabis** qz tā
tum arrogātes in tartari p̄fun di
tate descendūt. qñtū se alciora oñ
gere putauerūt. **Quoniā** tu ihūi
nas lucernā

Jerō. Quid est lu
cerna dñe. **Jerō.** cerna nisi in
tellect^o aie. **Sic** oculi corpis si de lu
cerna extēiore nō hūt lumē in te

Handwritten signature at the bottom left.

nebris non vident. **Ita** im̄t̄ h̄c ad
aie nisi illuminet a xpō non videt
in tenebris huius vite sic in euan
gelio dicit **Erat** lux vera que illumi
nat omnem hominem venientem
in hunc mundum. **Deus** meus il
lumina tenebras meas.] hoc ē ig
noranciam

Glofa **Vel** illūi
cordis mei. **Glofa** na nos q̄
tenebrofi sumus a merito p̄re cor
vt me illumines. **Quoniā** m̄ te.]
ap̄ te a non a me **eripiat**] a tem
ptacōne dyaboli **Deinde** p̄sonam
mutat ex gaudio dicens **Et in dō**
meo] hoc ē m̄ virtute dei mei **trās**

Aug⁹ **Aug⁹** **Aug⁹** **Aug⁹** **Aug⁹**
grediat murum] **Aug⁹** **Aug⁹** **Aug⁹** **Aug⁹**
et celestem iherusalem peccata de
struxit. **xxvi. moralium.** **Mu**
runt. **gre.** rus quippe est om̄e
illud quod itineri nostro obijciē
ne ad eum qui diligitur transeat
sed murum transgredimur cum
p̄re amore superne patrie que in
hoc mūdo fuerit abiecta calcam⁹

Jerō. hunc murū edificamus
peccata patris augendo.
Glofa **Deus** meus.] dicit in
secunda persona. **Deinde**
de ad sui commendationem p̄p̄te
ta mutat personam dicens **Impol**
lutavia **Augusti.** **Augusti.** **Augusti.** **Augusti.**

Augusti. **Augusti.** **Augusti.** **Augusti.**
eius. **Augusti.** **Augusti.** **Augusti.** **Augusti.**
i homines
nisi mundauerint viam fidei qua
veniat ad eos. hinc est qz in preci
pūis solennitatibus templa ma
nufacta mūdantur a ornantur vt
magnus sacerdos cum processio
ne itret **Ita** tu adorna thalamū
mētis operibus virtutū vt cernus

f. iij.

no

Handwritten notes in the right margin.

sacerdos cum plenitudine gratia-
rum ad te introeat teq; paulatim
de virtute in virtutem procedere fa-
ciat. **Sequitur** **Pro** quia dñi igne
tribulationis **Examinata** **Vnde**
ps bene patietes erūt et ānūciēt.

Cas **Ab**bita quoq; est geneā
lis promissio vt ammos
releuaret humanos dicēs **Pro**
teor est omnium sperantiū in se.

Dico **D**um tamen spes ista
proueniat ex gracia et
meritis **Al**ter enim nō esset spes
sed presūpō. **Dixi** dñs meus et bñ

Augusti **Q**uomāz quis
deus preter domi-
num **Ch**ristuz cui seruimus **Aut**
quis deus preter deum nostrum
quem post bonam seruitutem tan-
q̄ hereditatem patam nos eius
filij possidebim? **Hoc** etiam cōtra
paganorum dementiā dicitur. eo
q; sibi deos mltifaria vanitate su-
pererunt **Deus** q̄ precipit. **Et** arma-
uit **me** virtute **vt** fortis sim
ne disfluētis simus cupiditatis
impediat opera et gressus meos.

Cassio **Et** posuit immacu-
tam viam meaz **vt**
nulla seculi ambitione moueret
Qui perfecit pedes meos tanq̄
ceruos **Augusti** **et** qui perfe-
cit meum ad trāscendenda spmosa et
vmbrosa implicamēta hui⁹ seculi

120 **S**icut cerui cu; alta mō-
cium cōscendunt calcāt
pedibus spmas et trāsihūt siluas
ita sancti calcāt peccata et trāsi-
hūt impedimenta seculi et sic in su-

pēna se subleuant. **Vnde** **S**bditue
Et super excelsa statuens me **et**
spem meā in celestibus collocauit
Qui docet manus meas ad plū
Augusti **et** q̄ docet me ope-
rari ad supandos
inimicos q̄ nob̄ incedere celestia
regna conantur. **De**inde mutat p-
sonam more p̄petarum dicēs **Et**
posuisti vt arcum erum brachia
mea **Hoc** est posuisti infatigabile
intentionem bonorum operū meo-
rum **Et** dedisti mihi protectionē
salutis **Glo** **et** protexisti me-
tue **Glo** **ad** salutem q̄a

fortitudo mea parū posset nisi p-
tectio tua in adess; **La** dextera tua

Augusti **id** est fauor grade-
tue suscepit me in
cura **Colle** **Et** quia eos dē q̄s
sua **Colle** **pro**tegit et curat

aliquando vtiliter flagellat recte
subiunctum est **Et** disciplina
tua correxit me **Augusti**

Corredio tua me deuiare nō finēs
me direxit vt quicquid ago in eū
finem referam quo coheretur tibi
La disciplina tua ip̄a me docebit
que ipsa tua correccio me doceat
rite ad **Iero** **N**ecesse est dum

sumus hic nos s̄
disciplina esse vñ paulus **O**mnis
inquit disciplina in presēti n̄ vide-
tur esse gaudij sed meroris sed po-
stea in futurū reddit fructum plu-
rimum. **d**ilatasti gressus meos s̄
tus **Augusti** **Q**uomāz la-
tem meam hilariter opantē etiā

Cum calid
noto
p̄p̄
p̄p̄
p̄p̄

apud

V. Hugo ad Rom. 12. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

de his qui subtrahunt me sunt. scilicet de mortalibus rebus et membris

Hugo *no* **Ut** carnales affectus et appetitus sint sibi diu michi. **Hec** autem dilatacio fit principaliter per tria plarigitione elemosinarum p delectationes spirituales quas dominus immittit in tribulationibus. et per penitentiam. **Et** non sunt infirmata vestigia mea. **Id** est opa mea que sunt tanquam vestigia id est signa bonarum affectionum. hoc non possunt dicere illi qui statim fessi sunt de penitentia vel de religione quam assumpserunt.

Iero **Stigia** bonae voluntatis non infirmantur dicens **Semp** aliquod bonum facit ut te dyabolus iueniat occupatum. **Enumeratis** omnibus que necessaria sunt pugnaturus propheta in persona viri iusti promittit se fortiter pugnaturum dicens

Persequar inimicos meos **Id** est affectus meos carnales. **Et** comprehendam illos. **Ut** consumantur priusquam ab eis comprehendar. **vel** progrediantur in actum. **et** non conuertar. **lab** hac intentione. **donec** deficient. **mortificati** **Et** consequenter ostendit quomodo deficient dicens. **Constringam illos** **Im** motus carnales minutatim confitendo et per penitentiam mortificando. **nec** poterunt stare. **sed** cadent subtus pedes meos. **quia** preponam illis amorem quibus iuramentum. **Et** hoc totum est ex eo quod praenotasti. **id** est armasti. **me** virtute ad bellum. **virtute** viz

Humilitatis contra superbiam. **virtute** castitatis contra luxuriam. **et** sic de alijs quia homo praedicta non posset facere per gratiam sibi datam nisi deus cooperaretur illi gratie scilicet illud ad romam. ix. **Non** est volentis neque currentis sed dei miserentis. **Ideo** subdit. **Et** supplantasti. **tu** enim ego. **insurgentes** in me. **Id** est contra me. **subtus** me. **ut** fluentia desideria carnis non dominarentur michi. **Iam** augusti. **Demde** propheta loquitur in persona christi de iudeis dicens. **Et** inimicos meos. **Id** est iudeos. **dedisti** michi dominum. **ut** conuersi per te sequerentur me. **ut** patet in paulo qui de persecutore factus est discipulus et de multis alijs. **Et** obdientes me.

Augusti **in** obio perducauerunt. **Hugo** **disperdiderunt** **uniuersum** orbem in qua disperdione. **clamauerunt** nec erat qui saluos faceret. **eos** nec ad quem libet sed ad dominum. **clamauerunt** **nec** exaudiuit eos. **Id** est non iudicauit eos dignos exaudicione. **non** recedentes a malicia sua.

Iero **Impij** iudei ac heretici clamabunt in futuro iudicio ad dominum nec erit qui saluos faciet eos quia quando clamauit deus ad illos per prophetas et per reliquas scripturas audire noluerunt. **Augusti** **Et** comminatum eos in puluerem. **Aridi** enim sunt non recipientes ymbrem misericordie dei. **ut** elatiati et inflati superbia. **Et** ne putent

f. liij.

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including a large signature that appears to be 'Hugo' and other smaller scribbles.

se quibus detritos quiescere addidit
Lante faciem venti. Ut omni spe de
stituti rapiantur a soliditate a sta
bilitate terre. Ut lutum platearum
deleto eos. Ut videlicet luxuriantes
et lubricos. ambulantes per latas
perditionis vias. Sequitur vox
christi ad patrem. **Accipies me de**
contradictionibus populi. Qui di
recunt. Si dimittimus eum. sic to
tus mundus post illum ibit.

Cassi. Constitues me in caput
gentium. Quod et factum
est quoniam repulsis perfis
iudeis ad gentium fidem trans
latus est. Et hoc quod dicit in caput
signum notat fidei christiane quia
in fronte gentium crucis vexilla ha
buerunt. **August.** Popu
lari.

August. Popu
lari quem non cognoui. et quem
corporali prescra non visitavi. **See**
uiuit michi. Quia licet oculis me non
vidit. tamen in auditu auris obe
diuit michi. quia crederent in me
per predatores meos quos receperunt.

Cass. Laus ista gentium: ma
gna exprobratio est iude
orum de quibus subditur. **Filii ali**
eni. id est filii diaboli quibus ipse
in euangelio dicit **Johannis viij.**
Vos ex patre dyabolo estis. **Ine**
titia sunt michi. quando dicebant.
Magister scimus quia a deo veni
sti et in veritate vias dei doces. **Me**
tuti enim est contra mentem loqui
et illis lingua promere quod unum
quodque constat in animo non ha
bere. **Filii alieni inueterati sunt.** in
peccato inlicitatis sui. **et claudica**

uerunt a semitis suis. **Claudica**
quod dicitur eos qui uno pede sunt de
biles. quod iudeis accidisse mani
festum est qui vetus testamentum
carnaliter tenentes noui testame
ti gratias respueunt. **Nec illud va**
cat quod addit suis: qui deserentes in
tellectum legis non recipientes per
missum dominum saluatorem su
as traditiones de lauandis mani
bus et calicibus secuti sunt.

Augusti. Calumniaban
tur enim dominum
de manibus non lotis. quia tales
erant semite quas ipsi fecerant et
consuetudine trauerant: aberran
do ab itineribus preceptorum do
mini dei. **Sequitur vox ecclesie nar**
rantis beneficia dominia gratias
agens et Jero. **Uiuat dominus.**
quem in sepul
cro sub signaculo per sicone clausum

Rico. **Vel uiuit dominus.** quod
est vita per essenciam
et omnia viuunt in eo secundum quod di
citur **Johannis.** **Quod factum est**
in ipso scilicet omnis creatura. in
ipso vita erat. et benedictus deus
meus. **et ore fidelium sit laudatus.**

Cassio. **Intelligitur enim per**
prie benedictus eo
quod ipse omnia propicius bene di
cat. sicut et uiuit dominus quia ipse
omnia uiuificet. **et exaltatus.** id est
in toto orbe credatur. non exaltatus
in se cum sit magnitudinis infini
te sed in creaturis ipsum credentibus
et laudantibus. **et additur de**
us saluatoris. **Augusti.** hoc non
meum. **Augusti.** **eterna**

consuetudine de deo salutis mee sen-
ciam vt terrenam ipsam salutem
sed in excelso de ipso sperem

Cassi. Deus q̄ das videtur
michi. In isto mūdo. p̄
comialiter vindicatur ecclesia quā
do blasphemii et infideles qui ante
cōtumaces extiterūt fiant illi pro-
ficiat deuotio. **Iero.** debet etiaz

potestatem ligandi soluendi a di-
sciplinam faciēdi. Vnde sequitur
La subdis populos s̄b me liberatoz
meus de inimicis meis iracūdis.]

Hugo. in primitiua ecclesia
Vel a demombus qui irascuntur
qui a fragilibus hominibus supe-
rantur. et per hoc maior est triūm-
phus hominis vinctis. **Et ab**
insurgētibz in me.] hoc est a p̄-
secutoribz qui insurgunt contra
me. **Exaltabis me.]** q̄ vt dicit gre-
gorius vbi maior piculum est in
prelio. ibi maior gloria i triūpho

Iero. Laviro inq̄ eripies me.]
hoc est a dyabolo de quo
dictū est. Inimicus homo hoc fecit

Cassi. Propterea.] v̄ pp̄ illas
causas predictas. **Confitebor**
tibi in nationibus domine.]
laudato te p̄ populos xp̄ianos
quoz vūq̄ lingua ecclesie vox est
Let noi tuo psalmū dicam.] vt la-
cus innotescet bonis opibus me-
is. **Plaintas** sicut dictum ē opus
aduale s̄gt. Vnde op̄a fideliz d̄
dicunt gr̄as offerēdas q̄ plus
dignitas noscatur exaudire q̄ vo-
ces. Sequitur vox p̄phete ad p̄tem

Magnificans salutē regis ei⁹.]

Augusti. hic est deus pater
q̄ magnificat in e
vt admirabiles faciat salutē q̄s
eius filius dat credentibus.

Iero. Qui animas attrahit p̄
predicationem vt sit la-
lus credentium qui credūt in salu-
tem regis ipsius christi. **Et ip̄e de**
us pater est. **Facies.]** v̄ facit. **Mi-**
sericordiam xp̄o suo dauid.] v̄ deo
nostro q̄ est dauid v̄ manu fortis
quia vicit mundum cum quo de-
us pater fecit misericordiā quādo
post triduum fecit ip̄m a mortuis
resurgere. **Et semini ei⁹.]** v̄ xp̄ianis
credentibz quos p̄ euangelium ge-
nuit. **Et iaz fecit m̄iam.]** v̄ s̄ in secul-
ū.] v̄ in eternum sine fine. **Ip̄e for-**
tissimus a liberator nos ab hoc mū-
do dignet eruerē a in fine stabilitē
p̄ euangelū suū. cui cū etno p̄tea
sp̄s factō ē gloria a imp̄m p̄ imōz
ha secula seculorum. Amen

Qui enarrat
gloriā Titulus huius
ps̄ talis. **In fine ps̄ d̄d.**

Rico. **Baris** paulus ap̄ls in
lege a p̄phis p̄ erudicō-
nem humanā a d̄mam etvā alle-
gat l̄rām hui⁹ ps̄ d̄ct a; de publi-
catione euāgelij p̄ ap̄los a discipu-
los christi ad rō. x. concludens sic
Ergo fides per auditum. auditus
autem p̄ verbum christi. **Sed** q̄d
dico. **Nunquid** non audierunt. r̄ q̄
si dicat. sic. quod probat per l̄rām
huius ps̄ d̄cens. **Et quidē** In om-
nem terram exiuit sonas eorum

et in fines orbis terre verba eorum
Et in fine ps̄ dicitur. **A**diutor meus
et redemptor meus quod absolu-
te de christo intelligitur p̄ quem
facta est generalis redemptio toti-
us m̄i. **G**losa agit ergo iste
di.

Glosa agit ergo iste
ps̄ de p̄mo ad-
uentu christi p̄ quem tiranus dy-
abolus cadit et homo a peccato et
a morte absoluitur. Cuius tituli
sensus talis est ps̄ iste attribuit
dauid respicienti in finem id ē in
christum vel in finem v̄ in temp̄
plenitudinis quod fuit tempus i-
carnationis christi. De quo loqui-
tur apostolus ad galat. iij. At ubi
venit plenitudo temporis misit de-
us filium suum. p̄pheta igit̄ p̄mo
describit euāgelij publicatōem. d.

O **Rico** id ē apostoli
hi sic dicit q̄ fuit
erunt excellens illuminatiō in deū
elevant. Tali modo loquendi vsus
est ysaias. **A**udite celi et aurib⁹
p̄cipe terra. Non em̄ allo queba-
tur corpora celestia a terra; que ele-
mentum est q̄ nō h̄nt sensum vel
intellectum sed sub noie celorum al-
loquebatur maiores a sub nomie
terre minores. Et sic in p̄posito apo-
stoli nominant̄ **Celi** enarrat̄ glo-
riam dei. **Quā** christ⁹ habuit i mi-
raculis a gloria; sue resurrectōis
et ascensionis. **Hec** narrauerunt
apostoli v̄to sue predicationis. **Q**
opa manuum eius. **I**n facta virtu-
tum domini v̄z natiuitate; passio-
nem mortem aē. **annūciat** firma-
mentum. **P**er firmamentum in q̄
sūt stelle fixe intelligitur ecclesia

quantum ad doctores sanctos vn-
de dicitur danielis. xij. Qui autem
docti fuerint fulgebūt quasi splen-
dor firmamenti qui ad iusticiam
erudiant multos quasi stelle in p̄-
petuas eternitates. **D**ies diei eru-
ctat verbum. **P**er diem intelligit̄
nouum testamentū ab apostolis
et euangelistis descriptū. **D**ies ē
v̄ nouum testamentum. **E**ructat.
v̄ annūciat. **D**iei. v̄ populo xp̄ia-
no. **verbum**. **I**ncarnatum v̄ xp̄m
let nox. **v̄** vetus testamentū. **n**
di. v̄ populo iudeorum quiambu-
lat in tenebris. **I**ndicat sc̄iam. **d**
christi incarnatione sicut p̄ ysai-
a. **P**aruulus natus est nobis a fi-
lius datus est nobis a vocabitur
nomen eius ammirabilis; deus
consiliarius fortis. in quo osten-
ditur humanitas christi et eius
diuini. **C**ass. **v̄** dies diei eru-
tas. **C**ass. **d**at verbum. qm̄
dominus loquebatur apostolis
Ipsa enim diuina claritate irradi-
ans apostol⁹; cordib⁹ purissimis
verba celestis luminis intimabat
Eructabat enim verbū cum de imis
penetrabilibus sermones in san-
ctorum noticiam p̄ducebat. **N**ox
autem nocti indicat scientiam qm̄
iudas christū iudeis prohibet ac
tradidit occidendū dicens. **Q**
osculatus fitero ipse est tenete eū
Judicare enim p̄tinet ad predicō-
nem. **I**dem **Rico**. **N**ō sunt
Jeromimus **Rico**. **loquele** ne
q̄ sermones quorum non audian-
tur voces eorum. quia apostoli p̄-
dicabāt liguis oīz gētiū euāgelij

id est v̄z natiuitate; passio-
nem mortem aē. annūciat

Annūciat v̄z natiuitate; passio-
nem mortem aē. annūciat

id est v̄z natiuitate; passio-
nem mortem aē. annūciat

iestatis est regressus. Nam cum
venit a summo in nullo minor pa-
tre fuit. cum rebijt ad summum
deus homo equalis patri in diu-
nitatis substantia sicut venerat p-
seuerat cui nichil humana detra-
xit humilitas. Item Jeronimus
et augustinus. Nec est qui se absco-
dit a colo **Cassi.** et a spiritu sa-
re eius **Cassi.** et quem p-
ascensionem suam in spe ignis mi-
sit in mundum apostolis a quo ne-
mo abscon- **hugo** quia sic ac-
ditur. **hugo** centi fuerit
ut nemini percerent nisi ipso spiri-
tus sancto dicitur iohannis. xvi. Cu-
venit ille spiritus veritatis argu-
et mundum de peccato quod fecit
de iusticia quam non fecit. et de iudi-
quod non **Cassio.** Ipse enim
timuit. **Cassio.** calor est a
quo nemo possit abscondi qui di-
uinitatis sue potentia vniuersi usque
corda cog- **Rico.** desinit descri-
noscit. **Rico.** bitur euange-
lij publicati condicio cui dicitur
Lex domini. i. euangelica que ip-
se dominus predicauit in monte s.
Math. v. beati paupes ac. et hec di-
citur immaculata **Cassi.** quia suos ob-
seruatores custodit immaculatos
a peccato nisi dominus dicit apostolis Ioh.
xv. Jam vos mundi estis propter ser-
monem quem locutus sum vobis et ab-
dit **Cassi.** conuertentes **Cassi.** In sua di-
animas **Cassi.** strictione
corrigens et ab christi gratiam mittens.
Rico. testimonium domini id est
euangelium fidele **Cassi.** quia
adimplet quod promittat inducens su-

os obseruatores ad vitam beatam
[sapienciam prestans puulis.] et
apostolis alijs que christi discipulis que
erat simplices et humiles secundum quod di-
cit saluator Math. xi. Confitebor
tibi pater domine celia terre quia
abscondisti hec a sapientibus et
prudentibus et reuelasti ea paru-

Cassi. Iusticie domini recte
quia sicut christus do-
cuit sic fecit Nam illorum iusticia
recta non est quibus aliud est in
ore. aliud est in opere. letificantes
corda **Spe.** vt qui
premiuntur. **Augusti.** mirare
tur iusticias domini corde gaude-
rent in eis qui libere cum dilectio-
ne eas facerent. non seruili timore

Rico. preceptum domini id
est nouum testamentum
lucidum **Spe.** clare et lucide traditum
est euangelium in quo veritas reuela-
ta est illuminans oculos **Spe.** in feri-
ois hominis et cordis oculi cordis sunt
intentione et lux fidei. Euangelium enim do-
cet intentionem cordis esse simplicem et
fide non esse fictam in omnibus operibus que
seruus dei operatur. **Timor domini**

hugo Est enim timor naturalis
qui timet passionem
corporis quo christus cepit in passione
pauere et tedere vt habet Marci. xiiii
Est et timor humanus que quis eligit
peccare ne ledat in corpore Est a mu-
danus: iste eligit peccare ne ledatur
in passione. Et est timor seruili que timeat
pena gehene et non amat iusticia.
Est et timor imicalis que amat principa-
li iusticia et sedario timet penam.
iste operatur bonum pro amore iusticie

hugo Est enim timor naturalis
qui timet passionem
corporis quo christus cepit in passione
pauere et tedere vt habet Marci. xiiii
Est et timor humanus que quis eligit
peccare ne ledat in corpore Est a mu-
danus: iste eligit peccare ne ledatur
in passione. Et est timor seruili que timeat
pena gehene et non amat iusticia.
Est et timor imicalis que amat principa-
li iusticia et sedario timet penam.
iste operatur bonum pro amore iusticie

hugo
dean. l. y.

timor naturalis
timor humanus
timor seruili
timor imicalis

et partim timore gelenne. Est a timor filialis quo quis cauet offendere deum. ne pdat euz. mixta em cum pauore dilectio: timor domini est de quo habetur. timor domini sanctus permanens in seculi seculi.

Glo. quia fructus eius percipitur in eterna beatitudine diuine iudicia domini vera. quia siue dominus minatur siue pollicetur nemine fallit. iustificata isemet ipsa. quia non egent alterius auctoritate quam ipsius domini ut firma habeat.

Augusti. Vel quia quasi ante. quod non potest eripere supplicium quod dat impijs et premium quod dat pijs.

Cas. O ingenium rextia. stupenda profunditas. Quis autem sufficiens distinguere aut predicare potuisset opera domini nisi spiritu sancto. pbarentur edita. desiderabilia sunt iudicia dei. mandata noua veteris testamenti.

Hugo. super omnes aures. diuicias seculares. et lapidem preciosum multum. super mundanos honores.

Cas. Sed qui inueniri poterant continententes qui notiam cupiditate laudabili pietate. calcarent addit etiam saporis precipua suauitate iocundos dicens. Et dulciora deuotis mentibus. super mel et fa.

Hugo. super omnem mundum. dulcedine temporalis voluptatis que tamen nequissimis mentibus amara sunt quam oculis egrius obiosa lux est que puris est amabilis. Ergo diuicij bono illo

et delictis terrenis preferunt iudicia diuina et mandata quam custodia eorum ad gloriam perducit eternam.

Item. Quia vere sunt dulciora. **Hieronymus.** bonus christianus. et uotus maxime in statu perfectionis positus qui non solum tenet ad precepta sed etiam ad consilia euangelicalia. Custodit. libere custodiet. Lege. ope adim.

Cassi. Non ad temperando. **Cassi.** pus sed usque ad ultimum uite spacium in tali deuotione versetur. Post obedientiam sequuntur premia. Unde scribitur. In custodiendis illis retributio multa. tanta enim diuine clementie dona sunt quod nequeunt comprehendere. Sic enim apostolus ait. Nec oculi uiderunt nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que preparauit deus diligentibus se. Deinde propheta petit se a uicijs purgatiue digne possit dominum laudare dicens. O elida quis intelligit. Multa enim sunt peccata que intelligimus que uidelicet secreta uoluntate peccamus. cum rebus proximis concupiscimus. cum ceteris prestanciores effici uolumus. cum cibos appetimus dulciores. et his similia de quibus monemur a salomone. Non eas post concupiscencias tuas. aliqua sunt tamen que omnimode ignoramus quorum nec origines possumus nec surrepciones agnoscere. Unde subaudiendum est delicta uidelicet omnia quasi intelligit.

Theronimus.

ffentig

quasi dicat nullus nisi secutus
cordium deus qui a potens est ea
dimittere. Unde sequens orat di.

Aug⁹ Lab occultis meis. **U**
a cupiditatibus in me la

tenti. **Hugo** vlt a peccatis ob
litis a ignoratis

Lmūda me dñe. **I**ñ dicit augusti.

Pius dñs pie penitentibus aut pe
cata dimittit a oblita ad memori
am reducit. **Q**uod ab aliis. **I**ñ fugge

stione dyaboli vel hoīs sunt. **Q**ue
dicuntur aliena q̄ p̄mo sunt illi⁹

qui suggerit. sc̄d efficiunt illi⁹ q̄
suggestioni consentit. **I**ñ cassio. Et

ab his peccatis q̄ suggestione cō
mittunt. **L**p̄ tuo tuo. **I**ñ cui p̄riū

est semp̄ mise. **C**assi. Cum em̄
reri a p̄cere.

Cassi. dicit ser
uo tuo iam se oñdit legi dñice ex

magna p̄te famulari. Deinde oñt
modū liberationis a mūdationis

qm̄ petit. **S**i p̄ctm̄ mortale nō dñe
tur ei vnde subdit. **A**ug⁹ **S**i mei

nō fuerint dñati. **H**oc est si mei nō
fuerint dñata occulta mea et alie

na pec^{ca}. **H**ugo **L**ūc̄ immaui
cata. **H**ugo **L**at⁹ ero. **I**ñ ma

cula criminali quia sicut dicit au
gusti. **T**emptatio cui non consen

titur non est peccatum s̄ materia
exercente virtutis. **E**t emundator

a delicto ma^x. **A**ugusti. **R**uo
rimo. **A**ugusti. alio

nisi superbie. **N**ullū enim est ma
ius delictum q̄ apostataē a deo p̄

peccatum quod est iniciū superbie
hominis q̄ iniciū oīs peccati est

super. **R**ico. vlt si peccata mor
bia. **R**ico. talia non fuerint

m̄hi dñata fun: estundator a de
licto maximo. **I**ñ in morte iuemat

mundus a quolibet peccato mor
tali quod licet non sit maximum

ex genere tamē est maximum ex
temporis conditione eo quod tūc

non est remediabile quia p̄ mor
tem non restat ampli⁹ tempus pe
nitendi.

Hugo **E**t erūt vt
mis. **H**ugo **O**placeāt elo
quia. **Q**uasi dicat si immaculatus

et mūdatus ita fuero tunc eloq̄a
Lois mei. **I**erunt talia vt tibi opla
ceant a tunc ero dignus tanta sac
menta referre a te laudare. sicut il
le est indignus cui dicitur. **Q**uare

tu enarras iusticias meas

Augustinus. **L**a medita
tio cordis

mei. **I**erit non ad iactantia; place
bi hominibus. **S**ed in ōspectu tuo

semp̄. **Q**ui cōscientiam puram in
spi^{ri}. **I**ero. **D**omie adiutor me

us. **I**ñ tribulacōne a
necessitatibus. **L**a redemptor me⁹.
precio san

guinis tui. **C**assiodor⁹.

Q mirabili ordine totum p̄ glo
riofissimus propheta cātavit lau
davit deum. **P**redicadores. **I**ñ se q̄

aduētum incarnationis sanctissi
me edocuit. **M**agnalia eius varia

diffinitionū qualitate ōmendās.
reuerfus q̄ in memoriam fragi
litas sue a delictis se petijt debere

mundari. vt tantorum sacramen
torum relator dignus existeret q̄

docuit scripturas domini purissia
conscientia. **C**ollector. **T**u

narrari. **C**ollector. am

Altera q̄ dicitur
de peccatis

Si p̄mo p̄mo nō dñe
nisi superbie

delictum q̄ apostataē
a deo p̄

igitur clementiam domine humili
eroram? ut a delictis tunc occultis
quam alienis nos mundare digne
tis quatinus cordis nostri medita
tio semper in conspectu tuo placet
Nosque tuo adiutorio in bonis pro
ficientes valeamus ad eterne beati
tudinis premia pervenire per te domi
ne ihesu christe redemptor mundi
qui es benedictus in secula seculo
rum Amen.

Exaudiat te
dominus Titulus talis
est. In fine per david

hujus tituli verba nota sunt ex p
mis. **Glo.** hic agit propheta de christo
quasi de sacerdote i
molaturo et rege pugnaturo ubi
in figura optatus camit propheta que
ventura sunt christo tempore afflictio
nis eius quod fuit usque ad passio
nem et tempore gaudij quod fuit post
resurrexerit.

Hugo Intentione
onem. **Hugo** mouet fide
les ad copaciendum christo paci
enti et cogaudendum resurgenti.
propheta igitur optans christi vocem
tanquam sacerdos. **Cassio** Preca
tis exaudiri. **Cassio** tur scilicet
ecclesie prospera euenire. quod illi per ad
uentum domini certissime nouerat et
seventura.

Hugo Exaudiat
te. o christe deus pater. in die tribula
tionis in tempore passionis. Tota enim
christivita tribulatio fuit. Unde
apostolus ad hebreos. v. de christo di
xit. Qui in diebus carnis sue in mor

titus sue preces supplicationes
ad eum qui posset illum saluum fa
cere a morte cum clamore valido et
lactimis offerens exauditus est pro
sua reuerentia et sicut sua deuotio
meruit plurius omnibus orando.

Ecce quod hic propheta optabat et
predicabat faciendum apostolus
testatur factus. Et bene dicit in die
tribulationis quod in passione christi
vere fuit dies credentibus quomodo
tunc hixit dies iusticie super terram
quando dominus mortem subiit
in cruce pro peccatis nostris et o
christe. protegat te nomen dei Ja
cob. exaudiat te deus pater ut te
resurgere faciat protegat te immor
talitate. nomen dei iacob et qui es
deus minoris populi videlicet gen
tilis conuersi ad fidei que electus est ut
iacob. reprobatis iudeis ut esau.

Cassio optat ergo populus
gratiam benedictio
nis sue quam iacob in prefiguratio
ne precepit nouo populo christi
ano concedendam. a iudeis quidem
reprobatis ablatam quos suble
uens populus gentilis deuota
mentis religione superauit ut gra
tie munere primus donante domi
no redderetur. mittat tibi auxilium
de sancto **Augustini** faciens tibi
corpus ecclesiam.

Hugo Quod est
desiam. **Hugo** tuum auxi
lium o christe qui ideo passus es
ut tu eam sanctificares sicut dicit
apostolus ad eph. v. christus di
lexit ecclesiam et tradidit semet
ipsum pro ea ut eam sanctificaret

Nulla enim

propheta dicit quod in die tribulationis

Deus meus

hoc factum est quādo apostolus et
credentibus missus ē spiritus san-
ctus sicut actu. ij. legitur. a de sion
tueat te **Syō** speculatio interpretat

Glosa De syon ergo tueat
deus christum cum
ecclesiam que est corpus eius de
alta diuinitatis speculatione tutā
facit Memor sit ois sacrificij tui.

Augusti Hoc ē me mores
omnium iniurarū a cōtumeliarū
quas pro nobis pertulisti.

Hugo a dicit omnis: qz plu-
ra sūt eius sacrificia
que ptulit pro nobis p totā vitā
suam ab infācia vsqz ad mortē.

Vnde cum tpe passionis eius cā-
tet ecclesia dicens. Dange lingua
gloriosi prelium certaminis a sup-
ercuis trophæum dic triumphum
nobilez qualiter redemptor orbis
immolatus vicerit. Postmodum
sequēs versus incipit enumerare
sacrificia cristi ab infācia dicēs.

Vagit infans in arte positus p
sepia ac. et holocaustū; qd dī ob-
lacio tota mēsa. tuum; qd obtuli-
sti deo patri pro peccatis nostris

Jero Totus in anima a corpo-
re ascendēs in cruce. pmi-
gus fiat a acceptabile sit deo. Et ē
sensus ne patialis quēqz perire cū
pro omnibus mortuus sis **Tribu-**
at tibi sedm cor tuū: optat vt chri-
stus siue pro humanitate carnis
siue pro corpe suo hoc est ecclesia
exaudiat. et omne consilium tuū
confir-

Augustinus id ē
met.

pleat non solum qz animam po-
mortificatum granum in cruce co-
fuisisti pro amicis tuis vtpiosius
resurgeret sed etiā qz cecitas ex
parte israel facta est vt plenu-
do gencium intraret et sic omnis
israel saluus fieret.

Jero Sequitur vix ecclesie **Te**
tabimur in salutari tuo
in te saluato a morte vel in salu-
te p te facta gentibus. et in nomi-
ne dei nostri magnificabimur.

Cassi id est magni dicemur
videlicet christianam a xpo
Magnificari emz est magnum fi-
eri quippe euz ex vocabulo celestis
regis nomē est impositū seruētū.

Augusti Impleat domi-
petiōes tuas nō
solum illas quas in terra habuisti

Jero dicendo clarifica me pa-
ritate quā habui priusqz mundus
fieret. Et alibi. Pater serua eos in
noie tuo quos debisti michi.

Aug Sed etiā impleat omēs
petiōes tuas quibz in ce-
lo interpellas p nobis nūc cogno-
ui. qm saluū fecit dñs xpm suum.
nūc mō p pphetiā demonstratū ē.
qm resuscitauit dñs iesus filiū su-
um Exaudiet illum de celo scō suo
non de terra tantū vbi se petijt da-
rificari cum etiam de celo vbi iā
ab dextram dei patris sedet inter-
pellans pro nobis In potentatibz
satus dextre eius quasi dicat.

Hugo Vere exaudiuit euz
petētem p nobis qd
patet qz potētes sumus auxiliio ei

Sanctus
et alius

De patris
pro nobis
optat

Augusti potentatus nri
sunt salus dexte
re eius id est fauoris eius cum ec
de tribulatione dat auxiliu vt qn
do infirmamur. tunc potentes sum?

Cassio. No dicitur hic salus
potentat? nostri q
nam illa salus nec morbis afficit
nec doloribus laucat sic sal? hois

Aug que no dextere sed fini
stre eius est hic em; ex
tolluntur in magnam supbia q
cunq; precantes temporaliter sal
ui facti sunt de quibus subditur

In curribus lib est in volubi
li successione temporalium bonoz
trahuntur. a hi in mequis hoc
est supbis preferuntur honorib?
atq; in his exultant Nos autem
spem figentes in eternis neq; glori
am nostram querentes in nomie
domini dei nostri inuocabimus.]

Cas quia nomen domini ad
premia perducit eterna.
deinde ostendit quomodo sit va
na salus hominum dicens.

Iero Ipsi obligati sunt vi
aorum suorum fimbriis
La ceciderunt nam homines hua
nis honoribus presumentes laqa
ti prauis desiderijs suis in mortis
foueam cor

Hugo Ros au
ruerunt] qui
corrupti sumus in peccatis surre
ximus per gratiaz dei ab infide
litate ad fide. auicijs ad virtutes
La erecti sumus] p veram humili
tate; ad diuina premia subleuati.

Sequitur vox prophete ad pre; .L

Domine saluum fac regem.

Hugo id est christus domi
nus resurgat a mor
tuis ascendat in celos .interpellet
pro nobis .ne diuicijs vacillet no
stra oratio .sed ipso aduocato p
sumamus orare qui nos patri do
cuit supplicare ne nos mortalis
laqueus possit astringere. Deinde

hoc sequitur **La exaudi nos in die
qua inuocaueri**

Iero In hebreo
mus te] ita scriptu

est .Domine saluum fac reges qui
exaudiet nos in quacunq; die iuo
cauerim?

Cas Docuit nos pro
pheta Sanctis
simus quali debeamus christo do
mino pietate seruire Optat ille by
na que nouerat esse ventura .quia
bene credentium mos est illa orare
que desideramus euenire. Quaz p
affligamur in eius passione .gau
deamus in eius resurrectione Sic
enim ipsius possumus dici si eius
dispensationib; mereamur aptari
qui cum eterno patre a spiritu sa
cto e tenebitur i secula seclor Amē

Psalmus xx

Domine in vir

tute tua Titulus talis e
In finem Psalmus da

uid .psalmus iste attribuitur da
uid considerationem suam dirigē
ti in finem id est in christum qui
est finis a cōpletio legis quonia;
non venit legē soluere s; a diple

Nicolaus psalm? iste ex
ponendus est
ad litterā de magnificentia regni

g*

vi. par. f. 1. v. 1. v. 2.

noni l. 2
Cap. 1. v. 1. v. 2.
B. 2. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

christi que consistit in eius exalta-
tione a aduersariorum suo rum
depressione. Dauid igitur in spiri-
tu sancto preuidens christi hominis
regnum ad quod fuit exaltatus in hu-
manitate virtute dei patris secundum quod
dicit apostolus act. ii. Dextera dei exaltat

Cass. primo enumerat quod inge-
tia quod et gloriosa collata
sint christo domino secundum carnem
dicens

Omine deus pater in virtute
tua. id est in omnipotentia tue
maiestatis in qua filius regnat si-
cut ipse dicit. Omnia patris mea
sunt et omnia mea patris sunt. **Le-
tabitur rex.** scilicet christus de quo in
110 psalmo dicitur. Deus iudicium
tuum regi christus

Nicola enim in qua
tunc homo letabatur de virtute diui-
na in qua faciebat miracula et me-
res simplicium illustrabat sapien-
tia secundum quod dicitur luce. 7. In ip-
sa hora exultauit in spiritu sancto
et dixit. Confiteor tibi pater domine
celi et terre quia abscondisti te a
sapienibus et prudentibus et reue-
lasti ea paruulis. **et super salutem
tuam.** id est christum per quem
disposuisti salutem mundum. **exul-
tabit rex.**

Cass. Ut quanta sit
mentis. **Cass.** copia in benefi-
cio tanta sit gaudij magnitudo

Nico. desiderium cordis eius
tribuisti ei. de sui corpo-
ris glorificatione et mundi redemptione
atque de credentium recreatione

Cass. Unde ipse dicit. Desi-
derio desiderauimus hunc partem

cha manducare vobiscum antequam
paciar ut preciosus sanguis eius mun-
dum redimeret. ne diabolus adhuc
eum iniqua presumptione vastaret
et voluntate labiorum eius non
fraudasti eum. **Voluntas vero labi-
orum fuit quando spiritibus impabat
immundis. languores diuersos fi-
monis sui sanabat impio. predic-
ationesque suas deuotis mentibus
insere.** **Nico.** Non ipse dicit ioh-
bat. **Nico.** xi. Pro gratias ago
tibi quoniam audisti me. Deinde in carna-
tione eius potentia mirabili fulgore de-
scribitur. **Hugo.** Quoniam iacobi di-
dicit. **Hugo.** cat christus rex
letabitur quoniam preuisti eum benedictioni-
bus. **per immunitate; patris que sacrata est
quoniam absque omni peccato conceptus est de
spiritu sancto et uirum sicut dicit augustinus. Fel
peccatorum nostrorum non nocuit ei. et
addit. dulcedinis. quia totum fuit
ex gratia. Item Jeronimus**

Nico. Vel preuenisti eum in te-
nebrarum diabolorum dulcedinis
et in domis spiritus sancti et carismatibus
quibus anima christi fuit impleta
ab instanti creatiois sue et sic purta

Cass. Posuisti in capite eius
coronam eius. **coronam;** quoniam conuetus
xii. apostolorum tanquam corona ambi-
ebat christum docente. **Et addit
de lapide. Collect.** Apostoli
precioso. **Collect.** enim et fide-
les de quibus tanquam de uinis lapidibus
edificata est ecclesia dicitur uirum lapis quia
ipsis erat corpus unum et anima una

Cass. Vita petijt a te uirum et future
edificationem corporis sui et fuit

ti ei longitudinem dierum vsq; in
seculum a in seculum seculi. id est
debisti ei peren
niter vivere **Nicolaus**
scdm quod dicit ap'ls ad romanos
vi. Xps resurgens ex mortuis ia
non moritur: mors illi vltra non
dominabitur magna e gloria ei.
v xpi in salutari tuo

Augustinus Hoc est in sa
lute qua tu
refusatasti glam a magnu de core
imposuisti super eu id est ad des ei
cu in celo collocaberis eu ad dexte
ram **Jeronimus** Magnu
tua. **Jeronimus** est homi
nem assumptu esse ad dextraz dei
patris. Deinde ascendit adhuc g
datim ad illam gloria declaranda
qua xps dominus scdm carnez a pa
tre clarificatus accepit. vñ subdit

Jeronimus qm dabis eu
in bndictioez
in seculu seculi: quia omis creatu
ra benedicit eu. **Vel** christus rex
letabitur qm dabis eu in bndicti
one a in seculu seculi vt ipse sit in
eterna benedictione bndictus a bñ
dicens. qz per eu oes bndicentur.
sicut pmisit deus Abrahæ genesis
xxij. In semine tuo hoc est in xpo
benedictur omnes gentes

Jeronimus Letificabis
eu i gaudio
cu adunata fuerit illa multitudo sa
ctoꝝ a nuerus restitutus ei. Et p
ad qstis p qb? passus e gaudebit
cu vultu tuo i m presentia tua
Augusti **Vel** letificab eum
scdm hoiem que le

gauit ad te. vt sit in gaudio cum
vultu tuo **Nicolaus** qz quato
tas xpi pre ceteris creaturis p m q
or a diuinctior e deitati tanto claris
videt ea a ea fruis delcabili? De in
reddit cam qre tantu mun? accepit
dices qm rex xps n supbiens de re
gali dignitate si huil sperat i dno
qz xps ante passio; spauit obtine
a deo pre glam resurrectionis cor
poris sui a in mia altissim sperans
n mouebit. qz huamitas xpi a v
to misericorditer assumpta nunq
fuit ab eo separata nec sepabit qz
etiã in illo triduo dnice dormicois
corpus exns i sepulcro fuit vnitu
verbo a filie aia q erat in limbo de
inde descripta magificcia regni cri
sti i ei? exaltacoe b onter describi
tur eiusde; magificcia in aduer
sarioꝝ punicoe **Vñ** ppha q au lo
qbatu ad ptem nuc ouertit smo
nem ad xpm dicens **Inueniat ma
n? tua** **Aliqñ** man? dei respicit ma
lu pene qd a d infligitur iuste **Vñ**
ad heb. x. dr. **Do**rendu e in ad e i
manus dei videntis. a tunc p sim
stra intelligit minor punio a per
dextera q fortius pcutit gñioꝝ pu
nio **Et** sm hoc dicitur **inueniatu**
o rex xpe cu ad iudiciu veneris ma
nus tua v vltrix ptas tua punies
pta oibus inimicis tuis qntu ad
com penã **dextera** tua gñius puni
ens ex spali ca inueniat omes q
te odert qñ **hugo** sentiet te per
dicat. **hugo** vindictam:
qui te bene sentire noluerunt per fi
dem operantem. Deinde ordo iu
g. ij.

hugo p
quato p
p m q
or a diuinctior e deitati tanto claris
videt ea a ea fruis delcabili?

in seculu seculi
deus Abrahæ
genesis xxij
In semine tuo
hoc est in xpo
benedictur omnes gentes

antiqu
e mi
Pachuc
e valla
in eius
ere labi
pipabot
uerlesf
o. p dca
mitibus
dic i. b.
as ago
ncama
goe de
lae si bi
nd? x
ond? co
sacrat? e
otus e de
fel pre
uit ei. a
tu fuit
s
eu in te
icidus
smatibo
e tpleta
ie pucta
capite ei?
ncipio let
qz co uent
rona ambi
m. fe addit
Apstoli
em a fide
e lapidib?
lapis qd
na vna
e vñ ifera
si i a f hui

ut libandum igitur

dicij pulcherrima ratione describit. cum subiungit. **P**ones eos ut libanum. **Gregori⁹** xv. **igilis** moral. Sciendum vero quod omnes reprobi qui hic in anima simul et corpore peccaverunt illic pariter in anima et corpore cruciantur. Liban⁹ namque in se aus ardet. Is vero qui ab igne deuoatur ab exteriori parte incipit concremasi ut ergo sacra eloquia arde exteriorius et interiorius reprobos demonstrarent eos ab igne deuorari. Et sicut libanum poni testantur per ignem exsiccantur in corpore et per dolorem ardeant in mente hoc est in conscientia impietatis sue. in tempore vultus tui. hoc est in tempore iudicij. dominus in ira sua id est in vindicta sua conturbabit eos proferens contra eos sententiam damnationis et deuorabit eos ignis scilicet gehenne non consumendo; sed eternaliter. **Collecō** Deu quise affligendo. **Collecō** Vera turbatio vbi nulla erit consolatio quod tremenda ira que tunc est sine misericordia. Dies illa dies ire et omnium miseriarum in qua peccatores eterno igni gehenne tradentur. **Cassio**. sic consumit ut seruet sic seruat ut cruciet dabitur quod miseris vita mortalis et pena seruat. **F**ructus eorum de terra pdes id est fructum eterne beatitudinis quem in terra videntur habere debuerant. quia non obedierunt mandatis eius iuste perdidierunt et semen eorum id est opera peccantium que hic praeuidentur se

he wly

minauerunt se gregabis a filiis hominum id est a sanctis quos in hereditatem eternam tue misericordie largitate. **Nicola⁹** Demissurus es. **Nicola⁹** de ponitur causa finalis punitionis reprobis que est impenitentia finalis que notatur cum dicitur. **Quoniam** dedinauerunt in te id est contra te mala id est peccata que sunt contra deum. **Et** bene dicit dedinauerunt. quod sicut dedinatio in grammatice est de casu in casum sic dedinatio a iusticia est cadendo de peccato in peccatum. Quia secundum quod dicit. **Gregorius**. peccatum quod per penitentiam non diluit. mox suo pondere ad aliud trahitur tandem ad profundum contemptus et obstinationis deducit. secundum quod dicit. **puerborum**. xvij. **Impi⁹** cum in profundum peccatorum venerit committit. cogitauerunt consilia que non potuerunt stabilire quia repente tolluntur de facultate temporalis in qua cogitabant permanere. **Quoniam** pones eos dorsum a facie tua eos deiciendo in infernum secundum quod dicit. **Mat. xxv**. Discedite a me maledicti in ignem eternum. **Reliquis** tuis id est in demonibus qui a te totaliter sunt elicti tanquam irreuersibiles ad tonum. **preparabis** vultum eorum id est presentiam damnatorum mittendo eos ad societatem demonum unde cum dixisset. **Mat. xxv**. **It** maledicti in ignem eternum protinus subiunxit qui paratus est dyabolo et angelis eius. **In** fine concludit propheta dicens. **Et**

tate domine in ~~Jeronim~~
virtute tua.

id est demonstra tuam potesta-
tem a maiestatem vt qui prius ve-
nisti in humilitate in mundū mō
veni ad iudicium in maiestate

~~Callio~~ cantabimus ore a
psallemus opere v-
tutes tuas id est mirabilia opera-
tua. Nec etenim duo sūt que a no-
bis oīmo de exigunt vt laudes do-
mini fideliter cantemus et opere
nostro ipsius mandata faciamus

~~Nicola~~ vel cum do minus
monstrauerit vir-
tutem suam in iudicio tūc cantabi-
mus et psallem⁹ virtutes eius.

~~Nicola~~ Ruia electi otinue
in patria cātabūt
laudes diuinas secunduz qd dicitur
i. lxxiiij. psalmo beati qui ha-
bitant in domo tua domine in secu-
cula seculorum laudabunt te qui
est benedictus i secula seclorū Amē

Deus de⁹ me
us re. Titulus talis est
In finez ps dauid pro

assumptione vel susceptione ma-
tutina. Cui⁹ Iesus talis est Psalm⁹
iste dirigens nos in finem id est
in christum de cui⁹ passione agit
est dauid id est xpī qui est manu-
fortis aereas debellās potestates
qui ideo dicitur est dauid quia fa-
ctus est nobis ex semine dauid se-
cundum carnem Et est ps pro su-
sceptione matutina id est p resur-
rectione cristi que valde mane fa-
cta fuit cuz adhuc tenebre essent

~~Callio~~ Susceptio enim fuit
qñ dominus xps mōi
le corpus veteris hoīs condicione
deposita in magnā gloriam clarifi-
cat⁹ assumpit. S; cum in hoc psal-
mo xpm multa de sua passione cō-
stat esse locuturum videamus cur
eius titulus solam resurrectione;
cōmemoraē voluerit. S; sepe sigē p
id quod sequitur illud qd p̄cessit
vt cū dicim⁹ mane factum intelliga-
mus vtiq; p̄cessisse noctem. Et hoc
p figurā sinodoche cū p id quod
sequitur possumus intelligere qd
precedit vnde cum dicit christum
resurrexisse. eum passum a mortu-
um mdi
cat fuisse

~~Nicolaus~~

Quod autem ps iste est de christi
passione a resurrectione ad trā
scriptis patet per hoc qd christus
pendens in cruce protulit principi-
um huius psalmi tanq; diduz de
persona propria dicens heli heli
lamazabathani quod est interp-
tatum deus meus deus meus qua-
re dereliquisti me. Sic enim icipit
iste psal. in hebreo et in transla-
tione Jeronimi iuxta hebreum. Qz
autem in translatione communi
interponitur Respice in me. non ē
in hebreo neq; in translatione Je-
ronimi predicta sed fuit additum
a. lxx. interpretibus. a sic patet qd
secundum sententiam saluatoris
principium huius psalmi et per-
consequens totus psalmus ad lit-
teram de christo est intelligendus
Et Mat. xxvij. dicitur illud qd sub-
ditur infra in hoc psalmo dūcīsa
gij.

Handwritten note:
v. 2. in
p. 107

runt sibi vestimenta mea quod ipse
tum fuit de christo. Et paulus apo-
stolus qui sciuit legem per exerciti-
um studij et postea plenius per instru-
ctionem spiritus sancti allegauit litteram
huius psalmi de christo dictam ad he-
breos. ij. dicens de credentibus
in christo. Non confunditur frater
eos uocare uiz christus dicens in
psalmo. Nunciabo nomen tuum fra-
tribus meis in medio ecclesie lau-
dabunt te. Igitur sequendo christi
iobis. Mat. et pauli sententia deter-
minacione ecclesie psalmus iste exponen-
dus est ad litteram ut didum est de
christi passione a qua fuit diuinitus
libatus sua gloria resurrectione.

Cassio Nam cum multi psalmo-
rum breuiter de domini pas-
sione meminerint. Nemo tam ta-
ta proprietate eam descripsit sicut iste
ut non tam proprietate quam historia
esse uideatur unde dominus christus oia
preuidens atque dispensans cui fu-
tura cuncta presentia sunt quasi
iam uicina passione promouens da-
mat dicens

Deus deus **Dico** ratioe
meus **meus** **meus** huius
tatis a te **meus** **meus** huius
create **meus** **meus** huius
orationis ostendit **meus** **meus** huius
sermo est qui latine interpretatur
timor per quem ut arbitror maiores
nostri dominum a timore appellandum esse
uoluerunt. Unde quidam ait gentilius
poeta. **meus** **meus** huius
Hugo **meus** **meus** huius
afflictionem meam
loquitur enim quasi pendens in cru-

ce. Et dicit Jeronimus quod dominus in pas-
sione et tunc hunc psalmum et sequen-
tes usque ad ultimum versum. In manu
tuas domine commendo spiritum meum

Nicola **meus** **meus** huius
in manibus iudeo-
rum me persequentium et traditum
eorum uoluntati. longe a salute mea

scilicet corporali quia non fuit pres-
uatus a. **Cassio** Nam passus
morte **Cassio** est impassibi-
lis per passibile quam suscepit humani-
tatem et immortalis mortuus est et
qui nunquam moritur resurrexit unde

et beatus Ambrosius ait. Idem pacie-
batur et non paciebatur morieba-
tur et non moriebatur sepeliebatur
et non sepeliebatur. resurrexit et non
resurrexit sicut hominem dicimus

hodie pati mortem et sepeliri cum tamen anima
illius nullo fine claudatur. Et dicit
ostendit causam quare dicitur
est scilicet quia peccatum generis
humani exigebat ut pro nobis
peccatoribus patretur. Unde sub-
dit **meus** **meus** huius

delictorum meorum.
hoc super exi. **Nico** delicta po-
gebant **Nico** **meus** **meus** huius
dicit. Tum propter membrorum
capitis affinitatem. Tum quia fa-
cit ea quodammodo sua sustinen-
do pro eis penam mortis deus me-

clamo per diem quod circa horam nonam
dicit clamauit Christus in cruce. Hely he-
ly. Mat. xxij. **meus** **meus** huius
et non exaudies quod
Christus non fuit exauditus in ista
oratione quia non procedebat ex
uoluntate deliberatiua sed ex ratio-
ne afflictionum et motuum sensiti-
ue partium ad ostendendum in christo

et tunc hunc psalmum et sequentes usque ad ultimum versum. In manu tuas domine commendo spiritum meum

veritatem humane nature. Et no
de videlicet precedente christo da
mauit similiter ad patres pro sua
liberatione dicens. Pater mi si pos
sibile est transeat a me calix iste.

Et hoc quod non sum exauditus non
ad insipientiam in supple reputabis
imo in hoc apparuit maxima eius
sapientia et quantum ad diuinita
tem a quantum ad humanitatem
quia ille modus liberationis hu
mane fuit conuenientissimus vt vi
delicet homo sic penam solueret quod
debat. a deo redimet qui poterat

Castio Audiat querulum ge
nitum humanum. qui pe
titiones suas desiderat sine dilaco
ne compleri petit sicut dictum est
humanitas verbi que merebatur
exaudiri. quoniam tamen ideo non con
stat auditam vt eius sacro sanguine
ne probrosa mundi crimina laua
rentur. Clamauit paulus vt ab eo
caenis stimulus tolleretur nec ta
men auditur a

Aug Sed non
domino ad insi
pientiam sed ad sapientiam vt ho
mo intelligat deus esse medicum.
a tribulationem medicamentum
esse ad salutem non ad penam. Sub
medico positus vteris secaris da
mas non audit medicus ad volun
tatem sed ad **Grego** rruvi.
sanitatem. labor pugne protrahit vt
creseat corona victorie. Suos er
go dominus cum velociter non ex
audit quos repellere creditur tra
hit. Medicus quippe animarum est
et peccatorum in bonis contagia

secat abscedit virus putredinis fer
ro tribulationis a quo vices egri
audire dissimulat: eo egritudinis
finem pro

Castio Duo enim
curat. sunt gene
ra petitionum quando petimur ho
nores diuitias vindictam inimicorum
a cetera huiusmodi: insipienter petimur
quia mundana desideramus. Rursum
autem postulamus vt a periculis
liberemur vt vita nobis conceda
tur eterna non stulte petimus se
conuenienter oramus

TV autem
in sancto habitas deus pater qui
es laus israel id est videntium et
intelligentium **Aug** In illis ha
um te **Aug** tas quos
sanctificasti quos facis intelligere
quia ad utilitatem quosdam non
exaudis. a ad damnationem quos
dam exaudis. Ad utilitatem non est
exauditus paulus. a ad damnationem
est exauditus dyabolus qui
petiit Job ad temptandum. et de
mones qui petierunt se posse intra
re porcos.

IN te sperauerunt
patres nostri: sperauerunt et li
berasti eos. **Ad** te clamauerunt
a salui facti sunt. Et nouimus a legi
mus quoniam multos patres nostros
sperantes in se quos eruit deus
Eruit populum israel de terra egi
pti. Eruit tres pueros de camino
ignis. Eruit damielem de lacu leo
num. Eruit susannam de falso cri
mine. Nunquid defecit ad filium su
um vt in cruce pendente non ex
audiret. Sed cum hec tanta supplica
tionibus presterit tam filio pro
prio non peccat sed pro nobis om
nibus.

Handwritten notes:
p. 10
107
108

nibus tradidit illum ut implerentur scripturae et salus mundi passionem ipsius proueneret. christus qui suos apostolos vocat in euangelio fratres ipse antiquos prophetas et fideles **Jeronimus** vocat patres.

In te sperauerunt et non sunt confusi. quia quod promissisti adimplere. **Nicolaus** hic est terra promissionis a loquam vitam eis dediti.

Ego autem sum vermis id est vilis et abominabilis in conspectu iudeorum. Unde expuerunt in faciem eius et collaphis eum occiderunt ut habetur. **Matth. xxvij.** et non homo videlicet reputatus quia non habebat speciem neque decorem. Unde. **psal. liij.** Reputauimus eum quasi virum leprosum. **Maximus** in sermone eiusdem. Cur totius creature dominus vermiculo se voluerit comparari. et possumus quidem humilitati assignare que sanctorum virtus est maxima sicut sanctus moyses ante deum se animal irrationale profitetur. **Dauid** puticem se esse commemorat. **Uel** christus se compa-

Jeronimus rat vermi. Quia vermis in ligno nascitur non habet patrem nisi matrem. Et christus ex maria est natus sine concubitu non habet patrem in terris nisi matrem. **Opprobrium** hominum

Cassiodorus fuit christus quando innumeris sputis sacerdotum et pharisaei conspuerant et a lapidibus

sacrilegis verberabant eum. et abiectione plebis fuit. quando pylatus dedit turbis potestatem quem vellet sibi dimittere. Illi **barrabam** sibi eligentes: christum dominum potius abiecerunt. **Omnes** videntes me. **Omnes** de malis tantum suscipiendum est qui deriserunt me dicentes. **Aue rex iudeorum** locuti sunt labiis et non animo. **Tam** quod per iracundiam et non per rationem probares dictum adiecit per mouerunt caput me sicut saluum propheta **Nicolaus** blasphamando a vocando. Quid autem dixerunt sacerdotes eum blasphemando consequenter ostendit dicens

Derisum in domino eripiat eum saluum faciat eum. **Haec** verba recitat etiam euangelista. **Matth.** vicesimo septimo dicens. **Principes** sacerdotum cum scribis illudentes dicebant. **Alios** saluos fecit se ipsum non potest saluum facere. **Et** subditur confidit in deum liberet eum si uult. **Et** propheta ait **quomiam** uult

Jeronimus eum id est pater uoluit talem filium habere sine peccato per quem peccata mundi

Cassiodorus tollerent. **Celestis** integritas. **Nonne** uideamus hic euangelium magis recensere quam per saluum in quando tantaveritate completa sunt ut non futura sed transacta uideant. **Merito** ne quid aut excusabile perfidis aut fidelibus relinquere am

Vermis vilis

bigu ~~Nicolaus~~ **Sequitur**
 um ~~Nicolaus~~ **Sequitur** h
 manitatis christi qui tanq̄ verus
 homo recurrit ad diuinum auxili
 um dicens **Quoniaz tu es qui ex**
 traisti me de ventre. vide licet vir
 ginali quia supra naturam nasei
 me fecisti **Castiodor?**
 virgine **Castiodor?**

Et congue ab originalis peccati
 vicio dicit se extractum vnde hu
 manitas tenebat obnoxia spes
 mea ab vteribus matris mee **Cri**
 stus homo ab inicio vite sue spem
 suam se dicit posuisse i domino vt
 declarat perfectam humanitatez
 qua assumet monstare dignitase
Jeronimus Ruj non est
 fugere vbera matris id est vbera ma
 trie **In te proieci sum ex vtero**

Augustinus **vt in sol?**
Castiodorus **et in sol?**
Castiodorus **et in sol?**
 dicit se p
 lectum in domino ostendit ab hu
 mana miqtate se fuisse discretum

Ex te matris mee de me des tu
Nicola? **v te deu; meu cog**
 noui quia anima
 christi ab instanti concep̄ois fu
 it repleta virtutibus a sciētijs **ne**
 discesseris a me subtrahendo auxi
 lium tuum **Cuius causa** subditur
Quoniaz tribulacio proxima
 est id est acerbitas maxima mee
 passionis a non est qui adiuuet
 eripiēdo me de manibus iudeoru
Jeronimus **neq angel?**
 neq homo

nisi tu pa
 tr **Castio** **qa si de?**
 uet nullus est qui eripiat pedita
 tem. **Cōsideremus** ergo si debem?
 aliquando ab ipso diuidi qui nil
 tius nisi ipsius tantū miseratōne
 possum? saluari. **Oratione** decur
 sa quaz christus in passionib? suis
 semper premitat sicut eum fecisse
 tempore traditiōis euangelista
 rū dicta testatur. **Cōsequens** p al
 legoricas cōpactones archanum
 crucifixionis sue reuelat ponens
 futura tāq̄ preterita vt durissima
 corda iudeoru quasi peracta veri
 tate cōuinceret. **Crederent me**
 vituli mēti & populi iudeoz q̄ erāt
 tanq̄ vituli lasciuientes a incōsti
 nētes qui gressus suos nullo mo
 deramine distinguunt sed vagi ac
 petuli ad iniqua consilia quibus
 dam saltibus effecerūt. **Thauri** pin
 gues obsederunt me. p quos pri
 cipes iudeorum designat qui ferro
 ces erant ad occidendum christuz
 a in diuicijs impinguati. **Et circū**
 dederunt potest trahi ad eos qui
 illum cum gladijs a fustibus am
 bierunt. **Obsederunt** autem ad il
 los qui sepulchrum eius custodi
 erunt ne a discipulis occulte rape
 ret. **Peruerunt sup me os suum**
Clamantes. Crucifige. Crucifige
eum sicut leo rapiens a rugiens.
Nicolaus **Desiderantes**
 me deuoare ex
 crudelitatis magnitudine. **Sicut**
 aq̄ effusus sū. aq̄ ei pfecti? subditur
 de vase q̄ alij liques qa de alijs li
 quib? effusus reman; sapora odori

Handwritten notes:
 Plinius
 Plinius
 Plinius
 Plinius

Handwritten notes:
 Plinius
 Plinius

per hoc intelligitur q̄ iudei ita intē
debant annihilare christum vt
de ipso nulla memoria emaneret

Idem **Jeromius** **HUGO** Vel si
mus

cut aq̄
effusus sum id est sanguis meus
abundante sicut aqua effusus ē
Mortem autem domini secuta est
mors spiritalis apostolorum Vn
de addit q̄ dispersa sūt oīa ossa mea

Jeromius id est apostoli quia sicut
caro ab ossibus oritur vt
rotatur ita et corpus christi id
est apostoli firmanatur a christo.

Nicolaus Valiter magis
iuxta literam Dis

persa sunt omnia ossa mea id est a
iuncturis dissoluta Tali modo di
citur danielis 7. Domine in visione
tua dissoluta sūt compages mee

q̄ nihil remansit in me virum **Ha**
dum est cor meū sicut cera liquef

cens in medio ventris mei. Sicut
cera a calore ignis resoluit sic cor
humanum in quantum est sensiti

ue ptis organum horrore terribil
pene imminentis. Nec autē ad ex
primendam magnitudinem dolo
ris christi sensibilis dicta sunt de
christo **R**uit tanq̄ testa virtus

mea quia humor existens in cor
pore christi fuit quasi exhaustus
per effusionem sui sanguinis in fla
gellatione: coronacione: manuū a
pedum confixione et lateris apcō
ne In cuius apcōne post sangui
nem exiit aqua vt habetur. Job

xix. ad ostendendum q̄ corpus re
mansit arefactum tanq̄ testa exic
cata. Et ossa mea cōturbata sunt.

quia deficiēt sanguine deficit vie
tus ossium. **L**ingua mea adhaesit
faucibus meis pre defectu humo
ris **I**n puluere mortis deduxisti me
id est ab morte per qua; corpora
rediguntur in puluerem. tamen
corpus christi a pulueris putredi
ne fuit preseruatū per hie resur
rectionis accelerationem vt dicitur
est supra psalmo. xv. Nec mirum
si hoc passus suz que pdixi **Q**uo
niam circūdede erūt me canes ml
ti id est iudei non se habentes ad
me sicut homines sed sicut canes
contra me latrantes in presentia
pylati. consilium malignantium
obsedit me scdm q̄ dicitur. Mat.
xxvii. Mane autem facto consiliū
inierunt omnes principes sacerdo
tum et seniores populi aduersus
Iesum vt eum morti traderent et
vincum abduxerūt et pontio py
lato presidi tradiderunt **H**oc
erunt manus meas a pedes meos
claus in cruce perforando. Et licet
hoc fecerunt milites pylati q̄ erāt
gentiles: ascribitur tamen iudeis
ad quorum importunam pcticio
nem hoc factum fuit. dnumerave
runt omnia ossa mea quia ita ex
tenderunt me in cruce q̄ ipsa dnu
merati po

tuerunt **Calliodorus.**
Vt qd caro supducta celauerat: ni
mia extensione corporis appareret

Nicolaus Ad cuius intel
lectū sciēdū q̄
qn aliqs cruci affigebat p̄us me
sura corporis a manu i manu s̄m la
tudinem: a scapul' vsq̄ ad pedes

h. d. g. p. l. d. f. r. 2
- equi d. y. aut s. ap. r.

h. d. g. p. l. d. f. r. 2

secundum longitudinem capiebatur ut in ligno crucis fierent foramina per quae clavus posset et facilius transiret sic factum fuit de christo qui autem una manus fuit affixa humeros curaverunt ad locum illum qui naturali fuerunt ad locum lesurae sic nervi fuerunt retracti versus illam partem. **I**deo ad hoc quod alia manus reducere retur ad locum foraminis in ligno factum oportuit eum trahi violentere cum cordis. **I**tem intelligendum est de pedibus propter lesionem factam in pedibus superioribus propter quod ex tali violenta extensione corporis apparebant ossium iuncturae quia christus fuit nudus crucifixus et sic poterant ossa eius numerari. **I**psi vero consideraverunt et spererunt me estimantes me hominem putaverunt quod videbant me talia passum diuiserunt sibi vestimenta mea secundum quod dicit Johis. xix. Acceperunt vestimenta eius et fecerunt quatuor partes unaqueque militi unam partem et super vestem meam miserunt sortem scilicet super tunicam inconsutilem ut dicitur ibidem. **E**t quia non erat convenienter diuisibilis miserunt sortem quis eam haberet totam. **Callis.** Ad sciendum vero cur dominus qui dixit potestatem habeo ponendi animam meam et potestatem habeo sumendi eam potius crucis quam non alterius supplicii elegit sibi mortem. Considerandum est quod crucis positio talis est ut pars eius superior celos petat inferior terras non deserat fixa infernum ima contingat Et voluit quod

busdam brachiis extensis lateribus eius totius mundi partes appetat. **J**acens vero quatuor cardines mundi designat. **S**ic in puo posita cuncta videtur esse completa ut christum in celo christum in terra christum per cunctum orbem christum quoque ad inferna figuram crucis esse cognoscas. **Q**ui si fuisset ferro truncatus aut ignibus fuisset suffocatus aut lapidibus fuisset oppressus aut fluidibus dimersus aut alia qualibet morte preventus quo signo rogo dyabolus pelleretur quo veriloquens christianorum tuta mansisset quia figura corporis et anime firmaretur infirmitas. **N**ulla morte tante maiestati melius convenire potuit nisi haec quae nobis perfecte salutis indicia dereliquit. **C**orpus namque christi filii dei cruci clavibus affixum lancea perforatum factum nobis intulit sine fine mansurum. **P**ost narrationem passionis suae dominus iesus celeritatem deprecatus sui corporis resurrectionem ut peccatorum mala crudelitas superueniente tali gloria destruat. **U**n de diebus Quia autem domine ne elongaueris auxilium tuum a me Auxilium dicit suam resurrectionem que facta est. Nunc. Ac si dicat tertia die domine prope protinus resuscitatus me ad defensionem meam conspice. Rursum autem sit ista defensio consequenter exponit dicens. Rursum a framea defensionem meam id est a morte violenta que gladio solet inferri quod factum est quod non per violentiam sed

Cassio
 Principio clavis supponitur
 1720 1740
 ad hoc quod alia manus
 reducere retur ad locum
 foraminis in ligno factum
 oportuit eum trahi
 violentere cum cordis
 Ipsi vero consideraverunt
 et spererunt me estimantes
 me hominem putaverunt
 quod videbant me talia
 passum diuiserunt sibi
 vestimenta mea secundum
 quod dicitur Johis. xix.
 Acceperunt vestimenta
 eius et fecerunt quatuor
 partes unaqueque militi
 unam partem et super
 vestem meam miserunt
 sortem scilicet super
 tunicam inconsutilem
 ut dicitur ibidem. Et
 quia non erat
 convenienter diuisibilis
 miserunt sortem quis
 eam haberet totam.

A gladio me
 defensionem meam
 id est a morte
 violenta que gladio
 solet inferri quod
 factum est quod non
 per violentiam sed

Callis
 Ad sciendum vero
 cur dominus qui dixit
 potestatem habeo
 ponendi animam meam
 et potestatem habeo
 sumendi eam potius
 crucis quam non
 alterius supplicii
 elegit sibi mortem.
 Considerandum est
 quod crucis positio
 talis est ut pars
 eius superior celos
 petat inferior terras
 non deserat fixa
 infernum ima
 contingat

propterea sua voluntate anima eius se
pabatur a corpore secundum quod dixit
erat. **Johann. xv** Ego ponam ani
mam meam et nemo tollet eam a
me sed ego ponam eam a me ipso
id est pro voluntate mea. et de ma
nu ca

Leo id est de potestate
inferni qui deuorat
animas more canino ymice meaz
id est animam meam quod dicitur dicitur
ymice quod ipsa sola in finibus est
a peccato alie anime mundatur ab
ipsa. Hoc etiam dixit in psalmo. **ps**
v. Non derelinques animam meam in inferno

Nicolaus Patra me de ore
leonis id est populi
iudaici quem vocat leonem propter
crudelitatem et fortitudinem mali
cie sue et a cornibus ymicornium hu
militatem

Gloia ymicornis
meam est animal
supbissimum quod dicitur mori ex ig
nitione si preter voluntatem suam
teneatur a vno cornu habere. Postu
lat ergo eripi humilitatem suam a
presumptione et supbia militum qui
ipsum putabant custodire intra
sepulcrum

Colle christus narrauit
que passus est consequenter sub
iungit fructum passionis sue dicens

Narrabo nomen tuum fratribus tuis

Nic id est apostolis alijs que
christi discipulis quibus
manifestauit resurrectionem suam
factam virtute dei patris secundum quod
exponit apostolus ad hebreos. **ij**

Non confundit eos vocare fratres
dicens **Narrabo** nomen tuum fratri
bus meis ut dictum est sub titulo

huius patris in medio ecclesie lauda
to te id est in medio congregationis
fidelium faciam te laudari per apo
stolos alios que credentes. Hoc fa
ctum est in die penthecostes sicut
dicitur actuum. **ij** Loquebatur va
rijs linguis apostoli magnalia dei
Deinde conuertit christus sermo neque
ad suos fideles hortans eos ad lau
dem dei dicens. **Qui** timetis domi
num timore filia

Cassio Qui
habet in iudicio. **Cassio** lau
de generat. amor est fructus. ardore
caritatis inflammat. **Timor** erit hu
manus non laudem perit sed vi
tupationem quia eccle. **xv.** Non est
speciosa laus in ore peccatoris. Qui
ergo reuerentiam habetis nomine eius
laudate eum corde a ore quia eum
non meretur predicare nisi qui cognos
citur et timere. Qui autem sunt illi qui
eum timent explanat dicens ym
uersum semet

Nico id est ym
iacob. **Nico** uersi imi
tatores fiducia operum eius que est in
supplantatores viciorum. **glificati**
te eum coram omnibus absque timore
et honorantes eum. **Timeat** eum
omne semet israel non carnalis sed
spiritual secundum quod distinguit ap
stolus ad romanos. **ij.** Israel secundum carnem et israel
secundum spiritum

Hugo Semen israel
sunt omnes
renati per baptismum que deum contemplant
per veram fidem. **Quare** autem sic laudari debet
et glificari ostendunt omnes dicens qui non
spreuit. negligendo neque despicit
refutatio de peccato et pauperis et mea

Nic Qui in paupertate natus fuit
satus nudus crucifixus

Handwritten marginal note in cursive script, partially illegible.

et mortuus atq; i alieno sepulcro
sepul **Collecō** Translatio ro
tus **Collecō** mana habet.
fic. Neq; desperit preces pauperum

Cassio Quod solent facē isti
us mundi honoē glo
riantes viz spernere paupes. despi
cere supplicantes. causamq; de ha
bitus qualitate mentiri vt si si ve
stibus nitidus verax putetur. **Si**
amicu sordidus mendacissimus
habeatur **S** apud dm longe diu
sum est qui de vestibus nō iudicat
qm̄ opulentiam nōn honorat sed
preces fidelium pauperum exaudit
a adiuuat **Genus** illi preciosus ē
q̄ cū fuerit sanctitate ditissimus

Iero Nec auertit faciem suam a
mortuis. **Et** cum clamarem ad euz
exaudi. **Hugo** Vn̄ ad hebre
uit me **Hugo** os. v. dicit apo
stol. In oib; exauditus ē p sua re
ueren

Cassiodor Sed quib
ta **Cassiodor** ē de quo
se dicit exaudituz. vtiq; vt mors nr̄a
eius exicio finiret vt originale pec
catum veteris hois redimēt precio
sissime pas

Hugo Deinde cō
fionis **Hugo** uertit ser
monē ad patrē oñdens q; ecclā ita
laudat eū sic loquitur xps vn̄ dicit

Apud te laus mea i ecclā magna
Nicola q; xpm̄ noie p̄is
laudatur in ecclā p
orbē terrarū diffusa. **vota mea** id ē
corp; a sāguinē meū voluntarie a
me oblata in cruce reddā. ouerten
do substantiā panis a v̄m̄ in corp;
meū a sanguinē in sacramento eu

Bald
pro

charistie i ospectu timētū eū. i. fide
lū corā qb; cōficiat hoc sacramētum
Ipe est ei sacerdos sūm; q; hāc osere
tio nem efficit v̄tute diuinitatis. sa
cerdos at ecclāstic; nō ē nisi m̄ster p
ferēs v̄ba osere cōis i noie ei; **Et**
paupes. v. v̄huiles a saturabunt

Cassio q; osere t̄m̄sē gnū
si esuriūt. **Saturari** ei
nō poterāt nisi q̄s tal; esurires possi
debat; lauda **Nico** q̄a cui; di
būt dñm. **Nico** v̄m̄s lau
dib; a gr̄ati adōe debēt accipe hoc
sacramē **Iero** q; requirit eū p fi
tum. **Iero** de a opa cogno
scētis q; ipē ē panis viū; q; de celo de
scēdit viuet corba eoz; i selm sel; i
aie eoz; etnalit; viuet a hoc sacmē
tuz; viūificat spūalē a etnalit;. Vn̄
dñs dicit **Iob**. vi. **Si** q̄s māducaueit
ex hoc pane vi

Cassio **U** v̄a
uet in etnū **Cassio** ceteri vi
uē dicit; q; d; in diuinitatis gr̄a per
seuerat **Remi** **Nicola** v̄
m̄scentur **Nicola** ē p
phete d; p̄uidētis v̄s hōez; gētiū ad
fidē xpi an̄ finē m̄di sic p̄dēm fuit
daniel. vii. **Ois** pl̄s t̄bz; a lingue
fuiēt ei **Vnde** dicit Reminiscetur

Hugo p fide quā p̄dicabāt
ap̄li; sic cōuertēt ad
dñz; q; aūsi fuerāt p̄ idolatāz; v̄m̄
si fines terre q; ex v̄m̄uersis finib;
ēre colcā ē ecclā catholica **Et** ad v̄a
bunt in conspectu eius v̄m̄uerse fa
m̄lie gen **Cassio** Ne quis puta
tiam **Cassio** ret dubium q;
mō eēs ab v̄m̄is gētib; adorand;
mē posuit i ospectu ei; v̄bi null; ab
orat n̄ q; de sincera fide p̄sumpserit

Conspectus enim illius non est nisi supra fidelissimos a btos. **Quo**iam domini **Jerzo** Regnum di est regnum christi **Nicola** a regnum christi aduenit

Et ipse christus qui est idem cum patre ratione deitatis diuinitate generatur

Hugo supra dixit de manducatione spirituali eu charistic, ibi, edet pauperes ac hic consequenter agit de manducatione sacramenti que communis est bonis a malis unde dicit manducauerunt corpus christi in sacramento a ad orauerunt exterius genua flectendo omnes **pin** **Castio** id est diuines **Castio** id est diuines **Castio** id est diuines

Castio id est diuines **Castio** id est diuines **Castio** id est diuines

Et hi diuites qui sunt tepidi christiani in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terra id est in terrenas concupias carnis fragilitate descendunt a omnibus apparere non possunt si dei conspectui noti sunt

Augustinus Solus enim deus videt quod cadunt vniuersi qui celestem uocationem deserentes in terra eligunt beati apparere hominibus non uidentibus ruinam eorum

Hugo Ita erit malus dicit christus si de me a de me is qui digne sumunt corpus meum erit hoc quod subditur a anima mea illi uiu

Jeronimus id est deo uet patri qua mors in uoltra non diuinitate semini meum

Hugo amore in fuit ipse **Hugo** stitae non timore pene **Hugo** Doc erat enim per predicati

onem apostolorum **Unde** subdit. **Annunciabit** domino generatio uentura.

Nico generatio populi christi am qui regeneratur in christo ex aqua a spiritu sancto que tempore dauid adhuc erat uentura: a per orbem diuulganda. et annunciant bunt caeli a apostoli a discipuli domini qui caeli dicuntur in. xviii. ps. iusticiam eius a mandata christi et euangelium ipsius populo uidelicet christiano: qui nascitur per fidem ex aqua a spiritu sancto quem fecit dominus scilicet christus liberum a peccatis.

Cassi Creauit enim quando ille de ventre matris eduxit. Sed tunc cum a peccatis liberum fecit quoniam christianismum per aquam regenerationis instituit. O dura corda iudeorum. o insensate mentes infidelium. Nonne hic solus psalmus ab passione domini credenda sufficere debuisset quam sic euident de se ueritas ipsa predicauit. Et ne aliquis excusatio durissimis corde relinqueret se quoniam in melius alios de hac re psalmus euidenter a manifestissima prophetiae descriptio. xxviii. li. lxvii. et. cviii. ut nulli debet esse ambiguum quod tantis precibus cogitatur fuisse diuulgatum.

Collector Nos uulgatum. **Collector** igitur per misericordiam dei a fide filii eius christi Jesu per cultum infidelitatis euasimus ut exinde dignis per nostro modulo gratitudines referre prompti excitemur **Iugiter** nostre memorie commendandum est quod per nos dominus **Iesus** pauper factus a dolens a discipulo traditus in manibus inimicorum suorum. ligatus: conspuus: derisus: percussus: saturatus opprobri

Bartholomaeus
Epiphanius

is falso accusatus. flagellis cecus.
 spinis coronatus. morti adiudicatus.
 datus fossus. suspensus patibulo
 crucis. felle potatus. a tandem
 pro peccatis nostris in cruce mortuus.
 a lancea latus eius perforatum est.
 Unde in nostre redemptionis sacramentum
 sanguis et aqua profudit.
 Nec teneat semper animo nostro.
 vulnera eius in cruce pendentis
 inspicentes. iugem memoriam de
 eius passione cum suspirio a cordibus
 dolere habeamus. quatinus sic
 ei compati valeamus ut ipsi post
 hanc vitam copulari mereamur in
 reges. **Moro** Morali ter autem pos-
 set exponi iste psalmus de quolibet
 fidei qui est membrum christi qui in
 afflictione mentis siue corporis pos-
 situs petit a deo liberari. a quibus
 cum adiutorio dei refurgit saltem
 spiritualiter. et si non corporaliter
 quia deus promittit aliquando
 fideles suos in afflictionibus corporaliter
 mori ut per meritum patientie
 perveniant ad maius premium celestis
 glorie. ad quod nos perducatur qui
 est benedictus in secula seculorum Amen

Psalm. xxii

Dominus regit me Titulus huius psalmi
 Psalmus 88. qui supra egit
 per ex promissis **Hugo** de passione
 christi a fructibus eius. hic autem
 adhuc profertur fructum eius
 qui est liberatio a captivitate
 habi loica. si a peccato a hoc factum est
 per passio

liberatio per passio
 et ultra per hunc

nez omni pro quibus data est nobis libertas
 redendi ad supernam iherusalem ad quam
 timur per. per. dietas siue gratias quas in
 hoc psalmo describit propheta.

Callio Loquitur enim per to-
 tum psalmum fidelis-
 simus christianus. primi hominis
 virtute deposita. regeneratus ex
 aqua et spiritu sancto. gratias agens at-
 que dicens

Omnis **Hugo** christus
 nus regit me. redunt de captivitate
 peccati ut dicitur
 viatores ne deviet. ut lux in tenebris
 ambulantes ne cadat. ut pastor
 gregem ne a lupis pereat

Jeron. La nihil mihi deerit. qui deum
 habet a quem deo adiret nihil boni
 deest ei ut ait propheta. Nihil deest
 timenti deum

Hugo et hoc probat per induc-
 tionem illorum. per quos sunt necessaria
 via tori. Prima gratia est dignitas
 sacre scripture de qua dicitur
 Li loco pascue. i. sacre
 scripture. Libi me collocauit.

Calli. Sicut enim pecudum cor-
 pibus pinguedinem prestat
 ager de pastus. ita a sermo
 divinum animam novit fidelis
 saginam re meditat. de his
 pascuis satiat. tus evocavit
 ille qui dixit deo. Quia
 dulcia faucibus meis eloquia
 tua super mel a favum omni

Hugo Secunda
 meo a his filia **Hugo** gratia est
 baptismi regnatio que est
 ianuam a fidei de qua dicitur
 Super aquam refectiois.

Calli. que aia sterilis ariditate
 peccati ad bonos fructus ferendus
 dominis munieribus irrigat. **Hugo**
 Et bene dicitur

Inter illi dicitur
 per hunc psalmum
 et per hunc

per hunc psalmum
 per hunc psalmum

per hunc psalmum
 per hunc psalmum

ad ista per ista
peccata

377 quod dicitur
ad ista per ista

quod dicitur
ad ista per ista

Sancti spiritus
ad ista per ista

aqua refectionis quia baptisimus
reficit et reformat in homine simili
tudinem dei quem deformatum dyabo
lus per peccata super hanc aquam lectu
rauit me. Sicut puerus fidei nutri
mento. Quasi dicat recepto sacmen
to baptismi quasi sub ameto pau
lati alia sacramenta recipi que nutri
unt animam ad recipiendum solidum ci
bum id est doctrinam perfectionis. Ter
tia gratia est omnimoda conuersio
ad deum ut nichil preter eum que
rat homo de quo addit. Animam
meam conuertit. Ad se ut munda
nis rebus non inhiat vel intedat
que minus ad eum currere libere possit.

Cassi que post baptismum de
peccatrice facta est iusta
de fetulenta mundissima que dudum
sub dyabolo fuerat captiua si tunc
est salubris ista conuersio si non
iterum in centum vicibus in peccata
relabatur.

Hugo Alia quarta gra
tia quam fecit do
minus viro iusto est quod ducit eum per
conpendium consiliorum unde subdi
tur. De duxit me super scitas iusti
cie. lib est per consilia per que deducit
homo ut rectius et citius perueniat
ad patriam.

Cassio Semite enim
iusticie sunt
duo precepta caritatis. in quibus
lexa sermo prophetialis concluditur.
videlicet diliges dominum deum tu
um ex toto corde tuo et ex tota anima
tua. et proximum tuum sicut teip
sum. addit. propter nomen suum.
Ut nemo diceret meritis suis col
latum quod a diuina gratia probatur
esse concessum. Sequitur quinta

gratia que est securitas per quam
viator iste ducitur per viam huius
mundi unde subditur. Nam et si
ambulauero in medio umbre mortis

Hugo peccata vel peccatores
dicuntur umbra mor
tis quia per ipsa peruenitur ad ve
ram mortem inferni unde psalmista
dicitur. Habitantibus in regione um
bre mortis lux orta est eis. Sic ergo
continua litterarum pericula vie non
possunt mihi nocere quia dominus
deducit me. Nam si ambulauero in
ter peccatores quoscumque. Non ti
mebo mala. culpe ad quam trahere
me voluit. nec mala pene quam mihi
infligant. quoniam tu mecum es.

Aug Nunc habitas in corde
meo per fidem ut post
umbra mortis etiam ego sim te cum

Cassio Sive umbra mortis
absolute dyabolus
est qui obscurare nobis laqueos po
nit. ut nos per nebulas ipsius de
cepti eterne mortis precipicia cor
ruamus. Non timebo eius prauas
temptationes et fraudes quia tu de
us meus presertim tue me tuitione
defendis. sicut scriptum est in pro
phetia. Non te deseram. non te derelin
quam. Sequitur viginti. gratia que est pa
cientia et gaudium in tribulatione.

Unde dicitur. Uirga tua et baculus tuus
ipsa me consolata sunt.

Jerom Per vir
gam intel
ligit tribulatio et disciplina peris. per
baculum sustentatio in penitentia et consolatio
futura accipit. **Cassio**. Cassius ergo
duabus rebus fideliter se asserit conso
latum. Una est discretio siue casti

Beatus spiritus
ad ista per ista

Handwritten marginal note at the top left of the page.

gatio que conuertit viciosos. **A**ltera est gubernatio que sustinet fide-
 lissimos christianos. Ipsa ponit
 in plurali numero p istis duobus
 que virga & baculus signant. **S**ed
 videamus quemadmodum utraque
 nos consolari poterunt cum res om-
 nino diuerse sint. baculum quip-
 pe non est dubium consolari qui
 ad operam ferendam humane imbe-
 cillitati semper assumitur. **D**e vir-
 ga quid dicimus que punit affli-
 git & nostram vicia iudicialia seueri-
 tate castigat. **C**onsolatur plane &
 ipsa fideles quando eos ad viam
 domini adhibita emendatione p-
 ducit. **S**am recte consolari dicimus
 omne illud quod inuat et si ad te-
 pus nos p districione contristat
 sicut dicit apostolus ad hebreos.
Omnis disciplina ad presens non
 gaudij videtur sed tristitie. impo-
 sterum autem multum fructus affert.
Hugo **C**onsolantur autem
 nos flagella domini pro-
 pter tria. **P**rimo quia signa sunt pa-
 terne dilectionis sicut ipse dicit a-
 peali. iij. **E**go quos amo arguo &
 castigo. **S**ecundo quia penas eter-
 nas in temporalem commutant. **V**n-
Grae ait sancti penas tempa-
 les lucrum reputant quia
 p has se eternas euadent non igno-
 rant. **T**ertio quia eterna gaudia
 donant. **V**nus sapientie. iij. dicitur
 In paucis verati in multis bene
 disponen- **J**ero **E**rudierunt ergo
 tur me consolando **J**ero me consolando
 me afflixerunt **H**ugo **S**epti-
 mortificatio **H**ugo **S**epti-
 ma ge

tia est refectio eucharistie de qua
 subdit **P**arasti in conspectu meo
 men **C**assio id est predestina-
 ta **C**assio. **N**isi altare sanctum
 quod cum videt ecclesia quod cir-
 cumbat populus christianus. **E**cce
 vero mensa est beata conuiuatio
 corporis & sanguinis christi. epulatio
 felix. saturitas fidei. esca celestis.
Hugo **D**ane mensa paruit christus
 a non alius sicut proverb
 ix. dicitur. **S**apientia id est christus
 edificauit sibi domum id est sanctam
 ecclesiam & excidit columnas vii.
 id est. vii. sacramenta que sunt in
 ecclesia. immolauit victimas se ip-
 sum offerens in ara crucis. miscuit
 vinum & posuit mensam; quod to-
 pus & sanguinem suum in altaris
 sacramento fidelibus debet mandu-
 candum. misit ancillas suas id est
 predicatorum res ut vocarent ad artem
 id est ad sacramentum corporis cri-
 sti quod est munimen contra inimi-
 cos. **V**nus subiungit. aduersus eos
 scilicet demones. qui tribulant me
 diuersis tempta- **C**assio quonia-
 tionibus **C**assio hoc sacra-
 mentum sumitur ad remissionem
 peccatorum & vitam eternam possidendam
Hugo **O**ctava gratia est le-
 subdit **I**mpigualti in oleo caput
 meum & letificasti mentem meam leti-
 cia spiri- **J**ero **M**ens enim caput
 tuali **J**ero. vocatur quia sic
 a capite reguntur membra **I**ta co-
 gitationes mente re- **H**ugo
 guntur vel disponuntur **H**ugo
 Ratio quare oleum dicitur spiritual

Handwritten marginal note on the right side, top.

Handwritten marginal note on the right side, middle.

Handwritten marginal note on the right side, bottom.

Handwritten marginal note at the bottom left of the page.

Handwritten notes at the top right of the page.

leticia est quia illuminat et facit su-
pnatata facit ne homo hictans co-
tra dyabolum possit ab eo capi. De
quo oleo dicit in alio psalmo. vn-
xit te deus oleo leticie pre consorti-
bus tuis. Sequitur. ix. gratia cuius
subiungitur. a calice meo mebrans

Non solum non
salpeter
in vino

Cassiodorus hoc est munus
sanguis domini
qui sic inebriat ut mentem sanat
dans obliuionem vanarum delecta-
tionum. Nec inquit vinolentia so-
brios reddit. hec plenitudo a ma-
lis euacuat. Et qui illo poculo non
fuerit repletus. eterna reddet ege-
state ieiunus. additque. quod preclarus
est. utique cum talia conferat ut ad
telorum regna producat de quo po-
culo in euangelio dicitur. Qui bibit
ex aqua quam ego do non sitiet usque si fi-
et in cofos aqua que saluetis vitam etna-

4-n
Handwritten notes on the left margin.

Hugo Sequitur. x. gratia vi-
delicet. perseverantia
de qua subdit. Et misericordia tua
subsequetur me. id est misericordia
que precedit me conferendo grati-
am. subsequetur me ne cadam a
gratia sed in bono perseveret om-
nibus diebus vite mee. Propter quod
orat ecclesia. Tu nos domine gra-
tia semper preueniat et sequatur
ac operibus iugiter prestat esse i-

homo

Cassi Nam si solus seque-
tor. retur nemo donata
peccati peret. si tantum precederet nul-
lus posset collata seruare. Graui-
ores sunt enim insidie quas a tergo
dyabolus parat. a nisi domino mi-
sericordia subsequatur facillime
fragilitas humana decipitur

Collect Deinde fidelis cristi-
anus declarat ad quem
finem predicta beneficia sibi sunt co-
cessa di. **Jerome** Et ut in habi-
tatione domini domo domini
hoc est in vita eterna ubi sine fine
habitabunt sancti. in longi-
tudine dierum. eternaliter sine fine.

Cassi Mente reponamus quod
celestis ista fistula. x.
virtutum gratias et beneficium com-
pacta continet. quoniam dulce melos
aie salutaris delectatione cautauit et

Collect Dominus itaque nos
regit ut ad vite pascu-
as nos ducere possit aqua bap-
tismatis nos abluat. Sic quoque animas no-
stras a vicijis et dyaboli potestate
ab se conuertit. Deinde super semi-
tas iusticie nos exaltata inter ad-
uersa corroborat. post hec discipli-
na nos castigat et in tribulationi-
bus castigatione nos sustentat.
Deinde pabulo sui corporis men-
tem nostram satiat. gaudio spiritu-
ali ipsam impleta suo proprio sa-
guine nos inebriat ad vltimum
perseuerantiam usque in finem no-
bis tribuita nobis post finem huius vi-
te in celesti domo perenniter et fe-
liciter nos cum suis sanctis habi-
tare facit. Hi sunt decem gradus
beneficiorum predictorum per quos
dominus electos suos. de profun-
do tempestatis et miseria rum hu-
ius mundi ad patriam eterne feli-
citate transmittit. Ad quam nos
perducere dignetur ipse qui est. te-
neditus in secula seculorum. Amen

Epistolae
Handwritten notes at the bottom of the page.

Handwritten notes at the top of the page, including "p. 132" and other illegible scribbles.

Domini ē terra a ple. Quic psalmo preponitur talis titulus

Primum dauid prima sabbati.

Glosa Iudei propter dignitatem sabbati appellant omnes alios dies septimane videlicet prima sabbati id est prima dies post sabbatum. secunda sabbati tertia sabbati a sic de alijs Gentes vero appellant dies nominibus planetarum dicentes dies solis. dies lune a sic de alijs. christiani vero omnes dies appellant feriase eo quod semper ab opere peccati est ferian

Callio Prima sabbatum si signat diem dominicam quia prima est post sabbatum in quo die dominus resurrexit a ista seculo cognoscit sibi uenisse

Glosa est ergo sensus prebidi tituli Psalmus iste cantatur a dauid de gloria resurrectionis christi a hominis reformatione que resurrectio facta est prima sabbati id est in matutino prime sabbati que nunc dominica dies dicitur ob reuerentiam et excellentiam resurrectionis eius

Collector

Sicut enim post victoriam belli clamat totam inimicorum terram esse victoris. Sic propheta dauid preuidens in spiritu dominacione christi in omnes gentes post resurrectione eius esse venturam clamat vniuersum orbem terrarum esse christi

Callio ut sicut se nullus ab imperio probaret ex

ceptum Ita nec ab eius fide crederet alienum vniuersa genus humanum alloquens ait

Dominum est terra id est ecclesia que nutrit et continet populum christianum. a domino specialiter pura mente famulatur a plenitudo eius. Ibi est multitudo sancta que repletur ecclesia. Ne hanc terram ecclesiam putares ex sola regione collectam consequenter subdit orbis terrarum. vniuersalis ecclesia que totum mundi ambitu continetur. et vniuersi qui habitant in eo. non qui conueniunt et recedunt sed qui firmitatis stabilitate perdurant. Habitaere enim manere dicimur. Ille solum ecclesiam habitat qui usque ad obitum suum in fide rectissima perseverat. Sicut a alius psalmus dicit ut inhabitet in domo domini omnibus diebus vite mee. Et tene ecclesia debet esse sua

Hugo Via ipse super maria et in amaritudine passionis sue vel super amaritudines tribulationum et viciorum huius seculi fluctus fundauit et corroborauit eam in fide ut anchora fidei procellas cuiuslibet periculi non pauescat et super flumina preparauit eam et super cupiditates huius mundi constituit eam ut ipsa superior esset mundata sine macula

Aug flumina in maria refluunt. et cupidi homines labuntur in seculum. quos etiam superat ecclesia que deuictis per dei gratiam cupiditatibus secularibus. ad recipiendam immortalitatis claritatem parata est.

Nicola Ad terram intelligitur
tur predicti duobus
hoc modo. Dicitur terra a plenitudo
eius. per plenitudinem intelligitur
animalia. a terrenascentia. orbis
fratrum a vniuersi qui habitant in
eo per hoc tollitur error manichei. qui
dixit ista inferiora corruptibilia non
esse a deo bono sed malo qui posuit
duo principia vniuersi videlicet bonum
alterum mali. quoniam ipse super maria
fundauit eam. Non est per hoc in
telligendum quod mare simpliciter
inferius terra sit cum terra sit inferius
elementum et grossissimum sed so
lummō secundum aliquas partes terre scilicet
ripas maris que supereminet aquas
et per talem modum loquendi dicitur
quod normannia est super mare oceanum
et ianuenis ciuitas super mare
mediterraneum. Et similiter de fluminibus
quod parisius est super secandam et
aurelianis super ligerem. et sic de alijs.
Ab hoc enim terre sunt situate super
maria ut deseruiant utilitati hominum
videlicet navigationibus et piscationibus.
Cassio Postquam dixit breuiter
vniuersa dominum esse que
condidit. Nunc interrogationi respon
dens qualis esse debeant qui se ip
sius desiderant nuncupari. permittit
ergo interrogationes ut apta respon
sio subsequatur. **Jerome** Quis pro
tur dicitur. raritate po
nitur. ascendit in montem domini
Hugo Iste mos est facta ec
clesia de quo christus
in secundo psalmo. Ego autem consti
tutus sum rex ab eo super sion mon
tem sanctum eius. Quis ergo dig

ne ascendet in ecclesiam ut sit de ecclesia
non solum numero sed et merito. quia multi
sunt de ecclesia numero tantum quia si as
cendunt non stant sed cadunt. **Jerome**
subiungit. aut quis stabit. post sa
censum perseveranter: per fidem et bo
nam operationem in loco sancto eius
id est in ecclesia. **Col** **Jeromimus** Do
desia **Col** augustinus a casti. di
cunt montem domini esse altam iustitiam
ut est illud. Vade et vende omnia que
habes et da pauperibus et habebis the
saurum in celis. aut quis stabit in
loco sancto eius. **Jerome** id est super hac
eius altissimam iusti
ciam eius ac si dicat quod multi ascēdunt
et non perseverant. Deinde permissis
interrogationi respondet dicens.
Innocens manibus. cuius operatio
Cassio neminem ledit sed quan
tum potest adiuuare con
tendit et ne putares: hoc sufficere
addidit. et mundo corde. id est qui
mundus est in cogitatione. qui non
accepit in vano animam suam. In
vano enim accipit animam suam
qui putat desideranda que sunt tra
nsitoria vel caduca veluti terrena. **Il**
le vero in vano non accipit animam
suam qui se nouit ad diuinitatis in
telligentiam procreatum. ad legem
domini custodiendam. ad cogita
tiones eterne vite. et que quicquid potest
super vana gratia promereri. nec iura
uit in dolo proximo suo. In dolo iu
rat quisque qui aliter facturus est quam
promittit veraciter. Iurauit in veteri
testamento prohibitum quidem
non est. scriptum est enim. Iurauit
dominus et non peritabit eum. Le

Handwritten notes:
Iurauit in veteri
testamento

gimus enim prophetas sanctos
iurasse **Et** quare dicit in euāgelio
Non iurabis neq; p celum neq; p
terraz ac nisi q̄a humano generi
be infirmitate mentis frequenter
nascitur causa periurij. **Et** ideo in
novo testamento vtilius dicit esse
omnino n̄ iurandū. primo premi
sit piās obseruationes. **Et** osequē
ter s̄bit pre **¶** **Hic** acci
mia dicens **¶** **Iero** piet bene
dictionem a domino. illam videlicet
in futuro de qua habetur. **Mathe.**
xxi. venite benedicti patris mei per
cipite regnum. **Et** bene dicit a dño
¶ **Cassio** quia ipse benedicit
qui iudicaturus est
¶ Ipse absoluit qui incommutabiliter
damnare potuisset **Et** vt illa bene
dictio non per meita sed per indul
gentiam domini remissa videatur.
¶ **I**ta subiungit **¶** a misericordiā
a deo salutari suo **¶** **S**alutaris no
ster est christus dominus a quo
a beatitudo tribuitur a peccata lax
antur **¶** **N**ec moueat quod pri⁹ dix
it hic accipiet benedictionem a do
mino. **Et** postea subiungit: **et** mise
ricordiam a deo salutari suo: dum
in ordine reruz primo pareat pec
catis nostris. a postea benedictio
nis ipsius munera subsequantur
¶ **H**oc enim frequenter inuenis eē
uariatum: vt primo misericordia
ponatur vt ē illud **De⁹** misereatur
nostri a benedicat nobis **¶** **I**erūq;
conuertit illuminet: vultum suuz
super nos a misereatur nostri. **¶** **R**ue
figura dicitur anastrophe id est p
uerbio quando ponimus ordine cō

uerso sententiam quia singulariter
superius dixerat: quis ascendet in
montem domini. **¶** **N**unc generatio
ni cristiane hoc cognoscitur appli
care auz subiungit **¶** **H**ec est gene
ratio. **¶** **R**ue sacri bapismatis fōte
renascitur a fidem suam pia opera
tione commendat vnde sequitur **¶**
¶ **Q**uerentium eum **¶** **D**ominum videli
cet saluatorem **¶** **S**i sunt qui se non
ambiūt p̄p̄m sed suo ordine suo
q; sine contenti sunt vt vl̄ minima
ptem in christi regno mereantur
accipere. **¶** **S**ed quia sunt alij nimio
fidei calore feruentes qui operū bo
nitate nonnullis preponi se velint
addidit **¶** **Q**uerentium faciez de **¶** **I**a
¶ **C**ob **¶** vt hoc in illis faciat quod in
iacob fecisse deditur. qui po
sterius natus. primatum fratris
senioris **¶** **I**ero **¶** **S**equitur vox an
accepit **¶** **I**erū gelorum qui auz
christo ad infernum descenderunt
atq; tartareos ministros. dicunt
a ostendūt sese principem illorū
ligatu; ducere **¶** **¶** **T**ollite **¶** **I**id est
erigite o vos principes tenebrarū
portas vestras: videlicet inferni et
eleuamini sursum de inferno vos
portę eternales id ē anime sancto
rum que eternales dicuntur quia
semper sine fine regnatū sūt ap̄
deum **¶** **¶** **I**ntroibit rex glorie **¶** **S**cilicet
dominus christus immense cari
tatis retinens regnum. **¶** **S**i quoq;
attonita stupore mentis percussi
dixerunt **¶** **¶** **Q**uis ē iste rex gl̄e. **¶**
¶ **¶** **A**chi dicant nos regem habemus
dyabolu; iste rex glorie quis est **¶**
¶ **R**espondent angeli christum p̄ce
bū.

entes ad infernum. ipse est **Domi**
nus fortis a potens] qui mortem
vicit **Dominus potens in prelio**]
contra dyabolum principem vrm
quem alligavit a nunc venit euer
tere domum vestram a diripere va
sa eius id est confringere inferna
lia claustra a educere captiuam cap
tiuitatem quia spoliato tartaro re
duxit secum multitudinem captiuorum

Glosa **Deinde** angeli prece
dentes christum in
ascensione acclamabant alijs eo
rum principibus vt viam venien
ti domino aperiant ei qz occurrat
vnde dicunt **Et tollite** id est re
ferate venienti domino **O vos** pri
ncipes] et hinc portas vestras id est ad
itus celestes **Et eleuamini** id est
aperiamini vos] **porte eternas**]
videlicet ianue

Iero **Et intro**
sempiternae **Iero** **ibit rex**
glorie] qui non solum post resur
rectionem immensam possidet cla
ritatem. verum etiam et illam qm
equalem cum patre habuit prius
qz mundus

Glosa Ipse au
fieret **Glosa** **tem** virtu
tes agehce nouo misterio christi
carne induti stupefacte querunt cur
admiratio **Quis est iste rex glo**

rie] quibus res
Iero **Quis est iste rex glo**

rie] quibus res
Iero **Quis est iste rex glo**
pondent alie **Iero** **tutu**] qz
super nouem virtutes celorum se
det. merito virtutum dominus dici
tur quia pro nobis homo factus
est morti traditus. infernalibus te
nebris est additus. **Quod** demē
ter suscepit paciēter tolerauit. for
titer vicit. mirabiliter consumma

lit **Quiqz** virtute propria calcans
inferos cum triumpho rediens ad
superos cum gloria ascendit ad
celos. sedet nunc ad dexteraz dei pa
tris omnipotentis. **interpellas** in
giter nostris pro delictis **Ipsa** est
rex glo

Cassi **Sunt** quide dno
rie **Cassi**. donate a ageh
gloriosi potestates throni dno nacio
nes a alie potentissime creature s
nullus est rex glorie nisi qui eos
condidit et continet summam tatem.

Totus hic psalmus ad moralem
pertinet disciplinam **Commonet** ei
vt viciatibz derelictis. vero a pio
domino seruiatur fideliter. **Quid**
em beatius qz illum sequi qui hu
manum genus inflictam mortem
iussit euadere. **Sz** presta dno vt qui
portas misericordie tue lauacro sa
cte regenerationis intrauim? n ul
his inde peccatis impellentibus ex
eamus. **Per** dominum nostrum
Iesum christum. qui est benedi
ctus in secula seculorum Amen.

De te domine
leuauit Titulus in fine
Psalmus dauidi

Glosa **Iste** psalmus e con
solatio fidelium oia
aduersa seculi sine oratio ecclesie
Sensus autem tituli talis est psal
mus iste dirigens nos in finem id
est christum: attribuitur dauid id
est ecclesie que hic loquitur in per
sona penitentis p flagella correpti

Nicolaus **Petit** enim i de
uio hui? vite di
uina m directionem. d.

Oratio ad d. Iulianum
no 170 p. 2

A d te domine leua ui animam
meam. q̄a oratio ē ascensu
mentis in deum. seu eleuacio secū
bum daniel. **Cas** Ergo de terre
cenum. **Cas** na conuer sa
tione a carnalibus desiderijs di
cit leua se animam suam ad con
templationem rerum celestiu; q̄a
facile humana despiciat qui diuina
conspex.

Nico Deus meus in
erit. **Nico** te confido. id ē
in tua bonitate nō i mea eq̄tate

Augusti Ex eo q̄ in me cō
fidebam p̄duct⁹
sū vsq; ad istam infirmitate; carnis

Hugo Non erutescam. pec
catorum meorum cō
fessionem. **Reg** irideant me mi
mia mei. vide licet. demones. **Vñ**
gregorius ait. Nisi contra eos vi
gilemus patimur irrisores quos
ad peccatu; habemus p̄uasores.

Nico Et enī; vniuersi qui su
stinent te. id est qui su
stinent temptationes a persecutiō
nes propter te. non confundent.
eternaliter in futuro. licet aliquan
do in presenti temporaliter cōfundā
tur. Consequenter ostendit q̄ sunt
digni eternaliter confundi dicens

Confundant oēs inq̄ agētes.
videlicet ydolatre et innocentium
persecutores. **Lupu** acue. id est in
utiliter a infructuose. imo multu;
damno. **Iero** Hoc dicit p̄phe
se. **Iero** t̄do s̄ n̄ optādo

Nicolaus Consequenter
format peticio
nem suam. dicens. **Uas** tuas
domine demōstra mihi. **I**ducendo

Ad fit me per viam rectam iusticie inter
Oratio deuia huius vite que null⁹ absq;
tuo auxilio p̄t sufficiēter euitare.

Iero vias dicit mādata legis
Iero Let semitas tuas edoce
me. id est arcā angustam viam
q̄ ducit. **Coll** Sicut inundo re
ad vitā. **Coll** nunciaē; se ipsum
abnegare. et cetera. **Nicola**
ra talia

Semita strictior a rectior ē via coi
Et propter hoc petit non solum di
rigi in iusticia communi necessaria
ad salutem sed cu; hoc in iusticia
excedenti que tendit ad p̄fectionē
Item cassi a augusti in 2° **Irege**
me. **I** ad vitā; **I** in veritate tua. **I** n̄
per me ipsum non noui nisi menda
tum. **I** a doce me. **I** scientiam

Nicolaus que non potest
haberi hūana
muestigatione. **I** quia tu es de⁹ sal
uator meus. **I** ad salutem dirigi n̄
possum nisi per tuam illuminacio
nem. **D**omo enim diuinitus ordia
tur ad finem excedentem cogni cō
nem naturalem. scdm q̄ dicit. ysa
liiij. **O**culus non vidit nec auris
audiuit a in cor hominis non ascē
dit que prepaisti diligentibus te
Ad finem autem incognitum tota
liter nullus potest se dirigere a ido
o; hōiem edoceri a deo: ad consecra
tionem salutis eterne. **I** a te. id est
propter te. **I** sustinui tota die. **I** om
ni videlicet tempore vite mee.

Cassio Due sunt res que ef
ficiunt bonos cristi
anos. prima vt deum nostrum sal
uatorem esse credam⁹. **S**ed a vt s̄
h. iij.

inno
de magis respicitur

no

totius vite pacia retributionem
ipfius expedare delectamus

Nicola Postq̄ petijt diuini
nam directionem
inter deua huius vite. hic cōseqn
ter petit offendiculi remotionem
quod i vita recta potest impedire
hoc est peccatum prepediens a re
ctitudine vite. Ad hanc autēz remo
tionem impetrandam allegat pri
mo misericordiam diuināz dices.

Remissere miserationum tua
rum domine a misericordiarū tua
rum] **M**ia proprie loquendo est
actus interior miserrantis. misera cō

no effed? exterior. Et utruq; sibi
postulat populus cristian? largi
ti scilicet aduz misericordie diuine
qui est idē quod ipse de? a effaim
eius qui recipitur in eo cui? mise
retur. **I**ez cassi. [que a seculo sit.]
id est a principio mundi. **N**ūq; ei
sine illis fuisti qui etiam peccatez
hoiem vanitati quidē sed in spe sū
iectūz tot tantis q; creature tue cō
solationibus n̄

Quēta deseruisti. **N**ic iuuentu
tis mee. id est peccata ex passiōe
cōmissa quia passiones carnales
dominantur tempore iuuentutis

Cassi delictum quidaz volūt
dictum q; ab eo q; viam linquat
equitatis : non tamen in summa
criminum prauitate versetur. **D**e
lictum est enim: auidius cibum su
mere. cachino in cōpetēter resolu
oiosis verbis opam daē et ceterā
huiusmodi. q; grauissima q; morta
lia non videntur esse peccata. s; tū

cōstāt esse prohibita. **I**uuentutez
no non tantū floridā etatez p̄su
it sed precipitationis audaciam:
Qam multi iuuenes morum grā
uitate maturi sunt. **E**o uerso qui
dam senes leuitatis crimine macu
lantur. **U**et ignorantias meas. id
est peccata ex ignorantia cōmissa
quia multa facimus que mala eē
nescimus. **N**e memineris. ad me
punendum in futuro iudicio tuo
ea refer.

Nico Sed potius
uādo **Nico** scāidum miseri
cordiam tuam memento mei tu
remittendo mibi culpam a dando
gratiam. **P**ropter bonitatem tuāz
dñe. a non propter meritūz meū
Hugo Sicut dicitur in glosa
differentia est inter
misericordiam deā bonitatz eius
quia misericordia est q; fit miseris
bonitas ē q; impedit oib; cōis.

Ouicis a red? dñs. **I**n misericors
dimittēdo p̄cā. **I**ust? **A** digna vlti
mo iudicio merita requirēdo. **I**ez
aug? **P**ropter hoc. **Q**uā dñs ē miseri
coris a iu

Nico **L**eges dabit
stus **Nico** **A**linquentib;
in via. vite presentis que lex est
vt si vere peniteant misericordiaz
consequantur. **S**inautem eternali
ter puniantur tanq; sua misericor
dia abutente. **I**oziget mansue
tos. id est in animo placidos. **I**n
iudicio. **I**n preceptis iudicialib;
seruandis per que homo bene se
habet ad pro. **I**erō. **L**ocabit
rimum.

Iero **M**ites vi
as suas. vt videlicet deum ex toto
corde diligāt. **C**assiodor?

Dna nit
iniam 2
impacio 3
My...
...

Delictum
...

manu... qd... manu... manu...
Dra me... mites =

Intra manus a mites videtur
e distantia. **Mansueti** dicunt qsi
manu consueti. hoc est tolerantes
iniurias non red dentes malum p
malo. **Mites** sunt q nulla furoris
accensione turbantur sed leuitate
aiugit pseuerat hos docet vias
suas de qb? subdit **Quere se vie**
domi **Rico** opus eius q sunt
m **Rico** qd amvie deuenie
di m cognitione ipsius L mia a ve
ritas L iusticia qz licet m aliqb?
ei opib? magis appareat mia ei?
vt m pmiatione scou. tn est ibi ec
iusticia m qntu deus ordinauit q
p ta lib? opibus reddetur pmiuz
eternum p qd dicit apl'us. ij. ad
chorin. x. bonu certame certauit cur
sum osummau. fide; seruau. io re
posita e m corona iusticie qm red
det mihi de min? m illo die iustus
iudex Et similiter licet i aliqb? opi
bus plus appareat iusticia: vt m
damnacone maloru tn ibi est mi
sericordia in qua tu punit citra co
dignu quia tanta est offensa qua
tus ille qui offenditur. Et ideo m q
habet peccato mortali m curritur de
rigoe iusticie pena infinita. Et hee
vie manifeste sunt **Requirētib?** L
id est custodientibus **Testamen**
tum eius L id est lege; a deo data
Et testimonia eius L id est monita
prophetarum a apostolorum ipfi
us. quod apparet per experientiaz
diuorum beneficiorum q vniu
serie domini sunt misericordia et
veritas a hoc bene consonat littere
Jeronimi iuxta hebreu que sic ha
bet **Omnes semite domi misericor**

dia et veritas his qui custodiunt
pactum eius a iustificationes ei?
Deinde concludit populus fidelis
petitionem suaz de remissione pec
catorum dicens **Propter nome**
tuuz domine L id est propter declara
cionem bonita **Casto** Vel q
tis tue **Casto** dicitur
est Iesus quod lingua nostra h. e.
pretatur saluatori L **ppicialeris** . pec
cato meo L ipsum remittendo
Rico L multum est enim L id
est excedens facultate;
vtutis mee ad satisfaciendum qa
de nullo peccato pot ho satisfacere
nisi ex dei dono. Nulluz enim op?
satisfactoriu absq diuina gra fem
Cast Deinde ostendit qs ticut
aut quali qs munere gra
tulek cum **Rico** L **Quis est**
dicit **Rico** q ho timet de
minu L sic patre tiorie filiali. **Legē**
statuit ei L scilicet legem diuina a
legem nature L **in via qua elegit** L
Hugo qz homo eligit viam
qm vult siue viaz vite
vel viam mortis sicut dicitur. ecc.
xv. **Ante hoem** vita a mors bonum
a maluz qd placuerit ei dabit illi
Nicolaus id est i potesta
te eius est ad bo
num tendere et a malo dedinare L
Tero Simile huic p moyse ad
pplm ptestat dñs dices
Ece hodie statui ante oculos tuos
ignea aqm. bonum a malu vita a
mortem. elige vita a viues **Fi**
ma eius m bonis demoabit L h
est i pmijs futuris si elegerit vita
L a semen eius L id est opus qd h

quod... manu...

no

Ante...

quod... manu...

sancte viuendo seminauit. heredabit terram. id est possidebit
vita perpetua tanquam hereditas
sua. **H**ermani **Casti**
est dominus timentibus eum. ti-
mor humanus diffidentia; fuit
diuinus autem spei firmamenta dedit
Hugo quia ipse timor domini
stabit a firmat cor in
domino. Vnde dicit gregorius. An-
cora mentis pondus timoris. timor
domini fiducia fortitudinis. et testa-
mentum ipsius. scilicet dei promissi-
one. ut manifestetur illis. timentibus
deum; in presenti per fidem.
et in futuro per spem. Et quia tota
tanta expectat populis fidelis a do-
mino iohannes subiungit. Oculi mei iu-
riores scilicet intellectus et affectus. In-
tellectus per cognitionem et affectus per desi-
derium. semper ad dominum respiciunt.
Iero Quoniam ipse euellet de laqueo
diaboli pedes meos. et
sensus meos a quo prius per vo-
luptates seculi **Hugo** facile
capiebar **Hugo** enim
euadit laqueos in terris qui semper
habet oculos in artibus. **R**espice
tu domine in me. pietatis
Me affectu. quia miserere mei. in
effectu. quia **Hugo** id est non
unicus. **Hugo** per plura
distractus sed in unitate permanens
nec diuisus ad multa querenda quod
vna; peti a domino. et pauper sum ego.
Casti et a mundi illecebris
segregat; nullaque se-
culi abiectione refectus. **T**ribulatio es
cordis mei multiplicata fun. t.
Glosa id est tot sunt calamita

tes mundi quod earum anxietas per-
uenit ad **Hugo** **T**ribulatio
cor. **Hugo** iustus intus
in corde propter mala aliorum. et pro-
longatione etiam exilii. et ex dila-
tione patrie celestis. de necessita-
tibus meis **Gre** xx. libro mo-
erue me. **Gre** ratius. Natu-
ra humana condita est sed ad in-
firmitatem vicio proprie volunta-
tis lapsa in calamitate; cecidit quod
pressa innumeris necessitatibus ni-
hil in hac vita nisi vnde affligere
inuenit. **C**rebro enim seductus omnis
occasione inuenta dum necessitati
debita reddimus voluptatis vi-
tio deseruimus; et infirmitatis
relamine ante discretionis oculos
excusatio nostra se palliat ac qua-
si sub patrocinio explende utilita-
tis occultat. Vnde sancti viri in omne
quod agunt studiofissima intenu-
one discernunt. ne quid plus ab eis
nature sue infirmitas; quam sibi de se
exigat. ne sub necessitatis nomine
in eis vicium voluptatis exerceat
At contra reprobi gaudent in his
corruptionis sue necessitatibus. quod
nimirum eas ad usum voluptatum
torquent. **C**um enim reficiendis di-
bit corporibus nature seruiunt per
delectationem gula in voluptatis
ingluuiem descendunt. **C**um tegē-
dis membris vestimenta querunt
non solum que tegant. sed etiam
que extollant. et per colorem o-
culos seducant. et etiam contra tor-
porem frigoris non solum que mu-
niant sed etiam que per molliam delatent
et tactum mulceant expectant **Necessi**

tatis enim causam in vsum voluptatis vertere quid est aliud quam miserere infirmitatis sue squalorem viciorum faciat. **De** quibus necessitatibus vir iustus postulat literari atque sub

Hugo **U**ide lid est bit propitius respice humilitatem meam si corbis contricione et laborem meum et labore corporis in satisfatione **Augustin** **E**x his sacrificiis placatus dimitte vniuersa delicta mea lid est omnia peccata mea que per infirmitatem vel huius vite caliginem admitto **Sequitur vox ecclesie**

Cassi **R**espice inimicos meos pro ipsis orat ut redeant et conuertantur quia quos ille respicit sine dilatione conuertit sicut in euangelio petrum dominus respexit ut fletet **Et** quia multorum perditio sine maximo dolore non potest sustineri subiungit quoniam multipli

Augu non solum foris sed et intus in ipsa ecclesie communione non desunt inimici et falsi fratres et obio iniquo oderunt me quia oderunt me diligentes se a hoc est odium non equum **U**bi amam meam ne declinet ad imitationem eorum et eccie me a perplexitate qua michi miscetur non confundar si forte insurgunt aduersum me quoniam speraui in te quia nullus sperauit in domino et confusus **Cas** **I**nno ceteris est **Cas** qui nullis mundanis conuersationibus polluitur

tur **U**bi redi **I**n domino munere a peccatoribus sunt laqueis absoluti adherere michi **Aug** id est non tantum presentia corporali sicut mali miscentur michi sed in consensione cordis in ipsa innocentia et rectitudine vite michi adherent **Et** non descei ut imitaret **Cassio** **Q**uasi malos inuente **U**bi propter te passus sum frequenter in hoc mundo **Augustin** **E**xpectans ventilationem ultime messis tue id est iudicium extremum in quo malos segregabis a bonis

Utra de isrl **U**bi plm tuum que ppasti ad uisionem tuam **Lex** oibus tribulacionibus suis **corp** alibus et spiritalibus non tantum quas foris sed etiam quas intus tolerat **Cas** **A**ubiam? quemadmodum adhuc in angustiis huius mundi posita in hoc psalmo a d liba torum domet ecclesia. et desinamus tribulaciones nostras ipacietet se tre tuaz ipaz in rem constat pro nob grauissimas angustias **Col** **S**tudeam? sustinere **Col** itaq karissimi amias nostras ad deum leuare fiduciam nostram in ipso ponere. huiusmodi et alta eius mandata discere ut in eamur in uitate dirigi a sapiaz ipaz que deus in mente intueri ac per eius misericordiam a delictis iuuentutis et ignorantie exuamur ut mansueti et mitres sanctas uias misericordie ueritatis sequeamur. atque emendati per propiciatorem deum a quotidiano peccato timeamus eum **S**icque in uia quam christus constituit possideamus legem gratie eius per quam in bonis demoremur

a hereditate pfeamur etoena In
tram habentes deum protectores
ad quem mites oculos dirigam9
donec eleuemur de laqueo huius
mundi a per suam misericordiam
a cunctis tribulationibus liberati
contemplari mereamur cum gau
dio in sua maiestate dominum no
strum Iesum christum cui cum
patre a sancto spiritu est honor a
gloria in secula seculorū Amen

Judica me do
Titulus psalm9 dauid
Glosa Pet 58 n̄

hic christus qui est mediator in
ter deuma hominem sed vir p̄cūs
qui petit in futuro se paria malis
loco: a quibus in presēti vita se iun
gitur merito Intentione mon9 vi
tare cōsorcia iniquorū a iūgi iustis
q̄ ex diuidu moēs formāt Vñ dicē

Judica me
domine **Hugo** iudi
cretionis a diuide me a malis.

Cassio piculosa quidem in
dici9 videtur esse peti
cio sed sequestratio malorū que
fit in examie dōmīni. cognoscitur
a bono merito cōmpetenter optat
Quapropter non hic detestabilis
arrogantia meritorum s̄ iusta pe
ticio fidelis seruientis vt sequestre
tur a pessimis vt non cum ipsis ha
beat portionem petiē Postulat ee
go vir iustus dei iudicia quia cer
nus erat de eius misericordia.

Hugo causam vero sue peti
tionis subiūgit dicēs

quoniam ego in innocentia mea
ingressus sum: viam iusticie.

Augusti9 id est qm̄ p9 mi
sericordiam qm̄
tu mihi dedisti innocente mee ha
beo aliquod meritum cuius viā
custodini: Et propter hoc: in dōm
no sperās: a non in me: n̄ infirmabor

Hugo corpore videlicet cōsti
tutus inter peccatōes
perseuātō in bo
no opere **Collecto9**

Translatio hebraica habet. Judi
ca me deus quia ego in simplicita
te mea ambulauia in deo confidēs
non deficiam **Proba me de mie**
a tempta **Cassio** Cur iste vir
me: sanct9 petit

se debere temptari cum in domina
oratione sit positum. Ne nos iud
cas in temptationem. Sed scien
dum q̄ due sunt tēptationes vna
domini qua bonos tēptat vt eos
competenter erudiat. Altera dya
boli que semper ducit ad mortem
de qua precamur liberari ne in eis
partes inducamur. Bene ergo
vir sanct9 petit dicens Proba me

a tempta **Gregori9** vii li
me
mora
lium ac si aperte dicat prius vires
respicit. a tunc vt ferre valeam tē
ptari p

Cas Hoc enim non p̄
mitte **Cas** sumptue dicit s̄
emē dacōis grā fieri postulat Nā
qn̄ ille p̄scrutatura tēptat. facit
nos intelligere p̄cām nostrā a ad
frat9 penitētie puenire. Alio qn̄ si
nil a nos in hoc seculo adūsitatē omo
neat r̄linqm̄9 s̄b negledū ea p̄ q̄b

Handwritten notes in a later hand:
Deo dicit non q̄b
Deo dicit non q̄b

fatiffacē. **Nicol** Et q̄ ad p̄fca; debem? **Nicol** innocētia; re q̄ ritur mundicia cordis a corporis. **Iero** subditur. vre renes meos. p̄ seruando me a peccatis carnalib⁹ a cor meum. preseruādo me a peccatis spiritualibus. Deinde ostendit cur temptationum picula non timebat. **Quomā** misericordia tua. ante oculos meos est ipsam iugiter me. **Augustinus** bitando qua me ab talem vitam perduxisti a compla. **Cassi.** Complacere cui sanctis domini eternam gratia; p̄ mereri in veritate tua id est in te qui es veritas. Deinde enumerat q̄ domino largiente pegit vñ se placuisse testatus. **Iero** Non se di est dicens. **Iero** cum concilio vanitatis: id est non sum conuictus his qui de terrenis cogitat semper a lo. **Cassio** Fieri em̄ quntur potest vt homo sanctus casu aliquo veniat ad consilium iniquorum vbi vel i congrua vel vana referuntur h̄ cū talia cognouerit neq; cū eis sedet neq; delectatione aliqua commoratur sed p̄uū studiu; aut dissuadet aut deserit. Quapropter a; se prius negasset sedisse cum malis modo p̄fitetur se non introisse a; pessimis dicens. a cū iniqua gerētibus non introibo. Ante enim tractatum ipsorum vitauit a postmodum facta deseruit. Introitur ad scetus cū aliquis audacter incipit. **Dunc** introitum vit s̄ct⁹ a sua cō

sciētia proficitur alienuz. **Adiū** ecclesiam id est congregationem a societatem. **malignantiu;** **Iodi** um significat diuisionem: sicut in amore collegium. **a** cum impijs non sedeto. **Superius** dixit se in vanitatis consilio nō se disse. **mō** p̄ fitur se cum impijs non sedere. **Vani** sunt qui caducis inquisitionibus occupantur a in superflua narratione tempus consumunt. **Impij** autē; heretici sunt qui q̄stionib⁹ perfidis scripturas diuinas deprauare contendunt. **Hos** ergo vtrosq; iure monet esse fugiēdos quia illi superfluitates diligunt. **Isti** tela peruersitatis infigunt. **Quato** inter innocentes man⁹ meas potest talia loq̄ qui caput suum sequitur christum qui terrena despiciat a celestia concupiscat sicut apostolus ait. **Postra** conuersatio in celis est. **Spiritualiter** manus lauat: inter innocentes quis quis adus suos lacrimabili satisfactione diluerit a facta prop̄a studio bone conuersationis emēdat. **Nicolaus** Per man⁹ autem vite significatur opera eo q̄ manus est organum organorum vt dicit in iij. de anima. **Per** hoc vir sanctus petit sanctitatem vite que requiritur in cultu dei: ideo subditur. **a** circumdabo altare tu. **Collect** vbi a um domine. **Iero** immolatur hostia cor poris crist. **Et** vox laudis a populo christi auditur atq; mira. **Cassi.** Que bilia di narrant. **Cassi.** in

laure manu
partij p̄uū p̄uū

sanctarum celebratione missarum
beata canit **Aug⁹** **M**ali ei al
ecclesia. **Aug⁹** tare h^o vi
sibile tagut idigma tolerat de^o pa
ti iniuria ad tempus sua sacramē
ta. sed est altare quod non ample
ditur nisi ille qui lauat manus in
ter innocentes. fact⁹ est a ipse in oēs

Collectio De quo legitur i
missa **I**te hec p
ferri per manus sancti angeli tui
in sublime altare tuum in conspe
ctu diuine maiestatis tue. **Hoc** al
tare cir **Augustin⁹** **V**bi
cūda **Aug⁹** offeris
vota de minor vbi pces fundis vbi
conscientia tua pura est vbi dicis
deo qui sis a si aliquid est in te qd
displiceat deo curat ille cui confite
ris **Hoc** faciam **U**t audiam vo
cem laudis **A**udire vocem laudis
est intelligere in tus videlicet qe qd
in te mali est de peccatis. tunc est.
a qe qd boni i iustificatioib⁹ si e L
a enarrem vniūsa māabilia tua]

Iero id e qe quid boni agam⁹
a deo reputetur esse. et
quicquid mali fecimus a nobis.
sic laus dei perfecta est. laus boni
nis imperfecta. **Hugo** **M**ūda
Alitē.

Hugo **M**ūda
to ope
ra mea penitēdo a confitendo a cir
cūdato altare tuum id est mentē
meam a conscientiam meaz circū
spiciam a discutiam in qua tanq̄
in altari offertur deo sacrificiū spi
ritus contribulati **Et** **Hoc** faciam
Ut audiam vocem laudis id est
vt intelligam audiendo sacraz scri
pturam in qua laudatur deus ab

quod debet precedere iudicia dis
cussio a preparatio mentis quia sic
dicitur sapientie. **I**n malinola⁹
animam non intrabit sapientia
dei. **Et** intellecta sacra scriptura enar
rem vniuersa mirabilia tua. q̄ p
nobis passus es a resurrexisti a q̄
iustificas impium; resuscitando
animam a morte que in sacra scri
ptura continentur. **D**omine dilexi
de coem domus tue. **S**ic est ecce tue

Castio **D**ecorem dicitur a n̄
pulcritudinem pari
etum aut ministeriorum preciosis
simos apparatus sed ipso r̄u a du
um beatissimam qualitatem qui
bus gaudet ecclesia. videlicet in
psalmorum iubilatione. i precum
sanctitate. in christiani ppli hui
lima deuotioe. **L**ocum habitacō
nis glorie tue. **D**icendo enim ha
bitationis locum; humani peccatoris
significauit archanum. **E**st ergo
mens sanctorum locus habitacō
nis in quibus deus habitare cog
noscitur **S**icut dicit apls. **T**ēplū;
dei sanctum est quod estis vos. **E**t
mirabiliter subiūpit glorie tue q̄a
vbi cūq; habitat: gloria est. **G**lo
riofum enim efficit quicquid iha
bitare dignat. **E**t ab hospitis me
ritis crescit hospicij magnitudo de
inde vir sanctus iuste rogat ne cū
impis anima eius pereat in futu
ro iudicio cū quibus hic commu
nem non habuit actionē. vñ dicit
Hugo **N**e p̄bas. id est ne
perdi permittas. **C**um
impis deus. id est cum infideli
bus qui oderunt animam meam

Handwritten marginal note in the top left corner.

que dilexit decorem domus tue
Calliod Merito enim ab eis
a quibus ihc se diuisit et cum viris
sanguinum vitam meam. Sang
uinum enim viri sunt christiani q
caenali ter viuunt a nulla iussa ce
lestia concupiscunt. **De quib9 sub**
dit exponendo sint qles dices. In
quorum manibus. hoc est in ope
ribus eorum. iniquitates sunt

Hugo id est qui operantur
peccata quia peccati
est iniquitas. dextera eorum reple
ta est munere
Jeronimus
est munus a lingua videlicet fauor
humanus Et est munus a manu
a rebus videlicet terrenis Et e mu
nus ab obsequio videlicet seruici
um in debite in **Calli** et cōfide
pensum

accipientes iudices vniuersaliter
expeccantur. Nam et qui iusticiam
vendit muneribus dextera replet
Et qui nocentes absoluit dextera
suam munerum acceptione reple
uit. **Isti** tales de dextera per qm vi
ta eterna intelligitur faciunt sibi
finis **Augustinus** quia
tra **Augustinus** quod
eis ab obtinendam salutem eter
nam datum est. hoc ad accipiēda
huius seculi muneā conuertēūt
existimantes questū id est rei ali
cuius acquisitionem eē pietatez

Calliodorus et licet il
li accipiē
do fallaciter gaudeant dextera; su
am munerib9 fuisse repletā tamē

Hugo **Go** at in innocētia mea
p studiū sancte vite. ingressus hū
viā veritatis a iusticie. **Edime me**
p pccū sanguinis tui.

Augustin
a miserere mei. sic qm periculis
huius vite misericordia tua n me
deserit **Calliodorus** **Pes me**
rat **Calliodorus** **us** stetit
id est stabit. in directo. id est in via
mandatorū tuorum que recta sūt
a rectos faciunt obediētes. in ec
clesijs hoc est in congregationib9
fidelium. benedicam te domine.

Augustinus benedicere
dominum
in ecclesijs fratres est sic viuere vt
per mores cuiusq benedicatur de
us Nam qui benedixit domino lin
gua. et factis maledixit non in ec
clesijs benedi **Calli** **Confide**
re
cat domino **Calli** mus karis
simi qualem nobis formaz vite re
ligiosus iste tradiderit. Dicit enim
ideo se hic visitasse pessimos ne in
iudicio domini cum malis possit et
se sociatus ammonens vt iniquo
rum consortia fugientes. fidelib9
christi spirituali nos semper cari
tate iungamus quia ex diuturna
hominum conuersatione morum
semper trahimus qualitatez. Hoc
enim a vi9 psalmus ammonet cū
dicit **Discedite a me omnes qui ope**
ramini iniquitate. Hoc a in xvij.
psalmo dicitur qui ait **Cum san**
cto sanctus eris a cum peruerso p
uerteris. Quia ppē studiosissime hā
ram9 glōhū muneris aptūz qz colle
gium quod nos virtute erudiat. a

de desiderio diuine caritatis accendat
ne in retributione malorum meri
to iungamur pessimis qui colle
gium hic habere notuimus cum
malis **Collegio**. Compo
nis itaque vitam nostram in sancta con
uersatione quate? religionis ador
natis moribus ex opibus nostris
bonis glorificetur a benedictus piis
simus dominus noster. **I**hus christus
cui est honor et gloria in secula se
culorum Amen

Dominus illuminatio mea

Titulus talis est **In** finem ps da
uid prius quam limi **Glosa** **T**itu
retur.

est sumptus de historia libri regum
ubi legitur dauid ter fuisse iunctus

Nicola **P**rimo a samuele
in regem in domo
patris sui. in signum quod esset rex fu
turus sicut legitur primi regum.

vi. Secundo fuit iunctus in he
bron in regem mortuo saule ut ha
betur. ii. regum. ii. Tertio iunctus
super totum israel ut habetur. ii.
regum.

Iero Sed de istis tribus
v. iunctiombus me
dia ad istum pertinet psalmum

Hugo Naz sicut dauid post
primam et secundam
iunctionem multas tribulatio
nes a persecucōes passus est a sau
le rege et etiam a filio suo. sic cristi

anus post iunctionem acceptam i
baptismo in signum quod est futurus
rex in regno celorum. Et post se
dam quam accipit in confirmacione
multas patitur temptationes tri
bulaciones a persecutiones a dy
bolo mundo a carne a a suis inimi
cis quousque ad tertiam perueniat
iunctionem que datur in extrema
iunctione iam mortuus. vel migra
tus ab celeste regnum ubi in tran
quillitate pacis regnabit seculus
Ostendit ergo in hoc psalmo quan
ta qualia oportet hominem pati
ut vitam consequatur eternam.

Vnde tituli predicti talis est sensus
Iste psalmus dirigens nos in fine
consummationis future attribuit
dauid id est cuiuslibet penitenti. qui
psalmus ait de his que patitur ante
quam limetur tertio id est ante quam

iungatur christianus iunctione
perfecta que erit cum percipiet reg
num eternum de quo in fine huius
psalmi concludit dicens. Credo
videre bona domini in terra uiuen
tium. Loquitur ergo de se vir iustus

tanquam de militante dicens se domi
num timere a nullum alterum for
midare

Dominus illuminatio mea. il
luminans a docens me dauid
quod mihi non timet
am sui **Jeronimus**

Sicut oculi corporis illuminantur
unde dicitur est. Qui illuminat om
nem hominem venientem in hunc mundum

Cassio a salus mea in quo
corporis valitudinem a aie sospita

de o p...
de o p...
de o p...
de o p...
de o p...

tem. **que** **sergo** **timebo**. **jac** **si**
cau nullum hominē formidabo. qz
eccl. xxiii. dicitur. **Qui** **timet** **dnm**
nichil trepidabit. a non pauebit
qm ipse est spes eius. **dominus** **de**
fenfor **vi** **Auguſt** qz ipse re
te mee. **Auguſt** peltz oēs
impeius a infidias hostis mei. **La**
quo. **ergo** **timebo**.

Cast a nullo. **Tales** quippe i
terrogacōes p abnegacō
nibus accipiendas non dubiū ē.

Hu **Qua** **appropiant** id ē
accedunt **sup** **me**. v con
tra me **nocentes** **vt** **edant** **carnes**
meas. **pleq̄ndō** **tūc** **nō** **timebo**.

Auguſt quia finit̄ carmb?
spūs ero aſpiritalis
dein pbat q nullū timē debuit d.

Iero **Qui** **tribulant** **me** **inimi**
ci **mei**. **demonēs** **vel** **pleci**
tores **ipſi** **ofirmati** **sūt** **a** **cecidit**.

Cast **Nam** **pleci** **tores** **qui** **for**
midari **poterāt** **subruerūt**

Quis **vogo** **timor** **erit** **quando** **poti**
illi **cadūt** **qui** **impugnare** **videbā**
tur. **Non** **enim** **illi** **qui** **passionib**
premūtur **sed** **illi** **magis** **corruunt**
qui **innocentū** **sanguinem** **deuora**
re **se**

Aug **ptegitur** **impe**
ſtiant **Aug** **rator** **ſcutatis** **a**

non **timet**. **ptegitur** **mortalis** **a**
mortalibus **a** **ſecurus** **est**. **ptegit̄**
mortalis **sub** **imortali** **a** **timebit** **a**
trepidabit. **Nequa** **q̄** **Quanta** **aut**
ſiducia **delebat** **eē** **i** **eo** **q̄** **iſta** **dicit**
audit. **Si** **oſtāt** **aduerſū** **me** **ca**
ſtra.

Iero **fortitudo** **demonū**
vel **perſecutorū**. **nō** **tū**
nūc **cor** **meum**. **Auguſt**

quia inimicus non auferet ſpiritalia
miſi tu dimiſeris. a q̄ſquis au
fert temporalia te donate potesta
tem auferet. **Permittetur** **autem**
ad **penam** **noſtram** **aut** **ad** **proba**
tionem. **Si** **exuegat** **aduerſū** **me**
prelium. v **perſecutio** **huius** **ſeculi**

Iero **aut** **pugne** **demonū**. **Lim**
hoc **ego** **ſperabo**.

Hu quia ideo permittit me do
minus pleq̄ a tēptari. vt
me adiuuet a meritū adquirā reſi
ſten.

Auguſt **Vel** **in** **hoc** **ego**
do. **Auguſt** **ſperabo** **vim** **hac**
petiōne **quam** **cogito** **figam** **ſpez**
meam. **De** **qua** **ſubditur** **Quam**
peti **a** **domino**. **Quē** **est** **illavna**.
vt **mhabitem** **in** **domo** **domini** **ōni**
bus **diebus** **vite** **mee**. **Hoc** **est** **in**
vita **eterna** **vbi** **ſemper** **maebim**?

Quid **autem** **est** **quod** **deſideras** **in**
illa **domo**. **vt** **videam** **inquit** **volū**
tatem **Hugo** **id** **est** **videns** **fa**
domini **ciem** **domini** **in**
ea **legam** **voluntatem** **eius**. **Trāſ**
latio **hebrayca** **habet** **vt** **videam**
pulcritudinem **domini**

Auguſtin **vt** **ſemper** **cō**
templer **eam**.
a **nulla** **moleſtia** **contingat** **con**
templantem. **nulla** **ſuggeſtio** **a**
uertat. **Nulla** **potencia** **alicuius**
auferat. **Nullum** **inimicum** **paci**
ar **in** **contemplando**. **a** **perſeuar** **dē**
licijs **ſecur** **ipſe** **videt** **dnō** **meo**.
a **viſitam** **templum** **eius**.

Hugo **id** **est** **illam** **celestem**
domum **de** **qua** **dicit**
in **alio** **psalmo** **dn̄s** **reuelauit** **ōē**
ſa. **a** **in** **templo** **eius** **omnes** **dicit**

hinc est dicitur
vnde dicitur
in templo eius omnes dicitur
et vnde dicitur

gloriam. Et loquitur hic propheta a simili amicorum qui se invicem visitant. ut invicem congaudeant. Sic in illo templo videbimus felicitatem sanctorum. ut inde congaudeamus eis. Ut autem illuc perveniam unde michi promitto. **Quoniam abscondit me in tabernaculo suo.** id est in fide humanitatis sue.

Jeronimus Tabernaculum divinitatis humanitas christi est. De quo dicit in alio ps. In sole posuit tabernaculum suum in die malorum.

Augustinus Hoc est tempore temptationum quibus humana vita subiacet.

Jeronimus non quod dies mali sint. sed in nostris operibus mali dicuntur. sic dicit apostolus. quoniam dies mali sunt

Hugo [protegit me] a metu a periculo [in abscondito tabernaculi sui] id est in fide divinitatis sue abscondite sub tabernaculo carnis.

Col. Abscondimur in nobis a patientiam passionis eius imitamus a protegimur in secreto divinitatis eius contra procellas temptationum. quando a terrenis desideris a curis superfluis elongati gustamus per contemplationis desiderium quod suavis est dominus. Unde apostolus ad colosenses. tertio videns discipulos contemptis terrenis omnibus in secreto divinitatis absconditos ait. Mortui estis

a vita vestra abscondita est cum christo in deo. Unde subditur.

Hugo [In] In petra. id est in christo [ex] exaltauit me. quia in ipso a per ipsum ascendit de virtute in virtutem. Et hec exaltatio fuit secundum mentem. Unde subdit [a] a nunc in presenti vitali exaltauit caput meum. id est mentem meam [super] super inimicos meos. Itaque deones quod appetit a motus carnales

Jeronimus qui me sepe humiliabant. ne celestia contemplerer. **Calliodorus**

Supra quos mens nostra decetera erigitur quoniam dei beneficio pura servatur. De curis beneficiis que de futuro a in presenti se cognoverat accepisse. nunc gaudium suum mirabili narratione describit dicens.

Circuii [per] persequendo omnia opera tua in anima mea: que omnia

clamant ut te laudem. **Augustinus** Circueat te laudem animus tuus per universam creaturam. vnde

et clamabit creatura. Deus me fecit. Vides celum terram. diversitates germinum a multitudinem animalium. nichil relinquant in celo:

in terra in mari. omnia resonent laudem conditoris. Insuper conside

ra in orbem credentium in christum a in eo quod pro nobis temporaliter deus nascendo a mortem pa

ciendo humiliatus est gaudens. **Immolavi in tabernaculo eius.** hoc est in sancta ecclesia hostiam sacrificiorum. id est in ineffabilis laudis cantato

a psalmum dicam domino.

Tabernaculum

quod promissum est et per gratiam
viam ad deum

Callio Cantare est sola vo
ce laudes canē. Psal
mum dicere est gloriā dñi tonis
operibus predicare. Cantare em̄
a psalmum dicere est hostiā voci
ferationis vel iubilationis. sicut
translatio Romana habet.

Hugo Sequitur oratio in
sti viri cum dicitur.
Exaudi domine vocem meam
qua clamaui ad te. Deuote orando
vt inhabitem in domo tua celesti.
L. miserere mei et exaudi me.]

Calliodo Iterum rogat vt
exaudiatur nec
desiderio suo adhuc satisfaciāt: ni
si hoc frequenti supplicatōne roga
uerit. scilicet quia diuinarum rerū
nulla facietas est. sed quanto pl⁹
gustatur dominus: tanto sua uis
appetit. sicut in alio psalmo di
cit. Gustate et videte quoniam su
auis est dominus. **Ubi dixit cor
meum.** Cor desiderium tacitum p
dit. quod plus audit diuinitas q̄
populorum tonantissimas voces.
sicut moysi dicitur. Quis clamas
ad me. cum locutus aliq̄s n̄ legat

Hugo **Exquisiuit te facies**
mea. Id est extra om̄i
a alia quesuiit te mens: seu volun
tas mea. L. faciem tuam domine re
quiram. Id est presentiam tuam.

August Vt gratis te dili
gam. quoniam p
ciosius aliquid non inuenio

Gregori Quia enim ani
ma ad deū ap
petendum a habendum facta est:
quicquid deo minus est ei non suf

ficit. Deo huc illucq; agitatur: et
ab vnaquaq; re fastidio replente
remouetur. **August** in libro
vnde **August** confessi
onum ait. Inquietum est cor no
strum donec requiescat in te

Calliodo Faciem enim do
mini requirit q̄
se sancta conuersatione tractaue
rit. quales sunt illi: de quibus di
ctum est. Beati mundo corde. quo
mam ipsi deum videbunt.

Hugo Quanto enim deside
rat magis aliquis
deum videre. tanto magis timet
eum amittere. Deo petit non sepa
rari a deo dicens. **Re avertas fa
ciem tuam a me.** michi gratiam
tuam in presenti. et presentiam tu
am in futuro non denegando. L. ne
declines in ira a seruo tuo.]

Calliodorus Illis em̄
dominus
creditur itasci: qui in iudicio suo
infelici segregatione damnandi
sunt. Rogat ergo ne tunc declinet
ab ipso dominus. quando sanctis
vultum sue maiestatis indulget.
Uomo carnalis deum timet: ne
peccatis suis exigentibus aut sub
stantiam perdat: aut filios amit
tat. aut copia auri et argenti mi
nuatur. **Sanctus** autem vir hoc
tantum metuit. ne a vultu domini
reddatur **Augustinus**

Adiutor meus esto. Id con
sequendam illam vitam quam a
te petij: habitare vide licet in domo
tua: et faciem tuam contemplari.

Jeronim Ne dereliquas
me. neq; hic ne
q; in futuro. neq; despicias me de
us saluta **Augusti** domi
ris meus. ne de?
ne contenas q; mortalis eternum
audet inquirere. Om̄ pater me?
Nicolaus adam q; mater
mea. Ieva derel
iquerunt me. expositum miseri
is presentis vit. quia per eorum
transgressionem deriuatur ad oēs
homines peccatum originale. pro
pter quod habent promitatem ad
malum q; difficultatem ad bonum
dominus autem assumpsit me.
quia recurrentibus ad eum nō de
negat suum auxilium contra pro
mitatem ad malum q; difficultate;
ad bonum. Deo subditur. Legē
pone michi domine in via tua.
Lex dicitur a ligando ac si aperte
dicit. Ita me liga lege naturali q;
diuina vt non declinem neq; a de
xtris neq; a sinistris a via legis
mandatorum tuorum. La dirige
me in semita recta. per semitam
que artior q; rectior est q; via intel
ligitur via perfectionis q; contem
plationis: quam vir sanctus desi
derat ducē. Et addit. pp̄ inimicos
meos. id est propter demones q;
appetitus carnales: qui insidiant
tur bonis operibus meis. Ne tra
dideris me in animas tribulanti
um me. id est in voluntatem ma
lignorum spirituum michi adū
santiuz. vt aliquando cōsentia eis
Quoniam insurrexerunt in me te
stes iniqui. Demones enim de iu

sto eum innocencia requisiti falsuz
respondent. q; contra eos allegāt
Sicut sathan interrogatus de ino
centia sc̄i Job falsuz respondit. q; cō
tra eum falsum allegauit dicens.
Nunquid frustra Job timet deuz.
q; mentita est iniquitas sibi. quia
sathan mendax est q; pater eius
qui est inuentor mendacij vt dici
tur **Johannis octauo**.

collector Et quoniam iust?
ex fide viuūt vir s̄a
dus inter huius seculi mala con
stitutus orationem suam in fide q;
spe concludit. **Hugo** Crede
dicens.

Hugo videre.
id est me visurum. bona domini
electis repromissa. In terra viuē
cium. id est in vita eterna.

Aug bona domini dulcia im
mōtia: incomparabilia
sempiterna. q; incommutabilia q;
quando vos videt. Et uet me domi
nus a terra morientium: qui pro
pter me non debignatus ē suscipe
re terram morientium. et mori in
ter manus morientium. Talia su
spirans iste fidelis laborans dix
it. perichitans dixit inter magna;
turbam temptationum constitu
tus. q; de misericordia domini con
fusus. **Audiamus** q; nos vocem
domini de super exhortantis q; con
solantis nos. **Audiuit** enim gemi
tus nostros. vidit suspiria nostra
Intuitus est desiderium nostrum:
q; vnam petiōnem nostram. per
christum aduocatum libenter ac
cepit. q; donec peragamus istam
peregrinationem. quia dilatus

est non ablaturus quod promisit
dixitque nobis. **Expecta** domini
qui verax est in promissis

Nico ^L viriliter age de bono
in melius proficiente
et confortetur cor tuum.

Cassiodorus Ne quasi lapsus
murmures: et te
bio fatigante desperes. sed confi
denti animo **Nico** ^L sustine do
et securus. ^L minū] paciē
ter tolerando discipline ipsius fla
gellum. quia ipse vulnerat a me
detur. percutita manus eius sanā
bunt **Job**

Collector Karissimi
quinto ^L mi iter
multiplices a se uentes temporal
vite angustias constituti: quid de
siderare delectamus et orare vir san
ctus in prefato psalmo nobis pa
tescit. Nos igitur exemplo istius
sancti viri dominus deum nostrum
in omnibus a super omnia formi
dare delectamus. quia ipse inter hu
ius seculi aduersa vnicum nostrum
est refugium: ecclesiam christi om
ni cum deuotione frequentare. et in
habitare desideremus a appetamus?

Gracias domino deo nostro de om
nibus beneficiis suis frequenter a
gamus. et assidua supplicatione
humiliter deprecemur clementiam
eius. quatinus ipso nos confortā
te pericula temptationum: et pro
cellas secularium fluctuum virili
ter et secure sustinere a transire va
leamus quo ad usque ad bona domi
ni in terra viventium percipiēda
nos vocare dignabitur ipse domi
nus noster **Ihesus** **Christus**. qui

est benedictus in secula seculorum
Amen

Psalmus xxxv.

A **D** te domine
damabo. **Titulus** huius
ps: psalmus ipsi dauid.

Cassiodorus Cum autem di
citur ipsi: nullū
alterum intelligi posse declaratur.
nisi ipsum mediatorem **Christum**
dominum qui per hunc totū psal
mum loquitur ad patrem in passi
onis sue conflictu constitutus. **Di**
xit enim dauid signare manu
fortis. Vnde tale nomen congrue
debit hic poni ubi passionis do
minice gloriosa certamina referunt

Augustinus Que domi
nus ihesus
videtur in hoc psalmo optare mi
micis. non malivolentiae votū est
sed denunciatio pene eorum.

Cassiodorus Notandū
est igitur
hunc psalmum esse tertium totū
qui passionem et resurrectionem
dominice sub breuitate commemorat

Glosa. Intentione monet
eos aduersa tole
rare: qui volunt cum christo re
gnare. christus itaque secundum quod ho
mo preponens se exemplum iu
stis humiliter orando ad patrem

A **D** te domine damabo de me
us. **Nicolaus** id est ex ma
gno affa
i. iij.

cordis oratio. Ne filias a me.

Jeronimus. Hoc ne me
dereliquas. reliquas
neq; taceas a me. Repetitio est eius
dem sentencie ad maiorem expres
sionem affectus. La assimilatoe
descendentibus in lacum. Id est in
miseriam huius seculi. que profu
ditati lacus comparatur.

Calliodorus. Precatur ergo
humanae cri
stine ab ea separet eternitas ubi
Jeronim? quia si diuini
tas ab ea recessisset similis nobis in miseria fuisset.

Calliodorus. Pulcher
rima q;
verborum est facta diuerfitas. Clamat homo ne fileat deus. quia nostro silencio ille tacet a nobis negligentibus in memoria eius non habemur. Contra si domino prestante respicim? respicit. si clamamus exaudit. si diligimus a amamur. Exaudi domine vocem deprecationis mee dum oro ad te. in passione mea. relictis enim discipulis recessit a orauit dicens. Pater si fieri potest: transeat a me calix iste.

Jeronim? orauit etiam crucis in cruce pro toto mundo. pro iudeis a p.

Hugo. Unde apostolis ad hebreos quinto. In diebus carnis sue preces supplicationes q; ad eum qui posset illum saluare facere a morte cum clamore valido a lacrimis offerens exauditus e. pro sua reuerencia. Idu exto. lo ma

nus meas. Extendens eas in caele. Lab templum sanctum tuum.

Calliodorus. hoc est ad ceteros homines facere consueuerunt. Nam desiderium postulancuz est. ut licet ubiq; deum non ambigat: de celo sibi auxilium venire confidant. Unde et in dominica oratioe dicimus. Pater noster qui es in celis. Ne simul tradas me cum peccatoribus. quia mortuum se nouerat merito petebat ne inferis tradita eius anima cum peccatoribus misceretur. Et cum operatibus iniquitatem ne perdas me. sicut aliquam cum ipsis habeam portionem. De quibus peccatoribus subditur: hys. Qui loquuntur pacem cum proximo suo. Iudeos commemorat: quos proximum suum vocat. quia ei carnis origine iungebantur. In quorum labijs erat pax cum dicebant. Magister scimus quia verax es a q; a deo venisti. a viam dei in veritate doces.

Jeronimus.

Malicia autem in cordibus eorum. cum dicebant interrogantes euz. Licet nobis tributum dare cesari an non. Qua illis secundum opera eorum. puniendo eos in die iudicij secundum merita eorum. ut quia te non intelligunt per beneficia: intelligant per cruciatu. Et secundum nequitiam adinventionuz ipoz.

Hugo. Id est secundum nequitiaz ab eis studiose inuentam dicentes eum sequatorem tempo

Plurimae hanc plura

Plurimae hanc plura

Opera d. Augustini
in opera p. l. v.

niacū; et mēta alia que ei false int
posuerit. **S**ecūm opa manuū ea
y tribuē illis] re pētio est eius
ad maiorem expressiōē maligni
tatis eorū] **re dē re**
tribuō; eorū ipīs]

August

q̄ p̄ veritate quam audiebant vo
luerūt fallaciam retribuē. fallacia
eorū ipsos fallat. **Q**m̄ n̄ intellexe
runt opera

Hugo .s. verbum
caro factū est. **Q**uod maius mi
rum est. **I**n opera manuū eius. .s.
visibilia: que faciebat miraculo
se mortuos suscitando: q̄ sanando
egros ipm̄ non intellexerunt

Casti

opera siquidē
domini fuerunt
vt doceret populum viam verita
tis q̄ archana fidei sancte incarna
tionis. reconciliaret hominē deo: q̄
tinus vbi non poterat viciata na
tura consendere dominice visita
nis munere perueniret. **E**t ne filio
dei vera docenti mens obstinata n̄
credere. **H**oc quoq̄ miraculorum
ingentium virtute firmavit vt qd̄
intelligerent iudei non posse cōem
hominem facere: hoc euidenter a
gnoscerent potentiam diuinitatis
implere. sed illi dementes du; tan
tūmodo hominem credūt: filiū dei
ipm̄ dici indignissimē ptulerunt

Hugo .p̄pter quos. **d**estruēs
eos. **I**n romanos in p̄
senti vel in futuro eternaliter. **E**t n̄
edificabis eos. **I**n postq̄ eos destru
eris per romanos. id est non ite
rum reduces eos. sicut reduci fue
rūt. **b**abylonia. **V**ade de ipīs in

alio psalmo dicitur. **T**anq̄ vas
figuli confringes eos. **V**as enim
figuli postq̄ fractum est nunq̄ re
integra

Casti

Sciens christus complenda esse
omnia que petebat gratias agēs
pater ait. **B**enedictus dominus
deus pater quoniam exaudisti vo
cem deprecationis mee.] supra dōcē

Jeromimus

Dōs adiu
tor meus.]
in passione. **E**t protector meus.] in
morte. **E**t in ipso sperauit cor meū.]
videlicet humanitas mea in diuini
tate. **q̄ ad iustus sū.]** vt resurgerē

Hu . **E**t effloruit caro mea.]
per immortalitatis clarita
tem in resurrectione que prius aru
erat et defloruerat: vilitate detur
pata in passione. **L**a ex voluntate
mea confitebor illi. **I**is est patri

August quia per resurre
ctionem meam nō tē
moris necessitate. sed libera volun
tate confitebuntur illi qui credunt
in me in quibus. quia ego sū ego
confitebor. **D**ominus fortitudo
plebis sue. **I**is est populi christiani
dimitantis cum dyabolo. in huius
vite difficultatibus. **E**t protector
saluationū christi sui. **I**is est eorum
qui per christū saluati sunt vt eos
sic saluatos p̄ fortitudinē bellicaz
immortalitate pacis ab vltimū p̄
tegat

Casti

Deinde oāt hu
manitas xpi p̄
populo christiano d. **S**aluū fac
populū tuū dñe.] que per mortem
meā redē. **E**t tene dñe.] illa tene dñe
i. iij.

Vas figuli
p. l. v.

Epistolam 20

atione qua electi in iudicio benedi-
centur. videlicet. **Venite benedicti**
patris mei [hereditati tue]

Hugo quā per corporis et
sanguinis mei miste-
rium in ecclesia cōgregauit de qua
dictum est in psalmo secūdo dabo
tibi gentes in hereditatem tuam.

Cassiodorus **Et** vt caritatem
suarū quā prece-
pit euidentius approbaret. **Iterum**
petit. **Et** rege eos. **ne** carnalia con-
cupiscant. neq; vias prauas eli-
gant deuiando a via iusticie. **Et** ex-
tolle illos vsq; in eternū. **vt** intel-
lectum scripturaru a in opere san-
cto intentione laudabili proficiāt
quatinus a terrenis vitijs purga-
ti ad eterna premia pducāt euecti

Nicolaus **Moraliter** iste
ps potest expo-
ni de quolibet fidei posito in afflictioe
corporali vel mentali: qui de uote
se petit diuinitus liberari a tan-
sentiens se a domino exauditu stu-
det ei deuote gratiarum actōnes re-
ferre.

Cassiodorus **audistis**
qua pietate iste psalmus conclu-
sus est. **Rogat** pro nobis qui ora-
tur ab angelis **Iudex** omnium crea-
turarum aduocatus noster est. **Et**
vt a morte potuissemus eripi ipse
magis elegit occidi. **Orauit** ante
traditionem suam de crucifixioe p-
pria a de resurrectione locutus est
Postremo pro fidelibus exorauit
vt qui ei meruerūt credere: eterna
benedictione delectant gaudere.

Jeronimus **Tu** ergo domine

rege et eleua nos ab huius mundi
miserijs quia populus tuus sumus
quatinus in hac vita que tibi sunt
placita facientes: ab hac mortali-
tate in immortalitatem te comitan-
te extollamur id est in celestibus ele-
uemur regnaturi cum sanctis tuis:
qui es benedictus in secula seculo-
rum. Amen.

Psalmus. xxviii.

Afferre domino
filij dei. **Titulus** huius ps
talis est. ps dauid in con-

sumatione
tabernaculi **Jeronimus.**

Quā archa domini de captiuitate phili-
stinoꝝ reducta est. pro qua multa
mala habuerunt dimissa est in sy-
lo: a dauid edificauit ei tabernacu-
lum in quo hortatus est populum vt offer-
rent sacrificia deo sicut legitur. **pa-**
lip. xvi. de aptissime figuraz xpi
tenet a archa figurā eccē. sic de
reduxit archā de captiuitate sic a cri-
stus reduxit archā hoc est scā ec-
clesiam de captiuitate. **de** ptate di-
aboli quā mundū p patrem originale
a diabolo captiuū suo proprio sang-
ne re-

Cassiodorus. **Tabernaculi** ei noie i-
demit **Cal.** hō mūdo posita deda-
ratur eccā q̄ contra carnalia vitia
bella gerens merito expeditional-
hitaculi nomē accepit. **Consuma-**
tio at tabernaculi perfectionē signat
eccē catholice q̄ iā per totū orbē p-
batur esse constructa. cū igit deo co-
gnosceret totius mundi terminos

Arg. 20
Enn. 10

ad fidem catholica p aplos spūs
sancti munere pducendos alloq̄t
vniuersitate: vt sacrificia ei deuo
ta mente pfoluant. dicens

Afferre dño .i. supple vsmeti
p̄sos v̄ corda vr̄a sancta pu
litate lucencia q̄d supra oē sacrifi
ciū pbatur dño acceptū filij dei
qui per regeneratōis grām facti
estis filij eius vt ait Ioh. in euan
gelio. **P**edit eis pt̄atē filios dei fi
eri hys q̄ credunt in noi e eius **S**e
quitur. **A**fferre dño filios arietū.
Arietes apli accipiendū sūt: q̄ tan
q̄ duces gregū in caulas dñi per
duxerūt populum christianum
filios arietū. **D**icit fideles: quos
ap̄stoli recta p̄dicatōe genuerūt.

Jero Ap̄stoli arietes dicun
tur. q̄ sicut arietes duo
cornua hñt ita ap̄stoli duo testa
menta pre

Hugo Prelati re
dicauerūt. **A**fferre dñi
filij dei q̄ hereditatē v̄ eccām quaz
suo sanguine adquisiuit possidet.
v̄ vicem dei tenent in terris. Sicut
bñs paulus ad. xx. dicit. **A**ttēdi
te vobis et vniuerso gregi in quo
vos spūs sanctus posuit ep̄s regere
eccām dei quā adquisiuit sanguine
suo. Etiam dicit sunt arietes p̄pter
duo testamenta que scire debent

August **A**fferre dñio glo
riam a honore. .i. vt
per opera vr̄a dñs glorificet a ho
noretur verbo et exemplo. **A**ffer
te dño gloriāz nomini eius.

Jero v̄ gloriose per vos nomē
eius v̄ p̄ps verbū dei pa
tris in cunctis innotescat. **A**dvrate

dñi in atrio sc̄o eius. .i. in eccā: **E**
in conscia vbi vnusquisq̄ ip̄m ad
tare

Callio **I**psa em̄ conscia
deb; **Callio** est aula regal et
habitatio spiritus sancti. sicut apo
stolus ait **T**emplū dei estis vos a
spūs sanctus habitabit in vobis.
Deinde p̄pheta de constitutōe eccāe
subdit vnde

Hugo **V**ox do
primo dicit. **Hugo** **V**ox do
mimi. **L**ib
ē p̄dicatio xp̄i sup aq̄s. **I**n sup iu
deos q̄ erant in fluxu vi cōz aq̄ em̄
p̄los fiḡnt. vt dicit apoc. xvij. **Q**uo
at p̄dicatō xp̄i sc̄a sit cōter ostē
dit d. **D**eus maiestatis intonuit
v̄ filius dei q̄ est rex gl̄e d̄ nute car
nis terribiliter p̄dicauit.

Cal **Q**m̄ die iudicij a gelenne
re p̄dixit. vt non tam loq̄ q̄ into
nare vi

Hugo **E**t non solū iu
deretur **Hugo** **D**eus h̄ a genti
bus p̄dicatio xp̄i timore; inuasit

Vn̄ addit. **D**ñs sup aq̄s mltas
v̄ sup gentiles q̄ dicitur aq̄ m̄ te.
tū q̄ de facili uersi sunt ad dñm.
sicut aq̄ de facili fluit. tū q̄ m̄ ti de
ipsis cōuersi sūt resp̄cū iudeorū cō
uersorū sicut dicit ap̄ls. ad ro. xi.
Cecitas ex p̄te contingit in isrl. do
nec plenitudo gētū intraret. **S**e q̄

Jero **V**ox dñi in virtute. **I**n vi
delicet miraculoz: qm̄ di
xit **L**azare.

Cal **M**erito vox do
Veni foras **Cal** **M**erito vox do
te eē dicitur cui nullis obstaculis
obuiat

Aug **V**ox dñi in
magnificācia

Aug **Q**m̄ magna opatur in sc̄is a p̄ ip̄s
Vox dñi in ostēdit credos.

Iero. Cedri dicuntur oēs subli-
mes et excelsi: vel superbi
Confringet illos aut hic per peni-
tenciam. aut in die iudicij in vindi-
cta. Confringentis ergo cedros &
humiliatis superbos repetit q[ui] La
confringet dominus cedros libani.]

Cedrus in libano
q[ui] est excelsus & tollit
Iheronimus / propheta

Cas. In libano autem tales in-
ueniuntur vt oēs altitudi-
nes arborum superare videantur.
ergo mundi isti? nobiles ac reges
qui reliquos homines tanq[ua]m hu-
milia fructuata despicunt virtus di-
uina confringit: quando paupes
& humiles elegit. Isti enim virtu-
te superantur. Illi in re diuicias su-
as aut cogitacionibus gemunt aut
turpi ambitione soluantur. Ponuntur
etiam cedri in bonam partem:
sicut in alio ps[al]m[us] dicit. Cedri libani
quas plantauit dominus. Et co-
minuet eos tanq[ua]m vitulum libani.]

Cedrus in libano
lib[er] 7

Sicut confringit vitulus de corni-
bus virgulta tenera. Ita christus
contriuuit iudeos: qui p[ro] suam supbi-
am singularē erigē iusticia; cona-
bantur qui. Et dilectus? filius patris
est secundum deitatem et propter in-
carnationē factus est. tanq[ua]m fili-
us vnicornium. Iudeorum; qui vni-
cornes appellati sunt p[ro] vna lege
quam habuerunt per qua[m] in supbi-
a se ex-

Augusti. [Vox domini
tollunt] Augusti. in iheronimo
] in diuidentis. flammam ignis]
v iracundiam persecutorū suorum
adeo furentem vt alij dicerent. Nū-
quid forte ipse est christus? Alij q[ui]
q[ui] dicerent non est sed seducit po-
pulum. christus itaq[ue] p[er]cidit hunc

infantum tumultum eorum vt alios
in caritatem suam traheret. alios i
malicia eorum relinqueret. Ite Je-
ronimus. vel quotidie in vno quo-
q[ue] nostro flammam libidinis vel co-
fessionem & gratiam sancti spūs
intercidit & per orationem sacerdo-
tis facit. **Hugo** [Vox domini co-
cessare.] **Hugo** auctoris deser-
tum. Id est commouentis populum
gentilem ad fide[m]; que erat desertum
tanq[ua]m sine lege et prophetis ad q[ui]s
etiam nullus predicator verbi dei
missus fuerat. La commouebit d[omi]n[us]
desertum cades. Cades sanctus le-
gis interpretatur. dixit ergo d[omi]n[us].

August. Celebrari faciat i-
gentibus conuersis
sanctū verbum scripturarum sua-
rum quod a iudeis non intelligenti-
bus dese- **Ieronim[us]** [Vox
rebat. Ieronim[us] domini
preparatis cecus.] & predicatorēs
& scōs viros q[ui] venena dyaboli et
sp[irit]us p[er]dōrum transeūt: & ab al-
ciora fugiūt & ad theoreticam vita[m];

Collector Vn[de] ter n[on] aie in li-
bro de contemptu
mundi an fructuosa via mundi:
& inambulabilis & facilius est p[er]-
uenire ad portū celestē sp[irit]us oib[us]
q[ui] ade- **Ieronimus** [La re-
ptis. Ieronimus. uela-
bit condensa.] quia obscura diui-
norum scripturarum siue misterii-
orum celestium per sp[irit]um san-
ctum patefecit eis. La in templo ei?
hoc est in sancta ecclesia. Omnes
dicent glo- **Augustinus**
ria m.]

Iheronimus
lib[er] 7
Cades
Ieronimus
Augustinus
Collector
Ieronimus
Augustinus

hoc est in ecclesia eius unusquisque
in spem eternam regeneratus lau-
dat deum pro suo quisque dono quod
a spiritu sancto accepit. **Dominus**
diluuium inhabitare facit.]

Cat. id est aquas baptismi si-
gnatas per diluuium quia
purgant animas a sordibus pec-
catorum sicut per diluuium purga-
tus est. **Hugo** Vel dominus
mundus. sanctos suos
in ecclesia quasi in archa noe con-
stitutos inhabitare faciet per dilu-
uium huius seculi illesos extra quoniam
nemo saluatur. [et] deinde [se de-]
bit dominus rex in ecclesiis. vel in
sanctis suis [in eternum]. **Domi-**
nus virtutem] dimicandi contra
huius mundi turbines et periculis
Habit populo suo. [xpiano] dñs
benedicet populo suo in pace. [et] in
seipso hic et in futuro. quando di-
cturus erit. Venite benedicti patris
mei.

Collector. In quoque
qui dixit pacem meam dabo vobis sup-
pliciter deprecemur ut nos qui si-
mus populus eius benedicere et
adiuuare dignetur. donec quoque nobis
huius seculi diluuium fide recta: ac con-
uersatione sancta sic pertransire il-
lesos quatinus ad terram celestis
patrie peruenire valeamus securi:
eius gracia qui est benedictus in
secula seculorum. Amen.

Psalmus xxix.

Exaltabo te do

mine. **Titulus** talis est. psalmus
cantici in dedicatione domus dauid

Iero. Psalmus cantici laus
est cum opere. dedicatio
domus dauid est resurrectio corpo-
ris saluatoris qui de progeme da-
uid traxit originem. verbum patris
edificauit sibi domum: quando as-
sumpsit humanitatem carnis. et
eam tunc dedicauit quando ipsam
a mortuis resurgere fecit. et modo
usque in finem seculi edificatur do-
mus dauid. id est christi. hoc
est ecclesia. sed in resurrectione de-
dicabitur id est in nouabitur quan-
do immortalitatem acceptura est.

Hugo Unde sensus dicti titu-
li talis est. Psalmus
iste est cantici id est leticie in dedi-
catione et pro dedicatione domus
dauid et christi vel ecclesie que iam
precessit in capite in resurrectione
sua. et in futuro in membris. quia
necesse est quo precessit humilitas
capitis et christi. sequatur humi-
litas membrorum id est fidelium.
De utraque enim dedicatio hic agi-
tur et loquitur totus christus. Que-
dam tamen verba huius psalmi
conueniunt christo capiti et quedam
membris. que dam vero utrisque.
Christus ergo pro sua resurrectione
gracias agens patri dixit.

Exaltabo te dñe. Ipse multos ad
te trahendo et alios te manife-
stando. Unde in alio psalmo dicitur.
Narrabo nomen tuum fratribus meis.
Quis causam subiungit.

Iero. Quoniam suscepisti me. [ab] de-
xtera tua. Nec deleasti me.

micos meos super me. Ut meo lo-
cundarentur interitu. **Quomodo** di-
cit. nec delectasti inimicos meos su-
per me. dñi iudei xp̄i aspueūt flagel-
lauerunt a crucifixerunt. **Nō** sūt
delectati quia non potuerunt chri-
stum extinguere sicut voluerunt.
sed hoc de demonibus est intelli-
gendum. quia delectari ceperunt
quando estimauerūt eum cum la-
tronibus ad infernum deducendū
sicut in montem permisit se ab eo-
dem duci. sed non fuerunt delecta-
ti demones quia tunc a principibz
et subiectos suos ligauit.

Hugo de inde subdit de sua
resurrectione dicens.
Domine deus meus clamaui ad
te in passione cum clamore vali-
de a lacrimis offerens ex auditus
est pro sua reuerencia. sicut dicit
Apostolus ad Hebræos quinto.
Vnde subditur La sanasti me ab
omni corruptione a infirmitate car-
nis. dādo michi corpus immorta-
le. Domine deduxisti ab infer-
no animam meam.

Jerotimus
cum alijs animabus sancto eum
saluasti me a descendētibz in
lacum. inferni ubi anime peccato-
rum sunt. ne sicut illi precepit cade-
rem in mortem. hoc tam immensū
miraculum propheta cernens ex-
ultat. a alios hortatur ad laudem
dei dicens. Psallite domino san-
cti eius. et confitemini memorie
sanctitatis eius. videlicet qd domi-
nus memoratus nostri sanctifica-
uit nos uocando ad agnitiōē no-

minis sui et ideo memores sitis be-
neficii eius qualiter nos de pecca-
to redimere uelit. **Quoniam ira**
in indignacōne eius. quasi dicit.

Hugo ideo psallite a confi-
temini deo patris. Rm
ira. id est infirmitas pene quaz ego
sustinui in passione fuit. in indig-
tione eius. qua indignabat pe-
ccatum primorum parentum. **Vn-**
de Isai. liij. ait ppter scelus ppli
mei percussi eum. Let uita glorie
quam dedisti michi resuscitans me
a mortuis est. in uoluntate eius.
id est in beneplacito eius. Est ergo
sensus. **Ido** confitemini illi. quia
a si me passioni exposuit tamē po-
stea glorie me resuscitauit. **Vn-**
de duo subiungit: que istis duobus
respondent dicens. **Ad resperu.**
passiois mee. demorabitur fletus
in apostolis. vnde in ymno cantat

Tristes erant apostoli de nece sui
domini. La ad matutinū leticia. qd
dñs resurrexit mane. **Vñ Job. xx**
Gaui sūt discipuli uiso domino.
Deinde ostendit quomō sūt resur-
rectōis dedicacōz meruit d. **Ego**
āt dixi in abundantia mea. supple
ego existens in abundantia uirtū

Cassiodorus Vel abū-
dancia crī-
sti hominis fuit. qd uerbum caro
factum est: et habitabit in no-
bis. **Quid** enim illa gracia copiosi-
us que habere meruit plenitudine
diuinitatis. sicut dicit apostolus
In quo habitat omnis plenitudo
diuinitatis corporaliter. u. ueritē
libaliter atqz pfectē. **In** illa abun-

Sanctia mee dixi. Non moueboz |
a deo. In eternu. iure dicebat in ef
num se moueri non posse. cui sua
maiestas ofidencie dona p̄stabat

Hu Domine iuoluntate tua |
s̄. fm beneplacitu tuu | p̄
stitisti decori meo. | u humanitati
mee | virtute | s̄. miracula faciebi.

Cassi Ita immaculata a sole
eritudo copulata verbo virtutem
accepit. qua miracula magna fa
ciebat. sicut in euāgelio ip̄e testa
tur dicens. Sicut pater habet vitā
in semetipso. sic dedit filio habere
vitam in se. **Hugo** Demde oñ
metipso dit meritū
sue pacie. Quertisti facie tuaz
a me. | u visus es auertere pntiam
deitatis tue. La me | quōdo me passi
oni expo sūisti. | a facis sū v̄bat? |

Cas Nā cū auerterat facie suaz
diuinitas. conseq̄ns erat
vt carnis turbare ē istimitas. Vñ
ip̄e dixit in cruce. deus meus qua
re dereliquisti me. Ad te domine
clamabo a ad deū meum depreca
bor. Q̄ modo dicit domine. modo
deum vna sententia est. Nam hoc
est ad dominū clamare qd̄ deuz fu
isse depre

Hu Que vtilitas i
catum. sanguine meo. |
id est in effusione sanguinis mei
lbum descendo. | u si descenderem
corruptione. | u si corpus meuz i
aneraretur a corumpereur qua
si dicat nulla esset vtilitas

Augusti Et si non statim
resurrexero a cor
ruptum fuerit corp̄ meuz. **Nun**

quib̄ confitebitur tibi | confessioē
laudis | putis | u turba impioz

Hieronim Rue adhuc
oī v̄to docē
ne velut puluis mouetur

Augusti Quam mea resur
redione iustifica
to. aut annūciabit | ad cetero rū sa
lute m | verita

Cas Illam videli
tem tuam. | **Cas** cet quā pt?
resurrectionem discipulis dixit. Ite
predicate euangelium omni creatu
re. Rui crediderit a baptisatus fu
erit saluus erit. Rui at n̄ crediderit
condem

Hugo Demde oñdit
nabit. xps quō dēdi
cauē m̄ dom̄ u corp̄is sui accepit

Audiuit dñs. Joōem meam
exaudiendo. | a misertus est mei |
oēs miseriae a me remouedo. | a fa
ctus est adiutor meus. | me a mor
tuis resuscitando. Quod manifesti
us exponit cum subiungit dicens

Jero Quertisti plandū me
um. quo dixi Tristis est
anima mea vsq̄ ad mortē. In gau
diū michi. | cū resurgens dico. Ite
nūciate fratribus meis vt eant in
galileam. ibi me videbunt.

Cassiodo Conscidisti sac
cum meum. id ē
corpus meum in passione atq̄ in
cruce mo

Augusti a circūde
riendo. dixisti me le
ticia. | immortalitatis glorie

Cas cantet tibi u vt gloria re
gloia mea. | **Hu** surrectōis mee
sit causa quāē tibi cantetur ab ec
clesia te super hoc laudante. | a non
compūgar. | u vt vltra nō sentiaz

dolorem alicuius passionis.

Cassianus quia semel pro mundi salute compunctus id est crucifixus est nulli se ulterius subiacere memorat passioni. sicut dicit apostolus. **Christus** resurgens ex mortuis iam non moritur. mors illi ultra non dominabitur. **Domine deus meus confitebor tibi in eternum**

Augustinus quia nichil est michi ex me sed omnia ex te qui es deus omnia in omnibus.

Ieronymus Omnia enim quae in hoc psalmo humiliter de christo dicuntur: ad assumptionem corporis magis referenda sunt quam ad potentiam diuinam. **Nicolaus** Moraliter potest exponi psalmus iste de quocumque fidelis qui ex reuelatione diuina siue per habitum comedura: cognoscit se a peccatis suis sanatum propter quod gratias agit collaudando dei bonitatem et recognoscendo fragilitatem suam.

Collector Coiedura huiusmodi beatus bernardus in sermone de verbis apostoli. **Obsecro** vos prius omnium docet nos ita dicens. Si iam surgis desiderio supernorum si grabatum et corpus tuum a terrenis eleuas voluptatibus ut non feratur anima cum concupiscentiis eius sed magis ipsa: ut dignum est regat corpus suum: et ferat quo non vult. si demum ambulans quae retro sunt obliuiscens. et ad ea quae ante sunt te extenderis desiderio et proposito proficiendi: curatum te esse non dubi. **Cassianus** Daruus quod psalmus sed celestis de fine vlt

tate repletus est habes in verbis gratiam breuitatis et in sensibus extensas omnino latitudines. hic enim sancte resurrectionis gratia dicitur. hic passio domini gloriosa memoratur ut nulla tribulatio passionis terreat: quos resurrectionis spes magna letificat.

Ieronymus Et nos quoque supplices deprecemur: ut conuertat dominus in gaudium planctum nostrum. remissa mole facinorum. atque nos misterio resurrectionis sue letificatos attollere dignetur in celum. pro quibus dignatus est descendere ad infernum cui cum patre et spiritu sancto est honor et gloria in secula seculorum. Amen

Psalmus xxx.

In te domine speraui. Titulus huius psalmi talis est. **In finem psalmus ipsi dauid extasis.**

Augustinus duobus modis dicitur finem vel quod fit ut non quod erat. et quod fit ut perfectum sit quod incompletum est. Ergo in finem. id est in christum in quo est perfectio mea dirigitur iste psalmus. Extasis que addita est titulo est excessus non ille qui fit ex reuelatione: in quo fuerunt omnes sancti quibus archana dei mundum istum excellentia reuelata sunt. Sed ista extasis de qua in titulo fit mentio est pauor populi

Extasis huius

si dei de persecutione omnium gentium. et de sectu per orbem fidei. Sed prior loquitur christus. Deinde re tempus ipsius sanguine populus gratias agens. ad extremum populus domini perturbatus loquitur quod ad extasim pertinet. prophete etiam persona bis interpretatur. Loquitur ergo xps ad patrem in persona assumpti hominis. di.

In te domine speravi non confundar in eternum.

Cal. Orat christus patrem ex natura humanitatis assumptam. et nec de sua spe deiectus humane insultationis opprobria inde oppaciatur. et addit. In eternum. ubi eius contemplatio fixa et incommutabilis permanebit.

Iero. In iusticia tua sicut promissisti. dicit enim. aug. qd hec iusticia est solutio promissionis huius. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Ubi subbit. Libera me de fouea mortis.

Cassi. Merito implorauit iusticiam domini. qui se nouerat per iniquitatem passurum. **O** vere miranda et diuina commutatio. accepit necem. reddidit salutem. pertulit iniurias. tribuit honores. dolorem sumpsit. contulit sospitatem. et solus: et summe pius qui dulcia prestavit: cuius amara suscepit. **Hu.** Inclina ad me. humilem: et infirmum Laurem tuam. me exaudiet. Accelera ut eruas me. a morte cito resuscitando post tres dies.

Cassiodorus. Esto michi

in deum protectorem. id est protege me ab huius seculi importunis insidijs: virtute diuina.

Hu. dando michi scutum pacientie. et esto etiam michi In domum refugij. id est tanquam domus refugij. ad quam vulneratus et lapsus.

Cassi. Domus refugij fugiam. **Cassi.** e gloriosa resurrectionis postquam incorruptibili maiestate perfruitur. Ut saluum me facias a peccatoribus.

Aug. Quonia firmamentum meum. id est fortitudo mea ad tollerandos peccatores. et refugium meum. ad euadendum eos. Tu es. in

Hu. Et propter nomen tuum. manifestandum et clarificandum per meas predicationem. duces me. id est dux eris michi.

et enutries me. paulatim augendo corpus meum. quod est ecclesia. sicut dicitur **Act.** secundo. Dominus augebat qui salui fierent quotidie in ipsum. duces me. per resurrectionem de laqueo quem ipsi iudei abscorderunt michi. in passione et in morte. in qua volebant me illaqueare et detinere. Quonia tu es protector meus. et ideo nulla potest michi malicia et aduersitas prevalere. **Et quia tu es protector meus.**

Iero. In manus tuas commendo spiritum meum.

Hoc est in pietatem tuam commendo animam. **Cassio.** Commendat patri meam. **Cassio.** inestimabilem thesaurum. animam videlicet illam que voluntatis ipsius pura intentione facebat. **Ieronimus.** Hoc

Paraphrasi
aug. in psal. 124

exemplum accepit ecclesia a christo. hoc et sanctus stephanus fecit. hoc et sancti orant quando exeunt a corpore: ut fidei creatori commendant animas suas in beneficiis hoc in cruce positus dominus dixit: cum in patris manibus spiritum commendauerat. cito ipse cum ipso resuscitante sumpturus. **D**icat nunc populus redemptus in sanguine agni. Redemisti me domine deus veritatis. a bene dicit deus veritatis quod non mentitur. Nam sicut promisit per seruos suos prophetas redimere ita venit et redemit nos sanguine suo. Unde et paulus dicit Empti estis precio magno. et tunc cum sis deus veritatis

Cassianus Odisti iohanes obseruantes vanitatem. id est istius seculi desideria transitoria amantes. Superuacue lib est inutiliter.

Jerome Nunquid deus odiat quem Abst hoc sentiri. si qui istam vitam presentem amant tantummodo. et celestia contemnunt: sperantes inaniter in beatitudine seculi seducente. odit illos deus. Non quod odium in deum cadat. sed odire deus dicitur qui sic faciunt. id est repudiare quia repudiat et reprobat illos qui obseruant vanitates

Augustinus Speras in pecunia obseruas vanitatem. speras in honore. et sublimitate aliqua potestatis humane aut in aliquo potente amico: obseruas vanitatem quia aut moriens hic ea dimittis aut cum adhuc viuis omnia pereunt. et in spe tua deficiis. unde ecclesia hoc considerans ait

Cassianus Ego autem in domino speravi. mihi nichil vanum nichil superuacuum est sed totum firum atque integre perseverat.

Hugo Exultabo in corpore et letabor in spiritu. in misericordia tua. per quam tua morte saluasti me. Cum vero huius leticie conter subiungit dicens.

Jerome Quoniam respexisti humilitatem meam. et me propter humilitatem meam. saluasti de necessitatibus animam meam.

Jerome necessitates corporis meae sunt. videlicet manducare bibere dormire vel aliud quod necessarium est faciendum. sed anime necessarium omnino vnum est videlicet vita eterna. Saluasti ergo de necessitatibus perpetue mortis animam meam quia debisti ei vitam eternam quod est sua necessitas

Cassianus Vel de necessitatibus hoc est de peccatorum laqueis et perplexitatibus quas diaboli ingerit cogitationibus nostris. Nec conclusisti me in manibus inimici.

Jerome Illi concluduntur in manibus inimici qui perseverant in peccatis suis. sed ego dicit ecclesia non concludar. quod non volo perseverare in malis

Hugobertus Statuisti loco spatio. id est in latitudine caritatis. quod consistit in dilectione dei et proximi. pedes meos et affectiones meas ut curarem faciliter. et sine offensa in via mandatorum tuorum dignatus es misere mei domine quoniam tribulor.

Observans vanitatem

Jeromimus Illoz vox hec
est q̄ tribulā
tur a qualitet . fbulacōe tribuloz
dicit non iā mortem metuens sed
infectacōnem timens vicōrum.

Cassiodo L conturbatus
meus . et intellectus qui per oculū

defignatur . **Jeronim** L aia mea
tur . q̄ te dili
gebam . et venter meus . et meo
ria mea qua tui recordabor . Ecce
fia conturbatur de vitijs a pecca
tis tam de suis q̄ de alienis .

August Ruis est qui nō ira
scitur vidēs fratres
insidiantes fratribus fidē non ser
uantes : homines seculo verbis a
non factis renunciantes . sed orā
dum est vt ira non reuertatur in
odium ne de festuca tralles fiat . ne
oculus turbatus per iram extin
guatur per odiū . qm̄ qui odit fra
trem suū sicut dicit **Johānes** in te
nebris est . Et iā dñe miserere mei .

Quā defecit in dolore vita mea .

Iero Ideo in dolore quia eccia
non potest emendare ma
los nec eos segregare a sanctis vs
q̄ in finem . L a anni mei . et tempo
ra vite mee . in gemiab ? q̄ diu ē
hic in presenti vita haret gemitū
et fletu . vnus quisq̄ homo . **I**nfe
mata est in paupertate vite mea .
et infirmata est eccia inter homines
malos inter quos habitat hic in
pñā vita quia plures sunt peccato
res a pauci sãcti sunt . L a ossa mea
et virtutes mee L conturbata sūt
vt ait paulus . **S**cimus quia omis

ex p̄atura ingemiscit non solū illas
sed a nos gemimus intrans

August Vel off a intelligū
tur fortes ecclie a p̄
lati qui etiam si non conturbant p̄
secucōmb? alioz . suoz conturbant
tamen iniquitatibus fratru . **S**u
per oēs inimicos meos fact? sum
opprobriū vicinis meis valde .

Hugo Ac si dicat eccia **Mai**
ora opprobria faciunt
michi amici mei et mali xp̄iani : p̄
uerse viuendo . q̄ inimici mei taz gē
tiles q̄ iudai . L ppter hoc factus
sum L timor notis meis . q̄ p malū
exēplū domesticorū meoz et timēt
illi venire ad fidem : qui aliquā no
ticiā p̄ famam hūecunt de me . **V**n
apost . ad ro . ij . ait . **Q**ui in lege glo
riaris p̄ p̄uaricationē legis deum
in bonoras . nomē ei dei p̄ vos bla
spematur

August Peius
inter gentes **August** in q̄t vi
uūt i factis meis mali q̄ illi q̄ nūq̄
accesserunt

Hugo L qui videbant
me L foras . L fu
gerūt a me . et q̄ iā credere incipie
bant recesserūt a fide ppter malum
exēplū domesticoz meoz . Et ideo
L obliuioi datus sū tanq̄ mortuus
a corde . q̄ iā de me n̄ curāt neq̄ de
fide mea . Aut magis p̄rie dic dñs
de clericis . qui videbant me in sa
era scriptura foras fugerūt a me :
ad desideria tēporaliū rerū . obliu
oni datus sū a corde eoz . anq̄ mor
tuus q̄ licet verbis me laudēt n̄ tñ
me diligūt . **cor**

Iero Vel ē vox
de a opere . **Iero** xp̄ii passi
one dicētis ap̄lis q̄ me relicto oēs

fugerunt a me et oblitū sūt me eorū
de tanq̄ si fuerim iam defundus L
Et factus sum tanq̄ vas p̄ditū sic
habuerūt iudei xpm quasi vas p̄
ditū et hōiē mortuū in suo p̄dō. L
quoniam audiui vituperacōz mul
torum cōmorantium in circuitu L

Cassiodoro s̄ḡt perfidus iu
deos qui legem
dei circūhabitāt p̄ carnalem intel
ligentiam et non inhabitant per spi
ritualem. Sic per hec licentia ver
ba iudaici populi tenebrosa faci
nora subtiliter indicant L **In eo**

Hugo vide licet consilio L dū
venirent simul L in v
nā prauā voluntate L aduersū me L
Et quid fecerunt in hoc consilio L
accipere animam meam consiliati
sunt L vt me morti traderent. sicut
dicitur mat̄h̄ xxvi. Cōgregati sūt
p̄ncipes sacerdotū et seniores ppl̄i
in atriu p̄ncipis sacerdotū et cōsiliū
fecerūt vt ihm dolo tenerent occi
derent. Sequitur vox xpi a parte
humanitatis assumpte ad prēm

Iero Ego autē in te speravi do
mine dixi deus meus L q̄
solus fortis es ad liberandū me L
in manibus tuis L h̄o ē in p̄tate tua

Nicolaus L fortes mee L
ta vite q̄ mor
tis mee sunt in tua dispōne. Tran
slatio hebrayca habet in manib⁹
tuis tem **Cal** Non em̄ que ad
p̄ra mea **Cal** modū inimici sui
putabant eorū persecucōe vitam
suam finiendam esse cōmemorat.
h̄ in p̄tate d̄ni ponit tempora vite sue
Ip̄o ei create existim⁹ ip̄o disponē

te vegetam⁹. eodē ec̄ iul̄te tūsim⁹

Gregor xij mox. Nulla ei
que in hoc mūdo
hominibus sunt absq̄ om̄ipo
tentis dei iudicō vel occulto consi
lio sunt. Nam cuncta deus secutu
ra prospiciens: decreuit ante secu
la qualiter d̄i sponantur p̄ secula.
Statutū quidem homini est quan
ta hunc sequatur prosperitas vel
quanta fuerit aduersitas

Hugo **Cripe me de mani
bus inimicorū meorū**
hoc est iudeorum. L a perseque
ribus me L in membris meis: tam
a iudeis hereticis q̄ a fals̄ scribis.

Iero **Illustra faciem tuam
sup̄ seruū tuū saluū me**
fac d̄ne in misericordia tua d̄ne vt n̄ confū
dar. L illuminatio respectus tui
gracie misericordie tue sup̄ me re
fulgeat vt nō confundar. h̄ saluū
ab his p̄le **Cal** nec offendas
tuos. q̄ audis a d̄no

dicit seruū tuum. Oia siq̄dem talia
verba hūanitati sūt specialiter ap
plicanda. sicut et in alio loco dicit
Ego seruus tuus et filius ancille
tue Rogat q̄ ne p̄termittas cōfun
datur h̄ quō se credit audiri ab die
c̄q̄. L quoniam inuocauit te d̄nū vt
deum siquidem fideliter inuocādo
mereri **August** Inuocas deū
est. q̄ in te vocas
deū. Hoc est illū inuocare. illū in te
vocare quodāmodo eū in domum
cordis tui inuolare. Non auderes au
tem tantū patrem familias inuola
re nisi nosset ei habitaculū p̄pa
rāre. si ei tibi dicit de⁹ Ecce iuocasti

me venio ab te. quomodo iterabo. e
tantas sordeas conscientie tue susti
nebo. si seruum meum in domum tuam in
uitares nonne prius eam munda
re curares. **S**i inuocas deum ut det
tibi lucrum terre lucrum inuocas.
non deum. gratis ergo deum inuoca
Deinde predicat damnationem iimi
corum non tibi dicit in iudicio sed re
ditudine iusticie. **V**nde dicit. **C**ru
tescant ipsi et deducantur in infernum.

Jeronim Qui non credunt
resurrectionem
erutescant tunc quando illos sanctos
quos in despectionem habuerunt
videbunt coronatos: et se condema
tos. **M**uta fiant labia dolosa. **Q**ue
loquuntur aduersus iustum. **U**erbi
scilicet in superbia. **C**ordis. **Q**ui in abu
sione. **I**uris quo abutebantur cru
cifirum.

Hugo. Sed quo
iridentes. **E**cce serui mei laudabunt pre exul
tatione cordis: et vos damabitis
pre dolore cordis. et pre contritioe
spiritus ululantis. ergo non erunt
muti. **S**olutio labia ipsorum im
piorum erunt muta a verbo exul
tationis sed non a verbo blasphemie
et indignationis contra ipsos.

Cassiodorus. Deinde enuerat
diuersis modis
quanta beneficia dominus timentibus
se largiatur commonens ut
omnes sancti diligant dominum.
quoniam ipsum esse constat et non
iudicem. et in futuro beneficiorum
omnium largitorem. **V**nde primo
dicit. **Q**uam magna multitudo

De dulcedine tue domine. **M**ulti
tudo dulcedinis est quia multis pre
miis domini suauitas imbecat. **D**ul
cis quippe est: cum sustinet inimi
cos. dulcis est cum corrigit. dulcis
est cum parcat. dulcis est cum cre
dentibus eterna premia promittit
sed intellige quod eis tantum dulcis
est: qui de ipsius sapore gustauere
runt. **C**eterum ad eos dulcedo non
potest peruenire qui gustum eius
minime contingere meruerunt. **S**e
quitur. **Q**uam dulcedinem abscon
disti timentibus te. **N**on quia san
ctis ideo abscondita est ut eam mi
nime consequerentur. sed quia in
futuro iudicio promittitur manife
sta que hic sentitur abscondita.

Augustinus. Etiam domine eos
quos emendas fla
gellis multum amas. sed ne disso
luta securitate negligentius agant
abscondis ab eis dulcedinem amoris
tui. quibus utile est te timere.

Perfecisti eis qui sperant in te. **A**c
si dicit. perfecturus es hanc dul
cedinem sperantibus in te. **I**n con
spectu filiorum hominum. **N**on illo
rum qui viuunt secundum adam sed secundum
filium hominis christum dominum.

Cassiodorus. **U**erbi scilicet in illa resur
rectioe generali quam
fuis sanctis premia promissa restitu
et et facit agnoscere vniuersas gen
tes suos certissime fuisse sermoes.
Postea venit ad enuerationes benefi
ciorum que sanctis suis copiosa mise
ratione largit. **V**nde dicit. **A**bscon
disti eos in abscondito faciei tue. **N**i
cola? **U**erbi scilicet coram facie tua que habet
k. ij.

huius mundi est abscondita.

Calliodo. Hoc erit quan-
do iam in eterna be-
atitudine collocabuntur. et quod pul-
cre regalem conspectum esse dicit
in abscondito. Reuera quia contem-
plationem eius qua sic iusti profu-
entur impij non videbunt. et addit
La conturbatione hominum. id est
a persecutione peccatorum. Nam
cum illic peruentum fuerit supra
dei famulos sceleratorum conturba-
tiones locum ulterius non habe-
bunt. quoniam illi mittuntur in
eternam penam. iusti vero vocan-
tur ad requiem sempiternam. Sed
ne tantum futuri premij promissio
fragilia corda conturbaret conse-
quenter subiungit. Proteges eos
in tabernaculo tuo. hoc est in ecclesia
catholica militate. que in isto mun-
do certamina sustinet: quando ille se
anime iustorum sub qualibet cor-
poris afflictione seruantur. La con-
tradictione. linguarum dicentium
quis nouit hoc. aut quis reuertetur
in inferis.

Hugo. Detrahentes
ergo a contra-
dicentes patienter feramus exem-
plo christi. qui ut dicit beatus Ber-
nardus in factis habuit observa-
tores et in uerbis contradicentes
Benedictus dominus.

Jeronimus. Nunquid illi
stra benedictio. non. sed ut nos be-
nedictionem ab ipso mereamur ac-
cipere benedicimus ei. Quoniam
mirificauit misericordiam suam mi-
hi in ciuitate munita. id est in ci-

uitate iherusalem. sita in medio mun-
di quia ibi est natus: ibi passus:
ibi resurrexit et inde ascendit ad ce-
los ut ait propheta. Operatus est
salutem in medio terre. **Ego** au-
tem dixi in excessu mentis mee. Sp-
pulus fidelis quando recordatur
de paradiso quomodo immortalis
poterat esse. et cogitat qualiter ibi
idem esse poterat et meminit qual-
iter est. et qualiter deus per angelum
ad adam loquebatur. et quomodo oculi
interioribus deum uidebat. Quia in
quod ista cogitat tunc in excessu men-
tis est et proiectus suus a facie oculi
lorum tuorum. Adam quomodo transgressus
fuit mandatum dei tunc proiectus est
a facie dei et nos. et omnis posteri-
tas post eum. **Deo.** Quia humiliter
cognoui ubi poteram esse et cognoui
scio ubi modo sum. Lex audisti uocem
orationis mee dum clamarem ad
te.

Augustinus. Multi silen-
tes labijs
clamauerunt corde. Multi ore stre-
pentes: corde auerso nichil impe-
trare potuerunt. Si ergo clamas:
clama intus ubi audit deus. Colla-
tis beneficijs hortatur sanctos ad
dei dilectionem dicens. Diligite do-
minum oes sancti eius. Quia non diligi-
tis munus. **Hugo.** Quis autem sit
deus. vera dilectio
dei docet ap. Paulus ad eph. v. dicens
Estote imitatores dei sicut filij Ra-
rissimi et ambulare in dilectione:
sicut et christus dilexit nos. et tradi-
dit semetipsum pro nobis. Quom-
niam ueritatem requirit dominus.
id est uita et doctrina et iusticie uel

nec relinquet malū ipunitū. vnde
abbat. Et ret. ibuet abundanter
penas infligendo pro quolibet pec
cato mortali. facientibus supbia
quia in quolibet peccato mortali ē
superbia a contemptus dei.

Cassio. Vnde h supbiam nō
accipe sed potius p cūctis vicijs.
quī ex supbia nascitur quicquid mo
rum prauitate peccatur. Deinde se
quatur exhortatio bonoz ne se a re
cto proposito carnis imbecillitate ab
ducant. vnde dicit. Viriliter agi
te. v. in bonis operibus cōstantissime
perdurate ne feminea mollicie defi
ciatis qui corda vestra dño cōstan
ter offeritis. Vnde dicit. et cōferte
tur cor vrm. hoc autē pceptū viri
femmisq; concessū cōe est. viriliē
enī oīs sexus agit: qui nescit mol
lissimis facilitatibus immutari.

Nicolaus. Et in fine adu
dit oēs dīcēs
Loēs qui speratis in dño. Spe de bi
ta que est certa expectatio future
beatitudinis ex gratia a meritis p
ueniens.

Cassio. pacta est iaz
magni p̄s sa
lubris a decora contritio. vbi a in
fermitas humanitatis exprimitur.
a beneficia diuina monstrantur.
vt vnusquisq; considerans fragili
tatem suam non superbiat a resp
tens miam diuinā n̄ expauescat.

Collect. Verba igit̄ fecit res
hūmī que in hoc psal
mo audistis: in corde vestro descri
bite in vobis transformate in his
dñi laudate. a si psalmus orat: o

rate. si gemit gemitū. a si timz time
te. Speculū enī peregrinantū est in
hac vita in quo p̄pha hortat oēs
diligere deū. p̄seuerare cōstanter ī
bono proposito a sperare in dño quē
supplices deprecemur vt nostris infū
det mentibus curam se diligendi.
detq; nobis fortitudinem contra
hostiū insidias a tēptationes viri
liter decertandi. quatinus calcatis
contēptisq; secularibus spem nrāz
in ip̄o figentes valeamus ad illā
dulcedinē peruenire quā in celesti
patria suis electis preparauit: a ab
scondit dñs n̄ ihs x̄ps cui est ho
nor a glā in secula seculoz Amen.

Psalmus xxxi.

B Beati quorum
Titulus talis est. Intelle
ctus dauid. Cassiod.

Spe

Cum generaliter omēs psal. dicti
sunt ad intellectū: vt eos sensus
noster agnosceret: ne viuendi re
gulas ignoraret. Merito querēdū
videatur cur in hoc titulo posuerit
intellectus dauid. Primo memit
dauid p̄pter dñm x̄pm qui ad ip̄z
respicit quicquid penitens iste dictu
rus est. dicit intellectus ideo sequi
tur. quia nisi misericordia dñi suf
fragante peccata nostra intellex
rimus ad penitentie studium per
uenire non possumus. In alio
quippe psalmo dictum est. Deli
ctā quis intelligit. Hoc enim
quod dicit intellectus. vt cur nos
intelligere diuinitas prestiterit

R. iij.

peccata nostra pro eis diligendis
studiosissime supplicemus. Non ei
pro illo errore quis supplicat que
procius **August.** Primo in
ignorat. intelligas te
peccatorem esse. post si ceperis bo
nū facere ne tribuas viribus tuis
verbis te iustificans sed diuine gr
cie vt non sit dolus in corde.

Calliodo. Licet em̄ sint et
alii penitentiuꝝ
psal. tamen ppter subtilitatem di
stantie diuersa tituloz signioē vo
cati sunt. p̄mus enim qui sexto lo
co psalmoz ponit continet p̄ titu
lo. In fine in hymnis p̄ octaua d̄d
qm̄ ille totus ad futuri iudicij p̄ti
net timorem. **Iste** vero tali titulo
merito prenotatus est: qui se dete
rioratū tardius intellexit quia pec
cata que cōfestim proibi debuerāt
dño. se diutius tacuisse cōfessus ē

Glosa. pheta ergo in p̄soā
penitētis in cū bonū
p̄ indulgentiam dei esse oñdit di.

Nicolaus. **B**at. i. immorta
les laudabiles
a gloriosi **Nico.** Et si nondū in
re tū i sp̄
fuit tales **Jeronimus.** Fā
illo qui iustificat impium. vnde s̄
dicitur. Quorum remisse sunt iniqui
tates. Ia dommo per bap̄ismū et
martiriū vel per confessionem.

Nicolaus. Nec remissio cul
pe non fit nisi p
graciam que est quedā arra glo
rie future in qua oēs sunt beati. q̄
quorum tecta sunt peccata. I. ipsi
de: non q̄ possit ei aliquid celari

vel tegi. sed quia nō respicit talia
ad vltimus punienda salte p̄ace
na **Gregorius** in cōmen
to sup eze
chiel. omeliiij. p̄ctā vero tegim⁹ ai
tona facta mal' actibus superponi
mus. Nam qm̄ abdicam⁹ mala q̄
fecim⁹ quasi tegim⁹ ei rei supduci
mus. quā erutescimus videri. Quā
uis em̄ sancti viri in hac vita ad
huc sint: hñt tamen qd̄ ante dei o
culos tegere debeant. qz oino est i
possibile vt aut in opere: aut in co
gitatione nunq̄ delinquant.

Hugo. P̄ctā igitur remissa
p̄ confōem teguntur
per boni operis executionem sic q̄
dyabolus non possit ea ampli⁹ le
gere in cyrographo suo. nec accusa
re in die iudicij punienda. vñ sub
ditur. **Beatus** vir cui non imputa
uit dñs p̄ctm̄. lab etnae p̄niēdū

Iero. qd̄ tegit non videt quod
non videtur non imputa
tur. quod non imputatur si puni
etur. nec est in spiritu eius dol⁹.

Nicolaus. qz vere penitet me
te sicut ex t̄ri⁹ ore.

Hugo. Dolus em̄ eēt in spū
eius si qd̄ dolet a cō
tetur emendare vtiliter non vellit.
quod innuit dominus. vtra ipocri
tas a dolosus dicens math. vij.
Ex fructibus eorum cognoscetis
eos. Deinde ostendit impedimen
tum remissionis peccatorum. di
cens. Quoniam taci. i. quia non
sum tibi confessus peccatū meum
aut ipsum abscondendo aut ipsum
defendendo. Lucteraue it ossa mea.

*Opus dicitur ad p̄m
q̄d̄ dicitur in p̄m
capitulo*

Nicola virtutes seu vites anime mee. defecerunt ex peccatorum contradictione que pro ossa designatur. in quibus consistit robur corporis. sicut in virtutibus a viribus anime robur mentis sequitur.

Augusti. Quia damare; tota die. Iam prius se tacuisse dicat. cur hic se damasse profiteretur. Sed tacuit confessionem. clamavit presumptionem. tacuit peccata sua. clamavit merita sua. Tota die. Iustus vite perseverando in defensione peccatorum suorum.

Jeronimus. Tales si alii habent per vanitatem demonstrant: ut phariseus ille impius faciebat quod dicebat. Deus gratias tibi ago quod non sum sicut ceteri hominum raptores. id est.

Cassiodoro. Memento enim quod tota virtus huius psalmi contra hoc execrabile humani generis vitium probatur opposita. ne quis domino putet absconditum. quod in conscientie sue penetrabili recondit absconditum.

Hugo. Postea ostendit quod modo a peccato que ad confessionem est inductus a primu est flagellum dei. Unde dicit.

Quia die ac nocte. Iam assidue. Gravata est super me manus tua. Quia me ad confessionem humiliare non habui. manus potentie tue me castigando humiliavit.

Cassiodoro. Et merita huius peccati non sunt a castigationis pondere non resistit. Aliter enim feliciter humiliatus non esset nisi eum manus divinitatis castigaret.

Unde iste sic humiliatus consequenter subiungit. **Hugo**. Conversus in eum. Ita mea. Et ad cognoscendum eternam meam. et misericordiam.

Jeronimus. Dum configitur mea. Spina. Et dum configit me conscientia peccati. per spinam enim figitur stimulus conscientie peccatrici. Translatio romana habet. dum configitur spina.

Hugo. Secundum hunc spiritum. hunc spiritum figit superbiam. quia sicut dum spina dorsum que totum corpus erigit confringitur homo fit confractus sic confracta superbia homo incurvatur ad humilitatem. Idem.

Cassio. Dum enim hec spina confringitur homo ad deum convertitur. Ex quo sequitur confessio. de qua subiungit. Delictum meum. Id est peccatum omissionis. Cognitum tibi feci. Per veram confessionem. Et iniusticiam meam. Id est peccatum commissionis. Non abscondi. Sed confessus sum a patre facti.

Cassio. Delictum vero tibi. quidam leve putant eum peccatum quasi negligentius delictum. Iniusticiam autem immane aliquid commissum. Sed puritas confitentis ostenditur. ut nec illud passus sit celare quod credebatur forte.

Jeronimus. Et quia veniale. domine scio te cito remittere delicta: cum tibi fuerint integre reserata. id est. Ipsi.

Idem. firmis in corde posuit ope impleri. Confitebor adverte. h. iij.

sum ~~Augustinus~~ non aduersus
me] ~~Augustinus~~ deum: sicut illi
qui dicunt. de hoc voluit. neq[ue] ad
uersus fatū. sicut illi qui dicunt fatū
meū est. vel stelle me sic fecit. **Cō**
fitebor ergo **L** in iusticiam meam do
mino.] me solum accusando.

~~Nicolaus~~. **L** Et tu remis
isti.] quantū
ad culpā a nō q̄ntum ad penam.

~~Grego~~. quia procul dubio
aut homo in se aut
deus cum hominē vindicans puit
Dauid post confessionē audire me
ruit a nathan. dominus trāstulic
peccatum tuum. a tamen multis
cruciatibus afflictus est postea.
Et licet nos vnda baptismatis a cul
pa primi hominis abluimur. tū
pena reatus videlicet carnaliē mo
ri nobis **Collector**. **L** Abbitq[ue]
manet.

Collector. **L** ipieta
tem peccati mei.] iam agimus ma
lum vel loquimur vel cogitamus
peccatum est. **Cum** autē idipsum deo
abscondere volumus iam non so
lum peccatū est sed impietas p̄ti.

~~Calliodorus~~. **I**mpietas
peccati fuit
quia tacere decreuerat a hoc illi oc
cultare. cui omnia ante q̄ fiant sūt
notissima. **Dic** magna pietas dei
tatis ostenditur. vt ad solam pro
missionem deuotionis subito p̄cā
relaxauerit. quando sic iudicat pi
um votum quē ad modum opera cō
mis effectum. dixit em̄ in corde suo
domino non tacere que gesserat. a
tanq̄ illi cuncta prohiberit: ita illi
remissa sunt que voluit confiteri.

~~Augustinus~~ cōfessio mea
ad os non dū
venit. a tu remisisti. **Magister** sen
tenciarum libro quarto. **I**gitur si
ante confessionem per cordis cōtri
tionem deus per seipsum sine mini
sterio sacerdotis debitor omnino
relaxat. a animā a contagio pec
cati interius purgat. **Quid** ergo bi
mittit aut quid operat[ur] sacerdos. e
hoc sane dicere a sentire possumus
q̄ solus deus peccata dimittit aut
retinet a tamen ecclesie contulit po
testatem ligandi atq[ue] soluendi s̄
aliter ipse soluit a ligat aliter ec
clesia. **I**pse enim per se tantum di
mittit peccatum. **Nam** leprosu pri
us sanitati per se restituit. deinde
ad sacerdotes misit quorum iudi
cio ostenderetur mūdatus. ita eti
am lazarus obtulit discipulis sol
uendum. quia etsi aliquis apud
deum sit solutus: non tamen in fa
cte ecclesie solutus habetur. ni
si per iudicium sacerdotis. **In** sol
uendis igitur culpis aut retinēdis
ita operatur sacerdos euangelic⁹
a iudicat. sicut olim legalis sacer
dos in illis qui contaminati erant
lepra que peccatum figurat.

~~Jeronimus~~ super math.
xvii. pro suo
enim officio cum peccatorum vari
etates audierit discernit quis li
gandus aut soluendus sit.

~~Augustinus~~ **L**igant quo
q̄ sacerdotes
dum satisfacione penitentie con
fidentibus imponunt. **Soluit** quo
q̄ cum de ea aliquid relaxant. vel

Deo quibus polu opdy

De peccatis penitentia

per eam purgatos ad sacramen-
torum comunione admittunt.
Ex decretis de penitencia distic. 4
in fine. Et quavis peccatum in cor-
dis contritione a deo dimittitur.
tamē apostoli Jacobi institutio no-
bis sequenda est. vt confiteamur
alterutrum peccata nostra. extra
de penitencia a remissione. Cap. 10
omnis. Vnde leo papa tercius in
consilio generali statuit dicens.

Omnis fidelis vtriusq; sexus post
q̄ ad annos discretionis peruene-
rit omnia sua peccata solus semel
in anno fideliter confiteatur pro-
prio sacerdoti. a inuictam sibi pe-
nitenciam proprijs viribus stude-
at ad im-

Nicolaus Pro-
plere

missione. videlicet peccatorum. Lo-
rabit ad te omnis sanctus. a cul-
pa perpetrata per te emundatus

Calliodor Et merito q̄
miam qui n̄
est in peccato alienus in supplica-
tionibus debet esse permixtus. Ad-
diditq; in tempore opportuno. Vi-
delicet in mundi vita conuerti fas
est a tēpus remissionis culpe.

Hugo Vnde apostolus. ij.
ad corint. v. ait. Ecce
nunc tempus acceptabile. s. conuer-
tendi a peccatis a penitenciam fact-
endi: quam consequenter cōmen-
dat eo q̄ eius oppositum. scilicet
dissolutio a peccatum deo displicet
vnde dicit **Veritamen**. Licet nūc
sit tempus opportunum impetran-
di remiam peccatorum. illi tamen
qui viuunt in huius aquarum

multarum. v̄ in multitudīe pec-
catorum. ad eum. s. ad deum. nō
appropimabunt. quia non per de-
licias sed per tribulationes corpo-
rales venitur ad deum. Deinde con-
uertit se penitens ad deum orans
a dicens. **Qu es refugium meuz**
a tribulatione. temptationis. q̄
circūdidit me. Cum enim homo
ad penitentiam redit. tunc infur-
git dyabolus contra euz sicut pha-
rao contra filios israhel egredien-
tes de egipto. a tunc multiplicat
exercitus dyaboli contra eum.

Calliodo Propter quod
non ad solitudi-
nes inuias n̄ ad munita castrorū
non ad hominis auxilia duolauit
sed ad deum qui circūeuntes spiri-
tales inimicos poterat dissipare.

Hugo Et quia refugientes
ad deum per peniten-
ciam: non solum securitatem aut
tutelam in eo habent. sed etiā gau-
dium. Ideo subiungit. **Exultatio**
mea. tu es per spem a consolatio-
nem. non enim penitentes tantum
affliguntur onere penitencie. sed
etiam reficiuntur spe eterne retri-
butionis. dolent enim gaudent a
gaudent dolendo. gaudent in spe
gemo adhuc in re. Et idcirco **Leue**
me a circūstantibus me.

Nicola tam a demomb?
q̄ prauis homini-
bus: querentibus me impellere
ad re. **Calliodor**. a vi-
dium. carnalibus q̄ spūalibus: q̄ nos
perdere p̄cipiti velocitate festināf

Finis est conclusio penitentis in timore presentium a spe futurorum. venite oratores qui negocia humana artificiosa fragilitate tradatis. Videte reum lacrimis se diuentem audite peccatorem confessionibus absolutum. Intelligite sententiam principis dei non salutem hominis impetere vel inuadere sed potius peccata damnare. Ita sunt tribunaia que nullus redimet. Ita est sententia que nichil sub ambiguitate decernit. Nunc videamus quid dominus respondeat penitentibus. **In**tellectum tibi dato. Vides quia peccatores non habent intellectum nisi quando eis conuersis dominus propiciatus indulget. Intelligere est bene agere a ad mandata dei vota conuertere. Ipse enim est intellectus quem tituli huius ps. veritas indicauit: quem penitentibus potestas domini clementer infundit.

Hugo. Dat enim dominus intellectum ad cognoscendum agenda. videlicet per inspirationem. per predicationem a per tribulationem. a instruat te. quia quasi nescientem docebo te que sunt vitanda. In via hac. scilicet penitentie. qua gradieris.

Cassio. Ante enim iste penitens domino culpas tacuerat consilio destitutus. nunc autem instruitur quando contra se pronunciat domino prestante comonetur. O penitentie inestimabilis medicina. que non solum a peccatis absoluit. sed etiam sanctorum premia beata concedit. **Nicolaus**

[firmabo super te oculos meos.] sicut super rem quam volo cum diligentia custodire sic te protegam.

Cassiodorus. Et in te dirigaz hume intellige me. Nam qui recte sapiens est a mandata domini sincera mente perfecit iuste dei oculos super se habere prohibetur. Deinde generaliter humanum genus comonet: ne brutalius subdatur erroribus. d.

Nicolaus. Nolite fieri sicut equus a mulus. Videntes appetitum carnalium. viuentes vita brutali. quibus non est intellectus. hoc est non habent rationem vel intellectum unde appetitum sensituum refrenare possent.

Augustinus. Per equum vero turbosos a superbos sicut per mulum autem pigros.

Iero. Qui ergo non dei voluntate sed proprio motu se regere volunt a effrenes in luxuriam decidunt hos propheta coeret verbis tribulibus dicens. In chamo a freno maxillas eorum constringe. qui non approxi-

Nicolaus. eos qui mant ad te. tibi nolunt obedire. sicut equus indomitus a superbus ac mulus piger eos affligit penis a laboribus. ita que pena dante eis intellectu obediant tibi ad nuntium. **Gregorius.**

vicefimo moralium. Sepe enim qui uolentis uerba non audiunt. ferientis uerberibus ammonentur. ut ad bona desideria saltem pene trahant. quos premia non

Handwritten note: In fine huius
libri

Handwritten note: 547

inuitant. Si vero etiam flagella de
spiciunt restat nimirum: q̄ tanto il
lic grauioris vindicte supplicia se
ntiant q̄to h̄ maioris prudentie ḡ
ciam calcant. Vnde subditur

Nicola ^{peccatoris} Multa flagella
re pene obstinatis peccatoribus in
ferno sunt reseruate fm̄ illud deus.
xxxij. vbi enumeratis multis fla
gellis dicit. Nonne hæc condita sūt
apud me a siḡta in thesauris me
is. mea est ultio a ego retribuam
eis in **Collector** de quibus
tempore flagell: seu

penis bt̄is bernardus in sermoē
q̄ incipit. Regio australis ita loq̄
tur dicens gehennales angustie
non h̄nt meritum non recipiūt in
terficiū nisi ciūt remediū singulis
ex ossibus singulis ex membris
que arma fuerunt iniquitatis sua
deletur pena pro qualitate a quā
tate commissi cum cepit inexpi
abilis & in expurgabilis caro ge
hennæ s̄tibus penetrari ac more
feruentium metallorum ad coque
dum meringuabili ardore tota ho
minis substantia infundi [Speran
tem autem in domino]

Nico spe debita que est ex
expectatio future beati
tudinis ex gratia a meritis proue
niens [Misericordia circūdabit]

Cassiodorus vt nō sit
locus rati
dus vnde possit ad euz dyaboli ho
stilitas ammodo intrare.

Nico Rā in futura beatitudi
ne ex dei misericordia

atē in qua q̄ habeat materiā leti
cie. T. supra se videndo diuinam ma
iestate. infra se videndo inferni tor
menta que euasit ex dei gratia at
q̄ circa se sanctorum a angelorum
gratam societate Et iteō in fine ps̄
exultat iustos ad laudem dei dicēs.

Letamini in dño. Gaudio interiori
Cass quoniaz qui in se gau
det fallaci p̄sumptione
decipitur qui vero in domino leta
tur. perpetua delectatione perfrui
tur. vñ subdit [et exultate iusti.]

Nicola gaudio exteriori
quia exultacō dī
citur quasi extra saltatio: in quā
tum gaudiū mentis p̄cipit exteri
us verbis diuine laudis. La glo
riamini. fm̄ q̄ dicit apls. ij. ad co
rint̄h̄. Gloria nr̄a hæc ē testimo
niū conscientie nostre. Hec est em̄
recta gloriatio. quando conscien
cia non mordet personam de graui
peccato. Et hoc modo gloriari de
bent [Omnes recti corde.]

Jeronymus Recti corde di
omnia iudicia dei placent. et se ac
cusant de peccatis a deū siue in p
sp̄is siue in aduersis sp̄ laudant

Cassiodorus Considerate
quid penitens iste meruerit vt do
minus illi manifesta voce r̄nderet
Intellectu; tibi dabo. ille qui pau
lo ante prostratus. ille qui pecca
toꝝ mole fuerat compressus in tri
iustos annūceratur: a inter r̄cos
corde recipitur vt quanto prius sa
tisfaciendū fuerat humiliat? tāto

post veniam videatur excellens.
Rua propter iam ipse beatus est qui
hinc sententia piissimi iudicis nota
tur absolutus. Nos igitur mente
denota legamus hunc penitentiale psal-
terium cordis compunctio peccata nostra pla-
gamus ut pia precatio ad indul-
gentie vota nos producat. Quis enim
psalmus maiore auiditate meditandus
est nisi in quo voce tanti iudicis pec-
cata soluta sunt. Hoc enim iste pre-
cipuum continet singulare inter ali-
os penitentiales psalms quod penitentes in con-
clusionem huius psalmi instinctu diuine
opuntionis exultant. hic vero mi-
sericordiam et leticiam ipse dominus pro-
mittit cum magno desiderio supplicat.
Jeronimus Quia propter suppli-
ces dominum deprecemur ut obtineamus per veniam peccatis
nostris nec imputatis ultra delictis
mereamur sanctam exultationis perpetue esse participes. per christum dominum
nostrum Amen.

Psalmus xxxii.

Exultate iusti in

Titulus in finem psalmus 32.

Dic titulus ex superioribus
notus est christus enim est finis noster
ad quem tendimus. **Cassiodorus** In hoc
hortatur propheta per opera quodam
dam ab psalmodia populum vel ecclesiam
fidelem enueratque potentiam et facta cre-
atoris. **Glossa** De operibus crea-

tionis et recreati-
onis ut timeatur potentia que creatur
et ametur misericordia que recreat.

Cassiodorus Comonet ergo pro-
phetam ut in domino
debeant tota alacritate mentis gau-
dere que creaturas suas mirabili po-
tencia dominoscientie continere. vnde dicit

Jeronimus Exultate. Alii ex-
ultant in rebus
huius seculi. alii in certo. alii in theatro.

Augustinus Et finito seculo si-
mitus exultatio in
iustorum. Sed vos o iusti exultate in
domino quia permanente domino
permanebit iustorum exultatio.

Cassiodorus Sic et apostolus nobis gau-
dendum incessanter affirmat.
Gaudete in domino spiritus dico gau-
dete. Nam illa repetitio illud significat. ver-
ba in afflictionibus gaudeamus et in illo re-
gno pace perpetua letemur. adbi-
ditque **lectos de re collaudatio.**

Augustinus Recte fit que dirigunt
cor suum secundum voluntatem
dei. Quia quis autem corde mortali priua-
tum aliquod velint quod sue inter se cau-
se vel negotio presentium veniat tibi in-
tellerint et coguerint aliud deum
velle proponit voluntatem dei voluntati
sue. hoc de re collaudatio vix talis.
de qua subditur **Confitemini domino sancto**

Jeronimus In cithara cithara
laudis. **Jeronimus** dicitur huius cauatum.

Hugobertus cor deus eius sunt de mortuis
aiantibus et reddit sonum ab
inferiori parte. sic homo per carnis
mortificationem de inferiori parte. id est
de sensualitate reddit sonum dul-
cem in auribus domini.

Jeronimus In cithara habet sex cor-
das per quas sex opera
munde intelliguntur. Vos igitur hinc

les qui redi estis confitemini do
mino in cathara & in carne vitis
& concupiscentijs mortificata per
crucem dominicam. et etiam confi
temini domino in operibus miseri
cordie q̄ sūt opera scōz. **U**o facim⁹

Cal. dum esurientem pascim⁹
egrotum visitamus. & cetera que
diuinitatis amore peraguntur

Jeronimus Et de illis cor
dis alie suauiter
cantant alie murmurant. sic &
sancti alij in prosperitate. alij i ad
uersitate laudant deum. **S**equit̄ &
Lin psalterio decem cordarum.]

Hugo Psalterium a superio
ri reddit sonum hñs
decem cordas per quas decem mā
data intelligūtur. que de supernis
remunt. In hoc psalterio decem cor
darum & decem verboꝝ legis. **p**sal
lite ei.

Augusti. Tāge psal
terium. **T**riū ipse le
gem quā dominus deus tuus non
venit solvere sed adimplere. **Q**uā
tate ei cantici nouū.] non lingua:
sed vita exuendo veterem hominē
& induendo nouū. bñ dicit nouū

Jeronimus q̄ non⁹ hō cri
stus domi⁹
venit in mundū & nouā legē istitu
it nobis & nouā ecclīaz p̄ bap̄m.

Hugo. Vnde dicitur in glo
sa. **N**ouus rex noua
lex noua

Nicola. Si enim a
gaudia. **m**or carna
lis & lasciuus semper facit inueni
re cantilenas: & nouos cantandi
modos multo magis amor diuin⁹

semper facit inuenire nouos mo
dos deuotionis. **t**ene psallite ei in
vocifera. **J**ero. per vocifera cōez
tione.] **J**ero. quondam sacer
dotum Ihericho mundi figurā con
tinens corruit nūc p̄ nostram ora
tionem eius concupiscentie elidā
tur. Ille bene psallit q̄ implet in o
pere quod

Hugo. Vnde be
cantat. **B**er
nardus super cantica assignat ad
tene psallendum septeꝝ esse oport
tura ita dicens **I**mmolantes itaqz
hostiam laudis et reddentes vota
nostra de die in diem curemus om̄i
vigilancia iungere sensuz vsui: af
fectum sensui. exultationem affe
ctui. grauitatem exultationi. **H**u
militatem grauitati. libertateꝝ hu
militati. quo interdum liberis pur
gate mentis passibus procedam⁹
& excedamus per inusitatas qual
dam affectiones spirituales vnde
& in translatione hebrayca sic ha
letur. bene psallite in iubilatione.

Jeronimus Jubilus di
citur leticia
cordis ineffabilis que nec verbis
nec sillabis nec litteris nec in voce
potest erumpere aut comprehendere
quantum homo debeat dū lau
dare. & merito laudandus est de⁹

Castiodorus Quia re
dum est
verbum domini. **R**ectos enim fa
cit homines & dirigit. **P**er legem si
quidem diuinam corrigimur. per
ipsam a prauitate nostra separa
mur. & tunc regulariter viuimus
quā eius iussioib⁹ obedim⁹. **L**a oia

*Jubily leticia nos
et nos est*

Handwritten notes at the top of the page, including the word "p[ro]p[ri]et[ar]i[um]" and other illegible scribbles.

opera eius in fide. In fide

Augustinus Fidelis homo est cre
dens promittenti de
Fidelis deus est exhibens quod p
misit homini. Teneamus ergo fi
delissimum debitorem quia tenem
misericordissimum promissorem

Handwritten notes on the left margin: "Fidelis homo est cre", "Sicut", "et".

Nicolaus Fidelitas autem
dei consistit in
sua iusticia et misericordia. Jo s
dicitur. Diligit misericordiam et iudicium.

Augustinus Misericordiam eius tempore
mo est. Dominus enim con
siderat imaginem fragilitatem no
stram errorem nostrum et cecitate
nostram. et vocat auersos. donat
peccata conuersis. paciens est sup
peccatores donec conuertantur. quoniam
cum conuersi fuerint preterita ob
liuiscitur. futura promittit. hortat
tur pigros consolatur afflictos. do
cet studiosos. adiuuat dimicantes
neminem deserit laborantem et ex
clamantem ad se. donat ipse unde
placet. Sequitur. et iudicium. ac
diligit quod venturum est.

Jeronymus Ruo inter impios in
stos que discernet.

Nico Et quia misericordia su
habetur iacobi n. Ideo sequitur. Misericordia
domini plena est terra.

Cassiodorus Ista vique terra que
dyaboli oppugnatione laborat.
ubi a mandatis celestibus carnis
infirmirate subtrahimur

Handwritten notes on the left margin: "m[er]ito", "p[er]", "et".

Hugo Et bene plena est ter
ra quia ubique terrarum
predicata est et a domino concessa

est remissio peccatorum. Et non solum
miseretur peccatorum. sed etiam
bonos confirmat in bono et conse
uat. Unde addit. Verbo domini
celi firma

Cassiodorus
Quauis ad conditionem rerum crea
tarum hoc pertinere videatur. ta
men a spiritaliter decenter accipi
tur. Verbo domini hoc est a filio
dei celi firmati sunt. et apostoli et san
cti omnes qui orbem terrarum predica
tione salutari compleverunt et spi
ritu oris eius omnis virtus eorum.

Utiq[ue] quoniam a spiritu sancto eorum doctrina
veniebat. virtus enim et ad mira
cula pertinet que faciebant: et ad le
gem domini quam gentibus predicabant.

Trinitas in hoc versiculo manife
stissime declaratur. Dicendo enim ve
bo filium declarat. adiungendo domini
patrem dicit. spiritu oris eius ut
que spiritu sanctum vult intelligere. et
ut in tribus personis manifesta
intelligeres unitatem dicit oris eius
et non eorum ad litteram eius.

Nico Ex infinita dei potesta
te in corporibus cele
stibus induitur homo ad laudan
dum deum qui verbo suo firmavit
celos. et spiritu oris eius ipsos va
rijs stellis: in quibus sunt varie
virtutes et influencie ornauit. Un
de in translatione Jeronimi iuxta
hebreum habetur omnis ornatus
eorum.

Augustinus
Sane fratres quomodo hii celi sunt
super inuicem vel quomodo sunt. vel quibus
modis distincti quibus modis impleti

Handwritten notes at the bottom of the page, including "Quomodo hii celi sunt" and other illegible scribbles.

sint. quia dispo[n]e regantur. quo
 modo ibi vnus ymnus ineficax
 continens ab omnibus predicet
 deum. Multum est ad nos iuuenire
 tamen satagamus peruenire. **I**bi e[st]
 enim patria nostra qua[m] longa for-
 tassis peregrinatione oblitus sum?
 Ergo de illis celis michi difficile e[st]
 disputare. sed tamen non impossi-
 bile est nobis intelligere. Certe q[ui]
 me in hijs rebus intellectu preue-
 nit fruatur quo precessit a ore p[er]
 me vt sequat[ur] a ego. **S**equitur
Congregans sicut in vtre. **V**ter e[st]
 fitula. **L**aquas. **H**ugo. q[ui] dau-
 maris. **H**ugo. sicut
 mare litoribus. **V**nde Job. xxxviii
 dicitur. Circumdebi mare terminis
 meis a p[er] suu[m] v[er]um a hostiu[m] a di-
 xi vsq[ue] hic venies a non procedes
 amplius a hic confringes tumen-
 tes flu. **N**icola. **L**ponens in
 a[nt]e tuos. **N**icola. thesauris a
 bissos. id est inferiores aq[ua]s ma-
 ris que sunt hominibus occulte. si-
 cut illa que ponuntur in thesauris
Qu[ia] aut[em] aqua maris nominetur a
 bissus vel abissi patet gen[er]i. p[ri]mo
 vbi dicitur a tenebre etant super
 faciem abissi. a sp[irit]us dei ferebat
 super aquas. Idem enim significa-
 tur nomine abissi et aquarum.
Cassiodorus. Quod si
 tre velis agnoscere. **V**ter est ec-
 desia. quia sicut vter susceptas
 aquas complectitur. ita eccl[esi]a adu-
 nationem populi credentis indu-
 dit. **A**que vero maris populi signi-
 cat christianum qui in mundi salo

fludibus tribulationu[m] cocutit.
Lponit in thesauris sapientie a
 scientie sue **L**abissos

Jeronimus **v** profundu[m]
 scripturarum
Nam q[ua]ntu[m] velit p[er] seruos suos nob
 demonstrare tantu[m] per nos intelli-
 gere potuimus. ip[s]am profunda-
 tem scripturarum nequaquam possu-
Sequi **N**icola. **E**x predictis
 tur: **N**icola. vtilis moni-
 tio cum subditur **V**ineat domi-
 num omnis terra. **v** habitantes in
 terra **L**ab eo autem comoueantur
Lcommotione timoris **L**omnes in
 habitan **A**ugustinus **S**i fera se-
 tes orbem **A**ugustinus **S**i ser-
 pens insidiatur. si homo te odiat. si
 diabolus te impugnet: semper deus
 time.

nicola. huius timoris
 subdit dicens **Q**uoniam ipse dixit
 a facta sunt: ipse mandauit et cre-
 ata sunt. **S**icut enim simpliciter vo-
 luntate omnia creauit ex nichilo:
 ita potest illa in nichilum redige-
 re. **E**t ideo debet eum creatura ratio-
 nalis timere. et hoc timore filiali
Augustinus **Q**uid formi-
 daturus es
 aliquid de terra. aliquid de mari.
 aliquid de celo. **M**alicia hominu[m]
 cupiditatem nocendi potest habe-
 re. propriam potestatem autem si
 ille non dat: non habet. quia iuxta
 apostolum **N**on est potestas nisi
 a deo. **I**deo subiungit **D**ominus
 dissipat consilia gentium.

Nicolaus hoc apparet ab
 iram ex eo q[uo]d

habetur in gen. xi. in filijs noe qui habuerunt consiliū inter se edificā di turrim cui⁹ cacumen ptingeret ad celū. sed dñs reprobauit consiliū eorum: ita confundens loquelam eorū vt non intelligeret vir p̄rimū suū. a sic destiterūt ab opere inchoato. reprobat at̄ cogitacōes p̄lorum. Hoc apparuit in egipti is cogitantibus capere filios ysr̄l inter desertum a mare rubrū. h̄ dominus eos sumersit et ysr̄ael liberauit vt habetur exodi. xiiii. La reprobat cōsilia principū. sicut p̄ in libro Josue quia multi reges cōuenerūt adiuuicē vt interficerēt Josue a filios ysr̄ael a fuerunt delati et occisi. **Jeronimus.**

vel reprobat cogitacōes p̄lorū iudeorū a cōsiliū principū eorū. videlicet anne cayphe a ceterorū. quia non potuerunt facere contra ih̄esum: nisi quantum a deo fuit presinitum: quos omnes cum suis consilijs dominus resurgendo destruxit.

Calliodorus. Consiliū autē dñi a archanum incarnationis christi manet in eternū quia triumphalis mors dñi diabolicum penitētē exstirp̄t exicium. Exicium mors dades tormentū cogitacōes cordis eius in gnacōe in gnacōe.

Hugo a in sempiternū. quia quod disposuit dominus mutari non potest ab hominibus. Vnde ad. v. dicit gamahiel **Si ex hominibus consiliū hoc: aut opus dissoluetur. a c̄.**

Augustinus. ante nuntiationem vidit nos. fecit nos. emundauit nos. misit nos. redemit nos. **Calliodorus.** Quod totū ad p̄destinacōz eius pertinet in qua cuncta reposita sūt que vel fuerunt vel sequentibus seculis futura succedunt.

Nicolaus Consequenter describitur diuine laudationis seu cultus premiū cū subditur **Beata gens cuius est dominus deus eius.** Circa quod sciendū q̄ prout dicit boetius in de consolatione libro terco. Beatitude est status omīū bonorū cōgregatione perfectus qui in re habet in patria in fructuone dei. cuius bonitas est infinita. Ad hanc beatitudinem peruenitur per verū dei cultum. et hoc est q̄ dicitur. **Beata gens cuius est dominus deus eius per veram fidem a debitum cultū.** Populus quem elegit. seleccione predestinationis. que infallibiliter consequitur effectum. Ideo subditur. In hereditatem sibi. quia predestinati immobiliter adherēbūt deo in patria celesti. ita q̄ erunt hereditas dei. Et deus erit hereditas ipsorum. quia illos quos sic predestinauit ab eterno vocat temporaliter ad fidem suam. et iustificat per gratiam finalem. et sic consequenter eos magnificat per gloriam scdm q̄ dicit apostolus. ad romanos octauo. quos predestinauit: hos a vocauit. et quos vocauit hos iustificauit. et quos iusti

ficauit hos et magnificauit. et sic
qui prius fuerunt beati in spe: facti
sunt beati in re. Deinde ostendit hu
ius premiationis principium: dicens.

De celo. Circa quod sciendum
quod opera meritoria non sunt prima
causa propter quam premiantur
aliqui in vita beata: sed non quod de da
rat apostolus ad Romanos. ix. de Ja
cob et Esau: dicens. Cum nondum
nati fuissent aut aliquid boni a mali
egissent dictum est. Maior seruiet
minoris: sicut scriptum est. Jacob di
lexit: Esau odio habui. Nec etiam me
ritorum preuisio futurorum: imo
preparatio gratie in tempore pro
cedit ex eterna predestinatione ut
predictam est. Et hoc est quod hic
dicitur. De celo respexit dominus.
Accipitur enim hic celum summe
trinitatis quod est idem quod deus.
quia ab eterno vidit omnia in se
ipso. Deo subditur. vidit.

Augustinus. oculo misericordie
Lomnes filios hominum.

Calliodorus. Vidit enim: gra
tiam signat mi
seren.

Nicolaus. Licet enim om
nes videt equales in naturalibus: tamen ex eis ali
quos elegit ex speciali gratia ad par
ticipationem beatitudinis superna
turalis: ad quam non potest homo
attingere ex naturalibus. De pre
parato habitaculo suo respexit.

Augustinus. vel de apo
stolis: vel de
de predicatoribus veritatis: vel de
angelis quos ad nos misit. super
omnes filios hominum.

Nicolaus. quos sic elegit
ex sua mera volu
tate et gratia: hos disposuit iustifi
care in tempore per gratiam finale: a lijs di
missis. Deo subditur. Qui fini
xit singillatim. et per unumquemque
separatim vel singulariter. corda
eorum. et animas hominum. quia
eas quas creauit eiusdem nature
in specie: fecit distinctas indiuidu
aliter. Et propter hoc dicit singillatim.
Licet enim anime sint eiusdem spe
ciei: tamen variantur in operatiom
ibus coniuncte corporibus. quia ali
que declinant ad bonum verum: et
alique ad bonum apparens: et hoc
est terrenum. Et secundum hoc diuersifi
catur status bonorum et malorum.
Et hec omnia sunt de clarissime no
ta. Deo subditur. Qui intelligit om
nia opera eo.

Callio. cogi
tum. **Castio.** tatiões
dicta que facta quibus bonum malum
et semper opus.

Jeroni. Ipse ei
ramur. **Jeroni.** est specu
lator: prospiciens de die in diem ad
hominem.

Nicolaus. Deinde quod diu
num. **Nicolaus.** na promittentia
est principum salutis hominum
tam in spiritualibus quam in corporali
bus ostendit per exemplum de re
probatis: dicens. Non saluatur
rex per multam virtutem. sui exer
citus: nisi cum hoc habeat diuinam
protectionem. Hoc apparet Nume
ri. xxi. de Seon rege amorreorum:
qui cum fortissimo exercitu egressus
est obviam filijs israel: sed statim
occidit in prelio. Let gigas non sal
uabit in multitudinem virtutis sue.

Hoc apparet ibidem de Og rege ba
san qui solus remanserat de stirpe
gigantum: vt habetur Deutro. in
a tamen statim corruit coraz filijs
israhel. Similiter de Golia gigante
que; Dauid adhuc adulescens idu
lapidis inter **Cassi.** **Alay**
fecit. **Cassi.** equus ad

salutem] quia ille dum campos ap
petit: dum pedes pre propea festi
natione permisit salutem sefforis
sui non valet custodire: a qui sub
modestia non gradatur ruinos
casibus semper exponitur. **Falsus**
enim dicitur est equus eo q; solet
fallere in se presumentes.

Nicola. In abundantia au
tem virtutis sue no
saluabitur. Hoc apparet in Pha
raone a exercitu eius cum currib;
a equitib; in mari sumersis. Ita
autem dicta sunt ad ostendendu;
q; si non potuerunt saluari corpa
liter et temporaliter virtute huma
na: multo minus potuerunt conse
qui salutem spiritualem a eterna
absq; dei gratia speciali. Ergo in sua
virtute nullus saluatur. quia a d
est salus: quaz soli iusti consequu
tur. **Ite** sub **Jeroni.** **Ecce**
iungit. **Jeroni.** oculi do
mini] a aspectus diuinitatis] super
timentes cum] timore sancto.

Nicola. vt nos diligenter cu
stodiat: sicut homo
figit oculos super rem qua vult cu
diligentia custodire. **Esti** eos ali
quando permittit tribulari tempo
raliter. hoc tamen est ad bonu ipo
rum vt per patientie meritum ha

beatu mai; premium. **Ite** sub di
tur. **Etia;** respicit in eis qui spe
rant super misericordia eius.]

Augusti. et no de fortitudi
ne; non de virtute
neq; d melis suis s; d misericordia
eius. **Et** equat a morte] culpe.
[animas eorum] dand; eis vita;
eterna i futuro] a alat eos i fame]

Cassiodo. In fame autem
eos alit quado
in hoc mundo vbi bonarum rerum
indigentia est: verbo spiritali nutri
re non desinit quos redemi.

Nicolaus. Si saturabun
tur pae celesti
post hanc vitam damnatis esuri
entibus. sedm q; d dicitur **Ra.** lxx
Hec dicit dominus deus. Ecce serui
mei comedent a vos esurietis. Et in
terim hac vita durante patientes
sumus in aduersis. **Ite** sub dicitur.

Alma nostra sustinet domi
num] a patienter expectat eius be
neplacitum] quomiaz adiutor. **Iab**
bonum **Et** protector noster est.]

contra **Cas.** **S;** intelligam; q; his
malu;. **Cas.** ista virtus est qua
seruare totiens comonemur. Pa
cientia est siquide; que gloriosos
martires facit: que fidei nostre boa
custodit: que omnia vincit aduer
sa: non colluctando sed sustinendo:
non murmurando sed gras agendo
Et hec: decepticem luxuriam com
primit: iram feruidaz vincit: vasta
tricem humani generis inuidiam
collit: mansuetos efficit: benignisq;
competenter attridet: purgatosq;
homines ad illa premia futura

Deus p[er]...

Ubi p[er]...

componit: per ipsam christo mili-
tamus: p ipsam diaboli vincim⁹:
p ipsam beati ad celoz regna pue-
nimus. Et considera q post omnia
pcepta patientiam ponit vt virili-
ter cida toleremus qui de tam ma-
gni premij largitione osidim⁹.

Rico Quia i eo letabit cor
nostroz. quasi diceret.
Si tribulemur exterius: tamen co-
solamur ab eo interius. Et qa ista
consolatio pcedit ex spe retributio-
nis future. Ideo subdit. **La** in noie
sancto eius. **in** nomie Jesu chri-
sti saluatoris. **Glo** [spauim⁹] **Glo**
nostri. nos vreturos

ad deuz in futuro. Et ne fraudemur
a spe nostra. **H**at misericordia
tua dñe sup nos. **in** p miaz tuam
impleat in nobis. s. vt in futuro le-
temur. quo merito fecerit quem ad
modum sperauimus in te.

Rico Et hoc spe debita que e
certa expectatio future
beatitudinis ex gra et meritis pro-
uenit. **Vn** ex isto vsu debet
ens. **Iero** cogitare vnusquisq
ante q legat vt fideliter dicat: que
admodu sperauimus in te: ne alibi
vacet mens. **Cassio** Mellis
sua.

Cassio flue voces
audite sunt: q salubriter nob psal-
teriu celeste cantauit. Tales siqu
dem mandatorum corde sonuerunt
vt si eas interius auribus recipia-
mus: nos in eis dauidice lire cura-
tione a demonuz infestatione pur-
gabimur. **F**iet q nob salutis illa
mundatio vt fugatis imundis spi-
ritibus: mente abluta domino fuis-

amus. Habent enim beati musicaz
suam que anime fidelis intrat audi-
tum: cuius non deficit sonus: cui⁹
non lassatur in terto. Relinquit e
go vos spectaculoꝝ amatores: mor-
tiferas voluptates: q desideria pra-
ue voluntatis instigant. Et ad hec
magis gaudia: ad hec misteria co-
uenite. vbi cythara a psalterium
virtutes excitant que nos instrunt
ad vitam eternam: ad quam nos
pducatur **J**esus christus dominus
noster qui est benedict⁹ in secula
seculorum. Amen.

Psal. xxxiiij.

Benedicam
dominu m. **Titulus**
huius psalmi talis
est dauid cum ma-

tauit vultuz suu coraz **Abimelech**
a dimisit eu **Glo** Titulus iste
a abijt. tractus est de

historia libri regum primi Reguz
xxi. vbi scriptuz est q cum fugeret
dauid **S**aulem psecutorem suum:
contulit se ad regez **Achis** i geth.

Rico qui erat bimomi⁹: qui
vocabatur **Abimelech**
nomine regni. et **Achis** nomie per-
sone. sicut imperatores romani vo-
cabantur cesares nomine imperij:
et tamen habebant proprium no-
men personale. scilicet **Iulius Au-**
gustus Tiberius: a sic d alijs. Qui
cum **Dauid** esset ibi: cognitus fuit
a philisteis. **Vn**de dixerunt. Nun-
quid iste e **Dauid** rex terre. **Q**uasi
dicerent. bonum esset eu interficere
l. ij.

*do regis
prens de leg*

Tympanum & corio
Et p^o 224 y 14.88

ne veniat ad regnum a similesat
contra nos. Propter quod duxerunt
euz ad Achis: hoc est ad Abimelech
vt more retur. Dauid autē in tali
periculo constitutus simulauit se
insanum: sed in illud poetici
Stulticiam simulare loco a tempo
re prudentia summa est.

Glosa Mutauit eniz vultū
suum coram ipsis a tympanizabat
ad portam ciuitatis a ferebat se
in manibus suis. a saluē de currebant
super barbā ei⁹. Quod cum vidisset
rex Achis: ait seruis suis. Vt quid
mibi istuz ac repticiū a demoniacuz
et insaniētem abduxistis. Nunq̄ intraturus
est domū meam. Et sic Dauid de
periculo mortis liberatus abijt.

Nicola Vnde iuxta lrām p gratia
uadōne dō hūc psal. cō Jero et cātavit
qz po fuit. Jero tot⁹ circa pietatem: totus
circa inspectionem diuinam: totus
circa compescendas sanctoruz
tribulationes cōmemoratur. Dauid
qui Goliath vicit figuram christi tenet
qui diabolum vicit. Abimelech
interpretat regnū patris. Dauid
venit ad regē Abimelech. a christus
venit in regnū patris sui: hoc est
ad regnuz iudeorum. Mutauit vultum
suum coraz Abimelech: hoc est
coram regno patris sui. Vnde sanctus
Paulus dixit. Qui auz in forma dei
esset formam serui accepit in
similitudine hominis factus: et habitu
iuuentus vt homo humiliavit seipsum
factus obediens patri vsq̄ ad mor

tem. Tympanizabat ad portaz
ciuitatis. Tympanuz de corio
extenditur super lignum. a dominus
extendit manus suas in cruce ad
portam ciuitatis: hoc est in initio
fidei nostre. Contra eternā vitam
datum cor habuimus. a christus in
cruce per fidem passionis apiebat
corda mortalium. a ferebat se
in manibus suis quādo corpus
suum accipiens in manibus
tradidit discipulis suis: dicens.
Hoc est corpus meū. Et saluē
currebant super barbā eius.
Jero Per saluaz infirmitatis
eius. Jero tas carnis intelligitur
quam dignatus est suscipere.
Que fuit illa barba. fortitudo
diuinitatis. Abijt christus a
iudeis ad gētes postq̄ ab ipsis
est dimissus. Vnde dictū est:
vos indignos iudicatis vite
eternę. nos exhibimus ad
gentes. Augusti. habet
titulus. **Calliodo** Prophe-
ta eniz benedicere se dominum
cōpromittit: amonens mansuetos
vt cum ipso in eius laudib⁹
pseuerent: dices.

Nicola **B**enedicam
dominum. Regnando ei
in suis beneficijs. In omni
tempore. Tam prosperitatis
q̄ ad ueritatis. Omnes
benedicunt a laudant
dominum in tempore
prosperitatis. etiam mali:
sed in illud Thacharie. xi.
Benedictus dominus quo
niam diuites facti sumus.
Et illud in psal. Confitebitur
tibi auz tene feceris ei.
Sed maledicunt tempore
aduersitatis. Vnde vxo: Job
dixit

In p^o 224 y 14.88

muta t^o r^o r^o
p^o 224 y 14.88

et in p^o 224 y 14.88
Benedicam
dominum
regnando
ei in suis
beneficijs
In omni
tempore
tam prosperitatis
q̄ ad ueritatis
Omnes
benedicunt
a laudant
dominum
in tempore
prosperitatis
etiam mali
sed in illud
Thacharie
xi. Benedictus
dominus
quo niam
diuites
facti sumus
Et illud
in psal
Confitebitur
tibi auz
tene feceris
ei. Sed
maledicunt
tempore
aduersitatis
Vnde vxo
Job dixit

Perseus

bat ei posito in aduersitate Job. ij
Benedic deus et morere: id est ma
lebic: vt ibi expositum est.

Jeronimus docet ergo
nos nec i ad
uersis succutere nec in secūdis: id
est in temporalibus extolli: s̄ tam
prospera q̄ aduersa equanimiter
ferre. semper laus in ore meo.

Calliodorus Quāuis
debitum
atq; proficiūz sit vt creatura sem
per suum laudat auctorem: tamen
propter humanitatis diuersos a
ctus pene impossibile nobis vide
tur psalmodie laudes domino iu
giter personare. sed i ore hominis
iusti semper laus dei est quādo ta
lia vel cogitat vel loquitur vt nul
la re dargutione culpetur. Quicq̄d
enim ex patientia: ex caritate: ex
simplicitate: ceterisq; virtutibus
vel loquimur vel mente gestamus
iure diuinis laudibus applicatur.

Ps domino laudabitur anima
mea. Pulcherrime vno verbo dile
ctio famulantis expressa est. Non
enim in se vel in diuitijs: sed in do
mino animam suam dicit esse lau
dan

Nicolaus ac si dicat.
de laudib; hominūz non curō qui frequenter
laudant quod est vituperabile a
eōuerso. sed laudari a deo de fide
ro cuius laus est vera. Laudat au
tem deus hominem quando per ali
quem effectum vel signum prebet
ei virtutis testimoniu; **Et hoc mō**
loquitur apostolus. ij. ad Corinē.
p̄. Qui gloriatur: in domino glori

etur. Non enim qui commendat se
ipsum ille probatus est: sed quez
deus commendat. Laudiant man
sueti a leten **Calliodor**
tur.]

Non dicit lege dōcti: non ieiunan
tes: non psallentes: sed mansue
ti letetur qui caritate precipua ha
bere rerum omnium temperantia; z
consueue

Hugo quia domi
num bene
dicunt tempore aduersitatis sicut
prosperitatis qui recte mansueti id
est manu assueti dicuntur: vt s̄ dñi
māu bona et mala suscipiant. hi er
go letentur me habere sibi sociūz.

Calliodorus Et q̄ spiri
tualis gra
tia non vult sola facere quod mul
tis proficit ad salute;: ideo ad lau
dem dei vocat se cum aliis: dicens.

Magnificate domino mecum.
Hugo laudando et predicā
do eum esse magnū.

Augustinus Si amatis
deum rapi
te omnes ad amore; dei qui vobis
iunguntur et qui sunt in domo ve
stra: hortando: portando: rogando:
disputando: rationem reddendo
ex mansuetudine et lenitate.

Hugo La exaltemus nomē
eius per potestate;
et eius comita

Collector.
[in idipsum] id est concorditer.
Translatio romana habet: exalte
mus nomen eius in inuice;: id est
in vnūz. Et hebraica translatio ha
bet: exaltem⁹ nomen eius pariter.

*Si amatis
deum*

De laudibus...

Castiodoro Quod signat
compositos
choros: quando a psalm odiam do
mini alterna sibi successione vident

Hugo Supra dixit. Magni
ficat dominum mecum
hic consequenter ostendit quomodo
ipsum dominum magnificat: di
cens. **Quis filium dominum** id est
est ex toto corde questum et exaudi
uit me. sicut subinfertur et ex om
nibus tribulationibus meis eripuit
me. id est eripiet in futuro: cum
hoc mortale corpus induerit in cor
ruptio

Augustinus Cum
nem. **fuit** illuminatus: cum ceperis hic habere
bonam conscientiam restant tri
bulaciones. quia restat aliquid in
firmum donec absorbeat in oris
in victoria: et mortale hoc induat
immortale: necesse est ut in hoc se
culo flagelleris: et ut aliquas tem
ptaciones suggestionesque patiaris.

Hugo Deinde hortatur nos
propheta ad commu
nionem noui sacrificii: id est veri
agni manducationem per passio
nis eius fidem et imitationem: di
cens. **Accedite ad eum** fidem et
opere et illuminamini ab eo. quia
ipse est lux

Nicola Et ideo
vera. **Castiodoro** sicut ac
cedens ad lucem corporalem corpo
raliter illuminatur: sic accedens ad
deum per bonum mentis affectum
spiritualiter il
lustratur.

Castiodoro Accedite non dicitur ebriosis: non
adulteris: non superbis. sed sobri

is: castis: atque humilibus christia
nis: qui illuminari de sacra comu
nione mereantur. **Studendum est**
enim ut qui ad deum accedit ita se
humili satisfactione moderetur ut
illuminari potius quam cecari posse vi
dea **Augustinus** Sed dicat
tur. **aliquis.** **Tantis malis tantisque peccatis** one
ratus sum: tanta scelera clamant de
conscientia mea: quomodo audeo
accedere ad deum. **Quomodo.** **Si hu**
miliaueris te per penitentiam. **Lece**
facies vestre non confundentur.

Nicola non patiemini re
pulsam in orationi
bus vestris. **Illius enim facies** con
funditur cuius petitio repellitur.

Castiodoro **Ste pauper** spirituales pau
perem designat: qui non tantum mu
danis opibus: sed vitiorum vber
tate vaciatur: qui accedens ad do
minum clamauit orando deuote.
et dominus exaudiuit eum. quomodo
exaudiuit eum: sequitur et
ex omnibus tribulationibus suis
saluauit eum quod accidere solet
iustis quando in sancta conuersati
one morientes animas reddunt:
et sic de seculo istius clade confusa. ab
securitate perpetuam transseu
tur. Et ne credere tur dominus fideles
suos posse negligere presenti eos
ora cilo consolatur. **Ideo subiungit.**
Amittet se inquit occulte Age
lus domini in circuitu timentium
eum videlicet dominum et eripi
et e **Jeronimus** Vallabun
tur ego pre

Vera ipse mortuus

fibio angelico qui de cordis puritate
te timu erit.

Cassio Propter
emz insolentiam humane fragilitatis non
palam facit: sed occultis imissioni-
bus operatur vt te nesciente p sa-
lute tua quod expedire possit acci-
pias. Angelus autz minister est
voluntatis diuine. Quapropter si
vis te angelum fieri fac quod preci-
pit vt liberes periditate: subueni-
as anxio: eripias innocentem: et
cetera que iubet diuina auctoritas.
Tunc enim spiritu angeli sumus
quando ministri superne volunta-
tis efficiamur. Deinde redit ad domi-
ni sanctissimam comunione: di-
cens. **Uitate** Hoc non perti-
net ad palatum: sed ad anime sua-
uissimum sensum qui diuina con-
templatione saginat. Naz vt ipm
gustuz intelligeres: sequitur. **avi-
dere** oculo fidei: vt cu; tale corpus
accipimus vite nobis concedi gra-
tiam confidamus. Et vt ipsaz com-
municationem non ad corpus diui-
uine traheres: subdit. **Quonia fu-
auis est** **Nicola** Et quia
p gustatio diuine dulcedinis auget spe; be-
atitudinis future: ideo subdit. **bea-
tus vir qui sperat in eo** et non in
incerto diuitiarum: neq; in homie
mori. **Augusti** Hoc qd op-
tuo. **Ruisquis non sperat in domio**
miser. **Hugo** Et ne spes in pre-
sumptionem lu-
puriet. ideo subdit. **Timez domi-
num omnes sancti eius**.

Jeroni qui firmi statis in p-
missis eius timez ne
accepta securitate decipiamini.

Cassiodo Sed quid utilita-
tis timor ei? ha-
beat consequenter ostendit: dices
Quonia non est inopia spiritu-
alium bonorum. **imentibus euz**.
O breuis sententia. **O immensa**
promissio. **Possunt aliquo egere**
quibus diuitie: quibus salus cor-
poris: quibus us regna tribuuntur. so-
lus ipse nihil indiget qui domini
timore dita-

Nicola Ex hoc
emz q-
sentit in se dei gratiam sufficit ei de-
us pro omni bono. imo alia bona
ei desipiunt et vilescunt: nisi quan-
tuz necessitas exigit. Ecouerso est
de cupidis huius mundi: quibus
omnia deficiunt. Propter quod sub-
ditur. **Quites eguerunt**. **scdm**
sensu que

Jeroni in epistola
la ad Pau-
linum. Antiquum dictum est: aua-
ro deest tam quod habet q- quod
non habet. ideo subditur. **Let efuri-
erunt** quia non audent frui bonis
habitis sed ea relinquunt alijs. **In-
quirentes autem dominum** si de et
deuotoe **non minuentur omni bo-
no** quia abundant in bonis spiri-
tualibus. **Temporalia vero bona**
quantuncq; modica eis sufficiunt:
imo pro diuitijs computatur. **Vn-
de dicit apostolus ad Thimothb.**
vi. **Dabentes alimenta et quibus**
tegamur his contenti simus. **Et**
Jeronimus in epla ad
Pauhinum.
liiij.

Ad regem
h. d. b. d.

Deo gratias
et sp. s. b.

luxury

Vidus a vestitus diuitie sunt xpi anorum.

Aliter. Jeroni. Multi sunt plures a egent gloria dei de quib9 fuit a diues ille ante cuius ianuaz Lazarus decumtebat qui sities in tormentis quia non fecerat misericordiam: non meruit accipere guttam. Inquirens autem Lazar9 no purpuras: s; celestia regna meruit in sinu Abrahæ tomis omnibus adimple.

Nicola. Deinde horri. **Nicola.** tal fideles ad bonum vite actiue que consistit in vitatione peccati: et in operatione boni ab proximū. Et quia timor domini facit vitare peccatum. ideo subiungit. **Uerite filij.** per desiderium discipline. **Laudite me:** timorem domini docebo vos. **Qui est initium sapientie iustorum.**

Jeroni. Sancti filij dei dicuntur. **Juxta** quod dictū est in euangelio. **Quot** quot autem receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri.

Nicola. **Quis** est vitam. **Scilicet** eterna: in qua nullus moritur. **Et** diligit dies videre bonos. **In** beatitudine celesti vbi dies non interumpentur noctibus: faciat supple quod sequitur. **Prohibe** linguam tuam a malo. **blaspheme** a contempus dei: ac similia. **Et** labia tua ne loquantur dolum. **scilicet** deceptionis: detractio nis: a falsitatis contra proximuz.

Uerte a malo. **vitando** peccatum opis. **a** fac bonum. **Iste** sunt due partes iusticie.

Jeroni. Mala omnia a diabolo. **li** instigatu procedunt sicut bona a dei gratia. **Relinque** ergo que instigat diabolus: a opere que precipit christus.

Cassiodoro. Quia ad esse que dam vitam eter nam non sufficit tantum a malis actibus abstinere: nisi nos pietas compellat et bona peragere. **Nam** primus virtutis gradus est aliena non querere. **Est** iterum superior egentibus propria non negare. **In** illo culpam refugimus: in isto palmas pietatis acquirimus. **Sciens** autem propheta in hoc agone seculi cum corpore pacem fidelissimos non habere: a cum suis vitijs hic illis continuum esse certamen pulcherrime subiunxit. **Inquire** pacem. **que** est summum bonum in hac vita.

Hugo. **Vel** pacem in ta. **quire:** id est in terius in conscientia querere. quia exterius non est nisi bellus et conturbatio. **Vnde** Johan. xvi. **In** mundo pressuram habebitis: in me autem pacem. **Let** persequere eam. **id** est perseveranter se querere vt comprehendas.

Nicola. **Quis** fit eam. **quando** per bona opera homo ad pacem eter nam per tingit. **Deinde** agit de fructu bonorum operum et malorum. et primo narrat premiaz iustorum dicens. **O** Culi domini super iustos. **tanq̄** super specialiter dilectos.

Cassiodoro. in quo continuam diuinitatis gratiam ostendit vt aspectus in

mobilis super eos esse videatur.
Subiungitq; exauditionis velocis-
simam celeritatem: dicens. Let au-
res eius in preces eorum.

Jeroni Quicquid cogitant
sancti de bono: exau-
dit illos. quia deus videt et audit
nos: propterea nos faciamus vo-
luntatem.

Cassiodo Expo-
sita in
storum gratia: nunc couertitur ad
penas malorum: dicens. U-
tus autem

Nicola scilicet iu-
stus. et turba
tionis [super facientes mala] ad-
puniendum eos. Ideo subditur.

Ut perdat de terra [u]iuentiu; [me-
moriā] **Cassiodo** quia
eorum]. **Cassiodo** n̄ est
iniquorum; inter iustos commemo-
ratio. Nam qui de memoria domi-
ni exeunt ad eterna supplicia sine
dubitatione perueniunt.

Nicola Et aliquādo etia;
perdit memoriā;
eorum de terra presentis vite q̄ est
moriētū; quia post eorū vitam
non remanet fama: sed infamia de-
eis. Vnde Proverbia. 10. dicitur de
eis. Memoria iusti cum laudibus
a nomen impiorū putrescat.

Jeronim Que de auribus
oculis et de vul-
tu dicuntur non ad corporatione;
deitatis: sed maiestatis potentia;
referenda sunt. Iterum consequen-
ter redit ad iustos; subdens.

Nicola Lamaueūt in-
sti deuote orando.
La dominus exaudiuit eos. [pmo

uendo eos in tomis Let ex omnib;
tribulationibus eorum liberauit
eos.] protegendo eos a malis spiri-
tuali **Augusti** dicat aliq; s
bus. **Augusti** ego da māu
et non me eruit; aut ego non sum
iustus: aut non facio que mhi iu-
bet; aut forte ille me non videt. No-
ti timere: tantum fac quod iubet. a
si te nō eruit corporaliter: eruet ta-
men spiritu **Nicola** Sepe
aliter. **Nicola** enim
etiam liberauit dominus iustos a tri-
bulationibus corporalibus: sicut
liberauit danielē de lacu leonū;
et tres pueros de camino ignis vt
cōfiderent carnales. Perfrēte tū ti-
bat eos qm̄ ducit eos ad regē; & ma-
lis presentis vite: sicut fecit om̄es
marti- **Jeroni** Uta est do-
res. **Jeroni** min⁹ [videlicet
auxilio a nō loco. q̄ deus nō est lo-
calis [his q̄ tribulato sunt corde].
Nico q̄ semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jeroni La humiles spiritu sabia
largiatur. Ute tribulationes
iusto **Cassio** q̄ eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iuidiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit vt
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nico** La d̄ oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
vite penalitatib;] Ute odit dñs

uendo eos in tomis Let ex omnib;
tribulationibus eorum liberauit
eos.] protegendo eos a malis spiri-
tuali

Augusti dicat aliq; s
bus. **Augusti** ego da māu
et non me eruit; aut ego non sum
iustus: aut non facio que mhi iu-
bet; aut forte ille me non videt. No-
ti timere: tantum fac quod iubet. a
si te nō eruit corporaliter: eruet ta-
men spiritu

Nicola Sepe
aliter. **Nicola** enim
etiam liberauit dominus iustos a tri-
bulationibus corporalibus: sicut
liberauit danielē de lacu leonū;
et tres pueros de camino ignis vt
cōfiderent carnales. Perfrēte tū ti-
bat eos qm̄ ducit eos ad regē; & ma-
lis presentis vite: sicut fecit om̄es
marti-

Jeroni Uta est do-
res. **Jeroni** min⁹ [videlicet
auxilio a nō loco. q̄ deus nō est lo-
calis [his q̄ tribulato sunt corde].
Nico q̄ semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jeroni La humiles spiritu sabia
largiatur. Ute tribulationes
iusto **Cassio** q̄ eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iuidiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit vt
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nico** La d̄ oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
vite penalitatib;] Ute odit dñs

Nico q̄ semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jeroni La humiles spiritu sabia
largiatur. Ute tribulationes
iusto **Cassio** q̄ eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iuidiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit vt
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nico** La d̄ oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
vite penalitatib;] Ute odit dñs

Nico q̄ semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jeroni La humiles spiritu sabia
largiatur. Ute tribulationes
iusto **Cassio** q̄ eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iuidiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit vt
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nico** La d̄ oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
vite penalitatib;] Ute odit dñs

Nico q̄ semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jeroni La humiles spiritu sabia
largiatur. Ute tribulationes
iusto **Cassio** q̄ eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iuidiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit vt
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nico** La d̄ oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
vite penalitatib;] Ute odit dñs

Nico q̄ semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jeroni La humiles spiritu sabia
largiatur. Ute tribulationes
iusto **Cassio** q̄ eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iuidiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit vt
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nico** La d̄ oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
vite penalitatib;] Ute odit dñs

Handwritten marginal note:
Dicitur in scripturis
liberatus

Handwritten marginal note:
R. N. S.

Handwritten marginal note:
In auditorio filie lectoris nos
de annotatione eius ad
supra e populo extorcer dicit

Opa p[ro]p[ri]a
S[er]u[us] J[er]o[so]l[im]i[ta]n[us]

omnia of **Cassiodoro** ^{ossa fi}
sa eorū. ^{delium}
dixit esse patientiam: mansuetudi-
nem: ceterasq; virtutes que perire
in sanctis nequeūt: que a domino
custode seruant. Vñ subdit. Vñū
ex his non conteretur. Hoc ad li-
teram non potest affirmari cū mul-
torum martirum ossa ofracta sint.
sed de virtutibus vt dictum est.

Di. q̄s dñs custodit illesas fina-
lit̄ i electis suis. **Mors** pec-
catoꝝ pessima. ¶ mors peccatoꝝ
decedentium in mortali peccato a q̄
non est possibilis reuersio quomi-
am i gehēna sine fine torquebunt̄

Augusti. Attendite fratres
quomodo domin⁹
respicit mala cogitantes et dicen-
tes. Ille quidem male mortuus est
cum iustus esset a testijs consum-
ptus est. non erat ille iustus ideo
male perijt. ¶ Naz nō periret si iust⁹
esset. ergo ille iustus est qui in do-
mo sua in lecto suo moritur. Audi-
dem: mors peccatoꝝ pessima. Que
tibi videtur bona pessima est. quia
licet vides foris iacentem in lecto:
nūquid vides raptū ad gehēnā.

Cassio. Mortē ergo peccato-
rum dicit illam que
ab homine non potest intueri. ¶ Naz
si ab istam mortem respicias que
nostris oculis patet frequenter in-
uenies diuites peccatores pompo-
sis apparatus decenter efferrī q̄s
sic familia plangit vt p̄ios fuisse
humanis auribus mentiat̄. ¶ Quid
de preciosis referamus odoribus
quibus et post mortem eorum mē

lazarus
fura corpora cōdiūt̄: quos tan-
to studio: tanto apparatu peragie
vt in funeribus ip̄oꝝ superstitionū
vita re- **Augusti.** ¶ Quali emz
morte mor-
tuus est paup̄ Lazarus docet euā-
gelium qui viderat corpus eius ia-
cere ante ianuam diuitis a non est
qui sepeliret. q̄si forte diceret. Sic
moriatur inimicus meus: a illū
qui me persequitur sic vide am. Exe-
cratur corpus: stupor: patent vul-
nera: a ille in sinu Abrahę req̄sca-

Cassiodoro ¶ Quāta emz pom-
pavit credimus
purpuratus ille diues ad sepulcꝝ
p̄ductus est qui guttaꝝ aque sti-
gite a Lazaro paup̄e postulante

Augustin⁹ ¶ Discite q̄ quid
fit mors pecca-
torum pessima: a nolite interroga-
re quantis pompositatibus sepe ha-
tur cadatur: sequitur. ¶ a qui ode-
cunt iustum delinquent.

Nicolaus ¶ Quia obiū fra-
ternum est oc-
casio multoꝝ malorum: sicut cō-
tratio amor p̄imi est causa bono-
rum. quia qui diligit proximum se-
gem impleuit: vt habeatur ad ho-
manos. ¶ rñ. Redimet dominus
animas seruatorum suorū. hoc fuit
impletum in christo dño qui nos
redemit precioso sanguine suo. ¶ Et
nō derelinquet. finaliter ¶ Omnes
qui sperant in eo. ¶ Ipe forma
tate que prouenit ex gratia et me-
ritis. a hoc intelligendū est de pre-
destina- **Augustin⁹** ¶ Iste ē
mod⁹

lamate inf
quantimiles
libo esse no
inquit dom
st amillo
Cassio
sacrosand
tum vobis
scripam p
stans dñs
do dicitur d
nem dicitur
ad hie
et illorum
lorum vob
Colla
cum tempo
quam sup
nos facit se
ceteris q̄
in quibus ad
venerat pe
dñm nō
dñm i eola
Cassio
duas signat
dicit man
quod vtrūq
nim est vna
quia mors

humane iusticie vt vita mortalis
quantumlibet proficiat que sine de
licto esse non potest. in hoc non de
linquat dum sperat in eum in quo
est remissio peccatorum.

Calliodo. Peracta sunt
psalmi huius
sacro sancta misteria vbi sic missa
rum ordo completus est vt eum co
scriptum putes temporibus chri
stianis. Hic etenim hymnorum or
do decessus est. hic ad communio
nem deuotus populus iubetur ac
cedere. hic etiam genus humanuz
et iustorum bonis inuitatur et ma
lorum vltione terretur.

Collector. Hic fideles quicq;
ad laudandum
omni tempore dominum inuitant
quem supplices exoremus vt ipse
nos faciat sic prospera mundi despi
cere: nullaq; eius aduersa formida
re quatinus ad gaudia sempiterna
mereamur peruenire per christuz
dominuz nostrum: qui est benedi
ctus in secula seculor. Amen.

Psal. xxxiiij.

Vdica do
mine nocentes me.
Titulus est talis:
psal. ipsi dauid.

Calliodo. Dauid sicut se
pe dictum est
duas signatones complectitur: vi
delicet manu fortis a desiderabilis.
quod vtriusq; domino saluatori cer
tum est conuenire. Manu fortis est
quia mortis nostre captiuitatem

*Dauid manu fortis
et desiderabilis*

cu impio auctore diabolo pstravit

Jeronimus Tetigitq; lo
culum et sur
rexit iuuenis filius vidue qui a fe
cit omnia. Desiderabilis est. quia
in tantum desiderant sancti videre
christum vt etiaz corpora sua pro
ipso tradant in martiriū. Est emz
psalmus iste inuocans deum con
tra inimicos in tribulationib; hu
lius se. **Glosa** In quo christus
culi. loquitur nunc
in persona sua: nunc in persona cor
poris id est fidelium suorum.

Nicola. Et primo christus
loquens scdm suaz
humanitatem petit a patre seu to
ta trinitate auxilium protectionis
et dicit.

Vdica domine iudicio condemna
tionis. **Inocen** **Calli.** a diabo
tes me.

Hum auz
ministris a sequacib; suis p quos
puenit iudaice voluntatis iniqui
tas. Ipsos petit delere dānari q; s
victute pscientie sue nouit ad peni
tudinis remedia nō venire. **Lexpu**
gna impugnates me. Merito spi
ritus immūdi impugnatores dicitur
tur. quia licet sanctos vincere neq;
ant: confedere tamen cū eis impro
ba voluntate non desinunt. **HP**
prehēde arma a scutum et exurge
in adiutori

um mihi. **Nico.** Loquitur de
mano quo aliquis volens auxili
uz prestare alicui munit se armis
ad inuadēduz: a scuto ad defendēdu
Jeroni. Arma domini pro te
dio diuinitatis est.

Augustinus Scitur est di-
uinitatis de q
in alio psalmo dicit. Domine ut scilicet
to bone uoluntatis tue coronasti nos

Jeronimus Magnum spectacu-
lum est videre
deum armatum pro te. Quis forti-
us: quid pulchrius quam christum ar-
matum stare pro suis sanctis.

Glosa Effunde frumenta
id est multiplica uim
dicam. Let conde. Lib est condusi-
onem fac. Aduersus eos. Ne eua-
gentur nocendo. Qui persequuntur
me. Videlicet uisibiles et inuisibi-

les ho. **Collectio** Hunc ver-
sus. sicuti tras-
latio hebraica sic habet: euagina
gladium a preoccupa ex aduerso
persequen-
tes me.

Augustinus
Et quia inuisibiles hostes suggerit
humano cordi: nisi quia deus non
est nobis adiutor: ut requirentes
alia adiutoria: inueniamur inua-
libi a ab ipsis inimicis capiamur
Contra quos dicit hic. Dic anime
mee. per reuelationem interiorum.
Salus tua ego sum. ut neminem
propter te requiram in adiutorium in istis te-
poralibus. Augustinus Per angelum
subuenit deus et per hominem: sed
eternam vitam non dat nisi de se.

Cassiodorus Deinde postu-
lat correctio-
nem hominum inimicorum: dicens
Confundantur. Lib est facta sua
erubescant. a conuertantur. Lib est
emendati colant quem persequen-
tum esse putauerunt. Querentes

animam meam. Lib est vitam me-
am perdere a non imitari. **Veri-**
tantur retrorsum. a malis suis ut
corrigantur. Nam et christus Pe-
tro qui salute eius humanitus uim
dicabat: dixit. Redi retro me satha-
nas. Non ut periret: sed ut domini
uoluntatem felici emendatione se-
queretur. Addiditque. Let confunda-
tur. Lib est erubescat de suis prauis
actibus. Cogitantes mihi mala.
tam iudei heretici quam gentiles: qui
preter religionem catholicam asse-
rere aliquid: praua intentione festina-

Hugo Deinde christus uel
propheta imperatur
non optando: sed prophetando ho-
minibus pertinacibus mala que
sequuntur. Unde dicit Augustinus.

Facit tanquam puluis ante faci-
em venti. Ventus temptatio est.
puluis in-

Glosa Ex dictis
Augusti-
ni: ac si dicat. Facile cedat omni te-
ptationi. Et angelus domini. Ma-
lus a diabolus sit. Coartans eos.
id est affligens cum ipsa suggesti-
one tibi aliquando per rationem
resistant. **Facit vi a illorum.** Lib
est vita eorum. Tenebre. id est igno-
rantia ut non videant nocua ad-
uitandum. a lubricum. Lib est luxu-
ria: ut his uitijs tanquam quibus-
dam uis in baratrum mortis descen-
dant. a angelus domini. Malus sit
etiam. persequens eos. ut quia in-
lubrico sit: diaboli impulsu semp-
ad uitia cadat. Et si quis queat: quo-
merito sint eis tanta mala: uideat co-
sequeretur dicit. **Omnia gratias.** a

est specialiter vox christi de iudeis
quoniaz gratis hoc est qbus non
noctilabs conderunt. Scilicet iudei
mihi interitum laquei sui.

HUGO invidias faciebant
in ut me ad mortem
traherent. Et bene dicit laquei sui.

Jeroni. q per hoc ipsi se met
in mortem. **HUGO** inuti
peruacue. **HUGO** liter et

sine causa. **Exprobrauerunt** et op
probriose et contumeliose accusa
uerunt. **animam meam** et vitam
mea corpalez vt me morti traderet

Glo. **Ueniat illi** populo iu
daico. **Laqueus** captiui
tatis. **que** ignorat. **liturum** esse.

Jeroni. Exordium illud minatur
quod temporibus **Ve**
spasiani sup hunc pplm aduenit.

Glo. **scandit** videlicet mi
hi. **apprehendat eum** et similitur ca
pia. **Tito et Vespasiano** ex im
prouiso sicut me ceperunt. **La in la**

queum mortis. **cadat** bidus po
pulus. **in ipsum** scilicet laqueu. **videli**
cet vt eodem modo interficiantur si
cut me inter.

Aug. **Nonne** hoc
fecerunt. **factus** est
iudeis in nocere volentibus in quid

anima mea exultabit in dno et
vix in eo a quo audierit: **salus tua**
ego sum: tanq non querens extrin
secas alias diuitias: nec circūflue
re voluptatibus bonisq terrenis.
sed ipse amans gratis. **et delecta**
bit sup salutare suo et in xpo filio
p que saluati sum. **Omnia ossa**

mea di. **Cal.** **Ossa** sine sensu nec
cent. **Cal.** voce habet manife

stia est: si p ipsa fortitudo animi a co
stancia mentis delect intelligi q merito
ossibus opantur sic ossa corpus conti
net ita a hoc scas roborat voluntates
dicunt g. **bone quis similis tibi**. **Le**
quis negatiuū est: quasi dicat nul
lus. quia multaz dissimilis est cre
atura creatori. **illa seruit**: iste dñi
tur.

Expiens inopez de manu
fortiorum eius. **et spirituum** imun
torum. **legonuz** a pauperem a diri
pientibus eum. **hoc est** a demoni
bus. **In isto versu** exponit qd sup
dixit: **quis similis tibi**. **Pam** cum

diabolus manu et potestate sua te
neret pene totum genus humanū
de illa potestate obnoxium et obli
gatum vel reum: constat incarnati
one xpi fuisse liberatum. **Hec tria**

scilicet egenus: inopez: a pauper
in vnum sunt collecta: vt ipsa con
ditionem generis humani prestaz
calamitatibus indicarent. **Inops**
enim dicitur quia mortalis effectus
est. **Egenus** quia in laboribus a su
toribus panes quesuit. **Pauper**

quoniaz de illa sapientia a purita
te delectus solam tenuet a umbra
tilem ratiunculam possidebat. **Paz**
quis dicat eos vere sapuisse q au
doris sui probantur scientiam non
habere.

HUGO demde ostendit
re. **propheta** in per
sona christi q maligne iudei egerit
aduersus christu: dicens. **Ver**
gentes testes iniqui. et quib d
citur **Matth. xxvi**. **Cū** multi falsi te
stes iniqui accessissent re. **Lq** i graba

4. *Handwritten notes in the top right margin.*

Handwritten notes in the right margin, including a diagram and several lines of text.

Handwritten signature or initials at the bottom left of the page.

interroga bant me.] **Cas.** Ignorabat ei
splēmare qđ ei p̄nceps sacerdotuz
falsis testib⁹ imputabat qñ dixit
Videbitis filiū hoīs sedentez ad de
xterā p̄is. Et s̄secut⁹ est p̄nceps
iudeorum: dicens. **B**lasphe-
mauit: quid adhuc egem⁹ testib⁹. **I**gno-
rabat ergo dñs mēiri et blasphe-
mare de quo fuit interrogatus.

Iero. **R**etribuebāt mihi ma-
lap tomis. qz exhibentēz
me vitam condemnauerūt mortū:
a similiter retribuēbant. **S**terilita-
tem anime mee.] v̄ mihi qui se cun-
ditatem bonoz celestiu p̄mittenti
vite penuriā v̄ mortē intulerunt.

Hugo. **S**o autē cuz mihi
molesti eēt.] i. iudei:
damantes. **J**erucifige crucifige eū.
Induebar cilicio.] **H**umiliabam
in ieiunio animam meam.]

Cas. Scđm historiaz nusq̄ le-
gis dñm fuisse vsum cilio:
nec ipsum tempe passionis ie-
iunasse. Ciliciū fit ex setis: a ē aspe-
rum tegumentuz penitentiū. Ergo
domin⁹ q̄ carnez peccati assumpsit
ciliciū se induisse commemorat. Quia
bum iudei p̄ cōtumelias a insidias
ei essent molesti: ille diuinitatz su-
am carnis v̄ lamie tenebrosis mē-
tibus occultabat. qz non mereban-
tur agnosce quez tali ipietate tra-
dabant. Et humiliavit se dñs i ie-
iunio quoniā de iduratis iudeis nō
inueniebat quos in epulas spūa-
les assumeret. **J**eiunavit ergo do-
minus. qz se ei mercedula turba s̄-
traxerat. **S**equitur [a oratio mea.]

qz pro crucifixoribus meis orauit:
dicens. **P**ater ignosce illis: qz ne
sciunt qđ faciūt. **I**n sinu meo con-
uertetur.] qz dū eam detestabiles
iudei minime suscipe mereretur in
sinu eius v̄ in secreto pectoris vnde
fuerat egressa: remeabat. **S**i em̄ in
peccatoribus fuisset opata: nō con-
uersa vtiqz diceretur: sed effusa.

Vasi primū qđ fraterz nostz
sic complacēbā.] **H**ic p̄ ablatiuis
accusatiui casus sūt positi p̄ figurā
que dicitur anthitefis: quando ca-
sus pro casu ponitur. **D**icit ḡ: qua-
si de proximo a quasi de fratre nō
sic complacēbā v̄ de eoz affinitate
gaudebāz q̄ me hostiliter insequē-
bantur. Et etiam cōplacēbat in il-
lis deo patri quādo pro ip̄s patri
in cruce positus supplicabat. **I**psa
est em̄ p̄fecta retributio si p̄ obio
gratia a beneficiū p̄ lesione p̄stet.

Hugo. **L**quasi lugens a v̄tri
status. **D**e peccatis co-
rum sic humiliabat.] **C**ompacien-
do eis. **L**ugebat christus vt dicit
Luē. xix. **V**idens ciuitatem hieru-
salem fleuit super eam. **S**ed domi-
no flente illi letabatur. **V**nde sub-
ditur. **E**t aduersum me letati
sunt.] iudei: quando Judas p̄misit
me traditurum **Marē. xiiij.** et cōue-
nerunt ad tractandū de morte mea
Math. xxvi.

Cassiodo. **C**ū chri-
sti dñs p̄ contristaretur iudei impij liter-
tate letabantur. **S**ed diuersa erit
ista retributio. christus gaudebit
de tristitia sua: et iudei erūt de pro-
pria exultatione cruciandi.

Hugo Leongregata sunt hi
per me flagella. qz
christus fuit flagellatus Let igno
raui lib est ad modum ignoratis
me ha **Jeronim** Uigno
raui pec
catum: id est conscientiam pecca
torum non habui quare debebam
sic flagellari et crucifigi.

Cassiodor Quasi
sunt] qua do
in passione domini sol obscuratus
est: terra contremuit: veluz templi
scissum est Et cum hec tanta fuer
ostensa miracula nec copuncti] id
est non sunt conuersi vt agerent pe
nitentiam] temptauerunt me] qua
do dixerunt die nobis si tu es chri
stus. Subsanna uerunt me subsa
nacione] dicentes. Alios saluos fe
cit seipsum non potest saluuz face
re] frudentur super me dentibus
 suis] lex crudelitatis magnitudine
 clamantes crucifigatur Hoc totu
 ad magnam humani generis edi
ficacionem refertur: ne membra si
bi existiment onerosuz pati: quod
caput suum sustinuisse cogscunt.

Hugo Postea petiit christus
se liberari ab eis in re
surrectioe: dicens. Omne qua
do respicies me] ab iphis liber adu
restitue animaz meam] corpori
 in resurrectione] a malignitate eo
rum] litterataz] et erue a leonibz] id
est a iudeis qui dicuntur leones
 propter fortitudinem malicie sue.
Lyncam meam] id est animaz me
am] vel carnem meam: que sola co
cepta fuit sine peccato Deinde chri

stus perceptor inuiteret resurre dio
nis profiteretur se in toto orbe domi
no confiteri: dicens. Confitebor
tibi domine] confessione laudis
Lim ecclesia magna] quia in toto
 mundo diffusa et ex oi gente collecta.

Jeronim Lim populo gra
ui] lib est in fide
ti populo christiano firmiter pre
cepta custodienti qui non est leuis
ad peccan **Cassiodo** Llau
dum]. quia a leuibz et fide vacuis vt
qz blasphematur **Hugo** Postea pe
matuz. ut christus
vt intentio et votum iudeorum imi
micosum suorum frustraretur: dices

Non supergaudeant mihi] no
men meum delendo. Gaui sunt qp
pe in morte domini. Sed super gau
si essent si no resurrexisset. Qui ad
uersantur mihi inique] id est pse
quuntur me iniuste. Qz oderunt me
gratis] quia non merui: nec eis no
cui] et annunt oculis] id est nuti
bus a signis alios inuitant ad me
temptanduz a pse quenduz. Deinde
pbicit iudeoz nephada dolositas
cu subdit. Omnia mihi quidez
pacifice loquebantur] dicentes Mat.
xxij. Magister scimz quia verax es.
Let] et in iracundia terre loqueres
dolos cogitabat] qz sic debet legi
vere pacifice loquebantur. a tamē
sic loqueres: cogitabat dolos quō
me caperent in sermone et hoc: in
iracundia terre: id est pro terrenis
habita: scilicet ne amitterent locū
et gentez vt dicit Jobā. vi. Trāslatio
roana hz: et sup iraz dolose cogit

bant. **Et** dilatauerunt super me
os suum. **Quādo** clamabant. cruci
fige: cruci fige: **Casti**do. **Q** scie
fige.

Castido. **l**estū
prauum facinus negabat iudex
fieri quod populus clamabat im
pleri. **U**bi erunt euge euge uideū
oculi nō

Jeroni. **A**c si dicāt.
stri. **B**ene uide
mus quod expectauimus a quod
videre uolebamus: ut uidelz auz la
trombus in cruce pendere: ille uir
tutes quas faciebas nihil erant.

Euge in hoc loco est interiectio deri
den

Castido. **E**t quāuis
tis. **i**nde os eu
ge euge dixisse in euangelio nō le
gatur: similia tamen insultationū
uerba locuti sunt ut vna res p ser
monum varietates ueraciter pro
letur esse

Collector. **I**n trās
narrata.

Collector. **I**n trās
hebraica habet: vach vach vidit
oculis noster. **E**numeratis pecca
tis inimicorum petit retribuī tam
sibi pro paciētia q̄ illis pro nequī
tia. **U**nde

Jeroni. **U**idisti
dicat. **U**idisti illos ad iudicandum: te in
testimonium

Castido.

Unde
Uidisti illos ad iudicandum: te in
testimonium **Casti**do.
Unde **U**idisti illos ad iudicandum: te in
testimonium **Casti**do.

Unde **U**idisti illos ad iudicandum: te in
testimonium **Casti**do.

sine iure: tormenta sine scelere: mor
tem sine peccato. **B**ene autē dixit
meo: quod reuera pertulerat **U**os
meus et dominus meus. **r**espice
Uos causam meam. **Q**uoniam non in penam
meam. **P**ena enim sceleratis ui
debat esse conformis. **C**ausa re
ro talis auz nullo poterat esse com
munis. **S**ed que est ista causa que
a deo petebatur intendi: scz ut qui
dare uenerat salutez humano ge
neri ab insamis et perfidis pbaret
occi

Augustin. **U**idisti
di.

Augustin. **M**e iudicium
sticiam auz domine deus meus.
v fm causam meam a nō fm penā.

Jeroni. **L**et nō supergaudāt
mibi. **U**nde nō patet fiat
vltra os prauū eorum ad me deuo
ran

Collect. **U**nde in transla
tione hebraica
sic habetur: a nō insultent mibi si
cur iam fecerunt.

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Hugo. **U**nde
dicant

Inuadit? hōt
ad unō

ciam quam habebunt furentes.
Let. Similiter iduatur reuerētia
cōtra impudentia; falsitatis. Reue
rentia est timor cum amore permi
xtus. qd illis cōuenit qui uolūtate
sincerissima confessionis munera
cōsequūtur.

Hugo Lqui ma
Et abbie ligna lo
quūtur sup me. detrahendo uel i a
tando a; dicit: euge euge. Post
q̄ de persecutoribus sufficienter di
du; est: uenit ad partem fidei una
optans eos summa beatitudinis
exultatione compleri. Vnde dicit.

Quilēt in corpel a letentur
in spiritu qui uolūt iusticiam me
am. Imitari q̄ fuit in me: de q̄ Mat.
v. dicitur. Beati qui esuriunt et si
tiunt iusticiā. La dicant semp ma
gnificetur dominus in nobis.

Glo vsq; in fine; seculi ma
gnificetur sicut iam ma
gnificatus est in cōuerhōe q̄cū dā.

Hugo Di autē dicunt semp
magnificēt sicut iam
est magnificatus dñs. Lqui uolunt
pacem serui eius. i. pacem peccato
ris quam christus p pacē carnis
seruus dei patris habuit: et suis re
liquit dicens Job. xiiij. Pacem re
linquo uobis: pacē meam do uob.

Sed. **Et** lingua mea meditati
tur iusti. **Glo** Meditatio est cor
dā tuā. **Glo** bis non lingue: s̄
ita u; christi consonat cordi ut
qd est cor.

Cal. Lingua xpi me
ditata est iusti
cia; qn nouū testamētū populis
p̄dica.

Hugo Et uir iustus di
cit. lingua mea

meditabit iusticiam tuā; u loque
tur de iusticia tua quam cor prius
fuit meditatū. **Sequit.** L tota die
laudem tu **Callio** s; q; hūa
am. **Callio** mitati ipos
sibile uidetur deū cōtinua uoce lau
dare ad intellectū nos bonoz adu
um transferam? q; sp deū laudat
q̄ in omni uoluntate sua diuina ius
sa confis.

Augusti Quando ca
derat. **Augusti** ritas hym
num cantat: lingua tua laudat de
um. a quotiens tu cessasti ab hym
no cantando: discedis ut reficiaris
noli me briari et laudasti deum. di
scedis ut dormias noli surgere ad
malum faciendū; g laudasti deū.
negociū agis noli fraudem age
re a laudasti deum. quicq; egeris
bene age: a laudasti deum.

Calliodo Consideremus
christum domi
num quanta nobis dispensatione
loqui dignatus est in hoc psalmo
qui secundus est eorum qui passi
onem et resurrectionem eius lati
intimare noscitur. Fecit enim ab
oratione principium. deinde passi
onis et resurrectionis sue uentura
narrauit. postremo finit in spe a ex
ultatione. Quapropter exemplo
domini gaudeamus in dabit; ex
ultemus in periculis: quatinus u a
leam; conregnare ipō dño nō Je
su christo qui a; patre a spiritu s̄
cto uiuit a regnat in secula seculoz
Amē.

Psalmus xxxv.

Sp. l. m. d. d. d.

Dixit iniustus
titul⁹ talis e. in finez
Fuo domi
ni dauid. **Hug**

Ex glosa in hoc psalmo ostendit omnia bona esse non a nobis: sed a deo. Mala autem a nobis. Et agit proprie contra errorem dicentium mala esse ex constellatione: ex fato: ex vitio nature. bona autem ex homine a libero arbitrio. Vnde sensus tituli talis est. Psalmus tendens in finem attribuitur dauid & iusto seruo domini de deo recte.

Cassio In primis sententi. enim est sciendum quod duo sunt genera peccantium. Vnum quod credens legi per infirmitatem non valet que sunt iusta complere: de quibus dicit Salomō Corpus enim quod corumpitur aggrauat animam & deprimat terrena inhabitatio sensuum multa cogitantem. Aliud vero est audax desperatum blasphemum quod sibi proponit libera voluntate delinquere: contemnens omnia sibi que remurmurans: putat deum non curare mortalia. Quapropter dixit iste talis apud se rem sceleratam quam publico non ausus est profiteri. Et ideo deliberando & cogitando dicit.

Dixit iniustus] videlicet genus iniquorum] ut delinquat] habere peccando] in semetipso] hoc cogitauit. quia metum iudicis abhincendum esse decreuit. Vnde subdit. Non est timor dei ante oculos eius.]

Hugo quia si esset timor dei ante oculos mentis

eius non peccaret. Vnde secū dicitur. Timor domini expellit peccatum. Et Proverb. xv. Per timorem domini decimat omnis homo a malo. Nec potest hoc genus per ignorantiam excusari. **Quoniam** dolose egit in conspectu eius.] in corde suo ubi solus deus videt.

Glo Ut iuemat iniquitas eius.] ab ipso] ad obitum] & quod iniquitas sua habenda est obitio apud deum. **Collector** Hunc lum translatio hebraica habet sic Quia dolose egit aduersus eum in oculis suis ut inueniret iniquitatem eius ad obitum.

Cassio Is ergo dolose egit in conspectu dei ut suam iniquitatem et obitum dei refugeret inueniri: credens per ignorantiam precepti se posse defendi. **Verba** oris eius iniquitas et dolus.] que numerari non poterant duobus sunt sermonibus explicata. Iniquitas pertinet ad blasphemiam. dolus ad proximum de capiendum. **Non** autem intelligere ut bene ageret.] quia contemnens divina sabitaria: veritatem studuit omnino ignorare. Hoc etiam ad demumtissimum populum iudaicum contemter aptatur: ad quem dominus veniat & ille sanari detestabili obstinatione contempsit. **Quia** impudentie plerumque venia datur. voluntario vero maleficio ultio iusta succedit. **In** iniquitatem meditatus est in cubili suo.] id est errore & longatatione tractauit. **Aug.** tit o

malis p[ro]p[ri]et[ati]bus p[er] se

5. 7. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

vie non tunc lib est perseveranter
pecca **Calliodo**. Et ad cu
uit. **Calliodo**. mulum

peccatorum consequenter intulit.
[maliciam autē non odiuit]. **Vic**
maliciam vult intelligi auctorū
criminūz matrem: vno verbo odu
dens qd latius videbat o fufum.

Augusti. Sunt homines qui
non pugnant cō
tra vitia: qualis est iste qui a ma
licia trahitur. quia non pugnant
contra ea: quam amant. Sunt eti
am q pugnant incipiūt: sed cu: q si
tenere ceperint iusticia: fiunt sup
bi de se presumētes: a hi vincuntur
vt ostendat illis de⁹ quia ipse vin
cat: a illi per ipsum. Quis ergo est
qui pugnat a non vincitur. nisi il
le qui presumit de deo qui iussit vt
pugnet et vincat hostem ad iut⁹.

Calliodo. Dimuneratis
cogitationib⁹
hominum pessimorum: conse quen
ter ad laudem domini transitum fa
cit: dicens. **O** Omne in celo mise
ricordia tua. **Ruā**us et in terra a
imari a vbiq sit misericordia ei⁹:
hic tamen dicit specialiter in celo
in celestibus creaturis: vnde licet
angelis qui non ceciderunt: et san
ctis hominibus in quibus copiosi
us dona manauerūt. **La veritas tua**
vsq ad nu

Jeroni. Veritas
est
Nubes sancti predicatorum. **Vnde**
dicitur. **Mandato** nubibus meis
desuper vt non pluant imbrem su
per eam. **Ruā** sicut nubes pluuia:
portant: ita irrigant animas que

steriles fuerant ariditate peccati.

Cognitio igitur veritatis tue venit
ad predi **Calliodo** p q s
catores **Calliodo**. te hu
mano generi ipsam veritatem co
gnoscim⁹ prestitisse. **Iudicia**
tua sicut mōtes dei. **beatos** aposto
los dicit montes: qui iusticie eius
tanquam domini capaces deuotis
sensibus extiterunt. **Ruos** merito
montibus comparauit. quia sicut
montes in ortu solis prius illumi
nantur a sole et postea valles: sic
apostoli primo sunt a christo na
to illuminati lumine sue veritatis
quod humilibus populis sancta
predicatione infuderunt. **Iudicia**
tua abyssus multa. **Abyssus** est
profunditas aquarum quam nec
metiri: nec intrinsecus ex toto vide
re preualeamus. **Sic** diuina iudici
cia nec mente complecti possum⁹:
nec ratione aliqua diffinire puale
mus: sicut apostolus dicit. **Quo** cō
prehen sibi sunt iudicia eius: et
inuestigabiles vie eius.

Jeroni. Iudicia em dei nobis
sunt occulta: ignora
tes quare vnū reprobat alium as
sumit: sic dixit. **Jacob** dilexi: **Esau**
odio habui. **Exponit** adhuc quare
iudicia eius abyssus dixerit cum
subiungit. **Homines** a iu mēta]
rōnales a irrōnales p sonas.

Callio. [satiab domie] quo
miaz peccatoribus in
mentoru se inordinata voluntate
tractantib⁹ beneficia tue pietatis
indulges. hoc autē q mens: q ratio
comprehendat: videlicet supplicati
m ip.

Abysus

Jeroni

onem penitentiæ ab præmia tran-
sire iustorum. Quemadmodum mul-
tuplicasti misericordias tuas de? Le-
Ruemadmodum aduerbium est
admirantis & q̄ sublimiter: q̄ potē-
ter misericordias largitate mirabi-
li contulisti ut & peccatores ad præ-
mia venire faceres: et iustos sperare
dona promissa sancires. Vides
ergo domini iudicia p̄fūdis abys-
sis apertissime comparata.

Collectoꝝ Dicit Aug. abys-
sus p̄fūditatē pec-
catorum signare: quo quisquis per-
uenit contemnendo deum: videlicet
cum venerit in profundum malo-
rum. Et scdm hunc sensum exponit
verbum precedentem. videlicet ho-
mines & iumenta salua bis domie
& iues qui salute iumentorum: hoc ē
qui non eternam sed temporalem
felicitatem querunt & desiderant sal-
uabis corporaliter tantum cum iu-
mentis: quemadmodum multipli-
casti misericordiam tuam deus ut
non solum talibus hominibus: s̄
etiam iumentis tempo. aliter p̄u-
deres. Hoc autem de carnalibus ho-
minibus dictum est qui presentia
bona sectantur cum iumentis. Con-
sequenter dicit de illis qui futura
bona sperant cum angelis. Vñ subdit.

Jeroni. Illy autem homi-
num] rationabiles et
iuste uiuentium: qui ad imaginem
dei mente perfecti sunt sub tegmie
alarum tuarum] hoc est sub crucis
tue defensione sperabunt] muniti.

Cassiodo. Vel ale domini
sūt precepta no-

ui & veteris testamenti in quorum
protectione omnis iustus sperare
cognoscitur dum eis obedire mon-
stratur. Idem Jeronimus & hi filij
Nebr nebrabuntur ab vbertate do-
mus tue] & intellectu dogmatum
ecclesiasticorum: vel a pinguedine
gratie spiritus **Cassio.** Et est
sancti.

iste tractus ad partem bonorum ho-
minum de consuetudine vitiosa qui
vino nimio gurgitati mentis op-
pressionem torpescunt. Sic et ista ce-
lestis ebrietas memoriam absin-
dit secularium rerum: et carnalia
ita facit a mente discedere tanquam
vini crapula que humano actus
a nostris sensibus alienat.

Gregori. Omelia. x. super
Ezechielē. Bibit
enim & sacra scriptura & non inebri-
atur qui ad cognoscendum dei ve-
bum deuot? non est. sed ea que sunt
huius seculi adipisci desiderat. Si
enim inebriatus esset: mentes pro-
culdubio mutasset ut iam terrena
non quereret: iam vana & transito-
ria que amauerat iam non amaret.

Jeroni. Let torrente volupta-
tis tue potabis eos.]
& spiritus sancto qui dicitur spiritus
torrens: quia irrigat omnem ani-
mam: spiritualibus fluentis ut feu-
dum exhibeat sanctitatis. Vel po-
test iste versiculus de futuro expō-

Nicola. Inebriabuntur sã
di & saturabuntur
absq̄ tamen fastidio: ab vbertate
domus tue & celestis glorie: scdm il-
lud quod dictum est in psalmo. xvi.

ma...
p...
p...

Satiabor cum apparuerit gloria tua.

Aug. La torrente voluptatis tue potabis eos. v. affluentia diuine fictionis. **Cassiodorus.**

Quoniam apud te domine est fons vite christo domino hoc dicit apud quem est initium omnium bonorum et origo virtutum.

Jerom. Qui post baptismum per quod ablutis sanctorum vitam largiris eternam.

Vel fons vite doctrina dei est que anime vita est. **Let** in lumine tuo videbimus lumen. **Lumen** patris christus est: qui illuminat omnem hominem uenturum in hunc mundum.

Cassiodorus. In christo enim lumine videbimus lumen patris et spiritum sanctum quia per ipsius predicationem factum est ut tota nobis trinitas manifesta consistat. **P**retende id est ostende misericordiam tuam scientibus te qui videlicet sanctam trinitatem corde firmiter conitentur his rogat pretendi misericordiam ut in isto seculo sub domini pietate regant: et in futuro iudicio premia digna recipiant. **Hoc** enim signat. Lustitiam tuam his qui recti sunt corde qui in futuro iudicio iustissime ad dexteram collocabuntur: quoniam recta mente prestante domino vivere meruerunt.

Augustinus. Illi sunt recti corde qui sequuntur in hac vita voluntatem dei. **Voluntas** dei est ut sis aliquando sanus: aliquando ut egrotas. **S**i quando sanus

es dicis. Sulcis voluntas dei est. et quando egrotas amara est voluntas dei: non recto corde es. **Quare** quia non vis voluntatem tuam dirigere ad voluntatem dei: sed dei voluntatem vis curuare ad tuam. illa recta est: tu curuus es. **Rectus** eris corde si dominum semper benedicis a laudibus.

Cassiodorus. **N**on uenas. **Cassiodorus.** **N**on uenas id est affectus superbie ne cretus in superbia a iusto tramine recedam. **L**a manus peccatoris id est mala suadentis operatio. **N**on moueat me la fidei firmitate.

Nicolaus. **U**el manus peccatoris et potestas demonis in peccatis obstinati: non moueat me a statu gratie.

Cassiodorus. **S**uperbia enim in affectu superbie et praua suasionem nequitie caecum sunt omnes qui operatur iniquitatem. **N**am quauis alij ex crudelitate: alij ex libidine: alij ex cupiditate: alij ex inuidia diaboli plabatur omnes tamen in superbie uitio cadunt. quia domini iussa contempnunt. **N**am sicut obediens dicit qui multis iussionibus obsecundat. sic multitudine domini precepta contempnes superbus uerissime nuncupatur. **I**nitium enim omnis peccati superbia. **D**e istis sequitur. **L**expulsi sunt id est expellentur quando audient **I**te in ignem eternum. **N**ec poterunt stare quando non illis licet dominum iussa differre. sed illic statim precipitantur ab angelis ubi eis patet est flamma penal. **C**repe

per probu
mim pro
3
plu

De omnibus part
debut
p
p
p

200
de voluntate
de 2
fuit no

tere libet superiora huius psalmi quo
 de ore prolata sint. In hoc enim
 psalmo recitatur quanta famulis
 suis gratia diuina persistit: a usque
 ad plenissimam satietatem feliciter
 tate peruenerunt. **O** laudabile; ni
 mis ebrietate in uotis omnibus
 expetenda uolentia a uide mo
 destia nascitur a plena mentis inte
 gritas obtinetur. Non hinc tituba
 tio: non confusio: non mentis alie
 natio: non caligo tenebrosa succē
 dit. sed tanto anima sanior reddi
 quanto illa ebrietate completur.
Bibamus ergo hunc potum au
 di nequaquam labijs carnalibus:
 sed purissimo cordis affectu: de quo
 non leticia temporalis sumit: sed eterne
 uite gaudia conquiritur. **O**remus
 ergo dominum ut nobis nominis
 sui timorem insinuet: misericordiam
 de celo solito largiatur: superbiam
 omnibus bonis inimicis a nobis
 auferat: atque omnem dolorem auer
 tat: nosque sacrosancti nominis sui
 cognitione illuminatos: regno suo
 dignos efficiat: qui cum patre et
 spiritu sancto est benedictus in se
 cula seculorum. **Amen.**

Psalmus xxxvi.

Noli emula
 Titulus ps. ipsi dō.
Cassio. De re
 bus tituli non est quod nouiter do
 cere debeat. sed intentione psal

mi magno pete delem? aperiet. **T**o
 tus enim ad mores pertinet corri
 gere. **I**nstruit quippe ecclesia que
 nunc introducitur ad loquendū
 preceptis salutaribus genus hu
 manum ne mortiferis erroribus mi
 sceatur: malos pena deterrens: bo
 na fidelibus compromittens: quod
 doctrine genus omnino efficacissi
 mus est ut et superbi humiliantur:
 et humiles digna consolatio con
 sequatur. **HUGO** In primis itaque
 comonetur eccle
 sia: in cuius persona loquitur pro
 pheta ne de prosperitate malorum
 indignetur aliquis: neque imitetur
 eos. unde dicit.

Noli emulari. Emuloz p qtu
 or signatis ponit in sacra scri
 ptura. Unde uersus. Emuloz infla
 tur: amat: inuidet: ac imitatur. In
 hoc loco ponit p imitari. Unde dicit.
 Noli emulari in malignantibus.

Nicola id est imitari ma
 lignantes in suis ope
 ribus. neque zelaueris. id est ama
 ueris. facientes iniquitatem.

Jeroni. qui per iniquas frau
 des diuitias congru
 gant a honores inquirunt.

Nicola. Tales non sunt imi
 tantur: tandi nec amandi
 inquantur: mali: licet natura sit ex
 caritate diligenda quod sunt in pre
 senti uita in qua possunt ad bonum
 reuerti: malicia tamen eorum sem
 per est obiecta. Sic loquitur salua
 tor: **Luc. xiiij.** Si quis uenit ad me
 a non odit patrem suum a matrem
 suam etc. Subdit autem predicto cu

Emuloz inflat
 amat
 inuidet
 ac imitatur

Handwritten marginal note at the top of the page, possibly a reference or title.

ratio **HUGO** Omnia tan
neq. fenuz. quod
hodie floret a cras in dibanuz mit
titur. velociter arefcet. p dicit ma
lignantes licet modo floreat. Let
quemadmodum olera herbarum

Jeroni Rede hec
dent. carnalis
glorie mundana potentia feno et
vilibus oleribus iuxta Pla. com
paratur. Omnis inquit caro fenuz
et omnis gloria eius sicut flos fe
ni. Auit fenuz a flos eius decidit
Huc sentencie abdidit Iacobus
in canonica sua. iiii. Ita a diues in
itinerib?

Cassiodo Post
fuis. q ma
lignantibus studiose conluit euitan
dos nunc quid facere de xam? ostē
dit: di

Nicola Opera in
domio. fige
do appetitum in summo. Let fac bo
nitatem. lib est opera bona.

Cassiodo quia fides sine
operibus mor
tua est. Let inhabita terram. hoc
est in fide sancte ecclesie per seuera.
Jeroni. Vel inhabita co ip?

Jeroni tu: tu dominare car
ni: non caro
Cassio La pasce
tibi. ris i diui

tij eius. in christi domini cōtem
platione: quod manifestius deda
rat cum subiungit: dicens. Dele
ctare in domino. Delectatio a cor
poralis dicit a spiritualis. illa nu
trit vitia: ista virtutes. Delectare
cu? dicit in domino suauē tibi vult
esse eius recordationem vt ames
quem times: vt desideres que? xē

teris: vt ambias querere que? pa
uescis. Sequitur. La dabit tibi pe
titiones co:dis tui. Respice quia
co:dis dixit non carnis: quod ad
sapientiam solet referri.

Jeronim Cor emz semper
sapientia peti.

Cassiodo Cordis enim pe
titio est fides: ca
ritas: intellectus dei: et opera actu
um bono

Nicola Iusti emz
rum. non petunt
a deo simpliciter: nisi bona gratie
a virtutes: que semper dantur pe
tentibus quando petunt pro se et
perseueranter quod faciunt iusti.
de alijs autem bonis inferioribus
non faciunt petitiones: nisi sub cō
ditione: scilicet si expedit honor
diuino a saluti sue vel alioz. Hoc
etia? mō de? exaudit eos. Reue
la domino vi

Cassio Veluz qd
am tuam. dam est de
sitas peccato tuum. vnde via et vita
nostra teneb co si amictus cicca da
tione vestita est. Hanc reuelamus
quando delicta nostra promptissi
me confite

Jeroni Tu ergo
mur. quod ha
tes in cor de videlicet actiones tuas
patrefacere debes deo in sermone p
confessione? tuam. et sic. spera in
eo. quia ipse possit remittere delin
quenti peccata sua. La ipse faciet.
videlicet hoc qd sequit. Ute du
cet quasi lumen iusticia? tuaz.

Cassio Educere enim est aliqd
de tenebris trahere: hoc
est de seculi istius caligine. Caligo
est obscuritas ad illaz futuri iudi
in. iiii.

Impiorum a seculo a seculo a seculo a seculo

cij perducere claritatem: ubi omnia palam fiunt: nec ulterius tenebrosis latibulis occultantur & absconduntur. Quapropter iusticia nra quam donate domino nunc habemus in fide tunc humanis conspectibus apparebit in specie: & tanquam lumen profertur cum spes nostra christus ostenditur: sicut dicit apostolus. Cum christus apparuerit tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. **Et iudicium tuum tanquam meridies Augustini** Judicabis em. tu magis sequi christum promittentes tibi quod non vides: quam impij reprehendentem te credidisse quod nondum vides. **Quid credidisti. Quid tibi christus promisit.** quia immortalis eris: et dabit tibi vitam eternam. **Adhuc in abscondito est iudicium tuum:** & reprehenditur & irridetur ab infidelibus. sed cum venerit dies iudicii & venerit christus & congregaverit omnes gentes in dicandas tunc educet tanquam meridiem & in clarissimam lucem iudicium tuum. **Jeronimus** quo ea quam bona sunt elegisti. Tunc fulgebunt tanquam sol in regno patris eorum: et erunt clara omnia que nunc abscondita sunt. **Subditus esto domino** preceptis eius humiliter obediendo **Let ora eum** pro delictis presentibus et antiquis. **Si Augustini.** Subditus sum a oro deus. sed quid tibi videatur. vicinus ille nequam & male agens & florens: furta eius

Subditus esto domino

adulteria eius: rapinas eius ego novi. in omnibus elatus: superbus: per iniquitates exaltatus: non me dignatur agnoscere. in his quomodo durabo. & morbus ille est. **Bite contra quos sequitur. Noli emulari in eo qui prosperatur in via Jeronimus** id est ne sis invidus ei nec delectat te ipij brevis felicitas **Castiodoro.** La in homine faciente iniusticias. cuius actus turpis est: et fetulenta nego **Augusti.** Ille per in via sua: et tu laboras in via dei **Via impiorum transitoria felicitas qua via finita: finitur et felicitas.** **Quare.** quia illa via lata est. finis eius in profundam inferni perducit. via tua angusta est: et pauci ingreditur regnum celorum per eam. **Jeronimus** **Et fine Ergo** ab ira. **Laie** Let derelinque furorem **Castiodoro.** Desine ille dicit qui adhuc in sano animi timore remurmurat: qui inflamatus ira et furore blasphemata verba profundit ut sibi felicitatem seculi negataz conquireretur quam habere pessimos constituetur. **Augusti.** Si felicitatem huius seculi tibi promisit christus: murmura aduersus christum quando vides infidelem felicem. **Quid tibi promisit felicitatis.** **Quid:** nisi in resurrectione mortuorum. **Nonne ab ipso audis: non est servus maior domino suo.** **Ille**

adulteria eius: rapinas eius ego novi. in omnibus elatus: superbus: per iniquitates exaltatus: non me dignatur agnoscere. in his quomodo durabo. & morbus ille est. Bite contra quos sequitur. Noli emulari in eo qui prosperatur in via Jeronimus id est ne sis invidus ei nec delectat te ipij brevis felicitas Castiodoro. La in homine faciente iniusticias. cuius actus turpis est: et fetulenta nego Augusti. Ille per in via sua: et tu laboras in via dei Via impiorum transitoria felicitas qua via finita: finitur et felicitas. Quare. quia illa via lata est. finis eius in profundam inferni perducit. via tua angusta est: et pauci ingreditur regnum celorum per eam. Jeronimus Et fine Ergo ab ira. Laie Let derelinque furorem Castiodoro. Desine ille dicit qui adhuc in sano animi timore remurmurat: qui inflamatus ira et furore blasphemata verba profundit ut sibi felicitatem seculi negataz conquireretur quam habere pessimos constituetur. Augusti. Si felicitatem huius seculi tibi promisit christus: murmura aduersus christum quando vides infidelem felicem. Quid tibi promisit felicitatis. Quid: nisi in resurrectione mortuorum. Nonne ab ipso audis: non est servus maior domino suo. Ille

pro te dolens opprobria; flagella;
crucem; mortem sustinuit quod tibi
peccatori debebat. Ergo tene dicit
dum oculum mentis ne turlet pre
ira. noti emulari id est imitari
nequiciam impiorum.

Jeronimus ut maligne
ris ipse nequam. Quoniaz qui
malignantur. Translatio roma
na habet. quoniam qui nequiter
agunt exterminabuntur de terra vi
uenti. **Cassiodorus** O homo quid
desideras quos perire pro spectas.
Exterminari est extra terminos pro
ijci: id est ab illa dei ciuitate priua
ri. Sed ne solus metus imbecilla ho
minum corda turbaret: subiungit
etiam spem bonorum: dicens. Su
stinentes autem id est patienter
expectantes dominum: ipsi heredi
tabunt terram. videlicet qui despi
ciunt impiorum felicitate. Ipsi ci
uitate futura domini potietur qua
iustis viris diuina pietas pollice
tur. Et ne hanc sustentiam lon
gissimam estimares protinus ad
iunxit. Et adhuc pusillum. Pu
sillum vero dicit tempus quod re
stat vsq; ad diem iudicii: quod com
paratioe preteritorum dierum par
uissimum. **Augustinus** Recole
ab Adam vsq; ad hodiernum diez
percurrere scripturas. heri pene Ada
m de paradiso lapsus est. tot secula
euoluta sunt. Vbi sunt preterita te
poras. Sic pauca que restant vtiq;
transibunt. Si toto illo tempore vi

ueres ex quo Adam de paradiso di
missus est vsq; in hodiernum diez
certe videres vitam tuam non fuis
se longam que sic cito auolasset.
Vniuscuiusq; autem vita hominis
quanta est. Certe sicut dicit apo
stolus: quasi vapor fumus ad modi
cum parens. Adde quato silet an
nos. duc longissimam senectutem
quid est. Nonne aura matutina.
Eti hoc pusillum tempus quod est
futurum tibi videatur longum esse.
tuus tamen vltimus dies longe ab
esse non potest. Quales enim exie
ris de presenti vita: talis res deris
vite futuri. **Cassiodorus** Omne
me pu
sillum. Let non erit peccator.

Augustinus non quia ipse qui
peccauit non erit:
sed peccare iam desinit. Let queres lo
cum eius id est vsus eius. Let no
muenies. Deus vtitur hic pecca
tore ad probandum iustum: quo
modo vsus est diabolo ad proban
dum Job: et Iuda ad tradendum
christum. Peccator ergo non ha
tebit locum id est vsus flagellan
di iustos. cui transferit tempus pre
sentis vite: id est tempus proba
tionis iusto.

Nicolaus Man
rum. qui expectant patienter be
neplacitum domini. Hereditabunt
terram. viuentium: celestem videli
cet hierusalem. Let delectabuntur
in multitudine. **Cassiodorus** quia habita
ne pacis. Castros celestis
ciuitatis non mercibus degunt:
sed diuina delectatione pasuntur

Job plus peccauit
et y

Non ibi quisq̄ laborat vt uiuat:
sed totus quietus accipit quod be
atus animus concupiscit. ibi oai
lus cordis esuries beata sagmat
ubi anima solo visu reficitur. quan
to quicquid pertinet ad eius de fide
rium dominici vultus contempla
tionē prestatur. **Vt** enim ostende
ret ipsam delectationem nulla con
trarietate dissolui addidit. **Li** mul
titudine pacis. **Pax** enim futuri se
culi est: ubi nihil aduersum: nihil
contrariuz potest esse: sed vno mo
do ceptum gaudiū suauissime per
seue. **Augusti.** Delectat hic
rat. **Augusti.** ipi⁹ ille i mul
titudine auri et argenti mancipio
rum obbarum & calicum ymolen
tie latissimorum a luxuriosorum cō
uiuioium. hec est potentia cui inui
des. iste flos est qui te delectat. **Nū**
quid meliores sunt diuitie a delicia
re aureum tuum pax: predia tua
pax: vita tua pax: deus tuus pax:
quicquid desideras pax tibi erit.
quia deus tuus totuz tibi erit. **Mā**
ducabis eum ne esurias a sitias. il
luminaberis ab eo ne sis cecus. to
tum hatebis eum a te totum hate
bit. quia tu a ille vnum eritis cum
quo a in quo nullas molestias pa
tia. **Calliodo.** Superi⁹ di
ris. **Calliodo.** reāt fideles
non delere impios emulari: nunc
consequēter dicit peccatores super
iustos per inuidiam torqueri a ex
hoc contra eos malignari. **Vnde** di
cit **Jeronimus.** **Obseruabit pec**
cator iustum.] vt inuento loco no
ceat ei. quia per opera sanctorum

peccatores cruciantur et torquen
tur in ista vita presenti. **Vnde** di
cunt **Sapient.** 11°. **Circūueniamus**
iustum: quomā contrarius est ope
ribus nostris. **La** stridebit sup euz
dentibus suis. **Hoc** est dentibus ma
licie a nequie quibus mittit eū
deuorare: dolens de bono virtutis
sue. per motum corporis ostendit
motum animi. **Domini** autē
autem iridebit eum. **Irisione** di
gnum ostendet in futuro iudicio.
Quomā prospicit q̄ vmet dies
eius. **Hoc** est dominus scit quādo
veniat perditio eius a dies vltiois
ire. **Calliodo.** Firmissime
dei. **Calliodo.** credam⁹ ta
lia: quomā nobis a veritate p̄mis
sa sunt. **Sic** fiat vt peccator irrisus
abscedat qui se fugitiua felicitate
p̄iada bat. **Glabiz** euagmaue
runt peccatores. **Seu** agmauerunt fi
gnat nudaerūt: vt q̄ ante erat i
cogitatione tanq̄ in vagina men
tis recōditū: postea educū reuela
tis cogitationibus apparet i aper
ta persecuti. **Glosa.** Et si sic nō
one. **Glosa.** proficiunt
Intenderunt arcum suum. **Id** est
insidiantur in dolo. **Postea** reddit
singula singulis. quasi diceret: ar
cum intenderunt. **vt** decipiant pau
perem. **qui** sibi non sufficit. **Et** mo
perem. **qui** nec opem habet ab alio.
Calliodo. Decipiuntur dū
eis tenebrosus et morti similis error infundit: ad
didit. **vt** trucident reāos corde. **h**
hoc de martiribus potest intelligi
q̄ recti sūt corde: s̄ carne trucidantē.

Ut miry...

Hugo Glabius eorum. id est persequutio temporalis vel spiritalis qua alijs conatur nocere. Intret in corda ipsorum. id est in animas eorum ad damnationem: velut temporaliter simili persequutione moriantur.

Nicolaus frequenter enim contingit diuino iudicio vt mors quam preparaueunt alijs veniat sup eos: sic Amafius suspensus in patibulo qd preparauerat Marducheo Hest . vii .

La arcaus eorum. **Calliodes** id e occulta malicia ipsorum que contra innocentes preparabat. confringatur. id est frustret vt nihil noceat iusto. Et respice quoniam ipsa verba que in facinoribus posuit: eadem a m vindicta gominauit propter illaz scilicet euangelij sententiaz. In qua mensura mensi fueritis: remetiet vob.

Nicolaus melius est modicum iusto. qd quam cumcuq; modicum habeat de bonis temporalibz: habet tamen sibi sufficientiam eo qd appetitus eius tendit ad bona spiritalia in quibus quietatur anima eius. Super diuitias peccatorum multas. in quibus non habent sufficientiam: sed magis indigentiam. quia eis abutuntur per prodigalitatez: siue p auariciam a virtute declinantes. Si primo modo abutuntur: scilicet per prodigalitatez statim diuitijs euantur: et sic ad tenendum statum suu auaricam diuitias indebite acqrendo. Si secundo modo: scilicet per

auariciam eis abutuntur: tunc inuentione indigentiam: tuz quia non audent vti suis diuitijs: tum quia crescente concupiscentia videtur eis qd semper plus eis deficiat. quia si habent centum florenos anhelant ad habenduz mille a deinde de comilia a tamen postea totum perdunt in morte: a aliquado etiam ante mortem. quia ab eis per predones vel latrones auferuntur. Ideo subditur Quoniam brachia peccatorum conterentur. id est diuitiarum potentia in quibus confidebant.

Calliodes Et non dixit franguntur qd vno ictu poterat prouenire. Sed dicit conterentur: id est assidua tritura minuunt quod grauius est qd subitadade con. **Nicolaus** confite sumi. Et non dixit franguntur dominus quia a bono virtutis non mouentur in prosperis vel in aduersis. Quiet dominus noticia approbationis Diez imaculatorum. id est opera a conuersationem bonorum. Multi videtur imaculati exterius qui sunt valde maculati interius in conscientia qd dominus solus noscit. Qui autem imaculatus sit futurum consequenter ostendit: dicens. Et hereditas eorum in eternum erit. hoc est in vita eterna. Non confundentur in tempore malo. hoc est in die iudicij: quando vniuersorum actus discutiuntur: imo tunc honorabuntur. quia tunc eis dicitur Venite bene dicti patris mei percipite regnum qd vobis paratum est ab origine

mundi: sed impij tunc confundentur quibus per oppositum dicitur. **Ita** maledicti in ignem eternum. **Let** in diebus famis saturabuntur. **qz** tunc impij damnati esurient per caritatem omnis boni: et iusti saturabuntur per ademptionem summi boni. **Ideo** dicitur **Isaie. lxxv.** Serui mei comedent et vos esurietis.

Jeroni. **Quia** peccatores peribunt in illa fame perpetua qui non custodiunt mandata dei. **Et** amici vero domini qui sunt amici huius mundi **mox** ut honorificati fuerint si potestate terrena **et** exaltati si vana gloria presentis vite. **Nicola** que non est nisi momentum respectu future. **Erunt** inquam deficientes quemadmodum sumus deficient. quia quanto plus fumus in aera eleuatur tanto plius euanescit.

Hugo Sic impij quanto plus fuerint exaltati in presenti vita: tanto profundius merguntur in inferno. **Mutabitur** peccator et non soluet. **Mutatur** peccator quando verba dei audit.

Cassiodo non illud suis operibus representat. **Hoc** enim est non soluere: iussa diuinitatis non implere. **Mutatur** enim quando dei beneficia diuersa suscipit: et nullam gratiarum restituit adionez: sed tanquam nihil acceperit semper ingratus est.

Jeroni. **Iustus** autem miseretur et retribuet. **qz** accepto verbo dei spiritualibus spiritualia sumministrat. **Et** non solum

se: sed et alios **Cassio** **Hoc** et lucrifacit. **am** qd dicitur: miseretur et retribuet ad elemosinas pertinet largiendas: ubi prius misericordia prebit: et post humanitas benigna subsequitur. **Post** qd ostendit iustum et impium habere opera contraria: consequenter declarat eorum premia esse diuersa: dicens. **Quia** benedictus est qui ei in omnibus gratias referunt et eius mandata custodiunt **hereditabunt terram** viuendum quam in premium accipient possidendam. **maledictus** autem ei **qls** sunt peccatores: blasphemus: dei legibus molestantes **disperibunt** eterna perditione. **no** quia ipsi non erunt quos penalis flammator: qbit: si qm a iustoz beatitudinem promissa disperibunt.

Augusti. **Rec** mirum quia male viuendo a sebi commissa iniuste retinendo male dixerunt domino: et ob hoc iuste sunt maledicti.

Collector **Translatio** romana habet hunc versiculuz clarior hoc modo. quia qui benedicti fuerint ab eo hereditabunt terram. et qui maledicti interibunt. **Et** hoc est qd dicitur **Matth. xxv.** Venite benedicti patris mei percipite regnum **Et** discedite a me maledicti in ignem eternum. **Et** ut quisqz sciat quo tere debeat ne similiter peccet: sequitur **Nicola** **Apud** dominum **egressus** hominis **iustus** dirigetur **in** vita presentis **non** de dimet a rectitudine iusticie.

mutatur
peccator
quando
verba
dei
audit

De prodigij quibuslibet

Ideo subditur. La via eius uolet. id est approbabit eam ordinans ad meritum vite eterne. **Q**uoniam ceciderit. **I**eronymus

propter infirmitatem carnis. quia septies cadit iustus et resurgit. **N**on collidit. quia per hoc

Nicola. a gratia dei uideatur. **I**deo subditur. Quia dominus

supponit manum suam. **Q**uoniam autem manus suppositio est diuine gratie conseruatio: quam quis habens potest vitare omne peccatum mortale. sed ipsa priuatus non potest. quia

Gregori. super sicut dicit. **E**xechiel

elem. **P**eccatum quod mortem per penitentiam non diluitur suo pondere ab aliud trahit. **S**ed quia iusti predestinati aliquando cadunt per peccatum mortale: sicut patet de dauid.

Ideo potest hoc etiam exponi de casu mortalis peccati cum dicitur. cum ceciderit per peccatum mortale non collidetur: id est irreuerabiliter non frangetur. quia dominus supponit manum suam per penitentiam eum reducendo ad gratiam. **R**espondeat cum subiungit: dicens. **I**unior fui erem semini.

Ex hoc apparet quod dauid fecit hunc psalmum in senectute sua. **N**on uidi iustum derelictum. uidelicet a deo. **E**t intelligitur de iusto predestinato. qui si aliquando derelinquatur a deo propter peccatum suum: tamen finaliter recipitur ad gloriam.

Cassiodorus. qui etiam intelligit non derelictus

in bonis spiritualibus finaliter si etiam tormentis aliquando affligatur quoniam post tormenta sequuntur premia eterna domino qui se compatitur in cruce damauit derelictum te stante. **B**eati ait qui persecutione patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. **S**equitur. Ne semen eius querens panem. **Q**uod si ad litteram accipias non poterit consistere. **L**egimus enim famis causa **A**braham Isaac et **J**acob mutasse prouitias. unde dubium non est eos eguisse pane quos propter penuriam loci exteris constat appetisse regiones. **A**ugustinus. **S**ed panis est uerbum dei quod semen et opera iusti non mendicat. quia uerbum dei nunquam ab ore eius discedit. **C**assiodorus. **I**dem. **Q**uia die et omni tempore uite sue. **M**iseretur et comodat. quia prius misericordia mouet animam ad elemosinam: et sic aperit manum. **I**psa enim perfecta elemosina prius a se ichoratur: et sic ad alterius iuuamina uinit festi. **G**losa. **V**el miseretur nam amonendo errantem. et comodat docendo nescientem. **I**eronymus. **O**mnium enim tempore miseretur illi a deo qui alijs ministrat doctrinam dei quoniam comodat non ad luca mundana: sed ad celestia conquirenda. **C**assiodorus. **C**omodatur place iustis. **V**nde oino diues est de doctrina: de pietate: de iusticia: de

quod dicitur in 1o ad corinthios

patientia ceterisque bonis quibus
fuit mens sanctissima. O diuitie
inestimabiles que in tota vita copi
am suam effluentiissime largiuntur.
Merito enim non deficit dare qui
a christo semper consuevit accipe
re. Sequitur. La semen illius in be
nedictione erit. Si semen velis fi
lios intelligere: multi sancti genu
erunt filios luxuriosos et impios
Sed semen dicit opera que ab ho
mine superno dono in bona usus
seminant. **Jeronim** Opa et
tur. go que

gestit vel doctrina quam docuit a
domino bene **Glosa** quia cum
dicetur. exultati
one veniet portans manipulos fu
os. Et ideo tu quicumque **Edi
na a malo** id est a peccato.

Castiodo Et quia non suf
ficienter abstinere nisi etiam bonum
faciant. Ideo subdit. Et fac bonum.
hoc est imple mandata que deus
precepit. Nam dominus in iudicio
suo iustos non vocat ad premium
quia pauperibus nihil abstulerunt:
sed ideo coronat quia nudos vesti
erunt: visitauerunt infirmos: esu
rietas a sitientes pascere elegerunt
verum hec precepta quid sequitur
Et inhabitabit in seculum seculi.

Nicola id est per hec inha
bitabis in eterna be
nitudine: secundum illud Matth. xix.
Si vis ad vitam ingredi serua man
data dei. Et quia vita beata a solo
deo datur. ideo subditur pro quo cau
sa. Via dominus amat iudici

etiam id est opera iusticie que pre
cipiunt in mandatis decalogi. Et
non derelinquet sanctos suos. id
est predestinatos qui ab eo finali
ter recipiuntur. Ideo subditur. In e
ternum conseruabunt in vita beata.

Castiodo Intra de promif
sione: quia non
dicit iustos in temporalibus reb
ne quaquam deserendos. Dic enim
visualliter conseruari nequeunt qui
in tribulationibus et supplicijs la
cerantur: sed eos in eternum con
seruandos esse pronunciat qui eter
na concupiscunt. **Nicola** Et quod
erunt. sicut

iusti pro operibus iusticie premi
abuntur: ita impij pro operibus ini
sticie punientur. Ideo subditur.

Castiodo Iusti punientur. Leterna pena
getur. **Collecto** Unde **Be
ne.** **Collecto** nar dicitur.

Cum considero **Job** iacentem in ster
quilimo **Johannem** esurientem in
heremo Paulum occumbentem gla
dio **Petrum** pendentem in patibu
lo: tunc cogito qualiter deus puni
et in futuro quos reprobat si sic in
presenti castigat quos amat. Et
semen. et opus Impiorum peribit.

Castiodorus Dicitur e
nim sunt
in iudicio illud Sapientie. v. Quid no
bis profuit superbia nostra: aut
quid diuitiarum iactantia contulit
nobis. et transierunt omnia illa tan
quam ymbra. **Vides** perire quic
quid hominem perdit: et sola con
sistere qui in regno domini faciunt permanere
Sic enim diuina misatio assidue icere

Castiodo
Job iacobus pater
heremus quod dicitur
Paulus occumbit gladio
Petrus pendens in patibulo

pat minando penas gelene ita frequenter munera pollicetur ut erigat. vtraque enim efficacissima sunt instrumenta doctrine ut malos vinbida: bonos premia promissa subsequantur. Vnde subditur. **Et** si autem hereditabunt id est in eternum possidebunt terram. videntium in habitabunt in seculum seculi. vbi

Nicola. Vbi enim ne sine. **Nicola**. in veteri testamento seculum duplicatur sicut hic intelligitur perpetuitas ex parte finis. **Hugo** Super per eam. **Hugo** notat dominum: sicut Math. xxv. dominus dicit. Super multa te constituam.

Cassiodorus. Idem dicitur est super eam et non in ea. quia spiritali corpori non erit necesse terra cui calcare vestigio: sic dicit Apoc. Denique nos qui vivimus qui reserui sumus? nihil rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: et sic semper cum domino erimus. **Os** iusti meditabitur sapientiam. **Os** cogitationem delemus accipere.

Nicola. Sapientia dicitur quasi lapida scientia: que proprie est circa cognitionem diuinarum. **Et** lingua eius loquitur iudicium. **Glosa** quod deus precipit tenere vel

Aug. Sed ne forte fugere. **Aug**. te putes istius de illis esse de quibus dicitur Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me.

Nicola. Ideo subditur. **Et** Ex dei eius in corde ipsius?

videlicet per iugem meditationem.

Et quid illi prodest. **Et** sequitur. **Et** non supplantabitur gressus eius. **Et** quod non amouebitur a via iusticie per demonis vel hominis suggestionem. Sicut enim meditatio iusti est circa legem dei ut eam custodiat: ita meditatio impij est ut malum conceptum perficiat. **Ide**o subditur. **Non** siderat peccator iustum. **Qu**aliter et quomodo possit decipere eum. **Et** querit mortificare eum. **Qu**ia non solum querit ei nocere in bonis exterioribus: sed etiam in persona propria. nec solum querit priuare eum vita corporali: sed etiam spiritali: querens eum auertere a statu iusticie. **Sed** quia frequenter deus eripit iustum de manu iniqui: **ide**o subditur.

Augustinus. **Non** autem non derelinquet eum in manibus eius. **Id** est in potestate eius secundum animam ut ei consentiat. ut enim ait Job. Terra tradita est in manus impij: id est caro tradita est in manus persequentis. **Non** enim ibi dimisit iustum suum deus. quia de carne capta educit animam inuictam. **Dim**itteret iustum suum deus in manibus impij si illum fecisset consentire impio. **Cum** ergo ventum fuerit ad illud iudicium vbi oportet omnes exhiberi ante tribunal christi: et stare ut illic recipiat vnusquisque que per corpus gessit: siue bonum siue malum: tunc **nec** damnabit eum. **videlicet** iustum.

Hugo. **Et** cum iudicabitur illi. **Id** est cum sententia

habitu **Augusti**. Licet ad pro eo. **Augusti**. tempus videatur damnari ab homine.

Nicola Postquam autem prosperitatem iniquorum esse commendam et iustorum aduersitatem appetendam ostendit: hic sequens ponit suam monitionem: videlicet quod homo committat se fideliter diuine dispositioni. nec a rectitudine iusticie moueatur ex malorum transitoria prosperitate: dicens. **Expedita dominus** et dispositionem eius patienter. **Quia custodi viam eius** obseruando mandata eius. **Et exaltabit te** de valle presentis miserie. **Ut hereditate capias terram**. scilicet viuam.

Augusti. de qua dicitur. **Venite** benedicti patris mei percipite regnum. **Et quid de illis qui nos angustia uerunt inter quos gemimus: quorum scandala toleramus: pro quibus se uiuentibus oramus frustra.** Ruid de illis erit: sequitur. **Qui perierint peccatores** in iuris ad dexteram: illi autem ad sinistram. **Duplici ratione iustorum gaudia cumulantur.** **Primum** cum senserint in quantis sint iocunditibus collocandi. **Deinde** cum uiderint peccatores in penis exultabunt se amplius ab eterno supplicio.

Hugo ostensa libertate. **Hugo** sancto cui dignitate eternam esse: hic ostendit dignitatem malorum fantasticiam esse a transitoria. **Vnde dicitur** **Ubi impium super altatus** super alios honoribus. **Et eleuatus** superbia. **Sicut ceteros libani** hoc

est in maxima dignitate temporali. **Libanus** uero candidatio interpretatur. **Et** ipsi misent candore et gloria huius seculi. **Transiui** et ecce non erat.

Nicola quia talis gloria et potestas est ita breuis quod est quidam transitus: secundum quod dicitur Sap. ij. **Umbra** enim a transitus est tempus non strem. **Cassio** duobus modis fitur. siue cum deserit meliorem conuersationem siue cum mortis sine relinquere.

Augusti. Ergo transiui ad spiritualia: intraui ad sanctuarii dei ut intenderem nouissima eorum et ecce non erat.

Quiesui cum a non est inuentus locus eius. **Jeroni** sicut enim ceteris ius. **Jeroni** super excelsos montes apparet exaltata a impulsu ventorum sepe dilabitur. ita et impius qui relicto deo in diuinijs mundi confidit quantulibet floreat: quantumlibet extollatur et eleuetur non inuenietur cum ab hoc mundo migrare.

Nicola quia in profundo inferni est absconditus. **Ubi** in nocentiam. **Nulli** nocumentum in ferendo. **Et uide equitatem** iuste cum proximo agendo. **Quoniam** sunt reliquie homini pacifico.

Cassiodoro ut post hanc uitam eterne beatitudinis premia consequantur.

Jeronim qui hic pacifice uixit ut filius dei uocet huius reliquie hoc est corpus mortale resuatur ad gloriam resurrexerit

intra illud apostoli **O**portet mortale hoc induere immortalitatem.

Nicola **I**n iusti autem die speribunt. **S**per et eternam damnationem. **S**imul relique impiorum interibunt.

Hugo quia bona temporalia que hic reliquerunt non proficient eis sicut in alio psalmo dicit. **N**e timueris cum dies factus fuerit hoc et cum multiplicata fuerit gloria domini eius. quoniam cum interierit non sumet omnia neque descedet cum eo gloria domini.

Cassiodoro **S**ive ut quod eius. **S**ic dicitur voluntate relique signant memoriam bonorum quam iustus vit in hoc mundo post obitum derelinquit. dum de actuum suorum probitate laudatur. Quod vixque martiribus contingit qui pro testimonio veritatis felices animas reddiderunt. hoc meriti impij nullatenus possunt qui nullum vestigium dignum sue memorie derelinquunt quoniam superueniente interitu eorum laus a fragilis vita dissolvitur.

Jeronimus **A**lius autem iustorum a domino. **S**per quem et presentem vitam capiunt et adipisci prestolantur eternam. **L**et protector eorum in tempore tribulationis.

Cassiodoro **T**empus quippe tribulationis duplex est sed longe dissimile. Nam et hic tribulationes temporales sunt quas tamen dominus a fidelibus suis ex toto non amouet quod

mordent potius quam deiciant. **I**lla vero tribulatio que in die iudicii impijs veniet mala quia eterna. tristis quia cruciat. vehemens quod districta est. **I**n hoc tempore tribulationis protector est dominus quod ex ipsa eripit. **E**t adiuuabit eos dominus. **Q**uoniam in colluctatione temptationum fatigantur. **L**et liberabit eos. **N**icola **S**i ceciderit eos in manus inimici per peccatum. **L**et eruet eos per veram penitentiam. **L**a peccatoribus. **S**ic est a demonibus in peccato obstinatis et perseverantibus. **L**et saluabit eos quia sperauerunt in eo. **S**pe debita que prouenit ex meritis et gratia diuina.

Augustinus **E**piscopus est in ecclesia catholica sarcinam suam portat rationem redditurus est deo. in bonis eius noui. si malus est ipse nouit. **S**i bonus est nec sic spes mea est. **H**ec autem omnia dicitur in ecclesia catholica ut spes mea non sit in homine. **I**dem in tractatu super eundem psalmum. **N**ouissimus dies karissimi terribiliter venturus auditur eis. qui seculi esse bene viuendo nolunt et male viuere volunt. **H**unc enim vtiliter scimus venturum. et vtiliter ignoramus quando venturus sit. paraturus cor habemus bene viuendo et non solus non timeamus venturum illum diem sed et amemus. **D**ies quippe ille sicut in fidelibus laborem auget sic a fidelibus laborem finit. **Q**uid autem utroque duorum esse velis antequam veniat. aut

Jobus qd dicitur

Bibe pmo s. laud

fidelis aut infidelis. nunc in pte tua. cu; autē venerit tunc non erit Elige ergo cum tempus est quia deus quod misericorditer occultat misericorditer differt. **I**ustum autē est apud deuz vt mō impciatur misericordiā. a futuro exerceat iudiciū **S**i reuera h te pturbat hominem xpianum qz vides malevientes felices reū istarum copia circumfluere. sanos esse. supbis dignitatibus eminere. incolumē habere domū. gaudia suoz obse qā clientum. excellentissimas potencias. nihil triste interpellare vitā ipsoz mores nequissimos vides facultates copiosissimas respicis. et dicit cor tuum nullū esse dūm iudiciū. oīa casib; fieri a fortuitis motibus **C**ollect. Bibe ergo ventilare **C**ollect. portionem huius ps p os cordis tui a cognoscas qm post breuem huius vite prosperitatē pctōres ad temp; florentes. eternis deputabunt tormētis. a iusti post breuē tribulacōez ad gaudia puenient sempiterna **S**imulq; in cōdusione huius ps attende quanta faciat p te tu; impator. **I**pse ē tua salus tua pcedō tua liberatio. vt te hic regat et custodiat ac deinde ad vitam eternā pducatur q; ē bñdictus in. s. s. Amē.

Psalm; xxxvii.

Domine ne
Titulus tal est ps
dauid i rememorati
one sabbati

Cassiodorus Dicendo in rememoracione hoc nobis titulus iste pronunciat vt quia peccatū profusus fugere nequimus. semper ipsum in memoria habeamus. non ad faciendū sed vt ab eius frequentia saltem nostpemus.

Collector Cassiodorus exponit hūc psalmum loquēs in persona Job qui vt ait fuit superator vite mortal. et carnis sue debellator ac ingenuum suppliciorum triūphator.

Glossa Verum quia iste psalmus est tertius in ordine penitenciarum congreue de quolibet peccatore potest exponi. Vnde sensus tituli talis ē psalmus iste est dauid id est penitentis habitus in rememoracione sabbati Sabbatum est requies et nitatis quam ptere formidat peccati conscius. a habere considerat grauitē afflicus. **I**te namq; penitēs in malis penis positus timēs. et inde lugens. sabbati eterni reordatur. Vnde ne huius sabbati beatitudīne priuetur domini misericordiam implorat dicens.

Domine ne in furo
 re tuo argu. me. **Au**
gustinus Ut non sim me
 quibus diciturus es. Esurui et nō
 debistis michi manducare. **I**te in
 ignem eternum. neq; in ira tua
 corripas me. **V**t in hac vita me
 purges et talem me red das cui
 iam purgatorius ignis nō opus

Jobus pmo s. laud

fit Grauior erit ille ignis qm quic
quid potest pati homo i hac vita
Sequitur causa probabilis vt in
illo iudicio iam non debeat puni
ri qui malis presertibus velenen
ter afflicus est. Vñ subdit. Quo
miam sagitte tue infixe sunt mhi.]

Glo. Sagitte sūt vmbide dei
..f. dolores a penalitates
anime et **Hugo** vtpote tristi
corporis. **Hugo** cia est ues fri
gus sitis et cetera humani corpis
infr.

Glo. Ex augustino. qe
ma. sicut sagitte in tēdū
tur a mfiguntur ita vmbide dei in
tense fuerunt in adam p cōmina
tionē sicut legit genef. ij. In qua
cūq die comedis ex eo: morte mo
rieris Et quia comedit. infixe sunt
ei. et nobis in ipso: p penam a cul
pam. et nō ad horam nāl. Cōfirma
ti sup me manū tuā.] v. vmbidā
tuam vt meēt michi sagitte tue
vsq in finē pntis vite ppter quod

Non est sanitas in carne mea.]
quia pmo mortale corp⁹ tot tem
ptationibus et corporalibus mi
serijs subditum et hoc. La facie ire
tue.] v. ab instācia vmbide in adā
exerente. Non est pax ossibus me
is.] v. in tētionibus vitibus anime
La facie.] v. a memoria. Peccatorū
meorum.] Pnt et hi duo versus ex
poni in psona penitentis deploran
tis non inflictam miseriā vt dictū
est sed assumptam penitentiā: co
rā deo memorātis a dicētis. Quo
miam sagitte tue infixe sunt m.]

Iero v. vba sacre scripture ac
daxine tue infixae sūt cor

di meo que vt iaculi trāfuerē
uerunt cor meum vt agerem peni
tenciā. et confirmasti sup me ma
num tuam.] vt tanq bonus magi
ster verberibus castiga cōnis affli
dum red dēres emendatum. Non
est sanitas in carne mea a facie ire
tue.] Vidi faciem ire tue hoc est in
tellexi p scripturās sanctas quāta
minaberis peccatorib⁹ a extabui
v. cōputeui vel totus defeci petens
ne ipsa ira sup me descenderet. Nō
est pax ossibus meis a facie.] v. a
memoria. peccatorū meorū.] Nul
lam quietem indulsi vel ossibus
vel mēbris meis donec ea peni
tendo purgarem. Nec meum si nō
est mhi pax.] Quoniam iniqui
tates mee supergressae sunt caput
me.] **Cassi.** Caput enīz nostrū
um. **Cassi.** ratio est supra qm
inter bona nobis collata celsius mi
hil habemus. Ipsa enim duce. do
mino pstante dirigimur. ipa nos
ad bonos adus proficuos perdu
cit. quam si iniquitas oppresserit
illa protinus victa succumbit.

Iero. Iniquitates ergo mee i
uaauerun tmihi pro vt
sequitur. La sicut onus graue gra
uate sunt super me.] Sicut pondus
graue sic peccata mea super me.

Hugo Deinde conqueritur
penitēs iste de pecca
ti diuturnitate quo impeditur ne
sursum ad celestia appetēda con
surgē possit. vñ dicit. Putruecūe
et corrupte sunt cicatrices mee.]

Grego. libro Job. viij. qd
enim sūt cicatrices
n. ij.

Cruciat
97 p
v

misi vulnerum lacerationes. quoni-
am qui peccatum corrigit et plan-
git: cicatricem vulnere supducit.
Sed cum mens decepta hoc unde iam
penituit ab delectationem sui tuo-
cat: cicatrix penitencie que supdu-
cta fuerat ad putredinem vulne-
ris redit. Et hoc fit La facie in spie-
cie **Hugo** propter in spie-
mee **Hugo** eneam meam. Quia non
sentiebam amaritudinem
peccati. Miser factus sum.
Jerom. id est miseris afflicus. La-
curuatus sum. et humili-
liatus sum ad penitentiam usque in
finem. usque dum confitendo mere-
ar indulgentiam obtinere. Tota die
contristatus ingrediebar. indignum
me iudicans ut non oculos
ad celum leuare audeam sed pau-
tiens pedes meos aiebat. Deus
propicius esto mihi peccatori. Cau-
sam huius miserie et tristitie sub-
dit dicit. **Dico** Quoniam hum-
cens. **Dico** bi mei. In quibus
luxuria dicitur regnare secundum Gre-
gorium. Omne xxxij. sup euangelio
Hugo Impleti sunt illu-
siones carnalibus que recte illu-
siones dicuntur propter duas causas.
quia post factum vellet homo non
peccasse. Unde dixit quidam phis.
Non enim tanti penitere. hoc dixit.
quia quedam mulier magnus pro-
cium petebat ab eo ut consentiret
ei. Secundo quia pro momentaneis
delectationibus peccator eterno ince-
dio obligatur. Talis enim non
potest penitus illud. Unde

Gre. Momentaneum est quod
delectat: eternum vero quod
cruciat. Si enim unusquisque confide-
ret a titillante; intelligat corporis
voluptatem dicere potest.
Dico. Non est sanitas in car-
ne mea. Quia ex infir-
mitate carnis procedit luxuria.
Jerom. Non dicere potest cum apo-
stolo. Miser ego homo
quis me liberabit de corpore mor-
tis huius. Et illud neque enim quod
uolo facio. sed hoc quod nolo. Af-
licus sum. castigando corpus. La-
humiliatus sum nimis. per penite-
ciam. lugiebam. in confessione fa-
cta. La gemitu. id est a contritione.
cordis mei. Gemitus corporis est
propter res terrenas vel propter
mortem gemere. gemitus cordis est
propter peccata sua vel aliorum.
Dico. Domine ante te omne
desiderium meum. In qua-
te non latet aliquod secretum. Et
gemitus meus a te non est absconditus.
Jerom. Quicquid deliquit que-
rit tibi cum gemitu reseruauit. sci-
ens quia tibi non occultantur oc-
culi. **August.** Videtur autem ali-
quid desiderium illud mortuum est in corde. Si au-
tem inest desiderium. inest a gemi-
tus. Non semper venit ad aures
hominum sed nunquam recedit ab
auribus dei. Cor meum contur-
batum est. **Hugo** quia sicut
in me. **Hugo** dicit Gre-
gorius. Iustum est ut in se semper

meiores inueniat. qui relicto vxo
gaudio. i se gaudia querebat. De
reliquit me virtus mea. que confi
sit in bonis gratuitis. quam ha
bui ante peccatum. Et lumen ocul
lorum meorum. videlicet gracia
dei similiter me derelinquit.

Et ipse non est mecum.

Jerom. quia postposito vitatis

lumie in tenebras decideram pec

cato **Colle.** residuum vero p̄s

rum **Jerom.** et augustinus de capite chri

sto domino nostro passo a crucifi

xo. licet quedam conueniant cor

pori. Vn̄ vox ē christi in passione

constituit. **H**mici mei et proximi

mei. videlicet iudei et iudas.

Jerom. Quos amicos vocat pro

pter abraham et proxi

mos eo q̄ ab eorum generatione

assumpsit carnem. aduersum me

appropinqua. **H**ugo cū gla

ue runt. **H**ugo dñs et

fustibus vt habetur. **M**atth. xx viij

Et steterunt. **A**ccusantes me. **E**t

qui iuxta me erant. **S**cilicet aposto

li qui comitabantur me. **d**elonge

stete. **Jerom.** de quibus ait euan

geliſta. **C**um autēz

apprehendissent euz stabant om

nes non e. **H**ugo **L**a vim

ius alonge. **H**ugo **f**acie

bant qui querebant animaz me

am. **S**cilicet iudei qui me violēter

captum duxerunt ab principez sa

cerdotum. **E**t qui inquirebant

mala michi. **S**crutantes quomō

in me causam mortis inuenire pol

sent. **l**ocuti sunt vanitates. **S**ingē

do falsa testimonia contra me. et

dolos tota die. **l**id est continua p̄

ua cogita. **Jerom.** **M**editabāt.

tionē. **Jerom.** abducento fal

ſos testes. vel cum interrogarent

eum si deberent censum dāe cesari.

aut si mulier deprehensa in adul

terio lapidaretur. **E**go autēz tā

q̄ surdus non audiebam. **e**t sic. **E**t

mutus non aperiens os suum.

semper que exprobrabant fustu

li et iugis filii. **D**oca pilat⁹ mani

festat cū dicit. **M**ichi non loq̄ris. **e**

vñ et ysaias. liij. de ipso prophē

tauit dicens. **Q**uasi agnus coram

condente se obmutescet. **n**on ape

riet os suum. **E**t factus sū sic ho

mo non audiens. **N**am cum me

cōspuerent. ac undine verberatē.

illuderēt q̄ genu flexo. nihil respō

di. **E**t. **q**uasi homo. **n**on habens

in ore suo v̄barguciones. **S**ic tacui

accusatus quasi non habēs quib⁹

pro me respondere deberē. **C**hrist⁹

in omnibus exemplum dedit vt

homo flagella et correptionez pa

cienter portare debeat. **I**deoq̄ tan

q̄ mutis tacui. **Q**uoniam in te

domine speraui. **t**u exaudies me. **d**o

mine deus meus. **v**t me r̄suscites

Hugo **Q**uia dixi. **l**id est

pe tñ a te. **l**ne quādo

supergaudeant michi. **l**id est val

de gaudeant. **l**imici mei. **l**iudei p̄

me de. **Jerom.** **E**t. **p**ro quia

uidē **Jerom.** **l**id est apostoli ad i

fidelitatem quī nomen meum por

tare debuerant per orbem terrarū

Com moueri possunt pedes mei a

stabilitate sua et inimici insultant
in me. si hac crucis morte humili
liatus non resurrexero. In me ma
gna locuti sunt. Dicentes Si filius
dei es descende de cruce. et etiam tu
exaudies. Quoniam ego in fla
gella paratus sum. Preparo ab su
stinendam crucem. lanceam vel a
retum ut per hanc mortem meo san
guine redimam populum pereun
tem. quia christus ad hoc venit ut
sustineret passionem. Vel potest
esse vox penitentis parati ad peni
tentiam atque dicentis. Ideo exau
dies me. **Nicola** Quoniam
domine. Nicola. am ego in
flagella paratus sum. id est. p
mpus ammo ad sustinendum fla
gella que michi volueris inferre.
La dolor meus in conspectu meo se
per. quia scio me penam pro pec
catis meis. **Glosa.** Impius
meruisse. se defecit
in peccatis et iustus contra se ira
scitur. Bernhardus. Totus debet
esse in disciplina discipulis chris
ti. ut humilietur ad timorem. eru
diatur ad scientiam. exerceatur ad
penitentiam. coronetur ad glori
am quia quanto homo promior est
ad flagella toleranda. tanto deus
promior est ad miserendum. Ite
exaudies. **Hugo** Quoniam
me. am iniqui
tatem meam annuntiabo. per con
fessionem. et cogitabo pro pecca
to meo. Delendo et sanando.
Augustinus Hoc est enim
curam gerere pro delicto semper mihi. semper i

tendere semper studiose et sedulo
agere ut sanes peccati. Ecce de die
in diem plangis peccatum tuum.
sed forte lacrimae currunt a man
cessant. fiat elemosine. edimantur
peccata. gaudeant indigentes de da
to tuo. ut tu gaudeas de dato dei
Eget ille a te. egres tu ad deum. Tu
non contemnas egentem tuum. et
deus te non contempnet egentem
sui hoc est curam gerere et cogita
re pro peccato meo. **Inimici au**
tem me vivunt. Bene est eis. gau
dent in seculi felicitate ubi ego la
boro a rugio a gemitu cordis mei.
Vel vox christi de iudeis dicentis.
Jeronimus Inimici autem
me vivunt. Ivi
delicet iudei. quia non sunt statim
ultione divina puniti. Et confir
mati sunt super me. ad opprimen
dum. **Augustinus** Et mi
hi sunt qui oderunt me inique. quia
bona sibi facere volentem oderunt.
Qui retribuunt mala pro bonis.
Jeronimus Dulcedine eter
ne vite afferen
tem aceto ac felle me potauerunt.
Extraherunt michi. Dicentes. Ali
os salvos fecit. seipsum non pot
salvum facere. quoniam sequar
bonitatem. ut implens voluntatem
patris pro vita populi suscipere;
mortem. **Re** derelinquas me do
mine deus meus. ne discesseris a
me. iam profunda inferni pene
trauero. **Intende** in adiutorium
meum. domine deus salutis mee. maiestas
est domine ihesu quia interfecit te patre

Psal. xxxviii.

fuscitans te a mortuis tertia die a
collocans ad suam dexteram te in
caelestibus super omnes principa
tum et potestatem dās tibi nomē
quod est super omne nomen.

Augustin⁹ dicamus a
nos in illum
et per illum qui interpellat pro no
bis. **ne derelinquas me domine de
deus me** **Calliodo** Quia
us.] **Calliodo** . graui
or est tunc conscientie metus erra
re postremā. **ne discesseris a me.**

Rico Quia sine te nō possu
temptationibus tēstē
Intende in adiutorium meū.
continue prestando michi auxili
um. **domine deus salutis mee.** Ja
quo et in quo consistit salus.

Augusti In ipso accepturi
sumus salutem in se
pitem. ut contemplantes glori
am dei. a eius faciem videntes. eū
laudemus in eternum sine defectu
sine aliqua pena iniquitatis. sine
aliqua peruersitate peccati laudā
tes deum et iam non suspirantes.
intrentes illi cui vsq; in finem su
spiramus et in spe letati sumus. In
illa enim ciuitate erimus vbi bo
num nostrum deus est. lumen no
strum deus est. panis deus est. vi
ta deus est qui est benedictus in se
cula seculorum. **Amen.**

Tricusto
diam vi
as meas
ut n̄ deli
quam in

Titulus talis est **In finem p ydi
thun canticum ipsi dauid.**

Rico Ad considerandum in
intellectū huius tituli pri
mo sciendū est qd sic dicitur. **pali
po. xxv^o** dauid instituit cantores
ducentos. **lxxxviii.** qui per vices
cancerēt diuinas laudes a in istis
erat tres principales cantores. **S.
asaph eman et ydithun.** Fecit eti
am dauid psalmos ab istis cāto
ribus decantandos scdm qd habe
tur pmi **pali po. xvi. a. vel dte. iij.**

Glo Quorum cantorum no
posuit in titulis **Tum** pro hono
re ministerij **Tum** propter nomi
num interpretationes p quas sb
iectorum psalmorum intellectus
panduntur sicut a huius psalmi
apicitur intellectus per hoc nomen
ydithun quod interpretatur trā
siliēs eos. videlicet q̄ inhiāt frenis

Hugo Iste ergo ydithun
promittit se transiē
omnia mundana. quia in mundo
n. iij.

Handwritten notes:
Cantores
ydr

Handwritten notes:
ydr
triplo

non est nisi labor et afflictio spiritus. unde sensus tituli talis est Canticum id est tractatus iste qui idcirco dicitur canticum quia in eo agit de eterna beatitudine ad quam iocundum est transire dirigens nos in finem. et dominum nomen iesum christum. attribuitur dauid auctori. Canticum dicitur factum pro ydithun id est pro transiliente mundum per contemptum per carnis castigationem. per rationem. et per contemplationem.

Glo. Docet enim nos presens psalmus a dilectione seculi ab legem dei et inde ad eternitatem transire.

Jeronimus Docet etiam ut thezauri semus in seculo ea que ad profectum animarum pertineant. Insuper docet ut refrenas homo os suum obseruet ne per fatuitatem verborum incidat in peccatum quia scit propterea etiam de verbis otiosis ratio nem esse redendam.

Cassiodorus Et quia consuetudo est humanitatis ut cum aliquis se laudabili ouersacione tractauerit calumniarum animum insidiosus protinus appetat. Iste ergo ydithun qui de probabili opinione pessimorum contraxit inuidiam. secum delibetans melius esse silentium tenere quam aliquid inter emulos loqui. In primis ait.

Hugo **O** tri custodiam id est. firmiter in corde dei posui custodiam lyas meas. videlicet locutiones

et opera **Cassiodorus** non mea. **no** dic a criminibus me abstinere quia iam sanctus erat sed a superfluis verbis unde subdit ut non delinquam in lingua mea.

Hugo In lingua multis modis delinquitur videlicet adulando. mentiendo. otiosa loquendo. murmurando contra dei ordinationem vel proximi promotionem. detrahendo iurando inopertune loquendo.

Cassiodorus Difficile est linguam in lubrico faucium constitutam veritatis rigide tenere mensuram. cui si incaute frenas laxentur. frequenter contra se loquitur. Facilius enim culpa refugit tacendo quam loquendo. Ideo subdit

Jeronimus Posui custodiam oris mei. beatus enim hominem oris custodia facit cum non profert inania sed que deo sunt digna.

Hugo Unde proverbia. Qui custodit os suum et linguam suam: custodit animam suam ab angustis. Et ostendit quod hoc fecit quando magis necessarium

Cassiodorus Laus fuit. **no** con sisteret peccator aduersum me. lib est inuidus querens audire unde calumniam possit efficere. Quaaliter autem ori suo custodiam posuit insinuat cum subiungit.

Jeronimus **no** obmutui. **no** ne cum obiurgantibus me constrepem vel co

tendere. Et humiliatus sum et si
lui a bonis. Ut intelligas purum
fuisse silentium non dolosum. quia
salubrem commemorationem re-
cipe non poterat qui correctionum
sententiam perquirebant. Nam dominus
in euangelio dicit. Ne misertis mar-
garitas vestras ante porcos. Et dolo-
meus renouatus est. **Hugo.** Renou-
atus est. erat dolo-
re pro contemptu et obstinatione ma-
lorum. Renouatus est pro damno bo-
norum qui amittunt pastus verbi dei.
Cal. Locutus est cor meum intra me. Id est
ab omni parte succensum ex geina di-
lectione. **Cal.** Litra me.
et proximi. **Cal.** Interior
homine ubi ratio tacite loquitur a
domino dignantur. **Hugo.** Et licet
exaudire. **Hugo.** calore
istum non possum pandere ut ex bo-
no thesauro cordis profertur bona ex-
hortatio. Et in omni die meditatio-
mea. hoc est in consilio vel in de-
libatione cordis. Exardescit ignis.
et a fectum caritatis et dilectionis cordis
seruato intus quia non possumus pro-
ducere foris ad effectum. Et in hoc
ardore caritatis. **Aug.** Locutus
est cor meum. Ino audi-
tori que nolo erubescere sed ex auditori
et a quolo erubescere. Li lingua mea.
Cal. hoc est in illa puritate me-
ntis que solebat ipsi domino con-
fiteri et aduentum eius studio pie
dilectionis expectare ut quod locutus est
Locutus fac me bene finem meum. Et nu-
merus dierum meorum quis est.
Jero. Non finem istius vite que
sibi notum fieri. sed illum in

quo euacuatis peccatis ac destru-
ta morte christi iungat que est finis le-
gis. Ipse enim noster est finis ad
quem peruenisse vita eterna est. quia
nosse illud est vita eterna ut dicitur Jo.
xvii. Neque istorum dierum numerum
vult scire sed illorum de quibus dicit do-
minus. Apud patrem meum mansiones
multe. **Aug.** In illa uisus ihesus
sunt. **Aug.** ciuitate speciosa
domini mei ubi non erit mors neque de-
fectus neque dies transiens sed perma-
nens qui nec besterno peccabit nec
crastino impellit. Ut scias quid de-
sit in. **Jero.** hoc est tunc facies in-
tellectus omnia bona ut
cur hec nota habuerit sciam quod ad
huc in seculo de gente desit ad pal-
nam beatitudinis consequenda. Per-
fectus enim erat paulus qui dice-
bat Bonum certamen certavi cur-
sum consummaui nunc autem desit
mihi corona iusticie quam domi-
nus retribuet mihi. Potest et iste
uersus ad litteram exponi.
Hugo. Innotuit fac mihi do-
mine finem meum.
id est mortem meam corporalem
videlicet exitum vite ut eum in me-
moriam habeam. quod necessari-
um est propter multa quia timore
incutit et facit contemni diuicias
et glorie mundi. atque cautela est
contra omne peccatum unde eccle-
s. vii. In omnibus operibus tuis me-
morare nouissima tua et in eter-
num non peccabis. Contritio di-
citur tenorum. et Sordes eius in
pedibus eius nec recitata est finis
sui. Sed quia non contingit finem

Handwritten marginal note:
mors non finis
et

consequi nisi per medium ideo pe-
tit sibi notū fieri subdens. **Et nu-**
merum dierum meorum. **Supple no-**
tum michi fac nō vt vacem volup-
tatibus sed vt sciā. Jqd temporis
et meriti. desit mibi. J vt sciā; in tē-
pore residuo diligentius emende;
vitam meam. Sicut viator qui vi-
det diem tendere ad occasum a ad
huc sibi grādem viam restare ad
locū quo tendit. festinācius et ar-
dencius currit. Vnde monet nos
apostolus prima ad cor. ix. Sic
currite vt comprehendatis. Deinde
ostendit vir sanctus se exauditur;
in hoc qd dominus ostendit ei defe-
ctus suos quos patitur in presen-
tivita propter quos transire nō
potest ad vitam vbi nullus est de-
fectus. et in primo allegat breui-
tate vite dicens. Ecce mensurabi-
les posuisti dies meos. Trāsla cō-
hebraica habet. ecce breues posui-
sti dies meos. quia res breuis est
de facili mensurabilis. De hac bre-
uitate dicit Job. xij. Homo natus
de muliere breui vivens tempore.
et idem. xiiij. Breues dies hominis
sunt. numerus mensuratus eius apud
te. Et substantia mea. que ad a-
peccante dampnata est. tanq̄ mi-
hilum ante te. quia testante apo-
stolo. Qui putat se aliquid esse cū
nichil sit ipse se seducit.

Cassiodoro. Cui nichil ali-
contulerit & proprio ope non ha-
bet quod presumat. Iste igitē san-
ctus vir considerans substantiam
hominis nichil esse consequitur

subiungit. **Verūtamē** quoniam
in hac mortalitate versamur vbi
mentem nostram fragilitas pul-
sat humana nec est adhuc vnus
illud eternum quod nos in sua fa-
ciat firmitate consistere. **Vniuer-**
sarūitas omnis homo vivens.

Jeronimus. si peccator
est et in di-
uicijs fluxerit. vaitati subsistit. Si
iustus et desiderat dissolui et cum
christo esse. vana est nichilomi-
nus vita presens. et sicut vita ho-
minis est modice duracionis. ita
et parue cogitationis. **Idē subdit**

Hugo. **Verūtamē in ima-**
gine pertransit ho-
mo. Id est ad modum ymaginis
que videtur in speculo a statim di-
sparet et transit eundo ad morte;
sed pertransit id est perfecte tran-
sit moriendo nec solum hoc patit
sed a frustra conturbatur.

Nicola. Id est vana sollicitu-
dine anxietate. Cuius
causa subditur. **Reparatur. Jaz;**
magna sollicitudine. Et ignorat cui
congrega. Hinc
bit ea. Cassido. pba-
tur stulticia quoniam cupit
peritura seruare quorum possessio
incerta. **Jeroni.** Pleriq; mul-
ta congregat

que aut desideria filiorum euer-
tunt aut fiscus occupat aut diripiunt
alieni. beatus autē ille est qui ibi
thezaurizat vbi fures non effodi-
unt nec furantur vbi audire mere-
atur. **Qdū fecistis vni ex mini-**
mis meis: mibi fecistis. Et intuerē

*In magis quod quod de fustis
omnes per se super y*

quia licet multa sint similia in quibus hominum mutabilitas acci-
seur. auaricia tamen electa est cui
hec potius imputatur. **Scriptum** est
enim. Radix omnium malorum est cu-
piditas. **Hugo** Definitis mise-
riis et defectibus

que sunt cause transilicendi ad de-
um ostendit se transilire ad deum
spe et desiderio. **Vn** dicit. **Et nunc**
ex quo tot sunt in mundo miserie
et defectus. **que est expectatio mea.**
nonne dominus. **Quasi** dicat. sic

Cassiodorus Nam vicio-
rum transi-
tior egegius necesse erat ut illis
tempus expectare debuisset quan-
do eum eterna premia coronarent
La substantia mea apud te est. Sub-
stantiam vero suam hic non illa
a deo de qua superius dixit. **Et sub-**
stantia mea tanquam nichilum ante
te. **Sed** hic substantiam in bonam
partem delemus accipere.

Nicolaus que accipitur
hic pro diuici-
is que non pereunt. **Diuicie** enim in-
storum seruantur apud dominum
secundum illud psalmi. **Oculus** non
vidit nec auris audiuit que pre-
parasti deus diligentibus te. **Et** quia
ex confidentia diuina insurgit ho-
mo ad deprecandum ipsum. **ideo**
subdit de pre-
cando. **Jeronimus**

Ab omnibus iniquitatibus me-
is erue me. **preteritis** presentibus
et futu-
Cassiodorus Quis
iste sanctus probabili se deuotio

ne tractaret tamen rogat ut ab om-
nibus iniquitatibus suis domini
misericordia liberetur ut agnosca-
mus neminem hic esse securum
quod beneficia diuina precepit. **op-**
probrium insipienti dedisti me.

Stultorum consuetudo talis est ut
illos magis irideant quos mori-
bus bonis studere cognoscunt. **San-**
ctus ergo vir opprobrium erat stul-
tis que eis dissimilem respuebant.
unde seneca. **Non** dum felix es nisi
tota turba te deriserit. **De**inde redit
ad superiora que dixerat asserens
se non respondisse inimicis suis di-
ces. **Ob**mutua non aperui os meum.

Jeroni Cum me conuicijs et
his improprijs lacesserent id est
irritarent nichil ad ea que michi
inferebant. **Hugo** Quomodo
respondi. **Hugo** tu fecisti
ut in aduersis permissione tua mi-
chi illatis non murmurarem.

Cassiodorus Ipse utique fecit
qui paciencie
dona concessit. **amoue** a me pla-
gas tuas. **Plage** sunt correptiones
quibus pro nostris peccatis iustis-
sime verberamur. **Augustinus**

Ac si dicat. **Tantum** cede ut profi-
ciam non ut
deficiam. **Hugo** Et neces-
saryt ipsas a me amoueat. **quia**
Fortitudine manus tue. **lib** est a
gravi correptione potencie tue. **Leg**
defec quantum in me est. **in** incre-
pationibus. **Ita** verborum quam verberum
Ipse iniquitate corripuisti hominem.

Seneca

Augusti hic pietas domini
 euidenter ostēdit
 qui non diligit increpationes nisi
 ut homines corrigantur. Iniquitas
 quippe mortaliū. more putredinis
 sine fine vagaretur si eam medici
 nalis increpacio nō desecaret. In
 crepatur enim omnis homo pro
 pter iniquitatem que; perdere nō
 vult diuina maiestas. Flagellat
 autem omnem filium quem reci
 pit. Et tales cē fecisti sicut arane
am animam eius.] Talescit ani
ma id est deficit vita carnalis cum
caro luxurijs et concupiscencijs re
frena. **Cassiod.** Aranea ve
 tur. ro corp⁹ h a
bet tenue. in terra nō habitat sed
per loca alciora telas quasdam te
nuissima viscerum egestione cōte
xit. Quic ergo exiguo corpuscu
 lo recte conuerſi et afflicti anima
 comparatur qui longis mortifica
 tionibus vigilijs q̄ fatigatus ter
 rena deserens. operationes virtutū
 subtilissimas diuino timore tabe
 factus efficit. Post hec reuertitur
 ad illud sue propositionis incium
 qui licet homo increpetur licet ta
 beſiat tamen fragilitate humani
 tatis diuersarum rerum varietate
 confunditur. **Hugo.** l. vii
unde dicit **Hugo.** tame
vane conturbatur omnis homo.]
quia preter hoc q̄ in solitudine
temporali est vanitas: est etiam
conturbacio quia est labor in acq̄
rendo. timor in possidendo et dolor
in amittendo. Domitur enim hic
omnis pro maiori parte.

*Memoriam
 q̄
 vixit mortali felicitate
 in uia ad hunc spem*

Cassiodo q̄a ab hac con
 turbacione ille
 solus excipitur qui ad diuinā cō
 templationem pura mente trans
 fertur. Deinde p̄dithun iste humi
 liter exorat emitti sibi peccata pri
 usq̄ vitā finiat dicens. Audi
orationem meam domine a depre
rationem meam.] Oratio est oris
ratio quam promi allegamus vo
ta nostra pendentis. Deprecatio
vero est frequens et assidua sup
plicatio que ab imo pectoris pro
fertur archano. Lauribus percipit
lacrimas. **Jeroni.** Pro eo q̄
meas.] Jeroni. a te pegri
 nor et desiderium habeo dissolu a
 ad te transire. lacrimas meas di
 xerū q̄ violente sūt semper in pre
 cibus a ad demenciam medicina
 lem animuz miserantis aduocāt
De file **Cassiodo.** id ē
 as a me. fac
ut ego audiam te occultacordis
inspiratione dicentem illud quod
euangeliz restatur. Remissa sūt
tibi peccata. siue illud quod i alio
loco psalm⁹ dicit. dic anime mee
salus tua ego sum. Vel ne fileas
in futuro michi dicere. Venite be
nediti patris mei precipite regnū
quod vobis paratum est ab origi
ne mundi. quonia; aduena ego
sum.] Omnes enim nos peccatum
fecit a diuina ciuitate extraneos
et nepharia tenuit regione secu
li captuos. S; quonia; misericor
dia eius nos suscipit. incole sum⁹
quonia; illuc aduenimus id est de
babilonia ad iherlm ipō attrahēre

prologus in psalms
LXXXIX

transponitur. et addit apud te
ut non in dyaboli sed in domini ci-
uitate incolam euz fuisse sentires
subiunxit qd Et peregrinus Om-
nis enim homo qui recipitur in be-
atitudinem. peregrinus dicitur qz
incipit esse vbi non erat. Dicitur
enim peregrinus quasi pergens lon-
gius. Et vt generalem hanc de om-
nibus sãdis cognoscere fuisse sã-
tenciam dicit. sicut oēs p̄res mei

qui dum erant in corpore

Iero. re peregrinabantur a do-
mi

Cas. Adultimum vir sc̄us
no. H sibi petit dimitti vt
cert̄ pueniat ab futuã iudicia. d.

Hugo. Remitte mihi pec-
cata mea vt frige-

ret lab estu culpe p̄ius q̄ abea
de vita presenti p mortem et am-

plius **Cassi.** vtiqz in h̄o mun-
ñ ero

facinoribus subuenit qz post mor-
tem non fit peccatoruz remissio vl

si definas ante mortem subuenire
amplius nõ ero quia male ero. et

male esse non est esse. quia non e-
st esse in eternis afflicti omnibus per-

manere. Esse enim pprie est beati.
Meito ergo non se dicebat esse si

se habere cuz electis non intellige-
ret p̄coe. Ecce viciouũ tũsilitoz

egregius quanta nos beatissime
institutions salubritate cõmonu-

it inter blasphemos a in quos ha-
tere lingue continentiam. Noxia

docet nos vitare ac gũissima rixe
certamina prudenti moderatione

cõprimere. Silencium est quippe
probabile quod minime nos p̄bu-

cit ad culpam. quod sapientes p-
bit. quod grauissimos facit quod
consilium nutrit quod ipsum quo
qz grauissimũ ostendit esse sermo-
nem. Quapropter hautiamus reme-
dij huius saluberrimam potionẽ
vt qui sanctos tam proficue tacu-
isse cognoscim⁹. imo de ratam lin-
gue insolenciam non foueamus.

Colle. Rogemus etia; humi-
liter p̄m dominuz no-
strum vt in p̄nti vita remittat no-
bis omnia delicta nostra quatin⁹
huius seculi pegrinatione p mor-
tẽ carnis absolutos dignetur nos
facere ciues sanctorum et domesti-
cos dei patris cui est honor et glo-
ria in secula seculoz Amen.

Psalmus xxxix.

Expectans ex
huic psalmo preponi-
tur talis titulus In fine

psalmus **Cassio.** Sepe dixi
dauid. **Cassio.** mus per
finem et dauid christum signari
cui iste titulus aptandus est.

Nicola. Pro vt innuit apo-
stolus ab hebreos
decimo. vbi inducit litteram hu-
ius psalmi dictum esse de persona
christi. Ad exponendũ ergo huic
psalmum de christo. Sciendum e-
qz inter septem regulas legis qua-
rum p̄ma est de domino a eius cor-
pore qd e eccã seu fidelium cõgrega-
tio qz p̄t̄õne p̄ionẽ capitis ab cor-

Th. al. ^{respicitur}
B. ^{respicitur}
in ^{respicitur}
in ^{respicitur}

pus et conuerso sacra scriptura
frequenter transit sub vno conte
ptu de vno ad aliud loquens qua
si de vna psona. sicut dicit ysaias
lx. Induit me dominus vestimen
to salutis et indumento iusticie cir
cūdidit me quasi sponsum deora
tum coronā et quasi sponsam orna
tam monilibus suis. Quod em̄ dicit
quasi sponsum decoratum coro
na referendū est ad xpm̄. Et quod
subditur et quasi sponsam ac̄ refer
tur ad corpus eius mysticum quod
est ecclesia sicut dicit aug⁹. iij. de do
ctrina xp̄iana. Hoc etiā patet cla
rius in nouo testamento Actu. ix.
vbi dicitur. Saule saule quid me
psequeris et corpus meum mi
sticum et ecclesia vel congregatio
fidelium. Saulus em̄ non psequabatur
christum in psona xp̄ia sed eius
fideles. Quod at̄ statim subditur
Ego sciam iesus nazarenus. ad pso
nā domini refertur. Alia est regu
la de corpore domini vero et p̄mixto
quia in corpore domini mystico cō
tinentur simul boni cum malis vsq̄
in diē iudicij sed tunc segregabū
tur sicut pastor segregat oues ab
edibis. Et ratio huius cōmixtionis
aliquādo vitupantur boni cum ma
lis sicut ysaias dicit. Cognouit bos
possessorem suum et asinus presepe
domini sui. Israel autem me non
cognouit et populus meus non i
tellexit. Aliquādo autem conuer
so mali commendantur cum bonis
sicut osee. xi. dicitur. Puer israel
et dilexi eum. His visis primo cir
ca misterium incarnationis christi

ponitur gratia cuius actio ex parte
corporis mystici quod est ecclesia
que ex totius mundi partibus eam
congreganda expectans christi ad
uentum et dicens.

Expectans expectaui dñm.
quod sancti patres de corpore xpi mi
stico exites per fidem cum magno desi
derio expectauerunt christi adue
ntu. unde dicebant ysaias. lxij. vñā
dicumpres celos atq̄ descenderes.

Cassio. Superflua non est tā
decora repetitio. Expe
ctare siquidem possumus et ingra
ti. Expectantes autem expectamus
quando mites aliquis cum mag
no desiderio sustinemus. Let inten
dit mihi. id est orationi fidelium
de aduentu christi.

Rico. Et exau
dit preces meas. In mundo viuendo. Let
eduxit me de lacu miserie.

Augusti. id est de profundo
iniquitatis que ho
mines miseros facit. Et de luto fe
cis. lib est de carnalibus concupi
scentiis.

Cassiodo. Nam sicut
luto fecis fetidū atq̄ que est ita et homines deli
cta limosa sunt que et fetoribus hore
sunt et gūitate demergunt. Postq̄
vō dñs eduxit me custodiuit me a
retriduo. Unde subditur.

Rico. Et statuit. id est stabili
uit supra petram. lib
est christum scdm̄ quod dicit aposto
lus. et ad cor. i. petra autem erat
christus. pedes meos. lib est affe
ctus quibus anima cogitando et
desiderando graditur. Pedes nros

sup̄ petra statuit. cū in xpi dñi ius
sionibus ambulamus. Et dixerit
gressus meos. sicut est actus meos
in vitam eternam per legem euan
gelicam que docet contemnere ter
rena et amare celestia ac per hoc
introducūt ad beatitudinem quod
lex vetus facere non poterat scdm̄
q̄ dicitur ad hebreos. viij. Nihil
ad perfectum adduxit lex.

Jeronim⁹ Et immisit
in os meum cā
ticum nouum. quia christus no
uus homo venit in mundum. no
uam legem dedit mundo

Glosa. Nouus ergo popu
lus christianus no
uam legem cantat de incarnatio
ne dñi et resurrectione. Et carmē

Jeronimus id est laudez
et nostro.
ut iam non sonos turpes et the
atras concinā. sed in dei uocē
hymnis per armoniā noui testa
menti delecter. Notandus est or
do

Gregorius.

In commentarij dicit super eze
chielem omelia. viij. prius enim
de luto prauitatis educitur ut eius
pedes per fidem in petra solidentur
et post q̄ boni operis pedes a gres
sus iam in petra fixerit tunc predi
cationis canticum accipit ut h̄y
num domino dicere et uerbis et
operibus

Jeronimus

Uebunt multi. christum an
nunciatum remisse. Et timebunt.
intelligentes per christi predica

tionez se peccatores. Et Iesecū et i
stiam. speabūt in domino. ut eis
pristina remittantur peccata.

Hugo. Et quia beatus est q̄
sic conuertitur. Et
subdit. Etatus vir cuius est no
men do

Nicolaus. scilicet
christi. spes eius. quia scdm̄ q̄ di
citur adu. iij. Nō est aliud nomē
s̄b celo i quo oporteat nos saluos

fic. **Calliodorus.** Nomē
ri. em̄ dñi
inter cetera saluato: eternus est.

Et ille spem suam ponit in eius no
mine qui se non suis meritis s̄ ab
eo p̄ grām credit esse saluandum
Et Ietia q̄l nō respexit i uaitates.
hoc est fiducia nō posuit in frenis
que sunt uanitates a mente a san
cta religione fallaci illusionē con
uertūt. Et insa

Jeronim⁹

Insanie autem false sunt ire uix
dissensiones. et reliqua quibus ho
mines insaniunt ut peccent que a
postolis opa carnis esse dicit.

Calliodorus. Vel in
samie fal
se ad illos aptari possunt qui spe
ctaculorum fallacum delectatio
ne capiunt.

Nicolaus Cōse
tur.

sequenter ostenditur magnitudo
mysterij incarnationis christi ai
dicitur. Uita fecisti tu domine
deus meus mirabilia tua. mundū
creando a gubernando. sed ma
ius fuit mirabile satis ipsuz recre
ando p̄ tuā bñdīcā incarnacōem

Handwritten note: Etatus vir cuius est nomen do

Handwritten note: Insanie autem false sunt ire uix

habitos et translatio romana di
cit. Corpus autem aptasti mihi
vt dictum est. tñ est eadem senten
tia quia cum dicitur aures aures
perfecisti mihi id est aures perfe
das ad ole.

HUGO Quia sic
diendum. **HUGO** verbum
aptatur auri sic christus fuit ole
diēs patrisq; ad mortem crucis
Et subdit adhuc ostendens quod
sacrificium veteris legis non hnt cū
diē **HUGO** quod eāt qd
caustum. **HUGO** dam genus
sacrificij quod totum incendebat
in altari ad honorez dei. Pro pec
cato id ē hostiam pro peccato cu
ius vna pars incendebatur et alia
erat sacerdotum. non postulasti.
quia talia non fuerunt de se dō ac
cepta vt dictum est. Lūc dixi lego
christ. Leu. xxi. i. ad offerendū
acceptissimum sacrificium deo id
est corpus meum in ara crucis.

CASSIO Huius aduentus te
stimoniuz trahit de
scriptura dicendo ad patrem. In
capite libri huius psalmo. scri
puz est de me. in primo psalmo
vt facerem voluntatem tuam. De
siderauit enim eius facere volunta
tem qui non abiit in consilio im
piorum et in via peccatorum non
steterat i cathedē pestilencie n̄ sedie
tate.

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

DICO Propter quod ipse di
cit. Job. vi. Propter hoc
descendi de celo non vt faciaz volū
tatem meam sed voluntatem eius
qui misit me patris. Et quia volū
tas delibetāua christi hominis se
per eāt diuine volūtatī conformis

Handwritten marginal note in the upper right corner, partially obscured by a large scribble.

Handwritten marginal note on the right side, starting with 'In capite libri'.

Handwritten marginal note on the right side, starting with 'Non est voluntas'.

fecisti ecclesiam tuam a qua tuos mudi
di partibus euangelica predicatione
vocata tua passione colleez
tuaque resurrectione mundatam.

Nicola L Ecce labia mea
non prohibebo Ja
promulgatione veritatis euange
lice per me et alios doctores eccle.

Glosa L Domine tu scisti
predestinaasti futurum
quod sic faceres nec fui piger ad pre
dicationem. **Jeronimus** L Quia

Jeronimus L Quia
nec. **Jeronimus** L Quia
tuam. L id est mandata tua. L non ab
scondi in corde. **Nicola** quod christus

manifestavit verbis et exemplis
L veritatem tuam. L quia implesti pro
missum de christo patribus factum
et salutare tuum. L id est memet

ipsum a te missum pro salute ho
minum. L dixit. L Omnia ista christus
docuit manifestavit patet ex decur
su euangelii. **Non abscondi mise**

ricordiam tuam. L quam per me mu
do voluisti facere. L et veritatem tuam
quia misericordia et veritas semp

se concomitantur in operibus dei. L a
consilio. **Hugo** id est prop
multo. **Hugo** ter timorem
consilii multi id est congregatio
nis magne. non dimisi quin predi

care misericordiam tuam a docere
homines venire ad te pias tuas.

Quia vniuersae viae domini miseri
cordia et veritas. **Augustinus** L Vis
audire misericordiam domini. L recede
a peccatis. L perdonat peccata

L Vis audire veritatem domini tene

iusticiam et coronabitur iusticia
Modo enim misericordia pre dica
tur postea veritas exhibetur cum
congregabuntur ante eum omnes
gentes a bonos vocabit ad regnum
et malos in ignem eternum mit
tet. L Qui misericordiam dei contem
pserit. veritatem sentiet. **Si** autem
non contempserit. veritate gaudebit.

Nicola demum describitur
ipsius christi deuota deprecacio
pro statu corporis sui
mistic. Et primo quantum ad amo
tionem mali. L Unde dicitur. L Tu au
tem domine deus pater. L ne longe

facias miserationes tuas a me. L id
est a corpore meo. L mistic. vide
licet a fidelibus meis pro quibus
legitur christus frequenter orasse
in euangelio.

Jeronimus. L misericordia tua. L qua dimittun
tur peccata. L et veritas tua. L pro qua
red bis vicarius quod fecit.

Nicolaus. L semper suscep
erunt me. L orationem
meam semper exaudivit.
Et causam sue deprecationis sub
dit dicens. L Quonia circumdeverunt

me mala. L scilicet peene. L quorum non
est numerus. L apud homines. L Me
te enim penitentia fuerunt infli
cte christi fidelibus in principio
ecclesie ut patet in apostolo a mar
tiri.

Hugo L reprehenderunt me
iniquitates mee. L id est meorum
quia propter peccata
ipsorum in comprehensus suus a pu
nitus. L Quod iheremias predictat
de

notum. L dicens christus dominus

Secundum Paulinum
non prohibebo

De nobis
supponit
non prohibebo

Mor...
supponit
michitub

capitulum...
Augustinus...
Hugo...
Nicolai...
Jeronimus...
Augustinus...
Hugo...
Nicolai...
Jeronimus...
Augustinus...
Hugo...
Nicolai...
Jeronimus...

captus est pro peccatis nostris a
psalmista ait Que nō rapui tunc
exolve **Cassiodor** non
bam. potui vt viderem quia circundan-
tibus me iniquitatibus meis nō
potui facere vt te viderem.

Hugo Multiplicate sūt
in membris et pene in me super
capillos capitis mei quasi dicat
Infinite Augustin quis
fuerunt capillos capitis mei. mlt̄o ma-
gis peccata que excedūt nume r̄ū
capillorum minuta videntur sed
multa sunt Precausti magna iā
non facis adulterium homicidiū
furtum non blasphemias non di-
cis falsum testimonium a vide ne
arena minutorum peccatorum op-
primaris. Et propter peccata mea

Cor meum dereliquit me id est
non est idoneū ad cognoscēdū se
Cassiodo Cor vero nos de-
relinquit quando peccatis egrum profutura nō
a pe **Jeronim** Quando
tit. homo pec-
cat cor suum non habet. Vnde da-
uid dixit. ii. reguz. vii. Inuenit ser-
uus tuus cor suum vt oraret te. Er-
go antea quando peccauit nō ha-
buit. **Hugo** ostēdis misere-
tus fideles suos liberari dicens
Complaceat tibi domine a me
cum: qui cupio liberari tibi place-
at vt e ru **Nicola** id est cor
as me.

um misericordiam a malis
predicis. **Glosa.**

Et nota qd dicit cōplacet non dif-
fides de potēcia dei si assit volūtas.

Augustin Tanq̄ si dicēt
si vis potes me
ertere sicut in euangelio dicitur.
Si vis potes me mūdare domine
ad adiuuandum me respice.

Cassi vt intelligamus respe-
presidium sicut est illud euāgelij
Respexit petrum et fleuit amare.
Aliter enim liberari non possum?
nisi nos diuinitas ppiciata respici-
at. Demde dominus saluator op-
tat confusionem a emendacōem
impis: a leticiam deuotis petit p-
uenire

Hugo Confūdantē
dicens se peccasse cō-
fusione bona de qua dicitur ecclē.
iiij. Est confusio abducens gratiā
a gloriā Et reuerentur id est
timeant penam quam meruerūt.

Cassiodo Simul id est
sicut persecuti
funt ita et predestinati conuersio-
nis munere liberentur qui q̄rūt
animam meam ab morte vt au-
ferant eam me occidendo auer-
tantur retrosum la volūtātibus
suis prauis ne c̄m malo op̄e per-
seuerent qui si confusionem paci-
antur: euadunt. si mūdi leticia p-
fruantur intereunt a reuerentur
id est timeant deum a penas pec-
catoribus patas qui cogitant mi-
chi mala iudeorū s̄gt improbas
voluntatis quorum cogitationes
non erāt male d̄no sed actibus
o.ij.

*apud pa
pe
J. L. Alagon el m
...
apud ...*

Figura adulato
Figura prae
Figura ad
Figura ad

fuit **H**erant. id est portent qua
si pondus immensum. confestim
confusionem suam. id est prava
cogitationem. Confestim dicitur
cum peccare ceperint ne longius
progrediendo periculosius ingra
uetur malum eorum. Qui dicunt
mibi. Labulatoie. Leuge euge. **H**ic
falios arguit adulatores q̄ plus
mituntur adulando decipere q̄ pos
sunt vitupationibus sauciare. Eu
ge quidem verbum precomiale est
sed cum recto animo non profer
tur ad derisionem trahit inferenda

Teronim⁹ duos hostes
habet ecclesia
scilicet adulationis et blasphem
cio **C**assio. Sicut enim immi
nis di petijt qui cum falsis laudacoi
bus iridebat. Ita deo totos optat
veraciter gaudere qui spem suam
noscauntur in domini maiestate po
suisse. Vnde

Nicola. tent et
letetur super te. Deum patrem vel
totam trinitatem; de bono quod da
turus es eis. Omnes queretes te.
per fidem et operationem. La dicant
semper magnificetur dominus. De
bonis.

Cass. Hec est enim pro
fuis. Cass. fessio que in etnu;
gauderes efficit christianos qua
sententia pascebatur. Job. q̄eat
afflictione corporis grauiter sauci
atus dicens. Dominus dedit. do
minus abstulit sicut domino pla
cuit ita factus est sit nomen domi
ni benedictum. Sed ne hac exulta
cionem quibuscumq; credens con

cedendam abdidit. Qui diligunt sa
lutate tu
um.

Nicola. me chri
stum quem misisti p salute hoim
um. **C**assiodor. Me diligunt
qui me spiri

tali dilectione perquirunt et ma
batis meis suauiter obsequuntur.
Postq̄ leticie muneribus dixerat
esse coplentos qui deitatem verbi
diligere voluissent ne sibi quispi
am meritorum gloriam vendica
ret dominus christus ex forma hu
manitatis assumpte loquitur dicens

ego autem mendicis sum. que
rens ab alijs elemosinas et neces
saria quibus humanitas eget sub
uenit. Et pauper. Sed ne istam
paupertatem vilem abiecta q; iu
dicares abdidit. dominus solici
tus est.

Hugo. qui ait. Mat
tei. .iij. dicit. An
geli accesserunt et ministrabant
ei. cui dicit. pat. hic est filius me
us dilectus in quo mihi complacui.

Cassiodorus. o paup
tate; the
zauris omnibus ditiozem. Paup
emim de nostro. diues de suo est
qui deo indigenciam humanita
tis assumpit vt abundancie sue
nos faceret ee participes. Postre
mo de adiutorio et de protectione
securus celeritatem necessariam
petit dicens. Adiuutor meus a p
rector meus es tu ne tardaueris.
vt iam quia mors vitari no debu
it salte resurrecto festina succedet

Nicolaus. Vel potest ee
oratio fidelis.

Figura ad
Figura ad
Figura ad

aiusq; dicentis. **A**diutor meus
promouendo me ad honorem. **E**t p
tector meus. **P**seruando me a ma
liis. **T**u es deus meus ne tardaue
ris michi in predictis assistere.

Cassiodorus Magnifica et sua
uissimam uerba sen
sus nostros medullitus itrauerunt
quando ipsum audiuius docen
tem quem adoramus auctorem.
Non licet uniuersos psalmos ma
gno honore ueneremur. nescio quid
tamen dulcius accipitur cum ali
quid de sancta incarnatione pfer
tur. **O**mnis enim fidelis gratissime
suscipit per quam noscitur esse li
beratus. **E**t respice quod ordine huius
psalmi contentio disponatur. **P**ri
mum loquitur ecclesia quasi rudis
docens. quasi trepidos confortas
quasi incompertos preparans ut
sequencia uerba domini saluatoris
liberati animo salubriter populus
preparatus.

Collec. **A**it enim.
audiret. **E**xpectas
expectaui dominum meum. **I**nten
disti michi. multa beneficia largi
endo. sollicitus es mei. in hac uita
necessaria subministras et uoxia
resecans. dando consolatus ut per
maneam. auferendo corripis ne
peccam. factus es adiutor meus in
tombis. et protector in aduersis. so
lus tuus michi restat aduentus.
quod diu te non uideo. te non possideo.
mendicatus sum et pauper nihil ex
tra te michi sufficit qui es expecta
tio et salus mea deus meus ne tar
daueris qui es benedictus in se
cula seculorum. **A**men.

Psalmus .xl.

Beatus qui
Hugo **S**ed in
Iero.

Huic psalmo preponitur
talis titulus. **I**n finem intellectus
filijs chore. **S**epe in titulis psalmo
rum fit mentio de filijs chore quia
licet chore propter ambitionem su
am perierit ut legitur numeri .xvi.
tamen quidam de suis filijs mali
ciam illius non sunt imitati a da
uid in ministerium domus domi
ni sunt assumpti. **P**onuntur enim
in titulis psalmodum maxime pro
pter nominis interpretationem.
Chore enim caluaria interpretat
in quo loco crucifixus est dominus
et filij chore peccaliter imitatores
dicuntur passionis domini. **V**nde
is est sensus tituli predicti. **I**ntelle
ctus huius psalmi tendens in fine
videlicet in christum attribuitur
filijs chore id est imitatoribus pas
sionis christi monens nos ut chri
stum dominum egenum et paupe
rem credamus esse uerum deum.

Nicolaus **D**auis enim qui plu
ra misteria christi
sciuit quam alij prophete preuidens in
spiritu christi passionem et resur
rectionem fecit hunc psalmum. **E**t
quia christi passio incipit a pau
pertate sua quae cepit pati ab ho
ra natiuitatis. quoniam in paup
tate fuit natus ut potest de matre pau
pere. in paupere loco. a pauperibus
o. iij.

Chore Iero.

Chore caluaria

filijs chore peccaliter

psalmo preponitur
titulus
intellectus
huius psalmi
tendens in fine
videlicet in christum
attribuitur
filijs chore
id est imitatoribus
passionis christi
monens nos ut
christum dominum
egenum et paupere
rem credamus esse
uerum deum.

pannis inuolutus. Et similiter in paupertate fuit mortuus utpote suis vestibus spoliatus a i alieno sepulcro positus de quo paupere dicit propheta.

Beatus Iob est felix qui intel-
igit Iob est intus legit ita qd sibi
paupertate quam gessit in forma
nostre humilitatis credit p fidem
caritate formatam diuicias sue di-
uinitatis quas dabant intellige-
re opa diuine virtutis q faciebat
Jeronim⁹ Beatus ergo
Iob est ut credat eum verum deum
et verum hominem esse.

Hugo et quia christus eti-
am pauper a egen⁹
est in suis membris sicut dicitur
est in iudicio. Math. xxv. Quidus
fui et cooperuistis me. Esurui a de-
distis michi cibum aq. Idcirco co-
grue predicatur Beatus q intelli-
git Iob super egenum et pauperem p
elemosine largicionem.

Cassio quia sicut aqua exti-
nguit ignem ita ipsa
legitur extinguere peccatum. Sed
aduerte q dicit intelligit ut etiaz
non petentibus talibus offeratur
Na qui petenti tribuit bonu opus
efficit; qui vero tacentem intelligit
beatitudinem sine aliqua dubita-
tione conquirat. Sed licet multi pa-
tres de elemosina humani gene-
ris reconciliatrice. plura conscrip-
serint. oritur tamen int eos de hoc
articulo nonnulla dissensio. Legit
enim. Omni petenti te tribue. Scri-
ptur est etiam Defudet elemosina

in manu tua donec iuenias iustu
cui eam tradas. Sed si omnes in-
stos querimus impatam cōstrin-
gimus largitatem Verum hec eā
in sola pia voluntate consistit qā
non est nostrum prius mores bi-
scutere et sic indigencie subuenire.
sufficit nobis ut nos dare aliquid
mal artibus nesciamus. nec opi-
miones hominum optando elati
elemosinam largiamur. sed ope-
mur solo affectu subueniendi qd
nos supra omnia precipit diuini-
tas iucri. Qui sic dederit a si iustis
non det. iuste tamen omnibus ero-
gabit. Sed maior opera danda ē
ut sandis vritis in aliqua indige-
cia subuenire debeamus proptre
christum dominum nostrum qui
de pauperibus suis in iudicio pro-
prio didurus est Quodcumq; uni
ex minimis istis fecistis. mihi fe-
cistis. Quis enim dici potest sub-
limius quid re gloriosius. quan-
do aut ipsi pretermisisti in igne; di-
rigent. aut remunera ad dextra
nos colloca **Hugo** Qui et
bunt.

Hugo Iob intel-
ligit super christum egenum per
fidem sue diuinitatis ut dicitur est
aut per cōpassionem ad proximu
In die mala liberabit eum domi-
nus. Hoc est in die iudicii que est
dies ire dies tribulationis a angu-
stie. dies calamitatis a miserie ut
dicitur sophonie primo.

Jeronimus In qua inde-
los non intelligens **Nicola**
tes damnabit xps

Handwritten notes:
Iob in manu tua donec iuenias iustu
cui eam tradas. Sed si omnes instos querimus
impatam cōstringimus largitatem Verum hec eā
in sola pia voluntate consistit qā non est nostrum
prius mores biscutere et sic indigencie subuenire.
sufficit nobis ut nos dare aliquid mal artibus
nesciamus. nec opimiones hominum optando elati
elemosinam largiamur. sed ope mur solo affectu
subueniendi qd nos supra omnia precipit diuini-
tas iucri. Qui sic dederit a si iustis non det. iuste
tamen omnibus erogabit. Sed maior opera danda ē
ut sandis vritis in aliqua indigencia subuenire
debeamus proptre christum dominum nostrum qui
de pauperibus suis in iudicio proprio didurus est
Quodcumq; uni ex minimis istis fecistis. mihi
fecistis. Quis enim dici potest sublimius quid re
gloriosius. quando aut ipsi pretermisisti in igne;
dirigent. aut remunera ad dextra nos colloca
Hugo Qui et bunt.

Conferuntur in manu...

Talemq; fidelem et misericordem
vt dictum est liberabit dominus de
potestate inimicū. **Dominus** cōser
uet. **Cassiodorus** Peticio ista p
phete certa p
missio est. **Loferuet** dixit id est in
ter mala seculi perire non faciat s;
ad eternam retributionem illesū
sancta conuersatione pducatur. **Et**
uiuificet eum. **Viui** proprie illi di
cuntur qui se a christiana fide nō
diuidunt. Nam de illis qui in erro
re versantur dictum est. **Sine** mor
tuos vt sepeliant mortuos suos.
Ergo uiuificet eum id est faciat il
lū inter electos i suauitate porco e

Nicola **Et** beatū faciat eū
in terra. **viuentiu**
in qua est beatitudo vera. **Et** si tra
dat eum in animam. **lib** est ad vo
luntatem et desiderium. **Limin** co
eius. **videlicet** demonum.

Jeronimus qui credulitati
nostre semper
inimici existit. **Et** ne beatum istū
putares in hoc mundo mōcussaz
equiem possidere consequent sub
iungit. **Dominus** ope; ferat illi su
per lectum doloris eius. **hoc** ē ad
iutorium prestat illi i infirmitate

Nicola **Cuz** iacuerit fu
mis. **per** lectum affli
ctus dolore capitis vel membri.

Cassiodorus **Lectus**
em no
bis datus est ad quietē in quo se
hominum fessa membra rōueāt
sic et ille qui matrimonium equi
bit. **vxore;** sibi copulat. **filios** pro
creat qui amicitias parat quasi i

quodam lecto delectationis gratiā
conquiescat. **Sed** et hec frequenter
seruis suis amara et dolorib; ple
na dominus facit ne spes suam po
nentes in temporalibus rebus fu
tura tō non appetant. **Abdiditq;**

Hugo **Mutās** modū loquē
di de tertia psona ad
secundam. **vnde** dicit **lymuer** suz **stra**
tum eius. **lid** ē vniuersam carnis
requiem. **versasti** lid est conuer
tisti. **Li** infirmi **Gregori**
tate eius.

Gregori
xxiij. moralium. **Ac** si apte diceret.
Omne quod sibi hic parauit ad
requiem. **hoc** mutasti ei occulto iu
dicio ad perturbationē. **Quod** pio
quidem consilio agit vt in hoc pe
grinationis tempore electorum vi
ta pertu. **Cassiodorus** **Quati**
betur. **n** usq;
diuersis calamitatibus afflicti ee
ne beatitudinis requiem cōse quā
tur sicut factum est in **Job** cui hu
ius seculi bona in infirmitatem cō
uersa sunt. **Sed** inde felicitior existit
quia se illi prosperitas mundana
subtraxit. **Quocirca** talibus reb;
rogat opem ferre dominus; ne hu
mana fragilitas duris laboribus
pressa supetur. **Et** quia istas corre
ctōnes agnoscere debet homo pro
pter peccata sua se pati. **cōuertat**
se et dicat quod sequitur.

Hugo **Ego** dixi domine
miserere mei. **qz** con
fiteor me miserum propter pecca
tum quod est morbus animarū;
Lana animam meam. **Imbulgen**
do michi peccata mea.

*In omni p...
juris...
p...*

*Q...
p...*

*Porty...
p...*

o. iij.

Psalm?

Jeronimus Quia pecca
ui tibi lego
me acuso pro peccatis meis.

Castiodo Hactenus pro
pheta de beato
rum afflictione locutus est nunc
consequenter dominus saluator
de sua passione dicitur est ut ai
famuli dei diuersis casibus affligun
tur non se ad credant esse dereli
ctos quando christum dominum
taliter pertulisse cognoscunt

Nicolaus Inimici mei
dixerunt mala
mibi quia iudei dixerunt ei frequē
ter vituperia sicut patet Johānia
viii. Nōne bene dicimus nos quia
samaritanus es a demōnum ha
bes. Quando moeretur et peribit

nomen eius. Frequenter enim
tractauerunt de christi morte ut sic
piret memoria nominis eius. Let
si ingrediebatur. Dic mutatur si
mliter modus loquendi de pluā
li ad singularem quia septura fre
quenter loquendo de pluribus in
plali transit ad loquendum de il
lis quasi de vno. eo qd sūt conūcti
ad aliquod vnum. maxime in scri
pturis prophetarum. a sic dicitur

Et si ingrediebatur. videlicet
quilibet de inimicis meis. ut vide
ret. me docentem et conuersantem
si posset me reprehensibilem inue
nire. vana loquebatur. quia fal
sa ad meam diffamacionem. cor
eius congregauit iniquitatem si
bi. quia frequenter in dei posuēt

xl.

insidias christi ut eum caperent
in sermone vel in aliquo reprehen
sibili facto vel de iuda hoc intelligi
tur qui tractando cogitationibus
de morte christi congregauit iniqui
tatem

Hugo Rui congrega
uit iniquitatem

ingrediebatur foras ad princi
pes sacerdotum ut prodicionem
in corde conceptam perageret. Et
loquebatur in idipsum. hoc est in
quitatem quam conceperat in cor
de effudit in locutione sicut dicitur

Mat. xxvi. Rui abijt ad principes
sacerdotum et ait illis. Ruidvul
tis michi dare ut egovobis eu tra
dam. Et ne mors christi soli inde
imputetur vide quid sequitur.

Nicolaus Aduersum me
insurabant. Inimici mei
insalict scriba a pharisei
aduersum me cogitabant mala
mibi. insalict mibi inferendo mor
tem contemptibilem et dolorosa.

Castiodorus Uerbum
iniquum
constituerunt aduersum me. lib e
decreuerunt atq; sententialiter lo
cuti sunt ppylato. Si huc dimittis
non es amicus cesaris.

Nicolaus Vel constiui
erunt verbum
iniquum quando ordinauerunt cri
stum mortuum in sepulcro custo
diri ne discipuli eum tollerent et
dicerent euz surrexisse ut habetur

Nōne magis dicitur

Psalm⁹

Matth. xxviii. Nunquid qui dormit
id est qui iacet mortuus in sepul
cro non adhaeret ut

refurgat. quasi dicit. **HUGO.**
Sic me inefficere festinabant qua
si post mortem resurgere non haberent.

Cassiodorus. imo ad
ut protinus resurgat sicut in euā
gelio dicit. Potestatem habeo po
nendi animam meam et potesta
tem habeo iterum sumendi eam

Item homo pacis mee in quo
spera

Nicola⁹ Quasi dicit
Christus. Non

est mirum si iudei qui erant inimi
ci mei talia dicebant contra me. quia

etiam discipulus meus michi sa
miliaris contra me conspiravit cum

eis scilicet iudas scarioth. et hoc e
quod dicitur. **Item** homo pacis

mee. In mecum habitans pacifice
In quo speravi. Id est in quo omni

ni quod confiderem in eo scilicet in hoc
quod portabat et custodiebat illa que

ex deuotione offerebantur pro ne
cessitatibus christi et discipulorum

suorum ad dandum pauperibus
ut haberetur. **Johannis. xii. et. vii.**

et. qui edebat panes meos. dicit
panes in platini quia iudas cum aliis

discipulis in cena domini dupli
tem panem manducauit scilicet

corporalem et sacramentalem qui
corpus christi cum alijs sumpsit

**Imagificauit super me supplan
tationem.** Ita dicitur me iudeis ad

hoc quod essem totaliter delectus a sup
plantatione

plantatus per mortem. sed non ha
buit intentum suum quia christus

per hoc magis habuit exaltationem
tertia die resurgendo. **Tunc enim**

dixit. **Data est michi omnis pote
stas in celo et in terra.** Exposita pas
sione christi consequenter agitur

de eius resurrectione cum dicitur in
persona christi hominis ad patrem

et

plantatus per mortem. sed non ha
buit intentum suum quia christus
per hoc magis habuit exaltationem
tertia die resurgendo. **Tunc enim**

dixit. **Data est michi omnis pote
stas in celo et in terra.** Exposita pas
sione christi consequenter agitur

de eius resurrectione cum dicitur in
persona christi hominis ad patrem

**Quia autem domine. Pater. mi
serere mei.** ut non dimittas diu

animam meam in inferno et cor
pus meum in sepulchro. **Et resusci
ta me.** In animam meam corpori re

uivendo quod factum fuit tertia
die quando resurrexit in corpore glo
rioso. **Et retribuam eis.** Illud fuit

impletum quando populus iudaicus
fuit occisus et captiuatus per
romanos propter peccatum quod

commiserat in christum sicut pre
dixerat christus luce. xix. **Videns**

iesus civitatem sanctam iherusa
lem fleuit super eam dicens quia
si cognouisses et tu scilicet mala

ventura tibi similiter. **In hoc co
gnouit quoniam voluisti me.** Id est

dilexi. **Cassiodorus.** glorificare vel ex
altare me. **Qui non gaudebit inimi
cus meus super me.** scilicet populus

iudaicus. **Ad hoc enim voluerunt**
iudei occidere christum ut nomen

eius penitus de terra deleterent. **Sed**
illa que disponebant nullatenus

impleverunt. videtur enim nomen eius ubi
quod celebratum esset merito gaudere non

possint quibus tamen contraria pro

Handwritten marginal note in the right margin.

Handwritten marginal note at the bottom left.

Amaz gfr nuncup

uenerunt. **De** autem propter in
nocenciam su
cepisti. **Nicolaus.**

Licet christus non meruerit glori
am anime sue quam habuit ab
instanti conceptionis tamen me
ruit gloriam corporis et suam ex
altatione in a quantum ad hoc di
cit. me autem propter innocenci
am. id est propter meritum ino
centis vite suscepisti corpus glo
riosum michi conferendo et in eo
dem ad te assumendo scdm q dicitur
Matth. ultimo. Et dominus q
dem ihesus postq locutus est eis
assumptus est in celum.

Castido Vere sancta innocencia. vere sim
plicitas. vere humilitas beata ve
tot mala passus nulla se cotencio
ne defenderet placato animo ibat
ad crucem. tranquilla mente mori
turus. omnia verba que predicta
sunt per prophetas integra verita
te compleuit. doluit casibus perse
quentium. et in cruce positus pro
inimicis suis demetissimus exora
uit quoniam hoc et a fidelibus fa
ciendum decreuerat. et merito de
dit preceptu qui premisit expleu.

Hugo Et quia suscepto cor
poris christi in celu
est stabilis ideo sequitur. Let con
firmasti me in conspectu tuo. scilicet
gloria ipassibilitatis a immor
talitatis. in eternum. id est in etez
na beatitud ine ubi sedet ad dexte
raz dei. Sequitur vox prophete gra
cias agentis de christi resurrectio
ne. **Benedictus dominus deus isra**

Handwritten marginal note in the left margin.

Handwritten marginal note in the left margin.

hel id est christianorum vide ncu
deum per veram fidem. a seculo. id
ab inicio mundi. et in seculum.
futurum id est in eternum sit bene
dictus. fiat fiat. **Geminatio** in nu
it certu **Nicola** in hebreo
sinem. **Nicola**. aut; ha
betur **Amē amen.** quod importat
veritatis confirmacionem.

Jeronim Quod Aquila
vere siue fidei
te transtulit. Et sciendum p̄muz
librum psalterij hic esse finitum.
Scdm vero esse a. xli. psalmo vsq
ad. lxxij. Tercium a. lxxij. vsq ad
lxxxviij. Quartum ab. lxxxix vsq
ad. C. Quintu a Cvi. vsq ad fine.

Castido Licet enim pro
uitate videlicet. fiat fiat. quod est
hic et in. lxxi. siue in. lxxxviij. vel.
Cv. positum putauerunt aliqui ex
positores in quinq libros psalte
rium esse diuidendum. eis tamen
in hoc non est consenciedum. quo
niam in actibus apostolorum vn
legitur esse liber psalmoz. In pn
capio huius psalmi beatus dauid
per elemosinas sanctas moralem
nos docuit disciplinam. secundo
per passionem suam dominus na
turales semitas ibicauit. Tercio
resurrectionis miraculo inspediua
nos claritate compleuit vt celestis
phie veritas tribus partibus nar
rata constaret. Vnde huius psal
mi suscepto beneficio magna exul
tatione dicendum est. benedict
dn̄s de isrl a seculo vsq i seculu fi
at fiat. Cui in emitate p̄fca ē honor

Handwritten text on the right edge of the page, partially cut off.

Handwritten marginal note at the bottom right.

et gloria in secula seculorum. Amē.

Psalmus. xli.

Quemadmodum Titulus huius psalmus est. In finem intellectus filii chore

Hic titulus in precedenti psalmo est expositus sicut ibi dictum est.

Calliodor Chō ē hebraice. dicitur caluarie latine. Quapropter filii chore merito dicuntur qui tanquam gloriosissimum tropaeum celestis regis et signaculi crucis suscipere meruerunt. Et ideo psalmus hic omni conuenit christiano qui amore domini flamma dominice dilectionis accenditur sine qua totum abieciū est quicquid in humanis putatur optimum. sed in illis nominibus scilicet chore illud meminisse delemus quod Jeronimus ait Omne psalterium sagaci mente pharaonis nusquam inuenio quod filii chore aliquid triste cantauerint. Semper enim in psalmis eorum leta sunt et iocunda. secularibusque contemptis celestia et eterna desiderant cognouentes interpretationi nominis sui. Filius ergo chore id est quilibet christianus fidelis prima confessione psalmi huius omne desiderium mentis sue ad dominam asseruit esse translatus. d. quemadmodum. Translatio rationa habet. Hic ceruus desiderat ab fontibus aquarum ita desiderat anima

mea ad te deus. **Hugo** Notandum quod in glosa dicitur quod ceruus semper grauatus extrahit naribus vel flatu suo serpentes a ca

Calliodor quem cum vorauerit veneno estu ante per motus ab fontibus aquarum quanta potest velocitate festinat. Amat enim aqua dulci plurimam faciam. Quibus de cora comparatione nostrum desiderium ardentem instigat ut quando venena anti qui serpentis haurimus. ac ceno fornicationis aliorumque viciorum estuamur. ad fontem diuine misericordie ilico festinemus quatinus quod peccati aduersitate contrahitur. dulcissimi haustus puritate vitentur. Ne vacat quod ad fontes aquarum dixit et non ad aquas. Fons enim aquarum christus dominus est unde omnia fluunt que cuique reficiunt. Flueta enim plerumque sicca ri possunt. fons autem aquarum semper irrigans est. Unde merito dictum est ad liquorem sacre originis festinantium ubi desiderium nostrum nunquam possit habere ieiunium.

Hugo Sitiuit anima mea. id est summe desiderauit. ad videndum deum fontem vitium. a quo omnia bona fluunt.

Jeronimus Quando res comis corporis mei quam cum pondere pronunciandum est et ut videatur quis esse dilacio. et apparebo ante faciem domini. id est ante conspectum

Handwritten note: Ceruus semper grauatus extrahit naribus vel flatu suo serpentes a ca

Handwritten note: Fons aquarum

Handwritten note: filii chore

diuinitatis eius et tunc videbim⁹
eum sicuti **Castio** his igitur
est.

Castio rebus edo
cti aduertimus animam habere si
tim suam cum desiderio celesti. Ne c
sitis in hoc seculo beatis pectorib⁹
semp exestuat nec aliquo sine co
tenta requiescat qa ei in futura be
atitudo datur inuenire quod ap
petit sicut dominus in euangelio
dicit Beati qui esuriunt et sitiunt
iusticia quonia ipsi saturabunt.

Augusti Interim dum me
dum in via sum ante q^m veniaz an
te q^m appaream. **F** Verunt michi
lacrimae mee panes die ac nocte
diem intelligite pro huius seculi
prosperitate. nocte vero pro huius
seculi aduersitate. Sine inquit in
prosperis rebus siue in aduersis
huius seculi ego lacrimas fundo
ob desiderium **Jeronim⁹**.

Sed quomodo potest de lacrimis
panis fieri. Potest enim: quia si
cut corp⁹ faciat de pane ita ani
ma de lacrimis. quia exinde sperat
remissionem peccatorum suorum habere
Fletus enim ille animarum. est cor
roboracio sensuum. absolutio pec
catorum. esse ad mentium. a laua
chrum cul **Gregorius**

Quinto moralium Luctu siquidem
suo anima pascitur cum ad super
na gaudia flendo subleuatur a in
tus siquidem doloris sui gemitum
tolerat sed eo refectiois pabulum
percipit quo vis amoris p lacrimas

Handwritten note:
A. S. p. 102
una luctu sua

emay **Hugo** Et quia has la
nat. **Hugo** crimas malorum
o ppria frequent excitat Jo s⁹ die
Lsum dicitur mibi q^m die vbi est
deus tu **Castiod**. Hoc enim
us. **Castiod** dicebatur
assidue christianis tempore perse
cutionis martirum. Non est q nos
vmez suslinere que volum⁹ que in
temus. Quis in ista afflictione si
fletet se habere conscientiam et p
uorum subiactere conuicijs quado
ultra omnes dolores est illum in
sultantem cernere quez cognoscis
conscience prauitate fordere. **I**
Jeronimus et augustinus.

Hugo VL dum dicitur mi
chi a reprobis vbi e
deus tuus quasi dicant quaz mer
cedem expectas. Excauit enim il
los malicia eorum a sacramenta
di non cognouerunt sicut dicitur
sapien. ij. Postea probat q ista
opprobria excitauerunt in eo laci
mas et deuotionem dicens **Hec**
opprobria **Le** corbatus sum a effu
di in me animam meam. Quia ex
tra me non inueni nisi asperitatez
et punctiones exprobrantium.

Castiodo Anima vero in
ctens in stindu compunctionis in
semetipsam reuertitur. animaz ve
ro suam in se quodammodo fundit
qui pleno desiderio concitatus de
se sincera supplicatione pstrauit

Nicolaus hoc modo di
cebat anna.
primo egum r que flendo orabat
dicens. Vnum a omne quod me

Handwritten notes on the right edge:
Castiodo
Hugo
Castiodo
Hugo
Castiodo
Nicolao

briari potest non bibi sed effundi
animam meam in conspectu tuo domine.

Cassiodorus. Et cum
effuderit animam suam subiungit
dicens Quoniam transibo

Hugo Quasi dicat illi pro
probrum sua me in
pellabant sed gustatio celestis
dulcedis me attrahat ad effun
dendas lacrimas quoniam tran
sibo de periculis mundi in locum
taternaculi hoc est in ecclesiam
sentem que est locus in quo chri
stus cum fidelibus suis habitat.
Et addit Amirabilis quia tab
naculum hoc in quo christo muni
tamur a seruis dicitur ammi
rabile Tum propter sacramento
rum efficaciam tum propter mi
rabilem ordinem eorum que sunt
in ecclesia Nec ibi subsistam absq
gemitu et fletu sed transibo vsq
ad domum dei de qua dominus di
cit Jo. iiii. In domo patris mei
mansiones multe sunt. Ad hanc
domum transiit in presenti vitu
stus in spe et futuro in re. Et quo
modo ad hanc eterne beatitudinis
domum transiit sequenter osten
dit dicens In voce exultationis
videlicet diuine laudis de dei bene
ficiis Et confessionis de proprijs
peccatis. In quibus duobus con
sistit sonus epulantis quia in
presenti epulatur anima cum dei
beneficijs reficitur. a de peccatis co
ntritus homo confitetur.

Cassiodorus. Exulta
do ad

psalmodiam respicit. confitendo ad
peccata deploranda. Quid enim
dulcius quidve salubrius quam deum
laudare et se semper arguere.

Hugo Et quia postrepit mun
dus ratio increpat
confortat turbatam animam sen
sivalem que de presentibus malis
tristatur dicens Quare tristis es
anima mea que tot bona per to
lerantiam presentium molestiam
habebis Quare conturbas me
afflictione tua. Sequitur aduersu
hoc remedium Opera in deo sper
mie ab eo expectando liberacionem

Cassiodorus. quia spes eius
omnia commu
tat in melius et ad eternum gau
dium perducit quos huius seculi
tristitia inflata odulerit sicut scri
ptum est. Beati qui lugent quoni
am ipsi consolabuntur. Sequitur
causa quare in domino sperare debeat
cum subditur Quoniam adhuc
id est in presenti Confitebor illi id
est de peccatis meis penitentiam agam
ut deuotioni tue impedimentum
non faciam Cui autem confiteatur
subiungit illi videlicet qui est Sal
utare vultus mei a quo scilicet est
Salus mea et qui est Deus meus
qui me redemit. Salus enim vultus
nostri dominus est qui in forma
serui qua sumus absque peccato ve
nire dignatus est sicut Jeremias
propheta dicit. Spiritus vultus
nostri christus dominus. compre
hensus est. sub cuius velamento vi
uimus in **Nicola.** Postea
ter geres **Nicola.** o stedit

Quare tristis es

Opera in deo

Exultationis

vñ anima hanc tristitiaz hateat
vnde addit **A**d me ipsuz anima
supple conuersa. **T**rāslacio roma
na habet **L**a me ipso anima turba
ta est. **I**id est a se ipso habet cōtur
bationem ob recordationem pec
catorum priorum. **V**nde gregori
us **I**ustum est vt in se semper do
lores inueniat qui illi dō vero gau
dio in se vana gaudia querebat.

Cass Reueā quia nisi hoc car
nis vicia facerent in trā
quillitate sua mentis puritas per
manēt **S**ed filius iste crucis quē
prefatus est titulus: ostēdit tēme
dium quo possit vnusquisq; ani
me sue cōturbaciones euadere dī
cens **propterea** **I**id est propter
conturbaciones istas quibus ani
ma mea vehementer affligitur **L**me
mor ero tui domine **L**quasi diceret
Ad te summa felicitate festino vbi
peruenisse remedium est et carna
lium malorum competens proba
tur exclusio. **D**icit etiā vnde memor
erit scilicet **L**de terra iordanis et her
monim a monte modico **L**Jorda
nis pro baptismo accipit. **h**ermo
nim paruus mōs iuxta iordanē
ē positus a interpretat anathema.

Augustin In baptismo
fit remissio pec
catorum et nemo currit ad remis
sionem peccatorum nisi qui displi
cet sibi confitendo se peccatorem.
Nemo confitetur se peccatorem ni
si humiliando se ipsum deo. **S**i in
pretationem nominum queras.
Jordanis est descē sio eorum. descē
de ergo vt leueris a noli extolli vt

non illi **Cassiodo** **S**uoni
daris. **Cassiodo** **a**z non
in altitudine superbie de^o querit.
sed memoria eius in humilitatibus
et modicis **Jeronimus**
inuenitur.

Igitur iste qui erat peccator: qui si
cut ceru^o desiderabat fontes aqua
rum. memor fuit dei in humilitate
penitencie: a baptismi absolutio
ne. **A**bluit enim vetera delicta. ana
thematisavit peccata sua et nō se
extollit magnum sed efficit pu
lum penit^o. **Augustinus**
tri: do.

Anathematisa ergo trip^o. displi
cendo tibi. **D**isplacebis enim deo si
placueris tibi. quia non in se exal
tatur qui in domino gloriatur. **S**e
quitur **A**bysus abysus iuocat
in voce catharactarum tuarum **L**

Jeronim **A**bysus abys
sum iuocat aī
vetus testamentum nouū an
nunciat vel nouum vetus in testi
monium vocat quia se vtraq; mu
tua attestacione confirmant. **N**ā
vetus nouum annunciat cum mo
yses dicit **P**rophetam vobis fusi
tabit deus a fratribus vestris. **E**t
nouum vetus in testimonium vo
cat aī dicit paulus. **B**itebant de
sequenti eos petra. petra autē eāt
christus. propter profunditatem
enī intelligencie dicitur abysus

Cassiodo **P**rofunda sūt
enim testamē
ta domini q; in sinu sapiecie ip^o
alta veritate consistūt **L**i voce catha
ractarum tuarum **L**signe i voce pphaz et

*J. Sen Jansen
de 2 August
Romana*

Cassiodoro

Abysus... vel... Hugo...

Ad... plus...

apostolorum qui aduentum domini
annunciant. quoniam sicut aqua
rum multitudo per catharactas id
est aqueductus euomitur. Ita de
ore ipsorum domini flueta manauerunt.

Hugo Vel abysus abys-
sum inuocat id est
vnum peccatum trahit ad se ali-
ud peccatum sicut superbia auari-
ciam. gula luxuriam. ira homi-
cidium. et hoc in voce hoc est in te-
stimonio catharactarum tua. et
id est predicatorum tuorum vnde.

Gregorius ait super eze-
chiel. iij.
Peccatum quod non deletur per pe-
nitentiam. mox suo pondere trahit
ad alium.

Augustinus lectum acci-
pite. Abysus dicitur iudicium. Vn-
de in alio psalmo dicitur. Iudicia
tua abysus multa. Abysus abys-
sum inuocat. Nam sub hac carne
mortali laboriosa peccatrice. mole-
stis et scandalis plena. occupis-
cibus obnoxia damnatio que dam-
na est iudicio tuo. quia tu dixisti pec-
catori. morte morieris. et in sudore
vultus tui veseris pane tuo. Abys-
sus hec prima iudicij tui. Sed si ma-
leuerint homines abysus abys-
sum inuocat quia de pena in pena
transfertur de tenebris ad tenebras
de ardore cupiditatis ad flammam
gelennarum a hoc in voce catha-
ractarum tuarum. quia tu minaris
et dicis post istos labores resta-
bit altera damnationem. Ergo qui
contremisco cum ad me perturba-
ta est anima mea: a iudicij tuis si

miu uelenter. **Glō** Oia excelsa
tua. I. futura mala que minaris. Let
fluctus tui. I. dolores quos iam se-
ntio in re. Super me transierunt. id
est me modo premunt.

Augustinus
Sed quo crebriora sunt mala. eo
dulcior erit misericordia que. In
die mandauit dominus misericor-
diam suam a nocte canticum eius.
Per diem signatur prosperitas seculi:
per noctem uero eius aduersitas.

Nicola Est ergo sensus que
sicut deus in tempo-
re prosperitatis in quo ostendit mi-
sericordiam suam ita in tempore
aduersitatis in quo ostendit iusti-
ciam suam debet laudari id est can-
ticum laudis eius non debet dimitti
sed in quo videtur est supra psalmo
xxiiij. Benedicam dominum in om-
ni tempore tam prosperitatis quam
aduersitatis. **Idem** subdit. **Apud**
me oratio Iam non extra me et hec
directa est. **Idem** uice mee. id est qui
est conseruator uice mee.

Cassiodorus Ac si diceret
Intra me est
sacrificium quod offeram deo meo
utique oratio pure mentis

Jeronimus ut ei merear
liber ab hoc
seculo quando que coniungitur unde sub-
dit. **Idem** dicam deo meo susceptor me-
us. Quia licet in tribulationibus
exerceat semper tamen peto a te
protegi ac defendi. **Quare** oblitus
es mei. Cur tandem differis ut me
non inducas in illius superni ta-
bernaculi tui locum.

Cas. Senserat enim vie sandis
sim⁹ quanta illi⁹ q̄tis dul
cedo futura sita mūdi isti⁹ itinera
confragosa vehementer horrebat
Quare contristatus incedo] per
via; huius vite] l̄bū affligit me mi
micus .] utiq; cōtristamur q̄n fla
gella in hoc mundo suscipim⁹ quā
do inimici fraudulentis scilicet dy
aboli insidijs temptamur . quādo
carnis vicia inuito ac repugnan
te animo sustinemus .

Glo. Dom cōfringuntur]
Quasi diceret] Ita affli
git inimicus . dum pro quia con
fringuntur] ossa mea exprobraue
rūt in q̄ tribulāt me inimici mei]

Jeronimus. Vox est ce
desie dicen
tis . Exprobrauerunt mihi inimici
mei qui tribulant me . quia ofcin
guntur ossa id est virtutes mee p
illas tribulaciones quas sustinet
sanct⁹] Etiam] dicitur mihi
per singulos dies ubi est deus tu
us] Cum ego tibi per penitentia;
et afflictionem corporis animeq;
desiderarem placere . inimici mei q̄
si in cassum hoc facere me dicebāt
] ubi est deus tuus] nescientes il
la occulta que preparauit deus di
ligētibus se . Positis causis tristi
cie iterum consolāt animam suā;
sicut prius] quare tristis es anima
mea et quare cōturbas me .] Re
spondit quia insidiator meus ad
huc contra me vigilat adhuc mi
chi laqueos tendit dum desideriu
meū prolongatur] Spera in deo
quoniam adhuc confitebor illi sa

lutare vultus mei et deus meus]

In ipso sit spes nostra semp atten
ta] Ipse omnes fluctus mitiget ip
se nos in temptacionibus conser
uet] Ipse sitim nostram sua cōtm
placōne faciet . nos vultu sui salu
tatis viuificet .

Cassiodo. Filius iste cru
cis i principio
psalmi insignis volens ostendere
desiderium suum exquisito se com
parauit exemplo vt singulariter
crederetur qui cognoscebatur tam
ingenti voto cōmnum concupisce
re . Sed quoniam humano vsu to
no proposito malis semp morib⁹
obuiatur dum mens iniqua que
per blandimenta decipere non po
tuit . subdolis increpacionibus mo
litur euertere crebris insultationi
bus commotum se ad continuas
lacrimas ducit Et ne tristitia secu
li eius animos occuparet aut in
desperacionis discrimina perueniret
ad animam suam consolatoria
ba facit vt per cōturbacionem
huius seculi fidelibus inimicam
a se depelleret ne eam desperacionis
tebia possiderent . Scriptus est q̄p
pe] Tristitia enim que scdm deum
est penitentiam in salutem stabi
lem operatur ; seculi autem tristi
cia mortem operatur . Quapropt̄
merito a se illd conatus est expel
lere vnde sibi perpetuum exicium
id est mortem nouerat imminere
Et ideo hodie huic psalmum toni
desiderij suasore; atq; institutore
baptizandis ogeueret cātat eccā
quatin⁹ a tristitia hui⁹ mūdi alie

*Tristitia enim que scdm deum
est penitentiam in salutem stabi
lem operatur ; seculi autem tristi
cia mortem operatur .*

plis B...

nati ad dominum tota cordis pu-
ritate festinent **P**resta bone rex vt
quoniam non est vnus modus mi-
sericordie tue a peccatorum fece pu-
rifices. qui cum patre et spiritu sa-
cto in trinitate perfecta viuus a reg-
nas **P**er oia secula seculorum **A**me

Psalmus xliij.

Iudica me de-
us a dis. **T**itulus huius
psalmi talis est **Psal.**

da Cassio. Quamuis alij tituli
uid **Cassio.** multa; alij pau-
ciora contineat omis tñ ad supne
desideratōis muneā pducit vt ipsa
varietas nec fastidiū faciat nec q̄
sūt necessaria cōmonere desistat.
Psalmus ergo sicut sepe viduz ē
significat melos id est dulce; mo-
dulacionem celestium verborum
quod desurfum nobis resonare se-
titur. **dauid** autem fortissimum ac
desiderabilem indicat nobis xpm
ad quem ex persona fidelissimi cri-
stiani psalmus iste dirigitur buz
mens et intentio eius ad ipsuz de-
sideranter ap **Jeronim?**

Pam licet hic psalmus in aliqb9
versiculis dominicam passionē si-
gnet. tamē vcm̄ habet anime fi-
delis hūc; hūius mundi d est cri-
stum deside **Augustinu.**

Fidelis igitur christianus gemens
inter homines malos. dolosos et
seductores ira turbulentos in sibi

is venenatis circūspiciens se cum
illis esse in hoc mundo. pariter q3
hic conuersari a dona dei cui mal-
habere communia a non causam
commu **Cassiodorus.**

Preprecatur dominum i capite hu-
ius psalmi vt in aduentu nouissimo
quo iudicaturus est munduz ab
infidelium cōsorcio sequestretur
quando agnos ponet ad dexteraz
edos vero constituet ad sinistram
vnde subito erūpit in hanc vocem
dicens

Iudica me deus. Non enim
petit peccata sua discutit

Glosa quod periculosum
est quia astra non
sunt munda in conspectu eius et
in angelis reperit prauitatem si
causam sue retribuciois postulat
ab impijs separari. vnde subdit
a discerne causam meam.

Cassiodorus id est di-
uide me
ab impijs a in populi tui electioe
me constitue. **Abdidit** de gente n̄
sancta. **hoc** est segrega me de per-
uersis et maleuuentibus **ab ho-**
mine iniquo q̄ aperte ledit. **a do-**
loso qui occulte ledit. **eripe me.**
bonum quidem desiderium. sed ad
huc non habet tempus **hoc** enī
quod modo a sado isto queritur
in futuro iudicio a fidelibus inue-
nitur. sed talia hic desiderant q̄ pa-
cifici esse noscuntur vt videlicet ab
impietatis cupiant moribus diui-
di ne possint aliqua communiōe
viciari **Consequenter** causam sue

Handwritten notes in the right margin.

Handwritten notes at the bottom of the page.

petitionis subdit dicens **Q**uia
tu es deus fortitu
do mea.] **Jeronim.**

Scio me infirmum a fragilem nec
fencio me habere aliquam fortitu
dinem in qua eruar nisi tu salua
ueris [quare] I ergo [me reputasti
I exponendo me tantis mundi tri
bulationibus [a quare] tristis in
credo dum affligit me inimicus.] e

Augustinus Tristis
inimicus dyabolus affligit me q
uidianis temptationibus inmit
tens vel quod riale amemus vel
quod male timeamus.

Calliodorus Sciebat
enim vir
sanctissimus vltimus se contesta
ri non posse si ad eternam futuri
seculi requiem perueniret. Mos
enim desiderantium est ab illa re
se putare depulso ad quam ven
ire velociter non sinuntur. Nam
cum ille dies iudicacionis adue
nerit talia minime sustinebunt q
miam inimicus cum suis sequaci
bus damnabitur. Quapropter
vir sanctus expectabat desiran
te illa tempora in quibus sibi le
atitudinem nouerat conferendaz
q8 sibi contingere poteat p adue
tu ei9 ad iudiciu qui a videt ei9 mi
sericordiam no timet iudiciu si no
itres i iudiciu districte cu suo tuo
Cosequenter reddit cam tristitie
submouende vt pater mittat fili
um ad iudicandum qui est lux et
veritas vnde dicit [Mitte lucem
tuam a veritatem tuam.] videlicet

ad iudicandum. Christus de se di
cit. Ego sum lux mundi. Et alibi.
ego sum via veritas a vita. Dic ei
cum uenerit videlicet christus do
minus a sanctis eius omis meret
confusionis abscedit quando et re
ne beatitudinis gloriay cose quif

Jeronimus [Ipsa] lux
a veritas [me
debuerunt] ab errore peccati
[a abducerunt in monte] sandu
tuum. [hoc est in ecclesiam tuam]
a in te. [tabernacula tua] [id est in illa
celestem iherusalem de qua alius
psalmus dicit] O dilecta taberna
cula tua domine virtutum:

Et introibo ad altare dei [vbi
de monte sancto eius id est de ec
clesia non iam vitulos a arietes s
me ipsum exhibeam hostiam vi
uentem a placentem] [ad deum q
letificat iuuentutem meam] [cum
expurgato fermento vtri in no
uum hominem tanq iuuenilem
me consolatur]

Augustinus
Et rrim quoddam altare subli
me inuisibile quo non accedit in
iustus. ad illud altare accedit so
lus qui ad istud visibile securus
accedit. Illic inueniet vitam suay
qui in isto discernit causam suay

Glosa Notandum quod ab
altare missam a le
braturus sacerdos ascendens ait
Introibo ad altare dei. a reliqua.
Desiderio enim et amore superioris a in
uisibilis altaris hoc visibile adie
cu modestia debet eterna non cadu
ca petiturus vt christi celsitudines

humilis sequatur. **Quis** sit istud
altare exponit dicens Ad deum. s.
introitu qui letificat iuuentutem
meam. **Incedo** enim modo in vetu
state tunc astabo gaudens in no
uitate. **Et iterum**. **Confitebor tibi**
in cithara deus deus meus.

Aug⁹ Cithara ab inferiori red
dit sonum. **Cum** enim
aliquid patimur tribulationum
temptationum vel scandolorum in
hac terra et hoc ab inferiori quia
mortales sumus: confitemur deo in
cithara id est laudamus deum in p^mia

Hugo Et sicut cithara exten
dit cordas sic penite
tia debet extendere omnia membra
h^ois guternaculo p^oceptorum dei.

Jero Sed quia sensualitas ho
minis de p^mia contristat
ideo confortat eam dicens Quare fides
est anima mea quare conturbas me

Jeron quia desidero videre in
quo spem meam posui.

Collect. Hoc et quod sequi
psalmo bis

Cassio vehementer
expositum. **Cassio** tissime
nos persuades tristitiam seculi fugie
dam quoniam bonis rebus semp
a duersa est. et tristitiam qua ad
penitentiam contristamur appetē
dam. quia sicut illa mittit ad mo
tē sic ista dirigit ad sospitatem.

Aug⁹ Spera ergo in domi
no quoniam adhuc con
fitebor illi. quod confiteberis. Et tu es
salutare vultus mei. Tu sanabis me

Jero qui es aspectus anime mee
Quare deus meus que nos lau

dantes exposcimus vel mereamur
eius luce illuminari. via dirigi. veri
tate corrigi. vita locupletari quo
niam ipse est vita et salus nostra
Iesus christus dominus noster qui
est benedictus in secula seculorum **Amen**

Psalm⁹ xliii.

Deus auribus
nostris **Titulus** huius
Psalmi talis est. **In**

finem filijs chore ad intellectum.

In duobus p^orie p^ocedit ps^o quid

Cass significant filij chore sicut
ficienter edicatur est. **Sic**
autem ad intellectum nouo quidē
ordine sed non otiose videtur adiectur

Glosa **Vnde** sciendum est quod

deus contulit abundanter antiq^os
patribus bona temporalia tanq^o
rudibus ad seruendum allicien
dis a paucos ex eis affligi permise

In nouo autem testamento econ
tra paucis fidelibus florem mundi
alium rerum apponit a multis s^o
trahit. quos etiam affligi permit
tit. castigans eos tanq^o filios ut

sint filij chore id est passionis et di
scant alia bona esse querenda quoniam
sunt communia malis id est spiri
tualia et eterna que figurantur p^o

illa temporalia que populo antiq^o
rudi sunt collata. **Inde** est quod pro
phete de veteri testamento que le
guntur in ecclesia summissa voce

terminantur. **Et** epistole de nouo
testamento voce eleua **Jero**. **Vel**
ta finiuntur

Handwritten notes:
Isti psalmi sunt
p^orie p^ocedit
nouo esse p^orie
sunt in h^ois
quod affligit
p^orie

Bon. Cap. 10

aus est vt intelligamus de prosperitate presenti peccatorum a de tribulatione presenti sanctorum

Glossa Intentione enim e' de tritari ab contemptum terrenoru et ad desideriu supno'ru
Propheta ergo in p'sona martiru recolit bona que deus antiquis patribus fecit dicens

bon. et magis op. p. p.

Deus aurib' nostris audiuit in? **Iero.** id est per spirituales sensum cognouimus.

Iuxta illud domini qui habet aures audiendi audiat. **patres nostri** apostoli et prophete quorum predicatione renati sumus ad vitam. **annunciauerunt nobis** per scripta eorum id quod subditur. **videlicet opus** quod operatus es in diebus eoru

videlicet moysi et ioseph et in diebus antiquis **Cassi** quando ista quis. **Cassi** beliticum populum israhel p' maris rubri fluenta tradidit. a hostium suorum sine labore proprio fecit esse victores.

Manus tua id est potestas tua diuina. **gētes dispōdit** que habitabant in terra re promissionis. **La plantasti eos** videlicet filios israhel in terra eorum quia exultibus amoris vel etheis de propriis terris hebrei in eorum sedibus leguntur esse

Nicola affli plantati **risti** **populos** quia aliqui eorum fuerunt in preliis trucidati vt pote cananei a iebuzel. **a expulisti eos** quia aliqui eoru recesserunt pre timore ante ingressum filiorum israhel.

rabel sed qui a victoria iste fuerit facte virtute diuina magis qm humana id subdit. **Ne enim in gladio suo possederunt terram** re promissionis. **La brachium eorum** id est fortitudo ipsorum. **non saluauit eos** ne ab inimicis superarent.

Hugo **Ed dextera tua** prosperitas quaz eis dedisti quia succedebat eis bene. **a brachium tuum** id est fortitudo a potestas.

Cas **La illuminatio tua** **vultus tui** id est consilium sapiens de tua voluntate procedens quod dominus preliantibus confert quando victoriaz dare digna. **Hugo** et hoc notat

Hugo fecisti suis meritis se de ex tua benignitate. **Iero** subditur. **qmaz complacuit in eis** **Cass** id est placuit tibi

Cass deus vt hec illis faceres. **Translatio romana** habet complacuit tibi **Cassio** quando in illis

Augustin sic egisti cum eis vt alijs placeres in illis vt qui eos attendere diceret. **vere deus cum eis est.**

Hugo **Cū ergo placuit tibi** domine tot beneficia prestare populo tuo antiquo. **Cur nunc populum tuum christianuz** sic permittis affligi. **Res** qui hec fecisti illis. **Ipsa** q' tūc a nunc idem es immutabilis manens liz tempora sint

Iero **mutata** **quim me**

ergo a
mus. lo
ne. qui m
at hie
et exte
etiam q
anima a
de. id e
p. lo. d
Iacob v
ae. am
fium cor
tribus
gus. C
sunt dom
tibus vid
ipse dabit
de. p. b
dico. et
d. p. n
letimus
te. et m
n. h. v. d
tibus m
h. p. d. h
d. a. h. p.
C. d. v.
ex. am
a. f. g.
nemus
hat. p. v.
quos iust
us esse iudic
On. em
s. gladius m
ne. h. a. h. u.
m. multitudine. Ca
trius se non
m. at. h. u. d.

regnas a non peccatum. et deus
meus. o christe a quo sum acqsi
tus. qui mandas salutes. videli
cet tres: Interiores que est anime
et exteriorum que est corporis. et
eternam que habetur fidelibus in
anima a corpore has salutes. ma
des. id est prestas. Iacob. id est
pro christiano qui simlis fuit
Iacob videlicet qui fugerit deli
as carnis sicut iacob fugit fratre
suum caenalem. qui etiam supplan
tat vicia sicut iacob inuauit ad a
geluz. Consequenter ostendit qd
sicut dominus prestavit antiqs pa
tribus victoriam de gentibus ita
ipse dabit suis fidelibus palmam
de dyabolo suis qd ministris in iu
dicio extremo. Vnde vox fidelium
dic. In te inimicos nostros vti
labimus corru. In te o christe q
es cornu nostrum id est fortitudo
nostra ventilabimus id est iudica
bimus inimicos nostros. videlicet
dyabolum suos qd ministros sepan
do eos a tuis qsi aream suam ventila
bro
Cas disceptationis id est iudi
caationis saluator noster
exauciens. paleas se questrat a
a fugibus. a in nomine tuo sper
nemus insurgentes in nos. vide
licet spiritus malignos a reprobos
quos iusti in iudicio futuro spne
dos esse iudicabunt. Bene dico in
te. Non enim in arcu meo speato
a gladius meus non saluabit
me. Iste a humilitate consueta di
cit multitudo sanctorum in armis
terrenis se non speraturam ee qm
am attribuit deo saluacionem su

am dicens. **S** auasti enim nos de
affligentibus nos a odientibus nos
confisisti. Aug. Omnia ista tanq
visisti. Aug. preterita dicunt
cum futura sint. Deoq a futura ta
certa sunt. tanq preterita sint.

Cassio Liberandos ergo se
dicunt fideles in secu
do aduentu domini. a persecutioe
spirituum pessimorum qui eos h
multiplicibus insidijs affligere n
desistunt. Confunduntur etiaz q
beatos oderunt quando illi eterna
damnatione damnantur. Iusti au
tem celorum regna recipiunt.

In deo laudabimur tota die. In
futuro se profitetur esse predican
dos sed sine arrogantia designant
gloriam suam qui se in deo stan
tur esse laudandos. Tota die: ppe
tuum tempus ostendit quod non
habet noctem quod in illa eterni
tate proueniet ubi iuge preconiu
cognoscatur esse beatorum. Sed
ne crederes ociosos futuros qui se
in deo dixerant esse laudandos p
fitentur se quoq precomia iugit
psonare cum. Hugo. La ino
subditur. Hugo. mie tuo

id est ad honorem nominis tui
conhibetur tibi. confessione lau
dis pro tuis beneficijs. in seculis
semperiternum sicut in alio psalmo
scriptum est. Beati qui habitant
in domo tua domine in secula secu
lorum lauda. Cassi. Ipsa est
bunt te. Cassi. enim tra
ctudo iustorum dominum laudat
perpetue. facietas q nunq voluit
habere fastidium. fames que de ab

Handwritten note in the left margin:
Pau. 1. 1. 1. 1. 1.

stinentia matre non nascitur. au-
ditas que de ieiunio non creatur
Post illam futuri seculi menarra-
bile retributionem enumerat ma-
la que hic sustinent sancti dicentes

Nunc autem repulisti nos. In-
in hoc seculo nobis sub tribula-
tione gementibus. distulisti a nobis
requiem celestis patrie quam sanctis
prouenire non dubium est quia non
hic sed in futuro illis perfecta bea-
tudo promittitur.

Aug⁹ *La. confu-
ditur.*

In non in conscientia nostra sed in fa-
cie hominum. **Cass** illam dicit glo-
riam.

Cass riosam confusio-
nem quam martires subeunt cum in-
iurijs affliguntur. fustibus verte-
rantur. et velut criminibus obno-
xij morti traduntur.

Augustin⁹

Ubi est ergo ille deus noster rex
noster qui mandas salutes iacob
nunquam mutatus est. sed hec ad in-
tellectum filijs chore sunt. aliquid
enim intelligere debemus quare nos
omnia ista in medio tempore pa-
tivoluit que omnia nunc repulisti
et confudisti nos. *La. non egre dieis
deus in virtutibus nostris.*

Cassio Egre diebaris in vir-
tutibus hebreorum
quando sine labore prostrati sunt
qui se contra electum populum eri-
gere temptauerunt.

Augustin⁹

Nos procedimus ad inimicos no-
stros et tu nobiscum non procedis.
prevalent illi et nos iuvalidi sumus
unde subditur.

Verasti nos re

trorsum post inimicos nostros. ut
quasi illi sint ante. et nos retro. il-
lividiores nos videri deputemur.
et qui oderunt nos diripiebant si-
bi. Diripiebant nos sibi in preda
alios trahentes in carcerem alios
occidentes unde subditur. **Debisti**
nos tanquam oves escaram.]

Cassiodorus *Cum dicitur
debisti. si-
gnificant omnia divina potestate
distribui. Esca ovium ponitur pro
simplicitate martium qui a perse-
cutoribus suis occidi sine concerta
omnibus acquiescunt.*

Sequitur *La. in
gentibus dispersisti nos. In quom-
am tyrannis traditi libertatez no-
stram cum patrimonijs perdidere
sunt quod varijs temporibus de ip-
sorum diuina dispensatione per-
fectum est ut per temporalia mala.
eternam beatitudinis gloriam con-
sequantur.*

Vendidisti *populum
tuum sine precio. Hoc non debemus
accipere sub increpatione dictum.
sed mysticavit solet allusione idem
concordantia prolatum. Tunc au-
tem sine precio quasi vendidit de-
us quando alienigenis affligentibus
tradidit populum christianum.
Et quasi nullus ex tyrannis sang-
uinem sanctorum fundentibus con-
uertebatur ad salutem. et non fu-
it multitudo in commutationibus
eorum.]*

homines qui commutat
tradite rei paria consequuntur.
hic autem de nulla multitudo pre-
cij in tante rei compensatione pro-
uenit. quia pauci persecutores con-
uersi sunt ad fidem. pro qua mul-

ti sancti sunt occisi Quomodo enim
deo poterant esse grati prophais
superstitionibus inuoluti. **P**osu-
isti nos opprobriū vicinis nostris.]
Enumerat quanta fuerant affli-
dione percussi vt inter euimnas
multiplices deuotionis qualitas
augeretur. **G**rauis enim est affli-
dio qm patimur a vicinis quia n̄
transitorie dicitur quod circumstā-
tibus iugiter in **HUGO** Op-
putatur

HUGO pro-
brium aut diuidit in duo scilicet i
sublammatione; a derisu; vñ se q̄
sublammatione;] que fit cu; na-
so contracto et indignatione] et

deri **Castiodorus** **V**ox
fili] **Castiodorus** **d**eri-
sus est confusa vox leticie. inful-
tationem suam immoderata hila-
ritate denunciāns qm martires do-
mini diuersis passionibus tradi-
ti sustine **Jeronimus**

Jeronimus
Quomiam sepe persecutores dice-
bant irridendo veniat dominus ve-
ster et eruat vos de manibus no-
stris **H**oc perfidi persecutores
dicebant] his qui in circuitu no-

stro **Castiodorus** id est
fuit] **Castiodorus** qui se
qua qua versus semper ambulāt
nec nobiscum re do dogmate gra-
diuntur **P**osuisti nos in simili-
tudinem gen **Jeronim**

Jeronim
In tuam vtq; similitudinem vt si-
cut te mundus odio habuit prius
ita a nos deinceps odiret. vel in
similitudine gentib; **Aug**

Vt gentes de nobis sumant for-
mam maledicendi quomiaz male
dicentes homines similitudinem
dant de eo quem detestantur dice-
tes **S**ic moriatis. sic puniatis a cru-
cifigaris que admodum ille. a po-
fuisi etiam nos in **comocionem**
capitis in po **Castiodorus**
pulis]

Castiodorus
Comocio capitis in populis in
imicorum et martiribus contingit
que facta est in passione domini
saluatoris sicut legitur locuti sunt
labijs a mouerunt caput.

Jeronimus **S**ed et si q̄s
nunc in te o-
chruste voluerit pie viuere. proti-
nus iniqui blasphemant cum ir-
risione vel capitis comotione

HUGO **P**ostq̄ dixit illa q̄
martires passi sunt
ab extra consequenter ostendit
que patiuntur ab intra dicens]

Tota die verecundia mea contē-
me est] **Castiodorus**

Castiodorus
Solet verecundia ad momentum
venire a breui tempore sedata dis-
cedere. **I**sta vero grauissima fuit.
tota die iugiter permanebat. quā
verecundiam describit cum sub-
iungit **E**t confusio faciei mee co-
peruit me.] **P**er hoc enim non so-
lum permutationem vultus sed
etiam totius corporis indicauit
horrorem **E**rat enim ante oculos
populi sancti vehemens confusio
quando illis iugiter sibi insultare
cernebat quos impios eē cogno-
uerat. **C**onsequenter ostendit vt
p liij.

Psalmus

devenit ille rubor sanguineus qui
nudam faciem coloris sui tegmi
ne vestiebat dicens **V**oce ex
probrantis id est manifeste blas
phemantis et concinnantis **L**a ob
loquentis id est occulte vel in ab
sentia detractentis **L**a facie inimici
Idum illum video qui me capituli
ter odit et persequentis cupien
tis me crudeliter trucidare **H**ec
omnia mala venerunt super nos
quasi fraus: et erubitis et quasi flu
vius turbulētus nec oblitus sum
te. **P**ositi inter tres multiplices erū
nas domus magis iniquorum per
secutione commoti postulamus a
te iugiter auxilium **L**a inique non
egimus in testamento tuo id est
in lege cuius precepta servamus.
Hoc est quod dixerunt et oblitus non
sumus te. Nam qui illum mente
retinent eius testamentum nesci
unt oblitus esse. **N**on recessit re
tro cor nostrum. **R**etro redit cor
eorum qui de domini bonitate des
perant et putant illum rogatum non
succurrere qui etiam non petenti
bus cognoscitur subvenire quod
isti minime fecerunt qui spes in do
mino habere probati sunt **L**et de
clivasti semitas nostras a via tua
Augustinus Semite ei
nre erant
in prosperitatibus temporalium
Tulisti semitas nostras a via
tua et ostendisti nobis quod arcta et

xliv.

angusta via est que ducit ad vi
tam tanquam si diceret nobis. **I**n tri
bulatione positi estis multa pati
mini multa que amabatis in hoc
seculo amisistis quia non dimissi
vos in semitas latas que ducunt ad
mortem sed docet vos viam angu
stam in qua pauci ambulant que
pauci sunt qui tolerant tribulati
ones: temptationes: non deficien
tes usque in finem. **Q**uoniam hu
miliasti nos in loco afflictionis
id est in hoc mundo qui dicitur lo
cus afflictionis quia non est in eo ni
sivitas et afflictio spiritus ut di
citur ecclesiastici primo **L**a coope
ruit id est undique operuit nos um
bra mortis **Augustinus**

Hec enim mortalitas umbra
mortis est. et vera mors est damna
cio cum dyabolo

Jeronimus Bene igitur
umbra mor
tis et non ipsa mors opprimit san
ctos in hoc seculo quia martires
et reliqui sancti si affliguntur et
morti destinantur. vivunt tamen
cum deo. et hec mors umbra est et
non veritas mortis ut dictum est

Hugo Et in his supradictis
dum testem invocat
dicens **S**i oblitus sum nomen dei
nostri quod est Iesus salvator nre

Nicolaus eius recordatio
nem debitis te

Psalmus

poribus omitendo. Et sic ex pan-
dimus manus nostras ad deum
alienum. peccati; ydolatrie com-
mitten **Hugo** Vel exponen-
do nos peccatis a faciendo ipsum deum nostrum
quia ut dicitur

Augustinus

Vnusquisque quod colit a venera-
tur hoc sibi deus est. **Omne de-**
requirit israel. Quasi dicitur ino ve-
te requirit vbi excessimus a via. Si
Ipse nouit abscondita cordis. In-
terrogabit opera nostra et scrutabi-
tur cogitationes. Tu ergo domine
qui solus archana cordium cog-
noscis.

Quoniam propter te

id est amore tui. mortificamur to-
tabie. Hoc perfecti christiani fa-
ciunt qui dilucidis obseruacioni-
bus affiguntur.

Calliodor.

Per longas passiones presentis
vite quod notatur cum dicitur to-
ta die ut non momentaneam mor-
tem sed per vniuersum vite tempus
pertractum nobis fideliter dedara-
ret exercitium id est datam vel mortem
de hac

Hugo

mortificatione dicit richardus.
Scimus quia in dei oculis maioris
meriti est sepe mortificari quam mori
Nam mors martiris tanto erit pre-
ciosior quanto ante mortem pena
productior. Estimati sumus sicut

xliii

oues occisi
omis.

Calliodo.

Quis nec cornu nec dente conten-
dit: sed manibus latronis paci-
enter acquiescit nulla se relucta-
tione defendit. Sic famuli christi
velut oues estimati sunt mori quo-
niam sine contentione aliquavide-
bantur occidi. Enumerata multi-
tudine passionum filii christi tanto
desiderio auxilium querunt ut etiam
dominam obdormuisse commemo-
rent dicens

Nicolaus

Exurge. loquitur de deo more
humano quia ille qui oppresso
vult facere auxilium surgit ad ad-
iuuandum ipsum. Quare obdor-
mis dominus est. Deus enim ad mo-
dum dormientis se dicitur habere
quando permittit malos dominari
a iustos tribulari. Unde quando
talia videntur communitate deus
dicitur dormire. **Exurge.** reperitur
hoc verbum ad exprimendum libe-
rationis desiderium. Et ne repellas
preces nostras. In finem. Id est

Calliodorus

ubi consistit muneris tui in vniuer-
sa perfectio ubi sunt premia bea-
torum ubi martiribus corone pre-
parantur. Imitatores itaque christi
malis presentibus ingrati mo-
re beatorum in flebili supplicacione p-
sistunt dicentes. **Quare faciem**

tua auertis. orationem nostram non exaudiendo.

Jeronimus diuertit enim dominus faciem suam id est respectum misericordie sue ad tempus ut probet electos suos

Cassiodorus *Lobliuif* *ceris in* opie nostre. cui consueueras subuenire. remisisti enim ditissimus ut nostre indigentie subuenires. *et tribulationis nostre* cuius demens inspector semper es.

Jeronimus Patimur in opiam pro nihilo habentes huius mundi diuitias regnum celeste desideramus?

Tribulamur enim cum elongatur desiderium nostrum.

Cassiodorus Post mortem exauditionis pie mentes non ad desperationis audaciam sed ad continue orationis salutaria vota se conuertunt dicentes. *Quoniam* quasi dicat non debet obliuisci nostrum. *quonia humiliata est in puluere anima nostra* id est vita nostra humiliatur in puluere quia cinere super se sparsa animas suas peccatorum recordatione discernant id est valde puniuntur. *conglutinatus est vel adherens in terram terra noster*. Quod utique facere solent qui longa oratione prostrati toto corpore iacent in terra adherere enim terre significat in orationibus diuicius immorari per quas efficaciter peccata in cum

tur. Magna enim contra dyabolum arma sunt in suis viribus fiducia non habere sed deum erogare qui aduersarium possit opprimere.

Hugo Contra prefatas misericordias a tribulationibus filii chore magno desiderio cordis remedium a auxilium tertio exposulat dicentes. *Exurge domine adiuua nos*. *tantis malis oppressos*. *La redime nos*. *La predians* profanis non propter meritum nostrum sed propter nomen tuum. *in quo saluamur*. Deo enim saluator dicitur quia per gloriam sue pietatis saluat infirmos. unde bernardus

A natura propria habet quod fit saluator: innatus est ei hoc nomen.

Cassiodorus *Ecce filio* *et chore* nobis salutaria dicta fuisse eunt ecce nobis ecclesiasticus ordo domino reuelante iam patuit patres enim nostros ab inimicis suis per miracula visibiliter liberatos esse cognoscimus. Nunc autem fideles per passiones corporum a tristitias animarum ad eternam requiem peruenire didicimus ut tempore suo utrunque factum humano generi cognoscere tur esse proficiunt.

Collector nequaquam igitur nos umbra hec fugitiua seducat. largissimam profecto mercedem pro contempta temporali voluptate capiemus. Si enim virtute continentie et patientie hic fornacem illucite voluntatis. tempestatemque presentis tribulationis superare studuerimus. p

fecto ibi getenne incendia effugi
emus. vnum illud a te ac solum te
quirit deus vt aduersus dyabolum
veras inimicitias pro amore suo
a tua salute suscipias. aderit emz
tibi pugnanti. Ipse qz iam omne
bellum conficiet a tibi victoria im
merito ascriberet si tamē perseue
raueris vsqz in finem. Studeamus
ergo nobis reconciliari ipsius de
mentiam a orationum frequencia
epoemus vt sic in hac pegrinacō
ne seculi nos adiuuare dignetur
quatinus ab hostibus mentis et
corporis liberati p[er]uenire valeamz
securi ad ipsum qui est benedictz
in secula seculorum Amen

Psalmus xiiii.

Ructauit.
cor meum Titulus
huius psalmi talis
est. In finez titulus

dauid pro his qui commutabun
tur filijs chore ad intellectum can
ticum pro dile

Augustin?

Agitur i hoc psalmo de sãdis nup
tius sponsa sponse id est christi a
ecclēsie regis a plebis saluatoris a
saluando

Cassi. Vnde et hoc
rum

thalamium dicitur id est laus seu
carmen thalami quia laus spon
si a sponse hic

Glosa Copu
cantatur

la; ha
rum nupciarum fecit spiritus san
ctus in thalamo hoc est in vtero

teate virginis quãdo verbū east

factum est a humana natura ero
diuine nature coniuncta. Punc vō
sponsa id est ecclesia cōiuncta est
sponso id est christo in caritate.
Et post huius vite miserias con
iungetur ei in sancta immortalita
te. Sensus predicti tituli talis est.
hic titulus dauid est canticum id
est exultatio mentis habita de ef
nis tendens in finez id est i eternã
beatitudinem. Canticuz habitum
dico pro his qui commutabuntur
id est pro sãdis qui transformabū
tur de hac mortalitate ad immorta
litate in videlicet filijs chore qz sunt
imitatores christi a pro dilecto vi
delicet sponso christo de quo deus
pater testatus est. hic est filius me
us dilectus. quibus videlicet filijs
chore supradictis scribitur hoc cã
ticum ad intellectum id est vt intel
ligant misterium incarnationis
cristi atqz eius dispensacionis cu
ecclesia a suis
Colle. Pre comi
fidelibus
sponsi christi secundum suam ies
fabilem generationem qm habz
a deitate v[er]y patris nobis insinu
at dicens.

Ructauit Jeronim.
cor meuz

Non de corpore a coniunctione sed
de secreta essentia diuina protulit
equale sibi l. verbum bonum.

Augustinus id est filiū
qui vere et
singulariter per se est bonz sic ipē
ait Nō bonz n̄ solz de? L dico ego
opa mea regi. Dicē dei sine initio

metator
filius christi

Epistola...

Handwritten notes at the top right of the page.

Handwritten notes at the top left of the page.

a sine fine est Quare dico opa. & q
in ipso verbo opa omnia dei sunt.
quicquid enim factum erat de? in
creatura. iam in verbo erat. sicut in
euangelio dicit. **Q**d factum est in ipso
verbo erat. **I**ero. **L**ingua mea
calam? scribe. Sic enim que scribun
tur non sunt leuia neq; factia sed
vtilia sic a dei eloquium tanq; scri
batur ita per **A**ug? **N**o desue
fici tur.

Aug? **R**unt: qui
omnia etiam superiora verba ex
persona prophete accipi mallent

Cas. vnde a leuibus epul p
pheta saginat? a future
gratulatio is qualitate complet?
preconia domini sponsi se eructati
um pnuciat dicens. **E**rudauit

Ric. Sicut enim mra nter ex pleni
tudine tibi corporalis emit
tit erudationem: sic cor prophete
ex plenitudine gratie spiritualis
emittit hunc sermonem dicens **E**
Erudauit cor meum verbuz bonu
quia est misterium cristi a cede
hie expressiuu. dico ego opa mea
regi. id est ad laudem regis reguz
Jesu xpi. **L**ingua mea calam?
id est penna. **S**cribe. id est notarij
l velociter scribetis. **A**c si dicat p
linguam meam loquitur spirit?
sanctus velociter qui in docendo n
indiget in teuallo temporis

Hugo. Spiritus enim sanct?
non paulatim cu mo
ra gratiam suam ifundit sicut ac
quiritur scientia per longum stu
dium sed subito a cito. **V**nde act.
nfa ctus est repente de celo sonus
tanq; aduentus spūs relexutis

Ibidi **G**losa. Nescit tar da
at **G**losa. molimia sps
sci gra. **N**ico. Deinde desebit xpi
magnificentiam quantum ad hu
manitatem. Et quonia speciositas
optime sedet i principe sedm q; di
citur Specios pami digna fuit im
perio quantum ad hoc dicitur de
sponso ecclesie xpo. **S**peciosus
forma pre filiis hominum. Tu es o
christe. **T**ranslatio hebraica ha
bet sic. decore pulcrior es filiis ho
minum. **F**uit enim speciosus pre
alijs id est plus q; alijs ex pte ce
poris qa corpus eius fuit forma
tum virtute spiritus sancti. in ai
ius opere no potest esse error nec
defectus. **S**imiliter ex pte anime fu
it speciosior alijs quia ab instanti
creationis sue repleta fuit omnibz
gratjs virtutibz a scientijs sedm
q; dicitur Jo. in. q; datus est ei spi
ritus sanctus non ad mensuram.

Cas. Queri potest cur hic sup
genus hominum specio
sissimus describatur cum i ysaya
legitur. **V**idimus eum non hane
tem speciem neq; decorem. sed io
dicitur speciosus non quia forma
eius decore lactei coloris eluxit a
flauo crine emicuit aut ifignista
ra preeminuit sed reacter huma
no genere pulcrior fuit quia pecca
ta non habuit. **I**llud autem speco
sum dicimus quod gracia mudil
fime purita.

Augustinus. **Q**uamuis pater speciem corporis
eius dicat esse laudabilem sed ex
eplu ysaya. suppositu ab passionis

Handwritten notes in the left margin.

Handwritten notes in the left margin.

Handwritten notes in the left margin.

eius retulit tempus quādo a col
laphis celsus ē a sputis complut⁹
a spinis corona

Ric Et q̄a in
tus est aē **Ric** principe
debet optime eloquēcie claritate;
recte subiungit Diffusa est grā in
labijs **Hug** id est verba tua
tuis. **Hug** gratiosa. Unde
Jo. vii. Nunq̄ sic locutus est hō si
cut hic homo loquitur a luce. iiii.
Mirabantur omnes in verbis que
p̄debant de ore eius. Ac si dicēt.

Jero Cum languēs verbo cu
ras. cum mare quiescere
facis cū lazari mortuuz vocas a ve
nit. patre; in spellas a audit. om
nia que loqueris grā labioruz tu
orum p̄ficiuntur. propterea bene
dixit te deus in

Ric ista bene
eternum **Ric** dicitio est
glorie corporalis i sua re surrectōe
collatio a ad celū assumpcio quā
n̄ habuit christ⁹ a principio sed
ex virtutis

Jero Nam cum cri
merito **Jero** stus domin⁹
semp̄ in patre fuerit benedict⁹ in
assumpta carne benedicitur auz q̄
re surrexit immortalis a in eternuz
regnaturus. Et quia i principe re
quiritur p̄bitas. subiungit p̄phe
ta a dicit.

Can **Hugo** a p̄t
gere. **Hugo** esse i
patui mobi. Ac si dicat tū christe
qui talis es vt dictum est Accipe
re gladio

Ric hoc est accipe v
tuo. **Ric** bum tuum de q̄
ap̄l's dicit ad eplē. vi. Et gladiuz
spūs quod est verbum dei. super
femur

Cassi femur No signi
tū. **Cassi** ficut incarnatio

nem domin⁹ **Hugo** q̄a femur
saluatoris **Hugo** humane
propaginis est seminatum

Cassi sicut in genesi legitur.
Non deficiet princeps
de iuda nec dux de femoribus eius
In cuius etiam incarnatōnis mi
sterio abraham fecit ināre famu
lum suum quando ei tacto femore
iurifurandi religione constrictus
est vt legitur genēsis. xliii.

Hugo Similiter ioseph ia
cob patri suo manu
apposita femori. ināuit vt habetur
genēsis. xlvii. quasi dicerent iuro
per deum qui de progēie tua; nas
cetur. Abdit quoq; potētissime

Jero Ac si dicat p̄pheta tu cri
ste induere carnem acci
gere verbo predicationis. pugna
contra dyabolum a potētissime li
tera genus humanū de iſe rno.

Cassiodo Specie tua
quātu ab hūa
nitatem tuam. a pulcritudine tua
quantum ad diuinitatem tuam
intende. o rex vt hominem p̄cun
tem de celo miseratus aspicias
prospere. tanq̄ humano geneti
liberatiōnis beneficia prestatur.

procede. velut sponsus de vtre vir
gina **Nicolaus** per viam
li. **Nicolaus** h⁹ mōlis
vite. a regna. morte triumphata
Propter quod in sua re surrectōe
dicit apostolus. Mat. vltimo.
Data est mihi omnis potestas in
celo a in terra. Et quia hanc glori
am corporis q̄m per re surrectio
nem habuit ex precedenti merito

accepit. **I**deo subiungit. **P**ropter
veritatem. scilicet vice a doctrine
a mansuetudine. Quia molestias
et iniurias sine mentis perturba
tione sustinuit. a iusticia. Abundā
tem quā fecit in sua passiōe offerē
do spiritum deo patri pro offensa
generis humana sic fecit reconci
liationem per viam iusticie. et de
ducet te mirabiliter dextera tua.

Per dexteram que est ps fortior a
nobilior intelligit diuinitas cristi
cuius organū vniuersū erat hūanitati

Hugo diuinitas ergo tua o
criste deduxit te de si
nu patris in vterum. **M**gimis idē ad
presepium ac deinde ad crucē. de
cruce ad sepulcrum. deinde ad celū

Et hoc mirabiliter quia omnis il
la deductio plena fuit miraculis.
vel deducet te de populo ad pplm
per apostolos mirabiliter i pre di
catione verborum et virtute signo
rū vñ sbiē. Agitte tue acute.

Cassio id est vba tua homi
num cordibus salu
tariē infigentia que ideo vulnerāt
vt sanent. **I**deo percipiunt vt libent
iō pstermūt vt erigāt. **C**ōpatur at
verbum dei sagitte. **S**agitta enim
est lignum ferro armatum. sic ver
bum dei ex ligno crucis egrediēs
fortitudinem habet penetrandi a
acutum est verbū dei quia vsq ad
interiora cordis penetrat. **E**t sic sa
gitte de longe diriguntur. ita vba
domini saluatoris directa sunt

Nicola **P**er predicationes
apostolorum in lon
ginquas nationes. sic dominus pre

cepit. **M**arci vltimo dicens **E**untes
docete omnes gētes. **E**t illa verba
tanq sagitte de eo ceciderunt. In
corba inimicorum regis. **C**assio ita
penetrans corda infidelium et gē
tium q multi conuersi sunt ab fi
dem per vniuersum orbem a sic fci
de inimicis amici. **I**deo subditur.
populi sub te. id est sb obediētia
tua christe. cadent. **I**te humiliter ad
orando. **C**onsequenter describitur
magnificētia christi regis quan
tum ad diuinitatem. tamen cum
hoc adiungitur de humanitate q
ille due nature sūt inseparabiliter
coniuncte in vno supposito. **C**om
mendat ergo christum primo a
iudicio cui dicit. **S**edes tua deus.

Cassio **H**ec enī sedes dei ad iu
ditium pertinet futurū
in quo omnia veraciter eternus
moderator examinat atq sū iudi
cat. In seculum seculi. quia quic
quid constituit nulla potest tem
poris successione. **H**ugo **C**ō
dissolui

Hugo **C**ō
bat etiam eum ab equitate corre
ptionis dicens. Virga directionis.
quod sic est legendum. Virga. id
est gubernacio regni tui. quod ē
ecclesia. est. Virga directionis. id ē
equa cor.

Cassio **C**assio
quia iustos
regit et diri
git. impios percūtit. ac continz ve
raciter suppli
cantes

Collect **C**ollect
la pra
uitate curantur sed ē iustissima a
inflexibilis disciplina. **H**ac virgā
regni honoris insigne sceptrum di
cebat antiquitas: designās in ea

*Dedit se nulli et dicit
seipsum*

Oleum
ad unguentum

virtutem regem dominum salua
torem. Postea commendat cristum
ab amore iusticie a odio iniquita
tis dicens. **O**flexisti iusticiam et
obisti iniquita
tem.]

~~Nicolaus~~

Hoc autem dicitur de christo ho
mine ratione humanitatis sue. L
propterea. Id est propter illud
quod sequitur. Unxit te deus de
tuus. Christus enim in humana
natura unctus fuit. Oleo leticie. Id
est plenitudine gratie ab instā
ti creacionis anime sue. Pre con
fortibus tuis. Id est omnibus in
tellectuibus creaturis propter
quod dicitur. Johannis tertio ca.
quod datus est ei spiritus non
ad mensu
ram.

~~Calliodoru.~~

Vel oleum leticie quo unctus est
christus pre omnibus hominibus
est peccati maculam non habere
unde se conscientia semper exhila
rat quando nulla recordationis
asperitate mordetur. Repeticio au
tem ista q dicit. deus deus tuus
precomium magne dilectionis of
ten

Collector In transla
tione hebra
ica habetur sic propterea unxit te
deus de tu. Oleo exultationis pre
participibus tuis. secundum qm
litteraz apostolus allegat primo
ad hebreos hunc versiculum de
christo.

~~Jeronimus~~

quia unctus fuit oleo exultationis
id est gloria resurrectionis ascen
sionis et dominationis. sequitur

laus sponsi christi ab ornatu nup
tialium dicitur. Umera. ad hebra
exponitur
sic

~~Nicolaus~~

Per istas species aromaticas pos
sunt intelligi aromata que sancte
mulieres emerunt ad unguendum
corpus domini qa de talibus spe
ciebus erant confecta. Et quia cor
pus dominicum erat quasi vestime
tum divinitatis scdm q scribitur ad
philippenses secundo. Habitu in
uentus vt homo. Ideo sub dicitur. L
a vestimentis tuis. Et dicitur in plu
rali propter diversas partes cor
poris. A domibus eburneis. Do
mus eburnee sunt pirides facte
de elore vel de alabaastro quod si
mili est elori in quibus illa aroma
ta erant posita sicut in domibus
fuis. ex quibus delectauerunt te
Id est placuerunt tibi quia deuo
tio illarum mulierum fuit accep
ta christo licet non unxerunt cor
pus eius quia non inuenerunt eum
in sepulcro. Jam enim resurrexe
rat teste angelo. filie regum. In
ter enim illas mulieres fuerunt
maria iacobi a salome que fuerunt
sorores beate virginis marie ex p
te matris de qua certum est q des
cendit de stirpe dauid a aliorum re
gum a dauid descenditum per di
uersas generationes. Et idem ve
risimile est de suis sororibus et de
bta maria magdalena a martha
a alijs sanctis dominabus de ier
usalalem a finibus eius ideo dicitur
tu. h filie regum. h onore tuo. Na
ei unctione face volebat ad cristi

Jacobi
salome
marie
martha
et aliarum

missa
Cappi
quum
pelle
gum
pelle
pelle
pelle

Uigh
L
L

Sony
L
L

Alp
L
L

honorez. **M**istice sic exponitur. Morte
mortem significat quaz pro ho
minum salute christus suscepit.
Cuttawro est species que petit
tumoros a duriciis cuat que pul
cre incarnationi domini compara
tur quia duriciem et elacionem
cordis humani sancta pre dica tio
ne dissoluit. **C**asia que a medicis
fistula dicitur que crescit in locis
aquis que redemptionem gene
ris humani per aquaz baptisma
tis in di
cat **Jeronimus.**

Hec autz virtutum a gratiarum
aromata defluxerunt sponse sacre
scilicet ecclesie Laxestimentis eius
lib est ab assumpta carne que ut
vestimento diuinitas se circadedit

~~Cassiodorus~~ **S**t puleri
tudo spo
se venit. a domibus eburneis iei e
a cordibz castis quoniaz elephas
cuius ossa eburnea dicunt nimie
castitatis asseritur q inter quadru
pedia a sensu plurimo valet a tem
peranter miscetur femine sue a co
iuge secunda non vitur. **H**oc pu
dicis feminis decenter aptatum e
quia ille in domibus eburneis
mansisse noscuntur que per casti
tatem christi domini precepta se
cuti sunt. **H**anc transla tionem p
bauerunt dilectissimi patres **Au**
gustinus a **Jer**onimus. ex quibus
domibus delectauerunt te

~~Jeronimus~~ honorando
nomen ma
iestatis tue a laudando misericor
diam tua in filie regum.

~~Cassiodorus~~ id est
animo
fidelium que bene a sancte regunt
corpora sua in honore tuo. id est
ad honorem nominis tui. non si
bi quod bene agunt sed tue laudi
attribuentis. **P**ost q sponi chri
sti pulcritudo laudata est a virg
eius asserita. potestas q eius nar
rata est a nupciali gaudio odes
suauissimi sub misticis interpreta
cionibus noscuntur adhibiti. **C**
sequenter hic ostenditur vnde ip
sius regine veniat mirabilis pul
critudo cum di
citur **Nicolaus**

Stitit regina. **V**idelicet sancta
ecclesia sponsa christi a dextris
tuis. **H**oc est in pocioribus tomis
sponi. **S**tat modo regens fidelis
a seruiens christo in tomis gratie
Stabit p hac vitā regnans a de
xtis christi in tomis glorie cui di
cetir **V**enite benedicti patris mei
nec asserit nuda sed in vestitu de
aurato. **P**er hoc intelligitur decore
sapientie que refulget in ecclesia.
vestita est ergo doctrina sapientie
circundata varietate. scilicet ca
rismaticum a virtutum.

~~Cassiodorus~~ **V**t circūdata va
rietate linguarum multarum dū
in unitate fidei laudantium quia
omnis gens scdm suam patriam
in ecclesia psallit auctori. **S**poni
laude cantat nunc sponse preceia
totidem modis si longe submissis
atq humiliter efferuntur. **E**tati
ergo nunc eccē ostente ad dextrā
viz in tomis gratie ip si propheta

aliquie si
nunc
a dextris
obtinere pe
bret in dextrā
Jeronimus
pocioribus
est by
ad renouam
per carum qu
tui spacioli
sua illa
Et si hoc tra
fundo
fcllet chris
id est in tra
ni apere auct
thea
Venerunt ad
oy. Adhuc p
impetores
tem. Vbi
deh nomen
empl
tuam vid
clma au
ne voluntat
num confim
sorta. a dextr
mundum a con
dorem tu
m
in domo patris nu
his post baptis
mā grata fidei ca

alloquitur di
cens

~~Nicolaus~~

~~Ubi~~ legē euangelicam filia
quia a christo renata. vide in
telligendo. L. a inclina aurem tuam
ad obediendum voluntati dei. et
obliuiscere populum tuum. vide
habet in dorum a gentiliū

~~Jeronimus~~

Vel obliuiscere vitia et
peccata. a domum patris tui id est
est bya

~~Hugo~~

Vel domum
patris tui id
est consortium et cohabitationē
peccatorum qui sunt domus patris
tui dyaboli cuius filia fuisti ante
quod facta esses filia christi per fidem
Et si hoc feceris decora eris coram
sponso tuo. Et concupiscet rex.

Et concupiscet rex. scilicet christus. decorem tuum id
est te decoram. Die uersicul⁹ po
test aptari uililiet anime fideli. O
filia audi horas ecclesiasticas au
di sermones audi precepta superi
orū. Audi p̄ces paupis. audi dei
inspiraciones. audi sacram lectio
nem. vide libros. vide crucem in ec
clesia in memoria crucifixi. vide ex
empla sanctorum. vide conscientia
tuam. vide iudicium futurum. Et
inclina aurem tuam ut obedias diu
ne voluntati. a obliuiscere populu
tuum contemnendo prauorum co
sortia. a domum patris tui id est
mundum a concupiscet rex crist⁹
decorem tu

~~Jeronim⁹~~

rig
um
in domo patris tui. sed nunc ascen
dis post baptismum vicij ablu
ta. vel gratia fidei cadis a quonia

ipse ē dominus deus tuus. Ja quo
redempta. Let. Ji te Lab
es

~~Hugo~~

orabunt cū
omnes populi de quib⁹ collecta
es. probatio. q̄a Et filie tyri
lib est gen

~~Rico~~

Nam tyrus
fuit ciuitas
gentilium a ideo per filias tyri ite
liguntur ciuitates gentilium con
uerſi ad fidem per predicationem
apostolorum qui adorabunt eū L
m muneribus se ipsos in obsequi
um christi offerentes. L vultu tu
um deprecabuntur omnes diuitis
plebis Videmus enim impletum
quod principes mundi a potentes ho
norant christum a ecclesiam suā
humiliter se ei subiiciendo.

~~Jeronimus~~

Hoc etiā tres
reges fecerūt
qui non tantum verbis sed etiam
muneribus adorauerunt christū

~~Cassiodor~~

Prop̄ha mu
tans smonez
de secunda persona ad tertiam ad
huc in ecd esse precomio p̄seuerat
dicens. O Mnis gloria eius fi
lie regis. Gloria est siquidem ec
clesie quando filie principum siue
iustorum conuertuntur ad domi
num a secreta se cupiunt de uocē
cordis offerre. abintus si secreto
conscientie ubi interior homo taci
ta cogitatioe reuoluit quod ad di
uina misteria pertinere cognoscit.

~~Rico~~

Vel omnis gloria eccē
cōsistit in ornatu interi
ori carismatum a virtutum a non
in magno apparatu exteriori. Id
subditur in fimbrijs aureis lib ē

Handwritten note: Inq. dicitur

Handwritten note: Inq. dicitur

*Diffinitio - Libera non
y lona quoniam
hinc nomen*

Nonna

in sapientie doctrinis Circumstanti
et varietatibus Diversorum vide
licet statuum qui sunt in ecclesia
dei. vel in varietatibus gratiarum
a virtutum que sunt in personis

statuum preterea **Hu.** Sequitur laus
dictorum **Hu.** spose a comi
tatu cum subditur **Ad** ducentur
regi christo per predicationem
apostolorum a aliorum sanctoru
virginum omnes homines integri
tatem mentis a corporis seruantes

Jeroni post eam id est
per vnam eadem
apostolica institutione fundataz
multi conuertuntur ab christum
Translatio hebraica habet virgines
sequuntur

Nicolaus

quia multe nobiles puelle spreto
maritati thoro virginitatem suaz
consecrauerunt christo quod credit
ad honorem ecclesie de qua hic lo
quitur per similitudinem regie qua
sequuntur domicele ad honorem
eius nec sole virgines adducunt
christo in fi

Cassiodor.

sed a proxime eius id est vidue
caste que gradu inferiori iungit q
a si non sunt virgines tamen tanquam
proxime virginitati quia caste co
sequentes fructum sexagesimum.
Afferentur tibi o christe Et vide
in ipsis nominibus non miniam
esse distantiaz. virgines dixit ad
duci quia corporis integritate ro
buste sunt. Viduas vero dicit af
ferri quia plerumque fracte diuersis
solicitudinibus corporis imbecil

*nonne aguntur
per dicitur in
paulo 1 cor 7*

titate fatigan **Hugo** Ruo au
tur **Hugo** tem ad
ducentur subiungit dicens **Aff**
ferentur in leticia cordis a exul
tatione corporis adducentur in
templum re

Nicolaus

Aliter quia ad seruendum regi christo
non placent ei sed magis dispi
cerent. quod patet de virginibus
que consecrabantur ad seruieduz
de veste Sequitur laus spose a fe
cunditate protis. a conuertit psal
mista verbu suum ad regem ci
cum dicens **Pro** patribus
id est loco patrum tuo tu scdm na
turam humanam qui fuerunt pa
triarche reges sanctia prophete ex
quibus descendit christus sedm
carnem nate sunt tibi filii id est
apostoli et. lxxij. discipuli qui pri
archis a prophetis successerunt.
Constitues eos principes super om
nem terram in spiritualibus qua
constituti sunt episcopi p diuersas
ptes orbis. Et quia ita ordinata e
ecclesia et confirmata **Ite** **M**
mor ero nominis tui domine id est
fame a glorie tue memoriam ago
in generatione a generationem
Translatio romana habet meo
res erunt quia per doctrina quam
seminauerunt apostoli sancti et
episcopi et qm in scripto dimisit it
a rediretunt a rediret ad memo
am facta cristi regis. generacomi
bus sibi succedentibus vsq ad fi
nem mundi. **Ite** subditur

Propterea populi credentes p
eorum doctrinaz confitebuntur

psalmus
a p p t

tibi confessione laudis in eternu
In fine fine [et in seculum seculi]
hoc est in vita presentia in futura
quia ista laus non solum est in p
senti sed erit potior in futuro sicut q
dicitur infra psalmo .lxxiii. Bea
ti qui habitant in domo tua domi
ne in secula seculoru laudabunt te

Cassiodor. Ecce epytha
lamium glo
riofum psalmo gphi. iocunda ex
ultatione completum est. Ecce
spoli laus sponse q ammiabili va
rietate celebrata est. spiritualis co
pule coniugium in virginitatib9
perseuerans. amor castus caritas
eterna. vinculu quod nullo fine
dissoluitur. O beata sponsa que no
societate carnali sed inuolabili vi
culo caritatis coniuncta est tante
maiestati cristo dilecto et eni pa
tris filio. cuius virtus vltra om
nes virtutes est. pulchritudo sup om
nes decores. potentia inenarrabilis.
pietas singularis In his itaq nu
ptiis tympana prophetarum sa
cta exultatione condamant. apo
stolorum organa dulcissima soci
etate respondent. martirum cytha
re no cordis carnalibus sed virtu
tibus canunt. B. scoy chor9 spiritua
libus fistulis gratissimum p mul
cet auditum. hic talis musica ge
nuitur per quam humana leticia sa
lubriter vmeatur. **Pasti sumus** O
lone rex coniuio nuptiali. delicias
celestes haurimus. presta nobis
iesu criste sponse mirabil vt qui
hic spe letati sumus in futuro etia
perfectissimo gaudio repleamur

qui cum patre a spiritu sancto vi
uis a regnas deus per omnia secu
la seculorum Amen

Psalmus. xlv.

Deus noster
refugiū Titul9 i fine fi
lij9 choe pro archanis

Psalmus Cassiodo. In finem
notuz est
quemadmodum ad dominum cri
stum possit referri. Ipse est finis
noster qui nos perficit non con
fuit. filios autem choe significa
re diximus imitatores passionis
christi. ex quoru persona psalm9
iste cantatur. pro archanis vo ab
uentum domini significat saluato
ris quem diuinitatis sue miabili
secreto pro humani generis redē
ptione dispo
fuit

ffily
apoc
999

Jeronimus
Die enim psalmus docet nos spe9
nostram in illum debere ponē qui
solus potest nos de tribulationib9
liberaē. filij ergo choe qui fideles
debent intelligi christiani. In pri
cipio psalmi non se timere profite
tur perturbationes seculi dicētes

Deus noster per veram fidem
a confessio
nem

Cassiod.
Refugium] quoniam nos de ani
me periculo libeāt. a virtus] quo
miam stabiliter mentes nostras
ab iniquo seculi errore custodit.

August. Sunt quedam fuz
giaybi non est viz

quo quisq; cui fugerit magis infirmitas q̄ confirmatur. ubi gratia. Cum fugis ad aliquem in seculo magnum ut facias tibi potestatem amicum. refugium videtur. Tanta tamen huius seculi incerta sunt et ita potentium ruine crebrescunt q̄ tidiane ut cum ad tale refugium perveneris. plus ibi timere incipias. antea tantum cause tue timebas. tunc cum ad talem confugeris de illo etiam timebis. Multi enim cadentibus illis. questi sunt quos nemo quereret si non ad tales confugissent. tale non est refugium nostrum quod sic infirmatur sed deus qui est virtus. et adiutor in tribulationibus. in quibus ab domino refugiendum est siue sit tribulatio in re familiari siue in salute corporis siue de periculo carorum. siue de aliqua re ad huius vite sustentationem necessaria. Omnino aliis refugium non debet esse christiano q̄ salvator eius. veruntamen karissimi inter omnes tribulationes anime humane nulla est maior tribulatio q̄ conscientia delictorum. Nam si in conscientia hominis vulnus peccati non sit. ubicunq; alibi passus fuerit tribulationes. illic confugiet. et ibi inveniet deum. Si autem ibi requies non est propter abundantiam iniquitatum. confugiat ad deum. quoniam adiutor factus est dominus. dimittendo peccata. Et ne tribulationes leues putares addidit. que invenerunt nos nimis. Alia est tribulatio quam tu invenis considerans peccatum

9th delictum
invenit deus

tuum sine alicuius ammonitione. et dicitur tribulatione a dolore in invicem. **Glosa** Alia est quando quis alterius persuasionem perimit peccatum suum cognoscens. Et utrobique rogandus est deus qui est adiutor in tribulationibus. Sequitur vox fidelium in primitiva ecclesia existentium qui dicunt. Propterea quia deus adiutor noster est. non timebimus dum turbabitur terra. **Hugo** id est generatio iudeorum qui terrena sapienter et transferent montes. et apostoli radices doctrine veri sol christi primo suscipientes in cor maris. et ad gentilitatem in latam amaritudinem peccatorum idolatrie diversam. Hoc factum est quando apostoli relicti incredulis iudeis. ad predicandum gentibus transierunt sicut paulus et barnabas dixerunt ad iudeos actu. xiiij. quoniam epulisti verbum dei a indignos vendicasti eterne vite. Eccce conuertimur ad gentes. Converunt apostoli et turbate sunt aque. id est populi ad penitentiam sono predicacionis. Leorum. videlicet apostolorum. **Jeronimus** conturbati sunt motes. id est excelsiones seculi potestates et principes gentium. in fortitudine eius. id est predicacione fortitudinis spiritus sancti. **Hugo** Motus autem possunt exponi duo predicti verbi hoc modo. propterea quia deus est fortitudo et refugium

nostrem non timebimus in p
senti molestiam temptationum
dum turbabitur terra. id est tre
rem amatores seculi qui in die iu
dicii turbabuntur cum viderint
iustos stare gloriosos quos hic
spreuerunt et persecuti sunt ut igno
miniosos unde de ipsis dicitur sa
pientie v. videbunt et turbabuntur
timore horribili. modo vero non
turbantur sed in pace requiescunt
Unde dicitur de ipsis Job xxi.
Domus eorum secure sunt et pa
rate sed dominus expectat tempus
quo sepabuntur iusti ab iniustis
La transferentur montes id est su
perbi et elati huius seculi in cor
maris id est in profundum eter
ne amaritudinis. de quo tum sup
torum delicias subdit dicens Non
erunt et turbate sunt aque eorum
id est deliciae eorum terrene que
habent in superficie claritatem et
in fundo feces. Claritas est presens
delectatio. fex est eterna damna
cio. propter delectationem dicit. so
nuerunt. aque clare descendentes
de fonte sonant et sitim prouocant
Propter feces damnationis dicit
turbate sunt aque sed stulti ama
tores mundi non respiciunt nec at
tendere volunt nisi claritatem tem
poralium deliciarum sed incessan
ter eis vtuntur non attendentes quod
oportebit eos postmodum feces
bibere in suppliciis eternis ezech.
xxij. Potabis vsq; ad feces de qui
bus peccatoribus adhuc sub die
Conturbati sunt montes hoc est
homines quantumcumq; alti et po

entes in fortitudine eius. id est
dei qui fortissimus est vt dicit Job
ix. quasi dicat inno dominus qui
totum suum calicem bibit et omnes
sancti eius cum ipso. primo feces
id est persecutiones et tribulatio
nes in hoc mundo biberunt qui mo
do in eterna vita gaudium bibunt
Vos ergo amatores mundi qui
hic bibitis delectationem et gau
dium dominus faciet ex sua forti
tudine vos postea bibere feces ve
strarum deliciarum id est eterna
tribulati

onem **Calliodorus**

Superius terrores habitos dixit
quos de predicatione noua apo
stolorum mundus accepit. Nunc
beneficia que collata sunt ecclesie
de aduentu domini saluatoris edi
cuntur unde dicitur Humilis im
petus **Jeronimus** Post
eos cultus gentilium abluo bap
tismi vel irrigatio seu mundatio
spiritus sancti. letificat ciuitatem
dei id est ecclesiam que est congre
gatio fidelium. **Hugo** Et speciali

ter exponi
tur hoc de missione spiritus sancti
in die penthecostes Humilis im
petus. quia spiritus sanctus venit
subito unde actu secundo Factus
est repente de celo sonus ac. ladi
ficauit tabernaculum suum id est
firmavit ecclesiam suam militan
tem in qua per fidem habitat altissi
mus id est christus. Ortus ma
net in medio eius quia ipse dicit
Mathe. decimo octauo Vbi duo vel

Fluminis
augustinus

tres congregati fuerint in nomine
meo. ibi sum in medio eorum et
ideo non commouebitur. Ecclesia
in tribulationibus quia fundata
est supra firmam petram id est cri-
stum. a portis inferi non preualebunt
aduersus eam. Adiuuabit eam
deus. In seculi aduersitate labora-
bit. mane. id est in principio con-
uersionis a bone operationis a hoc
libitculo. id est per illuminationem
spiritus sancti. Sequitur de conuer-
sione gentium per quam ciuitas ec-
clesie est impleta. Unde dicitur.

Conturbate sunt gentes. In salubri
conturbatione a apostolorum pre-
dicatione a miraculorum operatio-
ne. a inclinata sunt regna. id est
reges a populi gentium inclinati a
humiliati sunt ad adorandum christum
sub iugo fidei. debit vocem suam.
id est predicationem suam per ora
apostolorum.

Jeronimus

a commota est terra. id est gen-
tilitas mota a conuersa est ad fide-
m christi. **O**mnis virtutum
angelorum nobiscum. quia per
assumptionem carnis princeps factus
est nobis. **Id** dicitur enim an-
gelus hoc est nobiscum deus. susceptor
noster. carnem pro nobis suscipiens.
qui est deus iacob.

Hugo id est iumoris popu-
li videlicet christianam
per iacob significati ex eo quod iacob
supplantare non cessat. Nam iacob
supplantans interpretatur.

Calliodorus Deinde uiuat pro

pheta populos videtur magnalia do-
mini saluatoris que facta sunt tem-
pore incarnationis sue dicens

Hugo **U**enite. passibus
fidei. videte. id est
intelligite. opera domini. que tem-
pore sue incarnationis fecit de qui-
bus subditur. que posuit prodigia
super terram. id est mirabilia et
inassuetata.

Calliodorus

Quando uirgo concepit. **Stella**
magis apparuit. angelorum cho-
rus natiuitatem domini sui predi-
cauit pacem quia in orbem uerso ebi-
dit. Unde subditur. auferens bel-
la usque ad finem
terre.

Jeronimus

Nam omnia bella in aduentu domi-
ni quiescisse multorum narrat hi-
sto-
ria.

Calliodorus

Quod non humanis uiribus sed
christi domini corporati presentia
probatum effectum. **Arca** con-
teret a confringet arma a scuta con-
buet.

Hugo **A**c si dicat tan-
ta pax erit in
aduentu christi quod uisus istorum
non magis erit in terra ueluti si es-
sent contrita confracta a combusta.

Gregorius xxxvi. mo-
tu; sed ma-
gis intelligendum est dominum
auferre spiritualia bella ab eccl-
esia ubi deus conterit arcum cum
occulta insidiantium machinam-
ta dissoluit. **Arma** confringit
ea que contra se erecta fuerant pa-
trocinia humana comminuit. **Su-**

ta igni comburit quando peccan-
cium mētes obstinata se duricia
defrēdentes ad patientie a confes-
sionis ardore; spiritus sancti calo-
re succen- **Cassiodorus** Exue nos
dit armis dyabolicis quibus non de-
ferimur si grauamur a illo nos
spiritali gladio precinge qui no-
bis salutem conferat a munimen.

Hugo Ipse em; aufert a vo-
bis diabolica tella: et
comminuit vicia non vt ocio si-
tis sed vt ei intendatis Vnde ipse
in persona sua consequēter loqui-
tur dicens **Vacate** deo a non se-
culo a videt **Jeronim**
intelligendo

Gregorius Vacant do-
qui terrenarum adionum strepi-
tus pro diuino amore intermitton-
do postponunt ne dum inna indefi-
nenter occupant. cor funditus a-
summis cadat. Sciunt enim san-
cti viri qd nequaquam mens ad super-
na attollitur. si curarum tumultibus
continue occupatur Qui deo vaca-
re negligit suo sibi iudicio lumen
eius visiois abscondit. Qui ergo
temporalibus rebus occupantur
tunc tene exteriora disponunt qn-
do solite ad interiora refugiunt.
cum nequaquam perturbationum fo-
ras strepitus diligunt. sed apud
semetipsos intus in tranquillita-
tis sinu requiescunt. praeue em; mē-
tes temporalium rerum tumultus

intra semetipsas versare non ces-
sant etiam cum vacant a ocio
se sunt. In cogitatione em; seruat
depicta que amant Et quis nil ex-
terius faciant. apud semetipsos
tamen sub pondere inquiete quie-
tis elaborant. quibus si earundem
rerum administratio prebeat se-
metipsos funditus deserunt et fu-
gitua hec temporalia per intenti-
onis cursum continuis cogitatio-
num passibus sequuntur. pie autē
mentes hec cum desunt non que-
runt. a grauius cum assunt ferunt
quia exteriorum curas a se exire
pertimescunt **Jeronimus**

Vacate ergo vt me cognoscatis
a nō in aliud perturbationem **exalta-
tor in gentibus** **Augustinus**

quando conuerterentur ad fidem
et post qd plenitudo gentium itra-
uerit **exaltator in terra** id est in
iudea vt omnes dicat quod sequi-
tur **Domine virtutum nobiscum
susceptor noster deus iacob**

Cassiodorus deus autē
frequentē apponitur vt cristiani
populi victoria dedaretur qui licet
sit tempore posterior. primum ta-
men populum scilicet iudaicum si-
deli deuotione transcendit

Hugo Illorum precipue cri-
stianorum susceptor
est dominus qui hic luctantur cō-
tra temptationes. a vicia suppla-
tant. quibus post pugnam presē-
tis vite profecto dicit illud quod
-q. iij.

Jacob luterus
apud rindens 11

didum est iacob genef. xxi. Non
vocaberis ultra iacob sed israel
erit nomen tuum id est amplius
non eritis in luctu sed in victoria co
ronati de cetero vobis debitis deus facie
ad faciem invita eterna. ad quaz
nos perducit ipse cuius gracia
victores sumus dominus noster
ihesus christus cui est honor a glo
ria in secula seculorum Amen.

~~Psalmus~~ xvi.

~~O~~ ~~M~~nes ~~gen~~
~~tes~~ ~~plaudi~~

Titulus. In finem p
filijs chore Et patre

ex quinque titulis psalmorum in me
diante prebentur. ~~Hugo~~ Gentes
dorum. ~~Hugo~~ quas in

precedenti psalmo vocavit ad fide
iam conuersas in hoc psalmo in
persona apostolorum inuitat ad
laudem christi dicens.

~~O~~ ~~M~~nes ~~gen~~tes que recepistis
beneficium gracie dei.

~~Jeronimus~~ plaudite
id est lauda
te deum non solum voce sed mani
bus id est bonis operibus.

~~Castiodorus~~ Plau
dunt

manibus qui elemosinas faciunt.
qui ergo tunc misericorditer seruiunt
et mandatum dei adimplent. Et ne
solis talibus gaudijs terre rem
addit Jubila Jeronimus
te deo

plaudite
fuerunt
opibus quod
bonis

Jubily ^{missa le oned}
apud rindens 11

In ipso corde et omnium membro
rum officio exultate. Jubily est
ineffabile gaudium quod nec ta
ceri potest. nec litteris potest ho
mo comprehendere quantum deus
debeat laudare. in voce exulta cois.

~~Castiodorus~~ significas

psalmobi
am que deo pro nominis sui maie
state persoluitur per se distime co
monens vt ad laudem dei sic ma
nus peragat. quatinus gloriam
eius humana lingua non taceat.
debet enim vt precepta domini sui
a lingua canat a manus opere

Consequenter subdit causas iubi
landia laudandi dicens. Quoni
am dominus excelsus.

~~Nicolaus~~ quia transen

dit omnem in
tellectum creatum et psequens
omnem laudem sibi oblatam scilicet
dum quod de ecclesiasticis quod de gesimo
tercio Benedicentes dominum.
exaltate eum quantum potestis.
maior est enim omni laude. scribitur

~~Castiodorus~~ quia a ipe

udicatu
rus est mundum. rex magnus su
per omnem terram. sicut ipse post
resurrectionem suam dicit. Data est
mibi omnis potestas in celo et in

ter. Hugo Ubi erat popu
los nobis. vox apo

stolorum est quibus subiecti sunt in
ecclesia populi. Let gentes Jeroni
fas ad fide. sub pedibus nostris
id est sub nostra dominatione a
regimine. Modus est loquendi si
cult vulgo dicimus. Ne traherit

quod est iudicium
et 2 quod est iudicium

Jacobus opusat phag...
no 3m 7

sub pede id est dominatur ei Et h^o
 quide non indiscete facit sed
Legit nobis in hereditate in su
 am Id est sua dispositione discre
 ta commisit nobis ecclesiam ex ge
 tibus congregatam habentem L
 speriem iacob quem dilexit quia
 sicut iacob debet edulium lentis p
 primo genitura esau vt habetur
 genesis vicefimo quinto ita fide his
 populus christianus largitur ter
 rena vt bona celestia conquirat.
Sequitur vox apostolorum ad ge
 tes conuersas dices **A**scendit de
 us scilicet christus ad celum L in
 nubilo hoc est in ammirabili ex
 ultatio **J**eronimus. quam
 ne **J**eronimus. angeli
 habuerunt dicentes. Tollite por
 tas principes vestras Jam redit
 victor ex prelijs. a dominus in vo
 ce tuba. in qua duo angeli tan q^o tu
 ba illo ascendente apostolis dixe
 runt. Viti galylei quid ammira
 mini **V**ic ihesus qui assumptus
 est a vobis. sic veniet quem admo
 dum vidistis eum euntem in celum
 vt mundus infirmus crederet q^o
 talibus preconijs personaret.
Hugo quia ergo dominus
 ascendit vt nobis lo
 cum prepararet sicut iubilauerunt
 apostoli a angeli. sic et propheta
 aut vox apostolorum monet nos
 ad laudandum creatorem ac rede
 ptorem nostrum dicens **P**sal
 lite deo nostro. domino ihesu chri
 sto tomis operibus ipsum lauda
 do. psallite regi nostro psallite
Jeronimus **R**ui oppresso

mortis dominatu. carnem cui qua
 iacuit in sepulcro eduxit ad celum
 Et bene dico psallite **V**omiam
 ipse christus est L rex omnia ter
 re deus Inon solum in iudea sed in
 omni terra fidei lumie declarat^o e
Augustinus L psallite
 sapienter
 lib est intelligenter vt non quera
 mus sonuz auris sed lumē cordis
Calliodorus. Nemo
 quicq^o sapienter facit quod non
 intelligit. Venerunt filij chore ad
 futuri seculi felicitatem perpetuaz
 vbi iam dicunt dominuz regnatu
 rum vnde sub **J**eronimus
 dit **R**egnabit deus Id est christ^o
 L super gentes. Inuas in heredita
 te accepit a patre sicut i alio psal
 mo dicit. Dabo tibi gentes in her
 editatem tu **Calliodor^o**
 Nam quia nunc regnet tu ne ta
 men proprie regnae dicitur quan
 do in suis fidelibus euidentius ha
 bitare monstratur super **omnes**
gentes iherusalem celestem signi
 ficat que ex omnibus nationib^o
 adunatur L deus sedet super sedem
 sanctam suam ad dexteraz patris
 regnans per secula seculorum. Et
 itueret q^o ipaz sede scaz die ne itelli
 ges aliqua insensata a ratione ca
 recia h virtutes a thronos quib^o
 ille gl'ofus regnator in fide **P**st
 hoc ec de scis itelligi. Na si qs ha
 beat bnificiu bone conuersa conis. a
 ipe fit sine dubio cella regat **R**8 si

Non habet...
capitulum per...

principes populi
id est de quibus
ille centurio erat
cuius fides commendatur
in euangelio

alacrius intendas totum cōtra p
fidos dicitur vt audita xpi ptate
succumbant qui humilitatem ei
putant esse contemendam

Princes populorum id est q
primi erant de gentibus uenerunt
ad fidem de quibus ille centurio erat
cuius fides commendatur in euā
gelio congregati sunt cū dō abra
ham id est simul crediderunt in
christum qui est deus abraham

Hugo Ecce impletum ē qd
dominus dicit Mat
in Potens est deus de lapidibus
istis suscitare filios abraham

Calliodorus quia ex
pulsis i
fidelibus iudeis qui carne tantum
a non operibus erant filij. pleitu
dinem gentium intromisit ad illā
promissionis beatitudinem p
tendam quā promiserat abrahe
a semini eius. Filij autē in ipso
per sanctam fidem facti sunt qui
carnis si mine non fuerunt. Vel
principes populorum id est apo
stoli congregati sunt cū dō abra
ham id est cū christo ad iudicā
dum orbem terrarum. Sic enim a
dominus in euangelio ait. Cū se
derit filius hominis in sede maie
statis sue sedebitis a vos super se
des duodecim iudicantes duodecim
tribus israel quonia; ipsi apo
stoli dicuntur dij per gratiam

apostoli dicuntur dij
per gratiam

Hugo Fortes terre id est
fortes i fidel. vix me
ter eleuati sunt. signis a virtutibus
vel iudei qui dicuntur dij. Juxta
illud. Ego dixi dij estis

signis a virtutibus
vel iudei qui dicuntur dij

Jeronimus Eleuati sūt
in supbia
a relictis celestibus terra conu
piterunt quibus dicitur sicut homi
nes moiemmi. Isti a dō abrahe
vel apostolis eis sunt iudicandi
Nos vero oremus dominum vt de
posito omni tumore superbie ita il
li coniungamur in hoc seculo. vt i
iudicio a sinistra pte disiundi nō
inueniat in nobis quod damnet
i pena sed quod pietate multipli
ca prouehat ad coronam qui est be
nedictus in secula seculorum Amē

Psalmus xlvij.

Magnus do
minus et

laudabilis nimis in
ciuitate dei nostri in monte sa. Ti
tu **Calliodorus** Psalmus
hij cantici fi
lij chore in seunda sabbati Sab
batum est quod populus iudeo
rum obseruare videbatur.

Hugo prima sabbati hoc
sabbatum dominus resurrexit. Vn
de **Psalmo** via simo tertio prepo
nitur talis titulus **Psalmus** da
uid prima sabbati quia in eo agi
tur de domini resurrectione

Jeronimus Secun
da vero
sabbati eius ecclesia catholica
fundata est in fide quando dixit

dominus. Et super hanc petram e-
dificabo ecclesiam **Hugo** q̄a
meam p̄

resurrectionem suam quasi secun-
da die fundavit ecclesiam suam p̄
apostolorum predicationem que
dicitur fundamentum fidei unde se-
sus tituli talis est psalmus iste q̄
est cantica laudis d̄i in quo de-
scribit cōtilena laudābi d̄i. cāta-
tur filijs exōē v̄ veteris cristiaīs imi-
tatorib⁹ cristi. pro his q̄ facta sūt
In secūda sabbati videlicet p̄ fūda-
tione ecclesie **Materia** vero huius
psalmi est laus dei pro constitutō-
ne a fundacione ecclesie que est ri-
uitas summi regis. propheta ergo
commendans ciuitatem hanc pri-
mo laudat eaz a dignitate condi-
toris di **Calliodorus.**

Magnus dominus q̄a poten-
ter oia facit a laudabilis q̄a
pulcre a mire omnia fecit in
id est sine termino a fine in ciui-
tate dei nostri id est in sancta eccle-
sia in qua fideles quasi ciues vni-
untur in fide a caritate. Et ne dubi-
tates vbi esset predicta ecclesia cō-
stituta intulit in monte s̄cto ei⁹
I Mons christus dominus est q̄
fundamentum a culmen est eccle-
sie sue Iste mons s̄ctus est. de q̄
daniel propheta ait. Creuit lapis
et factus est mons ita vt imple-
ret vniuersam faciem terre. Et ne-
ce deres predictum montem loca-
lem ostendit eum amplissimum
dicens **V**ndatur in fide catho-
lica per christum a apostolos ex

ultatione vniuersae terre.]

Hugo id est ad exaltationē
credentium in orbe ter-
rarum quia sicut dicitur actuum.
xiiij. Audientes gentes gauise sūt
a glorificabant verbum domini.
Et crederunt quotquot erant p̄
ordinati ad vitam eternam. Ex q̄
bus autez fundata est ecclesia cō-
sequenter ostendit auz subiungit
mons syon id est populus iuda-
icus **L**atera aquilonis id est po-
pulis gentilis quem dyabolus te-
nebat per idolatriam captiuum
quod ysa. quoq̄ testatur qui dixit
iste dyabolum denunciat dicens.

Sedebit in monte testamenti in la-
teribus aquilonis. hi sunt **C**iuitas
regis magni quia ex his duob⁹
populis collecta est ciuitas que ē
ecclesia vniuersalis. **I**dem **J**eromi-
mus et **A**ugustinus. Et sicut in
vna ciuitate sūt multe domus sic i
vniuersali ecclesia multe pa-
rticulares ecclesie in quibus a fide lib-
laudatur deus **V**nde subdit

Deus in domibus eius videlicet
ciuitatis id ē in particularibus eccle-
sijs **C**ognoscetur cognitione fidei
cum suscipiet eam quasi dicat
hanc cognitionez habeat a gra-
tia dei suscipientis eam in cura vt
medicus. Quomodo autem latera
aquilonis concurrunt ad ecclesiaz
consequenter ostendit dicens.

Quonia ecclesie reges terre videli-
cet tyranni sapientes terre in quo-
rum regnum erat in cultu idolorū
congregati sunt a conueniunt
in vnum id est in vnam prauam

Handwritten note:
P̄ hanc auz p̄
laudat regem d̄i
q̄o p̄dolum auz y

Handwritten note:
Ex quo p̄dolum
m̄d̄ d̄i auz y

Handwritten note:
P̄ hanc auz p̄
laudat regem d̄i
q̄o p̄dolum auz y

voluntatem vt fideles affligerent
a defterent. vel congregati sunt
cum fidelibus.

Jeronimus

a conuenerunt in vnum id est in
vniuersitate ecclesie credentes in vnuz
lapide sumū angularē i fūdamen
to fundatum. **Ph.** quo q̄ reges
conuersi videntes] gloriam et po
tentiam redēptoris a virtutes apo
stolorū. **hic** in opib⁹ miraculoſū
Lammirati sunt. **de tātis ac talib⁹**
miraculis **conturbati sunt** pro
peccatis suis **commoti sunt** de in
fidelitate ad

Hugo

futuri iu
dicii **apprehendit eos** ad agendā
penitentiam. **Hi** fuerunt **dolo**
res de peccatis **vt parturientis**
quia sicut mulier parturiens fili
um parit. sic a dolor penitentis af
fert fructum salutis **in spiritu ve**

hemē

Jeronimus

Cum
ti] **corpa**
coercere abſtinentiā ceperint **co**
teres **humiliādo** **naues tharſis**
lib est superbiā a potentiam gē
tium q̄a tharſis i principio a na
uigatione negotiatorum supba
ac precellens facta est. **Ideo** hic
compantur huic nauigio qui in
huius seculi fludibus circumferū
tur oī vento luxurie atq̄ vanitatis

Nicolaus

Juxta litteras
tres reges con
gregati sunt a conuenerunt adora
re dominum christum. **Et videntes**
stellam admirati sunt de quorum
aduentu herodes a iudei conturba
ti sunt a commoti sūt sicut dicitur

Math. secundo **Aſſiens** **herodes**
turbatus est a omnis iheroso
lima cum illo. **tremor** apprehendit
eos. eo q̄ herodes timuit perdere re
gnū suū quia ex hoc interius
torquebatur. **Et** cum iustus esset
a magis ac faceret occidere infan
tes tunc ibi fuerūt dolores matū
vt parturientis. de occisione filio
rum suorum. **Et herodes** comperto
q̄ tres reges redissent in patriam
suam p̄ naues tharſis. fecit ipas
naues **in spiritu vehementi** lib
est in magna ita conſtrigi et cō
buri. Nam in translatione hebra
ica sic habetur **In spiritu vrebūis**
Et dicitur ab vtro vris vtere id est
in spiritu combustionis vt habet
in scolastica hystoria **Et ibidem**
dicitur q̄ tunc fuit adimpleta p
phetia ista. **Item Cassiodorus** de
curſis omnibus que facta fuerūt
in natiuitate domini ſaluatoris se
quitur digna conſuſio ita fuiſſe
viſum sicut antea fuerat proph
etatum. **Vnde dicit** **Sicut** audiui
mus **Ja** prophetis **ſic vidimus**
adimpletum in aduentu christi
in ciuitate domini virtutum. **huc**
est i ſācta ecclesia militate quā cri
ſtus dominus angelo tu; poſſib;
et tuetur **Cassiodorus**
Li ciuitate dei noſtri. **Repetitur** vt
ecclesiam catholicam ſolam intel
ligeres ne ſibi hoc nomen heretico
rum conuenticula vendicarent. **Et**
ne iſtam ciuitatem dei temporales
intelligeres addit **deus** fundauit
eā i eter **Hugo** q̄ dicit eccā
num] **Hugo** nō tranſfer

Jeronimus

Tremor

Nicolaus

tur sicut synagoga que enim est
militans ecclesia eadem erit triu-
phant. Vel anagogice potest esse
vox eorum qui cum moruntur ad
celum transcunt. Dicunt enim. sic
audiuimus per fidem. quia sicut di-
cit ad romanos. x. Fides est ex au-
ditu. sic vidimus per remuneratio-
nem. in ciuitate domini virtutum.
id est in illo regno celesti.

Collect. Unde legitur de du-
obus monachis magne deuotionis sibi inuicem pol-
licentibus ut quis eorum primus
obiret. alteri superstitia nunciaret
de gaudijs illius regni celestis qui-
bus anime fideles fauuntur. Unde
spiritus prim decedentis rediens
alteri aiebat. Sicut audiui sic vidi
in ciuitate domini virtutum in ciui-
tate dei nostri. Sequitur de aduen-
tu domini saluatoris gratias age-
do ei qui pro nobis venit incarnal

Cassi. Unde fideles christiani
qui eis precepta sunt secu-
ti dicunt. **U**scipimus. **O** deus
misericordiam tuam. id est domi-
num christum qui pereuntia mun-
do miseratus est. aptum nomen ut
misericordia uocetur qui a salua-
tor uere dicitur. **I**n medio templi
tui. hoc impletum fuit quando cri-
stus fuit a sanctissima matre sua
in synagoga illa iudeorum presen-
tatis sed illo populo iudeorum non
credente. uocate gentes misericor-
die munera perceperunt. In medio
templi dictum est ut non credenti-
um improbitas grauius argua-
tur qui contempserunt sequi que

in medio eorum con-
stat esse conspectum

Nicolau

Secundum nomen tuum. id est secundum
magnitudinem nominis tui que
est infinita. **I**ta laus tua in fines

ter. Cassiodorus Ac si

dicat
Sicut in toto orbe terrarum reueren-
tia tui nominis dilatatur. Ita in
ecclesia que per totum mundum
distenditur deuotio tibi laudis of-
fertur. **I**usticia plena est dextera
tua. **P**er dexteram significat locum
ubi iusti sunt collocandi. Plena
est dextera eius iusticia qui in illa
partem recipiuntur qui ipsius mu-
nere iusti esse meruerunt. **I**dem
augustinus et Jeronimus. **S**icut
mons syon. id est ecclesia catho-
lica que in speculatione populi no-
scitur constituta. Nam syon specu-
latio interpretatur. **E**t exultent fi-
lie iudei.

Augustinus Omnes

filii confessionis filii iudei sunt. quia in das
confessio interpretatur. **C**ausam
subiungit dicens. **P**ropter iudicia

tua domine

Jeronimus

hoc est propter iudicia tua ocula

ta quia reprobati sunt iudei et ele-
cti sunt gentes.

Hu. Unde apo-
stolus ad
romanos undecimo ait. **O** altitudo
diuiciarum sapientie et scientie dei
que occulta sunt iudicia tua et inue-
stigabiles uie tue.

Oscutate sicut

id est defendite ecclesiam in cre-
dulitate uestra. **Q**ue complectimini
eam. **I**n caritate. **N**aturate. hoc est

Syon mons iudei

predicant In turribus eius. Nam
de magloriam christi Turres sunt
principes ecclesie quia sicut turris
fortis est et vniuersis speculatur sic a
sancti fortes speculatores debent es
se in genere
humano **Calliodor.**

ut a religioso sermone cessare non
debeant quo sanctis ordinibus ob
secundant. **P** Omite corda vestra
in virtute **Jeronim** ne se
eius. **Jeronim** pare

mini a caritate quam docuit quod eccle
prelati non solum predicant sed
hoc etiam opere habent implere
et distribuere domos eius. **I**dem est
Oros doctores ecclesiarum distri
buit gradus ordinacionum cano
nicarum sancte non premijs corrup
ti non personarum in acceptione p
adulatione di

lapi **Calliodo.**
distribuit autem gradus ecclesie
quia officia eius distincta ordina
cione disposuit. Sunt enim in illa

lectores subdiaconi diaconi pre
sbyteri episcopi. Et quis vna sit ec
clesia officia tamen continet homo
rum varietate distincta. **U**t addi
tur. **U**t enarratis. **P**redicando ma
gnalia dei In pregenie altera.

Jeronimus id est non so
lum his qui credunt sed his qui credituri sunt
Et quid inquit enarramus.

Calliodorus **Q**uonia
hic videli
cet christus dominus qui carnali
bus oculis dignatus est apparere.
Hic est pronomen articulare

Hugo **L**est dominus deus no
ster qui nos creauit
a re demit. **I**teratio hec nominis e
nota confirmatio
tionis **Nicolaus**

Et dicit noster quia ipse debet se no
bis non solum in presenti p gra
tiam sed iam in futuro per glori
am. **I**dem inquitur In eternum a in
seculum se **Cal.** ergo deum in
culi. **Cal.** mortalem sem
piternum sine fine potentissimum
christum dominum asserunt pre
dicandum. qui in se credentes iugi
ter protegit ac defendit unde scribitur
Ipsa regit nos in secula. **R**e
git vtiq nos ne cadamus.

Jeronimus Ipse enim lu
bricos a tor
tuosos gressus nostros direxit in
se qui est via pacis a pax nostre
salu

Calliodorus **Q**ua
tis **Calliodorus** ta ti
bi **O** bone rex cura est hominum q
bus tam multiplicem medicinam
dignaris ingerere visionum. Non
vis semel dicere quod humanitatem
non pateris ignorare. vndiq am
mones. vndiq doces a fidem no
stram introductas personas da
mare facis vt locus ignorantie
funditus videatur abscondi. Merito
sanctus tuus **J**ob dicit. Quid fa
am tibi **O** custos hominum. **T**u
prestas quod nos mereri posse
nescimus **Collector** dirigam

Collector dirigam
igitur rarif
simi animum ad illam supna om
virtutu ciuitate vbi innumabiliu
scorum exercitus tanto letior exul

supra hunc se
no. 2. ordo

ut p. hunc
hunc
hunc
hunc

q. 2. hunc
hunc

tat quanto hic durius existit affli-
 ctus. Laboremus illic peruenire ut
 quod hic audiuim⁹ ibi aliquā do-
 mereamur videre quomodo illa ce-
 lestis ciuitas continua fruitur leti-
 cia ubi hymnidici angelorum cho-
 ri a societas superiorum ciuium
 vicissim de se omnes gratulatur.
 ad illam ciuitatis dei iocunditate;
 auidā deuotione properem⁹ ad con-
 templandum desiderabilem domi-
 nostri aspectum ut eum quez pre-
 sentis peregrinationis regē ac ducē
 habemus. etiam post huius vite
 terminum principem habeamus
 ac leticie largitorem. Qui cum pa-
 tre a spiritu sancto uiuit a regnat
 in secula seculorum Amen

Psalmus. xlviii.

Audite hec om-
 nes gentes Titulus
 In fine filijs chore ps
 Cass. Tituli hui⁹ ve-

ba sicut sepe dcm est cūcta trahūt
 ad dominum saluatorem. Ipse ei
 in fine signatur. a per filios chore
 intelligitur. a per psalmu⁹ sine du-
 bio denunciat ut sub titulis pre-
 dictorum psalmorum sufficienter
 est didum ut merito ipsius vocem
 venturam esse sentiamus cui⁹ totē
 in diuini sapabilis sermo pmitit

Augustinus Omnia di-
 uia eloq̄a
 salubria sunt bene intelligentib⁹.
 piculosa x̄o his qui eavolunt ad
 sui cordis peruersitate; torquere.

potius q̄ suum cor ad eorum recti-
 tudinem corrigere. Nec est enim in
 hominibus magna et vsitata per-
 uersitas quia cum debeant uiuere
 scdm voluntatem dei. deum volunt
 uiuere scdm voluntatem suam. Et
 cū ipsi nolunt corrigi. illum volūt
 de prauari. redum non arbitran-
 tes quod ille vult. sed quod ipsi
 volunt. Solemus autē; audire ho-
 mines murmurantes aduersus de-
 um; q̄ malis bene sit in hac vita. a
 boni laborent. quasi deus perue-
 fus sit et nesciat qd̄ agat aut om-
 no auertit oculos suos a reb⁹ hu-
 manis. Murmurant ergo homines
 qui propterea deum volunt colere
 ut hic illis bene sit. quādo viderit
 eos qui deum non colunt pollē at
 q̄ floresse felicitate terrena. se autē
 deum colentes labōare ī angustia
 in necessitatibus. in erumna cete-
 ris q̄ difficultatibus mortalitatis
 humane. Contra istam vocem et
 contra has blasphemias murmu-
 rantium cantat sermo d̄uimus

Jeronimus Vel spiritus
 sanctus in p-
 sona predicatoru⁹ hunc psalmu⁹
 eo q̄ doceat mundi diuitias cū va-
 nis honoribus spernendas cauen-
 das q̄ etiam serpentis astucias q̄
 hominibus predici cogitacōes
 immitit sanas. In primis itaq̄
 omnem orbem ad audiendum dei
 verbum instanter commonet di-
 cens

Audite hec omnes gentes]
 Vos omnes qui gentiliter
 id est bestialiter viuitis [au rib⁹]

1020/1017

cordis quibus deus audit. Capitulum
id est intelligit qui habitatis
or **Calliodo** p hoc qd di
te] **Calliodo** .at qui habi
tatis orlem : accipimus christia
nos a iustos qui noent orlem ter
rarum sic esse habitandum vt in
eius sceleratis no iplicet erroribz

Quis terrigene] id est pecca
tores qui vicia terrena sectantur
[a filij hominum] vos boni a raco
nales q sequimini filiu hominis
[simul in vnum diues et pauper
] **Diues** pertinet ad terrigena qui
inumeris peccatis probat opu
lentus **Pauper** respicit ad filios
hominum qui ambitu huius secu
li pauperes sunt vt futuras diuici
as plenissime consequantur sicut
in euangelio dicit. **Beati** pauperes
spiritu quoniam ipsorum est reg
num celo **August** Quid per
rum.

August ista voluit
significare nisi quia eloqa q dicitu
tus est audirent erant non solum
peccatores a impij sed etiam iusti
p mixto modo audiunt omnes s cu
ventum fuerit ad res dndam rati
onem sepabuntur qui sine causa
audierunt. ab illis qui auribus p
ceperunt. omnes ergo simul i vnu
audiant docentz ne segregati ab
inui cem audiant iudicantz. Et qd
est quod nunc audiri sunt.

Calliodor **OS** meum
loquetur sapi
entiam] que pertinet ad misteria
diuina declaranda q absconditur
insipientibus huius seculi a reue
lata est puu] sl. et meditatio cor

dis mei prudentia] que pertinet
ad mores probabiles instruen
dos. **Sic** omnis sermo diuinus du
abus his virtutibus plenissimus
iudica **August** Dixit em me
tur **August** ditatio cor
dis mei ne forte intelligeres euz ti
bi loqui qui in labijs haberet sa
pientiam **Multi** enim in labijs ha
bent in corde non habent de qui
bus scriptura dicit. **Populus** iste
labijs me honorat cor autem eo
rum longe est **Hugo** Sapie
a me

proptie est in corde a ore. pruden
tia vero i opere. **Vnde** moraliter re
prehenduntur illi qui cogitant et
loquuntur multa bona a nil faciunt
opando **Calliodorus**

Post q virtute eloquentie sue mi
rabilis predicator duobus dixit
in signibus contineri nunc quem
admodu precepta sua possunt ab
humano genere suscipi autem in
clmaturum se esse promisit vt cog
nosceret si pdicatione eius popu
lus deuotus impleter **Vnde** dicit.

Indinabo in parabolam autz
meam] **Parabola** est sermo expo
nens similitudines rerum videlicet
cum per vineaz intelligatur eccle
sia quasi **Nicolaus** appli
dicat **Nicolaus** ab o
intellectum meum ad intelligenduz
verba legis a prophetaru que fre
quenter sunt parabolica et tunc
potero lucide tradere ea alijs. **Do**
subdit **Hu** **Laperiam** lucide
tur **Hu** **tibali psalmo**]

Capitulum
pauca

Summa
pauca

ad omnia pertinentia

Palma
pauca

proprio 107 r. d.

operatione a psalā dicitur quod
 est tangere. apostolē meā. v. l.
 lud quod in corde ppono. Et sen
 sus. factis oñdam que dico. Deinde
 incipit narrare que promisit se di
 cturum. Et primo de pena malorū
 que a timore incipit dicit in perso
 na generatis hominis. Quis timelo
in die mala. hoc est in die iudicij
 sed nonne dominus in nocte veni
 et. sedm illud math. xxv. Media
 autem nocte clamor factus est. Ec
 ce sponsus venit. sed iudicij dies di
 citur dies ppter manifestationem
 operum: que nuda a aperta sunt
 oculis dei. vt dicitur ad cor. v.
 Facta questione respondet in pso
 na malorum dicens. Ideo timēdū
est mihi. quia iniquitas calcanei
mei circumdabit me. Calcaneus
 est extrema pars hominis a notat
 finem vite eius v. mortem in qua i
 niquitas v. pena pro iniquitate circū
 dat hominem. hunc enim iniquitas
 calcanei circūdat. qui extrema vi
 te sue dabit sine scelerato. quod
 reprobis contingere solet. De qb?
subditur. Qui confidūt in virtute sua.
Nicola. Circa quod sciēdū
 est qd iniquitas cir
 cundat impium ppter quam in iu
 dicio cōdemnabitur. Ex duobus
 principaliter oritur. scilicet presentis
 prosperitatis inordinato appetitu.
 a ex future felicitatis contemptu.
 Circa primū dicitur. qui confidūt
 in fiduciam a fidem ponunt in vir
 tute sua v. in potestate temporali in
 se a in amicis suis. La in multitudine
ne diuiciarum suarum gloriantur.

tanq̄ in summo lōno: a per conse
 quens in abissum peccatorū labū
 tur. tanq̄ circumdati calcaneo in
 qui **Castiodo** Necessē ē
 tatis. ei vt tales
 timeant finem. qui a de re munda
 na misereri nolunt a pccōrum suo
 rum penas conscia teste formidāt
Hugo quos ostendit eē de
 ceptos dicens. Frater non
redimitur. **Nicolaus** q̄ nul
 lus ab
 illa sententia extreme damnatio
 nis videlicet. Ite maledicti in ignē
eternum poterit redimi prece vel p
cio fratris vel amicorum suorum.
 sedm qd dicitur puer. b. vi. Jesus
 a furor viri non parcat in die vin
 dicte. nec adquiescet cuiusq̄ preci
 bus: nec recipiet pro redemptio
 ne plurima. Sequitur. Redimet ho
mo. h̄ legitur interrogatiue qua
 si dicat. Ipsē peccator poterit ne
seipsum redimere. quasi dicat nō.
quia in inferno nulla est redem
ptio. Ideo sequitur. Nō dabit dō
placationez suam. id est sacrifici
 um vel oblationem suam pro pec
 catis suis. vnde sibi placetur de
 us. Et precium redemptionis ani
me sue. similiter non poterit dare
 quā erit extra statum merendi.
 propter quod sequitur. Et labora
bit in eternum. in tormentis perpe
 tuis positus. et uiuet adhuc in fine.
 vt semper sentiet penaz que a mo
 rientes sentitur. propter quod
 dicitur apocal. nono. In diebus
illis querent homines mortem: et
non inuenient eam. a desiderabūt

Handwritten notes at the bottom of the page, including a signature and some illegible text.

mori a fugiet mors ab eis Et hoc
modo ex **Jeronimus**.
ponit **Jeronimus**.
passus istum **Nō videbit** Ad illi
genciā cuius sciendum est.

Jeronimus q̄ si amator
mundi vide
rit hominem sapientem in deo de
hoc mundo migrare dicit **Quid hu**
ic ieiunia : quid castitas : quid ele
mosine profuerant . nōne ipse mor
tuus **Ruina** igitur mun
dam homines vident iustos a in
iustos sapientes a |stultos| simili
modo mori reputant : q̄ non sit a
lia vita post mortem in qua iusti
premierentur a stulti puniantur . a
hec est occasio currendi ad vicia si
ne freno . Vnde in persona talium
dicitur sapientie secundo Ex nichil
lo nati sumus . a post hec erimus
tanq̄ si non fuerimus . Et postea
occluditur **Venite** ergo a fruamur
bonis que sunt a subditur . Nullū
pratum sit quod non pertranseat
luxuria nostra . Et per consequēs
tales ponunt finem suum vltimū
in vita sua . nec post mortem q̄rūt
aliud nisi q̄ remaneāt in hominum
memoria . sed per talia deueniunt
ad penam inferni **Igitur** scdm istā
sentenciā dicitur sic **Nō videbit**

Hugo id est non credit aut
nō intelliget |interi
tū| gehēne qui est etern⁹ iux̄ illud
Gregorius Ruī cor in
figit : que sequuntur supplicia non
attendit . Vnde in cantico deutro

nomij dicitur . **Vtinam** saperent a
intelligerent : ac nouissima prou
derent . Peruersus ergo non prou
det futuruz damnationis interitū
Lai viderit sapientes morientes |
temporaliter . vnde sapientie . vij .
Vnus introitus est omnibus ad
vitam a similis exitus : supple fm
carnem sed multum dissimilis fm
spiritum . quia iustus transit ad
gloriam iniustus ad penam **Vn**
de subditur . |simul insipiens .|

Jeronimus Qui dei notici
am habere cō
temnit de quo apostolus ait **Ois**
ignorans ignorabitur |a stultus
peribunt | . **Stultus** vero est qui in
diuicijs a non in deo sperat **Et re**
linquent alienis diuicias suas .|

Augustin⁹ Ego discepto
sensum istuz
quia indino in parabolam aurem
meam . a video non frustra sic lo
qui scripturam . **Video** enim mul
tos iniquos mori : quibus succē
sores sunt filij iniquorum . filij sūt
filij alieni . **Omnes** enim iniquorū
siue filij siue parentes siue vicini
in hoc alieni sunt . quia illis de su
is diuicijs subuenire non possunt
Ruī cūq̄ in tribulatione tibi sub
uenire non possunt . alieni a te fa
cti sunt . **Frates** enim illius diuicijs
sepulti in inferno successores diu
ciarum suarum alieni fuerunt . q̄a
in flammis ei arcenti subuenire nō
poterant . **Ait** enim . **Valde** quin
q̄ frates vnum fratrem michi nō
feci qui iacebat ad ian uam meaz
Et tamen si in aliquo processerit

tit. Vnde sequitur. Let sepulera
eorum domus illorum. sunt in qui
bus habitant corpora eorum. in
eternum. scilicet huius seculi. usque ad
resurrectionem. Vel ideo dicuntur
hic esse **Jeronim** ⁹ eorum
perpe
tua habitatio. quia non resurgunt
ut habeant vitam eternam. sed
ut damnentur in pena

Nicola ⁹ eorum in pro
genie a progenie. Faciunt enim
magnas a sumptuosas tubas
que possunt permanere in multis
generationibus ad conservandam
eorum memoriam a famam. Vn
de adhuc subditur. Vocati erunt no
mina sua. id est de eorum causam
ut fama remaneret nominum eo
rum. in terris suis. quia magis
curant de fama: a in vita: a post
vitam in terra propria quam aliena.
Simile legitur secundi regum deci
mo octavo de Absalon. Vnde di
citur. Porro Absalon creperat sibi
cum adhuc viveret titulum. id est
stadium que est in valle regis. Di
ixerat enim. Non habeo filium. et
hoc monumentum nominis mei
et vocatur manus Absalon: usque
ad hanc diem. Huius causa erro
ris subditur cum dicitur. Homo
cum in honore esset. Honor homi
nis consistit in hoc. quod factus est
ad imaginem dei. Capax ipsius
per cognitionem a amorem. et sic
ordinatur ad beatitudinem eternam
quam homo carnalis non intelle
xit. scilicet esse ad imaginem dei forma

tunt. Et ideo comparatus est iu
mentis insipientibus. eo quod eli
gat vitam voluptuosam que voca
tur vita bestialis. primo ethicoz
Let similis factus est illis. quia
subtrahendo honore imaginis dei p
dicte non differt homo a brutis
Vnde a in talium carnalium per
sona dicit ecclesiastes ter co. Vn
est interitus hominis qui et iumentorum.
et equa utriusque conditio.
sicut moritur homo sic a illa mori
untur. nec habet aliquid homo in
mento **Hugo** ⁹ Assimila
ampli ⁹ tur enim
homo equo per luxuriam. porco
per gulositatem. Leonem per in
consideratam audaciam. Vulpi per
dolositatem. Vespo per crudelita
tem. et sic de singulis.

Nicolaus. Hec via
illorum. id est progressus talis in vita pre
senti. scandalum ipsis. quia facit
eos ruere de peccato in peccatum
ut dictum est. a postea in ore suo
complacebunt. quia iactant se
de tali vita: tanquam assecuti felicitatem
huius seculi. Nam laudatur
peccator in desideriis anime sue a
iniquus benedicitur. Sed quia non
vident nec considerant penam si
bi paratam post mortem. Ideo sibi
dicunt. Sicut oves. scilicet duce
ad occisionem a hoc ignorantes
sic isti in inferno positi sunt. id est
ponentur post mortem. mors de
pascet eos. scilicet mors gehennae
que semper corrodit miseros sicut
animalia herbas. vel sicut a c

Non voluphosa
3 2 Romant

Assimila
ho apud
leo y non
vulpi p gulositatem
vespo p crudelitate

maius
pud p
nnes corrodbunt eadueria in sepul
cro. sic pena gelenne corrodet eos:
vt viuentes semper moriantur.
a moriendo semper uiuant in pe
nis. Deinde ostendit quis finis e
rit iustorum dicens. Et domina
buntur eorum. Id est malorum.
Iusti in matutino. hoc est post
dormitionem corporum in resurre
ctione mortuorum: quando iudex
ueniens ad iudicium sua claritate
illustrabit omnia que prius erant
in nocte. quia tunc clare discernen
tur pii ab impijs. Et isti videlicet
pii in beatitudine dominabuntur
Iteo subditur. Let auxilium eorum
quod habebant ab amicis carna
libus in vita presenti. Uterascet
in inferno quia totaliter cessabit
La gloria eorum. que tunc eis ve
ritur in magnam confusionem et
penam. iuxta illud apocalipsis de
cimo octauo. Quantum glorifica
uit se et in delicijs fuit. tantum da
te illi tormentum a ludum. Sed
quia iusti a talibus erunt liberi. Io
subditur. Ueruntamen deus redi
met animam meam de manu infe
ri. id est de potestate dyaboli. Qui
acceperit me. De hac mortali vita
ad gloriam in eterna beatitudine.
iuxta illud. Johannis decimo se
ptimo. Iterum veniam a accipiam
vos ad me ipsum. vt vbi ego sum
a vs sitis

Augustin?

Si visurus es hominem malum a
florentem: a dicturus es in anima
tua. **Deus** ego cognoui facta huius
hominis. que scelera fecit iste ho

mo. **Et ecce** floret terret: dominatur
a extollitur. caput illi non dolet.
nichil in domo eius dimmutum e
Et timebis. a forte dicet cor tuum.
Me miserum puto. sine causa cre
didi. deus non respicit res huma
nas. **Exat** ergo deus nos dices
Ne timueris quasi miser a pua
tus omnibus bonis temporalibus
Laum diues factus fuerit homo.
vuenis carnaliter a mundane. La
cum multiplicata fuerit gloria do
mus eius. In diuicijs a in cogna
tis a in prole et amicis.

Calliodo. Vt quid dicit
gloria domus
eius. vt non solum ipse veruz et
am omnes qui ad ipsuz pertinet
magna pompa florere videantur

Nicolaus. Sed quare isti
non debeant ti
mere causam subiungit dicens.

Quoniam cum intrerit non su
met omnia. **Iminus** enim dicit: et
plus significat. scilicet qd nichil su
met neq

Hugo. Vt sit ne
tollet. **gato** vni
uersalis. a non vniuersalitas ne
gata. La neq descendet euz eo gloria
eius lib est prosperitas vite pntis

Calliodorus Descende
re mortu
os peccatores dicit quasi in pro
fundissimam foueam sed sine glo
ria seculari. sine turba satellitum.
sine presumptione gazarum. quo
niam nec valet aliud secum porta
re nisi vnde possit ardere. qd de for
mem in alia patria respicias que
hic mundissimuz preciosa vste

mirabaris. Et merito non desce-
det cum eo gloria eius.

Hugo. Quia anima sen-
sualis leuis. .i. di-
uitis florentis in hoc seculo. In vi-
ta ipsius benedicetur. et comenda-
bitur ab adulatoribus: qui assi-
stunt ta-

Castiodo. Et inter-
libus garru-
litates et epulas pastoribus suis
bene optare consueverunt.

Jeronim. Benedicetur ex-
go a stultis pro-
pter potentiam. propter victus et po-
tius affluentiam: qui sepe profe-
runt non de bene vivente sed de be-
ne pascente sententiam laudis.

Augustin. Tu dicis quod
manducavit
et bibit quia fecit quod voluit: quod
niam splendide est epulatus. Ideo
secum fecit bene. Ego dico secum ma-
le fecit. Etenim dives ille quando
quotidie epulabatur splendide:
bene sibi facere putabatur. Cum
autem cepit ardere apud inferos
tunc inuentum est male quod pu-
tabatur bene. Quod enim mandu-
caverat apud superbos hoc digere
bat apud inferos. iniquitatem di-
co quam ore cordis manducabat
ergo in vita benedicetur et in mor-
te torquetur.

Nicolaus. **Q**ui-
bitur tibi. O domine pater te comen-
dans et laudans. Cum tene feceris
tibi. id est cum operatus fueris
secum ad eius lucrum temporale:
vel honorem: vel
aliud simile.

Castiod.

qui si aliquis contrarium patitur
blasphemare et murmurare non de-
sinit. Nos autem pro corde omni
tempore collaudemus dominum qui
salutem nostram semper in ad-
versis et in prosperis operatur.

Nicolaus. **E**ntro-
bit usque in p-
genies patrum suorum. Descendens
cum eis ad infernum sicut fuit ini-
tator patrum scelerum.

Jeronimus. Magis enim
in divitiis
quam in deo speravit: sicut omnes pa-
tres eius. Ideo de eo dicitur. Egre-
ditur eum in tenebras exteriores. ibi
erit fletus et stridor dentium.

Castiodorus. Patres
em ipsi
appellavit non tantum ex semine
carnis quantum ex morum imita-
tione secuti sunt. sicut in euangelio
dicit incredulis. Vos ex patre di-
abolo estis. **Abdidit**. **E**t usque in eter-
num non videbit lumen. .i. quia si-
cut peccata tenebrosa sunt. ita pec-
catoribus lumen sapientie aufec-
tur. **E**t bene dixit. in eternum non
videbit.

Nicola. Nam h-
lumen. **Nicola**. non ha-
bet lumen gratie neque in futuro ha-
bebit lumen glorie. **Augustinus**
quia et hic cum esset in tenebris
erat gaudens in falsis bonis et non
amans vera bona. et ideo hinc ad
tactum ibit. et a tenebris somni-
orum excipietur cum tenebre tor-
mento. **S**ed quare hoc. quod homo
cum in honore esset non intellexit.

Castiodo Nam quavis peccator in honore sit dum vivit. tamen quia portat dei imaginem. id est habet rationem secundum quam deberet suo creatori obedire. recte dicitur dignitatem suam non intelligere dum talia facit que ab ipso creatore videntur omnino discrepare propter quod comparatus est iumentis insipientibus et similibus factus est illis. Postquam enim omnia que fuerunt dicenda premonuit pulcherrimum psalmum repetita versus paritate conduxit ut se peccator a malo proposito removeret cum notatam deformitatem suam iterata increpatione cognosceret. Legendus est igitur sepe psalmus iste et in thesaurario memorie reponendus quando ipse in principio ammonet: ut cordis auribus audiat. Ipse enim testatur eius meritum: qui cum ab universis mundi partibus monuit studiosè audiendum. totumque continet quicquid ad inspectivam quicquid ad morale in pertinet disciplinam sicut supra pollicatus est. dicens. Os meum loquetur sapientiam et meditatio cordis mei prudentiam.

Collectio Dilectissimi fratres karissimi mores nostros componere. temporalia cuncta despiciere. honorem transeuntem contemneret. et eternam gloriam amare. Ad hoc enim dominus debet nobis intellectum ut mandatis eius obediamus. precepit enim ut amemus celestia et contemnamus terrena

unde dicit. Nolite diligere ea que in mundo sunt. ne cum ipso mundo et concupiscentiis eius pereatis. **Jeronimus** De precemur quoque deus: ut ipse nobis tribuat intellectum quatinus dum ea que videntur committimus ad illa que non videntur bona videlicet celestia pervenire mereamur prestante domino nostro ihesu christo cui est honor et gloria in secula seculorum Amen

Psalmus. xlix.
Deus deorum
 Titulus. psal. Asaph

Castiodorus Asaph fuit filius barathiel qui in paratippo. v. legitur electus inter quatuor cantorum magistros. ut instrumentis musicis psalmos domino personaret. hic pro sui nominis interpretatione in hoc titulo meruit adhiberi. Asaph enim interpretatur latine congregatio: que nunc est in populis christianis. Et loquitur in hoc psalmo de primo et secundo adventu domini christi. psalmus enim iste discernit iustos ab iniustis. celestes a terrenis. sanctos a peccatoribus protestatur. in quo propheta non se locutum sed ipsum dominum pronunciat dicens.

Deus deorum Dominus loci **Nicola**
 Ad cuius intellectum sciendam quod in plurali dicitur aliquando in scriptura dicitur

Deus secundus spiritus

Deus

cuntur pphete a sancti homines qe
pre alijs sunt picipes deitatis. et
hoc modo dicitur infra. lxxxi. psal.
Ego dixi dñi estis a filij excelsi oēs
Et fm qe expmit saluator. Job. xi
ta. di. Illos dixit deos ad quos ser
mo dei factus est. Scdm hoc igiē
dicitur. L

Deus deorum dominus. I. ille
qui est verus deus a dominus
deorum v. sanctorum pphetarum :
a apostolorum dominus cristus
Liet effi sit dominus omium gene
raliter per creationem. tamen san
ctorum hominū dominus est speci
aliter inquantū obediunt ei sicut
fidelis seruus domino suo locut⁹ ē
s. in humanitate assumpta Vnde
ipse dixit iohannis octauo. princi
pium qui a loquor vobis. L a vo
cauit terram **A**b ortu solis vsqz
ad occasum eius. hic secundum
hebraicam veritatem est finis pri
mi versus huius psalmi. a est sen
sus qe vocauit habitantes in ter
ra ab ortu solis vsqz ad occasum :
ad legem euangelicam per se a p
Apostolos quos misit in mundū
scdm qe dicit in psal. xvij. In oēs
terram exiuit sonus eorum : a in
fines orbis terre verba eorum Lex
syon species decoris eius. L

Cassiodo De hac enim ve
te Apostoli exe
untes speciem decoris eius id ē hu
manitatem christi dei: que erat spe
ciola sine peccato annunciauerūt
in toto orbe terrarum. Ve dictū fu
erat. ysaie secundo de syon exibit
lex. a verbum domini de iherusalē.

Nicolaus quia doctrina
legis euangeli
ce inde deriuata est ad alias ptes. L
Deus manifeste veniet. Dic agit
de secundo aduentu christi quan
do veniet ad iudicium. qui erit val
de manifestus scdm qe dicit salua
tor Math. xxiiij. Sicut fulgur erit
ab oriente a pariet in occidentem
ita erit aduentus filij hominis. vn
de dicit. Deus manifeste veniet qe
christus deus in humana natura
apparebit in iudicio : in qua fuit
iudicatus coram pylato. sicut scri
ptum est in apocal. Et videbit euz
omnis oculus. L **D**eus noster. Im
quem nos christiani credimus. L
veniet. Ibi col manifeste a non file
bit. L

Augustin⁹ Ipse si
let mo
do. quia patitur quotidie peccato
res mala facientes. et eum non cu
rantes. Silet adhuc a iudicio. oc
cularis est in celo. a adhuc inter
pellat pro nobis patrem. paciēs
est super peccatores : non exercēs
iram. ipsos ad penitentiam expe
ctat. Vnde ipse. ysa. xliij. ait Tacuit
semper. filius pacificus sui quasi p
turiens lo quor Ipse enim venies
ad iudicium loquitur quasi p
turiens in maxima asperitate a irā
peccatoribus dicens. Math. xxv
Ite maledicti in ignem eternum.
Quomodo autem aduentus eius
erit manifestus ostendit cum sub
iungit. L **I**gnis in conspectu eius
ardescet.

Hugo Precedet enī
eū ignis ma
terialis qui comburet su pficiē tē
x. iij.

est ab

Ignis in conspectu eius

a aera quantum ascenderunt peccata hominum a fumus idolatrie

Jeronimus Ignis hic dupliciter legitur habere virtutem. Illuminat enim a exurit. gaudeant iusti quod illuminabuntur ab eo. timeant peccatores quia exurendi sunt ab eo.

Hugo Sic ignis purgabit quicquid purgandum inuenit in bonis inuoluet autem malos ut exuret sicut in alio psalmo dicit. Ignis ante ipsum procedet et inflammabit in circuitu inimicos eius. Et in circuitu eius tempestas valida.

Calliodorus Tempestas que non ventis agitur nec pellentibus excitatur. Iudicatio domini indicatur quoniam a improvisa veniet a disceptationem suam nimia claritate raptabit. et erit valida quia omne genus hominum pro suis meritis momentanea celeritate discernet. sicut dicit apostolus. In momento in igne oculi in nouissima tuba. **Jeronimus** Et separabit paleam a granis malos a bonis a quod ignis exurit: tempestas inuoluit.

Augustinus Exercitiat unusquisque cor suum a videat quid ibi fidei teneat. Si credimus futurum iudicium fratres. tene viuamus. tempus misericordie nunc est. tempus iudicij tunc erit. ad quod iudicium dominus veniens

aduocabit celum de fuesum.

Glosa Quod sic legitur. dominus veniens de

fuesum a patre aduocabit celum

Jeronimus a apostolos a omnes sanctos qui despectis terrenis que fuesum sunt sapienter a terra a terrenos peccatores.

Hugo aduocabit dico hos discernere.

a ut per suam sententiam discernat a diuidat. propter suum. s. bonos a malis.

Jeronimus et ut celestes ponantur ad dexteram. a hiis s. peccatores ad sinistram collocentur. quibus diciturus est in iudicio. Ita maledicti in ignem eternum. a ad sanctos. Itaque in vitam eternam.

Calliodorus Et vide quod

primo aduentu suo dominus in discreto uocauerat omnes ut admoniti in hoc mundo corrigere debuissent. sicut in euangelio dicit. Et exierunt in exitus uarum. a uocauerunt quos inuenit bonos a malos. In fine autem mundi aduocat omnes ut iustos iam discernat ab impijs: ne ulterius sic hic confusis habitati omnibus miscantur. Deinde ecclesia christi uerba facit ad angelos qui ministerio suo in fine seculi sanctos de uniuerso mundo congregabunt. quibus dicit. Congregate. o vos angeli. ad christum. sanctos eius. quoscumque fideles. qui uiderint sancti

Jeronimus ordinant. a implent testamentum eius. s. nouum super uetus. hoc est super sacrificia. s. peccatum

Calliodorus ordinant testamentum

tutti eius qui faciunt ea que in testa
menti serie cognouerunt ut hospi
tem suscipere. elemosinam dare ca
ritati studere. hoc enim supra sacrifi
cium pecudum domino constat acceptum

Jeroni. In his enim misera
tionibus deus super
omnibus sacrificiis delectatur

Hugo. Et annuntiabunt te
hi. Viri spirituales
iustitiam eius. qua discernet bo
nos a malis. rediens vnicuique secundum
quod meruit. quoniam deus iudex est.
Si enim purus homo iudex esset:
posset falli vel corrumpi aut vinci
et sic impediretur iustitia. Sed deus
est iudex qui nec falli nec corrumpi
nec superari poterit. Et quia supra
dixit propheta. deus deorum dominus
locutus est. Consequenter declarat
quid locutus est dicens. **Hubi.** cor
de intelligendo. **popule meus.** quem
elegi tui legem tibi a quo carnem
assumpsit. **hic loquatur israel.**

Nicolaus. Christus enim in pri
ma persona
predicauit filiis israel. Et si aliquando
alijs predicauit ut samaritanis.
tamen hoc fuit ita raro quod quasi nihil
reputatur respectiue. propter quod
Mat. xv. Non sum missus nisi ad oues
que perierunt domus israel. **Et te
stificabo tibi.** Verbum et factis quod de
us tuus ego sum. **Repetitio** ista
mentem solidat: ne semel dicta le
uia viderentur. deus sum per omni
potentiam. tuus vero per gratiam
deitatem autem testificatus est ver
bis. **Joh. p.** Ego et pater vnum su
mus. factis sepe testificatus est se

deum esse. faciendo miracula per ipse
riam propria potestate quod est solius deitatis
Hugo. Sed quod iudei dicere pos
sent quia deus non es.
Ideo offerre tibi debemus sacrificia
ad quod respondet. **Non in sacrifi
cijs tuis.** scilicet veteris testamenti.

Nicolaus. Larguam te. Ita
quod reprehensibile;
si omittantur et hoc a tempore passio
nis mee. quod usque offerenda erant ex
obediencia dei. **Locusta** autem
tua in conspectu meo sunt semper. **Ne
gatio** que ponitur in principio hu
ius versus. scilicet non etiam in ista cau
sa intelligitur. et est sensus. **Locu
sta** tua non sunt in conspectu meo
semper et de cetero non sunt mihi ac
cepta. **Et hoc** modo loquitur scriptura in
psalms. precedenti. vbi dicitur. **Non** da
bit deo placationem suam. et precium
redemptionis anime sue. subintelligi
tur. similiter non dabit. **Non** ac
cipiam de domino tua vitulos. quasi
dicat sicut sacrificia veteris legis
non sunt amplius mihi accepta ra
tione obediencie. Ita nec ratione in
digenencie. quoniam omnia animalia mea sunt.

Callio. Glossus doctor et p
tor iudaicum populum volens a reb
natibus amouere et ad spiritualia sacra
prouocare. pecudum sacrificia iam non dicit
exquirent. **Hu.** Et quia iuxta litteram
dicitur. **hu.** cetera plana sunt us
que ad illum versum. **Immola** deo sa
crificium laudis. iuxta sensum mo
ralem potest intelligi quod predicatum
est hoc modo. **Laudi.** laus cordis et
obedi mihi tui que es. **popule meus.**

quem precioso sanguine redemi.
Tu inq̄ audi vt scias quid a te ve
lim. La loquat ysaiah. Et tibi qui
des me videre in contemplatioe
La testificabor in consciencia tua
tibi quia deus tuus ego sum.
Deus omnium sum per potencias
qua omnes creavi. et deus tuus e
go sum per gratiam. Vnde Apo
stolus. ad rom. viij. Ipse spiritus
reddit testimonium spiritui nostro.
q̄ sumus filij dei. Non in sacrifici
is tuis ar. **Jeronimus**
quam te.

quia corde contrito delector. Vnde
ps. Sacrificium deo spiritus contri
bulatus. **Olocausa** autem tua
et obedientia tua et orationes tue
in quibus te totum offers tanq̄
suauitatis. **Hugo** in spai
incensu meo sunt
sp. et michi placent. **Lin** accipiam
de domo tua vitulos. neq̄ de gregi
bus tuis hircos. Per vitulos in
telliguntur inobedientes propter
vitulorum insolentiam. Per hircos: q̄
habent exterius asperitatem in pel
le signantur ipocrite. Quasi ergo
dicat de congregatione et de conuen
tibus vestris non sunt michi acce
pti inobedientes ipocrite. **Quoni
am** mee sunt omnes fere siluati.
et omnes fideles qui in istius seculi
nemoribus versantur. **Iumeta**
in montibus. et pastores qui por
tant onera subditorum in prelaturis.
et boues. et omnes penitentes
qui arant terram corporis sui per
penitentiam. Vel boues doctores
sunt: qui triturant sacram scriptis

ram. **Agnouit** omnia volatilia
celi. et omnes contemplatiuos. q̄
rum conuersatio est in celis vt di
citur ad philipp. in. **Et pulcritudo**
agri mecum est. **Per pulcritudi
nem** agri significatur honesta vi
ta laicorum qui sunt colendi vt a
gri diligentia et predicatione pre
latorum et doctorum. Vnde in can
ticis vij. Egrediamur in agrum. co
moremur in villis. **Egrediamur**
ad predicandum. et comoremur
ad confessiones audiendum.

Si esuriero non dicam tibi.

Jeronimus Esurire dei
est in eis cor
ruptibilibus. sed vt faciat q̄s vo
luntate eius. **Ipse** enim sic q̄ sunt ei.
quorum bona conuersatione ipse esurit
meus est ei orbis terre. et sancta
ecclesia per orbem terrarum diffusa. **et pleni
tudo** eius. **Ioēs** eius incolae ascribu
tur nomi meo quia christiani dicuntur sed
quod non omnes elegit subiungitur

Hugo Nūquid manducabo
carnes taurorum. et nū
quid delectabor in maceratoe sup
borum. aut sanguinem hircorum pota
bo. **Per hircum** ipocrita signatur
Sanguis hirci frangit adamantem
et lingua ipocrite viz constantem per
turbat et frangit. **stentones** igitur et
simulationes ipocritarum dominus rep
bat quibus nec pascit nec delectatur.

Cassi Postquam dominus expressit quod
respuerunt. contra deditat
quod ipse poscit. **Nicolaus** vñ amo
to sacrificio veteris legis quod fiebat
de pecoribus. **h**ortat nos ad sacri
ficiū noue legis quod tradidit nobis

de suo proprio corpore facienbu scdm
q dicitur tu. xxij. Cum dixisset.

Hoc est corpus meum quod pro
vob tradet statim subdidit. Hoc fa
cite i mea omne oraco. vñ dicit. **F**m
mola deo sacrificiu laudis. **I**n sacri
ficiu eukaristie qd immolatur cu
laudibus.

Cal. Ille pfecto di
uini. **Cal.** gne offert hoc
sacrificium qui a terrenis vicij e
segregatus a moritur seculovt fi
at hostia acceptabilis christo

Jeronim. Hoc est sacri
ficiu a ceptabi
le hoc est holocaustum pingue vt
laudet deus ab homine quez cre
avit quem redemit cui a regnu cez
leste promittit. **L**a redde altissimo

que pro
tua **Nicolaus.** imfisti i
baptismo renunciano dyabolo a
omnibus eius operibus. a h° qn
tum ad omnes catholicos. **E**t que
promissisti in susceptione sacri ordi
nis. vel in professione religionis.
a hoc quantum ad clericos a reli
giosos. **V**el que promissisti in ordi
ne matrimonij a hoc quantum ad
coniugatos. **T**u ergo cuiuscunqz
status existis si non reddis quod
vuisi digne no accipis h° sacra
mentu

Calliodo. Post q
sacrificio placaretur. nunc oblatio
nis ipsius premiu pollicetur dices
Et mupea me. Hoc precepit
ne quis spem haberet in terreno so
lacio vbi caduca sunt vniuersa a
plus infirma solacia. a addit **L**in
die tribulationis. **Nicolaus**

us. is est temptationis. a
Leuam te. sicut dicit **A**postolus.
prima ad corinth. decimo. **F**idelis
deus qui non patietur vos tempta
ri ultra id quod potestis. sed faci
et cum temptatione auxiliu vt pos
sitis sustinere. **a honorificab me.**
id est magnum auxiliatorem me
pronuncies a sic eris michi causa
honoris. dando alijs exemplum:
vt me ho
nozent.

Calliodorus
Et quia superius dixerat dominus
Immola deo sacrificium laudis.
nunc prauos a laude sua excludit.
ne lingua eorum presumat deo
laudes canere. quibus turpis con
scientia poterat obuiare. vñ dicit

Peccatori autem dixit deus qre
Hugo tu enarras iusticias
meas. que sunt de p
mijs bonorum. a de penis maloz

Calliodorus. Hoc est
de illis
peccatoribus intelligendum. qui
corde indurati sunt. a a scelerum su
orum prauitate non desinunt. **C**e
terum conuersis a penitentibus
laudes non interdicit diuina demē
cia. **S**equitur. **L**et assumis. **I**ndi
gna presumptione. **L**estamentu
meum. **I**tam nouum qd vetus **L**p
os tuum. **H**oc interdicit pecca
tori ne per os sceleratum atqz blas
phemum sancta a veneranda ver
ba posse progredi videantur. **I**n
cipit enumeratio eorum quibus
dei verbum interdicit esse cogno
scitur. **V**nde dicit. **C**u vero odi
sti disciplinam. **O**dit disciplinam

qui ad correctiones iustas iniqua
presumptione remurmurat.

Jeronimus. La proiec
ti sermo es
meos retrorsu: quia que predica
bas in ecclesia non custodiebas in
vita.

Nicolaus. Deinde
particulari exprimit vicia patrum
dicens. Si videbas furem curre
bas cum eo: videlicet in furto eius
participando. vel exemplo illius
aliud furtum committendo. aut se
quendo concupiscentiam oculorum
tuorum. La cum adulteris portio
nem tuam ponebas. quando ei
in adulteris laudibus vel in conse
taneis voluptatibus es adiunctus.

Cassiodorus. Quia si quis da
do pecunias aut
consiliando: aut laudando ammi
nicula prebet adultero. quibus vo
ta sua perficiat. habere ibi sine
dubio dimoscitur portionem. Nam
si sui facultas suppetit et a malo non
reuocat excedentem. Ipse quoque p
ticeps probatur erroris. quia debe
mus hanc conscientiam caritati ut
neque nos neque alios perire patia
mur. hec littera ita debet accipi
ut in his peccatis prehabitis omnia
crimina vetuisse videatur.

Jeroni. Quibus cum tu pecca
tor commiscueras
portionem tuam quam cum deo et
angelis habere debueras pones
illam in inferno. **Cassiodorus**. de fur
to atque adulterio arguit peccato
res. nunc etiam de conscientie pra

itate et lingue dolositate ac iusta
iracundia. Os tuum id est co
itatio cordis tui abundauit ma
lia. Tunc enim malicia cordis
abundat quando in istius seculi dele
ationibus mens humana pro
ceditur et per diuersa genera pe
ccatorum iniqua voluntate grassa
ur. et lingua tua concinnabat do
los. id est componebat.

Jeronimus. Hoc multis
modis intel
ligi debet. nam qui falsum laudat
dolum facit. et qui contra filia maligna
prestitit: in eadem iniquitate ver
satur. Et qui male agendo bene lo
quitur: in hac prauitate deducitur.
Et quicquid postremo verum aut sim
plex non fuerit dolosis moribus
applicatur. Aptissime autem positum
est concinabat quia decipie nciunt
mos est sic falsa componere. ut in ali
quo lepore verborum audientium audi
bus blandiantur. sicut in. liij. ps
est dictum. Molliti sunt sermo eius
super oleum. et ipsi sunt iacula.

Hugo. Consequenter redargu
it patrem quod ipse
fratri falsum crimen dicens. Sed
cu studio nocendi aduersus fra
trem tuum lo
Nico. accusando i
iudicio vel calumniose ipsum ob
iurgando. La aduersus filium matris
tue et aduersus proximum tuum.

Cassi. qui est filius matris tue
vix ecclesie catholice. que
tibi per regnacionis patris sui caritate
iunctus est. ponebas scandalum
plendo ei occasione ruine ex verbis

*Concinabat. malle per
gale 99. h. d. p. 9/10 d.*

*fransal
132 r. m. d.*

tuus malis ~~Jeronimus~~.
a factis.

~~Dee~~ fecisti a tacui. Quia exami
nanda ea futuro iudicio reseruaui

~~Nicola~~ Deus enim mala
nostra non statim

punit sed frequenter differt sedm
ordinem sapientie sue. Et ite o vide

tur malis qd non debeat alias puni
re. Deo subditur. ~~Christimasti~~.

o tu lingue qd ero tibi similis. v
q non displiceant michi peccata

tua. eo q non statim punio ipsa.
sed expecto tempus debitum. Deo

subditur. ~~arguam te~~. salte in mor
te. ~~Jeronim~~ Vel in iudi

cio futuro :
cum in sinistra parte sedis mee fu

eris collocatus. ~~La~~ statuam. ~~stunc~~
peccata tua. ~~contra~~ faciem tuam.

~~Hugo~~ quia peccata tua te
accusabunt p remor

sum conscientie : quasi quedam p
sone stantes

contra te. ~~Calliodo~~.

Per hanc autem sententiam : futu
ri iudicii cognosimus qualitatez

quia omnis peccator ante se vide
bit stare quos se putabat obliui

omis beneficio pterisse. horror im
mensus formido inestimabilis il

la. homines videre per quos se no
runt ad eterna supplicia peruenire

Vnde ~~Jer.~~ ij. ait. Arguet te mali
tia tua. ~~Hugo~~ ppter quod p

pheta monet
penitentes vel peccatores vt couer

tantur dicens. ~~Intelligite~~ sed est
in corde reuoluit. ~~hec~~ videlicet su

pra dicta quid dñs reprobet qd

requirat. ~~La~~ obliuiscimi deunt.

~~Calliodo~~ qui contemni
tis iniqua pñi

ptione precepta ipsius. ~~ne~~ quan
do. ~~ne~~ aliquando ~~rapiat~~ sed est

rapi vos ~~Nicola~~ de pñi
permittat. ~~Nicola~~ vita

ad mortem vel ad iudicium. ~~La~~ no
fit qui eripiat. ~~quia~~ i inferno nul

la est re ~~Calliodo~~ qñ do
temptio. ~~minu~~

ad vindictam trahit. non est qui
liberare possit. ~~Ad~~ idum quippe cū

a ipse auctor criminū eterna cruci
atione damnetur. ~~Sacrificium~~

laudis honorificabit me. ~~non~~
quale scelerati canunt. sed quale

pura mens consuevit off erre. ~~Ip~~m
em sacrificium laudis honorat do

minū. quod puritate fidei : a actio
nū probitate fuerit imolatum.

~~Jeronimus~~ de omni bo
no qd sancti

faciunt deus honoratur. ~~Vnde~~ dic
sanctus paulus. quodcuqz facitis

in verbo aut in opere. omnia i glo
riam dei facite. vt sedm euangeliū

videant opera vestra bona a glori
ficent patrem vñm qui in celis est

~~August~~ Ab hoc sacrificio
excluduntur q ma

le viuūt : a bene dicunt. quia qui
male viuendo offendunt deum no

laudant. ~~Sequitur~~. ~~Let~~ illic iter. ~~Christi~~ iter

~~Jeronimus~~ per opera sã
ctoꝝ e. ~~Lim~~ q o ñdã illi salutare dei. ~~La~~

~~Hugo~~ manifestato me
ipsum illi : qui prece

pto dei patris saluaui mundum.

Etiam qd fuit p pñi

Castio Vel illic hoc est in sa-
crificio laudis est iter
hoc est beatissima psalmodia que
ducit ad dominum christum Glosa
Scita que ducit ad celi terreque ere-
atorem. Verum istud iter non pe-
ditibus sed sanctis mentibus ab-
latur. Quod si puro corde gradia-
mur nos ducit ad christum fitque
nobis illa scala Jacob. que ascen-
dentes perducit ad celos

Augustin⁹ In princip-
o huius ps
quantum nobis valeat sermo si
ad correctionem vite nostre: et ad
speranda premia eiusque penas me-
tuendas vnus quisque in se metiat.
et conscientiam suam ante oculos
eius sine dolo ponat. nec sibi blan-
diatur in tanto periculo. quoniam
ipse dominus deus noster nulli bla-
nditur. et si consolatur nos promit-
tendo bona sua et confirmando spes
nostram. male viventibus tamen
et contemnentibus verbum suum
omnino non parcat. Interrogat se
vnusquisque dum tempus est et ubi
sit videat. et aut perseueret in bo-
no aut mutetur a malo. Sic enim
dicit in hoc psalmo. non quicum-
que homo: aut non quicumque ange-
lus sed deus deorum dominus locutus est.

Collector In quo psal. hoc
ribili premoniti-
one nostris incutitur mentibus il-
la extremi iudicii dies metuenda
de qua sophonias propheta primo
dicit. Dies illa dies ire. dies tribu-
lationis et angustie. dies calamita-
tis et miserie. dies tenebrarum

et caliginis. dies nebulæ et turbis.
dies tute et clangoris. In qua vn-
uersorum actus durissima exami-
nabuntur discussione. Quapropter
preueniamus faciem nostri iudi-
cis. in compunctione cordis fletu
lacrimarum: prius quam ab hac vita
rapiamur ad iudicium. dum adhuc
nobis tempora restant penitendis
quatinus ab hac terrestri domo
nostra educi. placatum inuenia-
mus dominum: ac redemptorem
nostrum ihesum. cui cum patre et
spiritu sancto est honor et gloria
in secula seculorum Amen.

Psalmus .i.

Miserere mei Deus secundum

magnam misericordiam tuam.
Titulus. Psalmus dauid: cum
venit ad eum nathan propheta:
quando intrauit ad bethsabee.

Nicolaus Sciendum quod
hoc non fuit
immediate post adulterium quod
commisit dauid cum bethsabee.
sed quando post mortem vris da-
uid accepit ipsam in uxorem. tunc
venit nathan ad arguendum da-
uid de peccato adulterij: vt habe-
tur secundi regum duodecimo

Crisostomus super e-
undem
psalmum. nathan igitur propheta
veniens arguere dauid de peccato suo
non dixit o iniquus. o imunde. o adulter

o homicida. sed sententiam qua
sanaret vulnus peccati ad tempus
abscondit sub umbra parabole
dicens. Duo inquit viri erant in ci-
uitate vna. vnus diues et alius pauper
Diues habebat centum oues. pau-
per solam ouiculam. Diues paupe-
ri vicino abstulit solam suam ouic-
ulam. Iudicante igitur dauid. quod
diues qui hoc fecerat dignus esset
morte respondit Nathan. sic tu feci-
sti. qui cum multas vixores et concu-
binas haberes. vnam quam ha-
bebat viuas rapuisti. Dauid ergo
velocius rediens ad conscientiam
dixit. Deceui dominum. Statimque p-
phetia abiicit. Dominus transtu-
lit peccatum tuum. Non morieris
Nec dico ut audiant peccatores.
et qui in multis delictis sunt non
desperent. medicinam domini tan-
tum feliciter penitent. Attendant
quod bonitas et indulgentia clemen-
tissimi dei sine mora secuta est post
confessionem fidelissimi famuli eius.
Unde alter propheta. Dic tu prior
iniquitates tuas ut iustificeris

Cassiodorus latronis
inuitat repentina confessio. Petri
lacrimas subito gaudemus fuisse
respectas Blanditur nobis momen-
tanea humilitas publicani. Dauid
autem dum sua peccata prolixius
narrat detegere. debet exemplum
unde se generalitas possit absolue-
re. **Crisostomus**. Considerate
ergo diligentius siue iusti siue pec-
catores. vtriusque enim parti utilis est
iste psalmus. peccatori autem ne

semetipsum despiciat aut propter
magnitudinem peccatorum suorum dei
clementiam desperet. Iusto autem ne
in prosperitate aut aliqua pacis se-
curitate consistens per negligenti-
am aut desidiam obtorpescat. quoniam
enim de se possit confidere: quando
prophetam audiuerit in tantis pec-
catis lapsum. de quo ipse deus ta-
le protulerat testimonium. Inueni
dauid filium yesse virum secundum cor-
meum. Iste inquam vir qui testi-
as superauit: qui Goliath interfecit
et leonem suffocauit. qui versus
constrangulauit. ut habetur pri-
mi Regum. xvij. Qui in regali culmine
vitam monachi imitabatur. Dice-
batque. Non margaritis ornabo le-
ctum meum. sed lacrimis per sin-
gulas noctes lauabo stratum meum
In die procurabat palacium. et
nocte deo vacabat. ut si forte in die
aliquid contraxisset peccati. per no-
ctes lacrimis expiaret. et tanquam in
portu quietus degens familiaris
colloqueretur deo. Iste autem ta-
lis ac tantus vir: spiritus sancti
graciam habens in iuuenili etate
senior qui usque ad ethera celi per-
uenit. ut desuper mereretur lau-
dari post victoriam bellorum. post
sobrietatem post castitatem. post
modestiam: cum obtinuisset et re-
gnum gentesque subiugasset. et pauper
vniuersa teneret. tunc negligentior
et seignior factus est. ut addiscat
quantum bonum sit tribulatio: quod
tanquam virtutum omnium mater est
Interea dum haec securitas esset: conti-
git vti ambulans in meridie in

Whitby sand
by my

Whitby
vnde

lento
pau
p. l. m.

solario domus regie curioso oculo
videret mulierem ex aduerso se la
uantem et concupisceret eam. Erat
mulier pulchra valde. sed pulchritu
do non est in culpa. quia pulchritu
do est dei donum. Sed quid est spe
ciosa mulier. se pulchrum dealbatu
nisi fuerit sobria casta et pudica.
pulchritudo est sine hys virtutibus
parans precipitium. venenum in si
pientibus compositum. Decus ei
marcescit corporis infirmitate. et
pulchritudo egritudine tatescit. Ani
me autem pulchritudo immortalis
est et eterna. Videns itaq; dauid
mulierem militis speciosam sagit
ta libidinis tactus est corde per fe
nestras oculorum. Audiant curi
osi qui pulchritudines considerant
alienas in spectaculis theatralib;
et ad excusandas excusationes in
peccatis dicunt Spectamus quidem
sed nihil nocemur. Dauid tantus
ac talis lesus est et tu. te putas non
posse ledi. Ille lesus est qui tanta;
habebat spiritus gratiam. et tibi
quomodo potero credere sine vul
nere euasisse. et ille quidem non
vidit meretricem nisi de solario do
mus sue. Tu autem in theatro vbi
et locus condemnat animam sapie
tem. **U**bi enim non solum vides
res infaustas. sed etiam audis spur
ciloquia et ex ipso incessu meretri
cis habitusq; molliris vbi audi
tu et cantu dyabolico leduntur
aures. et vndiq; percutitur mens
tua. et cum tante sint corruptele
tantaq; precipicia quomodo possis
tibi credere qd a talibus testis vul

neratus non sis. Nunquid lapi
deus es aut ferreus es. et non arde
bis. pone lucernam in fenem si po
tes dicere. quoniam non exurit
fenem. quod autem fenem est
hoc est non. **Augusti.** Atten
stra natura. **Augusti.** Sed et
est ergo infirmitas carnis et recor
danda sunt verba apostoli dicen
tis. Non regnet peccatum in vobis
mortali corpore. Non dixit non sit.
sed non regnet. Inest peccatum cu
delectaris. regnat si consenseris.
sed respondes. fortiter me teneo.
nunquid tu fortior qd dauid.

Cassiodoro. peccata in re
bus letissimis
plus cauenda. Dauid in sauis p
secutione numerosas virtutes ex
eruit qui positus in regni securita
te deliquit. quo facto docemur fel
icitatem mundi istius non oportere
perquiri. quando magis in affli
ctione proficitur et in prosperitati
bus plerumq; peccatur. Dauid ita
q; exemplat peccatoris vel penite
ntium non excusans peccatum suu
sed ipsum publice confitens mise
ricordiaz domini humiliter implo
rat dicens

Miserere mei deus.]

Hugo. quia miser factus
sum per peccatum
quia vt habetur in prouerb. xiiij.
Miseros facit homines peccatus
et quia magna est miseria mea.
miserere mei. **scdm magnam mi
sericordi.] Jeronim?** est mi
am tua.] **1102**

miseri cordia dei hic i presenti hoc
est quia homo cum non esset: ex ni
chilo creauit illum deus vt esset. a
regit ac gubernat. Maior miseri
cordia est quando ipsum hominem
quem creauit a recreauit a in futu
ro remu **Calliodorus**
nerat.

Quis enarrare sufficiat quanta dei
sit misericordia vt mundi creatorē
de celo de posuerit a terreno corpore
induerit conditorē. eum qui i eter
nitate patri manet equalis. mor
talitate coequauerit a nobis. for
mam serui domino mundi impo
sit vt ipse panis esuriret. a fons vite
sifiret. virtus infirmaretur. omni
potens vita moreretur. **Rue** demiq
maior misericordia q̄ propter nos
creari creatorē. seruū dō minato
rem. vni redemptorem. humiliā
ri exaltatorē. occidi vniūficatorē.
Hec eāt illa magna misericordia
domini quā sand⁹ vir explicare n̄
poterat sed facile se per eam crede
bat absolui per quam humanū
genus iam tunc cognoscebat pos
se liberari. **Sequit̄** **Et** sedm mul
titudinem miserationum tuarū.]

Glosa deus misericors est
tor in esse **Nicola** Imploran
tu. **Nicola** dō misera
onum multitudinem ostendit sue
culpe multiplicatē dicens

Iero Confugio ad misericōdes
tuas a grauibus vulneri
bus ariacā remissionis ifundas vn
de subdit. **Calli**
tatem meā.] **Calli**.

Peccata tū ergo in omnibus delictis
suis pietatis multitudinem vt illa
mereretur euadere que diuersis te
poribus se meminere perpetrasse
Prudentissime autē delicti nullū
volebat remanere vestigiū quia
ille solus in libro vite cōscribitur
cuius omnia peccata delent **Chri**
sost. super eundem psalmum. **S**
dyabolus penitentis fiduciam in
tanta miserationum dñi multitu
dine fixam obscurare nitens. hu
iusmodi suggestiōibus eum pul
sat dicens. Omnes iuuentutem tu
am oēm vitam tuam p̄didisti. an
te eras in theatro cum amicis. in
chorea cum sodalibus. in lupana
ri cum meretricibus. Deinde rapu
isti. auaricie studuisti. periurasti
blasphemasti. Quid tibi iam spes
salutis est. peristi. fruerere ergo iaz
vt presētis vite voluptatibus. du
cito cor tuum i leticia. **Hec** dyabo
li verba sūt. ista inimici consilia.
Sed mea verba sunt contraria. si
lappus es poteris surgē. peristi po
teris saluari. fornicatus es si pote
ris te cōtinere. ad spectacula p̄ue
bas. sed poteris reuocare pedem.
vbi q̄ in vtraq̄ pte liberū habes
arbitrium. tantum vel parua inci
piat esse conuersio tua. paulūq̄
penitere. redi ad conscientia; tuā.
et funde lacrimas. cōsidera te met
ipsum. propone ante oculos tuos
iudicij diem. a paradisi delicias q̄
preparantur sanctis. **Peccasti** pe
nitere et confitere dum adhuc vi
uis et in ipso lectulo positus ecia
si dñi potest exanimans. penitere

no magister hinc
magister
et

etiam de hoc mundo exiens: ut de
hac compede libereris. non impe
ditur temporis angustia misericor
dia domini. Quomodo inquit et
qualiter mille criminibus obnox
ius non possum in nouissimo die pe
nitere. Potes et valde carissime.
In exitu tuo deum cogita. testame
tum relinque pauperibus. tu illic
vadis et opera tua maneat. No
lo mihi dicas. Unde nosse poteris si
qualemcumque veniam habeo ubi
misericordia dei imploratur. Que
stio non expetit. Misericordia
dei inestimabilis sine fine est que
comprehendi non potest superans
omnem sensum. Quid enim est pec
catum ad domini misericordiam.
Tela aranee que vento flante nus
quam comparat. Hec dico non ut ne
gligentes vos faciam. Quia si ut ad
fidem vos salutaris expectationis
abducam. Sequitur. **A**mplius.]
hugo id est multum. Transla
tio enim romana huius vs
quequaque id est a pena et culpa.
laua me ab iniquitate mea.] quaz
commisi in proximum. et a pecca
to meo munda me.] quod in me ipso
contraxi per voluptatem carnis
mee. **Jeronimus.** Achi
dicat. Tu potes mihi plus remittere quam
ego te intelligam rogare. Conse
quenter penitens inducit persuasi
onem ad impetrandam dictam re
missionem dicens. Quoniam in
iniquitatem meam ego cognosco.]
Calliodorus. Illi pro
bantur

cognoscere peccata sua qui ea vide
tur propria execratione damnare
Perfecta enim penitentia est futu
ra cauere. et preterita ligere.
Hugo. Et quia ex cognitione
iniquitatis mee puni
or. Idcirco peccatum meum con
tra me est semper.] in conscientia
remor
dente. **Calliodorus.**
Iuste ergo petebat absolui qui iam
hinc formam illam visus est sibi fe
cisse futuri iudicii. Hic ergo qua
si iam in futuro iudicio constitutus
delictorum suorum aspectus tere
rimos per **Christolomus.**
Si ergo tu memor sis peccati tui:
deus non erit memor. Unde ipse ait
Ego sum inquit dominus qui deleo
iniquitates tuas. Tu vero memor
esto earum. Ut quid ego memor
sum. et ut gratior inquit sit miseri
cordia mea. et sentias et cognoscas
quid tibi concesserim. Sancti enim
virtutes suas non meminerunt:
sed peccatorum suorum memori
am in publicum reuocabant. Tu
ergo bonum si quod operaris abs
conde et peccatum tuum confitere
quia peccare non erubuisisti: nec eru
bescas confiteri. habeto codicem con
scientiam tuam. et scribe peccata
quotidiana. Et quia per diem te
occupat iniunctum tibi negotium:
confabulatio amicorum: domesti
corum necessitas filiorum cura: et
uxoris sollicitudo et malicie timor
et mille cause circumdegerunt te. Id
circo cum in lectulum tuum vine

ris vt sopori membra concedas a
nemo tibi molestus est. nemo te
pulsat: ante q̄m veniat tibi somn⁹

Aperi codicem conscientiam tuam
remisere peccata tua. **S**i quid in
verbo in facto in cogitatione pecca
sti. **H**oc enim dicit in quarto psal
mo. **R**ue dicitis in cordib⁹ vestris
et in cubilib⁹ vestris compungi
mini. **D**icite anime tue in corde tuo

Vbi et quomodo o anima expen
dimus diem. **R**uid boni fecimus
aut quid mali operati sumus. **S**i
quid boni fecisti: gratias age deo.

Si vero quid mali: de cetero non fa
cias. et remisere peccatorum tu
orum. effunde lacrimas et poteris
in lectulo tuo ea delere. **P**ropone ti
bi timorem gehenne. iudici⁹ ter
ribile facio tibi metipsi. et prepa
ra ad confessionem cogitatum tu
um vt nō in futuro die peccata tua
reorientur. **S**i sic contra te pecca
tum tuum est semper: certe veniaz

consequere

Nicolaus **T**ibi so
li peccavi. **S**cilicet tanq̄ iudici a pu
nire potenti. **P**eccauerat enim con
tra **V**riam occasione adulteri⁹ et
homicidij: tamen quia erat rex nō
habeat iudicem superiorem qui
posset eum punire nisi deum. **V**nde
beatus **J**heronimus in libro de summo
bono ait. **F**acta subditorum iudi
cantur a nobis. nostra autem de⁹
iudij

Hugo **L**et malū] com
missum in proxi
mum **C**oram te feci. **I**d est te pre
sente a vidente qui vbiq̄ es et om
nia nosti. **C**assiodorus. **A**rgu

it igitur clementiam suam qui nō
expauit tanto iudice presente pec
ca

Hugo **E**t quomaz coram te
peccavi: oro vt mun
des me **V**t iustificeris. **I**d est vt iu
stus et verax inueniaris **I**n sermo
nibus tuis] quibus promisisti ve
niam peccatoribus penitentibus

dicens **E**zechielis. xvij. **R**uacinq̄
hora inze muerit peccator omniū
iniquitatum eius non recordabor
amplius **L**et vmeas. **I**d est superes
omnes alios in iustitia **L** cum iudi
caris. **I**d est cum mihi a alijs in iu
dicio compararis **V**nde **J**ob. xxv.

Nunquid iustificari potest homo
comparatus deo. **V**el penitens cō
fiteatur christo homini peccatorū su
um dicens **L** tibi soli peccavi. **Q**ui
solut sine peccato es **J**heronimo tu so
lus vere potes arguere a punire
pecca

Glof **I**lle est iustus
reprehensor qui
non habet in se quod reprehenda
tur. **L** et malum coram te feci. **Q**ue
n ullum lateat

Jeronimus
L vt iustificeris in sermonibus tu
is. **J**ustificatus es domine **J**esu in
sermonibus tuis ductus pro popu
li peccatis ad mortē non est inuen
tus dolus in ore tuo **L** et vmeas tuis
iudicaris. **V**iaisti iudicatus tuis in
te nihil dignum morte princeps te
nebrarum inuenit **V**icit christus
dyabolum. vicit et mortem. **V**nde

Osee iz. dicit **E**ro mors tua o mors
Consequenter penitens allegat
peccatum suum remissibile ex hu
mana fragilitate dicens. **L** **C**ce

Cce

Cce

Cce

Cce

Cce

Oru fca
pno

enī in iniquitatib⁹ conceptus sū.]

Nicolaus. quia homo ab Adam per carnalem generationem in unione anime ad corpus contrahit originale peccatum quod est ad peccata actualia inclinatum ratione somitis remanentis. etiam in illis qui mundati sunt ab originali peccato in quantum est culpa. **Thomas** in compendio. Nam culpa originalis peccati in baptismo quantum ad reatum damnationis purgata adhuc remanet fomes a proinitas peccandi quantum ad fomitem cupiditatis cum qua nos oportet pugnare. **Collector.**

Vnde Apostolus ad Romanos vij ait. Scio quia non habitat in me hoc est in carne mea. bonum. Et infra. Video aliam legem id est naturam pronam ad peccatum. in membris meis repugnantem legi id est rationi meae. **Gregorius.**

xi. moralium. Hinc est quod homo plerumque temptatur nolens: et immunda quedam in mente patitur quibus ex iudicio rationis reluctetur. quia conceptus de immundicia ad mundiciam tendit. hoc conatur vincere quod est. Quisquis autem occulte temptationis motus atque immundiciam cogitationis euerit: nequaquam sibi ad suam mundiciam tribuat. quia de immundo conceptus semine: mundum nullus facere potest nisi qui mundus per seipsum solus est. **Dugo** Et licet non sit

nisi unum originale peccatum. tamen dicit in iniquitatibus conceptus sum. vel propter pluralitatem sequela scilicet miserie vel pene. Vel propter pluralitatem nominum originalis peccati. habet enim xv. nomina ut colligi potest in glossa ab Romanos quarto et quinto capitulo. Et in peccatis meis concepit me mater mea. id est in concupiscentiis libidinis. que peccatum esset. nisi per bonum coniugii excusaretur. **Augustinus.**

Nemo nascitur nisi trahens penam mortis a meritum pene id est peccatum originale ex adam. dicitur in alio loco propheta. Nemo mundus in conspectu tuo: nec infans unius diei super terram. Non igitur in iniquitate concipiuntur homines et in peccatis a matribus aluntur quia peccatum est in concubibus. sed quia illud quod fit: utique fit de carne penali. Pena enim carnis mors est. **Vnde** Apostolus ait. Corpus quidem mortuum est propter peccatum. Opus hoc castum in coniuge non habet culpam. sed origo peccati trahit secum debitam penam. Erat enim dominus mortalis sed non de peccato suscipit penam nostram. sed soluit culpam nostram. Merito ergo in Adam omnes moriuntur. in christo autem omnes vivificabuntur. **Calliodorus.** Sicut enim in predicto versu commune delictum approbavit. quia nemo a peccatis rediretur ex

Sanctus spiritus
tus sic iterum per suam confessio-
nem sibi supplicat subueniri quom-
am in confitendo peccatum verita-
tem asserit. **HUGO** Cce enim
dicens **hugo** veritatem di-
lexisti. lib est in confitente. seipsum
accusante. quia si ipse accusat: tu ex-
cusas. ignoscis confitenti seipsum
tamen pu **Callis** Non enim
nient. **Callis** delectatur
deus penis nostris sed confessione
querit erroris sicut scriptum est No-
lo mortem peccatoris sed magis ut
conuertatur et viuat. **Incerta** et oc-
culto sapientie tue manifestasti mi-
hi. **August** **Rue** incerta et q
oculta sunt. q
videlicet deus ignoscit talibus ma-
gnis peccatoribus: nihil tamen incer-
tum tamq occultum. **Ad hoc** incer-
tum nimium penitentiam egerunt
Postq enim **Jonas** propheta sen-
tentiauerat dicens **Abhuc** quadra-
ginta dies et nimium subuertet. **Ipi**
nimium predicauerunt ieiunium et
restiti sunt sacris atq penitentiaz
agentes dixerunt. **Ruis** sat si con-
uertatur et ignoscat deus et reuer-
tat a furore ire sue et non peribim?
Incertum erat cui dicitur. quis no-
uit. de incerto penitentiam egerunt
certam misericordiam meruerunt
Hoc incertum et occultum patefecit
deus seruo tuo **Dauid** quia cui
ipse **Nathan** propheta ipse argu-
enti respondisset **Peccauit**. statim au-
diuit a propheta id est a spiritu dei q
erat in propheta. **Dimissum** est tibi
peccatum. **Nicola** Vnde da-
uim. **Nicola** uis conse-

quenter cum fiducia petit gratie
restitutionem. **Et primo** petit gra-
tiam iustificantem dicens. **Asper-**
ges me domine. lib est aspergas.
Hebrei non habent optatum mo-
dum sed pro eorum futuro in-
dicatum. **Lyso** et mundator. **Lo-**
quitur de mundatione spirituali p-
modum emundationis corporalis
quia emundatio leprosi et contami-
nati ex tactu morticini fiebat cui
lyso ut haberetur in leuitico. Et in
hoc confitetur **Dauid** se incurrisse
lepram et mortem spirituales. **La-**
uabis me. et laues me aqua gra-
tie tue. de qua dicitur **Ezechielis**
xxxv. Effundam super vos aqua;
mundam et mundabimini ab om-
nibus iniquamentis vestris. **Let**
super niuem dealbabo. quia deal-
batio spiritualis maior est corpora-
li et melior quanto spiritualia cor-
poralibus. **HUGO** Aliter. **Lyso**
preferunt. **HUGO** est herba par-
uissima petris locis radicitus ad-
herens. tumore pulmonis sanas
unde signat humilitatem que in chri-
sto petra radicitus. et tumore su-
perbie sanat. **Dicit** g. **Asperges**
me domine lyso. lib est penitentia
humilis et mundator. a peccatis
per contritionem. **La uabis me.** in
fonte lacrimarum per confessionem
Let super niuem dealbabo. per sa-
tisfactionem. **Et tene** dicit super ni-
uem dealbabo. quia candor iusti-
ficate anime omnem superat can-
dorem visibilis creature. **Auditu**
meo dabis gaudium. **Cum**
a leticiam. **Jeron** iacens
p. 110.

*Lyso - p. 110
mundans gaudium p. 110*

*Lyso pulcherrimum
p. 110*

*Lyso - p. 110
mundans gaudium p. 110
Lyso - p. 110
Lyso - p. 110*

in infirmitate peccati audire meru-
ero. homo: dimissa sunt tibi pecca-
ta tua **Cassi.** Gaudium pertinet

ad absolucem. leticia ad perpetua premia possiden-
da. Hoc est autem audire gaudium
a leticia: quod promittit absolu-
tis. Venite benedicti patris mei p-
cipite regnum quod vobis paratum
est ab origine mundi. Et audita hac
voce **Exultabunt ossa humiliata**]
id est virtutes que fuerant prius
peccatis humiliatae **Exultabunt**
ossa hu-

Nico id est tanta erit
humiliata **Nico** exultatio in me-
te mea quae redundabit ad corpus
meum in terra humiliatum. quae ex
penitentia David iacuit in terram
habes. ij. Regum. xij. **Huerit faciem**
tuam a peccatis meis.] vt non spi-
cias amplius ea ad puniendum.

Let omnes iniquitates meas dele-
] sicut delent **Cassi.** quia omne
scriptura

Cassi. peccatum
nostrum quasi quibusdam tabulis
scribitur cum in diuina noticia con-
tinetur. Salutarium autem compendio
quod quid accusari poterat remitti si-
bi subynare **Nico.** Et quia
omnia postulabat **Nico.** hoc non
potest fieri sine gratia iustificante

Ideo repetit petitionem suam iam
positam de iustificatione per gratiam
dicens. **Oratio.** mundum crea in me
deus. Et dicit crea quia gratia iustifi-
cans a deo in a-

Hu. Petit natu-
ralium est i-
tutionem quae per peccatum vulneratus fu-
it in naturalibus. a spoliatus in gra-
tuitis unde consequenter petit est i-

tutionem gratia **Nicol.** Let spi-
ritus dicens **Nicol.** ritus re-
ctum. id est recte tendentem in deum
] in noua in visceribus meis.] hoc est
in corde meo quod sit per gratie resti-
tutio **Aug.** quando se homo

nem. **Aug.** pro num facit ad
terrenas concupiscencias: incurua-
tur cor quodammodo. cum autem
erigit ad superna: rectum fit cor eius vt
bonus fit **Hu.** De reificatio
illi deus **Hu.** ne spiritus dicit

Aug. Spiritus rectus est qui fit
vt anima in veritate quae ten-
da deuiare atque errare non possit.
vnde in ymno spiritus sancti dicitur
Ductore sic te prouo vitemus omne
noxium **De** proicias me a facie
tua **Cassi.** Projicitur a facie qui

Cassi. curari dicitur. **Sci-**
ebat enim ab illius facie sanitate
mentis a lumen sapientie venit.
a credebatur se inimico tradi si a vul-
tu domini iudicaretur expelli] a spi-
ritum san-

Hu. id est spiri-
tum tuum.] **Hu.** tu; prophete
vel donum; spiritus sancti quo pe-
ccatum meum cognosco: confiteor:
peniteo.] ne auferas a me.] per hoc
petit pseuerantiam: a presentia;
spiritus sancti continuam. **Rede**
michi.] **Aug.** Leticiam saluta-

Aug. ritus tui.] vtique
sti tui quam peccando amiseram.
Debraica littera habet leticia; Je-
su tui. Quis enim sine illo sanari po-
tuit. quia et antequam de Maria na-
sceretur in principio erat verbum
Et ita sanctis patribus dispensatio
suscepte carnis futura credebatur

p. mag. aut. egr. o. pol. l. m.

sicut a nobis facta creditur. tempo-
rariata sunt: **HUGO** Let spiri-
non fides.

HUGO tu princi-
pali. lib est gratia spiritus sancti L
confirma me. vt de cetero in pecca-
tum non cadam. Et cum ignoueis
mibi peccata atq; gratia tua fuero
confirmatus: non ero exinde ingra-
tus. quia **O** cebo iniquos vias

tu **Dico** quasi dicat. si mihi
as. penitenti gratia; tu
am restitueris: homines iniqui ex
penitentia mea edocti penitebunt et
sequentur. vias tuas lib est man-
data tua. Let impij ad te conuertere

tur. per penitentiam **Jeroni** vt dediman-
tentiam **Jeroni** tes a vijs
peauis agentes penitentiam mise-
ricordiaz consequantur sicut ego
a te misericordiam consecutus sum.
Iniquitas exercetur contra proxi-
mum

aug Impietas dicitur a
postatae a deo videli-
cet vnus deum non coluisse: a que
colebat dimisisse. **A**ch dicat. **I**ta
plenus es adipe misericordie vt a te
conuersis non solum quibuslibet
peccatoribus sed etiam impijs no-
sit despe

hugo Et qa pessima
randum **hugo** seruitus est sb
di peccatis. et pcpue peccatis car-
nalibus que magis notabilia sunt
in predicatione **I**deo precatur di-
ens **L**ibera me de sanguinibus
lib est de peccatis carnalibus

aug Ad ipsa peccata respici-
ens **A**postolus querem-
unt de corruptioe carnis et sangui-
nis ait **C**aro et sanguis regnum dei
non possidebunt. **A**tendens ergo

multas iniquitates suas et eas re-
tribuens corruptioni carnis et san-
guinis **L**ibera inquit me de sangui-
nibus. **O**mnes nouimus latine no-
dici sanguines nec sanguina. tam-
quia grecus posuit in plurali nume-
ro. eo qd hoc inuenit in prima lin-
gua hebraica. **I**deo maluit potius
interpret minus latine aliquid di-
ce

Cass qd in veritate posita dis-
re **Cass**. crepare. **N**am si diceret
a sanguine: vnus forsitan peccatu
videretur ostendere. sed cum plura-
lem numerum ponit: multa esse si-
ne dubio confitetur. **D**eus deus sa-
lutis mee. **I**fige dominum saluato-
rem per quem pie credentibus da-
tur salus **A**ddidit etiam **L** et exulta-
bit lib est cum exultatione lauda-
bit **L**ingua mea iusticiam tuam. **I**d
est si me liberaueris de peccatis
meis tunc lingua mea iuste lauda-
bit te ppter illud quod in preterito
psalmo dictum est. **P**eccatori au-
tem dixit deus. quare tu enarras iu-
sticias meas. **A**bsolutus enim re-
cte potuit loqui vnde peccator; di-
uina lex suspendit. **I**llud preterea
videtur afferre nonnullis aliquaz
qonem. **Q**uare post absolutionez
delicti dixerit. **L**audabo iusticiam
tuam: et non magis quod aptum
erat posuit pietatem vel misericor-
diam tuam. **S**ed si causam profun-
da ratione consideres iusticie diui-
ne fuit vt audiret se clamante. par-
ceret supplicanti. susciperet confite-
tem

HUGO Misericordie enim
dei est qd dominus
primo infundit gratiam peniten-
s. iij.

Handwritten marginal note:
p. 100. l. 10. v. 10. 10. 10.

tie. **I**usticie autem est qd parat ia penitenti co qd promisit. a hanc dicit se velle exultado laudare. **Domine** labia mea aperies. v apias dando mibi gratiam.

Nicolaus brei enim non habent optatum modum. sed pro eo vtuntur futuro iudicatuui vt dictum est supra. et os meum. quod clausum erat p peccatum. **Aug** laudem nunciabit. **Hugo** tuam. q curatus sum. qua peccans non derelictus sum. qua vt securus esse mundamunda

Nicolaus Petitus sum. et ergo restitutionem gratie quia illi soli qui sunt i gratia possunt debite coram deo os aperire ad ipsuz laudandum. quia non est speciosa laus in ore peccatoris.

Hug Idcirco enim ecclesiasti. xv. **Hug** laudes tibi offeraz. quia non vis amodo sacrificiu pcedu. vnde subdit. **Quoniam** si voluisses sacrificium. pcedum. deditsem. id est obtulisset hinc eo tempore p expiatione peccati dabatur. Sed ego videns i spiritu tempus in quo ista cessabunt: scio qd non vis amodo ex illo tempore sacrificium pcedum. vnde subditur. **Lytiq** holocaustis non te letaberis.

Alia littera habet holocaustu non tibi placet. quia si peccat homo non ideo est bos pumenbus sed homo. Et quia immissio peccati acquiritur ex contritione sufficienti. Ideo subditur. **Sacrificiu** acceptum deo. est. **Spiritus** contritus. id est cum corpore tri-

no pmo
pmpo m
pmpo

no pmo
pmpo m
pmpo

bulatus a vexatus per penitentia. vt spiritus dolore: et corpus labore affici

Callio Ex hoc enim sanantur. **Callio** . crificio non sanguis egreditur: sed lacrimaru fluentia decurrunt. Sequitur etiam huic sententia indubitata promissio cum dicitur. **Cor contritum et humiliatum deus non despicies.**

Contritum dicit penitentie laboribus vehementer afflictum. **Humi**liatum vero scilicet vt quod ante fuerat elatione superbum fieret pia confessione deuotum. **Jeronimus**

Multi enim habent cor contritum sed non habent humiliatu. quia plangunt quod fecerunt. et postea ad ipsum reuerti desiderant quod antea fecerunt: et de preteritis nolunt penitere. **Calliodorus**.

Perquirenduz sane videtur qd frequenter in diuinis scripturis promittentia cor ponatur. Dicit enim in euangelio De corde exeunt cogitationes male. Et Petrus apostolus symoni ait Cor enim tuum non est rectum coram deo. **Isaias** et testatur. Induratum est cor populi huius. Et in quarto psalmo. **U** quo graui corde. **Hic** quoq; superius dixit Cor mundum crea in me deus. vt cunctis indubitante appereat ibi esse cogitationum nostrarum fontem vnde bonum malumq; venire tractatum est. **Con**sequenter supplicat vt quoniam synagoga posita si lege peccauit: p gratiam christi succedat syon hoc

et ecclesia catolice
Nicolaus
voluntaria iudic
militudo dicit
ad syon. **Hug**
debet que deum
dem et ipem. **Pa**
inreparatu. **Lu**
in ierusalem. **Is**
de **Jerom**
sic **Jerom**
ecclesia pnti in co
Glossa et cum
ecclesia. **Jerom**
ecclesia. **Jerom**
cum in **Jerom**
fuit. **Jerom**
peccatoris. **Lab**
dationem. et holo
les le mpo. **Hug**
creatur. **Hug**
vnde in holocaustis
gusta somptuos ely
dum male. **Callio**
quoniam. **Callio**
oblatione. **Callio**
ad holas peccate de
erant post abundant
dicit signas. **Jerom**
mirum vnde dicitur.
penitentiam mortuan
bantur. **Jerom**
malice animas t
curato ad amena
y ptema. **Jerom**
Jerom quando ce
ciertie domini passi
Jeronimus

est ecclesia catholica firmetur di
cens **Nicola** **B**enigne fac

domine in bona
voluntate tua. **id** est sed in dulcorē

miseri cordie. **Hugo** id est ec

tholice que deum speculatur per fi

dem et spem. Nam syon speculacō

interpretatur. **Lyt** edificentur mu

ri ierusalem. **id** est sacramenta ec

clesie que sunt muniti

ones fidei quam i

ecclesia positi in te collocamus.

Et cum tu domine mi

sericors construxeris

ecclesiam. tunc acceptabis sacrifici

um in **id** est confes

sione. **Jeroni** sionez ex ore

peccatoris. **Oblationes** id est lau

dationes. **et holocausta** quia fide

les se totos. **Hugo** tos offe

runt deo in holocaustum qui abne

gantes semetipsos christum nu

dum nudis se. **Calliodor**.

Oblationes igitur et olocausta iā

ad fideles pertinent christianos q̄

erant post aduentum domini cre

ditū signēs immolāda corda ho

minum viuentium: non membra

peaidum mortuarum. **illa** redige

bantur potius in fauillis: ista tem

poraliē animas tribulationib⁹

eruentū ad amena paradisi gau

dia eterna perducunt. **Sequitur**

Vne quando ecclesia catholi

ca fuerit domini passione constru

ta. **Jeronimus** **Limpo**

nes hū

per altare tuum. **quod** est fides. qz

quicquid offeris: per fidem offer

re debes. **vitulos** laudis vel cogi

tationis. **Vnde** Osee ultimo. **Rede**

mus vitulos labiorum nostrorum;

Augusti. **Vel** vitulos id ē

innocentiaz noue

vi. **Calliod**. **Illos** enim vitu

los detemas ab

uertere qui animas suas in hostia

suauitatis sacris altaribus obtule

runt. **Hugo**. **Ad** litteram

enim muri **Ie**

rusalem plures edificati sunt atz

destructi. **Vnde** sciendum qz pri

mo edificati fuerunt per **Salomo**

nem qui clausit Ierusalem triplici

muro vt habetur tercij Reguz ter

tio. **Dos** at̄ destruxit **Joas** vt habe

tur. ij. pali. xxv. **Secundo** edificati

sunt per **Oziam** vt habet. iij. Re.

xxv. et postea destructi p̄ **Nabuzar**

dan. sicut habetur in fine Re. **Ter**

tio reedificati sunt per **Reemiam**

et destructi sunt postea ab **Anthi**

ochu rege syrie sic habet. i. macha

beorum p̄mo. **Quarto** Judas ma

chabeus reedificauit eos vt habet

primi mach. tertio. **Quinto** reedifi

cauerūt eos reges **Iudee** alienigene

quos postea **Adrianus** equestris

penitus **Calliodorus**

Dulcissim⁹ nimis emanauit psal

mus iste de amaro compunctōnis

fonte descendens. **Sed** quid lacri

marum israeliticuz populū tunc

profudisse credamus: vbi tanta

afflictione plangebatur princeps &

Ruis enim illo flente non fleret.

Handwritten note in the right margin.

Handwritten note in the right margin.

Handwritten note in the right margin.

Handwritten note in the right margin.

Handwritten note in the right margin.

Handwritten note in the right margin.

Quis illo dolente non gement. qm
do proiedo byademate rex cinere;
gestabat in capite: canus cinere
non etate. Noluic enim se videri fo
rinsecus ornatum: qui se intus no
uerat esse fedissimum. Hinc est q
dum in hoc libro septez psalmi pe
nitentium esse doceantur: ecclesia
eum vsu receptum est: vt quoties
peccatorum venia petitur: per istu
magis domino supplicetur. Nec im
merito quoniam in nullo psalmo
rum qui penitentibus maxime ne
cessarius est tanta virtutis humili
tas inuenitur vt rex potens et i p
phetali culmine constitutus tanq
extremus hominum sua festinaue
rat peccata deflere. Deinde quia
post absolutionis promissionem
tanta se constrinxit necessitate la
crimarum quasi ei minime fuisset
ignotum. Non enim hic vt in cete
ris penitentialibus psalmis aliqd
difficile dicitur quale est illud qd
in sexto psalmo dicitur. Lauato p
singulas noctes a c. Nec illud qd
i xxxi. psalmo dicitur. Grauata est
super me manus tua: conuersus
sum in erumna mea dum configit
spina. Non illud. quod in xxxvii.
psalmo ait. Computruerunt a cor
rupte sunt cyeatrices mee a facie i
spicientie mee. Nec illud qd in cen
tesimo primo psalmo dicitur. quia
cinerem tanqm panem manduca
bam et poculum meum aq fletu
miscbam. Non illud quod in cen
tesimo uicesimo nono psalmo dicit
De profundis clamauit ad te domi
ne. Sed Dauid rex a propheta cor

reptus et peccati sui agnitione per
teratus: petit a dementissimo iu
dice vt per misericordiam ipsius
ablutus sordibus omniu; pecca
torum ed datur omnino mundissi
mus. Quoniam vero propheta da
uid preuidebat sequentes populos
per istum psalmum copiosissime
penitentie remedia petituros me
rito sancta mater eccia elegit huc
psalmum frequenti meditatione
a fidelibus in orationibus suis ite
rari. Huius autem psalmi nume
rus non vacat a misterio. pertinet
enim ad annum iubileu; qui apd
hebreos contractus veteres obliga
tionesq; soluebat. quem in leuiti
co dominus annum remissionis v
niuersos habitatores terre vocat
precepit. Sic et psalmus iste calu
lo quin quageno constitutus si cor
de puro dicatur delicta dissoluit. ti
rographum nostre obligationis
euacuat. et nos a debitis peccatoꝝ
tanq; remissionis annus prestare
domino reddidit. **Jeronim⁹**
Nos igitur domine Iesu christe fa
muli tui supplices deprecamur vt
pietatis consilio magnis facino
rib; nostris immensam misericor
diam largiaris. atq; per contritio
nem cordis humiliati mactando vi
cia: iugulando delicta: dignum ti
bi a acceptabile de nob; preparaes
holocaustum. Qui cum patre a spi
ritu sancto viuus et regnas deus p
omnia secula seculorum Amen

709 abm. 709

Psalmus. li

Quid gloriaris in malicia qui potens es iniquitate.

Titulus In fine. Intellectus David cum venit doech ydumeus et annunciauit Sauli et dixit ei. venit David in domum abimelech. De hac annuntiatione habetur Re. xxij. quod cum saul turbatus de hoc quod David euasisset manus eius conquiret de seruis suis tanquam fautoribus David. Ne doech dixit Sauli quod viderat deum in domo abimelech sacerdotis. et quod dederat ei panes et gladium golie. adiungens falsum sicut modus est de traditoribus. quod abimelech consuevit per deum. propter quod saul iratus iussit sacerdotes vixores et paruulos eorum interficere et ciuitatem eorum destrui. Cuius iussionis doech cum suis satellitibus fuit executor et ibidem Jeronimus Per saul mors in legit Jeronimus intelligit. per deum vita. Quid est quod saul persequitur deum. nisi quod ab initio seculi spiritus mors persequitur vitam nostram. quod quia ista peccata amant persequuntur sanctam ecclesiam et illos qui celestia diuina. **Aug.** Agitur enim in duobus generibus hominum. unum laborantium: alterum in eis quos laborantium unum de terra: aliud de celo cogitantium unum Genus vero bonorum aut prophetarum

alloquitur genus malorum dicens. **Q**uid gloriaris in malicia. Quasi dicat. hec est pessima gloria quia propria est eorum qui peccant ex certa malicia. de quibus dicitur puer bitorum. **L**etantur cum malefecerint et exultant in rebus pessimis. **L**qui potens es iniquitate. **L**ib est ad quid gloriaris quod potes opprimere innocentem et proximum. **P**rimo igitur arguit ipsius de mala voluntate. secundo de mala potestate. tertio de obstinatione in malum. cum subium. **Aug.** Nota die. id est est toto tempore sine lassitudine: sine interuallo: sine pausatione. **I**n iusticiam cogitauit lingua mea. **Aug.** Lingue non solum sed cordis. vnde in coniunctione istorum scilicet cogitauit lingua notatur quod cito cogitat. tam cito loquitur sicut dicitur ecclesia. xxi. In ore factorum cor illorum. **T**ranslatio hebraica habet. **I**n iusticiam cogitauit lingua. et hanc lingue cogitationem perduxit ad actum. quia. **S**icut nouacula acuta fecisti dolos. **E**cce quid faciunt sanctis mali. **J**eronimus **N**ouacula persecutores intelliguntur. **S**icut ergo nouacula quasi insensibiliter tollit capillum: **S**ic persecutores dolose auferunt sanctis bona temporalia superflua. **P**er capillum enim superfluitas diuini cuius in te. **Aug.** Illi enim qui ligantur adhaerent cor de deo. sic habent ista terrena tanquam

ad malum
q potens op malum

ore factorum
cor illorum

Novacula
tollit capillum

Aug.
Ipsi enim qui

p. 174. f. 1. r. l. 1. b. e. y. m. e. n. d.

in p. 174. f. 1. r. l. 1. b. e. y. m. e. n. d.

in p. 174. f. 1. r. l. 1. b. e. y. m. e. n. d.

capillos quia contemunt omnia
 presentia bona. insuper a istam vi
 tam **Hugo** Et quia persecu
 tores honoru ex
 ultant in rebus pessimis. Ideo sub
 iungit **D**ilexisti malitiam. non
 deserit malum qui ipsum diligit. L
 sup benignitate. **E**cce peccm in spi
 ritum sanctum. **V**nde apostolus ad
 galath. v. Fructus autem spiritus
 benignitas. **I**mpunitatem. videlicet
 inique loqui indiscrete et dolose. L
 magis q̄ loqui **Cassiodo**
 equitatem. **P**lerunq; homines qui peccata fa
 ciunt ipsi per decorem compositae lo
 cutionis: se abscondunt: nolunt i
 se deprehendi que norunt genera
 liter ab omnibus dampnari. **D**ilexisti omnia v̄ba precipitatiois. **H**
hugo Verba precipitatiois di
 cuntur v̄ba adulationis
Vnde **Psalm.** ix. Erunt qui beatificat
 populum istum a qui beatificant precipitati
Idem. Verba precipitatiois
 sunt v̄ba detractionis. vnde tras
 latio hebraica habet **D**ilexisti oia
 v̄ba ad deuorandum. Detractores
 dicunt suis v̄bis fraudulenter de
 uorare bonos vnde in alio ps̄ dicit
Qui deuorat plebem meam sicut escam
 panis. a hoc facit **L**ingua dolosa.
Aug⁹ **M**inistra fallacie e lin
 gua dolosa. aliud cor
 de cogitantium: aliud ore pronuncian
 tium. sed in his subuersio. **P**ro
 pterea deus destruet te in finem. **I**
 si modo videris stare et florere tan
 q̄ fenam in agro destruet te deus:
 q̄ dicit **I**te maledicti in igne eter

num. Et quis fixeris in amore mu
 di radicem **hugo** Tamen de
 cordis **u**s **Leuellet**
 te. **D**e felicitate temporalis in qua con
 fidebas. **E**t emigrabit te. **I**dem emi
 grare faciet te. **D**e tabernaculo tuo
 id est ab hac vita animam a corpo
 re auferendo. **E**t radicem tuam. id
 malam voluntatem tuam: ex qua p
 cessit malicia tua euellet. **D**e terra
 v̄uenti **Cassi.** **P**lena ingens
 um. **D**amnatio de societate sanctorum
 euellit in perpetuis ignibus man
 ticipa **D**em de ponit vtili
 ri **Rico.** **T**atis consequentia.
 quia iustividentes punitionem in
 iquorum ex hoc firmantur magis
 in bono a contemunt prosperitate
 malorum. v̄n dicit **U**idebunt iu
 sti. **I**ntelligendo nunc damna cor
 malorum. **L**a timebunt. **I**magis of
 fendere deum q̄ ante. **E**t super eum
 ridebunt. **C**ontemnentis eius pro
 speritatem. **A**ug⁹ **I**ntelliga
 mus a dis
 cernamus duo ista tempora satis
 vtiliter timenda ridendi. **Q**uid
 enim fumus in hoc seculo nodum
 est ridendum ne postea ploremus
Iusti at qui viuunt modo ex fide
 intelligunt q̄ damnandi sunt ma
 li. propterea timent et sibi. **Q**uid eni
 fut hodie sciunt. q̄d futuri sunt cras
 nesciunt. **Q**uia ergo nunc ad malo
 rum imitatione labi possunt. hinc
 habent formidinem. **Q**uando autē
 ridebunt. **C**uz venerit dies noster
 id est manifestatio christi ad iudi
 cium tunc iusti ridebunt super dam

in p. 174. f. 1. r. l. 1. b. e. y. m. e. n. d.

natione ma
lorum.
vi-moralium Illic non habent co
passionem quia damnatis tunc p
desse non possunt.

Gregorius
Augustinus.

Tu corripere reatum a gaude bis ad
iudicem. Nobis enim hortatur te
ne iudicet te. cum autem venerit iu
dicii tempus: correctionis locus no
erit: sed tui damnationis. Erunt ibi
penitentia sed infructuosa qua sera
tue. Sicut iustit. ecce ho qui non
posuit deum adiutorem suum. per
bona merita. Sed speravit in mul
titudine diuicia

Calliodo

rum suarum. Diuicias hic: vniuersas pompas
seculi accipere debemus in quibus
iste seculi amator spem et fiduciaz
posuit a deo dam
natus est

Jeronim

Sed nunquid tantum malum sit
diuicias habere. tantum vt de iusto
habeantur a deo gratias referatur
qui eas debet. Non. Sed malum
est spem in diuicijs ponere cum in
alio psalmo dicit. Diuicie si afflu
ant nolite cor apponere. Diuici
as licet habere ad necessitatem: a
non licet possidere ex amore. Nam
Abraham et reliqui boni diuicias
habuerunt: sed spem in eis non ha
buerunt. Sequitur. Let preualuit.

Nicolaus

ad tempus. Lin
vanitate sua. quia prosperitas eius transiit ve
lut ym **Augusti.** Quid emz
bra vanius eo
qui putat plus habere nummum

q̄ deum. Ergo hoc genere in aliorum
damnato: q̄ dicitis de te o corpus
christi.

Nicola

Per oli
domo dei. uam fru
diferam hic intelligitur oleuz qd
de fructu oliue exprimitur. quo lu
cerne in domo dei replebatur sicut
legitur leuitici. xxiiij. Est igitur sen
sus Ego autem sicut oliua fructife
ra id est sicut fructus oliue est fo
mentum luminis in domo dei. Sic
innocentia mea lucebit coraz deo.
nec extinguet per malorum nequi
ciam. Speravi. non in diuicijs sicut
genus malorum. sed in misericor
dia

Jeronimus

Quia
dei. hec non
est humane fragilitatis facultas
vt per se quis saluus fiat sed per
misericordiam dei in eternum a i
seculum

Nicolaus

id est
seculi. non tui
speravi in misericordia dei in vita
presenti sed in vita futura. Non
fitebor tibi in seculum. id est lauda
bo te. quia fecisti. mihi misericor
diam in presenti. et expectabo no
men tuum. in futura retributione
iustorum. Nomen eius est Iesus
id est sal

Calliodorus

uatoz. Nomen eius expectat qui se in iu
dicio domini saluatoris per mise
ricordiam eius credit esse saluandū
quoniam

Hugo

id est dul
ce a sua. bonum est. id est in iudicio
a estimatione sanctorum tuorum. q̄
s. gustant suauitate bonitatis eius

Handwritten notes:
Nephan...
Joh...
177...

*Amicus meus
melius est
Iulijus portus*

ficut gustauerat beatus **Bernhar**
dus qui dicebat. **I**esus est melos
in aure. mel in ore. et in bilis in co

Nicolaus **H**oc tamen
nomen in co
spectu malorum non est bonum q
fre queter verbis et factis blasphemant

Collector **H**oc no
men audi
re possunt a boni a mali. non autem
gustare nisi sancti **E**t quanto quis
sanctior e tanto dulcius a suauius
sapit nomen domini in corde eius
Tanto etiam patientius et de hie
rabilius ipsum expectat ut tandem
videre mereatur quod amat. **N**os
igitur carissimi considerata in quo
rum perditione: et bonorum salua
tione: **R**ogemus suppliciter mentis de
uotione dominum deum nostrum
ut ab omni dolo liberet: ab omni in
iquitate mundati: mereamur plan
tari sicut oliua fructifera in ciuita
te celesti vbi in trinitate perfecta
laudatur deus in secula seculorum
Amen.

Psalmus liij

Dixit insipiens in corde suo non est deus

Titulus. In fine pro amalech in
tellectus dauid. **A**ntiochus rex
grece in tantam insaniam deuenit
q negauit verum deum et captiua
uit populum israel a cepit ciuitate

Antiochus rex grece

ierusalem a posuit ydola in templo
ut haberet a machabeorum a de
qua captiuitate fuit populus isra
el liberatus per machabeos **F**ecit
q dauid huc psalmum contra huc
fatum regem ad laudem dei in di
rectione a confirmationem populi

Hugo **H**ic tangit hystori
am que habetur pri
mi Regum vice simo quinto capitulo

Vbi dicitur q absente dauid ama
lechite irruentes in sychelech par
uam ciuitatem: quam dederat ei
Achis rex geth expugnauerunt
eam et uxores et filios a animalia
dauid captiuantes fuerunt uiderunt
ciuitatem **Q**uod cum dauid reuer
tens de exercitu achis cognouisset
persecutus est amalechitas quos
percussit a omnia sua liberauit a re
duxit. **H**ic autem psalmus agit
no de historia ista sed de sigto hu
ius nominis

Jeronimus

Quod interpretatur dolens sine
parturiens. et significat ecclesiam
corpus christi que dolet pro pe
ccatis suis et aliorum. et parturit fi
lios per uerbum predicationis. si
cut **A**postolus dicit **P**er euangeli
um egowis **Cassiodor.**

Licet enim psalmus iste magna
ex parte similitudinis uersuum ter
tiodecimo psalmo conuenire nosca
tur **I**ntellectus ipso eum qm maxi
me permittatus est: diuersitate ti
tulorum. **N**am cum ille habeat p
titulo ps dauid **I**ste continet in fine
p a malech intelles dauid ut s. di

*Amicus meus
melius est
Iulijus portus*
Nicolaus
Hoc tamen
nomen in co
spectu malorum non est bonum q
fre queter verbis et factis blasphemant
Collector **H**oc no
men audi
re possunt a boni a mali. non autem
gustare nisi sancti **E**t quanto quis
sanctior e tanto dulcius a suauius
sapit nomen domini in corde eius
Tanto etiam patientius et de hie
rabilius ipsum expectat ut tandem
videre mereatur quod amat. **N**os
igitur carissimi considerata in quo
rum perditione: et bonorum salua
tione: **R**ogemus suppliciter mentis de
uotione dominum deum nostrum
ut ab omni dolo liberet: ab omni in
iquitate mundati: mereamur plan
tari sicut oliua fructifera in ciuita
te celesti vbi in trinitate perfecta
laudatur deus in secula seculorum
Amen.

am est. ita non mutatis verbis
aliud ille. aliud iste pronunciat esse
venturum. Ille enim contra iudeos
promittitur. Iste contra omnes pec-
catores insurgere generaliter iudica-
tur. Ille de incarnatione domini. iste
de adventu iudicii in fine patris dictu-
rus est. Ecclesia igitur multorum
refrigerante caritate dolens populi
humi commonet perfidorum ut a suis
iniquitatibus conquiescat. ne
in divina disceptatione eis est iudi-
catione vel arguente disparet. vn-
de propheta in persona ecclesie ge-
nus malorum increpans ait.

O Tris in sapientem cogitatio in
corde suo. ubi est deus. et sub
audit. Non est deus.

Augustinus

Qui putat deo placere facta mala
non eum putat deum. Si enim de-
us est iustus est. Si iustus est. dis-
plicet ei iniusticia. displicet iniqui-
tas. Cum dicis in corde tuo fauet
iniquitatibus meis deus. nihil ali-
ud dicis quam non est deus.

Calliodorus

Et ut hunc insipientem per multi-
plices errores potuisses advertere
phralem illi numerum decenter ad-
iunxit dicens.

Jeronimus

O Corrupti sunt. de lege bone na-
ture. et abominabiles. id est ob-
biles. facti sunt in iniquitatibus
suis.

Nicolaus

qui faciat
bonum. scilicet meritorem. quod
fieri non potest sine fide operante
bonum per dilectionem. licet aliqui

de faceret aliquos bonum de gene-
re. non est usque ad unum.

Calliodorus Hoc est enim
quod ecclesia
dolebat ut in tanta multitudi-
ne per-
ditorum non sit qui bonum posset
operari quod de illis tantum debet
accipi qui extra religionem catho-
lice fidei positi in obstinatione dete-
stabili perdurant. de quibus infe-
rius est dictum. Qui deuorant ple-
bem meam et reliqua. **O** Minus
de celo prospexit. id est de uno quo-
que predicatore suo quos tanquam celi
in se. **Jeronimus** Prospi-
cet. et deus
per suos sanctos. super filios homi-
num. **Calliodorus**.

Ut errantes non perderet: sed pe-
nitentes pia confessione saluaret.
Ad hunc finem prospexit. ut vi-
deat. id est ut videri faciat ut incre-
dulis et peccatis excusatio tolle-
retur.

Nicolaus

Si est in-
telligens.
Iper veram cognitionem. Aut re-
quirens deum. Iper veram et bona
operationem. Quales autem mune-
ti fuerint subditur. **O** Mnes dedi-
nauerunt. a rectitudine iusticie.
Simul mutili facti sunt. id est in-
epti ad consecutionem vite bone.
Sicut medicina dicitur mutilis que
est inepta ad consecutionem sani-
tatis.

Jeronimus

est qui
faciat bonum non est usque ad unum
Nullus enim ex istis implet volun-
tatem patris celestis.

Nicolaus Unde ly vnū .ponitur indu
fuevt sit sensus q̄ nec vnus talis
reperitur **Castiodorus**
in eis.

Nam si aliquem bonum voluisset
intelligi non diceret vsq̄ ad vnū
sed preter vnū. hoc de illis dicit q̄
corde durato in scelerato permane
re pro **Nico** Consequenter po
posito **Nico** nitur pene det mia
tio cum dicit **Nonne** cognoscent
omnes qui operantur iniquitatem.]

Castiod Scilicet qui fide
les domini lamiae
contendunt. qui contra mandata
diuiduas opprimūt. pupillos ex
poliant. de quibus subdit **Rui** de
uorāt plebz meā vt cibū panis.]

Nico vita delectant in spoliati
one a occasione innocētū
acsi comederēt **Cast** Vel ita in v
lonū cibum **Cast** sū hūt pse q̄
innocentes sicut panis est cibus
quotidiana comestōne desiderat?

Nec vacat q̄ dicit plebem meam:
vt ostenderet omnia superiora se
dixisse de **Nicola** Qui vtiq̄
pessimis **Nicola** scēt dei iu
sticiam per pene infligēde experi
enti

hugo Tunc enim scient i
am **hugo** pena: quod nunc ig
norant in culpa quia oculos quos
culpa claudit

Nicol. Unde i
pena aperit. **Nicol.** persōa
talium dicitur Sapientie quinto
Castati sumus in via iniquitatis a
perditionis. ambulauimus vias
difficiles. viam domini ignorau
imus. Quid nobis p̄fuit superbia

Abm q̄m dicit
q̄ operantur

Om̄ seruum pleb
vt cibū panis

Castati sumus
via iniquitatis

nostra. aut quib̄ diuiciarum iada
tia contulit nobis. e transierūt oia
illa tanq̄ vmbra. Et subditur ibi
dem **Talia** dixerunt in inferno hij
qui peccauerūt. De quibus pecca
toribus adhuc subdit **Deum** nō
inuocauē

Augusti Hoc q̄
runt] **Augusti** q̄ inuo
eat quod vult ad se venire. Nam cū
di cis. **Deus** da mihi diuicias: non
vis vt ipse deus veniat se dvis vt di
uicie veniant ad te. Ergo isti qui
propter secularia commoda: qui
propter terrena bona: qui propē
pūt vitam a terrenam felicitatē
inuocant deum: aut seruiunt deo:
non inuocant deū. Propter quod
de illis sequitur **Lilic** trepidauerūt
timore vbi non erat timor.] .f. iuste

Castiodes Peccato es mū
di istias in isto
seculo timent ne adepta felicitate
fraudentur. ne diuicijs inuentis mi
nus perseruat. ne acquisitis p̄
uentur honoribus. **Vic** enim vi
formidant amittere que se tamen
norunt humana conditione relin
quere. **Illa** enim non cogitant per
que verissimo timore torquēdi
sunt quando illis erit fletus a stri
dor dentium. Et vere scient peccato
res q̄ malum non erit impunitū.

Uoniam deus dissipabit. **lib** ē
dissipabit ossa eorum.] **Verfus**
iste non est d̄cis i tredecimo psal
mo. sed nouiter hic ad confirman
dum iudicij tempus apponitur. De
us ei in futura disceptatione ipso
rum dissipat ossa id est obstinati
ones durissimas quorum nouit

de iustis operibus quos
p̄fuit

Abm q̄m dicit
q̄ operantur
Om̄ seruum pleb
vt cibū panis
Castati sumus
via iniquitatis
Castiodes
Uoniam deus
dissipabit

atrocitate induruisse proteruiam.
Addidit quoque qui hominibus placet quod sceleratorum specialiter esse dimoscatur. **Iustus** vir sibi semper displicet dum carnis sue vitia celesti consideratione castigat. **Mali** vero amant unde pereant; de fident unde damnentur.

HUGO Sed nonne bonum est hominibus placere secundum illud ecclesiastici. viij. fruere magnatis sine querela. **Vñ** Exod. ij. et danielis. ij. legitur quod Moyses et daniel fuerunt amici regum. **Item** dicit apostolus. prima ad Corinthios. x. Ego per omnia hominibus placeo. **Solutio.** Bonum est placere hominibus ad illicendum eos ad bonum. et secundum hoc intelliguntur auctoritates predictae. **Malum** autem est placere eis pro inani gloria. et sic intelligitur quod hic dicitur: qui hominibus placent id est placere appetunt propter inanem gloriam. **Secunda** pena malorum exprimitur cum subditur. **Confusi** sunt id est confundentur a erubescunt: quando eis dicitur. **Ite** maledicti in ignem eternum. **Quoniam** am deus spreuit eos. quia deum spreuerunt. **Spreuit** autem deus eos quos non corripit: sed sinit eos currere per campos licencie. **Vnde** supra dixit. **Auferantur** iudicia tua a facie eius. **Sequitur.**

Calliodorus **Quis** dabit tibi in superbo nisi tu domine. **Vox** ecclesie credentis est: non dubitantis **Lex** syon illa celesti **habitare** israel id est

salute populo fidei per fidem veram deum videnti **L** cum conuerterit dominus captiuitatem plebis sue: exultabit **Jacob** et letabit **israhel**.

Versus iste futuram commemorat felicitatem: quando fideles domini plenissima libertate gaudebunt. **Et** respice quod in resurrectione generali frequenter **Jacob** patriarcha **israhel** nominatur: propter illud. **Jacob** dilexi: **Esau** autem odio habui. **Congruere** siquidem dilectus in tanta temporis commemoratione ponitur ubi sine fine gaudetur. **In** tulit et letabitur **israhel**. **Interpre** tari diximus **israhel** videns deum. quod ecclesie sine dubitatione conceditur: quando sicut illi promissum est in eterna patria collocabitur.

Collectio **Nos** igitur fratres carissimi quod diu nobis superest vita merendi: abijciamus opera tenebrarum: despiciamus mundum cum delectationibus suis quatinus inherendo sancte conuersationi talem dei adiuuante gratia possimus ducere vitam in hoc mortali corpore: ut post hanc vitam presentem ante conspectum eterni iudicis. consequamur eius misericordiam et eterne vite salutem: ad quam nos perducere dignetur ipse piissimus dominus **no**ster **Jesus christus** cui est honor et gloria in secula seculorum. **Ame.**

Psalmus liij.

Deus in no-
mine tuo saluam me
fac. **Vitulus** In fine

in carminibus intellectus Dauid
cum venissent ziphii et nunciassent

Saul. Nonne Dauid absconditus
est apud? **Hugo** Iste titulus
nos. Sumit de hy-

storia que est p̄mi Regum. xxij.º.
et. xxvi.º. Non quia psalmus iste
agat de hystoria illa: s; quia agit
de misterio illius hystorie. Sicut
enim Dauid fugiens a facie Saul
qui cum persequeretur: latuit in-
ter ziphios: et illi prodiderunt eum
Sauli ad interficiendum. Sic a to-
ni in hoc mundo latet inter malos
qui florent: et ab eis fatigantur.
Est ergo sensus huius tituli. In
hoc psalmo ostenditur intellectus
Dauid prophete vel cuiuslibet fide-
lis. Intellectus dico habitus pro-
co qd factum est cum venissent zi-
phii et nunciassent Sauli. Ziphii
interpretantur florentes. Per hoc
enim intelligitur qd peccatores flo-
rentes in hoc mundo: nunciant Sau-
li id est morti vel dyabolo bonos la-
tere inter malos. quem intellectus
habent qui mentis acie intendunt
in finem id est in eorum nouissima
videlicet. ad que finem iniqui flo-
rentes sunt venturi. Et ideo intelli-
gentes eorum falsam felicitate ter-
minandam: semper sunt in carmi-
nibus id est in laudibus.

Augustinus Ruibus lau-
dibus. Do-
minus debet dominus abstrahit: sic

dominus placuit ita factum est. sic
nomen domini benedictus. Si psal-
mum intelligere volumus: mueni-
amus in genere humano hic Da-
uid absconditum et latentem: et
inueniamus ei aduersarios flore-
tes. Attende Dauid latentem. Mor-
tui enim estis dicit apostolus mem-
bris christi: et vita vestra abscon-
dita est cum christo in deo. Isti er-
go latentes quando erunt florentes.
Cum christus inquit apparuerit
vita vestra: tunc et vos apparebi-
tis cum ipso in gloria. Et tunc isti
ziphii are-
Jeronimus Sicut
quasi hodie viridis videtur esse vs-
q; venit hyemps: sic peccatores
q; sperant in diuitijs et gloriantur in
vanitatibus seculi videntur nunc flo-
rere: et in die iudicij are-
scent atq; igni reseruantur. Isti deputantur
ad penam: et sancti ad regnum.

Augustinus Ita duo
genera ho-
minum distinguere debetis: et eo-
rum alterum eligere. Ruid enim
nosse tibi prodest si eligere piger
es. Equidem nunc eligendi fau-
tas adiacet. veniet tempus quando
tibi potestas dedit eligendi: cum
iam deus sententia non differat iu-
dicandi. Sed multi filij lucis inhe-
rent cum viderint felicitate flores ma-
los: dicit apud seipos. Ruid mi-
hi prodest innocentia. Ruid mihi
qd deo seruo: qd mandata eius cu-
stodio: qd nemini iniuriam facio.
Ecce hec omnia facio: et florent il-
li: et ego laboro. Sed intellige qd

bonum dicitur
in malis

plurimum
prodest qd
in malis
est bonum

malis floribus
in regione
populi
Carni p. pilato

licet si tunc florent in seculo: arescēt
tamen in iudicio: a post ariditatez
in ignem mittentur. Ignoras quia
deus tuus ad te veniens: tibi pro
misit q̄ per multas tribulationes
oportet te intrare regnum dei: sicut
hoc in seipso ostēdit. Si flos a glo
ria ziphoeorum: amatum videlz
mundi appetendus est; ipse domi
nus tuus nonne in hoc seculo floru
isset? Maluit enim inter ziphoeos
latere: a dicere pontio Pilato inter
roganti de regno eius. Regnū me
um non est de hoc mūdo. Ergo hic
latebat: a omnes boni latent hic.
quia bonum eorum intus in corde
eorum est: vbi fides: vbi caritas a
spes ac ceterae virtutes abscondun
tur. et horum bono cum merces la
tet. sed apparebit cum venerit filius
hominis separare oves ab edis:
bonos a malis. Tunc ziphoei ad fi
nistrā stantes sero penitebunt
se in delicijs huius seculi floruisse.
Si tibi aliqua seculi sublimitas cō
petat: observa in occulto virtutes
tuas: a foras de sublimitate noli ex
tollī. Nam si ex illa vel de seculo pro
speritare elatus fueris cades in flo
res ziphoeorum. **Augustini.** q̄ de
ster regina deprecans pro liberati
one populi sui cepit orare a in illa
oratione omissa est illa omnia nisi
gna regalia sic sibi esse velut pan
num mensurate. Et si hoc mulier
indea potuit: non poterit ecclesia
christiana. Ipsa igitur ecclesia a
populus fidelis precatur ne eum
inimici fortissimi grauari prece a le

lyg

ant: dicens.

Deus in nomine. quod est Je
sus a saluator. saluū me fac.
quasi dicat. salua me in tua passi
one. Let in virtute tua. a in miseri
cordia tua. Cum enim virtus dei p
se ponitur: intelligit misericordia.
quia proprium dei est misereri et
parere. Iudica me. iudicio discre
tionis a separa me a ziphoeis: hoc
est a malis. Et o tūc. **Deus.** qui es
verax in promissis. Exaudi oratio
nem meam. mentalem per quam
precor in nomine tuo saluari. Lau
ribz. Idementie. percipe verba oris
mei. a orationem meam vocalez.
Iustus orat intus in corde propf
se: a orat exterius voce ad excitati
onem deuotionis: tam pro se q̄ p
proximis suis. Postea subiūgit cau
sas quare ita ardentē petit salua
ri et exaudiri. **Prima** est q̄ habet
hostes crudeles. **Vñ** dicit. **Quo
niam** alicui. non natura: sed vita
et moribus: vt sunt mali et falsi
fratres. In fure perunt a ducum
me. lib est contra me: ab persequē
dum et diffamandum me. **Let** for
tes. si malo: videlicet persecutores
et demones. quesierunt animam
meam. ab decipiendum a perden
dum me. **Causaz** quare ab hoc mo
uentur subiūgit: dicens. a non
proferunt deuz ante conspectū suuz
Augustini quia ante con
spectum suum
non est nisi seculum. **Quomodo** au
muletur nummus super numuz.
quomodo au geantur greges: quo
modo impleatur a pot hcc: quomō
tū

Aluon
moribz

foras in malo

quod
h. d. p. h. o.

dicitur anime: habes multa bona
iocundare: epulare: satiare.

Calliodo. Perdit autem
ideo non propo-
nunt deum ante oculos suos. quia
ignorare illuz credunt que mente
scelerata concipiunt. hec est pia ora-
tio qua desiderabat audiri: ne illi p-
mitterent suas voluntatis efficere
quos constabat deuz ante oculos
non habere.

Augustin. Omnes
me. **Augustin**. em; san-
cti adiuuatur a deo: sed intus ubi
nemo videt. **Ruomodo** em magna
pena est impiorum conscientia: sic
magnum gaudium piorum ipsa
conscientia. **Na;** gloria nostra hec
est ait apostolus: testimoniu; con-
scientie nostre. **Ruomodo** te adiu-
uat. **Let dñs susceptor e aie mee.**

Calliodo. quia non solum
in laboribus ad-
iuuat: sed etiam a peccatis omnibus
miseratus absoluit. Et intueret q
dicit: anime mee. vt si corpus pe-
riculis exponatur: anime tamen sa-
lus illesa seruet.

Nicola. id est a uer-
meis. **Nicola**. te a me ma-
la ab inimicis meis contra me co-
gitata: et conuerte super eorum ca-
pita: sedm quod dicitur **Proverb.**
ri. capi. In insidijs suis capientur
iniqui. **Vnde** et translatio hebrai-
ca habet. **redde** malum insidiatori-
bus meis. **Let in veritate tua**. **Iqua**
reddes vniciq; iuxta opera sua.
Disperde illos.

August. Isti flo-
rent se

licitate seculi: perunt virtute dei:
florent ad tempus: pereunt in eter-
num: florent falsis bonis: pereunt
veris tormē.

Jeroni. **Disper-**
tis. **de** ergo
illos in die iudicij: in tua iusticia
vmdica: diaboluz videlicet a mem-
bra eius. **Et** vt de peccatio sit magis
exaudibilis: promissionem deo fa-
cit: dicens. **Voluntarie.**

Hugo. id est non coacte. q
vt ait **Augustin**: no-
placent deo coacte seruicia. **Sacri-**
ficabo tibi. **Sacrificium** boni operis
videlicet sacrificium iusticie.

Calliodo. **Sacrificare** autē
voluntarie do-
mino est puritatem bone volunta-
tis offerre: et propter hoc tantum
illuz colere: timere: vel amare: q
de-
us est: q
creator: q
rerum omnium
pius probatur esse disposito.

Augustin. **Ipsium** autem
gratis dilige:
quia melius ab eo non inuenis
quod det: q
seipsum det.

Calliodo. **Sacrificant** etiam
et voluntarie dō
qui inter angustias passionum iu-
giter gratias agunt: sicut sanctus
Job fecisse memoratur. **Sequitur.**
Let confitebor nomini tuo domine
quoniam to-

Nicola. **et** con-
fessionem laudis bonitatem quam mi-
hi exhibuisti: a hoc bonuz est.

Calliodo. **Nam** illum vel
le laudare me-
stimabile bonum est. quia liberat
ab omni malo **Vn** subdit. **Vo**

impiorum
pau
q
q
q

milit
de impudens

niam ex omni tribulatione eripui
stime. ex omni videlicet periculo
anime: quod utique in hoc mundo ac
cidere non potest: nisi eis qui in dile
ctione domini persistunt.

Nicola⁹ La super inimicos
meos desperit oculus
meus. Id est pro nihilo compu
taui eorum insidias contra me: con
fidens de tua bonitate: non de meis
meritis vel virtutibus: illos zipheos
desperit oculus meus.

Augustin⁹ Florem illorum
transiit: altitu
dinem cordis ad te leuauit: et perue
niens ad te vidit quia omnis caro
fenuit: et gloria hominis terreni
quasi flos femi. Hoc agite fratres
cum amicis vestris. erigite corda
vestra. discite gratis diligere deum.
discite presens contemnere seculum.
discite voluntarie sacrificare hosti
am laudis: ut transeuntes vanam
gloriam huius seculi respiciatis
ad quem finez amatores seculi re
turi.

Calliodor⁹ Supplica
tio ista p
phetica est sancte deprecationis:
deuota simplicitas: vltimum vite
nostre tradidit exemplum: ut qua
do a zipheis id est a mundi istius
florentibus ingrauiamur: non ad
contentiones leuissimas incitemur:
sed voluntarie domino sacrificantes
eius beneficio ab omni tribulatio
ne liberemur. Contendamus illi re
uissime confiteri ut iam grauati a
nostris peccatis mereamur absol
ui. Magna profus forma petiti
onis expressa est: ut imminentibus

quibuslibet periculis tranquillo a
confidendi animo supplicemus: quo
niam nouit ille nos ab omnibus
tribulationibus eripere: si tamen
hoc nobis intelligit expedire. Nos
enim quibus oremus sicut oportet ne
scimus: quos et ignorantie tene
brose circumbant: et noxia peccata
confu
dunt. **Collector⁹** Ergo caris
simum ad ipsum
in cuius nomine credimus salua
ri cum fiducia accedentes: humiliter
deprecemur quatinus eius adiuto
rio a tribulationibus mundanis
eripiamur. et quem mente sequi
mur in terris: ipsum in celestibus
videre mereamur quod est benedictus
in secula seculorum. Amen.

Psalm⁹ liij.

Audi de
orationem meam. Ti
tulus. In finez psal
mus in carminibus

Intellectus **Hugo** Per da
uid. uid intel
ligitur hic ecclesia que est congre
gatio fidelium: que hic datat ad
deum propter miseras quas pati
tur ab hostibus: tam visibilibus
quam invisibilibus. Sed quia p istas
miseras exercetur et proficit i vic
tute et gratia. Ideo reddit gratias
deo de ipsis miserijs ut patet in ti
tulo. Cuius iste sensus hic ostendi
tur. Intellectus dauid id est eccle
sie intelligentis miseras a tribula
t m.

hug
am
plur

tionem in quibus est. **Plangit** enim inter mala seculi. quia mundus non est locus gaudij sed meroris. hoc tamen intelligit ecclesia in carminibus id est in laudibus. sicut Job qui in tribulationibus benedixit dominum: si tamen acies mentis dirigatur in finem et in christum.

Cassiodorus ad quem constat quicquid fideliter ac recte agimus sine dubitatione referri. **Hugo** Intendit dum.

enim hic psalmus monere bonos ut mala presentia attendant: et inter ea plangent videntes istam regionem non esse locum gaudendi: sed gemendi.

Collector Qui quidem psalmus in persona christi de eius passione et resurrectione a Jeronimo et Cassiodoro exponitur. Sed ab Augustino magis in persona ecclesie vel fidelis tribulati videtur expositus. Sed in quem modum hic psalmus est vox ecclesie vel tribulati fidelis orantis atque dicentis. l.

Hugo Audi deus orationem meam de obtinendis bonis et ne desperes deprecationem meam de malis amovendis.

Cassiodorus Potest etiam exaudiri prius et postea despici: quod evenit eis qui mundi istius bona desiderantes accipiunt que precantur: et tamen postea despiciuntur. quia nequaquam eterna premia que fuerunt. **Petrus** cantor parisiensis. Et quia sepe repetenda est oratio:

quod
no. d. p. n.

abbat. mittente mihi videlicet orationem. Let exaudi me bando quod postulo. Causam vero sue orationis ostendit: dicens. Contristatus sum in exercitatione mea.

Hugo Est enim exercitatio corporis: ut in peregrinatione et ieiunio. Est et alia interior: que est pietatis et misericordie. De his duabus dicit apostolus et ad Thimotheum. x°. Exerce ipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est. Tercia exercitatio est in tribulationibus de qua hic loquitur. Oportet enim nos hic contristari: si volumus in futuro ad leticiam transire. Omnes enim motus a contrario in contrarium sunt. Eligat igitur hic unusquisque quod voluerit: leticiam vel tristitiam: quia hinc ad suum contrarium transiturus est.

Vnde Johan. xv°. Mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini. sed tristitia vestra vertetur in gaudium. **Et** Luc. xi°. Ve vobis qui nunc ridetis: quia flebitis.

Collector Nec solus contristatus: sed Let contristatus sum corpore et anima. Lavo ce inimici Job loquentis mihi a contradicentis. Let a tribulatione peccatoris affligentis me.

Augustinus De putatis gratias esse malos in hoc mundo: et nihil boni de illis agere deum. omnis malus aut ideo vivit ut corrigatur: aut ideo vivit ut per illum bonus creetur ad tolerantiam. Vina et

Die multi
i. h. m. v. p.

quod non
ante et nobis
non eos odiamus
quis eorum mal
in finem perlat
ramus. Et plen
dille inimicis
scis. **Diabolus** et as
punitur non
bis per ad ignem
in ierusalem
et reuocatur
orantibus. **Sec**
audire et intelligi
minim non habet
Quod tibi et dicitur
fira est: et inimicis
eis iniqui solum
sunt bonos et malos
vicio et bono malum
duo modis vel eundo p
Hugo
Hugo
id est
et non
mihi
Augu
hunc tibi ante ocul
et alterum oculum
minem oculum
et alterum intelligi
saluum tunc. **Im**

malis malis
Deus magister

go qui nos modo exerceant conuer-
tantur et nobiscum exerceantur.
tamen q̄d̄m̄ ita sunt vt exerceant
non eos oderimus. quia in eo q̄
quis eorum malus est vtrum vsq̄
in finem perseueraturus sit: igno-
ramus. Et plerunq̄ tibi videris o-
disse inimicū: fratrem odisti a ne-
scis. Diabolus et angeli eius in scri-
pturis sanctis manifestati sunt no-
bis q̄ ad ignem eternum destina-
ti sunt: ipsorum tantum desperāda
est corredio: contra quos habem⁹
occultam luctā. Ecce enim breuiter
audite et intelligite si bonus es imi-
micum non habebis: nisi malum.
Porro tibi ea bonitatis regula pre-
fixa est: vt imiteris bonitatem pa-
tris tui: qui solem suum oriri facit
super bonos et malos: hoc est vt
vincas in bono malum beneficien-
do inimicis vel orando p̄ ipsis.

Hugo Nec mirum si contri-
statis sum. **Quo-**
niam ipsi inimici [redimauerūt]
id est inuaserunt in me [per detra-
ctionem et obloquutionem [iniqui-
tates] que tamen eorum erant et
non mei. quia false me inculpaue-
runt [et in ira] hoc est in malo suo
et non meo merito [molesti erant
mibi] hoc est seuebant in me sine
ratio.

Augustin⁹ Duos mi-
cos cō-
stitue tibi ante oculos. vnuz aper-
tum. alterum occultum. Apertum
hominem. occultū diabolū. Vnuz
vide: alterum intellige. vnum dili-
ge. alterum caue. Inimicus quem

Jan. om. l. 11

vites in te vult humiliare: vnde
vincitur. Verbi gratia. Si in diu-
tius tuis vincitur: paupere; te vult
facere. si honore tuo vincitur: abie-
ctum te vult facere. Ea ergo que at-
tendit in te vult deicere vel aufer-
re quib⁹ vincit. Et ille occultus tu⁹
inimicus illud tibi vult tollere vñ
de vincitur: hoc est dilectionem ini-
mici. Si diligitur aperte seueiens:
victus est occulte seueiens. Et quia
inimici mei seueiendo molesti sunt
mihi. **Hugo** **Quo** meū cōturba-
hi. **Hugo** tū ē intra me. hoc est
quod alibi dicitur. Turbatus est
pre ira oculus meus. Ac si dicat.
Oculus rationis mee turbatus est
propter molestias quas mihi in-
ferunt. Nec tamē est hęc turbatio
extra me quasi vsq̄ ad vñdictam
vt vellem reddere malum pro ma-
lo. **Let** quia sic commotus sum cō-
tra malos [fortitudo mortis] cecidit
super me. id est timeo incurrē fra-
trem obium quod est mors ani-
me: sicut p̄ma Job. in°. Qui odit
fratrem suum homicida est. **Quo**
mor. anime. **Let** tremor. [mortis] ve-
nerunt super me. id est circumde-
runt. **Let** contyperunt me tenebre. id
est tenebrosi peccatores. Vnde
apostolus ad Ep̄lx. quito. Fūstis
aliquando tenebre. **Et** consi-
tutus inter has conturbationes
[hixi] id est deliberando optauit.
[q̄s dabit mihi pēnas.] virtutū.

Jeronimus Ecclesia du-
as pennas
habet: videlicet duo precepta cari-

hoc
mar. l. 11

John in libro...

Columba

tatis dilectione dei scilicet et pro
ximi. **HUGO** Et addit. [sicut
columbe] id est
mibi in hac conturbatione gemit
sicut columba que gemitum ha
bet pro cantu. Columba amat so
cias suas et gemit tamen inter eas
Columba a molestis querit auo
lationem: sed non amittit dilectio
nem. Sic iste vir sanctus molesti
is malorum perturbatus fugam
querit dicens. [et volabo] extra per
turbationem malorum: et extra
tumultus secularium negotiorum
[et requiescam.] in tranquillita
te mentis gustando quod suavis est
domini. **Augustinus** Exurgit
in animo serui dei desiderium so
litudinis non ob aliud nisi prop
ter turbam tribulationum atque propter
mores peruersos malorum. Et di
cit. Quis dabit mihi pennas ut e
uolam. Coniugia hominum ferre
non possum. perturbant me. Stri
dent super me dentibus. accendun
tur in iracundiam. interficiunt ani
mam meam. prodesse illis non pos
sum verbis meis et colloquutione.
Utinam requiescam alicubi sepa
ratus ab eis corpore: sed non amo
re. forsitan prodero eis orando ne
proximi dilectio in me conturbet.
Dicunt ista homines: sed plerumque
ligantur ita officio vel cura ut vo
lare non possint. Si sic ligantur dicant
cum apostolo. Optabam dissolui
et esse cum christo: et hoc optimi.
manere autem in carne necessari

um propter vos. Columba delica
ta religata affectu: non cupiditate
volare non poterat propter implē
dum officium non propter paruum
meritum: tamen desiderium in cor
de necesse est ut sit. Non autem de
sunt persecutiones. quia vetus est
illud. Omnes qui volunt pie vive
re in christo Iesu persecutiones pa
tiuntur. In omni congregatione
multitudinis necesse est ut inueni
antur mali. Attende consolatore
regem nostrum christum creatur
esse inter nos. Attende quia duo
decim suis miscuit unum quem pa
teretur. Deus enim qui nouit exer
cendos nos miscet nobis: et non per
seueraturos: aut certe ita simula
tos ut nec ichthauerint in quo per
seuerare deberent. nouit enim ne
cessarium esse nobis ut feramus
malos: et proficiat quod boni sumus
Diligamus inimicos. corripiamus.
castigemus. excommunicemus.
ut cum dilectione a nobis etiam se
paremus. Itaque ne amittam dile
ctionis vitam: quis dabit mihi pen
nas sicut columbe: et volabo: et re
quiescam. Quo iturus es. Quo vo
laturus. et ubi requieturus. **AC**
te elongauit me [fugiens et man
si in solitudine]. In qua solitudi
ne forte fugies. In solitudine hoc
est in conscientia: quo nullus ho
minum intrat. ubi nemo traxit
ubi tu et deus es. Et si solus es in
conscientia: non tamen solus es in
caritate. Dilectio proximi te contur
bat. cum quo cum infirmatur: in

femaris . cum quo cum patitur :
compatetur . Sicq; et si intus conso-
latus in conscientia : forinsecus co-
turbatur . nam tribulationes non te
relinquent . Quapropter fidelis non
spiritu vindicte : sed zelo iusticie de-
clarans venenosum periculum la-
tens in privati inimici corde : et con-
siderans fortitudinem persecutorum
clamat ad deum : dicens . **Exaudi o**
deus pater pro populo tuo oratio-
nem . quia deus aliquorum oratio-
nem audit et annuit . et quorundam
audit et auditas despiciat : ut illorum
qui temporalia petunt ad volupta-
tem : secundum illud Ipse pluit illis ma-
na ad manducandum . Et post pauca
addit . Ecce erant adhuc in ore eorum et
ira dei ascendit super eos . Et idem orandum
est ne despiciat orem nostram . **Eccl. xxxv .**
Non despiciat dominus loquela pupilli cum
effugerit quare . **Colle .** Gregori-
us in libro
decimo moralium hunc versiculuz
sic exponit . Fugies se elongat qui
a turba desideriorum temporalium
in alta dei se contemplatione sub-
leuat . Manet vero in solitudine qui
persecuerat in remota mentis in-
tentione . In solitudine quippe mane-
re est a secreto cordis desideriorum
terrenorum tumultus expellere : et
vna intentione eterne patrie in amo-
rem intime quietis anhelare . Om-
nes enim qui vel illicita appetunt
vel in hoc mundo videri aliquid
volunt densis cogitationum tumulti-
bus in corde comprimuntur . Ali-
us namque iuri se luxurie subdit at

que ante mentis oculos scemata id
est figuras turpium perpetratio-
num fingit . Et cum effectus operis
non tribuitur : hoc crebrius agitur
intentione cogitationis : et animus
cecatus occasione nequissime ex-
pletionis rimatur . Mens itaque hec
quasi quendam populum patitur
qui insolenti id est fatuo cogitatio-
num tumultu vastatur . Alius ire
se domino stravit . et quid in corde
nisi iurgia etiam que defuncti pera-
git . **Dic sepe presentes invidet . ab**
sentibus contradicit . intra semet
ipsum contumelias profert et re-
cipiet . **Receptis autem durius re-**
spondet . et cum qui obuiet nullus
assit magnis clamoribus iras in
corde componit . **Alius iuri se aua-**
ritie tradidit et fastidies propria
aliena concupiscit . **Dic plerumque co-**
cupita adipisci non valens . **Diem**
quidem in otio : noctem vero in co-
gitatione versando . torpet ab uti-
li opere . quia fatigat illicita cogi-
tatione . **Alius tyrannidi superbie**
se subicit . honorum sublimium in-
fulas appetit . exaltari successibus
exquirit . totumque quod esse deside-
rat sibi apud semetipsum in cogita-
tionibus depingit . **At contra san-**
cti viri que nihil huius mundi appetit
nullis proculdubio in corde tumul-
tibus premuntur . **Omnes quippe**
inordinatos desideriorum motus a-
cubili cordis manu sancte confide-
rationis eijciunt . **Et que transitoria**
cuncta despiciunt ex his nascentes
cogitationum insolentias non pa-

Coltrae apud

tūtur. solam nāq̄ eternam patri
am appetunt. Et quia nulla huius
mundi diligūt: magna mētis trā
quillitatē perfruuntur.

HUGO Cur autē ecclesia vel
vir iustus mansit in
solitudine consequenter exponit:
dicens. **Expectabam eam** qui
salutem me fecit a pusillanimitate
spiritus. hoc est ab inordinato
amore ne caderem in desperationē.
[a tempestate] seditionis malorū
Ruatorū deiectionem consequenter
orat: dicens. **Prorecipita domine**
cogitationes fraudulosas eorum.
[a diuide linguas eorum] id est di
scordare facias eos qui in me con
spirant et concordēs sunt ad nocen
dum mihi. **Gregorius** xxx. mo
hi.

Sicut perniciosum est si unitas de
sit bonis: ita et perniciosius est si
non desit malis. Reprobatorū quip
pe unitas bonorū vitam tanto du
rius impetit quanto se ei per colle
ctionem durius opponit. Hanc uni
tatē reproborum perniciosam sibi
Paulus conspexerat cum in medio
sadorum et phariseorum depre
hensus dicebat. De spe a resurrexi
one mortuorum ego iudico. Qua
nimirum voce percussam contra se
vicissim audientium turbam per
soluit. Cui in duas partes tumul
tantium multitudo diuidit: Pau
lo via exceptionis aperitur. quia
quem turba persequentium unitas
constrinxerat: diuisa laxabat. Si
malorum unitas noxia non fuisset

nequaquam diuina prouidentia
gigantium turrim post diuiniūm
construentium in tanta diuersita
te dissipat. **HUGO** Discordi
am igitur

malorum exopto. [quoniam vi
di iniquitatem] in actu [et contra
dicionem] in verbis [in ciuitate]
hoc est in mundo qui est ciuitas di
aboli. cuius ciues sunt omnes ini
qui et contentiosi. Petrus cantor
parisi. In ciuitate dei caritas parit
consonationem. quia. **O** Je ac no
de. id est assidue sine intermissio
ne [circundabit eam super mu
ros eius iniquitas]. Muri ciuita
tis diaboli sunt obstinati super quos
existit iniquitas: id est nequam in
uidia que circundat ciuitatē. Vn
de Augustinus ait. Sciendum quod
cum per omne vitium anti qui ho
stis virus humano cordi infundat
malo inuidie tota viscera concutit
serpens. Hac enim Cayn armatur
contra Abel fratrem suum: filij Ja
cob contra Ioseph: iudei contra
christum: babilonij contra Dani
elem. Sic est vermis qui Ione ede
ram consumit: dum prosperitati
aliorum inuidendo detrahit. [et
labor in medio eius] persequendo
bonos. [et iniusticia] que est cau
sa huius laboris. **Et** non de
fecit de platis eius vsura et dolus.
Ad litteram enim in platis huius
seculi vbi venduntur venalia: com
mittitur vsura et dolus: quod aut mer
catores putant habere precium rei
sue: et tunc vendunt cum dolo aut

Platibus
q̄ p̄ - dolo

faciunt credentiam emptoribus suis: et tunc plus vendunt ratione termini solutiois longioris quod est usura.

Augustinus Est et alia usura peior quam non dimittis quod tibi datur. et turbat oculos in illo versu orationis. Dimitte nobis debita nostra. Verbum contumeliosum audisti vis erigere damnationis supplicium: iniuriarum pugno percussus es: interfectione: quis usura mala.

Hugo Postquam egit de malis que patitur ecclesia vel vir iustus ab apertis inimicis consequenter agit de malis que patitur a falsis fratribus que ostendit esse intolerabilia multis modis: dicens. Quoniam si inimicus meus publicus peccator: maledixit tibi mihi: manifeste sustinuissem vitiis. sed istud non possum ita sustinere quod amicus maledicat mihi. Vnde Mich. vii. Inimici hominis domestici eius. Et hiis qui oderat me super me magna locutus fuisse. id est per superbiam mihi insultasset dominando abscondissem me forsitan ab eo. fugiendo presentiam eius. Sed ab his qui videntur me amare et tamen insidiantur mihi non possum me abscondere. Vnde dicit beatus Bernardus Nunc in ecclesia impleta est illa prophetia: ecce in pace amaritudo mea amarissima. Amara prius in necessitate martirum. amarior post in conflictu hereticorum. amarissima nunc in moribus domesticorum: quos nec fugare: nec fugere valeamus.

Uero in quo dolos patior in abscondito homo in mecum vivens in animis per simulationem. quia videbatur ab alijs quasi bonus cum tamen esset malus dux me?

Augustinus quia forte alii filii mei: et salubre aliquid monuisti me et notus meus.

Hugo per fidem et professionem. Vi simul conuersans in mecum dulces capiebas cibos leucaristie et doctrine. In domo dei id est in ecclesia ambulauimus cum consensu in corporalis conuersationis. Tu inquam talis persecutus es me verbis contumeliosis: et pravis moribus. Falsi enim fratres intrant sanctam ecclesiam qui cum simulate viuunt: quanto familiariores sunt tanto grauius electos premunt: quos tamen exemplo suo dominus sustinere docet: qui Judam suum commensalem et traditorem tolerauit et dissimulauit. Sed ipsi falsi fratres penas eternas non euadent. et qui tales sunt audiant mortis sententiam. qua dicitur. Uenia id est veni et in os gehenne super illos. quando eos damnatio eterna operiet. et descendant id est descendant in infernum uiuentes.

Calliodorus Hoc ut potest ut et moriatur aliquis a uiuis descendat ad inferos: sed hoc magis spiritualiter accipiendum est.

Aug Quis est ergo viuens: scientes quia percutiunt:

Et non timetis. quod si non timetis. quod si non timetis.

quod si non timetis. quod si non timetis.

et tamen per anthes terrenarum de
uoracione cupiditatum absorbent.

Hugo dicitur autem cupidi
tas seu cor cupidi in
fernus. quia non potest impleri.
Vnde Proverbi. xxvij. scriptum
est. Infernus et perditio nunquam
implentur.

Gregorius xxviii.
mora
liuz. Ad maioris igitur culpe cumu
lum hostes suos sancta ecclesia per
hibet scire quod sequi debeant: et
sequi nolle quod sciunt. mortui in
infernum descenderent si mala ne
sciendo perpetrarent. quia mortui
qui non sentiunt pro nescientibus.
videntes ergo qui sentiunt pro sci
entibus pom solent. Cum ergo sci
unt mala et tamen faciunt: ad ini
quitate infernum ac voraginem vi
uentes miseri descendunt.

Hugo Quare. Quoniaz
nequicie sunt i habi
taulis. id est in secreto cordis. eo
rum. et similiter. In medio eorum.
hoc est in **Jeronim**us Et tunc
aperto. Et tunc
re quod cogitacione nequicia pleni sunt.

Hugo Ecclesia enim vel vic
iustus inter tantas
tribulationes estuans subiungit:
dicens. Et ego autem per me
metipsum et non sicut canonici qui
per vicarios cantant. ad dominum
dauid inter predictas tribula
tiones constitutus. Et dominus
satiabit me. Et peccato et ab infer
no. Et propter hoc ne de ingrati
tudine possim argui. Et sperare et ma
ne et meridie. Et vespere id est in se

nectute. mane id est in puericia.
meridie id est in iuventute. quasi
dicat. Omni tempore vite mee nar
rabo et annuntiabo divina benedi
ctia mihi collata.

Micla Vel vespere et ma
ne a meridie: vide
licet tribus vicibus per diem nar
rabo: id est orationes et laudes di
cam domino. sicut de Daniele legi
tur Danielis. vi. quod tribus parti
bus in die adorabat deum contra
hierusa **Hugo** Et exaudi
lem. Et vespere me
am. id est orationes meam de qua
subditur. Redimet in pace ani
mam meam. In pace anima redi
mitur quando de vitijs ad virtutes
sive de hoc mundo ad celestem pa
triam per dei gratiam et misericor
diam transferatur. Christus in pri
mo aduentu redemit eam a culpa.
in secundo aduentu redimet eam
a pena. et sic secura erit. Ab his
videlicet falsis christiis et fratri
bus. Qui appropinquant mihi.
corpore et non vita vel moribus.
Quoniam inter multos erant me
cum. Pauci electi: multi vero vo
cati sunt. Inter multos illos voca
tos et non electos erant mecum
conuersantes corporaliter in eccle
sia. Translatio romana habet: in
multis erant mecum. **Jeronimus**
hoc est: in sacramentis comunica
bant mecum a in fide ficta: sed non
in paucis: hoc est in fide firma a ca
rita **Hugo** Et caudiet de
te. Et vespere id est in se

Pa 2 aty gunt 2 y m m o l u

in hoc q̄ Let humiliabit illos scilicet pueros christianos predictos humilitatione abiectionis et confusionis christi dominus [qui e] deus eternus omnia potens. Ante secula quia in principio erat uerbum. Translatio hebraica habet: qui est iudex ab initio. Deinde ostendit causam quare damnabuntur cum subiungit. Non est enim illis commutatio de peccato ad penitentiam: sed sunt incorrigibiles et indurati in malis suis: et sic non merentur rem Augusti. quia am. Augusti. non mutantur in melius: sed in peius. nec cum hic sunt: nec in resurrectione. Omnes enim resurgemus: sed non omnes imutabimur. Quare quia non est illis commutatio.

Nicola Let non timuerant deum. sed magis contempserunt: sicut dicitur de obstimato Prover. 21. Impius cum in profundis malorum uenerit contemnit.

Cassiodo. Nam qui timet deum a sua nequicia commutatur dum iudicij pauore et amoris studio eligit dominicis iussibus obedire. Let tendit manum suam in retribuendo. Manu hic uirtutem a uindictam signat: que tunc erit quando illa discretio bonorum malorumque peruenerit in illo futuro iudicio ubi pena retribuetur pro peccato. Et quia Contaminauerunt testamentum eius. hoc est quia mala domini prauis actibus polluerunt. diuisi sunt hoc est diuidentur

Diuisi sunt in uerbo

in mali a bonis tanquam palee a frumeto segregantur a gramis: hoc fiet Lab ira hoc est a uindicta Uultus eius. quia dominus uultus super facientes mala ut perdat de terra scilicet uiuentium memoriam eorum. Sed non sic diuidentur boni a deo. Vnde addit. Let appropinquauit ad bonos Cor illius id est uoluntas dei. Cognitio autem uoluntatis dei appropinquat ad hominem per expositionem sacre scripture. Vnde sequitur. Molliti sunt sermones eius per expositionem.

Augustin. quia quedam in scripturis uidebantur dura cum obscura essent: que tamen exposita emollita sunt. Let per oleum.

Nicola quia sicut oleum fouet carnem: ita illa obscura exposita fouent animam. Let ipse sermo nes sunt iacula. quia percutiunt cor audientium. Vnde apostolus ad Hebr. 4. Uiuus est sermo dei et efficax: et penetrabilior omni gladio ancipiti. Et si conturbaris aliquo euentu.

Acta super domini curam Augustin. Proijce te in deum. non est tam crudelis ut se subtrahat et te cadere permittat. committe te sibi cum fiducia in omnibus causis tuis: et ipse te enutriet in doctrina intelligenda in aduersis tolerandis te docendo: te confortando: et uias tuas dirigendo. Let non dabit hoc est non permittet dari. in eternum et spiritus ad ipse permittat fluctuatione.

Completio

comotionem et conturbationem. Linsto. Licet enim iustus in hoc seculo ad tempus patiatur fluctuationem temptationum et aduersitatum: tamen post hanc vitam cessabunt fluctuationes maris: videlicet huius seculi: quoniam deus portam quietis preparauit iustis in eternum. Quid faciet tunc malis Sequitur. W vero deus deducet eos in iniustos. In puteum interitus id est in infernum.

Calliodo De quo alio loco legitur. Non aperiat super me puteus os suum. Fouea obscura et mortalis: mensura terribilis: ubi nec spatium vllum conceditur: nec ipsa inspiramenta prestantur. sed obscuritas tenebrosa circumdans impios ameni luminis tollit aspectum. Ex puti siquidem similitudine gehenne tormenta nos ammonet formidare. O pietas inaudita iudicantis. totius hominibus predicatur vt culpa plebilis euitetur. Utriuque sanguinum. hoc non de iustis iudicibus intelligendum est qui discipline necessitate constricti innocenter humanum fundunt sanguinem quo quietos reddant populos maxime cum legamus iusta bella viris sanctis a domino fuisse cessata. Quapropter addidit. Et dolosi vt illum tantum intelligeres homicidij reus qui per insidias et iniquissimum dolus alienum querit exitum et mortem. Tales itaque non dimidiabunt dies suos. quia cum sibi longam vitam promittunt: exitum celerime

Quod dicitur
in
is gloriis
Mors inue
niunt. Nicola Mors
taliuz
communiter acceleratur scdm dictu
saluatoris Math. xxvi. Omnes qui
acceperint gladium: gladio peribunt

Collector Doc Gregorius
v. libro Job mo
raliter exponit: dicens. Dies dimi
diare est tempus vite male i volu
ptatibus dudum ad penitentie la
menta diuidere atqz hoc ad bonuz
vsum partiendo reparare. Sed imi
qui dies suos nequaquaz dimidi
ant. quia peruersam mentem nec
in extremo tempore mutant. Quo
contra Paulus bene ammonet: bi
tens. Redimentes tempus: quoni
am dies mali sunt. Tempus quip
pe redimimus quando ante actam
vitam quam lasciendo perdidimus: flendo reparamus.

Hugo Vnde apostolus ad
Roma. vi. ait. Sicut
exhibuistis membra vestra serui
te immundicie ad iniquitatem: ita
nunc exhibete membra seruire iu
sticie in sanctificationem. Videns
enim ecclesia aut vir iustus pesti
mium malorum finem: psalmu co
cludit: Jeronim Lego au
dicens. Jeronim tem spe
rabo in te domine. vt pleni inueni
antur dies mei in operibus iusti
cie.

Glosa non incipiunt
lij. dies bonos: s
in suis malis continue perseuerat.
Alij dimidiant dies suos faciendo
bonum per residuum tempus vite
sue. Alij implent dies bonos. Qui
no incipiunt dies bonos: moriuntur.

G. S. Calliodo
id est

in egipto. quia vsq; in finez vite in
tenebris vitiorum conuersantur.
Qui dimidiant dies suos moriuntur
in deserto. quia de confessione pec
cati exeuntes errata per penitenti
am emendant. Qui vero implent
dies suos perseverando in opere iu
sticie vsq; in finem vite: terraz pro
missionis consequuntur.

Collecta qui istum libru;
collegit ex dictis
sanctorum dicit. Et quia hic psal
mus scdm Cassiodorum tercius est
eorum qui de passione a resurrexi
one domini Jesu latius sūt locuti:
mistic potest exponi etiam de chri
sto: qui scdm formaz se uiuat ab
eum patrem: dicens.

Hugo Audi de? pa
ter Lorationem
meaz. qua oro a de te scdm q; homo
Let ne despereris deprecationem me
am: mende mihi et exaudi me.

Replicatio eorundem uerboru; no
tat instantiam orationis perfecte
a conscientia sanctitatis emisse.

Jeronimus Qua ratione
intellige o
lomo. quia nisi pura conscientia
deprecat a deo: profusus non ex au
dieris.

Hugo Causam sue oratio
nis subiungit: di
cens. Contristatus sum huma
na infirmitate et exaceratōe mea
id est in passione et conturbatus
sum a uoce inimici videlicet iudci
maledicentis mihi. et a tribula
tione peccatoris scilicet eiusdem
populi persequentis me. Not au

tem non meo merito sustinui: sed
meo malo. Quoniam declinaue
runt in me iniquitates id est im
posuerunt mihi mala: dicens ipsi
contra me falsum testimonium. et
in ira qua contra me repleti fue
runt et molesti erant mihi et daman
tes. Crucifige: crucifige eum. Et pro
pter hoc cor meum conturbatum
est intra me scdm hominem. et
formido mortis cecidit super me.
Vnde dixit Tristis est anima mea
vsq; ad mortem. Vnde timor ani
me et tremor corporis reuerunt
super me. **Cassiodo**. Exiit no
stri morez
certissima pprietate describit. Mor
tem enim prius timemus: deinde
contremiscimus quia separatio ista
corporis animeq; sine conturbati
one maxima non potest euenire.
et contremiscimus id est circumde
runt et tenebre scilicet mortis.
quia frequenter illa conspiciamus
animo de quibus nos uentura so
let conturbare formido. Vel conte
rerunt id est circumdecerunt me te
nebre id est perfidi tenebrofi iudci.
Hugo et videns rebellio
nem eorum et dixi quis
dabit mihi pennas scilicet poten
tie scdm q; homo sum: nisi tu patre
et uolabo a iudeis infidelibus et
requiescam in gentibus credenti
bus. Et bene addit sicut colum
ba. quia sicut columba non inue
niens ubi pes eius requiesceret
rediit ad archam. Sic christus
non inueniens locum in iudeis per
fidis uolauit per predicatione apo

stolorum ab gentes. **Vnde** abdit. Ecce elongavi fugiens a iudeis resurgendo Et mansi in solitudine id est gentilitate multa et idola. quia ydolis serviebat. Et expe-
ctabam positus in agonia passionis Leuz videlicet deum patrem. Qui salvavit me a pusillanimitate spiritus. Ne in passione malis crederem a tempestate seditionum quas iudei impetuose contra me movebant. precipita domine super los iudeos et divide linguas eorum quas super me acie runt. **Et hoc totum fecit iudeis per Tytum et Vespasianum** quia dispersi sunt in diversas nationes. **Causa** sub iungit. quoniam vidi iniquitatem in corde eorum qui me oderunt et contradictione in civitate.

Jeronim quia non credebant in me: dicentes. **Nonne hic est Joseph filius fabri** et alia multa die ac nocte id est assidue. **Hugo** circumdabit eam videlicet civitatem hierusalem in universa saliter quatuor ad omnes eius habitatores: sed precipue super muros eius id est super principes sacerdotum. iniquitas qua me oderunt. Et labor quo conati sunt me occidere in medio eius et iniusticia quia non merueram mortem quam mihi pro cura **Jeronimus** uerant.

Taliter circumdata et repleta est eorum civitas scilicet hierosolima ut supra paruos et magnos reducere iniquitas. **Vnde** dixerunt. **Et**

quis eius super nos et super filios nostros. **Hugo** Et non defecit de plateis eius usura et dolus quia Judas retulit eis triginta argenteos: nihilominus tamen tenuerunt Jesum. **Et** similiter dolus fuit in oculo Jude traditoris. **Et** hec nota facta sunt sicut illa que sunt in plateis. Sequitur querimonia de Juda traditore a quo intolerabilius se asserit dolus traditionis patitur quam ab extraneo: dicens. Quonia inhi immicus meus maledixisset mihi sustinuissem utique quasi dicat magis tolerabile esset. Et si is videlicet iudeus qui oderat me super me magna locutus fuisset: abscondissem me forsitan ab eo.

Jeronim Legimus in euangelio quod christus abscondit se a iudeis: **Juda** autem se non abscondit: sed eum etiam in vivio sancto asciuit id est adiungit sicut sequitur. tu vero homo vanitatis quia cum alijs apostolis mihi conuersus eras dux meus ad predicandum cum ceteris missus ducem benedicimus itineris precursorem. **Calliodorus** Et notum me quod te prescivi perditorem: qui letitia simul mecum dulces capiebas cibos comedendo mecum ex parabolis in domo dei id est in templo.

Jeronim Lambulaui cum consensu **Sepe** enim cum ipso domino in templo **Salomonis** cum predicationis consensu **Calliodorus** Et abiit ut

Calliodorus Et abiit ut

nobis absoluta verborū possit sta
re contextio illi a superioribus iun
gendū est **C**ur me tradebas. **G**rā
dis sit enī culpa cui beneficia repu
tantur eximia. **P**ost q̄ de **J**uda lo
cutus est: consequenter per senten
tiam cōmunis pene cōuertitur ad
iudeos: dī **HUGO** **V**eniat
cens. **mors sup**

illos **I**d est captiuitas que facta
est per **T**ytum et **V**espasianum.
Let descendant in infernum **I**d est
in acerbam penam ipsius captiui
tatis **v**identes **q**uod factum est
de iudeis. **J**udas etiam ad litteram
mortuus est a descendit viuens ad
infernum. quia desperans se suspen
dit. **E**t hoc meruerunt. **Q**uoniam
nequie in tabernaculis eorum **I**d
est in domibus vbi cōuentacula et
consilia facientes: querebant quo
modo **J**esum tenerent a occiderēt.
Et postea **i**n medio eorum **I**d est
in aperto: quando consilia sua alijs
aperuerunt. **C**um vero premissa
mibi fecerant **J**udas et iudei. **L**ego
autem ad deum **d**amaui. **V**nde
Math. xxvij. dicitur. **J**esus voce
magna **d**amauit: dicens. **D**eus he
ly ac. **L**et dominus saluabit me. **R**e
suscitans me a mortuis. **V**espe
re et mane a meridie narrabo a an
nunciabo: et exaudiet vocem me
am. **S**ic coniungitur littera.

Cassiodorus **N**arrato re
spere predi
cando in cena traditionem meam.
Et annūciato ad mane responden
do quādo dicente **P**ilato. tu es rex
iudeorum. tunc annūciavit: dicit s

In hoc natus suus: et cetera que ibi
dicuntur. **H**oc autē quod sequit̄
et exaudiuit vocem meam: ad me
ridiem pertinet: quādo dixit in cru
ce. **C**onsumatus est. **Q**uia sicut pre
dixerat ita factum est. **O**mnia bre
uitas. **I**n hoc vno versiculo taz ma
gnus actus ille narratus est vt q̄
in illa latitudine cognoscitur expo
situs: in hac breuitate probaretur
esse colle

HUGO **E**t vere ex
audiet vo
cem meam. **L**et dimet in pace ani
mam meam. **B**eneficio resurrectionis
ab his hoc est a iudeis. **Q**ui
appropinquant mihi **v**t me capi
ant in sermone. a hoc faciebant in
dolo **q**uoniam inter multos **q**ui
me sequebantur **L**erant mecum. **I**n
insidiantes mihi **L**exaudiet deus **q**ui
pater me literando. **L**et humiliat
bit illos **q**ui tollens eorum locum et
gentem per romanos. **Q**ui **q**ui
pater **L**est ante scruia **I**d est ab e
terno. **Q**uare hoc **N**on enim est il
lis cōmutatio **v**t scilicet cōmutet
sermonem nequaz quem firmaue
runt sibi de me occidendo: nec post
factum mutabant voluntatem suā
prauaz penitendo. quia post resur
rectionē christi etiam persecuti sūt
nomen christi confidentes. **C**ausā
subiungit. **L**et non timuerunt de
um. **E**t propter hoc **L**extendit ma
num suam **q**ui percutiendum eos.
Lin retribuendo **q**ui penaz pro culpa
cōtaminauerunt testamentū ei.

Jeronimus **q**uia non in
tellexerunt
dominam **J**esum sanctorum pp̄v

taru; p̄t̄o m̄o r̄p̄o m̄issu; q̄uē m̄
consp̄entes polluerunt. Et ideo.

Hugo Diuisi sunt per totū
mundū; disperſi ab
ira. id est per vindictā; vultus
id est volūtat̄is eius. Et appropin-
quauit cor illius ad gētes repro-
batis iude.

Calliodo

Cur
illa faciat que dicta sunt subseque-
ter exponit: dicens. Molliti sunt
sermōnes eius super oleum. Ju-
das molliuit sermōnes suos cum
dixit. Aue rabi. Et iudei similit̄ quā-
do dicebant. Magister scim⁹ quia
a deo remisisti. et viam dei in veritate
doces. In mundo enim quid leui⁹
oleo: sed ad exaggerationē; id est
ad aggrauationem nimiam super
oleum per fidērum sermōnes dicit
esse mollitos: ne tanto sceleri par-
potuisset aliquid inueniri. Let ipsi
sunt iacula cum dicunt. Reus est
mortis. Dos sermōnes enim pro-
bant illi efficisse q̄si iacula. Post
q̄ de p̄fidis iudeis celestis iusticia
locuta est saluberrimum consiliū;
nostris infirmitatib⁹ dedit: dicens.
Iacta super dominum curā tuā;
quod superius vsq; in finem suffici-
enter expositum est. Audiuim⁹ vi-
ficatorem creaturarum animā; su-
am posuisse pro salute mortalū;
audiuimus impassibilem deum in
carne suscepisse passionē; pro pec-
toribus. audiuimus patri coetē-
nū; mortis subisse suppliciu. O me-
stimabile precium quod redēit
genus humanum: o locustū; qd
nobis prestat eternas flammās

et addere. Inferitus qui tulit mortē;
ſc̄m̄s qui dedit bonū; sine fine mā-
ſurum. Vnde papa Leo pulcre lo-
cutus est: dicens. Quāuis multo-
rum martirū; in conspectu domini
preciosa mors fuerit: nullius tam
infontis id est innocētis otiosa fu-
it redemptio peccatorum. Accepe-
runt enim iusti: non dederunt coro-
nas. Inter filios autem hominū;
vnus solus existit christus qui ve-
te erat agnus immaculatus: in quo
omnes crucifixi: omnes mortui: om-
nes sepulti: omnes etiā; sunt susci-
tati. Presta piſſime deus vt qui in
assumpta carne pro nobis digna-
tus es mortem pati: regni tui cōso-
tia nobis largiaris. Amen.

Psalm⁹. lv.

M

Merere mei

deus quoniam con-
solauit me homo.

Titulus. In fine; pro populo qui
a sanctis longe factus est in tituli
inſcriptione ipsi dauid cum tene-
rent eum allophili in geth.

Hugo Prima pars tituli sū-
pta est de euangelio
Johānis. xix. vbi legitur qd crucifi-
xo domino Pilatus superposuit
hunc titulum. Jesus nazaren⁹ rex
iudeo. **Calliodor⁹** De quo
titulo lo-
ge ante fuerat prophetatum. Ne
corrumpas tituli inſcriptionē; se d-
poncio Pilato ia laicus populus

iminebat vt contra vaticinia pro
phetaruz huius tituli emebaretur
inscriptio: nolens suum regem di
ci quem isanis metib9 respuebat
HUGO altera ps predicti ti
tuli videlz cui teneret
euz allophtim geth sumpta e de
regum. xxi. vbi dicitur q davis
fugies saulis persecutionez. venit
ad achis regem geth: sed non est
retritus. **Cassi.** Nec omnia mistice
tus. snt exponeda Geth
signat torcular v pressuram qua
omnis fidelis patitur xpian9: s tuc
fructum reddit vberimū cum tri
bulationū fuerit mole depressus.
Et ideo in tituli inscriptione loqui
ratiōabiliter aptatur ecclesia in per
sona cuiuslibet fidelis tribulati q
allophtiloz v alienigenatū pseu
dois ingratuati tanqm nectareos
liquores merita sanctoruz copiosa
vbtate p **HUGO** Vñ sensu s
fundūt tituli tal e.
ps. iste tendēs in finē v in xpm qui
est finis a cōsumatio ad quē tendi
mus. Ps. dico script9 pro populo
v contra pplm. s. iudeoruz a pseu
toz: qui populus longe factus est
a sanctis: nō loco sed mente. et hō
in tituli inscriptōe. quia cuz sancti cō
stitantur xpm regem iudeoz. sicut
titul9 dixit. populus iste contradi
cit verbis vt iudei. et factis vt ma
li xpiani. qui ps. loquit de hoc qd
factum est davis cum tenerent eū
allophtim geth. qz sic davis sau
lis persecutōe pmebat. sic et eccle
sia xpi premitur persecutione ma
lorum. Intendit enim ps. nos am

monere vt cum patientia sustine
amus mala **Cassi.** Virgo igit
huius vite. que fideles populos parit. nec a
virginitate discedit celestem spon
sum pijs lacrimis rogat ne se pati
atur ab inimicis opprimi que ad
huc in mundi istius cognoscitur
calamitate versari: dicens. L

Miserere mei deus quoniam co
culcauit me homo. **Jero.** Homo hic
vñus p mul
tis dicitur: hoc e in vmitate malicie
mul **Nicola** Eo modo loqn
torū di quo dicitur
Ezo. viij. Venit musca gūssima v
multitudo muscarū. Non solum ec
clesia cōculcatur v premitur a ma
lis hominib9 vñ etiaz a dyabolo
Cassi. qui in euangelio dicit
homo. Vnde. Math. xij
Inimicus homo hoc fecit qui cō.
L tota die impugnans Iceptationi
bus. **tribulauit me.** Describit q
in hoc mundo sancta patit ecclesia
quia sine aliqua intermissiōe dya
boli cognoscitur certamina sustine
re: sicut dicit apostolus. Non est
nobis colluctatio abuersus carnē
a sanguinem: sed ab uersus princi
pes a potestates tenebrarū Daruz
bellum graue quia occultum. pu
gna difficil: quia cum fortiore di
micat. Aduersarius enim noster
nec labore deficit: nec victus aliqu
discedit: sed tantū atrocior redit qn
tum eum per diuinam gratiam de
bellari posse. **HUGO** Deim con
tingerit. generatiter ecclesia d suis inimicis
v. ij.

tam carnalibus q̄ spiritalibus
dicens. **Q**onculcauerunt me
inimici mei. Itaq; homines q̄ demo
nes. Grauiſſimum quidem genus
iniurie est vsq; ad peduz contume
liam peruenire. Sed inde procedit
q̄ sanctis altaribus offeratur. Vi
num enim non profluit: nisi pedi
bus vna tundatur. sic i membris
suis ecclesia ab inimicis concula
tur a premitur: vt sanctorum inde
merita gloriosa nascentur. Repetit
quoq; totā die vt reuera intelli
gas in hoc seculo nullum tempus
omnino a talibus temptationib;
a pressuris alienum. Et necesse est
vt miserearis quoniam multi bel
lantes aduersum me.

Cassiodorus **O**mnium
reproborum caput est diabolus: qui modo
per se: modo per membra sua con
culcat et impugnat corpus chri
sti id est ecclesiam sicut prius tem
ptauit. Per membra sua iudaica
impugnat caput: videlicet christū
dominum nostrum. Sed inter ad
uersa fortis quid subiungat: audi
am. **A**ltitudie diei timebo.

Augustinus hoc est a super
bia tempora
li timebo. apte humiles sunt q̄ con
culcantur. alti sunt qui conculcant
Sed noli timere altitudinem concul
cantium quia temporalis est: non
eterna. Cum venerit ille dies iudi
cij tunc lamentabunt se omnes tri
bus terre. Illis tunc penitendi lo
cus nullus remanebit. quia eo te
pore quo fructuosa posset esse peni

ſentia cor obduraueſcit aduerſus
monentem domi
num.

Hugo Cau
sam
quare timere non debeat potentia;
humanam conſequenter ſubiugit:
dicens. Legō vero in te ſperato lib^o
est de tua protectione.

Cassiodorus **I**n deo lau
dato sermo
nes meos. In deo laudat sermo
nes suos qui omne quod bene lo
quitur non sibi sed diuinis cogno
ſcitur muneribus applicare.

Augustinus Meos sermo
nes dico quia
ipſos accipi: ipſe voluit meos eſſe
qui dedit.

Cassiodorus **R**oſtra ei
que nobis data ſunt recte dicim;
ſi tamen ea de conſeſſa nobis domi
ni munere ſentiamus. Lin deo ſpe
rato non timebo quid faciat mihi
caro lib^o est carnalis homo. Senſe
tia iſta miſi ſabriter queratur ſu
periorib; videt eſſe contraria. Na ai
ecclesia ſe conculcata; diceret a im
pugnata ab homine: et iminen
tia pericula metuens miſericordi
am domini imploret. hic iterum al
ſerit ſe homine; non timere. vtrum
q; verum eſt. quoniam prius cum
calamitates huius ſeculi aſpiceret
formidauit. nunc timorem cum ſu
tura contuetur: abiecit. Quid enim
poterat ab homine pati qui ſpem
ſuam poſuerat in illa retributione
iudicij. **S**euiat licet carnificu; ma
nus: preparentur in cōdia camino
rum: omnia tō: mentoru; genera
deſpiciat ecclesia in membris ſuis.

que expectat dñi munera saluato
ris. Deinde cōqueritur ecclesia pre
dicationis sue verba a perfidis et
peruersis christianis despici: dices

Ota die verba mea execraban
tur. id est despiciebant et maledi
cebant. Hoc ab hereticos a malos
christianos pertinet: qui dum do
mini verba audiunt salutaria di
cta contemnunt. Aduersus me om
nes cogitationes eorum in malū
ab inferendum mihi malum.

Glosa Cum enim verba re
spuuntur: persona di
centis non est inuicis ab iniuria.

Hugo Quomodo eorum co
gitationes sunt in ma
lum consequenter deditur: dices.

Inhabitabunt in eum cōuer
sando in ecclesia. et abscondent
malum quod cogitant vt efficaci
us possint consummare.

Cassiodorū. Iti ergo sub
doli christiani
falsi fratres publicani videntur in
habitare ecclesiam et conuentus
sequi populorum: sed virus sue per
uersitatis abscondunt. De quibus
adhuc subditur. Lipsi calcaneum
meum obseruabunt. Mos iste dy
abolicius est eorum qui ministri ei
esse noscuntur vt calcaneum: id est
vltima nostra infidiosa calliditate
respicit.

Hugo vt quomodo ac
cusare possint
vel blasphemare: inueniāt. Vnde
Augustinus conquerit: dicens. Ver
borum aucupes sillabarum diuime
rantes: nodosas colūnas mihi
proponentes vt me capere possint

in v. **Augustinus** Omnes
bo. **Augustinus** ergo fi
cto animo inhabitantes: a dolum
abscondentes nolite timere: pater
ipsorum Judas cum domino tuo fu
it: a ille quidem nouerat eum. Ele
git tamen eum cum alijs aposto
lis: sed ad aliud electi sunt vnde
cum ad opus probationis electus
est Judas ad opus temptationis
vt posset tibi exemplum dare quod
deuites malos: quos caueas falsos
fratres et fidos: nisi vt dicat tibi.

Ecce ego tecum habui vnū quem
toleraui. Perferre volui quod sci
ebam: vt tibi nescienti preberet so
lacium. quod mihi fecit hoc faciet
et tibi: videlicet vt multum possit
vt seuiat. Accusaturus est et mul
ta falsa crimina diciturus: vt preua
leant falsitates. In me certe preua
leat: si celus mihi nō abstulerit

Hugo Enumeratis malis q̄
peruersi homines a fal
si fratres inferunt bonis: subiūgit
causam scilicet inuidiam quare in
ferunt: dicens. Sicut pro quia
sustinuerunt id est expectauerunt
ad perdendum. Animam meam
id est vitam meam. Nam transla
tio habraica habet: expectantes
animam meam. vel sustinuerunt:
vt graue pondus animam meam
dolentes q̄ non possunt me extin
guere: sicut impij **Sapient. ij.** dix
erunt. Grauis est nobis etiam ad
videndum. dissimilis est operibus
nostris et quis tales sint: reddit ta
men ecclesia bonū pro malo: orās
pro eis: dicens. pro nihilo id est

vlud qm mltitud
q̄m vñ qd mltitud
m̄ vñ qd mltitud

lib. lano
p. 111

gratis sine merito eorum. saluos facies illos. **Calliodorus**, nullus meriti exigit ut possit proprio labore saluari. Quid meruit latro ut sic paradisi velociter intraret. Quid publicanus qui repente de templo absolutus exiit. Ipse de die confessionis subitum votum donavit et premium. Constat ergo peccatores pro nihilo saluos fieri quando certum est conuersationem gratuita largitate concedi.

Hugo Quo autem modo hoc fiet consequenter subiungit: dicens. Non ira non puniendos eterniter: sed in illa ira qua filium quem recipis flagellas ad correctionem: sic populos peccatores confringes ne sint superbi deceptores vel insidiosi quales fuit **Calliodorus** Nam cum deus corda eorum tribulationibus fatigauerit: et diuersarum angustiarum numero sitate compleuerit ab iniquitate reuocati: compelluntur domino confiteri. a hoc per iram eius videtur fieri: cum ille placidus atque inuincibilis salutis nostre causas noscatur operari ita facies illos. Et ego ad eruditionem eorum et utilitatem meam et gloriam tuam. **O** Deus vitam meam annuntiaui tibi per confessionem. sicut fecit paulus: dicens. Prius fui blasphemus et persecutor. Hoc enim est gloriam deo habere ut publice denunciemus quales nos dignatus fuerit sustinere et ad conuersionem

abducere qui mereremur peccatis exigentibus intrare. **V**itam ergo suam annuntiat deo qui propria peccata confitetur. non ut eam deo notam faciat qui nullatenus potest aliquid ignorare: sed ut se magis condemnatis mereatur absolui: sicut propheta dicit. Dic primum peccata tua ut iustificeris.

Hugo Post confessionem sequitur satisfactio que deum placat. Vnde subiungit. Posuisti lacrimas meas in conspectu tuo. id est acceptas habuisti eas exaudiendo. **S**icut et in promissione tua hoc est: sicut promisti ita fecisti. Vnde Ezechiel. viij. Si impius egerit penitentiam ab omnibus iniquitatibus suis: omnium iniquitatum eius non recordabor. Tunc videlicet quando confringes populos: et pones lacrimas meas in conspectu tuo: acceptam tibi esse penitentiam meam ostendens. Conuertentur inimici mei humiliati propter flagellum tuum et exemplum meum. Abdidit retrosum ut te sequantur et amplius non vadant post concupiscentiam carnis.

Calliodorus **S**equitur in quacumque die signat diuersi temporis satisfactiones. **A**lter enim tota perne vita domino supplicat. alter immediate conuertitur. alius in fine vite saluatur. **I**n quacumque ergo die **Hugo** inuocauero te co: dis deuotione Ecce cognoui per experientiam misericordie tue quoniam deus meus es.

In q^o d^o d^o
capit^o 7

qui mihi subuenis ac recipis penitentem: sicut promissisti Ezechielis xviii^o. dicens. In quacumque hora ingemuerit peccator: omnium iniquitatum eius non recordabor amplius.

Calliodorus O magnam et mirabilemque domini pietatem: ut in quacumque die inuocatus fuerit semper miseratus indulgeat.

Hugo In deo laudabo uerbum: in domino laudabo sermonem. Semper gratias agendo eis de suis beneficiis. In deo sperabo non timebo quid faciat mihi homo. hoc supra expositum est. Deinde ecclesia quasi iam literata de malis huius seculi: laudaturam se dominum profitetur: dicens. In me sunt deus uota tua. uide licet laudationes que reddant tibi. Ac si dicat. Non timebo quid faciat mihi homo carnalis uel dyabolus exterius. quia et si mihi auferat omnia bona temporalia: non tamen uota laudis diuine que in me sunt potest auferre.

Augustinus Postquam dyabolus abstrulit Job omnem substantiam et filios: remanserunt in illo uota laudis que ex archa sancti peccatoris sui protulit: cum dixit. Dominus dedit dominus abstulit: sicut domino placuit ita factus est: sic nomen domini benedictus. O diuitie interiores quo fur non accedit. laudem a te querit deus. confessionem tuam querit. Ipse dedit fidem: spem: et caritatem. hoc placuit hoc sacrificaturus es.

Calliodorus Aut dicit in se esse uota laudationis dona dei contributa que in illa perpetuitate reddenda sunt quando iam sancti in defunctis uocibus persoluent laudis obsequium. Ita enim sunt qui si deum diligimus: habemus semper in mente cuius que a nobis omnino non reddunt: sed in illa perpetuitate reddimus. Nam de futuro nos et hunc uersum de te intelligere sequentia demonstrant que huic mundo nequeunt ullatenus conuenire. Quoniam uiam eripuisti animam meam de morte. perpetua. Oculos meos a lacrimis. **Jeronimus** quia iam tunc non est necesse peccata deflere. Pedes meos. lib est affectus et sensus meos. A lapsu. ne ultra laterentur in peccata.

Calliodorus hec tria in futuro seculo prestabuntur quando iam nec anima peccando morietur: nec oculi sua mala deflebit: nec pedes laterentur. Nam hic sanctis non auferunt lacrimas cum ipse dicat. Beati qui lugent. Nec pedes iustorum in hoc seculo a lapsu redduntur atque enim quia dum in hoc mundo ambulat semper in lapsu sunt: sed diuina misericordia continentur: sicut legitur. Septies in die cabit iustus et resurgit. Premissa mihi fiet. ut placeat coram deo in lumine uiventium.

Nicolaus hoc est in lumine gratie: qua uiuitur cum deo in presenti uita. et lumine glorie et immortalitatis.

in fultura beatitudinis die ubi sancti fulgebunt sicut sol.

Augustinus Ergo fratres ad hoc omnia hec valeant vobis ut gratis deus diligamus: in illo semper speremus: nec homines nec dyabolum timeamus. nec ille facit aliquid nisi quantum permittitur. permitti ad nihil potest nisi quod nobis prodest. toleremus malos. simus boni: quia et nos sumus mali. Pro omnibus quos patimur oremus: ut a deo nunquam recedamus. patrimonium nostrum ipse sit. salus nostra et spes nostra ipse sit. Ipse hic consolator: ibi remunerator: ubique vivificator. et dator vite illius de qua dictum est. Ego sum via: veritas: et vita. Ut a hic in lumine fidei: et ibi in lumine spei tanquam in lumine viventium in conspectu domini placeamus. Unde nos deprecatur ut compassis bellis corporeis: superatis seculi temptamentis mereamur in christo lumine complacere domino nostro Iesu christo qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Psalmus lvi.

Miserere mei
deus miserere
mei: quoniam in

te confidit anima mea. Titulus. In finem ne disperdas vel corrumpas dauid in tituli inscriptione cum fugeret a facie Saul in spelunca.

Hugo Hic tangitur historia que habetur primi Regum. xliij. videlicet quod dauid fugiebat a facie Saul: et latuit in spelunca. Sed non legitur dauid titulum erexisse. propter quod de dauid ad litteram non legitur titulus iste: sed mystice de christo qui per dauid intelligitur. Ergo sensus tituli talis est. Psalmus iste dirigens nos in finem id est in christum ad quem tendimus venire: hortatur ne tu iudee disperdas vel corrumpas dauid id est christum in tituli inscriptione: negando ipsum esse regem quod tituli inscriptio confirmat. Ad didit: cum fugeret a facie Saul in spelunca.

Calliodorus Adus iste et dauid et domino multum videtur esse con similis. Nam sicut dauid saulem fugiens in spelunca se abscondit: ita a domini saluatoris deitas intra templum sui corporis iudeis perhibis fuisse probatur abscondita. sic singula que de dauid a christo puenerunt facta: illi sunt sub hac allusione id est concordantia communia. Nam sicut dauid trauulentum id est ferocem saule: sic christus nequissimos iudeos perferabat. Oportet igitur meminisse psalmum hunc quintum esse eorum qui passionem et resurrectionem domini sub breuitate commemorant.

Glo. Hugo Intētio psalmi est monere vt nullus titulo crucis contradicat. sed christum esse regem suum quilibet confiteatur vt bo a factō. Christus ergo dominus in persona assumpti hominis ex eo q̄ futuram meruit passionem dāmat ab patre: dicens. **L**

Miserere mei deus. **L** patre. **L** miserere mei. **L**

Jeronimus Geminata postulatiōe misericordie confidentiam suam quā in patre habuit ostendit vt facilis audiatur. Vntē subdit. **L** quoniam in te confidit anima mea. **L**

Cassiodorus Misericordiam petit filius dei qui miseretur omnibus. sed oratio ista forma fidelium est: vt qui talia propter salutem nr̄az perculit: predicationibus quoq̄ suis nos pius dōtor instrueret.

Augustinus Ad hoc enī orauit vt nos doceret orare. ad hoc passus est vt nos doceret pati. ad hoc recepit vt nos doceret sperare resurrectionem. **L** **Q**uoniam in vmbra alarum tuarum sperabo donec transeat iniquitas. **L**

Cassiodorus Parabolice loquitur hic. quod sic quoties res sibi genere dissimiles comparantur.

Jeronimus Christus itaq̄ scdm̄ formaz serui dicit se sperare in vmbra: hoc est in diuinitatis protectiōe: donec inful-

latio et iniquitas iudeorum persecutorum transferat.

Hugo hoc est cum corpus eius occiderint et ad uenerit resurrectio.

Augustinus hoc ē et vox nostra: et in vmbra alarum tuarum sperabo donec transeat iniquitas: id est tu protege me vt ab estu iniquitatis nō areascaz et vmbra culū p̄bueris m̄.

Jeronimus Donec dyabolus transeat cū suis satellitibus et mēbris

Augustinus Transis tu a ecce transeunt temptationes tue: et vadis in aliam vitam in qua; ierunt sancti: si sanctus fueris. Nunquid quia tu transisti hinc: propterea iam transeunt iniquitas: ab his nascantur alij iniqui sicut moriuntur alij iniqui. sic et alij iusti erunt et alij nascantur vsq̄ in finem seculi. nec iniquitas dērit preinēs: nec iusticia paties. **L** **C**lamabo ad deū altissimū. **L**

Cassiodorus Clamat christus ab humanitate suscepta a quo superie creature opem non desinunt postulare. Et nos clamemus ad deum ad quem non vox valida: sed puritate conscientie peruenitur. **L** **A**ddiditq̄. **L** ad deum qui bene fecit mihi.

Jeronimus Qui fecit me ex nihilo ad suam imaginem: a dedit mihi bona presentis vite. et postea in futuro mihi vitam eternaz promisit. **L** Sequitur vox christi hōis.

Handwritten note:
Qui fecit me
ex nihilo ad suam imaginem
a dedit mihi bona presentis vite
et postea in futuro mihi vitam eternaz promisit.

Cal. Missit de celo In non ange
li vel aliqua creaturam:
sed auxilium superne potentie. Let
liberavit me Resuscitando et exal
tando me hoïem ad celorum regna
Ledit in opprobriū oculcātes me.

Hugo id est in deos quos p
vniuersum orbem rē
ditos disperdidit vt et ipsi conuil
carent. **Augustin⁹** Videte
tur. quē ad

modum dati sunt in opprobrium
disperfi sunt per omnes gentes. nul
q̄ habentes stabilitatē: nusq̄ cer
tam sedem. **Propterea** autem ad
huc iudei sunt vt libros nostros
portent ad suam confusionem. li
brarij nostri facti sunt: quomodo
solent serui post dominos codices
ferre vt illi portando deficiant: chri
stiani legendō proficiant. **Sequit̄.**

Jeronim⁹ Missit deus
miseriordiam
suam et veritatem suam. **Miseri**
ordia et veritas christus est.

Cassiodor⁹ Miseriordia
enim est quia
humano generi in suscepta carne
compatitur. **Veritas** autem est:
quoniam vnicuiq̄ sua facta retri
buet. et eripuit animam meam
de medio catulorum leonū. **Cru**
cifixus corpore animam suam dicit
esse ereptam: de qua nos maxime
precipit esse sollicitos. **Totum** enī
toto redditur quādo illa saluatur.
Resurgit enim corpus ad spiritua
lem gloriā: si anima non fuerit ob
stinationis vulnere sauciata. **Ca**
tuli enī leonū plebē signāt in deo

quam leones id est principes a sa
cerdotes feraci voluntate genuerūt
et in necem domini concitauerunt
Addidit Hugo [domini]
quoq̄. **videlicet** in

moite quasi cito excitandus. sed
[conturbatus] sedm carne in pas
sione. **Vel** conturbatus non ratio
ne quia patiens fuit: sed de indeis
turbantibus sua opinione. de qui
bus subditur. **[H]ij hominum**
id est iudei quos prius vocauit ca
tulos leonum. [dentes eorum] sunt
[L]arma quibus me impugnabāt
[meuntes consilia contra me.] **La**
agitte quibus me iam crucifixum
sagittabāt: dicente s. **Re⁹** est mor
tis. [La lingua eorum gladius acu
tus.] quando clamabant. **Cru**
cifige: crucifige eum. **Vnde Salomon**
ait. **Mors a vita in manib⁹ lingue.**

Augustin⁹ Videns itaq̄
propheta in
spiritu dominum humiliatum: et
sum: flagellatum: collaphis per
cussum: expalmatum manibus:
sputis illusum: spinis coronatum:
ligno suspensum: illos seuentes:
illum tolerantem: illos exultantes:
illum quasi victum. et post illam
eius humiliationem: et illorum su
rorem resurrexisse eum. et illa om
nia que fecerant iudei seuentes fa
cta esse inania. et eleuatus gaudio
tanq̄ videret fieri exclamat: dicens.
[C]altare ascendendo [super ce
los de

us.] **Cassiodorus.**
vt qui pendes in cruce cognoscaris
semper in tua maiestate regnare.

La super omnes terram gloria tua. Hoc utrumque completum est. Exaltatus enim supra celos est. Et sedet ad dexteram patris. Glorificatus est super omnem terram quando totum mundum catholica replet ecclesia. In qua laudes domino iugiter concinuntur: sicut ysaias propheta dicit. Vno ego dicit dominus: et implebitur gloria mea vniuersa terra.

Hugo Postea iterum redit ad ostendendum nequiciam iudeorum persequentium et per hanc inordinationem scilicet quod primo de exaltatione et post de temptatione agit: ostendit quod non est ordo querendus in prophetis. dicit ergo. **Laqueus** id est fraudulenta obediencia. **paraueunt pedibus meis** hoc est verbis a doctoribus meis: quibus quasi quibusdam pedibus intrabat Iesus ad corda audientium. **Parauebant enim insidiatores iudei christo laqueus** quando mulierem deprehensam in adulterio ei abducunt. **Et quando querebant.** Licet dari censum cesari an non. **La incuruauerunt** id est incuruare voluerunt. **animam meam** conantes me deprimere aut trahere ad consensum malicie sue.

Hoderunt ante faciem meam id est me sciente. **foeam** id est sententiam mortis. **In eius enim facie dixerunt.** Reus est mortis. **Let ipsi incidere in eam.**

Calliodorus Omnis enim iusta vultus suos damnat auctores ante quod alte

ri noceat: se prius ipsa condemnat. Quod similiter Salomon Ecclesi.

1. dicit. Qui fodit foueam incidet in eam. **Jeronimus** Iudei autem inciderunt in mortis sententiam: cum post resurrectionem et ascensionem domini inimicis scilicet Tito et Vespasiano traditi sunt: capti: interfecti atque dispersi.

Augustinus

Nolite putare fratres ipsis solis hoc accidisse. Omnis qui parat foueam id est fraudem: oppressionem: aut criminatorem aliquam fratri suo: necesse est ut in eam incidat. **Fouea** in qua cecidit ipse est conscientia. **Putas** cum in foueam non cecidisse qui luce christi perditur et cecitate percussus est. **Si non ceciderit in foueam: videret.** Ante se videns omnes malefactores perdidisse se via: implicatos facinorose: sed iam te tradidit forte in manus latronis aut in manus alicuius iniusti. **Et tu in pressura es.** ille letatur: ille exultat. **noli decipi visibilibus.** noli habere oculos paganos: sed christianos oculos habere. **Vides illum qui exultat:** ipsa exultatio est fouea ipsius. **illuc quisque cum ceciderit: oculos perdit.**

Hug Post quod dicit malorum debitas penas pollicetur christus se gratias acturum: dicens.

Paratum cor meum deus. **Ac si dicat.** Illi foderunt mihi foueam mortis: sed cor meum paratum est ad tolerantiam. **Vnde dicit Math.** 23. **Spiritus** quidem promptus est:

*John
reppm*

*John
pung
op*

Gregg

caro autem infirmita. Et replicat ean-
dem sententiam ad ostendendum
magnum desiderium cordis: dicens
[paratum cor meum].

Calliodorus ad gratias a-
gendum. **V**n-
de subdit [cantato] voce a gratias
a gendo. [a psalmum dicam]. **P**sal-
mus dicere est dominus digna actio-
ne laudare. Deinde christus loqui-
tur humanitati sue: dicens. **R**ur-
ge gloria mea. id est caro mea in
qua gloriosa gessi opera: a que es
causa glorie resurrectionis mee. **R**ur-
ge psalterium a cythara. id est tu
caro mea que fuisti psalterium: so-
num reddens a superiori divina mi-
racula operando. Et cythara sonum
reddens ab inferiori humana tor-
menta patiando. Et determinat ho-
raz resurrectionis sue: dicens. **R**ur-
gam diluculo. **V**nde **O**zee. vi. **A**n-
te lucanum egressus su de inferno.

Calliodorus dicitur autem
est inter
tenebras noctis et diei claritatem
quo tempore eum resurrexisse eu-
gelij lectio sancta testatur.

Hugo postea ostendit du-
plicem fructum resur-
rectionis sue. **P**rimus est laus uni-
uersalis in verbo. **V**nde dicit. **O**n-
fitur tibi in populis domine. id
est confiteri tibi faciam a populis
conuersis per meam et meo tui pre-
dicationem. **S**ecundus fructus est
laus uniuersalis in opere. **V**nde
dicit. **E**t psalmum dicam tibi in
gentibus. id est faciam quod gentes
bona opera faciant ad laudem tuam.

Nicolaus Vel ad lram
uud est preuidentis in spiritu quod lau-
des diuine ab eo compositae: videli-
cet psalmodum: cantande erant in
futuro in diuersis populis et geni-
b9 sic adimpletur uidem? **I**n **C**assi.

Collectio Causam confes-
sionis huius a
laudis subiungit: dicens. **Q**uo-
niam magnificata est usque ad celos
misericordia tua. **H**ugo. **M**isericordia
christi: quod in ascensione magnifi-
cata est usque ad celos: secundum illud.
Eleuata est magnificentia tua super
celos. **E**t ueritas tua. id est ego quod
sum ueritas. **L** usque ad nubes. secundum
illud **A**du. primo. **E**t nubes suscepit
eum ab oculis eorum.

Augustinus In celum enim
angeli laudant
dominum: uidentes ipsam speciem
veritatis sine ulla caligine uisionis
diligunt: laudant: non fatigantur.
Ibi ueritas. hic autem in nostra mi-
seria ueritas misericordia. **M**isero enim
prelata est misericordia. **N**on enim
opus est misericordia sursum ubi
nullus miser est. **H**oc propterea bi-
bi. quia uidetur congruentius dici
potuisse: magnificata est usque ad
celos ueritas tua a usque ad nubes
misericordia tua. **S**ed nubes intelli-
gimus predicatores ueritatis: homines
portantes istam carnem caliginosam per
quos deus conuertat miracula conat
preceptis. de quibus dominus dicit per
ysaiam. **M**andato nubibus meis
ne pluant super eam. uidelicet su

Handwritten note: In fine de ueritate

Handwritten note: In fine de ueritate

Partial text from the right page:
...
Jeromus
Calliodorus
Psalmus

prauineam malam; hoc est plebs
iudaicam. p̄mbrem id est manda
to apostolis meis vt deserant iude
os et non illis euāgelizent. **Ex**
altare super celos deus.]

Jeronim⁹ Prop̄heta hoc
dicit & gloriosa
christi ascensione. **Let** super omnē
terram gloria tua. **cu** effuderis do
num spiritus sancti sup oēs terras.

Calliodorus Hunc rex
sup supra
dixit fidem nostraz tali confirmās
promissione. quia super omnes cre
turas eius nomis sit gloria regna
tura. Quis virtutez psalmi huius
quis tenuolentiam digne potest
effari. **Orat** christus vt nos doce
at: resurgit vt nos erigat: laudes
patri dicit vt nos instruat. **Meri**
to vita nostra: merces: et redēptio.
Merito apud patrem noster legi
tur aduocatus. **Amemus** demen
tem defensorem ne patiamur seite
rum iudicem. vltra enim omnem
constat amentiam eum toto corde
nō expetere qui nos ad eterna gau
dia tam crebris ammonitionibus
cognoscitur inu

Collectoꝝ

Ipsi⁹ igitur clementiam humili
ter deprecemur vt in cunctis pressu
ris ac tribulationibus nobis auxi
lietur: quatinus securi valeamus
peruenire ad eius regnum qui ē be
nedictus in secula seculorū. Amen.

Psalm⁹. lviij.

I vere uti
q̄ iusticiam loqui
mini recte iudicate
filij hominuz. **Titu**
lus. In finem ne disperdas dauid
in tituli inscriptione. **Hic** titulus in
precedenti psalmo est expositus.

Calliodor⁹ Commone
tur enim pō
cius **Pilat⁹** ne disperdat id est cor
rumpat scripturaz tituli que regez
dominū de darabat. quia reddi nō
poterat in cassum quod diuina no
scebatur iussione conscriptum. **Ad**
adeo frequenter repetitur vt excu
satio & tradicentib⁹ iudeis auferat̄

Hugo Moraliter autez pro
phetā loquitur & tra
malos iudices & prelatos. et intē
dit omnes monere ne quis christi
regno verbo aut vitioso facto con
tradicat: sed ad eum se conuertat.

Calliodorus Christus
ergo dñs
iudeorum exprobrat nequitiaz: di
cens. **L**

I vere utiq̄ iusticiam loqui
mini recte iudicate filij hominū.]

Hugo O vos iudei qui estis
[filij hominuz] ratio
nabilium: id est prophetarum fm
carnem. **Si** vere utiq̄ iusticiaz lo
quimini. **quod** utiq̄ facitis: dicen
tes. **Magister** scim⁹ quia verax es
[recte iudicate] credendo me esse
vera

Jeronimus Non re
ceꝝ. **de** iudi
cabāt qū petierūt **Barnabā** filiū
mortis: & iter se cōt̄ xpm̄ filiū vite.

*Calliodorus
comparat*

*quod filij hominū
sunt ratio
nabilium*

Aug⁹ Omnibus em̄ tanq̄ intē
tione: hoc ē i duocatione
generis humani veritas clamat.
Si vere utiq; iusticiam loquimini
recte iudicate filij hominum. Non
fit iusticia labiorum: sed et factu
rum. In vita vestra inueniatur la
bia vestra. In factis vestris cogno
scantur labia vestra. Loqui veri
tatez nihil est si cor a lingua dissen
tiat. Si emz aliter agis q̄ loqueris
bona loqueris et mala iudicas.

Jeronimus recte iudicate
hoc est quod
tibi non vis fieri ne alteri facias.

Augustinus Hoc quidez
māu forma
toris nostri in ipsis cordibus no
stris veritas scripsit ante q̄ lex da
retur. No **Hugo** q̄ ad recte
tandum iudicandū
multa nostris iudicibus et prela
tis sunt necessaria. **Primo** vt qd
precepunt ipsi faciant. **Secundo**
vt ordinem iuris non p̄mittāt
hoc est vt fm̄ statuta et autentica
iura iudicent. **Tercio** vt veritatem
cause plene inuestigent. **Quarto**
vt personā nō accipiant: sicut dñs
in Deutro. ait per Moysen. Paupe
rem audietis sicut diuitem. **Quin
to** vt non cedant fauori vel clamo
ri multorum. **Vnde Exod. xxij.** Ne
sequaris turbam ad faciendū ma
lum. nec in iudicio plurimorum ac
quiesces sententie vt a vero deuies
Sexto vt a rectitudine iudicij non
dediment propter timorem. **Vnde**
Ecclesiasti. viij. Nolite querere fieri
iudex: nisi valeas virtute irumpe

te iniquitates! ne forte extimescas
faciem potentis. **Septimo** vt non
plus debito compatiantur. **Exod.**
xxij. Pauperis non miseraberis
in iudicio. **Octauo** vt munera nō
accipiant. quoniam sicut dicitur
Exod. xxij. Munera subuertunt
verba iustorum. **Nono** vt nullas
preces in p̄iudicium aduersę par
tis admittant. Possent aliqui dice
re. **Ad quid mones nos: si nonne re
cte iudicamus.** Et respondet. **Non.**
Causam subiungit. **Et emz in cor
de iniquitates operamini.**

Nicolaus Et emz p̄ quia
iniquitates quas
cogitastis in cordibus: adimpletis
operibus. **Et hoc in terra.** Id est ter
renis inherentes.

Hugo Multi ei n̄ recte iudi
cant: quia i corde in
quitates operantur. **In corde** emz
hominis est confidius a quasi con
sistorium: inter castitatem et luxu
tiam: sobrietate et crapulam: pau
pertatem et ambitionem: laborem
et ocium: et sic de alijs. **Conscien
tia** accusat voluntatez: sed sepe da
tur iniqua sententia pro vito con
tra virtutem: videlicet quando vir
tus expellitur et vitium eligitur. **Et**
ex hoc sequitur quod subiungitur.
**Limusticias manus vestre concen
nant.** **Concinnate** in hoc loco idē
est quod congregare vel misere.
q̄si dicat. opera vestra que per ma
nus designantur congregant sibi
iniusticias quando peccata pecca
tis accumulāt. **Et Lienati** sunt
peccatores a vultu.

*Notandum
quod Augustinus
dicitur in libro de
sermone dominicali
in fine capitulo
de iudicio
et de iudice
et de iudice
et de iudice
et de iudice*

*Formal
p̄m̄ p̄m̄*

*Augustinus
Jeronimus
Augustinus
Hugo
Nicolaus
Hugo
Nicolaus
Hugo*

Augustinus quia deus pro
gnouit hoies
patres etiam in utero matrum.

Jeronimus sicut quondam
de Esau: qui pri
usquam signaretur: ab hereditate dei
est repulsus. Errauerunt ab utero
is est presciti sunt a deo erraturi.

Augustinus Vet. Latine
nati sunt pec
catores a vulua. hoc est a fide in
qua concepti sunt. eo ipso quo ac
cepisti nomen christi sacramento
quodam natus es in visceribus
matris. Errauerunt ab utero. In
utero quippe ecclesie veritas manet
Et qui errant a veritate. Locuti sunt
falsa. Tales sunt omnes qui a sa
ctis trahit oibus ecclesie errauerunt

Hugo Iudei etiam qui hic di
cunt peccatores. Latine
enati sunt a vulua. quia a proge
nitibus suis facti sunt alieni per
morum dissimilitudinem. Erraue
runt ab utero. Inescentes se qui ve
stigia paterna: videlicet patriarcha
rum. Locuti sunt falsa. Contra christum qui
est veritas. Veror est illis simi
litudinem serpentis. Furor in
deorum per similitudinem nimis aptissima
dissimulatur. Error eorum versus est in fu
rorem non humanum: sed serpentinum
et venenosum. Erat enim venenum
inuidie in furore illorum.

Nicolaus Serpentes enim
ex ira et furore
effundunt venenum.

Collector Audi cuius serpe
tis furor in illis
erat. sicut aspidis furde et obturata

tis aures suas. Ne non exaudiet
voce in cantantia et venefici. viz
icantatoris. Licantantis sapienter.

Hugo In hac similitudine
tangit naturam aspi
dis. Aspis enim est serpens qui for
tem vim habet medicaminis.

Augustinus Hec ama
do tene
bras suas: occultat se in cauernis
et recusans audire illas voces in
cantantis quibus se cogi sentit ad
exitum: allidit unam aurem con
tra terram: et de cauda sua obturat
alteram: atque ita voces illas quan
tum potest euitans non exit ad in
cantatio.

Hugo Sic iudei ob
turerunt
aures suas contra christi predica
tionem. Nam cum Stephanus di
ceret. Ece video celos apertos et
filium hominis stantem a dextris
dei continebant aures suas: ut ha
beretur. Actu. viij. 10. Hec similitudo
etiam conuenit peccatoribus.

Nicolaus Obstinati a ter
renis et diuini
inbiantes nolunt audire christi pre
dicationem qua reuocentur a suo er
rore: hoc est a profunditate vitio
rum suorum. Deinde describitur
que sint mala passuri qui contem
pserunt ut aspides diuina predica
tione saluari. Vnde dicit.

Hugo Deus conteret den
tes eorum. id est ver
ba dolosa. In ore ipsorum. qui a
verbis suis capiet eos.

Calliodorus Contriuu
receptos

iudeorum quando eis respondit. Reddite cesari q̄ sunt cesaris: a deo que sunt dei. Molas id est maxillas Leonum id est minas ferocium iudeorum; confringet dominus Aspides erant quando ei insidiosè dixerunt. Licet dari tributum cesari an nō. Leões fuerūt qñ cruceo ore clamauerunt. Crucifige: crucifige eum. Molas horum; confrigit dominus in sua resurrectione.

Apoc. 17. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

melius dicitur q̄ fuit

HUGO Sic confringentur a conterentur in futuro detractores qui hic alios mordent et deuorare nituntur insidiosè vel aperte verbis detractoris et insidiosis de quibus dicitur Apoc. xv. q̄ manducauerunt linguas suas pro dolore. Consequenter ponit penam perfidorum iudeorum cum dicit. Ad nihilum uenient tanquam aqua decurrens. Iudei enim tanquam aqua decurrens contra christum impetiose seuiebant. sed sicut aqua cito transit et deficit: sic ipsi iudei cito per Titum et Vespasianum ad nihilum redacti sunt.

AUGUSTINUS Totum sunt. Augustinus etiam hoc seculum ad tempus tanquam aqua decurrens perstrepat et querit quem trahat. Omnes impij et superbi sonantes non vos terreat.

HUGO quoniam sicut aqua decurrens intrat mare et perdit nomen. sic isti venientes in amaritudinem inferni: nomen quod sibi fecerunt in terra amittent. Hinc est q̄ dicitur ille sepultus in inferno non nominatur: ut habetur Luce. xvi. Contra quos dominus

Intendit arcum suum id est comminatio iudicij donec infirmet.

CALLIODORUS a suis prauitibus a confessionis salutem meliorata sententia conuertant. Collect. Et si uoluerint infirmetur in corpore et in obstinatione sua morientes punientur. Vnde subditur. Sicut terra que fluit auferentur. Sicut in alio psalmo dicitur. HUGO Sicut fluit terra a facie ignis: sic pereant peccatores a facie dei. hoc erit in extremo iudicio: quando domino veniente ad iudicium ignis ante ipsum preceat et inflammabit in circuitu inimicos eius. Et merito: ut qui in hoc mundo igne superbie: luxurie et aliorum vitioy arserunt: nec conuersi sunt ipsi post hanc uitam igne in infernali torquentur. Vnde sequitur. Super per cecidit ignis id est super eos cecidit. Et non uiderunt solem.

GREGORIUS ix. libro moralium. Ignis super impios cadit: sed sol igne cecidit non cernitur. quia quos gehenne flamma deuorat: a visione veri luminis ceat ut et foras eos dolor combustionis cruciat: et in tantus pena cecitatis obscurat quatinus qui auctori suo corpore et corde deliquerunt: simul corpore et corde puniantur. ut utrobique penas sentiant: qui hic dum uiuerent prauis suis delectationibus in utroque sentiebant. Cum uero luxuria semel mentem inuaserit: nullus bonum

Calliodorus in psalmo 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

By *[Handwritten signature]*
componit *[Handwritten signature]*

cogitare pmitit neq; vereri deum
neq; timere diabolum qui peccato
res absorbet. **Vñ** sequitur **Pri**
us q̄ intelligēt sp̄me vestre rānū

Hugo Sp̄me sunt peccata
que conscientia; cor
rodunt pungunt. Per ramnum
que est genus tubi quod in prio
suo cremento est quasi mollis her
ba sed in fine producit ramuscu
los acutissimos. intelligitur dyabo
lus q̄ primo mollis est suggeren
do delectationes peccati a in fine p
ducit aculeos acutissimos scilicet
penas inferni. Hoc autem non in
telligunt peccatores donec veniant
ad tormentum. Et ideo pmitunt
se absorberi ab eo per peccatū. Et
hoc est prius q̄ intelligēt sp̄me ve
stre ramnū; id est ante q̄ peccato
res intelligant dyabolū seu pe
nas inferni. sicut viuētes sic ira ab
sorbet. **Rico** id est eo tempore
eos. **Rico** quo sperabit de
duratione vite eorum deus auferre
eos subito de presenti vita

Cassio Nam q̄ dictum est
absorbet eos. corū
subito significauit interitum. quia
quanta domino in sustinendo pa
cientia fuit. tanta erit percussio in ce
leritate iudicij. Et quia vnde puni
untur malimē ad iusticia; p̄fici
unt boni ideo

Rico **U**etabit
subditur **Rico** tur iustus
am viderit vindictā; id est impi
ocum punitionem. Non enim leta
bitur motus zelovide proprie
sed zelo diuine iusticie [man⁹ suas
lauabit.] id est opera sua magis

iustificabit sed in illis apoc. xlii.

Iustus iustificetur ad huc in san
guine peccatoris. id est in puni
one eius que est occasio meliora
tionis vite sue sed in illud p̄uerb.
xxi. Multato pestilente id est pu
nito peccatore sapientior erit pau
ulus id est **Gre** vñ. moralium
iustus

Gre Sic q̄ fit vt
quia iniquus viuens multos ad
culpam traxerat delectatione pec
cati. quosdam moriens a culpa re
uocet terrore tormenti quia dum
eius pena conspicitur conspicien
tis vita emendatur. Alii de futuro

Iero **U**etabitur iustus cur vi
dit v̄ndictam. impiorū
quia quando illi damnantur in pe
nis. iusti letificantur in premiis. L
manus suas lauabit in sanguine

peccati. **Cas** Impio enim peun
toris **Cas** .ce commoētur in
nocens caucius se diligētius q̄ tra
ctare. **Et** di
et homo. **Nicolaus**

Vnusquisq; rationabiliter loquēs
[si] pro quia vtiq; fruct⁹ ē iusto.]

Hugo quia deus dat ei pro
meritis suis vt hic p̄
ficiat in fide spe a caritate. vtiq; ē
deus iudicans eos. hoc est pecca
tores [in] **Rico** quia dat sen
tentiam p̄ eis

non solum in futuro sed etiam fre
quenter in **Cassio** vult em:
presenti

Cassio intelligi q̄
nec boni in hoc seculo a beneficio sūt
se q̄strati licet mūdais onerib⁹ p̄re
mātur. nec mali oīno hic a pena
sūt liberi q̄uis florere videantur

uenire quod dicitur scilicet interfi-
cerent eum. **I**az utiq; interfe-
tus erat christus quando miserunt ei
stodire sepulcrum s; qrebant in fide
eum non corporaliter sed spualiter
et famam a nome eius extinguere
ne crederet in euz. **V**nde titulus p
dicitur sic exponitur psalmus iste te-
dens in finem id est in christum
ad quem uenire desideramus qui
psalmus ait. **N**e tu pplate uel iu-
dee corpus dauid in tituli inseri-
pcone dicens xpm non esse regem
cuius regni firmitatez titulus christi
cruci affixus manifestat.

HUGO Quod tamen face vo-
luerit pfidi iudei qua-
do misit saul et cohliu iude oruz et cu-
stodire fecit domum
eius et sepulcrum christi ut interfi-
cerent euz id est extinguerent no-
men et famam eius sicut supradic-
tum est. **I**ntencio psalmiste est
ut nemo contradicat christo qui
tanq; in passione positus orat lite-
rari ab inimicis iudeis dicens

Eripe me de inimicis meis
iudeis inuidantibus in oculis
O pater qui es deus meus in
quantum ego sum homo. **Q**uod ab in-
surgentibus iudeis p malebicta et
blasphemias in me id est contra
me litera me **E**ripe me de opanti-
bus iniquitatem videlicet a iude-
is collaphisantibus et a flagellanti-
bus et a flagellantibus me. **Q**uod de vi-
ris sanguinum id est a crucifixo-
ribus meis. **Salua me**

Augusti.

Erant iudei viri sanguinum qui iu-

stui quo nullaz culpa inueniunt
morti damnauerunt. **C**lamantes cru-
cifige crucifige eum. **E**rat enim viri
sanguinum quibus cum obijceret crimē
sanguinis xpi responderunt pman-
tes posteris suis. **S**anguis eius sup-
nos et super filios nostros

*quod dicitur p
passione*

Callio Merito enim viri sa-
guinum dicitur sunt
quoniam supra se inualte mortis
onera susceperunt. **P**etit ergo ab
eis pro humana infirmitate lite-
ra q; tam totu volutarie sustinebat

Aug Factum est hoc in carne
christi. fita in nobis. **R**e-
q; enim cessant inimici nostri bya-
bulo et angeli eius a mundo in sur-
gere quidie contra nos et illud est vel
le infirmitati et fragilitati nostre ac
nos deceptio nimb; suggestio nimb;
temptationib; q; buscuq; alijs laq;is
iretre cu in terra adhuc viuim;.
Sz vox nostra vigilet ad deu et da-
met in membris christi dicens

HUGO Eripe me de inimicis
meis deus meus id
est a dyabolo a mundo retinente.
Quoniam sicut dicitur Jacobi. v.
Qui voluerit esse amicus huius mu-
di inimicus dei constituitur unde
augustinus **O** seculum neq; q; tu
os teare sic soles amicos ut ipso
facias dei inimicos. **E**ripe me a dy-
abolo instigante. a luxuria lubri-
cante a gula mebricante. a a quo-
cunq; vicio me temptante. **Q**uod ab in-
surgentibus illis inimicis in me
id est contra me. **L**itera me. **M**un-
dus insurgit contra iustos species
rerum visibilia representando et

*Aug. ad
rom. 12*

quos eos psequenda diabolus continue
male suggerendo. luxuria oblectatio
nibus alluciendo. gula necessitatem
pretextando. auaricia casus fortuitos
ante oculos ponendo. ira iniurias
illatas ad memoriam reducendo. et sic
de alijs vicijs diuersimode insurgen-
tibus contra nos in cogitationibus
nostris. Et quia facile trahitur homo
ad hec vicia per exemplum. Ideo po-
stra tene petit. Eripe me de opan-
tibus iniquitatem. Ine ab eis in-
ficiat et inducat ad peccatum. Et de vi-
ris sanguinum salua me. Viri san-
guinum sunt detractores qui deuo-
tant plebem dominum opprobrijs et
verbis dolosis. Deinde prosequen-
do expositione secundum sensum allegori-
cum de christo inceptum. Sequitur vox chri-
sti orantis se eripi de persecutio-
ne iudeorum atque consequens dicitur. Ne-
esse est vt me eripias. Quia ec-
ce ceperunt. Inuidiose. anima mea
in vita mea carnale vel me ipsum
Nico A parte principali que est
anima designans totum
Hugo Nec solum inuidiose h
egeunt sed impetuose vni
subditur. irruerunt. cum impetu
in me for-
Calliodorus
videlicet dyaboli et ministri eius.
Ipsi enim in corde. Inde ascenderunt
vt saluator morti traderetur. Ipsi
populum pessimis instigationibus
incitauerunt vt liberatores huma-
ni generis perfida voluntate denerent
Augustinus fortes. in
iudei de in-
sticia sua presumptentes irruerunt in

me vt me traderet morti tanquam pec-
catorem et iniquum. et tamen peccatum
in me non inuenerunt. vnde subdit
Calliodorus iniquitas
mea. lib est malivolentia mea. ne
quod peccatum meum. In opere
Hugo Fuit causa quod iudei sic
domine sine iniquitate. qua lebi-
tur proximus id est pure et inno-
center. curri. via huius mundi
la dixerit. lib est ab actu sine opa-
mea per Cab. hoc ei erat dirigi
duri. Cab. vnde venerat vt re-
dierit sicut psalmo. xviii dicit. Ex-
ultauit vt gygas ad currendam
viam a summo celo egressio eius
et occursum ei vsque ad summum eius
Jeronymus Currit enim a
lorem in vterum. de vtero vit in
presepere. de presepere in cruce de cruce in se-
pulchrum. de sepulchro ad inferos
de inferis victor remeavit ad celos
Hugo Et quia sine iniquita-
te peccatis curri
viam presentis vite. Idcirco De-
us pater. Surge in occursum me-
um. vt suscipias me resurgenti
et ascenden-
Jeronymus.
Quem occursum vsque ad visitatio-
nem gentium extendi postulat di-
cens. Laude lib est facienda a gen-
tibus cursum meum vt credat me
equale. **Hugo** Se tu domi-
tibi ne potes
hoc facere quia tu es. Deus virtutum
lib est angelorum. Et qui putatis

de nobis
de vobis
de vobis
de vobis
de vobis

Pro impio alij p[ro]p[ri]o et u[er]o
Ioh[ann]e

solum esse deus israel id est de
vni⁹ gentis. Intende nunc ad
u[is]itandas omnes gentes Intus in
cordibus eor[um] per gratiam. a exte
rius per predicationem ap[osto]lor[um]

Cassio. Ut tibi credencium
copia crescat ex gen
tibus q[ui] sterilitatem fidei i[n] populo
iudaico conspexisti Et respice q[ui] o
mnnes gentes: dicat. quoniam de
vniuersis nationibus erant do
mino inuante in xpm credituri sic
in .ij. psal. dicitur: Et dabo tibi ge
tes in hereditatem tuam et possessi
one[m] tuam firmos terre. Valde ci
tremendū est qd subdit Non mi
serereis oib[us] qui opant iniquitate[m]

Augusti⁹ h^o duob[us] modis
intelligi p[ot]t si
ue q[ui] oino nulla peccā relinq[ui]t deus
ipunita. Iniquitas ois siue parua
magna re sit: puniat necē est aut
ab ipso h[ab]ite penitente aut ab ipso
deo vindicante. Nam et que peccat
peccasse: punit seip[s]o; Ergo fr[ater] pu
niam⁹ nostra peccā si querim[us] mi
sericordiā dei. Sed iā vidē am[pl]iū
modum quo hec h[ab]ita possit intelli
gi. Est a quedā iniquitas quā q[ui] ope
rat non p[ot]t fieri vt eius deus mise
reat. Querit forte quēnam sit illa.
Ipsa est defensio peccatō[rum]. Sed quō
ea defendūt si de[us] voluisset non id
fecisset. Effatū meū eāt vt hoc facer[et]
Qdā tuum defendis vt deum ac
cusas. porro talem iniquitatem o
perantum non misereatur deus

Nicolaus. Vt n[on] misere
aris omnibus
qui ex certa malicia et obstinata

operantur iniquitatem de qua di
cit. Iob. in canonica sua Est pecca
tum ad morte[m]; non pro eo dicit vt
quis. **HUGO** Deinde conuersi
oret **HUGO** onem gentium
quam supra peticāt ch[rist]us hic
affirmat dicens. Conuerterentur
gentes ad fidem hoc ad respe
ram. id est in sexta state scribit
in vespere mundi. quo ch[rist]us na
tus est a passus vnde ap[osto]l[us] v
ad cho[ros]. v. Scripta sunt ad corre
ctionem nostram in quos seculor[um]
fines deueniunt. Et famem. ubi
dei patientur vt canes. qui semp
funt famelici. Et circuibunt ciuita
tem. id est ecclesiam vel mundu[m]
vbiq[ue] euangelizand[um] atq[ue] laudā
do de **Cassio.** Est a iste re: sicut
um **Cassio.** proph[et]ia de con
uersione iudeorum signi ficans in
fine mundi ex eis innumeros do
mino esse credituros ac tunc famē
patientur vt canes quia sicut nūc
crudelissima obstinatione d[omi]n[u]m
funt. Ita a tunc fidei audissima de
sideria patientur. Quā me vito can
ibus comparantur quoniam anti
ch[rist]um illam inmanissimā be
lūā fidei calōē succensū religiosi
lateatibus insequuntur. et circui
bunt ciuitatem id est ecclesiam fi
dem sanctis predicationibus dese
den **HUGO** **Et** cep[er]unt si cō
do uerfi ad fidem
loquentur. manifeste predican
do in ore suo. loquētes audacter
non adulando sed peccata redar
guendo vnde subditur. Et gladius
in labijs eorum. id est sermo dei

obliuiscantur populi | uidelicet etiam
stram. mei. id est mee passionis
quia iudei qui adhuc dispofuerunt
in diuersis mundi partibus sunt qui
signum a memoriale passionis christi.
Petus cantor. Nota ad litteram
argumentum quod iudei non sunt
interficiendi. Translatio enim romana
habere ne quando obliuiscantur
legis. **Cassiodorus**

Obliuiscatur legem que eius precepta
non complet quis animo uerba
ipsius tenere uideatur. Precatur
ergo ne gens iudeorum peccat fuerit
sed magis errasse se gloriosa satisfactio
cognoscat. de quibus adhuc
sub **Hugo** **Disperge illos** | perdit
omnia regna mundi. **In uirtute tua** | hoc impletum
est a Tito uespasiano quibus prestitit
deus ut hoc facere potuissent. **La deponere**
eos | de potentia et de terra sancta
in que posuisti eos. **Vel deponere** eos
a malicia uel forciores surgant cum
eos cadere feceris sicut paulus de
quo cantat ecclesia prostratus est se uis
simus pleuitor et erectus fidelis
simus predicator. **hec oparis** |
protecor meus domine |

Cassio Iudei ergo sed legem
suo more ubique uiuunt
tes dispofiti sunt siue ut ad conuersi
omnis studia prouocarentur: seu si
aut quidam uolunt ut inter contentiones
hereticorum ab inimicis suis
ueteris legis partium testimonium
haberet ecclesia dum illud idubitate
terre dicitur quod aduersario suffragante
firmatur. **Nicolaus**

Delictum oris eorum | uidelicet in
deorum super fuit per sermonem labi
orum ipsorum. **Ipse** coram pylato
negando a morte ipsius nequie
postulauit. **Hugo** **Hoc** igitur delictum
lando a hunc sermonem
deponere a irritum ostende.

Augustinus resuscitando ipsum
que perdere uoluerit
La comprehendantur in superbia sua |

Cassio Captos enim constat
in superbia sua quando uiderunt
postea resurgentem quem
prius faciente macula respuerunt

Iero **Vel** comprehendantur in
superbia sua et huiles fiat
Hugo **Et** postquam confu
si fuerit de patris suis
uul. **de execratione** | que ipsum execra
bantur et maledicebant dicentes. De
mominus habes | **Et mendacio** | que
corpus eius factum mentium sunt
tunc **annunciabuntur** | id est re

barquentur inter ab apostolis |
in consummatione | id est ut confirmantur
hoc est ut perfecti fiant. de
qua annunciatione et conuersione
iudeorum habetur actum. ubi petrus
dixit iudeis. **Viri israelite** au
dite uerba hec. **Iesum nazarenus**
uicium approbatum a deo in uobis uir
tutibus et signis que fecit per illum
deus in medio nostri sicut uos scitis.
hunc diffinito consilio et presentia
dei traditum per manus inimicorum
affligentes interemistis
Et infra sequitur **His** auditis com
puncti sunt corda et dixerunt ad petrum
et ad reliquos apostolos.
Quid faciemus uiri fratres

Xiiii.

Aug⁹ In peccato ergo suo cō
pretensi sunt quia chri
stuz occiderunt a de ipsa magnitu
dine peccati plus humiliati sunt a
mai ore humilitate erigi me uerēt
propter quod annuntiabuntur i
consummatione id est magis per
ficientur. Sed quomodo fit cōsum
matio ista consequenter declarat
cum subdit. **Cassio** Duob⁹
in ira] dicitur ira dei siue quando uideat
ad salutem ut est illud. Flagellat
enim filium quem recipit. siue quā
mittit in ignem eternum eos q̄ ad
sinistram erunt. Sic autē dixit.
In ira hoc est in uindicta ad salu
tem que non est ira cōsupcōnis q̄
erit in futuro iudicio sed cōsum
mationis. ad correctionem que ē
in presenti. a hec ira magna mise
ricordia est. **Gre** Magna mi
sericordia ē
in presenti misericordiaz nō oīe q̄
consummationē xro
Cassio illam dicit quā unus
quisq; patitur quando memor pe
ccatorum suorum iterna se castiga
tione discit. **Hugo** Et si iu
ciat. dei p hāc
irā consummationis conuertit. non
erunt. tales quales atē fuerūt viz
peccatores a supbi. Vnde puer b.
xii. Verte impios a nō erūt. **Et**
Ipsi in dei effectū christiani. sciēt
quia deus. scilicet xps que occide
runt. **domnabitur iacob** id ē q̄
ip̄erit rex iudeorū ē. a finiu terre
I. gēciū de quē tā iudeorū q̄ gen
tū cōuersione. **Cassiodor⁹**

abhuc subditur. **Conuertentur**
ad uesperam. hoc est i principio ser
te etatis quā dñs saluator mundi
salutaris adueit. a fame paciētur
ut canes a circuibūt citatē. de q̄z
numero erat paul⁹ quez circuisse
hāc e ecē citatē; salutare epl e ip
sius testatur q̄ p̄ uerfas gētes
uelut sacra diuina cōuenēt

Hugo **Eph** dispentur
p mundum. ad mā
ducandū. ut alios p suā p̄dica
tionez i corpent eos ad scē ecē fi
de pducētes. si uero non fuerint sa

Cassio Saturatur do
ctores quā p̄bi
caōnes suas uiderint p̄ los de hie
rāt assumē. a murmurabūt. tan
q̄ ieiūm cū uerba sua fructificāe nō
cognouerūt i mētib⁹ p̄dōrū. Nos
q̄ ubi dñi distributores murmu
rare posse dicit si nō fuerit p̄ locū
saturati cre
dulitate

Augusti⁹ de
q̄ murmu
ratione supi⁹ dixit quomā
quīs audir
Hugo Post q̄ de
iudeorū cō
uersione locut⁹ ē p̄mittit ecē se
laudaturā deuz dicēs. **Go** autē
cātalo. a laudādo predicabo. for
titudinem tuam. qua iustificas im
piū. Hec ē ei magna fortitudo. Vū
di

Gre q̄ mai⁹ miraculū est
cit **Gre** suscitāe aiaz i p̄petuū
victuraz q̄ corp⁹ iteū monturuz
Et Aug⁹ Ait mai⁹ ē ip̄uz iu
stificare q̄ celuz a trā create. a ex
ultabo. ut exultando laudabo. ma
ne. hoc est in

Augusti⁹
die iudicij

Trāfāctis tēptatōmbꝫ cū nox hu
ius sēli trāherit qñ iā isidias dia
bolici angeloz eiꝫ n̄ expauescimꝫ
qñ lux eterna sād o
Hugo ruz cor pibꝫ oriet tūc
cū gaudio laudabo miam tuā . i q̄
in sādōz remuneā cōmibꝫ reuicesz

Capitolo huiꝫ exultacōis s̄b̄iūgit dī
cēs **Q**uia fēs es susceptoz meꝫ
i meozū fideliū ad te cōtentiū La
refugiū meū i die . h̄o ē i tpe La
tribulaōis **Calli** **O** q̄ gñū refugiū
mee **Calli** qd̄ tribulaōnis tē

pre donat **O**is em̄ caro suspecta ē
q̄ulqꝫ audiat **Ve**ite b̄ndī patris
mei p̄cipite regnū h̄ tē cōnū ēfugi
uz efficit qñ ad istā vocē desideātī
simā pueꝫ **Hug** **us** **A**dūtoꝝ ma
ueit **Hug** **us** **i** p̄cūlis

Libi p̄sa llā **L**ore a ore cōfitendo
tuam cōmitatꝫ **E**t vt notet ecclā af
fectū suū erga miam dei replicat
q̄ **O** **Deus** **susceptor** **meꝫ** **es** **q**uo
niam a tribulatione presenti fide
les in requiē eternam suscipis

Gregorius **I**n expositio
ne euāgelij
omelia xix. **I**nsuper considerans
p̄phā seu ecclēsia q̄ benignꝫ deus
mala nostra aspiciē a portat . cul
pas nostras tolerat: a tamē nos
per penitentiā ad premia reser
uat . noluit deum misericordem dī
cere sed hunc ipsam misericordiā
uocauit dicens Deus meus mise
ricordia mea **V**nde reuocāda sūt
a nobis ante oculos nostros ma
la que fecimus: a pensandū est
ex quanta dei benignitate tolera
mur. **P**ensemꝫ que sunt eius vis

cera pietatis vt non soluz cū pas
indulgeat sed celeste regnum peni
tentibus etiam post culpas p̄mit
tit. atqꝫ ex omnibus medullis cor
dis dicamus singuli. dicamꝫ oēs
deus meus misericordia mea

Augustinus **O** dulce
nomē s̄b̄
quo nemini desperandum est. om
nes consolans omnes ad conuer
sionem inu
tans **Calliodor**

Mirabilis a amplectenda senten
tia nam cū multa dixissꝫ ad postre
mum vno verbo omnia complexus ē
deus inquit meꝫ misericordia mea
quia quicquid sum de tua miseri
cordia est. **D**idicimus domine cri
ste q̄ multa carne pertuleris. **E**t
q̄ p̄ persecutoribus tuis oāueris
O vere iudicem p̄ium sub quo nul
li cōfidentiū est desperandum. **O**
pax benignitas a potestas **N**am q̄
pro inimicis oras . quis tuorum
possit formidare q̄ pereat dona fa
cere que precipis. dona implere q̄
expe
Collect **Q**uatinꝫ tuo
die **adūtoꝝ**
munitia misericordia adūti mēa
mur in ecclēsia sādā laudes tuas
immaculatis sensibus exultare a
post huiꝫ vite exitium ad tue be
atitudinis gloriam peruenire qui
es benedictꝫ i secula seculorū **A**mē

Psalmus lxx

Deus reppuli
sti nos **T**itulus huiꝫ
Psalmi talis ē **I**n finē

Handwritten note:
Vnde reuocanda sunt
a nobis ante oculos nostros

pre his qui cōmutabuntur in titu
 li inscripōne dauid in dōctinam
 cum succendit mesopotamiam sy
 rie a syriaz sobala conuertit io ab
 a percussit edom in valle salina *salina*
 duodecim **Hugo** Titulus
 milia iste tāgit
 duas historias vnam que est .ij.
 regum .x. a palip .xix. de amō filio
 naas rege amonitarum qui de ho
 nestavit nūcios dauid pre scenden
 do vestes eorū a pedibus vsq ad
 nates a radendo barbas eorū . a
 videns qd iniuriam fecisset dauid
 regi timuit sibi . a conduxit exerci
 tū de mesopotamia a syria ac alijs
 locis . contra quem misit dauid io
 ab principē milicie cū exercitu a de
 uicit eos. Tangit a aliam histo
 riam que est .ij. regum . viij. vbi
 dicitur qd dauid percussit adad ser
 regem sobal que est pars syrie a
 facta est syria tributaria dauid a
 cū reuertereē capta syria percussit
 de eodem . xii. milia in valle salina
 rum sed quia in nulla historia le
 gitur qd dauid conuertit io ab nec
 in predictis vastacionibus incen
 dia aliqua **Glosa** supficie
 fecerit historie
 relicta sicut in plerisq alijs titulis
 fit . ad spirituales dirigimur intel
 ligentiā que ex interpretatioib9
 nominum su **Cassi**. In primo
 mitur enim posi
 tum ē In finem pro his q cōmuta
 buntur Cōmutantur autem . in fi
 nem qui veteris hōis errore depōsi
 to: domino saluatori pura mētis
 intencōne famulantur. De quib9

*J. = h. p. =
 q. f. =*

dicit. **F**uistis aliquādo febre: nūc
 autem lux in domio. Quā admodū
 vero possint commutari exponit
 cum subdit in tituli inscriptione.
Tituli inscripō appōsi cruci do
 minice ihesu cristum significat.
 Sic ergo mutatur ut de se ptes
 byabolam . a xpm suum . am ē
 cognoscant atq vniat non sibi s
 dauid a chusto a hoc in dōctinaz
 videlicet christiana; qā non suffi
 cit cuiq illum regem suum dicere
 nisi a eius quis studeat pceptis
 obedire Sequitur cū succendit me
 sopotamiam syrie Die debem9 ad
 ducere tella ista figuratiter posita
 propter victorias domini saluato
 ris quas in toto mundo de paga
 nis agita pfidis vt reuera destu
 di ab errore veteri mereantur per
 gratiam noui hominis **mutati**
Nicolaus Ad litteras ei
 dauid fecit hē
 psalmum lamentans destructio
 nem terre israhel ante qd veniret ad
 regnum a deprecans deuote domi
 num pro eius reformatione . Mo
 raliter autem per dauid qui prio
 fuit pastor ouium significatur lo
 ius prelatus qui peccata populi
 sui deplorat a pro eius reformatō
 ne orat deum dicens
Deus reputasti nos Ia te prop
 ter peccata nostra **L**et de
 struxisti nos **I**d est uicia a nobis
Liratus es **I**nos flagellando a ca
 stigando **L**et misit es nobis **I**q
 dignaris nos **H** castigare ne pu
 nias in **Jeronim** **R**epellit
 futuro nos ac

J. p. =

*aliquid cum peccato
 collat cum ac
 mutare
 mutatur
 h. p. =
 q. f. =
 h. p. =
 q. f. =
 h. p. =
 q. f. =
 h. p. =
 q. f. =
 h. p. =
 q. f. =
 h. p. =
 q. f. =*

*apud
sep
mah
B
loph
p
vix
p
p*

destruit cum peccamus: miseretur
ac edificat cum ad eum per peni-
tentiam reuertimur

HUGO *ad*

si terrā. *id est* corda nostra terre-
na timore cōcussisti per minas fu-
turi iudicii

Glosa. *La cōtuz*
bastr eā

per penitentiam cōscientia eorum
accusante sicut ergo incepisti p-
fice hoc est

HUGO *gē tue*
sana

medicīa
lōtriciones eī *vulnera pecca-*
to eum de quibus conscientia cōte-
ritur quia commota est

Jeronimus *a malicijs ad*
penitentiam
vt fructum exhibeat sanctitatis.

Quibz autē dominus peccatoribz
conuersis exhibeat consequenter
subiangit

Dico *ostēdisti*
dicens

si sacra scri-
ptura populo tuo dicit *videlicet*
penam peccatis debitam

HUGO *Et q̄ oportet oēs q̄*
in christo pie volūt
vivere per multas tribulationes
intrare regnum dei actū. xiiij.

Cassio *Non enim iubet ocio*
vacare suos famulos

sed vt duris laboribus exercitati
ad palmam misericordie ei⁹ mere-
antur adduri. Sic enim a paul⁹ di-
cit. Nemo coronatur nisi qui legi-
time certauerit *Abdidit q̄ potasti*
nos vīno compunctionis

HUGO *amaritudinibus*
In hoc q̄ dicitur vīno
notatur dulcedo: a in hoc q̄ dicit
cōpūctōis notat amaritudo. Et iū

gūe q̄ domin⁹ hīc nō dat hic vnū
sine altero. Vn̄ in alio psalmo dē
Sedm multitudinē dolōrū meorū i
cordē meo cōsolacōnes tue letifica-
uerāt aiām meā. Et hoc vt ait bea-
tus gregorius. mirabili dispēsacōe
fit dum exteri⁹ affligit ite rī⁹ efficit

Dedisti metuentibz te significa-
tionez. *v̄ significasti eis p̄ has tē-*
porales tribulacōnes *vt fugiant*
a facie

Gre. *p̄ arcū*
arcus

Quid hoc loco
p̄ arcū nisi dies extremi iudicii de-
figūtur. In arcu ei q̄nto longi⁹ cor-
da trahit t̄nto districior ex eo ex-
it sagitta. Sic nimis extremi iudi-
cij dies q̄nto longi⁹ differēt vt veni-

at: tanto cū venerit de illo districi-
or sēntia p̄cedit. Idcirco fidelibz
dat signū vt fugiāt a facie arc⁹ id
ē a sēntia vlti iudicii. Ac si dicat.

Hoc tēp⁹ mie est. illud tēp⁹ iudi-
cij erit: per ista ergo hui⁹ t̄pis fla-
gella figurat: quō p̄cussurus es
tūc q̄n non parcēs iudicas q̄ sic bi-

stricte mō p̄cutis q̄n parcis: si id-
circo nūc diuersi dabit⁹ v̄ morbis
vel picul p̄cutimur vt hic correcti
patiores tūc inueniri valeamus

HUGO *Deus* *ut*
litterentur

dilecti tui *a sūitute dyaboli i p̄ti-*
a ab oī pena a miseria in futuro
saluum me fac *vt inueniar in*
dextera

Aug⁹ *h̄c ē: si i tpe isto*
tribulacōnes aliq̄s
patiar trāfacta nocte oīm tribula-
cōnum ad dexteram tuā mē oues
inue **Cassio** *In q̄ pte statu-*
mar *ri sūt q̄ p̄ pena*

dior magis p̄

In vno q̄ dicitur
per h̄c t̄p̄m
facit

Quo t̄p̄e
videt

omne q̄ p̄ p̄
et dicitur

felicitate gaudebūt. **Sequitur a ex**
audi me. **Nicola** deprecātem
vitam etnā
pro me a populo **Aug** Intelli
lomeo gat ca
ritas vestra omnem fidelem habē
tem in corde verbum dei cum timo
re. timentem iudicium futuruz. vi
uentem in probabilitate de illo blas
phemetur nomen sanāum domi
ni ei multa deprecari scdm seculū
vt pote in languorib⁹ sanitatē. in
tribulatioib⁹ pacē. a non exaudiri.
ad vitā autem eternāz semp exau
diri. **Ruis** enim sanitatem non pe
tat cum egrotat. et tamen forte
adhuc egrotare illi vtile est. **Pōt**
fieri vt si hic nō exaudiaris ad vo
luntatē. vt exaudiaris ad utilita
tem. **At** vero cum illud petis vt det
tibi vitam eternam. vt det tibi ad
dexteram filij sui stare cum venerit
iudicare terram. securus esto acci
pies. si nō modo accipis. **Non** ei iā
venit tempus vt accipias. exaudi
ris et nescis. **In** radice res est non
dum in fructu. **Hugo** **Con**ter p
ctū. bat q de
saluum faciet exaudiet cum sub
dit. **Q**uod **Ip**as **Locutus** ē in sancto
suo. **H**oc ē in filio suo qui est san
ctus sanctorum vt legitur daniel
ix. **Locutus** est enim illud iohan.
xvi. **S**i quid pecceritis patri in no
mine mee. **Et** q assistēt
fiet vobis. **Mat**. populo xp̄ia
no sicut **Mat**. vltimo dicit. **E**cce
ego vobiscum sum vsq ad consum
mationē seculi et ex hoc **letabor**
mente consolatus. **vx** ē pastoris

eccel a diuina sic hīma] **S**ichma
humerus interpretatur per que
onus impositum episcopis signifi
catur quod bene diuiditur qn offi
ciū predicādia confessiones audien
di psonis ydoneis cōmittit qz sic
iuxta cōsiliū ietro. xviii. **E**xo. **Q**uē
partito in alios leuius portat. **et**
ouallē terna culorū. **h**uilita
tem a statu ecclesie **metib⁹**. **h**
mensurato quod fit qn scdm ind
gentiam diuersorū locorū de his
coadiutoribus puidēt. **D**e qb⁹ s̄
dit. **M**eus ē galaad. **G**alaad in
p̄tat acerū testimoniū a significat
hoiem litteratuz i quo coaceruata
sunt testimonia veteris a noui te
stamenti. **a** me⁹ est manass. q
interpretatur obliuio a significat
religiosum qui oblitus domuz pa
tris sui: vacat cōtemplacōis studio
La effraim fortitudo capitis mei.
Per effraim que frugifer interpre
tatur significat exercitatum in vi
ta contemplatiua et adiuua qui
est fortitudo scilicet christi quom
am inferiora eius membra suste
tat verbo doctrine a exemplo bone
vite. **E**cce omnes isti sunt necessarij
ad adiuuandum presulem in offi
cijs predicandi a confessiones au
diendi. **V**da rex meus. **S**ic ē sub
me. a significat rectorē ecclesie s̄
pontifice qui ipsum viuat in eccle
sie regimine a sic pōt dicere. **M**o
ab olla spei mee. **P**er moab qui
interpretat ex pre: p̄dores significā
tur quib⁹ dicit **J**ob. viii. **v**s ex pa
tre dyabolo estis. et de ip̄s potest
episcopus sperare qz per bonos

In meo p̄cipio
no vltimo

adiutores suos conuertit ad bonum
et sic obedient sibi sic omnia deseruit
ad opus domini sui. **R**ydumea
extendam calciamentum meum. **P**er
ydumea quo sanguinea interpretatur
raptores a homicida signentur aliqui
per bonum episcopum et eius coadiutores ad
bonum reducuntur. et sic ad eos cal-
ciamentum eius extenditur cum per la-
torem predicatum ad deum reducuntur
propter quod condubium in alienigena sub-
diti sunt. **G**entes per fidem obe-
dient et **Iero.** Vel est vox cri-
desie **Iero.** Si dicentis in
ydumea. **I**n mundum **L**ex tibi
calciamentum meum. **I**d est exem-
pla humanitas **G**re. quia duz
tis mee **G**re. per car-
nem gentibus innotuit quasi calcia-
ta ad nos diuinitas venit.

In de per predicationem
euangelii et exemplorum
humanitatis mee. **I**n alienigena
gentes subditi sunt. **C**redendo

Ric. deinde ostenditur quod pre-
dicta bona deo sunt attri-
buita cum **H**ugo **L**ouis
dicitur **H**ugo **L**ouis
de

ducet me. **I**d est nomen meum in
ciuitate munita. **I**d est ad popu-
lum patris vallatum. **Q**ui deducet me
usque in ydumea. **E**t ad gentem istam
fidelem a pecca-
tricem **R**ic. tantum et

regnum in eis. **E**t respondet **N**onne
tu deus. **Q**ui dicit nullus alius hoc
facere potest nisi tu dominus pater
qui repulisti nos. **P**ropter pec-
cata nostra **P**eccata namque subdito-
rum delent episcopi a eorum adiu-

tores reputat sua per compassionem
et non egredietis de virtutibus
vris. **H**oc sub interrogatiōe lege-
duz est qua **Iero.** quod patris
si dicat **Iero.** firmi sumus

Et idcirco **Q**uod nobis auxiliuz de
tribulatio **H**ugo **I**b est ut ip-
ne. **H**ugo **S**a tribula-

cio quam hic patimur nobis sit au-
xilium sempiternum in futuro. quod
fit quando ipsa tribulatio pacien-
ter tolerat **G**re. **A**d iuxta vie

Vnde **G**re. **A**d iuxta vie
tutum tribu-
lacio est **E**t iterum **T**unc melius libe-

rat cum per patientiam dat **R**ec quo salu-
tem ab hoste. **Q**uod vana salus hostis. **S**ine me
nihil potestis facere. **V**anuz ergo

expectare salutem ab homine quod
iuxta alium psalmum **H**omo va-

nitati similis factus est quoniam ipse est
quasi fantasma quia modo apparet
magnum quod cito post non in-

uenit. **V**nde iacobi. **I**ij. dicit **R**ue-
est vita nostra. **E**t statim respon-
det **V**apor est ad modicum parens

Ieronimus **A**udiant hec
qui spes suas
in potentibus hominum vel in tere-

narum diuiciarum splendoribus
ponunt quod vana **C**ol. **E**t quod neque
est salus hostis **C**ol. **Q**ui plantat

est aliquid neque qui rigat **I**dcir-
co **I**n deo faciemus virtutem. **A**

peccatorum conuersione quia ip-
se dat incrementum **E**t ipse ad mi-
hili deducit tribulantes nos. **E**t spi-
ritus malignos quorum labores

in nihilantur quando peccatores ad
bonum gratia reuocantur **A**b alio

autem versu sup̄ dicto de locut⁹ est
 in sancto suo vsq; in finē. Omnes v̄
 ficuli istius psalmi continent̄ i seculū
 da pte ps. Cxij. vbi aliam q̄ hic
 inuenis expositionez **Rico.**
 In expositione historiali istius
 psalmi Potest a iste psalmus
 moraliter expom de quolibet vere
 penitente qui considerans regnum
 anime sue per peccatum preteritū
 de studum plangit. a pro restitu
 tione ipsius ad statum virtutis a
 grē deprecatur. Ad hoc at̄ adiuuat̄
 p̄ quatuor. q̄ quatuor nomina in hoc
 psalmo exp̄sse significat̄. Primuz
 est pura cōfessio q̄ p̄ iudam desig
 nat̄ q̄ iudas confessio interpretatur.
 Scdm̄ est a recidūo preseruacō q̄
 p̄ mānasse; intelligitur eo q̄ inter
 ptatur obliuio. Tal̄ enī sic se ha
 bet ad preterita peccata q̄si oblit⁹
 sit ipsa iteum p̄petrare. Tertium
 est boni operis multiplicacio que
 designatur per effraim qui interp̄
 tatur crescens aut fertilitas. Quar
 tum est proprie conscientie testifi
 cacio scd; illd̄ apostoli. ij. ad cho.
 Gloria nostra hec est testimoniu
 um conscientie nostre a figuratur
 per galaab qui interpretatur acer
 uus testimonij. Talis autem peni
 tens subijcit sibi concupiscentiaz
 carnis per moab designatam. q̄a
 moab interpretatur ex patre Et hec
 concupiscentia carnis trahitur ex
 carnali generatione. Itē; subijcit
 sibi concupiscentiam oculorum q̄
 figuratur per ydumeā que terre
 na interpretatur. Item subijcit si

Ad. h. h. 7

bi superbia; vnde que p̄r philiste
 am designatur eo q̄ ore cōtendēs
 interpretatur. Superbi enim ver
 bis despicabilibus nituntur con
 tra alios contendere. Vnde transla
 tio gallicana habet alienigenes b
 diti sunt. hebraica hab; philista
 vel palestina sociata est. Et quia
 omnia bona que talis penitēs ha
 bet emanant a deo Ite sibi est co
 tavit victoria attribuenda

Jeronimus In ipso ē vic
 tus nostra. In ipso omnis gloria. a ipse ad mi
 hil rediget tam vicia que nos tri
 bulant. q̄ inimicos qui nos impu
 gnant. a ab sp̄e eternitatis conan
 tur reuocare. Prop̄ qd̄ ipsi iugi
 gratiant; adione laudemus a glo
 rificem⁹ qui ē benedictis in secula
 seculorum Amen

Psalmus. lx.

Araudi deus
 deprecationem in tri.

Nicola Ad litteraz. da
 uid fecit istum
 psalmum pro sua euasione de ma
 nu saula exercitus ei⁹ q̄ cingebat
 dd a viros eius in moduz corone
 ne possent euabē vt habet. a regū

Glosa Allegoria v̄o p̄
 in iste ē vox ecclesie
 laborātis i tra q̄i vox m̄ d̄tois. vñ
 titls ei⁹ talis est In finē i hymnis
 psalm⁹ **Casti.** Fm̄s ei legis
 dd **Casti.** xp̄s ē ad iusti
 tiam oī credētū **Dugo** psalm⁹

margin notes on the right edge of the page, including 'Glosa', 'Casti', and 'Dugo'.

1024
Vlt. 22. 1024. 1024. 1024.

emim iste dirigēs nos i finē v i cri
stū habit⁹ in hymnis hoc ē in lau
dib⁹. attri **Aug⁹** v christo q̄
buit dauid **Aug⁹** vit ex seie
dauid vt esset homo in hoies Let
equales angelis faceret hoies

Glosa Intencō psalmiste ē
exhortari omnes ad
christi laudem Eccā igitur aut po
pulus fidelis laborans in hac vita
clamat ad dominum dicens.

Aaudi deus deprecationem
meam itende oracōm mee
Aug⁹ frangere dicit aurib⁹. ite
de re autē oculis. v. x. audi
tur autē. op⁹ autz intendit a vide
tur oculo Dec autē duo necessaria
sunt ei qui vult a dño fraudari viz
vt nō tñ ore voce s̄ etiā ope. Non
ei cessat oracō q̄ non cessat bñfacē
itideo post q̄ dixit frangi eē sub
iurē itende q̄si dicat audi vocem
q̄ aspice ad opa. Dec autz oratio
nō est vni⁹ hois sed toti⁹ ecclesie.

Callio Vñ cōgregacō ista
iustorū dep̄ssa mal
seli in vniūsis gētib⁹. o gemiscēs
clamat ad dominum dicens

Iero Quatuor mūdi p̄tib⁹ ex
quibus collecta est ecclesia ad te
clama

Rico i tpe āgustie vñ
subdit duz anxi
aretur cor meū. Imē pressuras q̄ vi
cia huius

Aug⁹ Vita nra in
seculi hac pēgna
cōe nō p̄t esse sine tēptacōe q̄a p̄
fca⁹ nos ter p tēptacōem nrām fit
nec q̄s q̄ p̄t coronari n̄ q̄ vicerit.
nec p̄t vicere nisi certauerit. nec p̄t

per huc dat p̄sentia p̄
q̄. 1024

certare nisi inimicū et tēptacōne s
habuerit Et licet anxiōr tñ nō v̄m
cor⁹ **Iero** Im petra. hoc est in te
q̄ ipso qui es petra sta
bilis Vnde ap̄s ait. Petra autē
erat xp̄s In te ergo per fidem.

Aug⁹ Exaltasti me. videlicet
super inimicos meos bā
do mihi victoriā de eis a in super

Calliodor⁹
isti me.]

id est duces in illam futuram re q̄
em quā teatis tuis polliceris Cau
sas subdit quare ipsa eccā deduci
tur ad p̄mum dicens q̄ fact⁹ es
sp̄s mea li vi

Aug⁹ Nō ei p̄bit
ta presenti Aug⁹. nos dē⁹ ap̄e
q̄s filiū suū misit tēptari crucifigi
mori a resurgē. vñm⁹ em̄ duas
vitas. vñā i q̄ sum⁹ Alterā quā spe
ramus In qua sumus nota ē no
bis: quam speramus ignota ē nob

Tolera in qua es. a habebis qua
nonduz habes. Quomō toleras. e
vt non vincaris a temptatore. la
boribus suis tēptacōnib⁹ passio
nibus morte sua demonstravit ti
bi vitam in qua es. resurrectione
sua: vitam in qua eris. Nos enim
nō noueram⁹ n̄ nasci hoiez a moi
resurgē hoiez a viuē i efnū noue
ram⁹ Suscepit qd̄ noueās a demō
stravit quod nō noueras Itē er
go factus es sp̄s nostra in tribu
lationib⁹ a tēptationib⁹ Et qd̄
spera

Iero. Certe quō tu resur
rexiisti immortalis a nos credim⁹ re
surgere Ipse etiā fact⁹ est in L. tur
re fortitudis. v. defesio mea. a fa
cie. v. a p̄nciā Limici. v. dyaboli

duz anxi
fca

tuus fortis
v. defesio

vel nequiciarum eius ut nos ab eis
inimicis munit et defendat.

Aug. Sed si ab inimicis in
Christum a mitta turrim. quid quod
pateris cogita quia prior passus
est et cogita quo fine passus est.
ut mortuus resurgeret. Talez a tu
in finem spera qualis in illo prece
sit a ita isti turrim non consentie
do inimico. de illo turri iaculare te
la quibus feriatur quibus vincat
tur. Que sunt illa tela. verba dei si
des tua opa tua age i hac turri ad
non cessent manus. opera tua bo
na gladii sunt interficientes imi
ci. In hac igitur turri munitus

Nicola Inhabitabo i tate
naaculo tuo in secula
sid est in celo empireo.

Jeronim In illo tunc vbi
fine fine manfu
ri deum ingiter contemplabimur

Aug Vel est vox ecclesie q
vsq in finem seculi in
tabernaculo domini in hac vita se
dicat militare ut semper natos col
ligat ad **Glosa** a ne septaco
regnum inimici me in
pugnet protegar contra estus
victorum in velamento alarum tu
arum id est in munimine in feri
cordie a potentie tue que aliis com
pantur quia nec onerant a omne
auertunt **Hugo** Et vere pte
lesionem gar a te

Omnia tu deus exaudisti ora
tionem meam ut non solum in p
senti ista vita me protegas atq
custodias sed vta futura bona lar

gari unde se quis de disti id est
dabile hereditatez patrie celestis
lamentibus nomen tuum domine
timore filiali. Unde eccle. xl. Tior
dm padisus benedictiois Postea
ont quid in illa hereditate celesti
habebit dicens **Aug** super dies

regis ad **Cassio** Eternitatem
in **Cassio** significat do
mini saluatoris. q vix rex noster
dicat qm ab ipso regimur a eius vtu
te salua **Aug** O deus pat dei
mur **Aug** si xpo regi no

non soluz istos dies in isto tempo
re auz sine sed dies super dies istos
sine fine. Tu ergo adiicies dies
eternos sup temporales regis no
stri christi ut non solum diebus istis
traferentibus regnet xps i ecclia sua
sed regnet cu illo scilicet in diebus illis
q no habent finem. Et adicies filiter
sup. lanos eius vsq in die gnacionis
a gnatio **Rico** Repetico est
nis eius deus sine

ad maiore declaratoez eternitatis a
celestis bti **Aug** ait ei vsq in
tubis **Aug** die gnacionis
h? vite que est mortal a gnacionis
q regnabim? resurgedo a p mane
bim? met **Hugo** Imprie at
nu cu deo **Hugo** di eternitas
habe dies vl anos s; loqur moe
huano sic ibi a am tu n deficient

Nota at diez vel anoze eternitate bre
uile expoit. d. **Permanz** a pma
nebit sed; vsu nrm loqndi p p v. s.
fidelis eternu a sine fine i spe
ctu dei videns deum facie ad faci
em sicut dicit. ysaye. xxxij. Regē
in decoe suo videbunt a nulla beati

22. Hugo
Kard.

vo: son hystoria
B. 1. 1. 1.

tudine misericordia et veritate eius
quis requirit.] quasi dicat nullus
quia ibi non erit misericordia nec miser
a deo nullus requirit ibi misericordiam.
nec veritatem requirit de gaudiis
promissis

Callio Cum in eternis
lis possideant regna celorum promissa sicut ipse domi-
nus apostolis suis dicit. **P**ane quidem
tristitia vestris. cursum autem videtis vos.
gaudebit cor vestrum a gaudium vestrum
nemo tollit a vobis. In illa die si ro-
gabitis quicquam. Sic fit ut nemo
sacerdotum misericordiam et veritatem requirat cum
illius contemplationis inestimabili
munere perfertur.

Augusti

Et quomodo nobis deus exhibuit mi-
sericordiam suam. dimittendo peccata
nostra. et veritatem suam exhibendo
promissa sua. sic nos faciamus
misericordiam circa infirmos. circa egen-
tes. circa inimicos nostros. et veri-
tatem non peccando non abijciendo
peccati super peccatum. Sicque pote-
rimus ad regna promissa pervenire.

Iero In quorum plenitudine die
gaudiorum ecclesia spes
ponens sub
Hugo et cum il-
licite.] **Hugo** libere di-
tati celesti introducat.] **erol** psalmum
dicam nomini tuo.] id est laudabo no-
men tuum.] in seculo seculi.] hoc est in
eternum.] **V**nde in alio psalmo dicit
Beati qui habitant in domo tua do-
mine in secula seculorum laudabunt te.
Sic inquit faciam illud in futuro.] **vt**
in presenti.] **reddam vota mea.**]
baptismi et religionis que promissi
de custodire.] **de die in diem.**]

Callio **R**eddamus ergo vo-
ta nostra in isto tra-
sitio die ut in illa plenitudine lau-
des domini eodem prestante de can-
tare mereamur. **O**rat in hoc psal-
eccam et populum fidelis a finibus terre
quia factus est dominus spes eius.
Postea que se auditum hincubi
ca exultatione gratulatur quoniam in con-
spectu domini iugiter apparebit.

Iero **P**sallet semper domino
laudes. cum corruptio
huius mundi induerit incorruptioem
et mortale hoc induta immortalita-
te refulerit. **Q**uod a nobis presta-
re dignetur ut conformes facti glo-
rie sue. erepti a corruptione mor-
tis secunde psallere mereamur in
spiritualium oblatione votorum
nomini eius qui est benedictus in
secula seculorum. **A**men.

Psalmus lxi

Donne deo
Bieda Titulus In fine
psalmus dicitur

Nicola **A**d litteram david
fuit hunc psalmum
cum de terra moab rediit in iude-
am magis volens esse in terra di-
vini cultus cum suo periculo corpo-
rali quam in terra idolatrie de dita cum
vivorum suorum periculo spirituali.

Collector **I**uxta vero spiri-
tualem intellectum
psalmus iste exponitur de viro iu-
sto qui contemptis temporalibus
ad celestia aspirat quod bene inquit h-

Bulsey ^{do} ^{ab ipso} ^{habent}

Ysaiah & Iph...

nomē ydithun de quo in xxxviii. psalmo **Cassio** Est enim eius dictum ē **Cassio** interpretacio trāfliens eos. v. amatores huius seculi quos miles xpi cōtempta mundi volup tate transcendit

Hugo Est ergo sensus tituli psalmus iste ē dauid pphē habitus p ydithun id ē p trāfliente In finē id est in crīstum dominū q̄ est finis ad quez tendim? Intentio patet q̄ monet suo exemplo vt cōtemptis tēporalibus ad eterna aspiremus.

Cassio Per totū hunc psalmū p vniuersali pte sātōrū vniū introducit fide liū q̄ vt dixim? seculariū vicio rū trāflitor cū oīte terrarū plenū seuis viderit errorib? alios psecutores alios hereticos alios vanis desiderijs implicari. in pmo mēbro psal. aiaz suam deo pfitetur esse subiectam. arguens eos qui solo nomine se dici desiderant xpianos. dic ergo

Domne **O**vos mundi amatores a loquitur in cōpative. L. deo subiecta. eius mandatis obediendo. **erit** Ipseuerant quia erit infinitum tēpus significat qd nullo sine claudendum est **Laia mea** pars hominis prō toto ponitur

Aug Ac si iste trāflitor in uidis tanq̄ minātib? ei ruinā qui eū trāfluisse doluerūt mēdo dicat. Quātumcūq; ascēdā a trāfliam. sub deo ero. non cōtea deum supbiendo. Secur? ergo trāscendo cetera quando ille me sē se tinet qui est super omnia

Cassio Subdit? est vtiq; do mino q̄ semp huius atq; strenue illud agit qd ad ei9 mandata cognouerit p̄tinere. **Se** q̄tur causa iustissima quā dō patri subiecta sit anima. vnde dicit autē **Lab ipso enim** deo patre **salutare meum** id est christ9 q̄ cō credentibus salutaris existit.

Hugo **Q**uia ipse xps deo min9 est **deus me9** q̄a me creauit. **a salutaris me9** q̄a me redemit. **gubernat** suscep to: **meus** Trāslacio romana h3 adiutor **Cassio** qui nisi michi meus. **Cassio** in mūdi istius cōtationibus constituto solus adiutoriū p̄stitit in mundi uicia trāscendere **Hugo** a deo potuissim.

Hugo non mouetor amplius la tōne opaconis p̄pō **Iero** Iste trāfliēs non sicut **Iero** vult acquiescere in iquis q̄ tenues hominū ac vicio sas mentes in noua facinora idinari compellūt quos adhuc icepat dicit **Hugo** **O**vos iniqui irruitis in sidiādo tēptando a persequendo **in hōiem** **re** dōnētentz a rōnabiliter viuētēz **Cur** nō tuo cat timor dūm? horroz futuri iudicij **interficiatis** vniuersos. **v** animas vrās p̄ p̄cni in eo q̄ vos minami in p̄dicio nē **l** tēp̄ parieti idinato **q̄ tāq; hōi** ab casu disposito **a macerie** **M**acies ē paries de sic cis lapidibus absq; cemento fact9 **depulsa** **q̄** que p̄no impulsu dis soluitur **Ac** si dicat vos putatis me

Opinatio ^{p̄} ^{ab ipso} ^{habent}

...quasi p...
...morte mu...
...inuenit...
...ymagie...
...vniuersi...
...quasi pat...
...habetis sim...
...gratias...
...causatis p...
...ratis me p...
...si per cam...
...nem m...
...fiam...
...trāflitor...
...in hōi...
...est dicit...
...vni...
...sed illi...
...no volu...
...dicit et...
...trāflitor...
...non michi...
...at de hō...
...non hō...
...quasi...
...am...
...iniquo...
...posito...
...Augu...
...mudus...
...erunt in...
...gandum...
...purgant...
...est...
...vbi imp...
...qm ab ipso...

tuo puertere quasi pariete; idma
tum a macerie mueratã sed talẽ
me non inuenietis qm̄ ego suz hõ
habens ymaginem dei in natura
lib. viuens scdm̄ racõnem a ideo
sum quasi paries erectus ad sup
naa habens similitudinẽ eius in
gratuitis. Et ideo sum ligat9 comẽ
to caritatis p̄p̄erea in vanum labo
ratis me p̄dere. **U**eruntamen lip
si peccatores propter reprehensio
nem meam non dimittunt maliciã
suam sed precium meum. id est oẽ
bonũ op9 meũ q̄ emo vitaz eternã
Cogitauerunt insidiosẽ **L** repelie
re. **V** autere a mea idcirco **L** cur
ti in siti sicut in alio psalmo dictũ
est. Sitiuit aia mea ad deum fonte
vini9. Sed illi quasi ficti aduato
res voluerunt air sum meum retar
bare et impedire p̄ hoc q̄ **L** ore suo
benedicebãt **L** adulando a vanita
tatem michi suggerendo

Et corde suo maledice
Rico bant. **I** malum i hoc co
gitã9. Sed q̄uis hec mihi faciãt
Ueruntamen deo subiecta esto
aia mea. **I** nolivacillare noli mo
ueri aduersitatib9 aut blanditijs
iniquoũ a sancte cõuersacõnis p̄
posito. **Q**uomã ab ipõ pacia mea.

Augu. Fornax in qua fit iu
storum purgacõ est
mundus. palea qua ignis accendi
tur sunt iniqui. aurum quod pur
gandum est sunt iusti. ignis quo
purgantur est tribulacõ aurifex
de9 est. **Q**uid vult facio ergo auri
fex deus vbi me ponit aurifex: tole
ro. **q**m̄ ab ipso pacientia mea.

Augu. 2

HUGO **A**nore huius libent
pacio ad isa. **Q**uia
ipse est deus meus. **L** p̄ creatione
L a saluator me9. **L** quia me redime
L adaitor meus. **L** ad tene opandũ
a ideo. **L** non emigrabo. **L** ad exerci
tũ dyaboli quia. **L** **N** deo salutare
me. **L** **R**ico. **L** tota salus mea. **L**
um. **L** **R**ico. **L** a gloria mea. **L** quia
scdm̄ apl̄m. **Q**ui gloriatur in dño
gloriatur. **L** deus auxiliij mei. **L** id est
dator auxiliij mei in vita presentil.
a spes mea in deo est. **L** de vita etre
na adipiscenda. **S**pes enim est cer
ta expectacio future beatitudinis
ex gratia a meritis pueniens. **E**t
ideo ad hanc spem inducit fidelez
populum dicens. **S**perat: in eo
omnis congregacio populi. **L** saliz
fidelis. **I**n fideles enim nõ habent
vnde vitam beatam sperare valeãt

Aug9 **S**perate i eo. **I**mitamini
p̄ dithun transibite i
inicos vestros resistetes i tene vto

Glosa **L** a effundite coram
illo corda vestra. **L** p̄
confessione9. **N**olite retinere i cor
de vestro vi
eus peccati. **Callio.** **E**ffundit
tor suuz qui peccata sua vberimis
lacrimis confitetur. **V**nde i. xl psal
mo dicit. **N**ec recordatus suz a ef
fudi in me animã meam confiten
do a deuote

Rico. **D**eus adiu
orando. **Rico.** **L** tot noster in
eternum. **L** sine cuius adiutorio nõ
lum opus est meritoriu9. **L** **V**erũ
tamen. **L** hoc non attendunt. **L** vani
filij hominum. **L** dicuntur homines
vanam qui non ordinant tẽpota sua

De nobis 118
filiorum

plus de plus plus
de plus plus plus plus
vna
ma

oy d'aptes
Petrus
Dandry
Nepes
Wife

Ipse plus plus plus plus
maior plus

ad finem debittum cuiusmodi sunt
auari spem suam ponentes in diuicijs
magis q̄ in adiutorio dei. **F**ilios
hominu dicit imitatores car
naliter uiuentium. **Mendaces fi**
lij hominum **Cassio** Siue il
m. **stateris** **Cassio** Los tan
git qui ponderibus iniquis emen
cium decipiunt simplicitatem siue
q̄ homines sibi placentes iusti at
q̄ reaces uideri uolunt cum sint de
ceptrici mutabilitate fallaces. **Vn**
sub **Hugo** **Lyt decipiat iphi**
st **Hugo** homines falsis po
deribus aut sub falsitate eloquen
cie **de uanitate** **vt occultent u**
mitatem suam que est sine fructu
iusticie **in id ipsum** **id est i eo q̄**
mentuntur se habere equa; state
ram **Talis ergo dehortatur id est**
dissuad; dices **Notie sperae i m**
iquitate **id est in diuicijs que di**
cuntur iniquitas q̄ faciunt homi
nes iniquos aut quia male acqui
runtur. aut quia male etinentur
aut quia male expenduntur. **Vn**
apls ad thimoth. **Precipe diuiti**
bus huius seculi no sperare in in
certo diuiciarum sed in deo uiuo q̄
prestat nobis omnia abundanter
ad fruendu **et si no hētis diuicias**
Rico **Rapias nolite cupis**
cel **auferedo aliena per**
violencia diuicie si af. no. cor ap.
ponend; in eis spema finem vlti
mu quia ita deducit ad gehenne
interitum **na beatus cuius est do**
minus deus spes eius a non resper
it in uanitates a in **Cassio**
famas falsas

no damnat largas diuicias q̄b;
dispensacio modificata prestatur
Inde enim egentibus subuenitur
inde reficiuntur egroti. inde paupe
rum nuditas operitur **Inde** plures
ad celorum regna pueniunt. **Con**
tra q̄ diuicijs cor suum apponit. au
rum non vult expendere in bonos
usus sed patrimonium cupit semp
augere. a dum ibi spes tota repo
nit fames eoru reu; semp auget
Hugo **deinde reddit causa**
predicoru uide licet
q̄ aliena non sunt rapienda a q̄ di
uicie non sunt diligende quia de
eo q̄ iustus est puniet malos. **Et**
quia misericors est premiabit bo
nos. **Vnde dicit** **Emel** **id est im**
mutabiliter quia firma est eius se
tentia **locutus est deus** **per pro**
phetas. per filium a per aplos.
Et i ista stabili locutione **duo hec**
audiri **que sequuntur** **quia po**
testas dei est **ad puniendu** **a**
tibi domine misericordia **ad pm**
andum plus q̄ merita requirant
hec duo manifesta erunt in telga
tu reddes unicuiq̄ **tam bonis q̄**
malis **iuxta opera sua**
Rico **Sicut iustus iudex qui**
non permittit aliquod
malum impunitum. sic non aliqd
bonum iremu **Hugo** **Vn di**
neratim **Hugo** **at duo**
hec quia omnia que scribuntur in
factis paginis de deo ad eius mise
ricordiam a iusticiam reduciuntur
Iuxta illud psal. vniuse vie domi
ni misericordia a ueritas requier n
tibus testametu eius a testimonia

quali dicit
vna ueritas a uo
qui quicquid in
rebus uel ueritate
Replicat
mo. lo
uasi op. aliam
lapat hie. ch. uel
deet ch. uel
ne mus. illi
tus. uti hie
tur. dicitur
conu. dicitur
quod. ueritas
non ueritate. a
tempore. Non
seculi dignitate
in ueritate
omnis creatis
dicit p. ueritas
de p. ueritas
ma. dicitur
uoluntate
de ueritate
uoluntate
feliciter
pestante
secula
Psalms
Cus de
ne ad
Rico

cuius. Quasi dicat. Si perquiras p
totum vetus et nouum testamen
tum quicquid inuenies ad miseri
cordiam et veritatem pertinebit

Cap. Respiciamus in hoc psal
mo sententiam luminis
quasi quasdam relucere candelas
sapat fides. clarescat veritas qua
debet christianus populus in tene
ne mundi istius tenebris obceca
tus. recte fidei tramite; non se qua
tur. abscedat error tenebrosus pe
ccatorum. dolositas iniquorum co
quiescat. vanitas hominum secula
rium deseratur. et fallacia mundi co
tempnatur. Non in ingenio. non in
seculi dignitatibus presumat sed
in vera sapientia spes ponatur que
omnis erroris via

Collect

Et priusque tempus recipiendi pre
mia adueniat pro meritis. studea
mus transire de vicis ad virtutes
de mundo hoc ad deum. qui nos a
iudicio mortis eripiat. nosque sibi
quasi aliuos proprio subdat. co
formesque suo corpori factos eterne
felicitati misericorditer associet. qui
tinus cum suis fidelibus sine fine
felicitate gaudere valeamus ipso
prestante cui est honor et gloria in
secula seculorum Amen

Psalmus lxxii

Deus deus me
us ad te de luce vigilo.
Rico. Ad litteram
dauid fecit

hunc psalmum quando fugiens a
persecutione saulis habitabat in
desertis in dea sterilibus et asperis
propter quod deus faciens cum
temptatione prouentum consola
batur eum illuminationibus suis
cuius psalmi titulus est. psalmus
dauid cum esset in deserto ydumee.

Hugo In precedenti psalmo
egit de transiliete ca
duca et transitoria huius mundi sed
quia non potest homo subito omnia
huius mundi temptamenta tran
silire eo quod incolatus eius prologa
tur. Idcirco agit huius deuiatore que
in deserto huius mundi oportet
multas tribulationes sustinere an
tequam ad patriam possit peruenire.

Est ergo sensus predicti tituli talis
psalmus iste est dauid id est cuius
libet fidelis agens de hoc quod sus
tinet cum esset id est dum morat
in deserto ydumee id est in hoc mu
do derelicto a deo et in terrenis glo
riante ydumee vero terrena inter
pretatur. Intentio psalmi iste est nos
monere ut recte conuersemur in me
dio nationis prave et peruersae Ec
clesia igitur seu quisque fidelis cum
desiderio festinare ad deum conuen
dens quomodo se habeat in deser
to huius mundi exdamat dicens

Deus. **G**losa omnium p
creationem qui es. **D**eus me
us. **P**er cultum et desiderium sanctum
per hanc geminationem exprimitur
affectum pie deprecationis. **A**d te
de luce. **I**d est diluculo aut per puri
tatem conscientie que lux dicitur
sicut in la conscientia tenet brevis
p. liij.

alius hanc alius illam. Sed deus
vnam vitam pmitit que est eterna
a illam non dat nobis propt me
rita nostra sed propter misericor
diam. **Cas.** Misericordia dicit
suam. **Cas.** domini premia q̄ s̄a
dis suis larga pietate pmitit i vi
ta eterna que longe p̄cior est a vi
ta pres̄ti. Isti vita innumerabiles
erumnas possidet. Illam tranquil
litas eterna comitat. q̄ vita eterna t̄a
tū distat a mūdi luce q̄ntū t̄mē
ta p̄nt ab eterna re q̄e discrepare
Dicē q̄ martūz carue morte hui⁹
seculi libenter affectant quia noūt
pro isto itinere temp̄ali perpetue
se esse vidēōs sicut dicit apostol⁹
Non sunt condigne passiones hu
ius temporis ad gloriam futuraz
que reuelabitur in nobis. Post
tanta beneficia misericordie vir iu
stus vel ecclesia deuote laudis ob
sequium pollicetur dicens

Rico. Labia mea laudabūt
te. hic aut gratiarum
actione pro consolationibus tuis
mihi exhibitis. **Se** benedicam
te in vita. **Aug.** Quid ē vt mise
mea. **Aug.** r̄ico: die tue tri
buam vitam meam in qua te lau
do non meis

Castio. B̄nedic
meritis. **Castio.** ei vnus
quisq̄ i vita sua perfecte deuz quā
do bonis opib⁹ i hac luce vsatur

Hugo. Et quia bene vivere
non prodest nisi in
tencio sit pura ab iam gloria. **Jo**
subdit. a i nomine tuo. id est ad
honorem nominis tui. **leuato ma
nus meas.** Per manus opera in

intelliguntur. Manus leuat qui be
ne operatur amore celestiu⁹ bono
rum. **Vnde** apostolus 4 ad thim.
Volo v̄ros orare in omni loco le
uantes puras manus sine ira et
disceptatione id est cōtentione. **Sz**
quia i laude dei necessaria est deu
ocio. **Ideo** consequenter petit eaz di
cens. **Sicut** adipe a pinguedine
repleat anima mea. **Adipes** sunt
viscerum crassa velamina. **Per** adi
pem qui est i intestinis significat
deuocio mentis interior q̄ debz deo
offerri. **Vnde** leuitici. iij. Omnis ei
adeps domini erit. **Per** pinguedi
nem que est in carne significatur
exterior hilaritas in opere que eti
am domino offerri debz sicut dicit
apostolus 4 ad choz. ij. Dilarem
datorem diligit deus. **Sicut** em̄ an
tiquitus adeps a pinguedo place
bant deo. **Ista** spiritualiter in n̄is
sacrificijs spiritualibus deuotio
mentis a hilaritas operis place
t ei. a ideo petit iste animam suam
his repleti. **Et** quia anima fit eple
ta eructat laudem dei. **Id** s̄b̄iugit

Rico. Et labijs exultaco nis
laudabit os meum. **Id**
licet nomen sanctum tuuz quia de
tantis beneficijs non ero tibi igra
tus. **Se** memor fui tui sup̄ stra
tum meum i matutinis meditabor
in te. **Aliqui** textus habent si me
mor id est q̄a memor fui tui super
stratum meum. hoc est de nocte.
etiam in matutinis hoc est de ma
ne meditabor. **Ac** si dicat. cogitau
de tua bonitate atq̄ de tuis benefi
cijs nō solū de die sed etiā de nocte
Ps̄ij.

Deus
pote

Cassiod Velp stratum in
q̄ quiescimus in
telligitur prosperitas a quies. Si er
go memor fui tui te laudādo in pl
peritate a quiete. quanto magis in
matu **Glosa** in luce gratie
tuis michi illucēte
[quā fūisti adiutor meus. In pe
riculis huius seculi. **Et** Idcirco
[invelamento alarū tuarū exultabo.]

Rico que sūt protectio a ma
lis. a directio in bonis.
adhesit anima mea post te. vt te
sequatur sequenti dilectione. **Et** iō
[me suscepit dextera tua.] q̄ gratia
vel p̄cipua tua in sua p̄tectione.

Aug Quis enim p̄tinens ad
cristū non varijs tem
ptationibus agitur a quotidie
agit cum illo dyabolo a angeli
eius vt peruertatur qualibet sug
gestionē vel cupiditate aut p̄missi
one lucri vel terrore damni vel pro
missione vite. vel terrore mortis vel
alicuius potentis inimicijs. aut
alicuius potentis amicijs. omni
bus modis instat dyabolus quem
admodum nos peccatē faciat sed
non timeamus quia sub p̄tectione
ne domini nostri ihesu xp̄i sumus.

Rico p̄pter qd̄ [ipsi vero.] de
mones [in vanum que
sierunt.] p̄dere [animam meā.] sed
non impune quia exigēte sua ma
licia [introibūt inferiora terre.] v̄
in carcere infernali qui est locus de
bitus eis [tradent̄ in manū gladij.]

Iero Hoc est in perpetuitate
tormentorum **Hugo**
[partes vulpium erunt.]

Rico quia sociabuntur cum
hominibus fraudulen
tis cum quibus damnabuntur.
Iuxta illud. **Mat. xxv.** **Ite** maledi
cti in ignem eternū quia parat⁹
est dyabolo a angelis eius

Collect **P**redicatur veritatem.
Aug a **Cassiodorus**
exponunt vt sit vox christi dicitis
de iudeis [ipsi vero in vanum que
sierunt.] **Extinguere [animā meā.]**

Cassi quādo falsis criminib⁹
sanguinez mēum effū
dere decreverunt sed non potuerūt
implere quod voluerunt. quia cri
stus tertia die **Augusti**
resurrexit

Aug Et quia christum occiderunt ne p̄
derent locum a gentem id est terrā
eorum **Idcirco** introibūt infero
ra terre. **Que** sunt inferiora terre.
terrene cogitationes. **Omnis** enī
qui contra salutē suā cupit terre
na est sub terra. qui terram sibi p̄
posuit a se sub terra terram fecit. **tra
dentur in manus gladij.]**

Cassio Tradita est in manū
gladii gens iudea q̄n
do eam principes romanorum **Ti
tus** a **vespasianus** cede icendit
vastauerunt [partes vulpium erunt.]
[Hoc factus est quando in illa Je
rosolimitana vastatione cabauc
ra iudeorum remanserunt sup̄ ter
ram ad escam vulpium feceruntq̄
reliquarum. **Et** merito. **Vt** qui i sub
dolarum maliciam transferunt fe
raram fierent esca subdolarum q̄
les sunt vulpes que fraudibus ci
bum querunt **Hugo** Enume

*Pro illis qui in illis
partibus huiusmodi
sup̄erant*

ppd

rans penis malorum consequent
ostendit premia iustorum dicens
Iero L. Erro videlicet xps
qui est rex regum letabi
tur in deo patre post resurrectio
nem a quia cum ipso erunt eius
membra. Iero sub dicitur lauda
buntur omnes qui iurant in eo.

Rico christiani qui i bap
tismo seuire deo pmit
tunt a fideliter adimplent

Cassiodor Cu sancti dei
christuz lau
dant ipsi sunt sine dubitacio e lau
dabiles quia non possunt preco
mia eius digne narrae nisi qui ad
palma indulgentie meruerunt p
uenire reddidit causam leticie unde
a rex letetur in deo a laudetur om
nes qui ei promissionis sue deuo
coe fideliter impleuerunt dicens

Ps obstruatu e lid e obstrue
tur os loquentiu iniqua
lloe adimplebitur in extremo in
dicio Os enim detractoru ma blas
phema tovu populi fidelis obstru
etur qui hic iniquis locutionib
delectantur. Unde r regum. ij. Im
pii in tenebris conticescent a psal
mus. Omnis iniquitas oppilabit
os sui **Aug** gratias agamus
domino nostro qui nos in deserto
huius seculi non desit. dando no
bis qd carnia anime necessariu;
est Et quando nos aliquibus ne
cessitatibus eruditvult vt ampli
us illum diligam? ne forte aliqua
do illuz obliuiscamur **Subtrahit**
nobis aliquando que necessaria

sunta attrahit nos vt sciamus qz
pater a dominus est a non solum
blandiens sed flagellans

Collector **Studeamus ita**
qz de luce vigila
re ad ipsum atqz in hoc arido deserto
fitire fontem vite sic in sancto desi
derio cor rostrum laudet deum. et
benedicant eum labia nostra vita
nostra opa nostra **Sit pinguedo**
deuocionis in corde. hilaritas in ac
tione ac memores simus dei vespe
a mane. sit gaudiu nostrum in ip
so. adhaereat illi toto mentis deside
rio anima nostra. **Caueamus ex**
empla malorum qui peunt. qua
tin us indulgentie gratia dei munere
pcepto possim? in celesti regno gau
dere cu; christo qui est benedict?
in secula seculorum Amen.

Psalmus. lxxiii.

A **raudi deus**
Nicola **Ad litte**
ra; psal
mu istu dicit b8 fecisse loques in
psona daniel que; ipse b8 puidie
mittendu i lacu leonu a ide diuinit?
liberadu; **Allegorice** vero p dani
elez qui dicitur vir desideriorum fi
guratur christus de quo dicit ag
gei. ij. **Veniet desideratus cunctis**
gentibus. ipse vero per inuidiam
fuit morti traditus sicut daniel
pre inuidia fuit missus in lacum
leonum **Et in agonia** imminentis
passionis positus orauit ad pre;
de cui? passioe a oratioe exponitur

Vir desideriorum
Daniel

Vir desideriorum
Daniel

presens psalm? Cuius titulus ta-
lis est. In finem psal. dauid

Cassio. Cuius titulus sic
sepe dictum est abso-
lute referunt ad xpm q locuturus
est p totu hunc psalmum. qui sep-
tus esse cognoscitur horum q pas-
sionem a resurrectionem eius bre-
ui relatione.

Hugo Intencō
contingunt. Hugo ne enim
hortatur nos vt in tribulacōnib?
spem habeamus in christo q pas-
sus est pro

Cassio. Rex igit
nobis a caput
nostri dñs christ? a pte huma-
nitatis assumpte postulat vt eius
exaudiatur oracō a a ppli iudaici
timore literetur docens quō nos
in tribulatione cōstituti orare de-
beamus. Ait ergo.

Exaudi deus pater orationē
meam cum deprecor. a timo-
re inimici eripe animam meā. Trā-
lacio romana habet. Exaudi deus
orationem meā cum tribulor. Nō
postulat vt minime pro oim salu-
te moriatur sed vt a timore ppli p-
sequenti anima erepta sande dis-
pēlacōis sue cōpleat passionem.

Nico Orauit enim patres bi-
cens. Trāseat a me ca-
ly iste. Et exauditus fuit in sua re-
surrectione in qua corpus habuit
ipassibile a immortale. Vnde con-
sequēter subdit. **Protaxisti me**
a conuentu. hoc est a consilio iude-
orum. **malignantium**. id est ma-
chīnācium ostra me mātū a hoc ec-
ope cōplentūz. **Vñ subdit** La ml-
titudine operantiū iniquitatz. p

tratus est plane a conuentu malig-
nantium quia dum illi cum crede-
rent cōmunē mori resurrectionis
eius gloria probantur esse cōfusi

Collecta Sequitur quō iudei
opati sunt iniquitate
in xpo cum subditur. **q exacu-
erunt vt gladiū linguas suas.**

Cassio Clamantes Crucifi-
ge crucifige eum. In-
uicem quippe rei facti sunt sceleris
plata sententia. nec interest q occi-
dat si innocentē aliq occidē dūz
esse pronunciat. Sequitur.

Hugo Litendūt ar cū. vñ
fidias ocelltas paue-
rūt qñ eū a iuda discipulo emerūt
xxx. argētis a h° appellat. **rem a**
ma vt fieret traditor qui
rā **Cass** eius videbatur fuisse
discipul? **O** res amara a oī felle de-
terior cōiūā ad p dīcōnē discipu-
lū ad nec cōseuatore m pecunie
premio subito fuisse corruptum.

Hugo Ad hoc itendūt ar
cū vt sagittēt. vñ
infiat. **o** celltis. vñ latrē scdm
eōū opimionē **l** imaculatū. vñ cri-
stū innocentē qui sol? fuit agnus
sine macula peccati. **S** vbito.

Aug. vñ insidiose q inopinare
qñ n pūse sagittabūt eū

Nicol Sagittis linguarum
paulo ante eū honoraueūt bīcō
Benedict q venit in nomine dñi
rex isrl. **a non timebunt.** scdm
ne qz tantum

Aug **O** cor buz
scel? ppetrare **Aug** **O** cor buz
ocidē vel
le hominem q mortuos suscitabat

Handwritten note:
Hugo superius
p. 107

Quis in manu dicitur inquit non per

Cassi obstinatio e
runt sibi] **Cassi**. durissima L
sermonez neq] quando dixerunt
Reus est mortis. Siue quando p
fessi sunt. Sanguis eius sup nos
a super filios

Hugo In tan
nostros. **Hugo** tuz em
obstati fuerunt q nec ipse iudex
pylat] potuit eos dissuadere mor
tem existivnde lauit aqua manus
dicens. Innocens ego sum a san
guine iusti hui] **Ree** tantuz obli
natos sed a astutos in malicia eos
fuisse ostendit dicens] **Arraue**
runt] **id** est qualiter] **absconde**
rent la

Nico id est insidias
queos] **Nico** quia inter se te
trauerunt quomodo iherum de lo
tenenta occiderent. **Mat. xxvi. L**
dixerunt quis videbit eos. f.]

Hugo quia putauerunt q
deus non videret eos
a etiam q homines non priperent

Cassio christuz tantummo
hominem putantes
a ideo malignitatem suam no cre
debant agnosc] **Hic** describitur co
suetudo peccantium. **Omnis** emz q
dolum parat. hominem se fallere
putat vt possit ad suas nequicias
perue

Augusti **O** cor hu
mie **Augusti** manu qre
tibi dixisti **Quis** videt me cum ille
videat qui

Hugo **Consequē**
te fecit **Hugo** **ter** ostēdit
iudeos ex mag deliberatione illis
scelus perpetrasse. **6.** **Scrutati**
sunt iudei]

Glosa scilicet
imqtates] **Glosa** quomō
accusarent iustum per s falsote

Erant per 278

nes vel quomodo eum occiderent
per mltas vias eius morte qretes

Aug dicebant enim non tra
datur per nos sed p dis
cipulum suuz. non occidatur a no
bis sed a iudice totuz; nos faciam?
a nil fecisse videamur. **Simulata**
equitas non est equitas sed du
plex iniquitas quia a iniquitas e
a simulaco] **Quanto** acutius sibi ex
cogitare videbantur tanto magis
deficiebant quia a licet veritatis et
equitatis in pfunda consiliorum
malignorum demergebantur] **id**
] **defecerunt** scrutantes scrutatio.]

Hugo id est licet diligenter
scrutarentur tamen
fraudati sunt ab intentione sua.

Nico **Querebant** enim exin
guere ipsius nome qd
magis fuit clarificatum per suam
passionem proptre quod ceturio
videns signa in eius passione fca
dixit **Mathe. xxvij.** Vere filius dei
erat iste Et multi de assistentib] p
cucientes peccora reuertebantur
vt hatur. **Mathe. xxiii.** Quod autz
iudei a sua intentione defecerunt pa
tentur ostenditur cum subiungit

Accedet homo scilicet christus
de q in alio psal. dicitur est. **Do** na
tus e in ea] **ad** cor altu] **v** ad consi
lium profundum a secretu] vt dicit

Aug **Na** voluntarie accedes
] **ad** passione] **per** fecit
pfundu] **dei** secretu] qd disposuerat
filiu] suu] pati pro redēpōe] **mūdi**

Hugo **Accedet** q] **hō** crist?
] **ad** passione] **a** tñ non
extinguet nome ei? **Vñ** se q] tur] a L

defecerunt scrutantes

querebant enim

capitulum 278

exaltabitur. In resurrectione quia
humiliatus fuit homo in passione
Callio Exaltatur autem deus
non quantum ad se
ipsum sed quantum ad eum apud quem
malorum cognitio de deo habetur. In
hoc enim quod Christus creditus est deus
a multis gentibus magnificatus
est aequalis. **Hugo** Consequen-
tatis. **Hugo** ter irridet per
pheta iudeos de duobus. Primo
de eo quod factum non potuerunt nocere
efficaciter Christo. Unde dicit. **SA**
gittæ punctorum facte sunt plage
eorum. Hoc est plage eorum quod
Christo intulerunt facte sunt sic se-
stuce id est manes. Solent enim per
uulsi facere arcem et trahere se stucas.
Rubio ludendi tanquam sagittas. **Idem**
Callio Secundo irridet eos propheta
ex hoc quod nec verbo potu-
erunt ei nocere. Unde dicit. **LA**
firmate sunt contra eos lingue eo-
rum. Quia viderunt eum postea re-
surgentem de sepulchro quem pri-
us de cruce posse descendere non cre-
debant. Unde ecclesia in derisione eo-
rum cantat. Dicant nunc iudei quod
milites custodientes sepulchrum
provident regem. Et postea sequi-
tur. Aut sepulchrum reddant. aut re-
surgentem adorent nobiscum.
Callio Quoturbati sunt. **LA**
penitentiam. omnes qui vi-
debant eos. et qui intelligebant iudeos
eos a confusos eo quod de fecerunt viden-
tes Christum resurrexisse. Et hi quoturba-
ti ad penitentiam dixerunt ad apostolos.
Quid faciemus viri fratres. De quibus
tria milia credentium baptizati sunt

et habetur ad uerbum. **LA**timuit omnis
homo. **Omnis** homo hic intellige
deus est non ille universalis sed qui
in iudicium futurum considerata
domini potestatem formidat. Nam ut
intelligas hoc tantum de fide libere
dicitur quod sequitur. **AN**un-
ciauerunt opera dei. scilicet glori-
am resurrectionis. agnitionem in-
fractione panis. ascensionem in ce-
lis. variis linguis locutos fuisse
discipulos. et cetera que per apo-
stolos suos post resurrectionem su-
am dominus salvator ostendit.
Ista enim annunciauerunt pre-
dicando diversis gentibus. **LA** facta
eius intellexerunt. utique intellexe-
runt divina esse quia talia imple-
re non poterat humana fragilitas.
Hugo **LA**etabitur iustus in
domino. per Christum
redemptus. **LA** sperabit in eo. id est
per ipsum ad gloriam venire. et
laudabuntur omnes recti corde.
Calliodorus Recti cor-
de sunt qui
per rectas semitas domini gradi-
untur in obsequantia mandatorum
dei. Tales enim redduntur semper
laudabiles quia a domino lau-
dantur et ab ipsa veritate laudantur.
Quid enim laudabilius quam ab ip-
so iudice in conspectu omnium an-
gelorum gloriose desideranter au-
dire. Venite benedicti patris mei
percipite regnum quod vobis para-
tum est ab origine mundi.
Aug. Eya fratres semper diximus quod
recti sunt corde qui omnia quecumque
in hac vita patiuntur non ea sibi

insipientie sed consilio dei ad medi-
 cinam non presumunt de iusticia sua
 ut putent se iniuste pati quod pa-
 ciuntur. aut ideo esse deum iustum
 quia non plura patiuntur ipse qui
 plus peccat. Tu enim qui pateris
 noli zelari in peccatores quia non
 patiuntur non infirmantur non
 tribulantur in hoc mundo. Nouit
 deus quid tibi donet. a quid tibi sub-
 trahat. Quod tibi donat ad conso-
 lationem valeat non ad correptionem.
 ne a quod tibi subtrahit ad tole-
 rantiam valeat non ad blasphemiam.
 Si autem blasphemias et dis-
 plinet tibi deus a tu tibi places p-
 uerso corde distorto es. Si lauda-
 buntur omnes recti corde profecto
 damnabuntur puerso corde duo
 tibi preposita sunt elige cum tem-
 pus est. Si recto corde fueris ad dex-
 tram eris a laudaberis. Quomo-
 do. Venite benedicti patris mei p-
 cipite regnum. Si autem puerso
 corde fueris si prouidentiam dei ir-
 riseris si dixeris in animo tuo. Ve-
 no curat deus res humanas. Si cu-
 raret nunquid ille latro ille usura-
 rius ille tyrannus tantum habe-
 ret. a ego innocens indigere. Per-
 uerso corde factus es veniet iudici-
 um extremum apparebunt omnia
 prope que ista faciat deus. Et tu qui
 noluit in hac vita dirigere cor tu-
 um ad rectitudinem dei a te ad dex-
 tram preparare. ubi laudabuntur
 omnes recti corde. eris ad sinistra
 ubi tunc audies. Ite maledicti in
 ignem eternum qui patris est dia-
 bolus angelis eius. **Collector**

Dec katissimi audientes corrige-
 mus vitam nostram non zelum
 in peccatores qui prosperantur
 hac vita sed magis timeamus deum
 qui nobis prestare
Itz Jero dignetur ut sagittis
 iniquorum liberi ab arcu falsitatis
 erepti mereamur ab eo protegi qui
 sanctis omnibus prospere salutis
 gloriam tribuit immortalitatis
 ad quem nos perducere dignetur
 qui est benedictus in secula seculo-
 rum Amen.

Psalmus .lxviii
Et decet dñm
 deus in syon a tibi.

Psalmus Iste psal-
 mus iuxta litteram
 est gratia actio iudeorum pro reditu cap-
 tiuitatis babilonice quez predictio
 Jeremiae et pro templi reedificatio-
 ne qua dauid prouidit in spiritu. Et
 de hoc fecit hunc psalmum Cuius
 titulus **Cassio** In fine psal-
 talis est **Cassio** mi dauid ca-
 ticum Jeremie et ezechielis de populo
 transmigrationis cum inciperet profeta
Metociens dictum est quod significet In
 fine psalmi dauid. restat ut se que-
 cia dicere debeamus. Cum populus
 hebreorum ex ciuitate iherusalem pro-
 fuam inobedientiam captiuus in
 babiloniam a caldeo genti du-
 cetur Jeremias et ezechiel prophete
 dixerunt eos post .lxx. annos in
 suam patriam esse redituros eu-
 samque ab hostibus iherusalem
 meliore statu reparaturos

Capitulum babilonia

In fine psalmi
 dauid
 35

HUGO Et quia iste populus magnum gaudium habuit cum incepit proficisci id est reuerti de babilonia in iherusalem

Deo hic psalmus dicitur cantari **Augusti** Sed quoniam sicut dicit apostolus hec in figura contingebant illis scripta autem sunt propter nos et tempus enim noscitur captiuitate nostram

Cassio que babilonia id est confusio dicitur quoniam peccatis facientibus in dyaboli potestate trahuntur **Augusti** Delemus ductamur enim noscere reditum nostrum de babilonia in iherusalem hoc est de culpa ad gratiam de vicijs ad virtutes. Duas istas citates faciunt duo amores. Iherusalem facit amor dei babiloniam facit amor seculi Interroget ergo se quisque quid amet et inueniet unde sit ciuis. Et si ille se inuenierit ciuem babilonie extirpet cupiditatem plantet caritatem. Si autem se inuenierit ciuem iherusalem tollet captiuitatem speret libertatem

Cassio Unde hic psalmus exponitur moraliter de populo fidei qui peccata seculi deseruit et reuertitur ad dominum saluati **HUGO** propheta igitur in persona populi christianam peregrinantis in mundo et reuertentis per penitentiam ad deum in laudem saluatoris profert dicens

Et dicit ymnus deus in syon Ac si dicat Redeundus est de babilonia id est de confusione peccati mundi in syon ubi ecclesia militante reddatur laus deo debita

Ab his ergo qui exierunt de peccato ad gratiam decet laus deum quia non est speciosa laus in ore peccatoris sicut dicitur ecclesiasticus xv. Et vere te decet ymnus quia tu es dignus iustus bonus quod inuenit ecclesia quando cantatur Vere dignum a iusto est equum a salutare. Et etiam post psalmos Gloria patri et filio et spiritui sancto La tibi reddetur tun in iherusalem In baptismo renunciaui sathane et tradidi deo corpus et animam meam pro votum fidelitatis. Non votum soluet de plenarie in iherusalem id est in eterna beatitudine cum hoc corpus mortale induerit immortalitatem et incorruptionem. Et ut hoc implere possim

Et dicit ymnus deus in syon Ac si dicat Redeundus est de babilonia id est de confusione peccati mundi in syon ubi ecclesia militante reddatur laus deo debita

Ab his ergo qui exierunt de peccato ad gratiam decet laus deum quia non est speciosa laus in ore peccatoris sicut dicitur ecclesiasticus xv. Et vere te decet ymnus quia tu es dignus iustus bonus quod inuenit ecclesia quando cantatur Vere dignum a iusto est equum a salutare. Et etiam post psalmos Gloria patri et filio et spiritui sancto La tibi reddetur tun in iherusalem In baptismo renunciaui sathane et tradidi deo corpus et animam meam pro votum fidelitatis. Non votum soluet de plenarie in iherusalem id est in eterna beatitudine cum hoc corpus mortale induerit immortalitatem et incorruptionem. Et ut hoc implere possim

*De ipse
pud huius*

*ab ipse
raptum dicitur
quod ipse
per baptis*

Et dicit ymnus deus in syon Ac si dicat Redeundus est de babilonia id est de confusione peccati mundi in syon ubi ecclesia militante reddatur laus deo debita

Ab his ergo qui exierunt de peccato ad gratiam decet laus deum quia non est speciosa laus in ore peccatoris sicut dicitur ecclesiasticus xv. Et vere te decet ymnus quia tu es dignus iustus bonus quod inuenit ecclesia quando cantatur Vere dignum a iusto est equum a salutare. Et etiam post psalmos Gloria patri et filio et spiritui sancto La tibi reddetur tun in iherusalem In baptismo renunciaui sathane et tradidi deo corpus et animam meam pro votum fidelitatis. Non votum soluet de plenarie in iherusalem id est in eterna beatitudine cum hoc corpus mortale induerit immortalitatem et incorruptionem. Et ut hoc implere possim

Et dicit ymnus deus in syon Ac si dicat Redeundus est de babilonia id est de confusione peccati mundi in syon ubi ecclesia militante reddatur laus deo debita

Ab his ergo qui exierunt de peccato ad gratiam decet laus deum quia non est speciosa laus in ore peccatoris sicut dicitur ecclesiasticus xv. Et vere te decet ymnus quia tu es dignus iustus bonus quod inuenit ecclesia quando cantatur Vere dignum a iusto est equum a salutare. Et etiam post psalmos Gloria patri et filio et spiritui sancto La tibi reddetur tun in iherusalem In baptismo renunciaui sathane et tradidi deo corpus et animam meam pro votum fidelitatis. Non votum soluet de plenarie in iherusalem id est in eterna beatitudine cum hoc corpus mortale induerit immortalitatem et incorruptionem. Et ut hoc implere possim

*Vt magis dicitur
p. p. p.*

*et dicit ymnus deus in syon
Ab his ergo qui exierunt de peccato ad gratiam decet laus deum quia non est speciosa laus in ore peccatoris sicut dicitur ecclesiasticus xv. Et vere te decet ymnus quia tu es dignus iustus bonus quod inuenit ecclesia quando cantatur Vere dignum a iusto est equum a salutare. Et etiam post psalmos Gloria patri et filio et spiritui sancto La tibi reddetur tun in iherusalem In baptismo renunciaui sathane et tradidi deo corpus et animam meam pro votum fidelitatis. Non votum soluet de plenarie in iherusalem id est in eterna beatitudine cum hoc corpus mortale induerit immortalitatem et incorruptionem. Et ut hoc implere possim*

erire a patria redire. Sed sicut
dicitur homo est spiritus uerus et non redi
ens et per se potest in peccatum ire
sed per se non potest de peccato re
dire. Ideo ostendit quod ex dei miseri
cordia patet reditus iste non ex
nostra iusticia unde dicitur [a impi
etatis nostris tu piciaberis.]

Hugo usque in finem nos sic
fuisse in errore nisi
tu picius fuisses nostri qui nos sa
guine proprio mercatus es etiam
post baptismum.

Dico impietatis
tuum nostris tu pici
aberis. datus nobis locum peni
tentie de.

Hugo Et quia deus
peccatis omnes ad re
gnum uocat si non omnes pueniunt

Idem subiungit. **Ratus** quez ele
gisti per gratiam tuam de mundo
a assumpsisti. In futuro i forte sa
ctorum tuorum. Non ei potest electio
nisi se queretur assumptio.

Judas enim fuit electus sed non fuit assump
tus secundum illud. Io. vi. Non uos. xij.
elegi unus ex uobis dyabolus est

Talis autem electus a assumptus. In
habitabit in atris tuis. et in cele
sti iherusalem quoniam appellat atria propter
plenitudinem. Ibi est enim pleni
tudo omnium bonorum. Unde sequitur. Re
plebimur in bonis domus tue. Unde
in alio psalmo dicitur. Satiabor cum ap
pauerit gloria tua.

Cassio. De qui
bus dicit apostolus quod oculis non uidie
nec auribus audiuit nec in corde homi
nis ascendit que prepaui deus
his qui diligunt eum. Sed quia fas
est pro parte loqui audita. domus

Cassio. De qui
bus dicit apostolus quod oculis non uidie
nec auribus audiuit nec in corde homi
nis ascendit que prepaui deus
his qui diligunt eum. Sed quia fas
est pro parte loqui audita. domus

Cassio. De qui
bus dicit apostolus quod oculis non uidie
nec auribus audiuit nec in corde homi
nis ascendit que prepaui deus
his qui diligunt eum. Sed quia fas
est pro parte loqui audita. domus

Cassio. De qui
bus dicit apostolus quod oculis non uidie
nec auribus audiuit nec in corde homi
nis ascendit que prepaui deus
his qui diligunt eum. Sed quia fas
est pro parte loqui audita. domus

ei bona sunt. tricenis? sexagenari?
a centenis? fecit que ibi factis suis
fidelibus dominus pollicetur. semper est tym
plum.

Hugo Celestis glorie in qua
tuum. **Hugo** habitant saluam in
le in equitate. et in equitate participatio
gaudii. Unde ad eum. xv. super illud
Stella differt a stella in dicitur dicitur

Glosa est facta in impari da
ritate per gaudium. In
citat ecclesiam. Aie factorum sunt coequales
Et ut ad tante beatitudinis premia uen
ire ualeat.

Dico. Audi nos
mus. **Dico**. deus salutaris
noster. et saluator noster sine cuius au
xilium nihil uolumus.

Hugo Ac si di
ni possumus. **Hugo** cat. O cri
ste nos ex templo tuo celeste adhuc
peregriantes audire introduceas nos
non nostris meritis sed tua misericordia quia
te fecit nostrum saluatorem que eterna es
[spes omnium.]

Cassi. habitant
in terra. et in mari longe. hunc est qui habitant
in insulis maris uel in mari longe hunc
est in toto mundo. Mari quippe recte com
patitur hic mundus quod falsitatibus
amarus est. fluidibus diabolicis que
a uiciorum temptacionibus commouetur.

Omnis ergo spes est quam cunctis fide
libus eterna premia committis.

Hugo In hoc quod tu es. **Re**
parans. hoc est ordi
nas. motus. et apostolos ad predicandum
in omnes terras et in fines orbis terrarum
qui montes dicuntur propter emi
nentiam uirtutum. Et quia primi
susceperunt radios solis id est
doctrinam christi orti in hoc mun
do quos prepaui in uirtute tua.

Hugo In hoc quod tu es. **Re**
parans. hoc est ordi
nas. motus. et apostolos ad predicandum
in omnes terras et in fines orbis terrarum
qui montes dicuntur propter emi
nentiam uirtutum. Et quia primi
susceperunt radios solis id est
doctrinam christi orti in hoc mun
do quos prepaui in uirtute tua.

Hugo In hoc quod tu es. **Re**
parans. hoc est ordi
nas. motus. et apostolos ad predicandum
in omnes terras et in fines orbis terrarum
qui montes dicuntur propter emi
nentiam uirtutum. Et quia primi
susceperunt radios solis id est
doctrinam christi orti in hoc mun
do quos prepaui in uirtute tua.

Hugo In hoc quod tu es. **Re**
parans. hoc est ordi
nas. motus. et apostolos ad predicandum
in omnes terras et in fines orbis terrarum
qui montes dicuntur propter emi
nentiam uirtutum. Et quia primi
susceperunt radios solis id est
doctrinam christi orti in hoc mun
do quos prepaui in uirtute tua.

Hugo In hoc quod tu es. **Re**
parans. hoc est ordi
nas. motus. et apostolos ad predicandum
in omnes terras et in fines orbis terrarum
qui montes dicuntur propter emi
nentiam uirtutum. Et quia primi
susceperunt radios solis id est
doctrinam christi orti in hoc mun
do quos prepaui in uirtute tua.

Handwritten note: mirum est quod...

Handwritten note: de lap... et...

one 2 oct
De p[ro]p[ri]o

Cassi. q[ui] p[ro] eos fecisti miracu-
la magna ut i[n] magnitudine ubi incre-
dulos uerterent a f[ide]o[rum] am[er]i-
c[or]de corda durissima mollirent. S[ed]
qu[od] ad mob[ile] hoc p[ro]pauerit conse-
quenter exponit dicens. accidit pot[en]-
tia s[ed] indutus maiestate sua hu-
manitas enim d[omi]ni uerbi potesta-
te precinda est ut q[ui]s h[om]o n[on] h[ab]uit
uirtus diuina prestaret. Deinde
post q[uo]d p[er] allegoriam montium
dixit ap[osto]los esse p[re]paratos n[un]c ex-
ponit quib[us] p[er] eos dominus fuit
operatus dicens. qui conturbas
profundum maris corda impio-
rum dicuntur profundum maris
profundius mersa in mari h[uius] s[an]c[t]i

grande m[er]ita
quod p[ro]pauerit

Hugo horum corda dicit
conturbata id e[st] ad
penitentiam mota p[er] p[re]dicatio-
nem a miracula ap[osto]lorum per
quos etiam conturbas. sonus flu-
diuum eius id est impetuosa p[re]-
cipua mundi huius contradic-
tiones quorum aliqui conuerteban-
tur ad fidem de quibus subditur

as p[ro]p[ri]o
substantia

Urbabuntur gentes ad pe-
nitentiam. et timebunt de com-
uni populo multo qui habitant ter-
minos id est ubique terrarum
a hoc. la signis tuis quia uisus sig-
nis miraculorum ab fide sunt uerfi

Nicolaus Et quia aliqui
exiunt de pecca-
tis in matutinis hoc est in tempore
iuuentutis et aliqui in uespere sene-
duntis. **Ido** subditur. exitus id e[st]
conuersio quorum dicitur de peccatis
erit. matutini in tempore hoc est in
uuentute. et uespere

Ido
repperit

seneduntis a horum exitus. delecta-
bis id est delectabiles facies an-
gelis quibus est gaudium de u[er]o
peccato e[st] penitentiam agente qua-
to magis de multis conuersis dele-
ctant. **Augustin[us]** Vel ma-
turum significat prosperitatem. et uespere
significat tribulationem seculi.

Cassiodor[us] Exitus matu-
tim est qua-
do aliquis ex mundi istius felicitate
ad dominum conuertitur sal-
uatorem. **Et** autem dicitur a uespere
delectabis significat tempus qua-
do grauius patientes in obscurita-
te tribulationum ad dominum re-
miunt creatorem qui merores eo-
rum conuertit in gaudium. Itaq[ue]
in exitu u[er]o q[ui] delectabitur domi-
no quib[us] deuotos p[er] abundantiam sine
largitatis.

Hugo Consequenter
acquit. **Hugo** ostenditur
causa conuersionis gentium. **D.** Oni-
p[er]pe[ra]stisti p[er] legatos ap[osto]los
tuos. terra et eccam de gentibus col-
lecta. Et inebriasti ea p[er] doctrinam
ap[osto]lorum. multiplicasti locupletasti
ea multiplicitate locupletasti ea.

Iero. Diversarum opibus gratiarum
Itaq[ue] **Flumen dei** lib-
ip[s]e conuersus. repletus est aquis
et domus sp[irit]us s[an]c[t]i p[er] baptismi ab-
hicio. **Hugo** Et hec dona dicitur
ne **Hugo** tur aque quod mu-
dant a secundant aias hominum. Sed huc
magis locupletasti conuersos ad fi-
dem quod parasti cibum illorum. id est
corpus tuum de disti eis in cibum.
quoniam ita est preperatio eius.

Ido
p[ro]p[ri]o

non ab
parauit
magis
conuersi
sed ip[s]um
p[ro]p[ri]o
sed p[ro]p[ri]o
fuit ip[s]e b[ea]t[us]
ego dabo car
Et etia[m] multi
es
p[ro]p[ri]o
dicitur ip[s]um s[an]c[t]i
a[ng]el[is] h[uius] e[st]
a[ng]el[is] et p[re]dicato
m[er]ita b[ea]t[us] u[er]o
fuit manans a h[om]i-
p[ro]p[ri]o
ab[er]it p[ro]p[ri]o
et p[ro]p[ri]o
t[er]ribilis
h[uius] in n[ost]ro et ex
rebus sed ab hoc q[ui]
conuersum m[er]ita h[uius]
in u[er]o b[ea]t[us] in h[uius]
in n[ost]ro
ne p[ro]p[ri]o
u[er]o in h[uius] m[er]ita
na o[mn]i p[ro]p[ri]o
is d[omi]ni
Benedictus
d[omi]ni
num uictorie
c[on]stantia
qua s[an]c[t]os p[ro]p[ri]o
num agnitionibus
h[uius] a[ng]el[is]
h[uius] cum d[omi]ni
magis
h[uius] a[ng]el[is]

tio eius. Non ab alio q̄ ab ipso
domino paratur h̄ abus. a d̄ p̄ a
carne sua. O magna dignitas po
puli conuersi q̄ non indignū t̄m̄
habet sed ipsum d̄m̄ q̄ non v̄lez
vel infulsum prepat suis fidelibus
abum. sed pretio sum corpus suū
fiat ip̄e dicit Iob. vi. Panis quē
ego dabo caro mea a p̄ m̄diu vita
Et vt ecclā multiplicetur tu deus q̄
es. Quos eius. v̄ apostolos et
predicadores ecclēsie. Inebrians
d̄m̄s spiritus sancti. Alia transla
tio habet. Riuos eius iebria quia
apostoli et predicadores ecclēsie p̄
mitiue b̄n̄ d̄icunt riuū q̄ doctrina
fidei manans a fonte xp̄o de currit
p̄ ipsos tanq̄ per riuos ad corda
aliorum p̄ quos o deus. Multipli
ca gemina. v̄ germina eius. v̄
ecclēsie p̄ doctrinā eorū crescat
fideles in fide et ex credētib̄ alii
credant. Sed ad hoc q̄ germen fa
ciat fructum necesse habet irriga
tiōne abdit. in stillicijs eius. v̄
in simplici doctrina ecclē. letabi
tur germinans. v̄ in chōās et no
uus in fide qui nutrit lactea doctri
na. v̄ exemplis sanctorū tanq̄ gut
tis doctrinay a merito letabit q̄ a
tū. Benedices corone. v̄ multitu
dini credētiū tibi vt corona in sig
num victorie. **Jeronim⁹**
circūstanti. quia sanctos premijs a temetip̄
eorum agminibus coronabis.

Hugo hec at corona factō
cum dicitur eē. l̄. āni
benignitatis tue. Iq̄ in
āno gr̄e redēmiti nos

Glo.

Corona dicitur

Annus benignitatis d̄m̄ incipit i
primo eius aduentu a durat vsq̄
in finez seculi. Et in hoc anno l̄. cā
pitui. v̄ iusti q̄ suscipiunt semen
verbi dei a pluuia gracie sp̄ualis
l̄. plebunt v̄ t̄tate. In bonoz opm̄

Inguescunt speciosa deserti.
Cassiodo v̄ gentiles qui
a deo dicebant
deserti qm̄ ad eos null⁹ p̄pheta mis
sus fuerat. q̄ pingues magno mu
nere diuinitatis effecti sunt qm̄ ad
eos apl̄oz predicacō scā puenit.
et grā d̄m̄ p̄ fidē speciosi facti sunt.
quos p̄tē incredulitatis materi
es horrenda turpabat. et colles
v̄ m̄tes q̄ ip̄si sunt post apl̄os cel
siores. exultacōe accigent. Iq̄ pre
stante d̄no pueniunt ad eternum
gaudiū p̄ toleraciā passionum.

Jeroni **Ex**buti sunt. I. b̄ ē
induenē immortal
tate perpetua. arietis ouium.

Cassio v̄ apostoli a reliqui
sancti qui doctrinē
bo ac bone vite exemplo duces exti
terunt p̄lo xp̄iano. et valles.

Jeroni v̄ sancti minoris me
riti qui licet coronā
nō accipiāt tū. abundāt fructo.
v̄ fructibus eterne vite alunt. da
mabūt. in gaudio. et em̄ hymnū
dicēt. Iōēs p̄miscue. v̄ ex vt rog se
ru electi p̄ diuersoz meritoū do
mis perpetuas d̄no canūt laudes.

Cassi intelligam⁹ p̄pl̄m̄ illū
beatū q̄ venit ad d̄m̄
xp̄m̄ q̄ suauitate letatus ē. et scia
mus ineffabile eē b̄n̄ficiū q̄ tan
ta legitur exultacōe celebratum.

puto qd
pingua dicitur
o d̄m̄

colles m̄tes

am̄ p̄tē
a p̄tē

valles p̄p̄m̄
q̄ d̄m̄

hymnū q̄ eius quem p̄mo & si
 psalmi p̄miserat q̄nta gr̄a diue
 sitatis ornauit laudē incarna cōis
 eius mirabili breuitate describēs.
 Et q̄d mundo p̄stiterit fidelis insti
 tuto: edocuit. Ad postremū i resur
 redio ne ventura vniūso sanctos
 eius p̄nica dicit exultacōne in eo
 gaudere. Sic a p̄ncia mirabili bre
 uitate narrauit a ad sp̄z maximā
 cōcitandā futuā nobis p̄mia p̄mi
 sic **Tribue** rex celestis vt a nos ere
 p̄ti ab ariditate peccati dono mie
 tue copiosū ditati scōz iūgamur
 gau. **Iero.** Et si nō meremur ho
 dñs **Iero.** nozal p̄mij vs̄ coro
 nis saltē veniā cōsecuti pena carea
 mus futuri **Cassi.** Per te iesu
 iudicij. **Cassi.** christe sal
 uato: mandi qui es benedictus in
 secula seculorum. Amen.

Handwritten notes in a cursive script, possibly a later addition or correction, located to the left of the main text.

Psalmus lxx.

Uibilate deo om

Titulus In finez canticū p̄s resur
 redio **Aug.** qm̄ gens iuda
 nis. **Aug.** sp̄s resurrectiōis
 mortuoz hñs se solaz a d beatam
 vitam putabat resurrecturam.

Cassi. eo q̄ in ceteras nacio
 nes q̄ adhuc idolis ser
 uiebant solā legeꝝ dei veri habere
 videba. **Aug.** Scdm̄ quaz vi
 tue. **Aug.** uendo et h̄ ha
 beret bona carnalia a in resurrectio
 ne mortuo eū talia sperabat de q̄li
 bet h̄ gaudebat viz de p̄pagacōne
 filio **Cassi.** Ecce gētes p̄p̄tate
 rum **Cassi.** spū p̄uidēs esse

creditas huius psalmi canticum
 profudit afferens sp̄e illam resur
 redio nis nō solū fideles ex iudeis s̄
 vniuersitati de cunctis gentibus
 habitū. **Hugo.** per q̄da nos
 ram. **Hugo.** hortamur in
 hoc p̄s vt de resurrectōe xpi gaude
 amus a in eā sp̄m n̄e resurrectio
 nis pora **Cas.** Vñ otra prebi
 mus **Cas.** atq; p̄suasione
 iudeoz q̄ se dicebāt solos ad bea
 tam pre omnib; vitā p̄tinere. Sc̄a
 mater eccl̄a sp̄e ḡnalis resurrectō
 nis letamūso ad canticū et ad
 psalmū inuē
 tans ait. **Hugo.** **I.** **U**
 late deo ois terra. v̄ omnes habi
 tantes in terra **Aug.** in uocem
 vel in ecclesia **Aug.** p̄umpi
 te gaudioꝝ si nō potestis uerboꝝ.
 Non em̄ uerbis in bilat s̄ solū gau
 denciū sonus reddib; q̄ p̄turiēnis
 cordis in uocē; leticiāq; p̄cepti
 que uerbis explicari nō possit.

Cas. Raz in bilatio dicitur ex
 ultacō cordis que nec tra
 ceteri nec pre magnitudine sui p̄t ex
 plicari **Sequitur** psalmus dicitur
 nomini **Hugo.** quod est ihs
 eius. **Hugo.** sus i q̄ salua
 ti estis **Ihs.** cōuenient psallit qui
 qd ore laudat. h̄ implet opel. ba
 te gloriā laudi eius. vt sicut ei vo
 cibus iubilatis ita in eū tonis ad
 bus gloriemini vt uidentes h̄ uis
 bona op̄a uerā gloriificent patrem
 vestrum qui in celis est sicut est ihs
 tud. Non nobis domine. non nob
 sed nomini tuo da gloriam. ubiq;
 do. et omni studio inanē gloriā

Handwritten notes at the bottom of the page, including a signature and some illegible text.

fugien
dam. **Cassi** De fragilitas
humana lau
dibus suis agitat erigi q̄ magis de
beat iusta interpretaçõe culpari.

Hugo Ad lram ecclia iubi
lat in alla a hymnis
psalmum dicit in psalmodia. dat
gloria ai post psalmu inclinando
dicit Gloria patri. **Orate dō** | v
ad honore dei **Quare** dicendū ē deo
ai ipse oia sciat. **Solutio** qz cōfes
sio laudis eius vtilis est nobis. **Qz**
terribilia. v metuēda. **Sunt** opera
tua dō. q̄ potestis adoraē
mine. **Iero.** et nō potestis cōp
hendere. Quō q̄ vident q̄i electi: sūt
reprobati. Et de p̄dōribz q̄ videntur
q̄i reprobati. et electi sūt: vel de po
pulo iudaico electo a postea t̄pro
bato. et de gentibus p̄mitus adē
natis et po

Collect. Et q̄a oc
stea electis. **Collect.** culta sūt
indicia dei ante illū in terribilibz
opibus suis a noli sup̄bire ne tibi
nō parcat q̄ ramos naturales viz
iudeos abscedit v̄ reprobavit q̄z
abscho demonstrat. cū subditur
In multitudinē virtutis tue mentie
tur tibi in

Cassi Multitudo
mici ai. **Cassi** virtutis xpi
erat qz ipse aiabat hoies diuersa
infirmitate laborantes. **Sed** i hac
virtute mētebant inimici ei⁹ qn̄
dicebat hec signa in beelzebub fa
cit. mentia sunt etiā qn̄ xps dixit
videbitis filiū hominis venientez
in nubibz celi. Et illi dixerūt **Bla
sphemavit.** Quid adhuc egemus
tibi. **Ad** postremū. mēti sunt
in multitudinē virtutis eius qn̄ p⁹

resurrectiōis gloriā data p̄ eum a
custodibz dixerūt **Dicite** qz vobis
dormientibz venerūt discipuli ei⁹
nocte a furatibz. **Hugo** Menti
sunt eum.

Hugo unē eti
am p̄dōres dño qz licet sciāt ipm
virtuosum a forte ad iudicanduz
et puniendum p̄dō. tñ nō cessant
peccare qd ē mētri deo. qm̄ p̄mise
rūt in baptismo se nō peccaturos
qn̄ renūciauerūt sathane a omni
bus pom.

Cassi Postq̄ dixit
pis eius. **Cassi** inimicos dei
fuisse mētitos osequentē amoneē
gñalitas vt vera ceter adoret dñm
xpm cū dñi. **Ois** tra adoret te. | d⁹

Hugo vero corde tanq̄ suū
creatorē. **Et** psallat
tibi. Itāq̄ suo redēptori. **psalmū**.
Innope acōis. **dicat** noi tuo. **id** ē
ad honore nois tui. **Deinde** ad ope
ra dei o siderāda inuitat nos dices

Venite. Ip̄ assibz fidei. **et** videte.
v̄ hūc cordis intelligit. **opa** dei.
val. **Ieroni** metuenda quo
dē. **Ieroni** mō vnus repro
batur a alter eligitur. **Reproban
tur** iudei. et eligūtur gentes. **Duo**
etiam in lecto vno. vnus assume
tur et alter relinquetur.

Gregori Omelia sexta
super euangeli
um. **Vnde** nos valde solliciti esse de
bemus vt in omni quod agimus.
omnipotentis super nos consilia
domini timeamus occulta. ne duz
mens nostra exterius susat a sua
se voluptate non reuocat intus cō
tra eaz iudez terribiliter aduersa
disponat quod intuens propheta

st. q. 2. 1. 1.
f. 1. 1.

duo. l. 1. 1. 1.

subiungit terribilis in consilijs suis
per filios hominum. videt namq; qd
alius misericorditer vocatur. alius
iusticia exigente repellitur. Et q; a
alia parcedo. alia dominus irasce
do dissonat: expavit ppha q; pene
trare non potuit. Et quem in q;bus
dam suis sentencijs inflexibile vi
dit. terribilem in consilijs esse me
mora. **IERO**. Terribile est dum
uit. **IERO**. deyna massa omis
fuerunt creati. et alij eligunt alij
autem repro. **HUGO** a no so
batur. **HUGO** lum do
minus est terribilis sed etia ama
bilis unde subditur. Qui conuer
tit mare in arida. et amatores hu
ius mundi qui in hoc seculo quasi
in mari magno submergunt. co
uerit in arida. q; iam cepta de
piculo stant iusticia: et desiderat
seruire deo. et ipsi conuersi in flu
mine. in hac mortalitate. pra
sunt pede. in facili a sine peri
culo. flume dicitur mortalitas hu
ius vite q; in ipsa alij veniunt alij
succumbunt. **Jurta illud eccl. 1.** Ge
neratio preterit generatio adue
nit. hanc mortalitate conuersi ad
dominum secrete transeunt qn cur
sum vite sue in pseuerancia boni
opis finiunt. Et notabiliter dicit
pede in singulari. **Sunt** namq; duo
pedes quibus transitur flume fe
culi. in necessitas a voluptas. Mali
p transeunt hunc mundu duob;
pedibus qui accipiunt bona tēpo
ralia ad necessitate; a ad volupta
tem. boni vero vno pede transeunt
quia de rebus transitorijs tantuz

ad necessitate sumunt et nichil
de voluptate. Et cu; transierim; se
cure piculum huius seculi pueni
mus ad portum felicitatis eterne
Libi letabimur in ipso. id e in reo
Qui dominat in virtute sua. ipa
a non ad tempus sed in eternu
sicut dicit **damielis viij.** Potestas
eius potestas eterna. Hanc pote
statem concomitantur duo. in mi
sericordia et veritas sed in quod di
citur puerbio. **xx.** Misericordia et
veritas custodiunt regem. De mise
ricordia autem dicit. Oculi eius su
per gentes respiciunt. quia repro
batus iudeis elegit per suam mise
ricordiam gentilem populu ipsos
ad fidem vocando. De veritate vel iu
sticia ipsius dicit cum subiungit
Qui exasperant deum sicut iudei
qui dicebant. Non habemus regē
nisi cesarem. Vel sicut iniqui qui
exasperant id est ad irā prouocāt
deum semper peccando. non exal
tentur. sed potius deprimantur in
semetipsis. quando iustus com
naciones suas implebit. Deinde
hortatur gētes redemptas ad lau
dem dei dicens. Benedicite gētes
deum no **HICO** Ipsum laudā
stem. **HICO**. dolet audita
facite vocem laudis eius. alios ad
laudem confimilem inuitando cu
ius causam subiungit. Qui posu
it animam meam in vitam. ip sa
reuocando p gratiam suā de mo
te peccati ad seipsum qui est via ve
ritas a vita. **Johannis. iiii.** Et nō
solum ad suum seruium vocauit
me sed etiam in ipso pseuerācia;

*pl. 7. volubilis 2
q. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

michi dedit unde subiungit. Et non dedit in commotionem pedes meos. id est firmavit affectus voluntatis mee in proposito tunc conuersationis. Sed posset aliquis dicere tibi dicit te non esse commotum. Et quod mirum quia non fuisti impulsus. Ad hoc respondet quod immo. **Quoniam** probasti nos deus. id est probasti nos promissisti per diuersas temptationes. Ligne id est acerbitate tribulationis. nos examinasti ut purgares in nobis maculas viciorum. sicut examinatur argentum. Translatio hebraica habet sicut ostendit argentum quia sicut argentum purgatur per ignem a sordibus sic anima per penitentiam tribulationem a sordibus concupiscentie terrene mundatur. **In** durasti nos in laqueum. non deceptio sed probationis. non culpa sed penitentiae sicut est infirmitas paupertas et mortalitas. pro fuisti tribulationes in dorso nostro quia nos per superbiam erectos. castigacionibus ad humilitatem circumsisti. imposuisti id est imposuisti homines. id est prelatos et principes. super capita nostra. **Augustinus** Toleramus quos nolimus. patimur superiores aliquando quod nouimus peiores. bonum est enim ut confitemur nos peccatores esse et toleremus impositos super capita nostra ut etiam confiteamur quia digna patimur. Quid enim digne pateris quod facit qui iustus est. **Bernhardus** in. vii. sec

monem de aduentu. Quod si tam manifeste indiguitatem innotuerit alicuius prelati uel tamen nichil omnino dissimulationis uel excusationis admittat. propter eum tamen a quo est omnis potestas. ipsum quem modo talem nouimus. excelsum reputare debemus. non presentibus persone meritis. sed ordinacioni diuine: et dignitati ipsius officij deferretur. **Augustinus** Seuire uideatur deus cum ista facit. Ne metuas quia pater est. nunquam sic seuit ut perdat. Quando male uiuis. si patitur: plus irascitur. omnino iste tribulationes flagella sunt corrigentis. ne sit sententia punientis. **Hugo** Adhuc ostendit quod deus est laudandus quia dat uictoriam in temptacione unde dicitur. Transiimus per ignem et aquam id est per aduersitatem tribulationis et per felicitatem prosperi. **Augustinus** Quando res sunt anguste que infelicitates dicuntur in hoc mundo: quasi ignis est qui urit. quando res sunt prospere et abundancia seculi circumfluit. quasi aqua est que corrumpit. Vide ne te ignis tribulationis exurat ut crepes per impatenciam. neque aqua corrupat submergens te per prosperitatem. **Firmus** esto aduersus ignem. coqui te oportet tanquam uas fictum. mitte in caminum ut firmetur quod formatum est. Nam uas si solidatum in igne non fuerit tanquam lutum in aquam soluetur. Cum autem te
p. iij.

ignis tribulacionis crepare non
fecerit et aqua prosperitatis non fue
ris submersus. Si enataueris p di
sciplinā. transis ad equiem. Vnde
sequitur. **Hugo** id est edu
ca eduxisti. **ces** [nos]
de temptatione aduersitatis et p
speritatis [in refrigerium]

Iero. hoc est in eternā beatitu
dinē ubi est requies eter
na. Vt in hīs tribus versiculis p
dicatis martiri ostendit victorias q̄s
in diuersis passionibus meruerit
qm̄ p laqueos. p crucē. p vbera. et
p ignes. estus. aquas. et alia diu
sa supplicia ad vñū eos dicit refri
geriū. v̄ xpm̄ dñm̄ puenisse.

Col. Deinde membra christi lo
quentia in numero singu
lari ostendunt qd̄ de ipsis fiet tribu
lacōnib⁹ transactis. Vnde in pso
na ecclesie dicunt. **Introito** i do
mum **Cas.** v̄ in illam celestem
tū. **Cas.** iherusalem [in ho
locaustis] Holocaustus em̄ dicit̄
totum incensum. Et q̄ se superius
examinatum igne dixerat sicut ar
gentum. iusto se holocaustum h̄o
est purgatam a delictis animā su
am oblatu.

Aug. Vt introito
rum dicit. **Aug.** in domū tuā
in holocaustis. q̄ ignis tuus diu
nus cōsumit totum corpus meū
sicut non emanebit aliqd̄ mortale
in carne mea neq̄ aliqd̄ culpabi
le i spū meo ita vt nichil mei rema
neat mihi et totum sit tibi. Hoc at̄
erit in resurrectione iustorū quan
do hoc corruptibile induerit incor
ruptionem et hoc mortale corpus

induerit immortalitate et tūc [et b
dam tibi] **Cassio** id est lau
ta mea] **Cassio** des tuas

sub perpetuitate decantem et cum
angelis potestatrib⁹ thronis et do
minacionib⁹ ymnū tue mie semp
edicam. **Hec** em̄ sunt vota fidelium
Hec desideria simplicium xp̄ianorū
vt in illa societate recipiantur qui
se fidei et op̄m sanctitate deo iunxe
rūt [q̄] v̄ta [distinet labia nra]

Augustin. Que est distinctio
i. v̄tis. **Hec** est di
stinctio vt te accuses. illū laudes. et
intelligas creaturā. illū creatorē.
te tenebras. illū illuminatorem.
Vel ad lrām p̄t iste versiculis sic
exp̄o. **Hugo** reddat tibi vota
m̄. **Hugo** mea scdm̄ illud

Vouete et reddite deo v̄to. que bi
stinerunt et distinte et discrete p
miserūt labia mea. Translatō he
braica habet que p̄miserūt labia
mea **Ite** enim indistincte et indi
crete v̄it et ideo nō debuit redde
re de quo habet iudicū xi. Vñ dicit̄.

Augustin. Qui stultus
fuit i. v̄nēdo
et impius in reddendo. **Et** loat
tum est os meum in tribulacione
mea [et] p̄nti v̄ta in qua tribulo
p̄misi dicens. **Holocausta** me
dullata offerā t̄. **Holocaustus** d̄
totus incensum. Et medulla que ē
p̄nguedo in osse sigt̄ deuocōnes
et amorē cordis. **Dicit** ergo eccl̄a.
holocausta **Glo.** v̄ meipsum
medullata. **Glo.** totum i ami
ma et corpe cū medulla. v̄ cū deuoci
one int̄m̄ amoris. **Offerā** tibi cu;

D. h. 2. 5
m. 1. 2
l. 1. 2
m. 1. 2

holocaustum

holocaustum

holocaustum

holocaustum

in cōfesso. Et cum oratione. arietū
 id est apostolorum qui sūt duces
 gre. **Augusti.** Maxime arie
 tis orant pro
 gre. **Hugo** Offera; tibi
 bus. fimiliē boues.
 et predicatores qui terre na corda
 vomere predicatōis scindūt et ad
 frangē bonoz opm ferenda; apta
 reddūt. Et addit cum. hircis. id ē
 cum peccatoribus penitentibus q̄
 phircos signē p̄tē feditatē pcti.

Cassio. Sed p̄ hoc cum toby
 offert ecclesia q̄n cō
 uertit christo dño confitentur.

Hugo Et si quis querat cur
 tota tanta offers do
 mino. Respondet. Uenite. p̄ fide;
Laudite. p̄ obedientiaz. Fides enī
 autē obediencie apit. a narrabo.
uobis inq̄. Omnes q̄ timetis deum.
qui timentibus deum predicadū
est uerbum eius. Quanta. viz bñ
ficial. fecit aie mee. Primo dedit
michi gratiam orandi. Vñ dicit

Ad ipsum ore meo. Et non alic
no sicut faciunt illi qui p̄ alium p
curāt dicere uoras suas. clamaui.
Clamor enim exprimit deuocōem
cor: dñs vñ uersus. Non uox sed uatū
damat i aure dei. Ergo ore suo da
mat qui dñio pure a deuote sup
plicat. Deinde dedit mihi leticiam
spūales q̄ ex ore p̄cedit. Vñ s̄bbit
Let exultau sub lingua mea.

Cassi. Sub lingua dicit in cō
 scientia q̄ cor: nostruz
 s̄ lingua nostra est ubi tacita co
 gitacione laudamus dominum cū
 mentis exultatione.

ff lollen...

Hugo. Ille autē clamat sub
 lingua cum gaudio
 que non remordet consciencia. De
 inde debet michi odiuz peccati vñ
 de dicit. Iniquitatem si asperi in
corde meo non exaudiet dñs. Si
ponitur hic pro non quasi dicit.
Sāebam q̄ peccatores non exau
diet dominus sicut dicitur. Jo. ix.
Et ideo ut exaudiret peccata non
asperi multum odiui. Quod enī
multum quis odit: hoc nō potest
aspicere. Iniquitate; in corde aspi
rit qui i delectationē consentit. Vñ
de Math. v. Qui uiderit mulierem
ad concupiscendam eam. iam me
chatus est eam in corde suo. Et q̄
non asperi iniquitatem ut dicitur
est. Propterea exaudiuit me de
us. in bonis obtinendis. a mten
dit uox deprecationis mee. In ma
lis amouendis. Vnde pro hijs oī
bus gratias agens dicit. Bene
dictus deus qui non amouit orati
onē meā misericordiā suā a me.

Cassiodo. Duo ista sunt
 depreca
 tionem non amouet
 misericordiam suam sine dubita
 tione con
 terbit. **Jeroni.** pie aures
 eius iustorum precibus patent

Augustiñ. Sed multi lan
 guagunt i orā
 do a cum in nouitate sue conuersi
 omis feruentes sint postea quasi
 negligētes securi fiunt. pigrescit
 animus. interumpitur oratio. Et
 cum tu dormis uigilat hostis. cre
 salt temptaciones. p̄pterea p̄cipie
 .i.iii.

dominus quod oportet semper orare et nunquam cessare.

Cassi. Sancta mater ecclesie. desia in hoc psalmo salutariter gentes allocata est ut generaliter in domini laudibus occupetur quatinus super nunc desiderium: mundi nobis tollat affectum. Docuit nos etiam quomodo de diversis clauibus quibus hic populus sustinet christianus dei misericordione liberat et ad illam felicem patriam ipso largiente perueniat. Promissio singularis. sponsio desiderabilis ut hic ipso protigente valeat custodiri. et ibi eodem largiente in eterno premio collocari. Hoc si fixo animo semper intendimus. nunquam ipsius mundi pericula formidamus sed cum leticia summa cantabimus quod in huius psalmo sine scriptum est. benedictus dominus qui non amouit orationem meam et misericordiam suam a me.

Aug. Cui videris non a se amouit orationem tuam securus esto quod non est a te amota misericordia ipsius.

Iero. Nos ergo supplices dominum deprecemur ut aperiat aures suas ad preces nostras et ipse nos data peccatorum remissione de peccatis et reprimis eripiat. sibi quoque holocaustum purum effectos. mandatis vicinis agminibus sancto iungat. cuius precibus et spiritu sancto est honor et gloria in seculum. Amen.

Psalmus lvi.

Deus misereatur. Titulus. In fine in primis psalmi cantici dauid.

Hugo. In precedenti psalmo iurat nos propheta ad iu-

bilandum prospere resurrexerunt gloriaram. sed quia nec iubilare nec peruenire ad gloriam resurrectionis possumus sine misericordia diuina. idcirco hanc petit in hoc psalmo. Cuius tituli sensus talis est.

Cass. psalmi cantici sic dicitur quia solacium humane vocis modulatione canebat mittens nos in finem id est in christum.

Hugo. mit dauid et cuiuslibet; fidei penitentia in primis et in laudibus exhibendis.

Intentio psalmiste est hortari nos ad laudem dei. Propheta igitur in persona fidelium primo petit dei misericordiam et benedictionem ut ab eius perueniat noticiam dicens.

Deus misereatur nostri. **Iaco.** Decata

nobis remittit. Et benedicit nobis multiplicando nos in bonis

spiritualibus. **Iero.** Benedicere ergo

libus. **Iero.** que succedit misericordie talis est ut mortificata

dominatione carnali spiritum faciat trium. **Glo.** Benedicit enim

phare. **Glo.** creator creaturam ipsam multiplicando numero

et merito. Et benedicit creatura creatori eum corde voce et ope laudando a omni bonum quod habet ei ascribendo.

Aug. Multis enim nobis se dicit a deo. Alius vult benedici ut habeat plenam vitam necessariis

rebus temporalibus. Alius ut obtineat salutem corporis sine late. Alius

ut sanitatem corporis consequatur cum egrotat. Alius desiderans filii

Handwritten notes in a cursive script, likely a marginal gloss or commentary, mentioning 'deus', 'spiritus', and 'sanctus'.

os vult benedici et habeat posteri
tate et similia vota huius. Hec dat
deus tamen malis quam bonis in dicitur
in hoc mundo a quodam plus ma
lis quam bonis. Quid ergo dat precipue
bonis a iustis nisi hoc quod propheta com
sequenter petit dicens Lilluminet

vultum suum. **Hugo** vultum
supra nos. **Hugo** appel
lat ymaginem dei nobis impressam
rationem secundum quam factus est ho
mo ad ymaginem dei quam petit il
luminari. **Augustinus**

si dicat. **Augustinus**
Sum in tenebris peccatorum sed radio
sapientie expelle tenebras meas
ut fulgeat in me ymago tua. Vel
ad hanc illius vultum suum supra nos.

Iero Ut non illi tristem videamur
mus in peccatis nostris
sed gaudentes in virtutibus. non illum
sentiamus iudicem sed patrem. a mise
reatur nos. **Cassianus** Necessaria ista
sunt.

Cassianus quia a misericordia
domini proficere incipimus a in bono spe ip
so largiente. **Col** Et hoc est quod
saluamur. **Col** orat etiam di
ces. Tua nos domine sepe gratia preueni
ata sequatur ac bonis operibus iugi
ter prestat esse intentos. Ad hunc
enim finem petimus illuminari.

Augustinus Et
recognosca me in terra viam tuam
per quam secutus es eundem est ad te.
Augustinus In qua terra. Lim omni
bus gentibus. Et quaz
via. salutare tuum a christum in ihesu
Christo.

Iero Vbi enim nos habemus in
latinis salutare in hebreo
ihesus dicitur. **Hugo** Postquam si
autem.

uenire exoravit per haec hortat iohannes
ad confessionem a ad laudem dei dicens

Confiteantur tibi populi dei confitean
tur tibi populi omnes. Confessione peccatorum
se primo accusantes a postea confessio
ne laudate. **Augustinus** Quid times
laudantes. **Augustinus** confiteri o homo
deprecaberis taciturnus quod posses liberari
confessus. Te reprehende te emenda. Il
lum laudat a glorificat a ipse veniens
inueniat te punitor tuum a exhibe
at se tibi saluatum.

Hugo a quia
torem tuum. **Hugo** ista con
fessio non ad supplicium ducit sed ad
gaudium ideo subiungit. **Letentur** et
exultent gentes. **Letentur** in anima et ex
ultent in corpore. quoniam iudicatus a iudi
cabis. populi omnes in equitate redde vni
cuique secundum.

Cassianus Querendum
opera sua. **Cassianus** nobis est quod
moneat gentes letari a exultare cum
ipse per haec dicat dominum iudicatum esse.
Metuere magis potest reus conscientia quam le
tari cum audit veracem dominum iudicatum.

Sed illos monet letari quod iam confessi
peccata formidare nequeant iudicia fu
tura. Illis enim non iudex sed aduocatus
est christus. qui se per confessionem dampnauit
fuit. Gaudeant ergo gentes quod faciem
iudicis in confessione prouenire meru
erunt. Letentur tales gentes in terra diri
gis ut recte uideatur nequeat erro
re dyaboli. **Jeronimus**.

Jeronimus Vel dirigit eas in via vite data re
missione peccatorum.

Hugo Deinde repetit ver
bum iam supra bi
atum ad maiorem exhortationem
confessionis dicens **Confiteantur**

tibi populi deus. suā peccata cōfi
trātur tibi populi omnes. laudā
do tuam diuinitatem. terra de die
fructum suum. Terra est sãda ec
clesia que in suis fidelibus post cō
fessionem facit fructum suū; peni
tencie et satisfacionis. Sed qz ne
mo fructum boni operis facere pōt
sine benedictione a gracia dei. Idē
subiangit. Benedicat nos deus
deus noster benedicat nos deus.
Hec triplex benedictio tãgitur nu
meri. vi. vbi dicitur. Sic benedice
tis filiis israhel et dicitis eis. Ira
hel benedicat vos dominus a custo
diat vos. Ecce benedictio patris. oñ
dat dominus faciem suam vobis.
Ecce benedictio filij. Sequit̄. Et det
vobis pacem. Ecce benedictio spi
ritus sancti. Et vt hęc trinitas con
fitetur vn̄ esse deus cōtinuo vnū
deum metuendum esse pronūciat
dicens. Et metuant eum omnes fi
nes terre. Itan
q̄ iudicem. **Nico** omnium
ad puni
endum poten
tissimum. **Cassiodo**
Intueamur quē admodum timor
dei inter magna postuletur mune
ra quando post benedictionem pe
titam. eius metus concedi terre fi
nibus exoratur. Est enim timor in
ter prima dei munera qm̄ qui illū
timere nōrūt a amāē non desinūt
Sicut a salomon dicit. Inicium sã
piencie timor domini. S; timor iste
non ex humana trepidacōne con
tingit s; diuina inspiracōe p̄stat̄.
Nicolaus Iste psalm̄
est etiam pro

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely from a previous page or a different hand. The text is partially obscured and difficult to decipher fully, but appears to contain religious or philosophical commentary.

plētia de christi incarnatione quā
antiqui sum. me desiderauit. Vn
de pheta in psona antiquum pa
trum xpi aduentū precat̄ dicens.
Deus misere at̄ nū. Intendo
noū saluatorem. Et bñdicat
noū. cōferendo suā grā; Illumin;
vultū suū sup nos. Idarificādo mi
raculis filii suū q̄ dicit̄ vult̄ p̄is
qz eius ymago sic ad colos. dicit̄
In q̄ habet̄ redēptōem a remissi
onē p̄ccōz q̄ est ymago dei inuisi
bilis. hūc clarificauit p̄ miracul
añ mortē et p̄ resurrectionē p̄ mor
tem. Et. Ipse misereatur nū. l
itē rādo nos a gelēna p̄ sanguinem
filij sui. Deinde ouertit sermonem
suū ad xp̄; dicens. vt cognoscam?
in trauia tuā. via xpi cōgnita fuit
inē hoies cōuersādo dōcēdo a mira
cula faciēdo. in oibus gētib; salu
tare tuū. qz salus p̄ xpm̄ sc̄a notī
ficata ē oibus gētib; p̄ predicati
onē apl̄oz sed; qd̄ d̄ in ps̄. xviii.
In oīm terrā exiuit son̄ eoꝝ. cōfi
trant̄ tibi ppl̄i de. cōfiteādo tuā di
uinitatē. cōfiteant̄ tibi ppl̄i oēs.
impendēdo tibi latrē. d̄im̄ cultus
seruitutē. letent̄ a exultēt̄ gētes.
de sua vocōe ad fidē xpi. L. qm̄ iudi
cas p̄plos in eq̄tate. se disponēt̄
p̄ opa iusta. vocādo ad fidē sine p
sonaꝝ acceptōe. Vñ petrus vidēs
vocacōē corneli; iusti dixit adu.
r. In veritate cōperi qm̄ non ē p̄so
narū acceptoz deus s; in omi gēte
quī timet dēū a opat̄ iusticiā ace
ptus est illi. Idēo subditur. a gen
tes in terra dirigis. in viā salutis
et nē. cōfiteant̄ tibi ppl̄i deus cōfite

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, continuing the commentary or providing additional context. The text is partially cut off by the binding.

Algeria in ...

antur tibi populi omnes. **Hoc** quod sequitur terra debet fructu suum.

Iero. Sancta maria de terra nostra. de luto nostro de nostro limo protulit filium suum.

Hugo. Et totum corpus filio one seminis natu sed tunc ex carne virginis formatum ope spūs scti. Hanc terram beatissimam virginem maria toto cordis affectu diligere a honorare debemus que nobis debet fructus de quo redempti sumus de quo paschimur et vivimur. De qua terra. **Jeremie.** xlv. dicitur. Apia terra germinet saluatorem.

Nico. Et quocumque ad fidem baptizandi erant in nomine trinitatis secundum quod habetur. **Matth.** ultimo ubi dicitur. Eures docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spūs scti.

Idem subditur. benedicat nos deus pater deus filius bndicat nos deus spūs sanctus. Dicit enim benedicat in singulari ad notandum unitatem essencie in deitate. Et dicit deus ter ad notandum trinitatem in personis sicut **psal.** vi. trinitas personarum ostendit per seraphim ter sanctis clamantia. et unitas essencie per hoc quod subditur ibidem. dominus deus exercituum. Et metuant eum omnes fines terre. In timore servuli sed filii qui est cum.

Cas. latissimo sihcaitate. **Cas.** dei capos sibi breuitate suavissima ps iste complexus est. Supplicavit enim domino xpo ut ad uentum suo benedicere nos larga pietate dignetur quatinus salus mun

Algeria in ...

di gentibus expectata in nobis factus fructu mie ipsius largit percipiat. Sic et breuitate nobis dulcissimus. et prophetie sue dignitate preclarus quoniam illud ante tot secula pre dixit quod iam salubris mundus agnouit. **Pia** rex eterne ut sic in humilitate carnis reuoluisse cognouimus ita te venturum iudicem dementem sentiamus qui es benedictus in seculum. Amen.

Psalmus lxxv.

Rurgat de **Titulus** In fine psalmi cantici dauid. **S**ensus talis est psalmus iste diri

gens nos in fine. **Cass.** Quia sola huius cantici. **Cass.** newcis modulatione canebatur. est de prophete.

Glosa. qui agit hic de exultatione christi suorumque fidelium atque de aduersariorum.

Nicolaus. Scienruima. **Nicolaus.** duz vero quod apostolus paulus ad ephesios decimo exponit scripturam huius psalmi de missione spiritus sancti post ascensionem christi dicens. **V**niciuique vestrum data est gratia secundum mensuram donationis christi propter quod dicit Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem debet dona hominibus. **V**n de ad litteram psalmus iste est propheta de futuris beneficiis per christum exhibendis. **P**ropheta igit optans christi resurrectione ait

Rurgat de. **R**urgat xpc a

Algeria in ...

mortuis et dissipetur inimici ei]
et iudei qui in vmbra mortis xpi
p tytum a respasianum partiz fu
runt trucidati. pti; captiuati. a par
tim per ortem
disperfi.

Augustin

Et fugiant Jammo non corpore.
non latendo s; timedo La facie ei]

Cassiodo cuius vbiq; co
stat esse presen
ciam. Et addit qui oderunt eum]
vt eos signaret q; in sua p;inacia

psititit. Sicut deficit fumus de
fia **Augusti** Extulerunt se
at. iudei ignibus

obioz aduersus dominu. Clama
tes crucifige crucifige. eum captu
illuseunt. pendente in iriseunt. et
vnde victores tumuerunt mox victi
euauerunt disperfi p vniuersa ter
ram sicut fluit cera a facie ignis
sic pereant peccatores a facie dei]

Hoc potest intelligi vt futuruz in
dicium comineatur peccatorib; q;
cu; in hoc seculo sicut fumus se ex
tollendo. et sup biendo defecerunt.
veniet in iudicio extrema damna
tio vt ab eius facie peant quado
eis dicitur. It; in ignem eternum

Cassi et intueret q; h; peccato
res in substantia sua n;
dicit posse petire qui p petito igne
torquebi sunt. Sed dicit eos a fa
cie dei perituros. qui nunq; ad ge
ciam atq; beneficia ipsius ventu
ri snt. Postq; dicta est pena pecca
torum nunc iustozu remuneraco
ventura narratur cum subditur.
Et iusti epulentur in eterno co
uiuio La exultent in conspectu di]

videndo ipsum facie ab faciem La
delectentur in leticia. Die exprime
duplex stola. s. corporis et anime
quam sancti expectant in regno ce
lorum. Nam epulacio a exultatio
ad corpus p;inent. delectacio a le
ticia ad animam Vnde puerbio.
ultimo domestica eius restiti sunt
duplicibus Postq; p;pheta narra
uit penas impiorum a premia iu
storum hortatur populos ad lau
dem dei. Quante d; psalmum
dicite nomini **Augustin.**

Cantat deo q; viuit deo. psallat no
mini eius qui bene opatur ad glo
riam eius Et ita cantando ita psal
lendo id e; sic viuendo sic operando
Liter fa **Cassi** Is est cordave
cite ei] stra purificata

preparate q; dignetur sanct; d;nis in
troire sine p;dicacionib;. b;is an
ctos imbuit sicut ysa. p;pheta dicit
Parate via d;ni rectas facite semi
tas ei; h; cui fiat istud id edificatur.
Aug; Qui ascendit sup occa
sum. et xps q; resurgit
de a mortuis vicit corp;is casum.

Cassiodo; Vt captiuaz
ducret nram
captiuitatem quos dyabolus pec
catis alligantibus tenebat ob
noxios id est reos vel debitores Et
ne quis ambigeret quis ascendit
sup occasum. consequenter subdit
dominus nome illi] vt nemo du
bitaret deum esse saluatorem domi
num quem nephandi iudei velut
communem hominem trucidan
dum esse putauerunt. Sequitur

Aultate in conspectu eius. In eo
scientia vestra ubi deus solus videt
et iugiter puritate mentis delecta
tur id est letatur seu placet et im
pij qui vos in conspectu hominum tur
bati ipsi turbabunt a facie eius. **Viz**
patris orphanorum et iudicis

vidua. **Mat** a facie xpi iudican
tum. **Mat** tis qui est pater orphano
rum iudex. **Iero** Illi qui nunc tu
viduari. **Iero** cores et iudi
ces dicuntur. et hac occasione dei
punitur fallit res ipsi ostendit cur
respicere ceperit altissimus.

Cas Turbati enim a nimio for
midantes a facie dei tales
expelluntur qui audient. **Ite** in igne
eterni qui patris est dyabolo a age
lis eius. **Adbi** **O** **De**
bit quoque **Jeroni**. i loco
sancto suo. In aia fidei a hunc
loca prepat sibi per gratiam suam

Augustinus. **Deus**
qui in
habitare facit. videlicet homines
in domo. In unum sentientes
in domo. In ecclesia militante.

Col Unde translacio romana
habet. Qui habitare facit
vni animes in **Cas** In domo illi
domo. **Cas** huius illi ha
bitant qui se mutua caritate con
sociant. **Simus** gymius mox et
ipse deus habitare dignetur etiam
in no **Aug** Qui autem gracia sua
bis. **Aug** sibi edificet hunc
locum et non meritis eorum prece
dibus atque ex quibus eum edificat vi
de quid sequitur. **Qui** educit vin
tos. In qui ligati sunt a dyabolo

in peccatis ne ambulent in via pre
ceptorum hos educit dominus in fortitudine. **Li** fortitudie.

Mat. **Jobe**. Magis est iustifica
re impium quam celum et terram creare. et
ideo iustificare impium est opus
magne fortitudinis. **Sed** adhuc ma
ioris fortitudinis videtur quod aliquis non
solum predicto modo ligatus sed etiam
qui iam in peccatis suis obstinati
sunt conuertant. **De** quibus sub dicit
in similitudine eos. **E**ducit de peccatis. **Qua**
erape. **Glo** persequendo tonos
rant. **Glo** a resistendo iusti
tie. defendentes peccata sua.

Cassi **Dij** predicto sunt. **Qua** habi
tant in sepulchris. **Et** qui in
funda et carnali actioe sepulti sunt
Utrosque tam vinetos quam sepultos
peccatis. gracia xpi educit in for
titudine. cum illi soluti. illi resuscita
ti sunt. **Et** ex utroque genere sunt ido
nei quibus constituitur locus san
ctus. **Col**. Quod autem modo spiritualiter
ei. **Col**. adimpletum est prius
figuraliter ostendebatur. **Unde** se
quitur. **Deus** cum egredereis in
conspectu populi tui. **Hugo** **Dic** ad
puli tui. **Hugo** **tram** ta
git historiā egressiois domini de
egypto ante filios israel et aliorum
beneficiorum que ostendit eis. **Unde**
dicit. **Deus** cum egredereis in con
spectu populi. **Exeuntis** de egypto
precedens eum per diem in colum
na nubis. et per noctem in colum
na ignis ut legitur exo. xiiij. **La**
pertransieris in deserto. **Ducens**
eos videlicet ad montem synai.
Terra mota est. **Quia** mons

Handwritten note: f. 100 p. 100

Handwritten note: f. 100 p. 100

predicacionem aploꝝ a alioꝝ xpi
discipuloꝝ non solū vulgares ho
mines s̄ multi reges p̄ncipes a po
tentes fuerūt federati aq; xpo p̄ su
sep̄torem fieri. Et hoc ē qd̄ dicit h̄
terviturum. ⁊ reges potētes Et
accipit h̄ singulare p̄ plurali sicut
ero. viij. d̄. Venit musca gēuissi
ma ⁊ multitudo muscarū. reges in
q̄ dicit dicit. ⁊ facti sūt dicit ip̄i
xpi qui ē dīles patris sicut dicit.
Mat. vij. Dic ē filius me⁹ dilectus

Et sic p̄mū dicit ē n̄i casus Et sed m̄
dicit gēu
HUGO Et lipē xps
casus ad decorem
[Spei dom⁹] ⁊ pulcritudinis ecclē
disposuit. diuere spolia. ⁊ hoīes
quos eripuit ab ydolatria a spolia
uit regnū byaboli. Nec at spolia
diuifit q̄ sicut dicit ap̄ls ad eph̄.
iij. quos dā dicit ap̄los. quos dā
at dicit p̄phetas. q̄sdā at euange
listas. alios dōctores et pastores
ad s̄summacōez in opus ministe
riū in edificacōez corp̄is xpi ⁊ ecclē

Rico Demē alloquit̄ fideles
quib⁹ s̄cta ecclā ador
natur d. **S** dominatis. Ad cui
us intellectum est sciendum.

Cassi q̄ hic dicit̄ non s̄gēt
obliuionē sed dicit̄ m̄n
tis dicit̄. in p̄ceptis d̄m̄ quiescētēs

HUGO Cleros qd̄ int̄preta
tur sors sunt duo te
stamēta q̄ sunt sors q̄bus diuī
dicit̄ nob̄ terra repromissionis. s.
celestis hereditas si sed in eavirē
mus. Colūba dicit̄ ecclā p̄pter sui
innocentiā ⁊ simplicitatē. p̄ne ei⁹
sunt ynt̄s eam ad celestia suble

uan **Cassi** Comonet ergo fi
tes. **Cassi**. deles dicens. **S** d̄
matis int̄ medios cleros. ⁊ inter
duo testamēta hoc ē aīam vr̄az in
scripturis diuinis vltima dōm̄ci
one ⁊ vsq; in finē vite reponatis.

Rico Hoc ē q̄ plus amantē
bona eterna q̄ nouū te
stamentū p̄mittit q̄ bona t̄palia
que p̄mittit vetus testamētum.

Glo Si ergo vsq; in finē vite
p̄seueratis quiescētō in
cōtempu t̄renoz a desiderio bono
rum ⁊ celestiu. **p̄ne colūbe**. ⁊ virtu
ose opationes ecclē p̄ quas fideles
ip̄ius ad celestia subleuantur.

Rico sunt. **de argentata**. q̄n
p̄ns vita dicit̄ i purita
te consci **Cassi**. vel ecclēia dī
encie. **Cassi**. at colūba de
argentata q̄ innocentiā habet
colūbe et diuinis eloquijs argē
to cōdore t̄splendet v̄i in alio p̄s
dicitur eloquia dōm̄i argentum
Et postiora dōm̄i eius.

Iero Per posteriora q̄ s̄p̄u
le estimantur eo q̄ p̄d̄
operat̄ bone cōs̄cie fructus oñd̄iē

HUGO videlicet p̄seueraciā
laboris a penitencie
ip̄ius ecclē q̄ post hanc vitā que
somnia dicitur. **in pallore autē**
⁊ in p̄fecta caritate omuta

Ri. tue q̄ habet̄ in statu p̄rie.
Cal. q̄ postq̄ fidelis de h̄ mū

Cal. d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
grā rehu **Ri** Deidē oñdit p̄ q̄cū
cebit. **Ri** ministerium deus
predicta agit cū subūgit. **Qu**
discernit. **u** ordinat. **celestis**. **agū**

*ms. notes
f. cleros*

pullor. aut. q̄ntur

*ms. notes
B. q̄m̄ aut̄ m̄dos p̄hos
q̄m̄ l̄p̄ro
colūba at p̄?
m̄ p̄ne n̄ p̄m̄*

cola xps reges] v. rectores videlicet
aplos vel epōs] sup eā] vi; qd̄ fu
it factum qm̄ xps decreuit mittere
aplos ad v̄muerſas ptes orb̄ ad
regendā a ordinandam eccā; Ad
cuius regimē a ordinacionē apli
instituerūt p̄ diuerſas ptes epōs
et sacerdotes vt patet ex eorū ge
stis. Ideo subdiſt. miue dealbabitur
] v. sup̄ miueza ē modus loquē
di hebraicus vt supra in p̄s. l. vbi
dicit̄ a sup̄ miue dealbator] in sel
mon. Selmon est p̄prium nomen
cuiusdā montis vt habet̄ iudici.
ix. Vel ē nomē appellatiuū a figt̄
obscuritate a sic accipit̄ hic ab he
breis a ē sensus huius l̄e q̄ infi
deles q̄ prius fuerūt in selmō v̄m
obscuritate infidelitatis. postea p̄
predicationē d̄ctor̄ rectoz̄ eccl̄e
cōuerſi ad fidē baptizabant̄ et su
p̄ miue dealbabant̄. q̄ maior ē de
albacio mētis q̄ corpis q̄nto spū
alia carnalib⁹ p̄fecunt̄ Et q̄a sic
augmētata fuit eccl̄a. Ideo subdi
tur] mons dei mōs pinguis. Eccl̄a
dei dicit̄ mons pinguis p̄p̄ abun
danciam gratie d̄ine in p̄mitiua
eccl̄a fidelibus collate. q̄ eccl̄a
etiā dicitur] mons coagulatus]
v. congregatus ex lacteis v. simpli
cibus ac illat̄is a humilib⁹ viris
quales fuerunt apli qui lactea v.
simplici doctrina cristi sunt nutriti
] mons pinguis.] grā doctrinē] vt
quid suspicamini mōtes coagula
tos.] p̄pheta ouertit sermonē ad
infideles ydola colentes i delubris
et famis. d. vt quid suspicamini v.
cur falso creditis] montes coagu

mons obsequii

mons pinguis

*mons pinguis
AT latus*

latus] v. loca salutis eē eē eccl̄am
vi; ydola a templavra. Que qui
dem eccl̄a est] Mons in quo tene
placitū ē deo habitare in eo.] Vñ
ipse dixit Ego vobiscū sum omib⁹
dieb⁹ vsq̄ ad consumacionem seculi
Et em̄ dñs habitabit] in suis fi
delib⁹ vsq̄] in fine] seculi vt dictū
est. Et hi sancti fideles quos xps
inhabitabit sūt] Verus dei] por
tantes eū v̄cto p̄dicacōis in oēm
terrā a est] de cē milib⁹ m̄l̄tiple]
v. ex hoibus qui de cē p̄cepta deca
logi adimplent tanq̄ ex actiuis a
etiā ex illis qui ducunt vitam con
templationis que est vita p̄fecta
signata p̄ numerū millenariū qui
est numer⁹ p̄fectus Et hi sunt] mi
lia letanciu
um] **Augustinus**
Quo nomine signauit ingentem
m̄l̄titudinem sanctorum atq̄ fide
lium qui portando deum sūt quo
dāmodo curus dei. Et hi d̄iuntur
letari de profectu suo a aliorum.
Spe enim sunt gaudentes donec p̄
ducant̄ in finem quem nunc expe
ctāt p̄ patientiā Quare letanciu
q̄ dñs in eis] p̄ grām Et quāē in
eis. quia implent mādata ei⁹ Vnde
sequitur] in sinai in s̄do] Synai
mandatum int̄pretat̄ Vnde q̄ sem̄
dñi mādatum obseruat̄. dñs ē in
eis. qui in monte scō synai manda
tum de **Cassi**. datis eius so let
ip̄si p̄nā **Collect.** Ordina
cōtueri. **Collect.** ta a mul
tiplicata eccl̄a pec dominum
saluatorem. propheta conuertit

et dicitur in monte

multiplicata e
men p̄tra cō
ip̄sum de cui⁹
] **Scandali**
] in altum]
] **Capituli**]
] uatorem]
] nob̄ annu rap
] sta deducunt
] ad humanitatē
] a d̄ p̄tra se d̄
] h̄m̄m̄ n̄l̄ m̄l̄
] h̄e a alijs d̄l̄p̄
] m̄tes q̄a m̄l̄o d̄
] do alij se monē
] ven̄t̄ in alij gr̄
] gr̄a; oracionū
] num̄ alij m̄t̄ p̄
] num̄ t̄p̄m̄t̄. **Sec**
] gendūm q̄ xps h̄
] sione accepit sp̄m̄
] stand̄ coap̄m̄m̄
] ḡoie et ueritate vt
] d̄o p̄ tam̄ d̄ict̄ xps
] d̄m̄ ip̄s sancti in al
] qua ad beatitudinē
] ḡoie ad beatitudinē
] donec h̄m̄ ip̄s san
] v̄t̄ d̄l̄p̄m̄t̄ p̄
] Jo. vii. **Quidam** e
] datus q̄ p̄ d̄ict̄
] **Dugo**]
] donā in bonū m̄l̄
] h̄id̄ psalmi **Dei**
] n̄bi gen̄ **Col.** d̄
] tes. **Col.** d̄
] emanator nō alia
] ep̄m̄ d̄ d̄ict̄
] ep̄m̄ d̄ict̄

multiplicata eccā p dñm sa luato
rem ppheta cōuertit sermonē ad
ipsum de eius ascensione dicens.

Ascendisti **Rico** in celuz
in altum. **Rico** empitū
cepisti priusq̄ ascenderes **capu**
uitatem. **illos** qui in limbo deti
nebantur captiui eos tecū ad cele
stia deducendo **accepisti**. Quātuz
ad humanitatē **Dona** spūs scti
a dō patre seu tota trinitate distri
buendo illa **in hoibz**. **in** aposto
lis a alijs discipulis in die pēthe
costes q̄a misso desup spūitu san
cto alij sermonē sapie. alij sermo
nem scie. alij grām virtutum. alij
grā; oracionū. alijs grā lingua
rum. alij interpretationem sermo
num tribuit. **Nec** est p hoc intelli
gendum q̄ xps homo in sua ascē
sione accepit spm scm̄ cum ab in
stanti concepōnis fuerit plenus
gracie et veritatis vt habet **Jo** 4.

Sed p tanto dicit xpus suscepisse
dona spūs sancti in ascensione sua
quia ad dēdationem sue perfecte
glorificationis ad dexterā patris
datus fuit spūs sanctus in signo
visibili apostolis ppter qd̄ dicitur
Jo. viii. Nonduz erat spūs sanctus
datus q̄ nob̄ ih̄s erat glificat⁹

Hugo **VL** intransitue pē
hoc intelligi accepisti
donā in hominib⁹ **hoies** iuxta il
lud psalmi **Postula** a me a dato
tibi gen **Col.** **Hanc** lram habz
tes. **Col.** **darius** translaō
romana hoc mō. ascendens in altū
captiua duxit **Augustinū.**
captiuitatem.

Qui avicit mortē que captiuos te
nebat illos in q̄bus ignabat. **VL**
ipsoz homines appellavit captiui
tatē qui captiui sub dyabolo tene
batur. **debit** donā a hominibus vt
supra dictū **Rico** **Et** q̄ spūs
est.

Rico sanctus nō
solum datus fuit in signo visibili
apostolis q̄ erant iudei sed etiam
gentibus vt patet aduū. **p. de** cor
nelio et amicis eius. **Deo** dicitur.
Et em̄ nō credētes. **debit** supple
inhabitare dñm deum. **et** sic fa
ctum est vt gentiles nō credentes
in vnum deum. conuersi ad fidem
inhabitent dñm deum. **et** inhabi
tent ab eo. **p** grām spūs sancti de
us habitat in hominib⁹ **et** hoies
in deo fm̄ q̄ dicit. **Jo. p.** **Qui** manz
in caritate in deo manet **et** deus in
eo. **Et** ppter ista **fit** **Benedict⁹** do
min⁹ die cotidie. **et** p singulos di
es laudet **Cassi.** **Qui** debet do
a fidelib⁹ **Cassi.** **na** hoibus.

Ipsē etiā **p** p̄tū iter. **et** p̄p̄eruz
cursum vite remendi ad se.

Hugo **faciet** nobis. **q̄** ipē
est **deus** salutariz
nr̄oz. **et** saluationū nr̄az qm̄ sal
nos nos **Cassi.** **Et** quēadmo
fecit.

Cassi. **duz** morte sua
nos saluos effecerit. **ōndit** cū dicit
de⁹ nē. **Libs** xps q̄ p nobis mo
ri dignat⁹ ē. **qui** ascendit in altū a fe
cit illa que dicta sunt a **de⁹** **ih̄s**
ptātem **saluos** faciendi. **nos.**

Col. **Sz** ne occurreret cogitacō
nī cur morimur. **si** p eius
grām salui facti sum⁹ **ctinuo** sub
iungit **et** dñm dñm exitus mortis.

*Pro dō dñm
quod dñm*

Et dñm dñm exitus mortis

Augustin tanq̄ dicēt q̄d indignari hu mana cōdicio te habere exitū mortis a dñi tui exitus nō alius q̄ mortis fuit. potius ergo solare q̄ indignari. pacēter ḡ ipsaz mortē feram⁹ illius exēplo qui licet peccato nullo esset debitor mortis. a dñs eēt a quo nemo animā tollēt sed etiā a semetipso ipse ponēt ip sius fuit exit⁹.

HUGO. Et ponēt aus mortis. bis domi n̄ ppter duplicem eius ptatez qm̄ habuit vix ponendi animā suā voluntarie moriēdo. et iēm sumendi eā potencialiter a morte resurgendo. **S**i dicat aliq̄s. **S**i p̄ hoib⁹ xp̄s mortuus ē. ergo neminez dāpnabit. **C**ōtra qd̄ subiungit. d̄ verū tñ de⁹ cōfringit capita inimicorū suo.

Dico. Ac si dicat quis de cū. **Dico**. us velit om̄s saluos fieri tñ vult capita suorū inimicorum puniri scdm̄ ordinez sue iusticie cuiusmodi fuerūt sacerdotes a principes iudeorum.

Augusti. Qui dixerunt dño. **A**lios saluos fecit seip̄z nō potest saluū facere a nō solum capita iudeoz sed etiā oim̄ extollentiū se aduersus doctrinā eius. **E**t similiter cōfringet verticē capilli pambulantiū in deliciis suis et sumitāte extollēcie eoz q̄ p̄māz negligentes. pburāt in peccatis.

HUGO. Itē versus p̄t etiāz expom̄ contra mulieres a hoies qui nutriūt comas ab p̄t̄n̄l̄ deus cōfringet capita inimicorū suoz. **I**lli enī seu ille muli

eres dñi suo capite pcutiūt q̄ ornatu crinū puocant se a alios ad libidine. **V**n̄ tales sunt inimici dei etiā taliū cōfringet capita a verticē capilli v̄ verticē capilloz **Vn̄ Je. ix.** **V**isitatio sup̄ om̄s q̄ attonsi sunt in comis. pambulantiū in vicosa plateas in deliciis suis libidie a supbia **Vn̄ p̄sa. liij.** **P**ro eo q̄ eleuate sunt filie syon a abulauerūt collo extēto decalhiabit domin⁹ verticē filiaz syon a dñs nudabit crinē ipsoz. **E**t licet dñs cōfringet capita inimicorū n̄ tñ oēs dāpnabit q̄ sunt inimici s̄ q̄sdam ouertit ad p̄māz q̄ **I**te dñs v̄ ab eterno disposuit lex basā vūtam v̄ de turpitudine vicioz a de cōfusione hui⁹ seculi cōuertā. **B**asan enī turpitudō siue cōfusiō inēpretat. nec solū p̄dōres ouertam s̄ etiā obstinatos a infideles. **Vn̄** sb̄dit ouertā illos etiā q̄ demer si sunt in pfundū maris hoc ē in pfundū vicioz hui⁹ seculi qd̄ p̄mae siḡe q̄ vicioz fluctib⁹ iētū ē.

Aug. **E**t ita eos ouertit et inū **Aug.** guat pes tu⁹ i sāguine v̄ vt ipsi q̄s ouertis licet in pfundū maris onē iniquitatis dep̄ssi fuerint. tñ in grā tua pficiāt vt fiant pes tu⁹ portātes te p̄ mūdū v̄ b̄ p̄ dicatōis et pro noie tuo ductes martiriū v̄ ad sāguine. certēt etiā q̄s canes vocat tāq̄ p̄ suo dño latrātes. vñ subdit lingua canū tuoz v̄ p̄dicatoz tuoz sumit lex **Col.** **Q**uia sic dicit bñs Col. Greg. xi. libro moralū Lingua canū ecce ex inimicis

probit q̄ dñs d̄
predicatio
is fact.
mōtis s̄ p̄ca
lab ip̄
so] **Call.**
solca dñe trāst
um a regitū dñi
sa tu
tem **HUGO**
fuit ad maritū
p̄t̄n̄l̄ agnō
dicit **HUGO**
gōlis mo d̄
tō h̄c mō d̄ m
et q̄ h̄c b̄ m̄ ab
tatis r̄ i c̄ lūm q̄
ingressus vidēt
d̄ m̄ p̄t̄ p̄t̄n̄l̄
fuit. **E**t dñm saluo
ouertit a dñi d̄
nḡs mel. **D**e q̄ aḡe
tūle curis. **I**s n̄ ap̄
d̄ m̄. **Call.**
p̄t̄n̄l̄ d̄ m̄ d̄
d̄ m̄ v̄ p̄t̄n̄l̄ ad
im̄m̄ d̄ m̄
pes. **I**ps̄ m̄ p̄t̄n̄l̄
bus sup̄ eorū d̄ m̄
annūciātes nouū
Lōm̄ d̄ p̄t̄n̄l̄
om̄ia b̄ op̄a laud
d̄ m̄ inuēlūz. **S**er
tum q̄ tunc p̄t̄n̄l̄
uloz q̄ ip̄saz d̄ m̄
ul̄ triaz. **S**o aḡnū p̄
is m̄ c̄ d̄ m̄
rō m̄ c̄ d̄ m̄
um h̄c s̄ p̄t̄n̄l̄

predicit qm dñs de gentib⁹ ueris
predicato. **HUGO** Et nō fuit
res fecit. **HUGO** ex eorum
meritis s̄ pura grā diuine addit
lab ip̄. **Cassi** Utq̄ dominus
so.] **Cassi** amara mutat i
dulcedinē. tristitiā uertit i gaudi
um a egritudines detestabiles in
salutē. **HUGO** Isti at̄ pedes et
tem. **HUGO** canes d̄ m̄ aiati
funt ad martiriū qz dñi passiōē
precessisse agnoscat ut osequenē
dicat. **Uerunt** per fidem **Lin**
gressus tuos de? **q̄liter** ingressus
es hūc mundū in maḡ paup̄tate
et q̄liter humiliatus occisus exal
tatus es i celum a gl̄ificatus. hos
ingressus uiderūt credēdo atqz eol
dem put potuerūt imitando secuti
funt. Et ut dñm saluatorē euidentē
ostēderet abiecit **ingressus** dei mei
regis mei. De q̄ rege scriptū est in
titulo crucis. **Ihs nazaren⁹ rex** in
deorū. **q̄ est** **Cassi** Corpe tuo
in sancto.] **Cassi** in quo eāt
plenitudo diuinitatis quā p̄hibi vi
dere nō poterāt. ad hos ingressus
insinuādos. **Preueniunt** princi
pes. **ip̄mittiū** p̄dicatores apli q̄
bus sup̄ eccām datus ē p̄ncipat⁹
annūciantes nouū testamentū
liuandū p̄fallentib⁹. **u** deum per
omniā lō opa laudantib⁹. **in me**
dio iuēcularū. **u** eccīaz p̄mittiua
rum q̄ tunc pascebant lacte mira
culoz. **ipsaz** dico eccīaz. **trumpa**
mistrīaz. **u** agenciū p̄miam in car
nis mortificatiōe. **Timpanū** fit de
corio mortui aialis extento sup̄ li
guum. **hoc** ē cor̄p⁹ n̄m in memo

ria crucis xpi vlt̄m p̄nta mortifica
tum. Totum qd̄ predicitū est ab il
lo loco deus ofringet capita inimi
corū suoz et exponit ad trām h̄o mō
Rico **Verū**tamen de⁹ con
fringet capita inimico
rum suoz. **u** sacerdotes a p̄ncipes
iudeoz ut sup̄ dictū est. **u** uertit ca
pilli p̄ambulantiū i delictis suis.
u ciuitate iherusalem q̄ erat caput
regni iudee. **Uñ** d̄. **Vertex** capilli
u capillosa qz p̄tē muros a tures
eā circūbātes uidebat̄ iexpugna
bilis sic vertex capillosus uidetur
fortis a tñ fuit destructa a incēsa
a romanis p̄tē p̄cā iudeoz eaz in
habitantiū. **Modus** at̄ destructō
nis eius subdit̄ cū d̄. **Dixit** dñs ex
basan. **Ad** cui⁹ intellēm sciendū
q̄ iudea in q̄ metropolis eāt iheru
salem ē sita ex vna pte sup̄ iorda
nē fluiū iux̄ quā ē terra basan⁹
ex libro numeri. **Et** ex alio latē su
p̄ mare mediterraneū **Vespasian⁹**
at̄ missus a nerone ostra iudeā ag
gregauit sibi exercitū ex utroqz latē
s̄. p̄ trām basan a p̄ mare. **Et** hoc
est qd̄ d̄. **Dixit** dñs q̄a ex dima di
sp̄sitiōe facta ē destructio iudee in
uolūtiōe mortis xpi sic predixerat
ip̄e saluator. **Lu. xix.** ex basan. **u**
uertā in p̄fundū maris. **u** ciuitatē
exercitū ostra iudeā ex pte tre basan
et ex pte maris. **u** ut int̄guat̄ pes
tu⁹ in sāguine lingua canū tuorū
ex inimicis ab ip̄o. qz in destructi
one iherl̄m tanta fuit occisio iude
oz qz pes ābulantiū tugebat̄
in sanguine et canes sc̄dm suum
appetitū poterāt ab ip̄o sāguine
Anj.

Handwritten notes:
Iherusalem
basan
Vespasian⁹

Handwritten note:
Timpanū d̄ cor̄p⁹

Companistria

Sanctus compans
militi iudeorum

faciari **A** principio enim bellivsi ab
 fine fuerunt decies centum milia iudeo-
 rum occisi ut dicit iosephus in libro
 de iudaico bello. **C**ausa autem tante oc-
 cisionis subditur cum dicitur viderunt
 ingressus tuos deus. **J**udei enim vide-
 rant periculum per terram eorum predicam
 de miracula faciendo. **E**t ideo magis
 sunt puniendi tanquam excusatores sui
 sceleris non habentes propter quod saluator
 Jo. xv. dicit. **S**i opera non fecissem in
 vobis que nemo alius fecit per me non
 haberent. nunc autem viderunt et oderunt me
 et preme meum. et ibidem permittit. **S**i
 non remissem et locutus es non fuisset
 per me non haberent. nunc autem excusatores
 non habent de peccato suo. **I**ngressus dei
 mei regis mei. **I**n hoc psalmista
 describit veritatem christi et eius humani-
 tatem in qua descendit a deo et aliis regi-
 bus. **L**ocus est in celo. **I**n celo empireo
 sanctis et angelis et spiritibus apparato.
Deinde ponit christiano laudatio
 que processit non ex zelovindicta sed
 sine iusticie cum dicitur pervenerunt.
Circa quod sciendum quod antequam venirent
 ad destruendam iherusalem et terram. in
 circuitu christiani ibidem existentes mo-
 nitu angeli transierunt in regnum
 agrippe quod erat confederatum roma-
 nis putatur in ecclesiastica histo-
 ria et hoc est quod dicitur pervenerunt princi-
 pes. **V**erba apostoli alii principales inter
 christianos quod sic dicitur est pervene-
 runt destructionem terre. inde recedendo
 ad regnum agrippe transiundo ubi
 cum aliis fidelibus insistebat dimis-
 laudibus. **I**deo subditur. **C**uncti psal-
 lentium in medio iuvenalarum tym-
 panistria. **V**irginum devotam

In nobis compans

quod a principio etiam alique virgines fu-
 erunt deo consecrate sicut beata virgo
 maria et plures alie virginis et mu-
 lieres que hic nominantur tympanistria
 quod cum apostolis insistebat dimis laudi-
 bus. **E**t hoc modo beatus Augustinus. virgi-
 nem mariam nominat tympanistria in
 sermone de nativitate ipsius dicens.
Audite igitur quemadmodum tympa-
 nistria nostra cantaverit. **A**it enim. **M**a-
 gnificat anima mea dominum. propter hec om-
 nia bona. **H**ugo. **N**ec
 fideles. **H**ugo. **N**ec
 ne dicite deo creatori quod vos fecerit
 eum laudatis. **L**ocus est de male-
 dictione redemit. vos inquit benedici-
 te domini. **G**lo. **Q**ui potati estis
 no. **L**ocus est de fontibus isra-
 hel. **V**erba de doctrina apostolorum et ad eo-
 rum imitationem predicatis quos de
 populo israel elegit ut eos faceret
 fontem. **R**ico. **A** quibus tanquam a-
 tes. **R**ico. **F**ontibus originata
 est devotio laudis in ecclesiis. **B**i-
 beniamini adolescentulus. **I**n eccle-
 siis est paulus qui fuit de tribu be-
 niamini sic ipse dicit ad romanos
 xi. **Q**ui tunc fuit adolescentulus qui
 fuit conversus ad fidem. **V**nde
 dicitur actuum. vij. **E**t vestes de pe-
 tris fuerunt secus petrus adolescentis
 qui vocabatur saulus. **V**el dicit
 adolescentulus quia inter aposto-
 los fuit novissimus ad fidem. **V**oca-
 tus. **V**nde ipse dixit prima ad the-
 timotheum. xv. **E**go sum minimus apo-
 stolorum qui factus est. **L**ocus est in mentis
 excessu. **Q**uia fuit raptus usque ad
 tertium celum ut habetur. ij. ad the-
 timotheum. xv. **P**rinces iudaice

Deol. p. m. h. y. g. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

As lam
 dicitur fuit de
 amem ut hanc
 ergo fuit pncipe
 et ipse fuit duc
 nam ad fidel. pri
 pncipes nepre
 ton a tribus nep
 fides suas pro
 videat hanc m
 fuerunt plures ap
 ti etiam vincto
 dicitur qd qd et
 bulo a tribu nep
 vbi ab. **C**ab. **E**t
 qui. **C**ab. **E**t
 ti sunt qd eos bo
 dignissimi fueru
Rico. **M**and
 plalmi
 plona pntur ead
 lmdo aus vinctu
 vinctu que ma
 equa. **V**erbo pncipat n
 de quod tunc factum
 dicitur et tunc factum
 ni angeli transieru
 tanq ad romane
 petrus fuit dicitur
 angelus et habetur
 firma hoc dicitur que
 nobis. **I**nos dicitur
 onem tuam man
 factum nobis mit
 plo tuo. **T**ranslato
 A templo factu no
 iusalem. **Q**uia in illo
 sequenter dicit et i
 quo erat scriptu lup
 na qd dicitur ipm

pp 3 & 4 / 21

eorum. Ab leam dñs noster ih̄s
 christus fuit de tribu iuda sedm
 carnem vt habetur ad rō. Ap̄li
 ergo sūt p̄ncipes iuda & regis xp̄i
 et ipsi sunt duces p̄loꝝ cōuerso
 rum ad fidē. Principes zabalou &
pr̄ncipes neptalim. Trib⁹ zaba
lou & tribus neptalim acceperunt
 sortes suas pro magna p̄te in ga
 lileayt habet in libro Josue de q̄
 fuerunt p̄uēs ap̄stoli & discipu
 li christi vñ vocabātur galilei vt
 dicit adu. i. n̄. Et ideo de tribu za
 bulon & tribu neptalim fuerunt
 ibi ali. **Cab.** Et h̄ij omnes bene
 qui. **Cab.** principes appella
 ti sunt q̄ eos honore ac primatu
 dignissimos fidelium turba seq̄baē
Manda. Manda verbum est
 psalmiste loquētis in
 p̄sona p̄mitue eccē. Et est sensus
l̄māba deus virtuti tue. I. potesta
 ti angelice que tua mandata exe
 quitur. s. vt protegat nos & defen
 dat quod tunc factum fuit. q̄ sic
 dictum est eccā fidelium de mom̄
 tu angeli transiuit agrippe regnū
 tanq̄ ad locum securum. Et az tūc
 petrus fuit educus de carcere per
 angeluz vt habetur adu. xij. **Cō**
firma hoc deus quod opatus es i
 nobis. Inos dīcēdo. et resurrecti
 onem tuam manifestando & sp̄m
 sanctum nobis mittendo. **H** tem
plo tuo. Translatio romana hēt
A templo s̄cto tuo. q̄d est in ihe
rusalem. quia in illo templo xp̄s
 frequenter docuit et in monte sp̄o
 in quo erat tēptū. sup̄ ap̄stolos
 aliosq̄ discipulos sp̄m sem̄ misit

fm q̄ dicit Jeroni⁹ in epl̄a ad pau
 linum de omnib⁹ sacre scripture li
 bris Tibi offerent reges munera.
Per hoc ei q̄ christus ap̄stolos
 aliosq̄ discipulos sic cōfirmavit
 q̄ cōstanter fidem p̄dicauerunt
 p̄ orbem multi reges cōuersi de de
 runt multaq̄ magna munera ad
 edificationem eccārum et sustēta
 tionem pauperum xp̄ianoz. amo
 re xp̄i sicut pat; ex gestis ap̄sto
 loꝝ aliorumq̄ christi discipulo
 rum. Deinde inuehitur psalmista
 contra gentiles tyrannos inē q̄s
 maiores fuerunt impatores roma
 ni et eoz p̄fecti qui conati sunt
 fidem catholicam destruere vt pa
 ter de nerone domiciano de cio dio
 deciano valeriano & multis alijs
Et quantū ad hoc dicit. **P** erepa
feras. Vocat em̄ p̄ncipes roma
 nos feras p̄pter suam feritatē q̄a
 dabant feris martires deuorādos
 put habet in multis martirū ge
 stis. Et vocat hos p̄ncipes feras
Larūdimis. quia v̄to vane glorie
 mouebant. Et sicut arūdo ad quā
 libet partem vento flante se flectit
Sic isti p̄ncipes ad quēlibet erro
 rem ydolatrie de facili cōuertebā
 tur. sedm q̄ dicit leo papa in ser
 mone sanctorū petri et pauli de rō
 q̄ magnam credebat se fecisse reli
 gionem cū nullius gentis respu
 isset falsitatem. Et bene dicit. icre
 pa fr̄s. q̄ psalmista preuidit cō
 stantinum impatorē post multaz
 stragē xp̄ianozum a delubro pau
 ciendum et a p̄ncipibus ap̄lo
 rum vj; petro & paulo increpādū
A. iij.

fr̄s gaudy

Constantinus

per tuos predicatores de quibus
scribitur. veniet legatus ex egipto.

Aug. uertentur homines ad fi-
dem. p egiptuz sigt mundū a par-
te totuz. Et hij conuerfi p christo
legacione funguntur. Non ergo
soluz de israhelitis vnde apostoli
sunt electi sed de ceteris gentibus
etiam futuros predicatores xp̄ia-
ne pacis hoc mō mystice p̄teratū
est. Sequitur ethiopia preueniet
manus eius.

Gre. xviii. libro moā
eius. **Gre.** lium supple da
re. deo. In xp̄m credendo v prius q̄
iudea credat se saluanda. offert
omnipotentī domino gentilitas mi-
gra peccatis. **Aug.** v ethiopia
catis. que p̄ tēne
bras vicioruz sigt peccatores pre-
ueniet manus eius v vīdīctam
eius a hoc conuersione ad eum.

Hugo cupiens p penitenti-
am reconciliari deo.

Augusti ut sibi peccata di-
mittantur ne peccatores pmanendo puniātur. **Et**
etiam in alio psalmo dicit. preue-
niamus faciem eius in confessione.
sicut p manus vīdīctam. ita per
faciem reuelacionis p̄nciam sigt.
que futura est in iudicio. q̄ ergo
p egiptum atq̄ ethiopiam totū
orbis gentes signauit continuo sub-
iunxit. Regna terre. v homines
de omni natione terre. cātafe deo.
ipsum deuote laudando. Psallite
dño. bene opando ad honore eius.

Rico Et ostēdit quis sit iste
deus a dominus cū sub

iunxit. Psallite deo qui ascendit su-
per celum celi. v ad extremitatē celi
empirei quod ē excelsius inter ce-
los. Ad orientes. hoc dicit q̄ xp̄s
ascendit in celum de monte oliueti
vt habet. actu. **Rui** mons est in
orientali parte iuxta iherusalem i
qua cōpletum fuit misterium redē-
pcionis huius. **Hugo** a quom
mane. **Hugo** am ipse
christus venturus est iudicare vi-
uos a mortuos recte sub iudicium
est.

Gre. quasi dicat certuz est
et p̄ q̄ ipse. dabit voci sue vocē
virtutis. quia **Gre.** dabit il-
li virtutē

fufetandi corpa qm̄ ad vocē eius
resurgēt mortui. **Et** ideo. dante glo-
riaz deo. seruendo ei ad ipsi⁹ lau-
dem et gloriā. sup israhel. v po-
pulum xp̄ianum qui deū videt per
fide. magnificētia eius. v largi-
tas eius apparebit q̄ remunerabit
ipsum supra cōdignum. La virtus
eius. apparebit in nubibus. ma-
terialiibus in quibus descēdet ad
iudicium. **Vnde** math. xiiij. **Vide-**
bunt filium hominis venientē in
nubibus celi virtute magna. vel
virt⁹ eius in nubib⁹ v in apostol⁹
et apostolicis viris qui assessores
xp̄i erūt ad iudicandū orbē terraz.

Aug. Nō em̄ solus veniet ad
iudiciū s̄ cū seniorib⁹ po-
puli quibus p̄misit q̄ sedebūt sup
sedes. xii. iudicaturi q̄ etiā āgelos
iudicabūt. Deinde ne alijs nubes
intelligerentē se cut⁹ adiūrit. **Mi-**
rabilis de⁹ in **Rico** q̄ p eos
sāctis suis. **Rico** fec̄ mira
A. iij.

bilia. cecis illuminādo. leprosos
 mūdando. mortuos suscitando. de
us israel. populi xp̄iani viden
tis deum p̄ fidem a spem in presenti
tempore. **Iero.** Et nō alius. da
Lipse. **Iero.** bitvirtutē. pa
ciētiē. a fortitudinē. ad tolerādas
tēptationes dyaboli et passiones
mūdanas in p̄nti. et in futuro da
bitvir. **Hugo.** Impassibili
 tutem. **Hugo.** tatis. a forti
 tudinē immortalitatis. et hoc non
 omnib⁹. h̄. plebi sue. sup̄. lo xp̄ia
no qui eius mādatis obsecūdat
et obediū. q̄ in finē huius vite et
p̄ tātis b̄ficijs sit benedictus de⁹
Cassio. Qui omni ore semp
 det benedicti ut sic
 nunq̄ a beneficijs cessat. ita et b̄
 dōes semp accipiat a q̄ ei fideliter
 cū gratiarū adione ofitē b̄ndicat
 d̄m. sic fit ut brevis ista laudacō
 totius vite tpe sub assiduitate sol
 uatur. Cucurrit copiosus p̄s. ingē
 cum more fluuiorū. qui q̄nto pl⁹
 terras occupāt tanto āpli⁹ agros
 secūbant. fluuius q̄ non ore s̄ ma
 gis aurib⁹ hauriat. fluuius q̄ po
 tet mētē nō corpe. puros sensus i
 ebrians. et peccatis ebrios ad so
 brietate mētis abducēs. Oremus
 ergo d̄n̄. cui⁹ ciuitate hui⁹ fluuij
 impetus. **Iero.** Quatinus nos a
 letificat. **Iero.** morte in vitam.
 a corrupcōe i inco rumpcōem de mu
 tare dignes ut sanctis ei⁹ p̄ticipes
 faci sempiternis in eū gratulacōm
 b⁹ exultem⁹ xp̄i. laudaturi i. s. s. A.

Psalm⁹. lxxviii.

**Aluum me
fac de quo**

Titulus In finem p
 hys q̄ omutabunē. **C**esius talē
Nico. p̄s iste fact⁹ a d̄d p̄pha
 q̄ in spū preuidit passi
 onē xp̄i futura dirigē nos in fine⁹
 .i. in chri. **Cassi.** Qui in hoc p̄s
 stūm. **Cassi.** suaz narratu
 rus ē passionē. ita vt ei⁹ v̄ba a euā
 gelica testatur auctoritas a de eo
 ap̄ls sumere dōceatur exemplū.
Nico. Saluator em̄ Joh. xv.
 dicit de seipso vt iplea
 tur sermo q̄ in lege eorū script⁹ ē.
 Quō odio habuerunt me ḡtis. Et
 sic hoc qd̄ d̄i in hoc p̄s. **M**ultiplica
 ti sunt sup̄ capillos capitis mei q̄
 o d̄rūt me ḡtis. Dicit ad ipleū ad
 leām de seip̄o. Similit ap̄ls paul⁹
 ad rō. xi. allegat qd̄ habet in hoc
 p̄s. **S**iat mēsa eorū corā ipsi i la
 queū a d̄ lāz. dicitū est de iudeis ex
 ceccatis eo q̄ p̄secuti sunt xp̄m. et
 i f̄m. Jo. ij. scribit q̄ auz xp̄s facto
 flagello de funiculis eiecisset emē
 tes a vendentes de tēplo. recordati
 sūt discipuli ei⁹. q̄ scriptū ē de eo
 in hoc p̄s. **Z**elus domus tue come
 dit me. **Aug.** dicit de h̄ p̄s q̄
 Vñ et **Aug.** loquit xp̄s oi
 no dubitare non p̄mittimur. Dic
 em̄ sunt exp̄ss a v̄ba q̄ in ei⁹ passio
 ne opleta sūt. **D**edit in escā meā
 fela m̄ siti mea potauerūt me aceto
Cassio. Est em̄ iste p̄s eorū
 agūt quā passionē xp̄s sustinuit

per h̄s q̄ omutabunē
 mēsa eorū corā
 discipuli ei⁹
 exp̄ss a v̄ba
 q̄ in ei⁹ passio
 ne opleta sūt
 Dedit in escā
 meā fela m̄
 siti mea potauerūt
 me aceto
 Cassio. Est em̄
 iste p̄s eorū
 agūt quā
 passionē xp̄s
 sustinuit

De gumpu vnde nono

pro hijs q̄ omutabunt. Ita com
mutacio s̄ḡt p̄los xp̄ianos qui
reveis h̄ois p̄uitate deposita none
regnacōis sunt munere omūtati.
Pro hijs at̄ q̄ dictū est intelligen
dū est q̄ reuera passio d̄m̄ p̄ cun
ctis fidelibus facta monstratur.

Hugo qm̄ p̄ ipsam omutā
tur de culpa origina
lis peccati ad grām. de morte ad vi
tam. de mundo ad celū.

Cassi xps̄ ḡ ostitutus in pas
sione ad iūta sibi voce
fidelū in forma seruū petit a p̄ie li
terari a p̄is dicens.

Aluum me fac
de p̄ater.

Nicola
a p̄is immētib⁹. Cām sue peticio
nis subiūgit dices. qm̄ intrauerūt
aque vs̄ ad animā meā. Per aq̄s
intelligunt̄ p̄secucōes seu p̄sequē
tes sc̄dm̄ q̄s̄ dicit̄. ysa. viij. Abdu
cet d̄ns sup̄ eos aq̄s fortes a mul
tas regē assūoz. Et idē h̄c l̄ra p̄t
intelligi de xp̄o capite q̄ p̄secucio
nes iudeoz intrauerūt vs̄q̄ ad ani
mam eius. vs̄ ad sepacōem ani
me a cor̄.

Hugo Vel p̄t esse
p̄re. **Hugo** vox xp̄iam
sc̄dm̄ sensū morale; q̄ postulat sal
ual qm̄ aque t̄ptacionū intraue
rūt. p̄uenēūt p̄ delectacionē; vs̄
ad animā. vs̄q̄ ad consensū ei⁹.

Hugo **In**firmus sum in li
mo profundo. In
mundo turpi a tenaci nā mūdus
limosus ē p̄ luxuriā. a tenax p̄ aua
ritiā. a sic est vox xp̄iam p̄mittētis.

Nico Infirmus sum in limo
profundo. Hoc etiam

M. de gumpu vnde nono

p̄t intelligi de xp̄o capite rōne s̄cie
sepulture q̄ positus fuit in terram
Let nō est substātia. v̄ vtus substi
stendi natural̄ in corp̄e mee mor
tuo sepulto. **Moralit̄** Let nō ē s̄ba.
vicia em̄ ex nr̄a volūtate habem⁹
que nō sūt s̄ba q̄ p̄t̄m̄ nichil est

Sequit̄ vox
christi. **Nicolaus.**

Ueni in altitudinem maris. Id
est in profundum p̄secucōis que
nomine aquarū designat̄ vt supra
didum est. quelitet at̄ cōgregacō
aerarū mare vocat̄ in hebreo. et
tempestas dimerfit me. v̄ acerbi
tas passionis ex q̄ obijt in cruce.

Hugo Multi etiā x̄munt i
altitudinem maris
hoc est in aliquā dignitatem secu
li a tempestas causacōe curarū
que mouetur vento inanis glorie
submer.

Nico **Abraui**
git eos. **Nico** predicando et
id̄ arguēdo iudeis peccata sua. da
mans. in cruce quando emisit spi
ritū vt habetur **Mat̄h. xxvij.** trau
ce facte sunt fauces mee. Rauēdo
em̄ causatur ex desiccacōe hu
morū in faucibus et atterētis v̄
vemis p̄ quas ex̄it ē m̄trat aer. a
pulmone. christus autē passione
m̄ltos humores emisit de suo cor
p̄e vt pote in sanguine et sudore
in flagellatione in corone spinee
imposicione. in maunū a pedū;
transfione. de fecerūt oculi mei.
s. corporales quom̄am in morte
extincti fuerunt. dum spero in de
um meū. q̄ certitudinalit̄ expecta
bat gloriā sui corp̄is i resurrectione

Tempus vnde nono

que facta est diuina virtute. Deinde
de christus homo plangit ad uer-

santium multiplicacionem dicens.

Multiplicati sunt inimici mei
iudei super capillos capitis mei.

Modus est loquendi ad designa-
tum magna aduersario eum multi-
tudinem qui odierunt me gratis. Idem
sine causa cum eorum ratio deleterent eum
diligere propter bona que fecerant eis
veritate docendo. sanctitate donando.
et sic de aliis. propter quod dixit eis Jo.

Multa sunt opera omni uolens a parte
meo propter quod opus uultis me in-
terficere. Ipsi autem odientes christum
fuerunt multiplicati quia pharisei pri-
mo conceperunt contra eum odium. sed
scribae tertio sacerdotes et ultimo
populus a sacerdotibus conceptus pro-
pter quod petiuit liberacionem barea-
be et christi crucifixione ut habet

Mar Aug Accipiant membra uo-
ci. xv. **Aug** et hanc discant odio
gratis haberi. quod fiet ut odit te
mundus gratis. Si nichil cuius no-
ceas et sic odio habearis.

Rico Confortati sunt qui perse-
cuti sunt me inimici mei
iuste. quia herodes et pilatus pre-
stitere eis fauorem. Herodes enim illi-
citum spreuit. Luc. xxiii. Et pilatus
in fauorem iudeorum debet suam ini-
quam contra christum. que non rapuit
tunc exoluere.

Hugo Ac si di-
bam. **Hugo** rapuit et furtum fecit ego pro eo hu-
spensus.

Rico Sic christus dicit se
sum. **Rico** pena exoluisset
pro peccatis humanis quod non con-
traxerat. **O** Deus tu scis insipicia

am mea. Hoc non intelligit de perso-
na christi in qua nulla fuit insipicia sed

omnibus sapientia sicut passione me-
broz suoz dicit suam ut habet ad.

ix. Saule saule quod me persequeris et
zacharie. ij. Qui tangit uos tangit
pupillam oculi mei. Et hoc propter con-

nexionem capitis ad membra. Sic in-
sipicia membrorum suorum. a delicta
dicit esse sua quia pro ipsis penas portauit
et satisfecit. Sicut homo satisfaci-

ens pro delicto alterius facit quod de-
mo illud delictum esse suum sicut a comite di-
cit. Onus muli uel cameli quod illud

onus dicit suum solum ad portandum
et non quantum ad passionem a domi-

nium. et bene dicit. Et delicta mea
a te non sunt abscondita. quia delicta
eorum qui ea absconderunt nolentes
ea delere et confiteri illa non facit

christus sua pro eis satisfaciendo
sed solum delicta eorum qui uere
contriti confitentur. Sequitur.

Hugo Non erubescant
in me. **Hugo** saluet morientem
et non resurgente. **Qui** expectant
te domine. **venturum** ad inferos
et postea resurrendum.

Hugo Loquitur pro sanctis
patribus in limbo
salutem christi expectantibus cum
magno desiderio. Et ideo nisi ad eos
descendisset christus esset eis confu-

sio et maxime prophetis ibidem
existentibus qui talia dixerunt ven-
tura. Nec orat sic christus quasi
nescius futurorum sed ut osten-

dat in se ueritatem humane nature
in qua minor
est pater. **Cassiodorus.**

Handwritten marginal note:
Hugo...
f. 102

Abbas q^l domine virtutum. In quo ostendit impossibile nihil est omnipotentie ipsius. Nam quid tibus impat non est quod nō pro sua voluntate perficiat.

Hugo Consequenter orat pro apostol ceteris q^l scribitur dicens. Nō confundātur sup me. morietur quod quidē esset si non resurgerem qui quēret bonis operibus ol. deus israel. id est populi christiani vidētis te p^{er} fidem ac.

Iero. Non euacuet si dicat. spes credentiū de mea passione sed cognoscāt q^{ia} voluntatem tuāz facere veni sicut. Sequitur. quoniam propter te.

Nico. O deus pater id est p^{ro} voluntatem tuam. sustinui opprobriūz quia iudei vocabant me demoniacum. **Johā.** viij. Et etiam cum tenerent eū vniūm plures dicebant contra eūz falsum testimonium. **Math.** xxvi. Et operuit confusio faciem meam quia velantes faciem eius pariebant eum dicentes. propheta; a nobis christe quis est qui te percussit reputantes eū falsum prophetaz.

Luce. **August.** Nihil magnū est quod dicitur. sustinui opprobriū. sed quod dicitur. propter te sustinui. Si em̄ sustines quia peccasti propter te sustines non propter deū. Quis enim gloria vobis est ait petrus si peccantes punimini et suffertis. Si enim sustines quia mandatu; dei seruastis vere propter deū sustines et merces tua manet in eter

num quia propter deum si si iurū si opprobrium. Ideo enim ille prior sustinuit vt nos sustinere disceremus. Porro si ille qui omnino si peccauerat didus est peccator. didus est iniquus didus est leelsebub. didus ē isanus. tu serue de dignaris audire pro meritis tuis quod dominus audiuit nullis meritis suis. Ille venit vt tibi preteret patientie exemplum. Sequitur.

Nicola. Extraneus fact^{us} sū fratribus meis id est iudeis quos vocat fratres eo q^{od} iudeus erat. et pegrinus filijs matris mee. v. eisdem iudeis qui sunt filij synagoge quam matrem suā vocat. et est eiusdem sentētie repetitio ad maiorem expressionez.

Hugo. Deinde ostendit q^{uod} p^{ro}pter eccliam dei cōstruēdā vñ dicit zelus dom^{us} tue. v. amor de ecclia cōstruēdā. comedie me. v. me totūz sibi v^{er}dicauit. quē zelū ostendit x^ps maxime q^{uod} de domo dicit negotiatores. **Jo.** ij. dicit. Nolite facē domū patris mei domū negociationis.

Nico. et opprobria exprobra cū tibi. Miracula enim x^pi attribuebāt iudei virtutibus demonis. **Mat.** xij. Dicentes. Non eijcit demonia n̄ in leelsebub p^{ro}ncipe demonioz. que tñ habebant virtute tot^{ius} trinitatis et sic exprobebant patri. ceciderūt sup me. quia p^{ro}pter huiusmodi miracula et precipue p^{ro}pter miraculū resuscitacōis lazari apud multos diuulgatum iudei quesierunt occasione mortis

Handwritten note:
Hugo p^{ro} p^{ro} p^{ro}
p^{ro} p^{ro} p^{ro} p^{ro}
p^{ro} p^{ro}

Handwritten note:
Zelus dom^{us} tue
p^{ro} p^{ro}

Handwritten note:
Callio

christi dicentes. **Johannis. xv.**
Quid facimus quia hic homo multa signa facit. Et hoc est quod dicitur. ceciderunt super me ad me obruendum in morte.

HUGO S; in hoc mortis. **HUGO** pius dominus mansuetudinem suam commendat dicens. et operui in ieiunio animam meam. vitam meam. christus ei ieiunauit xl. diebus. xl. noctibus. **Mat. iiii.** Vel operui et humiliavi in ieiunio hoc est in macie et tristitia naturali animam meam. vitam meam. et factum est in opprobrium michi. Quanto enim erat humilior tanto apud reprobos de spectior apud.

Cass. Vel christus parebat. **Cass.** dicit se ieiunasse quod hominum fide quam valde efuriebat non poterat inuenire et ob hoc dixit. operui animam meam. quasi pallio tristitie circumdedit. et factus est in opprobrium michi. Semp homines malis opprobria sunt quod eorum sceleribus non acquiescunt dum illis studiose detrahunt quibus nulla societate iunguntur. Testant enim ista opprobria a lape flagella et sputa quae dominus saluator ab insana plebe pressus est in maxima humilitate. et posuit vestimentum meum cilicium.

Rico Doctores nostri contra dicunt quod per cilicium hic intelligitur fletus christi in suscitacione lazari eo quod antiquitus flentes mortuum induebant cilicium. Sed non videtur quod conuenienter per cilicium potest intelligi asperitas vestium christi. Cum enim reprobaueit molliciem vestium. **Mat. xi.** dicens. Ecce qui mollioribus vestiunt in domibus regum sunt

satis apparet quod asperis vestibus utebatur. quod ipse cepit facere et docere actu. et **Jo. xix.** dicit quod eius tunica erat inconfutilis desuper et tertia partem totum. Et hoc modo sunt vestes cilicium et aspere. et factus fuit illis in partem totam. Hoc est in derisum quod de eo dicebant **Mat. vi.** Ecce homo vorax et potator vini publicanorum et peccatorum. **Aug.** Parabola est eius.

Aug. opacio a similitudo maledicti aduersum me loquebantur qui se debant in porta

Rico et principes sacerdotum qui eum iudicauerunt reum mortis. **Marc. xiii.** Et isti vocantur sedentes in porta duplici de causa tum quod sedebant prope portam templi. tum quod preceptum erat deuteronomii. **xvi.** Iudices constitues in omnibus portis tuis. et in me psallebant de me cantabant derisorie. qui bibeant vinum. Scribitur enim in libello quodam hebraico qui insulatur condempnatus iudicio quod propter verba salomonis proverbiorum. **xxxi.** Date sicram id est potum inebriantium merentibus et vinum hijs qui amaro animo sunt. sapientes iudeorum ordinauerunt quod dampnatis ad mortem daretur plenus cyphus de vino fortiter magis hilariter sustinerent mortem et illud vinum fuit acceptum pro christo a duobus latronibus cum eo crucifigendis. Sed iudei illud vinum acceperunt et biberunt cum derisione christi. Et propter talem derisionem dicitur hic. in me libet est de me psallebant qui bibeant

V. m. p. q. d.

vinum. Et loco vini posuerunt ace-
tuum ut habetur infra. Aliter etiam
potest exponi quod de crucifixione christi
tantum de re insolita notabiliter fa-
cte fuerit cantilene derisorie in sa-
uorum sacerdotum quod mortem eius pro-
curauerunt tantum de falso prophetarum
lente regnare et non potest que vi-
cantilene cantabant per tabernas.
Et idem dicitur In me psallebatur. Sed
me tot scandalorum obprobria inter
tantas tribulationes et persecutiones
quid tu agebas misericordissime ihesu.

Hugo. Ego vero odores mea-
rum ad te domine. supple dicitur
rigo vel dixerit. Luc. xxiii. d. patet ig-
nosce illi. Illi dixerunt illi orabat

Aug. Rursum enim malefactorum quod
iactant opprobria et quod corrigas
eum a quo iactant non iuenis. nec
tibi restat nisi orare. Consequenter omni-
bus dicitur christus quod ex auditu debet ei oratio
eo quod tempus reconciliationis est. unde dicitur.
tempus beneplaciti dei. De quo tempore
apostolus commemorat dicens. Ecce nunc
tempus acceptabile ecce nunc dies salu-
tis. **Cassio.** Rursum in carnationis
sue beneficium perditam
tem mundum repaui. tempus quod est
imitate salutis. sed hoc tempus
quo modo puenit decenter exponit di-
cens. in multitudinem misericordie tue. Nam
si multitudines misericordie non fuissent
nequaquam redimi possemus obnoxii
et debitores. Non enim per unam misericordiam
fuit quod tam ingenia peccata superauerit
exaudi me in veritate salutis tue.

Nico. salutis a te promissae
quod promissio est in veritate.

Iero. Orat ergo christus ut post
eius mortem resurrectionis
veritas appareat unde adhuc subdit

Nicola. Eripe me de loco ut
non infigatur. Superius autem dixit christus se in-
firmum in limbo eo quod mortuus fuit et
sepultus in sepulchro intra terram.
hic autem petit ut non infigatur
id est quod non diu remaneat in sepul-
chro et hoc fiat per suam resurrectionis
accelerationem. Litera me ab his
qui oderunt me et a iudeis a quorum
potestate fuit. liberat totaliter in sua
resurrectione. et de profundis aqua-
rum et persecutionum ut supra dictum
est ad quatuor profundum homo de-
ducatur quando occidit et in hoc petit su-
am resurrectionem ut prius palia-
torem verba ut solet fieri in talibus ora-
tionibus. Et ideo adhuc subditur
Non me demergat tempestas aqua
Supra dixit a tempestas dimersit
me eo quod mortuus fuit in cruce quod
ergo hic dicitur non me demergat
tempestas aque. Sensus est. me per
mortem dimersum non diu teneat
in morte. neque absorbeat me profun-
dum id est corpus meum intra se-
pulchrum non putrescat seu corrum-
patur nec a vermibus corosum
absorbeat. neque vigeat super me
puteus os suum. In hebreo habe-
tur non obturet super me puteus
os suum. Et dicitur hic puteus lim-
bus inferni ad quem descendit ani-
ma christi ad extrahendam inde
pares ibi detentos secundum illud zachariae
ii. Tu quoque in sanguine testa-
menti tui eduxisti viros de lacu qui

non erat aqua. Sic igitur petit xps
vel potius dicit in persona xpi qd aia
ipsius cito de inferno redeat ad cor
pus a qd resurrectio compleatur ita
qd corpus nullam corruptionem
seu putrefactionem patiat quod
et factum fuit sicut supra dictum
est ps. xv. **P**otest iste versicul⁹ ee
vox a oratio fidelis dicentis.

Nico. Et n^o demergat me tem
pestas aque et temptaci
onis p^o consensum. neq^{ue} absorbe
at me p^o fundu p^o p^o exercitiu
ne cadam in des^o pacem vel obsti
nacionem. de qua dicit p^o uerb. xviii.
peccator cu^m in profundum malo^{rum}
venerit contempnit. neq^{ue} vergeat
ne me stringat vel claudat super
me puteus inferni os suum.

Cassio. In quo putro vere i
tudine cadunt peccatores qua
do se a viciosa voluptate n^o abstra
hunt: v^o get q^{ue} sup^{er} eos os suum co
cludi cu^m vsq^{ue} ad temp^{us} mortis sue
in pessima voluntate p^o sistunt.

Aug. Qui fatet se peccasse pu
os suum qd extra puteu^m prave co
suetudinis erit p^o confessione. Qui
vero dicit. Quid male feci factus e
defensor peccati sui a iam puteus
claudit sup^{er} eum os suum qm^o amis
sa confessione non erit locus mie.
Sis vt deus sit tuus liberator: tu
esto peccato^{rum} tuoz^{um} accusator: **S**e
quit^{ur} vox xpi. exaudi me domine.

Nicola. Dic sequenter a d.
dicionis sue a accipit ex p^o p^o p^o
tatis diuine cuius p^o p^o p^o est mia

et benignitas **Cassio.** exaudi me
v^o dicit. d^one. quoni
am benigna est mia tua. semp ab
benefaciendu a exaudiendu pat^o
qn^o pie petitur a ei deuote supplica
tur. **H**ac vero benignitate exponit
cum subiungit. **S**ed m^o m^o m^o
miseracionu^m tuarum **S**pede i me.

**Ad ipsam semp redit qua debili
bus et miseris scit patronam cui
omnia p^ota cedunt q^{ui}s numero
fissima coprobenatur. Et m^o uere qd
vbi pietas postulat^{ur} semp^{er} h^o re
spici d^o. na^m si p^ota soluz respiciat
nos sine dubitaco^e contempnat.**

Nico. **N**e auertas faci
em tuaz a puero tuo.
xps dicit puer tanq^{ue} seru^{us} valde
obediens. sicut mos est sacre scrip
ture. **V**n^o actu. iiii. **C**ouenerunt in
ciuitate ista ad v^o s^u s^u puerum
ibm que vn^o p^o s^u herodes pylatus

ae. **S**upplicat ergo patri ne auer
tat faciem suam a se. orationem su
am repellendo. a loquitur de deo ad
modum hominis qui auertit faci
em suam quando non vult exau
diri de p^oca^o e^z petentis **C**am q^{ue} pe
tit exaudiri subiungit dices. **q^{ui}
tribulor.** et ideo instanter peto ex
audiri. **velociter exaudi me.**

Iero. **V**t cito resumam spiritu
que in tuis manib^{us} o^{me}
dauil. **Et tende anime mee.**

Nico. **V**ite mee cor: p^o h^o et
litera eam. **resuscitan
do a morte.** propter inimicos me
os. **v^o p^o p^o p^o me.** **RS**
dupliciter exponit vno mo^{do} de inde
is obstinatis vt p^o resurrectione^m

christi confundantur. **Allo modo**
de conuertendis vt audita christi
resurrectione conuertantur sicut
legitur Actuum .ij. q. predicante
petro christi resurrectionem mul-
ti conuersi sunt ad fidem. Et subdi-
tur ibidem. et apposite sunt illa die
anime circiter tria milia. **W** scis
imperium meum. mihi illatum in ver-
bis iniurijs vt patet per predicta
la confusionem meam. q. captus sum
ad modum latronis. la reuerenci-
am meam. et reuerentiam meam nam
ireuerens dicitur inuerecundus.
Propter quod in translatione hebrai-
ca dicitur ignominiam meam. scilicet in spu-
tis et in collaphis a iudeis mihi il-
latis. **Et** conspectu tuo sunt omnes
qui tribulant me. Ite uides malicia-
m eorum et prolixitatem tuam potes eos
punire. Imperium expectauit cor me-
um a mensura. q. post collaphos
et spina ei a iudeis illata fuit a mi-
libus pharisaeis et crudeliter
ocisus. **Et** sustinuit solus qui
fuit. et mecum contristaret et non in-
ueni. Hoc videtur falsum quia aposto-
lus in morte christi simul contristatus fuit
secundum quod dixerat eis. Io. xvi. Ame-
dico vobis plorabitis et flebitis
vos. Dicendum est quod loquitur hoc secundum
compositum quod nullus dicitur adesse ubi
pauci sunt operati. sic dicitur nullus
est in ecclesia vel in foro. quia pauci sunt
ibi secundum quod debent vel consueuerunt
esse. ita in morte christi pauci fuerunt
contristati. cum tamen omnes debuissent
et operati cui videbant operati in sen-
sibus quia in morte christi sol obscura-
tus est. et terra mota est a petre scis

se. **Et** quod consolaretur et non inueni. **I**
quasi. **Iero.** Nullus de terra mea
dicat. **Iero.** Titidine iniquorum
aut compassus est doloribus meis
aut existit con-

Mico. Etiam pe-
solator. **Et** quod de-
buit me consolari in presentia mea et re-
me negauit. **Et** dederunt in escam
meam fel. sicut dicitur Mat. xxvii.
Et dederunt ei vinum bibere cum fel-
le mixtum. Et quia fel erat de natu-
ra sua magis comestibile quam pota-
bile. **Io** nominat ipsum fel in hoc
loco escam. **Et** in siti mea potauerunt
me aceto. **Ite** habet. **Iob.** xix. Cum
ergo accepisset acetum dixit. **Co-**
summatum. **Aug.** fela acetum
est.

Aug. adhuc offe-
runt christo qui male viuendo scanda-
lum inferunt ecclesie. **M**inus enim pecca-
uerunt iudei crucifigentes christum in
terra ambulantiem quam quod ipsum con-
tempnunt in celo regnantem. **Et** quia
iudei malam escam dederunt in escam
puniti sunt. **Vnde** sequitur.

Mico. **H**at mensa eorum
coram ipsis in laque-
um. **Q**uando enim iherusalem fuit
obsessa a romanis iudei illic conue-
nerant ad celebrandum conuiu-
um paschale quod non poterat
fieri extra iherusalem et sic fuerunt
illaqueati quia a romanis fuerunt
in illa obsidione circumdasi sicut
aues in laqueo. **Et** in tribulationes.
scilicet. penarum debitarum propter mor-
tem christi quia passi sunt fame et
in illa obsidione in tamen quod mulieres co-
mederunt pueros suos et exsequenti
passi sunt mortis pestilencia vt dicit

by the grace of god
no faculty
vt in...
Et in...
Et in...

posuerunt obstinationem. Ideo sibi
dicit vt non intrent in iusticiam tuam
reuertendo de culpa ad gratiam
ne participes fiant christi

Cast. In illo regno iusticie
in celo vbi remunerat sanctos fu-
erunt de libro viuentium. **Deleant**
de libro viuentium. **Aug.** Fratres non
mnatione. **Aug.** sic accipe de
tem q' queng. **De** scribit in libro
vite vt deleat illum. s' libri noie p'
destinatio dei accipit. q' sic lxx qd
in libro scriptu est: sicut manet. sic
incommutabile est q' qd a deo pre-
destinat. **Ruo** g' dicit. deleant si hij
q' scripti sunt deleri non pnt. s' hoc
dem e' fm spem illoz q' ipse se scri-
ptos pu

Cast. Ibi ei qd scribit
tabant. **Cast.** de lei no pt q' to-
tu in p'destimatione solidatum e' a
nullo euentu mutare poterit qd illa
pudentia supna de creiuit. **Sequit**
la ai iustis no scribant. **Ite** ipe
locutiois mod' e' vt scribe dicat de
um qd est in illa iudicatione factu-
rus sicut in euangelio dicit **Luc.** ix
Gaudeat q' noia v'ra scripta sunt in
celis. **Docem** accidere negat eis q'
no fut: sicut titul' ait: p'ns satisfac-
tionib' commutati. **Postqm** tu
delis q' fuerat em'sura pphetica p'di-
catione cōpetent optauit. **Sequit**
v' cristide sua.

Di. paup. Ina-
tus: paup ouersat: paup mortu-
us in cruce nudus. a in alieno se-
pulcro posit' a dolens q' dolor i-
cisti passione fuit maxim' **Latus**
tua de' suscepit me. **Iesuscitādo** me
a morte. **Demde** scā eccā grās agit

.d. Audabo nomē dei cū cāntico
In cū p'mmōdica exultatione lauda-
bo nomē dñi corde a ore. **et magni-**
ficabo eū i laude. **no** ē intelligēdū
q' ex hūana laude aliqd deo acce-
scat: s' ip'is laudatib'. **Et place-**
bit deo. **supple** sacrificiū laudis di-
ui. **Cast.** **sup** vituli nouelluz
ne. **Cast.** cornua pducētez a vn-
gulas. **In** veteri em lege mos fuit
vt p peccatis offerret vitulus no-
uellus a vitul' vnius anni. **Ruasi**
ergo dicat. multo acceptior ē laus
puro corde fusa deo q' pōt peccatū
placere ma

Nico. **Et** hoc ē qd
ctatio. **Nico.** predixit sal-
uator. **Io. iiii.** Venit hora a nunc ē
qm veri adoratores adorabūt pa-
tre in spū a veritate. **Ueāt** pau-
peres. **v** cristiani q' in p'mitiua ec-
clesia fuerunt. **Cast.** **Et** letent
paupes.

Cast. q' iam nō in
solis facultatib' vt olim oblatio
posita est sed in mētis affectu a de-
uotione vbi et paup potest esse di-
tissimus. **querite** deū. **in** fide a cari-
tate. **quiuet** anima v'ra. **vita** ani-
me deus est. **Illud** pprie vinere dici-
mus quod in beatitudinis iocandi-
tate consistit. **Et** se cure querite eū
quonia exaudiuit paupes dñs. **Pa-**
uperes sunt christiani q' mūdi
istius diuicias a voluptates despici-
unt. a eligunt indigentia humana
eū recū vt spiritualib' epulis fac-
tiant. **a vinctos** suos non desperit.
v omnes qui eius legibus a man-
datis vincunt. **Ipsos** emz liberat
a laqueis carnalibus quos suis re-
gulis cōnexos agnouerit. **Nico.**
Bv

vituly natall
mily...

Atus est pro nobis cuius sunt oia
 per quem oia creata sunt. ne quisquam
 credens in eum de terrenis diuicijs au
 deat superbire. **Exiuit** a sitiuit vt
 nos satiare. vincus est qui omnes
 suos de infirmitatu vinculis absol
 uit. passus qui nostros cruciatus
 finiuit. mortuus est qui nos a mor
 te inferni redemit. Resurrexit vt p
 confessionem discamus a vicijis re
 surgē postea **Cass.** Reuera
 non casuri. **Cass.** omnipotes
 reuera misericors qui damnatam
 naturam humanam beatificauit;
 collocado eam a dexteris in celesti
 b9 pbta instituit. obnoxia liberauit
 miselas nras a nobis fecit atieas
 et prestite hominem per sua mor
 tem viuere; quem creatum immor
 talem dyabolus fecerat interire

Iero. Ipsum intima cordis de
 uotione deprecemur qua
 tim9 nos serulos suos q9 redmit p
 fellis amaritudinez. per aceti aspe
 ritatez. per crucis supplicia. per da
 uo9 vulnera per mortis contume
 liam. per gloiam resurrectionis; sic
 custodire dignet in secl'o vt faciat
 participes scis suis in regno ad q9
 nos perducit qui est benedictus in
 secula seculorum **Amen**

Psalmus 124

Deus in adiu
 tori
 meu Titulus In finez ps
 dauid in rememoracone q9 saluu
 fecit eum **Hugo** Posita in
 dominus **Hugo** precodenti
 psal. cristi passione petit ec desia

vel vir iustus adiuari. a ordine co
 gno quia a christi passioe est no
 bis omne adiutorium vnde pdicti
 tituli sensus talis est. **Ps** iste diri
 gens nos in finem in christum
 attribuit **Dauid** v homi iusto qui
 hic loquitur agens in rememora
 tione id est de memoria non vtiq9
 peccatorum suorum sed q9 saluum
 fecit eum dominus per suam san
 ctissimam **Dico** hic ps vt
 passione **Dico** mibi vide
 tur est ppheta de futuro **Preuid** it
 enim dauid in spiritu scto q9 p n
 cipium huius psal. recordanduz
 esset in ecclesia in principio omni
 um horarum canonicarum vel iux
 ta principium ad postulandum dei
 auxiliuz contra **Glo** quia cu9
 temptationes. **Glo** orare de
 temus tunc maxime dyabol9 nos
 tempta **Hugo** supra regu
 re mitur **Hugo** lam beati Au
 gustini **Sciens** enim vtilitate orant
 di. a nob inuadens gram impetran
 di. immittit orantibus cogitaco nu
 tumultus vt mentem ab oratione
 diuidat; et fructum orationis tol
 lat **Intencio** psalmiste est monere
 vt non in nobis gloriates cofida
 mus sed in deo gloriemur. a confi
 damus in **Cassio** Popul9
 eius auxilio **Cassio** itaq9 fide
 lis dominum deprecatur vt a perse
 quentium periculis liberetur a irri
 siones eorum irritas faciat quati
 nus conuersi peccata sua saluati
 ter erulescant. **Vnde** dicit

Deus in adiutorium meum in
 tende **lib** est propicius respi
B. ij.

te adiutorium. Et ne longius ptra
beret adiutorij beneficium otinuo
adiecit. dn̄e ad adiuuanduz me fe
stima. sic dicit festima q̄i misericor
dia diuina tardaret. a p̄ morā ad
uentus ei⁹ fierent grauiora tormē
ta. Deinde exemplo xp̄i orat emen
dationē suoz. **Hug** On fun
inimicoy d. **Hug** danē. ofu
sione q̄ abducit grām a glaz. Ecc̄l
iij. vt de facti sui p̄sistatē turbē
tur. **Cass** Let ruereant. v̄ time
aiam meā. subaudi ad p̄dendū eā
Auertant̄ et̄ro: sū. a praua cogi
tatione iussa sua sequētes. a erube
scant. de malis suis. qui uolunt mi
hi mala. h̄ac retributionē suscipi
ant ne in sua inq̄tate p̄sistant. L
uertant̄ statū erubescētes q̄ dicūt
mibi euge euge. prioris sensus ex
cussio est vt a suo p̄posito erubescē
tes reuociter ouertant̄ q̄ falsis lau
daciōib⁹ cognoscunt̄ fideles incre
pare. Euge enim sermo laudātis ē
s̄ hic s̄b p̄romia v̄ s̄b irrisione dictū
aduerti debet. qm̄ ab inimicis vi
tur esse p̄batū. Dicit enī statū auer
tant̄. **Aug** q̄ plus persequit̄ lin
tur. **Aug** gua adulatoris q̄ ma
nus infectoris. Cū v̄o fuerit auer
si q̄b. **Et** uultent̄ a letent̄ in te
fiet. **Et** de tua bonitate a nō in
h̄ seculi. **Jerō** Loēs q̄ querūt te
vanitate. **Jerō** v̄ q̄ p̄ lacrimas
p̄mē te q̄ misericors es requunt̄. a
dicant sp̄ ma. **Cass** Deus q̄ i se
gnificet̄ dn̄s. **Cass** tot⁹ singu
laris a ineffabilis est: nō h̄ incre
mentū. s̄ tū magnificādō ip̄m: nos

*Deo in p̄p̄o
sub p̄m ad ope*

*Deo in p̄p̄o
sub p̄m ad ope*

in te p̄ficim⁹. a cū laudes te o s̄c̄ta
mēte p̄soluim⁹ neā o s̄c̄ia sp̄ auge
tur. **Glo** Et nota q̄ dicit semp
magificet̄ q̄ nunq̄m
delectent̄ cessare. **Aug** Si p̄ccō: es
a laude eius. **Aug** magnifice
tur vt te vocet. Cōfiteris: magnifi
cet̄ vt ignoscat. Iaz iuste v̄uis: ma
gnificetur vt regat. p̄seueras v̄ q̄
in fine: magnificetur vt glorificet
te. h̄c dicant̄. **Jerō** Lq̄ diligunt
q̄ querūt te. **Jerō** salutē tū
dominū Iesu christū q̄ ē oim̄ vita
a sa. **Aug** Tu ergo quidē
lus. **Aug** go v̄ro egen⁹ a pau
per sū. **Auxiliū** quero sp̄ infirmita
tē meam o s̄c̄to: donata sunt̄ mihi
p̄ccā. iam cepi sequi p̄cepta dī. ad
huc tamen egen⁹ a paup̄ sū: q̄ vi
deo aliā legē in mēbris meis repu
gnantē legi mentis mee. Etiam ad
huc esurio a sitio iusticiā. **Sequit̄**
Cass De⁹ adiuua me. in t̄bu
lacione mūdāna vbi pu
guo contravicia. vbi a dyabolū ho
stem patior vt tue misericōnis au
xilio. hominū in s̄d̄ias liber euadē
possim. a ad salutē quaz desidero p
uenire. quoniam. **A** diutor meus
in necessitatibus meis. a libra
tor me⁹. ab hac secl̄i clade. tū es.
qui precantem vocas: penitentiā in
dulges: a perseuerantem coronas
domine ne **Colle** Sed sicut i
huius psalmi dictū est: domine ad
adiuandum me festina. ne septa
tio me superet a deficiā auxilio tuo
desti. **Cassio** Tot⁹ hic psal
m⁹ celestis phi

*Deo in p̄p̄o
sub p̄m ad ope*

philosophie luce resplendet. cuius pri-
 mus versus in principio horarum
 in sancta ecclesia contra temptati-
 onem diaboli decantando frequen-
 tatur: eo quod quotiens nos incipimus
 orare tunc magis tendit nos tempta-
 re: quatinus a nobis auferat fructum
 orationis. Est enim hic psalmus mora-
 lii probitate formatus: petens in affli-
 ctionibus remedium: a inimicorum salu-
 terimam: confusionem: ut erutescen-
 tes mala sua deserant qui prius adri-
 bus famulantur. Deinde bonorum le-
 ticiam et eterna gaudia promittit. et
 quod est in afflictione summa presidium:
 electissime dominum venire deprecatur qui
 huius mundi pregrauantes angusti-
 as aduenit: in uisitatione submoueat
Collecta. Rogemur ergo domine
 adiuuare: nostrum quatinus nobis sub-
 uenire non tardet: sed auxiliium in tem-
 pore tribulationis miseratione so-
 lita largiatur: ut cum sanctis eius
 exultantes eum magnificare atque ex-
 tollere valeamus in gloria celestis:
 ad quam nos ipse perducere digne est
 qui est benedictus in secula seculo-
 rum. Amen.

Psalmus lxx.

Requiescat in pace

Titulus. Psalmus David filiorum
 Jonadab a priorum captiuorum.

Hugo Sic titulus tangit hy-
 storiam que scribitur
 Jer. xxxv. quod Jonadab filius suis
 precepit ut vinum non biberent: neque in

domibus residerent: sed in tabernaculo
 habitarent. Preceptum autem patris
 filii tenuerunt. et hos filios multo ci-
 ens proponit dominus in exemplum filijs
 israel qui nolent seruare mandata
 domini: ut intelligerent se propterea fi-
 eri captiuos. quia deo obediens
 non fuerunt. Propheta enim agit
 in hoc psalmo non de hac historia:
 sed de signatis per ipsam. de illis qui ob-
 diunt spontanee dei voluntati prius
 captiuus: et de illis qui prius erant
 captiuus quod deo obedirent. Unde sen-
 sus tituli talis est. **Iste psalmus factus**
 a dauid propheta est filiorum Jonadab
 et filiorum obediens. Nam Jonadab
 spontanee interpretatur: et qui deo vo-
 luntarie seruiunt. Et addit. a priorum
 captiuorum et illorum qui prius captiuus
 dicuntur propter inobedientiam pri-
 mi parentum.

Cassio Commone-
 tis. **mut** ergo
 in hoc titulo ut deuotione habe-
 mus filiorum Jonadab non contuma-
 tiam iudeorum qui captiuus esse meru-
 erunt. Psalmus enim totus ad hominem
 pertinet fidelem qui mundi spem renu-
 ens: in domino pura deuotione confisus
 est. gratia diuinitatis tota nobis in-
 tentione commendans per quam peccatorum
 nostrorum nexibus possumus absolui.

Hugo Intentio psalmiste est
 monere nos ne de no-
 bis ipsis presumamus: sed totam spem
 nostram in dei nostri gratiam ponamus.
 Vir ergo obediens deo pete
 primo ab omnibus malis libera-
 ri ut congruentius possit deum lau-
 dare: dicens.

Requiescat in pace et non in homine neque
 in rebus.

Jonadab filius

*Jonadab filius
 regis israel
 et tabernaculo
 p[ro]phetarum*

B. h. v. ^{concl. r. n. t.}
^{fr. r. p. l. r. n. d.}

in diuicijs [sperauit] a ideo confido
 q[uo]d non confundar **Cass.** sciz in illa
 dar in eternu[m] **Cass.** iudicij re
 tributione vbi damnatis dicit **Ite**
 maledicti in igne eternu[m]. **Dec** e in
 felix ofusio q[uo] nullo sine terminaet.
Dic em in p[re]senti vita felicit[er] ofundi
 mur q[uo]n a peccati in[ter]u[er]sione reuoca
 mur. a erulescam[us] de peccis de qb[us]
 pridem gau[is]amur. **HUGO** ^{Li iusticia}
 tua] a te **HUGO** ^{Li iusticia}
 mihi data quia me nichil habeo
 nisi peccm **Iusticia** dei est foru[m] peni
 tentiale vel ipsa p[re]m[ia] in q[ui]a fit iusti
 cia de peccis. q[uo] iusticia dei e q[uo] ipsa
 dat. et mea e q[uo]a ip[s]am ex dei dono
 accepi. **Ach** dicat d[omi]ne da mi[hi] gram
 facie di iusticiaz p[ro] p[re]m[ia]m de pecca
 tis meis. a sic in dono tuo v[er]m tua
 iusticia litera me.] de peccatis me
 is Let eripe me.] a p[ro]p[ri]e dyaboli ne
 cu[m] eo p[ro]p[ri]e eterne damnacois co
 fusione. **I**ndina ad me aurem tu
 am. **Ps.** acceptando p[re]ce[m] mea[m]
Ps. Loquit[ur] de deo ad mo
 dum ho[m]i[n]is q[ui] inclinat aures q[uo]n vult
 audire de p[re]ca **Cass.** nisi enim
 tionem petentis **Cass.** diuina gra
 ad ho[m]inem liberandu[m] se inclinaue
 rit ad illa[m] misericordiam suis meri
 tis no[n] p[otes]t puenire qua[m] cupit. **Cum**
 dicit indina ad me: ofit[ur] se h[um]i
 lem a iacere tanq[uo]m infirm[us] indigens
 medico. **Vn** a addit La salua me.]
 ab egritudine peccoru[m] qua p[re]mor.
Hoc e q[uo]d alibi dicit. **Ab** oculis
 meis munda me d[omi]ne **Et** no[m]i[n]i
 in deu[m] p[ro]tecto[re]m] vt non ad me ia
cula inimici pueniant. ego em me
p[ro]tegere no[n] possum.] a in locu[m] ma

mihi] vt in te non t[em]p[er]a[m] p[ro]p[ri]e a mu
 nitus sim] vt salu[m] me facias.] vt
 non ero saluus in te. **Ego** si mihi
 aliu[m] locu[m] elegero saluus e[ss]e no[n] po
 tero. **S**ivis euadere iratum fuge ad
 placa **Cass.** **R**u[m] em cu[m] christo
 tum **Cass.** sumus: nullas dia
 boli insidias formidam[us]. **Quo**mā
 firma men **HUGO** ^{Li iusticia}
 tu meum] **HUGO** ^{Li iusticia}
 refugiu[m] meum] in tribulatio[n]e que te
 cūcedit me **Aug.** **R**u[m] gra tua
 les tu.] **Aug.** o christe fi
 nu[m] me facit a immobilem ad usus
 oēs tentatio **Coll.** **N**ec soluz pe
 nes inimica **Coll.** **t**it iste fidelis
 literari ab oculis temptacoib[us]
 tam diaboli q[uo] carnis: s[ed] etiā mani
 festis **Vn** subdit **Deus** me[us] eripe
 me de manu.] vt de p[ro]p[ri]e peccis.]
Cass. **R**uez peccore[m] in duab[us]
 de manu] o[ra] legem agentis **I**b[us] e
 transgredientis regulas mandato
 ru[m] tu[orum] **HUGO** ^{Li iusticia}
 oru[m] **HUGO** ^{Li iusticia}
 ne vi vel insidijs **Aug.** **q**uoniam non e
 ducar peccoris **Aug.** **i**n me vt
 patiens sim: s[ed] i[n] te q[uo] donas patien
 tiam **Deinde** sequit[ur] quare hoc dico
Quomā tu es pacia mea.] a p[ro]p[ri]e
 stas in paciam **Cass.** **P**acia
 in hac adu[er]sitate **Cass.** **e**ni[m] e ho
 nestatis a vtilitatis carere ardua
 cu[m] ac difficultu[m] voluntaria a diu[er]si
 ma p[er]pessio **Et** q[uo] pacia p[ro]p[ri]e
 pbatio at spem operat[ur] **I**bcro s[ed]
 iungit[ur] d[omi]ne spes mea a iuventute
 mea.] q[uo]n dicit **Ab** illo t[em]p[or]e etatis
 mee q[uo] cepi o[ra] dyaboli pugnare

psalmi paciencia

... sperauit a te
 ... confirmatus
 ... Create ne
 ... naturalis
 ... em concipit
 ... nascit[ur] p[ro]
 ... Deinde aliter
 ... possit venire ad
 ... quali in v[er]e
 ... cathezy p[ro]p[ri]e
 ... de v[er]e in h[ab]it[us] q[uo]n
 ... Gen[er]at[ur]e. **Psalmi**
 ... mur q[uo] p[ro]p[ri]e a sacra[m]
 ... m[er]it[us]: vt p[ro]p[ri]e v[er]e
 ... q[uo] altaris de qua red
 ... dicit ergo.] **I**n h[ab]it[us] co[n]f
 ... ex v[er]e. **lego** q[uo]n
 ... m[er]it[us] in cathezy
 ... matris me[us] **lego** ex quo
 ... in h[ab]it[us] n[ost]ro. **Et** in h[ab]it[us] o
 ... p[ro]p[ri]e
 ... **Cass.**
 ... p[ro]p[ri]e in solentie me
 ... h[ab]it[us] n[ost]ro. **Et** h[ab]it[us] d
 ... p[ro]p[ri]e h[ab]it[us] p[ro]p[ri]e h[ab]it[us]
 ... p[ro]p[ri]e h[ab]it[us] n[ost]ro va
 ... nua. **Vn**
 ... sequit[ur]. **HUGO**
 ... **lego** p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 ... cantam[us]. **e**ni[m] h[ab]it[us]
 ... tias p[ro]p[ri]e eterna remunere
 ... mus. **Vn** p[ro]p[ri]e. **Cant**
 ... tribuit mihi. **Et** q[uo]n
 ... m[er]it[us] e s[ed] mihi g[ra]t
 ... **Legit[ur]** p[ro]p[ri]e h[ab]it[us]
 ... **De** obitu[m] in h[ab]it[us] se
 ... q[uo]n alia sedat[ur] q[uo] p[ro]p[ri]e
 ... p[ro]p[ri]e multitudine. **Ca**
 ... ite paup[er]itatem
 ... ite p[ro]p[ri]e

veritas speravi a te dñe auxiliari
Pete confirmatus suz. **Pete**
 cano. Circa hoc notandū sicut est
 progressus naturalis: sic a spūalis
 Primo em̄ concipit puer in matre.
 Secundo nascit pcedēs de ventre i
 lucē. Deinde aliter a aliter crescit
 vt possit venire ad mensaz. Ita pri
 mo quasi in ventre concipimur qñ
 catheziamur. Deinde pcedimus
 de ventre in lucē qñ in baptismo re
 generamur. Postea crescendo ali
 mur qñ p alia sacramenta confir
 mamur: vt possimus venire ad mē
 saz altaris de qua recipit corp⁹ xp̄i
 dicit ergo. **In te cōfirmatus sum**
 ex vtero. **ex quo suū in articulo fidei**
 instructus in cathezismo. **de ventre**
 matris mee. **ex quo suū re natus**
 in baptismo. **Et in his omnib⁹** **tu**
 es p̄tector **Calli** ne diaboli
 meus. **Calli** ne q̄cie: ne
 q̄ prauoū insolentie me in pecca
 tis faciāt intrare. **Et sicut deus sem**
 per sua nobis prestat bñficiā: ita a
 psalmō dia nost̄ ra debet esse conti
 nua. **Vnde** **Hugo** **In te cā**
 sequit. **Hugo** **tatio mea**
 semp. q̄ hic tibi p̄ literatōe lau
 de cantam⁹: a in futuro seculo gra
 tias p̄ eterna remuneratōe pagi
 mus. **Vnde ps̄.** Cantabo dño q̄ to
 na tribuit mihi. **Et q̄ in te a nō in**
 mūdānis est mihi gaudiū. **Idcir**
 co. **tanq̄ p̄digiu factus sum mul**
 tis. **Prodigiū in hoc seculo fit fide**
 lis qñ alia sedat q̄ potest amare
 peccatoꝝ multitud. **Querūt illi di**
 uinas: iste paupertatem. **querūt il**
 li epulatiōes: iste ieiunia. **querūt**

demq̄ illi gaudia: iste tristitiā.
Aug⁹ Sed vnde me p̄digiu
 putat. q̄ credo qd nō
 video. **Illi in his q̄ vidēt exultāt vi**
 delicet i potu: in luxuria: in scortatiōi
 bus: in auaricia: in diuitijs: in rapi
 nis: in secularib⁹ dignitatibus. **Am**
 bulo autē ego viā dissimilez: con
 temnēs ea q̄ p̄sentia sunt. a timēs
 etiam p̄spa seculi. nec alibi sum se
 curus: nisi i p̄missis dei. **Et idcirco**
tanq̄ p̄digiu **monstrū fact⁹ sum**
multis qui insultant mihi. **Et tu**
domine **Nicola** **adiutor for**
es. **Nicola** **tis** **mihi tri**
 buens patientiaz in aduersis. **De**
 inde petit iste fidelis vt p̄ his om̄i
 bus dignas grās reddere possit:
 dicens. **Repleat os meū laude**
 videlicet di **Glosa** **Rasi de**
 uina. **Glosa** **os non re**
 plet: nō ardet desideriu. **Sequitur**
 causa cur repleti desiderauit os su
 um laudibus xp̄i cū sub dicitur. **Vt**
 cantem gloriam tuam. **Si psalmis**
 et ym **Aug⁹** **intermissione**
 ta: i ps̄is q̄ solaris: q̄ in aduer
 sis q̄ corrigis **magnitudinē tuā**
 q̄ fecisti me añq̄ essez. **salutē de di**
 sti in cū essem. **cū peccassez ignoui**
 sti. **cū cōuersus essez adiuuisti.** **cūz**
 perseuerassem coronasti.
Callio **q̄ magnitudinēz**
 eius p̄dicato q̄ ma
 gna p̄stitit vt aurez suā ad hūilez
 inclinaret: vt p̄tēget p̄dicantē: cō
 se q̄nter supplicat ne tpe seneduti⁹
 sue p̄iciat a dño qñ fessa virtus
 corp̄is p̄ idiget adiuuari dices.
B. iij.

In pro
 In pro
 In pro

Corp⁹
 Corp⁹

hpe f...
Aug

Aug. Reproicias me i tpe
senectutis. Quid e tpus
senectutis. cu defecerit virtus mea
ne derelin **Cass.** Hanc senectu
quas me. tz no solu eta
tem finita q in morte e debem acci
pere h e qn tribulationib crebris
robore aie ofenes cit. Hoc ei figt cu
defecerit vtus mea v qn pacie in fir
mitas mollescit et deficit: nec susti
neri pt viribus suis onus sbulati
onis impositu. Reddit ea cur ad sb
ueniendu pietas dmi debeat puo
cari cu sbdit. **Quia dixerit inimici**
mei mi **HUG.** non dicit qd di
bi. perut vt intelli
gas omie mali qd possit dicere. By
abolus em dicit: boni sut honores
Mundus mihi dicit: bone sut diui
cie. Caro dicit: bone sunt delicie. A
matores mundi dicunt: Stultuz e
otemnere bona q vident. Dixerunt
g exprobrantes a me disconforta
tes Non est bonum qd facis. non e
salus ipsi in deo eius. aq custodie
bant aiam mea. studio decipiendi
losiliu fecerut in vnu. vt me perde
rent. **Q** ientes deus derelict e.
Cass. Q vir ille fidelissimus si
sue in seculi etate constitut metue
bat osiliu inimicoy suoy dicentiu
deus derelict e. Dostes em carna
les mundana amates euz viderent
hoiem crebra calamitate fatigatu
crediderut ipm a deo desertu. qz eu
troualencie v cruciatu sue traditu
esse senserut: q diuina putat gra
in solis corporeis virib constitutana
rem dixerut. pleqmmi leum. qz

fu gere non poterat. La compresen
dite euz qz no est q eripiat. Leuz De
mentes proius hoies. estimabat
qz deus deserat premijs qs expit
iniurijs. a non magis coronaere
lit quos pbari debere pmittit. Sic
deliterat q ad oculuz iudicat. Sed
vir fidelis in sbulatione ostitutus
ad oratione recurrere contra die
Di. Omne ne elongeris a
me. **S** trahendo mihi auxi
liu defensi **Cass.** Petit enim ne
omis tue gra ei ab ipo
discedat: a grauiorib exponat in
sidijs. Addidit qz deus me i adiu
toriu meu respice. qz se nouerat af
fligendū orat vt p adiutoriu dmi
ei digna pacia tribuat. Pa quez il
le adiuuat: maloru otitione no de
ficat. h tunc spe potius erigit qndo
sbulationu fasce pregrauat. Post
q iste fidelis orauit p se: orat ena
p inimicis **Glo.** Confunda
suis dicens **Glo.** tra hce
qz presumut de viribus suis vt pe
cata sua cognoscant. La deficiant
a sua peruersa intentione. detrahe
tes aie **HUG.** volentes fama me
mee. **HUG.** am demigrare vt p
hoc videantur psequi me iniuste
Cass. Admonet em tales pati
entie vtute supari qs tm
pcepit sustinere vt ipsi magis in suis
oblocutionib **HUG.** opriant
deficere videant **HUG.** ofusione
cora sacdote i confessione. La pudor
vt sp pudeant se peccasse. q qunt
mala m. insidiando aut detrahedo
vbis dolosis Quicqd em bicata fa
ciant m mali. **HUG.** ego aut sp spato

p te liberat. Let adijcia sup oēs lau
de tua. **Augusti.** pfectiorē fa
 durus es laudez dei. Si iam pfecta
 ē laus eius: tu q̄b adie durus es. **L**
 audatus ē deus i oibus bonis fa
 ctis suis: i omni creatura sua: i omni
 institutione rez oim: i gubnatio
 ne a regimine seculoz: i ordīe tē
 pōū: i eminentia celi: i fr̄cū dita
 te terraz: i circūfusione maris. a
 ceteris oibus mirabilib⁹ suis. Non
 dū erat laudat⁹ i eo q̄ suscitauit
 carnē humanā i vitam et eternam.
Cast. Nam cū dixerō verbū pa
 tris fecisse celū a terrā et
 oia q̄ i eis sūt: pfecta dūm deuoti
 one laudauī. s̄ cū adiunxō i n̄ca
 natū eē p salute cūctorūz adiecti cu
 mulū lau. **Aug.** Sed tu peccōz
 dib⁹ plenib⁹. **Aug.** nunq̄b adijci
 es aliq̄b sup. **Aug.** Nunq̄b
 oēm laudē dei. **Aug.** adijciaz
 ampliādo laudē dei ppter m̄sericor
 diam qua peccōres non damnat s̄
 ad p̄nam adducēs saluat. **Vñ** ad
 huc s̄ dicit. **O** s meū annunciat
 iusticiā. **Aug.** Adijciēdo sup oēm
 tuam. **Aug.** laudē hoc q̄ iust⁹
 sū. Si iustus sū iusticia tua ē i me
 nō mea. Tu em iustificas impiuz
Et tota die salutare tuū. **s̄** p tam i
 p̄sp̄is q̄ aduersis laudabo dūm
 christū la. **Cast.** A quo salus
 tutare dei. **Cast.** mundi gl̄osa
 incarnatione puenit. **Sequit̄.** qm̄
 non cogno. **sc̄** a: i m̄flan
 u i sc̄tura. **nico.** tez q̄ sup bire
 facta p̄sumere de virib⁹ suis dicēs
 cū ap̄lo. v ad co. ij. **Nō** iudicauī me
 aliq̄b scire i n̄ eos nisi tm̄ Jesū chri

stū a hunc excusari. **Et** ideo q̄ nō
 cognoui p̄sumē de me s̄ de dei gr̄a
 qua saluat peccatores. **iōl.** **Intro**
itō i n̄ potentias. hoc ē virtutes. **Do**
mini. **Jeas** cognoscendo a docendo.
Deū mē orator iusticie tue soli⁹.
Aug. **O** solius prorsus. ibi me
 am iusticiam nō cogito.
 iusticia tua sola me libeāt. mea so
 la non sūt: nisi peccā. non gl̄ior de
 virib⁹ meis quia quicq̄b boni hēo
 a te habeo. quia me gratis salua
 sti. **Coll.** **T**rāslatio romana h;
 quia non cognoui ne
 gociationes. **Introito** i n̄ potentias
 domi. **Aug.** Dicat m̄hi nego ci
 ni. **Aug.** ator. **Ecce** ego affe
 ro ex longinquo merces ad ea lo
 ca i n̄ quibus non sunt vt inde viuā
 tanq̄ mercedē laboris mei peto vt
 carius vendam q̄ emero. **Nā** septū
 ē dign⁹ ē m̄cenari⁹ m̄cedē sua. **Sed**
 agē h̄ de mē dacio a p̄urio q̄ sūt i
 negociatōib⁹. **H̄** viciū meū: nō ne
 gociationis. q̄ si mentior: ego mē
 tior: nō negociū. **Possez** ei dicē: tā
 to em̄ s̄ tāto v̄dā. **Si** placet: eme.
Nō ei s̄ tā veritatē aud iēs emptor
 repelleret: s̄ nūc pot⁹ oēs acur
 rerent. quia plus fidē q̄ mercedē
 diligerēt. **Doc** ergo inquit me mo
 net: ne mentiā: ne periurem: non
 vt abijciam negociū vñ me transi
 go a acquirō victum. **Legimus**
Cast. enim i vitas pat⁹ paphū
 cū illū sc̄ssimū viz p r̄ue
 lationē negociatori opatū a i n̄ue
 nim⁹. **hodie** i eccā dei tractātes q̄ dēz
 mercimonā: summa fide p̄elltes
Actus em̄ pessimus: non res bonef

Introitus
 de p̄o
 2

de d̄no
 p̄o
 26

poll⁹

Job abraham Isaac

Mina plus velle

no vult pro q' tunc

ta dampnat. sicut a diuine leg imo
 no introire in regna celoꝝ cu tu.
Job. abrahā. Isaac patriarche
 facultatibꝫ qꝫ fuerunt affluentes.
Regociatores gꝫ illi ab hoiabiles
 estimant. qꝫ iusticiaꝝ dñi minime
 cōsiderantes p imoderatū pecunie
 ambitū polliunt. merces suas plꝫ
 p iuris vendendo qꝫ p cōis. Tales
 dñs eicit de templo dicēs Nolite
 facere domū pñis mei domū nego
 cia cōis et speluncā latro nū. **Seq**
 tur Introito in potētias dñi. **Do**
 tētias estimāt hoies p negocia
 ones acqꝫere: a in hoc mūdo fieri
 pminētes **Iste** bñs neglecto tali
 pposito introire se dicit in potēti
 as dñi. a ad regna celestia. vbi re
 uera puenisse certa felicitas ē. **In**
 troito at dixit. vt oñderet iherlm
 sup nā clausā p fide: aptaz at fide
 libus. **Et** qd ibi facturus sit. **Is**
 quenē enarrat dicēs dñe mem o
ra bor iusticie tue solius. **I**lo. s. tē
 pore cū agnos se qstēt ab hēdis a
 pplōs momentanea e q̄tate discer
 nit. ipios qꝫ gelennā a fideles i re
 quie mittit sempiternā. **Tūc** vero
 memor ero iusticie solius dñi.

Dico Deus docuisti me. **Li**
 mttens m̄ instinctus
 ad lo. **Cassi** Vel docuisti me
num. **Cassi** libros dñicos a iu
uentute mea **Ex** qꝫ cepi ad tuā gra
 tiā puenire. **Et** ne. tm̄ hāc scāaz in
 primordiis crederes acq̄sitā dicit.
 qꝫ bñs mentibus solet accidē a
vscqꝫ nūc vt p spacia tpm eiꝫ do
 ctina cre uisse **Hugo**. **Et** qꝫ
 videre.

edda? si no abscobam talentū tu
 um **Sed** pnunciato Jaluis maabi
 lia **Cassio** Vicq mirabi
 tua **Cassio** liafuerit vt edo
 cētur indotus vt a pāore fieret
 iustiss

Hu. bilia tua qꝫ volū
 sti nascia patia contēpnētes te ex
 pedas a reuoas ad pñiaz. sic me
 setio gratis p grāz tuā reuoatū

Cass Dee g se p dicatu pēe p
 nūciat qꝫ in ipō fecerat di
 uina demētia **Et** vsqꝫ i senectaz
 a semi **Hu.** Ad litteraz a vsqꝫ ad
 um **Hu.** mōrē Deus nederelin
 quas **Aug** quia msi ad vlti
 me **Aug** mū mecu fueris
 non erit aliquid meriti mei. a id
 circo precor vt grā tua semp p se
 ueret me ai. quia vero vox ista vni
 us cuius daz magni hominis est
 hoc est ipius v amitatis wꝫ est ec
 clesie que tempe aposto loꝝ erat
 iuuenis fortis in virtute a paties
 in tribulatione. **Jam** quia caritas
 refrigescat virtus deficit quasi in
 senectute m reme cepit

Cassiodo Senium autem
 tempus illd oc
 ciduum in intelligendum puto quā
 do a seuis ille tyrannus antichri
 stus adueniet. a ecclesie virtus a
 deo dimimuta erit vt seducantur
 etiam si fieri possit electi

Collectoz Postulat ergo
 iuuetute p oipotētis dei grāz regi
 tur: sic vsqꝫ i finem p eāde; gratiaz
 sub **Hugo** voce osequēt sō
 neē **Hugo** iugit donec anūciē

Job abraham Isaac
 Cassio
 Hugo
 Aug
 Cassiodo
 Collectoz
 Hugo

brachiu tuu & dñm saluatorem
filii tuu de q̄ ysa. xliij. dñ. brachi
um dñi cui reuela tuē. **G**raciōi oī
q̄ uenit est. **V**sq̄ in fine seculi.

Callio. **V**t religio xp̄iana to
tū mūdi deuote di
lateat. **L** donec anūcie potētia tuā

Hugo. q̄ potes de iduratis
in p̄tō facere filios
ḡcie a hoc ē maḡ potētia q̄ ut ait

Aug. Magis est iustificacō im
pū q̄ create celū & terrā
Et iusticiā tuā de? **Q**ua reddis vni

cuiq̄ iuxta **Glo.** Et ne putes
opa sua. **G** q̄ solus dñs e

get grā etiā oñdit puenisse grā;
vbi altissima q̄ fecisti magnalia
& vsq̄ ad ipsos ordines celestes.

Aug. viz āgelos sedes dñacō
nes p̄ncipat̄ p̄tates q̄s
tu longe mirabili? q̄ cetera opera

creasti. hec ipsa maḡtia & ordines
celestes ē dñt q̄ sūt q̄ iuste v̄iūt
q̄ teate **Cal.** Post q̄ grā; crea

viuunt. **Cal.** totis atq̄ iusticiā
q̄ vbi in altissima dixit eē p̄gressa;
osequentē cū admiraōe subiūgit

Deus q̄s filis t̄b i q̄si dicat nullus
qm̄ ex opib⁹ suis cognoscit singu
laris. magnitudo siquidē facti potē
tiam testat̄.

Hugo. **S** cōtra
andōis. **genesis**

sed fecit deus hōie; ad ymaginē
et similitudinē suā **Solucio** In natu
ra & potētia nullus filis est deo.

Aug. **N**ō in inferno neq̄ in
terra nec in celo nec in ipis
celestibus nec supercelestib⁹ iudi

get de? ut aut melior sit aut potē
tior aut beacior q̄ ipse est sumum

a q̄ est om̄ **H** Deinde die eccia
ne bonū **H** in ebulacōnib⁹

posita **L** quātas oñdisti in ebula
cōes q̄ innumerabiles vt me salua

res. multas numerositate & malas
malo pene & cōuersus a flagellaō
ne ad me oculis tue mie viuifica

sti me p̄ internā tuam cōsolacōe;
& de abyssis terre & de negocijs seli
vel de p̄funditate p̄c̄i itez q̄ mul

toties corruī i p̄c̄m reduxisti me
p̄ p̄nā; v̄l p̄p̄etica cōtubie loquēs
p̄teritū ponēs p̄ futuro. d. eduxisti

me & te **Callio** Iterum dicit̄
duces **Callio** est vt medici

na eius frequentior iudicetur
Hugo Et mihi sic reducto m̄l

tiplicasti magnificētā
tuam conferēdo mihi v̄tutes q̄s
qui habent magna operantur

Translatio romana habet. multi
plicasti iusticiam quomā; per di
uersas causas afflictionum mihi

subuenire dignatus es et conuer
sus ad me penitētē consolat̄ es
me alloquio sacre scripture

Call. **H**oc v̄buz q̄ paternum
famulos suos q̄uis p̄missa distri
ctiōne castiget tū tristes p̄manē

nō patit̄ dum scripturarū diuina
rum eos scō alloq̄o cōsolat̄. **Con**

solatio enim scripturarum amos
cōponit afflictionē; releuat & men
tem sanat diuersis languoribus

anxietatibus sauciata **C**ū; dñs si
delib⁹ suis p̄ cōsolacōnes pias p̄

mia et̄na pmiserit oseq̄nē eccā; vel
tatem ei? se psallere confitetur di
cēs **N**az̄a ego osit̄ t̄b; osef

Handwritten notes:
Al. h. ar. d. n.
g. d. n. p. d. n.

fione laudis [in vasis psal.]

Aug 9 v i psalterio qd evas psal. **Hugo** v l m psois ecclesiasticis q fut vasa psal moru Quid at ofitef eccā subin git dicēs [veritatē tuam deus]

Cassi 9 qz dñi pmissa cōplen da sunt [psallam tibi in cytha] **Aug** 9 p cytharā q ē ra] **Aug** 9 instrumētū cō cauū. a ab inferiori reddidit sonū. in telligif caro. psallā ergo in mortificacōe carnis tibi q es [scūs isrl.]

Hugo 9 sādificator xpiano rū cōtemplatiūz te p fidē opantem **Exultabunt labia mea cum cātauerō tibi** 9 letus a hilaris ero i laudādo te. i psalmo dia. a in oratione mea **Et nō tātū ore laudabo te. s[ed] a amā mea lau dabit.** **Iurta** illud apli. v. ad eloz. rñ. psallā spū. psallam a mēte. a addit. **quā redemisti.** p̄cio sangui nis tui **Aliter** mistice **Exultabunt labia mea** Interiora viz intellectus a affectus **Leu cātauerō tibi.** i ecclia de qb labijs dicit psal. alio loco diffusa est gratia in labijs tuis.

Cassi 9 p̄t hōc spūaliter itel ligēs adiecit **a anima mea** [quā redemisti.] **Ipa** ḡ gaudz in labijs interi⁹ qb tacte clamat ad dñm **Nec solum** confitebor in anima mea **Sed** a lingua mea tota die] 9 assidue [meditabit iusticiā] **Rico** 9 ex meditacōne tuā] **Rico** 9 cordis ofitebit iusticiā tuā. cū confusa reueriti fue rit q̄ q̄runt **Hugo** 9 viz demōes mala m.] **Hugo** 9 q̄ tūc cōfū

dunt cū hō incipit facere p̄māz. **Et** reuerentē. v. timēt. cū fortē p̄seuerat et supat tēptacōes eoz. **Vel** ana go gi **Col.** que ē missica locuō ce. **Col.** de sup̄nis p̄t i dē versiculis expo **Cassi** 9 Lingua suaz ni. v. viz. **Cassi** 9 dicat etnalie meditaturā eē iusticiā dēi. v. corpis s̄bam. q̄ tūc plenissime laudes dñi meditabit q̄n regnūz ei⁹ in illa re surrectōe mortuoz p̄cepit **Leu** ofi fia iueriti fuerit q̄ q̄rūt mala m.] **Qd** vūq̄ plenissime tūc fiet. q̄n a dextris iusti et a sinistris ip̄ij fue rint collocati **Tūc** ḡ secure exulta cōis tps ē scūs. q̄n iā locū dñi cōis ip̄ij nō habebūt. a letabunt iusti cū maloꝝ oim em̄n⁹ aduenerit. a lō dñs sine fine cōsset in q̄ xp̄ia noꝝ p̄manet in dēfecta p̄ticio.

Col Cū totus hic ps̄ grāz dñi q̄ ḡtis dat̄ sūma itenōne cōmēdet. humilē dēp̄cemur eū vt grā ip̄si⁹ sic nos sp̄ p̄ueniat a seq̄ tur. q̄n⁹ ea sp̄ meditemur in corde atq̄ cōpleam⁹ in ope. q̄ b̄n̄placita sue sūt volūtati **Cui** ē honor et gloria in secula seculoz. **Amē.**

Psalm⁹ lxxi.

Deus iudiciū **Titulus** in salomōe **Ri.** dicūt hebrei mo demia aliq̄ expo fitozes n̄i. q̄ d̄d fecit hūc psalmū orās p̄ filio suo salomōe vt regnū s̄b manu suā prosperarentur iusti

psal. lxxi. Hugo

tia a uitate. a ideo intitulatur a salomone tanq̄ ab eo p quo fiebat

ora **Iero.** Sed hoc penit? stare non pot̄ ut iste psal. intelligatur de salomone filio d̄s. q̄ salomon nō d̄iabatur vsq̄ ad terminos orbis terrarū sicut iste p̄s de filio regis de quo loquitur in nu

it **Coll.** et **Cassio.** iste p̄s est p̄phetia de christo rege q̄ est x̄rus salomon

Cass. q̄ ipse homi pacifius. nem diabolū uersuta deceptū ad creatoris sui tuocat obsequiū. ipse est enī mediator dei a hominū. hodieq̄ interpellat p̄

Aug. Per quez ex inimicis accepta remissione peccorū: reconciamur deo. Vñ **Ap̄ls** ait. Cuz inimici esse mus reconciliati sumus deo p mortem filij

Glo. Psalmus igitur eius. iste dirigitur in salomonē in christū q̄ ē uere pacifi

Cassio. pro ut ip̄sus v̄ba restantur auz dicit Pacem meā dō uobis pacē meam relinq̄

Aug. Non pacem quam uobis d̄. nouit a querit hic mundus. s̄ illam pacē de q̄ dicitur apud p̄phetam dato eis solacium

uicium: pacē sup pacē. aū. s̄. paci reconciliationis addit̄ pax immortalita

Propheta ḡ denuncians. **Ap̄ls** xpi ptatē iudiciariaz dirigit sermonē suū ad deū patrē. d̄.

Deus pater. **Iudiciū** tuuz regi d̄. **Hoc factū** legimus in eu angelio **Joh̄is** ubi ait. **Pater** om̄e iudiciū dedit filio. **a iusticiaz tuā.**

ptatis prebide executionē. **filio regis.** **u. cristo** q̄ sc̄d̄z uitate ē filio regis eterni p̄is Et sc̄dm humanitātē filius d̄s regis ut habet **Mat.** Et sc̄dm ytranq̄ naturaz data ē ei ptas iudiciaria. **Licet enim** eas sit ptas p̄is a filij in diuis: tū illā h̄z filius a p̄e sicut a sb̄am. filiter sc̄dm humanitatez data ē christo ptas qz in extremo iudicio apparebit i forma humana in q̄ fuit iudicatus corā pylato. **Apparuit tū** coram pylato in natura passibili. s̄ in iudicio apparebit in natura gloriosa. **Udicare ppl̄m tuū.** **Hoc** cōtinuatur ab eo qd̄ prebide. **Da iusticiam tuā filio regis** **Judicare** .i. ad iudicandū adu. ppl̄m tuuz. s̄. christianū q̄ est ppl̄s p̄is acq̄situs sanḡne filij sui. **in iusticia.** **red den** do ei sc̄dm merita. **a paupes tuos.**

Cassio. Pauperes dei sūt q̄ mūdana supbia d̄licta humilitati se p oia tradiderūt. **Raz** si paup̄ supbiat: nō ē dei paup̄: si loauples hūilitatē diligit: nō ē seculi diues. **Judicare** ḡ ueros tuos paupes. **ut p̄ presentēs iudicio.**

Iero. **erumnas** o solationē capiāt sempiternā. **Jux̄ illud** **Mat. v.** **B̄i pau.** spi. q. ip̄s. ē. ēg. cr.

Coll. **Nec solū** da filio regis x̄p̄o iudiciū s̄ fac illaz p̄ p̄dicatores tuos diuulgari p totū mūdū.

Vñ **sb̄dit.** **Suscipiat** mōtes pacē **p̄lo.** **cal.** p mōtes apl̄i a apl̄ici viri intelliguntur q̄ ad

superna firmē eleuati: celesti grē primant. de q̄b̄ **psa. liij.** **Q̄ pulcri** sup montes p̄ces annūciantis et

*Maria sup
collat p̄s*

Aug. p̄s de rege

Angulos p[er]p[et]u[os]
S[an]cti p[er]p[et]u[os]

predicatis pacem **I**sti & tales [pa
cem] v[er]o p[ro]p[ter] suscipiat fidei populo
predicandum. **E**t colles iusticia[m]
Colles dicit ceteros b[ea]tos gradu i
feriores et apostolos sequentes q[ui]
etiam suscipiant iusticia[m] v[er]o christi
mandata. **R**ico. Deinde s[an]cti die
p[ro]dicare. **R**ico. p[ro]pheta ad of
fendendum q[ui] p[ro]pheta sua esset adu
m aduentu d[omi]ni adimplenda. d. **I**n
dicabit iudicio discretionis. pau
peres p[ro]p[ter] iusticia[m] videt. **I**ero. Vt pro
p[ro]phas a ap[osto]los. **I**ero. eo pau
peres facti celestib[us] regnis locuple
tent. et saluos faciet filios pauper[um]
v[er]o imitatores ap[osto]lor[um] q[ui] p[ro]p[ter] eor[um] p[ro]di
catione christo crediderunt. **q**u[ia] hu
miliabit calu[m]niatorem. **C**ass. Calumnia
tor e[st] q[ui] inno
centiam alienam in reatu[m] m[er]iti ex
quisita machinatione perducere.
q[ui]s diabolus o[mn]i[n]e videt aptatu[m] qui
humanum genus suis fraudibus
tot seculis probat impetere. **I**nua
dere enim hunc spirituale[m] tyra
num humiliabit dominus quando
illo cum perfidis damnato fideles
se viderint regnare cum christo.
Aug. Vel dyabolus dicit[ur] est
calumniator. quia per ca
lumnias in d[omi]norum occidit cristu[m]
in quem nullum peccatum potuit
inuenire. Hunc calumniatorem di
abolus x[ristus] humiliavit q[ui] p[ro]p[ter] suam
resurrectione[m] ei abstulit regnu[m] mor
tis cui[us] ille p[ro]p[ter]tatem gerebat ita vt
ex vno ho[m]i[n]e que[re] decepat omnes p[ro]
morte trahet ad damnatione[m]. **E**t
dyabolo sic humiliato x[ristus] p[ro]mane
bit t[er]ra[m] sole[m] v[er]o ai p[ro]p[ter] ai[us] ip[s]e e[st] spl[en]d

tor q[ui]a victo dyabolo p[ro] resurrectione
ne sedet ad dexteram p[ro]p[ter]is vbi ia no
morit a mors illi vltra no[n] d[omi]nabit[ur]
Et. **I**ero. an luna tanq[ua]m p[ro]mogeni
tus a mortuis p[ro]cedes ecc[lesi]a q[ui] mor
taliu[m] decessione a successione tanq[ua]m
luna deficit. a crescit. **I**n generatio
ne a gene[ratione]. **R**ico. Consequenter
ratione. **R**ico. o[mn]i[n]dit de isto iu
dice d[omi]no o[mn]i[n]o quod venit in h[uius] mu
dum. **O**scendit sicut pluuia i[n] vel
lus. q[ui]a sicut pluuia cadens in vell[us]
nullu[m] facit strepitu[m]. sic christ[us] sua
uicera imperceptibiliter de scendit
in virginem per suam in carnatio
nem ita q[ui] latuit eti[am] mundi p[ro]p[ter]
cipem se. **C**ass. Sed considere
demonem. **C**ass. mus tante rei
qual similitudo sit posita. **V**ellera
lane sic aquam recipiunt vt nulla
diuisione rumpant[ur]. et ite[m] sic reb
dunt aqua[m] recepta[m] vt in suis inte
gritatib[us] p[ro]p[ter]. **R**ico. Sic cristus
seuerent. **R**ico. fuit concep
tus a natus absq[ue] corruptione vir
ginis. **E**t sicut stillicia stillantia
super terra[m] que cu[m] quada[m] siccitate
te cadit in ea. vel q[ui] cu[m] abunda[n]tia
gr[ati]a[m] venit. **H**ec aut[em] o[mn]ia dicunt ad
o[mn]i[n]dendu[m] benignitate[m] et humilita
tem christi in suo p[ro]p[ter]mo aduentu.
Iero. **O**riet[ur] in dieb[us] ei[us] iam
cu[m] opabit. **I**usticia. s. fides
opa p[ro]p[ter]is. **R**ico. catholica q[ui] conti
net p[ro]p[ter]fectam iusticiam. **E**t abun
dantia pacis. **H**oc exponit aliqui
vt **Jeromus** de pace temporal[is] q[ui]
fuit per orbem vniuersu[m] t[em]p[or]e natiui
tatis x[risti]. p[ro]p[ter] q[ui]s **Augustus** cesar

60 p h d p d d d d d d

tunc iussit populum per totum orbem
 numerari ut habet **Lu. ij.** Sed hoc
 non bene concordat littere sequenti
 qua dicitur **donec auferatur luna**
 Iq cito post natiuitate dñi insurre
 xerunt bella in iudea: iudeis ad mu
 tum pugnantibus. a itez otra ro
 manos rebellantibus fm q dicit **Jo**
sephus li. de iudaico bello. Et idco
 meli9 exponit sic hoc de pace quaz
 angeli damauerunt in christi nati
 uitate dicentes **Glā in excelsis deo**
et in terra pax hominibus bone uolū
tatis. Et hec pax consistit in tranqlli
 tate scāe q permanet i iustis omi
 tpe vsq in fi **Aug.** **donec aufe**
nom mudi **Aug.** **ratur luna**
 Per lunaz sigta est eccā qz p mor
 talitate carnis mutatur donec au
 feratur g mortalitas ab eccā q fiat
 immortalis per glā resurrexerit ois
 cum christo regnatura. Et non tm
 christi regnū erit pacatū: s; etiā la
 tū a magnū. **Vnde** **sb dicitur** **Et do**
minabit a mari **Aug.** **i. per to**
vsq ad mare. **Aug.** tam ter
 ram: mari circūdatam. licet o eccā
 nus sit vnū mare tm fm sui ptes
 diuisas varie noiatur. vtpote ma
 re orientale a pte occidentis Et dicit
 a mari videlz orientali vsq ad ma
 re videlz occidentale dominatē crist9.
 qz in oibus istis tris aliq ēc pēuit
 scē cristī p predicationē ap lorum
 qz in oēm trām eiuūt sonus eorū.
Aug. **La a flumine iordanis**
Aug. **vsq ad finimos orbis tra**
ctū. Saluterrima regula sacri bap
 tismatis **Aug.** **Totū hūc mū**
manauit **Aug.** **Aug.** dum sua passi

one acq̄siti atq̄ subiectū christo
 dño ip̄ha **Aug.** **Coram dlo pi**
testatur **Aug.** **dent ethiopes** Iq
 iuxta lrām ad pdicationē **Matthi**
 apostoli ad christū ouersi sunt sic
 s. psalmo lxx. dictum ē **Ethiopia**
preueniet manus ei9 deol. a inimi
ci illius terram lingent. i. ethio
 pes qui pus erant inimici eius p
 idolatriā indinauerunt se ad ip̄m
 adorandū deuote ac si terraz pre de
 uotione a humilitate uellent lingē
Aug. **Vel per ethiopes a par**
te totum omnes gentes a
peccato **Aug.** **quoniā sicut illi**
res sigte **Aug.** **terram corio**
restituntur: ita anime delinquentū
scelerū obscuritate tenebrantur Et
 hi ante illū prociidunt qñ se penitē
 tie humilitate **Aug.** **Et ad h° im**
prosternunt **Aug.** **plenduz fu**
it dictum **Isaie. xl.** **Venient ad te**
qui detrahebant tibi a adorabunt
vestigia pedum tuorum **Vnde** **sub**
ditur **Aug.** **Reges tharsis a insule mu**
nera offerent reges arabum et sa
ba dona **Aug.** **Hoc imple**
adducent **Aug.** **tū ē in die e**
piphamie domini qua de his regi
omb9 fuerūt tres magi q dño mu
nera ob **Aug.** **Cum quib9**
tulerunt. **Aug.** **venerūt in su**
le de extre **Aug.** **vnde iste**
mis terre. **Aug.** **psalmus i**
die predicto cantat. a iste vsus fre
quentē repetit illa die. **Aug.** **Sequitur** **Aug.**
adorabunt euz oēs reges: omnes
gentes seruient ei. **Aug.** **Petrus cantor**
Hoc videmus impletum vt totum
accipiat p parte qz multi de oib9

Luna dicitur q dicitur

regibus a gentibus mundi sūt do
mino per fi dem sibiecti **Cassi.** dem de reddit
causaz q̄re do
mino christo ab vniuersis gētib⁹
seruiat. d. **Quia** liberabit paupe
rem. v. p. l. m. christianuz. **La potēte**
v. a dyabolo. de cuius ptāte dicit
Job penul. Non est ptās sup tēraz
que ei valet. **Hu.** liberavit dico
oparati. **Hu.** paupem cui
non erat adiutor. **Et** hoc nullus
ali⁹ q̄ dñs xps fecit. qz nec hō nec
angel⁹ nec lex nec libez arbitriuz
poterat hōiem p dicituz literare. nisi
tm̄ leo de tribu Juda v christus vt
dicit ap. v. **Par** cet pauperia in
opi. **Cassi.** In quo generaliter
oēs hoines peccato
res ont. nam illi parciē qui in aliq̄
reatu detinent. **Sed** ne putaret vlt
qz ad hoc tm̄ dñm parciē vt soluz
a tormentis debitis paupes li tera
ret. **Addidit** et aias pauperuz sal
uas faciet. vt quibus dimittit pec
cata: eis a premia futura cōcedat.
Ipsi em̄ salui fiunt q̄ regnū dei pos
sident. Quomō at parciē peccōri
bus osequent sibiungit dicit. **Ex**
v furis a iniquitate redimēt aias eo
rum. **In** peccato ouersantib⁹ vsu
ra crescit malocū. nā qz in tp ali cō
uersatione delinquit. in eterna ca
lamitate. **Hugo** ait Gregori⁹
recipiūt. **Momentane**
um est qd̄ delectat: eternuz qd̄ cru
ciat. **Cassi.** Ab istis ḡ vsuris vel
peccati liberantē fideles aie qñ per
pñtiāz reddunt diuinis munerib⁹
absolute. **Sequit** **La** honorabilis

nomen eoz. **La** nomen christiano
rum. qd̄ **La**ias in ep̄as in deos p
tinuisse dñm sc̄t. d. Inficiet vos
dñs deus. a seruos suos vocabit no
mine alio. vt ius christianos. **Addit**
etiam. **Corā** illo. qm̄ ante ip̄suz
a in ip̄suz regno. **Aug.** S. q̄tur
videtur sunt. **Aug.** omē da
tio christi regis. **Et** viuet post re
surrectionē. qz mors illi vltra non
dñabit. **Et** dabitur ei de auro ara
bie. **Aug.** Per auz sapia in m
telligim⁹. q̄ ita excel
lit in oēs doctrias vt auz in me
talla. **Per** arabia intelligim⁹ gen
tes. **Hugo** de auro arabie hō ē
de sapia gentiū da
bit dñm mun⁹ cū sapiētes de gēti
bus credēt in eū sic augustinus a
dyonisiuz q̄ ab fidē ouersi christo
domino suā sapiam attribuerunt
Cassi. Sive magorum munera
videlicet aurum thus et
mirram per auz arabie quod est
purissimū a hummo splendorē pre
ciosū fortasse figt. que munera au
ro arabie merito comparant. qm̄
puritate cordis oblata sunt. **La** ad
rabunt de ip̄o semp. **La** hoc ad hu
manitatez ip̄suz cōstat referri qñ
ore pprio que admoduz ore: insti
tuit dominice orationis beneficū.
quo vtitur sem. **Aug.** **La** tota die
per ecclesia. **Aug.** **La** id ē assu
due qñtū pōt fieri bono mō. **La** bñdi
cent ei. **La** de suis bñficijs regnando.
Et ip̄e xps. **Aug.** **La** rit firmamētū i ter
ra. **Aug.** qz ip̄e nat⁹ in tra fir
fuit de eolm fūmis montū. **La** hoc ē

in libris prophetarum. unde ipse in terra venit et ea cuncta firma et in se monstraret impleri. Oportebat enim inquit impleri omnia que scripta sunt in lege et prophetis et psalmis de me. Super extollet super libanum fructus eius.

Aug. Per libanum solem accipe hoc seculi dignitatem quoniam libanum est mons excelsum arborum huius et interpretatur cibus datus.

Itro. Dices seculi eleuata est gratia baptismi per quam peccata tolluntur et florebunt de civitate et de celestis iherusalem sic fenulum terre. Quia sancti per baptismum renati florebunt de celestis iherusalem: non orum operum ornameto splendidi sicut fenulum terre non illud est maledictioni subditum si illius super celestis melle et lacte manantis. Translatio romana huius fructus.

Aug. Unde de sacramento eucharistie sic potest exponi. super extollet super libanum fructus eius. quia fructus huius sacramenti extollit homines ad altitudinem celi. Vultus Jo. vi. Si quis manducauerit ex hoc pane uiuet in eternum et florebunt de civitate et de ecclesia qua uiuunt fide et caritate christiani. Ciuitas enim est ciuium unitas. sic fenulum terre. Sic enim fenulum subito multiplicatur: sic christiani per orationem in paruo tempore fuerunt multiplicati. Consequenter describitur magnitudo regni christi quantum ad fame diffusionem: cum dicitur. Et nomen eius benedicunt et solent memoria diuulgatum in seculum. in generationibus sibi succedentibus laus solem permanet nomen eius.

Augus. Per solem tempus signata

sunt. Ergo in eternum permanet nomen eius. Eternum autem antecedit tempora: nec claudis in **Itro.** Nomen ergo christi ab ipse.

Aug. etno est secundum eius diuinitatem quia in principio erat uerbum. Et benedicuntur in ipso omnes tribus terre. Doc. Abrate dicitur est gene. xxij. In semine tuo et in christo benedicent omnes tribus terre quia in omnibus partibus mundi benedicuntur fideles in nomine christi. omnes gentes magnificabunt eum et laudabunt tantum quod saluato rem et dominum suum. Ultimo ponitur gratia actio per beneficium peccatis cum dicitur. Benedictus dominus deus israel.

et populi christianam uidentis ipsum si deum qui facit mirabilia solis. **Cast.** Nam per mirabilia solis et angeli et multi iusti miracula faciunt: non tamen soli sed domino uiuante proficiunt.

Aug. Et benedicunt nomen maiestatis eius in quo iudicabitur.

Itro. quia angeli et homines sancti eternum. mines sancti eternaliter laudabunt eum secundum quod habet scriptis lxxxij. Benedicunt in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te et replebitur maiestate eius omnis terra. Quod fuit impletum in missione spiritus sancti. quia tunc spiritus domini repleuit orbem terrarum. Doc. et aliter exponitur de miraculis factis per orbem terrarum ad preces sanctorum que miracula sunt maiestatis diuine declaratiua.

Cast. optatus est dicitur fiat. Cast. cere fiat sed minimum desideratis est ipsum repetere quoniam aduentus domini omnino debuit desiderantur.

Itro. In hebreo autem habetur Amen amen quod optatur Amen amen quod

Finitur ad partem sequentem

figt fideliter. a duplicatur ab signi-
dum h^o p^he **Cell.** Nos v^o do-
tie certitudinē **Cell.** minū nēm
Jesu cristuz q̄ inuisibilis deitate: fa-
ctus ē in humanitate visibilis: hu-
militer deprecemur. ut cordis nūi te-
nebras sue bñdictionis grā illuina-
re dignet. q̄tinus intelligē iugiter
q̄ recordari possum⁹ digna grātū
actione eu; p redemptione nrā cor-
pūs assumptisse terrenuz. subisse
mortē: penetrasse inferos: redisse vi-
ctorem ad celos vbi ad dexterā dei
p̄is sedens interpellat p nobis ad-
uocat⁹ noster Jesus christus qui
est benedict⁹ in secula. Amen

Psalmus lxxii

Quam bonus

Titul⁹ h^o ps talis defecerunt laudes dauid filij Jesse psalmus a⁷ **Hug.** Laudes filij iesse saph **Hug.** sūt laudes quas faciebat vetus pplus in deo v^o p bonis t^opalib⁹. s̄ illa defecerūt a iudeis q̄ amiserūt locū a gentem a p cōsequens ille laudes defecerunt. **Sic** a mō amatores seclī a laude dei defecerūt quotiens aduersā seculi patiunt⁹ **Sequit⁹** **Rt.** s̄ v^o **Aug.** ps asaph **Rt.** iste ps intitulat⁹ ab Asaph: nō tanq̄ ab auctore s̄ tanq̄ a cantore. q̄ s̄m cum dauid fecit oēs psalmos s̄ aliquos fecit decantandos p asaph qui eāt vnus de principalib⁹ cantoribus. **Secūm v^o** **Iero.** a doctores hebreos q̄bus in hoc videt⁹ magis assentiendum. **Asaph** non solū fuit cantor

sed etiā habuit spūm pphetie a fecit hūc psalmū ad ostendendū bonitatem diuine p̄uidentie. q̄ attingit a fine vsq̄ ad finē fortiter a disponit oīa suauiter **Sap. viij.** Licet frequēter hōibus mūdānis videat⁹ cōtrarium eo q̄ vident frequēter malos t^opaliter p̄sperari: a iustos mltipliciter tri⁹ **Hug.** Intentio ē mobilari. **Hug.** nere nos vt non t^opalia s̄ eterna amplectamur a p illis deuz **Cast.** Recordat⁹ igit⁹ laudem⁹ **Cast.** asaph quoniā amatorib⁹ h^o seculi prosperantib⁹ in bonis t^opalib⁹ inuidisset: a vsq̄ ad minimā tristitiam inde puenit q̄ dñs p cōres in hoc seculo florē patret⁹ a iustos plerunq̄ egerē. intelligēs q̄ deus reseruat solis suis fidelibus lō eterna castigat a cōdemnat seipsum: dñm iq̄ bonitatem ostetur dicens.

Quam bonus **Ryco.** a val de bonus [israel deus] q̄ licet sit deus oīm p creationē: dī tamen deus israel a christianoz videntū ip̄m per veram fidē. Nā israel vidēs deum interpretatur. **Et licet** sit de⁹ oīm. tū veritas eius non sentit⁹ ab imāis. sic nec claritas solis delectabilis est oculis infirmis. s̄ solū sentitur a gustatur bonitas eius [ab his qui recto] **Cast.** id est q̄ ope sunt corde] **Cast.** ra eius studio pietatis intelligunt **Ryco.** deinde loquitur propheta i persona populi infirmi qui vidēs prosperitatem malorum incipit dubitare de bonitate diuine p̄uidentie **Vnde** multi talium s̄iunt dū v^o

metu
pau agno

miræ quasi non habeat curâ de hu
manis adibus. sicut dixit Tullius
a plures alij in quoruz persona dicit
Job. xij. Circa cardines celi peram
bulat nec nra cōsiderat. Dicit ergo
aperta in persona infirmoz. **Mei**
aut pene moti sunt pedes. et fere ce
cidi a rectitudine sentiendi de boni
tate diuine.

Hugo Pedes hujus
providentie sunt intel
lectus et affectus. Intellectus gradus
per cogitationem. et affectus per desi
derium. pene effusi sunt. et viam veri
tatis.

Cass Gressus mei quoniam
ingratitude animi
videbantur impijs tanta cœdi. **Hu**
go Subiungit cœm erroris sui di
cens. Quomodo zelavi super impijs
et mundi eis. Causas subiungit. Pa
cem peccatorum.

Aug Vidi illos ha
bentes pacem et di
uicias florere quod non seruibant deo
Ego vero quod cultor dei eram his omni
bus ca.

Cass Incongruum zelum
inuidere perituris
et eos putare felices quos eterna cer
tamen est damnatio et percellit. Parti.

Gre vi. mox. Nam peccator qui
honoratur in via: in per
uentioe damnabitur. et qui per amena
prata ad carcerem pervenit qui per vicia
punitis prospera ad interitum tendit.

Cass Et reuera pax ista pecca
torum quod videtur nostros elu
dit aspectus. Nam ipsi peccatores lo
cupletis videntur: multisque divitiarum po
pulis in mundo non esse quod time
ant. Putant habere pacem. sed pax ista
cum conscientia se litigat: rixatur intrin
sicis. et cum hoste non habeat: se

Handwritten signature or note at the bottom left.

cum ipsa. **Ad.** Consequentem autem
decertat. **Ad.** explicat magis in
particulari eorum felicitate dicens.

Quia non est respectus morti eorum.
et non videntur cito mori sed diu vi
vere et diutius quam iusti. **Vn** ecc. vii.
Iustus perit in iusticia sua: et impi
us multo vivit tempore in malicia sua.

Cass quod cum eis ad penitendum
deest spatium vite: illi magis
scelera probant augere. **et** firmamen
tum in plaga eorum. **Uico** duratio in pla
ga eorum quasi sit firmata. quia si infir
mentur a vulnerentur cito curantur.

habentes in promptu remedia cu
rationum propter abundantiam divitiarum
suarum. **In labore hominum non sunt.**
sed in delicijs et solacijs vivunt.

Cass Homines hic sanctos viros
intelligamus qui a labores
in hoc seculo sustinent et diu ersant
afflictionum flagella patiuntur ut cor
recti ad deum redire mereantur. **Istis**
peccatoribus obstinatis non pervenit
unde subditur. et cum hominibus non fla
gella.

Hug videlicet in penitentia ad
buntur. **Hug** correctione: sed in fu
turo cum demonibus ad damnationem.

Beatus Bernardus hunc versus sic ex
ponit. **In labore etc.** Hoc ad nullos
potest pertinere arbitror quam ad nostri
temporis clericos referendum. Valent enim
singula hominum officia aliquod laboris
et aliquod quod delectat. Sed adverte prudē
tiam istorum qui novo in hoc artificio
discurrunt solum quod delectat eligunt
et amplectuntur. quod molestuz est: fugi
unt et declinant. **Cum** militibus quod em
habet fastus superbie: amplam fami
C. ij.

Handwritten note on the right margin.

In labore quod

Handwritten note on the right margin.

Handwritten note on the right margin.

*phallos equorum accipit res
aleas a huiusmodi frequentant. A
mulieribus autem dependentes a collo
mutium pelles: thalamos ornatos
balnea mollicie mutant. Cauet
tam omnino lorice pondus somnes
castro in noctes: incerta telorum dis
crimina muliebrem verecundiam
a disciplina a si quid laboris se
rus ille videt habere oino dedinat
Cum ergo resurgere ceperint hoies in
ordine suo vbi putas gnatio ista
collocabit. Si diuertere voluerint
ad milites: effugabunt eos eo quod se
cum minime labores a pericula to
lerant. Sic agricolae sic vinitores a
singuli ordines hominum a suis eos sili
ter arcebunt finibus utpote qui in
labore hominum non fuerunt. Restat ergo
ut quos ois ordo expellit pariter a
accusat: illi loquuntur fortian vbi nullus
ordo si sempiternus horum inhabitat.
Sunt enim necesse est in labore demo
num qui in labore hominum non fuerunt. Et
quod fuerunt si **nico** deo tenuit
ne flagellis eos superbia.]
quod tyalis prosperitas frequenter e
ocasio su **Cass** Considera quomodo
probiendi. hic versus a se
sequentes malorum scelera mores quod
describunt. **Te** quod talis sup
nuit. dicit **nico** bia non ad
horam pro modo passionis transeun
tis si pro modo habitus permanentis
operit sunt.] vndique ad peccandum
intenti sunt: sic vestimentum operit
hominem circumquaque. Et hoc limi
tate.] peccando contra proximum a im
pietate sua.] peccando contra deum. quia
sic pietas eius signum dei cultum: sic impi*

*Quis ordo aliorum
vnde ad quod ordo*

oph ad quod

etate eius contra iustum vel oppositum. Con
sequenter declarat unde talis mali
cia processit dicens. **R**obur qui ex
adipem iniquitas eorum.] vnde diuiciatum
pinguedine quod prestat fomentum
omnibus viciis. quia pecunie obediunt
omni ut dicitur ezechiel. x. Transierunt in affe
ctum cordis.] et habituati sunt in suis
malis a sic afficiuntur in ipsis. sed
illud puerb. h. Letantur cum malefece
rint: a exultant in rebus pessimis
Cogitauerunt.] intellectum suum
a industriam applicando ad mali
ciam.] a locuti sunt nequam.] pro
prietates suis satellitibus?] exequi ipsam
ad iustorum afflictionem sicut patet in ty
rannis tam in nouo quam in veteri te
stamento.] iniquitate in excelso locu
ti sunt.] blasphemias dicendo de deo
Et determinat quomodo contra deum locuti
sunt dicitur. **Glo** ex Cassiodoro vol
centes. **Glo** os suum.] id est superbia in lo
quuntur contra deum quem blasphemant
dicentes deum vel nescire vel non pu
nire mala sua.] a lingua eorum trans
iuit in **Cass** quia ultra men su
terra.] **Cass** ra humanitatis lo
quuntur a cum sint ipsi debilitate fra
giles: tenentur immortales se estimant
digni **Aug** Talis peccator non se
tates **Aug** cogitat subito mo
ri posse cum loquitur. si quis spiritus videtur
minat. nescit quomodo vale cooptus sit.
nescit quod scriptum est alio loco de tali
bus. **Er**ibit spiritus eius a reuertetur in
terram suam: in illa die peribunt omnes co
gitatio **Iero** Sequitur vox do
nes eorum **Iero** nini de suis fide
libus dicens **Dugo** **E** deo.]

*phallos equorum accipit res
aleas a huiusmodi frequentant. A
mulieribus autem dependentes a collo
mutium pelles: thalamos ornatos
balnea mollicie mutant. Cauet
tam omnino lorice pondus somnes
castro in noctes: incerta telorum dis
crimina muliebrem verecundiam
a disciplina a si quid laboris se
rus ille videt habere oino dedinat
Cum ergo resurgere ceperint hoies in
ordine suo vbi putas gnatio ista
collocabit. Si diuertere voluerint
ad milites: effugabunt eos eo quod se
cum minime labores a pericula to
lerant. Sic agricolae sic vinitores a
singuli ordines hominum a suis eos sili
ter arcebunt finibus utpote qui in
labore hominum non fuerunt. Restat ergo
ut quos ois ordo expellit pariter a
accusat: illi loquuntur fortian vbi nullus
ordo si sempiternus horum inhabitat.
Sunt enim necesse est in labore demo
num qui in labore hominum non fuerunt. Et
quod fuerunt si **nico** deo tenuit
ne flagellis eos superbia.]
quod tyalis prosperitas frequenter e
ocasio su **Cass** Considera quomodo
probiendi. hic versus a se
sequentes malorum scelera mores quod
describunt. **Te** quod talis sup
nuit. dicit **nico** bia non ad
horam pro modo passionis transeun
tis si pro modo habitus permanentis
operit sunt.] vndique ad peccandum
intenti sunt: sic vestimentum operit
hominem circumquaque. Et hoc limi
tate.] peccando contra proximum a im
pietate sua.] peccando contra deum. quia
sic pietas eius signum dei cultum: sic impi*

quia tanta mala cognouit ex p[ro]spe-
ritate a pace malorum uenire. Conuer-
teatur ad me populus meus ut conuer-
uant mecum hic in eadem senten-
tia. in contemptu mundi. Et non pro-
pter malum uis tandem uertentur s[ed]
etiam propter bonum eterne uite ad ipi-
scendum. unde addit. et dies pleni in-
uentur in eis uidentes enim ma-
lorum perditionem iusti qui prius in pec-
catoribus zelati fuerunt cernentes pa-
cem eorum uertuntur ad deum ut ple-
nitudinem dierum capiant eterne ui-
ue demerit exponit manifeste errorem
a quo fideles uertendi sunt dicens
Et dixerunt prius quam uertentur
quomodo **Cass** Dubitauerunt
satis deus **Cass** enim scisse deum
tot mala sceleratissimos commisisse qui
bus uidebant omnia mundi federa pro-
spere puenire. nescientes penas eos
grauiores incurere quam tunc diu expe-
ctati sua probati obstinatione man-
sisse. Sequitur. Et si est scientia me ex-
celsum qui dicat. Nunquid
ipse qui est excelsus
curat de terrenis. **Augus.** Si un-
de tibi uideatur deum non scire posse ea
non esse scientiam in altissimo. Rndet
Et ce ipsi peccatores a abunda-
tes in se **nico** et mali h[ab]ent seculi
culo obtinuerunt diuicia
as. quibus dignum non erat. **Augus.**
Et dixi seruius deo a ista non ha-
bita illi non seruiunt a his abundat.
Et ergo sine causa a frustra in
stificauit cor meum cauendo
a peccato cordis Et laui me innocen-
tes manus meas cauendo pecca-
tis. Et fui flagellatus tota die.

Aug quia a me non recedunt fla-
gella dei. a bono seruo a fla-
gellor. ille non seruit a que scit. **Ap.**
Frequentem enim accidit quod iusti pro
totam uitam suam uel pro magna parte
sunt in afflictione. Et castigatio
mea in matutinis et uelociter casti-
gor. Quando enim electi cadunt in pec-
catum deus non differt punire usque in
fine; sed punit in presenti a cito de cur su-
mum. Hanc sententiam uis profer-
re quod sine causa iusti uiuunt. a quod perdit
homo iustus seruitutem suam quod deus ma-
gis fauet malis quam quod neminem cu-
rat. **h[ec] uis dicere. h[ec] uis narrare**
Cass Pessima reputatio si ui-
ana correctio sicut egro-
tis fieri solet quam tunc a diuino proli-
go languore liberantur quam in egritu-
dinis sine eos copiosior febrim flama
ma sue. **Coll.** Sic et iste enarra-
cendit. **Coll.** tis causis erronee
cogitationis sue ad ueritatem redu-
at. **Aug** Scripturis dicentibus ut
sp[iritus] tene uiuat dicentibus
quod de curat res humanas a discer-
nit inter piuum a impiu. sicque reuo-
catus secum de. **Et** dicebat
liberans ait. **nico** narrato sic
et si tenebo ista opinione appetendo
cum peccatoribus prosperitate; tunc alem.
ecce nationem filiorum tuorum. uius-
tu qui filii dei sunt pro gratia. repro-
bauit. quod ipsi contempserunt eterna
patienter sustinuerunt aduersa pro-
pter premium uite eterne. sic patet de
sanctis prophetis. **Un** **Isaias** fuit ser-
ratus. **Jeremias** lapidatus. a **Dani-**
el in lacu leonum percutus. propter quod di-
cit **Judith.** viij. **Oes** qui placuerunt
C. liij.

ipsum scribit
quod dicitur lapidatus
et dicitur dicitur
C. liij.

deo per multas tribulationes trāsi
erunt fideles. Et act. iij. Per multas
tribulationes oportet nos transire
ad regnum. **Aug** Consequens
celorum. **Aug** ont ista solu
tionem et veritatis cognitionem non a
se inuenisse s̄. **De** existima
a deo. dices **Ab**am vt cogno
scerem. **Aug** vt possem scire veritatez
de p̄dictis p̄ inuestigationē ratiōis
sed hoc ē la. **Vere** magn⁹
lavor aū me. **Aug** labor ē cogno
scere quō dē? curet res humanas.
et bene sit malis. a laborent homi.
Hoc autem scire labor est ante te s̄
ante deum. **qz** ad cognitionē
labor nō ē. **hō** rei nō pueni
tur p̄ inq̄sitionem humanā. s̄ ex re
uelatione diuina p̄pter quod id nō
cognoscit. **Q**uoniam intrem i sanctu
ariū dēi. **v** ad intellectū sacre scrip
ture diuinitus reuelate. quaz vocat
sanctuariū eo qz dē? in illa loquit̄
sic in sanctuario diuinitus r̄nsa da
bantur. **a** intelligā in nouissimis
eo. **qū** in futuro iudicio
rū. **Cass.** felicitas humana dā
nabitur q̄ hic ad t̄ps florere mon
stratur. **Pycol.** In illo em̄ san
ctuario. hoc est in sacra sc̄pturā in
telliguntur punitiones et premia
vite eterne. iuxta illud Math̄ xxv.
Ibunt hi in suppliciu eternū. iusti
āt in vitā eternā. **C**ōsequens p̄p̄a
omemorat vltiones p̄cōribus in
fligendas dices. **Verūtamē** licet
ad t̄ps mundana felicitate potian
tur: it̄ **p̄pter** dolos. **q̄**bus defrau
dauerūt a afflixerūt innocēs a iu
stos. **p̄** s̄uisti eis. **s̄** hanc s̄r̄ p̄p̄a

titatis tēporalis: eos s̄trahendo de
p̄nitivita. **Hoc** dicit cōtra illud qd
s̄. fuit inductū ad oppositū de lon
gavita malorū qz nō est respectus
morti eorū. **Nā** a aliqui v̄tingit con
trarium ex diuina ordmācōne a hoc
ad terrore aliorū maloz a consolacō
nem bonoz. vnde s̄ dicitur. **de** iusti
eos dū alleuarentur. **v** duz adhuc
essent in augmento sue prosperita
tis t̄palis. **De** q̄bus poeta ait **Tol**
luntur i altum vt lapsu grauiore
ruant. **De** quoz subita perditione
adhuc admi. **Aug** **Q**uo
rādo s̄ iungit. **Aug** modo fa
cti sunt in desolatione. **qz** in mor
te nullos eos iuuat a priuant omi
felicitate t̄pali tanq̄ desolati. **subi**
to defecerūt. **de** p̄nitivita. **pericū**
in gehenne pena. **p̄pter** imq̄tate su
am. **qz** mortui sūt sine finali p̄mā.
Uelut somniū surgentiū est fe
licitas. **Jero.** Sic q̄s dormiens
eorum. **Jero.** videt se in somno
h̄ abere thesauros magnos auri a
gentis a surgens mox oia perdit
ita a hi diuicias suas perdunt p̄
h̄ seculivita; in q̄ v̄bit in somno
versa. **Cass.** Ecce illa mirāda fe
ti sūt. **Cass.** licitas impioū p
uenit ad somniū. **dñe** in c̄itate tua
celesti. **imaginē** ip̄oz ad nihilū
redi. **Jero.** Quā pulsantib⁹ his
discedite a me operarij imq̄tatis:
qz nō nouivos. **Cassio.** Impij
ergo in illa celesti ier̄lm non pote
runt diuinis apparere cōspectibus
Quonia; sic in isto seculo imaginē
dormi in se polluerunt: ita in illa

Aug. ubi p̄p̄a
p̄p̄a

hō p̄p̄a
p̄p̄a

Propriety
quod dicitur
quod dicitur
quod dicitur

debitur. q̄a n̄i gelenne sequestrati
onem mit **Aug** Itaq̄ fr̄es mei
tendi sunt. **Aug** libere loquens
de hoc loco. i. noie christi a timoē i
eius exhortor. vt q̄cunq̄ istas
videli; diuicias a dn̄ationes terre
nas non habetis: nō eas cupiatis
a qui habetis. nō in eas p̄sumatis
Nō dico damnamini q̄a eas habe
tis: sed damnamini si de talibus p̄
sumatis. a inflamini: si p̄pter talia
magis uobis uideamini. si p̄pter ta
lia paupes nō cognoscatis. Qui at
dicitur est: hoc modo sit quo p̄cipit
Apl̄s. **O**re a p̄e in q̄t diuitib⁹ hui⁹
mūdi nō sup̄te sape: neq̄ sperare
i incerto diuiciay suay: si in deo u
uo qui prestat oia abūdanter ad
fruendū. **E**xhortescant oēs fratres
nostri diuites abūdanter pecunia
auro a argento. familia a honorib⁹
exhortescant qd̄ mō dicitur est. Do
mine in ciuitate tua im agmez illo
rum ad nihilum rediges. Post q̄
p̄phetauit impios a regno domini
submouendos. osequent̄ describit
p̄mationē bonoz in presenti uita
quantū ad bona gracie: a i futuro
q̄ntū ad bona glorie. Diē ḡ psalmi
sta in per **Quia inflam**
nico matum ē cor: me
um. **I**per buram dei dilectionez que
dilectio consumit carnalem whup
tatem. **E**t tenes mei om̄utati sunt.
per carnalis concupiscentie repres
sionez. que uiget in rembus q̄ntūz
ad masculos vt dicit **Greg.** o mel
p̄xij. **E**t ego q̄ dilexi deum ex toto
corde a repressi impetu luxurie. **I**deo
las nihilum redactus suz. **mea re**

De angel
dicitur

putatione. **E**t nesciui. **me** ignorā
tem a inutilem reputaui. **Qu**nto em̄
hō plus deo p̄ caritatem cōiangit̄
a a carnali libidine detrahīt: t̄ato
minus se reputat p̄ humilitatem.
magis cognoscit suam insufficien
tiam a ignorantiam. **I**deo s̄bditur
Ut uimentum fact⁹ sū apud te.
videli; in sc̄e tue op̄atione q̄ ma
gis excedit cognōnem humanā
q̄ hūana brutalē. **E**t ego semper
tecum. **q̄** quādo homo considerat
suam ignorantiam a paruitatem
a se cōmittit tōliter dispositionē di
uine a ipse eū recipit s̄m q̄ dicitur i
ps̄. liij. **I**acta sup̄ dominū curā tu
am: a ipse te enutriet. **U**enisti
manum dex **Hugo** per graz
teram meā. **H**ugo tuaz ope
rantē. me dirigendo ad lō opera q̄
bus meretur uita eterna que p̄ de
p̄teram fiḡtur. **E**t i uoluntate tua.
id est s̄m uoluntatem tuam. **E**du
xisti me. **E**t uirtute in uirtutem per
gratiam tuam cooperantez siue p̄
ficientem. **E**t cui gloria suscepisti
me. **id** est suscipies in regno tuo p̄
gratiam perficientē siue cōsummā
tem. **Aug** **C**ognita inestimabi
li bonitate dei. cepit
iste **Asaph** cogitare felicitatē ip̄az
celestem. a arguere se quia peius
fuit a terrena desiderauit dicens.
Quid enim mihi est i celo: a a te
quid uolui super terram. **I**n ter
ra uolui ate quod habet impij. ma
li a scelerati. pecuniam. aurum. ar
gentum. gēmas familias. hoc ha
bent multe femine a multi uiri tur
pes. **Q**uid ḡ mihi restat in celo.

ut iudicet
pope

ut iudicet
pope

ut iudicet
pope

Aug

uasi **N**ec in celo nec in tra
dicit **N** est aliq̄ creatura que
mibi sufficiat p̄ b̄itudme mea q̄
p̄sistit obiectiue in solo deo: q̄ ē bo
nitas infinita **J**eron̄. Et idcirco
neq̄ in celo neq̄ in terra aliū p̄ter
q̄ te deū meū habere quero. Et q̄a
tale premiū mi **U**bi est in celo **N**ico. caro mea
a cor meū in cōsideratiōe bonitatis
tue q̄ non p̄t cōprehendi fm̄ q̄d̄ dicit
Apl̄s 4 ad clo. ij. Q̄ oculus nō vi
dit. nec auris audiuit nec in cor hō
minis ascendit que preparauit de
us his q̄ diligūt illū. **I**deo s̄bditue
deus cordis mei. 4 aie mee creator
a b̄ficator. **I**deo s̄bditue. a pars
mea de? **C**ass. Illius pars hōis de?
Cass. Illius pars hōis de?
est. qui se maiesta
ti ipsius a credulitate cōsociat a pro
babili actione cōmendat. Et addit
in eternū. q̄ sp̄ se deo adherere p̄
m̄sistit. **Q**d̄ reuera p̄fectōrū ē nunq̄
ab illo uelle discedē sine quo cōtin
git sem̄ **A**ug. **U**oies in se cu
per errare. **A**ug. lo eligūt par
tes. alij militiaz. alij negociationē
alij agriculturam. **I**stas p̄tes sibi
faciat de rebus humanis **C**lame
p̄ls dei **P**ars mea deus in eternū
Quare at̄ hanc partē eligit conse
quenter ont̄ dicens. **Q**uia ecce
Nico. **C**larū est. q̄ elongant se
a te. **I**p̄ p̄c̄m mortale. **p**e
ribuūt. **I**per d̄cōne gehenne. **p**er d̄
disti. **I**per des. **L** omnes q̄ fornican
tur abs **C**ass. **f**ornicamur a do
te. **C**ass. **m**ino q̄n̄ adulte
rimis cogitationib⁹ ab eius amore

deuiamus **P**et̄us cantor. **O**ēs
enim q̄ per corpales fornicationē
vel p̄ sp̄ualem a p̄dolatriā vel p̄
amorem rerū tp̄aliū se elongant a
deo: incurrunt perditionis penam
Propter quos **M**ibi adherere dō
bonū est. **p** fide a bonam actionem
Cass. **R**am is diuinitati adhe
ret q̄ se illi uera fide atq̄
operū probitate cōiungit. **S**icut ei
impios dixit elongatos: ita se d̄no
adherere p̄fiteē vt illis cōtraria fa
ciendo. disparem uicissitudinē; re
muneratio **E**t bonum etiā
nis inueniat **N**ico. **M**ibi est. **P**o
nere in d̄no deo sp̄m̄ meaz. **I**per cer
tam b̄itudinis future expectatiōne
q̄ **C**ass. **N**ihil pōt esse beatius
quā illi oia cōmittere qui
nouit suis cultorib⁹ cōgrue p̄futura
p̄sta **A**ug. **Q**d̄ erit negociū tu
re. **A**ug. **U**m. ponens in deo
sp̄m̄ tuam. **U**t annuciez omnes
predicationes tuas. **C**lyco. **U**
illa que debēt annunciari fidelib⁹
ad gl̄am tuam a eoz utilitatē. **N**ō
q̄ dicit oēs **A**ug. **q̄** septē sūt
p̄dicationes **A**ug. **g**enera p̄bi
candoz q̄ notantur in hō cōsu. **V**ñ
uersus **S**acra fides uirtus uicium
laus premia pene. **P**er sacra intel
liguntur septē; sacra p̄dicanda. **p**
fides duodecī articuli fidei xp̄iane.
Per uirtus notant̄ uirtutes; q̄bus po
pulus fidelis imbueb⁹ est. **L** sp̄s ca
ritas. hūilitas. castitas aē **P**er u
ciū intelliguntur peccā mōtia edae
guenda. a docenda q̄ mōtia sint. a
uenialia. **P**er laus; xp̄i a sc̄roz ex
empla p̄dicāda a filiter premia vi

te eterne atq; pene gethene. a hocl
in portis filie syon. i. in ecclesiis q
sunt porte citatis **Cass.** Comple
irl'm celestis **Cass.** ta e his
ap'monitionib' institutio christia
navt ne cogitatioib' pravis delin
quat **P**resta domine vt nos no tali
bus inuidē facias q's tua veritate
p'demnas sed excremne a vite m'
q's hōres. a amem' quos diligis.
Iero. In quoz nos cōsorcio nō
sed venie largitor admittit tecū reg
natos in etna b'itudme. q's te
nedictus in secula. Amen

Psalmus lxxij.

Ut quid deus
Titulus. Intellectus A
saph **Glo.** Asaph
hebraice dī. grece synagoga. lati
ne vero dicit' congregatio **Cassio.**
que nunc e eccl'a **I**sta futuras da
des citatis irh'z miseranda lamē
tatione deplorat. Cuius citatis sb
uerho facta. post q' dñs erucifix'
est longe prescribit vt durissimus
anim' iudeoz saltem ipsi' ciuita
tis sue calamita' **HUGO** In
tib' terrene **HUGO** hoc
enim ps est intellect' **A**saph a po
puli fidel' q' intelligit q' figure tras
ierunt. a p'vitas venit. a q' eter
na q'renda sūt. a nō tp alia. a hec e
intētio psalmiste. **P**rimo igitur de
scribit euerione irh'm. **V**n asaph
in p'sona ppli iudeoz cam h' euer
sionis querens ait

Ut quid deus repulisti. **Ry**
col. ppl'm. s. tibi familiare

a ele **Cass** **V**t quasi alienus a
tua defensione feci
nil in finem. **H**ic interitū a captiui
tatem sigt quā irh'm tpibus **V**e
spasiani atq; **T**yti a romanis prin
cipibus legē p'ulisse **L**iratus e fu
roz tu **us** **nico.** **P**er hoc non intelli
gitur i deo aliquis
motus passionis. s. rigor vitiosis
sue **[super oues pascue tue]** v sup
populum israel quez pauisti man
na quadraginta annis in deserto.
vsque quo introduxisti eum in ter
ram melle a lacte manātem. vt ha
betur **Josue. v. M**emor esto cōgre
gationis tue **[**quia dominus cōgre
gavit filios israel in ramesse quan
do debuerunt egredi de egypto vt
habetur **exo. xij. L**quaz possedisti
ab initio **[**legis date per **M**oysem.
quia per legem susceptam popu
lus israel obligauit se deo ad serui
endum sibi spe **Cass.** **P**restita
ciali seruitute. **Cass.** enim do
na numerantur vt ad beneficia cō
sueta animus homi iudicis inuit e
Ruapropter rogat vt sua potius
in eis beneficia: q' eoz cōsidera
re velit errata. **S**equitur **[****V**irga
stirgā hereditatis tue. **[**lib est po
pulum iudeoz qui fuit hereditas
domini q' dū ei puro animo seruiē
bat. **D**anc hereditatem appellat
virgam propter moysen famulū
eius cui iussu est per virgā ma
gnalia facere. vt diuina virtute ro
borati de terra egypti egredere tur
intre **HUGO** **D**anc heredita
pibi. **HUGO** **S**em apertius de
clarat cū sbdit **[**mons syon **[**videli

Virga stirga

mons syon

et ciuitas iherusalem in quo ha
bitasti. corpora **Cass** ubi habi
tasti. cum eo. darat christi domini presentia cor
poralem ut hec loca non fineret in
currere in terrima vastitatem in qui
bus humanis oculis apparere di
gnat⁹ est. Postq⁹ rogauit p⁹ iude
is ut sit ipsis ppicius. consequenter
optat gentib⁹ remediū correctionis
di **nico** Leua manū tuā.
cēs **nico** virtutez ptatis tue
q̄a in deo nō habent locū lineamē
ta corporis **Aug⁹** in supbias
eoz. videlicet romanoz a q̄b⁹ euer
sa est iherusalem. **Cass** enim in ipis
Elevata est **Cass**. potētia dñi
q̄ndo supbiam eoz in humilitatē
omutauit pducens eos in finem
ad dominū saluatorē. Preualuit
reuera petitiō pphe qm̄ in romana
vile ampli⁹ religionis christiane
cultus effloruit. q̄ pre ceteris fr̄is
supstitiones gentū sibi antevendi
cauit. **Sequitur** Quāta malignat⁹
est inimicus. videlicet roman⁹ exerci
tus in sancto. videlicet mōte vel tē
plo ciuitatis iherusalem q̄ malignat⁹
est in locis sanctis ei⁹ q̄ndo sacdo
tes tota q̄ mīsteria templi in p̄dā
ablata sunt. cūda q̄ gens hebreo
rū aut gladio sibi acuit aut captiui
tate sibi iuga **Coll** quoz interfe
ta seruauit **Coll** dorū gladio
aut fame numez refert scolastica
hystoria lib. ij. capi. v. avi fuisse
vndecies centena milia. et vendito
ram in seruitutem milia nonagita
Hugo Et gloriati sūt. dicit
romam tanq⁹ fecissent

ppria virtute. cū tamē p tuā p̄ordi
nationē factū sit q̄ te o derūt. Ad
rantes tūc ydola a q̄bus facta est
hec subuersio in medio solēmita
tis tue. paschalis. qz quadragesi
mo secundo anno post passionē do
mini die qua ipsi iudei christū cru
ciferunt cū essent congregati oēs in
ciuitate iherusalem ad diē solennem a
Tyto a vespasiano impatoribus
romanoz oblesca ē ciuitas a capti
a occisi sunt. ierusalēqz destructa ē
sic dicit b̄tus Jero. super illud Jere
mie. xij. Cōgrega illos sicut grege⁹
ad victi. **Aug⁹** Quī ergo prius
mam **Aug⁹** in dñi cultu con
gregati seuerūt: postea eodē tem
pore congregati perierunt. Quō autē
gloriatū sunt consequenter subiu
git dicens **Posuerūt signa sua.**
Impatores romani sup portas et
turrez ciuitatis videlicet vexilla sua
aquilas suas. dracones suos statu
as suas in **lanō cognoue**
templo. **nico**. runt romani
hoc facientes qz propter peccata
populi israel deus dabat ipis tan
tam victoriam. sed attribu ebant
sue potētia **Cass** diuina fue
ti. quod **Cass** rat dispensa
tione permissum. **Sequitur** cum
dolore repetitum signa videlicet
posuerunt **si** scilicet belli
cut in exitu. **nico** habita vi
ctoria super summum. scilicet su
per turrez et portas ierusalem sicut
in signum victorie solent poni ve
xilla **Hugo** Deinde Asaph
romanoz vt deum puocat ad eoz

Imp
vndecies centena milia
nonagita

*St. Paulus ad Rom. 12. 17. non retri-
buitur malum pro malo*

videntiam dicens. **Q**uasi filua
lignorum securibus exciderunt ia-
nuas. **R**i ianuas ciuitatis Ie-
rusalem ita irreuere-
ter exciderunt a destruerunt sicut
ligna de filiis a hoc fecerunt. In is-
ipm. **Aug.** vnu consentientes

Collector. Li securi. qua traves
exciderunt. a ascia. v. dolabra. et
oponitur ab acuo a scindo qui acute
scindens. **Cass.** vt ciuitatem
exciderunt ea. **Cass.** illaz ostendat
fundit. v. altata p. hęc instrumeta
fabrilia a magnas res siml. a par-
uissimas dicit ee dietas. Quicq̄s
em aut securis excidere a ascia pfe
qui potuit manus trauentia. v. cru-
delis dicit. nec solum sufficit ta-
ta calamitas i destructione citatis
s. ad postremum solene tempuz igne
deuoratu est. **Nico.** **R**edeunt
vnde s. dicit. **Nico.** igne sanctua-
rii tui. v. tempuz tuo cultui debi-
tati. vt habet. iij. r. vlti. Et addit
in tra. q. sanctuariu tuu quod est i
celo destruere no potuerunt. **pollue-
runt tabernaculu nois tui v. in quo
inuocebant.** **hugo.** In hoc pol-
luerunt il-
lud q. immundi sunt ingressi illud.
fm lege em pollutus dicebatur qd
a polluto tangebatur. Et etiam in
hoc polluerunt qz posuerunt in eo ido-
lum abominacionis sic **Adrianus**
iouem olimpiu. a **pomprius** dicit
fecisse de templo stabulu equoru
Querunt in corde suo. i. omune
habuerunt consiliu. non tm aliqua
romanoz sed total cognatio eoruz

siml. Et quib. determinauerunt. ch.
videlicet qd sequitur. quiesce faci-
amus omnes dies festos dei a tra-
videlicet iudea. Hoc quod dicit dei
addit propheta de suo. quia illi ro-
mani deum non estimabant cuius
sanctuarium ita tractabat. ac si di-
cerent. Ita dispergamus omnia qz
nunqm. amplius iudei possint co-
uenire aut festa facere i terra. **Oste-
sa** euerfione ciuitatis iherusalem
consequenter narrat que beneficia
sunt adhuc ipsis iudeis sub tracta
dicens. **S**igna nostra non vidi-
mus. **Nico.** videlicet talia q̄lia
data sunt patribus
nostris in exitu de egypto quando
deus defendit eos contra omnes ho-
stes eoru. Talem defensionem no
videmus modo nobis a deo prestari
Fam non est propheta. qui an-
nunciet nobis dei voluntatem quid
facere debeam. vel qui promittat
nobis de hac captiuitate liberatio-
nem sicut antiquitus fiebat patri-
bus nostris. a ideo debemus eum
relinquere sicut reliquit nos. **I**deo
subditur. **Let nos no cognoscat am-
plius.** vt defendat nos ab inimicis
nostris sicut olim faciebat patres
nros. **Hugo.** demide **Asaph**
quasi eger me-
dicum querens mouet questionem
dicens. **U**squequo. o deus. **Impro-
perabit inimicus.** videlicet genti-
populo iudeorum. **Ac** si dicat. **Q**i-
dum erit populus iudaicus in op-
probriu cunctis gentib. **Et** statim q̄i
instruat. subiugit eam pariter sine
illius opprobrii di. **Tritat ad**

uersarius .i. iudeus nomē tuū;
blasphemādo te q̄ uocaris Iesus
christus. Et q̄ diu iritabit te non
credens in te tam diu erit in oppro
briū alijs nationibus. Et vsq̄ quo
erit hoc Rūdet dicens vsq̄ li finē

Cass In fine; hic s̄ḡt mūdi ue
speram q̄n̄ gēs iudeoz p
maxima par **U**t quid
te creditura ē **nico** auertis ma
nū tuam a dexteram tuā supple ex
trahere de medio sinu tuo in finē
q̄ tam diu non defendis nos. Et loq̄
tur de deo ad modum hoīs q̄ q̄ diu
differt percutere dicit manū suam
in sinu.

collec Sed hunc v̄fici
tenere. **Aug** a

Cassio exponūt hoc mō **Glosa**

Per manū dexterā intelligitur po
pul⁹ **Cass** Precepit enim dñs

dei. **Cass** Moyſi sicut legiē ex
odi. in. vt dexteram suā in sinū mit
teret. qd̄ fecit. a exinde plata. cōspe
da est leprosa **Iussit**q̄ illi vt iterū
manū in sinum mitteret. qd̄ fecit a
statim curata ē. Per hoc signis. q̄a
ppl̄s iudeoz exiens a dño christo
immundus fieret. ab eū vero ouer
sus recipet pristinā sospitatem.

Quod factū ideo commemoratur
vt iudeoz populū in finē predicēt
in antiquā redire sospitatez. S; ne
intellectus ille asaph in tituli r̄ue
latione diutius moraretur. ad lau
des domini saluatoris festinus ac
cedit vt omnia possibilis dicat illi
qui in gentia cognoscitur in celo a
in fra operari. Et q̄ de eius erat in
carnacōne didurus ne q̄s eum do
minū crederet t̄palem. ante ostitu

tionē mundi regē euz iam fuisse fe
statur **HUGO** **O**eus aut̄
dicens **HUGO** dñs christ⁹ ē
Lex noster. Homo factus qui est
Lan̄ secula. q̄ in p̄ncipio erat ver
bum. hic salutē humani generis
Lopatus est in medio terre. in ie
rusa. **nico** q̄ est in medio dima
lem. **nico** te terre habitabilis.

HUGO Deinde ouertēs sermo
nem ad saluatore dicit modū sal
uationis. Tu o cristel. o fir massi
in v̄tute tua. in potentia tua vel i
fide tui noīs. mare. i. gentes flexi
biles ad p̄cēm. terrā iudee circum
quaq̄ cingētes. Et quia prius pec
catis erant oppressi a dyabolo sub
iugati. tu cōtribulasti capita dra
conū. i. cōtriuisti dñationes super
bas demonū. in aquis. i. baptis
mi. Ecce modus salutis iuxta illud

Marci ultimo Qui crediderit a ba
ptisatus fue **AUG** Illi ei dra
rit: saluus erit **AUG**. cones hñe
principem suum et ipse primus ē
magnus draco. Et de illo quid fec
qui operatus est salutem in medio
terre audi. Qu confregisti capita
draco **HUGO** id est potesta
nis. **HUGO** tes a suggesti
p̄ncipis demonum vt p̄mitis ni
hil possit in homine baptisato a cre
dente. Sed homo tal̄ magis potest
in ipsum. quia dedisti eum saliz
dyabolū. lescā populis ethiopū
i. gētib⁹ a peccōib⁹ prius migris
p̄ p̄cēm s; postea dealbatis in fonte
bap̄mi. Et quō acceperūt isti in escā
draconē istū. **Corp⁹** dyaboli ostat
ex homibus perfidis et peruetis.

Handwritten marginal note in the left margin.

Handwritten marginal note in the left margin.

Handwritten marginal note at the bottom of the page.

Sp. huj. ^{muta} ~~lunda~~

Et hoc corpus fideles comedunt
 quando peccatores a iniquos ab con
 uersione et penitentiam trahunt
 a corpori christi cuius ipsi membra
 sunt illos incorporat Et hoc precipue
 faciunt predicatores sci. Vñ actu. r.
 didit e Petro de gentibus
Aug. Maada a manduca r occi
 de qd sunt a fac qd es. Sic diabolus
 consumitur amissis membris suis Vel
 ita Debiti eius escam popul ethi
opu qd fiat esca moede a come
 dente: ita credentes ipsius diabolium
 mordent reprehendo culpando a
 ne cu **Call.** Sine conuersi ia fide
 são. les esca possunt ha
 bere dyabolũ qñ per ipsius temptati
 ones pficiunt. Ipso em plequete
 mãtres sũt: ipso affligente pati
 entie munere coronantur. Abhuc
 ostendit quõ salute operatus est
 in medio terre **Aug.** Tu di
 ai subiungit **Aug.** rupisti
 fontes a torrentes. Vñ tu i publicũ
 misisti aplos a aplicos viros: de
 quibus manã fecisti aquã euan
 gelice do **Aug.** vt sua irrigaco
 drine **Aug.** nea pdicatione
 ouerterent infideles. et sic. tu sicca
 sti flumi **Call.** Ethan hebrai
 os ethan **Call.** ea lingua inter
 pretaur fortis. robustus. qd sepe
 dyabolũ sig **Aug.** Ericeauit er
 re diximus. **Aug.** go dñs p pre
 dicationem aploz dyabolicas do
 drinas gentiliũ. culturã demonũ.
 arces magicas auspiciã et mathe
 mati **Aug.** Ericeauit etiã philo
 coz **Aug.** sophias gentiuz sic
 pt in Augustino. dy omisio a pau

lo. Vñ ipse paulus ait ad coroz. r.
 Nos predicamus christũ crucifixũ
 iudeis qdem scand alii: gentibz aut
 stulticiã. Et ibide. s. scriptuz e. Per
 dam inquit sapientiam sapientũ:
 a prudentiã prudentiũ reprobalo
Aug. Arescat itaqz ois vana do
 ctina a mudentur mentes
 euangelio **Aug.** Tuus est dies
 veritatis **Call.** a tua est nox. Iqz
 ti bi obediant oia tanq creatori. Tu
fabricatus es aurora a solem Iqz
 que intelligitur creatio corporũ ce
 lestiũ Tu fecisti omnes terminos
terre I per quod intelligit creatio
 inferiorũ corporũ estatez a ver tu
plasmasti ea Quasi dicat. Tu es
 factor omnium temporuz. Nec ad
 litte **Call.** Sed aptius videtur
 ram **Call.** si spiritualit exqui
 rantur. **Collectoz** Translatio
 rona sic habet Tuus est dies et
tua est nox a tu fecisti solez a lunã
Callio Diem ergo a solẽ po
 namus viros iustos
 quibus semper sapientie lumẽ ir
 radiat. Noctem vero a lunam intel
 ligimus terrenos homines atqz stul
 tos qui peccatis facientibus obs
 curant. Sapientes itaqz a stultos
 siue peccatores dicit esse suos. qñ
 am in vtrĩsqz ipse de miracula ma
 gna facit vt a illum munere sue pi
 etatis illuminet: a istum peccatis
 emendatũ regni sui faciat esse par
 ticipem. Preterea non incongrue
 terminos terre dicim omnes apo
 stolos et prophetas. Nam sicut emi
 ni agroꝝ fines distinguunt: ita a
 pdicatores christi vere fidei iura cu

stobi **Iero** Hoc enim dicitur
unt **Iero** statem a ver tu plas
masti ea. **Secm** allegoriaz ver di
cimur auz iusti in hoc seculo bonis
opibus florent. **Estatem** vero cu
fructu laboris **glo**. Et qz hec oia
sui papiunt **glo**. fecisti. **Me**
mor esto h? Non dicit cui? **Sz** tñs
latio romana addit creature tue
Hugo quod a de poplo iu
dairo pot intelligi p
quo asaph toties orauit **Et** vt me
lius impetret qd petit pro ipsis co
fiteatur quod male omiserunt dice
s **Inimic?** videlicet popul? iudeoru
imprope rauit dno .i. samaritan?
es. demonu hales. **De** qb? inimi
cis dñs dicit. **Luce. xix.** Inimicos
meos illos q nohuerunt me regna
re super se adducite huc a interfici
te ante me **et** popul? insipiens im
citauit **et** exacerbauit **in**omen tu
um. **qa** puocauit eum ad iracundi
am mlis blasphemis ac iniurijs
qn eum conspuerunt a collaphiza
uerut dicentes **Prophetia** a nobis
chri **Aug** Sed qa quida? ex il
ste **Aug** his qui christu erat
occisuri postea ad penitentia? ofe
sione de tanto peccato fuerant reditu
ri. de quibus ad predicacione beati
Petri circiter tria milia ouerfi snt
vt habet act. ij. **Pro** illis ofequen
ter orat. **nico** **Ne** tradas **et**
dicens. **nico** tradi pmittas **te**
stis animas ofitentes tibi. **ofessi**
one fidei **Cast.** Bestias em po
a laudis **Cast.** fuit diabolus cu?
ministeris suis quoru? capita sic su
peri? dixit et riuu super aquas ba

pal mi **Iero** O dyabole a mini
sti dyaboli q non
vultis corpa deuorare s aias **Tuc**
enim aia deuoratur ore bestie cum
connuentiam v ofensum plet dia
bolice voluntati. **Sequitur** a aias
pauperu tuoz. **Christianoz** otem
ptoz mundi. **ne** obliuiscaris in fi
nem. **et** si ad horaz subdunt tribu
lationib? no pereant: sed probati
mamse **nico** **Consequenter** pe
sti fiant **nico** ut adimpletionē
promissoru dicens. **es** pice in te
stamentum tuu. **id** est i sacram scri
pturam vt persoluas regnu celoꝝ
quod in ea pmisisti pauperib? tu
is a non diu. **quia** **illi**
tibus seculi **nico** **repleti** sunt
domibus iniquitatu. **et** iniquitati
bus in quibus perseverant tanq
habitantes in domibus **qui** obs
curati snt terre. **et** a terrenis deside
rijs que obscurant lumen ratiōis
Hugo **Et** ponit gemitu p ab
latino more greco eu
delicet terre pro terra **Castio**
Pulcre diffinitum est quis sit co
pus infidelium a iniquoz. **h?** est
domus iniquitatu. quia cuncta vi
cia velut quodam hospicio recipi
unt qui malis polluuntur. **Adhuc**
orat pro pauperibus humilibus
dicens. **Ne** auertatur **a** tua mise
ricordia. **humilis** factus ofusus
Iero **id** est ne obliuiscat a te q
in tribulationib? multis
ac impropetis atteritur a confun
ditur **pauper** a mops laudabūt
nomen tuu. **ai** pmitta tua per ce
pint **Aug?** **Qui** sunt isti pau

Castio

petes. humiles spiritu. trementes
verba dei: nō de meritis suis presu
mentes. qui qñ faciunt aliquid bo
ni dei laudāt. qñ faciunt aliqd ma
li se accusant. Confitentēs & pccā
sua nō de tpalibus elati. & sideran
tes eterna promissa laudabūt te.

Coll. Et sicut pro pccatib⁹ po
stulauit remiā: ita nūc p
pseuerantib⁹ in pccō deum excitat
ad vindictā. Vñ nō tam orando q̄
pphetando.

Jero. **Surge** de
subiungit **Jero.** us iudica cau
sa: tuā pro his improprietis q̄ vel
tu sustinisti pro nobis. vel etiam
tunc susti.

Aug. Nec paganus
nec eccl̄. tm̄ vel indeus
vel hereticus. sed aliqui frater ipse
catholicus torquet os suū qñ dei p
missa predicant. qñ futura resurre
ctio prenucciatur. Et adhuc ipse
quīs tinctus aqua salutis eterne
portans sacramentū christi forsi
tan dicit. Et quis hic surrexit. Et
non audiui p̄em meū de sepulcro

loquentē ex quo euz sepeliū. Nam
q̄s redit ab inferis. Et quid faciaz
tali b⁹. Ostendā q̄ non vident. Nō
possum. Non enī ppter illos de⁹ vi
sibilis delect fieri. videant qd̄ p̄nt.
corde credant qd̄ videre nō possunt

Ve pueris cordib⁹. **Memor esto**
improprietōū tuorū. eorū q̄ ab infi
piente. **Ip̄s dicit.** [sunt tota die.]
Abhuc dicitur. Vana p̄dicant cri
stiani. Abhuc dicit. manus ē resur
rectio mortuorū. adhuc insultatū
christo. nec derunt tota die. hoc ē
vlt̄ in fine se.

Glo. **Do** euz es
alia a se. **Glo.** memor tu

is dans corōnā. **Jero.** vt iudi
hostib⁹ penam. **Jero.** cio ofun
dant. Vnde a adhuc subdit. **Ne**
obliuiscas vocēs inimicorū tuorū.]

Aug. qui se non corrigūt. **Lu**
perbia eorū qui te odēt
ascendit semp. Ip̄s peccata peccatis
accumu.

Jero. Sic enī et domi
lant. **Jero.** nus in apocali
psi dicit. Impius impie agat: a im
iquus amplius faciat iniquitatē.

Nos quoq; supplices deprecamur
te domine vt ereptos nos a sp̄mis
iniquitatū: a superbie ruinoso vi
cio. post mundi cōtemptum attollē
digneris in celū. Qui es benedict⁹
in secula. Amen

Psalmus lxxiij

Confitebi ^{mus} tibi
Titul **hugo** In fine
lus ne cor

rumpas psalmus canticū Asaph.
Psalmus iste qui dicitur canticū
quā in eo agit de remuneratione
eterna est asaph id est fidelis con
gregationis populi christianū am
monens ne tu qui es fidelis cristi
anus corumpas videlicet spem q̄
habet i dei pmissione de eternis vt
peruenias in finem eterne consum
mationis. In precedenti psalmo
egit ppheta de salute baptismi da
ta per gratiam in primo aduentu
xpi. In isto at̄ ps̄ de salute danda
per gl̄am in secdo aduentu dñi. Vñ
monet nos sic in titulo tangit: ne
corumpamus gr̄am baptismi in

uobis per peccatum. sed de domini
pmissione qua soluet in illa eterna
benignitate firmi. **Aug** Est enim
ter speremus **Aug** pmissio
dei rata certa fixa et inconvulsa fide
lis et omni dubitatione carens que
consolat afflictos. Tota enim vita
homo super terra sic scriptum est: tenta
tio est. Nec quasi prospera eligenda est
vel quasi aduersa deuitanda sed utraq;
cauenda. illa ne corrumpat. ista ne
frangat ut unicuique hominum in quacumque
statu reus in hac vita constitutus fue
rit non sit refugium nisi deus. nec ullum
gaudium nisi in **Nico** Ad litteram vero
pmissis eius. **Nico** iste psalmus est gratia
reus actus populi iudaici reus de captiuitate
babylonis. Moraliter autem potest exponi
de populo ueraciter penitente. iam de capti
uitate peccati reuerso qui cum gratia ad
one dominum alloquitur dicens

Confitebor tibi deus. de peccatis
tuis peccatis. Confitebor tibi
de peccatis laudis pro beneficio no
stre iustificationis. et inuocabimus
nomen tuum. pro alijs beneficijs ob
tinens.

Hugo Intus inuocamus
deus cum in conscientia confessionem
munda. Si luxuriosus deum
inuocat: ad doctorem illum uocat: si aua
rus illum inuocat: ad foueam plenam
spiritus illum uocat. Cum enim dominus
sit mundissimus et pulcherrimus non dig
nat intrare in domum turpem et immu
dam.

Cass si enim dignus est ut
corda nostra confessione purgemus et sic
ad auxilium suscipiendum nomen do
mini inuocare deus. Sequitur. **Ma**
rabimus mirabilia tua. **Hugo**

quod fecisti nobis. quia maius est iustifi
care impium quam celum et terram creare
sic dicit **Aug** Et sic dicit diuina ratio
cum dicitur. cum acceperis tempus iudicandi. scilicet
in secundo aduentu tunc lego iustitias
iudicandi. **Nico** iustos iudicio appro
bationis. **Hugo** bacconis et impios iu
dicio repro
bationis. **Hugo** Christo ei in pri
mo suo aduentu
accepit tempus miserendi: In secundo vero
aduentu erit tempus iudicandi quod ad
huc posuit in **Cass** ut opunda
dilatione.

Cass corda mor
taliu ante tempus iudicij in hoc
mundo studiosius precarentur ab
solui ne uenientes in futura illa dis
ceptatione inopinata iudicij sen
tentiam sustinerent. In primo cri
sti aduentu. **L**iquefacta est terra.

Glo quia homines in terrenis
uirtutibus et iusticie in diuersas deslu
xerunt concupiscentias uicio tum.
Deinde exponit quia terram dixit.

Hugo Let omnes qui habi
tant in ea. uide licet
qui terrena diligunt: et ad celestia
non aspiciunt. **Cass** Sed que ad mo
rant.

Cass dum saluari in
carnatione subuenerit terre lique
facte subsequitur. Lego confirma
ui columnas eius. Sic est apostolos.
per quorum predicationem alij su
stentantur et hii confirmati sunt re
surrectione: qui in domini passione
nutauerat. Per hos autem dixi mihi.

Nicola Qui faciunt contra pre
cepta negantia. Nolite
imique agere. contra primum et delin
quentibus. qui faciunt contra precepta affir

*Qualis homo
Talis in iudicio*

in aeterna. Nolite exaltare cornu. et
supbire contra deum gloriantes de
vestra maiestate. **HUGO** Aut defen-
dentes per
relationem peccata vestra.

Cassiodorus. Cornu filium vi-
detur erigere qui
peccata propria per alios mittitur ex-
cusare. Quapropter tales ad veni-
am redire non possunt. quia con-
fessionis remedia perdidit. Hoc
scem repetit ut formidinet vltionis
magne ostendat. quod semper grauius
vindictatur quod iterata iniustione per-
pinitur. **Vnde dicit. Nolite extollere
in altum cornu vestrum. Ille in al-
tum erigit cornu qui contra deum
concepta iniquitate remurmurat.
Nolite loqui. In corde nec lingua
aduersus deum iniquitate. Adhuc
in exaltationis vitio pseuerans lo-
quitur contra deum iniquitate: quoniam
aliquis sic estimat se constitutum ut
peccata non possit dedimare: dicens
non culpa sua: sed necessitate stolla-
cum ad aliquod se peccatum puenisse
ut hoc magis imputet conditori quod
propria voluntate peccauit.**

Augustinus. Et iam loquitur con-
tra deum iniquita-
tem qui dicit. Vere non iudicat de-
us de rebus humanis: non curat quid
agatur in terris. Ecce multi iniqui
redundant felicitatibus: et innocen-
tes premuntur laboribus.

Collectio. Neque h' modo ne-
que illo modo de-
tis loqui aduersus deum iniquita-
tes. **Quia neque ab oriente neque
ab occidente neque a desertis motus?**

Ratio erit refugium peccatoribus
effugere. quoniam deus iudex est. In quo
presens est per essentiam: potentiam: et
presentiam. sicut dicit in psalmo. cxxxviii.
**Si ascendero in celum: tu illic es. si de-
scendero ad infernum: ades. Et ut eius
potentiam cognosceres: subiungit.**

**Nunc humiliat. Deiciendo sup-
bum. Et hunc exultat sublimando
humiliat. Quia calix. et mense-
lez. **HUGO** ra iuste retributio
est. In manu. et in potestate domini.
christi: cuius potestate est dare cui
libet quod voluerit. **Hic calix domini tri-
plex continet poculum. videlicet vini
meri et puri: quod signat retributio-
nem iocunditatis eterne: ubi misce-
aliquid tristitie. Et hunc premarit do-
minus sanctis suis in patria: sicut in
alio psalmo dicit. Inebriabuntur ab
obertate domus tue. Deinde calix
domini est. plenus mixto. **Hoc mixtum
premarit dominus sanctis suis: qui sunt in
via et in purgatorio. quia gaudium quod
habet de felici expectatione beatitudinis
eterne non est merum. quia secundum quod dicitur
per psalmum. spes que differet affligit
animam. Quomodo autem mixtum est in via sub-
iungit: dicens. **Et idem dicitur ex hoc
hoc. Cuius aliquis huius duo vasa ubi
est vinum diversarum specierum: si vult
facere mixtionem: idem et effundit
de vno vase in aliud. Sic dominus facit
quoniam homini in tribulatione posito conso-
lationem infundit et considerat retri-
butionis eterne. Tempus ergo amarum
tribulationis presentis tribulationis per dulce-
dinem future felicitatis. quia in **Gre-
gorio** consideratio presentium minuit vnum********

247

Calix

no

no

no

Handwritten marginal note in the top left corner, partially illegible.

Handwritten marginal note in the middle left margin, starting with 'Post'.

Handwritten marginal note in the bottom left corner, starting with 'Quid'.

flagelli. Illi vero qui volunt hic bi-
bere iocunditate peccati et non mixtum
tribulationis: tantum bibent feces ca-
licis domini. Vnde subdit. [veritatem].
Licet dominus propinquaerit de suo calice
in superiori loco hoc est in celo sanctis
suis poculum vini meri et perfectum gau-
dium: et fidelibus in purgatorio: et in
loco medio hoc est in terra existenti-
bus poculum mixtum ut dictum est. in
[sic] eius non est eximata.] et eua-
cuata. Fecit calicis domini pena est infer-
ni quae nunquam euacuabitur. quia perpetua
est. Nunc bibent omnes peccatores
terre.] et in inferno damnati. Ex quo enim
sanctis in patria datur merum: et sanctis
in via datur mixtum: nihil restat malum
bibendum de calice domini: nisi feces et ne dam-
nationis. Consequenter Asaph agit
gras de sua liberatione et malorum pu-
nitio: dicitur. [Go autem dico.] annunciamus in
seculo. [sic] dei virtute et laude: in se-
culo et in vita perpetua. [cantabo.] in le-
titia cordis laudes [de]o Jacob.] [sic]
populi christiani qui vitia supplantat
deum subdit propheta in persona christi
iudicis dicentis. [Et] oia cornua
peccatorum confringam.] et dignitates
superborum confringam.

Collector In illa quippe ex-
trema iudicatione
eis partas: omnes supbia impiorum hu-
miliabuntur: et confecta dispicient quae
hic magnis sublimitatibus eriguntur
[et exaltabunt cornua iusti].

Hugo Hoc utrumque fiet in iu-
dicio: ubi supbia su-
perborum humiliabitur: et humilitas
atque patientia humilium quibus se

contra inimicorum insidias defendente
exaltabitur. **Callio** quoniam in eterna
pulebritudine permanebunt. **O** humilitas exi-
mie de corda quae hic cerneris testi-
tuta. **Q**uid maius pro christo habere poterit de-
cus tuum quam ut ille eam hic assumpse-
rit de quo cuncti beati sine fine gau-
debunt. **A**udiuimus verba domini non de
altitudine celi: sed de sancta scriptu-
ra psalterij: cui tanto libentius para-
mus quanto nos communi monuisse
dignatus est. cum beneficia domini saluato-
ris si intelligatur: in gremio amicitiae
sunt. **L**inguam ipsius quotidie gesta-
mus in manibus. voluntas domini per
nobis litteris comprehensa diuinis
et corpore per statum aspectum: ut in
cordis oculus salutariter instruat.
Nunc tacet si eius in scripturis suis
consulere festinemus. **S**ed ad salutaria
vita paratus est. nec absens aliquid
reddidit si eum puris mentibus appeti-
mus. **Q**uapropter abijciamus ut
psalmus monet superbiam quae sceleratos
diuidit a christo. amemus humilitatem
quae sanctis illi celesti caritate coniungit: qui
nunc in futuro exaltari memur ab
ipso domino nostro Iesu christo: cui est ho-
nor et gloria in secula seculorum. **Amen.**

Psalmus lxxv.

Dictus in iudicio
Dico **P**salmus
Asaph: **P**uerus in spi-
ritu liberationis: mirabilem popu-
li a sennacherib persecutione: ut ha-
betur. **iii. Regum. xix. Cuius psalmi**

Fragment of text from the adjacent page on the right, including the word 'Callio' and other illegible text.

talitatis est titulus. In finem in laudi
bus psalmus Asaph canticum ad
assirios. **Cassiodorus**. Omnia ver-
os. **Cassiodorus**. ba huius
tituli ex precedentibus expositionibus
debet esse notissima. Restat ergo
quod nouum intulit: videlicet ad assirios
explanare. Assirij dirigentes iter
pretantur qui iam fidei regulis docti
rectis semitis ambulare contendunt.
Nos alloquitur Asaph: laudes do-
mini mirabili varietate decantans
Amen in c.

Notis in iudea deus. Potest
hic versus nonnullam facere
questionem: cur dictum sit in iudea de-
um notum: vbi magis christum deum con-
stat esse crucifixum.

Collector. Fuit tempus quo
gens iudea sola
deum agnosceret atque adoraret: et ce-
terae gentes adorantes ydola deum
celi penitus ignorarent. Sed quoniam illa
gens iudeorum verum deum saluatorem
suum negauit a cognitione dei eran-
do dei. **Cassiodorus**. Ipsi enim in domi-
no. **Cassiodorus**. traditione dixe-
runt. Nos regem non habemus nisi
christum. Vnde ergo iudei veraciter di-
ei possunt quod se a christo nato de tri-
bu iuda et a iude genere extraneos
reddiderunt. Propter quod quid scire
iudea debemus inquirere ut nobis pos-
sit sententiae veritas relucere. Iuda
quippe confessio interpretatur. Vnde in
deum verum christi constat esse ecclesiam;
que confitetur illum regem qui per virgi-
nem Mariam venit de tribu iuda. Be-
ne ergo deus in iudea et in ecclesia
notus esse debet a quo fideliter confiteatur

in israel magnus nomen eius. **Isa-**
helvir videtur deum interpretatur. In no-
quo quod enim fidei magnus est nomen
domini quoniam cum puro corde confitetur regem
regum et deum dominum. **Et factus**
est in pace locus eius.

Augustinus. Prius confitetur et sic
in tempore fit locus
dei. Rursum enim non confiteris pecca-
ta tua: quodammodo iraris cum deo.
quod tibi placet vita tua mala que ei
displacet. **Cassiodorus**. Ille perfectus pa-
cet. **Cassiodorus**. cem probatur hie
cum deo: qui aduersus mandata eius
contraria voluntate non litigat: qui se-
quitur iussa dominantis: et ad omne prece-
ptum domini suum fleuit arbitrium. Pax
enim vera est concordia hie cum mori-
bus probis: et litigare cum vitiosis. Et li-
cet deus non sit localis qui ubique est
totus: tamen localiter iesse debet quibus propi-
us adesse dignatur. Sequitur. **Et**
habitatio eius in syon. Syon spe-
culatio interpretatur per quam deus fide-
lium corda prospicit. Ipse perfectus fit sy-
on qui eum meruerit sincera mente
conspicere. **Iero**. In quibus ergo anima
cerere. **Iero**. noticia scripturarum
est atque doctrina: ibi habitat deus.
Sequitur. **Hugo**. **Et** **ibi** **et** **illa**
tur. **Hugo**. pace. **Confregit**
potestias demonum videlicet **larcum**
et **delectatione** subitam que ex impro-
uiso ferit **scutum** et malam volun-
tatem consentiendi peccato que est
scutum contra deum. sic bona voluntas
est scutum contra diabolum. **Gladium**
et **actum** peccandi quo se quisque ite-
rimit. **Et bellum** et consuetudinem
peccandi qua deus continue impu-
b. ij.

gna **Cassio** Hec omnia no-
tur. tum est ofracta
atq; iminuta discedē ubi venire cer-
tum est pacis auctore. Nec solum
hoc fecisti dñe: sed etiam es. **L**
luminēs. corba gentiū a peccatoꝝ
o **L**tu chris̄te a non alius. et hoc
facis **L**mirabiliter. v̄ p̄ miracula
et predicationem platañ. **L**a mon-
tib⁹ eternis. v̄ ab apostolis a pre-
dicatoribus. **Aug⁹** Rūi tanq̄
sanctis.

Aug⁹ montes ex-
ceperūt primo doctrinā tuā quos
eternos fecisti: a vitaz eternā per il-
los ceteris pm̄isisti. quibus p̄dicā-
tibus **L**turbati sunt omnes insipie-
tes cor.

Cassi qm̄ de p̄dicatio-
de. **Cassi** nib⁹ sanctis vñ
illuminati sunt iusti: inde insipien-
tes. turbati sunt: a recedentes a ve-
ro lumine secuti sunt mūdi desideria
tenebro.

Aug⁹ Sed quib⁹ eis
sa. **Aug⁹** ex hoc ipso
contigit. Sequitur. **D**ormierūt
somnum suū. v̄ viri diuitiaz. Ama-
uerūt presētia a quieuerūt in ip̄is
presentibus. et sic illis facta sūt il-
la presētia deliciosa.

Cassio Et bene dicit suū. v̄
eos a beatorū quiete
discerneret. Nam iste somnus fal-
lax atq; deceptor est: vt mō se gau-
deant diuitias acquisisse: modo no-
bilissimo cōiugio copulatos: mo-
do clarissimis honoꝝ fuisse sb-
uectos. Sed vide qualis eos cōfu-
sio subsequat. **L**a nihil inuenerūt
omēs viri diuitiaz i manib⁹ suis.

Aug⁹ Dormiunt p̄ delectatio-
nez cupiditatibus su-

is. transit somnus iste. transit vita
ista. a nihil inueniūt in manibus
suis. q̄ nihil posuerūt in māu xp̄i.

Cassio Et intende quē ad mo-
dum auaros desigēt
atq; definit. Dicit enim viri diuitia-
ruz. s. qui pecunijs suis captiua mē-
te deserui.

Grego. xvij. mo-
unt. raliū. vi
p̄fecto paupertatem euigilantes in
resurrectione inueniūt. quia nihil
secum ad illud extremū iudicium
ferunt. Vnde ingemiscētes testan-
te sapientia dicturi sunt. Quid no-
bis p̄fuit superbia. aut diuitiaz
iactantia quib⁹ cōtulit nobis. Tra-
suerūt omnia illa tanq̄ vmbꝛa. Vi-
tia ergo a fugitiua fuisse que tenu-
erunt iam amissa cognoscūt. que
q̄ diu aderant: stultis eoz cordibus
magna a mansura videbātur. De
quorum duricia adhuc subdit.

Cassio **A**B increpatione
tua. v̄ ad predica-
tionem: a monitis sanctis o xp̄e qui
es **L**deus **Jacob**. v̄ populi xp̄iani
qui est supplantator: vitiatorum nō
curauerunt. quia **L**dormitauerūt.
v̄ excecati sunt et obdurati.

Aug⁹ Nam duricia cordis
obduratio est.

Cassiodo Sed qui sint isti
qui dormitauerūt
consequēter exponit: dicens. **L**qui
ascendunt **Aug⁹** q̄ se iactant
equos.

Aug⁹ in superbia
in diuitijs: honoꝝ: a potesta-
tibus suis. Nam in equis sedere pec-
catum non est: sed ceruicē potesta-
tis contra deum erigere.

dominus...

dominus...

Handwritten notes in the top left margin, including a large initial 'P' and some illegible text.

Cassi. Talis fuit ille Pharaon qui ascendens curfus atz equos increpationes dñi estimata mente contempfit: a dormitan do puenit ad eternū somnū: vbi nulla requies inuenitur.

Hugo Requāq̄ vō dormiret ad increpationē dei qui bene aduertit qđ subditur. **W.** dñe qui modo increpas misericorditer peccatores. **terribilis** i iudicio futurus. **es.** iudex. **Let.** tūc. **quis** refret tibi. **quasi** dicat. **Nullus.** cū infimta sit tua virtus. **et tūc.** auz venis iudicare viuos a mortuos apparebit.

Hugo super epro Lira tua. **bos.** qđ sic dicit in alio ps. dñs in ira sua conturbabit eos a deuorabit eos ignis. **Quo** aut apparebit conseq̄ntē ostēdit: dicens. **De** celo audiā fecisti iudiciū. **v.** **auditi** facies aduentuz tū ad iudiciū: quādo sonante tuba angelica dices. **Surgite** mortui venite ad iudiciū. **terra.** v. vnus quisq̄ p̄dō: **tremuit.** v. tremet nīhil habēs meritū. **La** q̄cūit. v. qui refcet ab omni ope. qđ tunc non poterunt operari neq̄ mereri.

Cassio Vel tremet ad voce iudicis dicentis. **Ite** in igne eternū. **Et** quiescet cū in pena damnatiōe recipiet. **S;** qđ ista sine requie est. qđ et si req̄lescāt a malis opibus: non tñ in supplicio quiescūt qui in eterna flamma cruciandi sunt. **Qm** exurgere i iudicio deus. v. cū exurgat christus ventur⁹ ad iudiciū: q̄ hic qui etis om̄ia p̄tūit quādo corā Pila

to iniuste iudicatus est. **Vnde** tñs flatio hebraica sic hz. **Cum** surrexerit ad iudicandū deus. **Et** ne iudicium illud ad solaz damnatiōez maloz crederes esse faciendū: addidit **vt saluos faceret omnes māsuetos ter** **Augusti** **Qui** fremētes equos non ascenderūt: sed in humilitate sua peccata confessi sunt.

Cassio hi salui fiūt auz in domino dñi p̄ma p̄mis sa recipiūt. **Causam** saluatiōis eorum subiungit: dicens. **Qm** vni am cogitatio hominis confitebitur tibi. **Cogitatio** enim nostra primuz confitē deo: qñ p̄terita peccata humili satisfactōe damnauerit. **S;** qđ fragilitas hūana semp debet luge re qđ peccat: addit. **et reliquie** cogitationis diem festū agēt tibi.

Aug⁹ Reliquie cogitationis ē vt non exat ab a memoria ille qui sanauerit. **Et** quid tibi dimisit. **Quis** modo di reco: datiōes solennia dño celebrabunt cum gratiarum adione

Collector In Paulo cogno scimus hāc cogitatione; cōfite: a reliquias cogitationis cum dicit. **Qui** p̄sui blasphemus: et persecutor.

August. **Vt** ampli⁹ blasphemus nō esset fuit prima cogitatio confitēs. **vt** autē commemoraret qđ illi dimissuz est: reliquie cogitatiōis erant. **Per** ipas reliquias cogitationis solennia celebra

Collector **Consequē** ter post qđ **D. 17.**

Handwritten note: p̄m̄ cogitatio...

Handwritten note: paul⁹ blasphe⁹

ostendit qualiter ipse supbiasti
et mundi delectationem dampnent
reprobi. a quomodo per humilita
tem a bonam confessionem saluent
mansueti: uiuat populi ad dei lau
dem: di

Rico Uouete et red
dens. dicit dno d vzo.]
vota q fecistis: siue in baptismo:
siue in ordine: siue i quouis licito
modo: illa p soluite. qz displicet d
infidelis pmissio: vt dicit **Eccl. v.**

Hugo Vouete est cōfiliū.
reddite est pceptuz: a
si uouistis reddite. Omnes q in cir
cuitu eius afferitis munera.] Ipse
eniz in medio suoz fideliam se esse
promi

Cassio In circuitu q p
sit. **Cassio** pe res agit: cū
munera fideliz sacratissimis alta
ribus offert

Uero terribili] dno
qui terribilis apparebit peccatori
bus in iudicio. **Uero** spiritu pncipū]

Cassio audaciā supboz: aut aiām ipso
ruz principū. terribilis apud oēs
reges terre.]

Cassio vtiqz q cor
re.] **Cassio** pus suum
regere ac moderare domini munere
meretur.

Uero Nos ergo pcamur
runt. dēū vt reges terre
simus: vt impem⁹ eam⁹ nostre: iu
sta illud apostoli. Non regnet pec
catuz in mortali corpe nostro. Im
peret anima nostra: seruiat corpe⁹
a statim remiet xps et habitabit
in nobis. Ipse eniz dicit in euange
lio. Veniā inquit et stabo ante ho
stiū a pulsabo. a si quis mihi ape
ruerit introito ad illū et cenabo cū

eo Quotidie stat ante ostiū: pēto
ris nostri xpus. Intrare desiderat.
Aperiamus ei. ingrediet in nobis:
a hospes noster est a cōiua: cui ē
honor et gloria in secula seculoruz
Amen.

Psalm⁹ lxxvi.

**Uoce mea ad
Titulus In finez p pbi
thū. Psalmus Asaph.**

Hugo Cui⁹ sensus talis est
Psalm⁹ iste attribui
tur Asaph a fideliz ppo. **Nā** Asaph
cōgregatio interpretat: qui pplus fi
delis est. **R** dicitur a trāsiliēs. qm
cōtempis terrenis mente a volun
tate transiit cōtemēdo ista transi
toria: vt pueniat in finez videlicet
eternā bātudine que est finis pre
sentiz: miseriarum.

Aug⁹ Quis quis
ego xpia
nus qui hui⁹ psalmi cōfiliū sentire
imitari a tenere vult: omnia deside
ria carnalia transiit: seculiqz hu
ius pompā a illecebrā calcet. nihil
qz sibi aliud in hoc mūdo pponat:
nisi vt pueniat ad finez xpm q est
pncipū nostri laboris. Et hec est mē
tio hui⁹. **Glo** Asaph g omnia
psalmi. **Glo** transiit et so
lum deum querens: a it.

Uoce mea ad dñm clamaui.]
Uero Clamare eo tempo
re est necessariū qm
longe est ille qui clamat. Et qz pro
pter peccata mea longe suz a te: da
mo vt exaudias. Qui multū deside
rat: multum clamat.

Cassi. Clamat ad dñm qm eū
cum fidelibus pollicet. Naz qui eū
p rebus transitorijs rogat: nō ad
dñm clamare cognoscit qmuis ipfū
petere vide. **Aug.** Quisquis p
atur. alia re q̄ p
ipso dño clamat: ad dñm nondum
est transiliēs: sicut iste qui ī orati
one sua pseuerans: subiūgit.

Cassi. Voce mea ad dominū
Subaudiē. puem. Sed
quid petit non designat. Et merito
q̄ non est illi necessariū dicere qd
p̄stet q̄ solus nouit largiri qd expe
dit. Quapropter vere sapiētes sūt
q̄ se p̄tati diuinitatis: ordnatōiq̄
cōmitāt: ip̄m solū expetūt: et oīa
p̄s̄pa osequūtur. Sequitur.

Hugo. Intendit mihi ex
audiendo oīem meā
q̄ppe est dñs oībus iuocātib⁹ euz
in ueritate. Postea oñdit tempus
oratiōis sue: **Aug.** Die
dicens. **Aug.** tribulatio

nis mee. vi hac p̄nti uita hūana
q̄ est tēptatio sup terras. Deum ex
quis. **Cassio.** Solent munda
u. cupati ī tribulatiōib⁹ optare ut ab
illa possint necessitate quam susti
nent liberari. ut si egrotus est: sa
nitatē querat. si pegrin⁹: patriā.
si paup̄ exp̄sas. Ite ut breui peti
tione oīa p̄futura oduderet: nihil
d suis angustijs uiderat⁹ est. nec
impaciēter q̄ sustinebat: ingessit.
Sed tanq̄ quiet⁹ et maloz suoruz
nesci⁹: q̄ die tribulatiōis sue toto de
siderio cōplatiōē dñi p̄quirebat

Et quō exquisiū manib⁹ meis. v
opibus bonis q̄ diuinitis noscitur
cōuenire mādatis. Let. qm̄ exquī
stil. nocte. v̄m hac uita. q̄ q̄uis lu
cem hīe uideat: tamē obscuritate
fuscata. **Collector.** Et ubi ex
est. quīstis.

Collector. Contra eū. sic translatō romana
h̄: coram eo v̄m absco. sicut ip̄e
dicit. Notite facere iusticiā v̄iaz co
ram hoib⁹. Illo enim p̄sente sit qm̄
hūan⁹ non affectat aspect⁹ ut va
nis laudib⁹ itumescat. Sequitur.
Let nō suz decept⁹. q̄ se cur⁹ suz do
minū quē querebat. Et idē. **RE**
mit consolari anima mea.

Grego. xviii. moral. Plerū
q̄ huius seculi diui
tes tedio affecti solent bona tēpa
liter accepta cōspicere: a tristitia
dedmare. Cuz em̄ merore quodaz
tangi se sentiūt: equos aspiciunt:
auri a argēti uascula cōtēplantur
p̄edia circueūt. Cūq̄ p̄ hęc t̄p̄alia
oculos hilēter trahūt: obortuz ani
me merorem uincit. Vñ eis sic m
euāgelio ueritas dicit. Ve uobis
diuites: qui habens hīc cōsolatio
nez uiam. S; scūs qui hoc luget q̄
ab eternis gaudijs accidit: cōsola
tionē de temporalib⁹ non admittit.

Cassio. Neq̄ si uigilijs fatiga
tur: remissam uaga
tionem q̄rit. Si ieiūnijs ut corpus
suū cōgrua hilaritate reficiat. Nec
querit. q̄ ista sola cōsolatio est: vi
delicet m̄tationē suā semp̄ ponē m
dño. Vnde subiūgit ipse. **ME**
mor sui. **Hero.** cōsiderando eius
dei. mansuetudinē m
v. iij.

Port 9. 2
102

De dot
102
102

a pietatim. Et delectatus sum. in
ipſius miſericordia. Et in de exerci-
tatus. **Rico** i diuinis laudi-
ſum. **Rico** bus. Et defecit

ſpūs meus. q̄ aliqui hoīes deuoti
ex feruenti deuotione rapiunt a ſen-
ſib⁹: a ſic deficiat ſpūs q̄tū ad vſuz
adualez exteriorū ſenſiū. **Antici-**
pauerūt vigilias oculi mei. **Antici-**
gilau ante q̄ eſſet tēpus ſurgēdi
ad matutinū: a ad dicendū laudes
diuinis de nocte ſm modū cōſuetū
Sic em̄ faciūt deuotione feruentes
q̄ ſurgūt an̄ alios ad orandū. **Se-**
quit. Turbat⁹ ſuz. **re**cordatōe pec-
catoꝝ: tā meoꝝ q̄ alioꝝ. **La** nō ſuz
loci **Cassi.** Tacuit ḡ: qm̄ p̄ſi-

tus. **Cassi.** da nocte nō habe-
bat ſolatiū: hūam colloquiū quo
tpe ipſe hō recogitans animi ſui ſe-
creta per **Jero.** **Monach⁹** em̄z
quirit. **Jero.** qui nō vigilat:
hūc verſiculū nō poſſet dicere.

Hugo Et ſi quis querēt: q̄d
faciebas qm̄ vigilas
anticipās ſurreperas. **Reſpondet.**

Cogitauī dies antiquos.
Cassio. Cepi cogitare ab imi-
tio mūdi qm̄ hoīez fe-
cit de⁹ vſq̄ ad annū meū: a ab Adā
vſq̄ ad tempus meum.

Cassio Et vidēs q̄ dies anti-
ci ſunt et labili varietate fugitiui:
non hōs deſideraui. **ſ** ānos et nos
in mēte habui. **q̄** in dieb⁹ antiq̄s
mors dñat. **in** ānis eternis regnat
vita eterna. **Iſti** momēto pereūt.
ſ futuri p̄ſeni longinq̄tate cōſiſtūt
Cogitabat ḡ vir ſād⁹ cur latētis

Dies tanto tpe deſideret a q̄rat hu-
manitas: a illos et nos qui ſoli no-
bis ſunt ſpecialiter appetēdi negli-
gam⁹ a cōtemnam⁹. nec credam⁹
eſſe duz eos in p̄ſenti nō valem⁹
aſpicē. **Et** meditat⁹ ſū nocte cū
corde meo. **in** oratiōe ſecreta.

Jero Nō cogitabā de iracūdia
nō de inimico meo ſi tota
cogitatio mea de deo erat. **Et** exer-
cita **Rico** p̄ſcutando cōſciē-
bar. **Rico** tie mee ſecreta. **La**
ſopebā ſp̄m meū. **ex**tergēs in pec-
cata ſaltē venialia: ſine quib⁹ non
p̄tranſiunt p̄ſens vita.

Hugo Et dixi. **in** nunq̄s i eter-
nuz p̄ſiciet deus. **ſ**ez
hoīem: et ſi p̄ſiciat ad tēpus vt coi-
rīgat. q̄ ſi dicat. **Non.** **Interroga-**
tio em̄ facta p̄ nunq̄s: ſuppōnit ſce-
quēter negatiuā. facta at̄ p̄ nonne
ſuppōnit affirmatiuā. **I**los autēz
p̄cipue nō p̄ſciat dñs q̄ faciūt ea q̄
p̄miſſa ſunt in verſu p̄cedētī: qui vi-
delicet exercitant p̄ſcutando cōſciē-
tie ſue ſecreta: a de deo meditantur
La ut non ap- **Cas.** **I**ſtud non:
ponet. **Cas.** nequa q̄ ne-
gantis: ſi affirmatis eſt. q̄ ſi dicat.

Hugo ſmo abdit vt medi-
cus medicinā ad mor-
buz. **Vñ** ſubdit. vt cōplacitior. **La**
temignior a magis placatus. **ſ**it
adhuc. **Cas.** hō verū adhuc:
Cas. expēdantis eſt: a
non dolentis. **La** **Et** in finem.

Rico a totaliter. **miſericordi-**
am ſuā abſcīdit. **La** nob
La generatōe in generatōe: **in**
generatōibus ſibi ſuccedentibus.

Primum de foris

*Super unguis ab unguis
super unguis*

Hut obliuiscet misereri deus]
nobis: atq; tñ eius pprietas sit mise-
reri a parce. Aut continebit in ira
sua misericordias suas.]

Hugo Sicut fons dñi contine-
re aquas qñ nō emit-
tit ex se riuulos: s; sic nō otinet dñs
misericordiā suā. qz etiā irat⁹ mise-
ret. quoniam aut corrigit: aut mi-
nus pu.

Nico Tales qre las a
mit. Similes so lent
facere hoies etiā boni in afflictōe po-
siti: s; p rationē sentiēt cōtrariū: sic
p̄ps fm sensuualitate dicebat. Trā-
seat a me calix iste. Et fm ratiōem
dicebat. Verūtamen nō sicut ego
uolo: s; sicut tu. Et dixi. Hec vi-
delicet q̄rulo se ex inermite hūa-
na. Vnde trāslatio hebraica habz
Et dixi imbecillitas mea hec est vta
lis q̄rulatio quā premisi p̄cedit ex
imbecillitate humana: s; fm iudici-
um ratio.

Hugo Nūc cepi]
mis. intelligere qz
mutatus sum de ignorante in scē-
tem: a d peccatore in iustū. Hec est
mutatio dextre ex celsi v muneris di-
uini: a non mei meriti. Vñ ap̄lus
ad Phil. ij. ait. De⁹ est em̄ q̄ opa-
tur in nobis a velle a p̄ficere p̄ bo-
na voluntate. Et idē dñs ad titū. iij.º.
Non ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos
s; fm suā miā; saluos nos fecit. Et
ne vir sc̄us de hoc dei bñficio ingra-
tus putet: subiūgit. Memor fui
opm dñi. qz hui⁹ mutatiōis in me
facere nō obliuiscar. Et nō solum de
mea salute letabor: s; bñficioꝝ ali-
is factorū; recōrdator. Lqz memor
ero ab initio mirabilū; tuoz.]

Cal. vtiq; q̄ hūano generi pi⁹
miserator: indulgit: videlz
qz Adam fecit ad imaginē a similitu-
dinē suā. Dei⁹ qz oblatōeꝝ Atel in
sti suscepit qz in archa Noe a dilu-
uio eccliaꝝ; a baptismū p̄figurauit
Postremo qz ipse ad liberandū ho-
minē venire dign⁹ est. Et medi-
taboz in oibus opib⁹ tuis.] v i scri-
pturis diuinis: vbi nullum tedū:
nulla satietas. s; q̄ntū q̄s pl⁹ han-
serit: tāto ampli⁹ dulcia sentiat.
Sensuz si est intellcūs notū p̄q̄rit:
S; qz fidelib⁹ nō sufficit tm̄ legere
sc̄pturā: nisi etiā assit fru⁹ dñi bonoz
operū. Ideo s̄bdit. Et i aduentom
bus tu **Hugo** v m̄ p̄ceptis
is. q̄ iuenisti ad
vtilitatē hoim: vt p̄ ea hoies te iue-
niēt. Exercetoz.] v sollicita deuotōe
versator. De quib⁹ aduentōibus
dñi ysa. xij. Notas facite i ppl̄is a di-
uentōes ei⁹. Dei⁹ sc̄us vir in laudē
dei p̄cupens: subiūgit. Or̄us.] p̄.
In sc̄o.] v i xp̄o est. Via tua.] qz ip̄e
dicit Jo. xiiij. Nemo venit ad p̄ez
nisi p̄ me. Et qz i xp̄o fuit a est diui-
nitas. Ideo subiūxit. Quis de⁹ ma-
gnus.] v tute. hic de⁹ noster.] qua
h̄dicat. Nullus.

Nicola quia null⁹ ali⁹ p̄ter
ip̄m p̄t facere opa
virtutū totū nature excedētia. Ide
s̄bdit. Tu es de⁹ q̄ facis mirabilia.]

Hug. Sanas corpa a lāguorib⁹
a animas a peccatis.]
Jeroni Quotidie facit miābi-
lia. q̄a iste heri latroz:
hodie cristian⁹. heri fornicator: ho-
die cōtinēs: qd est solū dei opari.

John ...

Cas Notam fecisti o deus
 .pater. In populis totius
 orbis virtute tuam quoniam in hunc
 mundum misisti filium tuum dominum
 christum. Qui sicut apostolus ad
 Corinthios dicit. Dei virtus est a dei
sapientia redemisti in brachio tuo
in filio tuo per quem
Hugo operaris filios iacob
electos de iudeis. Et filios **Jo**
seph electos de gentibus que
designantur per Joseph qui interpre
tatur augmentus ex quibus gen
tibus christi ecclesia semper augetur
Uiderunt te aque deus. De his
 aquis dicitur Apocal. xvij. Aque
 quas vidisti populi sunt a gentes
 Ratio est. quia transeunt de hoc mun
 do sicut aque. quoniam generatio
 preterit a generatio aduenit. **U**
iderunt ergo te aque et vterque po
pulus predictus per fidem: a quidam
corpali visus et timuerunt omnipo
tentem visis miraculis et turbate
sunt abissi et conscientie eorum co
mote sunt ad penitentiam. Cor homi
 nis abissus dicitur Jere. xvij. Pro
 fundum est cor hominis et inscruta
 bile. **M** ultitudo sonitus aquarum
et predictorum populorum sonitus
fuit multiplex in confessionibus pec
catorum: in gemitibus: in precibus: lau
dibus: psalmodia: orationibus.
Nec mirum. quia verba dederunt
nubes et apostoli predicantes. de
quibus psal. ait. Qui sunt hi qui vt
nubes volant. **T** emim sagitte
tue et verba scripture transeunt
ab ore predictorum ad corda au
dientium quibus audientes in cor

Elm ...

... ..

sibus tanquam sagittis punguntur
ad penitentiam. Verba tonitruum tuum
et verba predicationis apostolorum
terribilis et aperta facta est. In co
ta et in circuitu orbis terrarum. quia
in omnem terram exiit sonus eo
rum. Et quia predicationem confir
mabant miracula recte subiungit
L uxerunt conuulsiones tue or
bi terre quia virtutes a miracula
quas per apostolos. et apostolicos
viros fecisti ubique resplenduerunt
et note sunt ex quibus comota est
ad penitentiam a fides. La conuulsit
terra et tremi homines visis perditis
miraculis tremefacti ad fidem uer
si sunt. Et quia fides sine bonis ope
ribus mortua est. **I** deo subdit.

Rico et per peccatis amara predi
cata est via tua videlicet obfusatio
mandatorum tuorum. La semita tue et
officia euangelica quibus se cure transie
per mare huius seculi in aquas multas.

Hug. et in multis populis dixer
unt. saque gentium. quia sic bene ad
Re. xi. Cecitas ex parte contigit in israhel
dum nec plenitudo gentium intraret. De
qua cecitate subiungit hic. La vestigia
tua non cognoscunt et presentia tua non
erit accepta a iudeis ex cecitate. **U**
nde **Jo.** In parauit a sui eum non recep.
Et ad ostendendum in gentium ipso
subiungit.

Ric. et duxisti sic oves
ad modum ouium in manu Moysi a
Aaron. quod Moyses erat dux popu
li: a Aaron frater eius sacerdos sum
mus offerens hostias a sacrificia
pro salute populi israel.

Moyse ...

... ..
Cassio
Psalm
Tadin
Jerem

Augustinus Hoc illi po- pulo fecisti et te expulit a se. Tu at cepisti esse ingentibus: a salute facte sunt etiam reliquie populi gentilis: a remansit foris ingrata iudeorum multitudo.

Cassio Oysithun vere hua nax reru transilito: egregie: qui psalmu huc mirabili institutione cantasti in tribulationibus exercitatus: negasti te humanis desiderijs nullo mo consolatus. Deinde liberatio tua ad pfectam no scitur puenisse sententiam: Tercio sentis te iam feliciter mutatu: nec tamen in pspis animu relaxas. Sz cum te semp intetui ad magnaia dñi pferis: augmento quoda sa pietate iugiter pfectisse cognosceris. Quarto miracula xpi sub magna exultatione cocelebras: a cu diuer sa pareris: institutione xpiano populo q saluet ostendis. Presta domine vt solita nos iuteas pietate purgari: qm qui sum? tibi actu q litate dissimiles: demetia tua nos faciat esse coortes: qui cum patre a spiritu scto uiuis a regnas in secula seculoz. Amen.

Psalmus lxxvii.

Attendite populi. Intellectus? **A**saph. **I**ste titulus dicit. **I**ntellectus Asaph ab intelligentia nos puocat. Quia ergo intellectus est simplex: et in psalmo narrat historia: necessitate compellimur omne qd in eo scriptu

est fm intelligentiam intelligere.

Aug Quis audeat velut mare patulas: a ppositones q noib? suis indicant altius se perscrutari oportere. Parabola qpe alicuius rei similitudine p se gerit. ppositio nes autem pblemata vel questiones dicuntur. Quis no his auditis vigilantia mentis intendat vt ad eaz fructum intelligendo pueniat.

Glosa Narrantur enim in hoc psalmo beneficia que deus contulit populo iudaico. Sed quia hec omnia in figura contingebat. **Aug** posterior populus videlicet christianus amonetur in hoc psalmo ne spiritualibus beneficijs dei sit ingratus: eius q in se puocet iracundiam: cui? obediente a fideliter debet suscipere gratiaz. Hec est enim psalmi hui? intentio: hec utilitas: hic vberimus fructus.

Nicola Sicut igitur secundum sensum litteralem psalmus iste loquitur de regno dauid a populo iudeorum: sic secundum intellectum Asaph mysticum loquitur de regno christi veri dauid et populo christiano que? christus alloquitur: dicens.

Attendite. id est diligenter intelligite. **popule meus** christiane quem meo sanguine acqui siui. **legem meam** euangelicam. **induat** humiliter. **laurem vraz** tantam corporis q cordis. **in verba oris mei** in verba euangelij q ore ppo pdicauit. **Periam in parabolis**

*pubulda...
pro...
quod dicitur...
figura*

os meū] sicut patet in de cursu euā
gelij q̄ christ⁹ cōmunit̄ parabo
lice dicit̄.

Hugo [loquar p̄po
sitiōes] et em
gmata et obscuritates que i figura
contigerunt
in d̄is.

Rico [ab imitō]
s. legis da
te: cui⁹ p̄cepta moralia christus in
euangelio replicauit: cōsilia euā
gelica superaddendo.

Jeronim⁹ Dūc̄ v̄s̄ scilicet
recitat euangeli
sta **Matheus**. xxiii. de christo im
pletum: dicens **Hec omnia inquit
facta sunt vt impleatur illud qd̄
scriptum est. Aperiam in parabol
os meum et loquar p̄positiōes ab
imitio. Videtis ergo q̄ euāgelista
Matheus hoc intellexit in persona
christi. Sequitur Asaph p̄phete
narratio: in qua declaratur multi
plex bonitas christi: et per opposi
tum magnitudo mali populi chri
stiani cum dicitur. **Quata audi
uimus in veteri testamento et co
gnouimus ea in nouo testamen
to. Modus autem cognitionis sub
iungitur cum dicitur. [patres no
stri] videlicet apostoli et euangeli
ste. [narrauerunt nobis]. Vnde
Mar̄c. vlti. dicitur. Euntes in mū
dum vniuersum: predicate euāge
lium omni creature: et illa: **Non
sunt occultata a filiis eorum] id ē
ab imitatoribus spiritualibus fi
liis apostolorum. in generatiōe
altera. la in******

Augusti. Hoc ē
ratione nostra in qua nobis dona
ta ē regeneratio. Et ipi apli eoꝝ q̄

Nicola sequentes annūcia
uerūt nobis. [nar
rantes laudes domini] id est Iesu
christi facta narrare: laudasse est.

Hugo [La virtutes eius] vide
licet humilitate: pau
peratē: caritate: et huūmōdi.
[et mirabilia] id est miracula q̄
fr̄at̄ in hierusalem et iudea. **Et
fiscitauit] id est in lucem perduxit
per apostolorum predicationem.**

[testimonium] resurrectōnis eius
[in Jacob] id est in populum chri
stianum qui luctatur contra vitia
[et legem] euangelicam que con
stituitur in caritate et dilectione.
[posuit in israel] id est in sancta
ecclesia: que deum per fidem specu
lat̄.

**Quanta] id est valde ma
gna et digna. [mādauit] id est pre
cepit [patrib⁹ nostris] apostolis
alijsq̄ discipulis. [nota facere ea]**

id est vt nota faciant ea. [filij su
is] quos per euangelium in chri
sto genuerunt: et abducturi erant ad
fidez christianam. Que sunt illa ma
gna: nisi illa que Johannes dicit
xv. **Hec mando vobis vt diligatis
inuicem: et diligite inimicos vros.**

**Et hęc voluit nota fieri] vt cogno
scat generatio altera] vsq̄ in finez
mundi futura. De qua generatiōe
subditur. [filij qui nascuntur]
in baptismo ex aqua et spiritu san
cto. [et exurgent] ad amorem cele
stium. [et narrabunt filiis suis] suc
cessoribus christianis.**

Ric. **Ut p̄ nāt̄ i d̄o sp̄ suā]**
a nō in vanitate mūdāna.
[et nō obliuiscantur opm̄ d̄i].

viz: cre atōis: re creatōis:
Hug iudicij extrēi. et manda
ta ei⁹ ex q̄rant. et ex amore q̄rant
a implēant: vt fides per dilectionē
opere. **Cassio** Ipsa em̄ est dei
tur. summi vera re

cordatio: si mandata eius deuotis
mentibus implēamus. Ne fiant
sicut patres eorum. carnales: vt po
te iudi. generatio praua. verita
te respiciendo. et deus. Lexas peras.
crucifigendo saluatorem.

Hugo Generatio que nō
dixit cor suum. ad
sequendum christum. et non est
creditus aī deo spirit⁹ eius.

Cassiodo Translatio lebra
icā habet. et nō
crebit deo spiritus eius. q̄ errabāt
in fide a moribus. Illius spiritus
aī deo est creditus: qui ex fide p
dilectionem operantez adheret deo
Sequitur. **Hij effrem**. sunt in
dei aut mali christiani qui. inten
dentes et mittentes arcum. tanq̄
promittentes se mandata dei custo
dite tempore prosperitatis: sicut il
le qui intendit arcuz. et parat sagit
ta: ad mittendum promittit se pu
gnaturum. Tales nanq̄ non sicut
promiserunt: fecerunt: se d. conuer
si sunt in die belli. hoc est in tempo
re aduersitatis. Quomodo autem
conuersi sunt consequēter ostendit:
dicens. **Non custodierunt testa
mentum dei**. moribus et vita dedi
nantes a lege sibi data. a i lege ei⁹
nohuerunt ambulare. transgredi
entes mandata eius. **Et obliu
sunt**. videlicet iudei. beneficiorum

eius: et mirabilium eius que ostē
dit eis. quomodo videlicet e duxit
eos de egipto. de quibus mirabi
libus a beneficijs dei consequēter
subdit: dicens. **Oram patrib⁹
eorum fecit mirabilia in terra egi
pti**. et assignat locum: dicens. **In
campo taneos**. et in planicie illi⁹
ciuita.

Nicola⁹ Tānis enim
ciuitas regia
est egipti. ppter quod tenebantur
ibi consilia: sicut q̄ dicitur ysa. xix
Stulti principes taneos: sapientes
consilarij Pharaonis dederunt cō
siliū insipiens. Deinde enumeat
beneficia dei facta populo iudaico
in exitu de egipto: dicens. **Et
rupit mare**. id ē diuisit. et per du
xit eos. q̄ sic pede fricit eos tū hie

Hugo La statuit aquas q̄ si
i vtre. quia detinebā
tur virtute diuina a dextris a fini
stris itineris ad modū duoz mu
roz ne effluerent sup filios israel tū
euntes. **Et eduxit eos in nube
dici**. et de die. quia more grecoruz
gemitu⁹ ponitur pro ablatiuo. La
cota nocte in illuminatione ignis.

Nicola⁹ quia columna nu
bis ptegebat eos
ab ardore solis de die: sic et colum
na ignis ostendebat eis viam i te
nebris noctis in q̄ transierunt ma
re rubrum. et alijs etiam tempori
bus quādo exercitus de nocte ince
debat. **Et rupit petraz i here
mo**. de qua effluxit aqua tanq̄m
ipsa fuisset rupta: vt habetur Exo.
xvi. et ad aquauit eos. id est
abundanter potauit. et velut in

Tempus dicitur aī
hinc ad ibi 7-370

de qua dicitur

nota sicut

abisso malta]. In exitu hebreorum
de egipto erant sexcenta milia abs-
q; mulieribus et paruulis et peco-
ribus. a idō oportuit q; esset aqua
maxima vñ possent adaq;ri. **Et**
eduxit aqua de petra a de durit tan-
q; flumina aquas]. **Et** q;uis tanta
beneficia eis p̄siterit: tñ fuerit in-
grati. Vnde subditur. **Et** ap-
posuerunt ad huc] per recidimū] pec-
care ei] peccato infidelitatis. Vnde
subdit. [in ita excitauerunt exel-
sum] a deuz] [in maquoso] hoc est
in deserto vbi erat defectus aque.
Et temptauerunt deum in cor-
dibus suis] a ex premeditatione
et ex certa malicia. Tēptare autē
est accipere experimentuz de aliquo
Isti autem experiri voluerunt in si-
gno sensibili: an deus haberet cu-
ram de eis prouidendo eis de victu
alibus. Ideo subditur. [vt petret
escas animabus suis] a ad susten-
tationem vite sue. tamen ipsi debe-
bant hoc firmiter credere et tene-
re ex signis precedentibus. Legū-
tur autē hoc bis petiuisse. Semel
ante dationem legis: vt habetur
Exo. 17. vbi dixerunt Moysi. Cur
induxisti nos in desertuz istud: vt
ocideretis omnem multitudinem
istam fame. Et alias post legē da-
tam: vt habetur Numeri. 21. dicen-
tes. Quis dabit nobis ad vescēdū
carnes rē. Et q̄ntum ad istud se cū-
sum subditur. **Et** male locuti
sunt de deo]. Et modus loquendi
subditur cum dicitur. [dixerunt i-
nunquid poterit deus parare men-
sa n m d deserto] a refectio nez sp̄e

Exo. 17. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

didam carniuz. quia erant atte di-
ati de esu manne: dicentes Numeri
21. Anima nostra arida est. Nihil
respiciunt oculi nostri nisi manna
a q; deus deleteret hoc facere argue-
bant per signum dationis aque de
petra: dicentes. **Quoniam** pau-
sit petram] a fecit petcuti per Moy-
sen] et fluxerunt aque]. Hoc dicit
de prima eductōne aque ante dati-
onem legis: que tangitur Exo. 17.
vt dictum est. [a torrentes iunda-
uerunt]. quia aque i magna abū-
dantia exierit: vt dictū est. **Un-**
quid et panes poterit dare]. Ex mo-
do loquendi apparet q; non loque-
bantur assertiue vt fideles: sed ma-
gis dubitatiue: a deum temptātes
Sciendum etiam q; hoc non intel-
ligitur de datione manne que p̄al-
sit eductionem aque de petra ime-
diate predictam. quia manna fuit
prius datum: vt habetur Exo. 16.
Et prima eductio aque de petra: po-
stea subditur Exo. 17. Sed p̄ peti-
tionem panis hic intelligitur peti-
tio cibi delicati carniuz: que ponit
Nume. 21. Ideo subditur. Laut pa-
rare mensam populo suo] a refe-
ctionem splendidam et delicatam.
In hebreo et translatione Jeronimi
habetur. Laut preparare carnez po-
pulo suo]. Consequēter describit
domini mansuetudo. quia non sta-
tim puniuit eorum ingratiudine
sed primo impleuit petitionem eo-
rum: a distulit penam tempore de-
bito inferendā. Vñ dicit. **I**deo
audiuit dñs Jeoz petitionē. nō pro-
pter eoz meritū: sed ad sue potē

ponit aut panem 17. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

cie declarationē. La distulit inferre
penā eis de bitaz. La ignis accen-
sus est in Jacob. Et furor dei q̄ fre-
quenter in scriptura per ignem de-
signatur: accensus est contra po-
pulum descendente de Jacob. Ideo
subditur. Let ira dei. et est exposi-
tio precedentis verbi. Et pro id
est. Let ira ascendit in israel. ad
puniendum ipsum: vt videtur in
fra. Et causa huius ire subdit cum
dicitur. **Q**uia non crediderunt
in deo nec sperauerunt in salutari
eius. Ex miraculis em̄ p̄cedētib⁹
delebant credere firmiter: et sp̄are
q̄ de⁹ nō deficeret eis in necessarijs.
Mā dauit nubib⁹ desup. q̄
māna datū eis p̄ pane generaba-
tur sursum in aere vbi est locus nubi-
um. La ianuās celi. s. aeris. aperu-
it. in q̄ntum inde manna descende-
re fecit. Ideo subdit. **Q**uia pluit ill
māna ad manducandū. descende-
bat em̄ aq̄ uore celi: vt habet **N**ūi
xi. hos autē a pluuia differūt solū
sm̄ multitudiez a paucitate mate-
rie. Idē dī hic manna descendere p̄
modum pluuie. **L**et panem celi de-
dit eis. vt formatum in celo aereo.
Panē angeloz manducauit ho-
mo. q̄ manna formabat et desce-
debat misterio angelico. **L**ibaria
misit eis in abūdantia. q̄ qui libet
colligebat q̄ntū edere poterat **E**xo.
xvi. **C**ōsequēter ponit exauditiō pe-
nitentijs carmū aq̄ dī. **R**ansu-
lit austrū de celo: a iduxit in virtu-
te sua afficiū. Auster est ventus
meridionalis: quē tūc deus cessare
fecit a statu suo a fecit flare affricū

quē est vent⁹ occidētalis: laferalis
tū versus meridiē. q̄ in regiōe ap-
posita castris hebreoz q̄ erat ver-
sus ventū illū eāt magna multitu-
do coturnicū: q̄s ventus ille trans-
portauit vltra mare rubz ad locū
vbi erāt castra hebreoz: vt hale-
tur **N**ume. xi. vbi dī. Vent⁹ autē m-
egrediēs a dño arreptas trās ma-
re detulit coturnices: a dimisit in ca-
stra. Ideo subdit. **Q**uia pluit sup
eos sicut puherez. vt valde abun-
danter. **L**carne. **N**on mortuas: sed
vīuas. Ideo subdit. **L**et. **P** id est.
La sicut arenā maris volatilia pēna-
ta. Et dicit sicut arenā maris p̄t
abundantiaz: q̄ inde habuerūt sa-
tis ad comedendū vsq̄ ad mensē
Numeri. xi. **Q**uia ceciderūt in me-
dio castrorū eoz: circa tabnacula
eoz. ita q̄ poterāt eos cape sine
aliq̄ difficultate. **Q**uia manduca-
uerūt a saturati sunt m̄m̄. quia
multū tantū comederūt q̄ vertebā-
tur in nauisā: sm̄ q̄ dī **N**umeri. xi.
Donc exeat p̄ nares vestras a ver-
tatur in nauisā. **L**a desiderū eoz
atulit eis. vt abundantiam carni-
um sicut desiderauerāt. **N**on sūt
fraudati a desiderio suo. quia con-
secuti sunt effectum inde ad malū
ipsozum vt statim subditur. **C**on-
sequēter describitur executio di-
uine ordinationis q̄ntum ad eozū
punitionem aq̄ dicitur. **A**d huc
esse eozum erant in ore ipsozum.
quia non totū adhuc comederāt
Et p̄babile ē q̄ ipsi vel plēs eozū
adu comederāt q̄ dei punitiō vit
sup̄ eos. Ideo subdit. a ira dei ascen-

Et videt
videtur nō

Et p̄

panē angeloz manducauit ho-
mo a iduxit in virtute sua afficiū
a iduxit in virtute sua afficiū
a iduxit in virtute sua afficiū

quia homo compositus ex corpore
 a spiritu moritur. La non redies.
 quia spiritus separatus a corpore ad
 ipsum non redit virtute nature. La
Notiens exacerbaerunt. etiam
 sua peccata multipliciter reiteran-
 tes. quasi diceret. **Multotiens** **Vii**
 dixit dñs Numeri. xiiij. **Temptau-**
 runt me iam p decem vices. **Et tñ il-**
 lud dixit anno secūdo egressio-
 nis de egipto. **A cuius egressu vsqz ad**
ingressu terre pmissiois fluxerunt
anni quadraginta. Ex quo ptz qz i
 residuo tempe triginta octo anno
 rum multis vicibus offenderūt euz
 nec omnes offēsiōes sunt scripte
Iero subditur. La cōuerfi sunt. ab
 mala pēritā. La temptauerunt deū
a sanctum israhel. La p id est: deuz
sāctificāz israhel. La exacerbaerūt qz
 de sua natura dulcissim⁹ ē. **Non**
 sunt recordati manus eius. La pta-
tis diuine La die qua redemit eos de
manu tribulantis. La pharaoms
 quem submerfit in mari rubro cū
 suo exercitu pro liberatione popu-
 li sui. **Quat** posuit in egipto sig-
 sua. La deē plagas qb⁹ pūssit egi-
ptum. La p dīgia sua in campo ta-
neos. **Istud** supra expositum est.
Et cōuertit in sāguinez flumia
eorz. La vt habet Exo. xij. **M** ist in
eos anomia. id est muscam canī-
 nam vel canuz. **Ista** fuit plaga qz
 ta egipti: de qua dicitur Exo. viij.
Immitam in te a in seruos tuos a
 in populu tuū a in domos tuas om-
 ne genus muscarū. **Et sic** iter illas
 fuerūt camine que hic singulariter
 expmunt; eo qz fuerunt alijs gra-

uiores La rana; a disperdidit eos.
Plaga ranarū fuit secūda: de qua
 habet Exo. viij. in principio. **Et po-**
 nitur hic singulare pro plurali: ra-
 nam v rana; a idem dicenduz est
 de cinomia. **Et** adit erugim.
 v vento vrenti qz corūpit segetes
 de isto erugine non fit mentio in
 Exo. qz solūmodo ponūtur ibi pla-
 ge notabiles cum quibus fuerunt
 alie que non sunt ibi scripte: sicut
 dicitur hic de erugine a in sequēti
 versu de pruina. La labores eoruz.
 v fructus p laborem eorū productos
La locuste. v locustis **Ista** plaga fu-
 it octaua: de qua habetur Exo. x.
Et occidit in grandine vineas
eorz: a moros eorū in pruina. **In**
 translatione **Jeronimi** habetur **In**
 frigore folia moroz corrumpentē.
Et tradi bit grandini iumenta
eorū. qz animalia tunc in campis
 existentia ex magnitudine grandī-
 nis fuerunt interfecta: vt ibidē dī-
 citur. La possessionez eorū igni.
 qz grandis a ignis mixta pariter fe-
 rebant: vt ibidē dicit. **M** ist in
eos iram indignatōis sue. id est
 effectū ire sue a indignationes pē-
 plagas dīctas a se qntes. La missio-
nes p angelos malos. **Ihoc** dicitur
 ad ostendenduz qz angeli mali fu-
 erunt executores diuine iusticie in
 psecutionib⁹ egipti. **U** am fecit
semitē ire sue. quia puniendo egi-
 ptios dedmabat ab hebreis. La nō
pepat a morte aiarū eoruz. **I** ndif-
ferenter patiens magnos sic par-
uos. La iumenta eorū in morte con-
dufit. **Ista** fuit quinta plaga qua

In manu...

*Summa plura
a vltima*

percussit animalia in campis: vt ha-
teatur Exo. ix. in principio. **Et** p-
cussit omne primogenitum in terra
egipti. **I**sta fuit decima plaga: de
qua habet Exo. xij. in medio capli
[pmitas omnis laboris eorum in ta-
bernaculis Cham] et in tabnacul
egiptioꝝ descendit a Cam. qz Me-
straim fuit filius Cham: vt habetur
Gen. x. Ab isto aut Mesraim deno-
minata est egiptus. qz ibi dñatus
fuit. Vñ in toto veteri testamento
vbi in translatione nostra ponitur
egiptus: in hebreo habet Mesraim.
Et abstulit de egipto sic oues
pplm suu et pplm israhel diligēte
custodiendo: sicut pastor custodit
oues. [et pduxit eos tanq̄ gregeꝝ
in deserto]. vbi pauit eos pane ce-
lesti vt dictum est. **Et** duxit
eos in spe] puenēdi ad terrā pro-
missam [et non timuerūt]. Licet em̄
timuerūt sup mare: videntes exre-
citu egiptioꝝ appropinquantē eis:
tñ Moysē eos asscurate secuti sūt
cum p mare: ita qz timor ille nō fu-
it tant⁹ qz impediret eos a se quela
Moysi. Consequēter ostendit toni-
tas dei et ingratitudo ppli post igres-
sum terre pmissionis. Circa quod
p̄m̄uz dicit. **Et** mduxit eos in mō-
tem sādificationis sue. et in hieru-
salez q̄ est metropolis iudee: i qua
edificatū fuit tēplū in mōte moria
ij. palipp. iij. [montē queꝝ acqui-
sūt dextera ei⁹. qz fuit acquisit⁹
magis virtute diuina q̄ humana
[et eiecit a facie eorum gētes] et cha-
naneos et alios ibi habitantes:
vt diffuse habetur in li. Josue. [et

forte diuisit eis terram in funiculo
distributōis. de q̄ diuisione habe-
tur Josue. xiiij. vsqz ad. xvij. in dufi-
ue. **Et** habitare fecit in tabna-
culis eorum trib⁹ israhel] et in domibus
et villis a gentilib⁹ edificatis. Po-
stea describit ppli malignitas ex-
ecundo p̄tā antiq̄ patru suoz aqz
dicit. **Et** temptauerūt v̄tute] de diu-
na diffidēs [et exacerbauerūt deū
excelsū] p̄uocantes ad iram deū
māssimū et testimonia ei⁹ nō cu-
stodierunt] et legis p̄cepta. **Et**
auerūt se] scientē redentes a di-
uina sūtute] et non suaerūt pa-
ctuz] et legē quā pepigerāt obser-
uare: dicentes Exo. xliij. Omnia q̄
locutus est dñs faciem⁹: et erimus
obedientes. [quē admodū p̄ies eo-
rum] qz adorauerūt vitulū: et mul-
tipliciter offenderūt deū in deserto
[cōuerſi sunt i arca prauū] p̄ p̄m-
p̄tūdineꝝ ad male agendū: sic ar-
cus aqz impetu emittit sagittam. **Et**
ira cōcitauerūt eū in collibus
suis]. Hic tangit moreꝝ ydolatrā
q̄ in collibus a locis excelsis sacrifi-
cabāt. Vñ sub dicit. [et in sculp̄tilib⁹
suis ad emulationē] et ab vmbidā
[et] p̄uocauerūt]. Etā describitur
pene acerbitas aqz dicit. **Et** vbi
uit deus] p̄bidā populi nequici-
am [et spreuit] eum p̄pter suam ma-
liciam. [et ad nihilū redegit valde
israhel]. tradens eum post morteꝝ
Josue dure seruituti aliorum popu-
loru: eo qz dedimauerat ad ydola-
triam: vt patet ex deursu libri Ju-
dic. et p̄m̄i Reg. **Et** repulit ta-
bernaculū sylo]. qz capta ē archa

*capitulum
796*

domini que fuerat in sylo: vt habe
tur. i. Reg. .iij. Et ciuitas sylo fuit
destru. **HUGO** [tabernaculu
da. suuz vbi habi
tauit in homib?]. qz nō placuerūt
ei sacrificia eoz que faciebāt ei in
sylo. a ppter huiusmodi sacrificia
didus est ibi inter hoies habitare
Vñ sicut merito hominuz habita
uit ibi: sic de merito eoz reliqt lo
cuz: quia sicut dicit. ij. Machab. v
Non ppter locū gentē: s; ppter gētez
locum elegit dominus.

Call. Metuendū est nobis ne
deus offensus corpis no
stri tabernacula deserat q̄ spūsan
dus cum dei munera bñ tractam?
inhabitat: sicut dicit Apo. Tem
plū dei sādū ē qd estis vs. Seq̄t.

Mico **ET** tradidit in capti
uitate virtute. v. fortes
eoz. a pulchritudiem eoz i man?
inimici. v. archā testamenti q̄ eāt
gloria populi israhel quā ceperūt
philistei. ppter qd vxor Sinees di
xit. i. Reg. .iij. Trāslata est gloria
de israhel. qz capta est archa dñi.
ET cōdufit i gladio. s. philiste
oz. [populū suū a hereditate suā]
s. terram israhel. [preuit]. In tāū
emz erant spretū seruitute philisti
notū qz faber ferrarius non iueme
batur i israhel ne hebrei facerēt si
bi gladiū aut lanceā. i. Reg. .viij.

ET Vnens eoz comedit ignis.
accensus p philisteos. [v. virgīes
eoz non sunt lamentate]. qz quili
bet q̄rebat locuz fugiendi: dimicte
tes occisos insepultos a illamēta
tis. **ET** Aardtes eoz i gladio ce

tide sūt. s. ophni a phimēes. i. Re.
iij. [a vidue eoz non plorabant
eadē ratione sicut dicitū est de virgi
nib?]. Conseq̄nter p̄nit diuina oso
latio cum dicit. **ET** excitat? est
tanq̄ dormiēs dñs. Q̄dū enim
dimisit p̄lm affligi videbat quasi
dormiēs. [a tāq̄ potēs]. Sic d; scribi
quia in hebreo et trāslatione Iero
nimi habetur: tanq̄ fortis. [Lrapu
latus a vīno]. Ille emz q̄ est fortis
robore q̄n est sopit? a vīno non p̄t
vti sua fortitudine. Et sic videbatur
multis de p̄lo israhel de ipso deo q̄
diu fuerāt i tali afflictione. s; tunc
visus fuit eis q̄si excitat? q̄n cepit
eos iuuare a aduersarios p̄cutere
Ite sub dicit. **ET** percussit inimi
cos suos i posteriora. qz percussit
philisteos i secretioni parte natū
. i. Reg. .v. Et cōputrescebāt p̄minē
tes extales. v. vie alui purgādi eo
rum: vt ibidem habet. **Lob** probri
um sempiternuz dedit illis. qz coa
cti fuerūt remittere archaz ad ter
ram vt eoz plaga turpis a vitupe
rabilis ab oib? cognoscerēt. quia
cum archa remiserūt anos aureos
recognoscentes plagam suā vilem
qz hoc factuz redactū est in scriptu
ra que vsq; hodie vbiq; diuulgat
Post q̄ excitauit attentionē iudeo
eoz p̄ bñficia multipliciter ipsis
collata a christo inq̄ntum de? s; in
illud ad Heb. xij. Iesus christus
heri a hodie: ipse est i secula. Cōse
quēter ponitur itenta conclusio mi
stice de regno christi per regnū da
uid figurato: videlicet qz regnū de
leatur a christo. Vñ dicit. **ET**

repulit tabernaculum Joseph.

HUGO et cultus veteris legis
que per Joseph qui sanctus
dicitur fuit ceteris designare voluit:
ad significandum quod dominus neminem
legibus adherentem acceptat: sed re-
probat quantumcunque factus videatur.
La tribu effrem non elegit. et popu-
lum iudaicum terrenis fructibus inhi-
antem. Nam effrem frugifer inter-
pretatur. Sed elegit tribum iuda-
icam et ipsum christianum genitum in fide
a christo: qui de tribu iuda descen-
dit secundum carnem.

Cass. Illa tribu cri-
nem. Et similitur
elegit montem syon et ecclesiam ca-
tholicam fide deum contemplantem: et
vita eminentem.

HUGO lex et
ad epistolam v. Christus dilexit ecclesiam:
et seipsum tradidit pro illa ut eam
sanctificaret. Et edificavit pro sa-
cramentorum perceptione sanctificatum
suum et populum catholicum sicut unum
cornu. quod sicut hoc animal habet
unum cornu in fronte: sic spes fidelis
populi erecta est ad unum quidem. de
quo dicitur in alio psalmo. Unam petram a domino
hanc requiram. ut inhabitet in domo
domini omnibus diebus vite mee. Et
hunc populum edificavit in terra et
in ecclesia presentem quam fundavit in se-
cula. quod ecclesia semper durabit non
in militia: sed in triumpho de quo in alio
psalmo legitur. Deus fundavit eam in
ternum. Et ad hanc ecclesiam fundan-
dam. Elegit deus pater dauid et
hominem christum: de quo in eu an-

gelio ceteri dixerunt. Fili dauid mise-
retere nobis. Hunc dicitur servum su-
um. quod ad redimendum genus hu-
manum accepit formam servi de pro-
genie dauid. La sustulit eum de gre-
gibus ovium: et de eo loco ubi seque-
batur post fetantes et post oves
fetans accepit eum. Translatio he-
braica habet sic. La tulit eum de gre-
gibus ovium: et sequentem fetans ad-
duxit.

Cassio. Per istam simi-
litudinem da-
uid filii yesse sicut et in alijs locis
domini salvatoris nobis sacramenta
panduntur. Nam dauid sublatus ab
ovibus puenit ad regnum: dominus no-
ster fundus ab officio pastoris: se-
det ad dexteram dei patris: qui est ve-
rus rex regum et dominus dominantium. Nec
vacat quod dixit oves eius fuisse fetans
domini enim grex spirituali gratia feci-
tos filios noscitur habere copiosos
sicut in canticis canitur. de ecclesia legi-
tur. Dentes tui sicut grex de conspectu
ascendens de lauacro que omnes ge-
minos creant: et sterilis non est in eis.

HUGO Huius enim gregis
pastorem videlicet dominum
salvatorem deus pater misit. Pa-
scere et ut pasceret. Jacob servus
suum et populum christianum in mi-
litia huius vite ludantem contra mun-
dum: carnem: et dyabolum: quem suo
corpore et sanguine pascit in presen-
ti vitali et israel hereditate sua.

Cassio. et futuram fidelium con-
gregationem que domi-
ni contemplatione pascenda est: quam
ipse in eternum possidebit. Et pa-
uit eos in innocentia cordis sui. quod

ipse est agnus sine macula. a hoc
 docuit fideles quod ipse egit. Illa
 enim puritas: illa sanctitas: illa de
 celo veniens maiestas hoc proba
 ta est docuisse quod gessit. hoc gessit
 sine dubitatione quod docuit. **Dauid**
 enim preceptor egregius quos do
 cere dignatus est: sicut ipse testat.
Non in solo pane viuit homo: sed
 in omni verbo dei. Sequitur. **La** in
 tellecibus manuū suarū. **Intelle**
 ctus manuum adualem signat sā
 ctitatem: ad quā fideles suos pro
 ut ipse tribuit gloriosa imitatioe
 perduxit. Sed nec istud dauid tem
 porali regi potest vllatenus conue
 nire: ymo potius cum ad dominuz
 christuz referatur cuncta sibi deco
 ra paritate consentiūt. **In** nōnul
 lis psalmis solem⁹ exquire quid
 nos amonet celestis auctoritas:
 hic tale fecit intū: vt expositio ma
 gis p̄ principium psalmi esse vi
 deatur. Dixit enim in parabolis se
 a p̄positionibus esse locuturum vt
 vnusquisq; velociter cognosceret
 faciem psalmi cum forma ipsius
 expressa fuerit dictionis. **Vnde** p
 suis delictis expulsos hebreos: et
 intromissos afferit xp̄ianos. **Ame**
 mus ergo phiritatem eius in quo
 dum eius hystoria refertur: noui
 testamenti gratia declaratur. **Naz**
 sicut in dauid actibus declarantur
 domini futura mysteria: ita et p̄ mi
 racula que iudeis concessa sunt xp̄i
 ano populo sacramēta pandunt.
Iero Omnia igitur ad christuz
 dñm referenda sunt: qui
 patrem consilio ad redemptionez

nostraz electus est de grege morta
 liū carnez fumēs: pascēs q; populi
 vitiōz supplantato rem aut mente
 deū videntē: qui nūc ecclesiam suā
 mandatis suis inherentez in bonita
 te cordis sui pascere: a i celesti hie
 rusalem cōmutare dignetur. **Ipsi**
 gloria a honoz cuz patre eterno et
 spiritus sancto i secula seculoz. **A.**

Psalm⁹ lxxviij.

D **E** **venerūt**
 gētes. Titulus. **Psalmus**
Asaph.

Hugo In p̄cedenti psal. egit
 p̄phetā de ingratiūdi
 ne populi iudaici et illorum repul
 sione. hic autem p̄uidēs coruz re
 pulsionem deplorat eam: a de plo
 rando p̄dicat ipsaz. **Et** est iste psal
 mus secūsdus in quibus agitur de
 lamentatione. **Sunt** enī tres tales
 psal. q; ter repulsi su eēt iudei. **Pri**
 mo p̄ caldeos siue babilonios. **Se**
 cundo p̄ **Anthiochuz**: de quo agit
 in presentī psalmo. **Tertio** p̄ roma
 nos: de quo agit p̄s. **Deus** repuli
 sti nos. **Intentio** psalmiste est mo
 nere nos vt bonis p̄rimoz cōgau
 deamus: a malis eorum condolea
 mus. **Asaph** enim qui figuram te
 net fidelū populoz: in prima par
 te dinumerat q̄nta populus iudeo
 rum a ciuitas hierlīm ptulerit tem
 poribus **Anthiochi** regis. **Vñ** p̄
 dicens futura quasi transacta mo
 re p̄phetico ait. **Expositio** lrālis hui⁹

f. m. l. v. s.
h. l. g. l. v. s.
h. l. g. l. v. s.
h. l. g. l. v. s.

psalmi. L

Deus reuerunt gentes | videli
cet rex Anthiochus cum suis
qui erant gentiles.

Rico in hereditatem tuam |
in iudeam: que dei he
reditas dicebatur: eo quod eam filius
israhel dedit. Et quod in ea fides et cul
tus dei viguit. Proo subdit. pollu
erunt templum sanctum tuum.

Cassi quod posuerunt in eum ne
phanda simulacra: ut
ubi colebatur verus deus ibi imū
bus adoraret spiritus. Sic de Anthi
ocho in Machab. li. 10. legitur. Iussit
edificare aras et templa et ydola: ut
imolarent carnes suas. Sequ
tur dolenda nimis et iniuriosa co
paratio. posuerunt hierusalem
in pomorum custodiam. Pomo
rum custodia dicitur tugurium quod
sibi cultores ortorum de fronsibus co
ponunt ad custodiendos fructus et
ad vitandum solis ardorem. quod vi
delicet tugurium pomis collectis tan
quam inutile derelinquunt. Sic et gentes
hierosolimam vastauerunt: illarum tem
pli pulchritudinem singulare; sic
contemptibile; putauerunt tanquam ea
cellularum pomorum quam vilis atque despecta
estate transacta deseritur. Vnde et
ysa. primo dicitur. Relinquet filia syon
velut umbraculum in vinea: et sicut
tugurium in ciuitate. Postquam de
diuini templi iniuria conuestus est
venit ad hominum necem ut eas post sa
cilegij culpas homicidij reatus ar
gueret: dicens. Posuerunt moeti
cina seruoꝝ tuoꝝ. corpora occisa non
sepeliebant: sed reliquerunt ea. In

escas volatilibus celi: et carnes san
ctorum tuorum dederunt bestijs ter
re. Vnde adhuc subdit. Effuderunt
sanguinem ipsorum | videlicet san
ctorum ita habundanter | tanquam
aqua. Et non solum in ciuitate: sed
etiam in circuitu | circa muros
| hierusalem: et non erat qui sepe
ret | pro multitudine intersectorum.

Facti sumus opprobrium vici
nis nostris. **Rico** et philistinis in ci
uitate iudee habi
tantibus: qui faciebant a iudeis su
as derisiones. subsanatio | mo
dus derisionis dicitur a rugatione
nasi. Et irrisio his qui in circuitu
nostro. **Cassi** Gloriam istam hie
sunt. rosolimorum | toto
orbe mirabilem usque ad irrisionem
dicit venisse vicinorum: ut quanta
prius nobilitate resplenduit: tanta
post abhominacione sorderet: sicut
et Jeremias in lamentationibus ait
Quomodo sedet sola ciuitas: quam abun
dauit populis. facta est ut vidua:
quam multiplicata erat in nationibus

Hugo Uscquo domine ira
seris | sustinento po
pulum affligi pro peccatis suis In
fine | et perseuerabit ne ista vasta
tio. Laecen detur velut ignis: et elus
tuus | et indignatio tua: ita quod non
mitigetur neque extinguatur.

Rico Consequenter implorat
hostes: dicens. Effunde iram tu
am | et vindictam in gentes | et su
pra gentes que te non nouerunt
quia non habebant fidem in deo
ydola colentes | et in regna | quoniam

antiochus

Tugurium
nuptiarum

antiochus qui talia
puebant. que no
antiochus
Cassi
videlicet
et bene
Rico
et vide
Cassi
pulum
dicitur
punit
ochni
ochni
ochni
Cassi
no que
Cassi
gallim
obitu
mi vi
ur. L
solam
curatio
mudo
non
hugo
fiat
hugo
de h
empe
minis
prou
mem
Aug
Non
tore
deus
nos
Cassi
Qui
nam
pue
libe
nope

*apud hanc
Cassianus et quidam pater
Remedy*

ad maiores q̄ talia fieri crudeliter im-
perabant. Que nomen tuū nō in-
uocauit. **Cass.** vt sicut nos illi cō-
tūt. **Cass.** primunt: ita tuis
virtutibus obtrantur.

Rico Et bene debes exurgere
ab vīdīcā super eos.
Quia comederunt Jacob. **v** po-
pulum descendente de Jacob quem
dicuntur comedisse: eo q̄ bona dirī
pueūt a populū in magna parte
ociderūt a captiuauerūt. sicut ty-
rannus dī comedere subditos suos

Cass. Deo gēte que peccauerat
gētissimi p̄iarche nomē
obictū est: vt recordatio sanctissi-
mi viri ppli delicta mitigaret. **S**e q̄-
tur. **L**a locū eius desolauerūt. **D**e
solationem deplorat pulcherrime
ciuitatis a templi ei⁹: qm̄ impia do-
minatiōe gētiliū: habitatiōe ciuiū
suorum nudata est.

Hugo sicut Machabeo v̄
dī. **F**ugerūt habita-
tores hierlm̄: a facta est hitatio
exterior. a reliq̄. **P**etita vīdīcā d̄
inimicis: implorat asaph dei mise-
ricordiā erga ciues: dicens. **M**e-
memeris iniquitatū nr̄ay ānq̄z.

Aug⁹ Non ait p̄teritū que
possent etiaz esse recen-
tiores: s̄ antiquay. hoc est a paren-
tibus venientiam. **L**ito anticipent
nos misericordie tue.

Cass. Qui timet iudiciū domi-
ni. anticipari se eius miseri-
cordiam recte desiderat. q̄ nisi idul-
gētia p̄uenit p̄ctōrem: in iudicio
nō absoluit errantē. **A**ddit q̄ cau-
sam dicte petitōis. **L**q̄ paupes fa-

ci sumus nimis. **L** a idēo anticipēt
nos misericordie tue. **E**t vt **Aug⁹**.
ait: nostra paupertas v̄ infirmitas
eo miserante adiuet ad ei⁹ p̄ce-
pta faciēda: ne ad iudiciū ei⁹ veni-
amus damnandi.

Cass. Et notabiliter dīc̄ nimis
ne quis se putaret d̄ p̄bi-
tate actū suoz debere p̄sumere cuz
se bonis meritis nimis pauperem
esse cognosceret. **A**diuua nos.
Qui em̄ adiuuatur etiam p̄ seipm̄
aliquid. **H**ugo deus opatur
agit. **H**ugo nobiscum. q̄
v̄ ab **Corin. iij. dī.** **D**ei sum⁹ adiuto-
res. **A**d lr̄am vero dicit **Asaph** in
p̄sona populi m̄imuz afflicti. **L**ito
anticipent nos misericordie tue.

Rico ne ex nimia tristitia ab-
sorbeamur p̄ impacien-
tiam seu desp̄ationem. **L**quia pau-
peres facti sumus nimis. **v** spolia-
ti a afflictū. **A**diuua nos deus salu-
tatis noster. **q̄** saluasti nos de egi-
pto a in piculis p̄teritis. q̄ sine te
nichil possumus. **P**pter glo-
riam nominis tui dñe libera nos.
q̄si dicat. **T**u noiaris deus noster
a nos populus. a idē nostra liba-
tio p̄tinet ad gl̄am nominis tui. **L**et
p̄picius esto peccatis nostris. **L**ine
quibus in hac vita non sumus.
ppter nomē tuū. **v** p̄pter n̄ā boni-
tate: non p̄pter nostr̄z meritū.

Cass. Idē enim salutaris v̄ sal-
uator dī. q̄ in se sp̄antes
saluat: a imminētes p̄ctōz penas cō-
uertit in p̄mia. **R**ebbit causaz cur
petierit plebē dñi debere liberari: dī-
cēs. **N**e qm̄ dicant in gentib⁹.

Nico ^{et inter gentes} ubi est
deus eorum. quasi diceret.
Nulli momenti a virtutis est ex quo
non saluauit populum suum.

Cassi Dicendo enim: ubi est: pu
tatur a peccatis aut peccatis
non esse: aut non posse defendere.
Sequitur. Et innotescat. scilicet vindicta
tua in nationibus. per peccatis.

Nico ita quod apud omnes nati
ones manifesta sit. Coram oculis nostris. Ultio sanguinis
seruorum tuorum quod effusus est: intro
eat in conspectu tuo gemitus opedito
rum. ut a vinculis absoluantur.

Collect. Translatio romana
sic habet. Indica san
guine seruum tuorum quod effusus est.

Iero Iudicium hic inuocat quod san
guis martirum exquirat a
domino: qui in Apoc. ait. Qui escite mo
dicium donec impleat numerus seruo
rum vestrorum. Et stret in conspectu tuo
gemitus opeditorum qui te per longas
lacrimas requireres absolui: et te
cum esse desiderant. Sequitur. Et etiam
magnitudinem brachii tui.

Nico et fortitudinis tue quod per
brachium designatur. possi
de filios mortificatorum vel morti pu
ntorum. scilicet in translatione romana et occisorum.

Cass. Orat ne filios eorum dominus a
sua possessione periciat: quod
per confessionem eius morte puniti sunt et
mortificati. Innumera enim tunc ibi
turba martirum fuit: quorum poste
ros desiderat sub domini custodia
manere ne aliquo errore vitientur.

Nico. Et redde vicinis no
stris. scilicet philistinis et ali

is nationibus circa iudae positis

Hugo Septupli et vinctus
perfecta in penitentia: ne in fu
turo puniatur. In sinu eorum. et in se
cundo peccatoris ubi recognoscit se pec
casse. Et redde filii ipsis improprie
ipsorum quod exprobrauerunt tibi dominus.

Jeronim Tibi enim; expro
brant qui mar
tires tuos in quibus habitas affligunt.

Cassi Qui ergo fuerint increduli
fiat deuoti. et ipsi qui fe
cerunt iniurias dicant laudes. Tunc
enim dominus gloriose vindicatus agno
scitur: quoniam maledicorum ore laudat.

Hugo Postea Asaph in exul
tatione concludit lame
tationem suam dicens. Nos autem populus
tuus quem tibi peculiarem elegisti
sicut dicitur Deutero. vij. et xxvi.
Et oues pascae tue.

Nico quod manna celi nos pau
si. Et confitebimur tibi.
confessione laudis. In seculo: et non
semel: sed futuris temporibus. In generatione
et generationem. id est in genera
tionibus succedentibus.

Cass. Vel de futuro seculo istud
accipi potest in generatione et genera
tione et in futuro seculo. Annunciabi
mus laudem tuam. illam beatissimam
psalmodiam quam chorus sancto
rum sine cessatione diciturus est.

Nicola Moraliter potest ex
poni per istum. iste ut
sit oratio ecclesie contra infideles sacra
ea destruentes vel ecclesie deplora
tis stragem filiorum suorum quod quotidie
fit per peccatum. propter quod in principio hu
ius psalmi hac de uastatione lame

tatur. a dñi hūiliter a deuote pro
 restauratōe deprecatur. a i fine i spe ex
 auditōis grāu: laudes se pmitit
 dño reb. **Cast** Cōmōemur ita
 dicitur. **Cast** q̄ caltatis studio
 ecclie dei bonis letari: a itez calami
 tati⁹ ei⁹ uolēter affligi. Legit̄
 em̄ felices q̄ gaudēt i pace tuā. a
 felices oēs q̄ tristabūtur i oibus
 flagellis tuis. Quapropter uenit
 ut qd̄ uinai q̄ fidelīū puenerit ad
 nr̄os dolēs primitatis studio tūl
 feram⁹: sic Apo⁹. dicit. Si qd̄ patie
 vnū mēbz: opatiūtur oia mēbra.
 a si glificat vnū mēbz: ogaudent
 oia mēbra. Dñe ei caritas illa p̄ cel
 sa oq̄it. h̄m̄c p̄ dicata uitas iuemi
 tur. hic a illa celestis affectio gigni
 tur: q̄ loai p̄leta ē ecclia dñi nr̄i Jesu
 xpi: cui est honor a glā in secula se
 culorum. Amen.

Psalm⁹ lxxix.

Qui reg. isra
 hel intē. Titul⁹. In fi
 nē p̄his q̄ cōmutabū
 tur testimoniu **Asaph** p̄ assyrijs.

Aug⁹ Cātat hic ps̄. de aduen
 tu dñi saluatoris nostri
 Jesu xpi: a de uinea a de ecclia ei⁹.

hugo Vñ sēsus dicti tituli ta
 lis est. Psalm⁹ iste di
 rigēs nos i finē a i xpm̄ q̄ est finis
 legis. est testimoniu **Asaph** a fide
 lis ppli testātis cristi icarnatōem.
 p̄his a ad utilitatē eorū. q̄ cōmuta
 bunt̄ s̄ infidelitate ad fidē: de pctō

ad p̄māz. Et cātat etiā passyrijs a
 p̄ his q̄ dirigūt se ad cristū. Naz al
 syrii interpretatur dirigēt. Intēdit
 em̄z monē nos ut in meli⁹ cōmute
 mur: a ad cristuz dirigamur. Pre
 mittit em̄z p̄mo oīo ps̄. dicētis.

Cast. Quis oia in dei ptate sint
 p̄fita: illos tñ dirigē dicit̄
 q̄ se tractatē celesti ouersatōe noue
 rūt. Id̄ em̄z subiūctū ē isrl. q̄ ip̄s
 ppiti⁹ regit q̄ eū puro corde respici
 unt. Nā isrl vir vidēs dēū interpreta
 tur. **Intēde**. Ac si dicēt. **Sup** nos
 lumē tue pietatis infūdēt q̄ p̄ nos
 sumus tenebro si: asp̄cis tui redda
 mur claritate ospiāui. **Sequitur.**

hugo Lquī d̄ ducis p̄ d̄ d̄ri
 nā ap̄lōū. **re**lut ouē] **Joseph**. q̄
 in simplicitate cordis. **Joseph**. q̄
 augmentū interpretatur.

Cast Fideles pplm̄ debem⁹ adū
 tere q̄ sic i caulas dñi dedu
 citur: q̄ si oues ad pasua oregen
 tur. Et nō ppria uerba singul̄ data
 fuisse p̄sonis. Regitur q̄ isrl est. de
 ducit̄ q̄ **Joseph** est. **Addit.** **Qui**
 sedet sup cherubin māifestat̄. **Chē**
 rubin plenitudo sc̄ie interpretatur.

Glo a caritas in q̄ cristū do
 minū sedē māifestū est

Casti. Sed qm̄ adhuc i se creto
 sue maiestatis erat: ro
 gat ut bñficio sc̄ate icarnatōis ap
 pareat: q̄tin⁹ fideles suos firmissi
 ma credulitate confirmet. Cui au
 tem cristuz spiritali uirtute ma
 nifestari deprecatur: demonstrat
 cum dicit. **Leoram effraym: benia
 min: et manasse.** **Effraym** fecūdi
 ficatio interpretat̄. **beniamin** fili⁹

dextere: manasses vero oblitus.

Aug⁹ Appare ergo coram fructificatione: coram filio dextere: a coram oblitio.

Collect. Illi enim pro deo ne in se dignos penitentie faciunt. a hi qui in sancto ope fortes sunt. a hi qui propter amorem spiritualem semetipsos obliuiscuntur. **Sequitur.** **Cita domine potentiam tuam: et rem ut saluos facias nos.** **Glo.** Reperit aperitius quod orauerat. Ordo talis est. **Rem.** in ipse in carne ad saluandum genus humanum. **Et exalta.** et ostendit potentiam tuam. **In resurrectione.** quia uisus es infirmus in passione.

Rico. Et cum ueneris. **Deus** virtutum conuertere nos. **La culpa ad gratiam: a a ludu ad leticiam.** **Et ostende faciem tuam.**

Hugo et filium tuum pro quem cognosceris. **Let.** si hoc facis salui erimus. **Ipse fide quod saluatur creditis.** **Omine deo virtutum humanarum et angelicarum. Quousque irasceris.** id est iratus apparebit super orationem serui tui.

Cas. ut nonnulla iam puenire os promississe cognosceris. **Et intue re pietatem ac desiderium supplicatis.** **Iratus sibi dominum credebatur: quoniam humano generi subuenire tardabat.** **Et quousque etiam.** **Obabis nos pamine lacrimarum.** **Pamine enim lacrimarum vita est plena doloribus. sed tamen in ea dominum miseratone cibamur quoniam dabis etiam non exstingui**

mur: sed potius etiam dimur. **Sequitur.** **La potum dabis nobis in lacrimis in mensura.** **Quid est mensura.** **In dicitur** **scribitur modo: sicut dicit apostolus. Fidelis deus qui non patietur vos temptari super id quod potestis ferre.**

Augusti. Ipsa enim est mensura ut erudiaris: non opprimaris.

Hugo **Vel potum dabis nobis in lacrimis in mensura: ut quantitas pene respondeat quantitati culpe.** **Sequitur.**

Aug⁹ **Propheta** **ostendit nos in contra ditione vicinis nostris: a inimici nostri sub sanauerunt nos.** **quod gentes** **contradicebant apostolis cum predicarent mortuum resurrexisse christum.** **Et sub sanando eos dixerunt.** **Quis est iste uox de demonio nunciator.** **Qui sunt isti colentes mortuum: adorantes crucifixum.** **Contradicebat: sed contradicere uicebat. quod si se quibant a ex contradictione fidelis efficiebat.** **Deum reperit uerbum super dicitur.** **Omine deus virtutum conuertere nos: a ostende faciem tuam a salui erimus.**

Cas. **aduenire.** **Ipa est enim pro qua salui facti sumus.** **Ipsa pro qua lacrimas mortis euasimus.** **Ipsa demum quod a indignis a ostentibus celo tu regna largit.** **Re.** **consequenter describitur**

Christi aduentum: quod proprio nomine dicitur synagoga quod est ecclesia nominat. quoniam uera est ecclesia ueteris ac noui testamenti: quod frequenter uia dei dicitur. de quo Gregorius. vii. super euangelio ita dicit. Quis uero potestatis militas similitudine re dicitur tenet quod dicitur: non quod regit nos quod obidit a elcos

suos sic in mundo p[er]fidet: q[ui] sub
iectos d[omi]ni in d[omi]no: qui halet vi
neam suam. Eccelesia que ab Abel
iusto vsq[ue] ad vltimuz electu[m] qui in
fine mundi nasciturus est: q[ui] san
ctos p[ro]tulit quasi tot palmites mi
sit. De hac ergo ecclesia dicit. W
ineam q[ue] populum israel dei cultu
rem iuxta illud p[er]sa. v[er]o. Vinea d[omi]ni
exercituum domus israel est. 8 egi
pto translulisti. educendo populu[m]
illuz mirabiliter in signis a portu
is. Leicisti gentes. de terra p[ro]missi
omnis. videlz amozreuz: ethuz: iebu
zeum: pluresq[ue] alias. La plantasti
caz bando populo israel in terra
p[ro]missionis q[ue] teuz Josue. xi. OV
itineris fuisti in cōspectu eius. si cō
luna nubis per diem: a in columna
ignis p[er] noctem Ex. 8. xiiij. La plan
tasti radices ei[us]. vsq[ue] ad patres
videlicet Josue a similes: qui in cul
tu dei a fide erāt radicati. La imple
uit terraz p[er] multiplicatōez plis.
Hugo Operuit montes
q[ue] p[ro]ph[et]as umbra ei[us].
q[ue] cerimonialia a figure. q[ue] in um
bra a obscuritate locuti sunt. La ar
busta ei[us]. q[ue] ei[us] exercenita Cedros
dei. Moysen et Aaron qui alijs
fuere dariores hos eripuit hec
vinea crescendo. OVia extendit
palmites suos q[ue] filios. vsq[ue] ad
mare. scilicet mediterraneu[m]. La vsq[ue] ad
flumē. scilicet eufrate[m]. ppagies. q[ue] g[ra]
tōes eius. q[ue] subiugauerunt sibi
moabitas a amonitas. Sed licet
ita esset dilatata: tamen p[ro]pter pec
cata sua male tractata fuit ab ini
mijs. Vnde querit.

Rico Ut q[ui] destruxit ma
ceriam eius. q[ue] lapideā
clausuram vinearuz subtrahendo
angeloruz custodiam: eo q[ue] popu
lus erat ad ydolatriam cōuersus
Vel per maceriaz intelligitur clau
sura hierlm quā destruxerūt caldei.

Castio La v[er]demiant eaz.
q[ue] diripiant a concul
tant eam. Omnes qui p[er]terredū
tur viam. Gentes sigt que in cir
cuitu eius habitabant. OV
minauit eam. q[ue] extra terminos a
patriam suam vbiq[ue] disperfit gen
tes iudeorum. La per. La Vespasia
nus veniens. La filia. gentiuz: pec
catis ydolatrie opaca. Aper enim
dicitur eo q[ue] in locis asperis cōmo
retur. La singularis fer[re]. videlicet
Titus filius eius. de past[ore] est eā.
q[ue] reliq[ue]as belli tāta deplatiōe a de
structōe struūt vt gēte: a ciuitate
q[ue] herbaz pabula tribiti de pasti
one v[er]si. **Rico** q[ue] autē de eccl[esi]a
meret. an a duētuz xpi
q[ue] de sinagoga iudeoz dictū est: h[oc]
de eccl[esi]a catholica p[er]t expōi hoc mō.

U inea: 8 egipto translulisti.
q[ue] eccl[esi]az tuā de infidelitate gē
tiū ad fidē. Id subdit. Leicisti gen
tes. de infidelitate sua. La plāntasti
eaz. p[er] ap[osto]lor[um] p[re]dicatōem. La dux iti
neris fuisti. scilicet ap[osto]lis. quia
Math. vlti. dicit. Illi autē p[er]fecti
predicauecunt vbiq[ue] d[omi]no coo
perante a sermōem confirmante
sequentibus signis. La Operuit mō
tes umbra eius. cōuertendo mun
di principes. La arbusta eius. q[ue] po
pulu[m] vulgarez. Insiper. La cedros

*De p[ro]ph[et]a
Aper
Rico
Hugo*

verris legis. ppter quos dicitur
eigena et infirma: sicut apostolus
ait ad Gal. iij. Et hęc pfectio fa-
cta est sup filiu; hois .i. sup xpm
qui in euangelio vocatur filius ho-
minis .i. virginis. Alij sunt filij ho-
minu; .i. viri a mulieris . que dñm
christu; confirmasti tibi. Iapud ho-
mines: dicens Mat. iij. Dic est fi-
lius meus dilectus. Vel habet filiu;
homis O fili dei confirmasti tibi .i.
imobilie assumpisti. qz hñamita-
tem qua; semet assumpsit nunqm
dimisit: vt Damasco. dicit. Vnde a
in tribuo mortis christi anima exi-
stens i limbo a corp; i sepulchro
fuerunt cõ iuncta verbo.

Hugo Et vt ita p ficias eccā;
Et cõsa igni .i. pec-
cata puenientia ex cupiditate seu
amore accendent. La suffossa .i. dē
peccata puenientia ex timore pue
humiliante. Nam omnia pcta vel
ex amore: vel ex timore omittunt.

Cassi Hec ei peccata . ab icre-
patione vult; tui peri-
bunt. quādo pctoribus dicitur es
Ite in igne; eternū qui parat; est
dyabolo a angelis eius. Adhuc pe-
tit Asaph a deo patre aduentū cri-
sti: dicens. Hat manus tua sup
virū dextere tue .i. vt mittē digne
tis filiu; tuū ad redemptōez mūdi.

Hugo qui est dextera tua .i.
coequalis tibi i dñi-
tate. Et q; sit iste vir declarat cū
subiūgit. Et .i. p id est sup filiu; ho-
minis .i. gloriose virginis Marie
que confirmasti tibi .i. sicut sup ex-
positū est. Et .i. h; feceris Luō

discedim; .i. non discedim; a te. eū-
tes post pcola vel ceremonialia vi-
uificabis nos .i. inouabis lauacro
regenerationis. La nomen tuū in
uocabim; .i. cū grāz actione. Et qz
a nobis nō est vt tibi adhaream;
Ite Domine de; virtutū .i. q; so-
lus potes de incredulitatis morte li-
berare conuerte nos .i.

Rico ad te pfecte diligendū;
La ostende nobis facies
tua .i. p aptaz visionē La saluū eri-
mus .i. qz in clara visione a pfecta
fruitione dei consistit eterna salus.

Cas que suauitas: que sit vt i
litas .i. verficuli hui; hinc
datur intelligi: qm in hoc psalmo
triplici cum repetitōe memorauit
vt quasi prati floriferi planicie; se-
sam per ordines certos iocunditas
rosei coloris ornaret. In ista siq; de;
breuitate regulam totius religiōis
exponit. Primum est enim vt nos
dominus cõuertat. Deinde vt ostē-
dat faciem suam. Tercū vt saluos
faciat. Non enim anteqm cõuertat
ostendit faciem suam. nec saluat
nisi nos prius lumine sue pietatis
inspexerit. Quapropter versus iste
mente credendus est. quia p ipfuz
sub breuitate petimus quicq; no-
bis expedire monstratur.

Jeronimus Tibi ergo de-
omine de; pat
omnipotens supplices deprecamur
quatinus ipsum dominū nostrum
Iesum christuz qui est imago tua
qui est facies tua: qui est illumina-
tio vultus tui i quo manes: et etiā
qui manet in te nobis ostendere

quod est
ostendit faciem
facies nos facies
p. ostendit

a deo accipite quā a vobis non ha
betis. Et dicit datus tymbanū et carnis
mortificationes et castitate offerre
deo. Et dicit datus. quia deus voluntariū
a non coactū amat seruitiū.

Cass. Nam sicut tymbanū vi
sum solet resonare passus: sic a ho
minū corpus dū p dno tribulatiōi
b⁹ quatit: ad supna mandata dul
cius tepatur. Hoc ergo cōmonet
vt accipiētes diuina verba dno de
leamus offerre terrena. qd facim⁹
dū elemosinas largimur: aut ieiū
is corpus affligimus: cum vitia se
culi cum suo etiā auctore despici⁹
Abdōr. Psalteriū iocundū cū cy
thara. Ammonet enī a hęc duo
iocūditissime copulari vt verba dei
q in psalterio cōtinent: et cythara
q hūanos ad⁹ signare cognoscit
in vnā societate debeat conuenire.

Aug⁹ vt p dicatione verbi dei cor
poralib⁹ videam⁹ opib⁹

Dico. Uenite in neome
nia tuba et canite i no
uulimio tubā. Iuxta lram in oibus
nouulimīs faciebāt iudei festū pē
beneficiū diuie gubernatiōis: eo q i
nouulimio cōmuniter apparet ma
gis trāsmutatio tps. Et q festum
tubay cōcurrebāt cū nouulimio. sō
additur. In insigni die sollemnita
tis **Jerō.** Illi g canebant tu
ba i pascha: pēthe
coste: a senoplegia: nos vero mō
i ecclesia: licet omni tpe deo canē de
team⁹. pēpue tū i resurrectōe: i re
missione: a i dom⁹ inuatoe. hoc ē
quoties resurgim⁹ in xpō cū remis

sionē p dōz accipim⁹: a domus pe
ccatoris nostri a cōscientia nostra m
nouata fuerit post ruinam.

Dico. Via pceptū in isrl
est. et in ipso xpō: vt
de tali bñficio reddant gratie deo
La iudiciū. Approbatōis cōuenit
deo Jacob et xpō qui est deus chri
stianoz: qui approbat talem grati
tudiez hominis. Testimonium in
Joseph posuit illud. Per Joseph
qui cresces interpretat augmentū
in bonis opib⁹ signat: hoc ē quod
dam testimoniū diuie gratie crescē
tis i mente. Caiz exiret de terra egi
pti et de tenebris ignorantie p il
luminatiōē diuie gratie Linguam
quā nō nouerat audiuit. qz tunc
diuinas cōsolationes pcepit. **Q**
uertit ab onerib⁹ dorsum ei⁹. qz
satis absoluitur a iugo mūdi: car
nis: a dyaboli. Manus eius in co
phimo seruiuerunt.

Cassio. Quāuis ad historiā
istud dici videt: quā
in egipto iudeoz populū diuer
sis necessitatib⁹ seruibat. modo
vt lateres faciebat: modo vt terrā
cophimis exhiberet: tamen istud
christianorum partibus diligen
tius applicam⁹: a quoz dō: sō auer
tit deus onera peccatorū quando se
felici humilitate psterunt: sic ipse
ait. Venite ad me omnes qui labo
ratis a onerati estis: a ego reficiā
vos. Cophimos autem dicimus
per quos sordium purgamenta
proijcim⁹ vt loci puritas elucescat
Manus igitur suas in eis tenent
qui peccatorum immundicijs oecu

De nomine
147 A
p. 147
p. 147

pantur. **S**ed de hac seruitute libera-
mus a dño qñ scelerū nostrorū sor-
dibus expia-
mur.

Iero Prophete a
psalmi ideo
obscuri sunt: qñ subito cui nescis
persona mutat. Demiq; vsq; huc lo-
cutus est propheta. Nam subito idu-
citur psona dei loquētis ad popu-
lum cum dicitur. **Et** tribulatio-
ne inuocasti me. **Qui** cūq; in tribu-
latiōe es: securus est. Inuoca me
et exaudieris. **Vñ** subdit. **La** exau-
diui te in abscondito tempestatis.

Grego xxvi. moral. In ab-
scondito ergo tēpe-
statis hoc est in forti impugnatione
demonis audis. q; clamor dep-
cantis est hec ipsa fluctuatio tribu-
lationis. **pb** auī te apud aqua; cō-
tradicti.

Hugo Scdm lrā; de
Moysē a Aa-
ron dicit q; in aqua cōtradictiōis
offenderūt deū: vt legitur Numeri
xx. Et idē non sunt ingressi terram
pmissionis. **Nobis** autē dicit deus.
La probaui te apud aquam cōtra-

Grego vt supra pro-
mis. **Grego** batur iusti de-
sideriū: qñ aliq; ei adūitate resistit

Nico Non solū em̄ demōes per
seipos iustos hoies mo-
lestāt: s; etiā p malos hoies vt eos
ab incepto bono retrahāt. a hō; v-
catur aq; cōtradictiōis: vbi iust; pro-
batur qñ p hoc a bono nō impedi-
tur: s; magis p cōstantiā in hoc fir-
matur. **Et** talibus dicit deus.

Cas **V**di p te me? q; ne-
scis cū malis aliqua mo-
tum p mixtione confundi.

Hug **La** confestabor te. **Et** te
ste ofcia tua loquar. **Lo-**
Israhel id est popule chustiane
deum vides per fidem.

Nico **Si** me audieris. **I**n māba-
tis meis pseuerādo. **Non**
erit in te de; recēs: neq; adorab deū
alienū. **De** recēs a alien; dē crea-
tura q; male amat. sic pecunia ē de-
us auari. **tibā** ba est de; luxuriosi.
venit de; **Iero** **I**rat; sum. ira m̄
gulosi. **Iero** de; est. Quotūq;
vitia habem; seu pātā: tot recēs
hēm; deos. **Vn** quisq; em̄ qd ma-
gis cupit a venerat: hoc illi est de;

Ag **Hugo** **su**z dñs deus
emim **Hugo** tu? a nō ali-
us. **Et** idē solū me de; des dilige: co-
lere: a adorare. q; eduxi te. **p** grām
baptismi de terra egipti. v; de tene-
bris per **Iero** **Et** si vis accipere
cañ.

Iero a hie ipsuz dñm
deum tuum a saluatorem.

Nico **D**ilata os tuū. v; desideri-
um tuū ad bonū. a imple-
to illud gratia mea. q; solus deus
appetituz hois potest satiare. **Et** q;
ecclesia militans est sic sagena con-
tinens bonos a malos p;ianos.

Post q; dixit de bonis cōsequēter s; b-
dit de ma- **Hu** **Et** si audieris
lis: dices. **Hu** **p** plus me; v; v; v;
meā. **Populū** suū dicit malos p;ia-
nos q; ab eo creati sunt: a eius p;cio
so sanguine empti. **De** quibus ad
huc dicit. **La** israhel. q; dicit me
videre per fidē. **non** intēdit mibi.

Ieroni **E**go autē sto an ostiū
a pulso. a volō vt ape-
rias et ingrediar: et nō vis apire.

121
m

Et si dicitur simili eos terrae
secundum desideria cordis eorum

Rico. cum quia propter suam
maliciam subtrahi ab eis gratia
mea et sic desideria carnalia se qui
tur libunt in aduentibus suis
id est in peccatis enormibus ab
ipsis inuentis de malo in malum uento

Iero. Infelix est qui a deo non
corripitur Si quis pec
cans non punitur iste miser est

Cassi. Putat enim peccator
suis voluntatibus permittatur exple
ri iam dicat apostolus. Tradidit
illos deus in concupiscentiam cor
dis eorum in immundicia et reliqua
Consequenter ostendit quod pena ista
non ob aliud eis infligitur quam propter
peccata eorum unde dicit

Rico. Si populus meus au
disset me mihi obedi
et israel si in uis meis ambulat
et precepta mea obseruando que
sunt uie pueniendi ad beatitudinem
Iuxta Mathe. xix. Si uis ad uitam
ingredi serua mandata pro nichilo
id est gratis uel pro modo dicto ser
uicio mihi facto forsitan inimicos
eorum humiliastem id est demo
nes et malos homines eis subieci
sem et super tribulantes eos misit
sem manum meam et potestate de
fenhomis mee Et dicit forsitan non
propter mutabilitatem uoluntatis
diuine que est immutabilis sed
propter ueritatem hominis de
bono in malum propter quod frequen
ter impeditur diuine promissionis
effectus qui est sub conditione. S.

si homo perseueret in bono

Cassi. Unde a intelligere debe
mus quando a nobis aure
titur deus non esse pietatis defectum
sed magne uoluntatis aculeum id est
tormentum Suspenditur etiam in
dam a defensione sancto eum quando
tribulationibus et afflictionibus
temptantur. Sed iustos sic tenta
ri patitur ut non deserat. Impios
autem tribulari permittit ut se ab
eis reddat alienum. Post domini
uerba asaph inimicos eius digna
execratione rebarguit dicens

Rico. Inimici uero domini
mendaci sunt et recedentes a promisso
quod ei fecerant in baptismo Men
tiuntur enim qui bonis se promif
sis obligantes in pessimos iterum
relabunt errores et erit tempus
eorum in secula et eorum punicio
erit eterna Translatio romana ha
bet et erit tempus uidelicet punicio
num eternum quando illis dicitur
Ite in ignem eternum Et licet sint
ei mendaci tamen ex abundantia pieta
tis sue Obauit illos ex adipe fru
menti in sacramento eucharistie
et de petra melle Translatio he
braica habet et de petra mellis
id est de christo saturauit eos unde
de apostolus et ad cor. x. dicit Pe
tra autem erat christus qui mel con
solacionis administrat suis fide
libus Sed quando sunt ingrati de
tantis beneficiis deseruntur a deo
et dimittuntur in desiderijs suis et sic
inimici domini effecti erit
tempus eorum in secula **Aug.**
ff. 6

Nō ē sibi polliceat vnusq̄sq̄. ha-
 lens facta nepharia. que regnuz
 dei non possidebunt **E**t dicat sibi q̄
 nīa habeo signū xp̄i a sacramētū
 christi. **N**ō delebor in eternū. apo-
 stol⁹ dicit. **F**undamētū; aliud ne-
 mo p̄t ponē p̄t id qd est positū cri-
 stus ihesus. **E**t seq̄tur infra **A**lius
 enim sup edificat aurū a argentū;
 lapides preciosos. ali⁹ ligna. sti-
 pulā fenū. saluus erit. sic tamē
 quasi p ignem. **E**rgo per ignem
 purgō a propter fundamentū
 id est christum non pereō. **Q**uid
 es. **N**unq̄d christianus sū; quib
 aliud raptor adulterator et cetera
 de quibus dicit apl⁹. quoniam q̄
 talia agunt regnū dei non posside-
 bunt. **C**ert⁹ ergo talib⁹ p peniten-
 tiam non corredis regnū celorum
 speras. et non op̄mor q̄a qui talia
 agunt regnū dei non possidebūt
Expone ergo inquis nobis ligna.
 stipulam. fenū; qui edificat su-
 per ip̄sū fundamentū. quomō
 non pereant sed salui fiant. sic ta-
 men quasi per ignē; **O**bscura est
 quidem illa questio. sed nō possū;
 breuiter dico fratres. sūnt omnes
 omnino cōtemp̄tores huius seculi
 si q̄ non herent dilectione aliq̄ tre-
 mis operibus sed casti. iusti. sancti
 continentes. fortassis a omnia sua
 vendentes. a paupibus distribu-
 entes aut possidentes ista tempo-
 ralia tanq̄ non possidentes. a vte-
 tes hoc mundo tanq̄ non vcentes
Si tal⁹ es edificas super fundamē-
 tum videlicet christum. aurū a ar-
 gentum a lapides p̄ciosos. **S**unt

Sup
 argu
 lapida
 argu
 fund

autem alij qui reb⁹ infirmitati hu-
 mane concessis inherēt aliquam
 tulum dilectione. non capit ille vil-
 lam alienam sed sic amat suā; vt
 si p̄diderit. conturletur. **N**on appe-
 tit v̄xorem alienam. sed sic iheret
 sue. vt modum nō teneat prescri-
 ptum in lege videlicet vt misceatur
 ei literorum percreandorum cā. non
 tollit aliena sed ēpetit sua. a habz
 iudiciam cum fratre suo. contēdit
 p reb⁹ te remis ampli⁹ q̄ dec; euz
 cui promissum est regnum celorū
Non totum cor sursum eleuat; sed
 aliquam eius p̄t in terram tra-
 hit. **E**dificat talis lignum. fenū. sti-
 pulam super fundamentum **A**udi
 ergo nō potes tenere possessionē;
 istam nisi dixeris falsū testimon-
 ium. a hoc non facere. christū in fu-
 damento ponere est. veritas emz
 dixit. **O**s quod mētē occidit aīaz
Ergo si possessionē tuam diligis.
 non tamen propter illam facis ra-
 p̄mā neq; homicidiū; neq; falsū
 testimonium dicis. non prop̄ il-
 lam falsū iuras nec xp̄m negas
 eo q̄ propter illam hoc non facis
 christū habes in fundamentō. **S**;
 quia diligis illam. a cōtristaris si
 p̄dis illam. non tamen preponis
 eam christo. nec sic amas eam vt
 si dicatur tibi. **I**p̄sam vis ante cri-
 stum. **E**t si tristis eam p̄dis. plus
 tamen amplecteris christū; quē
 posuisti in fundamentō. super hoc
 fundamentum posuisti non aurū;
 a argentum aut lapides p̄ciosos
 sed ligna. fenū a stipulā. **S**aluus
 ergo eris cum ardere cepit qd ebi

talis e tamē qu
 mos ems sup
 dicens a dule
 vltimas. fac
 ma. p̄tia. p̄nt
 p̄gnē. quasi ista
 stipula; sed qui vt
 ficat amec in tero
 me anq; vgnē
 arebit amec in
 ipse salus emz p̄
 tano hinc nōst in ista
 tenē dicit in terra
Psalms
O **C**us
 Collecta
 a Laph. **M**illie
 re ille palmarib; ang⁹ a
 vtra lazece
Qu
 bas iudicū. q̄ el
 hinc p̄p̄em mult; et
 tunc ad mētē prop̄ qd
 nō iudicū fuerat a tunc
 pedis oculi. a capiti a
 eo vtrūq; hinc vtrūq;
Qu
 vtrūq; vtrūq;
 vtrūq; vtrūq;
Pico. arguis oem
 om̄a nequitiā p̄nt sup
 dīmā iusticiā. **V**nde alq;
 p̄ta primo dicit
O **Q**uestio in synagoga
 congregacione. **S**am̄
 dicitur a syna quod est
 congregacione. **S**am̄
Questio in synagoga

fiat: sic tamē quasi per ignem.
Nemo enim sup fundamentū hoc
edificans a dulcētia fornicationes.
blasphemias. sacrilegia. ydolatri
am. pūria. putet se saluū futū
pignē. quasi ista sint ligna. fenū
stipula: sed qui vt dictum est edi
ficat amore in tēno ⁊ super funda
mentū regni celorū ⁊ super ipm
ardebit amor rerū temporalium. et
ipse saluus erit p ydoneū subamē
tum dñm nōst rū ihesuz xpm q̄ est
benedict⁹ in secula seculorū. Amē

Psalm⁹. lxxxi

Deus stetit in
Collecta Titul⁹ p̄sa.
asaph. Mistice exponi
tur iste psalm⁹ ab Aug⁹ ⁊ Cassi.

Rico contra sacerdotēs ⁊ scri
bas iudeorū. q̄ christū
hūilem ⁊ paupem iniuste condēp
nauerūt ad mortē prop̄ qd̄ p̄ di
uinū iudiciū fuerunt a romanis tē
poraliter occisi ⁊ captiui ⁊ in iudi
cio extremo sunt condempnandi

Collecta Moraliter vero idem
psalm⁹ exponit a Je
romimo alijsq̄ q̄busdā doctōrib⁹

Rico extra pueros iudices.
arguēs eorum malici
am ⁊ nequiciā: ⁊ petens super hoc
diuinā iusticiā. Vnde asaph pro
pheta primo dicit

Deus stetit in synagoga. Idē
in congregacione. Nam synago
ga dicitur a syna quod est con et
goge aggeracio. deorū. ⁊ iudiciū

Synagoga

fm q̄ dicit̄ exo. xxij. Ad deos vtrū
usq̄ cā pueniet ⁊ ad iudices. Et di
cit̄ deus stare in congregacione iudi
cū: quia daē videt a attente facta
⁊ dicta eorū. Ite subditur Li me
dio autē deos diiudicat. ⁊ disce
rit vtrū in iudicē iuste vel iniuste
iudicent. ⁊ ideo subdit asaph con
tra iudices pueros vsq̄ quo idē
q̄ diu iudicatis iniquitatē. Iustifi
candō partem iniquā: prop̄ mu
nera vel fauorem ⁊ facies pecca
torum fumis. id est p̄sonas ma
lorum prop̄ter eorum potentia v̄l
aliam causam acceptatis.

Iero Quia si venerit paup̄
⁊ venerit diues habens malū ne
gociū. vsq̄ p̄sonā aspiciatis:
non ne **Rico** Iudicate e
gocū: Rico genoa pupillo
⁊ ei⁹ iusticiā dētrādō ⁊ humilez ⁊
paup̄ez iustificare. Idē suā iusti
ciam conseruate ⁊ Ripite paupe
rem de manu fortiorum eius. Idē
de manu diuitis ⁊ iniqui ⁊ regnū
de manu peccatoris liberate. Iq̄ euz
calumpniatur iniuste

Hugo Et quia prauum iu
diciū sepe prouicit
ex ignorantia. Ite subditur

Rico ⁊ scierunt. Et quia peius ē not
le scire. ideo sequitur ⁊ neq̄ itelle
erunt. id est noluerunt scire iudici
um meum. Vnde psalmus Nolu
it intelligere. vt bene ageret. Et q̄a
pessimum est malum op̄ari. Ite
subiungit ⁊ in tenebris ābulāt

Rico q̄a pueritas affect⁹
idē tēbras in intellē
Fi.

p̄m̄ J̄m̄

Li mouebuntur omnia fundamen-
ta terre. In finali iudicio in quo
ista puessa ad debitum ordinem
iusticie re- **Iero** Videte princi-
ducentur. **Iero** pes a iudices
mali qualem habeant retribucio-
nem qui debuerunt fundamenta
habere xpm. a noluerunt. sed i ter-
ra posuerunt fundamenta sua.

Hug Sed cur dicit omnia. &
sunt ne omnes tales. &
dominus scit. non est nostrum iu-
dicare. dominus tamē de ipsis loquens
dicit. ysa. lvi. omnes in vias suas
declinauerunt: vnus quisq; ad auari-
ciam suam a summo vsq; ad nouissi-
mum. Et si forte vita aliquorū sit cō-
tempnibilis tū gradus a dignitas
ecclesiastica est in eis honoranda
& veneranda. Vnde subdit.

Rico Ego dixi. dii estis. .i. s.
participatiue eo q; iu-
dices ex officio sunt executores di-
uine iusticie. a filij excelsi omnes
In quantum ad imaginem eius sūt scī

Hugo Sed ne de dignitate
supbiant. eorum fra-
gilitatem cōmemorans subiūgit

Uos autem p infirmitate; car-
nis. sicut homines moriemini.

Ricol quia potestas vrā nō
preseruabit vos a mor-
te. a. p. eleuacōez ai. sicut vnus de
principibus. .i. s. de angelis supbi-
entibus. eadē s. in foueā gethene
per equitatem diuine sententie. **Id**
subdit ppha. **U**erge deus iudica-
terram. id est surges ad iudican-
dum habitantes in fra. **quoniaz**
tu hereditabis. a. dominaberis. **In**

omnibus gentibus. quia finali iu-
dicio pacto omnes electi erunt sub-
iecti ordini sue misericordie immo-
biliter: a reprobi ordini sue iusticie.
Et sic dominatio tua se extendet su-
per bonos a malos in eternum: q̄
mā tibi potestas est a imperiū p
infinita secula seculorū. Amen

Psalmus lxxxii

Deus qui simi-
lis. Titulus. canticum
psal. asaph. Die titulus

in plerisque locis supra expositus est

Glosa Agitur in hoc psal.
de secundo aduentu cri-
sti ad iudicium vbi boni qui hie p-
muntur. coronabuntur: mali v-
o qui eos psequuntur torq; buntur

Hugo a q̄a ecce triplex fu-
it interpolata psecu-
tio. p̄ma videlicet in gladio a tirā-
nis. scda in verbo ab hereticis scia
in ope malo a falsis fratribus. et
quarta erit tempe antixpi que ex-
dicatis tibi cōflabit. **U**t g breue-
tur illa dies antixpi. petit hic festi-
nari iudicium. vnde ipse asaph de
illo secundo aduentu dñi dicit. ostē-
dit potentiam a claritatem eius in q̄
remet aq; ammirando dicit

Deus. christe a si homo es
vt alij. a si iudicatus. cum in
iquis latronibus deputaris

Hugo L quis similis erit ti-
bi. cu in forma etiā
sui venies ad iudiciū in maiesta-
te a claritate magna. Et quia talis
eris in iudicio. ne taceas. sicut in

primo tuo aduentu faciisti. si die
sententia; contra malos. neq; co
pescari de? a pena adu'sariis suis
miferenda. et ne videatur esse cru
delis hec petendo. ostendit q; p'aa
eorum hoc exigunt dicens. **Q**uo
nam ecce inimici tui sonuerunt.]
murmurando a contradiendo tibi.

Aug⁹ Nouissimos dies qui
erunt tempore antixpi
fige inuide tur. cui? membra tue
erunt in libera; voce; sed plane
irrationabile; ut sonit? magis q; lo
cutio v'l sermo dicendus sit. **Q**ui
oderunt te extulerunt caput.

Callio. Cur dicit. caput ex
tulerunt. et non ca
pita. nisi q; insanis hoibus vnum
est caput antixps. qd ideo die ela
tum. quia multa p'tate gloriabi'e
ut se etia deū dice p'sumat excelsū.

Hugo Cui? membra d'pment
fideles. Vn sequitur

Oppl'm tuum. I. xpianum
malignauerunt.] v' maliciose tra
daverunt. consilium.] vt eū decipi
ant. a cogitauerunt aduersus scōs
tuos.] vt non soluz medio crib? do
li. v' a ipis qd amo do celestib?
vitis inferre conarentur exitum
v' mortem.

Querunt.] hoc quod
sup. sonue?

Hugo Venite a
tunt. v' **Hugo** dispdam?
eos de gente.] id est inficiam? eos
vt non sint inter gentes a.] non
memoretur nomen israel vltra.] idē
perat nome a fama ppli xpiani vi
dentis deum p' fide. Et hoc ex habū
dantia cordis dixerunt. **Q**uia;
cogitauerunt vnamiter.] v' cōco;

ditet in malo.] **simul.**] conspirant
aduersuz te.] v' membra tua.] **testa**
mentum disposuerunt.] v' pactum
firmū fecerūt ad destruendū popu
lū a nomen xpianū. **C**ōsequens de
clarat q; hoc facient a; subdit. **L**ta
bernacula ydumeorū.] v' auari frē
na amantes. Nam ydumei interp
tantur terreni. **L**a hismalxite.] idē
gulosi qui ventri suo seruiunt. **N**ā
hismalxite obediens interpretat

Moab.] quē filia loth otra legē
ex suo patre concepit figt luxurio
sos.] a agarem.] interpretant a due
ne a significat sup'bos. **E**t superbia
debet esse aduena a aliena homini
Juxta illd ecclē. x. Quid sup'bis tee
ra a cinis. **E**l **geb al.**] interpretatur
vallis vana a significat p'pocritas
q; vane a fallacie oñdunt se huiles
La amō.] v' ppl's turbid? a figt ira
cūctos. **L**a amalech.] interpretat po
pul? lingēs v' fallacie blābiēs. vñ
significat adulators. **L**aliemigene
cū habitatibus ty.] v' cū inuidis
Tyrus agustia interpretat. quia cor
inuidi tor.

Call Hec ei turb a
quetur. **Call** p'ditorum pre
dicto v' v' auari. gulosi. superbi.
luxuriosi. p'pocrite. iracūdi. adula
tores a inuidi a mundi amatores
que s' antixpō o'gregāda est allu
sione v' cōsonantia talū hebreoz
evidenter ex

Iero Iste ē tate
p'ssa est. **Iero** gētes q; pug
nant adūsus scōs; videam? que;
hūt principem. vñ sequitur.

Hugo Letemim assur.] i'dya
tolus. **V**enit a; ill
] Et quia ipse diabolus non sol?

Fij.

*idumei
auari
gulosi*

*et filia loth
luxuriosi
superbi
adulators
inuidi*

adulators

*idumei
auari
gulosi
superbi*

idumei

dent. Legunt hoc rebores: a pu-
tant esse deliramenta.

HUGO In presenti etiam pri-
cipos aduersarioꝝ
christi sunt: sicut zebæ a salmana
per penam. Ore interpretatur sic
citas: quoniam aridi a gratia dei
sunt: a zeb quod interpretatur lu-
pus a significat rapaces. zebæ in
terpretatur uictima lupi. a ipsi ab
inferno deuorabuntur. Et salma-
na interpretatur perfecti in malicia
vtrum corpus sint cum dyabo-
lo mittendi in eaminum ignis et
sulphuris.

Cal hec omnia ex
ardentis. **Cal** eritui optat a
tehristi qui nulla conuersione sal-
uandi sunt quorum in ipsis quo-
q; tenebrosis nominibus detesta-
bilis iam eorum sentitur interit.
Ipsorum enim maliciam manife-
stus declarat cum subiungit

Omnes principes eorum id est
malorum consiliarioꝝ auctores
qui malicia accensi. dixerunt hęc
ditate possideam? **S**aduauit dicitur
aduauit dei est pl's cristianus. de q
dicit apostolus. Templum dei sa-
ctum est quod estis vos

Augustinus Ruid enim
aliud imi-
ci nisi populum dei possidere id est
subiugare moliantur. vt ipse po-
pulus adat in eorum impias volu-
tates. Sed quid sequit? **Deus me-
us pone illos vt rotam** id est fac-
illos instabiles in eo qd cogitant

Glosa Vel sic rota ab his q
retro sunt surgit a an-
tra cadit: ita a ipsi ex his que retro

id est ex terrenis in quibus crescunt
extollantur: a animo cadant ab
eter

casti Impij vero cum in-
mis mala cogitacoẽ w-
luuntur rotis sunt similes nec qd
q; proficiant duz suis iugite rotaco-
nibus atterunt. **Petrus** cato: Hec
est enim maxima pena. **Vnde** legi-
tur qd dominus immiscuit egyptijs
spm vitigis a erroris. **Et** i alio ps.
dicit. In circuitu impij ambulat

Et similiter. **Aut** sicut stipulaz
Pone eos **Aut** ante faciem ve-
ti id est ante presentiam venti. **Hoc**
ponitur pro temptatione qua leuia
a mania corda rapiuntur

HUGO Vel de penis futuris
ipiorum potest legi. **Deus**
meus pone id est pone illos vt
rotam que dum ex vna parte eleuat
cadit ex alia. **Per** quod significat
varietas penarum. **Vnde** Job. xxv
iij. **Trasibunt** ab aquis minimum
ad calorem minimum. **Sicut** stipulam
ante faciem venti vt impotentes
sunt resistendi penis: sed vbi biles
ad tot

Augustinus Non enim
mentum hęc op-
tatio s; prophetatio est. **Sequitur**
Sicut ignis qui comburit filiam

Rico Ex magna potentia a sic
flama comburēs mōtes

Aug ita predictos impios q
silia sunt propter sterilitatem om-
nis boni mōtes sunt supbia ple-
ni. **persequeris illos** qntū ad
corpus in tempestate tua id est in
iudicij tem-
Cal **Vnde** in alio
pore psalmo dicitur

Fiiij.

est. Ignis in conspectu eius exae
deset. et circuitu eius tempestas
valida. Et in ira tua. id est in furo
re vindicte tue turbabis eos. In
tum ab animam cum audient. Ite
maledicti in ignem eternum. Huc
vsq; futuras penas illis peccatori
bus prophetauit: qui in suis rema
serunt sceleribus pertinaces. Con
sequenter ad illos conuertitur.
qui sunt domino prestante credi
turi dicens. Imple facies eorum
ignominia: et querent nomen tuum
domine. Illorum enim facies im
pletur ignominia id est infamia:
qui peccatorum suorum non inue
nerunt laudatores sed potius eis
in presenti reputatur quod in ma
la actione gesserunt. Istos plerum
q; obprobrium corrigit. dum se vi
derint a generalitate culpam. Illi
vero qui in sua obstinatione perti
naces id est duri permanserunt
erulescant. de peccatorum enor
mitate. et conturbentur in seculum
seculi. Omnes enim aliqui in hoc secu
lo salutariter erulescere et turbari
quando conuersionis bona recipi
unt. sed erulescant in seculum seculi
qui eterna uisione damnandi sunt
et confundantur et pereant. qui
ad eternum supplicium destinant
et cognoscant. per experientiam
quia nomen tibi dominus. tu so
lus altissimus in omni terra. Co
gnoscant ad genus respicit utrum
q; peccantur. siue qui exhibita sa
tisfactione liberantur. Omnes enim
cognoscunt omnipotentiam domi
ni: quia ipse solus est altissimus

dum ipsum cognouerint. et conuer
sis parere et obduratos eterna uil
tione dam **Collector**. Ve
pnare ris qui ob amorem vel timorem p
sentis vite ne transitoria amittat
membra sunt antichristi. sub ip
sius domino reuera non essent nisi
precedenti superbia et falsa religio
ne laudes hominum et auariciam
terrenam magis quam dei gratiam au
cuparent. felices profecto qui ex
itum suum ab hac uita bonis ope
ribus preuidentes expectant in
timore dei aduentum iudicis domi
ni nostri ihesu christi qui est bene
dictus in secula seculorum Amen

Psalmus lxxiii

Quam dilecta tabernacu.

Titulus. In finem pro
torcularibus **Psalmus filijs choe**
Hugo In precedenti psalmo
orauit accelerari iu
dicium secundum christi aduentum hic
autem desiderat populus fidelis in
trare in celestes mansiones quas
laudat Ad quas per multas tri
bulaciones oportet intrare. Sicut
et christum oportuit pati: aita in
trare in gloriam suam. Luce uicisi
mo quarto. Vnde sensus tituli ta
lis est. Psalmus iste dirigens nos
in finem id est christum ad que
trudimus preponitur filijs choe

filij choe

ad hanc
vnde magis
vnde magis

id est veris christianis imitatori
bus christi in loco caluarie cruci
firi. Chore vero caluaria interpre
tari constat pro torcularibus id
est pro pressuris huius seculi ne
christiani deficiant sed per eas co
fident se venturos in eterna tabnacula
sicut vinum in torculari expressu
ponitur in regis cellario

Augustinus Quae diu
enim vne
pendent in palmitibus tanquam libero
aere perscuntur nec ex eis manant
vinum ante pressuram. Sic sunt ho
mines quos predestinauit deus ad
vitam eternam qui antequam accedant
ad seruitutem dei. fruuntur seculo
hoc tanquam deliciosa libertate velut
vinea totum adhuc in palmitibus pen
dentes. Sed quoniam dictum est
sibi accedens ad seruitutem dei :
stans in iusticia et timore domini et
prepara animam tuam ad tempta
tionem. Accedens quisque ad secu
ritatem dei : ad torcularia se remisse
cognoscat. Contribulabitur. con
teretur comprimetur. non ut in hoc
seculo pereat. sed ut in apotheca dei
desinat : eruntque desiderium car
narium tegumentis quasi vinaceis
vuarum. Vnde apostolus dicit.
Sicut veterem hominem et induite
nouum Christianorum ergo sunt
ista torcularia. In pressuris autem
constituti ad hoc conferuntur a tri
bulamur ut amore nostro quo fe
rebamur in ista mundana. secula
ria. fluxa atque pitura. passi in eis
in hac vita tormenta tribulacionis
pressuramque habundantiam tem

ptationum. faciamus querere il
lam quietem que non est de hac
vita nec de hoc seculo presenti

Calliodorus Popu
lus igitur fidelis christianorum spiritua
li fecunditate regeneratus a torcu
laribus competenter expressus. ad
futuram iherusalem peruenire de
siderans in qua iam nullo tribu
lationum vel temptationum pre
matur pondere. sed leuitudine se
curus imperturbata felicitate po
tatur cum admiratione exclamat dicens

Hugo **Q**uare dilecta
id est valde dile
cta sunt tabernacula tua. De quibus
luca. xvi. dicit saluator. Facite vo
bis amicos de mammona iniqui
tatis ut recipiant vos in eterna ta
bnacula. Sequitur dicitur virtutum
lides angelorum. **P**ro laus
Et dicit tabernacula. id est plurali pro
pter diversos beatorum statum sed
varia eorum merita propter quod
dicit saluator. Jehan. xiiij. In do
mo patris mei mansiones multe sunt

Hugo In quibus velut vi
num in cellario repo
nuntur anime sanctorum de torculari et
pressura tribulacionum venientes. De
quibus in apoc. viij. dicit. Hi sunt qui
reuerunt ex magna tribulacione
Hec tabernacula mihi valde dilecta
sunt propter securitatem que ibi
est propter leticiam inefficentem propter
omnibus desiderij mei implecionem. seu
adeptionem. propter pacem continu
am. propter perpetuam sanitatem : propter
honestissimam societatem propter

de p...
de...
de...

aperam dei
visionem **Calliodorus**

Cogitans itaq; vir sanctissimus
illa premia a gaudia iherusalem
illas beatitudines a lestes a ex mō
libus populis societatem immor
taliter letantem. i magni desiderij
ardorem succēsus sūgit. capit
cita deficit anima **Nic.** q; ois i
mea in afa domi **Nic.** tellect?
et affectus hominis existens in
via huius vite deficit a pfecta cog
nitione a dilectione beatitudis eter
ne fm illud ad choz. ij. Oculus nō
vidit nec auris audiuit. nec in cor
hois ascendit; q; preparauit deus bi
ligenti **Gre** viij. moralium.
bus se **Spiritaliter** illi
us anima concupiscit celestis pa
tric beatitudinem. sed non deficit
qui patrimonia sibi largita diuini
tus ad necessitatis subsidium pos
sident. honores temporales sibi ipē
sos non tenet. aliena non ambit
suis licite vtitur; qui tamen ab eis
dem rebus quas habet alienus est
quia ab ipsa que possidet ex deside
rio non tenetur. Sed illius anima
concupiscit a deficit i atria domini
que rebus temporalibus se nudat
gloria honoris expoliat. habere
de exterioribus consolationē recu
sat. in celestibus solum inardescit
Vnde subdit cor meū a caro mea
exultauerunt in deū vniūm

Jeronim Si enim scdm a
postolum spiri
tus pugnat contra carnem a caro
contra spiritum. quomodo dicit
hic. cor meū a caro mea exultauē

ant in in eum vniūm. nisi intel
ligatur de illo qui mortificato cor
pore suo in amorem dei tota men
te defixus est. Cuius cor per de
uotionem a caro idest corpus per
hilarem obedientiā exultant nūc
in spem de **Nicola** Confe
um vniūm **Nicola** quēre
ostendit q; beatitudo eterna quie
tat hominis appetitum dicit. ete
nim passer inuenit sibi domum et
tur tur nidū vbi possit pullos suos.]

Jeronim Delidero domi
ne sedez aliqm
et nidulum anime mee a corpori
meo habere. Si ergo aues que li
tere huc atq; illuc vagantur post
q; volauerunt habent locum et ni
dullos vbi requiescant: quāto ma
gis anima mea a caro mea debet
sibi locum preparare vbi possit q;
esere **Vel hoc totum posset legi**

de fu **Hugo** Cor meum et
turo **Hugo** caro mea licē
corpus meum a anima exultauē
runt idest exultabunt in deū
vniūm ambo concorditer in illa
vita eterna vbi videbitur deus fa
cie ad faciem. Modo enim discor
dant. quia caro concupiscit aduer
sus animam a nunc est etiam mi
chi gaudium **Termin** p qua

Calliodor sicut passer
cum inuenit
sibi domum in parietum foramini
bus. nimio gaudio exultat. quia
se diuersarum aduersitatum vltē
rius patē nō credit insidij: sic
anima iocundatur dum in celoz
ē gna māfione; suā sēferit ppatā

† dicitur dicitur
sicut in dicitur 27 7 habentur

passer in dicitur y ppatā 7 a dicitur vniūm
dicitur ppatā
dicitur

p[er] d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e

Hugo La turtur. Idest a[n]i[m]a
 hic penitens a gemens. Inuenit
 sibi indum. Idest eternuz taberna
 culum spe certa. Vbi reponat pul
 los suos. Idest op[er]a bona que t[em]p[or]e
 in celo reponunt q[ui] in spe t[em]p[or]e
 nis efficiuntur. Que autem sit illa
 dom[us] a[n]i[m]us declarat cum subdit
Al t[em]p[or]e tua d[omi]n[u]m v[er]it[as] i[n] a[n]i[m]e
 loy supp[er] s[un]t illa i[n] q[ui] b[er] q[ui] etat[em] appe
 tit[us] hois q[ui] sup[er]ius dea sunt tabna
 cula tua. Et vocat hic altaria cele
 stem patri[am] vbi erit p[er]fecta obla
 co[m]p[er]is a[n]i[m]e. Nec at[em] celestis
 patri[am] dicitur tabnaculum p[ro]p[ter] ha
 bitac[i]o[n]e[m] atria p[ro]p[ter] latitudinem
 a dom[us] p[ro]p[ter] q[ui] et[em] n[on] d[omi]n[u]s p[ro]p[ter]
 seuitatem atq[ue] altaria p[ro]p[ter] p[er]fecta
 oblacionem. **Ab**didit etia[m] rex me
 us. Iqui me eunt[em] ad illa altaria
 d[omi]n[u]s. **Q**u[ia] deus meus. Iqui me ad
 hoc creasti. Sed vir s[an]ctus adhuc
 posuit in t[em]p[or]e tribulac[i]o[n]es a tempta
 co[n]es suspiras in eterna p[ro]missa.
 quid d[omi]n[u]s a celestis patri[am] dicat au
 diam. **B[er]n[ardus]** inquit. qui habitant
 in domo. **Aug[ustinus]** quia possidet
 tua d[omi]n[u]s. **Aug[ustinus]** iher[osolymis] celestis
 sine angustia sine pressura sine di
 uersitate a limitu diuisione. Om[n]es
 habent eam a singuli h[ab]ent totam.
Magne ille diuicie. Non agustat
 frater frater. nulla ibi indigentia.
 nulla necessitas est. q[ui] q[ui]c[un]q[ue] vo
 les. ibi erit. a quic[un]q[ue] noles. ibi
 non erit. Quid ergo illi acturi s[un]t.
In secula seculor[um] laudabunt te. **1°**
 enim totu[m] negociu[m] n[ost]r[u]m est sine de
 fectu alla. **V**n[de] p[er] p[er]sa. li. Gaudiu[m] a le
 ticia inuenietur in ea: grati[u]m actio

a[m]or[is] laudis. **H**ic. **C**oseq[ue]nt[er] e[st] e[st]
 q[ui]e ho[mo] teatitudinem sup[er]na valeat
 adipisci. Et p[ri]mo o[mn]idit q[ui] hoc n[on] p[er]
 fieri nisi speciali adiutorio dei dicit[ur]
[b]eatus vir. s[ed] in spe que e[st] certa ex
 p[er]tacio future b[eat]itudinis. cui[us] est
 auxiliu[m] abs[er]te. **I**ste ei due p[ro]p[os]itio
 nes abs[er]te. a ad idem sign[ificat]. q[ui] dicit
Ad teatitudinem eternam nullus
 p[otes]t venire vel attingere. nisi p[er] tui
 auxiliu[m] speciale: q[ui]a excedit facit
 tatem creature. Sed ille qui ad ho
 p[er] te dirigitur potest attingere. Et
 modus subditur. cui[us] dicitur. **ascen**
siones. Idest gradus virtutum p[er]
 quos ad celu[m] ascenditur quos ho
 mo gratta diuina illuminat[ur]. **I**n
 corde suo disposuit. quia vsus libe
 ri arbitrii ad meritum cucurrit. **I**n
 valle lacrimarum. hoc est in sta
 tu presentis miserie in quo est mei
 tum a demeritum. **I**n loco que po
 suit. id est constituit ipse deus ad
 merendam vitam beata[m] p[er] lacri
 ma co[n]em a fletum sedm quod di
 cit saluator. **Mat[th]. v.** Beati qui
 lugent: q[ui] ip[s]i consolabuntur
Hugo Cum enim homo con
 spicit quod p[ro]p[ter]
 superbiam p[ri]mi hominis exul in
 hac valle ploracionis factus est.
 tota tantas miseras hic in se sen
 tiat. magna habet materiam hu
 miliandi iuxta hos versus. **V**nde
 sup[er]bit ho[m]o cuius concep[er]o cul
 pa. **N**asci pena labor vita necesse
 mo. **Collector.** **V**e ergo in
 ru[m] valle valeat exire ad gaudiu[m] et
 num. o[mn]i laborat conamie ad h[ab]e

d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e

d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e

d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e

d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e

d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]n[u]m q[ui] t[em]p[or]e

Ad... lib...

pervirtutum gradus ascendere

Cas Cū vicerit q̄s auxilio dñi libidinē. ascēdit p̄mū ḡdū cū dñiat⁹ fuit supbie salit sedz. dū supavit auariciā subit tertūa tot grabib⁹ cuehitur quot vicij⁹ fue rit abso

Hugo Bñs bñdi aus docuit discipulos suos scāla; huilitatis p quā ap̄d seip̄s ascēdentes ap̄d dēu al cēderēt. Et in scāla illa de h̄gt xii. gradus huilitatis. Prim⁹ est timor dñi. Sec⁹ nō amare ppriaz vilitatē. Tert⁹ obedientia. Quart⁹ pacia. Quint⁹ cōfessio p̄ccōz. Sext⁹ cōtēpt⁹ sui. Septim⁹ p̄ferre alios sibi. Octau⁹ nil singularit agē. Non⁹ tacē vsq; ad interrogacōez. Decim⁹ non esse facil ad r̄cedum. Undecim⁹ pauca a rōnabilia loq; duo

Mico dīctōem dabit legissator. h̄o est xp̄s lator legis euāgelice qui dat bñdīctōem sue gr̄e lugētib⁹ p remissione culpe cōmissera p dila cōne celestis glorie

Jero Voluit ei dñs nos pugnarē in hac valle lactia r̄a cōtra tēptationū ifultacōnes: vt p suā grām a p̄ccis absoluti a benedīcti fieret in nob qd subditur

Mico Libit de virtute in virtute. semp p̄ficiēdo i augmēto gr̄e d nec pueniāt ad statū; visio nis. **Aug⁹** xp̄s ei q̄ est dī vtus bñtē ceteras dat nob q̄tuor vtutes agēde vite nr̄e i hac valle lacimaz q̄ a ml̄tis describūtur. viz p̄uētiā. q̄ dīno scām⁹ iter

Sp... lib...

bonū a malī. Iusticiā. q̄ sua cuiq; t̄buim⁹ nemi q̄c̄p̄ delētes. s̄ om̄s diligētes. Tēpantiā. q̄ libidines refrenam⁹. Fortitudinē. q̄ oia molesta toleram⁹. Ab his vtutibus im⁹ ad illā dīme visiois cōplacio nez. **Vñ** **Mico** L videbit dē dēoz subdit **Mico** xp̄s t̄r scōrū om̄mū q̄ dicūt dīi p̄cipacōe. **L** spon. celestis. de qua dē ad h̄breos. xij. **A**ccēditis ad syō montē a cūtat; de iurētis ih̄rlm celestē a ml̄toz milīū āgeloz. **Jero** Quāta leti frequentā

Jero Quāta leti licitas ē ire dē dēute in vtutē: a h̄c ip̄z h̄re p̄mū vt xp̄m h̄re mereamur. Pā dēu vidē ifinita corona ē. **Mico** Cōsequenter ponit dē p̄ca dō ad h̄c b̄titudinē d̄ sepuedā. vñ p̄s in p̄sona fidelīū d̄. **O** p̄ dē vtutū. **V**āgeloz vt frequent d̄ em est. **L** ex audi orōnē meā. **P**ducendo nos ad eternā b̄titudinē. **L** aurib⁹ pape. **O** nō dēo p̄fē dū. **O** rōnē meā. **L** ex audita; **O** deus iacob. **I** dēst cristianorum qui cōtra vicia pugnant a ipsa supplantant. **O** rote ator noster. **C**ontra ifultus demōniam. **L** aspice dē. **A**ccēptādo p̄ces nostras. **L** a respice in faciem christi. **Hugo** Voeyalit le

Hugo gitur ad h̄ttram a intelligitur de christo homine. ac si dicat. Respice christuz h̄oiez factū. cōspūtū. flagellatū crucifixum mortuū. a pp̄t ip̄m eraudi oracōnē meaz a ml̄erē nr̄i. **P**ro p̄ter qd dicit bñs ternarb⁹. **S**ecurū habes accessum. **O** homo ad trum

Right margin text from adjacent page

De p[er]p[et]ua

hates enim filiū ante patrem. et ante filium h[ab]et matrem. Filius ostendit patri lat[er]a vulnera. mat[er] ostendit filio pedes a v[er]a. Nulla potest esse repulsa ubi tot concurrunt caritatis insignia. Quae aut[em] fidelis popul[us] intantū desiderat puenire ad domū celestē. ostendit cā. n[on] dicēs.

Quomā melior ē dies vna i atrijs tuis. In celestib[us] palacijs. sup[er] milia. sciz[ur] bonorū dierum q[ui] p[oss]ūt h[ab]eri i presentia. Si posset fieri vt aliq[ui]s esset vna die i regno gloria postea precipitaretur rediret. Melior ē dies vna i atrijs tuis super milia. In regno celorum semp[er] lux est nō h[ab]is noctē neq[ue] tenebras.

Legi abiectus esse. In humilitate viuere sine qua ad illa beatitudinē nō p[oss]ūt pueniri sed m[er]itū d[omi]ni saluatoris Mat. xviii. Quicūq[ue] non fuerit effedus puul[us] v[el] humilis vt puer. non intrabit in regnū celorū. In domo d[omi]ni mei. Idest in ecclesia militante que ē domus d[omi]ni inferior. sicut eccā triumphans ē dom[us] d[omi]ni superior. magis q[ui] habitat in tabernacul[is] p[at]rorum. v[el] in gloria i excelcētijs sup[er]borū. q[ui] sup[er]bia includit in o[mn]i p[ar]te mōrti p[er] q[ui] h[ab]et subtrahit se a debita obediētia.

Abiectio illa dei. Cassio. pulchra. O sublimitas ista fedissima. Ipsa abiectio est illa conuallis lacrimarum sup[er]ius dicta. palacijs o[mn]ib[us] superior sine dubitatione. v[er]ba si ad t[em]pus plangitur. inde tamē sine h[ab]itu

ne gaudet. Causa reddidit quia d[omi]ni plus debeat diligere q[ui] tabernacula p[at]rorū. cū subditur.

Quia mihi a v[er]itatem. Idest iusticiam. diligere. **Aug[ustinus]** Misericordiam diligit qui in primo subueit. v[er]itatem diligit vt credenti det q[ui]d p[ro]misit.

Cassio. In ecclesia ipsius p[ro]mū misericordia est. q[ui]a de p[at]rorib[us] efficit iustos. Et v[er]itatem quam illis p[ro]misit p[re]mij. nō negabit. Vnde subdit. **gratiam.** vt peccatores cōuertantur ad v[er]itatem i presentia. de que die apostolus. Gratia dei sum id q[ui]d sū. **gl[ori]a.** si futuro. **habebit d[omi]n[us].** v[el] humilib[us] vt d[omi]no munere iustificati angelorū mereantur esse cōsortes.

Aug[ustinus] Vn puerb. xxix. Dum i se spiritu suscipiet gl[ori]a. Et iacobi. iiii. d[omi]n[us] humilib[us] dat grā. Que nos preparat. adiuuat. corroborat. et coronat.

Et idē. Non p[ro]uabit lo[qu]is. **gr[ati]a in p[re]senti et gl[ori]a in futuro.** eos q[ui] abulāt i innocētia. licet frequēter p[ro]uentur bonis t[em]p[or]ali[us].

Hugo. B[ea]tus l[eu]nar dus addit. Nec eos d[omi]n[us]. q[ui] ambulāt in p[en]itētia. In translacōe hebraica hoc melius habetur videlicet qui ambulāt in p[er]f[ec]tōe. In nocentia enim non p[oss]ūt esse perfecta virtus. quoniam qui innocens est nisi habuerit p[ro]uidentiam. non est p[er]f[ec]te consummatus virtutis. Propterea dicit in euang[el]io. **Stote prudentes sicut serpentes. et simplices sicut columbe.**

1. *Ap[osto]l[us] p[er] p[er]u[er]s[um] u[er]u[m] u[er]u[m] u[er]u[m]*

Cassi. Et quia psalmus tot bo
na explicare non potu
it que sanctus animus sentiebat
Ite sub ammiracione condudit di
cens. Domine uirtus qui tanta fa
cis que dici non possunt beatus

homo qui sperat in te. **Iero.** a non i tre
rat in te. **Iero.** remis: s; in
celestibus bonis. Ille sperat in do
mino qui conscientiam non habet pec
catorum; qui oculos liberos ad ce
los le

Cassi. Cuius spes in domino
uat **Cassi.** iugiter perseverat
Mirabilis psalmus. a tunc munda
na suauitate iocundior qui sic nob
ecclesie torcularia fecit amio dulces
cere. ut optabilius habeamus ta
li fasce de p[er]mi q[ui] h[ab]et s[an]cti sublimitati
b[on]i bleuari **Aug[ustinus].** Licet ei ne pu
miris i egestate. in tribulatione. in
oualle ploracionis. i aduersitat[um] p[er]
fura. in temptationib[us]: erit tamē
post ea bonu[m] tuum q[uo]d desideres. scz
requies. eternitas. immortalitas. in
passibilitas. a iocunditas eterna

Collecta. Ad hanc eterne feli
citatatis beatitudinē to
ta mentis deuotione aspirantes.
benignum petimus saluatorem ut
que admodu[m] sensus nostros dulce
do presentis letacionis afficit. ita in
giter maneat in nobis gra. quaz
ipse miseratus infundit ihs xps
d[omi]n[us] n[ost]r[us] qui e[st] b[e]n[e]d[i]c[t]i[us] se. s. Amen

~~Psalmus. lxxxiiij.~~

Benedixisti
domine ter

ram tuam auertisti capti. **Titul[us]**
i fine filijs chore **Psalm[us]** dauid

Cassio. Iste est tertius psal.

Hugo. et cetera filijs
uentu **Hugo.** chore a filijs
passionis xpi qui in caluaria cru
cifixus est. **Chore** em calu[aria] vel cal
uaria interpretatur. ut supra in p[er]
cedenti psalmo didum est **Et** licet
hic psalm[us] agat de xpi incarnaco
ne t[ame]n co[m]petit i[n]titulat[ur] de ei[us] passi
one in hoc q[uo]d ceteratur filijs chore.
q[uia] tota xpi uita fuit passio. et ince
pit a natiuitate eius. **Vn** eo t[em]p[or]e
q[ui] recitat ecc[lesi]a passionē xpi t[un]c i
p[ri]mo **P[er]age** lin. incipit a natiuitate di
cēs. vagit ifans in arte posita p[er]
sepia. **Pr**ter ei titul[us]. **In**ter cōe mon
nos p[er] fide[m] accedē ad xpm ut ei[us] be
nedictōem habere mereamur

Cassi. Preuidēs itaq[ue] p[er] futura

Hugo. miracula tāq[ue] de p[er]terito
ablacionē uiquitatis
a plebe dei p[er] b[e]n[e]d[i]c[t]io
nē incarnationis xpi declarat dicēs.

Benedixisti d[omi]ne fr[atr]e tuam **vij;**
p[er] m[en]t[em] tuā uel gen[er]u[m] h[um]anū car
nē assumēdo. a p[er] hoc **L**autisti cap
sitatē iacob **v** p[er] p[er]m[en]t[em] origiale a po
pulo xpiano p[er] q[uo]d gen[er]u[m] h[um]anum
tēbatur a dyabolo captiuū. **Et** b[e]n[e]d[i]c
dit iacob. q[ui] interpretat sup[er]latas
q[uia] nō oēs accipiūt grām istā n[isi] q[ui]
i baptismo renati sup[er]latat adu
sariū. abrenūciates dyabolo: a om
nib[us] pompis eius. **De** q[ui]bus sub
ditur **R**emissisti iniquitatem ple
bis tue **v** idelicet cristiane prop[ter]
quā fuerat captiuā. **o**peruisti om

nia peccata eorum. In aquis bap
tismi nevideantur a deo ad punie
sum neq; ab homine ad imitadu
ne q; a demone ad acusandum
Mitigasti omnem iram tuam
dilucendo peccata nostra. Lauertisti
ab ira indignationis tue.

Rico Relaxatio pene signu
est mitigationis ire.
Dec omnia dicuntur de futuro spi
ritu pphete. Cōsequenter ponitur
de peccato pro liberatione spiritua
li que fienda erat p christu; cum
dicitur. Conuertere nos deus salu
tatis noster. ab te datus cognos
cendum a pfecti? amandum qd
factum est per doctrinam christi
qui figuras a obscuritates veteris
testamenti explanauit; a rigore;
eius temperauit. Propter qd voca
tur lex amoris. a auerte iram tuā a
nobis. qd factum est p christi sa
tisfactionem. Usq; enim ad illam
horam omnes quātuncūq; iusti des
cendebant ad infernu; a sic ira dei
non erat totaliter auersa.

Aug Reversus cantatur in
completorio in princi
pio ad notandum a petendu; ple
nam conuersionem ad deum q; e it
in patria ubi completa erunt oia
ubi mot? animi in deum conuertē
tur. Modo enim corpus quod cor
rumpitur aggrauat amāz; ne om
nino possit ad deum conuertī. Vñ
apostolus ad romanos vñ. dicit.
Video aliā legem in membris me
is repugnantem legi mentis mee
a captiuantem me in lege peccati
Propter quod ipse cupiens scdm

totum corpus suum conuertī ad
dominum cōsequenter clamabat
dicens. Infelix ego homo. quis me
liberabit de corpore mortis huius. e
gratia dei p ihesum christu; domi
num nostrū. Sciens itaq; propheta
ta deu; in misericordem subiungit
Quoniam in eternū irasceris no
bis. quasi diceret. Nequaq; cū p
cere et misereri sit tibi proprium.
quia dicitur ab acie. iij. Cum irat?
fueris; misericordie recordaberis

Rico Lā extēdes irā tuā age
neracōne in generacō
nē. vñ in sibi succedētib; qñ diceret
non. qā aduent? xpi fuit pmissus
infra certu; temp? vt haberetur da
nielis. ix p ebdomabas. lxxij. ab
eo predictas. deus tu cōuertens
ad nos p benedictā tuā; incarna
cōnē. vñ uificabis nos. per tuam
grām. Vñ. Jo pmo. Grā a uitas
p ihm cristū facta ē. a plebs tua
letabitur. **Cassio** que infeli
m te. ceter gaude
bat in se; nunc quia totum

Aug gaudiū nīm de? e. q; vult
secur? gaudē; i illo gau
deat qui nō pōt pīre. Quid ei frēs
mei gaudere vultis in argēto. aut
argētū perit. aut tu. aut nemo. qd
prius. e. vruptū illd; ostat qvtrū
q; peritū est a tua argētum. Noli
ergo gaudere in istis. sed gaude in
illa luce que non habet occasū. Se
quit. Quē nob; dñe miam tuā.

Rico mittendo filiū tuū ad li
beracōez nrām. a saluta
re tuū da nobis. .i. dominum xpm
quē ysa. puidens futurū dixit. ix

capitulo **Filius** datus est nobis et
a vocabit nomen eius amabilem
et christum ergo tuum da nobis. In
illo enim est misericordia tua. **Cō**
sequenter psal. prenūciat icarna
tionem filij dei spū pphetie dicens

HUGO audia auribus
quid loquetur in me
dominus deus id est qui inspiret cor
di meo per spiritum prophetiam

Nicola Et quod illud si conse
quenter declarat di
cens quoniam loquetur pacez i ple
bem suam quia christo nato age
li statim cantauerunt. **Gla** in altissi
mis deo a in terra pax hoibus bo
nivoluntatis. **Hinc** a ij. dicit i plebe
sua quantum ad pplm isrl cōem. a su
p sacros suos quantum ad maiores
s. a doctores a dei ministros de quibus
multi crediderunt in christum sicut
dicitur. **Jo** .xij. a in eos qui conuer
tuntur ad cor id est veraciter a ex
corde conuertuntur ad christum quod
dicitur propter gentiles qui relicta
gentilitate fidem catholicam si sce
perunt deuote. **Vnde** translacio he
braica habet a non conuertentur
ad stulticiam. id est ydolatriam quae
est maxima stulticia. s. a tribue crea
ture deitatem. **L. v. i. p. t. i. p. e. t. i. m. e. n. t. e. s.**
res cum salutare ipsius quod si dicat.

Licet super omnes loquetur pacez
tamen salutare ipsius id est salua
tio que per ipsum est a his prope
qui timent eum perseveranter a non
solum his qui perfecte timent eum
sed his etiam qui dimittunt pecca
re propter timorem dei qui timor
licet sit seruilis propter timorem pe

ne tamen introducit caritatem a di
lectionem sicut seta filium sicut **Au**
gustinum ut allegat magister. in
sententiam distinctione. xxxiiij.

Et ideo dicitur id quod est prope
metes in quantum talis timor de prope
quo disponit ad caritatem. **Et** iha
bitet gloria id est christus qui est
gloria patris in terra nostra. **Vnde** cri
sto nato dicitur. **Jo** .i. **Et** vidimus
gloriam eius gloriam quam sicut a pre

HUGO Moraliter vero intelligi
tur ut ihabitet gl'a
id est testimonium bonum in tra
nostra hoc est in conscientia nostra
hoc testimonium ut dicit bernar
dus consistit in tribus. **Primum** est vide
licet credere quod remissionez peccato
rum habere non possis nisi p idul
gentiam. **Deinde** quod nil boni operis
habere possis nisi ipse deus p sua
gratia hoc tibi concessit ut bonum
operaris. **Tertium** quod vitam eternam
nullis operibus promereri possis.

Sequitur misericordia et veritas
obuiaunt sibi. **Rito** id est conue
nunt sibi siml
i persona christi quod ex dei misericordia
verbum assumpsit carne. **Et** ideo ad
complendum veritatem promissionis
facte patribus veteris testamēti fi
lius dei incarnari voluit. **Iusticia**
pax osculata sunt quia christus in sua
passione satisfecit pro nobis per
viam iusticie quam iusticia pax sta
tim fuit osculata quia per suam sa
guinem pacificauit ea que sunt in
celo a in terris. **Colos** .ii. **Deinde** decla
rat modum natiuitatis christi qui natus
est de virgine. **Vnde** dicit veritas

christus qui dicit de seipso Jo. xiiij
Ego sum via: veritas: et vita. De terra
orta est. De virgine Maria: quae
terra vocatur ysa. xlv. Apia terra
et germinet saluatorem. Illa enim quae
oritur de terra non oritur de communi
terre maris et femine. Sic beata virgo
concepit et peperit sine virili communi
sortio. Et propter hoc de isto conceptu
et ortu dicit ysa. liij. Ascendet sicut
virgultus ortus: et sicut radix de
terra siccanti. De virgine non fructu
data semine virili. Et iusticia de celo
prospexit. Et pater iustus et tota
caritas disposuit ut dei filius car-
nem acciperet de virgine ut sic per
viam iusticie homo verus satisfacere
ret hanc primus homo deum offendet.
Col. Moraliter. Veritas de terra
oritur quando peccato-
ris confessio accusantis seipsum de-
betur. Et iusticia de celo prosp-
erit quando ei datur remissio pecca-
torum: quod in illo publicano actu est.
Nam quae veritate humiliter de se con-
fessus est: dicitur. Propitius esto mi-
hi peccatori. iusticia super ipsum pro-
spexit. quae descendit iustificatus in do-
minum suum. **Nicola.** Deum ostendi-
am. Nicola. cur de qua vir-
tute virgo beata fuit fecundata cum
dicitur. Et tunc dominus dabit tem-
perantiam. Et gratie sue plenitudine;
non solum ad sanctificationem men-
tis virginis: sed etiam quantum ad
fecunditatem ventris. Et terra no-
stra. Et beata virgo intemerata.
Et dabit fructum suum. Et benedictum
dominum nostrum: ipsa permanente
inconvulsa virgine: tunc in partu quae

post partum. Deum de post ortum christi
agit de eius partore cum dicitur. **L.**
V. Ubi ante eum ambulabit.
et Johannes baptista: qui dicit iu-
sticia eo quod penitentiam predicavit p-
quam fit iusticia de offensis commi-
sis. propter quod dicit saluator. Mathe.
xxi. Venit ad vos Johannes in via
iusticie. Et quod ipse Johannes non so-
lum iusticia; pro me predicavit: sed
primo eam tenuit pro asperitate; ve-
nitus: et in paritate videtur: sicut quod di-
citur Mathe. xiiij. **L.** Et subdit. Et po-
net in via. Et penitentiae gressus su-
os. Ut factum ostendat in seipso quod
alij predicabat verbo: sicut de cri-
sto dicitur Act. i. **Cepit** Jesus face-
re et docere. **Collect.** Cogitemus
quae sint incomprehensibilia in nostro
salvatore viscera pietatis ut de sum-
mis celorum descendens ad huma-
ni generis saluationem dignatus
est omnium fieri servus: qui per ex-
emplum suae humilitatis ac penit-
tie docuit nos ad regna celorum per-
uenire. Ipsius igitur documenta no-
stris inscribamur mentibus ac mi-
sericordiae eius in memoria crebro
revolvuntur exerceamus nosmetip-
sos digna conversatione in operibus
iusticie. extinguamus fletibus et
dignis penitentiae fructibus culpas
quas fecimus quatinus tempora
ad indulgentiam nobis indulta sic ex-
pendere valeamus ut eius vestigia
sequentes qui pro nobis nasci et
mori voluit. ipsi conregnare merea-
mur cum patre et spiritu sancto cui
est honor et gloria in secula seculo

eam Amen.

Psalmus. lxxxv

Inclina domine
aurem tuam et exaudi

Titulus oratio dauid Jeron.

Psalmus iste vocem continet me-

diatoris christi domini qui hic o-

rat **glosa** pro nobis. vt facer-
dos noster. orat i no-
bis vt caput nostruz. oratur a no-
bis vt deus noster. Intentio psal-
miste est nos monere ad oratione

Rico Potest etiam exponi
vt sit oratio cuiuslibet
fidelis positi in afflictione spiritus
per tentationes: demonis instrum-
tum. Primo igitur allegans suam
indigentiam ait.

Inclina domine aurem tuam.]

Rico Quia petentium vo-
ta agnoscis. et exau-
di me. Vt mea desideria compleantur

Causam sue petitionis allegat. di-
cens Quoniam inops. tuo indiges
auxilio Let pauper. a me nihil to-
m habens. sum ego. Egenus em
a pauper dei est quisquis meruit
mundi istius peruersitate vacuari

Aug Qui enim non superbe
sapiunt in deo paupe-
res sunt. quibus deus inclinat au-
rem suam. Notunt enim spem sua
non esse in auro a argento neq; in
illis rebus quibus homines ad te-
pus circumfluere videntur. Discite
ergo esse inopes a pauperes siue
habetis aliquid in isto seculo siue

qui non habetis. Nam a hominez
mendicum inuenis superbum. et
hominem habentem diuicias inue-
nis confitentem. Et habentibus a-
liquam substantiam huius seculi
non habentibus interior inspe-
ctor est deus. ibi appendit: ibi exa-
minat. Videte quia meritum quo
exaudietur in eo posuit. vt diceret
quoniam inops a pauper su ego
Si non fueris pauper non exaudi-
eris. Quicquid est circa te vel in te
vnde possis presumere abijce abs-
te. Tota presumptio tua: deus sit.

Vstodi animam meam. In la-
queis dyaboli Quoniam sanctus
sum. non per me sed per te sanctifica-
tus sum in baptismo. vbi a te me
sanctificante: accepi remissionem
peccatorum. Non est ista superbia
elati dicendo. quoniam sanctus su
sed confessio non ingrati. Si enim
dixeris te ex te sanctum: superbus
es. Rursus fidelis in christo a me-
brum christi si te dixeris non esse
sanctum: ingratus es. Dic deo tuo
sanctus sum. quia sanctificasti me
quia accepi. non quia habui. sed
quia tu dedisti. non quia merui. L
saluum fac seruum tuum deus me-
meus sperantem in te. Ecce ille san-
ctus non est superbus. quia spe-
rat in dominum. Misere mei do-
mine quoniam ad te clamaui tota
die. id est toto tempore vite mee.

Casti. Semper supplicare nos
pa delinquimus. Magna quidem
voce ille clamat ad dominum. qui
quis lingua taceat. bonis tam ope

tribus perseveranter exdamat. **Te**
nifica animam servum tui.]
Iero a tribulationibus prese
tibus mestaz. Lqm ad te
dne animam meam leuavi.]

Iero p deu otam oratione: que
sm damascenum est ele
uatio mentis in deum.

Aug Ammonemur em; cor
nostrum leuare in deum
ne putrescat i terra. Et vsi inquis
hoc possit; qui funes que machi
ne vel scales. Audi gradus affectus
sunt: ite tuu voluntas tua est. Ama
to ascendis. negligedo descendis.
Stans in terras in celo es si diligas
teu. Non em; sic leuatur cor quo
leuatur corpus. Corpus vt leuetur
mutat locum. Cor vt leuetur volu
tatem mutat. Quocunq; enim con
uerterit se cor in sti in terrenis reb;
amaritudinem iuenit. et vnde dul
cescat no habet: nisi se leuet ad de
um. quo niam tu dñe suauis.]

Cal quia post amaritudinem
huius mundi dulcis es ad
te reuertentib; [a mitis] quia diu
sustines peccatores [a multe mise
ricordie] v copiosus es i misericor
dial omnibus iuocantib; te.]

Iero Quomaz his qui te puro
corde iuocant: mitte te pre
tes: copiosam misericordiaz eis sti
dulges. **Aug** vbius pape domine
orationem. **Iero** loquit de deo
meam. **Iero** ad modu bo
minis: qui indinat aurem sua ad
illud qd vult audire. La inte devo
ti deprecationis mee. dando mihi ef
fectum orationis mee.]

Oratio tua ad deum loqui

Aug Oratio tua ad deum loqui
tio est. Quid legis: to?
tibi loquitur. Quando oras: deo loq
ris. Qu vanas noxias a supfluas
in oratione intermiscas cogitatioes
iniuria est eius cui; quo loqui ince
peras. Sed quid. edespandum est
ergo de genere humano: et dicen
dum iaz ad damnationem pertine
re omne hominem cui fuerit
aliqua cogitatio oranti a interrupe
rit orationem ipsius. Si hoc dixeri
mus frateres: que spes remaet no
video. Puta dicere deum. Quotiens
cumq; ante me stetit tanta vana
a supflua cogitasti: a vix mihi st a
bilem et fixam orationem fecisti:
responde. Tu aute; domine suauis
es a mitis toleras me. Ex egritudi
ne defluo. cura me et stabo. da vi
res firmas a firmus ero. Respo
de at deus a dicat. Si vis vt papiam
a figam in auri bus meis oratoez
tuam: pape a fige i corde tuo lege
meaz. Sequitur. **I**n die tribula
tionis mee.] v in toto tempore hu
ius vite que plena e miseris. Lda
maui ad **HUGO** Et h^o secure
te]. **HUGO** feci. Quia
multociens [exaudisti me] qui es
adintor in tribulationibus. Et te
ne potes me iuuando exaudire. L

Quia non est similis tui in dnjs
domine: a no est sm opa tua.]

Iero Non reperitur in simula
cris gentium qui sic pos
sit vt tu: ope **Iero** Sequitur p
rari. **Iero** pphetia de co
uersione getiu. **O**mnes getes qf
cunq; fecisti.] v multi ex omnibus

64.

gentibus per figuram yphole.

HUGO venient p fidem. Et adorabunt coram te dñe: a glorificabunt. et gloriosum predicabunt. nomen tuum. videlicet xpianum. Quoniam magnus es tu in potentia. et facies mirabilia. in actu que nemo potest operari.

Cal. Quis enim ut ipse celum terramque vel oia que in eis sunt momentanea possit celeritate perficere: aut eorum existetias continere. Et tu es deus solus qui hec oia facis.

Rico Allegationibus per exauditione petitionis sue de curis: consequenter format petitionem suam: dicens. Educ me dñe in via tua. scilicet fidei et morum siue mandatorum tuorum. et ingrediar in veritate tua. id est in veritate vite a te tradita in lege. quia aliter ingredi non possem: nisi per te ductorem.

Aug. Quomodo ducit semper monendo: semper donando tibi manum tuam et auxilium tuum.

HUGO Letetur cor meum si te ductorem dum spero pre gustat plenitatem. Sed quod dum adhuc est homo in hac vita cadere potest. Ideo addit. ut timeat nomen tuum. dum cogitat discretionem iudicij futuri: ubi nomen eius erit admirabile. de qua ysa. xix. dicit. Ecce nomen domini venit de longinquo: ardens furor eius et gravis ad portandum. Ex timore autem sequitur confessio peccatorum. Unde subdit. Confitebor tibi dñe deus meus. Quia peccata mea in toto corde. Quatuor sunt partes cordis. scilicet imaginatio si

ue cogitatio. memoria: intelligentia. voluntas. Et his omnibus partibus consistendum est. Peccator enim consistere debet peccata ex cogitatione: ut si premeditatus accedat ad confessionem: iuxta illud ysa. xxxviii. Re cogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Item ex memoria: ut que precogitauerit non obliuiscatur in confessione. Item ex intelligentia: ut intelligat magnitudinem et abominationem peccatorum. Item confiteri debet ex voluntate. scilicet satisfaciendi: et amplius non faciendi peccata. **Cal.** Sicque ex toto corde tum. **Cal.** confitetur: qui se ad dominum universa mentis integritate transtulerit. Addiditque. Et glorificabo nomen tuum in eternum. hoc significat videlicet quod laudes domino inter sanctos eius ingerit personabit dum in illa beatitudine prima promissa precepit. Causam vero dicte laudationis subiungit: dicens. Quoniam misericordia tua magna est super me. Hanc misericordiam declarat cum dicit. Et eripuisti animam meam ex inferno inferiori. Infernum vero non irrationabiliter forsitan arbitramur esse sub terris: cum in veteri testamento de dathan et abiron legatur. Apertit se terra et deglutiuit eos. et viui descenderunt ad inferos. Sed quod itinere illuc anime transferantur: quoniam in auctoritate divina non legitur: habemus incertum. Infernum habere inferiorem partem: locum etiam gelij testatur: quo dicit impius dicitur in flammis constitutus leual se oculos suos et lazareum vidisse

Handwritten notes in the left margin:
Iste nomen
Causa
Causa

Handwritten notes in the right margin:
Dicitur
abiron
et dicitur
et dicitur
et dicitur

mp. X. p. 100. p. 101. p. 102. p. 103. p. 104. p. 105. p. 106. p. 107. p. 108. p. 109. p. 110. p. 111. p. 112. p. 113. p. 114. p. 115. p. 116. p. 117. p. 118. p. 119. p. 120. p. 121. p. 122. p. 123. p. 124. p. 125. p. 126. p. 127. p. 128. p. 129. p. 130. p. 131. p. 132. p. 133. p. 134. p. 135. p. 136. p. 137. p. 138. p. 139. p. 140. p. 141. p. 142. p. 143. p. 144. p. 145. p. 146. p. 147. p. 148. p. 149. p. 150. p. 151. p. 152. p. 153. p. 154. p. 155. p. 156. p. 157. p. 158. p. 159. p. 160. p. 161. p. 162. p. 163. p. 164. p. 165. p. 166. p. 167. p. 168. p. 169. p. 170. p. 171. p. 172. p. 173. p. 174. p. 175. p. 176. p. 177. p. 178. p. 179. p. 180. p. 181. p. 182. p. 183. p. 184. p. 185. p. 186. p. 187. p. 188. p. 189. p. 190. p. 191. p. 192. p. 193. p. 194. p. 195. p. 196. p. 197. p. 198. p. 199. p. 200.

in sinu Abrahæ. S; licet vtriq; esse apud inferos viderent: p meritoꝝ tamen discretionẽ superioreꝝ locuꝝ sanctis: inferioꝝ vero peccatoꝝ bus doctoz Augustin⁹ estimat de putandum. Vnde nunc gratias agens fidelis populus: dicit aiam suam liberatã ab inferno inferiori **Augli.** id est a talibus peccatis per que posset deduci ad tormenta inferni inferioris. non in quo iam erat: sed futurus fuerat: nisi dei gratia eum liberasset. Sequitur vox capitis nostri pro parte humanitatis assumpte exponentis suã passionẽ a resurrectione. **HUGO** O deus pater. L. **Riqui** iudei **L** iuraverunt super me. id est cõtra me: accusantes me falsis testibus. **L** a synagoga potentium. id est congregatio principum: sacerdotum: a phariseoꝝ. **L** queherunt dolosis consilijs. **L** animaz meam ut interficerent me. **L** a non propofuerunt te in cõspetu suo. ut timeant me innocente occidere. **Et** tu domine deus meus miserator. **L** in actu. **L** a misericors. **L** in natura. **L** paciens. **L** peccatoꝝ diu expectas ad penitentiaz. **L** a multe misericordie. **L** quia multus es ad ignoscendum. **L** a verax in promissis. **L** respice in me a miserece mei: da imperiũ puero tuo. **L** a da iudiciuꝝ filio tuo. Vnde Johan. v. dicit. Pater nõ iudicat quenq;: sed omne iudicium dedit filio. **L** et saluum fac filiuꝝ ancille tue. **L** a beate Marie: educendo me ab inferis. **L** **Fac** mecu signũ

in bono. **L** a ut me a resurrectione sit dignum fidelium meoꝝ. **L** Et bene dicit **L** mecum. quia filius vt deus suscitauit carnem suã cum patre. **Et** hæc mihi facias **L** vt videant qui oderunt me. **L** iudei. **L** a confundantur. **L** vel hic p emendatoꝝ: vel in futuro per damnationem. **L** quomiam tu domine. **L** p. **L** a diuisti me. **L** in passione. **L** a consolatus es me. **L** in resurrectione. **Mico** Moralit̃ vero **L** da imperiũ puero tuo. **L** a da mihi potestatem de vincendi passiones animi mei: a temptationes inimici. **L** a saluum fac filium ancille tue.

HUGO a ecclesie catholice in qua renatus sum ex aqua a spiritu sancto. **L** **Fac** mecu signum in bono. **L** vt cum sanctis tuis appaream in resurrectione immortalis. **L** vt videant qui oderunt me. **L** videlicet maligni: tam demones q̃ homines. **L** a confundantur.

Aug⁹ In iudicio confundentur pniciose qui modo nolunt confundi salubriter. Confundentur enim quãdo dicent. **Hi** sunt q̃s aliquñ hũim⁹ in derisu a i similitudinem improperij. **Nos** insensati vitam illorum estimabam⁹ infamiam. **Ece** quomõ computati sunt inter filios dei. **Quid** nobis pfuit superbia nostra: aut diuitiaruꝝ iactantia quid contulit nobis. **Trã** siccunt omnia illa tanq̃m vmbra. **Abiecitq;** **L** Quomiaz tu domine adiuisti me. **L** in certamine: taz demum q̃ tribulationum. **Adiuuat** quãdo virtutem prestat resistendi. **Eij.**

temptationibus aut patiendo ad
uersa. *[a consolatus es me.]* in mise-
ria huius seculi: qd est regio mor-
tuorum: in qua est labor: dolor: timor:
tribulatio: temptatio: gemitus: su-
spirium. **D**ic falsi felices sunt: veri in
felices. quia falsa felicitas vera mi-
seria est. **Q**ui vero se agnoscit i ve-
ra miseria esse: erit etiam in vera fe-
licitate. et tamen nunc quia miser
es: audi dñm dicentem. **B**eati iuge-
tes. **N**ihil tam cōiundū miserie q̄
beatitudo. **B**eati enim sunt in spe tu-
gentes in re. quia adhuc in tribu-
lationibus istis: in peregrinatione
ista: i morte ista miseras istas pa-
tiunt. **C**ontristatus est beatus **Cy-**
prianus a ceteri martires in passi-
one: mō solati sunt in corona. **D**o-
minus enim noster **I**esus christus
adhuc interpellat pro nobis. **O**m-
nes martires qui cum illo sunt in-
terpellant pro nobis. **N**on transeunt
interpellationes ipsorum: nisi cū trā-
sierit gemitus noster. a cum tran-
sierit gemitus noster: omnes i vna
voce: in vno populo: in vna patria
milia milia iuncta psallentib⁹ an-
gelis: choris celestium potestatum
in vna ciuitate viuentium erunt.
Nullus ibi gemit: nec suspirat: ne-
q̄ eget: aut laborat: vel morit: i pa-
ce sempiterna ibi perfeimur. **C**el-
sant opera misericordie. q̄ ibi nul-
la miseria iuenitur. nec opus erit
ibi arandi: seminandi: coquendis:
vel texendi. **N**ihil horum: neq̄ aliq̄
necessitas ibi est. **E**t vbi necessitas
non erit neq̄ miseria vel indigētia
ibi opa necessitatis et miserie non

erunt. **Q**uid ibi erit negotium vel
actio nostras. **N**unq̄d amor noster

Cassi. erit otiosus. **N**equaq̄.
sed erit qd dicit in alio
psalmo. **B**eati qui habitant in do-
mo tua dñe: in secula seculorū lau-
dabunt te. **H**ec erit actio nra: laus
dei. **A**mas ibi a laudas deum. **H**ec
erit ibi negociuz tuū. non desines
ipsuz amare. quia pulchritudo ei⁹
insatiabilis est. **E**t non desines euz
laudare. quia semp̄ esuriet eū. **N**ā
de sapia dictū est. **Q**ui te edunt ad-
huc esurient. **H**ec dulcedo erit ief-
fabilis. **I**nteriz quid petit a nobis
deus. nisi fidem non fictā: spem fir-
mam: caritatē puram. **A**mbulet er-
go quisquis fidelis in via dei. seruat
patienter temptationes a molestias
seculi. suscipiatq̄ in hac valle
miserie cōsolationes dñi nostri **Ie-**
su xpi qui est benedictus in secula
seculorum. **A**men.

Psal. lxxxvi.

Fundamen-
ta ei⁹ in. **T**itus. **S**i-
lis chore ps. cantia

Filij chore fideles signent christiāos
quibus propheta ciuitatē dei ⁊ ecclē-
siam pre- **H**ugo **E**cclm duos
dicat. **H**ugo **S**tatus eius
dem. **P**rimo scdm statum quo mi-
litat in terris: a quo dicitur in ps.
quia in pñti statu ecclēsia operat.
Et scdm futurum statuz: a quo di-
citur cantia. quia ecclēsia trium-
phans canticis a laudib⁹ dei delectat.

Titus
Titus

glo. Intencōne nos ab amore
monet celestis iherusale;
Dico. De materia huius psal
mi dicunt aliqui hebrei
q loquitur de ciuitate iherusalem
quā edificauit salomō eā clauden
do triplia muro a de templo quod
edificauit ibi valde nobilitē et sup
tiose vt patet. iij. regū. ij. palip.
sed hoc non videtur posse staē qā
cum dicitur infra. **Glosa** dicta sūt
de te ciuitas dei. In hebreo habet.
Cela. quod ppetuitatē significat
a parte post. propter quod.

Jeronim⁹ addit temp. qd
ē omisus in tras
lacio ne communi. Ciuitas et tem
plum qd edificauit salomon non
durauit ippetuum. sed solū ccc xx
annis sū hebreos. a tūc nabugo
dno so. ciuitatē a templū destrux
it vt habetur. iij. regū. vltimo Sā
tiem in dōoēs nostri. Jeronim⁹
Aug⁹ a Cassiodorus dicunt q ist e
psalmus loquitur ad litterā de mi
sterio christi a ecclesie vt dictū est
Propheta ergo plenus spiritu sā
cto multū volens apud se. de ciui
tate dei fastigium ecclesie militan
tis describens ait

Fundamēta eius id est ecclesie
collocata sunt in montibus
sanctis. in xpō a apłis. Et hoc iij.
Job. loquitur in apocalip. xxi. di
cens Et murus ciuitatis habēs fū
damenta. xij. Et in ipsis. xij. nomi
na xij apostolorū. a agmī. diligite
dominus portas syon. **Porte syō**
id est ecclesie que deum hic specu
latur p fidem dicuntur illa per que

fit ingressus ad ecclesiam militan
tem scilicet exorcismus. cathecismus
a baptism⁹. **Super omnia taberna
cula iacob.** id est super cultū vete
ris legis qui fuit in pluribus taber
naculis. **Primo** videlicet in tabna
culo facto a dauid. ii. regum. vij.
Tertio in templo salomonis. iij.
regū. vi. **Glosa** dicta sunt de te
in veteri testamento vt patet in hoc
libro psalmorum a in nouo testa
mento in pluribus locis. **Ciuitas
dei.** Ciuitas est ciuium vnitas. In
ecclesia vero de omnibus natiōib⁹
vniantur omnes p fidē a caritatē
christi p quod efficiuntur ciues ce
lestes sū q dicitur ad ephesios.
ii. Jam non estis hospites a adue
ne. sed estis ciues sanctorum a do
mestici dei. **Consequenter** describi
tur ciuium multiplicatō que facta
est per predicationem apostolorū
Vnde dicit. **Memor** ero raab a ba
bilonis. **scientium me.** **Hic** raab
sū hebreos a leatim Jeronimū
in translatione hebraica non est
propriū nomen illius mulieris
meretricis que recepit nuncios io
sue a abscondit vt habetur. ij. iosue
sed est nomen appellatiuum a sig
nificat super
hugo Per quod
populis gentilis superbus ydola
trix et peccatis. qui nuncios cri
sti id est apostolos suscepit et pre
dicationem eorum in cordibus su
is abscondit. **Per** babilonez que
interpretatur confusio intelligunt
generaliter omnes peccatoēs qui
in confusione peccatorum sunt. **De**
Ciui.

hijis ergo dicit dominus p[ro]phetam. Memox ero raab a babilois
idest gentium a peccatorum. Sci
entium me. per fidem quos conse
quenter per partes determinavit
dicens. Ecce alienigene. scilicet
gentes. Tyrus. idest peccatores
qui sunt in angustia penitentie si
cut prius fuerunt in angustia pec
catorum. Nam tyrus angustia in
terpretatur. a populus ethyopu
qui peccatorum fuerant obscuri
tate teterim. Hij fuerunt illic. id
est in ecclesia. De quibus
desia Callio. resurgentiu
sanctorum muneru. in illa celesti
patria compleatur. ecce gloriosa
dicta sunt de te ciuitas dei.

Hugo que videlicet glorio
sa declarat cum sub
iungit dicens. Nunquid syon
dicitur mo. Nico syon significat
ecclesiam. a est
hic d[omi]ni casus vt sit sensus

Hugo Nunquid purus homo
dicit syon idest persuadet eccle
sie. istud videlicet gloriosum mira
culum. quod sequitur videlicet. a
homo natus est in ea. idest cristus
homo natus est in ecclesia. a ipse
christus. fundauit eam. videli
cet ecclesiam in apostolis a creden
tibus qui homo christus est. altis
simus. idest deus. Hoc enim est
impossibile de puro homine fieri vt
quis fundat ciuitatem a nascatur
in ea quoniam fundator ciuitatis
prior est ciuitate. Vnde ecclesia n
potuit hoc de christo homine crede
re nisi in christo diuinitate p[ro] ope

ra miraculorum intellexiss. Chri
stus enim homo natus est in ea:
a christus deus fundauit eam.

Augustinus Sic fundauit ci
uitatem ecclesiam. in qua spiritua
liter nasceretur. quod creauit m[er]ez
de qua carnaliter nasceretur

Collect. Vnde a de beata vie
gine maria potest h
verfus exponi ad litteras hoc mo
do. Nunquid syon idest b[ea]ta
syon. Hugo virgo q[ui]a
syon idest de in diebus traxit origine
nunquid dicit corde a ore. sup[er] ho
purus est. quasi dicat. Non dicit
q[uod] filius suus purus homo sit sed
potius q[uod] filius suus b[e]n[e]d[ic]tus. sit de
us a homo. Vnde de vtraq[ue] natu
ra eius subiungit dicitur. a homo
natus est in ea. Ecce humanitas
filij eius. a non dicit puer. sed ho
mo natus est in ea. Juxta illud. Je
remie. xxxi. Femina circumdabit
vi

Nicola quia cristus ab
e[us] instanti concep
tionis sue fuit in utero matris ho
perfectus virtutibus a scientijs.
licet non fm quantitatem corporis
Et ipse christus qui est altissim[us]
fm naturam diuinam fundauit
beatam virginem eam confirman
do sua gratia. ita q[uod] nec mortaliter
nec vialiter peccauit. Et tene ista
scimus quia dominus. Narrabit
idest narrari faciet in scripturis
populorum. idest in euangelijs
ad omnes populos predicatis et
deriuatis. Et dicit. narrabit. qa
ipse christus nihil scripsit sed scri
bere euangelia euangelistis in spi

cauit. a principibus. id est aposto-
lorum qui sunt principes horum.
videlicet populorum. crede narium.
qui scilicet apostoli fuerunt in
ea. scilicet ecclesia. et scripserunt
christi ecclesie misterium. ut pa-
tet in epistolis pauli et aliorum apo-
stolorum. Consequenter describit
secundus status ecclesie. scilicet tri-
umphantis in quo est laus iugis
et perennis. Vnde dicitur. **Sicut**
letantur. Hic sicut in hoc
loco est expressi-
um. **hugo** loco est expressi-
um veritatis et non nota similitu-
dine. **Cassiodorus** quia plenius
finitum gaudium istius mundi
vix est ymago aut similitudo ali-
qua future felicitatis.
hugo dicit ergo. Sicut letan-
tium omnium. habi-
tatio est in te. Quod sic legitur. O-
mnis spon: superna habitatio omnium
beatorum est in te. sicut letancium
id est omnes qui habitant in te io-
cundi sunt et vere letantur. quod de
ecclesia presenti non potest verifi-
cari. quia semper sunt in ea aliqui
afflicti mesticia temporali. Et quia
hic veritatus de beata virgine ca-
mitur. potest et de ipsa dici. Sicut le-
tancium omnium: habitatio est in
te sancta dei genitrix. quia tu spes
es. consolatio. refugium. turrisque
fortissima et inexpugnabilis omni-
bus. qui ad te confugiunt. Vnde
cantat ecclesia. Sub tuam protecti-
onem confugimus ubi infirmi ac-
ceperunt virtutem: et propter hoc
tibi psallimus dei. **Cassiod.**
genitrix virgo.

Laudata est demonstratio gene-
re civitas illa fidelium. non tempo-
ralibus bonis: sed eterna felicitate
mira. **Coll.** Et sermone bea-
tissimi **Coll.** ti fulgentii epis-
copi. Consideremus dilectissimi de-
siderabilem huius civitatis felici-
tatem. in quantum desiderare possi-
bile est. Ut enim vere est considerare
nullus sermo sufficiet. De ea enim
in quodam loco dictum est. Considera-
te quo aufugit dolor. tristitia et ge-
mitus. Quid in hac vita beatius.
ubi nulla est miseria. nullus dolor.
nullus timor. nulla infirmitas. nul-
la discordia sed cuncta consona. quia
pax erit et concordia omnium san-
ctorum letantium in ea: in qua re-
gem christum in deo suo specu-
lantur. cuius pulchritudo. cuius
gloria et maiestas humanorum exce-
dit sensum. O quam grandis leticia. quam
excellens sanctorum gloria. cum
vna quae facies fulgebit sicut sol et
deus erit omnia in omnibus. O quam
ta illis in communi leticia. qualis
felicitas sanctorum omnium. qui
hic dominica precepta servantes
et ad celestes thesauros terrena
patrimonia transferentes. illic in-
enarrabili iocunditate letantur. Pre-
sta nobis domine ihesu christe rex
eternae. ut quod hic verbis de glo-
ria tante felicitatis explicare non
possumus. ibi in eterna beatitudi-
ne te donante cernamus. Qui cum
patre et spiritu sancto vivis et reg-
nas in secula seculorum Amen

Psalmus lxxxvii

florus
psalmus

Domine de
salutis Titulus canticū
psal. filijs chore In fine
pro melech ad respōdendum intel
lectus emā. **H**u. Sciendum q
israhelite. **H**u. i psalmis illis
vbi in titulo apponitur psal. signi
ficatur q ille psal. agit de operacō
ne: vbi aut apponitur canticum ibi
agit de spiritali leticia: vbi autē
vtrumq; sicut hic insinuat q de
vtrōq; agit. vnde pōt de facili intel
ligi titulus iste Cuius sensus tal
ē. Hic psalm⁹ dirigit nos in finem
id est in cristum vt sepe dictū est.
quia ad ipsum tendimus tanq; ad
finem nos pficientem. a est canticū
ps. q; hortatur nos ad opandum
in leticia spiritali Et cantat filijs
chore id est imitatorib; passionis
christi pro melech ad respōdendū
Melech interpretat chorus Filij et
go chore hoc est vere christiani de
bent esse quasi chorus p lataz imi
tationem passionis christi respōde
res precatori christo qui p̄mus
incepit pati voluntarie a cum leticia
fm q; dicit petr⁹ vñ. xp̄s passus
ē p nobis: exemplum vobis relin
quens vt sequamini vestigia eius
Et hic est intellectus eman id est
coheredum christi. Nam eman fea
ter interpretatur. a additur israhel
ite. quia tales imitantur christuz
qui sunt israhelite id est solum de
um intencōnis oculo in suis operi
bus considerantes. Nam israhelyi
dens sm interpretatur Intencōne
monet christi passionem imitari.

Nico Nam fm Augustinum
a Jeronimum matris
huius psalmi est. Passio dñi nū
ibu christi quam ps̄s preiudic per
spiritum p̄p̄cie a eā scripsit i hoc
psal. i p̄sona xp̄i hoīs ad pr̄ez. d.

Domine rōne gñalis gubna
cōis. **H**ugo **L**audor

Lsalutis mee. **I**p̄ que spero saluari
Cassi. Nam q; salutis sue deuz
p̄stet auctore. om̄a q;
oportuerat dici plenissime ac bre
uit̄ explicauit. Sic magister opt⁹
cū pr̄em p̄atur. nobis que admo
dum supplicare delectam⁹ ostēdit a
addit **L** in die. id est in prosperis
L clamauit. **L** orando. **L** a nocte. id est i
aduersitate. **L** coraz te. **L** intencōe puā
vt quā vtūq; tempus humanaz
vitam compleditur: iugiter se do
minū orasse declarat. **L** **N** t̄ret i cō
spectu tuo orō mea. **Nico.** Et
ei orō q; nūc⁹ ad deū cui p̄mo dat
accessus a se dō audientia p̄p̄ q; se
q̄tur. **L** in dñā aure tuā ad p̄cē meā
L exaudiedo. **Cassi.** Indiat autē
eā p̄ effectū. **Cassi.** aure suā do
min⁹. cū misericors dignatur audire
Cāu sue orōis oñt dices. **L** **V**ia
repleta ē mal aia mea. **M**al vñq;
nō suis q; p̄cā n̄ habuit s; delictis
mūdi quib; laborabat hūanitas
Peccata ei p̄p̄i p̄euntis pius mi
serator ad anime sue molestiā tra
xerat dum omnibus condelebat
Hugo **L** a vita mea. **L** **S**erua
lis **L** inferno appropin
quauit. id est morti exposuit suz
quia qui est in morte prop̄ infer
num est. **D**einde culpā eos quā

Jugate

putabāt xpm mortuum fuisse sic
comunitate alij moriuntur dicens.
Estimatus sum a iudeis laum
descendentibus in lacu qz sic reli
quos pctores me morti subire ar
bitrati sūt a descēdere in lacu sepul
chri vel in pfundū inferni. **Sadus**
sum sicut hō sine adiutorio. **Et**
putatus sum apud eos q̄i nullum
hūs adiutores; ad liberandū. **Vñ**
dixit. **Mat. xxvij.** Alios saluos
fecit: seipsum non potest saluū fa
cere. Sed oñdit q̄ ita nō erat sic il
li estimabant. **Vñ** addit. **In** mor
tuos. **Cass** Solus inē mortu
us. **Cass** os liter fuit: qui
ipla mortis claustra cōfregit. **Et** li
et sic esse in liter vt p̄p̄ia ptate po
neam animā meā a itēu refume
rem. **Estimatus sum** sic vulne
rati. **Et** flagitiosi q̄ exigentib⁹ hūs
culpis occidunt. **Vñ** trāslacio he
braica habet sicut in effecti etiā me
putauerūt. **Tanq̄** dormiētis in se
pulechis: quorū n̄ es memoz am
plus. **Tanq̄** vnuz de malefactori
bus q̄ peccatis exigentib⁹ a te red
duntur. **HUGO** **Et** p̄pter hoc
alieni. **HUGO** **Ip̄si** viz iu
dei. **De** manu tua. **Idē** de adiutorio
tuo. **Et** pulsi sunt. **Idē** me sine adiu
torio tuo putauerūt. **Posuerunt**
me in lacu inferiori. **Lacus** q̄nq; po
nitur p̄ torculari sicut ibi. **Mat. h.**
xxi. **Et** fodit in eo torcular posue
rūt me in torculari crucis. **et** addit
inferiori. **in** vilissimo tormēto cū
latromb⁹ vñ subdit. **In** tenebro
sis. **in** inter malefactores peccatis
obscuratos. qz inē duos latrones

crucifixus. **Et** in vmbra mortis. **in**
vmbra morte carnis. **Mors** enī carnis
vmbra est eterne a vete mortis.
sicut sompn⁹ vmbra est hui⁹ mor
tis carnalis. **De**inde oñdit q̄ non
tū mortem a omnia tormenta aū
mortem passus est. **Vñ** sub iun
git. **Et** vñ me confirmatus ē fu
rore tu. **HUGO** Quia peccata genti
us. **HUGO** um i me suscipi. **Id**
circo furore tuum a rigore iusticie
quē in gentib⁹ effusus eras sup
me venire fecisti. **Vñ** subdit. **La** om
nes fluctus. **HUGO** a omnia
tuos. **HUGO** tormēta
Induxisti sup me. **Idē** qz colaphi: a
tus. consputus. ligatus. flagella
tus. crucifix⁹ lancea p̄fossus sum.
Cass Credebāt enī de⁹ indu
xisse sup xpm amplissi
mas indignacōes q̄ eūm p̄tulit
crucifigi: mortem illam putantes
penalem cum dispensacōis ei⁹ glo
riam non viderūt. **Se**quitur. **Non**
ge fecisti nos meos a me. **Vñ** vide
licet ap̄stolos a discipulos meos
qui onis me relicto fugerūt. **Mat.**
xxvij. **posue** t me. **Viz** iudei. **Ab**ho
minacōnem sibi. **In** abhominacō
nem xps a iudeis tūc positus ē. q̄
pretereuntes scribe a pharisei cru
cifixo imputabant dicētes. **Vach**
qui destruit templum dei. **et** in tri
duo illud reedificat. **et** cetera que
sequuntur. **Traditus sum** a iu
da ad mor. **HUGO** **La** n̄ egre
tem. **HUGO** diebar. **Idē**
non manifestabam exterius qz
deus erat. vñ p̄sa. **xl.** vete tu es
de⁹ abscondit⁹. **Latuit** ei sub inferni

Handwritten note:
Cassius...
Hugo...
Cassius...

tate carnis: et sustinuit excedendas
iniurias. vt patientiam doceret.

Cass. Vel de custodia non est in
gressus in qua cum pylatus
quasi homines inuulnibus reclusis. Locu-
li mei languerunt pro inopia. Ibi
nisi quod legitur oculos christi corporales
infirmatos fuisse restituit oculos
eius apostolos intelligere de beatitudine. quod
in corpore eius et in ecclesia tanquam oculi
celesti lumine viguerunt.

Hugo. In enim infirmitate
fuit pro inopia constantia
et fidei. cum fugerunt et dictum est
Clamaui ad te domine. Mat. xxvii.
dicens. Hely hely lamazabatani
totam die expandi ad te manus me-
as. in cruce. in psal. lxxv. Extendi
manus meas totam die ad populum incre-
dulum. Vel manus dicit opera sua.
quibus factus est patri obediens
vsque ad mortem crucis.

Aug. Sed quod solis predestina-
tis ad eternam vitam et
non omnibus ipsis in quos facta
sunt eius bona opera profuerunt. Ite
consequenter adiecit. Unquid mor-
tuis in corpore sed corde obstina-
tis quos tua miracula ad vitam fidei
non mouerunt. facies mirabilia.
quasi dei **Cassi.** Talibus non pro-
ceret.

Cassi. dicit opera tua:
sed ipsis mirabilia tua sunt ad sa-
lutem. qui magnalia tua sub credu-
litate conspiciunt. **Hugo** dicit. Idem
boni predicatorum qui medici dicun-
tur animarum. suscitabunt in mortuis
in peccatis vel in perfidia. Confite-
buntur tibi. in fide. qui dicit. Non quod

frustra laborat exterior lingua pre-
dicatoris. nisi interim operetur gratia sal-
uatoris. Corpus autem subditum pecca-
tis sepulchrum est anime mortue. quam
nemo potest ad vitam beatam resuscita-
re nisi solus deus etiam ad beatitudinem.

Cassi. Si medici possunt beneficio
artem salutem impedire
languoribus: nullatenus tamen possunt mor-
tuos resuscitare. Unquid narrabit
aliquis. Ieremias in sepulchro. Uir
peccati. misericordiam tuam.

Aug. Cuius mors anime iacet sub
corpore potest dicitur. Et verita-
tem tuam predicat. **Hugo** in con-
tione. facione
peccati. quasi dicit. Non.

Cassi. quod nemo putat veri-
tatem dixisse: quam vide-
tur negligens preterire. Per diem qui
pe iuste vocata est. vbi veritas non
admittitur: sed sola obstinatio cu-
stodi.

Hugo non sicut in tene-
bris. peccatorum. mirabilia tua. in mi-
sericordia tua per quam mirabilia
operis. peccatores iustificando. hoc non
agnoscit in peccatis: quod huiusmodi in tenebris
habet. et tenebre eam non operantur.
Et unquid etiam agnoscat in iusticia
tua in terra oblivionis.

Cassi. Sed hec omnia in
corde peccatoris. **Cassi.** dicta sunt. ne in
inferno eius anima relinquere: heci ce-
lesterrima resurrexerunt deo perirent. Deum
et christus qui per se persona capitis et
sua passione locutus est qui peritor:
In persona membrorum videtur dicens.

Ego. In eum cum illis mortuis periret.
Lab te domine clamaui. qui potes in

peccatis mortuos suscitare: a in firmos curare. Et qz ad clamorem se quie gra que in orone impetra. addit. Let mane. v. in tpe gre. oro mea pueniet te. h. v. tuz ad iudiciu

Aug Vt aut orō ista se rē secat a exereat. differ tur p̄lo fidei bonū qd̄ in eternum dabit: a mala tūstura crebrescit. Id sequit̄. Et qd̄ repellis domine orationem meam. f. l.

Hugo O:ō em̄ pellit videt. dum differet dari qd̄ petit. differet em̄ vt attendit? app e tatur. La uertis facie tuā a me. Lo quūtur de dō ad modū hōis: qz hō auit facie ab eo. quem non vult exau

Aug Aut em̄ qd̄ ab ore omib? facie nō exaudiet id qd̄ volunt: qm̄ sibi ne sciunt nō expedire qd̄ petunt. Seq̄ tur vox eccl̄e p̄ mebris suis dicens Paup̄ sum ego. Je furiēs a sitiēs in hac pegrinacōe bona vñ facia to: in patria. et in laborib? etia; sum. La iuuentute mea. l.

Hugo Sa tpe abel. Tūc em̄ fuit iuētus eccl̄e: et ex tūc fuit crebro i multis tribulatiomb?. Vñ in alio ps̄ dicit. Sepe expugnauerūt me a iuētute mea. Exaltatus at̄. in diuicijs a in po tētia seculari. humiliatus sum. La tribulacōe insurgēt. et cōturbatus. strāquillitate amissa pacis.

Quia vñ videt eccl̄a exaltata a dñā facta. inde magis est effecta serua principib? a tyrānis. qz iam nō ē in eccl̄a q̄ pncipib? a tyrānis eaz opprimētib? se autēat opponē.

eo qz om̄s timet diuicijs suis. Alie Vt sit vox populi penitētis.

Cass Exaltatus sū. Intumens in cogitacōe tpaliuz di uiciay. Humiliatus sū. in cōfessio ne p̄dōy. et turbatus sū. confu sus de p̄ssione stritionis. qm̄ illa q̄ male gesseram. p̄m̄e medicamēto dāpnauī. O b̄tā cōfessio q̄ et tñū tollis opprobriū. Nā quicq̄d in rea tum venerit: p̄ p̄m̄am perpetuis se culis erit absolutū. Et me. v. p me sicut trāslacio hebraica hab;

transierunt. **Hugo** id ē casti ire tue. gacōnes quibus me purgas a emendas. Et bene dicit. transierunt. qz quos dominus in hoc seculo corripit et flagellat. in ip̄his ira eius non ma net. sed transit in reprobis. q̄ hic non castigantur. Ira d om̄ni p̄se uerat sic de talibus d̄. Jo. iij. Nō videbit vitā s̄ ira dei man; sup̄ eū

Cass Let terrores tui. de futu ro iudicio. cōturbauerūt me. quos om̄is caro peccatūy fo: m̄dare di

Hugo Utrai noscitur. Utrai dece runt me. h̄mōi tribulacōes a terrores sicut aqua. v. habundant. l. tota die circūdece rūt me simul. vt ma ior esset tribulatio et castigatio

Longasti a me amicum et pro ximum: a notos meos a miseria. supple. **Cass** Dec frequēē p̄is mea. in actirib? cōtigit: a quib? terrore mortis officia hu mana sub tracta sunt.

Collector. Translaci o romana

in multa cibi: sic et in alia potera
cecidisse peccata. nisi anticipatis
pietas me conseruasset. **S**econda
misericordia fuit expectatio sustine
tis. quia tardabat mihi inferre vt
tionem. Ego pececabaz: et ipse disti
mulabat. Sed qd pdesset expecta
tionis sequeretur peccitudo. **C**umul
esset damnationis. dicitur dno Dec
fecisti: et tacui. **T**ertia misericordia fuit qd
ad pnam me ouertit mutans cor
meum. vt amara m fierent q male
dulcia pns erant. **Q**uarta misericordia fuit
qd ex toto indulgit m peccata mea. vt
m cor numero me inueniret de qui
bus ps ait **B**ea quoz remisse sunt
iniquitates. **S**equitur quinta misericor
dia p qua mihi otinendi demceps
et emendatius viuendi prestitit vir
tutem: ne recidiu patrer: et esset
nouissimus error pior priore. **S**ext
misericordia est gra pmerendi bo eterna q
gratia in tribus ostat. **I**n odio p
tritor maloz. **I**n contemptu pntis
seculi: et in desiderio futuroru bono
ru. **S**eptima misericordia est spes
obtinendi gaudia promissa. **M**isericor
dias ergo dno **C**yril. **I**n
eternu cantabo. **N**on soluz in pnti
cu iustis: sed etia cu angelis i futu
ro. **H**ic **S**er. libro. x. moral. d.
obijet. **U**bi nlla erit mi
seria quomo erit misericordia. **N**o
q sam q misericordia saluati fu
mus. semp memores ei? misericor
die erim? non tamen in memoria
doloz: sed in iocunditate gaudio
rum. **S**equit. **I**n genera
tione. **I**n iudeorum. **E**t
generationem. **I**n genium id est co

ram iudeis et **ie**ro **L**annunciato
gentibus **ie**ro **v**eritate tua
id est christum tuum **i**n ore meo. **I**n
quo fit confessio ad salutem. **C**as
sio. **E**t benedicite i ore meo. quia
quod ex ore progreditur. cito dilax
bitur. quod vero in ore versatur. di
uina deuotione. **n**ico **R**atio hu
celebratur **n**ico **i**us lau
dis pncipaliter est perpetuatio re
gni christi. unde subditur. **Q**uo
niam dixisti. id est ordinasti. **I**n e
ternum misericordia tua edificabi
tur in celis. quia per effectum di
uine misericordie circa christi mi
sterium reparatur ruina angeloru
Vel quoniam dixisti. per proph
tas **C**ass **M**isericordia edifica
bitur in celis. id est per
aplos q celi appellant. **M**ia tua fa
ciet de phidris fideles. vn aploru p
dicationibz actu est vt depulsa idola
tria inculcaret gentibz religio xpia
na. **P**apabitur vitas tua. **P**etri ca
tor. q in aplis vitas pmissionum
dei qd ammō est onsa. dixisti etiam **L**
Dixi fuisse testam. **I**n nouu m q
mentu meū. **H**u **e**st pmissio
hereditatis celestis. et hoc testm con
firmatu fuit i morte xpi sic dicit apo
sto. ad heb. v. **S**equitur vox pns de
xpo **L**aurani. **v** stabilis pmissi. **D**s
seruo meo. **v** xpo dno q ex gne dd
carnē assumpsit et de pui tanq ei?
seruoues pditas ad caulas pad
si reducit. **I**pi at hoc pmissi viz. **v** h
i etnu ppato semē tuū. **v** fideles
in te credentes. **E**t edificato i gna
tione i gnatione. **v** i etnu **L**sedē tuā
Cass. **I**pi ei tūc sedes pmitteba

Summa...
Et vnde...

tur que postea in scōz pectoribus
erat facta. **Hugo** Sedet in nois
ciēda. **Hugo** xps nunc re
gens p grām a in futuro regnans
p glo

Jerō Sequitur vix p hē
riam. **Jerō** ad p̄em **O** s̄ hē
bunt celi mirabilia tua: et in **Jerō**
am **L** veritate tuā in ecclia scōz **L** v
ap̄li predicabūt ihm xpm a que
p eū oparis in cōgregacōe scōz Et
merito xps laudābus ē a p̄dican
tus **O** m̄ q̄s in nubib⁹ eq̄b̄it̄ do
mino **In** p̄p̄his q̄v̄t̄q̄z nubes dīcū
tur p̄pter pluvias dōctrine **L** aut q̄s
erūt dō filis i filijs dei **L** Multi sūt
filij dei p adopcione: s̄ null⁹ vnige
nito de o xro potest assimilari.

Hugo Propter qd̄ subdit
O eus q̄ glorificat
in cōsilio scōz **L** Quoz cōsiliū ēvt ab
omnib⁹ gloriosus p̄dicat̄ a laudat̄

Cass Ipse enī dñs xps q̄ sic
p̄dicat̄ a sc̄is **L** magnus **L**
dī. q̄ deus est **L** a trībilitis **L** a p̄tate
mirabili **L** sup om̄es **L** tā angelos
q̄ sanctos **L** q̄ in circuitu ei⁹ sunt **L**

Jeroni aq̄ ei dono gratie ei⁹
p innocentia vite ap
propinq̄re **Cass** Iure ḡ sup̄
me: erūt. **Cass** eos ille p̄ba
tur ex celsus. p que omnes nos cū
tur esse gloriosi. p̄pter qd̄ adhuc
subditur **O** m̄ne deus v̄tutū **L**.

Mico a angeloz q̄ sūt execu
tores d̄me voluntatis.
vn̄a vn⁹ ordo medie ierarchie no
minat̄ virtutes **L** q̄s filis tui **L** q̄i dī
cat. **Null⁹** p equalitate: **L** potēs es
dñe **L** potentia infinita q̄ soli deo cō
petit **L** a veritas tua i circuitu tuo **L**

Handwritten marginal note in the left margin.

Handwritten marginal note at the top of the right page.

veraces tui associant tibi in p̄nti
p gratiam et in futuro p gloria.

Hugo **V** dnaris p̄tati
maris **L** v̄ p̄ncipi hu
ius seculi **L** motū at̄ fluctuaz ei⁹ tu
mitigas **L** v̄ tēptacōes q̄s cōmonet
seruis tuis. vn̄ v̄ ad cho. **L** x. **L** fidelis
deus qui nō patiet̄ vos tēptari sup̄
id qd̄ potestis ferre **L** **V** humili
astu sicut vulneratū sup̄bū **L** v̄ dy
atolum q̄ p̄pter suā sup̄biaz tanq̄
vulneratus et dēscēdit de celo cor
ruit in terram **L** in brachio v̄tutis
tue **L** v̄ in potētia d̄mitatis tue veli
brachio extenso in cruce **L** dispersi
sti **L** q̄si vidos a cōfusos **L** om̄s in
micos tuos **L** tā demones q̄ infide
les iudeos q̄ p̄ orbem terrarū sunt
disp̄si **L** **Cass** sūt celi **L** **Itē** m̄ltice
exponit̄ multiplicat̄ xpm cōmēdā
do **Vn̄** dicit̄ p̄p̄ta **O** xpe. tui sūt ce
li v̄ sc̄i v̄iri q̄ in terris positi celest̄
agunt vitā **L** et tua ē terra **L** v̄ ecclia p
illos celos cōphuta pluvia dōctri
ne a exēplo sc̄e vite **L** et merito tua
est. q̄ **L** orbē tē **L** v̄ v̄m̄salē ecclia
p orbē terre diffusā **L** et plenitū di
nē eius **L** **L** om̄s xpianos q̄ implee
eā **L** tu fundasti **L** v̄ firmasti in fide
L aq̄lonē **L** v̄ dyatoluz q̄ dixit. **Po**
nā sedē meā ad aq̄lonē. a ero filis
altissimo **L** a mare **L** v̄ elatos a ma
los hoies hui⁹ seculi **L** tu creasti **L** si
inq̄ntuz mali sunt. s̄ inq̄ntū hoies
sunt. **Dē**inde cōmēdat̄ xpm a cūct̄
sione hoim dīct̄ **C** habo: et her
mon in nomine tuo exultabūt **L**.

Mico **C** habo: ē mons in ter
ra p̄missionis i quo fu
it denunciata victoria barach de

Handwritten marginal notes at the bottom of the right page.

Partial view of the adjacent page on the right, showing text from another column.

ffara iudiam. iij. Hermon est
mōs p̄m̄ quos loco iordanis vbi
transierūt filij israel sicco pede.

Hugo Thabor interpretat̄
lumē veniēs et siḡt
iudeos ad quos primo venit lumē
cognitionis dei p̄ legem Hermon
interpretatur anathema eius et
siḡt gētes que prius erāt anathe
matizate v̄ sup̄ate a d̄ p̄pter p̄dola
triaz. De hīs ḡ dicit thabor a her
mon. iudei et gentiles cōiuncti in
xp̄o tāq̄ in lapide angulari. O xp̄e
in nomine tuo exultabūt. Leo q̄ a
xp̄o xp̄iam vocabunt et p̄ illud no
men saluabunt adu. iij. Ite o s̄
dicitur. num brachū. quo te dēmi
stī xp̄ianos et dispersisti inimicos
eius. ai potentia. qua potes et ami
cos defendere et inimicos p̄dere et
v̄ hoc fiat. firmetur manus tua v̄
opatio v̄m̄dite tue v̄tra inimicos
nostros. et exaltet̄ dextera tua. id
est augeat̄ numerus eoz̄ q̄ in dex
tera sunt cōstituedi. Postea cōmē
dat xp̄m̄ a iusticia dicens. iusticia
et iudiciū prep̄atio se dis tue. v̄ se
des tua vij. pt̄as iudiciaria q̄ efna
est tunc apparebit p̄ata q̄m̄ ge
nerali r̄surrectione venies ad iuste
iudicandū. Et interim ante q̄ veni
et secundus aduentus tuus. mia et
veritas p̄cedet̄ faciē tuā. q̄i dicat
ante q̄ faciē iratam oñdes in iudi
cio mia q̄ deles p̄ctā et veritas qua
solus promissa p̄cedent faciē
tuam iratam v̄t dicitur est.

Cassio Post q̄ ethā ille s̄
dissimus quem titu
lus promissus visus ē dei predicasse

mysteria. beati populi m̄l̄ a farias
laudes aggredit̄ dicens. beatis p̄lis
qui scit iubilacōem. Die ē princi
pium versus se d̄m̄ trāslacōem nō
nam v̄ q̄ immensam leticiā suam
non in p̄p̄is virib⁹ s̄ in dei v̄gno
scitur potuisse

Cae Libro. xx
virtute. **Cae** r̄iimora
hum. Iubitus dicit̄ q̄ ineffabile
gaudium mente concipit̄ qd̄ nec
abscondi possit nec sermonibus
explicari tū quibusdam motib⁹
proditur q̄uis nullis p̄p̄ietatib⁹
exp̄imat̄. Nō em̄ ait qui loquitur
sed qui scit quia scit quidem iubi
lacō intellai p̄t̄ q̄uis exp̄m̄ n̄ p̄t̄

Cae Ille vero p̄lis beatus est
qui laudes dei non soluz
ore cantat sed etiā lumine mentis
intelligit. Intelligere at̄ siue scire
est scripturas sanctas catholicis
regul̄ vt q̄s p̄scrutetur si dicit̄ a pa
trum salutari dogmate cōp̄t̄en
dat addidit premiuz quod tales
sequitur. **Iero** [domine in illu
vivos. **Iero** minacione vul
tus tui ambulabunt.] v̄ in illumi
nacione sp̄i

Hugo Benevi
ritus sancti. **Hugo** uendo p̄
ficient. et in nomine tuo. christia
no exultabūt tō die.] v̄ toto tpe.

Cassio Vite sue quia nō de
cet aliquando desine
re v̄nde constat perpetua et copio
sa gaudia. **Hugo** [Leti iusti
prouenire. **Hugo** cia tua.]
id ē in iustavita a te eis data exal
ta **Cassio** quādo in illa re
būt **Cassio** surrectione fue
rint ad dexteram collocati et dñs

190 folio 17

virginali fuit ibi consolatio san-
guinis. figuratio aiatio. deificatio
corpis xpi: a ab hora concepcois
xpi videtur est dominus spussandus: et
scivit omnia fm q homo.

Hugo demde recomendat
xpm a pacia dices
Nihil pficiet qm dicat. Ita est
confirmat q nihil pficiet in mi-
cus. et dyabolus li eo. et extra eu
et filius iniquitatis. et iudas non
apponet nocere ei. q licet iudas
vel p's iudaicus filius dyaboli euz
adhuc corruptibile ad paciendu
tebat: non addit vt post r'surrecti-
onem iterum ei noceret. q vt dicit
paulus ad ro. vi. xps resurgens
ex mortuis ia non morietur: mors illi
ultra non dnabitur. demde comedat
eu ad destructioem inimicoy eius
dices. **Et** comedat a facie ipsius mi-
micos. **Iero.** Iudeos vtique q se
eius. **Iero.** p a dno confusi
sua misione et replexione tanq
colati gladijs. discerebat a colpe
du eius. et obietes eu. viz demo-
nes in fugaz ouerta. qm cora eo
sepius fugiebant clamantes. Quid
remisti an tps torqre nos. scim?
q tu es filius dei. demde commen-
dat eu ab equalitate patris dices
in psona pa. **Callio.** **Et**
tas de filio. **Callio.** veritas
mea. p qua iudicabit mundus. et
mia mea. p qua pcta dimittuntur
ca ipso. xpo hoie. et in noie meo
exaltabit cornu eius. et ptas ei
sicut ipse dicit. data e michi omis
ptas in celo. **Hugo.** **Et** po-
et in terra. **Hugo.** nam in

manu eius. et dnabitur gra-
tibus. et in fluminibus. et in fluidis
tribus. **dextera eius.** et opaco e
eius q ad dextera eius collocabun-
tur. demde comendat eu ab eterna
natiuitate dices. **Pse.** xps in
uocabit me. dices. p me es tu.
scdm q d' sum. et deus me. sed
q ho fil. et suscepto: salutis mee.
et suscepto: mee humanitatis ad
salute. **Et** ego p'mogenitum po-
na. et constituat illu. vt sup omnes
teneat p'matu a dnacoem de quo
ap's ad ro. ait. Qui est ymago
dei inuisibilis: p'mogenitus ois cre-
ature. **Et** in apoc. **Qui** e testis fide-
lis. p'mogenitus mortuoy: et p'n-
ceps regu tre. Hanc dignitatem
aperit cu subiungit. **Ex** celso pre re-
gib' terre. sic in. lxx. p's didu est.
Et adorabunt eum omes reges qm
ascendens celos. excelso: est omni-
bus. **Et** q hec dnatio non est tpa-
lis ondit cum subdit. **Et** neternu
seuabo illi misericordia mea. cu
debut dicere. regnum. dixit miam
q quicqd habuit xps homo. mi-
sericordie fuit. q fuit in carnis as-
sumptione. et testamentu meum
fidele ipsi. viz faciam. **Ad** honorez
em xpi fecit deus p' fidele testame-
tum suum. et p'missiones suas q q's
p'phete de ipso p'dixerant. opleuit
in eo. demde comendat eu a successi-
one. p'is spualis cu subiungit. **Et**
pona in seculu seculi. et in eternuz
semen eius. p'p'atu viz xpianu
quod doctrina ei imitat. **Et** thro-
num eius. et congregacoem san-
ctorum que in ecclesia est in q de?

B. ij.

tanq̄ in throno residet que cōgre-
gatio erit. sicut dies celi. I qui lem
p̄ durabūt in **Cassi**. Uthro
regno dei.

Cassi. nuz dicit
potestate; futuri iudicij: que tāta
veritate pagenda est vt sanctis oī-
bus celesti claritate prefulgeat.

Hugo Et q̄ p̄miserat sic de
filij christi: posset
aliquis credere q̄ hī filij non pos-
set peccare. vel si semel peccassent
ad numeruz filioꝝ redire non pos-
sent. Cui opinioni cōtradicēs sub-
dit. **S** autē; dereliquerit. male
agendo. filij eius xpiani. legem
meam. decalogi vel euangelij. Let
in iudicij meis. hoc est i castiga-
tionibus et opibus meis. nō am-
bulauerit. male ofensēdo. **S**
iusticia meas phanauerit. ma-
le loquendo. Let mandata mea nō
custodierint. p̄uerse opando. **S**
ic inq̄ fecerint. n̄ ideo delebo eos:
sed. **U**isitato. sicut medicus a p̄-
lin virga. que non occidit sed ca-
stigat: a hereditate seuat. **I**n v̄ga
ergo v̄ in leui correptione. in q̄ta
tes eoz: et in verberibus peccata
eoz. v̄ in graui et assidua tribula-
tōe. **E**t hoc ex magna misericordia
est. vnde subdit. **M**isericordia;
autē meam nō disp̄gam ab eo.
s. a populo xpiano reuertenti ad
me. neg nocebo. supple eil in veri-
tate mea. v̄ in die vij iudicij quā
do i veritate iudicabo. **Q**uod pha-
nabo. violabo. testamentū meū.
Nā quicquid p̄misi faciam. sabiā
do illos q̄s p̄destinaui et elegi. Let
que p̄cedunt de labijs meis. v̄ de

labijs sanctorum p̄p̄tatum per
quos locutus sum. nō faciam irri-
ta. qm̄ omnia que p̄misi implebū-
tur. **S**emel iuravi in sācto meo.
v̄ in me sancto sicut genesis. xxiij.
dicitur p̄ memetipsum iuravi dī-
dñs. si p̄ro non. dauid. h̄p̄ol. mē-
ciar. implere qd̄ promisi xp̄o icar-
nato vij. hoc quod subditur. semē
eius. v̄ fidelis populus xpianus
p̄ verbum predicatōis eius acq̄si-
tus. meternum manebit. **M**ane-
bunt enim sancti meternum qui
in sancta conuersatōe xp̄m imitā-
do pseuerant. **E**t thronus ei⁹.
animaviz iusti in qua xp̄s residet
et iudicabit: erit inq̄ sicut sol. **D**ec-
ē p̄ma stolavi; q̄ iusti fulgebūt
in anima. sicut sol i aspectu meo.
s. in dei cōtemplatione et ei⁹ amo-
re etiam ardebunt: quando erunt
in patria. **D**ēinde declarat secundā
stolam quam habebit corp⁹ cum
subdit. et sicut luna p̄fecta meternum.
Mod⁹ est corpus hominis
sicut luna imp̄fecta q̄ variatur et
deficit diuersis infirmitatibus et
mutacionibus: tunc vero erit imu-
tabile sicut luna p̄fecta absq̄ defe-
ctu meternū. **E**t huius rei testis
in celo. est fidelis. viz qui in car-
ne nostra sedet ad dexteram patris.
Ipse testimonium dat v̄rū de no-
stra resurrectione futura: in q̄ ani-
ma lucebit sicut sol a corpus dati-
tate cōplebitur vt luna p̄fecta.

Cassi. Vel ipsum corp⁹ no-
strum erit in celo te-
stis fidelis q̄ deus v̄rax est i pro-
missis. **E**t q̄ sup̄ius dixit. **I**nveni

Handwritten signature or initials.

David seruum meum. ne quisq[ue] pu-
taret in David qui fuit rex tyralis
a in semine eius pmissa adimple-
ri. Ioharcho subdit destructione re-
g[is] eius dicens **V**ero.]

HUGO Ne pmissa q[ue] promi-
sisti putentur in da-
uid illo tyrali rege adimpleri. repu-
sisti eum. a regno p[er] absolone. vt
habet. ij. regum. xviii. **D**esperisti.]
p[er] semei qui p[ro]fitebat tutum o[ra]-
illum. a distulisti xpm. viz filium.
Lam. **M**ittere in q[ue] p[ro]missa erant
adimpleri.

Cassio **H**uisti.]
da. **H**uisti.]
in alia p[ar]te testam[en]tu[m] serui tui
v[er]us testam[en]tu[m] datu[m] p[er] moy-
sen famulu[m] tuu[m] vt q[uo]d in deis futu-
rissim[us]: ad vtilitatem gentium
v[er]is. Pueniret. **N**o enim remansit eis
sacerdos neq[ue] templu[m] q[uo]d ostat ee
subuersum. **S** xpm oia sunt ple-
nissime consecuti. Merito ergo di-
ctum est. auertisti: q[ui] p[ro]fide abla-
tum: fidelib[us] probat esse concessu[m].
proph[et]a.]

HUGO **A**phana-
nasti.] **HUGO** **R**i p[ro]misti
in terra. **D**icatu[m] sanctoru[m] ei[us].
v[er]u[m] templu[m] dauid. **H**ec aphana-
tio facta e[st] p[er] tyru[m] a respasianu[m] p[er] q[ui]s
et al[ia]. **D**estruxisti om[n]es sepes ei[us].
v[er]u[m] muros iherosolym[orum] a alia[m] ciuitatu[m]
p[er] circuitu[m] posuisti firmamentu[m]
eius formidinem. q[uo]d in deis destru-
ctis q[ui] p[ro]fide[re]nt sub defensione tua
firmi: facti sunt oib[us] in fo[rm]idime[m]

Aug. **V**t dicat peccantib[us] **S**i
de naturalib[us] ramis no[n]
peccat: neq[ue] **HUGO** **O**ri-
nbi parcat. **HUGO** **P**uerit

eum. viz populum iudaicu[m] o[mn]es
transeuntes viam. eos spoliando
factus est opprobriu[m] vicinis su-
is. viz samaritanis in circuitu co-
morantibus. **C**astasti dexteram.]
v[er]u[m] potencia[m] deprimentiu[m] eum. viz
impatoru[m] romanoru[m] tyti a respasi-
ani. letificasti om[n]es inimicos ei[us].
dando eis victoriam a d[omi]nati onem
sup[er] didum populu[m]. **A**uertisti
ad iudicium. **Cassio** Merito
gladij eius. **Cassio** em gla-
dius adiutoriu[m] ei non prebuit:
qui fortunam diuinitatis ami-
sit. Nam licet feru[er] humanu[m] vide-
atur esse defensio: tu[m] ml preualet
nisi eum supra dexteram corroboret.
sicut in alio ps[al]m iam dictum est. **G**e-
gladius meus non saluabit me.
Sequitur. **et no[n] es auxiliatus ei**
in bello contra con[tra] eos a quibus
occisi sunt. et ducti in captiuitate.
Et cum p[er] hec flagella se debeant
emendare: inde potius deteriores fa-
cti sunt. vnde subdit. destruxisti eu[m]
v[er]u[m] populum iudaicu[m]. ab emunda-
cone. q[uo]d fidem habere noluit qua
mundantur corda eorum.

Cassio **S**requent[er] emendat di-
uinitas q[ui]s flagellat.
vt purgatum recipiat. quem pec-
catis sordidum respuebat. Quos
vero ab emundacoe destruit v[er]u[m] re-
mouet. hos iam et d[omi]nare decre-
uit. **Qua[m] p[ro]fide hic illos figit iudeos**
qui obstinacoe mentis xpm sper-
nere malu[n]t. **HUGO** **P**ost hec
destructione regni iudeo[rum] cum di-
cit. **et sede eius in terra collisisti.]**

maiestatem regni ad nichilum
deduxisti. ut iam non sit ei rex neque
beneficentia. Et loquitur de illo regno sicut
de vase fictili: quod cum volumus omnia
confringere: ad terram collidimus: et con-
fringi.

Cass. Sicque ille populus ostendimus.
Cass. ad particulari toto orbe disper-

Hugo Cuius regni
sus est. **Hugo** destructio ac-
celerata est propter peccata eorum. unde
addit. **M**inorasti dies temporis eius.
quibus se regnuros putabant
profrudisti eum confusione.]

Cassio quod sordes incredulita-
tis sue adhuc hodie
sustinet: in facie inter gentes ab ho-
minabili opprobrio confusus.

Hugo Omsis quod in diebus non im-
plentur promissiones
quas iam per christum populo christiano ex-
hibuit. **C**onsequenter rogat etiam per
illo populo iudaico dicens. **U**sque
donec auertis. **U**sque dum durabit per
die ceatas populi huius. erit hoc
usque in fine.

Cassio **U**sque in se-
nem. **Cassio** cuius est manum
quod expectat innumera ouersio
iudeorum propter illud quod ait apostolus. quod
ceatas ex parte contigit in israel do-
nec plenitudo gentium intraret: et
sic omnis israel saluus fieret. Et
interea. **n**unquid **l**ex descendet sicut ig-
nis ira tua. **U**nunquid consumet in-
dignatio tua totum genus iudeorum
ad modum ignis. **A**bsit donec cum
peccare a misereri sit tibi propter. **I**de-
Memorare que mea substantia.]

Rico **U**sque quod fragilis est natura
humana ad casum sed
per genes. viij. di. **S**ensus enim et co-

gitatio cordis humani. primum sunt ad
malum ab adolescentia sua: et ideo
semper indigent sua misericordia. Et hoc con-
sequenter ostendit in ultimo fine ho-
minis dicens. **n**unquid enim vane con-
stituiti omnes filios hominum. **Q**ui di-
cat. **N**on. quod deus a natura nihil fa-
ciunt frustra. quod tamen videtur si eorum
ex toto deleres. **D**icit aliquis vane semel
vel constitutum quoniam non attingit fi-
nem intentum: sicut medicina dicitur
frustra confecta vel promissa: quoniam non
inducit sanitatem. **N**ullus autem homo
potest pertingere ad ultimum finem vite
humane que est felicitas superna nisi
ex dei misericordia. **E**t ideo si humano ge-
neri sponte sua misericordia non adesset: vane
videtur genus humanum creatum et
renatum. **S**ciendum tamen quod non frustra
sunt constituti qui non pertingunt ad
hunc finem: videlicet supernam felicitatem: vel
sunt impij iuste dampnati. **H**oc etiam
amertum ad gloriam dei propter quod
omnia principaliter facta sunt. **V**n-
de per vi. di. **O**mnia enim propter se
metipsum operatus est dominus. **H**oc
etiam dedit ad gloriam electorum qui
ex dei misericordia attingunt ad ultimum
finem. **E**t hanc sententiam adducit
apostolus satis diffuse ad rom. ix. a. ij.
ad thimoth. ij. **I**n magna domo
non solum sunt vasa ad honorem sed etiam
in contumeliam. **Q**uis est ho-
mo qui vana non videbit mortem.]
quasi dicat. **N**ullus. quod iuxta apo-
stolum statutum est omni homo
minibus semel mori. a ecd. ix. **N**e-
mo est qui semper vivat. **L**euat ani-
mam suam de manu. **U**sque de pote-
state inferi. **Q**ui etiam dicit. **N**ullus.

fragilis est

Usp ad rom. ix. a. ij.

Supra... 94

quia pro illo tpe omnes a se de
 runt ad infernuz quantuq; in
 sti. et hoc duravit vsq; ad resurrecti
 ne factam p xpm. qui fregit dau
 stra inferni: a cyrographuz; dam
 pnationis originalis peccati dele
 uit. Et ideo implorat eius aduentu
 dicens **U**bi sunt mie tue antiq
 dne. Iq; ab antiquo fuit facta pro
 missio de xpo ipsi abrahe. genef.
 xxij. Et in semine tuo benedicetur
 omnes reges terre. Et etia; sicut in
 rashi dauid. liij. regu. vij. In verita
 te tua. I. in tripso qui es ipsa veri
 tas. Sequit ordo pphete p ppo catho
 lico qui in pmitua eccia sustinuit
 multa opprobria patiente ppe xpm
 vii dicit **M**emor esto opprobrii
 senior tuorum. I. opprobrii illati
 seruis tuis. I. multaru gentium. I.
 a multis **C**assio. Quia illos p
 gentibus. **C**assio. secunde di
 gnos gentes iudicabant qs xpi
 ane culture studiosos esse cogno
 uerat. Et de huiusmodi opprobrio
 xpiam in secreto metis gaudebat
 Vnde sub **R**i. nu meo. I. de in se
 creto cordis paciter sustinuit op
 probrium mihi illatu ab infideli
 bus scdm q; dicit actu. v. Ibant
 apostoli gaudentes a conspectu con
 cilij: qm digni habiti sunt p noie
 ihesu contumelia; pati. Dem de ex
 ponit opprobriu predictu dicens.
Quod. I. o. probriuz. I. exprobra
 uerunt. I. vii xpiamis. I. inimici tui. I. do
 mine. I. ydolo; cultores. hoc aut
 opprobriu repetit dicens. I. qd ex p
 brauerunt comutacionem xpi tui. I. v

more xpi. Obiecerunt enim xpianis
 q mortuus est xps. q crucifixus e.
Hanc sententia exprimit clari; tras
 latio hebraica q sic habet. Quib;
 ex pbrauerunt vestigia xpi tui. scilicet
 et verba xpi. que vestigia fuerunt
 a iudeis reprobatata ex quo xpiani
 ab ipsis a postea a tyrannis susti
 nuerunt multa opprobria a torm
 ta. Et q; talia sustinebant non so
 lum patientes s; etiam gaudent ve
 didum est. I. deo subditur. **B**ene
 didus dñs in eternu. **D**e omnib;
 que faciet nobis in prosperis et
 in aduer. **A**ug. Nos gras agi
 sis. **A**ug. mus ei qui nos
 gratis saluos fecit. Ipse impieta
 tes nras no attendit. ipse nos non
 querentes quesuit: inuenit libe
 uit redemit a dñatura potestate de
 monio;: obiciant pfidi opprobri
 um. irideant nos. **I**lloru maledi
 ctio tyalis; bñdictio autē dñi ma
 net in eternuz. Et ad cofirmandu
 hanc benedictionē. addit. **F**iat fi
 at. **S**ecuri ergo de pmissionibus
 eius preterita credam;. pñcia ag
 noscamus. futura speremus. **A**me
 mus dñm nostrum sicut patrem.
 amemus ecciam eius sicut matrem;
 cuius filij sumus. **P**atalicia sacro
 rum cum sobrietate celebrate imi
 tantes eos qui precesserunt. a be
 nedictio domini manet sup vos.
 fiat **C**ollector. Et q; pfidū
 fiat **C**ollector. opprobria a
 credendo aut moriedo defecerunt: nō
 aduersum extraneos sed contra
 vicia nostra litigemus. Et respuē
 tes q; caduca sunt a vana: qram;
D. iij.

Handwritten notes at the bottom of the page.

90 p[er] h[oc] s[er]m[onem]
de p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua

fine vlla cunctatione celestia. **O**remusq[ue] d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m ih[esu]m xp[istu]m qui c[on]mutatus est de morte ad vitam. de terra ad celu[m]. de iudeis ad gentes. vt nos a malis actib[us] c[on]mutatos in bonis. ac sua pietate dignos et f[aci]tos. sp[iritu] s[an]c[t]o repletos in regno suo solita misericordie restituat. vbi cum sanctis omnib[us] in gl[ori]a laude c[on]tememus mis[er]icordias eius. Qui cum p[ater] et sp[iritu] s[an]c[t]o viu[er]e regnat de[us] in secula seculorum. Amen.

Psalm[us] lxxxix.

Domine re
Titul[us] Oratio moy
si homi
nis dei. **Jeroni**

Quatuor sunt psalmi qui intitulantur ab orōe. viz. xvi. Et post eum sequitur. lxxxv. Et p[ri]m[us] qui ē. lxxxix. et. c. **Cassio** In primis oratio posita est p[er] qua[m] ira dei suspenditur. venia p[er]urat. pena refugitur. et premio[rum] largitas impetratur. cū domino loquit[ur]. cū iudice fabulat[ur]. p[ro]p[ter] sibi facit quem videre nō poterat. et illum p[er] eum placat quem suis actibus vehementer exaggerat. Hoc domini quod ā modo prestat secretū. prebet suggestiōibus locū ad penetralia iudicis. peccator admittit; et nullus inde respuitur nisi qui in ea tepidus inuenitur. Quod malit petat. sup[er] q[uo]d meret acq[ui]rit: tristis ad eum venit s[ed] letus abscedit. Orō quippe sancta sic deuotos saluat vt beatos reddat. cū crimino

fos accipiat. Innumera sūt bonitatis huius exempla. **S**ed a istud sufficiat q[uo]d a ip[s]e d[omi]n[u]s exempla nobis vitalia tribuens orare dignatus est. vñ merito tali ac tanto viro premissa ē orō. qui frequenter indignante d[omi]n[u]m cōtra ppl[em] isrl[em] mirabili supp[lic]ationis placuit ex

em **Rico** auctor hui[us] p[er] s[er]m[onem] sed; plo **Rico** glosam non ē ipse moyses s[ed] dauid q[ui] sedum Aug[ustinu]s omnes fecit p[er] s[er]m[onem] s[ed] t[ame]n doctores hebreos et b[ea]t[us] Job. plures etiam alij fecerunt p[er] s[er]m[onem] inter quos ab ipsis ponitur **Jerō**. Et q[uo]d ipse scri moyses. **Jerō** p[ro]fit q[uo]mō d[omi]n[u]s factus sit a iste p[er] s[er]m[onem] de cōditione hominis loquit[ur] q[uo]d sit h[omo] et quare natus sit. **Ibarco** qui in gen[esi] scrip sit de h[om]i[n]i cōdicio[n]e; ipse a nūc inducitur a sp[iritu] s[an]c[t]o disputare. quib[us] sit

Rico **Rico** Primo igit[ur] re homo. **Rico** colit beneficia collata humane nature g[ra]t[is] d.

Domine refugiu[m] factus es nobis. **C**irca q[uo]d sciendū q[uo]d duplex beneficium fuit collatū homini etiam ante lapsum. s. beneficiu[m] creationis quod ad ymaginem dei creatus est sedm animam. capax ip[s]ius p[er] cognitionem et amōe. Sedm beneficium est gubernationis. quia a homine ultra alias creaturas corporales ordinatur ad beatitudinem supernaturalem. ad qua[m] consequenda[m] indiget speciali gubernatione et providencia dei. de qua dicit apostolus 1 ad corinthios ix. Nunquid non est cura d[omi]ni de vobis. **E**t hoc duplex beneficium re

Orō

Orō

Orō

De p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua

ad m[er]it[um] d[omi]ni
d[omi]ni factus es
p[er]p[et]ua nature a
que per tu
rationem et p[er]
negit[ur] in finem
ratione in g[er]eratio
Stati natus condit
p[er] se indiget homo p[er]
one a p[er]p[et]ua ad
leat[ur] v[er]o Conf[ess]io[n]e
ocellorum p[er]p[et]ua q[ui]
d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s refugiu[m] f
nō p[er]isset aliquis cre
qua novitas esset in bo
factum et crean[ti]o[n]e
mouet ostendens in bo
tem q[uo]d indubie immua
Et hoc est quod dicit
Cassiodorus
fuit ad est alioq[ue] p[er]p[et]ua
infirmitate intra a cre
et p[er]p[et]ua mundus caula actua
fuit in seculum t[ame]n d[omi]n[u]s
et p[er]p[et]ua sine p[ri]ncipio
fuit **Augustinus** Op
fuit a loca na[m] h[ab]it[us] et vi
culum tu[um] s[ed] p[er]p[et]ua f
nōis reb[us] p[er]p[et]ua infir
ter substantiam omnino im
abilem v[er]o non est dicit et
tantum est. V[er]o in alio pla
fuit. Mutabilis res et mutab
a autem idem ip[s]e est. fuit q[ui]
fuit facta est nobis refugiu[m]
na[m] manus ad eam; h[ab]e[n]s m
is mutabilitate
fuit

colit moyses dicens Domine re-
fugium factus es nobis. Id est
 humane nature a te de nichilo p
 bucte que per tuam specialem gu
 bernationem et protectionem di
 rigitur in finem beate vite. La gene
 ratione in generationem. Quia i
 statu nature condite et nature la
 pse indiget homo predicta direcdi
 one et protectione ad consecutione
 beate vite. Consequenter remouet
 occasionem errandi ex quo enim
 dixit. Domine refugium factus es
 nob. posset aliquis credere qd ali
 qua nouitas esset in deo quod est
 falsum et erroneum. Ideo hoc re
 mouet ostendens in deo eternita
 tem: que includit immutabilitate
 Et hoc est quod dicit.

Prus Castiodorus Prus
 fuerent. Id est celorum potestates
 laut formare tur terra et orbis. Id
 est ante mundum causaretur. La
 seculo et in seculum tu es deus. Id
 est eternaliter sine principio: et
 sine fine. Augustinus Optie
 non a seculo tu fuisti. et vsq in se
 culum tu eris sed presentis signa
 tionis verbum posuit: insinuans
 dei substantiam omnino incommu
 tabilem vbi non est: fuit et erit. s
 tantum est. Vnde in alio psalmo
 dicit. Mutabis eos et mutabunt
 tu autem idem ipse es. Ecce que et
 nitas facta est nobis refugium vt
 in ea mansuri ad eandem hac tem
 poris mutabilitate
 fugiamus

Nicola

Deinde ponitur dei beneficium erga
 naturam humanam post lapsu
 quod est reuocatio de culpa ad gra
 tiam. quod quidem beneficium de
 us non destitit prestare nature la
 pse ea reuocando. aliquando mo
 nitus aliquando flagellis. aliquando be
 neficiis. et aliis modis sicut in ordine
 sue sapientie infinite. Di cit ergo.

Castio Ne auertas homi-
nem in humilitate. Id
 est ne proicias hominem in mu
 di istius concupiscentiam et ambi
 tionem. Humilitatem quippe hic
 terrenam concupiscentiam et delem?
 intelligere: que apud deum abiecta
 et contemptibilis est. Et pro quia
Lo dixisti et precepisti peccatoribus
Conuertimini filij hominum.

Nico per penitentiam resur
 gendo de culpa ad gra
 tiam. Quod autem fecerit hoc deus a
 principio patet. quia adam a qua
 statim post transgressionem rep
 hendit: et similiter cayn post odium
 fratris dicit. Cur concidit facies
 tuas gene. iij. Et post eius occasio
 nem dixit. Vbi est abel frater tu
 us. quasi ipsum inducens ad pe
 nitentiam. Et istam reuocationem
 peccatorum semp continuauit. ali
 quando p seipsum. aliquando p angelos.
 aliquando per homines sanctos.
 vt patet in decursu veteris ac noui
 testamenti.

Hugo Deinde reddit causa
 qua transitoria non
 sunt diligenda sed magis ois seculi
 ambitio et concupiscentia est de dicit
 ba. vii dicit. Quomodo mille anni ante

Castio
Ne auertas homi-
nem in humilitate

Castio
Ne auertas homi-
nem in humilitate

oculos tuos: tanq̄ dies hesternae
 que preterit. Ecce q̄ brevis ē vi-
 ta hoīs ad quā breuitatē exprime-
 dam non dicit. sicut dies hodierna
 que adhuc ē. vel sicut crastina q̄
 expectat futūā. s̄ sic dies hesternae
 que preterit iā. Omnia em̄ vt di-
 cit Aug⁹. que aliquo fine claudū-
 tur: modica sunt. et p̄ transactis
 habenda. Reprehendunt ḡ hoīes
 qui differūt a peccatis cōverti. spe-
 rantes longam vitā. cui tñ breuis-
 sima sit. vñ subditur. Et custo-
 dia i nocte. Vita em̄ hoīs breuis
 est q̄ custodia v̄ q̄ vna vigilia no-
 ctis que p̄ trib⁹ hoīs accipit. diuī-
 ditur at̄ nox in q̄ tuor̄ vigilijs in q̄
 bus solebāt antiquit⁹ fieri excu-
 bie a militib⁹ succedentib⁹ vicib⁹
 pro custodia exercitus.

Cassi. Pulchre at̄ humana;
 vitā nocturnis opauit
 excubijs. vbi totuz sub obscurita-
 te a trepidacōe gerit. qm̄ mēs ho-
 minuz vicijs carnalib⁹ circūdata
 pulsaf. Cui⁹ erūpnā a vilitatē ad
 huc ondit cū subūgit. q̄ p̄ nihilo
 habentur eorum anni eunt.

Rico. quali dicēt. Annū vite
 hoīs erūt de numero eo-
 ru; que p̄ nichilo habent. qz tps
 hoīs p̄teritū. q̄ntūcūq; longum
 fuerit q̄i.

Hugo. Quō at̄ vita
 nichil ē. hoīs breui-
 ter trāsit osequentē ondit dicens.

Mane v̄ in puericia sic herba
 trāseat. vita humana mane v̄
 minuentur. floreata trāseat sic
 flos q̄ siccat et. Deci-
 spere v̄ i semio. **Aug.** dat. i

morte. Limduret in ead aucte. et are-
 scat in pul. **Col.** Translatio he-
 uere.

Col. braica h; hūc
 v̄ r̄ hum sic. Mane floruit et abiit:
 ad vesp̄um v̄ t̄ r̄ tur a siccatif.

Cassi. Nec ideo diligenti⁹ ex-
 plicantur ne q̄s sibi de
 vita longissima blādiaf. attēds
 q̄ vita sua non est nisi flos qui ci-
 to siccat. **Aug.** Hanc at̄ penā de-
 tur. p̄ dō remisse onit
 cū subūgit. Via defecimus.

Hugo. in hūc defectū mōli-
 tatis incidi⁹. In ira
 tua v̄ in v̄mbida tua quā huma-
 no generi intulisti p̄pter peccatum
 dicens genef. ij. In quocūq; die
 comederitis ex eo morte moriemini
 et in furore tuo. v̄ executione
 illius sentencie. Turbati sumus.

Quociens enim mortem nostraz
 recogitamus. magno timore tur-
 bamur. Naz ipse domi nus p̄vū-
 dens sibi mortem imminere dixit.

Math. xxvij. Tristis est anima
 mea vsq; ad mortem. Deinde reci-
 tat multiplicem penam humano
 generi propter peccata inflidā. d

Rico. Posuisti iniquitates
 nostras i oſpectu tuo
 ad puniendum: sicut iudex ponit
 coram se reum quem vult punire

Seculum nostrum id est de curſu
 temporum nostroꝝ. In hebreo
 habetur. pro seculuz nostrum. ne-
 gligenas nostras. In illumina-
 tione vultus tui v̄ palam coram
 te sicut illud qd̄ est in lumine se; 3;
 illud ecclesial. xxij. Oculi domini
 multo lucidiores sup̄ solem: vias

parvus hys
 vita hoīs q̄
 nocte

Mane v̄ in puericia
 sic herba
 trāseat
 vita humana
 mane v̄
 minuentur
 floreata trāseat
 sic flos q̄
 siccat et
 Deci-
 spere v̄ i semio

Aug. dat. i

Mane v̄ in puericia
 sic herba
 trāseat
 vita humana
 mane v̄
 minuentur
 floreata trāseat
 sic flos q̄
 siccat et
 Deci-
 spere v̄ i semio

*Et dicitur in libro filii
et dicitur in libro filii
et dicitur in libro filii*

hominiū circūspiciunt. **Q**uonia
omnes dies nostri defecunt: a m
ira nra. **Aug**⁹ Defecisse di
fecim⁹. **Aug**⁹. es dicit. siue
q̄ in eis deficiant hoies amando q̄
transeunt: siue q̄ ab paucitate re
daci sūt. Nā hoies solebant ante
diluuiū uiuē nō gentis ānis a am
plius: s; rigore v̄mbicte dñi ppter
pāni abbreuiati sūt dies eoz. sic
subdicit. **H**omi nostri sicut ara
nea medita. **H**ic aranea q̄
buntur. **Iero** multuz occu
pante a uiscerat se ad excedendū
fila vt capiat muscas a huc illuc
q̄ discurrit et labōat tō die. Labor
quidē grandis ē. s; effectus null⁹
ac inutilis. **Rico**. Quia modū
est. **Rico**. covento dis
sipatur totum opus telarum.
Iero. Sic a vita hois huc illuc
q̄ discurrit. possessiones
quērit hoies. diuicia accumulāt.
filios gūant diuersisq; laborib⁹
et curis se expendūt: a non intelli
gūt q̄ aranearū tela texunt.
Rico. q̄ hec omnia breui i
firmitate mortis amit
tunt. Vnde sic intelligit text⁹. **L** an
mī nostri. **L** hoies in annis nris vi
uentis. **L** meditabunt. **L** inutilia. **L** si
cut aranea. **L** q̄ mltō labore consumi
tur vt dictū est. Deinde psequitur
magis ip̄culari a definate bre
uitatem vite humane dicēs. **L** dies
annoz nēoz. **L** supple cōplebūtur
L in ip̄sis. **L** dieb⁹ vt sint. **L** septua
ginta anni. **L** hoib⁹ ad viuendam
scdm cōem cursum. **S**āt in potē
tāibus. **L** v̄m bñ cōplexionatis su

erint. **L** octoginta anni. **L** in statu cō
uenient. **L** Et amplius eoz. **L** q̄ tps
q̄d vltra octogita annos vixerint.
erit. **L** labor a dolor. **L** v̄m laborē a do
lore: q̄ senectus nō est nisi q̄dam
lang. **Aug**⁹. S; q̄ multi añ. **L** lxx.
uoz. **Aug**⁹. annos infirmantē a
eūpnosam senectutē patiunt. et
aliq̄ vltra octoginta annos senes
salubriē vigere p̄bati sunt. **Meli**⁹
est ergo in hīs numeris aliquis
sp̄uale p̄scrutari. **Per**. **L** lxx. quippe
et. **L** lxxx. annos septim⁹ nobis a oc
tau⁹ numerus cōmēbat. quoz pri
mus insinuat p̄p̄ sabbati observa
cōem vetus testamentū: sc̄ds vero
p̄pter dñi resurrectionē nouum te
stamentum. **I**n vetri testamento
promittēbat patribus habūdā
cia bonoz t̄p̄alium: que spectant
ad hoc seculum q̄d septem v̄m
diebus. **I**n nouo autē testamē
to promittitur spes renouacōnis
et immortalitatis corporum: que
in octaua etate complebitur. **E**t
omnes qui in spe illa corporum fe
licitatem expectāt. vita presens ē
ip̄sis labor et dolor pro dilacione
regni. **S**equitur. **Q**uonia sup
uenit mansuetudo: et corripient. **L**
Hugo. Quasi dicēt. **P**redcā
nobis inferis quonia
am superuenit mansuetudo a de
mencia tua vt nos mansuetos fa
cias a corripiemur. quia **Job**. v.
dicitur. **B**eatus homo qui corrip
tur a dō
Castiodorus.
Et qm̄ dixit corripiemur. p̄misit
mansuetudinē: vt intelligam⁹ omnes

Et dicitur in libro filii

Et dicitur in libro filii

emendaciones domini fidelibus pietatis intencōe puenire. Sequitur

Rico Quis nouit ptātem ire tue id ē vindictē tue

Let. q̄s nouit p̄ timore tuo irā tu

am dnu **Aug** et cogitare a meare.

Aug discernē mēsu ram vindictē tue. vt sciat p̄sperta

tē maloz hoim numero applicare penaz.

Q̄ difficile inuenit q̄ nouerit discernē vt hoc ad irā tuā intel

ligat ptinē q̄d nōnullis quibus plus irasceris p̄cere videaris. vt p̄

spereſ peccator in via sua. et h̄ p̄ te nō castigat̄ maiora r̄cipiat in no

uisti **Gloſa** penā eterna; q̄ ē ptās ire tue

Gre v. moraliū. Quia ḡ pote

rit ab penā hos q̄ punit ab salute minime cognoscit in cūctis. nec ē

vt sine cessacōe timeat̄. Et vt a p̄dictis miseris literari valeam?

Aug Q̄ exterā tuā v̄ xp̄;

tuū. sic notā fac. vt discat̄ fideles tui magis in eo a te

poscere a sperare p̄mia fidei v̄ bona eēna q̄ felicitatē tēna.

Potest in isto sensu a iā dei dextera intelligi in q̄ iustos suos ab ip̄is segrega

bit. quā facit notā cum flagellat oēm filiū quē recipit. nec in p̄ctis

p̄spirati sinit vt emēdatū ad dextera; ponat. Let. sic facias nos. Leu

ditos corde in sapia. v̄ in xp̄o qui est dei virtus.

Ri. re dñe. respiciendo nos oculo tue misericordie

Hugo vsq̄ quo. sc̄. aūsus eris a nob̄. **Trans**

lacio cōna habet aliquantū. q̄i di

cat. **Mitiges** tribulacōem vt porta

te possim? nō dīmo auferas eā. q̄ v̄tile ē nobis semp̄ tribulati.

Casti Vt sepe cōmoniti salu

terrima cōnūſione valeamus p̄ctoz veniā p̄mere. q̄ de

precabilis esto sup̄ seruos tuos.

Ipsa affectu rogat dñm vt iusticiam suā aliq̄ lenitate r̄tēpet. q̄tin?

erorari possit a p̄ctoz. quibus iuste noscebat̄.

Hugo Sūt

duo stat̄ fidelū. s̄. p̄ns q̄ est viatorum a futuris q̄ est cōprehensoz.

q̄ntum ad hos duos oñdit se exauditum. et p̄mo q̄ntum ad dignio

rem q̄ ē cōprehensoz. Et oñdit tria

tō que in patria h̄bunt. Primū est oīm bonoz habūdanciā. v̄ de

dicat̄. Repleti sumus. v̄ replebi

mur. et p̄it p̄teritū p̄ futuro p̄p̄tica certitudine. q̄ certus ē se eē

exauditū. mane. v̄ in resurrectione futu

tuā. mia tua. v̄ bonis q̄ tu das ex

mia. Vñ dicit b̄tus bernard̄. O felix negociacō. q̄ das p̄ p̄uis maḡ.

p̄ piturus eēna r̄ape: et deū ip̄m mercedē h̄ere. **Sedm** ē leticia quā

habebūt de vidēba xp̄i humanitate. vñ dicit Exultauit. v̄ exultabi

mus exteri⁹ in corpe. **Nā** exultare d̄i q̄i extra saltare vel letari. **Tecū**

um ē leticia quā habebūt s̄c̄i de vidēba xp̄i d̄mitate. vñ dicit delectati sumus. id est delectabimur in

anima. et hoc in omnibus diebus nostris. id est in eternitate.

v̄bi eunt dies continui et nostri. **Dic** enim non sunt nostri sed sol

licenti dñi a cūtrañ. vñ dicit dñs i
euāgelio. Suffic diei malicia sua.
Postea oñdit se exauditū qñtum
ad pñtez statū: qz dñs dedit ei pa
cientiam a leticiam in tribulatio
nibus. vñ dicit. **E**tati sum⁹ pro
diebus quibus nos humiliasti.
quasi dicat. In gaudio suscepim⁹
tribulationes que nos humiliā
uerūt. qz et si humiliamur in tri
bulatione. in spe tñ gaudij futuri
letamur. a hoc in Lannis quibus
vidimus **G**lo nes a angu
stias corporis nostri in hoc tpe.

Hugo **R**espice dñe in ser
uos tuos. vt p tua
miserēcordiam ptegas nos a ma
lis. et in opa tua. que te adiunā
te opantur in nobis. alle a pñcere
pro bona voluntate. et dirige. p re
ntam intencōem. filios eoz. i. tē
opa que faciūt. Vel filios diē imi
tatores eoz quos tibi p euange li
uz genuerūt vt pñciam in vñtūtib⁹
Et sit splēdo. i. v. grā illuminās
l. dñi dei nostri sup nos. qua illu
minari pñciamus i meli⁹. **L** a o pa
manuū nostraz dirige sup nos.

Cassio. Opa nrā dirigat sup
nos. qñ nobis dona
ut veniam peccatorū vt cum fueri
mus pueri efficiamur eius corre
ptione. **H**ugo Et qz opera
tissimi. **H**ugo bona debēt
fieri in caritate. i. o in singulari nu
mero subdit. et opus manuum
nostrazū dirige. qñ dicat. Ita diri
gas a multiplicēs opa nrā vt om
nia in radice calcatis veniāt a sine

vnuz. Vnde dicit Aug⁹ in regula
canonicorū. Omnia opa nrā fiant
a ad vñū finem dirigant. scilicet ad
minum. **I**ero Rogem⁹ igit do
nostri. **I**ero minum nostram
saluatorem vt eius splendor luce
at in cordibus nostris. vt enīciat
omnes cogitacōes tenebras. a
omnia mala repellat de nobis vt
fugatis tenebris hñtet splendor
gracie eius in cordibus nostris q̄
tenus sic transeam⁹ p ista tpaia
vt nō amittam⁹ etna. pñtate dño
nostro ihesu xpō Cui est honor i se
cula seculorum. Amen.

Psalmus. xc

Qui habitat
hic p̄mittit talis
titulus Laus cāntici d̄d

Hugo In p̄cedenti p̄ egit
p̄pheta de miseria p̄
tis vite ex q̄ qñq̄ surgit miseria tē
ptacōis. de q̄ agit in h̄ p̄. de quo
dyabolus sup̄sit auctoritate tēptā
di dñm dicēs. **Mat. iij.** Scriptū ē.
qz angel suis māb auit de te: vt cu
stodiant te in oib⁹ vñs tuis ac. Et
qz laudabit q̄ bñ pugnaueit. **I**ō
a laude intitulat. laus nō hūana
s̄ cāntici d̄d xpi. q̄ p̄ri⁹ puguit a
vicit. atqz iō laudand⁹ ē. **C**ui⁹ tēp
tatio et victoria nob in exēplū p̄po
nit: et laus vincētib⁹ p̄ponitur.

Aug. Ergo q̄ sic imitat⁹ vt cole
ret omīs molestias hu
ius seculi et spes eius in deo sit vt
nec illecebra capiat nec timore
frangat: ipse hunc psalmum p̄t

cantare. **Nicolaus** sciendum qd
in hoc ps fit frequenter transiens
de capite ad membra et e converso p
pter connexionem vni cu altero.
unde pmo dicit propheta.

Qui habitat in adiutorio altissimi. **Cassi.**
qui tota; spem sua. no in ppris
viribus ponit. s; in altissimi volun
tate constituit. in ptectione dei
comorabit. qm q; in isto seculo ab
ipso no discedit. semp in pterni
tate mansurus est. **Bernardus.** Tria
siquidem eoz reperies hoim genea.
qui no comorant in ptectione dei
celi. Vnu est no sperantiu. qui co
fidunt in virtute sua. seculari aut
spirituali; vel gloriant in divitijs
suis. **Hij** carent timore dm. ac per
hoc facile dedmant ad ociositates
nugaru cofabulaciones. detractoes
nuc huc nunc illu indicantes. **Ali**
ud e despatium genus qd diffidit
se posse opai aliq; penitentie op.
aut victuosuz; semp circa infirmi
tatem suam intenti. et fume curaz;
habentes de suo corpe. et omnia
que paciuntur aut sim enumeare
pati sunt. **Tertium** genus est fru
stra sperantium in deum qui sic de
dei misericordia sibi pps blandiu
tur vt a peccatis suis no recedant.
de quibus dicit propheta **Malebia;**
qui peccat in spe. **Nullus** predicto
rum morat in ptectione dei; qa tpo
re prosperitatis vl teptacois sperat;
et i tempore aduersitatis diffidit
HUGO Consequenter ondit
signur quo quis sci
etur habitare i adiutorio dei altis

502
fimi dicens. **Ita** dno ta verbo
q opus exhibico nel suscepto; me
us es tu. qui mei curam geris.

Cassio Hoc dicit ille qui de
animo suo presum
pnes noxias abiciens soluz si
bi credit vtile quod dignetur pie
tas sup na p stare. Tu es etia; re
fugium meum in temptationib;
huius seculi. **deus meus.** **Bernar**
du. Cur non dicit. deus n. qa in
creaco. in empcoe ceterisq; coi
ter beneficijs est de oim. s; in tem
ptationib; hnt singuli electorum
pprium refugium ac singulare; de
fensorem. **Et addit. sperabo in eu.**
Causam subiungit. **I**n ipse hite
rauit me de laqueo venancium.

Iero Penitus non inuenim;
in scripturis sanctis sa
ctum aliq; venatorem; piscato
res inuenimus. **HUGO** ve
sanctos. **HUGO** na
tores sunt demones qui cornu no
sonat ne audiat; sed sagittant
in oculis immaculatum.

Nico Liberavit ergo me de
a teptacoie demonu. a vbo aspo.

Aug. Multi male viventes xpi
voluerit bene vivere. et inter ebi
osos sobrius esse. et inter fornicato
res castus esse. et inter spectato
res nugarum theatricarum nolue
rit ire. nisi ad ecclesiam; patitur in
fultatores ipsos christianos. et
patit vba aspa. et dicit. Tu mag
n. tu iust. tu helias. nices petr.
tu de celo venisti. **In** fultat qcuq; se

in ptectione dei
qui no comorant in ptectione dei
celi. Vnu est no sperantiu. qui co
fidunt in virtute sua. seculari aut
spirituali; vel gloriant in divitijs
suis. **Hij** carent timore dm. ac per
hoc facile dedmant ad ociositates
nugaru cofabulaciones. detractoes
nuc huc nunc illu indicantes. **Ali**
ud e despatium genus qd diffidit
se posse opai aliq; penitentie op.
aut victuosuz; semp circa infirmi
tatem suam intenti. et fume curaz;
habentes de suo corpe. et omnia
que paciuntur aut sim enumeare
pati sunt. **Tertium** genus est fru
stra sperantium in deum qui sic de
dei misericordia sibi pps blandiu
tur vt a peccatis suis no recedant.
de quibus dicit propheta **Malebia;**
qui peccat in spe. **Nullus** predicto
rum morat in ptectione dei; qa tpo
re prosperitatis vl teptacois sperat;
et i tempore aduersitatis diffidit
HUGO Consequenter ondit
signur quo quis sci
etur habitare i adiutorio dei altis

Handwritten notes at the bottom of the page, including a large initial 'H' and some illegible text.

verberet. Audiat hinc atq; de verbu
aspectu. **Dee** audies dicat. Qualia
verba audio seruus petri. et domi
nus meus audiuit a iudeis dicen
tib; sibi. demonium habes

Cassio ab hac aspitate gra
uissima liberat dñs
quā in via ipse gradimur: nec ad
exteram leuāq; diuertim;. vbi a
dyabolo positos laqueos esse cog
nosci. **Amb** Avaricia ē laque
mus. **Amb** us dyaboli. super
bia luxuria a huiusmodi peccata.

Col. A quib; laqueis q̄ quis i
fuito illi a verbo aspero liberabit
iudice ē ipis hoc verbū asper. **Ite**
male dicit in igne eternū. **Sequit.**

Nico quō memoria passiōis
xpi ptegit suos in adū
sis cū dicit. **Scapulis suis** p te
flagellatis. **Obvibrabit ē** i ostra
pleurōis estus. **a sub p̄mis eius**
sperabis. **i sub brachijs in cruce**
protenhis in modum alarum.

Iero Exaltabit in cruce. ex ten
det man; a pteget nos.
Aspicias man; eius crucifixas a si
serpēs momorderit sanabis. **Scu**
to creabitur veritas eius.

Hugo i sua morte q̄ dicit
veritas. eo q̄ imple
uit pmissa de redēpōne humana
Bernard Necessaria ē sane isupa
bilis p̄ctio veritatis nunc aie in
co:pe degēti ob piculosos cōfict;
orruvicia; a post aie exeūti ob mō
stuosos in curfus spirituu; mali
gnor. **Felix** ē quē sic circūdat p te
dio xpi. vt exitum ab hac vita cu

stobiat: a introitū in futurū patet
am a facie inimici defendat.

Nicola Ipsa etiā mors dñi
ē scutu ostra insult;
tēptationū. **Vñ** in tremis. **iii.** Dab
eis dñe scutu. labore cordis tui. **Jo**
subdit. **ñ time bis attimore.** **Circa**
q̄d scienduz q̄ diuersi demones tē
ptant de diuersis vicis. Aliquū di
citur spūs luxurie: aliquū spūs su
p̄bie: et sic de alijs. **Per hoc** igitur
q̄ dicit. **a timore nocturno.** **Intelli**
gunt demones tēptantes de furto
quod cōiter fit de nocte. **Flagitta**
volante in die. **p** quā intelligunt
demones tēptantes de sup̄bia. q̄
querit apparē. **a negotio pambu**
lante in tenebris. **i a demomb;**
de luxuria tēptantibus. **Vñ** **Job.**
xxiii. **Oculus adulteri** obseruat ca
liginē. **ab in cursu.** et demonio me
ridiano. **i a spiritib;** de castrimer
gia seu gula tēptantib; que fit in
prandijs magnis vbi concurrūt
fercula multa et vīna: et fiunt cōi
ter hora me.

Iero Dicunt q̄d;
ridiana. **Iero** multi q̄ sūt
demones tantum meridiā a hoc
vulgo dicit. **Ceteruz.** ego dico sim
pliciter quonia; demon eo tempo
re potestatem habet in nos quan
do pecca;. **Sive** mane sive nocte.
quacūq; hora peccamus demon
ingreditur in nos. **Vides** ergo q̄d
frivolum est quod vulgo dicit.

Collector **Beatus** bernar
dus predictum
verbum sic exponit dicens. **Sunt**
quatuor tēptationes quibus
vndiq; circūdati necesse habe

nus scilicet domini & gratia diuine
 protectionis vndiq; circūdari. **D**o
 enim premonitos vos esse volo ne
 minem sup̄ terram absq; tempta
 tione videtur vult cui forte tollitur
 aliqua alitra securus expectet. be
 nigna enim est diuine pietatis di
 spensatio. quibusdam nos tempta
 tionibus patitur diuicius occupa
 ti ne forte piculosiores occurrant
Ab aliquibus vero citius liberat
 vt possim⁹ in alijs quas nob̄ vt
 hores fore p̄uidet exerceri. **P**rima
 temptatio viz timor nocturnus con
 tra eos qui a vicinis conuertuntur
 consuevit esse de molestijs corpo
 ris quia caro hactenus indomita
 non patitur equanimiter castiga
 ri a in seruitute redigi sed adhuc
 p̄dite libertatis memor a vite pre
 terite acius concupiscit adūsus
 spiritum **C**ontra hanc temptatio
 nez radius veritatis & gratia diuī
 na ingerit oculis cordis nunc qui
 dem peccata que fecimus nunc ve
 ro eterna supplicia que meruimus
 nunc quoq; celestia premia ad q̄
 tendimus vt r̄colentes penas q̄s
 euadimus vniuersa que patimur
 delicias reputamus. quoniam nō
 sunt cōdigne passionēs huius tē
 poris ad futuram gloriam q̄ reue
 labitur in nobis **N**unc etiā nob̄
 ingerit ea que pro nobis pertulit
 christus vt crebro considerantes
 quāta sustinuit illa maiestas p̄
 mutilibus seruis erubescam⁹ nō
 sustinere nunc parua p̄ nobis Et
 si euasisti temptationem timoris
 nocturni time sagittam volantem

in die que leuiter volat a cito iter
 facit. **S**agitta hec est vana gloria
 qua nouit conuersi temptantur q̄
 bonis opibus insidiatur vt peccat
Duic temptatio in fidelis anima in
 dere debet dicens. **Q**uid sup̄bis ter
 ra a cinis. et q; se faceri peccatrice
 a q; hostis antiqui hunc fidelem
 nequit decere a statu rectitudinis
 nec tioris pusillanimitate nec lau
 dibus humanis **I**dem aggere
 ditur tercia temptatio que
 est negocium pambulantium in
 tenebris dicens **E**t si viribus p̄pis
 decere neq; : forte decipe possum
 alicuius proditoris igemio. **Q**uis
 putas erit proditor. plane cupidi
 tas aut ambicio radix iniquitatis
 subtile malum secretum vitus pe
 stis occulta doli artifex mater ypo
 crisis huius patet viciozū origo
 criminum fomes viciuzū erugo
 tinea sanctitatis execratrix cordū
 ex remedijs morbos creans gene
 rans ex medicina languorem. **I**p
 sa enim ecclesiastice dignitatis of
 ficia in turpem questum a tenebē
 rum negocia transire facit. nec in
 hys animarum salus sed diuicia
 rum luxus queritur p̄pter hoc ra
 dūt coronas p̄pter hoc frequētant
 ecclesias missas celebrāt psalmos
 decantant pro ep̄atibus archidi
 aconatibus a dignitatibus ipudē
 ter decertatur hodie vt ecc̄cū red
 ditus in sup̄fluitatis et vānitatis
 vsu dissipentur. quātos hoc nego
 cium pambulans in tenebris teu
 di fecit i tenebras exteriores **Q**uid
 vero hunc vermen fouet aliud q̄

in had
 Tempus & vna
 Augusti volum
 ad vniuersum
 ad vniuersum

in die que leuiter volat a cito iter
 facit. **S**agitta hec est vana gloria
 qua nouit conuersi temptantur q̄
 bonis opibus insidiatur vt peccat
Duic temptatio in fidelis anima in
 dere debet dicens. **Q**uid sup̄bis ter
 ra a cinis. et q; se faceri peccatrice
 a q; hostis antiqui hunc fidelem
 nequit decere a statu rectitudinis
 nec tioris pusillanimitate nec lau
 dibus humanis **I**dem aggere
 ditur tercia temptatio que
 est negocium pambulantium in
 tenebris dicens **E**t si viribus p̄pis
 decere neq; : forte decipe possum
 alicuius proditoris igemio. **Q**uis
 putas erit proditor. plane cupidi
 tas aut ambicio radix iniquitatis
 subtile malum secretum vitus pe
 stis occulta doli artifex mater ypo
 crisis huius patet viciozū origo
 criminum fomes viciuzū erugo
 tinea sanctitatis execratrix cordū
 ex remedijs morbos creans gene
 rans ex medicina languorem. **I**p
 sa enim ecclesiastice dignitatis of
 ficia in turpem questum a tenebē
 rum negocia transire facit. nec in
 hys animarum salus sed diuicia
 rum luxus queritur p̄pter hoc ra
 dūt coronas p̄pter hoc frequētant
 ecclesias missas celebrāt psalmos
 decantant pro ep̄atibus archidi
 aconatibus a dignitatibus ipudē
 ter decertatur hodie vt ecc̄cū red
 ditus in sup̄fluitatis et vānitatis
 vsu dissipentur. quātos hoc nego
 cium pambulans in tenebris teu
 di fecit i tenebras exteriores **Q**uid
 vero hunc vermen fouet aliud q̄

metis aliena q̄ obliuio v̄tatis. e
hoc negocium tenebrarū veritas
arguit dicēs. Quis p̄dest homini
si totum mundū lucrēt: se at̄ p̄dat
et dementū faciat sui. Et iđ. Po
tentes ait potēt tormenta paciē
tur. Hoc in q̄ veritas sedula fugge
stione reducit in mentem. q̄ sit in
ambitu frivola consolatio. graue
iudiciū. vsus breuis a finis ig
notus. Quid post hęc sup̄est n̄ vt
iam reuelatur hō peccati. filius p̄
ditionis. anti x̄ps. demoniū n̄ mo
do diurnū sed meridianū: q̄ nō
solum transfigurāt in angelū lu
cis. sed extollit sup̄ omne q̄ dicit
tur deus. aut colit. **Hic** plane gra
uissimus erit incurfus: sed ab hoc
eccliam electorū veritas literabit.
p̄pter eos breuiās dies. a demoni
am meridianū destruens illustra
tione aduen. **Cassio.** Supra
tus sui. **has** om
nes diffiniciōes rez q̄ euidēt oñ
ditur q̄ nichil horū intueri possu
q̄ n̄ dño p̄tente saluamur. **Seq̄**
Hugo **Adēt a latē tuo.**
ex eo enim numero
xp̄ianorū qui sperāt in salutarī
sūt p̄fecti a imp̄fecti. De p̄fectis dic̄
dñs. **Mat. xix.** Vos q̄ reliquistis
omnia a seauti estis me. se debitis
sup̄ sedes iudicātes. xij. trib⁹ isra
hel. Et hñ dicitur latus dñi salua
toris tanq̄ sessuri in iudicō ad la
tus eius sicut cardinales dicitur
latus dñi pape. vñ dicit se mittere
aliquē de latere suo. Et qm̄ de illis
estimant esse. s. de numero p̄fecto
rum: multi se illud conseq̄ credūt

et presumūt q̄d minime p̄merē
tur. **Ite** **Cassio.** **Adēt a la**
dicatur **Cassio.** **tere tuo.** pri
uabunt illa beatitudie qua se spe
rabant sessuros tecum. qui sibi su
pra merita sua talia pollicētur. Et
qm̄ rari sunt qui talem ac tantaz
spem noscuntur habere. mille a la
tere eius asserit esse casuros ab il
la. s. summitate iudicationis. Et q̄
m̄ti in seculari vita constituti pu
tant se ad dexteram dei collocādos
Ite subdit. **Et decē milia.** **supple**
cadent etiam **La dextris tuis.** Iquo
niam et ipsi falsa opinione cōcepe
rant quod in suis meritis non ha
lebant. **Hec** autē sententia spiritu
aliē illos verberat qui aliquo bo
no prosperitatis inflantur et san
ctos se putant esse cum non sint.
Mille autē a decem milia finitum
numerus p̄ infinito ponit. **Nō** em̄
possunt a latē dñi vel a dextris ei⁹
cadere: qui iam in beatorū numero
predestinati esse dñoscuntur. **Sed**
de illis dñum est qui se sessuros
et ad eius dexteram staturos esse
presumūt de quibus adhuc s̄bi
tur. **Ad te autē nō appropinq̄bit.**
hoc est quilibz ex ipsis qui sibi re
gnum dei fallaciter pollicent. **Qui**
reuera longe erunt a dño. qm̄ duz
spem habent in meritis suis ad sa
tisfactionis remedia non recurūt
Uerūptamen. licet credāt se te
cum sessuros et venire ad dexterā
Loculis tuis. **leorum merita.** **confi**
derabis. **Iusticia** enim diuina cō
sideratur homines qui sunt ad dex
teram collocandi. **Sequitur.** **et re**
Je

mille et decem milia
supple cadent etiam
La dextris tuis
Iquo niam et ipsi
falsa opinione cōcepe
rant quod in suis
meritis non habebant
Hec autē sententia
spiritu aliē illos
verberat qui aliquo
bono prosperitatis
inflantur et sanctos
se putant esse cum
non sint. Mille autē
a decem milia finitum
numerus p̄ infinito
ponit. Nō em̄ possunt
a latē dñi vel a
dextris ei⁹ cadere:
qui iam in beatorū
numero predestinati
esse dñoscuntur. Sed
de illis dñum est
qui se sessuros et
ad eius dexteram
staturos esse
presumūt de quibus
adhuc s̄bi tur.
Ad te autē nō
appropinq̄bit.
hoc est quilibz
ex ipsis qui sibi
regnum dei fallaciter
pollicent. Qui reuera
longe erunt a dño.
qm̄ duz spem habent
in meritis suis ad
satisfactionis remedia
non recurūt

tributionem peccatorum videbis. **V**ideri facies illorum retribuetur quoniam dicitur eis. **I**te maledicti in ignem eternum. **O**mnino casu malorum consequetur omnibus quod securi erunt hominibus. **E**t loquitur propheta in persona fidelium ad christum dicens. **Q**uonia tu es domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum. **A**ugustinus. **I**deo confurrexisti contra eum. **A**d celum ascendisti ut quo precessisti illuc me secutum sperem. **H**ugo. **L**o accedat ad te malum. **S**perne qui peccatum non habuisti. **L**et flagellum. **S**ci. mortis. **N**on appropinquabit terna culo tuo. **I**n corpori tuo in quo divinitas tua habitat. quia christus resurgens ex mortuis iam non moritur: mors illi vltra non dominabitur. **B**ernardus. **A**d hoc enim refugium domini christum in omni tribulatione. in omni temptatione et necessitate fratres recurrere debemus. ubi patet foramina apta et viscera misericordie dei nostri. ubi non accedit temptator. persecutor non ascendit: nec pessimus accusator fratrum sathanas attingit. **F**elix plane spes nostra et refugium secum. ubi nec culpa nec pena nec flagellum aliquod appropinquare possit in animabus et corporibus et ad gloriosam resurrectionem illic transferendis. **N**ec mirum. si flagellum non appropinquabit tibi. **Q**uia angelis suis mandavit de te. ut custodiant te in omnibus viis tuis. **C**assianus. **I**n isto versu sunt que dyabolus domino christo de eius divinitate dubitans cum eu

temptare presumpisset obiecit. sic scriptum est. **M**at. iij. quod angelis suis mandavit de te. **C**ollecta. **S**ed beatus Jeronimus a beata dicitur super eundem locum euangelii quod dyabolus male interpretatur scripturas. **N**am hec prophetia non est de christo. quia non indiget custodia angelorum sed est de quolibet viro sancto: qui custodie angelorum deputatur secundum illud ad hebreos. **O**mnes sunt ad ministerium: in spiritu in ministerium missi: propter eos qui hereditatem capiunt salutis. **Q**uid mandavit dominus. ut custodiant. **V**iz vitam iustum. in omnibus viis tuis. **B**ernardus. **I**n quibus viis. **I**n illis quibus decimas a malo. quibus fugis a ventura ira. **M**ulte sunt vie. **E**st via hominum. **D**emonum et angelorum. **V**ia hominum est necessitas et cupiditas. **E**t longe melius est in necessitate gradi quam in cupiditate. de his est dictum. **C**ontentio et infelicitas in viis eorum. **I**n necessitate contritio: et infelicitas in cupiditate. **N**ecessitas quidem ex infirmitate carnis: cupiditas ex media et obliuione cordis procedit. **P**ropterea frenis inhibeat: et celestia non merebitur. **V**ia demonum est presumpcio et obstinatio ad quam in quatuor gradibus. **P**rimus est dissimulatio proprie infirmitatis. cum se estimat homo aliquid esse cum nichil sit. **S**ecundus est ignorantia sui: quando non vult scire peccata sua. **T**ercius est excusatio peccatorum. **Q**uartus est contumaciter penitendi vni nasci obstinatio

*Tempore a
vno homine
demonum
angelorum*

*Via demonum
angelorum
angelorum
angelorum*

Qui sic in omnibus vijs suis abha-
ret dyabolo: manifeste fact⁹ evn⁹
spiritus cum ipso. Wie angelorū
sunt quando ascendunt per conte-
plationem ad deum: et descendūt
p passionem ad primum. vt cu
stodiant te ne tēpteris sup id qd
ferre potes. **¶** In manibus porta-
bunt te. Ite suo ministerio dirigēt
te in pegrina cōne huius vite. Lue
forte offēda ad lapidē pēdē tuū.
Ego intelligo illū lapidē offēsi-
ōnis dñi xpm In hunc lapidē
offendit q̄ murmurat. a blasphē-
mā abuersus deum in aduersita-
tibus a molestijs huius seculi vel
vite. Porro pes tuus ē affectō ani-
me: quā in manibus portant āge-
line desiderio pueris xps aliquā-
do offēdatur. Sequitur

Iero Quod dyabolus de se di-
cum tacuit vij. **¶** Super
aspicem a basiliscum ambulab:
aconculabis leonem a draconē.

Casti Omnia ista nomina cō-
gruent dyabolo aptan-
tur. Aspis est. dum occulte temp-
tat: basiliscus. dū palam venena
disseiat. Leo. dū psequitur ino cē-
tes. Draco. dum negligentes ipia
voracitate deglutit. Sed has omīs
dyaboli malicias christus in suo
aduentu prostrauit. Consequen-
ter deus pater beatūm virūm qui
habitat in adiutoio altissimi libe-
raturū se a malis seculi istius cō-
promittit dicens. Quomā in me
sperabit liberato eum. Bernard⁹
hoc totū hominis meritū est.
si totam spem suā ponit in eo qui

totū hominem saluam fecit.

Castio protegar eum. vt
protecdus a me ab
omnibus infidjs dyaboli recda-
tur alienus. qm̄ cognouit nomē
meum. Bernardus. Nō nouit no-
men eius qui illud assumit in va-
num. qui dicit. dñe dñe. et non fa-
cit que dicit ipse. Ipse non nouit
nomen eius: qui eū nec hōnorat.
vt patrem. nec timet. vt dñm. Nō
nouit nomen eius: qui ad vanta-
tes a insanas falsas seculi ouer-
titur. Et q̄ fructus noticie nomīs
eius est clamor orōis. Ideo subū-
git. Clamauit ad me. cum deuo-
tionē cordis orādo. Vel q̄ fructus
clamorīs est exaudicō saluatoris:
quia sctis clamorib⁹ adest exau-
ditio saluacōis. Idcirco addit. Et
ego exaudia eum. Merito si exau-
ditur qui clamare dissimilat: aut
om̄o non postulas aut tep ite po-
stulas a remisse. In aurib⁹ dei desi-
derium vehemēs: ē clamor magn⁹
Sic a tepida deuotiō: in auribus
eius vox submissa. In quo exaudi-
es dñe. vel in q̄bus. cum ipso sū
in tribulatione. v̄ in p̄nti vita vt
eum cōforte. Ait em̄ dñs fidelib⁹
suis. In mūdo pressuram habebi-
tis. Et ait apostolus. Omnes q̄ pie
volunt viuere in xpo: psecūcōem
patiunt. ab h̄ijs ait. eripiā euz.
non tm̄ q̄ dū viuūt in hoc mundo
q̄ liberatio plena a p̄fecta añ diez
sepulture esse non poterit. Eripiaz
ergo eum i morte carnis q̄ nihil
vltra quod vel corpore vel aie faci-
at mundus habebit: a ipō erepto

Iij.

appa al...
falsip...
ho al...
dura p̄...

postea in resurrectione generali glorificabo eum. Ipsi surget in gloria
Cassi. Et in illa beatitudine col
locabit: ubi iam locum
tribulatio non habet. In illa autem
erit eternitas vite et apta divisio
Unde subiungit **L**ongitudine di
erum implebo eum. Hoc est in eternum
vivet. Et subdit totus primus sine
Let omnia illi salutare meum. U
isum primum: ut in eternum iam videat
in quem **Collect.** Quia diu mor
credidit. **Collect.** tali corpore
circudamur. non desinit hostis an
tiquus nobis laqueos peccati preter
dere. tam per cogitationes cordis et desi
deria carnis. quam per homines tam proxi
mos quam alienos. Nemo ergo fallat
se. neque de sui cordis puritate seu bo
nis operibus confidat. ut putet se
nullis temptationibus subiacere picu
lis. cum puigil ille temptator actio
ribus insidijs pulset quos plus vi
derit a peccatis abstinere. **T**empta
tus est dominus ihesus. ut nos doceret
dyaboli temptationes superare: et tem
ptatori resistere. Non enim tristis esse de
bemus si temptati: sed si superati fu
erimus. **V**ide quod dicat apostolus
iacobus. **O**mne gaudium existima
te fratres mei cum in temptationes va
rias incideritis. scientes quod tribula
tio paciam operatur. pacia autem
opus perfectum habet. **E**t quae astatu
ri erimus ante illud terribile tribu
nal iudicium: a cuius latere mille ca
dent et decem milia a dextris eius.
deleamus de mente nostra cogita
tiones vanitatis. quas dyaboli
nobis inscribit. ut labor noster non

fit inanis coram deo. **M**editemur est
tinentiam. sobrietatem. humilita
tem atque iustitiam. et eadem mentibus
nostris inscribamus. ne cum cadentibus
a dextris dei deputemur. **N**e
quaquam ergo iaceamus otiosi. ne
laqueo venarum capiamur. propterea
cum deus tribulationes nobis irue
re permittit. ut ad ipsum vigilantius
confugiamus et nos efficiat purio
res. **U**t igitur hic probationes et in
futuro clariores esse mereamur. si
sapiamus e quo animo quicquid il
li fuerit gratum. gratias agentes ei.
qui nos dignatur a laqueis inimici
a verbo aspero liberare: ihesu christo.
qui est benedictus in seculum. Amen.

Psalmus xxi.

Bonum est
Titulus psalmi
in die sabbati.
bati. **Hug**

In precedenti psalmo egit propheta de vi
ctoria temptationum. Sed quia victo
riam temptationum sequitur requies
mentis. Ideo in hoc psalmo et in hoc
titulo agitur de requie vel quiete me
tis que per sabbatum figuratur. In illo
sabbato dominus requievit ab
omni opere quod patrarat in quo
iudei etiam cessabant ab omni ope
re servili per quod etiam interpretatur
sabbatum eternitatis in quo ab omni
pena et miseria eterniter quiescat.
Est ergo sensus tituli. **P**salmus iste per
quem notatur spiritualis operatio
est canticum per quem nota
tur exultatio mentis. **Cassi.**

Ipsē em̄ cantat in ps̄ qui omnes
vitam suam in gratiarum actōne
constituit: et hoc in die sabbati.

Hugo in die festo a m̄ q̄
ete mentis p̄ eterna
requie obtinēda. Intentio huius
psalmi est monere vt hic libenter
laboremus pro eternis beneficijs
agentes sabbatum mentis

Glo Et quia ppter seculū su
tū xp̄iani sum⁹. Ideo.
quoang mō habeāt se p̄ntia bo
na grati simus. dñm tam in pspe
ris q̄ in aduersis laudantes a cū
propheta dicentes.

Bonum est cōfi
teri dño. **Cassio.**

Comitemur at̄ sicut sepe videtur ē
duob⁹ modis viz qñ p̄tā nr̄a dā
pnantes. miam dñi iugit̄ postula
mus. Cōitemur etiam cū bñficia
que ab ipso suscepim⁹. eius sem
p̄ munerib⁹ applicam⁹. nec meito
rum nostrorū esse dicim⁹: qd̄ ip̄si⁹
miseratione

Hugo Et leti
prestatue a; bonū
est a honestū duciens a vtile est

Cassio p̄ns opib⁹
mādata dei p
agere [nomini tuo] a ad honorez
nois tui o [altissime] vt sic psalte
rium a superioribus sonat: ita opa
tio nr̄a ad aures d̄mitatis ascēdat

Nicola Ministri etiā eccl̄ie
iuxta l̄cām dñi lau
dare deū in orōne: a psallē sup̄plici
voce ad honore a gloriā nois ei⁹.
ad quā ordimatur talis laus. a nō
ad lucrum tp̄ale p̄ncipaliter. licet
ip̄si ministri sedario possint inten

tere vidum suū a restitū sc̄dm deē
tem statū. **Ad** annūciandū ma
ne. a tpe p̄speritatis [miam tuā]
q̄ quicquid p̄sperū habem⁹ pue
nit ex dei mia [a veritate tuā] a iu
sticiā [p noctē] a tpe tribulacōis
q̄ quicquid aspey nobis contingit
ex veritate iusticie diuine p̄cedit.

Cassi Ita sit q̄ in vtroq; tpe
iustissime debeat lau
des domino **Hugo** **F** de
confiteri. **Hugo** **F** de
psalterio] a in explecōne decem p̄
ceptorū dei. Decalog⁹ enim habet
decem cor

Cal Quas si bono y
bas. **Cal** aduū qualitate
tangam⁹. salutare melos efficiūt:
et ad celoz regna pducunt.

Hugo Dec obseruācia mā
dato rum dei debet eē
[in cythara] a in bono ope.

Cassi Ille em̄ cantat cum cy
thara q̄ sonum reddie
ab inferiori: q̄ opa bonaviz elemo
sinam aut p̄miam p̄ficiat sine aspi
tate tristicie. q̄ iuxta ap̄lm. Dila
rem dato rē diligit de⁹. Ratio autē
motiua p̄dicte laudacōis subiūgi
tur. a; dicit **Quia** delectasti me
domine i fac

Hugo Notā
tura tua]. **Hugo** dñm q̄
duplex ē leticia i creatura dei. vna
est q̄ homo letatur in creaturā dei.
ifigēdo a ponēdo i ea spē. a illa leti
cia pessima ē a mortifera. Alia est
qua hō delectat̄ i creatura put est
opus dei a via quodāmō ducens
ad deū. a ista bona ē. de q̄ h loq̄tur

Iero xp̄ianus em̄ q̄ d̄c̄iq; vi
derit i creaturis dei. semp

edificatur. Deles enim cogitare a di-
cere. Si sola luna. celus a stelle ser-
uiunt deo: quare ego non seruias.

Respice apem: a respice a formicā.
A pes a formice cogitant hīemē eē
uenturaz: a xpianus non cogitat
iudiciū esse futurum. Ille cogitant
fame piditare posse si non labora-
uerint in estate vnde uiuāt in hie-
me: et nos non cogitam⁹. qz si non
fecerim⁹ bona opa torquebimur
in iehenna. Hoc totū quare dixi.

HUGO nec solum delectasti
me in leticia mētis:
sed a corporis. vñ addit. a in opi-
bus manū tuarum exultabo.

Iero Video arbore: a cōsidero
quō cortice arbor qī tuni-
ca vestiat. a qī germē vireat: et de-
inde video q qī flos cadens vertat
in pomū: a crescat in meum cibū.

Video quō deus in omnib⁹ mihi
laborat. vt nichil in desit p̄tere a
Exultabo in te domine.

Nico Sicqz p gradus creatu-
rarum. anim⁹ hoīs ele-
uatū ad deum cognoscendum et
amandū: v̄cūp̄tū qz homines rō-
nes creaturaz nō p̄nt p̄fecte at-
tingere scdm q dicitur ecclē. Cū de-
res difficiles: nec ē q possit eas ex-
plicare sermone. Ideo ammiratīe s̄b-
dit. Qz magnificata sūt opa tua

domini. **Iero** In hoc loco marci-
ne. on a maniche⁹ eū-
p̄nt dicentes. Si omnia de⁹ fecit
a in vtilitate hoīm fecit: quid neces-
se fuit cimicē a vermē: qui nascit i
carne facere a culicez. Ego tibi bre-

uiter video. **Vt** ostenditur o homo
fragilitas tua hec facta sunt. Quā-
do cogitacōem tuā ponis in celus:
subito morderis a cimice: et cōtre-
miscis. Parua q̄dem corpa: s̄ ma-
gna rō: singula habent vtilitates
suas. Ego sic miror dñm in elephā-
te quō in formica: sic illum p̄ dico
in camelo quō et in culice. Gallice
chmāelles. theutonice muēsiē. Vi-
de culicē qī pundū cuius dā corpu-
sculi. et tū in corpusculi ipō p̄ucto
omnia mēbra esse diuisa. Habet
sex pedes. habet duos oculos. hz
os et habet ventrem. habet tuba-
lem vocem. habet a alas. Si cōfide-
raueris mēbra. corpus non mue-
nis: et magnificatur deus qñ sine
corpore membra sunt omnia.

Nico Itē nullus v̄mqz p ratio-
nē inuestigare potuit in-
pticulari qualitatem magnetis q
ferum attrahit. Et idē dicitur qz
hoc habet a tota specie: quia p̄ri-
etas illa sequitur magnetis speci-
em: sed que sit illa ignoratur.

Collect. Et si domini magni-
ficentia sit magna
circa has creaturas: multo maior
a in scrutabili⁹ circa humane cre-
ature dispositionem. vnde subdit
inimis profunde facte sunt cogita-
tiones. **Aug⁹** Reuera fratres
tue. mei nulluz ma-
re tam profunduz est q̄ est ista co-
gitacō dei. vt mali floreat a boni
laborent. Nichil tam profundum
est q̄ est ista cogitatio filij dei la-
borant quia flagellantur vt filij:
mali exultant q̄a dampnātur vt

alieni. De⁹ iudicio suo. seruat om-
nia. **O** profundum diuiciaz sapie-
et scien⁹ie dei. **U**t insipiens n^o
cognoscat. **D**icitur hic i-
tre.

Nico sapiens ille.
qui n^o sapit beneficiū sue creaci-
onis. Et iste merito tanq̄ m^og^o tus
repellit a beneficio diuine illustra-
tionis vnde subditur. **E**t stult⁹ n^o
intelliget.

Hugo vnde v^o ad
tre.

Hugo chozim. ij.
Animalis homo non p^ocipit ea q̄
spūs dei sunt. Stulticia emz est illi
a non potest intelligere. Deinde di-
cit malos pituros vt alij timeant.

Unde subditur. **Q**u^o exorti fuerint
peccatores. v^o cū ariserit eis mun-
dana p^osperitas et ceperint florere
sicut fenug^o. q^o cito arefcit a sicca-
tur. **E**t appa

Nico Modico tē
uerunt.

tes tpali p^osperitate. **L**omīs q̄ opan-
tur iniquitatem. quos aliqui per-
mittit p^osperari tpaliter p^o aliq^o
bonū ipsoū modici quod n^o me-
reant eternam mercedem: s^o tantū
tpalem. **I**deo subditur. **U**t inte-

reant in seculum seculi. v^o eterna
lire peant p^oter suas iniquitates.

Cassi Non em̄ intereunt vt es-
se desināt: sed eternatē
peccant qui nunq̄ suis afflictioni-
bus eru-

Nicola Quod p^oce-
untur. **D**icit ex alto
dei cōsilio. **I**deo subditur. **T**u autē
altissimus in eternum domine.

Aug⁹ Expectans desup ex el-
mitate tua qū trāseat
tps iniquoz. quoz **Ri**. Tu ac
tps breue ē.

Ri. altissi-

mus a p^oterens es ad eos punien-
dum. **V**n subditur. **Q**m̄ ecce inimici
tui dñe. qm̄ ecce inimici tui.

Cassi viz demonū auctores. v^o l
quicūq; p^oceptis tuis n^o
obediunt. **P**eribunt. **C**ondepnati
in eternum.

Aug⁹ Sicut con-
ignem. **Aug⁹** iunx adul-
tera efficit inimica viro suo: sic ani-
ma adultera amore re^o seculariū
non potest n^o inimica esse deo. **I**lla
timet virum: sed non amat. **I**sta ti-
met penā: sed n^o delectatur iusti-
cia. ergo inimica dei omēs amato-
res mūdi. de quib⁹ abhuc subdit.

Hugo **L**et disp^o gent. v^o sepa-
bunt a societate scōz.

Lomnes qui operantur iniquita-
tem. **q** p^oter hoc non appetenda ē
p^osperitas maloz: que tam care-
mit. vt a dñi cōsorcio suos ama-
tores faciat alienos. **C**ōsequēter
p^onit retributio bonoz. q̄ dñs de-
uotissima intencōe placuerūt. **V**n
dicit p^opls fidelis. **E**t exaltabit
sicut vnicornis cornu meū. **I**n h^o
loco vnicornis sig^o vnitatis: et cor-
nu digni.

Cassi Peccatoribus
tatem. **C**assi em̄ in tartaruz
humiliatis. exaltabit v^o sublimoz
appa^orebit cornu gloria scōz: qui
hic in vnitate ecē deo placuerūt.

Hugo **L**et senectus mea. v^o
nouissima mea. **I**n mī-
sericordia v^o veri. v^o in v^o v^o tate cele-
stis patrie quā ex mīa dabit mibi
dñs. **E**t des^operit. v^o despiciet. **L**ocu-
lus meus. **I**am videns xpm̄ in oc-
currentem. **I**nimicos meos. **D**emo-
nes. **L**et isurgētib⁹ in me malignā

Cassi em̄ in tartaruz
humiliatis. exaltabit v^o sublimoz
appa^orebit cornu gloria scōz: qui
hic in vnitate ecē deo placuerūt.

Hugo **L**et senectus mea. v^o
nouissima mea. **I**n mī-
sericordia v^o veri. v^o in v^o v^o tate cele-
stis patrie quā ex mīa dabit mibi
dñs. **E**t des^operit. v^o despiciet. **L**ocu-
lus meus. **I**am videns xpm̄ in oc-
currentem. **I**nimicos meos. **D**emo-
nes. **L**et isurgētib⁹ in me malignā

Hugo **L**et senectus mea. v^o
nouissima mea. **I**n mī-
sericordia v^o veri. v^o in v^o v^o tate cele-
stis patrie quā ex mīa dabit mibi
dñs. **E**t des^operit. v^o despiciet. **L**ocu-
lus meus. **I**am videns xpm̄ in oc-
currentem. **I**nimicos meos. **D**emo-
nes. **L**et isurgētib⁹ in me malignā

Hugo **L**et senectus mea. v^o
nouissima mea. **I**n mī-
sericordia v^o veri. v^o in v^o v^o tate cele-
stis patrie quā ex mīa dabit mibi
dñs. **E**t des^operit. v^o despiciet. **L**ocu-
lus meus. **I**am videns xpm̄ in oc-
currentem. **I**nimicos meos. **D**emo-
nes. **L**et isurgētib⁹ in me malignā

Hugo **L**et isurgētib⁹ in me malignā

libus. Ubi demombus ut me te
at laudiet auris mea. III Mat.
xxv. Intra in gaudiu domini tui.

Cassi. Sicut peccatores supra
copati sunt feno: qd de
lectabili viriditate oritur: s; celeri
mo sine sicatur. Sic iustus copat
dignissime palme bicens. F. ult?
ut palma florebit. Palma e aspe
ra mferius in stipite: a dulces fru
ctus habet in sumitate. Sic iustus
couersatio in hoc mudo e duris la
boribus plena: s; in supmis pbae
pulchre. **Glo** ubi florebit glo
rima.

Glo ria immortalitatis
demde sequit alia copatio q pal
ma est excellentior: cu subdit. a si
cut cedrus libani multiplicabit.
Cedrus est arbor imputribilis a
altior alijs arborib;. maxime in li
bano qui interpretat eadidatio:
ita a iustus erit imputribilis sto
la immortalitatis: et candidus.

Hugo Qui multiplicabit h
in gra: et in futuro i
glo. **Hugo** Et qe no solu vnus
ria. sed multi sunt qui
florebut. Ideo plaliter subdit pre
missam a piens copatione bicens.

Cassi. Plantati in domo
domini. v; in eccia in qua du plan
tatio dicit predestina co figtur. qe
nisi qs in ea plantatus fuerit: ce
mentum no habebit felicissimu.
Li atris dm dei nu florebut. Atri
um em dicitur initium mansiois:
domus est initio. In atris ergo flo
rebunt v; in ipso initio resurrectio
nis dum audiēt Venite benedici

patris mei: capite regnum.

Glo Et q; quis quereret. No
ne iaz floret subdit. Ad
huc multiplicabunt. De bono in
melius pfiendo. In senectavberi.

Cassio. Senectus humana
morbis grauissimis
sanciaata tendit ad finez. Co
tra se
nectus ecce ducit ad vitam perpe
tuam. ad b;itudinem mirabilem.
ad pulchritudine singularem. vt
lucet sicut angeli dei q; meruerint
in illa congregacone numerari. In
fine siquide seculi. sc; numerus
tanq; in senectavberi crescit. a pse
cutionibus crebris agitur vt cito
predestinatioz numerus impleat
Abdibit q; la tene patietes erit.

Rico q; pacia consumat. Vn
de Jacobi. Pacia op;
perfectum habet. vt annucent in
tranquillitate mentis id qd seqt.

Hugo Om; redus dñs de
us ne. v; iust? remu
nerando eos q; pro ipso patiuntur
Let non est iniquitas in eo. vt co
sentiat iniquitati maloz eaz: non
punit.

Aug? Quo no e iniqui
tatis in eo. qn ille
tanta mala facit. sanus e. filios h;
a plena domu habubat i gloria.
exaltatus honozibus. de inimicis
vmbicat a omnia mala comittit.
Alius innocens sui negocij. no ta
piens aliena. no co;tra queq; faci
ens. laborat in vinculis. in inopia
estuat a suspirat. Esto traquill?
obserua sabbatu cordis: de quo ti
tulus hui; ps locutus e. Noli sedu
ci felicitate iniquoz: noli attende

et floret sem. Noli attendere ad tps
beatos: et in eternuz miseros. Nec
ista beatitudo que mō foris videt.
vera est. nec in corde bñi fuit qz tor
quentur mala scia. Tu atē paties
est: speras de pmissis dñi dei tui.
Deus est eternus q̄ mō parit ma
lis. expectans illos ad penam: fla
gellat bonos. erudiens illos ad re
gnuz celoz. Noli turbari si te mō
flagellat. p̄terea. qz nō tibi suat
ignem eternum. Et illuz p̄terea bi
mittit p̄speral mō a letari. qz audi
tus ē. **Itē** maledicti in igne eter
num: qui patius est dyabolo a an
gelis. **Collect** Oremus dñm
eius. **vt** hui⁹ doctri
ne monita eius auxili o vertamus
in opa: quatin⁹ qui b̄ plantati su
mus in domo dñi: in futuro florere
mereamur in atrijs xp̄i. q̄ ē bene
dictus in secula seculoz. Amen.

Psalm⁹ xcvj.

Domin⁹ re
titulus Laus cant
ti ipsi dauid i die an
te sabbatū quando
fundata **Cal.** Cuius sensus ta
est terra. **Cal.** his est. **Iste** ps̄ ē
laus cantia p̄tinentis ad diuinita
tem: que deletur d̄s v̄ christo qui
vere dicitur dauid a manu fortis
ac desiderabilis qm̄ solus potest
prestare que vult. a a suis cultori
bus vnica affectione desideratur.

Hugo Et hec laus facta est
in die ante sabbatū
v̄ in feria sexta pasceus. i qua pa
ciendo a moriendo redemit genus
humanum. qm̄ fundata est tra v̄
ecclesia que de sanguine currente
de latere christi fundata ē **Intitio**
psalmiste est hortari nos vt laude
mus deum q̄ dat nobis victoriam
temptationū: et sabbatū p̄toris.
Propheta igitur describens in pri
mis christi regni inchoacōem dicit

Domin⁹ **l**ikefus xp̄s verus de
us a verus homo. **regnauit.**
v̄ se regnare nino tuit p̄ miraculo
rū exhibicōez a p̄ suā resurreccōez
nico In qua accepit p̄tate: su
p̄ oēm creaturā p̄pter qd̄
dicit. **Mat.** vltimo. **Data** est mihi
omnis p̄tās: in celo a in terra.

Hugo Et nota qz non dicit
regnabit sc̄dm expe
ctationem iudeorū in aurea iheru
salem: sed regnauit dicit. qz ipse
iam est a ante fuit rex reguz. a do
minus dominancum. sicut apoc.
xix. dicitur. **Sequitur.**

nico **L**ecorem idutus est. **I**n
dumentum diuinitatis ē
humanitas christi sc̄dm qz dicit
apostolus ad philipp. iij. **Ad** simi
litudinem hoim factus: a habitu
inuentus est vt homo. **Et** hoc idu
mentum ante passionē fuit passi
bile. mortale a deturpatum in pas
sione sc̄dm qz dicitur p̄sa. liiij. **Nō**
est illi sp̄s neqz decore: sed in refur
reccōne fuit gloriosum a sic decora
tum. **Imbutus** est dñs fortitudine.
qz istud imbutū factū ē in oīe

Handwritten notes:
fuit in p̄p̄o font
v̄ in feria sexta
p̄terea

Handwritten note:
Iustus p̄

et impassibile. Et p̄c̄it se. q̄ tan
q̄ fortis precandus ad bellum. in
inferno detentos potens eduxit. a
ad celestia deduxit sc̄dm q̄ d̄i sup̄
ps̄. lxviij. Ascendens x̄ps̄ in altum
captiuam duxit captiuitatē. **Et**
nim firmavit orbem terre.]

Ceciam in fide. q̄m in euā
gelio dixit. Tu es petrus
et sup̄ hanc petra. v. sup̄ fidem x̄pi
qui est petra edificabo ecc̄ā. meā.
et porte inferi nō preualebūt adū
sus eā. **V**era salus. mirabile pre
coniū. vt terra illa q̄ siḡt ecc̄ā. to
to orbe diffusam. nō cōmoueat. vl
laten. q̄uis ipsa frequenti cūssi
one veret. **P**arata ē sedes tua.] q̄
sedes ad dexteram patris. **Lex tūc.**
v. a resurrectione. **V**l pata siḡt
predestinationem p̄ quam patur
sedes. **Lex tunc.**] v. ab ete
x̄pi. **Nico.** no q̄ a creatōne ce
li empirei pata est sedes hominis
x̄pi ibidē sup̄ angelos. **La seculo tu**
es.] q̄ dicit ad hebreos. viij. **Is**
x̄ps̄. lxxi. et hodie: ipse a in secula
Deinde describit x̄pi regm̄ impug
natio q̄d fuit p̄mo impugnatū p̄
p̄ncipes sacerdotū. volentes ipu
gnare x̄pi resurrectionē. a ascensi
onē. et regm̄ eius predicatōez. vt
habet aduū. iij. **P**ostea p̄ impa
tores rōnos a alios tyrānos qui
vbiq̄ terrarū voluerūt extirpare
populū xp̄ianum. vt sic de x̄pi reg
no nō eēt memoria in terra. **Et hoc**
est q̄d cōsequēnt dicitur. **Eleua**
uerūt flumina d̄ne.] v. potētes hu
ius mūdi q̄ p̄ flumina designant
vt magis patebit infra. **Eleuaue**

erunt flumina vocē suā.] q̄d si: it im
pleat. q̄m impatores romani a ty
ranm̄ vocē publica precipiebant
xp̄ianos vbiq̄ exterminari. **Eleua**
uerūt flumina fluctus suos.] v. p̄se
cutores suos atroces cōtra xp̄ia
nos. **P**er talem p̄bolam loquit̄
ysa. viij. **A**dducet d̄ns sup̄ eos aq̄s
fluminis fortes v. mltos reges as
firiorum. **D**einde describitur cūssi
regm̄ confirmatio que facta est p̄
hoc q̄ inter persecuciones acutissi
mas tyrannorum maxime creuit
numerus christianorū. vt patet
ex gestis ap̄loz a martirum. **V**
de dicit. **M**irabiles elaciones ma
ris.] v. p̄secuciones potestatis secu
laris cōtra fidem catholicam mā
biliter exar. **Grego.** ix. mo
serunt. **Grego** raliū
q̄ cum gentilitas aspiceret morez
suū destrui noue cōuersationis
predicatōe. cum mundi huiusdi
tes viderunt facta paupm̄ christi
anoz cōtraite elationē a d̄nācō m̄
sue. atq̄ seculi sapiētes attēderent
sibi impitoy verba aduersari. in
p̄secutōnis p̄tinus tempestate tu
muerunt: et ad p̄secutōis p̄cellas
se extulerunt. **S**ed has elationes
d̄ns mirabilē miraculoz opatio
ne tēperauit. **V**n̄ subdit. **Mirabil**
in altis d̄ns.] q̄ virtute ex alto san
ctam ecc̄iam crescere fecit in p̄secu
tōnibus. **P**ā ministros suos v. i.
apostolos a alios discipulos pl̄
ostendit posse per miracula q̄ po
testates terrene tumuerūt p̄ iray.
Nicolaus. **P**ropter q̄
miracula

Testimonia tua **I**n uerba euan-
gelice predicatōis **l**eredibilia fecā
sunt nimis **I**n ualde firmata sunt
scdm qd dicit **Marci** uelamo. **I**lli
autē p̄fati predicauerūt ubiq; do-
mino coopante a sermone confu-
mante sequentibus signis.

Collecta Postq̄ docuit eccā;
in plecurionib; au-
gmentata; oñdit quo ornamento
decoranda est **Hugo** **l**do
dicens.

tuam dñe docet sanctitudo **I**nt ei;
omnes fideles sint sancti. habētēs
castitatē in corpore et caritatē in spū

Rico **I**n longitudine dierū
q̄ domus dei q̄ est eccā
militans p̄manebit in sanctitate
fidei usq; ad finē mūdi. **E**t in eccā
triumphāte nō recipit aliq; nisi
sanctum; scdm q̄ dicitur apoc̄. xxi.
Non intrabit in ea aliq; inquina-
tum; et durabit in eternum.

Cassi Audiāt in sp̄ietes hūc
psalmū xp̄i regnū; p̄
nunciante; p̄ que; nobis diuersa
grātum munera collata sunt. per
quē moēs occubuit. uita surrexit.
dyabolus uictus est. a homo nosci-
tur esse liberatus. **E**xultant angeli
gloriant celi. et p̄nep̄has. adhuc
hō reddiē ingratus cui singulariē
subuenisse monstrat. **N**os igitur
bñficia dñi saluatoris n̄i deuota
cōsideracōe meditantēs humilitē
ipsius clementiaz dep̄cemur. qua-
tin; nos mūdo corde ac corpore in s̄a
c̄ta ecclesia sua custodiē dignetur
ne polluatur in nob; baptismi gr̄e
nā in quo renati sumus ad uitam

Per te ihesu xp̄e saluator; mūdi q̄
es b̄ndictus in secula seculorū. **A.**

Psalmus **xxiiij.**

Deus ultio
Titulus psalmi da-
uid quartus
sabbati. **Hu.**

Supra egit p̄pheta de regno cristi.
S; q̄ cōtra ip̄m mlti murmurāt
dicentes. q̄ nō b̄n regit mundū;
eo q̄ perimitit malos p̄sperari a
floerē mūdo bonos at̄ tribulari.

Nico tanq̄ nō curet de illis q̄ fi-
unt in seculo. **I**n quorū p̄-
sona d̄i. **J**ob xxij. **C**irca cardines
celi pambulat; neq; nrā cōsiderat
Ex quo errore sequit̄ q̄ hoies sine
freno circūt ad uicia nō expectan-
tes aliq; penas uel p̄mia p̄ bonis
uel malis adib; suis. **I**deo in hoc
ps̄ hunc errorem destruens.

Aug docet paciētia habēdā
in laborib; cōtra iniquū
felicis **hugo** **C**ui; tituli s̄ctus
tates talis ē. **P**s̄ iste ē
d̄i p̄phete; habitus p̄ h̄is q̄ signē
p̄ ea q̄ facta sunt. iij. sabbati. v̄q̄
ta die creatōnis mūdi. q̄ die lumi-
naria celi facta sunt viz; sol luna
stelle. q̄ sic sine murmure pagūt
curfū suū. nō curantes que inferi-
us paguntur; sic fideles sine mur-
mure sint in nacōne p̄uersa nō cu-
rantes de felicitate malorum.

Aug **V**nde ap̄ls docet nos di-
cēs. **O**ia facite sine mur-
muracōe a disceptacōe ut sitis irre-
p̄hensibiles a imāculati filij dei in

mebio nationis p̄ue a puerse: in
quos h̄erit sic luminaria in mun
do verbū vite cōtinētes. Intencō
p̄phete hortatur nos ad paciētiam
Cassi. Videns at ipse p̄pheta
magnā p̄siluisse licentiā: districtū
dm̄ iudiciū eis q̄i terribilia fulmi
na cōminatur dicens.

Deus vltionū] & punicionū
L̄ dñs] x̄ps q̄ iudicaturus ē
mundū a vltionib⁹ iustis affligere
remet ob
stinatos. **Hugo** L̄ d̄ vltio
num] bis
d̄ vltionū in p̄uāli. q̄ punit ma
los in corpore a aia] libere egit.]

Nico q̄ non est subditus ali
cui legi. a ideo p̄t peere
a pena sc̄dm q̄ sibi placet cuiq̄ de
linquenti: nec facit iniusticiaz ali
cui Vnde apl̄s ad rō. ix. dicit. Cui
vult misereri: a quē vult indurat
& indurari p̄mittit. Cui⁹ iudicium
p̄pheta d̄p̄cando subiūgit. **Ral**
tare] on̄dendo tuā potentiā] qui
iudicas terrā] inferendo p̄d̄orib⁹
penā] redde retributionē sup̄ bis.]

Cassi. qui in sua malignitate
facione ad dm̄ miam vident pue
nre. Istis retributio dabit: q̄n̄ au
dient dñm dicentē. Ite maledicti i
ignē eternū: q̄ patis est dyabolo
et angelis eius. Adhuc subiūgit
de p̄d̄oribus q̄ obstinata volūta
te dure sc̄nt dicens. **U**o quo pec
catores dñe.] & q̄ d̄m cōcedet eis li
centia malignābi.] vsq̄quo.] Repe
ticio ista dolore diuine exp̄cta
cōnis on̄dit q̄ semp̄ innocentib⁹

graue est criminoso: et expectata
iactantia p̄d̄ores gloriabuntur.]

Iero Non em̄ sufficit eis pecca
re. s̄ etia; iactāt se peccas
se alliciētes alios ad peccandum
Vñ subdit. **U**ffabunt.] & extra
fabunt p̄ iactantiā] et loquentur
iniquitatē] & iniqua opa sua. Ve
rum ne illud loq̄ solummō sermo
nem eē putares. addidit] loquen
tur om̄s q̄ opant̄ iniusticiaz] cōti
nuo declarat dicens. **P**opulū tuū]
viz̄ fideles tuos] humiliauerunt]
opprimēdo] et hereditatē tuā] viz̄
predicū p̄p̄t] xp̄ianū] vexauerunt.]

Cassi. quē ideo dixit vexatum.
q̄ inumeris da d̄ibus
eos sup̄bi p̄secutores atterere tēp̄
tauerunt. **U**duā a aduenā in fe
cerunt: et pupillos occiderunt.]

Aug. manifesta sunt illa sin
gula: nec opus ē in his
immo post tāta ma
rari. **Hugo** la nō timēt in
cidere in p̄d̄m blasphemie. Vñ sb
dit. **U** dixerunt] cū hec oia ma
la facerent] nō videbit dñs] mala
q̄ fecerunt] nec intelliget de⁹ iacob.]

Nico & xp̄iano; q̄i dicat. de
us nō curat de illis q̄ si
unt in hoc mūdo vt sup̄ dictum est
in titulo hu⁹
ius p̄s.

Iero Illis hoc bi
centib⁹ vide
te q̄b̄ t̄ideat sp̄s sand⁹. **I**ntelli
gite insipientes in p̄plo: a stulti ali
quando
Cassi. Insipientes il
los appellat q̄
in eccā cōstituti: sc̄l̄i isti⁹ felicitate
mordent. In p̄lo at̄ idē subiūgat.
q̄ p̄uas itelligētiā sua⁹ ouerūcūl

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off]

[Handwritten note in the left margin]

populo eum publicare denunciant; a docere videntur quod ipsi pessima intentione didicerunt. **S**ultos autem illos dicit qui vere religionis experimentes ite nesci. apta contradictione blasphemant. dicentes nec videre deum quod homines faciunt nec intelligere qui diligunt. dicit aliqui sapienter aduertere potestatem domini vel pietatem. Quod talia putatis deum negligere que suis preceptis cognoscit inhibere. **Q**ui plantauit aures non audivit: aut qui fixit oculum non videat.

Inco. Quasi dicat. hoc est absurdum quod homines corruptibiles cognoscunt ista inferiora a deo ignoret. quod quicquid perfectionis est in istis inferioribus totum preexistit eminentius in prima causa. propter quod philosophus de anima arguens contra empedoclem ducit eum ad incommensurabilem quod deus ignoraret aliqua que inferiores cognoscunt. scilicet. quia ille dicebat simile a simili cognoscit. **I**sta autem inferiora dicebat esse composita ex amicitia et hinc: sed in superioribus his non habet locum. nec per consequens cognitio litis.

Hugo. **Q**ui corripit gentes. In principio pro minoribus peccatis. non arguet. In iudicio pro maioribus. imo arguet et puniet. **Q**ui docet hominem scientiam. Nunquam erit misericors. **A**bsit. **H**oc est non potest. quod probat per locum a minori dicens.

Omnis scit cogitationes hominum. Ergo multo fortius opera eorum.

Cass. **E**t tene dictum est. Dominus non videt. quod ipsi se semper noscere non possunt. qui propriis cogitationibus

bus occipant. **E**t de illis cogitationibus dicit dominus. **Q**uoniam vane sunt. proficiunt non habentes fructum.

Jero. **V**ultis scire quoniam cogitationes hominum vane sunt. **P**ater et mater nutriunt filium. et permittunt sibi de illo felicitatem. **M**ittunt ipsum ad studia et erudiunt. **V**enit usque ad adolescentiam. disponunt ut etiam militet. **C**um omnia cogitauerint per annos xxx. una febriculavit et tollit omnes eorum cogitationes. **V**na sola cogitatio felix est. scilicet. cogitatio de domino.

Collect. **P**ostquam dixit quod a matris mundi caducis cogitationibus illudunt. sequenter ostendit quod fidelis populus doctrinae celestis veritate firmatur dicens.

Rico. **B**eatissimus homo quem tu erudieris domine. **I**psam illustrando in mente. **J**ero. **F**elix plane quod mente.

Jero. **E**t magister videtur. unde subdit. **L**et de lege tua docearis eum. **V**iz de lege euangelica a de scripturis.

Hugo. **U**t mittis tuis. **H**ugo. **U**t mittis tuis. **V**iz de lege euangelica a de scripturis. **H**oc est ut leuius portet et sustineat tribulationes que ei inferuntur.

Cass. **A** pleatoribus. quibus facta uet humana felicitas. **Q**ui dies non durabunt nisi ad illud. **B**onae fodiunt peccatori fouea. **I**taque dies eius sepulture venerit quando ad tempus peccatores florentes non amplius superbiunt: nec ulterius de prosperitate gaudebunt. sed tunc recipient quod hic corrigere noluerunt cum eorum corpus et anima ponentur in gehenna. **J**eroni

Vane cogitationes

Hugo de lege euangelica a de scripturis

fons perennis

Vitētis igit̄ quā scīa a exercitacō
et opa in scripturis scīs mitigent
nobis dies malos. **E**cce florēt pec
catores donec fodiat̄ eis fouea.

Quid de me inq̄s erit q̄ laboro in
ter p̄cōres. **R**ndē tibi qd se q̄tur

HUGO Quia nō repellēt
in futuro dñs plebē
suā xp̄ianā suis p̄ceptis obedien
tem. q̄uis eā in p̄nti corrigat a fla
gellēt. **E**t hereditatē suā. **V** ipsam
plebē sanguine eius acq̄sitā. non
derelinquet. q̄z promisit ei dicens

Mat. vltimo. **E**cce vobiscū sum oī
bus dieb⁹ vsq̄ ad cōsummatōez
seculi. **HUGO** Quoad
est. usq̄ iusticia

a. d. d. m. a. conūtat̄ in iudiciuz. **V**
ponat̄ in exccūcōe in extremo iu
dicio i quo oīa reducent̄ in debitū
ordinē iusticie aīz reddeēt vnicuiq̄
iuxta opa sua.

Glo. sentit̄ iuxta
illam. **E**t dicit̄. **O**m̄is recti corde.

AUG Quī sunt recti corde. **E**q̄
hoc volūt qd de⁹ vult.

Parcit de⁹ p̄cōrib⁹. **T**u vis vt iaz
pbat̄ p̄cōres. distor̄ti cordis es et
prauē volūtatis q̄n aliud vis. **A**li
ud vult de⁹. paciēs ē p̄cōrib⁹. tu
nō vis tolerāe p̄cōres. ouerte cor
tuum a dirige ad deū: q̄z a deus in
firmis cōpas

HUGO Conse
sus est. quēnt̄

pphetavidens malos opprimē bo
nos: in p̄sona ipsoꝝ bonoꝝ excla
mat ad dñm: et petīt auxiliū dīcēs

Quis confurget in̄. **I**n auxiliū
La duer̄sus malignātes. **V**t vincā
eos: aut si non possim eos vincere

Lquis stabit̄. **P**seuerant̄ me cum
adūsus opantes iniquitate. **V**t nō
vincat ab iniquitate eorum

AUG Persuadet̄ multi mul
ta mala. **S**erpens dya
bolus non desinit̄ susurrare vt faci
as iniquitate: p̄strepūt a dīcūt ma
li hoīes. **Q**uare sic viuis. tu sol⁹ es
xp̄ianus. q̄re non facis vt alij faci
unt. **Q**uis ē occurret̄ p̄ncipi iniq̄
tatis dyabolo a angelis eius a ho
minibus seductus ab eo.

HUGO Quasi dicat. **N**ullus
p̄t̄ dñm **P**robat̄io

Quī qd dñs adiuuit me. **V** nō in
affuisset̄ dei auxiliū sp̄ale. paulo
min⁹. **V** fere. **H**abitasset̄ in infer
no aīa mea. **V** nō illam foueā vic
orum protinus incidissem.

Cal. In qua certū est p̄cōres
posse demergi: q̄z fere con
sensissem v̄anis p̄suasionib⁹ iniq̄
rum. nisi dñs fuisset̄ liberator.

HUGO Deinde ostendit̄ qd dñs
iuuat illos q̄ se debi
les a idigētes ostent̄ dīcēs. **O**ī

pro q̄. **D**icēbā. **C**onfitendo. **M**ot⁹
est pes meus. **L**idē affectus cordis
mei ad p̄c̄m. **P**es anime ē amor
et affectus q̄ mouetur q̄n dēlicto
veteri amico xp̄sto nouus ama
tur. **M**undus. **E**t quia confessus
sum c̄p̄atum a infirmitē meā:
[m̄ia tua domine adiuuabat me.]

Calli. Tantū em̄ valet in p̄n
cipijs acceleāta offēssio
vt aī indulgētia subueniat q̄ pe
na p̄cellat. sicut petrus ambulās
sup̄ aquas maris. **I**deo cito me u
it a **C**hr̄sto adiuuari quia in fir

mitate suam obui
ptin? exclamauit. **Collect.**

Sentes itaq; populus fidel' iniam
dei sibi in temptationu' et aduersi
tatu' p'ualis adesse. dulcedine' co'so
laco'is d'ni exponit dicens. **Secdm**
multitudinē dolorū meorū. q's pa
cior. **In corde meo.** de tēptationibz
et p'ssuris vite p'ntis. **Co'solaco'es**
tue. q's intelligo ex scripturis sc'is
letificauerunt animam meam.].

Jer. Nā hoc ipsum apl's loq'
tur. qm' scdm labores et
miserias q's i isto seculo patimur
habem' mercedē apud deū in celis
Magnitudo tribulationū magni
tudo p'mioꝝ ē: q't patimur vulneā
tot meremur a coronas. qnto ma
gis egi p'niaz. toties me co'solatus
es: Vnā fudi lacrimā: vnā merui
co'solaco'em: de cē fudi lacrimas. de
cem merui co'solaco'es. qntuz q' fu
it pondus p'nie. tantus fuit co'so
lationum nu'.

Cassi. Ipse sunt
merus. **Cassi.** consolati
ones tue: que letificauerūt aiās. q'
uis corpora videantur afflicta.

Hugo. Sed mali q' me perse
quunt' hui' co'solaco'
nis nō sunt p'ncipes. q' **Quoqd'**
p' nō lab' h'et tibi sedes iniquitatis.

Aug. v nemo iniqu' sedet te
ai. Cui' rōem reddidit di
cens. **q' fingis.** i formas. facis vt
plafmas. **laborē i p'cepto.** i de do
lore xl de labore facis nobis p'ce
p'uit ipse dolor p'ceptū nob' sit

Cassi. Preceptum enim ipfi
us co'tinet. Beati qui lu
gent: quoniam ipfi co'solabunt.

*no reg' p'ce
fuit q' h'orū*

Hugo. Iniqui vero h' mōi p'
cepto non obedūt h'
p'ca? o'radiaūt. q' florere a gaude
re volūt. Ergo t'cū nō sedebunt. te
cum non re'.

Jer. Nemo do: mi
gnabunt. **Jer.** ens coronaf.
nemo refecto ventre pōt digne de
ieiunijs disputare. Oia p'cepta do
mini labore h'nt. sine labore nō pos
sum' possidere regna celoz. q' vult
se qui regna celoz. diebz ac noctibz
oret. vigilet. ieiunet. iaceat in cia
tro. in alicio a cinē. nō in plūtia.
nō in seico. q' p'nia delicias nō amat

Hugo. Cū igit' viuis labora
in paucis annis. q'
inde requies erit tibi sempiterna.
Ecce qntum p'ciū. Dam' quodam
mō vnā filiquā v' folliculū g'nivē
leguminis ad accipiēdos thesau
ros sempiternos. filiquam laboris
ad incredibilem requiem. Sequitur.

Capta. **Jer.** uide v' r' su
bant.]. **Jer.** u'z dissonā
ciaz. Que em' est o'sequētia in hoc.

qui fingis labore' in p'cepto. **Cap**
tabāt in aiām iusti. **q' quidē** auris
carnea nō intelligit. Quid g' dicit.
qui fingis labore' in p'cepto p'p'e
tere a māt laboramus in p'cepto
d'ni diebus ac noctibz. vigilam'
oram' ieiunam'. qm' multos
habem' aduersarios q' captabāt

Hugo. v frequent' tā in ver
bis co'timeliosis q'
p'rauis exēptis tēptabāt deceptio
nē cape in aiām iusti vt eū ad pec
catum trahant. **Et sanguinem in**
nocentem condem'. **Jer.** Solēt mi
[pnabant.]. **Jer.** q' dicere

Ille qui occisus est non occideretur
nisi fornicator esset: aut aliquid pec-
catum habuisset. Ruina illum non
occupasset nisi fuisset peccator: quod
dominus in hoc seculo sumus. omnia in
concordia patimur. Iustus a peccator equi-
liter moriuntur. similis exitus ambo-
rum: sed diuersa premia: alius duci-
tur ad iherosolimam. a alius ad regna
celorum. Sufficit tibi o iuste conscia
tua. gratia tua. et si condemnatus
fueris ab hominibus. sit sanguis tu-
us innocens. clamabit ad dominum.

Cal. Dixerit scilicet ad dominum sal-
uatoris etiam potest refer-
ri: qui vere innocens atque immacu-
latus pro nostra redemptione sententiam
iniuste condemnationis accepit. Ut
autem ostenderet persecutiones hominum
inhibere sequebantur subdit dicens
Et factus est michi in refugium.]
in tribulationibus.] et deus meus
in adiutorium spei mee.]

Aug. Quod dominus hic sumus. in spe
sumus nondum in re. si-
ne in spe deficiamus adest. promissio
nos erigens. a temperans ipsa ma-
la que patimur. sic scriptum est. Fi-
delis deus qui non sinit vos temptari
super quod potestis ferre: sed faciet cum
temptatione etiam exitum ut possitis
sustinere. Sic mittit in fornacem tri-
bulationis. ut coquat vas non ut
frangat. Et quid fiet de iniquis.

Hugo **Et reddet illis ini-**
quitatem ipsorum.] a pe-
nam pro iniquitate.] et in malicia.] id est
pro malicia.] **Cal.** Et nota quod
Leorum.] hoc nomen
malicia. omnium criminum capax esse

dicitur. Nam sicut caritas multiplicat
as virtutes continet: ita malicia cri-
mina diuersa complectitur. **Disperdet**
illos dominus deus noster.] a suo regno
efficiet alienos cum eis dicit.] **Ita**
maledicti in ignem eternum:] ubi in con-
prehensibilem penam sustinet dam-
pnati.] **Respiciamus hunc psalmum qui**
de corde resplescit.] quod ad modum
illi murmurationis cordis rursus est.] qui
maxime laborat humana fragilitas.]
Nullus inuideat perituris.] nullus
felices estimet qui sub eternitate da-
pnandi sunt:] amemus potius af-
liciones que faciunt perpetuo fe-
lices.] **Certe deus de malicia iniquorum**
erudit nos. castigat a purgat.] **To-**
lerandi a diligendi sunt iniqui qui
rum insecutiones nobis conferunt lu-
crum eterne vite.] **Si enim amara]**
iam medicina potionem non respici-
mus ut mereamur.] **typales.] suscipe**
re sospitatem.] quod sane mentis non
feret patienter typales corporis mo-
lestias pro quas eterna gaudia ac-
quiruntur.] maxime cum in ipsis mo-
lestiis ac miseris amplius auxi-
lietur nobis dextera creatoris.]

Cal. **Oremus ergo dominum nostrum**
qui adiutor est in tribu-
lationibus.] ut qui in partibus vite ma-
lis multipliciter fatigamur:] benig-
ne nos consolari dignetur.] qua-
tinus in hac vita salubriter purgati.] a
in futuro ab iniquorum penis miseri-
corditer exempti.] in regno celesti per-
ipsius gratiam.] eterne beatitudinis
efficiamur consortes.] **Per dominum**
nostrum iherosolimam christum qui est be-
nedictus in secula seculorum.] Amen.]

Lama...
Lama...
Lama...

Psal. xliij.

Enite exul

Titulus. Laus can-
tici ipsi dauid.

Rico Apo. ad Hebre. iij. et
iij. ca. poit magna pte
huius psalmi. si ab illo loco. Nodie
si vocat. vsq ad finem: dicens q
hoc fuit dictu a dauid. Vnde sequi-
tur q est auctor istius psalmi. Et dicit
apostolus ibide q psalmus iste no loq-
tur de ingressu terre pmissionis q
iam ante annos multos traserat
tpe Josue: vt hebrei de eode psal.
exponunt. si loquitur de ingressu terre
vuentiu apiende p xpm tpe gra-
tie: qui p sua bndicta: passionem
amouit impedimentu qd fit p pec-
catum originale. Vnde sensus pre-
dicti tituli ta

Cassi. Laus sigt
lis est.

tionem. canticu hilaritate metis. qd
in ope psalmodie vtutiq debz esse
sociatu: qm officiu lingue nostre
vntu gaudio compleat. hec laus
canti cantat ipsi dauid v domio
salua **Rico** q venit redime ge-
tori. nus humanu per
morte sua. Hoc puidens ppheta. po-
pulu maxime hebraicu fm infctio-
ne apli ad xpi laude iducit: dices.

Glo. Venite Jo vos omnes
q longe estis a deo
p prauitate: vite: de quibz ppheta
psa. ait. Populus hic labijs me ho-
norat: cor at eoz longe est a me.

Rico Venite no corpis passi-
bus: si affectu mentis p

fitem et deuotionem.

Aug Lexultem? no in secu-
lo cuius leticia mala es:
sed in ca **Cassi.** De quo va p
mino. **Cassi.** sup tinoe gau-
detur vbi exultatio edificacione re-
perit no vtiq ruina. Sequit. Iubi-
lem? Iai leticia cordis inarrabili

Rico Iubilus emz di cordis
gaudiu ita mtesuz q n
pt interi cotineri qn appareat i si-
gno exteriori. de salutari nostro.

Cas v ad laude: Jesu xpi veri
dei q p nob moriedo salu-
tem concessit: patiedo exempluz tri-
buit: resurgedo salutaria munera
dona

Rico De quo Mat v an-
uit. **Rico** gelus dixit. Voca-
bis nomen eius Jesum. Ipse enim
saluu faciet populu suu a peccatis
eoz. po capem? v pueniamus.
facie eius in confessione.

Iero hoc est. pri q nob ausa
facie in iudicio irascatur
confiteamur peccata.

Aug Dannem? qd fecimus:
vt ille qd coronet n qd
damnet iueniat. Et hoc ad laude ca-
ntici ptinet. qz ai pctā nostra cogno-
scim?: dei gloria comendam. Let
in psalmis. v in laudibz deuotis
iubilem? ei. deo grās agentes.

Rico Et subiungit causas illi?
confessiois a laudis: di-
cens. Quonia de? magn? dñs.
cui? magnitudinis no est finis. Let
rex magnus sup omnes deos. qz
tam sup sctos angelos a pphetas
dei amicos: q in scriptura dicuntur
dñi participatoe: q sup deos grā tu-
R 4

Exhib...
Jubily...
Falsum q...
and ypp...

Cassio Christus est deus magnus omnipotens: qui reuera rex dicitur: quoniam et creat omnia: et regit vniuersa. Post magnitudinem domini predictam venit ad eius mirabile infinitamque clementiam cum subiungit.

Iero Quoniam non repellit dominus plebem suam. Quia pro cruore redemit. Quia in manu eius imptate eius sunt omnes fines terre.

Cas Istud ad gentes vniuersas pertinet quod christo domino fidelium deuotione subiecte sunt. Quia altitudines montium et predicationes sunt. Quia ipse inspirat eas. Etiam laudandus est dominus: eo quod possidet vniuersa. Unde subditur.

Rico Quoniam ipse mare et ipse fecit illud. Gregas aquas in vno loco. Quia sicca et parte terre arida. Mandatum eius forma ueritatis. Per hoc enim quod congregauit aquas in vno loco qui dicitur oceanus: apparuit pars terre aquas discoperta ut habet Genesim et hoc ad hebraeos. Allegorice Mare mundus autem Augustinus est: cuius fluitans seuire non potest: nisi versus ab illo ubi ipse deus terminum posuit. et temptatio seculi mensura habet: quia dominus noster non permittit nos temptari ultra id quod possumus ferre. Esto autem tu arida terra sitiens gratia dei. Non enim permittit fluitans maris opire quos seruat.

Cassiodorus Demde hortatur populum dei ad pium sospitatem: dicens. Venite adoremus. Cuius fidei deuotione et corporis flexione. Quia peccatum.

Rico humiliter adorando. Quia ploremus. Quia peccata nostra confitemur. Ante deum qui fecit nos. Quia ad imaginem et similitudinem suam. Quia ipse est dominus deus noster. Quia sans se nobis per suam incarnationem.

Hugo Quia nos plus pasce eius. Quia ipse nos suo quotidie corpore pascat et sanguine. Quia oues manus eius.

Cas Oues signant cordis simplicitatem quam habet ostat populi qui pastori suo christo mansueta pietate consentit. Deum alloquitur dominus saluator iudeos ne parentum suorum obstinationibus imitatis a rege domini reddantur alieni. Unde dicit.

Rico Obdie. In tempore gratie quod dicitur dies Iuxta illud ad Romanos. Non precessit: dies autem appropinquat. Vbi per noctem intelligitur vetus testamentum. per diem nouum. Si uocem eius audieritis. Si per quia audistis. Nolite obdurare corda uestra. Legem euangelicam repellendo. Obduratio enim cordis humani malo non puenit propter precepta dei: sed ex preliberi arbitrii uoluntate a deo se auertentis. Et idem deus ostendit retrahit gratiam suam cor molliciantem: et sic in infidelitate a in malo obdurat. Consequenter ad propositum adducit exemplum de illis qui tertium uerbis exploratorum reuelles fuerunt domino a Moyse. et uoluerit reuerti in egiptum: ut habet Numeri. Et hoc est quod dicitur. Sicut irritatio ne. Nolite obdurare corda uestra sicut fecerunt patres uestri in deserto in irritatione. In die. In die temptacionis in deserto. facte. Vocatur

Quoniam...

per...

Obduratio...

autem istud peccatum irritatio & p
uocatio ad iram dñi. qe viderant tot
mirabilia eius in egipto: a in tráfi
tu maris rubri q nullo modo debe
bant dubitare de impletõe pmissi
omis diuine. s. q absq difficultate
introdueret eos i terras pmissio
nis. Lybi. s. m deserto tẽptaueerũt
me p̄ies vii. multociens: sic dicit̄
Nume. xiiij. Jam tẽptaueerũt me p
dece vias. L. pbauerũt a viderunt
opa mea. mirabilia q̄ feci coram
eis. Et qm̄ non crediderũt. id̄ qua
draginta annis fuit p̄lus isrl̄ impe
dit̄ ab ingressu t̄re p̄missiõis in qui
b̄ oēs mortui fuerat̄ i deserto q̄ vide
rant mirabilia dei: a increduli fue
rant: vt habet̄ Nume. xiiij. Et hoc
est qd̄ subdit̄. Q. Vadraginta ani
mis offensus fui gnatiõi isrl̄. Retar
dans eos ab impletõe pmissi. Let
dira. semp hi errant corde.

Hugo v ex certa malicia et
voluntate cordis incre
duli p̄durat̄. Semp errasse iudica
bit̄: q̄ in fine errans iuuetur.

Rico Et isti non cognoue
runt vias meas. v pre
cepta mea i quib̄ debebat̄ ambu
lare: qd̄ nõ fecerũt malicia eorum
ip̄sos exccante [quib̄ iurau.] v
irreuoabile diffiniũt [i ira mea]
v in affedu vel in vigore vindicte
mee [si irabũt] v nõ itroibũt [in
requie mea] v in terras p̄missiõis
in q̄ debet̄ d̄ filijs isrl̄ quietẽt̄ qe
illa fuit figura quietis btõz in pa
tria: sic ap̄. dicit̄ v ad Corint. x.
Omnia i figura õfigebat̄ illis. Id̄
p̄ h̄c int̄dit̄ dauid̄ inducere pop u

lum maxime hebraicũ: ne p̄ te helli
onez ad xpm̄ phileant̄ ab ingressu
terre v̄uentũ: vbi est req̄es btõz

Cassi In quã obstinati nõ in
trabãt. qm̄ et̄na mozs
illos suscipiet: q̄ nõ meruerũt ad
satisfactiõis ei⁹ munera puenire.

Collect. Notandũ q̄ iste p̄s.
exposit⁹ est s̄m t̄nsta
tõez quã tenet eccl̄a gallicana. q̄ t̄n
cantat̄ in p̄ncipio matutinarũ i ec
desia nostra sc̄dm translationem
quã tenet eccl̄ia romana.

Hugo Et qe ipse est iuitato
rius iudeorũ vt p̄ di
ctũ est. id̄ non cantat̄ in eph̄ia do
mini in p̄ncipio matutinal̄ officij
eo q̄ ipsa die tres magi p̄mitiue
gentiũ venerũt adorare dñm. s̄ can
tatur sexto loco: videlz in fine secu
di nocturni: ad signũz q̄ iudei in
fine sexte etatis saluabuntur con
uersi ad chri

Cassi. Audite in
flum dei sacrite
ga m̄te durati: vt si b̄nificia dei nõ
recolitis: saltez debita supplicia for
midetis. Quid est aliud in requiez
non itroire: nisi p̄petua tormẽta fu
scipe. Merito ad requiẽ itrare nõ
p̄nt̄ q̄ Iesu: xpm̄ ianuã tranquilli
tatis offendunt. Non ergo vos im
plicet̄ q̄sum⁹ error alien⁹ p̄im̄ viõ
ruz: s̄ desideria meliori õditõne mu
tate. Si aq̄s i siccitate petitis: ad fõ
tem dñi uenite. si manna desidera
tis: cor̄p⁹ dñi saluatoris accipite.
Illa dederũt p̄ribus vestris penaz:
ista nobis tribuũt requiez semp̄
ter. **Iero** Timeam⁹ a nos xp̄ia
nã, **Iero** ni ne forte accepta pol
R. ii.

Handwritten note: ...

Handwritten note: ...

Handwritten note: ...

licitatione introeundi in requiem
eius existimetur aliquis ex nobis
desse. Etenim nobis nunciatum est
quod admodum illis: ne simus in
dubio promissionis eius. Nemo dicat in
corde. **Aug⁹** Verum est quod promittit
suo. **Aug⁹** Tit. falsum est quod mi-
natur. Sicut enim verum est quod promit-
tit: sic verum est quod minatur. **Ca⁹** cer-
tus debes esse de requie: de felicitate:
de eternitate: de immortalitate si fe-
ceris precepta illi: quod certus debes esse
de interitu: de ardore ignis eterni: de
damnatione si contempseris precepta eius.

Collect. Igitur tantorum commina-
tiones tormentorum
formidantes. exhibeamus nos sicut dei
ministros in operibus virtutum sanctos
et immaculatos: ut mereamur introi-
re per fidem caritate formatam in illam
beatorum requiem quam speramus accipere
per dominum nostrum: cui cum patre et spiri-
tus sancto est honor et gloria in seculum
seculorum. Amen.

Psalm. xcv.

Quante do-
minatus. Psalmus
David quomodo domus edi-
ficabatur post captivitatem.

Rico. Iudei istum locum sic intelli-
gunt ut psalmus iste sit
quedam divina gratia actio de re edi-
ficatione templi hierusalem a Salomo-
ne rege primo fundati: quod stetit
quadringentis decem annis.

Ca⁹ Et deinde a caldeis usque ad
post captivitatem babilonicam a 30

robabel filio salathiel reparati: ut
habetur **Esdr⁹** primo.

Rico. Sed hoc videtur quod iste psalmus
sit divina laudatio de re
edificatione illius templi materialis

Jero. impugnat per hoc quod dicit in
principio huius psalmi. Can-
tate domino canticum novum: quod non legi-
tur tunc factum: sed magis cantaverunt
canticum antiquum. ut habetur **Esdr⁹** in

Jero. Videtur ergo quomodo secundum litteras
interficiens periturus hoc sta-
re non potest. Sed misericorditer interpretandum est.

Rico. Domus eius ista est universa
ecclesia a principio predicatio-
is evangelice incipit per christum edificari ex
eius fidelibus: qui sunt lapides vivi
in edificio celestis hierusalem colloca-
ti

Ca⁹ Nec edificari desinit donec
usque ad finem seculi predesti-
natorum numerus impleatur. Superiore
enim psalmi primo commovetur propheta
iudeos ut deposita duritia cordibus ad
credulitatem domini christi veniret. Sed quod in
illis promissa erant obstinata mali-
gnitas: conveniunt nunc ammonet gen-
tes ut canticum novum delectentur ei dicere
conversi post captivitatem peccati per
penitentiam ad ipsum. Unde dicit.

Quante domino Iesu christo. canticum
novum. **Hugo** dominus novum
fecit super terram: natus de Maria virgi-
ne. Unde dicit **Rou⁹** rex: nova lex: no-
vum gaudium.

Ca⁹ Cantate domi-
no canticum
novum: qui veteris hodie depositio per
gratiam baptismatis aut penitentiam
felicitate innovat. Licet revertis: tamen
si egeris penitentiam: nova domus

*Aug⁹ in sermone
de p⁹ d⁹ d⁹
p⁹ off⁹*

*Aug⁹ in sermone
de p⁹ d⁹ d⁹
p⁹ off⁹*

*30 b. 11. 12
11. 12*

christi diceris. Nota dom⁹ nouu⁹
cantiu⁹ meretur i nouitate vite.

Aug⁹ Audi cantu⁹ nouum
Mandatu⁹ nouu⁹ do vo
bis: vt diligatis inuicē. **V**etus can
ticu⁹ cantat cupiditas carnis. nouu⁹
cantat caritas dei. **Sequit^r**. **L**canta
te domino omnis terra.]

Rico omnes habitantes in
terra quib⁹ aduēt⁹ xpi
fuit causa leticie. **Q**Antate dño.]
hoc iam tercio repetitur.

Cal quia laus xpi totius ho
nor est trinitatis. **L**a bene

dic^r grās agēdo de tanto

Rico bñficio. **L**nomie⁹]

qđ est saluato^r **L**annūciate de die i

diem.] **L**continuat huiusmodi gra

tiaciationem laudādo **L**salutare

et] **L**xpm dñm in veteri testamē

to pmissuz in nouo datu⁹. **C**onseqñ

ter vbi sit annūciandū ostēdit: di

ctens. **A**nūciate inter gētes glo

riam eius.] **L**gloriz sue resurrecti

onis ascensionis: ac alia ad fidē pti

nentia. **E**t ne aliquos putares ex

cipit: addit. **I**n omnib⁹ populis mi

rabilia ei⁹ **L**miraculosa xpi facta

q̄ annūciauerit apli a alijs discipu

li xpi: non solū verbo: s; etiam facto

facientes miracula in noie a virtu

te dei. **N**ec mirū **Q**uomā magn⁹

dñs. **Q**uasi dicat. **N**on est mirū qđ

mirabilia fiant in virtute ei⁹. **L**et

laudabilis nimis. **L**qđ trāscendit li

mites cuiuscunq; create virtutis.

ppre qđ dicit **E**ccl. xliij. **M**agnifi

cate eū qntuz potestis. maior enim

est omni laude **L**et terribilis super

omnes deos.] **q̄** terribilis est demo

nibus qui p dijs colebant^r in ydol

a gentibus. **I**deo subdit **Q**uoni

am omnes dij gentiu⁹ demonia: do

min⁹ autē celos fecit.] **L**a non dij gē

tium. **D**einde inducit fideles ad ob

sequū christi: ad qđ requirūt inte

rior a exterior mūdicia. qđ ipse est

sāctus sanctor: sicut dī **D**aniel. ix.

Vnde dicit. **C**onfessio. **L**qua tol

luntur imundicie: a cōseruant^r mū

dicie interiores **L**a pulchritudo.] **L**a

mundicie exteriores appositel **I**n cō

spēdu eius.] **L**a in cultu ipsius. **H**oc

ad trāz dī: ad excludendū imundi

cias q̄ fiebant in cultu gentiliū: sic

in sacris priapi vbi viri et muhe

res incedebāt nudi. a fiebant ibi

alie vilitatē q̄s nō facerent modo

meretrices. **S**imilit^r in cultu veteris

legis. vbi erant imūdicie corpora

les in effusione sāguinis animali

um imaculato^r: q̄ nō sunt in cultu

noū legis: vbi offerē corpus a sā

guis xpi sub specie panis et vini.

Lsanctimonia.] **L**a applicatio ad bi

uina.] **L**a magnificētia in sāctificatio

ne eius.] **L**a in cultu noue legis qui

sāctificatio dī: eo qđ sāctificat cultu

res qđ non faciebat cult⁹ veteris

legis. **P**ropter qđ dicit **A**po⁹. ad

Heb. x. **I**mpossibile ē sanguine ta u

ro⁹ a hircu⁹ auferri peccata. **E**t po

stea subdit. **S**āctificati sum⁹ p ob

lationē corporis **J**esu xpi **I**n hac igi

tur sāctificatōe et magnificētia q̄a

in eukaristia totus xpus continet

quo non potest aliquid maius co

gitari ratione sue diuinitatis. **I**deo

subditur. **H**fferete domio.] **I**ovos

Lpatrie gentiu⁹ **L**a familie gentiu⁹

Riq.

Handwritten notes:
Quomā
officio
Paraphras
Per
Gentium
Ipsi

Dint Honor gloria
... gloria
... gloria

ad fidem christi conuersarij. Afferre
te dno gloria a honorez. Secm co
mentatorez pmo ethico cu: honor e
reuerentia exhibita alicui in testi
moniū sue bonitatis: etiā siue fiat
in secreto: siue coraz paucis. S3 tūc
est gloria qm exhibet ei palaz a co
ram multis. Per hoc ergo induci
mur ad exhibenduz xpō dno Iesu
reuerentiā in publico a in secreto.

Cassio. Gloria est dmi cui se
uerfatōe tractauerit. Glorificatur
emz dms in talib9 qm fideliū conuer
satione fuerit laudatus. Honor ē
est autē dmi qm in domis suis ei gra
tias referim9. Et si quid boni susce
pim9: ab ipso pfitemur esse colla
tum. Sequit. Afferre dno gloriāz
nomi eius. Sicut sup dixit trina
re petitiōe Cantate dno: ita hic ter
cio ponit Afferre. vt sacramēta sã
cte trinitatis i dogmate xpiano iel
se semp agnosceres. Afferūt itaqz
gloriā nomi eius qui deuo tōis stu
dio cōmutant in melius: a consub
stantiales sibi trinitate atqz oipotē
tem p oia cōfident in psonis: non
nature diuersitate discretā. Seqt.
Rico. Collite hostias id ē
laudib9 diuinis extolli
te corpus et sanglinē xpī sub spe
ciebus panis a vini: q dicitur ho
stie in plurali. q licet sint vnuz sa
cramentuz pfe dū: tñ sunt due ose
craciones distīcte quaruz vna al
teram nō expectat. La itroite i atria
ei9. i. i loca cultu xpī debita. Et qe
tñ in oibus est vnicā ecclēsia. Ideo
subditur. Ladorate dnm in atrio sã

Est ...

cto ei9. i. in fide ecclēsie cãtholice.
Cassio. Tūc reuera dms ad
natur a quolibet fide
li penitēte: qm in corā dē cōtrito cū ho
stijs lacrimaz misericordia dmi po
stulatur: p quas supplicatio cōfite
tis mereatur ad aures creatoris p
ueni. **Rico.** Comoueat a
re. face ei9 vniuersa
terra i. omnes habitatores terre
cōmoueat coraz xpō motu timo
ris a reuerentie. Cui9 causa subdit
cum dicitur. Dicite in gētib9 qe
dms Iesus xpūs regnauit. i. re
gnū a dñationē sup omnē terram
vel creaturā accepit i sua resurre
ctione a ascensione: fm q dī Math.
vlf. Data est mihi ois ptās i celo
et in terra. Et Marc. vlf. Dns qui
dem Iesus post q locut9 est eis: al
sumptus est i celū a sedet ad dexte
ram dei. Et qe christ9 meruit exal
tationem regni sui p passionē suā
in cruce: fm q dī Phil. ij. Pro
pter qd exaltauit illuz iē. Ideo ali
quis translatōr hic addit. La lig.
A crucis. Et fm hoc dī in yno ecclē
siastico. Impleta sunt q cecinit da
uid fidelis carmie dicēdo natoib9.
regnauit a ligno deus. Qemz
correxit orbez terre ab errore ydo
latrie: que a tempe predicationis
christi cepit cessare fm q predictū
fuit Zach. xij. In illa die p dā om
nia nomina ydolorum de terra. La q
non cōmouebitur a veritate fidei
christiane que stabilit vsq ad finē
mundi qntūcumqz tribulatōibus
impellat. Liudicabit Cal. i. fide
plos in equitate. Cal. les q

... sunt sub...
... die dnm...
... reuerent...
... apostolus...
... expulsi...
... vnuz sa...
... distīcte...
... hūgo...
... hūgo...

indiciandi sunt sub tranquillitate mi-
sericordie diuine: quando eis p̄mia
p̄missa restituet. **Vnde.** **E**tenē
celi] & apostoli et apostolici viri.
[**La exultet terra]** videlz popul⁹ ter-
renus: qui se a peccatis p̄p̄is intel-
ligit absolutū. **comoueat mare**
a plenitudo eius.] Mare hic p̄ po-
pulis ponit qui in hoc mūdo diuer-
sis tempestatibus agitant. **I**sti mo-
uentur ad gaudium q̄m cōuersiōis
dona suscepērūt. **P**er hoc q̄ dicit: ple-
nitudo ei⁹: intelligit vniuersitas gē-
tium quam in melius optat omu-
tari. **[gaudebunt campi.]**

Cal. Campos dicit viros san-
ctos nō supbia tumidos
non asperos iracūdia: sed mansue-
tos a lenitate planos. **[a omnia q̄**
in eis sunt.] id est inter eos.

Iero. vtpote sūt virgines que
diuersis virtutū suauita-
tibus pollent. **V**nde exultabūt
omnia ligna siluarū. **I**nfructuose
si post cōuersionem non erunt si-
cut ligna silua.

Cal. & multe gē-
rum.
tes ex omni-
bus que ante cōuersionē erant si-
cut ligna siluarū infructuose: sed
post cōuersionem sunt ad culturā
fructiferam perducte.

Hugo. **[a facie domini.]** ven-
turi ad iudiciū. **I**pe
enim facies habet: quia homo est.
Vnde primo dicit. **[quia venit.]** vi-
delicet primo in carne: a facies ostē-
det in iudicio. **[quoniā venit.]** & ci-
to veniet **[iudicare terras.]** s. viuos
& mortuos. vt bonis p̄mia: mal⁹ ve-
ro supplicia eterna restituat. **Cum**

autē uenerit nō impediet ēxecutio
iudicij eius. **[Q**uia iudicabit or-
bem terre.] & totū mundū. **[i**n equi-
tate.] sine personarū acceptiōe. **[e**t
populos.] tam bonos q̄ malos. **[i**n
veritate sua.] vt peccatores subdat
penis: iustos p̄mijs remuneret eter-
nis: sicut ipse prius promisit.

Collect. **P**ensemus carissimi
tanti iudicis aduen-
tum: a q̄ntus in illo die terror erit
cum vnuq̄sq; cogetur de p̄p̄is acti-
bus reddere rationem: accepturus
in merito put vixit i seculo: siue bo-
nam siue malam. **D**eū q̄ntus in illo
die terror erit cum quis reatu suo
exigente iratū videbit iudicis aspe-
ctum: nec remedium esse a tormentis.
Quāntus pudor erubescere in cō-
spectu omnū angelorū & hominū:
vbi cuncta cōscientie nostre nunc
abscondita tunc vniuersis erūt ma-
nifesta. **D**eū dies ire: tribulatiōis
& angustie: dies calamitatis & mi-
serie. dies vtiq; amaritudinis: cui⁹
horrorem nullus p̄fecto valet ad-
plenum explicare. **I**llum tota intē-
tione cogitemus: vitā corrigam⁹:
despiciamus mundum & concupi-
scentiam eius: toleremus paciēter
aduersa: faciem domini in confessi-
one preueniamus. **E**xhibeam⁹ nos
in vigilijs: ieiunijs: elemosinis: ac
operibus bonis plus solito deuoti-
ores. **S**tudeamus hūmōpere placare
nostrū iudicem dum adhuc no-
bis superest tempus penitentie: qua-
tinus cum ipse nos dignabit ab
hac vita vocare ipsum placatum
ac benignum saluatorem in suo di-
R. in.

stricto examine inueniamus in de
ptra eius cum electis collocandi
ipso prestante cui est honor et glo
ria in secula seculorum. Amen.

Psalmus .xcvi.

Dominus re
gnauit exul

ter terra: letentur insu
le multe. Titulus. Psalmus dauid
quando terra restituta est.

Nicolaus dicunt docto
res aliqui qd
psalmus iste est gratiarum actio ipsius
dauid: qui de bellatis philisteis q
regnum eius inuaserat: a alijs ge
tibus in circuitu qui regnum suum
molestabant: terra sua fuit ei resti
tuta in pace a quiete. Sed huic dicto
non videtur concordare littera psalmi
cum dicto. Nubes a caligo in circuitu
eius: a postea subdit Ignis ante ipsum
precedet. quod in bellis ipse dauid con
tra aduersarios non legitur ap
paruisse talia signa. Sed sciendum
quod duplex est aduentus domini. scilicet in mu
dum qui preterijt. a ad iudicium qui ven
turus est. Psalmus autem iste loquitur
ad litteram de aduentu domini ad iudicium.
Vnde apoclypsus ad hebreos allegat scri
pturam huius psalmi. dicta ad litteram de
christo: dicens. Et cum introducit primo
genitum suum in orbem terre: et predicat
ad introducendum ad iudicium. Tunc
enim apparebit in potentate constitutus

tanquam primogenitus. In primo autem ap
paruit humiliter et abiectus. Ad dicitur
quod apoclypsus ibidem. Et adorent eum omnes
angeli eius. In quo non est diversi
tas sensus. Nam apostoli allegantes
scripturam veteris testamenti non
semper acceperunt eam de verbo ad ver
bum: sed sufficit aliquando accipere sensum.
Dicendum est ergo quod sicut precedens
psalmus fecit mentionem de primo adue
ntu christi in mundum. Sic iste psalmus loquitur
de secundo aduentu eius ad iudicium.
Hugo unde sensus tituli ta
lis est. Psalmus iste at
tribuitur dauid: et ipsi christo: ut sepe di
ctum est. Et agit de hoc quod factum est
cum terra eius restaurata est: et cum cor
pus eius resurrexit.

Cassio quod quod mortuus est con
muni lege: restaura
tum est in glorie munere singulari.

Rico Vnde propheta primo descri
bit christi generale dominum
quod accepit in sua resurrectione de a ascen
sione super omnia creata. propter quod dicit
Mat. vlt. Data est mihi omnis potestas
in celo et in terra. Et hoc est quod dicit.

Dominus regnavit. et dominus no
ster Iesus christus qui solus cog
scitur impare. Exultet terra. et ha
bitatores terre. quod post resurrectione
nem a ascensione sua prebuit alijs
ingressum ad gloriam. Letentur insule
multe. quod fides catholica predicata
est per apostolos et alios christi discipulos
habitantibus in insulis maris occi
dentalibus: ut patet de anglia a hibernia et
pluribus alijs: ut in insulis maris
mediterraneis: videlicet sicilia: ciprus:
ac alijs multis. Et quod ad generale dominum

*Jugule hinc
collig*

ūm sequat̄ iudiciū extremū a quo
non pōt appellari. **I**de post dñm
christi cōsequēte describit̄ ei⁹ iudi
cium generale: ad quod veniet in
magna potestate. **V**nde sequitur.
Nubes a caligo] v ob scuritas
aeris in circuitu ei⁹. **C**hrist⁹ ascē
dens in celū habuit nubes; in obse
quiu: s̄m q̄ dicitur Act⁹. **V**idētib⁹
illis eleuatus est: a nubes suscepit
eū ab oculis eorum. **E**t subditur.
Dic̄ Iesus qui assumptus est a vo
bis in celū: sic veniet. s̄. ad iudiciū.
Et hoc innuit̄ q̄ obsequio nub̄ vte
tur: s̄m q̄ dicitur Luc. xxij. **T**ūc vi
debunt filiū hoīs venientē in nube
cum potestate magna et maiesta
te. **I**de subditur. **L**usticia a iudiciū
correctio sedis ei⁹] v correctio orb̄
p̄cedens a potestate ei⁹ iudiciaria
que per sedē designatur: eo q̄ sen
tencia iudicis sedēdo datur: erit iu
sticia a iudiciū: v recta a irreuoca
bi. **I**ero. **N**unc videtur iustuz
lis. **I**ero. a prauum dei esse iu
diciū: eo q̄ iniqui homines ditan
tur a paupes sancti tribulantur.
Quādo aut̄ ipse dñs veniet ad iu
dicandum vt reddat vnicuiq̄ s̄m
opa sua: eo tempe quasi corriget̄
sedes ei⁹. **F**ignis an̄ ipsū p̄cedet.]
Dico. **V**ignis cōflagrationis
qui p̄cedet iudiciū. a in
flāmabit in circuitu inimicos ei⁹.]
quia data sententia iudicis repro
bi in illo igne iudicantur: a sic i in
ferno reuēdētur. **A**lluxerunt ful
gura ei⁹ orbi terre.] q̄ ante iudiciū
fient multe fulgurationes a imp̄l
siones ignee terribiles a tempe stu

ose. sicut in alio ps̄. dicit. **E**t i circu
itu ei⁹ tempestas valida. **V**idit et
cōmota est terra.] v habitantes in
terra: qui tūc videntes talia cōmo
uebunt cōmotiōe timoris. **M**on
tes sicut cera fluxerunt a facie do
m̄ini.] a facie domini omnis ter
ra.] **L**oquitur enim de futuro ad
moduz p̄teriti propter certitudi
nem prophētie. quia tunc erūt ter
remotus magni p̄ loca: vt dicitur
Matth. xxiiij. **E**x quibus ruent mō
tes. **A**nnūciauerunt.] id est an
nunciabunt.] celi iusticiam eius.]
quia per signa in celo apparentia
manifestabitur iudicis aduent⁹
propinquus. **E**t viderunt omnes
populi gloriam eius.] quia omnes
tam electi q̄ reprobi videbūt chri
stum hominem venientem in pote
state et gloria: que visio erit terri
bilis reprobis et delectabil̄ electis
Ide subditur. **C**onfundantur.]
id est confundentur. **L**omnes qui
adorant sculptilia: et qui glorian
tur in simulachris suis.] id est om
nes ydolatre: qui tunc maxime con
fundentur: quoniam creaturis at
tribuunt cultū soli dō debitum. nō
solum ab hominibus: sed etia; ab
angelis. **I**de subditur. **A**do
rate eum omnes angeli eius.] annū
ciatores regni illius. **E**t sicut hoc
iudiciū erit terribile reprobis vt
dictum est: ita erit gaudiosum et
delectabile electis. **V**nde dicit. **L**
audiuit.] per verbum christi et
a apostoloruz qui p̄nūciauerūt
iudiciū futuruz. **E**t letata est sy
on.] v ecclesia quia h̄c est materia

exultationis: fm q̄ dicitur in fine
dicti euangelij Erunt signa. vbi di
citur. His autē fieri incipientib⁹
respicite et leuate ⁊ exhilarate: ca
pita ⁊ corda vestra: appropinquat
enim redemptio vestra. **Et exul**
tauerunt filie iude ⁊ fideles amē
[propter iudicia tua dñe]. Dicit em̄
iudicia in plurali. quia non soluz
iudiciū datum p̄ gloria electorum
dicendo: venite benedicti p̄is mei:
erit eis causa leticie: sed etiaꝫ iudi
cium datum p̄ damnatione repro
borum: fm q̄ dicitur in psal. lviij°. **Letabitur**
iustus cum viderit iudi
ciam. quia tunc omnia perfecte cri
sto subijcient. **Deo** subdit. **Vo**
nam tu dominus altissimus super
omnem terrā. ⁊ super omnes ho
mines qui in terra nascuntur. **Im**
mis exaltat⁹ es super omnes deos
⁊ angelos s̄ctos qui dicuntur dñi
participatione. De quibus dicit
Daniel. ij. **Excep̄tis dñis:** quorum
cum hominibus non est cōuersa
tio. **Vltimo autem in conclusionē**
psalmista hortatur omnes ad iusti
ciā: et retrahit ab iniusticia: di
cens. **Qui diligitis dominū.** q̄
solutus est bonus. **Lodite** ma
luz. **cul**
pe quod opponitur bonitati diuine
Causaz subdit. **Cui** s̄ odit domin⁹
animas sanctorū suorum. a pecca
tis mortalibus qui in temptatiōi
bus recurrunt ad eius auxiliū:
fm q̄ dicitur ad **Corinth. v.** **Fide**
lis deus qui non patietur vos tem
ptari supra id q̄ potestis facere: s̄
faciet cum temptatione auxiliū
vt possitis sustinere. **De manu pec**

catoris liberabit eos dominus. ⁊
s̄ potestate diaboli qui est obstina
tus in peccato: ⁊ semper homines
trahere nititur ad peccatū. Et q̄ li
beratio fit per gratiam diuinā. **Deo**
subditur. **Uxor** ta est iustus
⁊ diuine gratie. **et** rectis corde. q̄
ad superna habent cor erectum. **le**
ticia. quia lux gratie est quedā
arra glorie. propter quod repetitur
idem cum dicitur. **Et** ammi in
si in domino. que est leticia deu
tionis. **Et** cōfirmini memorie san
ctificationis eius. gratias agētes
de dono gratie nos sanctificantis.
Vnde ad **Roma. iij.** Omnes enim
peccauerunt et egent gratia dei iu
stificati gratis per gratiā ipsius p̄
receptione: que est in xpo Iesu do
mino no. **Collect.** **Licet** hic
stro psalmus
cōmuniter a doctoribus de primo
dñi aduentu allegorice exponitur
q̄ expositio satis p̄t̄ i glō. tñ q̄ te
r̄ eiusdeꝫ ps̄. sonat maxime fm
xpi aduentū. **Idcirco** exponē glose
de p̄mo xpi aduentu p̄termissa: hāc
de sec̄do ei⁹ aduentu lēale: posui expo
sitō em. **Q̄** metuēda ē illa iudicij
dies: in q̄ disc̄ptatōe celeritay
uerloꝝ disc̄tuent ad⁹ vsq̄ ad v̄bū
etiaꝫ ociosū. **Intonat** em̄ nob sacra
septura vt sub oi celeritate punia
m⁹ in nob p̄cā ne de⁹ venēs ad iu
diciū ea iueniat puniēda. de⁹ em̄
punit aut hō. q̄ nihil remanebit
impunitū. nihil quippe est q̄ ita
vitam nēq̄ valeat euertere q̄ pec
catorū correctōez disti. **Aug** i ser
mulare sp̄ q̄ disterre. **Aug** i ser
mōe

de afflictione filiorum israel. **Con** sideret igitur vnusquisq; consien-
 tiam suam. a si se videt in cogitati-
 one: in sermone: in opere semp qd
 bonum est diligere et opere exerce-
 re: ministrum dei se esse cognoscat
 a gaudet. Qui vero se ipsum inter-
 rogans se viderit: q mala sunt no
 solum cogitare: s; etia; dicere a fa-
 cere: adiutorem dyaboli se esse itel-
 ligat simul et doleat. Et du adhuc
 anima peccatrix a tenebrosa i cor-
 pore suo tenetur indusa: cu; dei ad-
 iutorio a potestate dyaboli se con-
 tur auctere: ne forte illum malis
 opibus insistentē repentina mo-
 rapuerit: cum dyabolo cui? volūta-
 te; exercuit eterno igne mereatur
 tradi cruciandus. Et idē du; tēpus
 est in nostra potestate vnusquisq;
 pūcip; de hac luce discedat: cu; dei
 adiutorio a seruitute dyaboli se sibi
 trahat: vasq; demonis fuisse se do-
 leat. **Collect.** Atq; dei māda-
 tis obediēdo: sic
 vitam suam corrigat et eraendet
 quatinus in illa die tremendi iu-
 dicij vltionē eterne mortis euadat
 atq; p sanctos angelos ad gaudia
 celi puenire mereatur p̄stāte gra-
 tia et misericordia dñi nostri Iesu
 christi: cui est honor a gloria in se-
 cula seculorū. Amen.

Psalm⁹. xcviij.

Quāntate do-

cantici noui: quia
 mē. Titul⁹. Ps. 88

Callio. Quis tituli verba re-
 feruntur ad dominum
 saluatorem. de cuius primo aduen-
 tu videl; incarnationis gloria: a se-
 cundo aduentu ad iudicium psal-
 iste didurus est. In pmo eius ad-
 uentu cōmonentur vt misericordēz
 dominum querere debeamus in al-
 tero vt venturum iudicem formide-
 mus. Est enim iste psalmus terci-
 us eoz qui de vtroq; aduentu agūt
 Per totum psalmū ppheta loquit
 In prima enim parte fideles com-
 monet christianos: vt noue rege-
 nerationis sacramenta sumentes
 nouum canticum de domi incarnatione
 cōcelebrent: dicens.

Nico. Quāntate domino. I-
 Jesu christo. **C**anticum nouum
 I tanq; auctori noui
 testamenti: in cuius ortu angeli cā-
 tauerunt nouum canticū: dicentes
 Luc. ij. Gloria in altissimis deo. et
 in terra pax hominibus bone volū-
 tatis. Causam hui⁹ laudationis
 subdit: dicens. Lq; mirabilia fecit.

Callio. qñ cecis lumen: dau-
 dis gressum: mortuis
 vitam donauit: a huiusmodi fecit
 que cōtra vsu; nature hūane facta
 euangeliorum textus narrat. Sed
 ista fecerūt etiā s̄a ei⁹ a pphete.

Jeronim⁹ Quis ergo fecit
 nouum vt mere-
 atur canticū nouū. Vultis scire qd
 nouū fecerit d⁹? Quasi hō mortu⁹

Handwritten notes:
 non dicitur
 alia p̄sent
 non dicitur
 non dicitur
 non dicitur

est vt homines uiuere: filius dei ceteri
ceterus est vt nos leuaret ad celum. **Unde** subdit.

Mat.
[saluauit] uidelicet genus huma-
num quod perierat [sibi] hoc est ad
honorem dei patris [dextera eius a
brachium sanctum eius] ac si dicat.
Christus qui est dextera dei patris. quod per
ipsum tanquam per dexteram a brachium
eius fortia operatur: saluauit sibi et
deo patri genus humanum: sicut **Matth.**
xviii dicit. **Venit** filius hominis salua-
re quod perierat. **Non** fecit dominus
et deus pater [salutare suum] et filium
suum pro salute mundi humanam
et sic visibilem factum.

in conspectu gentium re-
uelauit iustitiam suam
et fidei catholicam iustificante: quod per
predicationem apostolorum et aliorum discipu-
lorum christi publicata est in gentibus per
orbem terrarum dispersis. **Recondatus**
est misericordie sue et veritatis sue
et promissionis sue de mittendo filium
suum factum domum israel et patribus.
Ram Gen. xxij. promissus est Abra-
he. **Benedicent** in semine tuo omnes
gentes. **Que** promissio misericordie
et veraciter impleta est in christo nato
de progenie Abrahę per **Jacob**: qui alio
modo dicitur est israel: vt habet Gen.
xxij. **Et** effectus huius promissionis est
extensus ad omnes gentes **Idem** subdi-
tur. [videunt omnes termini terre]
et cognouerunt per fidem et miracula
coram ipsis facta [salutem dei nostri]
et dominum nostrum **Iesum** christum per quem
est salus: sicut quod dicit **Act.** iij. **Et** non
est in aliquo alio salus. **Ubi**
late deo omnis terra. quod de omnibus

terre partibus alique sunt vocati. **Caeta**
te] et laudate deum in cordibus vestris
interius. **La** exultate [recitando ore
psalmos appretis ad laudem dei fa-
ctos] et psallite bene operando. **Et** quod
iste psalmus tempore veteris testamenti
factus cantabatur a leuitis. non solum
tribus humanis: sed etiam musicis in-
strumentis **Idem** subdit. [psallite
deum in cythara: et cythara a voce
psalmi: in tubis ductilibus] et cum mar-
tello factis. **La** voce tute corne].
quod aliquando utebantur instrumentis de
cornibus animalium factis: maxime
in festo tubarum: quod celebrabatur
in principio septimi mensis. **Hoc** ad
leuam faciebatur iudei: vt habet **Num.**
x. **Sed** nos qui nouum canticum gratie
offerimus: spiritualiter hanc leuam intelli-
gere debemus. **Hugo** **Psallite**
mus. **domino** in cytha-
ra] et operamini amore domini opera peni-
tentie mortificatione vite carnalis que
per cytharam intelliguntur. **Vn** **Job**
xxx. **Versa** est in iudicium cythara mea
Et etiam psallite] et operamini in cy-
thara] in compassione primi: ope-
ra misericordie faciendo. **Voce** psal-
mi] ut hilaritas sit in opere.

Augustinus [psallite] etiam in
tubis ductilibus].
Tute ductiles dicuntur: quia cum
martello tundendo perducunt. **Tu-**
bulatio est tuncio: a profectu pro-
ductio est. **Psallite** ergo in tubis
ductilibus] id est laudate deum in
tribulationibus et aduersis. **Ex**
emplum habemus de **Job**: qui repetit per-
cussus tantis damnis tuncione tunc
te tribulationis factus tuba ducti-

Augustinus
de libro Job
capitulum 30

lis somnit: dicit s. Dominus dedit: dñs abstulit: sicut dñs placuit ita factū est. sit nomen dñi bñdīdū. Sequit. [a voce tute cornee.] Cornu excedit carnē: vt carnē sup pado sit firmū. a capax vocis tute cornee trāscēbat carnales mot⁹: vīcat tibi bīdines: a qrat iuxta cōsiliū aposto li ea q̄ furcū sunt: nō q̄ sup terraz.

Deiñ oñdit vbi sit psal mendū vel iubilandum dicit. **V**bilate i cōspēdū regis. videt̄ Jesu xp̄i: qui est rex regū et dñs dñiantū. Apoc. xix. [moueat mare.] mundus p̄dicatōe aploz ab p̄mā. a plenitudo ei⁹. v. habi tantes in insul maris quozū mul ti ouerfi sūt ad fidē: vt dictū est in psal. xc. [orbis terrarū] vniuersi q̄ habitant in eo. [quā] de omnib⁹ sūm⁹ tēe aliq̄ sūt ouerfi ad fidē.

Hugo [Flumina] v. sādī vi ri plem aquis grācū. [plaudēt] v. gaudebūt. [manu] v. m̄ exercitio tenoz opm. a. [simul] hoc est in vnitāte fidēi a dīcōnis. [montes] hō est maiores.

Cassio [exultabūt] a cōspāi dñi. v. dñs veniente ad iudiciū gaudebunt. qm̄ in futu ro iudicio pmissiōnis ipsius dona recipi. **Hugo** [qm̄] venit iudi cent. [care] tēaz. v. pec catores tēnos. venit vt discernāt a sepet paleas a frumēto. [I] v. dicabit orbē terraz in iusticia. [ma los] pumēto. [a p̄los] in equitate. [red dēto] singul s̄ni merita sua.

Aug⁹ Ecce non dū venit frēs tēpus iudicij. Iudex in

celo est. tu in terra. Ille differet ad uentū. tu noli destruere cōsiliū meli oris vite. **Aduēt⁹** eius dur⁹ erit du ris: a temgn⁹ erit p̄is. **Vide** ergo modo tu qd̄ sis. **Si** durus es: licet tibi m̄tescere. si mitis es: iam gaude ventu. **Collect.** In ptāte tua ē ram. **quō** expectes in dice: hoc tñ nunq̄ cadat a tua me moria. s̄ fm̄ opa tua bona aut ma la recipies crudelez vel temgnū iudicē tuum dñm nostrū Jesum xp̄m cui est honor et gloria in secula se culorum. Amen.)

Psalm⁹ xcviij.

Dominus re

Titulus. **Rico** ps. dauid **Cassio** Per dauid psonā lo quetis aduertimus a xp̄m manu fortem desiderabilez q̄ senti mus. **Rico** De cui⁹ regē da mus. **Rico** uis p̄pha misti ce loquit in hoc psalmo qd̄ ip̄e cri st⁹ accepit in sua resurrectōne de q̄ dicit Math. vlē. data est mihi oīs ptās in celo a in terra. Cui⁹ regnū p̄ncipes iudeoz irati de fama nomi nis eius conati sūt destruere.

Hugo Intēcio p̄phete est iui tate vniuersos popu los ad laudē a honozem christi: vt eum tanq̄m deum ac regem adora rent a confiteantur.

Nicolaus Dauid em̄ i spi ritu p̄uidens per regnū suū figurati regnū christi: introducit ip̄m regnan

tem: dicens.

Omninus .i. Jesus xpus. Legnauit resurgens a mortuis: et ad dexteram patris exaltatus Irascantur populi et irascantur populi iudeorum de regno eius. Et promittit hic optatiuus per iudicatio. Qui sedes super cherubim et super ordines angelorum non solum in quantum deus: sed etiam in quantum homo l moueat terra et habitantes in ea ad credendum atque fruendum tibi. qui merito terra nuncupantur quod terrena vitia cupiscunt. **Do** minus in syon magnus.

Cal. Syon speculatio interpretatur quod est ecclesia militans vel triumphans. et excelsus super omnes populos quod ascendens ad los. **Iero.** celos excelsus est pre omnibus factus. Ubi nos ad usque nostros per singulos dies speculat.

Hugo. deum inducit populos ad christi laudem: dicens.

Confiteantur iohannes laudis no tuo magno quoniam iudei irascantur christo: tunc erat nomen eius paruus. quod fama nomen eius solum erat in iudea. Post eius ascensionem predicatus est nomen eius et fama eius gentibus. et factus est magnus et dilatatum.

Aug. Jam ergo populi confiteantur no tuo magno quod ante paruo no tuo irascantur. Quare confiteantur **Cal.** Ubi ipse uenturus est iudicare uiuos et mortuos.

Rico. La scilicet et sume bonum formaliter et effectiue. quod omnis sanctificatio fit in eius nomine. Vel terribile est malis: et scilicet bonis.

Aug. quod ipse uenturus est a iudicaturus ut alios potest ad sinistram: et alios ad dextram. La honor regis iudicium diligit ut unicuique reddant merita sua quemadmodum modum quisque gessit in corpore: siue bonum siue malum.

Iero. Debet ergo homo prius se diiudicare et discernere: et per proprium iudicium condennare mala sua. et sic honoret deum regem eternum.

Hugo. quoniam sicut dicit apostolus ad Corinthios xi. Si nos metipsums diiudicauerimus: non utique diiudicemur. **Rico.** deum mutas remur. Deum mutas remur. modum loquendi de tertia persona in secunda. quod sic frequenter in sacra scriptura: et maxime metrica composita. Qualis est liber psalmo.

Hugo. Ostendit nobis uiam ad regnum dicens. Ubi pastores directores et uias rectas per quas ad te dirigamur.

Has directores subiungit: dicens. La iudicium et iusticiam in iacob et in populo fidei quod in baptismo supplantat uitia. Iudicium autem fecit in populo quoniam donauit ei discernere inter bonum et malum. Iusticiam uero quoniam sequitur bonum et dedit a malo.

Aug. Primo debet habere iudicium: uiz ut iudices: et discernas quod sit malum: et quod sit bonum. Etiam iusticiam habere debet ut reddat a malo et faciat bonum. Et quod hoc a nobis non habet. id subiicit. La fracti deus eius operatus in nobis uelle et phere.

Rico. Et id est exaltate et laudate deum deum uim la quod fecit quod bonum uinitis et adorate scabellum pedum eius et hu

malitiam christi que in quantum est
vinita diuinitati. latra. v. cultu qui
soli deo debet: est adoranda.

Jeroni Deo enim corpus diuini
di scabellu qz i eo ma
iestas diuinitatis tanq sup scatel
lum stetit. a hoc est adorandū.

Hugo Lqm scm est. in se: et
etia alios sacrificas
Consequenter ondit p figtiones no
minu antiquoru patrum q sunt di
gni seruitio domini: dicens.

Mico Moyses a Aaron in
sacerdotib eius. v. ser
uierit ei officio sacerdotali. Ad lit
tera emz Aaron fuit sacerdos Mo
yses vero licet sacerdos no fuerit:
in officio sacerdotali vsus est in co
secratioe Aaron a filioz ei: vt ptz
Exo. xxviii. La Samuel inter eos q
muocat nome eius. Preerat emz
ante prophetaz deu colentiu: vt ha
leuir. x. r. Per Moysen q inter
ptatur extractus ab aqs fignt reli
giosi qui debent abstrahi a delicijs
mundanis. Per Aaron q montan
interpretat: platoz stat intelligit.
Per Samuelez q fuit minister in
domo dmi: intelligunt sacerdotes et
derici. Omnes isti laudare debet no
me dmi p ceteris xpianis. **¶** Quo
cabat dnm. hūiliter a deuote.

Hugo Let ipse exaudiebat
eos: a in colūna nub
loqbat ad eos. Sic legit Exo. xxxiii.
de Moysen. Et hoc ad sciaz. Allegori
e aut: loqbat in colūna nubis ad
eos vñ figura: q qñ nubes est ob
scura. Nobis autē aliter locut est
sic ait ap lvs ad Heb. v. Multifarie

multisqz nobis olim de loqns pa
tribus in pphetis. Nouissime autē
dieb istis locut est nobis i filio
suo. Causā quare sic exaudiebant
subiugit dicens. **¶** Ostodiebant
testimonia eius. v. lege; a cetimo
nias eius: q testimonia erāt noui
testamēti. La pceptū Decalogi. qd
dedit illis. i. de cē mādati. Idcirco

Glo. Omne de noster tu
exaudiebas eos. in iu
stis petitionib. de tu piti fuisi
eis. indulgēdo eis pctā ne nocent
in futu. **¶** La vlcisēs i om
no. **¶** Mico nes adiuentiones
eoz v pumens defect eoz q no p
cedebāt ex instmētu suo: si magis
ex eoz arbitrio. sic ptz de Moysen a
Aaron. Rume. xx. vbi dē ad aqs co
tradictōis. Dixit qz dñs ad Moysē
a Aaron. Quia n credidistis in vt
sancificare tis me coraz filijs isrl.
non itroducetis hos plos in terrā
quā dedi p ūib eoz. qz in penā hu
ius fuerunt morte preuenti.

Cal. Cognoscam itaq antiq
p̄res interduz exauditos:
a iterum adiuentiones eoz vmbi
citas: ne hūana illis elatio surripe
re potuisset. Nam q̄uis aliqui fide
les sint magna deuotione venerā
di: oportet tamē in eis pro tempo
re v̄ndicari: ne cor eorum ad super
biam videatur posse deduci: sicut
dicit apostolus. Et ne magnitudo
reuelationuz extollat me: dat est
mibi stimulus carnis mee ange
lus sathāe: qui me colophizet rē.

Augustinus Illi emz
deus itas

Handwritten marginal note in the left margin, partially obscured.

Handwritten marginal notes in the right margin, including a large initial 'P' and other scribbles.

citur quem peccante; nō flagellat
Nam cui vere ppitius est: donat nō
solū peccata ne noceāt ad futurū se
culū: s; etiā castigat ne semp pecca
re delectent. Ergo fratres quicunq; in
xpō p ficiū? ne nos putem? sine fla
gello ad ipm futuros ire. q; et si iā
hoies quid in nobis rephendāt nō
inueniant: rephendit ille adhuc q;
oia nouit. quia ppitius est nobis.

Rico Et ideol ~~Castate~~ **Castate** ~~Castate~~
laudib? extollite dñm
deū vestz in monte scto eius.

Hugo in scta ecclesia q; ē
fundata in mōtib;
sctis in doctrina aploz. Lqm sctā
ctus dñs deus noster: qui nos san
ctificat: regit: ac defendit.

Casti. Consideremus carissimi
duob? lumib? splendere pulchris
incredulos terret vt ad supplicatio
nem deuotissimā pducant: fidelib;
dñz xpm adorare pcpit. q; a ipse
nouit exaudire quos diligit. Bea
ta gēs que talem h; dñm. Vitale
quippe desideriu; est cognoscere et
amare creatore. Fidelis autē serui
est diligere dñm: multo fortius re
temptores suū. Quē si cara mente a
ex desiderio nō appetis: nullatenus
hūc diligē arbitreris. Diligamus
igit vt amemus: qram? vt iuēma
mur: pulsem? vt ad dñm accedere
valeam?. Ipse sit nostz gaudiū;
nostz desideriu; qm ipsū cognosci
mus eterna nobis bñficia posse p
stare: qui est benedict? in secula se
culorum. Amen.

~~Psalm? xcix.~~

Ubilate deo omis

Titul? Psalm? in confessione.

Casti. duplex est confessio Vna
tes: culpabiles ac reos nos esse. pfi
temar: a misericordiā dñi cōceden
dam nobis pijs fletib? exoram?
Altera est grāz actio: quā dño p
suis bñficijs nos deuotis mentib?
offerim?. Reuera totus hic psal.
ad vtrasq; pūctōs confessiones. Pro
plexa igit sollicit? de ppo fideli ne
se putaret s; anxietate tristitie cri
sto domino se uirtuū: primo a iu
bilatione incipit: **Hugo**
dicens. L

Ubilate deo cū in narrabi
li cordis gaudio: ipm laudan
do p bonis q; nob; a p regno eterno
q; nob; pauit. **Lois terra** v; habi
tatores ois terre: q; oib? patū est
regnū: nisi p suaz stulticiā se exclu
dāt. **Fuite dño i leticia** q; nō pla
cent domino fūcia coacta.

Casti Licet em fūcia dñi bñf
dix: vt sint ordines ecclāstici mōa
steria fidelū: heremitis solitarij: la
ici deuoti. oia tñ ad ista tria verba
referunt: vt dño sub leticia fūiaē.
nō in murmuratōe aut amaritudi
ne mētis: sic factū est in deserto qn
cōtra deū iudaic? ppl's murmura
uit. **H** ista leticia vtq; caritas est:
q; sic apl's dicit nō inflat: nō agit
pperā v; puerse: nō est abiciosa rē.

*Ubilat rōe
lois terra
fuite dño*

*psalm? xcix.
psalm? in confessione.
titul? psalm? in confessione.
casti. duplex est confessio
vna
tes: culpabiles ac reos nos esse.
pfi
temar: a misericordiā dñi cōceden
dam nobis pijs fletib? exoram?
altera est grāz actio: quā dño p
suis bñficijs nos deuotis mentib?
offerim?.
reuera totus hic psal.
ad vtrasq; pūctōs confessiones.
pro
plexa igit sollicit? de ppo fideli ne
se putaret s; anxietate tristitie cri
sto domino se uirtuū: primo a iu
bilatione incipit: hugo
dicens. l
ubilate deo cū in narrabi
li cordis gaudio: ipm laudan
do p bonis q; nob; a p regno eterno
q; nob; pauit. lois terra v; habi
tatores ois terre: q; oib? patū est
regnū: nisi p suaz stulticiā se exclu
dāt. fuite dño i leticia q; nō pla
cent domino fūcia coacta.
casti. licet em fūcia dñi bñf
dix: vt sint ordines ecclāstici mōa
steria fidelū: heremitis solitarij: la
ici deuoti. oia tñ ad ista tria verba
referunt: vt dño sub leticia fūiaē.
nō in murmuratōe aut amaritudi
ne mētis: sic factū est in deserto qn
cōtra deū iudaic? ppl's murmura
uit. h ista leticia vtq; caritas est:
q; sic apl's dicit nō inflat: nō agit
pperā v; puerse: nō est abiciosa rē.*

que hanc virtutem egregiam mirabili narracione describunt. qua propter illi sibi leticia domino seruient qui eum super omnia diligunt et in uicem se fraterna caritate respiciunt

O libera seruicus **O** seruicium supra cunctas dominaciones eximium. quibus talis leticia tribuitur quod in regnorum gloria non habetur.

Sed istam leticiam quam in hoc mundo percipitur uide quale premium sibi est quod

HUGO scitote in conspectu

domini eius in cubitulum conscientie pueri ubi solus deus

te uidet. sicut dicitur regum. xvi. Dominus inuertet cor. Et addit in exultatione

quia in conscientia pura est exultatio uel de spe uenie

uel de spe future glorie consequenda. Unde apostolus dicit Gloria nostre

hec est. testimonium conscientie nostre Consequenter propheta redarguit

phidiam iudeorum qui dominum saluatore non putando deum. manserunt

in creatorem suum inijcere presumpsit. Unde dicit scitote et intelligite

quoniam iste dominus uisus est christus quem dei filium minime credidistis

ipse est deus qui fecit celum et terram ipse fecit nos ad ymaginem et similitudinem suam.

Dico Supra genesim dabo nobis animam intellectualem in qua consistit ymago dei quantum

ad proprietates naturales. scilicet memoria intelligentiam et uoluntatem.

similitudo autem dei inest anime in bonis gratuitis. quod est quedam perfectio ymagis. quod gratia perficit naturam

Nota bona gratuita sunt virtutes

ut pote innocentia humilitas misericordia cordis etc. Sicut deus dicitur bonus et iustus. sic homo creatus est bonus et iustus ad similitudinem

Cal. Et quia ne putauit dei reter humanam creationem patrum semini esse deputandam. adiecit et non ipsi nos

Na quis natiuitati nostre ministerium prebeat corporalis operacione. tamen ille in hunc mundum nos per

batur adducit. qui cuncta facit ad existentiam puenire. Deinde uenit

ad populum fidelem et quid sit. per compaciones pulcherrimas ostendit

dicens nos autem populus eius nos populi christiani qui eius impios

famulamur et oues pascue eius oues sunt simplices et deuote persone. et ipse earum pastor uerus et pascua

eius est diuinarum scripturarum copiosa et dulcis epulacio Ipse enim

scripture sunt pascue quibus fidelis anima saginatur et ad future beatitudinis amena producit. sic illis

tribus uicibus complexus est. quod agere. quid credere. quid intelligere debeat

christianus **HUGO** Consequenter autem in perfectis christianis confessionem inducit

peccatorum dicens scitote et confessione et similitudine

scitote atria eius in primis confessionem illam quasi dicat. bonum est confiteri domino confessione laudis. si

precedere debeat confessio peccatorum quia non est speciosa laus in ore

peccatorum **Eccl. vii. xv.**

Cal. Postquam sunt huius penitentia. baptismum sacramentum

et

et

et

plurimos dabo etc. magis pro...
plurimos dabo etc. magis pro...
plurimos dabo etc. magis pro...

per se...

in hac...

postquam...

ritas sancta. elemosine misericordie
des. ceteraque mandata per quae ad eius
possimus pervenire spectamus

Gr Cū peccata nostra per lacrimas
confitemur. Augustine via por-
tas ingredimur. Sed cum post hec
ad eternam vitam perveniamur. por-
te nostre atria in confessionum laudum
interitum. quod ibi angustia iam non
erit cum iam eterne sollemnitatis leticia
assumpserit. Propter confessionis
nostre angustiam veritas dicit. In-
trate per angustam portam. et cum per se
recipi in altitudinem gaudij eter-
ni pervenerit dicebat. Statuisti in loco

spacioso per Hugo Et per con-
fessionem des meos laudate nomen eius et
per spiritum. a quo avos christianam nominati
estis. Cū hanc laudationis subiun-
git dicens. Quis firmus est dominus. In-
quod desiderant angelus videre et per spi-
cere sicut dicitur et petri. Et ne sua
veritatem hanc credentes temporalē a tran-
sitoriam. Ideo subdit. Lineam inania eius
Quantum ad salvandos. qui immobili-
ter in eternitate perdurant. quos bene mi-
sericordia dei a peccato liberauerit. Et
ne quisquam de misericordia hac nimis confidat
addit a de iusticia dicens. et usque in
generatione et generatione veritas
eius translatio romana habet. et usque in
seculum seculi veritas eius

Hugo qui populos iudicabit im-
piales permissa tantum bonis
quod malis. Vnde ibi in vita eter-
nam: illi vero in ignem eternum

Cass Mirabilis hic per nos
vtriusque confessiones edo-
cavit. ut et alacres domino iubilemus:

a peccato tuum nostrorum vulnera sine in-
missione plangamus. In hoc enim
mundo vtriusque est necessarium. ut nec
in tristitia despectus dei fuus. nec ite-
rum aimus eius prosperis rebus elat.
Nā sicut sanitas hominis humorum pa-
ce consistit: Ita perfectus est christianus
qui fuerit inter presentium et omnium vicis-
situdinem immobilis et patus. Susci-
piamus ergo alacri mente que deus
sunt. Qualis enim sit ista deplora-
tio ex hoc datur intelligi. ut in ea
percipiatur dominus esse laudandus merito
quod inde venit non reatus non pena. si
premia. non de formis servitus. si
pulchrali **Colle.** Quia propter
veritas ab eius laude
nequam cessamus a quo creati sumus
et redempti. quatinus in leticia se-
piterna iubilum exultationis cum
gratiarum actione mereamur in
eternum continere cum omnibus san-
ctis et electis suis. qui est benedictus in se-
cula seculorum Amen

Psalmus. C

Misericordiam
Titulus psal. 68

Hugo In precede-
te dixerat letandum esse ceterum ad in-
bilandum. Nunc vero in hoc psalmo dicitur
quod ceterum sit. et cum quibus sociis. in quo
etiam docemur bona appetere a mala
relinquere. que est perfecta conversio vi-
te christiane. Et quia omnis perfectio est nobis
a christo. idcirco titulus habet: ipsi deus. unde
sensus est talis. Psal. iste attribuitur

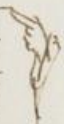
400
177

tur ipsi datus et pro cui oē bonū no
stru attri **Cass.** Et nihil de dō
buōdū ē. Et freno rege itelli
gas: si oia de xpo rege celesti dida
cognoscas. Dicit ergo cōgregacō
sāctorū p̄mū hūz orbe cristo ac q̄
fita id est populus christianus

Meritoriam] **Glosa**
In p̄nti vita q̄ peccatores ad
penitētiā expēdas [a iudiciū] qd̄
erit in futuro seculo [canta] v̄io
cūde annūciabo. a hoc tibi] v̄ ad
honorem

Ric. Tēpus mie mō
tum est: a tēpus iudi
cicij futuru est. Nisi enim de p̄mo
p̄miam p̄ceret. non inueniret q̄s
per iudicium cōronaret. Audi apo
stoli quo modo distinguit v̄t̄ q̄
s̄p̄. de t̄pe misericordie sic. Igno
ras inquit o hō qm̄ benignitas dei
ad p̄miaz te adducit. An d̄micias
benignitatis a pacie a lōganimita
tis ei? cōtem p̄mis. De t̄pe iudi
cij subdit. Tu aut̄ inquit scdm̄ du
rictā cordis tua cor ip̄nitens the
saurizans tibi irā i die ire a euēlacō
nis iusti iudicij dei: q̄ redet v̄m̄ai
q̄ scdm̄ opa sua. Nos ergo fr̄es
qm̄ habemus temp̄ mie: non no
bis blandiamur. Non dicam̄ sem
per. pat̄ deus. Intellige q̄ ideo p̄
c̄t̄ vt̄ corrigaris. non vt̄ i malicia
p̄seueres. Et prop̄ h̄c duo. s̄. vt̄ cō
se qui valeam miam a effugē iudi
cū

Psal. **Cass.** Domino psal
lam] **Cass.** lit qui bonis fa
ctis suis eū placare cōtendit. Ipsa
est enim suauissima virtus armo
nie: qm̄ v̄ cognoscit opib̄ cōso
nare. Nam si h̄c due res discrepa

bili sibi varietate dissentiat nec q̄
p̄nt psalmodie tēpat̄z effice cā
tilenā. **Hugo** La intelligā
quitur quia imacu
lata. Quādo venies ad me.] v̄ ima
culatū me cūst̄ o diā a sollicitē cōfi
derato aduentum tuū. siue ad iu
diciū siue in morte mea. **Vñ Lu.**
xij. Et vos estote pat̄i v̄ ab oī pecca
to mūdati. q̄ qua hora non puta
tis. fili? hominis veniet. Deinde ex
ponit qd̄ sit vita immaculata dicēs

Perambulabā] vitā hūi? mun
di trans **Rico** Li innocētia cor
currēdo. Dis mei.] sine fi
ctione falsa exteriori. hoc est i puri
tate cōsciēcie Li in medio dom̄ mee

consciē
collec. Ille i medio
consciē
tie sue deābulat. qui sollicitē oēs
cogitacōes cordis sui p̄scrutatur. a
si quid̄ in ea inueniat qd̄ oculos di
uine maiestatis offēdat. statim cor
rigit a emēdat. Et cōtra quis q̄s p̄mi
tur mala cōsciā cui? cor circa terre
nas cōcupiscētiās disp̄sum ē. nō
ābulat i domo cōsciētie sue. q̄ ibi
non inuenit nisi accusacōnē a inq̄e
tudine: p̄cōrū. s̄ foris vagat̄ que
rens pacem a quietēz in fabulis.
spēda culis. ac ceteris cōcupiscētijs
terrenis. Postea innocētiā p̄ p̄tes
exponit

Rico Non p̄pone
bā ante oculos
meos rem iniustā.] s̄. ad cōcupiscē
dum aliqd̄ iniustū cupiditate du
ct̄ exēplis raptorū [faciētes p̄ua
ricacōes.] s̄. d̄uime legis trāgressi
ones [o diui.] s̄. eorū maliciāz. q̄a
eius dē v̄tutis ē diligē bonū a odire

Lij.

Handwritten note: v̄ in p̄nti vita

Handwritten note: s̄. in medio dom̄ mee

Handwritten note: s̄. in medio dom̄ mee

cipe dicitur puerb. xxx. Princeps q̄
libenter audit v̄ba mēdaci; imini
stros halet. Et q̄ aliq̄ s̄b
impios.

Inico. iectorū sunt
ita mali q̄ non solū sunt a p̄ncipi
bus bonis depellēdi; s̄ etiā vita pri
uandivt iusticia seruet. et alij tre
ant. **Ino** subdit. **In** matutino

valerit sine expectacōe ne subue
niet impedimentuz. **In** efficieba;

materiali gladio q̄ntū ad p̄ncipes
tre. a spūali q̄ntū ad p̄latos. **Om**
nes p̄ctōres tre. **In** exigentibus cul
pis suis. **vt** disp̄derem de ciuitate

dm̄. **vt** de cōitate bonoz; ne p̄ ma
los ificiant. **om̄s op̄ates im̄q̄ta**
te. **Ex** p̄dictis em̄ colligit q̄ q̄libz

p̄nceps a p̄latus se habeat sc̄dm
formaz; h̄ a d̄s traditā. vij; deuote
erga deuz; mūde a honeste ad seip
sū; et in ste ad p̄l'm sibi subiectū.

Col. hoc etiā sciendū. q̄ p̄cā
x̄p̄i applicat p̄nt put satis
ptz in glosa. hunc t̄n vltimū v̄si
culum ex **Callio.** De viro iu
pmit.

Callio. sto. q̄ post
vitatos malos asserit demonum
suggestōnes se de corde suo expu
liss. dices. **In** matutino in efficiebā

om̄s p̄ctōres **Glo.** **Ex** callio
tre.

Glo. d̄ro q̄ di
cat. **Rō** t̄n malos h̄oies vitauit s̄
etiā vicia dedimū. q̄ i matutino

in initio suggestiōnis. q̄n q̄i cre
puscula tēptationū incipiūt ap̄ a
tere. in efficiebā orōe oēs p̄ctōres
tre. a demōes q̄ vniūsa carnē p̄uis
immissiōnibz; deducūt ad reatum

Col. **vt** in efficiunt q̄n nob̄ cō
pundio lacrimaz; diuini

roris in fusione v̄l d̄ma miseracōe
cōferē. Neq̄ em̄ eā lacrimaz; opū
ationē q̄n volu? effere p̄ualetm? .
s̄ tunc ipendit q̄n ip̄si largitate p̄
stat. **vt** disp̄derem de ciuitate d̄m̄
om̄s op̄antes im̄q̄tate. **Ciuitatez;**
dm̄ aiam piā p̄ies dixerūt eē de q̄
dyabolus disp̄ditur; q̄n a sua intē
cōe remouet. **O** crudel o tyrānicē
volūtatis dyaboli im̄q̄tas. **Nō** suf
ficiet ei q̄ h̄oies mori se cit. s̄ adhuc
ne p̄ p̄māz; t̄cupati possint viuere
et saluari. vehementē insistit. **Sed**
tu d̄ne q̄ vides ipudicissimū hostē
p̄iavalidā defensionē. ne ille ad
votū suū puemiat. q̄ te nob̄ offen
sum v̄ iratū facere insaciabili calli
ditate festinat. **Cognouim?** q̄ h̄is
iste fuerit sanctissim? vir. q̄ m̄iam
et iudiciū d̄m̄ pura mēte cātavit.
quem admodum malos absolute
vitauit. b̄oīs at̄ fuerit gratissima
societate cōiunctus. cōcupiscētia
cordis sui saluberrima de libacōne
subiecerit. **vt** merito p̄fectionem
tenuisse videatur quam centenari
us numerus. cuius iste p̄s ē fiḡre
phile **Col.** Prestet nob̄ d̄ma
tur. **Col.** m̄ia grām ac forti
tudinem interficiendi in nob̄is p̄
uos vicioz; motus. et d̄m̄icis per
oia obedite m̄adatis; **vt** n̄ cū p̄ctō
ribus a ciuitate d̄m̄ i illo extremo
iudicio disp̄damur. s̄ mortificatis
in nob̄. i. h̄is et p̄ctōz; remissione
adepta cū sanctis elc̄is i tabernacu
la eterne felicitatis. recipi merea
mur **Per** christum dominum no
strum; cui est honor a gloria in sa
cula seculorum. Amen

Lij.

Psalmus. Ci
Domine exaudi
oracionem Titulis
Cassiodo. Oratio

pauperis cum anxius fuerit et coram domino effuderit precem suam. quibus aliqui presertim psalmum domino saluatori putauerunt esse aptandum.

Rico. pro eo quod apostolus ad hebreos. i. allegat litteram huius psalmi. vix visum est in principio tu domine terra subdabitur. et usque ibi et animi tui non deficient. per hanc litteram probans equalitatem filii ad patrem in potentia et duratione.

Cass. Conueniens tamen videtur pauperis sicut ipse titulus continet introducere in hac relatione personam. quia multa sunt que christo imaculato nequeant conuenire. primo quod anxius nusquam fuisse legitur dominus christus. Anxius est enim qui in graui discrimine constituitur nulla propter quam se qui debeat nouit eligere. Deinde quod infra dicitur. oblitus sum comedere panem meum. et illud quod cinere tanquam panem manducaui. Ad terram enim non legitur christus fuisse in hac egestate. Et nota quod dum ubique in titulis nomina sunt posita. hic pauper sine nomine introducit ab loquendum. scilicet ut cuius vni attribuitur. omnes christi pauperes cognoscerent hoc sibi attributum. Ommino preterea procedendum est hunc psalmum esse exemplum ex his qui intitulantur ab oratione quibus penitentium quintus esse videatur.

Hugo b. at idem sit quod hic psalmus precipue loquitur de illa penitentie cuius efficacia describitur. **Colle.** que dicitur oratio. si scire volueris: hanc sibi titulo psalmi inuenies luculenter depictam. **Predic.** vero tituli talis est sensus.

Hugo. Iste psalmus est oratio pauperis et anime paupertate spirituali gementis cum anxius fuerit in misericordis vite penitentis. et effuderit coram domino pro.

Cass. Cum dicit coram domino esse suam. talis oratione intelligi que de sacculi anime ante pedes regios que auri metalli copia decoarum subdat. vix ei repies sic quod dicitur ut orationi cuius non aliquid maneat aliene cogitationis iurra obstatum et in corde que dei mens dirigat dedit ac fragata id est tam magnam atque saluberrimum est orationem ceptum iugiter imminet: et cum adiutorio dei obstatum viuaciter suggestio ibi imminet. quatinus fixa spiritus ad deum mens stabili intentione conturbat.

Vides itaque propheta ante aduentum domini humanos indefinenter crescent errores personam pauperis conuenienter assumptam. que calamitates mundi penitentia humilitate desleret ut cito illi misericordis subueiret que tot mala adunato fasce depremebat. dicit ergo.

Domine exaudi orationem meam. **Rico.** Proce ex corde: quod oratio secundum dauidem nunc est ascensus mentis in deum. **Let** clamor meus procedens ex ore ad te veniat. et acceptus sit coram te.

Cass. Hunc autem modum sancte orationis seruandum deuotissimi christi ante intelligat ut id ipsum cogitet.

Dico 1137

quod orat. ipsum respiciat mente
cui supplicat: omnes superfluas .
cogitationes excludat. aliud non
admittat extraneum. ne ut ait quidam
purissimis fontibus apros immitte
re videat in puidus. Hinc etiam san
cti ambrosij in apostolus hore septe ro
scus synus ille redoluit. Ait ei Ora
to mente domini orabo simul spiritu
nec sola ratio canat. Sensus quod ne
alibi ductus aberret fluctuas va
nis preventus casibus. Tunc enim ac
cepta est deo oratio canentium si pura
mens id gerat quod explicat. Sequi
tur vox de pre

Rico **Non**
cantis. **Rico** **Autas** fa
ciem tuam a me. **Uiz** permitte p pec
catorum meorum enormitate repellendo
oratioem meam. loquitur de deo ad mo
dum hominis qui auertit faciem ab eo
que non vult exaudire addit. **In** quod
cumque die tribulor. **I. f.** simole pecca
torum aut seculi aduersitate pmo
licima ad me. **I**precante p auxilio
[aurem tuam] et demerita tua exau
diendo precationem meam.

Cassi Cum enim totos audi
at. totos videat. solos
illos aspicere et audire debet. quorum
preces benignus exaudit. **Et** quod
cumque die inuocauero te: velociter exau
di me. **I**quantum se in humilitate pe
nitens iste pena merito prostrauerat.
tamen in ipsa supplicatione crescebat.
Nacum primo dixisset. inclina ad me
aurem tuam. **I**a ostendit petiit ut ce
lorum valeat audiri. Qui vero velo
citate postulat. de impetratione se
curus est subiungit eam **Rico**
sue deprecationis dicens.

Quia defecit sicut fumus dies
mei. **I**nvani ac tenebrosi actibus
consumpti. **Rico** **maxie** ad su
pti. **Cassi** **pbiam** mundi respi
cit: quod quanto plus extollit tanto am
plius eua. **Hugo** **Vel** in
nesat. **Hugo** **ta** **lra** **al**
legat hic breuitate vite sue vni **Ia**
cobi in. **Quid** est vita hominis et vapor
ad modicum parens. **Sequitur.**

Rico **Let** ossa mea sicut cremi
um aruerunt. **Cremium** dicitur
a cremoas. et est caro frigida quasi arsa
que remanet in patella pinguedi
ne extra.

Hugo **Per** ossa que
da. **Hugo** **sustentat** car
nem ne defluat: intelliguntur vires
aie quibus ipsa sustentat. **Has** pe
nitens deplorat per estum temptatio
num arefactas. non habens deuotio
nis pinguedine. **Tunc** acio rona
h: ossa mea quasi frigida et tabuerunt.

Cassi **Die** enim frigitur per dicitur
quam futuros ignes in
dium quod igne formidat. **Na** **q** se
pauelat arsurum: ipse in ceteris te
rore iam frigit et arelat. **Et** ut iste pe
nitens cito remedium in petra retinet
ad miseriam suam et flebilem narra
tionem. cum subdit dicens.

Rico **Per** cussus sum sicut fe
nu. **I**que sicut fenam arelat
tpe ardoris: sic ego feruore tempta
tionis deficio. **Let** aruit cor meum. **I**
defectu deuotionis. **q** obtinens sum
comedere panem meum. **I**studium sa
cre scrip. **Cassi** **Hinc** enim exprimi
ture. **Cassi** **tur** natura pecca
tium: quod dum delictum appetit. otepla
tio domini non habet. **Sequitur** **voce**

ius seculi penitentibus inferunt. vñ
subditur. **C**ota die exprobrabant
mihi. **H**ucri tam a papellardū. **I**m
mici mei. **S**. amici mūdi. q̄a imiq̄s
odio habui. **E**t nō solū apti inimici
exprobrabant sed amici falsi de
teahūt bonis viris. vñ de subdit. **Q**uā
laudabāt me. **D**ū essem cum eis ad
huc in vita seculari vel qui laudāt
me in aptol. aduersū me iurabāt
detrahendo in absentia mea. **I**tem
enī mali deridēt bonos. q̄ opa eorū
dissimilia vident. **V**ñ de subdit. **Q**uā
cinerem tanq̄ panē manducabaz
vñ viles cibos: n̄ delicatos ac p̄ h̄
vita mea erat ip̄s contraria. vñ sa
pientie. **I**. dicit mali de bono. **Q**uo
nam inutilis est nob̄ a contrarius
opibus n̄is. grauis est eē nobis
advi. **G**lo. **V**el ita exprobra
tū. **G**lo. **b**āt m̄ inimici mei
sed non curabam. q̄ cinerem tan
q̄ panem manducabam. vñ in ip̄a
delectatione vel derisione malorū re
ficiēbar gaudens in tribulatione
La pauim meum. vñ delectationē
seu iocunditatem temporalez si q̄n
do habebam. **C**um fletu miscebā.
Hug. **S**ciens quomāz dolore rī
sus miscebitur: a extrema
gaudij luctus occupat. **H**ic autē
fletus fit p̄cipue timo ē diuini iu
dicii. **V**ñ de subditur. **A** facie ire
indignati. **I**tem. **I**tem omnia sus
onis tue. **I**tem. **I**tem tenebam propter
futurū iudiciū: i quo facies tua ap
parebit peccatorib̄ irata. a indig
nationis plena. ne grauiorē inue
rentem in purgatorio vel in inferno

propter peccata mea penam. **N**ec
mirum si pertimesco futurū iudi
cium. **H**ug. **Q**uia eleuans. **I**me su
per omnes creaturas
terrenas per rationem qua me ad
imaginem tuam creasti. **A**llisisti
me. **I**id est deorsū me proiecisti q̄n
corporis pondus quo anima depri
mitur mihi tribuisti. **V**el. eleuās
me temporalibus. allisisti me i sp̄i
ritualib̄ a eternis bonis que p̄ te
poralia timeo. **G**reg. **Q**uia
amittere
nūus successus temporalium: eter
ne reprobationis est iudiciū: san
cti enī viri in prosperitatibus plus
in aduersitatib̄ pertimescunt sup
se iudiciū dei occultum. quo nunc
hos a se repellit nūc illos ad se tra
hit. **H**oc sua gratia accendit eēna
querere: illos pro voluptatibus su
is deserit exteriora cogitare. **H**oc r̄
mentem ad superna erigit. illorū
superbiaz in infimis mergit. **D**eside
rijs. **Q**uis ei h̄om̄ est imare potuiss
set **J**udam vinēdi sorte etiā p̄ mi
niste r̄ū aplatus amittē. h̄uc ele
uans allisit: q̄m dū lucy frenū con
cupiuit ab aplatu cadere meruit.
Hugo. **H**ec est damnoza cōmu
tatio pro temporalibus videlicet
perdere eterna. q̄a hec in eternum
habent. illa. **S**. temporalia cūcta statū
transeūt. vñ subdit. **D**ies mei sicut
vmbra dedinauerūt a ego sicut fe
nū arui. q̄ que ab m̄o duz senūz h̄o
die virescit a cras siccat. **I**ta h̄o
trāsit de leticia i hoc seculo i esticia
de sanitate in infirmitate. a sic dedi
nans arescit in mortem. **V**ñ p̄sa.

Longi temp
aliqui temp

nonne illor
p̄ h̄o

xl. Omnis caro fenuz: a omnis glo
ria ei? quasi flos femi. Demittis iste
generalib? malis expositis compe
teter de fleibus dñi bñficia recolit
dicens. **Q**u autē dñe in eternuz
pmanes. **Q**u stabili ter: a cetera om
nia transitoria sunt. **L**a memoria
le tuū. **Q**u misericordia tua q̄ semp
memor es nostr: **L**in generatōne a
generatōne. **Vñ** ps. In eternuz
misericordia ei?. **Q**u exurgēs
ad nos literandū.

Rico Videt enī deus hoib?
iacere qñ nō p̄tet eis au
xilīū. **L**misereberis syon. **Q**u ecclesie
ex peccatoribus penitētib? vt plu
rimū collecte. **L**q̄ temp? miseren
di ei? **L**supple durat ad tēp? iudicij

Hugo Et ideo misere eius
Lq̄ venit tempus. **L**s.
gratie qd̄ incipit a p̄mo dñi adue
tu: de quo dicit Apo. ad Galat. iij
At vbi venit plenitudo temporis:
misit deus filiū suū factū ex mulie:
factū sub lege: vt eos qui sub lege
erant redimeret. Aut secundum dñi
aduentū signat cum dicit. qz tēp?
miserendi ei?: qz venit tēpus. **B**is
autē dicit tēpus. qz duobus preci
pue temporibus vere penitēs expe
ritur dei gratiā. s. qñ anima exuta a
corpe recipit primā stolaz: a ipsi?
anime immortalitatem. a qñ in iudi
cio corpus reunitū anime: recipit
secundam stolam. s. corpis immorta
litate a glorificatione. qz splen
debit sicut sol. **H**ec tamen non ha
lebunt sine meritis precedentib?.

Vnde sub **Nicola**. **Q**u
iungit. **Nicola**. **Q**u
mazpla

auerunt. **B**igna cōuersatione **L**ser
uis tuis. **Q**u angelis **L**lapides. **Q**u pe
nitentes **L**ei? **Q**u ecclesie. **A**c si dicat
Penitētes ex quib? tanq̄ ex viuis
lapidibus cōstruit ecclesia placu
erunt angelis **V**nde Luc. xv. Gau
diū est angelis dei sup vno pecca
tore penitentiā agēt **L**et terre ei?
Qu p̄ colēm terrarū diffuse **L**misere
buntur. **L**parantes ei? p̄motionē
in bonū vt fructū exhibeat sācti
tatis. **Q**u timebūt gentes. **L**q̄ de
errore vitiōz vel de ydolatria con
uerse sunt **L**nomen tuū dñe. **L**sicut
videmus impletū. **L**a omnes reges
terre gloriā tuā. **L**et iā formidabūt.

Calli Reges terre dicit q̄ cor
pora sua diuinis regul
referentes sui ipatores a rectores
esse dño p̄stāte valuerūt. **E**t hoc nō
hūt a seipsis: s. a dei dono. **Q**u
edificauit dñs syō. **L**s p̄tōrib? pen
itētib? tanq̄ ex viuis lapidibus q̄s
vocauit a iustificauit. **E**t post hoc
tēp? misatōis **L**videbit i gl̄a sua
a in assumpti corpis veritate a ma
iestate qñ hēdos se questrabit ab
agnis. i gehēnā ipios mittēs: a iu
stis donās bñtūdie; sēp̄ternā.

Hug S; autē v̄t illa dies tu
dicij exire mal. **R**espice
xit i orōne huiliū. **L**misericordie ex
audiēdo eoz petitiōez: a nō spreuit
p̄cē eoz **L**ex deuotiōe cordis p̄dēte

Nicolaus hec **L**videlicet p
dicta dei beneficia **L**in generatōne
alka. **Q**u xp̄iana: que alterata est et
mutata d̄ vitijs ad virtutes **L**a po
pu! **Q**u xp̄ianus **L**qui creabit **L**p

baptismi regenerationem p qua
constituitur in esse gratie que cre
atur in **HUGO** Vel qui creabi
anima tur per peniten
tiam. & de nichilo aliquid efficitur.
quia peccator et peccatu nihil fuit
Vnde **zech. xxxviii.** Nihil factus
est. Et abdit. laudabit dñm. Cau
sam subiungit. **Quia prospexit.]**
procul aspexit ocul misericordie
peccatores longe a se positos. **Iux**
illud puerb. xv. Longe est dñs ab
impijs. Et psal. Longe a peccatori
bus salus. **de excelso sancto suo.]**
de celo. **vn** **Cass** **domin⁹ de ce**
de subditur **Cass** **lo in terram**
aspexit.] & ad nostri corporis fragi
litate in q mundi vicjs tenebatur
obnoxia **Causam h⁹ respectus sub**
iungit. **Di.** **Ut audiret gemi**
dicens. **Di.** **tus compeditoru.]** id
est penitentiu; qui erant prius cō
pedita ligati ymcaulis peccatoru;
vt solueret filios. **]** vimitatores **]**
interemptorum.] id ē peccatorum.
Cass **Qui diabolica fraude per**
empti sūt gladio peccati
vt videlicet ipsos liberaret a pater
nis erro **nico.** **Vel vt solueret**
ribus nico. filios interempto
rum. & opera meritoria. q per peccā
erant mortificata & reuiuiscūt gra
tia recuperata. **Ad quid ipsos sol**
ueret. sequenter declarat dicens. **]**
Ut annuncient in syon nomen do
mini.] beneficia eius pdicādo & lau
dando. **]** **de laude eius in ierhly.]** vñ
ecclesia que nomine syon & ierhly
designatur. **fm q dicit** **Aplus ad**
ixb. xij. **Accessistis ad syon monte**

a ciuitatem dei viuētis. **]** **in cele**
stem.] in qua annuncient fideles
nomen domini. eius fide libere cōfi
tendo & predicando: & laudes dei de
bitas exoluendo. **Hoc etiam nō in**
congrue de primo aduētū domini
potest exponi. qñ aspiciēs domin⁹
de excelso visitauit nos oriens ex al
to in sua incarnatione. vt opeditos
a dyabolo solueret a ymcaulis igno
rantie & infidelitates. qui noue lau
dis canticum dño in sancta ecclesia
personarent. **Hoc at fit.]** **En cōue**
mendo populos.] vñ vt ueniens
populus **]** **in ynum.]** videlicet in vn
tate fidei qui dispersus erat per diu
sas mundi partes. **Et non solum**
vulgares uenerunt ad vnitatem fi
dei: s; etiā principes. vnde subditur
] **de reges vt.]** dicit ppli & ipsi reges
] **seruiāt dño.]** **Et iste pls**
] **receptoru.]** **HUG** **fidelis.]** **RE**
] **spondet ei.]** **]** **xpō.]** **]** **via vtitis sue.]**
obediendo eius volūtatī **Cass.**
Non lingua: s; vita. non vxo ce sed fi
de. nō clamore sed corde. **]** **Nā ille cri**
sto rñdere cognoscitur q imperijs
eius obediens esse monstrat. **]** **Qui**
qdem pplus fidelis vt cito ad bñtu
dñe scis pmittaz possit puenire. cō
sequens s; dicit.] **]** **paucitatez dierū**
meorū nūcia m.] **]** **Nō em amore pñ**
tis vite desiderat scire finē: sed vt in
ipsis ofessionib⁹ dñi pseuerās ad
requie illā celestis regni velocitē p
ueniret.] **]** **Paucitatez dierū. dixit. qā**
quandoq; finiedos esse ostabat.
] **Qd em finiedum est. longum di**
cere nō debemus.] **]** **ne reuoces me in**
dimidio dier meoz.] **]** **Hoc est in iu**

uentute in q̄ lubrica ⁊ lasciuia vel
luxuriosa plerūq; uolūtas appetit
⁊ etatis feruore crīmia pl̄ amant̄.

Collect. Penitens ergo orat
ne moriat̄ in piculo
talis etatis: s̄ ad maturitate; uite
pueniens ualeat cōsequi domini
eternitatem de qua subditur.

Rico. Li generatōe ⁊ genera
tionē anni tui. ⁊ dura
tio tua domine est eterna.

Cas. In q̄ sc̄i p̄petua tecū ioiū
ditate gaudebunt: q̄n̄ sic
dic̄ ap̄ls: d̄⁹ erit oīa in omnibus.

Rico. Istā aut̄ d̄m̄ em̄itate cō
sequēter exponit: dicens
Initio ⁊ in p̄ncipio t̄p̄is tu do
mine terra fūdisti. q̄n̄ centrū mū
di. ⁊ opa manū tuaz sunt celi.
sic Gen̄. i. d̄i. In p̄ncipio creauit de
us celū ⁊ terram. Et per ista duo
intelligūt̄ omnes alie creature.

Cass. S; quare cū uerbo facta
sūt omia opa manu ce
los dixit eē opatos uel fūdatos.
Sed hic manū uirtutē iussiois dele
mus accipere: sic in alio p̄s. dicitur.
Ipse mandauit ⁊ creata sunt.

Rico. Consequēter describit uite
p̄ntis cessatō q̄ erit in
generali resurrectōe: dicens Ipsi
p̄ibūt. Circa qd̄ sciendū q̄ mot⁹
celi ordinaf̄ ad cōpletōnez numeri
electoz. ⁊ id̄ ipso habito id̄z mo
tus cessabit: sic d̄i. Apoc̄. x. Jurauit
p̄ uiuentēz in secula. q̄ tēpus am
plū nō erit. Et hoc est qd̄ dic̄ Ipsi
uidēz terra ⁊ celi p̄ibūt: tu autēz
p̄manes. Sic em̄z et̄ntas sequit̄
omnez stabilitatē ⁊ imutabilitatē

ita tēpus sequit̄ motū ⁊ mutatōez
Solus aut̄ d̄⁹ est om̄io imutabil̄.

Celi uero sup̄iores sunt mutabiles
q̄ntū ad sitū. Inferiores aut̄ ut aer
q̄ntū ad alteratōem. modo in om̄i
mutatione est aliq̄ d̄p̄ditio. q̄ ces
sat aliq̄d esse qd̄ pri⁹ eāt. Et sic in
fine mūdi celi p̄ibūt. non q̄ntum
ad subaz: s; q̄ntū ad aliquā d̄spōez
q̄ cessabūt celestia a motu locali
et elemētaria a mutua actiōe ⁊ al
teratōe substātijz eoz remanenti
bus. It̄o s̄b̄ d̄i. ⁊ oēs sicut ueti
mentū ueterascēt. ⁊ statu in q̄ mō
sūt. Et int̄d̄e q̄ hic opinioez p̄ho
rum mirabili breuitate d̄struxit.

Quaz p̄ma est: mundū a nullo ef
se creatū. Secūda sine fine māfuz
S; cū d̄i Initio tu d̄st̄ terram fūda
sti: ⁊ opa manū tuaz sūt celi: pri
ma p̄suasio nep̄hāda cōuicif̄. qm̄
creator aū creaturas suas sine ali
quo cognoscit̄ initio extitisse. Cū
uero subseq̄nter d̄i Ipsi p̄ibunt:
finem eos habere d̄clarauit cōtra
didoz p̄hoz opinioez secūda;
ut nullus i stellis gentili errore cō
fideret: cum eas mutandas esse se
tiret. Sequitur. ⁊ sicut operto
rium. Forſitan celos operto riu;
d̄temus aduertere: qui ad modū
uelamis tras op̄iūt mutab̄ eos.

Nicolaus Sicut enim ad
ueniēte estate
uētis h̄yemalis mutatur. q̄ non
est amplius necessaria: remanēte
t̄n̄ eius substātia: sic corpora cele
stia et elementaria mutabūt̄.
a statu in q̄ nūc sunt: q̄ nō erit am
plius necessari⁹ completo numero

electorū tu at itē ip̄e d̄. Scz oino
inmutabil' La am̄ tuū non deficiēt. |
Nō est p̄ hoc itelligēdū q̄ i' efmita
tē q̄ est mēsuā duracōis diuine sit
aliq̄ successio: s̄ qz eā appretēdere
nō possum⁹. nec p̄ cōsequēs expri
mere nisi p̄ cōpācōnez ad tēmp⁹

Cass Prudentissime nimis atqz
vtilis orōne cōpleta pau
p̄ ille sc̄ssim⁹ de p̄cōz fuorū r̄mis
sione a d̄e spe resurrecōis futūe ex
ultās. v̄it ad em̄nū psal. vbi oīa
s̄ breuitate cōcludēs se cū elc̄is ei⁹
habitaturū eē cōgaudet. dicens.

Filij fuorū tuoz. | v̄ imitatores
ap̄loz. **N**icola⁹ q̄s genuerūt p̄
verbū euāgelij. sicut dicit ap̄lus
chor. In xp̄o ih̄u p̄ verbū euāgelij
egowis genui. Et isti sunt vere cri
stiani q̄ habitabūt. Scz etnaliter

M̄. Jo. xij. vbi ego sum: illic
q̄ ministrer. **C**as. La semē eoz. v̄

Cas. Lopa fidelia q̄ i
hoc mundo seruantur. Lm̄ seculū
dirigetur. v̄ videlicet hic in grā: a m̄
futuro in gloria ad accipiendum
premiū in

Cas. Vbi sc̄ti cū
vita eterna. **C**as. d̄no saluato
re recta atqz stabili voluntate gau
debunt. Quam felicis anxius iste

peccata d̄fleuit: qui vsqz ad efne
beatitudinis gaudia se d̄serucian
da p̄uenit. **coll** Prestat nob̄
p̄fecto ma
gnam indulgentie peccatorū: no
strorum optinēde fiduciā penitēs
iste. qui per cordis gemitū p̄uenit
ad eterne iocūditatis premiū. Reg
num em̄ celorum vult rapi s̄ctib⁹

nostris: quos mēsuā non delētur
Vnde scriptum est. Regnū celorū
vim patitur: a violenti rapiunt il
lub. Et iterum. Penitentiam agite
appropinquabit em̄ regnū celoꝝ
Hereditatez ergo celestis in quam
amissim⁹ p̄ culpam: rapiamus per
penitentiam. **B**enignus saluator
noster suum sue pietatis nobis
aperit: nosqz recipere ad se per peni
tentiam queit. Accedamus igitur
ad eum: nec ab illo quicq̄ de presē
tis vite prospertatibus appetam⁹:
sed indulgentiā peccatorum pre
cemur: cogitem⁹ mala que fecim⁹
a nosmetipsos lamētis deuotis
atqz. v̄t p̄ talem penitētie fru
ctum cōmēta que nostris exigēti
bus culpis meruimus. dei annue
te clementia euadere valeamus.

Cas. O condicio beata pe nitē
tium. que de reis efficit
iustos: de tristib⁹ pleniter letos
de mortalibus absolute p̄petuos
hic malorum societatem ad se p̄
habent. ibi angelorum consortia
eterna felicitate suscipient.

collect. Qua propter quintu
psalmum cordis deuotione cā tan
tis. cōmissa nostra s̄ctibus extin
guamus a dignis penitētie fructi
bus culpas quas fecim⁹ salubri
ter abstergamus: quatin⁹ t̄pa ad
indulgentiam nobis indulta sic ex
pendamus. v̄t ad vitam eternam
p̄uenire mereamur grā a m̄ia d̄ni
n̄i ih̄u xp̄i. Cui ē hōra glā i. s. f. A

Psalmus Cij

m. h. d.

Benedic ani.
Titulus psal. ipsi 68.

Hu. Sicut p^o euasi
onez maris ru
bri. moyses cātavit a ois ppl's cā
tici laudis dño. vt hētur exo. xv.

Iero. Sic p^o illas bñ paup'is
huilimas pces. a tā ma
gne peitētie geit^o i pcedenti psal.

Hugo. quis q's fidel mo
ratos neē ad redēdūz
laudes a grāz adōes ipi 68. xpo

Cass. Scies itaqz ppha mē
no res hōim varijs illu
sio mb^o subiacē. nec sēp in vā con
tēplacōe dēfiras: aiaz suā vir scūs
alloqitur. vt cū fuerit dimerf cladi
dib^o a picul liberata. bñficioz om
niū recordez auctorē: ne sibi ā alte
ri cuiqz putet eē tbnēdū qd a solo
dño cōstat eē cōcessuz Vnde dicit.

Benedic aia Aug^o In oī mu
nē dñi nri. in oī ei^o cōsolacōe
in oī cōrredōe. in grā quā donare
dignat^o est in idulgētia q no b nō
hoc red dit qd debeat. i oib^o opib^o
benedic aia

Mic. Per h^o q di
mea dño. **Mic.** at. aia mea
intelligūt potentie exteriores vt vi
sus audit^o. a sic de alijs L a oia q i
tra me sūt. vij: potētie itēiores aie
vij: intellāis. volūtas. memoria a
appetit^o sensitū^o sup^o bñ dicit. L
noī scō ei^o bñdīcōe laudis. q mi
nor bñdīcī maior. a nō cōsecrā
nis. q fit cōuersio. sic dicit ap^o l'us
ad hebreos. vij. Sme vlla cōtrad cō
ne. qd min^o ē a meliore bñdīcītur
Sequitur **Cassiodor^o** **B**ndic

aia mea dño **Repetitio eius de**
est vt studium maximum coneta
ret geminata **Mico** La noli
sententia **Mico** obliuisci

omnes retribucioes eius. Quia
sm q dicit Seneca de beneficijs.
Omnium ingratiſſim^o est: qui be
nificij accepti oblitus est

August^o Non dicit tribu
tiones: sed retri
bucōes. Primo enim tribuit no
bis deus multa bona. quia nos cre
auit ad suam ymaginem. ēdemit
pauit a plura similia. Et homo reē
buit deo blasphemias: inq̄ uiuen
dō At deus pro his malis nō retri
buit penas sed potius. bonaci ispi
rando penitentiam a p̄stando ei re
miam Tribuit ergo cum me fecit a
retribuit cum me iustificauit

Cassiodor^o Hoc ē quod
obliuisci nul
li fas est vt qui erat obnoxius idē
obligat^o pene: dignus fieret mox
honore. Cōsequēter exponūt retri
bucōes futuri seculi quas sādīs
fuis dominus pia miscācōe lar
gitur Vnde dicit **Qui propida
tur omnibus iniquitatibus tuis**
Quādo remissis delictis in pace di
gnat^o suscipere p̄dōres L q sanat oēs
infirmittates tuas. cum securitas
a imortalitas eterna in resurrecō
ne cōceditur id ē cum corrup tibi
le hoc iduerit in corrup cōez. et h^o
mortale corpus induerit imortali
tate **Qui redemit de iteritū vitaz
tuam** Quādo nos ab efne mortis
calamitate submouit sez vt nō au
diam^o. Itē in ignē efnū. q patius

est dyabolo a angel' c'9 Lq coronat
te in mia a m'f'ac'ionib' q' in mie
effectib' q' in ia b'is premia digna
largiat. sicut dicit apl's De cetero
superest mihi corona iusticie: quaz
reddet m' d'ns in illa die. iustus iu
det. **Q**ui replet in bonis desideriu
tuu. Si tibi dixerit cu' sacris Veice
b'ndicti pa. **Aug** Etce rebbucos
tris mei. **Aug** Quid debebat
peccatorib' nisi suppliciu a iel'ena
ignis ardetis. Non ipa retribuit:
ne expauescas. No em' cessauit vo
care. aut vocatu' neglexit instruere
a instructu' cessauit p'fic'e. aut p'fe
ctu' neglexit coronae. Quid dicit
Oro: es. conu'tere. a accipe retu
bucos istas vt p'pici' sit omnibus
iniquitatibus tuis post remissionez
peccatoru'. Corp' ifirmu' geris. ne
esse e' vt sint q'ba' desideria carnis
que te t'ullent a suggerant tibi de
lectacones illicitas. a in eis aliqn
ipa ania q'busda' consentit. capit
languor e'. sanat oes languoes tu
os. si tu penitueris. Omnipote' ei
medico nullus languor insanabi
lis occurrat qui replet in bonis desi
deriu' tuu. si queris qn' cu' renoua
bitur vt aq'la iuuentus tua.]

Glosa Aq'la duz semo gra
uat sup'mu' labium
rostri sui fert ad modu' vnci inta'
tu' cresce q' no' pt os apire neq' el
ca'cape a sic nimia fame a senectu
te grauata quoda' naturali instin
ctu collidit rostru' ad petra'. a exat
tit vncatu' labium quo cibus ipe
dieba. **Cast** Quo facto in p'sti
na valitudo inc' cor

pis sui. a solita escaruz p'cepto. re
noua. **Hugo** Sicut amia pon
tur de ro'itate corpo
ris grauata ipe die ne pane' angelo
rum frui possit. donec in morte p'po
sibi occurrere per ipm de p'ite cor
poris illam grossicie. Sicq' in oua
ta. pane angeloz fruitur. deum vi
dens facie ad faciem. Vnde in ex
equijs defu'do'cu' dicit. De' i quo
el'co'ru' anie de p'ite carnis ouere
plena felicitate letantur. Post q'
dixit retribucones domini quas h'
conuersis in illo seculo credit vea
cite posse prestare. Nunc ost'ebit
breuiter quia dominus m'f'ericor
diam facit sperantibus in se. vni
dictam patientibus iniuria' dices

Faciens misericordia' domini?]
Casti Dic' v'hus p' moduz disti
nic'ois edite est Nam in
erogati. quid sit dominus respon
det. facies misericordia'z. maxime
illis qui miserentur p'p'nis sic die
in euangelio. Beati misericordes:
qn' ipi m'iaz cosequatur. **a iudici
um omnibus iniuria' patientibus**

] Hoc ill' p'mittitur q' pacie' mune
decoratur. de q'bus ait. Da tu' vindi
ctā: a ego retribuā eis. Naz qui se
manu desiderat vlcis ei q' furore su
um imici p'secucioe faciat' o'edūe
vidictam d'no no' resuāt. q' se cre
dūt posse distringē qd' deberent a
iudice p'p' deide s'bdit exē
stulare. **nico** pla mie d'ni d'ns
Notas fecit vias suas moysi.]
id est p'cepta legis que erāt vie
ueniendi ad salute' **]** filijs israhel
voluntates suas. idē mādata sue

voluntatis exp[er]tissima. vt. habet[ur] exo.
xx. a hoc ad **Hugo** Moralit[er]
litteram at p[er] moi
sen intelliguntur o[mn]es s[an]cti q[ui] extracti
sunt de aq[ua] voluptat[is] s[er]uari[um]. a p[er]
filios isrl. o[mn]es credentes in xpm. Dis
notificat de v[ol]untates suas viz vt
sup[er] h[um]ilit[er]. h[um]iliat[ur] c[on]fiteat[ur]. et
confessus sanet[ur]. Et hoc procedit ex
magna dei m[er]ita. vnde subdit **M**
serator. Im op[er]a misericors. In a
tura. d[omi]n[us] x[rist]us [log]ammis.]

Ric. Diu expectas p[en]itentes ad
p[en]itentiā. a multū misere ri
coris. q[ui]a m[er]ita superaltat iudiciū.
d[omi]n[us]. Jacobi. h[ic]. **N**on ipe tuuz iras
centur de. J. s. elcis suis q[ui]b[us] finalit[er]
placat. q[ui]s ad tem
p[or]e eos castigat **Hugo**
[neq[ue] ieternū cōminabit.] a corri
pit elcos suos a flagellat vt in ter
nū parcat a pleū q[ui] mal[us] i p[en]it[ent]i p[er]
cit. vt ieternū feriat q[ui]b[us] diciturus
est. Ite in ignem eternum

Aug. D[omi]n[us] blasphemat q[ui]d[am] die
a tū solē suuz ortū fac su
per bonos a malos. Vocat vndiq[ue]
ad cōrrectionē. vocat vndiq[ue] ad pe
nitentiā. vocat b[en]eficijs creaturē. vo
cat impietate temp[or]e v[er]uē di. vocat
p[er] lectore. vocat p[er] tractatore m. vo
cat p[er] intimā cogitacōem. vocat p[er]
flagellū cōrrectionis. vocat p[er] m[er]itam
a solacōis. Sūt tū q[ui]dā q[ui] p[re]parant
questionē a differētia sit in ill[is] v[er]o
cōu[er]sa. cras cras. sufficiat q[ui] fuisi
vsq[ue] ad hodiernū diē p[en]it[ent]i p[er] q[ui]d
obfua ne lōgitudine mie dei male
vidēdo. tu tibi thesaurises iraz i die
ire. a reuelacōis iusti dei iudicij.

Gre Quia q[ui]s diu[er]s[us] expectat
ad p[en]itentiā hos nō con
uersus durius damnat. Sequitur
sententiā g[ra]uis de m[er]ita dei cui[us] dicit[ur]
Nō scdm p[en]it[ent]iā nostra fecit nob[is].

Ric. p[er] m[er]ito nos citra condig
nū. q[ui]a tāta ē offensa quā
tus ille q[ui] offendit. de[us] at infinitus
ē et p[er]sequens offensa p[er] p[en]it[ent]iā mox
tale omnia est infinita. tū remittit
v[er]ū subdit [neq[ue] scdm iniquitates
nostras retribu

Cas. q[ui] p[er] offen
et nobis.] **Cas.** s[an]ct[us] hunc
absoluit q[ui] se studuerit adhibita
satisfactōne **Iero** Sicq[ue] melio
dāpuare **Iero** ra q[ui] mere
bamur idulhit v[er]ū adhuc subdit

Quonia[m] scdm altitudinem celi a
tra cōrroborauit m[er]ita sua sup[er] timē
tes se. **Q**ua cōp[ar]acōne illud quoq[ue]
significatur. **Cas.** terras operit
q[ui] sicut celuz **Cas.** a circuit atq[ue]
nutrit fructus eius modo p[er] huius
infundendo. mō prestādo sere na.

Hugo Ita deus qui est i[n] cie
litiu populi sui souz
eū a cōsuat p[er] suā grātia a m[er]ita. v[er]ū
adhuc subiungit dicens. **Q**uonia[m]
tum distat ortus ab occidentē: lō
ge fecit a nobis iniquitates n[ost]ras

Iacobi **Cassiodor.** Tāuz
dicit iniquita
tes n[ost]re longe sunt. cum nobis
peccata n[ost]ra indulgentur. quā
tum potest dara bies a tenebrosa
nocte distare **De**ide ostēdit q[ui] grā
d[omi]n[us] g[ra]tis saluat. vnde dicit **Q**uonia[m]
m[er]ita misere[re] pat[ris] filio[rum] m[er]ita est
domin[us] timē **Iero** Sicut pater
miser[us] h[ic]

lio tū eum verberat ut emendat ac
bonis operibus erudiat. ita a dñs
corripit nos in dñu vt saluos faciat

Hugo Consequē oñdit mul
tas causas quare do
min⁹ de facili ita nostri miseretur.

Prima est nostra fragilitas. unde
dicit. qm̄ ipse coguit figmentum

Rico a pmitate nr̄az ad
peccanduz; a fragi
litate ad standū. iuxta illud Gen.

viii. Sensus et cogitatio hoīs pna
sunt ad malū ab adoleſcētia sua. Et

non solū fragiles fumus q̄tu; ad
animā: s; etiā q̄tum ad corp⁹. Vñ

subdit. **R**ecordatus est qm̄ pul
uis sum⁹. Trāſſatio romana ha
bet. Memento dñe q̄ puluis sum⁹

q̄ corpus nostr⁹ in puluere; terre
reſoluit vñ compositū est. Secūda

causa est mūdi deceptio; q̄ aridet
homini p̄ p̄ſperitate; vñ dicit. l̄h̄

sicut fenū virens ad tēpus mo
diū. l̄dies ei⁹ vñ vita ei⁹ l̄q̄ si flos

agri sic effloret. q̄ sic flos agri
ad calore; solis cito desiccatur: sic vi

ta hominis ad calore febris vel alteri
us infirmitatis statim exēminat.

Sequit̄ tertia causa quare dñs mi
seret̄: que est necessitas moriendi.

vñ sub
dit. **Hugo** q̄m̄ā spi

ritus l̄existens
l̄in illo vñ corp̄e hoīs l̄p̄trāſibit

l̄moriendo. l̄a non ſiſtet. q̄ rece
dēt aia cadit corp⁹. Et dñs cadauer

quasi caro data vermicibus.

Cassi Audiāt qui sup̄biūt et
se gaudēt mundana feli

citāte sub
iectos. **Iero** spiritu oīs iocū

ditas a viriditas eius traditur ob
liuio

Cassio Nō est ergo de
m. fugituo flatu

p̄sumenduz; s; hoc hic poti⁹ agēdū
q̄d nobis p̄desse nouim⁹ in futur⁹.

Et ne quis forsitan crederet ad hūc
munduz aias esse redituras sicut

nōnulli dementiuz putauerūt. ad
didit. **Hugo** l̄a non coḡſcet

amplius locum
suū. Locus aie corpus est: ad q̄d

post morte; non reuertit̄. Vñ Job
x. dicit. Vabā a non reuertar.

Rico Trāſſatio hebraica ha
bet que est Iero. sic. Et

non cognosct eū vltra locus eius
Quia sicut exītes in p̄nti vita non

cognosct ea q̄ sunt in receptacul
defunctoruz; sic nec defūdi cogno

ſcunt ea q̄ sunt in locis viuentium
ſm̄ q̄ dicit Aug⁹. libro de cura p̄

mortuis agēda. Et hoc intelligēdū
est de lege cōmuni. quia aliquādo

fit aliter et ex reuelatione speciali.

Scienduz tamen q̄ bñi qui sunt cū
xp̄o vidēt in verbo ea q̄ faciunt ad

augmentū sue bñitudinis. Et sic vi
dēt ea q̄ sunt hic a vniū ad eoruz;

reuerentiam a honorem.

Cass Audisti o homo quid sis
audisti quid futurus sis p̄

bñificia dñi si dñm non despereris.
dicit em̄. **M**iseriordia autē; do

mini ab eterno: a vsq; in eternuz.

Hugo Quid est q̄d dicit̄. Ab
eterno em̄ nō fuit mi

seria; ergo nec misericordia. Item
nec ab eterno fuit creatura: s; nec

miseriordia. Solutio p̄ ſile. Sicut
em̄ dicit̄ Apoc. xiiij. Agn⁹ qui occi

M

his est ab origine mundi. p. t. u. i. sus o. c. a. b. i. Sic a misericordia dei est ab eterno in p. u. s. i. o. n. e. eius: et vsq. in eternum. & sine fine.

Rico [sup. timētes eū] timore filial. reuerentie. et nō sup. illos q. cōtēnūt ei. mādata.

Aug. q. z. caro surget ad tōz. mentū. **Et** iusticia

Rico q. remunerat timen. us. **Rico** q. extendit. Li. fi. lios filioz. q. sūt imitatores bonoz. p. a. t. n. o. r. u. z. Translatio romana ha. bet: super filios filiorum.

Aug. Multi iusti non hnt. fi. lios: a sterilitatis eue. tu aut virginitatis studio: q. n. t. o. m. i. n. u. s. filios filioz. sed filios nostros. dicit opa nostra quos p. d. e. s. i. d. e. r. i. u. cōcipim. p. e. f. f. e. c. t. u. p. a. r. i. m. a. p. e. r. cōsuetudine nutrim. Et filios filioz. dicit mercede opm. nostroz.

Hugo quā datur. est domi. nus. [his q. fuant te. stamtu ei.] v. p. c. e. p. t. u. ei. corde reti. nendo: a ope adimplendo. Vñ sub. dicitur. **Et** memores sunt māda. toz. iph. ad faciendū ea. q. i. n. r. t. a. A. p. t. i. m. nō auditores legis: s. f. a. c. t. o. r. e. s. i. u. s. t. i. f. i. c. a. b. ū. t. u. r. a. p. u. d. d. e. ū. S. e. q. ū. t. e.

Dominus i. celo parauit sedē suā.]

Cassi. Hoc ad illud p. t. i. n. e. t. q. n. d. n. s. J. e. s. u. s. a. s. c. e. n. d. i. t. a. d. c. e. l. o. s. s. e. d. e. t. q. a. d. d. e. x. t. e. r. a. d. e. i. p. a. t. r. i. s. i. n. d. e. v. e. n. t. u. r. u. s. e. s. t. i. u. d. i. c. a. r. e. v. i. u. o. s. a. m. o. r. t. u. m.

Hugo De cui. p. o. t. e. s. t. a. t. o. s. s. b. d. i. t. d. i. c. e. n. s. L. a. r. e. g. n. ū. i. p. h. i. u. s. o. i. b. d. n. a. b. i. t. s. m. q. d. i. d. a. m. e. l. v. i. p. o. p. u. l. i. t. a. t. i. b. e. t. l. i. n. g. u. e. s. e. r. u. i. e. n. t. e. i.

Rico Deinde iducit p. p. h. a. ad laudez dei celestes crea. turas: dicit. **Benedicite** d. n. o. o. m. n. e. s. a. n. g. e. l. i. e. i. s. I. b. n. d. i. c. i. t. d. e. l. a. u. d. i. s. d. i. u. i. n. e. q. m. i. n. o. r. b. n. d. i. c. i. t. m. a. i. o. r. i. L. p. o. t. e. r. e. s. v. i. r. t. u. t. e.] v. i. d. e. l. z. n. a. t. u. r. a. l. i. q. a. n. g. e. l. i. e. x. c. e. d. ū. t. v. i. r. t. u. t. e. a. f. o. r. t. i. t. u. d. i. n. e. z. o. m. n. ū. c. o. r. p. a. t. i. ū. **Et** q. h. e. c. v. i. r. t. u. s. r. e. m. a. n. s. i. t. i. n. d. e. m. o. n. i. b. I. d. e. o. b. i. J. o. b. x. l. i. N. o. n. e. s. t. p. t. a. s. s. u. p. t. e. r. r. a. z. q. e. i. c. o. p. a. r. e. t. u. r. V. e. r. u. n. t. a. m. e. q. u. i. a. s. a. n. c. t. i. a. n. g. e. l. i. s. u. n. t. o. m. n. o. o. b. e. d. i. e. n. t. e. s. d. i. u. i. n. e. v. o. l. ū. t. a. t. i. I. d. e. o. s. u. b. d. i. c. i. t. **facientes** v. e. r. b. ū. i. l. l. i. s. J. o. b. e. d. i. e. d. o. i. u. s. s. i. s. e. i. s. L. a. d. a. u. d. i. e. n. d. a. v. o. c. e. s. e. r. m. o. n. ū. e. i. s. I. n. s. i. f. m. o. n. e. s. s. u. n. t. d. i. u. i. n. e. r. e. u. e. l. a. t. i. o. n. e. s. q. u. e. p. m. o. s. u. n. t. a. n. g. e. l. i. s. s. u. p. i. o. r. i. b. a. p. i. l. l. o. s. m. e. d. i. ū. s. a. p. m. e. d. i. o. s. i. n. f. e. r. i. o. r. i. b. u. s. a. p. i. n. f. e. r. i. o. r. e. s. s. a. c. t. i. s. h. o. m. i. n. i. b. s. s. m. d. y. o. m. i. s. ū. d. e. a. n. g. e. l. a. r. a. t.

Cal. Angel. em. v. b. ū. d. n. i. e. s. t. v. o. l. ū. t. a. s. e. i. s. q. m. i. l. l. a. s. b. l. i. m. i. s. s. p. ū. a. l. i. s. q. s. b. a. b. t. o. z. a. g. e. l. o. z. c. ū. d. n. z. c. o. n. t. u. e. t. i. b. i. v. e. r. i. t. a. t. e. v. o. l. ū. t. a. t. i. s. e. i. s. c. o. g. n. o. s. i. t. n. o. e. i. s. d. e. v. l. e. r. a. t. o. a. e. r. e. l. o. q. u. r. s. i. i. n. s. p. i. r. a. m. i. e. s. u. o. v. o. l. ū. t. a. t. e. s. e. o. z. ū. a. d. s. ū. u. v. e. l. l. e. c. ū. t. i. t. S. i. c. e. ū. t. v. t. c. r. e. d. i. m. b. ū. h. o. i. e. s. p. o. s. t. q. r. e. g. n. i. e. t. m. i. f. u. e. r. i. n. t. p. m. i. a. o. s. e. c. u. t. i. **Benedicite** d. n. o. o. m. n. e. s. v. i. r. t. u. t. e. s. e. i. u. s.]

Rico Hoc exponit duplicat. Vno mō. de oib. a. g. e. l. i. s. c. o. i. t. e. r. q. a. l. i. q. ū. d. i. c. i. t. u. r. v. i. r. t. u. t. e. s. p. p. t. e. r. e. x. c. e. l. l. e. n. t. i. a. s. u. e. v. i. r. t. u. t. i. s. A. l. i. o. m. o. d. o. s. p. e. c. i. a. l. i. t. e. r. d. e. m. e. d. i. o. o. r. d. i. e. a. g. e. l. o. z. s. e. c. u. n. d. e. i. e. r. a. r. c. h. i. e. : q. d. i. o. r. d. o. v. i. r. t. u. t. u. m. e. o. q. m. i. n. i. s. t. e. r. i. a. l. i. t. e. r. o. p. a. n. t. u. r. i. n. m. i. r. a. c. u. l. i. s. f. a. c. t. i. s. d. i. u. i. n. a. v. i. r. t. u. t. e. c. o. n. t. r. a. s. o. l. i. t. u. m. c. u. r. s. u. m. n. a. t. u. r. e. I. d. e. o. s. u. b. d. i. c. i. t. L. m. i. n. i. s. t. r. i. e. i. u. s. q. u. s.

facitis volun- **Aug** Et tam si vis
tatem eius. **Aug** peruenire ad
sortiū angeloz fac voluntate do-
mini a sic benedices dñm. Omnes
enī male uiuētes a si lingua taceat
vel hymnū cātāt: tñ vit a dño ma-
lebi. **Post** laudē angeloz
cunt. **Et** inuitat omnē creaturā
ad laudandū deū. dicens. **Benedici**
te dño oia opa eius. **Creature** enī
intellectuales laudāt deū proprie.
q̄ capaces ipsius sunt p̄ cognitio-
nem a amorem. **Alie** autē creature
laudant eū metaphoricē inq̄ntum
in eis a in earum pprietatibus reli-
ct dei sapientia a bonitas eius. et
in quantū sūt materia laudis diui-
ne creaturis intellectualib⁹. **Li omi**
loco domina **Cast** Vbiq̄ domi-
tionis eius **Cast** natur dñs et
ideo vbiq̄ laudari delect. **Vnde** in a-
lio loco psalmista dicit. **A** solis or-
tu a occasu laudabile nomen dñi.
Benedic anima mea dñio. **Ipa**
sententia odubis psalmū que pul-
cerimū fecit imitiū. **Digna** omni-
tio per quā fidelis aia in se console-
tur. que contra oēs casus tanq̄ di-
peus in expugnabilis assumatur.
Nam si eū sp̄ benedicimus: ab eo
iugiter custodimur. **benedictio** do-
mini timentū eū quanta largitate
cedatur agnouimus. **festinem⁹**
ab mandata eius oplenda vt pue-
mie mereamur ad premia. **Dabe**
mus dñm a per naturam piū a
miserordiarū dona largissimū p̄
Quis dubitet ab illo postulaē q̄ si
non petatur: offenditur. **Ben** edi-
camus ergo omnes in cōmuni do-

miū. opera eius hymnōica exul-
tatione celebremus. **Quale** enim sa-
cilegiū est vt cum omnis creatu-
ra iubeatur benedicē dñm si homo
desinat laudare deū qui ad imagi-
nem a similitudinē ipsius noscitur
esse procreatus. **Audiuimus** bene-
dictionē dñi q̄b⁹ virtutib⁹ a p̄pice
Castis vtiq̄ humillimis. caritate
plenis a q̄ dñm reliq̄ mandata p̄spi-
ciūt a p̄ficiūt. **Expellat** ḡ a nob̄ oē
quod prauū est. excludatur vniū-
sa malicia mūdi. emendetur illece-
bre. dyabolus foras mittatur cum
sequacibus suis. **Quapropter** au-
dito tanto munere opleti tanto se
sanctis opibus benedicamus do-
mi. **Jero** Qui bona largitur. qui
nū peccatis ppiciatur. q̄ de
interitu redimit. qui in bonis omne
desideriū complet. **Qui** nunc nobis
misereri dignetur vt p̄ filijs. deli-
ctorum moribus hic remissis. **Cui**
cum eterno patre a sp̄sancto est
honor a gloria in. s. f. Amen.

Psalmus Ciiij.

Benedic ani.

Titul⁹. Psalm⁹ dauid

Titul⁹ p̄. **Dugo** Cō-

tinet hic p̄s vocem laudantis atq̄
benedictis deū sic psalm⁹ p̄cedens
vt q̄ deus nō cessat benē facē nob̄:
nec a laude eius cessare debemus.

Cast In quo aliqua exponēda
sunt ad sciam. et aliq̄ spiri-
tuali intellectu explananda. **Pro**
pheta igitur inuitat semetip sū ad
benediciendū dñm dicens.

A. ii.

Benedic anima mea domino.
Aug pro taz mltis a ma
gnis muneibus gra
tiam ei⁹ qui in hoc psalmo con
tinentur. domine deus meus. **Ce**
ro. Omnibus quidem es a deus
a dominus. sed meus proprie de⁹
a dñs es qui merui vocare seruus
tuus a pecca. **Aug** Magnifi
tis absolutus. **Aug** catus es.
non i te qui nec au geri potes. nec
minui sed in noticia nostra. **Cal**
sio. Cum te sentiamus creatore;
redemptoremq; omniū bonoz lar
gitorez. ad postremū ipm a iudice
nostz. **Abiecit** **Ru** o nam
q; vehementer. **Ru** tante es ex
cellētie q; nō potes laudari a creatu
ris quantū tu es laudabilis. sic dñ
Ecclē. xliij. Maior est omni laude. De
in dā dñi ratio motiua ad laudez
dei ex ordinata productione mūdi.
Vnde dicit **C** onfessionem. **Cir**
ca quod sciendū q; prima pars a
principalis mundi est celū empy
reum a principium sue creationis
angelis repletū vnde dicit **Confel**
sionem a deorem induisti. Ita q;
p deorem intelligit celū empyreū
dīdū a pīr quod est ignis. nō q; a
sit igneum sed splendidū. a sic ali
quo modo ouenit cū igne in splen
dore. **Per** **o** ffessionem intelligit cō
gregatio angeloz sanctorū deum
confitentū cōtinua confessione lau
dis diuine. sicut Apo. iiii. dī. Et req
em non habebant die ac nocte. dī
cētia **S** andus sandus aē. **Et** **istis**
duobus tam deore celi empyrei q;
angeloz sanctoroz **o** ffessione. r. lau

satione: dicitur deus indutus me
taphorice. Quia sicut indumentum
facit ad ornatuz hominis indui. sic
in istis creaturis principaliter elu
cet gloria dei. **Et** **ideo** **subditur** **L** ami
ctus **lumine** **sicut** **vestimento** **q;**
lumen magis pprie est in spūalibz
substantijs q; corporalibz. **S** **ec** **da**
pars machine mundi ē celū em
pyreū a sydereū continens spe
rām stellaz fixarū a orbes septem
planetaz. **Et** **quantū** **ad** **hoc** **dicit**
Extendens **celum** **q;** **sydereū** **q;**
sicut **pellē.** **V** **idetur** **enī** **extēdi**
super emisperium nostrū q; teno
rium. **q;** **regis** **aquis** **superiora** **e**
ius. **I** **n** **hoc** **notatur** **celū** **cristalli**
nū **q;** **est** **sup** **sydereū** **q;** **dī** **aque**
um **q;** **apparet** **q;** **a** **qua** **ogelata** **ad**
modū **cristalli.** **T** **ercia** **ps** **mach**
ine **mundi** **ē** **elemētuz** **ignis** **a** **aeris**
o **tinens** **spaciū** **q;** **est** **in** **spērā** **lu**
ne **a** **sup** **ficiem** **terre** **a** **aque.** **E** **t** **q;** **ntuz**
ad **hoc** **dī.** **Q** **ui** **ponis** **nubes** **ascē**
sum **tū.** **T** **ranslatio** **hebraica** **h;**
Q **ui** **ponis** **nubē** **curū** **tū** **q;** **nubes**
p **aerem** **videtur** **ferri** **ad** **modū** **cur**
ru **Cal** **l.** **H** **oc** **etiam** **ouenien**
um **Cal** **l.** **ter** **ad** **līrā** **ac** **īpīa** **r**
q; **dñs** **post** **ē** **sur** **rectionē** **videntibz**
ap **ostolis** **ascendit** **i** **celū.** **sic** **m** **adi**
bus **ap** **loz** **primo** **capi.** **loquūtur**
H **oc** **cu;** **dirisset** **nubes** **suscipit** **eū**
ab **oculis** **eo.** **Q** **ui** **ambu**
rū **Sequitur.** **Q** **ui** **amb**
nas **ventozum.** **I** **dum** **uentū** **diantē**
hīe **pennas** **metaphorice** **pp** **ter** **w**
l **ocitatē** **sui.** **E** **t** **dñs** **ambulat** **sup**
pē **nas** **coz** **dū** **uolūtates** **suas** **ml** **to**
u **elocius** **operatur** **q;** **p** **t** **ex** **cur** **sus**

Colo...
et...
Colo...
et...
quod...

Colo...
et...
Colo...
et...
quod...

esse ventorum. **Nico.** Et quia de
us naturā corpalem per angelos
amministrat vt dicit. **Nico la.** super
genes. **Ite**o subdit. **Q**ui facis
angelos tuos spiritus. **I**ta facis vt
spiritus tui sint angeli: hoc est nūcij
Omnēs enī ille substantie sup̄cele
stes deo assistentes spiritus sunt. s̄
tūc angeli dicūt. quādo ad aliqd
exequendū mittuntur. q̄ angelus
nomē officij est a nō nature. **Q**ui
mīstros tuos ignez vrentē. **H**oc di
citur q̄ angeli legūtur frequēter
apparuisse in specie ignis vt moisi
in tubo ardenti. exo. iij. **V**ocatur
tū ille angelus. dñs. q̄ psonā domi
ni representabat. sicut dicit **Gre.**
Item. iij. regū. ii. in translatōe he
lye que fuit facta misterio āgeli
co apparuit curru ignez a equi igni
nei. **S**imiliter. iij. regū. vi. Apparu
it mons plenus equorum a curru
igneorum in circuitu helysei. q̄ sic
dicit. **I**eromim⁹ **A**ngeli veniebāt
ad defensionem ei⁹. **E**t dicit ignez
vrentē q̄ angeli ardent caritate. a
sunt efficaces ad executionez diu
ne voluntatis. **Q**uarta ps machie
mūdi est elementū fr̄e a aq̄. **V**n de
terra dicit. qui fūdaisti fr̄ez. **I**quia
sicut fūdamētum est inferior ps
domus. sic terra est inferior ps ma
chie mūdi. sup̄ stabilitatem suā
Ita sup̄ centū mūdi ad q̄s vndiq̄
tendūt naturales ptes terre. a idē
subdit. **N**on idimabitur in sc̄l m se
culi. **I**ta non idimabit a cetro i ali
qua pte. quia hoc est sibi natūale
Hu. **C**ontra primū viz. q̄ fun
dasti terram sup̄ stabili

tatem suam. videtur esse cōtrariū
Illud Job. xxvi. Qui appendit ter
raz sup̄ nichilī. **S**olutio. **I**mmobi
litas terre dicitur eius stabilitas
a fundamētū. **I**te. **C**ōtra hoc vro
mentū. **I**te. q̄ dicit nō mdi
nabitur in seculū sc̄li. videt̄ discor
dare hoc dictum saluatoris. **M**at.
xxiii. **C**elum a terra transibunt.
Collector. **V**erū est quo ad fi
guram transibūt sed non quo ad
substantiam. q̄ q̄ de hoc ecclesia per
terram significata. sup̄ xpm fūda
ta a mētēnū duratura allegorice
conuenienter exponitur

Nico. De elemento aque. vñ
de subditur. **A**bissus. **I**
ta oceanus qui dicit̄ abyssus p̄
fui p̄fūditate. **I**ta vñ mētēnū ami
cus ei⁹. **Q**uod oceanus vñdq̄ circū
bat fr̄a accepta vna pte que remā
sit p̄pter vitam hominum a anima
tium terrestrium. **S**uper mōtes sta
bunt aque. **H**oc intelligēdum est
de aquis pluuiā alib us que generā
tur in nubibus s̄m q̄ dicit̄ in Job
Qui ligat aquas in nubibus suis
Nubes autem generāntur sup̄ cacu
mina mōtium. **A**utem increpacione
tua fugient. **Q**uod nubes pluuiose
mouēt de loco ad locū. s̄m ordinez
volūtatis diuine. **A**liē exponit̄ ēse
rendo ad hoies. **I**n nubib⁹ enī fce
quenter gnant̄ ipsiōnes terribi
les vt tonitrua. fulgura. turbines
que dicūt̄ q̄ dā increpaciones diuine.
q̄ frequēter sunt signa ire sue. a sic
hoies terrā fugiūt de cāpis ad lo
ca magis secura. **D**einde reuertit̄
ad disposicionez elemētū terre que
Mij.

Oronij abij

in aliquibus locis est montuosa;
in alijs plana. Et q̄ntū ad hoc dicit̄

Ascendūt montes ⁊ descendunt
campi. Et iste ascensus vel descen-
sus nō est aliud q̄ eleuatio maior
montium et minor camporum. Alle-
gorice autem **Iero.** Ascendunt

loquendo. **Iero.** montes: cū
sancti in spūalem p̄ficiunt itelligē-
tiam. ⁊ descendunt campi: cum po-
puli eorū doctrine se subdunt: in lo-
cum quē fundasti eis. ⁊ in cōuentū
ecclesiasticū. **Sequit̄.** **Terminūz po-**

fuiti. **Hugo** videt̄ aquis. [L
eis]. **Hugo** quē nō trāsgre-
dientur: neq̄ ouertent̄ opire frā.]
⁊ ne fluant̄ vltra terminum eis a
deo consti.

Rico. Deinde abdu-
tutum. **Rico.** cū ratio dīne
laudis ex debita p̄uisione viuenti-
um cum dī.

Qui emittit fontes
in cōuallib⁹. [q̄ in descensu vel pede
montiū oriūtur cōmunit̄ fontes
magm̄ ex quib⁹ oriūtur fluuij. Vñ
subdit̄. [Intra mediū montiūz.] s.
p̄ valles [p̄transibūt aque]. ⁊ h̄
ad sustentationē viuentiū. **Idē** s̄
ditur. **P**otabūt omnes bestie a
grū. s. aialia domestica ac etia; sil-
uestria. Vñ addit̄. Lepectabunt
onagri in

Hugo Hoc dicit̄
sua. **Hugo** quia aialia
alia sepe bibūt de fontib⁹. s. ona-
ger multū dīu portat sū suā: expe-
ctans pluuiā de celo vt inde bibat
Onager dī ab on q̄ est asin⁹ ⁊ a
gera fer⁹: q̄h̄ asin⁹ fer⁹ ⁊ siluestris

Collect. Vñ **Rico.** in h̄. ethi-
ca halet magnos et indomitos et

in deserto vagantes. singuli autē;
feminarū gressibus p̄sunt. nascenti-
bus masculis zelant ⁊ inuident
atq̄ testiculos moysi eorum detra-
cant. q̄d cauentes matres: eos in
secretis locis occultant.

Rico. Deinde cōmēdat a lau-
um: dicens. **S**uper ea. Itaq̄ super
aquas q̄ sup̄ montes [volucres ce-
li habitabūt]. q̄ sunt aliquē volu-
cres aquatiles in fluminib⁹ vel p̄pe
habitantes. Alie sunt volucres in
foraminib⁹ habitantes petraz. a
quarū cantu cōmēdat dñm: dicens

Et in medio petraz dabūt voces.]
Translatio hebraica h̄z. De medio
nemorū dabunt voces. Et hoc itel-
ligitur de auib⁹ in arborib⁹ situarū
cōmorantibus. Deinde cōmēdat
dñm a creatione pluuiarū: dicens

Rigās montes.] s. dñs [de sup̄
oribus suis.] ⁊ de nubibus pluuiō-
sis sup̄ montes generatos: vt ibi
crescat herba aialibus siluestrib⁹
oportuna. [de fructu opm tuorū sa-
tiabit̄ terra.] ⁊ de effectu pluuię q̄
est opus tuū fecūdat̄ terrā ad fe-
rendū fructū. Vñ s̄dit̄. **P**rodu-

cēs fenū iumentis. [ad eorū nutrime-
tū.] ⁊ herbā fructū.] ⁊ vsuū hoīm.]
Granū em̄ semiatū in terra p̄mo pdu-
cit herbā: postea spicā: ⁊ vltio grū
vñ sic p̄as ad vsū hoīs. **Idē** s̄dit̄.

Ueducas panē de terra.] Et q̄
ad sustentationē vite humane nō
solū requirit̄ cib⁹: s̄ etiam pot⁹ q̄
p̄ncipaliter est vinum de vite. **Idē**
subditur. **E**t vinum letificat cor ho-
minis.] **R**equiritur etiam condi-

Onager asinus
plurimus

mentū ad recreationē hōis. vñ s̄b
dicit. **U**exhilaret facies eius in
oleo. Et p̄ oleū q̄d est principale
cōdimentū intelligunt alia condi
mēta. Et panis cor hōis cōfirmet.
ad sustentationē vite humane. Et
q̄a pluuia terrā humectās fecūdat
arbores. **I**ō subdit. **S**aturabūf
ligna cāpia cēdri. **H**nt emz arbo
res radices p̄ ore vt notat p̄hs. ij.
de anima. q̄a p̄ radices attrahit
alimentū arborū ad eaz̄ nutritio
nem a fructificationem.

Hugo. **L**et cēdri libam q̄s.
viz arbores. **p**lanta
uit. **v** crescere fecit. etiā nutritiū tur
Lillie passerēs nidificabunt. **I**is ē
aues minores. **S**ciunt em̄ ibi spēs
p̄ gñe q̄a passerēs nō solent nidi
ficare in arboribz. **V**ñ tñllacio he
braica hz. **I**bi aues nidificabunt
Herodij domus. **v** nidus est in
cēdri libam. q̄ nidificat in eis q̄
herodius dux est eoz. **p**asserum
minorum. **I**ero. **H**erodius est
auium. **I**ero. auis rapax de
preda viues. maior oim volatiliū
quia aq̄lam vincit a comedit. **H**u
go. cuius nomē gallice d̄i gisart.
Mōtes excelsi. **s**unt refugū. **C**er
uis. **s**ic. **p**etra. **s**caūno sa ē. **r**efugū
herinatij. **v** heritij. **H**ericius ē
animal sp̄mosū habitans in cau
nis petraz a vesit pomis. **R**ido
rus. q̄n aliqd aduersū sentit st̄aū
in globū ouersum in sua se arma
abscondit vel recolligit. **H**ui⁹ pru
dentia quedaz talis ē cū absiderit
vūā de vite sup̄m⁹ se volutat supe
eā. et sic eam portat in naribz suis

sp̄ito. **H**ugo. **P**ostea om̄e
fis. **H**ugo. **d**at d̄m̄ a vi
citudine corp̄m sup̄ celestiu. **s**. q̄
liter de⁹ p̄uidit v̄uentibz de aena
cōe t̄pm dicens. **H**ecit lunā in tē
pōā. **v**t. **s**. distinguat a variet t̄pa

Rico. **S**cdm̄ em̄ variū motū
lune magis apparet sē
sibilis mutatio aeris q̄ scdm̄ ali
os pla. **H**ugo. **s**olent em̄ ha
ne tas. **H**ugo. **b**undare hu
mores q̄n plena ē luna: a i ortu ei⁹
frigiditas esse. **R**ico. **L**sol cog
in aere.

Rico. **n**ouit oc
casum suū. **v** ita facit. ac si cogno
sceret. q̄ vadit determinate ad oc
casum q̄i haberet intellectu. **P**er
talem modū dicit q̄ motus natu
re est motus intelligēte. **P**osui
si tenebras. **I**n emispio n̄o occa
sum solis. **E**t facta ē nox. **I**q̄a sicut
dies est duratio solis sup̄ terra:
ita nox est duratio eius sub terra
In ipsa. **v**iz nocte. **p**ertransibunt
omnes bestie silue. **q**uerentes sibi
preda: magis de nocte q̄ de die.
Iō sequit. **Q**atuli leonū rugiēs
vt rapiāt. **I**h q̄ deus ex sua p̄uidē
tia pascit eos. **I**ō subdit. **L**et que
rant a deo escam sibi.

Cel. **D**unc versuz viz. **P**osui si
tenebras. et sequente bea
tus **G**reg. in libro. xxvij. moraliū
allegorice exponit di. **T**enebras
posuit cū peccatis iudicia repēdes
v̄redēs. **h**umē sue intelligētichu b
trahit: et nox efficit. q̄n prauoz
mens ignorātie sue tenebris ceca
tur. **I**n qua omnes bestie silue p
transibunt dum malignū spiritus
M. iij

sub obscuritate fraudis latentes
in reproborum corda puritates suas
explendo percipiunt. In qua a catuli
leonum rugiunt quod nequissimam partem
tum ministri spiritus insurgunt ipso-
rum tentationibus. qui tamen a deo
escam et partem fideles decipiendi
expectant. quod ministri hos decipere neque-
unt nisi iusto iudicio prevalere diu-
nitus permittit. **Hugo** et quod per-
tantur.

Hugo. dea fe-
rocia animalia in die abscondunt
ne lebant homines. **Ite**o subdit. **OR**
tus est sol a congregati sunt. scilicet catu-
li leonum a in cubilibus suis colloca-
bunt. in abscondito situarum.

Col. Translacio hebraica habet
Oriente sole recedit. et in
speluncis suis cubabit. Propter quod
securus. **Or**ibit homo ad opus su-
am. **Or**to sole. et ad operationem suam
vsq; ad vesperam.

Nico. quia sicut fere
speram. **Nico**. discunt de
nocte ad querendum victum. sic con-
trario homo qui est animal mansue-
tum in natura de die exit ad opera
sua. et de nocte quiescit. Et quod ex ta-
libus effectibus apparet latitudi-
dine prudentie nobis incomprehen-
sibilis. **Ite**o ammirative subdit di-

Qui magnificata sunt. et valde
magnificata sunt. **opa** tua domine. quod
excedunt sensum humanum. omnia in
sapia fecisti. et sapia disposuisti.

Iero. Quoniam enim videmus fornicam
scire quoniam hyems venit. et
reponit sibi escam inter cutem animalia
tam minimum habere oculos ventres
et vniuersa membra. sicut a nos ha-
bemus. similiter a apes quomodo faciunt

ad. nonne sunt hec ammiracione dig-
na et sapia plena. **Sequitur**

Nico. Impleta est terra possessio-
ne tua. Ita hominibus quod
animalibus. que sunt dei creature.

Hugo. Deinde hortat benedi-
cere deus per mare a or-
naturum eius dicens. **Ro** mare ma-
gnum. scilicet oceanus ubi concurrunt
omnes.

Nico. La speciosum mani-
aque. **Nico** bus. et locis. quod
didio hebraica sic posita equo ca-
est ad signum manu a localitatis re-
ptilia. et pisces diversorum generum
Ridens ethimol. sic dicta. quod na-
tando reputat. quorum non est numerus.

Nicolaus. quia non pos-
sunt ab homi-
ne numerari. deo omnia sunt nu-
merata.

Animalia pusilla cum ma-
gnis. In mari enim sunt pisces ali-
qui valde parvi. et alii valde ma-
gni et cetera grandia. quorum magni-
tudo est quatuor iugez terre ut dicit
plinius. **Lilic** naues pertransibunt. ut
bona in vna terra habundantia de-
portentur per nauigium ad aliam terram.
talibus bonis carentibus. et e converso

Calliodorus. Mundus
est mare magnum a spaciosum ma-
ribus. in quo dyabolice sine nume-
ro serpe perbent infidie. et quod demo-
num malicie sunt tanquam animalia pu-
silla a magna. quoniam inter ipsos a ma-
iores esse nequicie perbent a mino-
res.

Collector. discunt
qui querentes
quem deuorant. et quos ad con-
sensum prave actionis perducere pos-

coly 2 pt a
pauli antony

In hunc modum
quod dicitur

3 pando

quod dicitur
pando

910
sint. sed q̄ mare dicit a meand. noli timere piculū. quere lignum quo p mare transeas ad patriā. Illic naues ptransibunt. lignum est crux xpi. nauis est ecclia. gubernator xps est. Si mortificaueris in reuicia et obedieris preceptis ecclie poteris ad requiem patrie celestis p xpm gubernatorem puenire.

Hugo Et quia dixit q̄ i hoc magno mari. hoc ē in oceano sunt puā et magna amalia. specificat de magnis cū subdit dicitur. Draco iste quez forma si ab illudēdū ei. Drō ē maximū animal qd̄ in mari habitat et licz sit magnum et forte tñ de facili illuditur et cum gallina assata quā ponunt in partica. et ipse draco insequitur gallinā ipsi piscatores cum instrumentis insiliunt supra dorsum eius: et sic capiunt eum.

Iero Nō em̄ iste draco ppter hoc formatus est vt illudatur ei sed li ad. ponitur hic conseruata non causaliter. qz ad eius formationem cōsecuta est illusio. Iste draco dicitur esse cete de quo dicitur genes. Et creauit dominus cete grandia. cui ppter eius magnitudinem necessaria est maḡ ciba. nō ex alijs piscibus maris quos deuorat. ppter quod alij pisces cetum videntes fugiunt ex instictu naturali versus ripā ubi cetus natate non potest ppter aque paruitatem. et ideo cetus eos insequēs impingit ad terram et a piscatoribus ibi occiditur. qz nō potest se mouē: et sic illusus h̄i. et frustra

hugo Per hunc draconem intelligitur dyabolus cuius ptās si pmittat excedit omnem potestatem corpalez. Qui tene draco dicitur ppter venenū qd̄ eue prime mulieri pestiferis p sua fiombus inspirauit. Iste tōd est creatus sicut in genesi legitur. ffe cit deus omnia valde bona. s̄ post q̄ sua voluntate peccauit cades ppter suam supbiam extra celum datus est in hoc mundo tanq̄ in mari magno ad illudendū ei. Poti⁹ illuderet sicut illudit piscis in hamo. xps em̄ p̄cedit ei escā humanitatis sub qua abscondit hamū diuinitatis. et dum voluit deuorare humanitatē captus est hamo id est potentia diuinitatis.

Cassiodorus Illudit etia ab angelis dei siue per iustissimas increpationes vt qui creatus ad obsequium domini sedis videatur pueritatib⁹ implicari. siue magis illuditur quando ei anime fideles a sua potestate tolluntur. Illuditur etia a fidelibus quando eius prauis suggestiomib⁹ nō cōsentit. **hugo** Postea ad litteram psalmista cōmendat dominum ab eo q̄ omnia animalia tam aerea. aquea q̄ terrestria pascit dicens. Omnia scilicet uentia super terram et in aquis late expectant: vt des illis escam in tempore. videlicet oportuno. que omnia dei nutu viuunt. Ante te illis. se scas colligēt. Etia aliqui p tpe futuro sicut formica colligit

grana in estate vnde viuit in hye
me [apiente te manu tua] dādo
ipsis ex tua largitate fertilitatem
Lomina [viz aialia] implebunt bo
nitate [vz cibarijs a alimētis que
ex tua bonitate dant] **H**uertente
te facie [p peccatis hoim dādo tre
sterilitatē turbabunt] v i firma
bunt ex dēse du nutrimentū et mori
ent fame. vñ subdit [auferes spm
eoz] v vitā [et deficiēt] v morien
tur fame. vñ subdit [a in puluerē
suū reuertent] in trā ex q fuerunt
forma **Iero.** Cōsumatōez mū
ta. **Iero.** di sigt qñ dei p ce
pto omnia exterminantur.

Hugo. Post cōsumatōem
mortuoz corpm. vñ subdit **Amē**
te [v emittes. translatio hebraica
habet [spm tuū] v potentia tuam
let creabunt] v de nouo resurgēt
let renouabis facie terre [qz tunc
pmittit nob nouū celū a noua tra
vñ secūda petri scio. Nouos celos
et nouam terrā a pmitta ipsius ex
pectam. Mistice vero precat pp he
ta spm dñi v grām emitti p quaz
mundi cor creat in cōscia fidelū. a
renouat facies aie quantum ad
ymaginē pri⁹ p pām deturpatā.

Cal. Tonens em̄ domin⁹ nos
peccati in nouū hoim nos p gra
tiam instaurare dignatur.

Rico. Et q̄a oia p̄dicta de or
dine creaturā a pmis
sione viuentiū ad hoc inducta sūt
vt ex eis rōnalis creaturā surgat
ad laudē a honore nostrū cōditoris

Iero. dūdit. laudādo dēu dicit
Et gloria dñi] v laus a hon or
sibi debitus impendat [in seculū]
v metrenū ad diff erentia glorie
hoim que cito trāsit [letabit dñs
in opibus suis] v in creaturis a d
gloriā suā ordīnatis sic dñ puer.
xvi. **Vniūsa** ppter semetipm opa
tus est dñs **Qui respicit terram**
et facit eā tremē [p tre motuz pce
dentē ex dīna ordīnācōe] q tangit
mōtes [tadu fulguris qd freque
ter cadit in mōtib⁹ altis] [et fumi
gant] qz ignis fulgurans magis
fumigat q̄ inflamat.

Hugo. Moralit respicit dñs
p suā grām pccōres.
terrenā a secularē vitā ducētes et
p cōpunctōem facit eos tremē. vñ
se grauit peccasse cōfiteat a tagit
p infirmitatē vel aduersitatē mon
tes v elatōs. et fumigant

Castiodorus. qz dū fit
indignatōe pculsi a bonis tpalib⁹
pūati. tūc ad salutare lacrimas
currunt a quosdā tristitie a lacti
maz de se globos tanq̄ incensū su
auitatis emittunt. qui ad supna
conscēdes miam dñi xpi impetra
re probat. fumus em̄ hic in bono
positus ē quippe q̄ nos ad absoluti
onīs gratiam facit puenire.

Rico. Postremo psalmista re
fumat dei laudem a p̄nci
pio p̄s inchoatam dicit **Quanta**
lo domino inuita mea [q̄p dñi ero.

Castiodorus. Et ne
res laudes istas posse finire abieē

Epistola in futura vita. Deo meo
quod dicitur. Iam iam immortalis ero factus.
quo iudicio declaratus est quod
sunt aduri qui in illa patria merue-
runt felicitate intermittere. Laudabunt
ingit dñm qui semp cum viderunt
duz illa pulchritudo inenarrabil
excitat ad precomium sine fine se di-
ligentes. **Orandum** sit ei eloquium
meum. **Coram** eo placitum.

Col. Translatio hebraica ha-
mea. qua Aug. talem esse ponit.
Confite re dño quod es. et disputast
cu illo: sacrificium humilitatis tue.
tribulatio cordis. holocaustum vie-
nose conuersationis tue hoc est sua-
ue dño **Tibi** at quod suauis es. **Legi**
vero delectabo: in domino.

Hugo Qui pius delectatus
fuit in peccato. delectabor
in consolationibus dñi. et non terre
nis. **Officiat** peccatores. Iam in se
peccat. Et inquit. Iam peccat in primu
Isti deficiat. **La fra**. u. cessent a ci-
piditate terre. **lit** ut non sint. **qua**
les fuerunt. **h** p dei gram efficiatur
iusti. **Iuxta** illud puer. xij. **Verte**
impios. et non erunt. et p his oibus
benedic anima mea domino.

Cal. Dignu initium ps. dignus
est finis. illu semp benedi-
cere et laudare. q nequaquam desinit
fidelibus suis gratia beneficia presta-
re. **Audiui** bone rex quanta nobis
de veritatis archano sacramenta p-
fuderis. docuisti que ad modum celu
tendat. et sup celos aque in modum
cristalli posite sunt. **hinc** pfecta: in
tpe. solem occasum suu in magna

ministerium cognouisse.

Col. Cognouit machina mun-
di. si mirabiliter a te fabrica-
tam. que nos horta est ut te pulchrum
et bonu sup oia amemus. qm oia
pulchra a te creasti que es benedictus
in secula seculorum. **Amen.**

Psalmus. Cuius

Confitemini
Titulus **Callio**.
alla.

Hoc verbi decus a pnti ps fecit ini-
tium. nec an a quoda repis positum
quod multi scriptores fuerint pri-
mitus hebreorum. **Alla** enim apud
iplos dicitur laudate deum.

Dico Sed sciendum quod non est
vna dictio ut credunt
aliqui: sed due. **In** hebreo alla na
quod laudate signat: ya vero inuisibile
signat. **Calli**. bus dei tradit esse
ex Jeronimo in epistola ad Marcellam
exponere quod ait. **Primu** dei nome est
hel quod interpretat fortis. **Secundum** he-
loy quod dicitur **Tertiu** heloe quod etiam
dicitur deus. **Quartu** sabaoth quod dicitur
exercituum vel virtutum. **quintu** elon
quod nos excelsu dicitur. **sextum** eser-
heye quod in exodus legitur. qui est misit
me. **septimu** adonay quod nos do-
minum generaliter appellamus. **Octa-
uum** ya quod deo tantum applica-
tur: et in alla extrema sillaba so-
nat. **Nonu** tetragramaton quod
ineffabile nuncupatur. **Decimum**
sabbay id est robustum vel suffici-
entem ad omnia impetranda. **Hoc** at-

magna

alla

nona

hel

hoy

hoy

hoy

hoy

hoy

hoy

hoy

hoy

hoy

hoy

all'ay. psalmis p titulo p̄scribit
vt i subsequētib⁹ patebit. Sciēs
enim p̄pta p̄ los hebreorum of
fendisse frequēter dñm. qz sp̄e suā
in tēporalib⁹ bñficijs posuerūt. p̄
ma p̄te fideles amonet vt eū sp̄ua
liter semp exquirant dicens

Qonfitemini dño. **N**ico.
Cōfessione laudis p bñficijs
ab eo obtentis. **I**n uocare nomē
eius. **I**n bñficijs ab eo obtinēdis
qz gratitudo de p̄teritis bñficijs est
optia dispositio p alijs ipetrādis.

Quia. Exaudit q̄ppe iuocātes quez
cōfitemem. **L**audantē videt
a hunc laudantē videt quem p
bat amātē. **A**nunciatē inter
gentes. **I**n ite p̄tōres gentiū vi
uentis. **N**ico. **L**opa eius. **I**om̄
tatis a p̄tatis sue declaratiua que i
fra explicant. **L**ēatate ei. **I**ore. **L** psal
lite ei. **I**ore de a opere. **V**ero. q̄ in
telligit s̄ctas scripturas a in lege
domini iugiter meditatur a mens
eius cōtemplat celestia: hic canit
deo. **Q**ui aut operari⁹ ē boni opis.
hic q̄si citharā virtutūz cōponens
psallit. **N**arrate om̄ia
dño. **N**ico. **M**irabilia eius. **I**n
a aliqua ex omnib⁹. qz omnia n̄
p̄nt p̄culatē enu
merari.

Hugo. **L**audamini tam bene viuatis vt
fitis bone fame. **I**n nomine sancto
ei⁹. **I**n ad honorez nois ei⁹. **E**t vt cō
solacōez de re tali fumeret a dicit
Letē cor q̄rētū dñm. **P**er pei
tiaz q̄ritur dñs: q̄ p p̄m fuerat
amissus. **S**z sūt q̄dā pusillanimes
q̄ nimis tepide querunt eū. p̄ qd

subdit. **Q**uerite dñm a cōfirma
mim. **I**n querendo est ote feruētis
a firmi p amōrez a p̄seuerantiam
boni operis. **Q**uerite faciez eius sē
per. **H**oc ē studeatis p totaz vitam
vrām placē i ōspēdu ei⁹. **C**ōsequē
ter p̄pha hortat fideles cōtūsoz dī
cene. **E**metote mirabiliūz eius
que fecit. **I**nos p̄tōres ad penitē
tiā recipiēdo in quo mirabilis ē
eius dignacio qui enz a quo despi
cit dementer ad se reuocat. **P**rob̄ i
gia eius. **Q**ue fecit etiam suscitā
do ad vitam gratie nos p̄tius mōz
tuos in peccato. **H**oc enim est ma
gnūm prodigium a miraculūz. qz
sicut dicit. **G**reg. **M**aius miraculū
est suscitare animā in p̄petuum vi
durā q̄ corpus iterum moriturūz.
Aug⁹ etā dicit q̄ mai⁹ est p̄tōie
iustificare q̄ celūz a terram creare.
La iudicia oris eius. **I**n q̄ p̄misit i enā
gelio. **M**at. iiii. **A**gite penitētiā: a
app̄mquabit regnū celoz. **P**er iu
dicia discernit penitētes i oī mīa iu
dicā. **S**. q̄ penitētes sunt. **E**men
abrahā suū ei⁹. **I**n imitatores ei⁹
per obedētā. **Q**m̄ sicut abrahā su
it obedēs deo. filiū suū immolādo
sicut penitētes obediunt p̄ceptis
dei imolando seip̄s per penitētiā.
de q̄ imolacione dicit in alio psal.
Sacrificiūz deo spiritus contribula
tus. **S**unt etiam. **L** filij iacob. **I**udā
do contravicia. **L** electi eius.

Nicolaus iacob cum ad
huc esset in
vfo mris cū elau fuit elect⁹ a dño
a elau re p̄bat⁹. licz adhuc nihil
boni a mali egisset vt dicit apls ad

Hieronymus

Quis dicit
in eae } deo
in allese }

Rō. Hu. Sic et penitentes non
ix. suis meritis si gratis
per gratiam dei electi sunt a deo. **L**
Ipsē dñs Iohannes q̄ nos edemūt
est deus noster. per veruz cultum
christiane religionis. licet sit deus
a dñs oim per creationem a guber
nationem. **I**tem. **L**in vniūsa fra
deo subditur. **I**udicia ei⁹. **I**q̄a
pro voluntate pōt peccatores peri
mere. **M**emor fuit in seculuz testa
menti sui. **H**ugo. Sic ordina
trām. Memor fuit testamēti sui du
raturū in seculū et in eternū. Non ac
bitō testamēti veteris qd̄ fuit ad
tēs sed noui. **V**nde subdit. **U**erbi
sui quod mandauit. **H**oc ē uerbu
dei quod mandauit predicanduz.
Lin mille generationes. **I**tem in omnes
generationes. **E**t ponitur h̄ nume
rus determinat⁹ pro indetermiato
numero. q̄a numeri transcendētes
millenariuz nō sunt nisi replicatio
nes eius vel partū eius. **Q**uod
testamētū disposuit ad **Abrahā**
La ad illos qui p dilectionē obedi
unt deo sicut **Abrahā**. q̄ de p̄cepto
dei exiit de terra a de cognatiōe ei⁹
Gen. xij. **L**a iuramētū sui ad **isaac**
La p̄me p̄missionis sue memor fuit
it. **L**a de. **L**a **isaac** et populo gaudenti
a gloriānti in deo. qualis ē fidelis
popul⁹ christian⁹: cui⁹ totū gau
diū in deo dīa non in mundo. **N**am
isaac gaudiuz interpretat. **E**t
statuit illud. **L** videlicet testamētū
in **iacob**. **L** in eis qui o trauicia lu
dantur. **L** in p̄ceptū. **L** dicens **P**eni
tentiam agite. **L** a **israel**. **L** videlicet fi
delib⁹: deū per fidem a operationez

videntib⁹. **L** in testamētū eternū. **L**
Cast. Nouum testamētū pro
prie dicit eternum quia
nulluz aliud aliqui succedit in quo
est oim p̄missoz opleta perfectio.
Hugo. **N**oc statuit p̄ lo fideli
Dicens tibi dabo terram chana
an. **I** dicitur illa terra fluens lac et
mel. per quā significatur hereditas
celestis que p̄mittitur p̄ lo fideli.
Sed q̄a de ista terra alij plus: alij
minus datur. **I**tem subdit. **L** funicu
lum hereditatis vestre. **Cast.** **I**sta compa
ratio ab eis
tracta est quibus agri tenso fune
diuiduntur. **G**lo. **S**icut em̄ ter
ra p̄missionis funiculo distribu
ta est in diuersas partes. ita in vi
ta eterna diuerse sunt mansiones
Iux illud. **I**n domo patris mei mā
siones multe. **H**ugo. **Q**uom̄ eēt
sūt. **S**equitur. **H**ugo. **N**um̄o breui
illi videlicet quibus p̄missa ē fra chana
an. et hēditas celestis: sūt nūo bre
ui et pauci respectu reproborū. **vñ**
Mat. xx. **M**ulti sūt vocati: pauci vō
electi. **I**nt etiā electos sūt multi qui
illā terrā aspirant. et quibus subdit. **L**
paucissimi a incole ei⁹. **L** in hitato
res ei⁹ q̄ p̄nt dicē cū **Ap̄lo** ad **phi**
lip. vi. **C**onuersatio nrā in cel̄ est.
Rui at volūt esse incole ei⁹ oꝝ vt re
cedant a societate mala. **vñ** bñ s̄b
dit. **E**t p̄transierūt de gēte in gē
tem. **L** a de gēte peccatō ab gēte il
lā. de q̄ in illo p̄s. dicit. **B**tā est gēns
cuius ē dñs de⁹ eius a nō ē sperit in
vanitates a insamias falsas. **L** et de
regno **dyaboli**. **L** ad populum alte
rū. **L** que elegit domin⁹ in hereditate

libi ut essent sancti cum sanctis. Multis ex causis nobis necessarium est transire de mala gente ad bonam, sine malis eorum moribus inficiamur, ne ab eis commamur, ne ab eis impediamur, ne demus eis occasionem malignandi, et ne minuatur auctoritas seu fama bonorum, et tales pertransientes protegit dominus, unde subdit. **Non reliquit hominem nocere eis.** licet enim multas tribulationes patiantur ab hominibus: hoc tamen est ad eorum salutem, et non ad nocendum ipsorum. **Vñ. De. iij.** Et quis est qui vobis noceat si boni emulatores fueritis, et si quibus patimini propter iustitiam: beati estis. Illos etiam qui tribulant eos quoniam deus punit vel in presentia vel in futuro. Unde subdit. **et corripuit per eos reges.** sicut herodes fuit ab angelo percussus ut legitur Act. xij. vel corripit arguendo dicens. **Nolite tangere christos meos.** Christi dominum sunt christiani qui inunguntur in baptismo ut sint reges quia ipsorum est regnum celorum. Et specialiter sacerdotes deo consecratos vocat christos de quibus subditur. **et in prophetis meis.** et in eis qui debet alijs bona et utilia predicare de futuro regno celorum, et de futuro inferni tormento. **Nolite malignari.** id est maligna eis inferre corde recto vel opere. Unde translatio hebraica habet. **Et prophetas meos nolite affligere.** Deinde describit prophetam. **Et. ta.** ab litera tempus Josephusque ab Moyse qui ordinatione divina venditus fuit in egipto

ad hunc patientie meritum, et ad providendum patri suo et fratribus tempore famis future de qua dicitur. **Et vocavit. s. dominus. Famem super terram. s. septem annorum de qua habetur Gene. xli.** **Et omne frumentum panis contrivit.** id est sustentationem vel nutrimentum contrivit. Per hoc non est intelligendum quod panis simpliciter defecit, quia etiam tunc emebatur alimenta in egipto ut habetur Gen. xlij. Sed quod tunc fuit maxima sterilitas et defectus panis. **Misit ante eos. s. Jacob et filios eius. virum. s. Joseph.** qui dicitur vir a virtute eo quod noluit adulterio domine sue consentire gen. xxxix. Et positus est servus in palacio regis pharaonis. **Iero.** Cum autem esset sedeciz annorum ad amatum est a regina, et in tali etate constitutus que magis debita est voluptati noluit sentire iniquitati sed magis timuit sibi periculum anime, unde accusatus ab ipsa regina quod voluit eam opprimere mancipatus est carcere. **Et hoc est quod subditur. nico.** **et humiliaverunt in corde pedes eius.** quia ab falsa accusatione domine sue fuit in carcere religatus. **ferreum.** et tribulatio pertransiit anima eius. quia ex compedibus ferreis non solum erat afflictus in corpore sed etiam in mente quous non ceciderit a virtute patientie. **donec veniret verbum eius.** quando a deo instructus exposuit somnia pharaonis regis et pistoris eius, et hoc veraciter reventus.

h-220 p-117

probauit Genes. xl.

Cassi. dicit enim cogitationes Jo seph fuisse grauissimas donec tempus veniret. a quo verbum eius a rege pharaone per interpretan do somnio quereret. tunc vero a gloria reperit: a claustra carceris letus euasit. Vnde subditur. **Lo** quiu dnm inflamauit eum.

nico. Translatio hebraica h3. Probauit eum: scilicet habere spiritum sanctum dei.

Cassi. Inflamauit eum vti acie fer a feruenter incitauit eum vt coram principe futura diceret cum fiducia veritatis. Intus enim celestis flamma lumine accepit: vt prouideret talia que regni illius sapientes doceresq; superarent.

nico. L. misit rex pharaon ad carcerem. La soluit. La soluit fecit Leu. audito per magis in pincerna q; optime interpretatus fuerat somnia pbia Gen. xli. **On** stituit eum dnm domus sue. Ieo q; per interpretatione somnij sui cognouit eum hie spm dmi. La pncipe omnis possessionis sue sic habet Genes. xli. Dixitq; rursus pharaon ad Jo seph. Ecce constitui te super vniuersam terram egypti. **U** t euidiret pncipes eius sicut semetipsum. q; non habebat sciam: nisi humanitas acquisitam per exercitium studij. qd pmo vigit in terra egypti: vt habetur primo meta. **Cassi.** Pharaon enim phisice. credebatur princeps populi sui in hac sapia puenire potuisse: vt a ipso somnio interpretari esse mererent: a vt ad tantam do-

ctrinam scientia eorum potuisset adduci: vt consulti de re dubia certa loquerentur.

hugo. La senes eius prudentiam doceret. non solum de diuinis: sed de moribus in agibilibus humanis. **Et** traui isrl. I. I. p. io seph Li egyptu. filio suo ioseph regnate ibi. La iacob. I. q. isrl. dia est Laccola. v. colonus Accola est ad uena manens. Vnde translatio hebraica h3. Aduena. L. fuit in terra cham. I. qui fuit filius noe: a quo descendit egyptus. Et p hoc hic terra egyptus dicitur terra cham. **Et** dñs auxit populum suum reuolunt. Vi delict iacob a filios eius. Let firmauit eum super inimicos eius.

nico. quia propter potentiam ioseph timebant omnes de cognatione eius. **On** uerit eorum. L. egyptus. Vt odirent populum eius. L. filios isrl: fm q; dicit Exo. v. Surrexit rex nouus in egyptu qui ignorabat opera ioseph. et incepit affligere filios isrl per se a populum suum q; in amaritudinem pducebat vitam eorum: vt dicitur ibidem. Et itelligitur: cutit. non q; deus sit actor mali: sed q; prius mali erat. pmissit: vt peiores fierent persequendo dei populum. Vnde sequitur. Let dolunt facerent in seruos eius. Hoc est in filios isrl. quia rex precepit obstetricibus vt in partu hebreorum interficerent masculos: simulando q; passe fuissent abortus. Exo. pmo. Deinde describit tempus moysi: a primo pmit miracula facta in egypto pro filiis isrl. tempore moysi: sed

Fons

Omnia

non ponitur fm ordine historie
Vnde dicit. **M**isit dñs seruum suum
moysen. ad liberandum filios israel
de egipto: sic habet Exo. iij. **A**aaron
que elegit ipsum. hunc enim adiu
xit moysi vt pro eo loqueret multitu
dim: eo qd erat eloquens: fm qd dici
tur Exo. iij. **A**aaron frater tuus leui
tes scio qd eloquens sit: ipse loquat
pro te ad populum.

Cal. Istos ad pharaone quasi
quosdam testes constituit a dño
destinatos vt pplm sibi placitū ab
ire permisisset ille. **O** mestimabil
pietas omnipotentis. **D**eus ab homie
fragili petebat fieri. cuius ordinatio
ni a nulla creatura poterat obuia
ti: vt reuera nos infirmos doceat
qua moderatōe viuere debeamus
qñ voluntates suas creator sanctus
sibi tanta demētia pegisse cogit.

Hugo **P**osuit in eis. **I**n
moysi a aaron. **V**ba
signorum suorum. **I**quo ad minora mi
racula. **L**et prodigiorum suorum. **I**quo ad
maiora. qñ dicit. **P**osuit in eis ver
ba quibus dicebant signa et prodi
gia esse ventura. **I**n terra cham. **I**n
in egipto: vt sup dictū est. **D**einde
enumerat septē plagas q̄ facte sūt
in egipto: licet fuerint decē: vt ptz
in his versibus. **S**anguis: rana: culex:
musca: pecora: vlcera: grando. **B**rucus:
caligo: mors: obtinere necando.
Dic vero septē vt dictū est de illis
ponitur: nō tñ eo ordine quo facte fu
erunt. qd pmo ponit plagā nonā:
dicens. **M**isit tenebras et obscu
ra. **N**icolaus **I**sta fu
it plaga

egipti nona. ita qd tribus diebus
nemo vidit fratrem suū: nec etiā
mouit se de loco in quo erat Exo. x.
Let non exacerbauit sermones su
os. **Q**d cum pharao permittebat pe
nitentiā: deus remouebat plagas
et sic dulcorauit sermonē suū. **D**einde
de subiungit plagā alterā q̄ prima
fuit: dicens. **Q**onuertat aq̄s eo
rum in sanguines: et occidit pisces
eorum. **H**ec fuit plaga prima de qua
legitur Exo. vij. **V**idit terra eo
rum ranas. **I**n tanta multitudie qd
intrabant omnia loca et officinas
egiptiorum. **V**nde subdit. **L**i penetra
libus. **I**n thalamis et in secretis
locis. **R**egum. **I**n principū et magna
tum ipsorum. **E**t hec fuit plaga secū
da de qua habetur Exo. viij. **O**
xit et venit. **Q**uia dicitur dei facere est
Lepidomia. **I**n musca canina. tamē
cum hoc venerunt musce graues et
diuersi generis. **E**t hec fuit plaga
quarta: de qua habetur Exo. viij.
Let cimices. **M**usce videlicet minute
que atrociter mordēt. **T**heutomic
muesiere. **G**allice imzalles. **E**t hec
musce venerunt **I**n omnibus sim
bus eorum. **S**equitur. **P**osuit
pluuias eorum in grandinem: ignem
comburentem. **I**n flumina **I**n ter
ra ipsorum. **I**sta fuit septima pla
ga in qua grando et ignis mixta pa
riter ferebantur Exo. ix. **E**t per
cussit vineas eorum et ficulneas eo
rum. **P**er grandinem. **L**et contriuit
lignum finium eorum.

Hugo **O**xit et venit locu
sta et brucus. **L**ocusta est mater

plaga septima
Sanguis
rana
culex
musca
pecora
vlcera
grando
brucus
caligo
mors
obtinere necando

longe 2 m dicitur
nisi dicitur ad volu
tatem magis volu

bruci. dicitur enim locusta quæ
latet et brucus ante quæ volat. Et po
nit numerum singularem pro pluri. et
in hoc notat maiorem copiam. Unde
addit cuius non erat numerus. **I.**

II. fuit corrosivum quod reman
serat ex ignea gradine. exo. x. **Jo**
subditur. **Et comedit omne fe
num terre eorum.** **III.** comedit omnem
fructum terre eorum. Sequitur de plaga
quæ fuit interfectio primogeni
torum tam hominum quam bestiarum. **Vñ**
dicitur. **et percussit omnes primogenitos**
in terra eorum. **IV.** viz egyptiorum. et non
solum primogenita hominum et besti
arum sed etiam fructuum. **Vñ** addit
primicias omnis laboris eorum.
exo. xij. De quinta plaga et sexta non
fit hic mentio. Notandum vero quod h
spiritualiter. **Hugo** Peccatores

liter. **Hugo** autem plene
de egypto hoc est de vita criminosa
educantur pariter septem plagis in
corde qui in obscuritate peccatorum
captivi detinentur. Prima plaga est
cecitas mentis que per tenebras
figuratur. quia cecitate peccatores sic
obscurantur quod non intelligunt vili
tatem et pravitatem vite sue. hos non
erat crebat sermo dei quod ipsi non
lunt audire. Alia plaga est amor
secularis vite que notatur cum dicitur
conuertit aquas eorum in diuicias
in sanguinem et peccatum. Ter
tia plaga. **Leanarum** est quidam
tumultus viciorum qui fit in corde
peccatoris de quo psalmista. **Ru
gibam a gemitu cordis mei.** Quar
ta plaga. **muscarum** pungentium

est remorsus conscientie. que pungi
tur cor peccatoris ut ad penitenti
am ouertatur. Et sicut post plagam
muscarum sequitur quinta plaga gra
dimis et ignis. sic post morsum con
scientie sequitur compunctio que cor
peccatoris flagellat et urit. Post
hanc sequuntur opera penitentie viz
vigilie. abstinentie ac discipline.
Pro plaga sexta. hec sunt locuste
que ab austro gratie spiritus sancti
veniunt et plantant ortum pecca
toris ad faciendum fructum virtu
tum. Talibus locustis rescebat **Jo
baptista** in deserto sicut dicit **Mat.
ij.** Post hoc sequitur septima plaga.
viz mors primogenitorum et destru
ctio primorum motuum carnalium.
et peccatorum exinde generatorum. qui
bus per penitentiam interfecit. **Et** erit
de egypto. et arripit iter ad terram
promissionis hoc est ad patriam
celestem cuius fidelibus promissam
Enumeratis super iuxta litteram septem
plagis quibus egyptii sunt percuss
si. consequenter hoc enumerat quod de
filiis israel fecit in exitu de egypto
Primum est quod eduxit eos de manibus
inimicorum. **Secundum** est quod eduxit eos cum
magnis diuiciis. Unde dicit.

Hugo **Et eduxit eos cum
auro et argento.** **I**ta
de mandato domini acceperunt a vic
inis vasa argentea et aurea. et sic spo
liauerunt egyptios. exo. xij. Non tamen
in hoc commiserunt furtum. quod de manda
to domini dei fuit cuius sunt omnia. et
etiam egyptii fraudauerunt eos in
multis. **Cassi.** Et ideo sine culpa
tis. **Cassi.** videtur factum quod

Ru

bona pte
regubna

ex dei imperio constat impletum.
Tertium beneficium fuit sanitas
corpis. unde dicitur et non erat in tri-
bubus eorum. **Nico** h^o a d^o
infirmus. **Nico** factum fu-
it ut omnes simul absq; impedime-
to possent egredi de egypto. **DE**
tata est egyptus i pfectione eoz. I-
cuius causa subditur cum dicitur
lq; incubuit timor eoz sup eos.
Ex hoc em qd omnes primogeniti
erat subito mortui. timebat omis
alii mori si amplius filij israhel in
egypto morarentur. sic dicit. exo.
xij. Deinde ponit beneficia que de-
fecit populo israhel i itinē postq;
egressus est egyptum dicens **Qd**
pandit nubē in ptectionē eorum.
cōtra solis estū. et ignē. et colūp-
nā ignis. ut luceret eis p noctē.
sicut dicit exo. xij. dñs aut pce-
debat eos ad oñdendam viā p di-
em in colūpna nubis. et p noctē
in colūpna ignis. ut dux esset iti-
neris utroq; tpe. Deinde describit
miracula eis facta in deserto p exi-
tum de egypto. qd deficientib; ciba-
rijs que acceperant in egypto. cepe-
runt murmurare dicentes **Vtinā**
mortui essem⁹ p manū dñi in egi-
pto. qñ sedēbam⁹ sup ollas carni-
um. et comedēbam⁹ panē in satu-
ritate. **Unde dicit** **Qd** etierunt. s.
maiores p murmure minorū. q; ve-
nit coturnix. et multitudo coturni-
cum deuolancū sicut dī exo. xvij.
Venit musca grauissima et multi-
tudo muscarū. Coturnix est avis
regia et mare p hyemē trāsineat
cōsuevit. sicut dicit ysidorus.

Castio Cui⁹ carnes taz in vo-
pedibus dul⁹ **Hugo** Et pa-
ciōres sunt. **Hugo** ne celi.
viz māna p misteriu angelo rēve-
mens de aere vel de celo. saturauit
eos. sicut dicit exo. xvi. Deinde da-
ta est eis habundancia aquarū.
Vñ subdit **Qd** scupit petrā a flu-
perūt aque. qd petrā ad pceptū
eius dedit aquas ut habeēt nume-
ri. xv. labierūt in sicco. et in deser-
to prius arido. flumina. et larga
fluēta de fonte exēunte de petrā a
moysē pūssa. **Qñ** memor fuit
bi sandi sui quod habuit ad abē
ham puerum suum. et seruum su-
um. qd dicit. **Ista** bñficia fuerunt
populo collata nō ppter sua meri-
ta. cū ipse ppls esset rebellis a mur-
murans cōtra dñm. sed ppter me-
rita abrahe a ad implendū pmissi-
onē ei factā. genef. xxiij. Deinde po-
nunt bñficia facta p plo israhel tpe
iosue. qd post mortē moysi eduxit
hūc p l m de deserto synai a indu-
xit in terrā pmissionis de mādato
dñi ut habeēt. **Iosue** et dicit
eduxit. s. dñs l p l m suū. sub du-
catu. **Iosue** in exultatione. qd mē-
tu; fuit gauisus ppls. qñ iordanis
i suo trāsitu fuit desiccatus. **Iosue**
in et electos suos in leticia. viz
cordis. **Et** debit illi regiones gē-
tium. viz tram chanaan vbi pri-
us habitabāt gētiles. ut diffuse
habeēt i libro iosue. a labores plo-
rum possederūt. et ciuitates edifi-
catas laborib; aliorū. a alia tō ali-
orū laborib; acq̄sita. **Casto** di

ant iustificacōes eius. Id est mādāta
eius in lege tradita. Et legem eius
requirant. Ut ex ea spirituales; in
tellectum eliciant. Sciendū q̄ illa
terra chanaan non erat principa
le premium pro custodia legis di
uine s̄ potius possessio t̄re uiuen
tium p̄ illam principaliter intelle
cta. Premium enim principale est
melius ope meritorio: opus aut̄
v̄tutis meli⁹ est simplicit̄ q̄ que
cumq̄ possessio temporalis.

Iero. Et nos dñz de p̄cemur vt
sedux nostri fiat itineris. vt in eo
ingiter exultantes in t̄ram uiuen
num mereamur inducia in regno
eius wearivaleam⁹ a cū s̄ctis ei⁹
leticia sempiterna gaudere. quia
ipsi cū eterno patre a spū sancto ē
honor a gloria i secula seculoz. a.

Psalm⁹. 100. *Alto hyl*

Confitemini
mi domino quonia;
huic p̄s preponitur
tal̄ titul⁹ Alla alla.

Hugo Ierom⁹ dicit q̄ quā
do ponit̄ bis alla in
titulo psalmodi vnū alla est de fi
ne precedentis p̄s: et aliud de p̄n
cipio sequentis **Aug⁹** vero dicit q̄
nō legit̄ hoc i libris grecoz. a ma
ult sequi opinionē cōem q̄ illa;
que pbabilitatē non habet. a q̄s
vt̄cuq̄ alla est de p̄s sequētia hoc
pbat sic p̄ inscriptione; p̄s. cū di
citur. p̄s iste est. c. v. Et post hūc
numez; ponit̄ duplex alla. Ergo

vt̄cuq̄ alla ē de dō. alioquin alte
rū alla esset nū numez; ponēdū.

Hi. Gemiaat̄ B alla. q̄ semel
ponit̄ plaude dei in p̄nti; et
it̄m pro laude eius in ciuitate cele
sti. sedm hoc d̄i apoc. xix. **Audiū**
voces in celo multoz angeloz di
centium alla. Et sequit̄ postea. Et
it̄rū dixerūt alla p̄pter q̄s in eccā
quā cantat̄ versus in p̄ncipio. dicit̄
quāq̄ alla: et in fine resumit̄. **Ide**
p̄s mutans nos in hoc p̄s ad lau
dem diuī **Iero** Penitentes ro
nam. **Iero** torat. negligē
tes arguit. miam p̄mittit. dicit̄ ḡ

Confitemini dño. **Ibidit̄** p̄b a
Quos qui grauit̄ peccast̄ s̄
a despatis de vrā salute a putatis
qm̄ p̄pter magnitudinē p̄ctōz nō
potestis remia p̄ctōz adipisci ego
precipio vob. **Confitemini dño.** cō
fessione pec **Cassi.** Et ne aliq̄s
catorum. **Cassi.** de culpā
suarū numerositatib⁹ t̄ere ē. addit̄

Qui **lq̄m** **to** **nus.** **Dico** **nō** **est** **finis.**

Cassio Qui delinquentē pa
te. qui solem suū facit oriri sup bo
nos a malos **lq̄m** in seculū; mīa
eius. In isto seculo miseret̄; i futu
ro iudicat. **Dic** fas cōverti ē et mi
sericordiā postulare; i futuro secu
lo p̄ctā cōfiteri dāpnatio ē. vbi iā
constat eē

Dico Et q̄a laus
iudicium. **Dico** eius nō p̄t
sufficiēt enacrarī a creaturā intel
lectuali. **Iō** subdit̄ **Quis** loq̄tur
potētiā dñi. **Iq̄i** dicat. **Null⁹.** ai;
sit potētiē i finite **Laut** q̄s auditas

R. ij.

*Quis loq̄tur
potētiā dñi*

faiet om̄s laudes eius. Œi dicat
Nullus posset enarrare opa ei⁹: qui
bus ipse laudābus ē. Œc ei⁹ lau
des expr̄mere cū ipse sit maior om̄
ni laude sic dī. eede. xliij.

Hugo Vel laudes ei⁹ sicut
dicit Aug⁹ sunt opa
preceptorū ei⁹. q̄bus deū lauda⁹.
qm̄ ad laudē ei⁹ ea faci⁹ Et hez pau
ci sint tales. tū bñ sunt. Vñ s̄bit

Œati Imo in spe a in futuro i re
Lqui custodiūt iudiciū. Œcē iudicā
do q̄ntū ad iudices. a faciūt iudici
ciā. Œcē cū p̄imo. et hoc q̄ntū ab
om̄s. Œm̄ oī tpe. q̄ q̄ p̄seuerauerit
vsq; in finē in bono ope: Œ saluus
erit. Œcē dī dī saluatoris. Mat. p.
Et q̄ nō sum⁹ sufficientes cogitare
aut facere bonū. a nobis. Œo implo
rat diuinā grām dīcēs. Œm̄cō
nostri dñe. Œgrām tuā nobis cōfe
rendo. vt sim⁹. Œm̄ bñplacito p̄li
tūi. vt in societate eorum q̄ tibi pla
cēt. Œ visita nos in salutari tuo. vt
ad saluacōez nrām. nō ad damp
nacōem sic visitas reptolos. a q̄
salus nrā in visione dīma ē. Œo s̄
ditur. Œ ad videndum. Œcē facie ad
faciē. Œm̄ bonitate elcōz tuorū. Œsi
dicat. ad hāc visionē solūz p̄ducē
tur electi. Œcē dēs in bono finali
Œ ad letandū in leticia gētis tue. vt
vt letemur cū gente tua: et totū
fac ad gloriā tuā. vt lauderis cū
hereditate tua. vt cū electis qui sūt
hereditas tua. **nico** Et q̄ r̄ā humili
tua. **nico** liatio facit dē p̄
cacōem efficacē s̄m̄ illd eede. xxxv
Oratio humiliatis se nutes pene
trat. Œo psalmista sue dēp̄catio

ni inepōnit p̄tōz cōfessionē: a cū
h⁹ r̄colit diuinorū bñficiorū exhi
bitōem. Vñ dicit. Œo Œccau⁹ cum
patribus nostris. Œp̄dō infidelita
tis. et in hoc p̄tes nrōs imitantes

Cast Cum maiorib⁹ suis pec
cāt. q̄ dēlicta similia nō
declinant. Œm̄ iuste egimus. Œ

nico Contra primū Œm̄ q̄tātē
fecimus. Œcōtra dñū. Œem
de subdit de p̄dō ignorantie dicens

Œ Patres nr̄i in egipto nō intelle
xerūt mirabilia tua. Œq̄ si bñ intel
lexissent certe deo firmiter adhesis
sent. subdit de peccato ingitubis
dicēs. Œ nō fuerit memores multitu
dinis mie tue. Œquō p̄ eis m̄t̄pli
citer flagellasti egiptios. et eos
ab ipsis flagellis mirabiliter p̄ser
uasti. a hāc ingitubine patrum
oñdit p̄ effecū dicēs. **Œ** Œ irrita
uerūt deū. Œm̄ moysen seruū ei⁹. Œas
cendentes in mari: mari rubro. Œet
dū ascenderēt mare rubrū. hoc fa
ctū ē sic legit̄ exo. xliij. dicēs mo
ysi in tūstai maris. Œforstā nō erāt
sepulchra i egipto. Œo tūstai nos
vt moremur in hac solitudine:
si dñs misericordie reddidit. is bo
nu; p̄ malo. Vñ sequit̄. **Œ** Œ sal
uauit eos p̄pter nomē suū. Œglorifi
candū et nō p̄pter merita eoz. Œvt
notā faceret potētā suā. Œq̄ om̄ia
opa dei ordinant̄ ab eius gloriā
puer. xvi. Vñ m̄sa p̄pter se me tip
sum opatus ē dñs. Œpostea oñdit
quō saluauit eos: a p̄mo p̄ diuifi
one; maris rubri. Vñ dicit. **Œ**
crepuit. Œm̄ **Hugo** Œm̄ Œmaē tu
brū. Œm̄

imperio. ipsum diuinitate. La ex sicca
tum est. viz iter mediu p qd filii
israhel transierunt sicis pedibus.
vt habet exo. xiiij. a eduxit eos. p
ducatu angelu in abyssis. v. m. p
fundo maris. sicut in deserto. v. si
cut in via sicca a plana. qz ibi non
eat lutum. sic solet esse in profundo
aquar. Et p ista duo. **S**ubiuu
eos de manu. v. de pte. **O**bedi
egiptoz psequentiu eos ad oc
cidenbu. **Et redemit eos de manu**
immi. **Rico** **I**te de pte pha
raonis regis egi
pti. a operuit aq tribulantes eos.
s. pharaonem et exercitu eius fili
os israhel psequetes. sic exo. xiiij.
di. Reuersum est mare pmo dilu
culo ad porem locu. fugientibus
qz egiptijs occurreunt aq. et inuo
luit eos dñs in medijs fluctibus.
Vnus ex eis no remansit. qz no fu
isset submersus. **Et** visis his
miracul filij israhel. **crediderunt** **ver**
his eius. v. moysi dñi uiderunt egi
ptos mortuos sup litus maris. **La**
laudauerunt. v. laudates cantau
erunt ppter uictoriaz eius. **laude ei?**
dicetes cantu moisi scriptu exo.
xv. vij. **Cantem** dño gloriose ac.
Deinde subdit de pcto murmuraci
onis huius ppli p defedu cibi et po
tus. de quo habet exo. xliij. **Vñ** di
cit. **Ita** fecerunt. v. paru manse
runt in laude dei. **obliti sunt opm**
eius. quibz eis puidat de auxilio
in egipto et in mari rubro. **et non**
sustinuerunt consiliu ei? v. no expe
ctauerunt patient tps in quo de
disposuerat eis. **ubamire** scdm co

filium voluntatis sue. s. p. n. e. e.
illud murmurando sine rōe. **Et**
concupierunt **concupiscentia** in deser
to. s. carnu sic dicitur numeri. xi.
Quis dabit nobis escas carnu. **Et**
let **temptauerunt** **deu** **in** **ma** **quoso.**
hoc **em** **deserto** **loco** **vbi** **no** **erant**
aque. **Et** **dicit.** **temptauerunt.** qz non
solu petierunt aqs ad siti sua rele
uanda s. etia ad experiendu senti
bili exēplo si deus esset cu eis. an
non. scdm q dicit exo. xvij. **Et**
dedit **eis** **petitionem** **ipsoz.** s. car
nes et aqs. **Et** **misit** **saturitate.** v.
ea qbus saturarent. **in** **aias.** v. in
aialitate. **eo.** qz dedit eis carnes
ad uiscendū vsq ad mensē integz
ita qz uidebat eis in nauseam ex ni
mia repletionē vt habet numeri.
xi. Deinde describit pām sedicōnis
choze et sibi adherentiū viz dathā
et abij. **Hugo** **I**sti enim qa
ron. **erant** **de** **ruben**
primogenito. **uoluerunt** **habere** **re** **pn**
cipatu **in** **plo.** et choze et chozite
qui erant de leui uoluerunt habere
principatum sacerdotij. **Et** **ob** **hoc**
hñ **mouerunt** **sedicōne** **in** **plo** **con**
tra **moysen** **a** **aaron** **scdm** **q** **diffu**
sus **exp** **ssum** **em** **numeri.** xvi. **Vñ** **a**
hic **dicit.** **Et** **irritauerunt.** v. ad
iram puocauerunt. **moysen** **in** **ca**
stris **a** **aaron** **sandum** **dñi.**
Et **consecratum** **ad** **hūgē** **dū**
fiat. sacerdotio coram domino
sicut habetur leuitici. ix. **I**sta aut
irritatio fuerat quia choze et sibi
adherentes dixerunt moysi a aa
ron qui erant principes populi in
tpalibus a spiritalibus. **Sufficit**
R. in.

vobis. quia omnis multitudo scō
rum est. quasi dicerent debet vob
sufficere q̄ sitis i eodem gradu cū
alijs. Vnde subditur ibidem Cur
eleuati sum sup populum domini.
Deinde subditur pena se bicionis
eorum predictōrū cūz dīl. **A**perta
est terra et deglutit dathan: et
operuit sup congregationem abi
ron. pro vt diffuse dicitur numel
xvi. **E**rat sit ignis i synago
gis eorum. in eorum cōgregati
one. flamma obussit peccatoēs.
viz dūctos quinquaginta viros
qui offerebant incensum tanq̄ v̄
dicantes sibi illicite sacerdotium.
Col. Timeant qui murmurāt
ant qui ad honorem placōis inde
bite non pficiendi sed dñandi in
tenōe pueniunt ne infernus ape
riat os suuz a flamma inextingui
bilis post breuez ymmo post mo
mentaneam dñationem recipiat
eos etnalit cōburendos. **P**ostea
ōndit quō filij israhel peccauerūt
in ydolatria. **Hugo** et fecerūt
dices. **Hugo** vituluz
in oreb. pp̄e montem oreb. Oreb
enī est pars montis synai quem
montem ascendāt moyse vt re
ciperet a deo. **Col.** Trāstacio ro
legem. **Col.** mana a heb̄
ica habent eboreb. et adrauerūt
sculptile. **S**culptile est ymago ido
li sculpta a facta in lapide vel in li
gno cum **Hugo** Sed pomē
mallo. **Hugo** hic p cōfla
tū q̄ vitulus ille nō erat sculptus
sed de metallo cōfusus a cōflatus

vt habet exo. xxxij. et mutauerūt
gloriam suam. **Rico** idē vt eum
suam. **Rico** i quo debeāt
gloriarī a qui gloriose dureāt eos
de terra egipti in similitudinē vitu
li comedentis fenum. in ydolum
simile vi **Cassio** Hoc totum
tulo. **Cassio** fecit impati
entia leuissimoz hominū que sem
p ducit ad culpas. **N**am si causaz
rei sub veritate discutias nulluz cri
men est qd nō ex impatientia ma
tre nascatur. **C**ontra hoc illd vere
remediū ē quod in alio ps̄ dī. **E**x
pectās expectaui dñm a mēdit nē
Rico Deinde arguit iudeos de
peccato ingitūdmis di
cents. oblitū sunt deū qui saluauit
eos. de seruitute dura egipti q̄ fec
magnalia in egipto egiptios nil
tipliciter flagellando. m̄abilia in
terra cham. in egipto sic noia ta
ratione supra dicta populum isra
hel a plaga egiptioruz ptegenit
terribilia in mari rubro. spha
onem et eius exercituz submerge
do. et dixit. s. dñs cōminādo. vt di
sperderet eos. ppter eorū ingitū
dmē. si moyses electus eius n̄ ste
tisset in cōfractiōe. in plaga cō
fringere qua cōminabat eos dñs
in cōspectu eius. In suis orationibz
impediendo effectū diuine v̄mdē
Vnde dīc ei dñs exo. xxxij. Cerno
q̄ populus iste dure ceruicis sit bi
mitte me vt irascatur super me. cō
tra eos a deleam eos. a ibidem s̄b
ditur. vt auerteret iraz eius ne di
sperderet eos. **O**biecit em̄ moyses
seipum v̄mbicte dei pro eis dicens

eto. xxiiij. Obsecro precavit p[ro]p[ter]
 iste p[ro]m[iss]i magni: feceruntq[ue] sibi
 deos aureos. Aut dimitte eis h[ab]e
 nox[am] aut si n[on] facis. Dele me de li
 bro tuo que scripsisti. Deinde sub
 iungit de p[ro]p[ter] rebellio[n]is hui[us] po
 puli dicens. q[uod] p[ro] nichilo habuerit
reputauerit. T[ri]st[ra]ctio tebray
 ca h[ab]et. et despererit terra desiderata
bilem eis p[ro]missam. lacte a melle
 fluent. q[uod] voluerit reu[er]ti in egiptu[m]
 numeri. xxiiij. Q[uod] crediderit ver
 bo eius. quo p[ro]miserat eos intro
 ducere in terra illam. et murmu[ra]u
 erit in tabernaculis suis. V[er]u[m] di
ctur. numeri. xxiiij. Igitur ciferas
 ois terra fleuit nocte illa: et mur
 mu[ra]ti su[n]t o[mn]ia moyses a aaron a[nt]e.
Cal. Et dicit i tabernacul[is] suis.
 vt hoc no[n] laboratib[us] s[ed] o[mn]i
 bus co[n]tingere videret. **Te** leua
 uauit manum suam sup[er] eos.

Hugo co[m]inando penam.
 Mos est co[m]inanti
 um leuare man[us] et sic dicit h[ic] vt
 prosterneret eos in deserto.

Dico T[un]c em[en] data est co[n]tra
 eos sententia diuina vt
 omnes q[ui] murmurati fuerant a vi
 gin[is] antinis a sup[er]. no[n] ingrederent[ur]
 terra[m] p[ro]missio[n]is. s[ed] morerent[ur] in de
 sero p[ro]p[ter] calepha a iosue. numeri
 xvi. Let diceret semen eor[um] in nati
 onibus: a dispereret eos in regio[n]i
 bus. Ista pena fuit t[un]c eis co[m]i
 nata. s[ed] t[un]c p[ro]p[ter] moysi ipe[n]dita

Et i[n]ciati. v[er]o consecrati. sunt
beelphegor applicantes se cultui
 ydoli illius. Circa q[uod] e[st] sciend[um] q[uod]
 min[us] rex assyrior[um] q[ui] co[n]didit m[ur]u[m]

*Beelphegor app[er]it
 for ydoli*

grande fecit patri suo mortuo be
 lo noie ymaginē qua[m] beluz nomi
 nauit. et omnib[us] reib[us] ad h[ab]e yma
 ginē ofugientibus p[ro]bat. Prop
 ter q[uod] hoies ceperit illi ymaginē ex
 hibere diuinos honores. **Et** inde diri
 uata e[st] ydolatria ad alias gētes a
 similit[er] noia ydoloru[m]: q[uod] sic assien
 ydolu[m] suu[m] uocauerit belu[m]. ita a alij
 belvt babilonij a alij baal et alij
 bel sedm[od]o uarietates ydiomatū.
Mo abite a[n]t ydolu[m] suu[m] uocauerit
 beelphegor: de quo hic agit. Et est
 nomē co[m]positu[m] ex duob[us] integris.
 s. ex bel a p[ro]ph[et]e q[uod] e[st] nomē mo
 tis vbi colebat. **Igitur** balach rex
 moabitay de consilio balaa[is] misit
 puellas pulchras a nobiles p[ro]p[ter]
 tentoria filio[rum] israel vt p[ro] eas in
 ducerent ad ydolatriam: a sic offen
 deret co[n]tra p[ro]p[ter] in israel. a aliq[ui] de
 populo luxulosi accedebat ad eas
 a cu[m] uellent eas agnoscere non as
 sentiebāt sedm[od]o regis p[re]ceptu[m] nisi
 prius cu[m] eis ydolatrarent vt ple
 ni[us] continet numeri. xxv. Ex quo se
 cuta fuit offensa dei o[mn]ia p[ro]p[ter] m[er]it
 plaga magna. **Et** hoc est q[uod] dicit[ur] a
 i[n]ciati sunt beelphegor. v[er]o applica
 ti cultui illius ydoli. Et comederunt
sacrificia mortuor[um]. v[er]o de carnib[us]
 animatu[m] ydolis immolator[um]. **Et**
ieritauerunt eu[m]. s. deum in ad i[n]ue
 tiombus suis. v[er]o peccatis ab eis
 studiose factis. a multiplicata e[st] in
eis ruina. q[uod] t[un]c occisi sunt. xxiiij.
 milia hominum vt ibidem dicitur.
Et stetit sinees. constant con
 tra ydolatras. q[uod] occidit zambri
 buce tribus symeonis cu[m] muliere

*no ydoli
 h[ic] d[icitur]
 baal
 h[ic]*

*Moabite
 h[ic] d[icitur]*

balach

*num[er]i beelphegor
 s[ed] e[st] apph[er]it
 cultui*

symeon

iiij.

mabiamite corū in conspectu om-
nium. quem cum muliere transfixit
in locis genitalibus. et placavit.
s. deum p suum bonum zelū sic fa-
ciendo. Et cessavit quassatio. hōde

plaga a filiis israel. **Hugo** Et hoc
factum est ei. s. sinees. ad iusti-
ciaz. qz dominus reputavit ex hoc
facto ipsum

Rico Et q etia
iustum.

tus fuit a deo qz succederet p i suo
in sumo sacerdotē. vt habeat ibidē
in generacōe a generacōem. hōde
vsqz in sempiternum. qz istud fa-
ctum recohitur adhuc in memori-
am iusticie.

Rico Quod dilige
ipsum.

Rico ter ausculta
o sacerdos: cui aie cōmendate sūt.
Euagina gladiuz verbi dei. mtime
fornicacōez. mltā oportūe inopor-
tune. argue. increpa. obsecra cum
omni paciā a doctrina vt tibi epu-
tetur ad iusticiam: qz qui red dicit
vt preciosū ex vili sic os meū erit
dicit domi-

Rico Demde s d d i
nus.

contradictione populi ppter aque
defectū qd pleni⁹ ponitur. numeri
xx. et contigit ante factum pcedēs
sed post scribitur. psalmista non
tenet semp ordinē historie. Vnde
dicit. Et irritauerūt euz. s. deum
ad aquas contradictionis. viz i
eades vbi impatienter a contencō
se locuti sunt cōtra moysen ppter
aque defectum: et p cōsequens cō
tra dñm nō expectātes debite ei⁹
beneplicitū. et veratus ē moises
ppter eos. s. turbatus mente in

tm q timuit ne de⁹ denegaret eis
aquā ppter eoz maliciam. qz exa-
cerbauerūt. s. turbauerunt vl cō-
mouerūt. s. spiritum eius. In tm qz
proūperet in verba dubietatis di-
cens. Nūquid de hac petra potri-
mus vob aquaz eijcere. vt pleni⁹
habeat ibidē. Ideo subditur.

Rico Et
distinxit. s. manifeste oñdit. in la-
bris suis. hoc est in mō suo loquē
di dubitacōnem cordis sui. ppter qd
statim a dño fuit reprehensus: et
ab ingressu terre pmissionis exdu-
sus. Sequitur de peccato idolatrie
in terra pmissionis iam adeptā p-
petrato. cum subditur. nō dispe-
derūt gentes. Et est hoc pncipiūz
versus scdm trāslacōnem roma-

nam. Vnde sciendum qz dñs pre-
cepit habitatores terre chanaan
interfic. numeri. xxxij. ne p eos
filij israel ad ydolatriā traheren-
tur. sed ipi cupiditate ducti pmise-
runt eos vūere ppter tributūz qd
eis reddebāt. a sic traditi fuerūt ad
ydolatriam eorum.

Rico Et hoc est qd
dicitur. non disperderunt gētes
quas dixit dominus illis. s. ppre-
cepit vt disperderent. **Rico** cōmixti
sunt inter

Hugo Non tantū
etia ope. Vnde addit. et didicerūt
opa eorum: et seruerunt sculpi-
libus. s. ydolis. eorum a factum
est illis in scandalum. s. in mani-
festam ruitam.

Rico Immolaue-
runt filios suos et filias suas de-
monijs. que in ydolis celebrātur.
Rico hoc fecerunt non legitur in hi-
storia: sed credendum est ppter vt

ait Aug⁹ **E**ffuderunt sanguinem innocentem. sanguine. **I**uz
[filioꝝ suoz a filiaruz suarum q̄s
sacrificauerunt] **I**uz immolauerunt
[scilicet] **I**uz chanaan. **I**uz chana
neorum inter eos habitantuz tra
hendo paruulos suos p igne. **V**n
de et. iij. regum. xvi. d̄i de achab.
Iuz et filium suum cōsecrauit
trāsferens per ignem sc̄m ydola
gentium. **E**tsi infecta est terra
[et] **I**uz homines terre in sanguinib⁹
[et] **I**uz adulfata est in peccatis sicut sb
ditur. **E**t contaminata est in opib⁹
eorū p predictas imolacōes
Rico **E**t fornicati sūt [et] p̄do
latrauerūt. q̄ idolatria
fornicatio nominat̄ i scriptura q̄a
in ea recebit anima a sp̄so suo re
ro. **E**t d̄o **L**i adinuētiomb⁹ suis. **I**uz
ab alijs et a seipsis inuenerūt **E**t
p̄pter ista **L**iratus est furore domi
nus in populo suo. **I**n quo nota
tur grauitas culpe deum prouocā
tis ad v̄ndictam cuius furor est v̄
gor iusticie a v̄ndicte sue. **E**t abho
minatus est hereditatem suam. **I**uz
filios israhel qui dicuntur dei here
ditas in scriptura. qui p̄pter pecca
ta sua fuerunt deiecti a protectiōe
diuina sicut cibus abhominabil
ricatur. **E**t tradidit eos in ma
nus. **I**uz in potestatem gentium
ydolatricę deditarum. **E**t dominati
sunt eorum qui oderūt eos. **E**t sic
ex odio precedenti grauius afflixerūt
eos. **I**uz sequitur. **E**t tri
bulauerūt eos. **I**uz affligendo **L**immi
di eorum. **I**uz iudicium. x. **E**t humili
ati sunt. **I**uz coram deo. **L** sub manib⁹

eorum. **I**uz pena inflicta dante eis in
tellectum. **L** sepe liberauit eos. **I**uz sicut
patet ex de cursu libri. **I**uz iudicium q̄
quādo ab inimicis afflicti humili
ter deū deprecabantur. suscitabat
eis iudices ad eorum liberaōnem
fm q̄ dicitur **I**uz iudicium. ij.

Hugo **S**ed ipi de beneficijs
deo fuerūt crebro in
grati: et nō dimittēbant mala cō
sueti vnde subiungit. **I**uz p̄si autē
exacerbauerunt. **I**uz ad iram puo
cauerunt. **L** eum in consilio suo.

Rico **Q**uia malū culpe prouenit
ex vicio liberi arbitrii a nō
ex deo. **L** a humiliati sunt.

Hugo **I**uz afflicti a puniti sūt
in iniquitatibus suis. **V**n
translacio hebraica habet
et humiliati sunt p̄pter iniquitates
suas. **S** tñ in illa afflictione nō de
fuit eis m̄ia dei. **V**n addit. **E**t vi
dit. **I**uz resp̄ ad m̄ie. **L** cū tribularent̄
et audiuit orōem eorum. **I**uz liberaō
eos. **E**t memor fuit testamenti
sui.

Nicola⁹ id est p̄missi sui
per moysen ex
pressi. **D**euteronomij. xxx. videli
cet si ad cardines celi fueris disti
patus. **S** p̄pter peccata tua inde
retrahet te d̄ns deus tu⁹ si v̄ere peni
tueris a assumet atq̄ introducet
te in terra; quā posse d̄erūt patres
tui. **E**t penituit eum sc̄m m̄l̄tū
d̄m̄e m̄ie sue. **I**uz ad modū penitē
tis se habuit. quando quos p̄itu
ros videbat de captiuitate redurūt
Penitentia in deū non cadit: sed
loquit̄ h̄ more hūanitat̄. **S**e q̄ē

Et debet eos in misericordias in
conspetu oim qui cepant eos. **h**^o
patz de manasse rege iuda: quem
de captiuitate in regnu suu restitui-
it. ij. pal. xxxij. Et de ioachiz rege
iuda que rex babilonis de carcere
abstulit: et inf maiores regni sui
constituit. iij. regu ultimo. Deinde
quasi codudendo psalmista resumit
sua deprecatione ad populi israhel
literacōem dices. Saluos nos fac
dn̄e deus noster. De seruitute a an-
gustijs quibus populus tuus est
afflictus in diuersis terris. qz a tē-
pore iudicij fuit populus israhel
frequentē captiuatus a diuersis
gentibus. Et congrega nos de na-
tionibus. In loco tui cultus. s. in iu-
deam. **U**t cōfitemur nomini s̄c̄o
tuo. Confessione tue laudis. La-
gloriamur in laude tua. In p̄nti p̄-
gratiam et in futuro per gloriam.
Benedictus deus israhel. In oi-
bus que fecit a faciet nobis i ad-
uersis a p̄seris. La seculo a vsq̄ in
seculum. Et in eternum. Et dicet om-
nis populus. Et dicat Hebrei pro-
optatio vtunt̄ futuro idicati. Fiat
fiat. In translacone hebraica h̄a-
betur amen amen quod siḡt veri-
tatem stabi. **Hugo** Potest
litatis. **Hugo** autē h̄
queri quō possumus benedicere de-
um cum apostolus dicat ad hebre-
os. vij. **S**ine vlla cōtradictione qd̄
min⁹ est a meliore benedicatur. a
quis est melior deo sc̄ete nullus.
ergo nullus potest deum benedice-
re. **S**olutio. est laudis benedictio.
et gratiarum actionis sicut h̄alet

apoc. vij. **B**enedictio a claritas et
sapia a gratiarum actio a honor a
virtus a fortitudo deo nostro in se-
cula seculorum amen. Et hac bene-
dictōne potest a debet homo deum
benedicere. **I**te est benedictio que
est consecratio qua semper maior
minori benedicit de qua benedicti-
one loquitur apostolus ad hebre-
os. vij. vt dictum est supra.

Callio. **A**lla festiuum respō-
deant omnia titulo suo. **T**itulus
est enim alla. cā confessio. q̄ miro-
mō ad laudes dñi om̄o fecūda est
Per confessionē em̄ ab egiptijs cri-
pimur. qñ ab opibus dyabolis
diuino munere liberamur. maē ra-
bū trāsim⁹ qñ baptismatis sacra-
menta percipimus. **I**n deserto pasci-
mur. qñ d̄ma gr̄a cōcedente in mū-
di istius bonaz rex largitate faci-
amur. ad terram p̄missionis pdu-
cimur qñ i illa patria felici mune-
re sup̄ne pietatis intram⁹. vt me-
rito talis frequent̄ itata p̄dicet̄ q̄
tantoz magnaliū p̄figuracōne de-
corat̄. **Q**uap̄pter sumo desideo sup-
plice⁹ vt nos de b̄n̄placito sibi po-
pulo eē crederet. q̄ de p̄uis red̄a. de
amaris dulcia. de t̄p̄alibus et̄na
facere cōsueuit. q̄tin⁹ a nos in xp̄o
dño gloriātes cōiter dicere merea-
mur. **B**ñdictus dn̄s de⁹ ihs xp̄s cō-
ditor a redemptor noster. cui ē ho-
nor et gloria in secula seculorum
Amen.

Psalm⁹. Cxi.

Alia et 2° 3°
Alia h^o h^o

Confitemi
Titulus alla alla.
Hugo huus psalmi

cum duobus precedentibus cois est materia sicut similis est titulo. Inuitamur enim in hoc psalmo ad utraque confessio nem tam patorum quam laudis diuine. Et propter hoc operiter duplicatur alla vel propter iudeos et gentes conuersas propter quod apostolus ad galathas .iiii. dicit Abba pater. Licet enim siget abba idem quod pater tamen abba dicitur pro conuersione iudeorum a patre pro conuersione gentium. **Cal.** Preuidens itaque peritiam. **Cal.** pro populo christi animum in aduentu domini gratiaque percepturum ne securitate tanti benefici aliqua negligentia letaretur et contempseret commonet confiteri eum peccata sua et laudes domini personare dicens.

Confitemini domino **S**upplicia confessione tam peccatorum quam laudis Ille enim precordia domini salutari ter assumit qui prius eum delictorum suorum confessione placauerit Quonia bonus Essencialis Quonia nam in seculis in eternum in misericordia eius Quonia hic fuerunt peccatoribus patere et in futuro fidelibus dignabitur eterna premia donare. Ita fit ut bonis supplicibus et humilibus suis semper misericors approbetur dicat nunc qui redempti sunt a domino. hic est christianam de gentibus ad fidei conuersionem christum domini laudent au

tus sanguine redempti sunt quos redemit de manu inimici. de potestate dyaboli **Hugo** de quatuor dimensionibus mundi. congregauit eos

Nico Per predicacionem apostolorum et aliorum in uera ecclesiam ca **Casti** Et ne puta tholicam. Casti. res de pau cis primicis congregatos subiu git A solis ortu ocasu ab aqui lone et mari Mare ponitur pro parte austra

Hugo quia auster li. **Hugo** flatibus oceanum qui mare dicitur eo quod est maius ceteris congregationibus aquarum. Consequenter ponitur inuolutio ad dei laudem ex liberatione gentiliam a cultu ydolorum unde sub

Et Ita uenit in soli bitur. Et audite in gentili tate que non erat culta propheta is a lege diuina in maquoso in stati qui est sine aqua gratie et doctrine via ciuitatis habitaui hi. spatrie celestis in inueniunt que uia christi que ducit ad regna ce lorum ignorauerunt Unde dicit. Jeromimus in epla ad paulinum. Dane viam doctus plato nesciuit hanc demostenes eloquens ignorauit.

Hugo Et propter hunc erro rem fuerunt etiam in magna mopia unde subdit. Esuriē tes et siti entes. nico diuine cognoscere desiderantes Laia eorum in ipsis in studijs sujs laboribus defecit ab inuentione eternae beatitudinis **Hugo**

516

Et cognoscētes defectū suū. v. q. per se non poterant viā inuenire beatitudinis. **L**amauerunt ad dominum. **P**enitendo de suis erroribus. **C**ū tribularent errore p̄b̄ cō. **L**a de necessitatibus eorum. **Q**uadā necessitate peccabant gētes tanq̄ ignorātes et assueti ad ydolatriam. et inde **L**eripiūt **R**ico viam veritatis eos. **R**ico. ostēdendo p̄pter qd̄ subdit. **E**t eduxit eos. **L**ab errore. **I**n viā rectam. **Q** est x̄ps. **L** vt irent in ciuitate habitacōis. **I**tere opando. **V** in celū. **E**t q. fecit eis dōmin⁹ non eoz meritis s̄ gratis ex pura sua mīa. **I**deo hortat eos p̄ pheta ad grātū actōez dīcēs. **Q**o fitant. **C**ōfessione laudis. **D**ño misericordie eius. **V** h̄oies p̄pter misericordias. **C**assi. **P**er q̄s copi eius. **C**assi. **O**sa bñficia p̄ ceperūt. q. q̄cquid in nob̄ videtur laudabile cōstat esse ipsi⁹ demētie. q. peccata relaxat. spez tribuit. atq. ad bonitatis sue dona p̄duc. **E**t mirabilia eius. **H**ugo exhibita. **L** filijs hominū. **A**c si dicat. peccatores rēp̄ti laudēt d̄m̄ p̄pter mirabilia ei⁹. **M**ia em̄ d̄m̄ fuit i hoc q. inimicos voluit liberare. s̄ mirabilia ei⁹ fuerunt in hoc q. tyalem modū libeāuit eos. **L** p̄prio cruore. **V**nde canit eccia in p̄sona defunctor. **C**reator oim̄ reruz deus q. me de luto forma sti. et mirabiliter p̄p̄o sanguine redēmi. **C**assi. **M**emēto at̄ q. sti. **C**assi. **H**ic q̄tuor vicibz v̄h̄ in finē p̄s sine aliq̄ p̄mutacōe repetit. vt sicut de q̄tuor p̄tibz mū

di dicit ecciam cōgregatam. **I**ta de totidē cardinibz orbis laudes mie ip̄sius duotis mentibz offerant. **E**tia laudēt deus. **Q**uia faciūt aiā manē. a aiā esuriētē faciūt bonis. **A**m̄a accipiē hic p̄ homine. **G**entes q̄n̄ intencōnem suā in ydoloꝝ vanis desiderijs occupa bant inanes erant et vacue ab oi h̄no. s̄ tūc esuriētes faciate sunt q̄n̄ p̄ predicacōem d̄m̄ cōmonite. vota sua ad p̄m̄e studia t̄stulerūt. **I**ero. **E**os ergo q. inanes erāt a gratia dei. et fa mē v̄bi d̄m̄ patiebant bonis celestibus facia. **C**assi. **D**einde describit vitā uit. **C**assi. **I**psaz gentium que aū aduētū d̄m̄ fuerūt dīcēs. **E** cētes in tenebris. **I**gnorantie. **E**t in v̄mbra mortis. **V** in viciaosa hui⁹ seculi vita. q. illi⁹ eterne mortis terribilē portabat ymaginē. **V**in d̄os. **S**ub dyaboli d̄nacione nexibus p̄cōꝝ. **I**n mendicitate. **I**n nihil boni opis h̄ntes. **E**t ferro. **H**oc est in duricia malorū obstinati. cui⁹ cā subditur. **Q**uia exa et r̄baucēt eloquia. **H**ugo. **I**dē ad irā dei. **H**ugo. **P**rouocauerunt deum loquentem sibi p̄ scripturas. et per legē naturalem scriptam in cordibus eorum et dicentem ydola nichil esse. **E**t consiliuz altissimi. **Q**ui consulebat vt idolatrie errore; relinquere n̄t. **I**eritate runt. **N**olentes obedire. **E**t humilitatum est. **I**n humilitione confusiois. **I**n laboribus. **I**n ydolatrie et viciorum. **C**or eorum. **V**nde dicit. **S**apientie. **V**. **L**assati sumus in

via iniquitatis a p[ro]ditionis [in]fir-
mati sūt. Itanq[ue] omni virtute desti-
tuti. nec fuit supple ex hominib[us].
Qui adiuuaret. Insi solus de[us]. Et
id[em] clamauerūt ad d[omi]n[u]m cū tribu-
larēnt. et de necessitatib[us] eor[um] lite-
rauit eos. De q[ui]bus necessitatib[us]
de illis de q[ui]bus subdit. **Et** edu-
xit eos de tenebris. s. ignorantie
ad lumē fidei. et de vmb[ra] mortis.
et de p[er]dō idolatrie ad veritatē vite.
que ē vita gratie. et vincula eor[um]
disce. **Cassi.** Inspice. mie d[omi]n[u]m
p[er]it. q[ui]bus distinctōni-
bus exponitur. p[ri]mo de necessita-
tib[us] eor[um] liberauit eos q[ui] p[re]meban-
tur seruītute diaboli. Deinde a sup-
stitionū suar[um] tenebris eduxit ani-
mas p[er]dō. s. orde pollutas. Tercō
nō dixit vincula eor[um] soluit s[ed] disce
p[er]it. sic dyaboli tyrānica potestas
p[ro]ueniēte disrupta ē. Vñ amon[us]
liberatos grās agere dices. Confi-
tant d[omi]no mie eius: et mirabilia
ei[us] filijs homin[um]. q[ui] ianuas p[er]dō a
malor[um] oim claustra v[er]tus diuina
ofregit. Cām huius laudatōnis
adhuc subiūgit dices. Quia cōtri-
uit portas ereas. et cōfuitas vici-
orū concupiscentias q[ue] tenebant eos
ne de p[er]dō exirent. et vates ferre-
os. s. dyabolicas suggestiones
cōfregit. Hec em̄ duo metalla p[er]
fortitudie delictor[um] vident[ur] adhibi-
ta. s. ista virtus diuina cōfregit. q[ui]
p[er]ditant[ur] aduentus sui lumine
miserico[rd]ie. **Hugo** scēpit.
literādo. Leos. s. p[er] miam suā. de via
iniquitatis eor[um]. vt ponēt eos in via

eq[ui]tatis. Et q[ui] oportet q[ui] humiliet
se p[er] p[er]niam q[ue] a d[omi]no suscipitur. id[em]
subiūgit. p[ro]pter iniusticias em̄ su-
as humiliati sunt. q[ui] exultētēs
p[er]dā sua penituerūt. **Omne** escā.
non corp[or]alem sed spiritualeu.

Cassi. viz legē d[omi]ni a salutata
e[st] aia eor[um]. et p[er]uipedita fastidiuit
Hugo Et id[em] appropinqua-
uerūt vsq[ue] ad portas
mortis. Mortē etna h[ab]et tot portas.
q[ui]t sūt p[er]dā mōrtalia: a has ingredi-
tur q[ui] in peccatis mōrtalib[us] mōrit. Et
b[ea]t[us] dicit. appropinquaerūt.

Cassi. q[ui] has portas non sūt in
gressi. q[ui] erāt d[omi]ni mise-
racōe liberandi. Vñ subdit. **Et**
clamauerūt ad d[omi]n[u]m cū tribulare
tur: et de necessitatibus eor[um] libera-
uit eos. sicut sup[er] expōsitū ē. Quō
autē liberauit eos cōsequēnt[er] s[er]u-
git dices. **Insi** de[us] ip[s]i verbuz
suū. et d[omi]n[u]m xp[istu]m. q[ui] in principio
erat ver[us]. **Hugo** Let sanauit
bum. eos. la lang-
uore mortis aie. Let eripuit eos: de
omnib[us] m[er]it[is] vici[is] eor[um]. et ab
omnib[us] peccatis p[er] q[ue] m[er]it[is] a occi-
ditur anima. Et pro tanto benefi-
cio. **Confitentur** d[omi]no mie eius.
Jeroni Quibus excelsus se
factus est. et immortalis p[er] morta-
lium vita subditur mortū. Let mira-
bilis eius filij hominum. quibus
infern[is] portas ereas confregit. v-
atesq[ue] ferreos. quib[us] redijt victor
ad superos. quibus remeavit ad
celos. **Et** sacrificet sacrificium

more h[ab]et portis
portis mortis

o[mn]i p[er] p[er]dō
p[er]dō

lau **Cass.** q̄ multo p̄stanti⁹ est
dis. **Cass.** cū bonis actibus psal
modie illi iubilacōnes offerre: q̄
pecciduz victimas imolare. **Et** p̄
dicatores sancti. **Annūcent op̄a**
eius in exultacōe. **v**cu; gaudio p̄
dicabūt p̄lis fidelib⁹. q̄liter eos
sua incarnacōne a morte saluauit.

Qui descendūt mare. **v** seculum
l̄m nauib⁹. **v** in ec̄is q̄ x̄pm por
tant a a fluidib⁹ hui⁹ seli cōdant.
Hugo **Et** bñ dicit. a sc̄dūt
q̄ sc̄viri et p̄dicato
res boni habitāt mēte a desiderio
in celo: et nō in tra. **Et** idō desc̄dūt
qñ primo cōpatiuntur. **faciētes**
op̄acōem in aquis multis.]

Cassi. Sacerdotes em̄ sunt qui
op̄ant p̄dicando v̄bu; z
dei in aq̄s v̄m p̄lis multis. **Nā** in
apoc. dī. **Quid** ec̄nt aq̄. in t̄rogate
Iobē. cū sum ē p̄li sunt. **Ipsi** p̄
dicatores.

Rico. v̄gnouert
l̄viderūt.] **Rico.** op̄a d̄m̄ in
scripturis sc̄is in q̄bus dūt eē eru
dit. **a** māb̄lia ei⁹ in p̄fūdo. **scrip**
turaz q̄ n̄ p̄nt explicari ad plenū

Cassi. **Viz** in mare rubē. ba
in ventre ceti habitacōnem. sepul
chr̄i d̄m̄ h̄ḡre agnoscerēt a h̄is
filia q̄ scripturaz d̄uinaz p̄figu
racōibus a gebant. et iō sit vt mi
racula ei⁹ in p̄fūdo respiciāt q̄ opa
ei⁹ sp̄uali estimacōne cōsiderat

Rico. **Or̄it.** l̄de⁹ auis di
cere est facere. **a** stetit
sp̄s p̄elle. **v** t̄ptacōis piculose
que q̄ diu de⁹ p̄mittit stat in suo
furore. **Iō** subdit. **et exaltati sunt**

fluctus **Hugo** **v** motus car
eius.] **Hugo** **v** motus car
nales et sug
gestiones dyaboli. **Ascendūt v̄f**
q̄ ad celos. **l̄t̄ptates** de p̄sump
cōne. **l̄aia** eoz in mal' tate sebat. **v**
deficiebat a languebat in t̄ptati
onū labore. et ipsi tale facti in t̄p
tationib⁹. **turbati sūt.** **l̄ignozātes**
quod facere. **Cassi.** **l̄a** moti sunt
debeant. **Cassi.** **h̄e** ebri⁹ ad
iras p̄tin⁹ euo mendas. **a** omnis
sapia eoz de **Glo.** **q̄a** in t̄pe
uorata ē.] **Glo.** **l̄tate** tem
ptacōis oia oſilia humana defici
unt: a q̄d agendū sit nō vident.

Cass. **Hīs** ḡ exēplis mouēt̄ur
sacerdotes vt d̄no suppli
cent. quatin⁹ cor eoz in humilita
te cōsolidet ne a t̄ptationib⁹ dya
bolis v̄ntilenē. **Et** q̄d restat in t̄
ptationib⁹ faciendū nisi hoc q̄d se
quitur. **Et** clamauerūt ad d̄m̄
cū tribularent: **a** de necessitatib⁹
eoz edu

Hugo **l̄tate** facit d̄
rit eos.] **Hugo** **l̄tate** min⁹ quādo
animā de corpe educit. q̄ q̄ diu vi
uit homo semp̄ evallat⁹ t̄ptatio
nū piculis. et idō clamat apls ad
rō. vij. **Infelix** ego hō. q̄s me libe
rabit de corpe mortis hui⁹. **Et** li
cet in hac vita de h̄is non educat
om̄o. tñ ipsas t̄ptacōes mitigat
vt nō nocēat sed iunēt. vñ sequit̄
Et statuit p̄cellā ei⁹. **v** asperita
tem t̄mpta **Rico.** **l̄m** aurā.]
tionis. **Rico.** **cōfere** nō
cōscientie serenitatē tñ quillitatis
l̄t siluerunt fluctus eius. **l̄t** mo
tus carnales quos temptatio ex
citabat. **Et** letati sūt li domino

ex eius beneficio viz. qz siluerunt /
fluctus temptationum. quibz sati
gabant. **Et** si hac tranquillitate
Laduxit eos in portu voluntatis eo
ru. / v. ad requie vite celestis qua
desiderabat. **Et** qm ex hoc est de re
gratandū nō solū pticularitē s; a
cota ecclā. **Deo** **Jerom** **Q**o
subditur

Jerom **fit** **fit**
dno mie eius. Jqbus ptegit gen?
humanum. et mirabilia ei filijs
hominu. / qz mirabiliter hos cōpe
sant flu. **Cassio** **Et** exaltēt
dus. **Cassio** cum deuotis
landibz. n q illi qz pōssit abbi.
syt nos in de ipsius exaltacōne de
beam? meri. **Jerom** **Lin** ecclā ple
tis augeri. **Jerom** **bis** / v. i gre
gacōe fidelū. **Et** in cathedra semio
rum laudent. **Cas** **Per** hoc pre
cum.

Cas **capit** omnes
doctores laudes dmi psonare. qm
cathedra semioz residere noscūtue
v. qz successores vete rē pōtificū esse
merue. **Rico** **Con**sequent po
runt. **Rico** nē inuitatio ab
laudandū deū ex liberacōe a spūa
si sterilitate. de q dicit. **Amos**. viij.
Mittā in teā. nō famē panis neqz
siti aq; s; audiendū verbū dmi. **Aq**
gētilitas fuit liberata p a ploz re
cessum de india. dicēte paulo act.
viiij. **Vob** oportebat p mū loq; ver
bū dei; s; qm reputistis illud. ecce
cōuertimur ad gētes. **Dicit** ergo

Posuit flūia. / s. sacre sepriture
Lin de ser. **Cass** / v. in plm gēta
tum. **Cass** **lem**. qz apli n
crendentibz iudeis ad
defa gēciū tūficūt. **Hugo**

La exitus aqz. / v. ipso iudeos vñ
alijs manabant aqz doctrinaz. po
sunt in sū. / qz ipso fecit siccos a
egenos. **Vñ** subdit. **Q**errā fructi
ferā. / qz prius supna religione flore
bat. postea posuit. / i. salugine. / v.
in sterilitate bonoz opm. q sterili
tas p salugine deo intelligit. qz
vbi salus humor dñatur fecundē i
tate tollit. **Et** hoc sterilitas i illo po
pulo iudaico cōtigit. a malicia. /
v. ppter maliciā inhabitantiū in
ea. / viz iudeoz repellentiū verbuz
dei. **Posuit** de ser. / v. gētilitatez
Lin st ag aqz. / p predicacōez apo
stoloz vt aqz sacre scripturē apd
eos maneāt. **Et** fram sine aqz. / v.
gētes prius siue doctrinas supple
posuit. Lin exitus aqz. / vt. s. nō tñ
retineant doctrinas apud eos s; et
alijs ipsas effundant p doctores
ad fidē cōuersos viz; dyomisū. am
brosiū. aug. ac alios multos. **H**
em saluatorz predixit. **Mat**. xxi. **Au**
feret a vobis regnū dei; a dabitur
genti facienti fructū eius. **Et** col
locabit illic. / s. in plenitudine do
ctrina. **Rico** **Esurientes** / v.
rum. **Rico** **gētes** fidem a d
bū dei deuote rāpiētes. **La** rōstite
runt ciuitatē habitacōis. / v. ecclāz
colleam ex gentibz deuotis; in q ē
ciuiū vntas. **Hugo** **Et** se
in fide. **Hugo** **minaue**
rūt. / s. apli semie vbi dei. **agros** /
v. hoies de mūdo; qz ager mundū
figt vt habet. **Cassiodor**
Mat. xvi. **Cassiodor**
Seminant agros qui corpora sua
mundanis sensibus peccatorum

celesti institutione purificant. ut
fructus illos germinent qui dño
placere noscuntur. **Felix** labor. pfe
ctus mirabilis. sic opari ut redem
ptor gēciū placat⁹ possit agnosci

Rico Let plantauerūt. id est
edificauerūt. v̄ meas.
v̄ pticulares eccl̄as. et fecerūt feu
dum natiuitatis. v̄ xp̄ianitatis q̄
est natiuitas spiritualis. **Et** be
nedixit eis. augendo gratiam iu
ris spiritualibus et t̄p̄alibus. **Et**
multiplicati sunt nimis. **Merito**
numero. et iumenta eorū. v̄ laicos
a ydiotas inter eos. non minora
uit. sed multi.

hugo quia plu
tiplicauit. **hugo** res sūt cō
uersi ad fidem de simplicib⁹ q̄ de
sapiētib⁹. de plebibus q̄ de nobili
bus. **Vñ** ap̄ls v̄ ad cor v̄. **Videte**
uocationem vestram fratres. qm̄
non multi sapientes. nō ml̄ti no
biles. sed que stulta sunt mundi
elegit deus ut cōfundat sapiētes

Et deinde subdit de repulsiōe iu
deorum. **Et** pauci f̄c̄i sūt.
dicens. **Ri.** videlz iudei. **et** vexati
sunt a tribulaciōe malorū et dolo
re. q̄ p̄ romanos p̄t̄m sūt occisi.
a partim capti atq; dispersi. **Et** cā
subditur cum dicitur. **Effusa est**
et cōfusiō sup̄ principes viz romanos
et iudeos. et p̄pter hanc cōfusiōnem
destrudi sunt. **et** errare fecit. v̄ p̄
misit. **Leos** i inuio. **Infidelitatis** a
non. **sunt** rueri. **in via.** **fidē.** **Et**
adiuuit pauperem. v̄ populu; gē
tilem. **de** mopia. **q̄** esurientes pa
uit sacra scriptura. **et** posuit. **per**
ordinaōnem apostolorum et p̄

latorum in eccl̄is. **sic** oues famili
as. **s.** gencium cōuersari xp̄o hu
militer ac deuote seruientium.

Hugo **Ut** audientes vocē;
veri pastoris fide nō
ficta sequantur xp̄m. **U**debunt
redi. **multitudinem** conuersorū

Let leta **Castio** q̄ fideles po
bunt. **Castio** putam respi
ciunt suis rethibus a cōfusiōe. **et**
omnis iniquitas. **s.** dyaboli. **opi**
labit os.

Rico quando el̄is
fuum. **Rico** do mini n̄ erit
quod possit oppom. **In** fine p̄s cō
cludit pro omnibus predictis di
cens. **Quis** sapiens a custodiet
hec. **viz** ut se reputet pauperem
ac sine adiuuio dei nil ualere. **a**

tūc. intelliget misericordias dñi.
Aug. Qui errantē a egenū; in
pugnantē adūsus difficultatē pec
catorū a colligatū v̄mcul soluit cō
suetudinis a liberauit. q̄ fastidien
te; v̄bi dei a tedio quodā pene mo
rientē. missa medicina v̄bi sui ecce
auit. q̄ piditantiē in naufragia a
p̄cellosa maris huius discrimina
ad portū p̄duxit. q̄ eū demq; cōstitu
it in eo p̄l v̄bi humilib⁹ dat ḡ
tiā. **et** fecit eū suū. **ut** itus manēs
multiplicaret nō ut foras exiens
minueret. **Hec** custodiet sapiens
p̄ humilitatē intelligēdo mias dñi

Col. **Vñ** b̄t̄s bernard⁹ po nit
septē mias dñi de quib⁹
in principio psal. octogesimo da
uū sup̄ didū ē. **Nos** q̄ p̄c̄emur dñz
q̄ peccatib⁹ pat. p̄c̄ōres ad p̄mā;
p̄ducit. p̄c̄ā idulget. facultatē de

Col. **Vñ** b̄t̄s bernard⁹ po nit
septē mias dñi de quib⁹
in principio psal. octogesimo da
uū sup̄ didū ē. **Nos** q̄ p̄c̄emur dñz
q̄ peccatib⁹ pat. p̄c̄ōres ad p̄mā;
p̄ducit. p̄c̄ā idulget. facultatē de

incepto cōtinuā di ac emendatū
vīvendi gratiāz prestet. quatin⁹
eius mīa abīnti sic vitā nre pere
grinationis finire valeam⁹. vt aīz
electis suis regni celestis p̄cipēs
effici mēamur. **I**psi sit cū etno p̄ie
a spū sancto honoz a gloria ī secul
la seculorum. Amen.

Psalm⁹. Cviij.

Paratum cor

Col. p̄s iste opo
sicut est a cō
textus ex duab⁹ p̄ti
bus duoz psalmoz. R̄a p̄ma ps
huius p̄s vsq; ad illū versiculum.
Saluū fac dextera tua. sumpta est
ex fine p̄s. lvi. qui incipit. Misere
re mei de⁹. misere re mei. Sec⁹ a ps
sumpta est ex fine p̄s. lxx. q̄ incipit
deus repulisti nos. S; q; huic p̄s
p̄ponit aliū titulus q̄i ex alijs
predicis psalmis. Ideo alie expo
nēdus ē Titulus vero hui⁹ p̄s tal
est. Canticum p̄s ipsi dauid.

Hugo Cui⁹ sensus talis ē.
Cantici p̄s v̄p̄s iste
agit de mētis iocūbitate que de bo
nis opibus p̄cedit: ad quem ide;
p̄s monet.

Call. Cāticū em̄ re
nos. fert̄ ad dīna
rum rēz contemplacōem: p̄s v̄o ad
opas actuales que tū diuinis no
scuntur conuenire mandatis.

Dico Iuxta em̄ l̄ralem sensū
p̄s iste ē exultatio d̄i
deoz atq; grāz actio de restitucōne
regni israel in statu bonū tpe d̄i
victoria sibi a deo concessa de ydu

meis. q̄s redēgit sub tributo vt ha
bitur. n. re. **Col.** Et licet iste p̄s
gū. viij. **Col.** fm̄ Jeronimuz
et cassio. sit vox xp̄i grās deo p̄i
exsoluētis. in hoc em̄z p̄s d̄i quō
ipse xp̄s suscipiēs mirabile passi
om̄s archanū resurrexit in gloriā
sempiternatē q̄ in p̄didis p̄s tō
l̄ra hui⁹ p̄s fm̄ hunc sensū misti
ce exposita ē in p̄s predicis de xp̄o
Ideo hic p̄s ad p̄is expōit fm̄ se
sum moral. **Hugo** Sup̄ ei psal
lem. mista in tri
bus p̄s predicis iuitauit nos ab
cōfessionem cū dixit ter. Cōfitemi
ni domino: hic v̄dit auditor. d̄i.

Paratum cor meum deus **Jad**
tibi cōfite d̄i paratum cor
meum. **Jad** facie ndum q̄ in p̄cipis
Leantabo. **Jdeuote orādo** **Jad** psallā
opa bona faciēdo a hoc. **Jin gloria**
mea v̄ puritate cōscientie mee de
qua bicit ap̄ls. q̄. ad choz. **Gloia**
nrā h̄c ē. testimoniū sc̄e nre.

Jerō. Docē d̄ne q̄d tibi psallo
q̄d tibi cāto: nō tibi gra
tiam facio sed mihi. In alio p̄s di
cit. qm̄ tonoz meoz nō eges. Q̄d
ergo facio: p̄ me facō. **Jeunam⁹.**
nunq̄d d̄ aliq̄d tonam⁹. p̄ pecca
tis nostris hoc facim⁹. **Jacem⁹** in
sacro: q̄d ex hoc prestamus deo n̄
vt saluemus animas nrās. **Jpse**
em̄ hoc d̄sicut sicut bonus a mise
ricors medicus. si aliquē sanauit
gaudet quide; et ipse a ille q̄ sana
tus ē. ita et dominus noster.

Hugo Et q̄ p̄mittunt multi
sanctā d̄ducere vitāz
sed non solunt. **Vnde** subiungit

Curge psalteriū a cythara.]
Esto psalteriū decacordū p obser
uantiam decē mandatorū dei: a cy
thara p carnis mortificacōem. **S**;
qz nichil possumus facere sine grā
dei. **D**eō adbit Lexurgam. De vicijis
ad tō opa. Di luculo. Im ortu gra
tie. confitebor tibi. confessione lau
dis. in populis domine. bonitate;
tuam laudando nō solū verbo sed
etiam exemplo vnde s̄dit. a psal
lam. bona opa faciēdo. tibi. u ad
honorē tuū. in nationib⁹. bonum
exemplū alijs prebendo. **J**uxta
illud Mat. v. Sic luceat lux vestra
coram hoib⁹ ut videant opa vrā
bona. et glorificent patrem vestrū
quī in celis est. **E**t merito laudan
dus est. **Q**uia magna sup celos.]
hoc est super iustos in mia tua. qz
quantūcūq; iusti sint. tñ necesse
habent non iusticiam allegare s̄
misericordiam implorare. **V**nde.

Grego Vita sanctorūz suc
cūbit si pietas desit
Let vsq; ad nubes veritas tua.] u
vsq; ad peccatores puniēdos qui
nubes dicūtur. **J**ude. ij. **H**ij sūt nu
bes sine aquis: que a ventis circū
ferūtur. **E**xaltare sup celos de⁹.]
u facit ipsi celestes homines te ex
altent bonis opibus. et sic iustici
am facientes de ipsa iusticia remu
nerent. **E**xaltatur at deus a bonis
hoibus p famam bonam p cultū
p fidem p cōtemplacōnem. a sup
oēm terrā.] u sup peccatores qui
sunt omnis terra. u omio terrē sit
gloria tua.] u mia. que dicit glo
ria de qua dicit apostolus ad rō.

ij. **O**mnes peccauerūt: et egēt glō
ria dei. **C**ur at hoc p̄t̄it cōse quēter
manifestat cum subingit dicens.
Lut liberentur dilecti tui.] a seruitu
te peccati a dyaboli. licet em̄ odisti
om̄es qui opantur iniquitatem. tñ
diligis peccatores in quantū sunt
creature tue. quia sic dicit sapie.
xi. **D**iligis omnia que sūt: a nichil
odisti eoz que fecisti. **I**ntm̄ em̄;
peccatores creature tue sūt a te di
lecti. qz te fecisti seruum vt eos libe
raret: et mori voluisti vt eos rē ime
ret. **S**aluum fac.] s̄. m̄te per spem in
p̄nti sicut ait ap̄ls ad rō. viij. **S**pe
em̄ salui facti sum⁹.] dextera tua.]
u ppiciacōe tua. **E**t exaudi me.] vt
ad salutē pueniam. **O**min⁹ lo
cutus ē in sancto suo.] u in viro scō
quī a in alio p̄s dicit. **A**udiā quid
loquat̄ in me dñs deus. **D**einde se
quit̄ vox dñi dei dicens. **E**xultabo.]
de iustis sic dī psal. lxxij. **G**audet
sponsus sup sponsam. **E**t diuidā si
cimā.] u sperabo de societate bono
rum malos quī p̄ne a iniquitate
fugiedo sicut sicut h̄m̄te q̄ in alia
mala que fecerūt oppresserūt dñā
filia iacob. vt habet̄ gene. xxxij.
La uallē tabernaculoz.] u humili
lem p̄m̄iam fidelū h̄ctantū oīra
vicia que in hoc mūdo vult in ta
bernaculis sunt. nō marentes sic
seculi amatores. s̄ vt peregrini ad
celestē patriam t̄iseuntes. Hoꝝ
p̄m̄iam a victoria.] u dimetiar.] u iu
ste remunerabo redēdo v̄m̄aiq;
mercedē scdm̄ suoz laborem. Et ne
quis de bonis suis superbiat a sibi
ea ascribat consequenter subū

git. **D**eus est galaad. **I**ta me
habet homo testimonium bonorum
operum: quod non quod seipsum commendat per
batus est. **G**alaad aceruus te
stimoniū interpretat. **Q**uia meus est
manasses. **I**ta me habet homo ut
posterorum hoc est terrenorum obli-
tus ad anteriora videlicet celestia consequē-
da seipsum extendat ut dicitur ad
philipp. in. **M**anasses enim obliuio
interpretat. **E**t effraim. **I**ta fructifi-
catio et omnis perfectus spiritualis non
est ab homine: sed est susceptio capi-
pitis mei. **I**dem est dei. **Q**uasi dicat. susci-
pitur a deo largiente. **U**nde apostolus
et ad cor. in. **D**eus incrementum
dedit. **H**ec autem tria videlicet bono operatio.
mundi obliuio et perfectus in bono
spiritualiter concordant fidelibus a domino
largitio. quibus ne noceant latro-
nes et demones supponit eis domi-
nus regem de quo subdit. **V**da
rex meus. **U**t confessio legit mihi
ista tria dona: quod ipsa confessio latro-
nes et suggestiones dyaboli et mo-
tus carnales destruit: et regnum
conscientie in pace a peccatis conser-
uat. **N**am iuda confessio interpretat:
et quod rex iste bonum regat sume ne-
cessaria est sapientia. que eum docet quod
bonum sit aut malum. **U**nde addit. **M**o-
ab lebes spei mee. **M**oab interpreta-
tur aqua matris et signum sapientia:
patris: in qua sacra scriptura continetur.
Lebes est studium in quo caro
homo deo quiescens quod dicitur ecclesie. ut
tuo. **F**requens meditatio videlicet scri-
pturarum: carnis est afflictio. **S**apientia
igitur que acquiritur in studio sacre
scripture docet discernere inter bo-

num et malum et in confessione et est
robur spei mee adipiscendi patri-
am celestem ad quam aspiro. **V**nde
apostolus ad rom. xv. **Q**uecunq; scripta
sunt. ad nostram doctrinam scripta
sunt. ut per patientiam et consolationem
scripturarum spem habeamus. **Q**uia
videtur. **Q**ue frena interpretatur
signum peccatores. ad quos **E**xten-
dam calciamentum meum. **U**t exempla
humanitatis mee vel sanctorum. **C**alci-
amentum enim fit de corio mortui animalis.
Mortua animalia sunt sancti qui mor-
tificauerunt corpora sua pro proxima. et
multi eorum se morti pro christo tradide-
runt. quorum conversatio relicta est no-
bis in exemplum. **I**psorum enim exemplo
multi conuersi sunt ad proxima. unde
subdit christus. **M**ibi alienigenae. **U**t
peccatores. **A**mici facti sunt. **U**t re-
filiati sunt per penitentiam qui prius
erant inimici per culpam. **S**ed quia
pauci sunt qui de vita seculari ad
dominum conuertuntur. querit dominus
Quis deducet me in ciuitatem mu-
ntam. **U**t in cor vallatum et obsti-
natum multis vicibus. **A**ut quis de-
ducet me in ydumeam. **U**t in men-
tem terrenas delicias amantem. et
quasi dicat. **N**ullus nisi tu ipse. qui
solus conuertis ad te cor peccato-
ris. unde vir iustus de se non pre-
sumens et peccatoribus compaties
videns ait. **N**onne tu deus. **Q**ua-
si dicat. **N**on sumus digni et pote-
tes hoc facere quia tu solus conuer-
ti facis peccatores de via sua mala.
Quia repulisti nos. **Q**uasi non egēs
nostro auxilio. **Q**uia non egredieris
deus. **A**d capiendum siue ad conuer-

ferendum cor obstinatum. Li virtuti-
bus nostris quia hoc non ad nos
infirmos sed ad te pertinet sicut di-
xisti psal. xliij. Ego sum qui deleo in-
iquitates tuas. propter me. Nos po-
tius idigemus tuo auxilio. Unde
subditur. **Q**A nobis auxilium. Ino-
m. prosperitate mundi que nocua e-
sed de tribulatione. que inuat quae
retrahit hominem a peccato et ad
deum redire compellit. nec hoc auxili-
um quero ab homine. quae vana sa-
lus hominis. Ivii. Jeremias. xvij.
dicit. Maledictus homo qui spem su-
am ponit in homine: et a deo recedit
cor eius. **Jeremias.** Nec scia omnibus
ius. **Jeremias.** patet. Aliquis spe-
rit in impatore in principe in pre-
aut matre aut in aliquo negotio.
subito subtrahitur est spiritus eius in
quo speravit et euasit salus eius
propter quod nos sperantes. **En d. i.**
hugo. Et non in nostra pote-
tia vel in sapia. **facie?**
virtutem. in virtuosam operationem.
Cassi. Ipse in domino facit
eius iugiter perseuerans dyabolicas
temptaciones eodem miserante cal-
cauerit. **Sequitur.** Et ipse ad nihilum
deducet inimicos nostros. **Quid
tibi fidelissime opus sunt eterna ar-
ma qui habere talia probaris auxi-
lia. Ipse eius pro te pugnat cui nullus
resistit. Ad nihilum quippe producit
inimicos fidelium suorum quoniam delet eos
de libro viventium ubi sibi scripti
videbant elati. Ecce mundi istius
tribulatio beata si secundum dominum impe-
rium tolleretur. ecce humilitatem**

terrenis culminibus celsiore. quae non
potest deficere cui venit auxilium de
tribulatione. **Sine te domine deus uniuersus
mundi reus est principatus.**
anxia est sibi quilibet potestas: et pro-
te gaudet humilitas. **Quis possit
enarrare magnificentiam tuam: quoniam
nostri tribulationes temporales in gau-
dia eterna conuertere. et illud apud
te est preciosum quod in hoc mundo
sceleratis hominibus videtur abieci-
tum. **Tibi domine laus et gloria in seculum
la seculorum. Amen.****

Psalmus. C. viij.

Deus laudem
Titulus. In fine psal-
mi dauid. Ex superioribus
patet sensus eius.

Rico. De materia huius psal-
mi. dicit beatus petrus adu-
ij. quod terra huius psal-
mi intelligitur de
passione christi spiritualiter quantum
ad hoc quod fuit traditus a iuda tra-
ditore qui ex auaricia motus fuit
ad hoc et iudei ex inuidia. unde di-
citur. **In diebus illis exurgens pe-
trus in medio fratrum dixit. Viri
fratres oportet impleri scripturam
quam predixit spiritus sanctus pro-
os dauid de iuda qui fuit dux eorum
qui comprehenderunt iherosolimam. Et sub-
dit postea. Scriptum est in libro
psalmodum. Et epatum eius acci-
piat alter: cuius locum impleuit
mathi. **Cassi.** Per totum quidem
as. **Cassi.** psalmum loquitur**

dominus christus in forma humanitatis assumptus. In prima parte increpat iudeos ac in dam q̄ mala p̄ bonis creatori suo reddere maluerunt dicens.

Deus pater laudē meā ne taceris. **Hug** ne taceri p̄mittas quin me refutes. q̄a os peccatoris videlicet cetus sacerdotum dicens. In te elzeub princeps demoniorum demonia eijcit. Mat. xij. et os dolosi. s. inde proditoris dicens. Ave rabbi super me aptum est.

Pro Iudei enim fuerunt ementes christum a iudas fuit venditor: et culpam vtrorūq̄ simul describit sicut verba emētis et vendentis simul concurrunt unde subditur. **L**ocuti sunt. s. iudei et iudas. **A**dversum me lingua dolosa simul tradendo de traditione mea. **E**t prius iudei. **L**sermonibus odij circumderunt me. **D**icentes Jo. viij. Samaritanus es a demoniuz habes. **E**t expugnaverunt. et multis i pernis persecuti sunt me. **G**itis. et sine causa. unde subditur. **P**ro eo ut me diligere. et p̄ bono q̄d eis feci. sanando eorum infirmos. unde me diligere debet. **E**t detrahebant mihi. **D**icentes Jo. ix. Nos scimus. quia hic homo peccator est. **L**ego autem orabam. s. pro ipso persecutori. **A**ug. Quo dñico bus meis. **A**ug. exēplo docemur. ut quando aliq̄s sentim̄ ingros. oremus pro nobis primitus. ut animuz nostrum deo miserare atq̄ opitulante vincam̄ quo

ferimur in v̄lascendi cupiditate. atq̄ animo nostro sedato a peccato. oremus etiam pro ipsis detractoribus nostris ut securi dicam̄. **D**imittite nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. **S**equitur. **E**t profuerunt adversum me. et contra me. **M**ala p̄ bonis. hoc declarat cum subiūgit dicens. **E**t odium pro dilectione mea. hic est omnis et magnus reatus illorum. **H**anc dilectionem in euāgelio. **M**at. xij. commemorat dicens. **I**herusalem iherusalem quociens volui congregare filios tuos quē admodum gallina congregat pullos suos sub alis: et noluit.

Cassi. Consequente de iuda pditore maloꝝ omniū capite multa diciturus etiā miscet impios iudeos qui filij ipsi imitacione sceleris existerunt. **U**nde dicit. **C**onstituere. et constituere super eum peccatorem. et dyabolum qui merito peccator dicitur quoniam delictuz traditionis domni ab ipso sumpsit initium. **I**deo subditur. **E**t dyabolus stetit a dextris eius.

Collect. **U**t q̄ me noluit habere dominum et magistru: habeat dyabolū p̄ pte sua. **H**ugo. **U**m iudicatur. particulari iudicio i morte vel in extremo iudicio. **E**xerat. de congregacione iustoz. **C**odem pnatus. cum illis quibus dicitur. **I**te in ignem eternum. **E**t orō eius fiat in peccatum. **I**ero. quia penitentia eius qua dixit. **P**eccavi. tradens sanguinē iustū:

O. iij.

mal. or. 10. a
Hug. or. 30
7
11
111

conuersa est in desperationem: et abiens laqueo se suspendit et ex hoc dominus magis offendit quam quod tradidit deo.

Nico. Hanc dies minus. eius pauci. quod factum est quod cito post traditionem dominicam seipsum suspendit. Let epatum eius. et apertur. accipiat alter. sic factum est. quia beatus matthias loco eius electus est ut habetur actu. **Dic nota** quod episcopi sunt apostolorum successores ut etiam in decretis habet. xxi. capitulo in nouo testamento.

Hat filii eius orphani et uxor eius uidua. quod factum est ipso suspensio. Ergo per istam prophetiam iudas uxorem habuit et filios. Etiam filii iude dicitur iudei qui traditione eius secuti sunt de quibus subditur. Utantes. tanquam uidi incerti que eant. Transferantur filii eius. uidelicet iudei de loco ad locum tanquam uagabundi et mendicent. in omnibus terris per impatores romanos spoliati et eiciantur de habitacionibus suis. quia de tota iudea fuerunt iudei expulsi.

Scruetur fenerator. Tunc loco hebraica habet. **Scruetur ex actor.** omnem substantiam eius. **Iste exactor** fuit tytus qui cepit omnem substantiam iudeorum diligenter inquiri et auferri. **Ite** subditur. et diripiant alieni labores illius. et diuicias laboribus eorum adquisitas. **Moraliter** iste uersus sic exponitur. **Scruetur fenerator** omnem substantiam eius.

Callio. Debitor quando ad soluendum perdone?

non est. fenerator eius a iudice precepta licentia ingreditur de munus obligati sui. et omnia que habere potest diripit: et satisfacit sibi per pecunia mutuata. **Sic** et dyabolus quando peccata hominibus multa congregauerit et in eis obstinata uoluntate presistuerit. accipit potestatem ut obnoxii et obligati sui substantiam diripiat et pro libitu suo de humana sibi spolia conne satisfaciat. **Doc** nunc optatur iude ut datus in potestate dyaboli omnibus bonis spoliatur. **Alieni** quoque sunt spiritus immundi quibus dyabolus tanquam ministris imperat ad nocendum. **Qui** alieni dicuntur quia a regno dei probantur extranei. **Isti** labores diripiunt mandata dominum transgredientium dum eos bonis spiritualibus priuauerint precepta licentia. **Sequitur** adhuc de de structioe populi iudaici cum subdit.

Nico. Non sit illi adiutor. quia nullus populus auferre uult iudaeum contra romanos. **ymo** etiam agrippa rex qui erat iudeus noluit eos inuare sed magis coniungit se romanis. ut dicit iosephus in libro de iudaico bello. nec sit qui miseratur pupillis eius. quia milites romani sine misericordia partem eos occiderunt. et partem captiuabant multipliciter affligentes.

Iero. hi o iudei. fuistis in babilonia. habuistis ibi prophetas daniel. ezechiel. lxx. annis fuistis in captiuitate. et postea remisistis in patria. **Nota** annos a christo

Handwritten marginal notes in the left margin, including a large 'u' and various smaller characters and lines.

Handwritten note: *Imo*

Handwritten notes at the bottom of the page, including a large 'u' and other illegible characters.

vsq; ad Jeronimū. Ecce nunc qua
dringenti anni sunt quae non est
missus ab vos ppheta. et quare de
reliquit vos dominus. tunc dere
liquistis. dominum et ydola cole
batis et miserabatur vestri deus.

Nunc cum non colitis ydola. qua
re dereliquit vos dominus. **Racō**
est hec quia dominū crucifixistis
et interfecistis: et ideo non erit vo
bis adiutor. Sequitur.

Nico **H**ant nati eius in i
teritū. q. xliij. anno a
passione christi debellauerūt eos
romani in generacōne vna delea
tur nomen **Jero** q. p. romanos
eius.] **Jero** q. p. romanos
deleta ē. **Jero**

solima: et populus ille deletus est.
nico Et illi qui remanserūt
de iudeis dispersi sunt
p. vniuersas ptes orbis et subiecti
alijs gentibus. ita q. faciūt popu
lū p. se nō habentē aliquā terrā.

Jero Videte demenciam dñs
crucifixerūt eū. q. xliij. an
nos dedit eis ad penitentiā. p. p.

Nico Consequēter oñdit q.
indeorū successores fue
runt puniti pro peccatis parentū
dicens. **R** memoria; redat in
quitas pīm eius.] vi. iudea indeo
rum.] in ospectu domini.] vt punia
tur.] a peccatum matris eius.] lib. ē
synagoge infidelis.] nō deletur.] i
fra. xliij. annos predictos. Illi qui
tractauerunt de morte christi erāt
mortui saltē pro maiori parte.
sed eorū iniquitas fuit ad memoriā
reducta. qm̄ in vindictā mortis xpi
captiuitas fuit sup. p. l. m. inducta

Hugo Sed quae p. peccato
pīm puniuntur filij
cum scriptū sit. ezechielis. xvij.
Filius nō portabit iniquitatē pātis.
Ad quod videtur q. filius nō por
tat iniquitatem patris vt punia
tur p. patre et naliē. s. qm̄ q. p. unū
tpaliē p. p. i. n. pro delicto patris
Si vero imittetur p. i. m. in delicto:
tunc non tm̄ tpaliē. s. et et naliē
etiam puniē. Vnde merito puniti
fūt filij iude et vxor eius. qm̄ ea co
medebant que ipse iudas dñs fu
rabatur. et etiā puniti sunt filij iu
deorum qui p. i. suos i. peccato se
cuti sunt. p. se quēdo nomē xpi de q.
bus subdit. **H**at o. tra dñm sp.]

nico q. illi qui remanserūt p.
maiori parte obstinati
sunt in infidelitate. a sic fūt o. tra do
minum. Et addit semper.

Cassi Quia a regno eius ali
enati in iehenne cōtra
rietatem iusticia faciente mittēdi
sunt. Nam cu; dominus sit etna be
atitudo: contra ipsum fieri bene di
citur. qui p. x. m. v. l. cōne dāpnat.

nico La dispeat de tra memo
ria eorū.] quantū ad bo
num: q. de eis nō remanet nisi me
moriam ad malū eorū scdm̄ q. dicit
puer. b. p. Memoria iusti cū laudi
bus: et nomē impiorū putrescet.
Cōsequēter subdit causa dicte pu
nitōis cū dicit. **P**ro eo q. nō ē reor
datus facere misericordiaz.]

Hug Nec iudas fecit miā; q.
lona paupm furabat.
nec iudeus similitē qui in xpm̄ ma
ximā; fecit credulitatē. vñ subdit

O. iij.

Obs. 16
p. 16

no. 7
p. 16

19

Let ipse p[ro]p[ter] iudaicis p[er]secutus
est homi[n]em. **Nico** .v. xpm de xgi
nem].

deitatem p[er]sequi nō poterant. Ino
p[er] mendicium. xps em duxit vi
tam valde paup[er]em. a cōpunctū
v. afflictū. corde. lex in gratitudinē
iudeorum. mortificare. v. vt eum
ocade. **Iero**. Lactie a cōpūdio
rent. xpi erāt. qm̄ perse
quentes eum non potuit saluare.
eo q[od] noluerunt p[en]itire.

Nico. Et dilexit maledictō
nem. que imprecatur

p[er]secutoribus innocentiu[m]. deutro
xxvij. Let v. **Hugo**. Judas op
met ei].

maledictionem d[omi]ni dicentis. Mat.
xxvi. Ve h[omi]ni illi. p[ro] quē filius h[omi]nis
tradetur. Et iudei habuerūt illam.
quā sibi p[ro]p[ter] optauerūt. dicētes.
Mat. xxvij. S[an]guis eius sup nos:
et sup filios nostros.

Nico. p[ro]p[ter] q[od]
p[er]secutiōne atrocissimā sustinuerunt a rōmis
Let ipse iudas et iudaicis popu
lus. Lnohūt benedictionem. que
in lege imprecatur p[ro] operibus
mie. ai d[omi]ni. B[ea]ta misericordes: qm̄ ip
si miam cōsequen[ti] et elon[ga]b[un]t
ab eo. q[od] rōm̄ nō fuerunt miserti

populo p[re]dicto. **Et** induit ma
ledictōem sic vestimentum. v. fuit
circūdatus maledictiōib[us]. sicut
hō circūdatur vestimēto. Et q[od] p[er] a
huius maledictiōis nō tm̄ tetigit
iudā a iudeos in exteriorib[us] tomis
s[ed] etiā in interiorib[us] viz anime a co
poris. Ideo subdit. et intrauit. di
cta maledictō. sic aq[ue] m[en]tiora ei].

Cassio. qm̄ deliberauit facere
q[od] ei fuerat de morte
d[omi]ni dyabolica is piracōe suggestū
Let sicut oleum in ossib[us] eius. qm̄
effedum pessime suggestiōis in
audita pueritate opleuit. dicēdo.
sicut oleū s[er]u[us] d[omi]ni delectationem facino
ruz q[od] sic corp[us] p[ro]dōris molliter i
gredit. vt ipm̄ quada[rum] iocūditate
p[er]mulceat v. delcet. q[od] stat malis
mentib[us] accidere qm̄ in scelere suo
aliqua delectatione gloriānt[ur]. **H**
at ei sicut vestimentū quo operit].

Hugo. v. qm̄ vestimento opia
tur maledictōe. Let sic
zona qua semp[er] p[re]cingitur].

Nico. q[od] fuerūt hac maledictō
ne ligati. et sic violente
tradi extra terram suā. et captiua
ti. in qua captiuitate adhuc pdu
rant. In fine at hui[us] maledictōis
cōdubidit psalmista in p[er]sona xpi
h[omi]nis dicēs. Hoc opus eor[um]. v. lxx
pena q[ue] p[re]dicta e[st] p[ro] malo ope reb[us]
bita e[st].

Hugo. Lq[ue] detrahunt
iudeis. **Hugo** mibi apud do
minū. p[ro] infidelitate. a q[ue] loquunt
mala adūsus aiam meā. v. huma
nitate meam. negātes me resurre
xi].

Nico. Sequit[ur] cōsumatio
orōis p[ro] m[en]tate i p[ri]n
cipio hui[us] p[er] nūc dicētis ad p[re]z
Et tu d[omi]ne d[omi]ne. rex angelo[rum] et
h[omi]n[um].

Cassio. Dec[em] p[er]petio af
me p[re]cationis ostendit.

Nico. Lfac meuz. I[te]m m[en]taz me
fuscitando a morte corp[or]is
Lp[er] nomē tuū. v. vt nomē tuum
glorificet p[ro] meā exaltationem. q[od]

fiatus e mia tua. Sanans omnes
mor. **Hugo** per quam generi
subuenire. Litera me la iudeor
psecutio e a morte p resurrectione
Lq e genus a paup ego sum.

Aug Egestas a paupas fit
firmitas e ex qua ceu
cibus. **Jero** Habete consolatio
est. nez paupes qz do
min^o vobiscu paup e. Et cor meuz
conturbatum est intra me.

hugo Ego in cruce pendebar
et sanguine meo laua
ba sordes eoz: a ipsi nolebāt age
re pnam. Et ex hoc opund^o a con
turbat^o fuit a dixi. Da signosce ill^o:
quia nesciunt quid faciunt.

Nico Quitvmbra aiz de
dmat ablatu^o su. tevi
ta pati p morte. Vñ Marti. xv. dñ
Mirabatur pylatus si ia obisset
letercussus sum sicut locusta.

Gre xxxi. libro moraliu. Quis
reptoris nostri resurrectio de sig
nat. Tenet em se a psecutorib^o
vsqz ab morte ptulit: sicut locu
sta excussus e. qz ab eoz manib^o
satu subite resurrectionis euolauit

Genua mea infirmata fuit a ieiun
ni **Cassi** Legim^o dñz xpm. xl.
o. dies ieiunasse: genu
a tu eius infirmata ee no legim^o.

Melius e genua ad ipsius mem
bra referant. que reuera infirmata
sunt qñ apli in passione ei^o dispfi
sunt. Quis em plus potuit ee infir
mus qz vt petrus negaret. a reliq^z
urba fidelium lateret. Id aug^o.

Nico Ad tram enim xps. xl.
dieru esurire a laborib^o
ac vigilijs multis passus e fatiga
tionez corpis. q maxime sentit in
gemb^o. eo q sustinet pond^o corpo
ris. Vñ dñ. Job. iij. Ihs aut fati
gatus ex itinere sedebat sup fontē.

Jero Habete consolationem o
monachz ieiunado: si qdē
et hoc dñs fecit. Ego at dico q qñ
ieiunat monachus. fortior fit ieiu
nio. Et nos qñ ieiunam^o et facies
nre pallide fut. et qñ se bividemur.
cognoscim^o nosmetipsos tñc pul
chiores apparere xpo. Tales mili
tes diligit xps cu ieiunijs vacat.
anona nra a esca ieiunū est. qre e
qz in ieiunio victoria e: et in victoria
triūphus. Deniqz a apls no in sa
turitate. s in infirmitate gloriaē.

Sequitur hugo La caro mea. q
tur. in sepulchro ia
cebat mortua. immutata est. im
meli^o mutata est p resurrectionē
et hoc propter oleum.

Calliodorus. ppter
diuinam. Ipsa est enim gra q car
nis infirmitate in immortitatis glo
riam comu. **Hugo** Vnde in
tauit. In ipso sperauit cor meū: et

adiutus sum. a reflexit caro mea
viz p gram resurrectionis. Cōsequē
ter adhuc enumeat i peria q pfi
di iudei in ipm expēdēt cu subdit
dicēs. Et ego fact^o fū opprobri
um ill^o. S. iudeis p ignominiaz ceu
cis. vidēt me. In cruce pēdēt. et
mouēt capita sua. Is sanado me

Jeunant...
Handwritten marginal note with a small drawing of a hand pointing.

29

Vnde Math. xxvij. Pretereuntes
autē blasphemabant eum. mouē
tes capita sua. **A**d iua me domi
ne deus meus. si passione huma
nitatem meam confortando. sal
uum me fac. a morte me resuscitā
do. scdm miam tuā. Causā subiū
git dicens. **E**t scient qz manus.
v potestas. tua fec. si opata ē. a
tu domine fecisti eā. viz miaz vt p
meā passionē redimeretur genus
humanum. **M**aledicent illi.

nicola. qz iudei i malicia ob
stinati aplis gloriā
resurrectionis xpi predicantibus
maledicebāt. Act. xix. vbi dī. Cū
autē quidā indurarent a nō crede
rent. maledicentes viā dñi coram
omni multitudine. Paulus disce
dēs ab eis segregauit discipulos
et tu benedices. Iqa predicatio
nem aplorū cōfirmauit p curatio
nes languidorū et suscitacōes mor
tuorū. ac alia dei beneficia q̄ dicunt
benedictōes in sacra scriptura. Iō
subditur. **Q**ui infurgūt in me cō
fundant. qz ex dictis miracul con
fundebant adūsarij veritatis. ser
uus autem tuus letabit. In dexte
ra tua collocatus. Ecce contrariuz
accidit iudeis. Putauerūt em̄ xpm
confundere et ex eius cōfusione si
bi gaudiū acquirere: sed xps ade
ptus est gaudiū a ipsi cōfusione.
que eis predicat cum subdit. **I**n
duantur qui detrahūt mihi pudō
re. Hoc factum est qñ xpm resur
rexisset audierūt et apli hoc vbiqz
predicauerunt. a opiantur sicut
diploide. v tanq̄ duplici vestime

to. Confusio **Aug** vt viz corā
one sua. **Aug** deo a homi
nibus eru **Grego** ix. libro
tescant. **Grego** moralū
Duobus modis in hac vita homi
nem indicat deus: qz aut p mala
pñtia inferre iā tormenta se quen
tia incipit. aut tormenta se quētia
flagellis pñtibz extinguit sicut
vce āgeli ad iob in apoc. dicitur.
Ego quos amo arguo et castigo
Nisi em̄ delictis exigentibus iust
iudex a nunc a postmodum quos
dam pateret: de im̄qs psalmista
non diceret. Induant sicut dyplōi
de confusione sua. Confusione ḡ
v dyplōide induti sunt. qui iuxta
reatus sui meritū a tpali a perpe
tua aiaduersione v pena feriunt.

Collect Hee sūt. xxx. maledi
ctōes q̄bus sentētia
iudicis eterni percussit v percussit in
anima iudam vendentem a iudeuz
ementem pro xxx. denarijs salua
to re. sicqz pro vno quoqz denario
notati sunt mortis cautērio. Seq̄t
gratiarū actio ex parte christi ho
minis dicentis ad patrem.

nico **Q**onfitebor domino mi
ms v deuotissime. In ore
meo. Confessione laudis. Et in me
dio multorū laudabo eum. Hoc ex
rificatum fuit in christo quando
post resurrectionem suā discipul
suis apparuit manifestans ipsaz
resurrectionem ad laudem dei pa
tris. **Q**ui assistit a dextis paupis
Hugo Id ē mei qui sui pau
per rebus et amicis
in passione. Jeronim. dyabolus ad

Handwritten notes:
Vnde dicitur in
vnde dicitur in
vnde dicitur in
vnde dicitur in
vnde dicitur in

28

27

3P

dexterā iude stetit a domin⁹ a d dextera michi stetit vt saluam faceret a persequentibus.

Rico .i. iudeis animam meam .i. hūanitate me su scitādo a morte. Vel ē vox populi fidelis grās agentis et dicentis.

Hugo Confitebor dño .i. laudabo eum non te pite vel accubiose sed in mris .i. tā corpore q̄ mente eius psalmodiā cantando in ore meo. et non p viciarium in medio multorum .i. in ecclesia laudabo eum quia semper laus eius in ore meo q̄ astitit .i. peccata v̄mittendo la dextris paup̄is scilicet populi christiani.

Aug⁹ Nō vt ei multiplicāēt .i. annos vite cito finem de ne q̄ vt eius augetet pecuniam aut eum faceret corpore viribus fortis vel ad tempus sanum sed vt saluaz faceret a psequētib⁹ tam demonibus q̄ prauis hominibus animam meam. Salua sic autem a psequētib⁹ anima si nō eis consentiatur ad malum. Non autem eis consentitur cum astitit dominus a dextris paup̄is ne ipse paupertate v̄firmitate succubat

Cassiodor⁹ Quintus ps̄ est eorum qui lacus de domini passione locuti sunt vij. xxi. xxiiij. liij. et lxviij. et ps̄. Cviij. Virgo pepit. messias venit. agnus immaculatus occis⁹ est. redemptor surrexit a mortuis mundus audita credit et adhuc iude⁹ similat se nescire quod totus mundus agnouit. Presta domine

obstinatis cōtue r̄sionem lumen obscuris incredulis fidem vt pro quibus in cruce positus orasti p̄ditantibus subuenire digneris. Nam quibus suadere iusta nō possumus recte pro illis tibi domine supplicamus qui es benedictus in secula seculorum. Amen.

Psalm⁹. C. ix.

Dixit domin⁹
n⁹ domino
meo: sede a dextris
meis. Titulus. psalmus dauid

Rico Per hoc patet q̄ dauid ē autor huius psalmi qui loquitur de christi diuinitate et de verbo incarnato quod probatur primo per dictum saluatoris. Matth. xxij. vbi dicitur Congregatis autem phariseis interrogauit eos ihesus dicens. Quid vobis videtur de christo: cuius filius sit dicunt ei. dauid. Et ait illis. Quomodo ergo ipse dauid in spiritu vocat eum dominum dicens Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis. Et subditur. Si ergo dauid vocat eum dominum quomodo eius filius est. et nemo poterat ei respondere verbum quia pharisei diuinitatem christi ignorabant p̄ quaz christus est dominus ipsi⁹ dauid vt hic patet a filius eius scdm carnem sicut dicitur. Mat. i. Liber generationis ihu x̄ filij d̄s P; etiā q̄

iste psalmus loquitur de christo
secundum eius humanitatem per dictum
apostoli ad hebreos et ubi per litteras
huius psalmi probatur christum maiorem
angelis dicens **Ad** quem autem an-
gelorum dixit aliqui **Sede** a dextris
meis quousque ponam inimicos tuos
os scabellum pedum tuorum. quasi
diceret **Nulli**. Ideo subdit. Nonne
omnes sunt administratores spiritus et
in ministerium missi. **Probatio** autem
non fit nisi ex sensu litterarum secundum quod dicit
Aug⁹ contravincentium donatista.

Cassio. Sanctissimus igitur
propheta in secretis altis-
sime contemplationis euectus in
primo versu inestimabilia verba
refert que omnipotens pater om-
nipotenti et coeterno filio sibi dixit
naturam simul deitatis et humani-
tatis ostendens. **Glo** Et loquens
de futuro per
modum preteriti propter certitudinem
prophetie dicit.

Dixit In ore carni protulit
sed eterna dispone per ordinauit
More nostro loquitur propheta cum
ait **Dixit** deus pater
meo. **Nico** **ter** domi-
no meo. et pro filio suo: quem dauid
dominum vocat ratione diuinitatis
sue. **Geminatio** ista videlicet.

Cassi. Dominus domino meo.
et personam patris et fi-
lij competentur expressit: et vnaque
naturam deitatis euidenter ostendit. **Quid**
autem deus ab eterno disposuit con-
sequenter declarat dicens **[Sede a**
dextris] **Iero** **Deus** non sedet: al-
meis **Iero** sumptio corporis

christi sedet. Huic ergo precipit
ut sedeat qui homo est qui assum-
ptus **Cass**. Nam si naturam dei
est. **Cass**. tatis excogites. que
locum potest habere partis sinistre
vel dextre qui omnia ubique plenis-
sima maiestate implet. **Victori**
igitur filio et per sanctam incarna-
tionem totius mundi triumphato-
ri post resurrectionis gloriæ ho-
norabilis coeessus offertur.

Nico. De qua dicitur. **Marci** et
anno. Et dominus quidem
ihesus postquam locutus est eis. assum-
ptus est in celum sedet a dextris dei.

Hugo Id est in potentibus
bonis dei patris.

Cassiodorus. In qua
parte ponendi sunt qui a perfidis diuinitatis
munere segregantur. **Iuxta** illud
Pater volo ut ubi ego sum. illic sit
et minister meus mecum. **Abiecit**
q^o **Non** ponam inimicos tuos

nicola. **S**icuti deos qui persecu-
ti fuerunt christum
ad mortem. **scabellum pedum tuo-
rum**. et subiectos tibi. quod vide-
mus impletum. quia illi qui de in-
deis crediderunt sunt christo subie-
cti per fidem. **Illi** vero qui increduli
remanserunt: sunt membris christi
subiecti quia in terris principum
christianorum manent sicut serui
et abiecti. **Nam** inter sarracenos
habitare non permittuntur: et a
fide dignis narratur.

Hugo Nota quod **B. d. nec** est
affirmatiui seu idu-
uuiusque tunc **Et** quicquid est negatiui siue

Handwritten notes at the top of the page, including "1978 - 950 y 2 - p. 10 y 20 y 25 y"

exclusus; omnium temporum ut
habetur **Math. v.** Joseph non co-
gnovit eam donec peperit filium
et nunquam cognovit. Quisq; fuerit
verba patris ad filium; que recita-
vit propheta: nunc autem se ovet
tit propheta ad loquendum ipsi
christo.

Nico Urgam vir-
dicens. tutis tue et po-
testatem docendi in omnibus lin-
guis et faciendi miracula ad con-
firmationem doctrine. Emittet do-
minus christus p apostolos Lex
syon. Ista missio fuit facta in mo-
tesyon ut dicit Jeronimus in epi-
stola ad paulinum. Apostoli enim
alijq; discipuli christi spiritu san-
cto confirmati experunt ad predi-
candum p orbem gloriam christi
Unde ysa. ij. dicitur est desyon exi-
bit lex: et verbum domini de iheru-
salem. Et quia p doctrinam et mi-
racula apostolorum illi qui per or-
bem propter ydola christum pse-
quebantur. conuersi sunt ad fide;
et subiecti ipsi xpo dicitur dominare
et tu christe dominaberis. Transla-
cio romana habet. et dominaberis
in medio inimicorum tuorum

Hugo in cordibus eorum
p fide; qui prius erat
inimici per incredulitatem.

Nico Notandum vero q po-
testas docendi predeca
conueniente figuratur p virgā
quia doctores hebreorum antiqui
tus portabant virgam in signum
doctrine. Similiter pastores ecclie
baculum portabant: et apostolis
ad predicandum missis. Mat. vi.

dicitur. q non possent nisi virgā
tantum. Similiter potestas mira-
cula faciendi p virgā designatur
Vn moysi misso a domino in egi-
ptum dicitur exo. iij. Virgā quo-
q; hanc sume in manu tua si qua
facturus es signa. Consequenter
ostenditur equalitas christi ad
patrem que ouenit ei ratione na-
ture diuine: que est eadem in pte
et filio Et hoc est quod dicitur
et cum principium. Principium di-
citur hic deus pater sicut a Joha-
dicitur. In principio erat verbum;
id est filius erat in patre.

hugo Dicit ergo pater filio
et eadem auctoritas dominandi et
principandi est michi. tecum.

nico Est enim filius cum patre
vnus in natura et distin-
ctus in persona: et hoc importat
hec dictio tecum. s. vnione distinctio;

Callio Sed hic sancti quem
admodum sit prin-
cipium in principio videlicet pater
in filio. nequeunt intuei: quod ta-
men manifestum erit oibus elās
in die vtutis tue.

Nicola Hoc est i claritate
patris que est dies sine nocte
unde in apoc. xxi. Non enim non erit
illuc in qua die videtur ap te vire?
christi quantum ad deitatem et
humanitatem: quia sancti in pa-
tria reficiuntur interiorius in aspū
humanitatis eius. vt dicit Aug?
super Johannem. Ite subdit in
splendoribus sanctorum. Calliodo?

Quādo in resurrectione lucebunt
ipsi sancti sicut sol. et ita purifica
ti atq; conspicui erunt ut illaz ma
iestatem queant cordis oculis in
tueri. Consequenter ostendit con
substāntialitatem filij cum patre.

Vnde dicit pater: **Le xvtero** Id est
ex archano substātie mee. ex ip̄a
videlicet deitate. totū ex toto. oīpo
tente; de oīpotente. lumē de lūie. sū
mum ex summo qđ nulla inuesti
gatio null⁹ sensus possit attingere
quemadmodū valeat cōprehēdi
s. quō **ante lucife eū genui te** ⁊ an
te p̄ductionē; stellaz. que luciferi
nomine designantur sicut totum
a parte nobilitati denominat. et p̄
cōsequens gnācio filij p̄cedit cre
acionē celi. cū quo facte sunt stelle

Tps at sequit̄ motū celi. sicq; aū
tps nō ē nisi eternitas. Ergo in et̄ni
tate eterna ē gnācio filij dei. Dicit
enim pater **Iero** Nō habeo vterq;
ter.

Iero s̄ ex vtero genui
Dico qđ nō possum me aliē iudica
re patrem nisi v̄bis locut⁹ fuero.

Cassio. Narratio ē ineffabi
lis intellect⁹. incōpre
hēnsibilis cogitacō. sup̄ creaturaz
oīm vires que angelorū qđ sup̄at
sensuz et tū nobis se cape put po
tuissem⁹ indulget **Cōsequē** agit
p̄pheta de xp̄i sacerdotio cui; subū
git dicens **Iuravit dñs** ⁊ firmē
statuit non filio gemito an̄ secula
s̄ iaz xp̄o qđ ex maria v̄gine nat⁹ ē

Hugo Deus p̄i legit̄ in tri
bus locis iurasse. s. hic xp̄o **Ite d̄s** in ps̄. **C. xxxi.** dicens
Iuravit dñs dauid veritatē. **Item**

abrahe. **genes. xxij.** dicens. **Per me**
metip̄m iuravi dicit dñs **et non**
penitebit eū ⁊ nō retractabit **Pe**
nitētia em̄ nō cadit in deū: iuxta il
lud ⁊ reguz. **xx.** Neq; h̄c ē vt agat
p̄miam. **S; videt̄** otrarium cū dicit̄
ibidē. **Penitet me.** qđ constituerim
saul regē **Solutio.** Loquit̄ huma
no more **Quid** aut̄ iuravit dñs. de
clarat cū subdit. **di. Tu es sacerdos**

Cassi. Qui semel te p̄ nob̄ ob
dicit apl̄s. **Talis** em̄; de cebat vt
nobis esset. p̄tifer. sc̄is. innocens
et impollutus. segregatus a pecca
toribus. et excelsoz celis fact⁹ **In**
eternum. q̄ma dominus christus
p̄manet in gloria sempiterna.

Dico Declarat hoc sacerdoti
um cū subiungit dicens
sc̄s; ordmē melchisedech. Quia
sicut obtulit panem ⁊ vinuz in sa
crificium vt habetur **genes. xiiij.**
Sic christus in sacrificio eucharis
tie consecrat corpus suū ⁊ san
guinem. quia in hoc sacrificio ip
se est sacerdos ⁊ hostia. Sequitur
vox prophete ad patrem. cum dicit̄
Dominus. s. iste sacerdos
christus existēs **A dexteris tuis.**

Aug⁹ Et interpellans p̄ no
bis tanq̄ sacerdos in
trans sancta sanctorum id ē in se
creta celorum ipse **confregit** i die
ire sue. ⁊ v̄m dicit̄ **sue reges.** **De**
quibus dicit̄ est in secundo psal
mo. **Isti** fuerunt herodes ⁊ ponci⁹
pylatus ⁊ principes iudeorum re
gentes populum de quibus hero
des ⁊ pylatus fuerunt relegati in

eritū p̄ imp̄atorē remanum let
p̄ncipes iudeoz p̄ rōnos exēmi
nati. **Se q̄ Hugo** **Judica**

tur. **bit** inacio
nibus. **dis**artiet p̄ suos ap̄los re
darguendo peccata gentiliū: et si
qui eoz ad eum conuerſi uoluerit

Limplebit **Cassi.** **Qm̄** de cordi
eūmas.] bus huma

nis faciet peccata coruē a noxia
delicta emendaōne saluberrima
dispite. a sic. **cō**quassabit.] **humi**

liabit.] **capita.**] **u** corda que cōtra
deū euigunt peccando.] **in** terra.] **u**

in uita.] **multo**ū.] **et** nō oīm. **h** illo
rum q̄ conuertunt. q̄ dyabolū diu

ſis sequunt̄ errorū a peccatis. q̄
fuerint coruē capite suo sine du
bitatione quas **Aug.** **Hoc** fit

ſantur. **q̄m̄** i ter
ra hoc est **in** uita p̄nti de ſuperbis
humi les.] **hugo** **U** de futuro

facit. **crisi** iudicio
hē lra intelligit̄. **udicabit** i na
tionib?] **u** nacoēs cū aſſeſſoribus

ſuis. **u** cū ſāctis de q̄bus d̄. ſapie.
iij. **Judicabūt** ſc̄i nacoēs: et de to
nis ſaluatis.] **implebit** eūmas.] **u**

angelorū. **Qd** alibi orat̄ p̄ ſeta di
cens. **Benigne** fac d̄ſie in b̄ uolun
tate tua ſpon: ut edificentur muri

ih̄rl̄ml. **cō**quassabit capita in ter
ra mul.] **u** graūter dam
torū.] **Dico** **p** nabit tirānos

hūi? mūdi qui fuerūt p̄ncipes a
capitanei multoz in terra hūi? se
culi. **Cō**ſequent̄ oñdit vñ p̄tās iu
dicādi meritorie cōeſta ē x̄po ixi

cū d̄. **U** de torrente in uia bibet.] **u**
de fluxu ſeu ipetu tribulacōis bibz

in uia p̄ntis uite. a maxime in ſua
paſſione. p̄pter qd̄ dixit iacolo et

Johi **Mat.** **xx.** potestis bibere cali
cem que ego bibiturus ſū. **Qz** at̄

p̄ torrentē intelligat̄ ipetus tribu
lationis patet p̄ſa. **xxx.** **Spūs** ei?

velut torrens iunbās vſq; ad me
dū colli ad p̄ndas gentes in ni
ehilū. **Xps** ḡ de torrentē a de fluxu

ſeu ipetu tribulacōis bibet.] **U** p̄ ſeta
exaltabit caput.] **Se** ipſum exalta
uit qui eſt caput omnium.

Grego **riij.** et. **xxiij.** mora
liuz. qz hoc qd̄ mo
riēdo in ſepulchro poſuit reſurgē

do ſup angelo s eleuauit. **U** el d̄?
exaltabit caput oib? d̄nando. ſic

dicit apoſtolus ad philipp. **ij.** **U**
miliauit ſeipſum factus obediens

vſq; ad mortem: p̄pter quod deus
exaltauit illum. **Deus** eternus

atq; in cōmutabilis in ſua natura
p̄manens dignatus eſt aſſumere

humanitatem noſtram ut ueterē
hominem in nouaret. ut de peccato
re iuſtum. de mortali faceret imor
talem. de alieno rēgni ſui interet eē

p̄rticipem. ne p̄maginē ſuā in
conſitentibus patere tur p̄ire quā
annihilare uoluit crudel̄ inimic?.

Collect **Ros** igitur kariffimi
de uite hūi? corren
te. exemplo ſaluatoris noſtri bibē
tes. illuc euz ſequamur corde. ubi

eum corpore credimus aſcendiſſe.
deſideria terrena fugiam? mil nos
iam delectet in inſimis. qui patre
habemus in celis.

Gre. **ſup** euangeliiū **Marci**
ultimo. ſed hoc nobis

Comma. impet. d. d. 088

Confitebor
7° rōnē

est magnopere perpendendum. quia qui placidus ascendit terribilis re-
briet: et quicquid nobis cum mansuetu-
dine precepit: hoc a nobis cum distri-
ctione exiget. Nemo ergo indulta
pne tpa pui pendat. Nemo curam
sui dum valet agere negligat. quia
redemptor noster tanto tunc in iu-
dicio districtior veniet quanto no-
bis ante iudicium patientiam ma-
gnam pre- **Col** Studiamus ergo
rogavit. vitam nostram
corrigere a que ignorantia huma-
na fragilitate peccavimus cum omni di-
ligentia emendare non differamus.
quatinus cum nos ab hac vita vo-
caverit nos patros inveniat quos
secum in dextera sua cum electis suis
feliciter collocandos ducere digne-
tur dominus noster ihesus christus cui
cum patre et spiritu sancto est honor et
gloria in secula seculorum. Amen.

Psalmus. Cx.

Alla
A laude
in 7° rōnē

Confitebor
In precedenti psalmo adu-
est de sacerdote christi
et eius sacrificio quod
est eucharistia. In isto agit de eu-
charistie efficacia. quia sicut bap-
tus est quedam spiritualis generatio
sic eucharistia est regeneratio
spiritualis nutritio. Et tamen hoc agit
hic de quibusdam aliis opibus
divinis. ex quibus omnibus deus lau-
dandus est. Et ideo huic psalmo pre-
mittitur per titulum alla quod significat laudate
deum sicut diffuse super **Castio.**
dictum est. Cy. ps.

Et iste est psalmus apud hebreos alpha-
beti ordine decoratus. Cuius alpha-
beti huic psalmus ac aliis appositi ut
patet hylarius dicit. causa talis
est. Semus parvulos a rudibus per-
trās erudit ut patientie precepta con-
quirant. Sic huiusmodi psalmus pueris a im-
sipientibus dant. ut primordia eo-
rum quasi quibusdam elementis decen-
tibus istuant. Populus itaque be-
atorum in diversis mundi partibus ag-
gregatus primo ingressu psalmus confite-
ri se dicit domino in congregatione iusto-
rum. ubi est eterna laus a sine fine
preconium. unde dicit.

Confitebor tibi domine. Rico confessio
ne lau-
dis. non solum labijs sicut de illis de quibus
dicit dominus. ysa. xxxix. populus hic
labijs me honorat: cor autem eorum lon-
ge est a me. sed etiam laudato et in
toto corde meo. in intellectu. et affe-
ctu. unde **Aug** quod valet stre-
dit. **Aug** pitus labiorum
ubi cor est. **Hugo** hec autem
mutum. **Hugo** laudatio.
non tamen debet esse deuota sicut etiam di-
secretarum subdit **Lim** ostio iustorum.
et non temere sicut ex discreatione non pro-
terrenis principaliter sicut per bonis et
nis consequendis. **Locu** autem huius
laudationis declarat dicens. **Let** congre-
gatione. et in ecclesia fidelium ubi congre-
gantur iusti. **Consequenter** ostendit eas
laudis primo commendans dominum a ma-
gnitudine operationis dicens.
Magna opera domini. sicut in cre-
atione mundi a iustis gubernata
et ex qua sita in omnes voluntates eius.
quod si aliquis querat rationem operum dei

in 7° rōnē
fms

Capitulum de...
quod dicitur in...
de...
de...

iuueniet q oia dependent ex ei me
ra uolita **Ac** si dicat oia
te et gra. **De** q uis uoluit bn
et sapi **De** Prop qd ex fu
ent fecit **Rico** is opib? magis
est laudand? **Vnde** adhuc sb die
Obsessio a magnificentia op? ei?
Augusti Quis magnific
cius q iustificac
impiu. s opus fortasse hois pucit
istam magnificentia deit cu fuerit
peccata confessus iustificat mere at
hu Magnum op? dei fuit pau
lus a alii persecutores eede
uifi et confessi sut fidem xpi a mag
nifice opati sut miracula facientes
et oia aduersa p xpo paciētes. **Hec**
est confessio et magnificentia q fut
opus dei quia xps opatus est ea
in illis qui dixit apl'is ioh. xv. Si
ne me nihil **Aug.** Quis g di
potestis facere. **Aug.** ci? qa cui
uult miseretur a que uult obdurat
nūq? iniquitas e apud deuz sabit
Hugol. Iusticia eius Iqua res
detronauit scdm opa sua manet
in secu **Cal** Cū peccatorib?
lum seli. **Cal** dixerit **Ite** in ig
ne etnu q patus est dyabolo a mi
nistris eius. **Et** iteru qn fideles ad
uocauerit dicēs. **Venite** benedicti
patris mei pcpite regnū quod vo
bis patū est ab origine mudi **Sic**
in ytrag parte iusticia dmi ppetu
a et inō muta **Rico** cōsequē
bil pseuerat. **Rico** e pomē
ratio dme laudis ex bnificō eucha
ristie et pmo pomē hui? sacramē
ti cōdictio cū dicit **Memoria** Vñ
sciendū q cōdictio eucharistie re

spū vite pntis est nutritio spūa
lis que fuit figurata in vetri testa
mēto ut māna q deus nutritiuit fili
os isrl' in deserto ut hētur. exo xvi.
Cib? at ille eāt ualde sapid? et nu
triuus saltem bonis scdm q dicit
sapie xvi **Panē** patuz de celo psti
tisti eis sine labore oē delectamētuz
in se hnt. **Malis** at eāt inspidus
et aboiabilis. **Vñ** dicebāt **Ru.** x
xi. **Aia** nra nauseat sup cibo isto
leuissimo. **Sic** eucharistie cibus
sapid? e gustu spūali a nutritiu? in
gra ipis hois **Prop** q dicit salua
tor. **Ioh** vi. **Si** q's manducauit ex
hoc pane uiuet meternum. **Malis**
est ualde nociuus se cūbū quod dē
ad cor. xi. **Qu** māducat a bibit in
digne iudiciū sibi manducat a bi
bit. **Propter** quod dicit **Memori**
az fecit mirabilia suorum miseri
coris et miserato: dominus: **escam**
dedit timentibus se. **scilicet** cor
pus suum in sacramento euchar
istie propter quod reduciuntur ad
memoriam mirabilia dei que fecit
filijs israhel in donatione manne.
Deinde describit efficacia euchar
istie respectu uite future. que habet
efficaciam introducendi ad uitaz
beatam si deuote sumatur et prop
ter hoc nominatur viaticum a quā
tum ad hoc dicitur **Memor** erit
in seculum testamenti sui. **Hoc**
est huius sacramenti quod dicit
testamentum de quo dicitur priā
ad elxin. xi **Die** calix nouuz testa
mentum est in meo sāgume **Vie**
tutem operum suorum. **v** efficac
am huius sacramenti a deo nobis

Ad...
plur...

De...
De...

De

collati. annunciabit populo suo. quia per seipsum christus annun-
ciavit apostolis et apostoli ecclesie
primitiue. et sic consequenter annun-
ciatur in ecclesia quotidie. Que autem
sic virtus huius sacramenti annun-
ciata subditur. Et det illis heredi-
tatem gentium. Et vitam beatam ad
quam introducit hoc sacramentum
HUGO Et dicitur vita beata he-
reditas gentium. quia
regnum celorum iudeis reprobatis da-
tum est gentibus in hereditate sicut
illud Matth. xxi. Auferetur a vobis
regnum dei dabitur genti facien-
ti fructus eius. opera manu eius.
RICO id est potestatum eius
maxime in hoc sacra-
mento sunt. veritas. quia ibi continetur
corpus christi verum. et iudicium.
vite: sumentibus hoc sacramentum
deuote. et iudicium mortis eterne.
scilicet sumentibus indigne id est
indebite. **F**idelia omnia mandata
eius. maxime de consecratione et hu-
ius sacramenti. videlicet quod in e-
ius commemoratione debet offer-
ri. confirmata. tam in euangelio quam
per miracula ut dicitur. In seculum
seculi. quia post ista non expecta-
tur alia mandata. facta in veritate
videlicet a christo qui est testis fidelis et
verus. et equitate. quia omnia man-
data tua equitas. Predictum autem
sacramentum instituit christus in
cena imminente sua passione. Un-
de consequenter dicitur. Redempti-
onem misit dominus populo suo.
Tunc enim deus pater misit popu-
lo suo redemptionem quando christi-

stus ex obedientia dei patris venit
ad suam passionem: per quam re-
demptum est genus humanum. mandauit in eternum testamētum
suum. quia tunc instituit eucharis-
tie sacramentum. quod vocatur tes-
tamentum. Unde dicit christus
in eius institutione Matth. xxvi.
Hic est sanguis meus noui testa-
menti. Et in eodem loco dicitur. Hic
calix noui testamenti est in meo
sanguine. Per hoc autem quod di-
citur in eternum designatur quod hu-
ic sacramento non succedunt alia
sicut sacramentis veteris legis suc-
cesserunt noui testamenti sacra-
ta. Isti autem sacramento succedit
vita beata in qua est plena fruitio
ipsius christi contenti in hoc sacra-
mento: cuius deitate beati reficiun-
tur interius et humanitate exterius
sicut dicit Augustinus super Iob.
Quod autem mandatis dei et speciali-
ter mandato eucharistie sit firmi-
ter obediendum ostenditur. cum in-
feratur. Audendum. quantum in se
formaliter. et effectiue obediendum
et terribile in obedientibus. Ino-
men eius. quia ipse est iudex viu-
orum et mortuorum. Unde ad phil.
ii. Debit illi nomen quod est sup-
omne nomen. Et quia per timorem
dei declinat omnis a malo. prouer-
biorum xv. Deo subditur. Initium sa-
piencie timor domini. quia recedens
a malo accedit ad bonum sibi oppo-
situm. **HUGO** Est autem qua-
scilicet mundanus. Iste eligit pe-
care ne perdat bona terrena. Et est

Opera manu eius

Joan. pl. d.
Ep. d.

timor humanus. Iste refugit peccare ne lebatur in corporali vita. Est a timor seruilis Iste timet peccare ne puniatur tormentis gehenne. Est et timor filialis Iste timet peccare. ne priuetur dei amore eius inuerrat offensam de quo dicitur ecclesia. Timor domini expellit peccatum. Et quia sunt multi qui se putant esse sapientes quia sunt intelligentes licet non habeant vitam bonam. Ideo subditur Intellectus bonus. Iupple est. omnibus facientibus eum. qui faciunt ea que facienda esse intelligunt Nam non facientibus intellectus malus est a nociuus quia sicut dicitur luce. xij. Seruus sciens voluntatem domini sui et non faciens plagis vapulabit. verberabitur multis Et quia omne bonum a deo habetur Ideo. laude est dignus Vnde subditur. Laudatio eius manet in se. **Cassio** Ecce in culum seculi. **Cassio** sententia psalmi tota declarata est. populus iste fidelis a diabolica prauitate liberatus gratias agens deo sententiam religiose mentis expressit quod et hii facere debent qui deuoti sunt a in illa celesti ierusalem a beatis constat esse pagendum. Laudatio eius nullo clauditur termino quia nec finem habet vel habere pot eius beneficiuz. **Die** laudatur quia peccatores liberat. **Ibi** p dicitur quia deuotos coronat. **Mei** ergo allehuya in titulo ps iste cognoscitur suscepisse quia a laude domini. nostri iesu christi fecit. **ii**

icium a finitus est in laude christi qui est benedictus in secula seculorum. Amen

Psalmus. Cxi

Beatus vir q

ti. Titulis allehuya. **ii**

Co Cuius expositio bea

est supi ps Cx. In aliqb⁹ tñ lib^s additur christi allehuya reuerfionis aggei et zacharie. sed hoc non est in hebreo neq³ in translatione Jeronimi Et ideo additum est sub aliquo expositore pro uoluntate sua **Hugo** Niuero prophete aggeus a zacharias no fuerunt tempore dauid qui hunc psalmum composuit. sed multo tempore post **Aug** quia ambo pro eum phetare inceperunt infra unum annum post tras migrationem babilonis inter qua a tempus dauid. xiiij. generationes inueniuntur sicut Matheus euangelista **Nico** Ad intellectum testatur. **Nico** uero huius ps sciendum q licet bñtudo sit reddenda p opibus uirtuosis gnaliter tñ per quandam appropriationem dicitur reddenda specialiter pro opib⁹ misericordie Vnde dicit saluator. Math³ xxv. Venite bñdici patris mei possidete paratuz uob regnum a constitutione mundi. E furui a debistis mihi manducare i^{ca} propter hoc i presenti psalmo dicitur reddenda felicitas pro operibus misericordie. Sed sciendum q felicitas que pt haberi in

P. ii.

Alth. 2/ly

Aggeus Zacharias

vita presenti principaliter consistit
in bonis exterioribus prout sunt
ipsis virtuosus quedam instrumē
ta virtutuz secundum q̄ ait Amb.
super lucam dicens. Sicut diuicie
in p̄dimenta sūt p̄probis. ita pro
bis sūt ad iumēta v̄tutis. Et iō psal
mista i hac parte permixtū loq̄t̄
de illis et de illis dicens.

Beat⁹ vir. s. spe b̄atubis future
Hugo dicit enim beatus
vir et non beata mulier quia vir ē
caput mulieris. Ergo q̄ de ipso
dicitur hoc de ipsa dicitur intelli
gitur. Sequitur L̄ q̄ timet dominuz. I

Nicolaus timore filiali q̄
quis formidat
offendere deum. Ideo subditur. in
m̄datis eius v̄let nimis & cupit
nimis. Istud nimis non importat
viciū sed desiderium int̄sum ad
implendūz domini p̄ceptum po
tentissime i operibus misericordie

Cassio Consequenter beati
viri timentis deum &
p̄cepta eius adimplere desiderā
tis p̄mia dēb̄bit dicens. potens
in terra. s. viuencium vbi non diui
cie humane nec honores tempera
les faciunt potentes sed contem
placio domini et sine fine laudaci
o ibi. potēs Lexit semen eius.

Augusti⁹ Semē future mel
fis opera miseri
cordie ap̄l̄ esse testatur dicens. Qui
parce seminat parce et metet. Quis
autem fratres potencius q̄ vt reg
num celorum non solum iachus
emat diuicio rerum suarum sed
et v̄dua duobus minutis et t̄m̄s

ibi v̄ter q̄ possideat. Quis potencius
q̄ vt idem regnum et thezauris di
uiti et calice aque frigide pauperi
valeat. generatio rectoz benedice
tur. v̄ opa eorū qui sunt recti corde
Rectum est autē cor non resistē pa
tri emendāti et credere pollicenti.

hugo Et q̄ sicut dicitur. p̄b̄
Benedictio d̄m̄ diuī
tes facit. Ideo sequit̄. gl̄a & testio
mū bone cōscie. Vñ dicit ap̄l̄. ij.
ab cho. Gloria n̄ra hec ē testimo
niū cōscie n̄re. et diuicie virtutū q̄
de m̄datis d̄m̄ veniūt. in domo ei⁹
v̄ in cor et iusticia ei⁹ v̄
de eius **nico** m̄tū sue iusticie
manet in seculum seculi v̄ in eter
num. Supra dixit bona beati nunc
ostendit vnde beatus est dicens. Lex
ortum est in tenebris lumen rectis
corde quia recti et boni in hoc secu
lo viuētes inter peccatores tanq̄
in tenebris illuminantur spiritu a
liter a deo lumine sue gr̄e per quā
inhabitat mentes fidelium. Et is
tud lumen est ipse deus illuminās
mentem qui est. misericors. in na
tura. a miserator. in actu. a iustus.

Quia semper iusticia cum miseri
cordia concurrit in diuinis operi
bus. **Augustinu.** dēcāt

q̄ est
misericors a miserator. sed terret
fortasse q̄ iustus est dominus. Nul
la desperatione formides beate vir
qui times
dominum **Cassiodor.**

Qui illum confitentur habēt eum
misericordem. qui illum contemp
nūc iustuz sine dubio sustinebūt

Hugo Dic etiam vñ fiscalis de ad
uētu incarnationis domini p̄t in
telligi. quoniam xp̄s dominus qui
est lumen de lumine venit rectis cor
de qui in tenebris infidelitatis erāt
ad vtilitatem eorum qui corda
sua direxerunt ad deū per fidem et
misericordiam. Quam misericors
deus habebat in natura nobis mi
seratore exhibuit in actu quando
pro nobis suam carnem sumere vo
luit vt tenebras nostras gr̄tia sue
misericordie illustraret. Et addit
Iustus quia ipse deus factus ho
mo pro homine satisfecit ne bya
bolus aliter conqueri posset q̄m
iuste hominem aliter literando ip
se ho ei ablati esset. Cōsequēte
ostendit quo mō de misericordiaz
quis conse **Cassi.** **L. X.** Oū
quatur dicens **Cassi.** **du** hō
deo acceptus est et hominibus
qui miseretur. et qui egētibz de
suo largitur. Let commodat. gr̄tis
mutuando sua vel commodat quan
do homo dat pauperibus tempo
ralia recepturus eterna. Vnde pro
uerb. xix. Seneratur domino qui
miseretur pauperi. Sed licet vtra
q̄ hec ab manuales videātur ope
ras pertinere tam non solum de pe
cunia miserendū dicit pauperi a spe
rātibz commodandū: sed de omni
beneficio quo indigere cognoscit
destitutus vñ impigri debemus fa
cere omne hoc quo possimus alte
ri pro **hugo** viz subuendo.
ficere **hugo** dando compaciē
dō. delictum condonādo. aut igno
rantem docēdo. Et etiam qui dei mi

sericordiam consequi desiderat ip
se **disponet sermones suos.** et pre
terabit opera sua bona que pro se
respondebunt in iudicio. **s. extre**
mo in quo dominus de operibz mi
sericordie suam tenebit disputa
tionem de qua habetur. Mathi.
xxv. Esurui: et de distis mihi mā
ducare. Et merito vir iustus modo
disponet sic quia. propter hec **Li**
eternum non commouebitur. et
nō separabitur a deo cum illis in
misericordiis quibus dicitur.
Itē in ignem eternum: sed **L. X.**
memoria eterna. **s. coram deo. Le**
xit in **Cassi. qui vocatur ad p̄**
tis. **Cassi.** mium **lab audici**
one mala. qua dicitur impijs **Nō**
noūi vōs non timebit. **Causam**
subiūgit dicens Paratur est cor
eius sperare in domino. vt promi
sa ipsius percipiat cum illis qui a
dextris erunt. quibus dicitur ē.
Venite benedicti patris mei perci
pite regnum confirmatum ē. cor
eius. videlicet recte mentis affcūs
Rico. in bono per habitum
virtutis et gratie
Cassi. dum nulla iam seculi
felicitate mollescit. Et
ideo despectis terrenis **Cyrola?**
non commouebitur. **la stabilita**
te virtutis: deo ipsum conseruante
donec existens in terra iuentū
despiciat inimicos suos. id est spi
ritus malignos. q̄ tunc ab homie
despiciuntur quando de eis habet
plenum triumphum. Et q̄ presbi
ta meretur homo per opera miseri
cordie ostendit dicens **Disperfit**
P. iii.

Itē in ignem

ob amorem dei videbit liberaliter
absq; spe retributionis terrene nō
hypocritis. non adulatoribus
non diuitibus. sed pauperibus
christum representantibus. iuxta
illud Mat. xxv. Qd vni ex meis mi-
nimis fecistis: mihi fecistis iusti-
cia eius id est merces misericor-
die quam fecit manet in seculum
seculi quia premium est eternuz.

Cass. Corin. id est potestas
leuis exaltabitur in glo-
ria Glosa Qui enim hic humi-
lis fuerit: ipse ibi potestatem ha-
tebit. Consequenter adhibet psal-
mum de impiorū afflictione dicens

Ger. Peccator videbit vide-
licet gloriam quā sancti habebūt
in futuro et tunc irascetur contra
seipsum eo qd non fecerit hic bona
dentibus suis fremet in inferno
vbi est fletus et stridor dentium.

Cass. Sicut ille qui se dentibus su-
is mordet. ac se proprio do-
lore castigat et tabescet in fetori-
bus in

nico Vbi peccatores
ferri torquebuntur nō
solum de pena sibi inflata sed etiā
de iustorū gloria **Grego.** sup
Lucā. Infideles in imo positi ante
diei iudicii fideles super se in reque
attendunt. quoz gaudia post con-
templari non possunt De quib; di-
citur sapientie v. Videbunt scilicet
gloriā iustorū et turbabunt timo-
re horribili et mirabunt in subitati-
one inperate salutis. gementes p̄
angustia spiritus. dicentes intra se
penitentiam agētes. **Hi** sunt quos
aliquando habuimus in derisū et

*Plutarchus
in Symposiaco
lib. 9.*

Cass. Videbūt enim se presum-
ptisse de gloria caduca. de
potestate fugitiua. alios q; beati-
tudinem accipere. et irascuntur. Ira-
iusta: indignatione vera. sed nō p-
ficiua temporibus vltionis. Pote-
rant enim ibi non indignari si hic
suis vicijis redderentur in se nsi. id ē
irati Abiecit et desideriu; peccato-
rum

nico Peccatores ei
peribit. **nico** diu desiderant
permanere in temporali prosperi-
tate: sed ista seculi felicitas deficit
eis in morte **Cass.** Nam sicut il-
lic vota beatorum in regno domini
plantata florebuunt: ita peccatorū
desideria in morte succisa marcescūt

Collec. Audientes karissimi
horribilia gehēne tor-
menta peccatoribus preparata: om-
ni diligencia studeamus fugere a-
rentura ira iudicis. atq; operibus
misericordie illa perpetue felicitatis
gaudia que iustis parantur in
celo mereari Nam queq; vnusquis
q; pauperibus ob amorem dei lar-
git in fra: paul dubio multipliciter
recipiet in vita beata Nec se q; ppter
imopiā facultatis terrene excuset: al-
etiā calicē aque frigide pauperibus
largiēti premiū pmittat in celo Et
si nulla assit facultas. n̄ latet tū
absit volūtas qd nō solū op; sed etiā
bonā volūtatē de? coronat Sicq; po-
terim? libari a penis eternis q; im-
pijs parantur: et puenire ad illā
perpetue felicitatis patriam in qua
iusti sine fine gaudebunt cum do-
mino nostro iesu christo cui est hō-
nor et gloria in secula. Amen.

argum. long

Alto 7/12

Psalmus Cxi

Laudate pue

ri dominum **Tic's** alle
hya sicut supra dictu
est ps. Cx. Allehya interpretat
laudate dominum. Et ita incipit
ps **Cass.** Unde ppha 88 psal
iste **Cass.** mi textu sibi breuitate
transcurrens prima parte commo
net deuotos vt laudes domino iugi
ter exolianta in toto orbe predica
re non desinant. Unde dicit

Laudate pueri dominu. **Ny**
cola. Non accipiuntur hic pu
eri ratione etatis discretionem care
tes. sed accipiuntur hic pueli pro
subiectis a ministris humilibus et
puris. sicut Achimelech dixit ad
Dauid **R. xxi.** de viris qui cum eo
erant. Si mundi sunt pueri marie
a mulieribus manducant. Et hoc
modo frequenter loquitur scriptu
ra **Cassio.** Merito ergo ppheta
comonet laudes dno debere can
tas. q. corde puro ad eas accedunt.
q. ecdes. xviii. dicitur. Non est spe
ciosa laus in ore peccatoris. Dnm
enim laudat qui se probabili acti
one commendat.

hugo

Lauda
Sequitur re nome
domini. Opera eius virtuosa p di
cādo. Hoc fecerunt pueli hebreoy dice
tes **Math. xxi.** osanna filio dauid:
**Benedictus qui venit in nomine do
mini.** Et nomen domini benedi
ctum. et sicut e in seipso benedictu
sue benedicta a subditis benedictio
ne laudis a gratia actionis **Lex hoc.**

ex quo ceperunt homines credere i
deum a ipsum laudare **[nunc. In p
sentia. a vsq. in seculu.]** et sine fine
[solis ortu vsq. ad occasum.] et
in omnem extensionem distantie
loca **Iero.** Vel ab initio fidei ac
lis **Iero.** facte vite vsq. ad mor
tem **[laudabile nomen domini.]**
Nicol. Demde subdit quare sit
laudandum nomen domini dicens
**Caelus super omnes gentes
dominus.]** quantumcumq. sint ma
gne a diuerse **[et super celos.]** et su
per angelos qui sunt ciues celestes
[gloria eius.] q. de hominibus et
angelis ad suam gloriam ordinat
a disponit. Ideo subdit **Hugo.**
Quis sicut dominus deus noster.
quasi dicat **Nullus.]** qui in altis
habitat. si angelis a in excelsis cre
aturis videlicet in sanctis: qui sunt
alti per vitam a meritum **[a humi
lia respici.]** **Rico.** per suam pui
tiam **[in ce
lo.]** quia superbientes angelos de
iecit. a humiliter sibi adherentes
in gloria confirmauit **[a in terra.]**
Iero. Juxta illud. Super que
respiciam. nisi super humiles a tre
mentem sermones meos. Ruare
non dixit. in humilibus habitat
sed humilia respicit. Ideo: q. vbi
respicit ibi habitat. a ibi habitat
vbi re **Cassio.** Sic in celo a in ter
ra humilitas de
placita reperitur. sicut superbia p
batur exosa per quam dyabolus
cecidit. per quaz homines in tarta
ri penetrati id e in interiori profun
do merguntur. Erutescant elati et

altus hyl

se ipsi accepta ratione conuincant
Nec mirum si dominus respiciat hu-
miles. qui est etiam **S**uscitans a
terra hoc est a desiderijs terrenis
[in opem] & virtutibus carentem
[a de stercore] & a vicis carnis **L**e-
rigens] per suam gratiam] paupe-
rem] sicut erexit filium prodigum
cuius omnem substantiam spiri-
tualem ignis luxurie consumpsit
vt habetur

glo. **Ad qd erigit.**
Luce. xv. **U**t collocet
cum cum principibus] & cum an-
gelis] cum principib? populi sui]
id est cum apostolis **Ad hoc enim**
erigit pauperem vt addat eum or-
dib? celi: qui sunt ex angelis &
hominibus **Cassio.** Cum ipis
enim collocantur: qui post peccata
deo largiente probabili conuersa-
tione deo placuerunt. **Nec omnia**
operatur dominus deus noster

Nico **Q**ui habitae facit ste-
rilem] & gentilitate pri-
us ydolatrie debitam non proferre
tem opera bona. **Hanc conuersam**
per ap?orum predicat?nem habi-
tare facit **Hugo** [in domo] &
i ecclesia catholica de iudeis & de ge-
tibus collecta. quam fecit] matres
filioru] multo y videlicet fidelium

Cassi [letantem] partu & nu-
quos in illa beatitudine celesti pri-
mum locum tenent ap?i. scdm p-
phete. tertiu martires. quartu] in-
fantes post baptismu rapti. quat-
tum virgines. sextum recte penite-
res. **Hoc videtur ap?us notare** cu-
dicit. **Alia claritas solis. alia clari-**

ap?i
dicitur
in domo
et in ecclesia
catholica

tas lune. & alia stellarum. **Et alibi**
Stella differt a stella i claritate: sic
erit a resurre **Coll.** **Nos igit**
deo mortuorum **Coll.** **carissimi**
deuota mente oremus dominu] vt
per suam gratiam nos in presen-
sic illuminare dignetur quatinus
hic san?e conuersationis operib?
laudare cum sanctis omnibus in
futuro laude perheni glorificare
mereamur ip?u dominum nostru
ihesu christum qui est benedict?
in secula seculor? **Amen.**

Psalmus cxij.
Exitu israel de
Titulus Allehpa **Nicola** **In**
isto psalmo inuitat propheta in-
deos litteratiter ad laudandum de-
um et recolendu] dei beneficia sibi
facta dicens

Exitu] viz populi israel de e-
gypto] **De quo exitu** habet exodi
rij] **domus iacob]** & eiusdem po-
puli descendentis de iacob q alio no-
mine dicitur est israel gen. xxij.
] **de populo barbaro]** id e de popu-
lo egypti. **Omnes enim populi di-**
cuntur barbari exceptis hebreis
grecis & latinis q alia ydiomata di-
cuntur barbara **Glosa** **Ac si**
dicat cu] **populus israel exiret de**
egypto. **Tunc** **Acta est iudea**
sanctificatio eius] & sanctificatus
est ppl's ille in iudea & in terra pro-
missionis colendo verum deum que
terra ante erat per idolatriam polluta
Et israel potestas eius] & ille
populus israel factus est potens

ap?i
dicitur
in domo
et in ecclesia
catholica

in illa terra: qui in egypto fuerat
seru? **M**are rubrum vidit. id
est ad modum videntis obediuit
a fugit. Quia se in partes diuisit
vt populus israel trāfret sicco pe
de. sicut dicitur exo. xiiij. Iordanis
conuersus est. **H**oc fuit in exi
retrosum. **M**tu de deserto.
vt habetur Josue. iij. q̄a aque ior
danis descendentes: steterūt eleua
te ad modum collis vt dicitur popu
lus trāfret. **M**ontes exultauerūt
vt arietes a colles sic agni ouium.
hoc est causā exultationis dederūt
filij israel. quia i transitu fluminis
amon scopuli id ē rupes ardue ex
vna parte inclinati sunt vsq; ad ri
pam fluminis oppositam a sic pre
buerunt transitu filij israel vt
habetur Num. xxi. **Q**uid est tibi
mare q̄ fugisti a tu iordanis quia
conuersus es retrosum. Quasi di
cat. Vnde venerunt ista miracula
in mari rubro: a in iordane: a i col
libus vt didicū est. **E**c̄ enī dicitur. **A** fa
cie domini mota ē terra: a facie dei
iacob. Quasi dicat a diuina volun
tate processerunt ista. cui obediūt
etiā insensibilia. quia sicut ad dei
nutum mota est terra quando ab
soribuit dathan a byron. Ita
aque a colles in prediis. Vnde et
subditur aliud mirabile factū q̄
fuit in deserto. cum dicitur. **Q**ui
conuertit petram i stagna aquā
rum. Idando abundantiam aque
de petra vt habetur exo. di. xvij. **E**t
rupem in fontes aquarū. Id de qua
dicitur Numeri. xx. Cumq; Moy
ses eleuasset manum: percutiens

virga bis siliem id est lapide; ex
quo exiit ignis. tuthomice id ē
lepe Egressse sunt aque largissime
de quibus omnib; laus a gloria
est deo soli attribuenda. Vnde s̄
dicitur. **N**on nobis domine nō no
bis. et **Coll.** Cetera plana sunt
cetera **Coll.** iuxta litteram vsq;
in finem psalmi. Et quia sicut
Apostolus ait h̄c in figurā contē
gebant illis. scripta sunt autē ad
correctionē nostram in quos fines
seculorum de **Jero** Psalm; iste
uenerunt. **Jero** vocem conti
net prophete oñētis vt que i his
hystorice narrantur. spiritualiter
dicta intel **Coll.** Est enim intē
ligantur. **Coll.** tio psalmi isti
us vt ab initio hebraici populi p
magna miracula christum mūdo
missum nunciaret. per quorum mi
raculorū similitudines hodie vnū
quemq; literari approbat christi
anum **nicolaus** Exponi
tur ergo
hic psalmus moraliter de dei bene
ficio exhibito circa quem libet cri
stianum de peccatis egressum hoc
modo.

Feritu israel de egypto lib
est cristiāi de tenebris pecca
torū ante cuius oculos timor dei
est **domus iacob** id est eiusde; po
puli christiani luctantis contra vi
cia a exeuntis **de populo barba
ro** id est de peccantium numero. **L**
Facta est iudea san **HUGO**
ctificatio eius. **HUGO**
a sanctificatur in confessione qua
purgatur. Nam iudea confessio in

Spirit. regnum

San. Hugo

interpretatur. israel potestas eius
Israhel videns deum interpretatur.
Acll dicat. habendo deum pre o-
culis a recognoscendo q omnia videt:
efficitur potens ad resistendum dy-
abolo a ad bonum faciendum. **V**n-
de **Aug⁹** ait. Magna nobis indici-
tur benefaciendi necessitas cui an-
o oculos versamus iudicis aucta cer-
nentis. **V**nde dicit qdam hos ver-
sus **C**uz quid turpe facis quod me
spectate rutes a erulesceres. **C**ur
spectate deo non magis ipse rutes
Propter hoc dixit dauid s. **P**roui-
debam dominum in conspectu meo
semper. **H**oc etiam notat cuz sub-
dit **M**are. **I** peccator mundanus
Cassi. qui more vndaui timi-
dis cogitationibus flu-
at. **V**idit. **H**ugo deum
iudicem suum oculo cordis. **I** a fugit
de peccato ad deum. **J**ordanis. **I**nter-
pretatur riuus iudicij per quod si-
gnificatur peccator qui se indicat
a humiliat. **H**ic cognoscens pecca-
ta sua. **C**onuersus est retrorsum. **I**a
consuetudinibus suis prauis a d-
deum. **E**t de ista conuersione **N**on-
tes. **I** prelati qui excelsi esse debet
per altitudinem vite: sicut sunt per
culmen dignitatis a ptatis. **H**ij
exultauerunt vt arietes. **Q**uia gre-
gem suum ad caulas domini diui-
no auxilio perducunt. **I** a colles. **I**-
minores sacerdotes exultant etia
de conuersione peccatorum q sunt
[sicut agni ouium] id e simplices
edocti a prelati a pastoribus ma-
gnis. **Q**uid est tibi mare. **I** id est
peccator q fugisti. a peccato ad

deum. **I** a tu iordanis. **I** v penitens.
quia conuersus es retrorsum. **C**ur
retras consuetudines dimisit. **E**
Vnde vos. **M**ontes exultastis sicut
arietes. **I** protegetes a ducetes gre-
gem suum. **I** a colles sicut agni ou-
um. **P**ropheta per seipsum inter-
rogat et sic respondet dicens. **A** fa-
cie domini mota e terra. **I** a respe-
ctu diuine misericordie peccator co-
uersus est a terrena sua conuersa-
tione ad penitentiam. **I**a facie di-
i a cob. **Q**uia ipse est deus iudanti-
um contraria. **N**am iacob inter-
pretatur iudator vel iudans. **O**ci-
osi vero qui non iudantur cotra-
uia sed se eis subiiciunt habentes
deos alienos vt sunt luxuriosi a gu-
losi. **D**e quibus dicit ap[osto]lus ad phi-
lipp[os]. **Q**uorum deus venter est.
Qui conuertit petram a dura cor-
da peccatorum. **I**n stagna aqua-
rum. **I** id est in abundantia lacma-
rum. sicut de **P**etro negante do mi-
num. et de **M**aria magd[alena]. ac alijs
multis legimus. **E**t cupem in fon-
tes aquarum. **S**ed q quisq[ue] de flet
peccata sua hoc non halet a se. s
a diuina gratia. **V**nde subditur.
Non nobis domine non nobis. **I**
attribuat gloia de ouersione nra
[sed] nomini **C**assio. **C**uius
tuo da gloriam. **C**assio. **C**uius
penitimus. vnde subditur. **S**up-
misericordia tua a veritate tua. **P**re-
dicetur tibi gloria a no super ope-
re vel merito nostro. qsi dicat. **Q**
conuersi sumus: de tua misericor-
dia est a q agimus penitentiam.
veritas quide est a iusticia q deli-

da corrigit non tamen est nostra
veritas sed tua qui operaris in no
bis velle et perficere p bona volūta
te. sicut dicit apłs ad philip. ij. Et
hec facis domine. **Re** quādo dicāt
gentes vbi est deus eorū. **Call**
Ideo dominus rogatur p stare su
is fidelibus dona misericordie fue
ne impij hēant occasionē blasphem
andi. **P**etit ergo nefandam im
putationem amoueri quam i isto
seculo patiūtur cretertime christi
ani. Nam quotiens martiū corpo
ra diuersis supplicijs affliguntur
ipsa vox est tyrannorum a gentili
um **V**bi est deus eorum. quasi de
us non possit eripere quos vt coro
net: tormēta patitur sustinere. **R**e
spondeant fideles iphis peruersis a
infidelibus a dicant. **O**eus autē
noster **Aug** Non i celo vbi so
in celo. **Aug** lem a lunā vidēt
gentiles videlicet opera dī que colūt
sed in celo sursum quod transgredit
omnia corpora celestia. **Cyco**
Vbi magis relūcet sua potestas.
vix tamen se extendit ad ista infe
riora. Quia **L**omnia q̄cunq; voluit
fecit. **Call** **V**t eum omnipotē
vbi p̄ effectu suę voluntatis ostē
dit. **D**einde ad litteram irridenda
dicit ydola q̄ ad humanitatis for
mam sunt cōposita a corporeis sen
sibus carentia. **S**ed quia vt dictū
est hec literaliter manifesta sunt
Ideo iuxta moralem sensū est int
telligendum hoc quod subditur
Hugo **S**imulacra gentiū
is est hominū gentiū

ter a bestialiter videntium. **L**argen
tum a aurum. **H**oc verum est de ci
pidis a auaris. quia auaricia ē ido
lorum seruitus vt dicit **A**płus ad
epł. v. **I**psi enim adorant et colūt
et super omnia diligunt aurum a
argentum. **L**opera manuum homi
num. **V**idelicet pecuniam. **N**am sic
dicit beatus **A**ugust. **Q**uod quisq;
plus diligit: deus eius ē. **O**s ha
lent a non loquentur. **C**onfitendo
peccata sua. **O**culos habēt. **A**ptys
ad vanitates. **N**on vide
huius seculi. **D**ico **L**a non vide
stia sed terrestria. **H**ures habēt
a non audient. **D**iuina mandata
saltem ad operandum. **N**ares ha
lent. **I**is est discernendi sensum. **L**et
non odorabunt. **E**ligendo bonum
Manus habent a nō palpabūt
pedes habent a non ambulabūt. **I**
mvia morum. **N**on damabunt in
guttare suo. **D**e uore oranda. **S**imi
les illis fiant in pena. **Q**ui faciunt
ea: id est qui eos ad hoc inducunt.
et omnes qui confidūt in eis. **I**d ē
in predictis diuiciarum simulacris
hugo **C**onsequenter p̄p̄te
ta ostendit vtilitate;
christiane religionis dicit. **O**om̄
israhel id est ecclesia fidelium chri
stianorum. **S**perauit in domino. a
non in auro vel diuicijs terrenis.
Et ideo adiutor eorum. in bonis fa
ciendis. a protector eorum est. in
malis vitādis. **D**omus aaron spe
rauit in domino adiutor eorum a
protector eo. **Callio** **Q**s prio
rum est. **Callio** **Q**s prio
re versu
gūaliter dixit. **H**oc nūc de sacerdote

bus de ora iteratioe referuit vt ex
celsus ordo pontificum: nō in gene
rali commemoratioe sed speciali
precomio laudaretur. Aaron enim
in populo in deorum primus sacer
dos electus ē. cuius commemora
tione ipse ordo merito dēdatur.

HUGO Et ne spes omnium fi
delium christianorum
presumptio videatur ostēdit q̄ spes
eorum non est sine timore dicens

Qui timent dominum timore fi
liāli sperauerūt in domino. **Ny
col.** spe formata caritate. que est
expectatio future beatitudinis ex me
ritis et gratia proueniēs. propter
quod **Adiutor eorum et protector**
eorum est. quantum spectat ad sa
lutem. ideo possunt dicere. **Domī
nus memor fuit nostri** nobis tō
faciendo. **et benedixit nobis** in spi
ritualibus bonis nos multiplican
do.

HUGO **Benedixit domū is
rahel** videlicet omni populo xp̄ia
no. **benedixit domū aaron** ordi
ni sacerdotū. **Benedixit oīb?
Deū colentibus** qui timent dñm
pusillis cū maiorib? **saltem bñdi
ctioe sinistre cunctis bona tempo
ralia largiendo** Vñ sapie. vi. dicit

Pusillū et magnū fecit ipse et equa
liter est ei cura de oībus. **Congau
dens** p̄phetā benedictionibus fide
liū qui sunt in statu gratie optat
eis benedictionis augmentū dicens

Adjiciat dominus lab hoc bonum
quod habetis iam. **super vos**. suā gra
tiam augmentando. **super vos**. me
ritum multiplicando. **et super fili
os vestros**. et super imitatores v̄ros:

quos v̄lo doctrine aut exemplo bo
ne vite genuistis vel sup opera ve
stra que per desiderium deuotiōis
acqui **nico**. **Benedicti vos do
mīno**. **per consecra
tionem gratie in presenti a glorie
in futuro** qui fecit celum et terrā
propter quod potest dare suā be
nedictionem in presentivita. que
per terram designat. **Et benedictio
nem glorie in futuro** cui dicit. **Ve
nīte benedicti patris mei** percipi
te regnum. que per celum signatur.
**Quod adhuc amplius dēdatur di
cens** **Celum celi domino** hoc est
celum empirium quod est supra
firmamentum competit specialitē
domīno quia ibi magis reuertit sua
gloria in angelis sanctis. **terram
autem dedit filiis hominum** id est
habitationem eorum pro vita p̄sen
ti in qua fidebūt viuant at q̄ deū
colunt assumuntur ad habitatio
nem celestem cum angelis. **in q̄
dicitur** **Mathei. xxij.** In resurrexio
ne erunt sicut angeli dei in celo.

Postq̄ ostendit q̄ deus est colen
dus. consequenter ostēdit de qui
bus. et loquitur de cultu meritorio
dicens. **Non mortui laudabunt
te domine** quia amplius non faci
unt opa meritoria ad laudem tibi et
ad meritum sibi. q̄ sunt extra sta
tum merendi. **neq̄ omnes qui de
scendunt in infernum**. quia non ē
in inferno deo laus sed magis blas
phemia. **Sed nos** fideles christia
ni qui uiuimus. habentes fidē in vi
ta presenti **benedicti** deo merito
ritorie q̄ status meriti durat vsq̄

dominū
tempus quo
et in
vener
est q̄ dñi
quia tunc dēfic
permanebit
in patria sicut
dicitur est. **Bea
tudo** nā domī
nū laudabunt
Commemoratio
fidelium veter
tam et concupisc
quasi egre haca
quod dicitur p̄ss
promissionis ch
e prouenit. **festi
aduentu enim d
nos nō tē solū
nō dū p̄sentū
iug. **faciamus** tēter
nos est. **Similacra**
māni inelata cor
domī nō tē glōia v
cor p̄sentū et id
mō glōia v̄ v̄tū
fīma p̄sentū
fidelib? apponit et in
pe abibunt. **C
na nobis et tē
na sicut scriptū
ort per ea tū volū
tēbiamus quī es t
ala scilicet dñi****

saluus

Almus hyl

ad moysen **Jer.** Ex hoc scilicet tempore quo incepimus intelligere bonum et malum. **Nunc.** **Pro** laus viventes. **Et usque in seculum.** **lib** est quod diu hoc seculum durabit. quia tunc deficiet tempus meriti: permanebit tamen laus sanctorum in patria sicut in psalmo. **lxxxiii.** **didum est.** **Beati qui habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te.** **Cassiod.**

Commonemur in hoc psalmo per similitudinem veteris populi vanitatem et concupiscentiam huius mundi quasi egyptiacam dominationem relinquere ut possimus ad terram promissionis christianitatis itinere pervenire. **Festinemus** intrepidum adventu enim domini aduersitates nostre solute sunt. mare id est amara uia peccatorum fugit a fidelibus. **Jordanis**: retro timore: conuersus est. **Simulacra** gentium quasi metalla insensata contempta sunt. **Domini nostri gloria** ubique celebratur et predicatur. et idcirco iuuante domino psalmoreum virtutes studiofissime perquiramus quomodo se fidelibus aperiant et incredulis semper abscondunt. **Collector** **Do**na nobis eterne regis glorie archana sacre scripture fideliter intelligere ut per ea tue voluntati incessanter obediamus qui es benedictus in secula seculorum. **Amen**

Psalmus Cxiij

Dilexi quomiam **Titulus** Alleluia. **Expositio** huius est precessit in psalmo. **Cy.**

Jeronim. **Dic** psalmus uocem continet fidelis anime a deo peregrinantis in regione viciorum sicut ille filius prodigus de quo loquitur **Luce. xv.** **Qui** post longos labores et errores ab

HUGO **De** hac eo suscipitur **reduccio** ne de vicijis ad virtutes. et de ipsa peregrinatione ad requiem fidelis anima gratias agit dicens

Dilexi. **Non** dicit quid ad inueniendum quod nihil est diligendum nisi deus aut propter ipsum. **Pro** co. **Quomiam** exaudiet dominus. **lib** est exaudiuit **uocem** orationis mee. **lib** futurum ponit pro preterito qui modus loquendi frequens est in prophetis. et maxime in canticis metricis scriptis qualis est psalmus iste in hebreo. **Et** licet deus sit de se diligendus. tamen cum exaudit deprecantem occasione sibi dat ut feruentius eum diligat. **Unde** subditur. **Quia** indignatus dominus aurem suam mihi. **Exaudiens** me. in preterito. sepius sicut et hic propheta loquitur de deo more humano. **Unde** auris indignatio non est aliud quam exauditio. **Et** in diebus meis inuocabo. **lib** sperans exaudiri in futuro. **Quia** cum dederunt me dolores mortis. **lib** est **tentaciones** peccati mortalis. **Et** pericula inferni inuenerunt me. **lib** nisi a te domine fuero adiutus in temptatione. **Jer.** **Dolores** mortis id est male cogita

Inclina uisus tuos
ad quos loquor
temptaciones

tionēs sunt pericula inferni Opera
mala sunt quādo anima cogitat a
peccare desiderat vicina est morti.

Hec pericula inferni cupi
ens euadet **T**ribula cōez
In corpore per multas huius vite
penalitates [a dolorē] cordis in
ueni. Id est pro bona mutē tione re
putauit tanq̄ remediū contra di
cta inferni pericula.

Sancti pe
cula. Vnde ait **Gr**. nas tēpo
rales libentius tolerant: quia per
eas euadere non formidant etnas
Ipse autem pene cogunt homines
ad deum refugere a ab ipso auxili
um postulare. Vnde subdit [a no
men domini inuocauit] q̄ Jobel. iij
dicitur. Omnis q̄ inuocauerit nomē
dñi saluus erit. Fidelis itaq̄ enu
meratis passiomb⁹ suis exclamat
ad dñm vt aia eius a peccatoruz p
funditate liberetur dicens **O**dñe
libera animam meam] de corpore
mortis huius in quo sicut in carce
re captiua tenetur Vnde dicit apo
stol⁹ ad Ro. viij. Infelix homo q̄s
me liberabit de corpore mortis hu
ius. hanc autē liberationē firmē
sperās sbiunxit [misericors dñs]

hugo quia mclmauit aurē su
am nihil a iust⁹] quo
mā corripuit a castigauit peccato
rem ad remiam req̄rendam] a deus
noster miseretur] flagellando fili
um quē] Vnde Aug. ait Ma
recipit. **H**u gna misericordia
est in pñti misericordiā nō ose qui
Custodiens paruulos] a humili
les [dñs] tanq̄ pastoz eximus q̄
gregem suū ab inturione dia boli

defen **Iero** Si quis magnus ē
dit **Iero** a supbus; hūc nō
custodit dñs **H**ugo. Et quia
dominus humiles custodit **Iero**
humiliatus sū] in penitētia a fla
gellis eius [a] sic liberauit me] a
laqueis diaboli Vnde legitur in vi
ta beati Antonij q̄ ostēsi sūt ei la
quei multi a stupefactus quesiuit.
Domine quis euadet omnes istos
laqueos? Et responsum est ei. Hu
militas sola **C**um autem libera t⁹
est homo a peccatis tunc debet va
care deo a sibi Vñ bñ addit **O**n
uertere anima mea in requiem tu
am **Iero**

Mund⁹ iste locus tri
bulationuz est a lacri
m aruz vbi nusq̄ est requies. In de
ser to sunt scorpiones. i mari pyra
te a raptores a tempestates. in ci
uitatibus oculis meretricis qui ē
perditio **Rico**

Requies tua ē
hominis **Rico** in deo. teipfuz
conuertere per gratiarum adionez
in quo solo mens humana quie
tatur fm q̄ dicit Aug. in li. x. f. f.
Inquietum est cor nostrum domi
ne donec quiescat in te] quia dñs
benefecit tibi] liberauit te a pericu
lo] quis peccati vnde subdit] q̄ eri
puit aiaz meaz de morte] a a peccō
q̄ est mors aie. Et per hoc] oculos
meos a lacrimis] quas oportet sū
dere pro **Iero**

Plorauit ad tem
peccatis **Iero** pus vt in semp
ternum gaudeam. Qui in presenti
non plorat in futuro lacrimabit.
Vnde saluator ait. Ve vobis qui
nunc ridetis: qm̄ flebitis **Pycol**
Quomodo at anima liberata sit a

*Stulticia est proprio
gubari*

morte declarat dicens pedes meos
Inquam eripuit a lapfu] vt nō
caderem in foueaz peccati de via iu
sticie. atz p hoc placebo domino]

120. celo. Rñdet qz non p̄t hic
eē p̄fectus? Videor hoib? eē iustus a
scio qz opa bona nō habeo. videor
hoib? esse scūs et cōscīa mea nō ē
qz opa bona non habeo. Ego aut
nouū cōscīam meā scio qualib? co
gitacōib? cor meum fluctuat. scio
quāte m̄ libidīnes veniūt. video a
hā legē repugnāte; menti mee a
captiuāte me in lege peccā. Nolo co
gitare mala a t̄i. cogito: q̄a inuit?
et captiu? in malā cogitacōem tra
hor. Ergo dico. Ab oculis meis
mūda me dñe. propterea nūc lōgo
sermone vsi sumus qm̄ in p̄nti secu
lo perfectus iustus nemo p̄t esse.
quā nemo mundus est a peccato
Nec si vnus dici fuerit vita eius
super **hugo** Isti autem vlti
terram magis proprie expom̄ p̄nt anago
gice id est per locutionē de supernis
de ipsis morientibus morte corpo
ris quī tunc p̄nt dicere: Conuertē
anima mea in requiem tuam Hoc
est in vitam eternam. quia dñm?
benefecit tibi. remittendo peccata
tua. et te ad gloriam eternā vocan
do. Quia eripuit animam meam
de morte. de qua dicit apoc. ij. Qui
vicerit nō ledetur a morte secun
da. oculos meos a lacrimis. quia
in vita eterna nō est luct? sed gau
dium. pedes meos et intellectus et
affectus animi mei a lapfu. quia

in christo fundati sūt eterna secu
ritate. Placebo domino in regione
uiuorum sine fine gratias ei agen
do in patria celesti que est viuorū
re **Cassiodoro** Salutaris
gio. psalmi istius intentione tractata contra mū
di dolores. animi fortitudie debe?
ei obicere. Non enim a biendus
est dolor qui perducit ad requiē:
nec durus estimandus est fletus:
qui eterna gaudia subministrat
Intendamus nō ad hoc quod pa
timur. sed quod speramus: quia tē
porale malum sine dubitatione
mollescit cui? prosperimus inten
ditur finis. Rogemus ergo omni
potentiam christi vt per ipsius ab
iutorū; illa nobis non fiant aspe
ra que nunc videntur austera.

Ipsi profecto in regione viuorum
placebim? : si in hoc seculo mortifi
care nostra corpora pro ipsi? amo
re festinemus. Cui cu patre et san
cto spiritu est honor et gloria in se
cula seculorum. Amen.

Psalmus Cxx

Q Redidi pro
pter quod locutus suz
Titulus Alleluia

Cassi. Per totum hunc psal
mum inuidiorum mar
ticum verba referuntur. Vnde po
pulus ille martirum reuerendum
ordinem re de fidei seruans. ait

Q Redidi propter quod locut?
sum. Prius se dicit credidit
se. a postea fuisse locutum; q̄a post

Alus y liz
pau 2

veram fidē sancta debet venire cōfessio
hugo Nec sufficit fides nisi sequatur cōfessio quā oportet. vñ **Luc. ix.** Qui me erubuerit videlicet cōfiteri vel sermones meos: hunc filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua: ex qua cōfessione fidelē **Legō at hūiliat⁹ sum nimis** in multis tribulationibus passus sum a tyrannis. Et dicit nimis ab denotandū immensitatē tormentorum in quibus ex hūana infirmitate pauebant. **Cass.** Et ne quis putet hanc veram fidē cōfessionē viribus mortaliū applicandā cuius propria et infirma humanitas proficit. dicens **Ecce dixi in excessu meo** ad supernā cōtemplationē per excessum mentis eueat quā aīa a sorte corporea purgata causas rerū manifestis speculationibus intuet. **Mete** igitur rapta ad eterna dirigit. **omnis homo mendax.**
Aug. Quāntū em̄ ad ipsū hōminē pertinet mendax est sicut petrus: qui de se p̄sūpsit nō negare dominū mendax inuentus est.
Iero. Quis em̄ veritatis p̄t eē in hoc mundo: cui umbra sit vita n̄ra sup̄ terrā. **Cass.** Quā p̄p̄t hęc nos regula certa constringat ut quā carnis fragilitate mendaces sum⁹ n̄m esse fatemur: quādo veraces. Simis munibus applice⁹.
Iero. Vex dicit dauid an mētē. Si vō est oīs hō mendax. et hoc quod dicit oīs hō mendax. vex est. ergo et ipse mētētur a verū dicit Inueniunt em̄ phi sua deceptione palatissimos p̄p̄a arte: quōm̄ eodem ser-

monē et verā quis dicat et mentiatur p̄pter quod dicit ap̄l's. Videte ne quis vos seducat per phiam et vanam deceptionē hōim. Qui dū hōies sum⁹ mētēmur: quā fuerit dīi desinētur mētēri. Si quis sc̄s ē de⁹ efficit et desinit eē hō carnalia sapiēs et amās et iam nō mentitur hō. p̄cō suo mendax. deo dei verax. et iō iā nō hō. **Hoc** itaq; cōsiderās deuotus populus fidelīū et videns grā dīi se factū veracē cōter subiūgit dicens. **Quis** retribuā dño pro oīb⁹ quē. **Hu.** dñs p̄mo tribuit m̄. **Hu.** bñt nobis corpus et aīam in creatiōe: et retribuit v̄is m̄ tribuit nob̄ semetipm̄ in creatiōe fact⁹ hō. celsus a lapidib⁹. iudici tradit⁹. flagellis vberat⁹ et crucifixus. **Hec** fuit retributio v̄i fata tributio. **Quis** reddā p̄ illa. sequit̄. **Calice** v̄is passionis et mortis. et hoc quod ab m̄es. **Ac** si dicat Christus pro nobis passus est: et ego pro nōmine eius paciar. **Aliud** nō habeo quod ei retribuam. **Vel** calicem salutaris accipiam. et corporalis penitencie austeritatem. **Vel** calicem sanguinis salutaris et christi ihesu. **In** hebraico ita habetur **Calicem** ihesu accipiam. neque hoc quod offeram a mortis calicem aut penitencie hostiam. est mee virtutis sed gracie dei. propter quod **Lu** omen domini in uocabo. **per** hūmīlem orationem. eius gratiam et misericordiam postulando.
Nicolaus Nota me ad mīno reddā. **implendo** promissiones deo factas

Coram omni populo eius. Ut ex
emplo meo alios prouocet ad lau-
dem dei iuxta illud Mar. v. Sic luce
at lux vestra coram hominibus ut
videant opera vestra bona et glori-
ficient patrem vestrum qui in celis
est. Preciosa in conspectu domini
 mors sanctorum eius quia per il-
lam veniunt fideles ad regnum ce-
lorum. Nam Sapientie. x. Justus
si morte preoccupatus fuerit: in re-
frigerio erit. **O** domine. profi-
ce orationem meam. Quia ego
seruus tuus sum. Tempus a redem-
ptus sanguine tuo. Lego seruus tu-
us. per susceptionem baptismi in
quo seruire tibi promisi. Et filius
ancille tue. id est ecclesie que eccle-
sia quia seruit hic humiliter: dicitur
an **HUGO** In futuro erit
cilla sponsa quando erit
in amplexu sponsi christi. Et quia
in martirio dimittuntur omnia pec-
cata ideo coniungitur. **O** Irupisti vim-
cula mea. id est peccata quibus li-
gabar iuxta illud proverbia. quanto
strumibus peccatorum suorum con-
stringitur. **Iero** Quicquid sanctus
quisque. **Iero** In morte sua mor-
te. qui misericordias operatus est.
licet sit sanctus: a fecerit signa: de-
mones eiecerit: non vadit securus ad
dominum. horrescit eius conscientia
quando videt dominum: martir au-
tem a si post baptismum peccauerit
tamen ex secundo baptismo
martiri ablutus securus vadit ad
dominum. **HUGO** Et accepta
a te domine peccatorum meorum re-
missione. tibi sacrificabo hostiam

laudis. in actando me in penitentia
cum gratiarum actione. Et nomen
domini inuocabo. Ite de tuis benefi-
cijs mihi collatis sim aliquando in
gra. **Cassi.** Notandum autem quod
tus. **Cassi.** iste verus tantam
virtutez creditus est habere ut a
nonnullis hominibus diceretur pos-
se peccata dimittere si eius in fine vite
sue certa confessione congerminet
HUGO Ite autem fidelis gra-
tiarum actionem replicans subiungit.
O ta mea domino reddam in con-
spectu omnis populi eius. videlicet
in atrijs domus domini. hoc est in
sancta ecclesia militante: que est do-
mus orationis in ipsa persoluam
que promisi domino. Et deinde lau-
dabo te domine in medio iherusa-
lem. **O** ierusalem celestis patria in qua
diruptis vinculis humane fragili-
tatis sancti eterne pacis visione fru-
un **Collector** Rogemus
tue **Collector** dominum Je-
sum ut per suam gratiam compres-
so in nobis bello carnali: caritatis
sue nobis pace largita: filijque sui ef-
fecti ierusalem celestis et si non me-
remur martirio coronari saltem in
studijs similibus possimus inue-
niri et post huius vite terminum
misericorditer adiungi ipsi domo
nostro Iesu christo. Cui cum pa-
tre a spiritu sancto est honor a glo-
ria in secula. Amen

Psalmus Cxvi.

Alia 74

Laudate deo
Nico. Pro titulo p̄mit
titur huic psalmo Alle
luia quod sigt laudate deū In hoc
enim psalmo inducunt omnes po
puli tam iudei q̄ gentiles ad laudē
deī aduentu ipsius christi qui in
stituit vnam ecclesiam de iudeis a
gētibus ad deī gloriam a honorez.
a hoc modo allegat Apl's scrip tu
ras huius psalmi ad Rom. xv. di
cens. dico enim ipsum Iesuz chri
stum ministrum fuisse circumcisio
nis id est populi iudaici Et iterum
Laudate dominum omnes gētes.
a magnificate eum omnes populi
quod accipitur ex principio huius
psalmi. Ita autem preuidens da
uid in spiritu ait.

Laudate dominum omnes gē
tes id est omnes gentiles ad
fidem vocando. Laudate eum omnes
populi qui ex iudeis fuerūt
li. **Iero** conuersi. quod ti
tulus ille pronunciauit quem sup
crucem dominicam Pylatus posu
it scriptuz hebraice grece a latine.
ad denotanduz q̄ christus est; rex
tam iudeorum q̄ gentiuz ad eius
fidem venientū qui hic ad christū
laudandum. **Nico** It nota q̄
inuitantur gentiles p̄
ponit iudeis hic. Quia pauci de iu
deis primo crediderunt. a multi de
gentibus s̄m q̄ dicit apl's ad Ro
ma. xi. Cecitas ex parte cōtigit in
israel donec plenitudo gentium in
traret vt sic omnis israel saluus fi
eret. quia iudei conuerterunt circa

finem mundi. a ideo hic inuitantē
ad laudem post gentiles. Cuius lau
dis rationem subdit dicens. Quo
miam confirmata est super nos. Itā
iudeos q̄ gentiles conuersos. **L** misere
ricordia eius. Loquitur de futuro
per mobūz preteriti propter certi
tudinem. **Hugo** Nec dñi mi
prophetie. **Hugo** serico: dia
fuit in eius incarnatione. a confir
mata est in eius passione. Vnde
dixit. Job. xix. Consummatuz est
a veritas domini. Id est ipse cristus
qui dicit de seipso Jobis xliij. Ego
sū vi a veritas a vita. **L** manet in eter
num. s̄m q̄ dicit Apl's ad hebē.
xiiij. Iesus autem heri a hodie. ipse
a i secula. Vel veritas domini ma
net in eternuz in eis que promisit
iustis: siue in eis que minatus est
in **Cassi** Parius q̄ de; psal
p̄ijs. **Cassi** m̄ plenissima bre
uitate conclusus est. Quis enim am
plius potest dici q̄ vt creator debe
at toto orbe laudari. **O** dulcis am
miranda psalmorum diuersitas.
mō paucis sententijs salutaria di
cere: modo magnalia diffusa ora
tione narrare: vt tediosa mōtilitas
nec i ipsa cura sustineret fastidiuz
cui prestat amena varietas appe
titum. Etiam per hoc nobis fuerit
ēgmi status signatur vbi diuersa
merita sanctorum pro aduuz qua
litate fulgebunt. a; tamen omni
bus vna leatitudo a suauitas etna
pre **ieronim** Nos igitur
supplices deprecemur vt se laudan
bi tribuat efficaciaz. a confirmet

Illud. 7/14
quod est deus
quod est deus

super nos misericordiam suam mit-
tens in nobis spiritum sanctum q̄
exurens noxia illuminet profutu-
ra. Cui cum patre a spiritu sancto
est honor a gloria in secula seculo-
rum Amen.

Psalmus. Cxxvii

Confitemini
domi. Titul⁹ Alleluia
patet eius expositio in Cy. psal.

Hugo In precedenti psalmo
egit propheta de confir-
matione misericordie dei. In isto
ostendit p̄ quid fuerit confirmata
videlicet per misterium incarnatio-
nis a passionis christi. Est enim h̄
psalmus vnus eorum qui dicunt^r
de primo aduentu christi

Beatus Vnde saluator Math. xxi
loquens de seipso iudeis
reprobando allegat litteram hu-
ius psalmi dicens eis Nunquid le-
gistis in scripturis. Lapidem que-
reprobauerunt edificantes hic fa-
ctus est in caput anguli. Item ac-
tuum. iiii. Petrus ostendens pri-
cipibus sacerdotum christi glori-
ficationem post eius passionem de
eo dicit. Hic est lapis qui reprobatus
est a vobis edificantibus qui
factus est in caput anguli Et non
est in aliquo alio salus. Ex quibus
patet q̄ psalmus iste ad litteram
loquitur de **Celle**. Presertim
christo. **Celle**. ab illo loco
lapidem quem reprobauerunt su-
pradicto a citra potest item psal-

mus moraliter exponi

Cassi. Fidelis itaq; populus
absolutus in prima parte genea-
liter hortatur ad laudandum domi-
num cum dicitur

Confitemini dño. Hugo
confessione laudis a p̄ hoc
domino. Quomiam bonus. In se natu-
raliter a etiam quomiam bonos nos
facit per suam gratiam

Augu. Non potuit laus dei
breuius explicari q̄
vt diceretur quomiam bonus. Quid
sit grandius ista breuitate non vi-
deo. cum sit proprium deo q̄ bonus
est. Quomiam in seculis misericordia eius.

Hugo quia semper subueie-
re deo eum requiren-
tibus. Et quia qui in hac vita non
requirit misericordiam dei preue-
nientem: certe in futuro non inueniet
eam sed potius iram propter q̄
subditur. **Dicat nunc.** in prese-
nti vita dum adhuc tempus est me-
tendi. **Lisc.** idē populus christia-
nus videns deum per fidei. Quomiam
bonus quomiam in seculis mi-
sericordia eius. Quia post hanc vi-
tam tribuet bonis misericorditer
vitam eternam. Et si communis po-
pulus christianus delect dominū
laudare multo fortius sacerdotes
a ministri eccē. Vñ subdit. **Dicat**
**nunc domus aaron quomiam bo-
nus est dominus: quomiam in se-
culis misericordia eius.** In his duo-
bus versibus ponitur deus p̄
famam. **Dico.** Et quia non ē spe-
cialia. **Dico.** ciosa laus in ore

8. 32

peccatoris **Eccl. xv.** **I**dem circa prebi-
ctos ab laude dei inuitatos ostendit
quorum laus est deo accepta dicens
Quoniam nunc qui timent dominum
timore filiali qui timent offensam pa-
tris quam bonus quam in seculo misericordie
eius quam gratis misericordie sue dona dedit
Deinde adducit rationes inducentes
ad dei laudem. **HUGO** **O** tribula-
tione cordis
vel corporis inuocauit dominum. pete-
do auxilium. et exaudiuit me in la-
titudine domini. **H**oc fit quoniam in tribula-
tionibus pacem prestat. et in latitu-
dine. hoc est in spe premiorum eterno-
rum suos fideles confortat. **N**ec tamen de
tribulatione liberat dominus fideles su-
os: sed adiuvat in bonis proficiendis
unde subdit. **O**mnis mihi adiutor
non timelo quod faciat in homo. id
est quod licet inimicus carnalis qui visua-
liter religiosorum oppositum persequitur.
Omnis in adiutor: et ego despiciam in-
imicos meos. videlicet mundum carne
atque dyabolum. **M**undum quem delemus
despicimus propter suam vanitatem. **D**yabo-
lum propter sui malignitatem. carne
propter suam inuoluntatem. **E**t quod hi inimici
non humano sed dei auxilio deuincun-
tur. **I**dem **D**ico. **B**onum est
subdit. **C**onfidere in domino
qui non deficit in necessitate. qui confidit
in homine. qui nihil ex se potest. **V**nde Iere-
myas. **M**alebitur vir qui confidit in ho-
mine et ponit spem carnis brachij
sua a domino. **B**onum est
cedit cor eius. **I**dem. **B**onum est
sperare in do-
mino. qui vitam largitur eternam.
Spes enim est certa expectatio futu-
re beatitudinis. **Q**ui sperare in princi-

piibus. quorum potestas cum hoc mun-
do labitur. **HUGO** **O**mnis gen-
tium euangelicis. **H**ic. **O**mnis uia
quia que faciunt homines gentilitate uincit.
Circuierunt me. obsecrantes me tem-
ptatione. et in nomine domini. hoc est in
auxilio domini fugati sunt a me in-
sultus demoniorum. quod uultus sum in
eos. amputando capita eorum. hoc
est primos motus temptationum.
quia eis non prebui consensum.
Omnis circumdantes circumdederunt me
in insultu uictorum tam cogita-
tione quam locutione. et in nomine domini.
uicti eos. qui uultus sum in eos. uicti
dicam per mortificationem carnis
de eis faciendo. **O**mnis circumdantes
me sicut apes. quod uicia et temptati-
ones uictorum preterdunt in delecta-
tione mellis et dulcem. sed confide-
raui in fine in quo pungunt per eterne
mortis obligationem. sicut apes ge-
runt mel in ore. et aculeum in cauda
quo pungunt. quod multi sunt qui bene-
dicunt quod peccata ita pungunt: sed tamen
de se confidentes non curant vitare oc-
casionem ex quibus surgunt tempta-
tiones ardentes in concupiscentia
Idem subdit. et exarserunt sicut ignis
in spinis. qui dicit. non potest esse qui vi-
tetur peccatum si occasione habet quod se ex-
ponat propter quod dicitur ecclesiasticus. ix. **A**uerte
faciem tuam a muliere compta. pro-
pter speciem mulieris multi perie-
runt. et ex hoc concupiscentia quasi ignis
exardescit in cogitatione. **HUGO** **A**mpul-
sus. in temptatione. **L**euerus sum.
non uales per me resistere tempta-
tioni. ut caderem. si peccatum. et dominus sus-
cepit me. **I**dem. quia confidens in

Handwritten notes at the top of the page, including "Vox" and "Hugo".

in eum: ipsum solum adiutorem quasi
 ui. Ipse **H**ugo **F**ortitudo
 enim est mea pro quem
 fortis sum in bello et in uiciis et laus
 mea. quod quod bonus: castus: humilis
 sum hoc est ab ipso qui me lauda-
 bilem fecit et factus est mihi in salu-
 tem. propter quod seculi huius pericula eu-
 dere ualeo et eternam uitam adipisci
 Ipse enim est fortitudo et laudatio et
 salus eterna beatorum a quo sancti
 magni habent gaudium. **I**ohannes subdit
Uox exultationis spiritualis et sa-
 lutis. et quod salui facti sunt. est in ta-
 bernaculis iustorum. in conscientijs
 ubi sancti semper leti sunt. quibus so-
 rinsecus affligantur. unde apostolus. non ad
 chorin. **G**loria nostra hec est testimonium
 uos conscientie nostre. **E**t ut cognosce-
 res unde illud gaudium uenit: conse-
 quen ter subiungit. **O** cetera domini
 Iohannes **H**u. **L** fecit uirtutes. **D**e
 stus **H**u. qua subdit. **D**e dexte-
 ra domini exaltauit me. **D**e luto uicio-
 rum eleuans me ad statum gratie. **E**t
 dextera domini fecit uirtutes. **I**ustodie-
 do me in eo. **C**astus **Q**uid enim po-
 tem statu **C**astus tentius quam pec-
 catoribus habere beatitudinem. de infir-
 mitate perfectionem. de hoste fortissi-
 mo inimicis offerre uictoriam. **T**an-
 ta ergo fiducia de dono dei accepta
 fidelis populus consequent dicit. **N**on
 moriar. **H**ugo. morte culpe.
 nec gehenne. sed uiam. **V**ita gratie
 in presentia: et glorie in futuro. **E**t narra-
 to opera domini. **I**psius de predictis be-
 neficijs cum gratia adione laudando
 deum ostendit eam que non mo-
 reat morte eterna dicens. **C**asti-

gans castigauit me dominus. **H**ec ge-
 minatio notat utilitatem castigati.
 unde subdit. **E**t a morti. uide licet culpe
 non tradidit me. **I**acobi dicit. **A** mor-
 te peccati eripuit me propter castigatio-
 nem. **C**astus **I**lle enim morti non
 traditur cuius hic uicia
 commissa purgantur. **G**ero. **C**a-
 stigat nos dominus ad probationem mul-
 tis uerbis ut probatos eruat
 a morte perpetua. **H**ugo. **D**ein-
 de dicit anima iusti egrediens de corpo-
 re. **A**perite mihi portas iusticie. **I**psi
 dicit. sicut terra aperit corpori: ita
 celum aperiat anime. **P**ropter quod
 iste uersus canitur in exequijs mor-
 tuorum. **E**t bene dicit portas iusticie.
 quod tunc non est tempus misericordie sed
 iusticie. **U**nde fatuus uirginibus tunc
 dicentibus illud. **M**at. xxv. **D**ne dne
 aperui nobis. **R**ndit. **A**men dico uobis
 nescio uos. **Q**ui autem hic iusticia fe-
 cerit sancte uiuendo. tunc se cure di-
 cere poterit. **A**perite mihi portas iu-
 sticie. **I**ngressus in eas. **I**psi dicitur
 fuerit. **I**ntra in gaudium domini tui. **T**u-
 c. **C**onfitebor domino. **Q**uia in patria est
 confessio laudis sempiterna. **H**ec por-
 ta domini. **S**upple est iusticia. propter quam
 iusti intrabunt. **C**elum in eas. **E**t per eam. **V**el
 potest hic uisibilis exponi allegorie ho-
 mo. **A**pe. **C**irca quod sciendum
 rite. **N**ico. **Q**uod saluatio generis
 humani facta est pro fidei christi pas-
 si et gloriati. propter quod **D**auid la-
 quens in persona generis humani il-
 lud primo. **A**perite sibi ingressus hu-
 ins fidei dicens. **A**perite mihi portas
 iusticie. **E**t facta nonne legis quibus iu-
 stificantur fideles. et ingressus in eas

id est illis receptis. Confitebor nomen tuum. et gratias agendo. Et quia omnia sacramenta habent efficaciam a christo eo quod omnia fluxerunt de latere eius in cruce dormientis. Ideo subditur **Hec porta est christus filius domini dei patris.** Ac si dicat. Omnes porte predicte sacramenta referuntur ad unam portam que est christus. **Vn ipse dicit Io. x. Ego sum ostium. per me si quis introierit: salvabitur.** **Iohannes** dicitur. Multi intraverunt in eam per fidem et devotionem et sic per eam intrabunt ad gloriam. Deinde convertit sermonem ad dominum **Hu.** Confitebor tibi dicens. **Hu.** Iohannes professione laudis. **L.** quoniam exaudivisti me. **I.** credimendo me per mortem tuam. **L.** factus es in salutem. **I.** et me per saluatore. **Quo** ante hoc factum sit. sequebatur declarat. **d.**

Nico. **L.** Aperte. **I.** christus que dicitur **dan. ij.** Lapis autem que percussit statuas: factus est mons magnus et implevit universam terram. **Hugo.** Et loquitur per figuram que dicitur antitiposis quoniam casus ponitur per casum. **Hic** autem ponitur lapis per lapidem quem reproba verunt edificantes.

Nicol. videlicet sacerdotes iudeorum ad quorum spectabat officium edificare in fide et moribus. **pp.** **L.** factus est in caput anguli. **I.** constituitur unam ecclesiam de iudeis et gentibus. cuius ipse est caput et pastor. **pp.** **L.** dicit **Ioh. x.** Et alias oves habeo que non sunt ex hoc ovili illas oportet me adducere et fiet unum ovile. **Cass.** Et ne lapide unum pastor. **I.** istius de saxo

is montibus putantes extructum. **co.** sequenter adiunxit dicens. **Ad** domino factum est istud. **I.** et christo facta est ista visio. **L.** et est mirabile in oculis nostris.

Hic. Fideles enim que ex iude admitti sunt quoniam viderunt spiritaliter datur in signo visibili. **Cornelio** et alijs gentibus que cum eo erant sicut legitur **Act. x.** Et obstupuerunt ex circumcissione fideles que venerant cum petro. quia in nationes gratia spiritalis effusa est que univit gentiles et iudeos in una cruce.

In oculis **Hugo.** etiam spiritualibus. **Augustini** erat dei dementia multum mirabilis que de hoc factus patitur. **p.** salute nostra. sicut de ipso cantat ecclesia. **Nec** faciebat ullis diebus dulcedine mirabili considerare altitudinem consilii divini super salutem generis humani. **I.** sapiebat hic per haec sapit ecclesia. **Vnde** subditur **Re.**

Nico. id est tempus novum dies **nico.** testamenti. quod vocatur dies ratione veritatis revelate que latebat sub figuratum obscuritate. **pp.** **L.** quod **Paulus** ad **Rom. xij.** vocatur testamentum dei veteris et novi testamentum dei veteris. **Rox** presertim: dei es autem appropinquavit. **L.** qua; fecit dominus. **L.** licet enim faciat omnia tempora generaliter: tamen dicitur facere aliquid specialiter: **pp.** **L.** propter bonum quod in illo continetur secundum modum visitatum loquendi que tenet hic scriptura loquendo de tempore christi.

Hu. Lexitem. **I.** corpora **L.** et letemur. **I.** corde devotis omnibus **L.** et **pp.** **L.** propter istam diem. **I.** et versus

*Lapis est portus
prout dicitur*

*Capitulum
quod dicitur*

Handwritten notes at the top of the page, including a signature and some illegible scribbles.

cantat multoties in die resurrectio
 nis domini que specialit et pprie di
 citur dies eo q sol iusticie christi
 de noster tuc ortus est de sepulcro
 a tenebras infidelitatis amouit. i
 q die dyabolus ius perdidit. et mu
 dus salute accepit. Deinde plus
 christian oronem facit p salute
 eterna obtinenda dicens. **O** dñe
 salu me fac. Liberando me de peri
 culis a malis huius mundi o dñe
 bene prosperare. i. v. prosperum facito
 iter illud quo ad te post multos la
 bores re. **H** duo em ista ppls
 uertor. **H** iste petit christia
 nus. s. vt hic eripiat a peccorum
 morte a post hanc vitam colloce
 in re quie sempiterna. Prosperare ei
 est a liq d aspey facere tranqllum.
 vt ingrata fiat nob mala pterita:
 que credimus i eterna gaudia com
 mutaba. **benedict** qui venit in no
 mine. **Rico** id est cristus q ve
 nit in noie patris
 p salute mundi. Et hoc modo ca
 bant pueri christo ad passione m
 venienti vt dicit Mat. xxi. Et de il la
 laude videt hic dauid pphetasse
Hugo Et quia populus chri
 stianus pcepit de bene
 ditione christi in participatione
 sacramentoy. Id in psona epoy
 a sacerdotu; sacrameta ministran
 tum a loquentium ad sbditos: sb
 iungitur. **B**enediximus Inos sa
 cerdotes [vobis] o sbditi [de domo
 dñi] a de ecclesia de qua sumuntur
 baptismus: eucharistia a alia sac
 ramenta. In quibus benedictio a au
 gmentu; gratie datur. Sed q ista

benedictio no est a sacerdotib; licz
 per eos ministratur. **I**deo subiungit
 [de dñs]. **Cass** Acti dicat. **I**n
 christo. **Cass** mo no nos sed
 [deus dominus] benedixit [et illu
 xit nobis] tam maiorib; q mino
 ribus gram sue benedictionis infu
 den. **Aug** et spm sanctu offeren
 do. **Aug** do ad intelligendum
 scripturas. Et q eade; potestas re
 manet in rectorib; ecclesie. Id ad
 eos sermo dirigit cu subinfertur.
Constituite diem solenne; i. di
 es solennes natis a resurrectois
 christi a similes q constituti sunt p
 ecclesiaz [in dñs] i. vt populi
 fidelis conueniat ad ecclesiam in den
 sitate plebis **T**ranslatio hebraica
 h; in congregacionib;. **E**t translatio
 romana h; in confrequentacionib;
 videlicet populi cristiani. vsq ad
 cornu altaris. Ita q ecclia imple
 atur popu. **Greg** ix. moralit
 lo a clero. **Greg**. Moraliter
 autem solennem diem domino in
 frequentatione constituit qui se assi
 due in eius desidio affligit. Rui mi
 niz solennitatis dies vsq ad alta
 ris cornu precipie trahi. quia tam
 diu necesse e vt q quis se afficiat:
 quousq ad superni sacrificij altitu
 dinem id est ad gaudia pertingit
 etre. **Aug** Vbi nihil aliud dice
 na. **Aug** mus nisi. **O**eus me
 us es tu. **C**ypol. domine Jesu
 christe. [officior tibi.] confessione
 laudis [deus me; es tu a exaltabo
 te.] tua magna laudado a enac
 rando. In ecclia solet fieri talis cofes
 sio. a narratio in predicationibus
S. iij.

Handwritten marginal note on the right side of the page.

Confitebor tibi domine. Quod est ec-
clesie de u laudantis. quonia exau-
disti me. deprecante; deuote. et fa-
ctus es mihi in salutem. profitendo
gratiam in presentia et gloriam in fu-
turo. Propter quod mutant oēs
generaliter ad laudem dei cum subin-
ferunt. **C**onfitemini dño qm̄ bonus
quoniam in seculum misericordia
eius. **S**icut incipit hunc psalmū
sic et finit ut ab initio credulitatis
nostre usq; ad finem uite fiduciam
in domini misericordia habeamus
et eius laudes pseueranter confite-
amur.

grego. Super euange-
liuz. xv. **P**ensa-
te carissimi misericordiaz condito-
ris nostri. Deceat nos videt et pertu-
lit: qui nos ante culpam peccare p-
hibuit. et post culpam expectare
ad veniam non desistit. Ecce a nob
contemptus est et tamen nos non ces-
sat adhuc superbe aūsos: benigne
reuocare. Et quia ferire nos aduer-
santes potuit: ut reuertamur: mu-
nera promittit. **H**abete ergo fidu-
ciam fratres mei de misericordia sal-
uatoris nostri. **C**ogitate que faci-
tis. recogitate que fecistis. dementi-
az superne pietatis aspiciet et ad
misericordiam indicem: dum adhuc
expectat: cum lacrimis venite. Et sic
portas iusticie ei⁹ intrate toto cor-
dis affectu studete. **C**ōsiderātes ve-
ro q̄ iustus sit: peccata vestra nolite
negligere. Et scientes q̄ pius sit
nolite desperare. **P**reb; nanq; apd
deum hoibus fiduciam q̄ deus est
homo qui est nob spes magna q̄
ab uocatus noster: factus ē iudex

nostrer. dominus Iesus christus.
cui cum patre et spiritu sancto ē ho-
nor et gloria in secula. **Amen**

Psalmus Cxviij.

Beatissimi Ambrosii
Titulus Aleph **Ambro**

Hoc est laus dei. In his enim vere
laudatur deus in quibus est pecca-
torum remissio. **Nicol.** Et at
iste ps̄ alphabeticus in viginti
duob; capitul; distinctus. Et quod li-
bet capitulū continet octo vsus. a in
p̄ncipio cuiuslibet capituli p̄ponit
prima litera hebraica. **A**leph. et
secundo preponitur seba ita. **B**eth. Et
sic sequent; p̄ ordinem de alijs. Et
q̄ translator non potuit transfe-
re sic q̄ omnes versus primi octo
narij inciperent ab a que est p̄ma
litera alphabeti latinū. **I**deo p̄mo
octonario p̄posuit Aleph ad signi-
dum q̄ omnes vsus illius octona-
rij per aleph incipiunt in hebreo.
Curebat autem tunc quidam mo-
dus specialis verificandi s̄m ordi-
nem litterarum alphabeti sicut
apud nos in illo ymno. **A** solis or-
tus cardine. in quo versus incipiunt
ordinate p̄ litteras alphabeti la-
tinū incipiendo ab a vsq; ad g. indu-
siue ut patet intuenti illum ymnū.
In quo versus octo successue inci-
piunt a quolibet littera. Et q̄ in hoc
psalmo octo versus semper inci-
piunt a qualibet littera: nō video ali-
quam significationem nisi modū

Slap d. 112

verificandi specialē loquēdo de
sensu lit. **Hu.** Spiritualiter aut
terali **Hu.** docemur per hanc
prepositionē nos esse in scola chri
sti cum in scripturis presentis psal
mi discimus vsum sancte viuēdi

Ambrosi Vt quemadmo
dum paruulorū
ingenia primis litterarum elemen
tis assuesant assumere vsuz discē
id. Ita etiam nos elementis huius
modi vsum discamus viuēdi. Lit
teris autem singulis octonos ver
sus ascri

hugo significans q
psit. omnia ab vnū
deum tendant q omnia regit. et q
perfecta purgatio erit in octaua re
surre

Cast. Est em̄ iste psalm⁹
altissimus pfundita
te sensus. in quo velut in apotheca
omnium virtutum moralis doctri
na tota esplendet que in alijs psal
mis particu

Hu. Raz facile q̄s
latim relict **Hu.** versiculus nō
inuenitur in quo nō aut vias: aut
mandata: aut iustificationes: aut
eloquia domini habeas aut aliqd
tale quod equipollenter valeat

Aug. Ab exordio quippe suo
psalmus iste hortat nos
ad beatitudinem. Beatum quippe
esse: tam magnum bonū est vt hoc
a boni velint a mali. Nec mirū est
q boni propterea sunt boni vt sint
beati. sed illud est mirum q etiam
mali propterea sint mali vt sint be
ati. Nam quis quis libidini dedit
luxuria: stupris: corruptitur. In
hoc malo beatitudinem querit a se
miserum putat: cum ad huc cōcipi

scētie voluptates leūciasq nō p
uenit. beatus se vero quasi non du
bitat iactare cum miser ad talia fa
cta peruenit. Et quisq avaricie fa
ctibus marcescit ad hō congregat
quocunq modo diuicias vt beatus
sit. Inimicorum sanguinem fundē
quicunq desiderat: dominationem
quisq affectat: crudelitatem suam
quisq alienis dāibus pascat: in
omnibus sceleribus beatitudinem
querit. Hos igitur errantes a vera
misericordia falsam beatitudinem equi
rentes reuocat ad veram beatitudi
nem

Beatus. Que dupliciter habe
tur. vno modo in re.
a sic habetur tñ in patria. Alio mō
in spe a sic habetur in via per bono
rum operū merita sicut dicit pbs
et h. de felicitate politica que cōsi
stet in vfu virtutum. Queros beati
ficamus in spe quia adhuc nō ope
rantur virtuose: sed quia videntur
bone indolis: a apti ad habendum
virtutes politicas tempore proce
dente. Igitur de beatitudie que ha
betur in via loquitur psalm⁹ iste
que consistit in perfectione vite acti
ue a contemplatiue. vita vero actiua
precedit contemplatiua: quia mēs
non potest eleuari libere in contē
platiōe veritatis nisi passiones ap
petitus sensitiui fuerint moderate
per exercitiū moralis virtutis qd
pertinet ad vitam actiuam. Vnde
dicit **grego.** vi mox. Dū aliqui
contemplationis ar
tem desiderat tenē prius se in cam
po per exercitiū boni operis pro
benq vt sollicite sciant si nulla iam

Finis
vni
p. d. n. p. d. d.

vni
p. d. n. p. d. d.

mala proximis irrogat. si mala si
bi irrogata ab alijs equanimiter
portent. si potenter bonis tempora
libus nequaquam mens leticia soluit
si subtrahis non nimio dolore sau
cia. **H** Cum itaque omnes tan
tur **H** boni quam mali ut dicitur e
velint esse beati. tamen quia quibus
viam qua itur ad beatitudinem ig
norant. Ideo in persona omnium fidelium
loquens que fit ad illam vera via
diffinit dicens

B Beati iminaculati. et carentes
macula mortalis peccati. In
via. spiritus vite. qui ambulant in
lege domini. eius mandata opere
adimplendo. quia non sufficit dedi
nare a malo. sed cum hoc requirit
operari bonum. Propter quod dicit
Grego. omel. xxxij. Minus est ma
la non agere nisi etiam quisque stude
at bonis operibus insudare. Post
quam ostendit perfectionem vite ad iue
postea omni perfectionem vite contem
platiue dicens. Beati qui scrutan
tur testimonia eius. et eloquia di
uina per prophetas nobis tradita. que
sunt miraculis tanquam diuinis testi
moniis confirmata sicut Marci vlt.
si Domino cooperante et sermone
confirmante sequentibus signis. In to
to corde requirunt eum. videlicet intel
lectu et affectu. Differt enim contem
platio sanctorum a contemplatione
phorum. Contemplatio phorum
est propter perfectionem persone contem
plantis et ideo consistit in intellectu.
Sed contemplatio sanctorum que est
contemplatio theologica: est propter
amorem ipsius contemplati. scilicet dei et

ideo non consistit in intellectu per
cognitionem; sed transit ad affectum
per amorem dei tanquam principaliter
intentionem.

Cassi. et vide ordinem san
ctine. Prius dicit beatus esse qui
ambulant in lege domini. Deinde
qui scrutantur sacramenta testimonia
litterarum. quia non est dignus ista p
quere nisi qui se probabili actione cog
noscat tractare. Consequenter ostendit
quam a predicata perfectione excluduntur. scilicet
delinquentes quod notat cum dicitur.

N on enim qui operantur iniquitate: in
uis eius ambulauerunt. et qui ope
rationibus peccatorum nefanda delectatio
ne consentiunt: hi mandatis domini non
obediunt. et quibus dicitur. Quam
uis mandata tua custodiri nimis

M agni magna diligentia et soli
tudine quare non habent negli
gentes. et pro consequens carent im
pletionem mandatorum diuinorum.

uorum aliqua pertinet ad carita
tem proximi. aliqua ad contempla
tionem que directe pertinent ad a
morem dei. Consequenter sub
ditur de beatitudinis appetitu cum
dicitur in persona totius ecclesie

U tinam dirigantur vie mee.
et processus cogitationum et operum
ad custodiendas iustificationes tuas

et mandata tua ad vitam adiuam et
ad contemplatiuam pertinentia que continent
iusticiam perfectam. Hugo Non
possunt autem custodiri iustificationes
in pre oculis habere. nisi subiecti.

Q uare non confundar. et non custodi
tis iustificationibus. Cuius propeperero.
et perfecte inspexero. In omnibus

homo non est
ante
lignum

mābātis tuis supple cognoſcēdīs
Vnde Jaco. Qui perſpexerit in le
gē pfectā q̄ pmanſerit nō auditor
obliuiōſus factus: ſ; factōr operis
hic beatus in factō ſuo erit. Tales
ſ; laubantur a quoz oſpectu man
data dñi nō

Ambro. Ego
recebunt. **Ambro.** ne oſu
damur: cuſtodiam⁹ oia dñi māda
ta. Nam ſi q̄s vñū mandātū dñi cu
ſtodiāt a aliud preuaricetur: nihil
ei prodeſt. Cuſtodiuit ſe aliquis a
ſangne a nō cuſtodiuit ſe ab adul
terio: vtiq̄ in vno cuius punitur
Etia; in legib⁹ ſecularib⁹ nec pdeſt
ei alteri⁹ criminis abſtinentia ſi
altero fuerit.

Et q̄a ad cuſto
deprehenſus **nic** diendū manda
ta dñi requiritur illuſtratio a dire
ctio dei. **Id** ſubditur. **Conſolator**
tibi v. laudato te p̄dicādo a legen
do. **In** directōne cordis. Ita q̄ dire
ctio cordis mei ad intelligendū p̄
dicta

glo Quia ei feciſti cor di
ſt a te **rectum** ideo te lauda
bo. **In** eo q̄ dicitur a ſāctis patrib⁹
Iudicia iuſticie tue. quib⁹ nūc a
in futuro iudicabitur.

Aug. Nunq̄d mi
eant mund⁹. **Aug.** hi p̄dit q̄
ita dicitur ſi corde puerſo vias
habeo prauas. non em̄ letator in
eis ſ; acaſator ab eis. Et idcirco.

Uſtifica **ni** mābātā tua. **cu**
tiones tuas. **ni** ſtodiāz. ope ad
implendo. Et q̄a ad hoc requiritur
aſſiſtētia diuine gracie que facit
opus meritorium. **Id** ſubditur.
Nō me derelinquas. **vſque** quaq̄.
q̄ ſi diceret. **Si** me ad momentū di
miſeris non potero cuſtodire man

data tua

In quo corrigit **ado**
beth. **Hugo** Octonatio p̄
dico prepoſita ē littera
aleph que interpretatur doctrina.
Quic autē ſed caplo ſequēti prepo
nitur ltrā beth. que interpretatur cō
fuſio. Et hoc bene congrue q̄ a doctri
na intelligit hō a cognofcit deum a
ſeipſum. a exinde oſunditur ſuper
peccatis ſuis atq̄ reuertit ad corre
ctiōnem. de q̄ ſubditur cū dī

In quo corrigit **ado**
ſuā v. prauā oſuetudinē ſuam. **Li**
cet em̄ in omni etate q̄nūcunq̄ ſe
ra: vtile ſit corrigi. tam vtili⁹ eſt in
adoleſcencia. anteq̄ oſuetudo p̄ua
preualeat in homine. Vñ poeta ait.
Principijs obſta: ſero medicā pa
ratur. **Cum** mala per lōgas conua
liere moras. q̄ puerb. xxij. **Adole**
ſcens iux̄ viam ſuam graditur. etiā
cum ſenuerit non recedet ab ea. **Et**
am in adoleſcencia homo eſt promi
oz ad peccatum vnde magis tūc ne
ceſſaria eſt correctio. **Per** hoc em̄
q̄ dicit adoleſcentioz arguuntur ſe
nes: inueterati dierum malorum q̄
difficile corriguntur. **Sed** iſte que
admodum correxit viam ſuā; ſub
ſequenti reſponſione confirmat dī
cens. **In** cuſtodiendo ſermones tu
os. **Non** dicit in audiendo v. ſcribē
do. ſed cuſtodiendo ſermones tuos.
id eſt precepta tua. **Iuxta** illud ad
Ro. ij. Non em̄ auditores legis iu
ſti ſūt apud deū ſ; factores legis iu
ſtificabunt. **Et** idcirco. **In** toto cor

R. 149 9 f. 100

de meo exquisiui te. **Vnde** eccl. vi.
Non accesseris ad illuz duplici cor
de. qz sicut ait **Aug.** pro qnta par
te aliud queris: deum non queris.
Lue repellas me **Cassi.** Tanq̄
a mandatis

Cassi. indig
num beneficijs tuis vt quem tu fe
cisti toto corde petere tu etiā digne
ris audire. **Repellit** em̄ a mābatis
suis subdole se rogantes. **Vnde** Sa
lomon ait **Spū** sūctus discipline
effugiet fictū a subtrahet se a cogi
tationib⁹ q̄ sunt sine intellectu. Ro
gat ergo ne ab intelligentia legis
diuine repellat̄ sicut indign⁹ vt ag
noscamus hanc intelligentiaz nō
mereri nisi eos q̄ noscunt̄ toto corde

deprel. **Aug.** Et q̄a intelligēs dī
cari **Aug.** uina mādata i eis
delectatur. **Ideo** subditur **Im** corde
meo abscondi eloquia tua id est
memorie commendauī a indignis
ea non dixi. **vt** non peccem tibi.

Rico. Quia mādata dei sic ab
scōndita p̄se ruāt homi
nez ab offensa dei. **Et** qz talis debet
esse gratus erga deum **Ideo** p mo
dum gratiaz actio nis subditur

Benedict⁹ es domine. de bono qd
in me cepisti. **Doce** me iustificatio
nes tuas q̄ iusticie factio nes: p̄fici
endo qd inchoatum est. **Ach** dicat

Aug. Quia enim in corde meo
abscondi eloquia tua vt
non peccem tibi. **legem** dedisti: da
etiā benedictionez gratiē vt faci
endo discam quod intimando iussi
sti

Di. Et quia habens noticiāz
mandatoꝝ vult alios ve
nire ad cognitionem eorū. **Ideo** sb

Sicut **labijs** meis pronuncia
ui alijs indicādo. omnia iudicia
oris tui. nobis p̄ apl̄ os a p̄phetas
reuelata vt intendant sue correctio
nī

Hu. Sed obijci potest q̄stio
Quid est qz dicit omnia
iudicia se pronunciatū. cū dicat
apl̄s ad **Ro. xi.** O altitudo diuicia
rū sapientiez scientie dei q̄m com
prehensibilia sūt iudicia eius. **So**
lutio. **Loquitur** h̄ de iudicijs dei sci
bilib⁹ a maxime de illis que fiēt
in die iudicij videlicet qz iudex viuo
rum a mortuoz diciturus est malis

Ite maledicti i ignem eternum. **Et**
bonis **Venite** benedicti percipite re
gnū. **Et** quia iste in toto se occu
pat circa dei precepta **Ideo** subdit̄

Via testimonioꝝ tuorum dele
ctatus sum. **Via** testimonioꝝ dei
est sacra scriptura q̄ continet testi
monia iustoz sic b̄i paupes sp̄i
tu qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. beati
q̄ lugent qm̄ ipsi consolabunt̄. a ce
tera que math. v. scribunt̄. **Dele**
ctatur enim in talib⁹ p̄pter p̄missi
onū magnificentia. **h̄c** in omnib⁹

diuū **Iero.** Sicut em̄ terrenus ho
cijs **Iero.** in agris vineis qz de
lectat̄ ita iste i testimonijs dei iocun
dat̄ de pura conscientia q̄ cōcepto mū
do a deo dicit̄ est **Pro.** **Et** qz de
lectacio inducat ad forci⁹ meditan
dū a opandū **Iob** sbdit̄ **In** māda
tis tuis exēbor. **Dugo.** cogitan
do a opando. a cōsiderabo p̄fectius
cogscens vias tuas. q̄bus ad te
venitur **Greg.** xvij. moꝝ **Vie** do
mini sūt vt mēs prospera fugiat a
ad aduersa preparet̄ **Nihil** quod

semulcet: appetat. nihil quod deterre
re creditur: pertimescat. merorez pre
sentem gaudium reputet. present
tis vite gaudia damna meroris pe
set. abiectionis detrimeta non time
at: sed per hanc eterne glorie locum
querat. **Has** enim vias christus oculi
lis sequentium se ministrabat cum di
cebat. **Si** quis mihi ministrat me se
quatur. **Ad** has vias tumetia cor
da discipulorum reuocabat cum glo
rie locum querebant: sed eiusdem glo
rie iter ignorarent. **d.** Potestis bi
bere calicem quem ego bibitur? **hu.**

hu. **S;** hic ordo videtur peruer
sus esse cum primo dicit. exerce
bitur. deinde considerabo. cum primu sit
considerare et postea exerceri. **Solutio**
In omni scia preterquam in theologia:
theorica precedit practica. et tem
placio ad actionem. hic autem practi
ca precedit. **Call.** Prius ergo
theoricam.

Call. fuit necessari
um ut exerceretur iste in mandatis
diuinis id est in frequenti sancte co
uersationis operatione vsu reru
necessariu; assiduo labore perage
do et sic ad penetralia intellectus p
ueniret. **Nemo** enim mereatur tantu
secrete tum conspiciere nisi cui datum
fuerit bona conuersatione celestibus
se beneficiis.

nico. Et quod cessatio
proximare **nico.** ab actu con
siderandi tandem inducit obliuione
Ideo subditur **In** iustificationibus
tuis meditabor non obliuiscar ser
mones.

Call. Iustificationes et
tuos. **Call.** sermones domini
sunt mandata eius videlicet **Non**
mechaberis. non falsu testimoniu

Dixeris **iero.** **Et** meditabor: in his
et cetera **iero.** **ex**ercebo: ut illa
obliuionem non tradens: possim ea
integre proficere et implere Amen.

R **Et** retribuere ser.
Gymel **Sequitur**
capitulum **Ambro.** cui preponi
tur tertia littera **fm** hebreos videli
cet **gymel.** que latine retributio di
citur **Aug.** Nempe superius dix
erat. In quo corrigi
t adolescentiorum viam suam in custo
diendo verba tua. Ecce nunc aper
tus ut id faciat precatur auxilium
dicens **Cassiod.**

R **Et** retribuere id est non meis me
ritis reddere: sed iterum da gra
ciam tuam **[seruo tuo]** **iero.** Co
stanter sibi retribuui ob id quod ser
uiat deprecatur. **Quia**
[uiuifica me] **nico.** gratia
animam viuificat sicut anima cor
pus et custodiam sermones tuos
id est mandata tua. Et quia gratia
illuminat intellectum ad supernatu
ralia cognoscenda. Ideo subditur

hugo. **R** **Eu**la oculos meos
id est clarifica intellectu
et affectu meum quod obscurantur in agni
tione dei a sacre scripture per prauam
consuetudinem et carnalem affectio
nem propter multiplicem rerum tempo
ralium curam. propter mundanum amorem
per nimiam subtilem discussionem que
dicitur **pro.** xxv. **Per**scrutator maie
statis opprimet a gloria. per ignauiam
et torporem per certam malitiam. per acce
ptionem munere per honorem et per

Gymel
Calliod.

spiritatem mundi a hi oculi aperti
untur per proprie fragilitatis osi
deratione; p penitentie amaritudi
nem; per oratione; a per gratie in
fusio. **Cassi.** Vñ nisi misericor
nem. **Cassi.** dia domini fuerit
velamen ignorantie ab oculis cor
dis ablatum scripturas sanctas lu
mine cordis non possumus intueri
Illumina g̃ imperitie mee cecitate
La considerabo mirabilia de lege tua
Lex est umbra futurorum: que
significantiam futuē plenitudinis
continebat **Immolabatur quippe**
paschali festiuitate fm legē agn⁹
immaculatus. quod christum do
minum significat occidi **Sacerdos**
veste pulcherrima a coruscabili ce
gebat vt futuri p̃ntificis christi ce
lestis regis iudicia nunciaret. pro
missiones quoq; domini fuerūt vt
populus israeliticus i terram pro
ducere tur fluentē lac a mel. quod
ab illud futurum seculum pertinē
non dubium est vbi summe beati
tudinis gaudia copiosa dulcescūt
Rogat ergo popul⁹ ille sanctorū
vt reuelato corde ista consideret q̃
superduo velamine ignorantie
non poterat intueri. **Neassitatem**
vero huius illuminationis subdit
dicens. **Procola ego sum in terra.**
Iis est peregrinus: inl appetens i
mundo. **Isti sunt vere incolae in tra**
qui thesaurum suum in celo repo
nunt vt cor eorum futuram patri
am semper affectet. **nō abscondas**
a me mandata tua **h̃ mihi ea ma**
nifesta. **Mandata esse diximus.** **dī**
liges dominum deum tuu; ex toto

corde tuo. a proximum tuum sicut
teipsum. **Rogat ergo vt ei nullate**
nus celentur que peccatorib⁹ pro
bantur absconsa q̃uis generalit̃
pronunciata. **Et q̃ diuine**
esse videantur. **reuelaciones**
sunt desiderantib⁹ eas **Ideo subdi**
tur. **Concupiuit anima mea desi**
derare iustificationes tuas in om̃i
tem **Iero** vt siue manducē siue
pore **Iero** bibam siue aliud qd
faciā sp̃ eas desiderem a me iter a
apprehendā. **Consequē**
ter ostendit collationis gr̃e impe
dimētū qd ē sup̃bia sicut hūilitas
ē gr̃e merito r̃ia p̃nt d̃r. **Jacobi. ii**
ij. de⁹ resistit sup̃bis hūilib⁹ autē
dat gr̃a; **Et s; hoc d̃r.** **Necepasti**
sup̃bos **Jeinā d̃o angelos sup̃bos**
de celo a p̃mos patētes õtēnētes
mādatū d̃i expellēdo de paradiso ter
restril. **maledici q̃ declinant a māda**
tis tu **Cassi** p̃ā illū adā q̃ con
is] **Cassi** t̃psit mandata d̃ni
ostat eē maledictū. **Et hodie sunt**
maledicti qui simili scelē pollun
tur. **Hui⁹ autē maledictōis amocō**
nē pet̃ d̃. **Hufer a me opprobri**
um **s. maledictōis** **a õtēptū** **trās**
gressiōnis **Nicola⁹** **Lq̃ia testi**
monia tua exq̃siui **ab sc̃edum ea**
a intelligenduz. **Et ideo si transgre**
deretur ea non est; ex ignorantia
sed ex cōtemptu. **Causam vero pre**
dicte petitiōis subdit cum dicat.
At enim sederunt principes a ad
uersū me loq̃bant. **Isti p̃ncipes**
sūt demones fm q̃ d̃r ad eph. vi.
Non est nob̃ colluctatio aduersus
carne a sanguinem: sed aduersus

Collat. g̃. e. m. d. y.

Incolae in terra

Collat. g̃. e. m. d. y.

Zab...
24

bilib⁹ tuis iⁿ apostolicis ceteris
q³ doctrinis ecclesiasticis que mi
rabiles videntur in expertis. Je
ro. **D**ormitavit anima mea
in huius habitaculi mortalis sta
tione pre te dio corporee infirmi
tatis

Nico Sanctis enim ho
minib⁹ te diosa e
sarcina corporis cui oportet cōde
scendere cōcedendo ei refedionem
quietem sufficientem in quo cōde
scensu facilliter deficit homo: nimis
suo corpori compatiendo q³ sic dif
ponitur ad casū Ideo subditur co
firma me gratiam tuam in me cō
servando. Et quia ad hoc facit di
uini verbi frequens meditatio Jo
subditur in verbis tuis **Jer.**
vt ablato peccati somno instans
vigilem in eis **U**am iniquitatis
id est dixerunt illud per quod ad
peccatum venitur amoue a me
tua gratia mihi

nico Let de le
preuendo **nico** ge tua
miserere mei si ab ea dedmaui per
mortale peccatum **Jer.** Apd
te enim hec lex instituta est vt sem
per mise

Aug⁹ Hec est lex fi
rearis. **Aug⁹** dei qua credi
mus a oramus per gratia; nobis
donari vt faciam⁹ qd per nosmet
iplos implere non possumus. In
lege enim factorum est dei iustitias
iustitia, in lege autem fidei subueni
entis mise

nico Quuis autem
cordia **nico** miseratio nis
causam allegat ex parte sui dicens

Uam veritatis elegi videlicet
culturam et seruiciu domini sal
uatoris qui est via veritas a vita

Liudicia tua non suz oblitus. Iqui
bus peccatores terribiliter puniū
sti: eos tempore diluuij sub mergē
do. a Bodomaz igne sulphureo
in cendendo. a in consimilibus. Et
quia ex terrore taliu; homo a ma
lo re trahitur: a ad bonum conuer
titur. Ideo subditur **Abhe testi
monijs tuis domine** firmiter pro
ponens ea **Ambros** Adhe
custodire **Ambros** et at
testimonij qui mundo renunciat
qui curam huius vite et tedia sper
nit: qui luxurie studio: ac pecunie
cupiditate non curuatur. Et ideo
**Noli me con
fundere** **nico** id est pmit
tere confun
di per reciduum peccati. **U**am
mandatorum tuorum cuicuri. Im
viam virtutum factibiliter ambu
lando cum dilatasti cor meum
per donum caritatis: que manda
ta diuina facit leuia **fm q³ dicitur**
Jo. v. Mandata eius graui a nō
sunt. videlicet amanti sic dicit glo
quia caritas vires augmentat **fm**
q³ dicit Gregori⁹ omel. xij. Vires
q³ imperitia denegat. caritas am
ministrat.

Egem pone

Hec **Se**q⁹ tur q³ntuz
cap⁹ l⁹ m. cui pre
ponit l⁹ a **Hec** q³ interpretat⁹ viuut
Cuz supra petierit viuificari a mor
te seculi. s. ab amore seculi scilz ab
amore carnali a tedio spiritali **Cō**
grue nūc de vita in qua viuere vult
consequenter subdit. d. **Aug⁹**

no. d. w. y. l. e. o. l. p. p. p.

Legem pone mihi dñe. Cur
iste adhuc poscit sibi legem
poni q̄ vtiq; si non ei posita fuisset:
non viam mandatorū sicut p̄dixit:
in cordis latitudine h̄o est in carita
te acurrisset. Sed quasi p̄ficiens
loquitur. dei donū nouit esse q̄d p̄
ficiat. Quis aliud petit cur sibi legē
poni petit nisi vt magis magisq; p̄
ficiat. Gratia itaq; dei nob̄ p̄cipue
omendat qm̄ sibi legem poscit po
ni a dño qui vtiq; iam legē fm̄ lit
teram nouerat. Sed q̄ lra occidit:
spūs uiuificat: orat vt p̄ sp̄ritū fa
ciat q̄d p̄ litteras sciebat. et exqui
ram eam semp̄ faciendo q̄d diu
uam. **O Ambrosius** vt intel
lectum. **Jero** ligā dis
cretionem inter bonum a malū. in
ter vitam a mortem. inter litteram
a sensum. et scrutabor legē tuam.

R perfectius cognoscendo. q̄d
non possū sine tuo auxilio.
et custodiam illam in toto corde
meo. et ex tota dilectione deū amā
do a proximo. Oeduc me i semi
ta mādatōrū tuorū q̄ ipsarū volū.

Cassio. q̄ vt tris legis iā mā
data tenebat noui testamēti sp̄ri
tualem gratiaz p̄batur expetere p̄
quam se ad celorū regna nouerat
pue. **Hugo** Semita mandato
rū ē via arcta que
ducat ad regnū. de qua saluator dī
cit **Math. xix.** a **Lu. xviii.** qm̄ adole
scenti dicenti q̄ oīa mādata serual
set a iuuentute sua dixit. Adhuc ti
bivnum deest. Vade vende omnia
que habes a da pauperib; a veni
sequere me. Quasi dicat. **Licet sis**

in via mandato rū. non tū es in se
mita que rectior est via. Et q̄ dixit
ipsam volū. ne q̄s bonā voluntatē
sibi ascribat. consequentē subdit.

Ordina cor meū. **Achi** dicat. Et
iam a me non habeo vt bonū velim
a idō tu dñe. Ordina cor meū in te
stimonia tua. vt magis ea velim
et non in auariciam. aiam a diu
nis opibus. **Aug** Testimonij
retrahentem. **Aug** q̄ppe suis no
bis cū agit de? vt eū gratis colam?
quod impedit auaricia: que radix
est oīm malorū. **Cassio.** Auari
cia est tp̄alium reꝝ flagrans oīno
desideriū. Vnde a p̄m? homo pecca
uit a suis posteris vicia in centua
dereh.

Rico Et deinde petit amo
quit. **Rico** tionem cupiscētie
carnalis que vt plurimū incendit
ex aspectu impudico. vnde subdit

**Verte oculos meos ne videāt
vanitatē.** et spectacula ad malum
luxurie pertinentia vel inducentia.

Hugo q̄ a spectu vanitatis
puocatur cōcupiscētia. ex hoc im
primatur menti turpis cogitatio a
cor dilaceratur ac dep̄datur. malū
p̄positū cupitur. a ratio amittitur.

Cassio. Sic notantur illi q̄ diu
sis spectaculis occupan
tur. hic qui mulierū fēdo amōē ra
piūt. hic qui alienarum reꝝ pos
sessionem improbe cōcupiscunt. Et
hoc amoto qui d̄q̄ re nōdū sit oñdit
di. **Jero** In via tua. hoc est i
cēs. te ipso. vel in tuis mā
datis. viuifica me. Im̄ aia. **O Ta
tue seruo tuo eloquium tuū. sic
est mandata tua. in timōē tuo. **R****

Semita

Handwritten note

est ut et timeas timore sancto sta-
biliter a p[ro]p[ri]o. **A**mputa op-
seueranter. **H**u. p[ro]briū meū qd
susp[er]catus sū.] v[er]o fac ne malū suspi-
cer de alio v[er]ū si forte fuerit pat[er] suspi-
cio: fac ne crescat in iudiciū. qd si
facio est opprobriū meū q[ui]a falsū
iudico a non talē qualem eū suspi-
cor: esse vel fu. **C**ass. Nam neces-
sitate ostendo. **C**ass. se est q[ui]e
reundiam incurrat q[ui] ignorās ali-
ud asseuerat. suspicio. em[er]it sepissi-
me probatur incerta que vivo nō
ouenit christiano. Jure g[er]o sibi illud
amputari querebat vnde reus po-
terat inueniri. **S**equit[ur] q[ui]a iudicia
tua iocunda.] p[ro] que tribuis electis
tuis eternā requiem dicens. Veni-
te b[ea]t[us] d[omi]ni p[ro]p[ri]i mei p[ro]cipite regnū
Ric. **C**oe concupiu[m] māda
ta tua.] sc[ilicet] a opari.] in eq[ui]-
tate tua v[er]ificā me.] augmētādo
m[er]ito vitam gratie. **E**t dicit in equi-
tate. q[ui]a talis eq[ui]tas iusticie p[ro] quaz
dirigitur hō in d[omi]n[u]m merito[n]e non ē
nisi per gratiam a d[omi]no homini datā
que iustificat impium.

Et veniat super me m[er]ito
Vau. **S**equitur ca-
pitulū sextū
Ambros. Cui sexta littera
p[ro]ponitur. s. Vau
que interpretatur a ille. Quis aut[em]
ille intelligend[us] sit: satis aperte de-
monstrat cū subdit. d. **H**ugo
Et veniat super me misericor-
dia tua d[omi]ne.] q[ui]a mia sequitur.
salutare tuū.] s. **A**chi dicit
christus d[omi]n[u]s **I**ero. p[ro]p[ri]i g[er]o

lis Veniat nos redimē o deus pa-
ter filius tu[us].] **C**ass. **E**loquū tuum.]
Cass. v[er]ū p[ro]missionem tuam
quā p[ro]p[ri]as cognoscetis
fuisse pollicitus. **V**el est v[er]ū pecca-
toris moralit[er]. **H**ugo remissio-
nez p[ro]cantis peccator[um]. **E**t veniat su-
per me misericordia tua d[omi]ne. **P**ec-
cator enim in limo p[ro]fundi in fixus
non venit ad misericordiam s[ed] ip[s]a
de super venit ad eum. **V**nde in alio
psalmo dicitur. **M**isericordia eius
p[ro]ueniet me. **S**alutare tuū.] v[er]o gra-
tia salutis etiam veniat n[ost]ri s[ed] in e-
loquū tuū.] sicut promissisti gra-
tiam te daturū. **E**t] misericordia
tua obtenta cum salute.] **R**esp[on]debo
exprobrantib[us] mibi verbum.] **R**e-
sp[on]debo enim de moribus verbu[m]
cordis per humilitatem. **H**ereticis
verbum oris per sapientiam. a de
tractantibus verbum operis p[ro] san-
ctam conuersationem.] quia spera-
ui in sermonib[us] tuis.] quia spero q[ui]a
per me loquaris humilitatē in cor-
de. sapientiaz in ore. atq[ue] sanctita-
tem in opere. que magis sermones
tui sunt q[ui]a mei. **E**t ne auferas de
ore meo verbū veritatis vsqueq[ue]
Grego. **P**er p[ro]p[ri]e moral. **P**er p[ro]p[ri]e
enim q[ui]a omnipotēs
deus verbum veritatis facientibus
tribuit: a non facientibus tollit.
Qui ergo hoc de ore suo non aufer-
ri petijt quid aliud q[ui]a gratia; bone
operationis quesuit. **A**chi aperte
diceret **A**lino opere me errare nō
finas: ne dum amitto ordine; bene
v[er]uendi: editudinem per dā loquē-
di **H**ugo. **C**ausam subdit di-

v. in 10. et p[ro]p[ri]e.

ens quia in iudicijs tuis hoc est
in flagellis quibus me pmittis af-
fligi super Aug. quia flagella q̄
speraui Aug. bus me corri-
pis: nō auferunt spem sed augent
qm̄ quem diligit dñs: corripit Fla-
gellat autem omnem filium quez
recipit Hugo Et custodia
legem tuaz semp leam opere adim-
plendo q̄d uixero in hac vita q̄n-
tum ab eius mandata et in seculū
seculi in futura vita q̄ntuz ad ca-
rita glo quā sancti angeli a spi-
ritus habent in celo per-
fectaz: sine fine laudādo deū et am-
bulabam in laetitudine Pyrol
s. caritatis que etiaz est tante lati-
tudinis q̄ etiam se extendit ad im-
micos nostros. Vnde Math. v. dē
diligite inimicos vestros. tenes faci-
te his qui oderunt vos quia man-
data tua exquirui ad sciendum et
faciendū ea et loquebar in testi-
monijs Hu iste uersus est uox
ta katherina cantatur ad introitū
misse et loquebar de testimonijs
tuis in conspectu regum et non confu-
debar. Ipsa enim coram rege dis-
putauit de testimonijs cristi et nō
confusa. sed p̄hos confudit et ad fide-
m Cass Confunditur aut̄ il-
le cuius p̄ ratiocina-
tionem uincuntur dicta et me-
ditabar: in mādatiis tuis que dile-
xi et ut opus meditacōnis
dilectōnis p̄ficeret fru-
ctum Hugo et leuaui auz pu-
ra intentione man⁹ meas ad mā-
data tua que dilexi leam opere ople-

do. q̄ probatio dilectionis exhibi-
tio est operis. et ideo exercebor i-
iustificatio in operib⁹ mā-
nibus tuis. et dato tū tuorum q̄
iustificat hōiem.

Memor esto ver
bi
Ray Incipit vij. ca-
pitulum cui pre-

ponitur littera hebraica septima. vi-
delicet Ambro que interpretā-
Ray tur dūcte. q̄d
sibi uelit ista interpretatio: nō satis
liquet. n̄ forte uel unus q̄sq̄ se regat
a ip̄e sui ductor sit tendens ab his
uisibilibus ad inuisibilia bona. q̄
nūc habent in spe. de qua cōse que-
re ait dicens.

Memor esto uerbi tui salicet
promissionis eterne facte. nō
uincit q̄. s̄ seruo tuo. de quo ha-
betur Job. xij. ubi ego sum: illic a-
minister me⁹ erit. Eccē promissio
facta seruo Aug. li quo mihi spes
uo dei Aug. dedisti. id est q̄a
vitam eternam promissisti. et
salicet spes future beatitudinis
me consolata ē in humilitate mea
Translatio hebraica habz in affli-
ctione Cass. hoc ē in erumna
mea Cass. presentis uite q̄
humiliatus sum patienter sustine-
do huius seculi Hug. Causam
li aduersa Hug. huius con-
solacōnis subdit dicens quia elo-
quium tuum quod continet p̄mis-
sa tua uiuificauit me id est ofor-
tauit me in Cass. quia promiss-
afflictione Cass. io tanti ind-
cis firmavit animum sustinentis

R. ij

Superbi inique agebāt vsque
qua **HUGO** quia nō eis suffi
cit q. mali sunt s̄
bonos etiā ad maliciā; eorū tra
here conati sunt. a lege autem tua
nō dedimāi. quod tamen me face
re cogebant superbil. **M**emor fui
iudiciōū tuorū. que operatus es
[a seclō dñe] a quo genus huma
num sum. q̄b̄ iudicijs
psit exordiu. **Ric.** malos pdibi
stia ostētes in te liberaſt iuv. Noe
de diluuiō. Loth de sbuerſione go
morre. a tres pueros de camino ig
nis. a consolatus fuz. **I**sperans q.
etiā liberabis me. Et licet aliquan
do nō liberat domin⁹ fideles suos a
morte t̄pali: sic machabeos nō libe
rauit de tormētis antiochi. n̄ mach
vij. tamen fuerūt meli⁹ liberati q̄
tres pueri de camino ardenti sedz
q̄ dicit Aug⁹ qz illi fuerunt libeati
de igne postea morituri. Machabei
fuerunt liberati de p̄nā miseria in
eternum viduri. Consequent agie
de timore p̄prie fragilitatis. q̄a qn
tūcūqz homo sperare debeat de auxi
lio domini. tamē debet timere ne la
batur in peccatum ex propria frā
gilitate a sic frustretur sua spe. **I**de
subdit. **O** effectio. v̄ timor magn⁹
lenuit me. In translatōne hebra
ica habet. **D**orror tenuit me: p̄ pec
catorib⁹ derelinentib⁹ legē tuā
qui sūt multivalde. **F**m illud Mat.
vij. **L**ata ē a spaciōsa via que du
cit ad perditionē. a multi sunt qui
intran p̄ eam. Et ideo quilibet qn
tūcūqz iustus debet timē ne simi
liter sibi accidat ex propria fragi

lita **Iero** Vel est vox ecclesie q̄
te **Iero** dolet super preuarica
tiones iniquorū affectum miserati
ōnis ostendens. **Ryco.** Et quia
ab vitandū casum peccati multū
valet oratio per quā mens a terre
nis retrahitur: a ad diuina suble
uatur. **I**deo subditur. **Q**antabi
les mihi erant iustificationes tue.
v̄ lau. **Cass** Per hoc significat
des tue **Cass** psalmodiā cū ma
gna delectatōne peragendā. sic dic
ap̄s. **C**antantes a psallētes i cor
dibus vestris. **Rycol.** **I**n loco
peregrinationis mee. v̄ in via pre
sētis vite qua tendimus ad patri
am sicut **Cass.** Expulsi siquidē
peregrini **Cass.** in adam de sede
paradisi in hac vita incolatū geri
mus qz patrie illius beatitudinem
non habemus. **Ryco.** Et quia
diuine laudes non solū dicēde sūt
de die sed etiā de nocte. **I**deo subdi
tur. **M**emor fui nocte nomis tui
domine. Et quia orationem debet
sequi sancta operatio. **I**deo subdit
[a custodiū legem tuam] per mā
datoꝝ tuorū impletionē. Et qz ista
h̄z hō a dei grā **I**de subdit. **Ric.**
videlicet gratia [facta est mihi] vi
delicet vt custodirem legē tuā. qz in
stificationes tuas exq̄siui. **V**n̄ di
cit saluator Mat. vij. **Q**uerite a in
uenietis. **Iero** Nos quoqz supplicē
etis. **Iero** exoramus dominū
vt nob iustificationes suas infinu
et: vias reseret: mirabilia declaret.
Et siquid legis v̄bra culum occul
tauit: demēter reuelat vt si palmā
beatitudinis nō meremur: saltem

Deo in dicitur
Rog. pot. me

mirabilis
hoc p̄prie

lata a via
p̄prie

vel pro deliciis remiaz osequantur.
Per christum dominuz nostrum
qui est benedictus in .s.s. Amen

Oratio mea
heth Sequitur ca
pitulu. viij.

Ambros Cui preponitur lit
tera octaua videlicet
heth que interpretacione latina dicitur
pauor. **Hugo** quo sanctus
ppl's tenetur ne desideratum amit
tat q est portio eius. Vnde osequer
tur subiungit dices **Cycol.**

Oratio mea dñe qñi dicat. sic
mihi spero q tu sis pars a por
tio mea in su **Jero** qui linqt
tura bñtudinē **Jero** mundi su
perbia: honore fastigia: diuiciauz
q iactantia. et in celuz collocat the
sauros: huius portio efficiē deus.

Ri. Vnde autē spes ista hanc
portionē osequendi surgat
osequenter declarat dicens **[dixi]**
v. **dece uil. custodire legē tuā.** p bo
nū vsū liberi arbitrii tua gratia in
formati. Et q ad huius vsus cōti
nuationē facit oratio deuota **Jero**
subdit **[O]preatus sū faciē tuā**
v. misericordiā tuā qua peccatores
dignaris respicere. Et addit **[Li toto]**
corde meo v. itaz intellectu q affe
ctū **[miserere mei]** cōtinuādō in me
bonū vsū liberi arbitrii. cuius con
tinuatio procedit ex gratia dei. **[In]**
eloquiū tuū qd dixisti. **Petite et**
accipietis **[O]gitauī vias meas**
v. processus in bono qui sūt tardi
er fragilitate humana. sed sūt festi
mi ex grā diuina. **Jero** subditur **[cō]**

uertū pedes meos] v. sēsus a affectus
meos **[in testu]** **Jero** id est ipse
monia tua] **Jero**. pta tuavt
ea opere opleant **[O]ratus sūz**
non sū turbatus vt custodiā mā
data tua **Hugo** Ac si dicat Etia
propter mandata dñi custodiēda
parat? sū pati. q a **Petri. ij. dī.** Si
quid patimim ppter iusticiā: beati

Ric. Et quia cursū bonorum de
mones suis tēptationibus
intuntur impedire. **Jero** subditur

[V]nes peccatorū v. tēptationes
demonū. **[c]irca** **[c]umplexi sūt me.** **[I]ad**
[i]mpediendū me in bono opel a le
gē tuā non sū oblit? **[I]tua grā for**
[t]at? **Jero** subdit **[M]edia nocte sur**
[g]ebā ad ostendū tibi. cōfessione

lau **[H]u** Non vacat q dicit **[M]e**
[d]is **[H]u** dia nocte surgebā. scit
em hoc tpe pmo genita egyptioz
esse pussa p que pmi mot? peccō
rum intelligun **Ambros**
tur interempti.

Ambros
Tūc ei se tu et carnis illecebra. tūc
mens somnolēta est: animus q oc
cupat? est. tūc tēptator assitit. tūc
retia iacit qb? turbare possit men
tē improuidā. tūc varias deceptio
nes pectori dormētis insidit vt bo
nū decipiat a statū mētis oturbet.

Cass Et q scit sponū media no
cte venturū. **Jero** eodē tpe
surgit ad laudes ne infatias vir
gines ianua celestis sibi claudat.
Surgebāz g in hoc tpe ad laudan
dū tē sup iudicia iustificacōis tue

Ri. v. de hoc q tuo sancto iudi
cio voluisti me in iusticia
custodire. **Jero** subdit **[P]articeps**
[R. iij.]

fructus pmo

media nocte surgebāz

ego sum. Lex tua bonitate omnium
timetium te timore filiali quo quis
cauet offendere deum patrem et cui
stodientium mandata tua per sanctam
operationem. Et quia predicta
gratia diuina omnibus offertur ad
eam se debite disponentibus Idem
subdit. Misericordia tua domine plena
est terra per quam iustificas impius
Et quia quanto plus habentur bona
spiritualia tanto plus desiderant. Idem
subdit Iustificaciones tuas doce
me Bona spiritualia in me augmen
tan Iero ut ipas iustificaciones
do hoc est mandata tua
intelligam predicem et ope compleam.

Bonitatem se
Theth Sequitur
cap. l. ix

cui preponitur nona littera hebraica
que est Theth cuius interpretatio est
exclusio. Scriptus est enim de carita
te quod caritas foras mittit timorem

Ric Caritas enim christi uiget
nos ad opus bonum ex consi
deratione beneficiorum in mente et
corpore receptorum. quod iste populus fi
delis considerans consequenter ait. b.

Bonitate fecisti cum seruo tuo
domine Iaiam ei offerendo ad ima
ginem tuam creatam et bono gratie su
peraddendo que fuerunt data homi
ni in statu innocentie et post lapsu
dantur in baptismo et ante dabatur
regulariter in circuncisione. Sim
verbum tuum pro ut habet Genes et
Faciam hominem ad imaginem quoniam
tum ad bonam nature et similitudinem
arum quantum ad bonam gratie Et quia

non debet hoc homini sufficere sed
debet perfectum in spiritualibus que
rere sicut dicit Augustinus in libro de perfecti
one iusticie. Nemo inquit cum mul
tibus profecerit dicat mihi: sufficit. ex
iit de via ante terminum. Idem ultra
petit dicitur. **B**onitatem quantum
ad perfectionem appetitus et disci
plinam et scientiam quantum ad p
fectionem intellectus Idem doce me am
priori gratie tue illustratione. Et
dicit disciplinam quantum ad cogniti
onem moralium et scientiam quantum
ad cognitionem **Cass** docet enim
speculabilem **Cass** de bonita
tem inspirando caritatis desiderium
docet disciplinam cum in tribulationi
bus paciam donat docet scientiam
videlicet ut discretionem ha
beat et sciat discernere inter bo
num et malum inter vitam et mortem
inter corpus **Cass** Sed aliter de
et animam **Cass** us docet aliter
magister humanus Ille uerba pro
mit sed intellectus non potest eorum
reter prestare que precipit deus au
tem prius cor illuminat ut intel
lectum electorum eius uerba descen
dat Sequitur quia mandatis tu
is credidi Ieremias ope **nicol** Et quia
re complendo **nicol** inter dei
beneficia ad animam pertinentia non
solum est collatio gratie sed etiam cor
rectio culpe sine qua non transitur
presens uita Idem subditur **Phi**
us qui humiliarer per tuam corre
ctionem ego deliqui incurrendo
culpam propterea eloquium tuum cui
stodiu Ex diuina enim correctio
reperitur homo quantum bonum

fit deo obediens. **B**on⁹ es tu. Grati
 am offerendo. Et quia bonus est sui
 ipsius diffusiuus. Ideo subditur. **L**a
 in bonitate tua doce me iustificatio
 nes tuas. In bonitate tua mihi comu
 nica. **Cass.** Consequenter petit
 do. **Cass.** bonitatis auxilium
 ut iustificationes dñi quas ledio
 ne didicerat; i suo certamine deda
 raret. **vn** **M**ultiplicata est
 de subdit. **Et** sup me iniquitas
 superbiorum. **Et** demonū me conan
 tium impellere ad peccatū. ego au
 tem in toto corde meo. videlicet intel
 lectu et affectu. **Yero.** **L**scrutabor
 mandata tua. consolationem req
 uens in eis. ut sic euadam eorum tē
 ptamenta. **Coagulatū est sic**
lac cor eoz. **Yp** **Et** malicia
 temptamenta **nico** **op**ressum
 qd spiritus maligni sūt in malicia
 obstinati. ego vero legem tuā me
 ditatus suz. **Cassio.** **Ad** faciē
 eis resistendū ut eoz cūctelis ob
 stinatio pia pseuerantia vinceret.
Bonum mihi domine qd
Et humiliasti me. **Et** qd per in
 fultus et temptationes demonū de
 disti mihi cognitionem fragilita
 tis mee ne ex domis tuis cadrem in
 supbiaz. **Hoc** modo dicebat **Dau**
tus. **ij.** ad **Coz.** **xij.** **Ne** magnitudo
 reuelationū extollat me: datus est
 mihi stimulus carnis mee angel⁹
 sathane qd me collaphizet. **Ergo**
 ab h^o pmissisti me temptari. **ut** di
 scam iustificationes tuas. **Et** ut fa
 cerem que docuisti. **Et** qd experimē
 to pprie fragilitatis mouet homo
 magis ad discendūz artē defendēdi

se extra impugnationē demonūz q
 habetur p vetus et nouū testamen
 tum. Ideo subditur. **B**onū mihi
 lex oris tui. qd decēz precepta deca
 logi locutus est de⁹ in monte synai
 p angelū psonam dei repñtantez.
 Et legem euāgelij locutus ē nob
 p filiū in carne apparentem. **fm** qd
 dī ad heb⁹ **et** nouissime locutus est
 nobis in filio quez constituit here
 dem vniuersoz. **Sequitur** **super** mi
 lia auri et argenti. **et** super oēs mū
 di diuicias. quia tanto spūalia ex
 cedunt tpaia quanto illa que sūt
 anime corporalibus preferuntur.
Hugo **Vnde** in glosa dicitur
 plus diligit caritas
 legem dei qd cupiditas milia auri et
 argenti

M ~~Anus tue do~~
Io ~~th~~

Sequitur ca
 pitulum deci
 mum cui preponitur decima littera
 videlicet **Io** **th** que interpretat pñ
 cipium. **Vnde** fidelis populus pñ
 cipium sue creationis rememoras
 petit illuminationem intellectus
 sui dicens **Augustin⁹**

M **Anus** tue. **et** dei virtus et dei
 sapientia videlicet christus
 dominus. **L**fecerunt me. **fm** animā
 ab imaginem tuam. **et** plasmaue
 runt me. **fm** **Et** i statura recta
 corpus **Et** ad videndūz de
 um ut videlicet homo ex figura cor
 poris quodammodo doceatur de
 plari et amare celestia. **Vnde** poeta
 dicit. **Os** homini sublime dedit ce
 lumqz videre **Iussit** et erectos ad sy
Ratiō

Io *th*
manus
capitulum
et *manus*

dera tollere vultus. Et similiter cui
queret ab Empedocle Cur viveret.
Respondit Ut astra aspiciam. sub
trahere celum: nullus ero. Sequitur
[Da mihi intellectus] hoc est eleua
tionem a illuminatione intellectus
ad te cognoscendum a amandum. Ani
ma autem humana ad imaginem dei
creata capax est ipsius per cogniti
onem a amorem. Et declarat quo fi
ne petit intellectum dicens [Ut di
scam mandata tua] ipsa intellige
do a opere. **Cast** Petit ergo po
completo **Cast** pulus fidelis
intellectum ut quem Adam per mo
lebentiam perdidit: idem populus
per deuotionis obsequia mereretur
Nicol Qui timet te timore fi
liali videbunt me a leta
buntur qui a caritas gaudere facit
de bono proximi quia in verba tua
in promissione verborum
Aug tuorum [super speravi] quia
plus daturus es iustis tuis quam pro
misisti. Sensus talis est Qui timet
te: videbunt iustum. a letabuntur.
quia in de eis est leticia quia viderunt
bona opera tua. **Ambros** Est enim
iustum
bonis ut affectu pio castum publi
cus: sapiens prudente: misericors
liberalem diligat: a virtutes suas
in alijs amet. Plerisque enim iusti
aspectus: admonitio correctionis est
perfectioribus vero leticia est. Ma
gna enim virtus est in oculis. quod
apparet in naturalibus. Basiliscus
vero si quodcumque animal viderit pri
or: hoc suo visu fertur occidere. Ipe
quoque serpens dicitur mori: si sue

rit hominis preuentus aspectu. Er
go si tanta virtus est in oculis ser
pentis vel in oculis hominis ut si al
ter alterum prior viderit: possit oc
cidere. Nunquid est virtus in ocul
iusti qui est repletus virtutis gra
tia. Sed qui videt iustum debet scire
quid videat. non illum videt in cor
pore. non in vestimento. non in pa
trimonio. non in vultu. sed intus vi
det quod non illum videt nisi eius vide
rit mentem. nisi eius sermone in
tenderit. nisi sensus illius potuerit
comprehendere a sapientia de tra
ditiu eius assumere. Tunc igitur
letabitur cum ista perspexerit a cog
nouerit. **Nic** Et quia homines ali
rit ea. **Nic** quando ex fragilita
te humana committunt aliquod pro
pter que a deo puniuntur in hac vi
ta ne postea grauius puniantur. si
cut patet in Regum. xiiij. de viro dei
qui seductus a falso propheta in be
thel rediit propter quod a leone occi
sus fuit. tamen leo cadaver eius non
tetigit sed seruauit ad ostendendum
peccatum eius illa pena deletum a
in alijs actibus vite sue eius meri
tum deo subditur. **Cognoui do
mine** id est expectus sum etiam in
passionibus meis. quia equitas iu
dicia tua quibus punis licet ipsa
aliquando sint occulta a in verita
te tua id est iuste. humiliasti me
per tua flagella. **Hat** misericor
dia. in peccatorum meorum deletio
ne ut soletur me de spe vite eter
ne secundum eloquium tuum ser
uo. **Castiodor** id est se
cundum

castiodor
de uita diligens sibi sibi

Castiodor
id est se
secundum

Castiodor
id est se
secundum

illam promissionem qua responde-
tur in euangelio se tribulatos reli-
durum minime in passionibus.

Nicolaus Ueniant mihi miseratioes
tue a viua] vita gratie in presenti
a vita glorie in futuro. [Qua lex tua
meditatio mea est.] Que quide[m]
ditatio est dispositio ad gratia[m] ha-
benda[m] a habitam augmentanda[m]
Et quia ex profectu bonorum causa
tur confusio demonum Ideo subdi-
tur Confundantur superbi Id est
spiritus maligni qui de celo prop-
ter suam superbiam sunt deieci] quia
inuste iniquitatem fecerunt in me.]
Licet enim demones iuste a deo per-
mittantur nos temptare: tamen po-
testate sibi concessa vult iniqua vo-
luntate. Ego autem exercetor in ma-
batis tuis.] quia quanto homo sen-
tit se a demonibus plus temptari:
tanto magis delet in bonis operibus
exerceri. Et quia in pugna contra
demonos indiget homo suffragiis
bonorum Ideo subdit Conuertan-
tur mihi. Id est ad auxilium meum;
Lamentes te timore filiali. Et qui
inouerunt testimonia tua. Intellige
do a operando precepta tua. Et qua
per bonum exercitium purificatur
cor humanum. Ideo subdit Ma-
tate cor meum immaculatum in iusti-
ficationibus tuis: vt non confun-
dar. In presenti per lapsum culpe.
a in futuro per lapsum in foueam
gehennae. **Ambrosius** Que autem
ne sunt iustifi-
cationes. Audi prophetam dicen-
tem. Vic iniquitatis tuas vt iusti-

ficeris. Ergo qui iniquitates dicit
iustificatur. qui autem iustificatur
non confunditur. quia pudore pec-
catorum matura confessione peri-
mit.

Defecit in salu-
tare tuam anima mea

Caph Sequitur ca-
pitulum vn-

decimum cui preponitur vndecima
littera scilicet Caph. que interpre-
tatur incur. **Hu**. Incuruatur si-
uati sunt. **Hu**. deles velint no-
lunt per hec infima. quod dicitur in hoc cor-
pore detinentur: quod corrumpitur a
aggrauat animam. mens tamen
eorum ad superna rapitur cum in
amore accenditur contemplationis
diuine. de qua consequenter subdit
dicens

Defecit **Nicolaus** Cieta
quod

sciendum quod quanto plus anima in
contemplatione eleuat: tanto ma-
gis ab occupatione exteriorum se-
suum retrahitur. Et quando con-
templatio multum intenditur: sen-
sus exterior ab actu suo cessat a im-
peditur vt patet in raptu. a sic ani-
ma quodammodo deficit in quan-
tum cessat ab actu exteriori: absor-
pta in contemplatione summi boni
a delectatione sequenti. et hoc est
quod dicit. Defecit in salutare tuum
anima mea.] quia talis defectus
est salu- **Gregorius**. **Gregorius**. **Gregorius**. **Gregorius**.
paris. **Gregorius**. **Gregorius**. **Gregorius**. **Gregorius**.
tal. **Gregorius**. **Gregorius**. **Gregorius**. **Gregorius**.
appetit eo a temporalibus salubri de

Caph. id est incuruatur

Incuruatur siuati sunt

De anima contemplativa

*de hanc
de p[er]p[et]ua*

fectione **Ambrosius** de
lassatur. **de**
re enim est migrare vnum quenq;
totis studijs ad id quod diligit. Il-
lud enim cogitat. illi adhaeret. illud
personat. illud in mentis gremio fo-
uet. in id quadam deflectione trans-
funditur. a hoc solū timet ne illud
possit amittere. Atcollatur igitur ani-
ma nostra deficiens suis viribus vt
adhaereat summo bono christo sa-
lutari nostro per quod fiet eterna-
liter beata. **Et in verbus tui**
Sequitur. nico. um superspera-
ui. quo promissisti vitam beatam.
Quanto enim quis in contempla-
tione eleuatur: tanto magis de ve-
ritate huius promissionis certificatur.
O Escecerunt oculi mei in eloquū
tuum. quia quanto oculi interiores ani-
me plus eleuantur in deū tanto ma-
gis diuinam bonitatem percipiunt
a veritatem. que in sacra scriptura
diuinis eloquijs exprimunt trans-
cendere in infinitū. a per consequēs
accenditur eius desiderium ad vidē-
dum deū immediate atq; eo fruē-
dum. **Id** subditur. **dicentes quan-**
do consolaberis me. in perfecta be-
atitudine. Et quia ex tali eleuatione
ad diuina ebbitur hō quasi insensi-
bilis circa exteriora agibilia. **Id**
subditur. **Via factus sum sicut**
vtter in pruina. Vter enim pruina
derelictus videtur nō applicabilē vl-
tra humanis vñibus. a hoies excel-
lenter cōtemplatiui reputantur in
agibilibus a politiciis vñ adib; mū-
danis quasi stolidi. **Vnde a iij. s.**
Principes exercitus q̄ erant cu;

hyru dixerunt de ppheta qui vene-
rat ad eum inungendum. Quid ve-
nit insanus iste ad te. **Et** i figurā
hō facies Moysi apparuit cornuta
ex collocaione domini vt habetur
Exo. xxxiii. Excellentē ergo cōtem-
platiui ab hominibus mundanis
reputantur fatui. a tamen s̄m veri-
tatem sunt sapientissimi. q̄ sapia
consistit proprie in cōtēplatione
prime cause nō solum sc̄m scōs
sed etiam sc̄m phos vt habet pri-
mo metaph. **Et** quia excellentē cō-
templatiuis vita presens vertitur
in te diu. **Id** subditur. **Not**
sunt dies serui tui. id est q̄ diu re-
tardabor a beatitudine celesti. **Hoc**
modo dicebat Paulus ad philip.
p̄mo. desiderium habeo dissolui et
esse cum christo. **quando facies de**
persequentibus me iudiciū. id est
de diabolo cum ministris suis inde
finenter temptantibus me. **Extre-**
mus enim iudiciū in quo demo-
nes generis humani persecutores
detrudentur in infernum a sanctis.
et maxime a cōtemplatiuis homi-
nibus desideratur. quia tunc vita
cōtemplatiua nunc inchoata cō-
summabitur. **Vnde dicit August.**
super Iobem exponens illud. Sic eū
volo manere donec veniam id ē in-
choata cōtemplacō manet donec
veniam: tunc perficienda aq; vene-
ro scilicet ad iudiciū. **Consequē-**
ter subiungit de impedimento sua-
uitatis que est in cōtēplatione
d. **Arrauerūt in iniqui fabula-**
tionē. q̄ nullā continent veritatem
seu vtilitatem. **Id** nō vt lex tua. que

Vt = *in pruina*
in pruina

nulla falsitatem continere potest:
cum sit a prima veritate derivata.
Ideo subditur. **A**mnia mandata
tua veritas. **Cass** Limqui sciz
infallibilis. **Cass** heretici et p
fidil persequuti sunt me. Intendo per
uersa aut falsa suadendo. Idcirco
adiuva me. ut possim eorum persuasi
onem superare. **Hug** a fere
Paulominus **Hug** osima
ndunt me i terra. quasi dicat. Fe
re ad nihil. redigerunt me sed tu
non ex toto. q. ego autem non dere
liqui mandata tua. Et q. hoc no. p
cessit ex virtute humana: s. ex bo
nitate diuina magis. Ideo subditur.
Ecum uero misericordia tua uiuifi
ca me. in uita eterna. ubi facti nul
la contrarietate pulsantur. La custo
diam. vsq. **nico**. **L**estimoma
in finem uite. **nico**. oris tui. vi
delicet pcepta decalogi. aut uerba
sacri euangelij que proprio ore p
nisti.

Et eternum domi
Lamech Incipit caplm. xij.
cui pponitur lra. xij.
Lamech. que interpretatur cor. In
hoc caplo fidelis populus cor i do
mini mandata constituit: asserit
uermu domini nequaquam habere ter
minum dicens
Et eternum dñe uerbum tuu pma
niet in celo. **Hug** Hoc de angelis dici
tur q. in celo perma
net uerbum dei in eternu q. iam ni
hil possunt facere a uelle nisi qd de
o dicitur a uult. Vn ut nos ei uolu

tatem omnino faciam? sic petim?
Fiat uoluntas tua sicut in celo et in
terra. sicut angeli sunt conformes
in celo uoluntati diuine. ita sint et ho
mines i terra. Post celum uero terra
intuens subdit. **E**n generatione et
generatione. **ieo**. Vna gene
ueritas tua. **ieo**. ratio legis e
prophetarum. alia euangelioy. In
his generationibus ueritas dei pma
net q. nihil mendacii i scripturis
sanctis ptulerunt. **Hugo** Lun
dasti terra. uel deus in fide chri
sti. Let. in ea. permanet. Sequitur.
Ordinatione tua psecerat dies. I
diem uocat claritatem eternam

Cass. Nam quotiens in singu
lal numero dies ponitur
uenturus ille signetur qui uerus atq.
eternus est. et non habet noctem.
De quo scriptum est. Et erit illis
dominus lumen eternum. Quoni
am omnia seruiant tibi. uidelicet
illa quibus dies perpetuus erit ut
excludantur illi qui infidelitatis te
nebras patiuntur qui domino no
videntur. **Nicolaus** Et q. a
seruire **Nicolaus** contra
casum peccati maxime ual. diuine
legis meditaco sicut dicit **Die roni**
mus ad **Rustici** monachuz. Ama
scripturarum sanctarum studia et
carnis uicia non amabis. Ideo sub
dit. **N**isi q. lex tua meditaco mea
est. Id est nisi fuisset occupatus
in tali meditatione. tunc forte peris
sem. per lapsum in culpam graue.
in humilitate mea. uidelicet impul
sus corruptioe mee carnis q. ex sua
uilitate ro est mee humiliaois fm

illud Mich. vi. Humiliatio tua sit
 medio tui. Et qz tale pseruatum
 delect diligēter custodiri tanq̄ val
 de necessariū Idēo s̄bidit. **E**t eter
 num nō obliuiscar iustificaciones
 tuas. que continentur in lege tua. L
 qz in ipsis uiuificasti me. p earuz
 meditationes p̄seruando me a pec
 catis. Idēocludit vltēri⁹. **Q**uif
 sū ego. Ieo qz vitaz meā seruasti dī
 cto mō. saluū me fac. Idēo futuro sic
 de p̄terito. qm̄ iustificaciones tuas
 in decalogo descriptas. Lex q̄sui
 intellectu. **C**ass. Alij ei honores
 a affectu. **C**ass. seculi appetunt
 Alij coniugia querūt. alij gaubia
 mundi cupiscunt. Ist esibi mesti
 mabiles putat eē diuicias si iugit̄
 mādata dī p̄bare ē exquirere. Et
 necesse inq̄t habeo vt saluū me fa
 cias. qz **M**e expectauerūt. longo
 certamine latenter mihi insidiādo
 p̄ peccatores. **M**ico spūs maligni
 peccato obstina
 til vt perderent me. p lapuz mor
 talis culpe. Testimonia tua intelle
 xi. Intelligere em̄ est intus legere.
 a sic eorum insidias euasi. qz sacre
 scripture deuota meditacō ē arma
 tura oīra temptationes demonuz.
 Et qz ex tali meditatione intelligit̄
 finis p̄fectionis humane. Idēo sub
 dicitur. **O**mnis cōsummationis. i.
 humane p̄fectionis. [vidi finē]. Et
 quis sit iste finis p̄sequenter ostē
 dit dicens. [latū mandatū tuum mi
 nis]. Istud est mandatū caritatis
 qd̄ est tante latitudinis vt se etiā
 extendat ad inimicos diligendos.
 a vniuersa delicta operiat sic dicit̄

prouer. x. Vniuersa delicta operit
 caritas. Qui autem sit finis p̄fecti
 omis humane patz. v ad Thym. v
 vbi dī. Finis p̄cepti est caritas a
 dilectio dei et proximi. Vnde salua
 tor ait Math. xxij. In his duob⁹
 mandatis. hoc est in dilectione dei
 a proximi. tota lex pendet et p̄phe
 te. **H**ug. Omnis ergo consumma
 tionis v omniū prece
 ptōū. vidi finem a p̄fectionē. le
 gis esse ca. **C**ass. Si aut̄ ad litte
 ritatem. rā hoc velis ad
 uertere. potest etiā accipi qz reb⁹
 secularib⁹ terminus videtur sp̄ im
 positus. Mandata aut̄ dōm̄i nō s̄t
 h̄nt finem. quod idēo sic posituz ē.
 vt nec ambitiones seculi aliq̄s de
 siderante expecteret q̄bus finē da
 tum esse sentiret. a mandata dōm̄i
 n̄m̄ia festinatione p̄quireret q̄
 latissima comprobaret.

Quomodo dile
 xi legem
Men Hugo

Sequitur capitulū. xiiij. cui p̄p̄m̄ ē
 xiiij. littera hebraica scilicet Men.
 que interpretatur viscera. vel ex in
 timis. vnde caritas intelligitur que
 tanq̄m ex intimis cordis medullis
 accenditur quam se fidelis popul⁹
 totis viribus diligere ostendit cū
 admiratione ita dī cēs

Quomodo dilexi legem tuam
 dñe. Iq̄ in nouo testam̄to cō
 tinetur. Et videt. d. [tota die] v cōti
 nue. [meditatio mea est] id est de
 ea a in ea medito. **J**eron. In
 hoc apparet eum lege dei diligere

qui per omne tempus vite sue eas
cognoscitur. **Cass.** Si quis eas
meditari. **Cass.** Si quis eas
quod respectu domini sub moderacione
disponit: si cibos temperanter acci-
piat: si somnos ouementer capiat
si se honesta et pbabili adione co-
mendat: lege dei meditatatur sicut
dic ap'ls. **Sive enim manduatis: si
ue bibitis: siue aliqd aliud facitis
omnia in gloria dei facite. Sequit**
Super inimic. v super iude
ros meos.] **nic.** os a infide-
les. qui licet quantum ab natura sunt
amici: tamen qntu ad infidelitatez
sunt inimici. sup hos prudente me
fracti. v prudentioe ipis i h' **Ma-**
dato tuo.] v p mandatum tuum a-
merere intellectu. cui fideliter obe-
diui. quia in eternu; mihi est. **Ju-**
dei est habent sacram scripturam
non tñ intelligit eam vere: sed per
uer. **Iste g iustus pruden-**
te. Hu. tior factus est illis per
fidem christi: fideliter scripturas in-
telligens. Et q' a iudei ex mandato
dei tpalia quesierunt **Ideo non fu-**
it illis in eternu;.] Isti vero madau
dei dilectio dius manebit in eter-
num. cuius premiu est ipse dilectus
dnus christus qui. **Et quia de**
est eternus. nic. sacra scptu-
ra docet h' duplr. Vno modo ab
hoie perito in intellectu sacre scpture
Et in tal inoticia discipulus aliqui
transcedit mgem qe h' datus inge-
nium a diligentius exercitiu. sicut
contingit in pharibus. Et in psona
taliu dicitur. **Super omnes docet**
tes me intellexi.] v delictet sacre scri-

pture veritatem. **Cuius causa sub**
dit.] Lq testimonia tua meditatio
mea est.] v meditatio mea circa tes-
timonia tua otinue versat quatu
huana fragilitas patit. **Alio mo-**
doce h' a deo sic edocti fuerit apli
de qb dicit Jero. in epl a ad Pau-
linu de oib' sacre scripture libris
Quicqd alijs exercitaco a quotidi-
ana in lege meditatio tribue solet
hoc illis spiritus sanct' suggerebat
Et erant: fm q scriptum est: docu-
biles dei. Hoc etiam modo fuerit
edocti plures alij sancti sicut de be-
ato Francisco a Antonio legitur a
peluribus alijs. Et iste modus se-
cundus sciendi est excellentior pre-
cedentibus. Propter quod in pso-
na taliu sbbitur. Super senes.] p
exercitium longi tps scripture no-
ticiam hntes [intellexi] ex diuina
inspiratione. **Cuius causa sub dit**
Lq mandata tua exq'ui.] v intelle-
ctuz vboz tuoz a te mihi dari deuo-
ta oratione petui. a dedisti m sicut
scribit Sap. iij. **Inuocaui a venit i-**
me sp'us sapie. Sequitur. Ab omni
via mala.] q ducit ad pditione. **Lp**
hibui pe. hu. cogitacoes a af-
des meos. **hu.** q' q' promi sunt
ad malu ab adulescentia sic d' Gen.
vii. **Vt custodiã vba tua. Q' p'e**
v mada negatiua q'lia sunt. No
occides. No me chateris. No furtu
facies. a filia q' phibent malu. A
iudicijis tuis. in lege diuina otentis
no dedinaui: q' tu lege posuisti m.
iero. Lege; mandatoru a te sus-
cepi a statuisti q' si ab his
dedinare i etno iudicio d'mnare

Redat optima tributio delcans
 aiaz. **I**ob dicit. **Q**ui dulcia faucibus
 meis eloqua tua: sup mel ori meo.]
Os a fauces accipiuntur metapho
 rice p viribus superioribus anime
 videlicet ratioe a intellectu anime.
 quibus dulcedo celestiu in pnti ali
 quo modo sentitur a pgustatur a
 p osequens peccatum qd est hui9
 dulcedinis impedimentu oditur.

Iero. Nam sicut mel visibile
 amaritudines arceet no
 strarum fauciu: ita eloquijs domi
 nicis amaritudines nostror9 crimi
 num mitigantur. **M**andatis tu
 is intellexi. **S**pro. videlicet dul
 cedine; tue retributionis fm q di
 citur **I**sa. lxiij. Oculis no vidit de
 us abs te. a auris no audiuit que
 preparasti diligentib9. **P**ropte
 rea odium omnem viam iniquitatis
 quia ipsa impedit consecutiones
 predice dulcedinis a suauitatis

Verna pedibus meis vbu;
 tuum. **R**un. **S**equitur xliij.
 caplm cui p

ambro que interpretat vni
 cus. **E**cce ipse littere
 hebreorum testificantur dominuz
 Jesum esse vicium patris filium.

Hugo. Cui fidelis populus at
 tribuit bona sua .s.

Verna pedibus meis vbu;
 tuum.] a scriptura euangelica
 e diredio intellectu a affectu meo.
 ne in tenebris huius mundi incedes
 cadam in foueam peccor9. **L**a hume

Rum ad 2 vnu

semitis **R**ico. qd verbum tuuz
 meis. **R**ico. diuinu no soluz
 dirigit in adimplendis preceptis
 diuinis: sed etiaz consilijs euange
 licis que d icatur semite quasi vie
 strictiores a magis compendiose.

Rui autem sic in dominicis prece
 ptis dirigitur dicit quod sequitur
Fraui a statui. **I**d est firmiter
 a sine mutacone dispo sui. **C**ustodi
 re iudicia iusticie tue.] per quaz iu
 sticiam peruenit homo ad salute;

hugo. Et quia qui vult custo
 dire iusticiam pleuq;
 multipliciter affligitur. **I**ob subdi
 tur. **H**umiliatus sum vsqueq;
 humiliatione afflictionis quia vl
 quequaz passus sum multaz ab
 uersitatum

aug Pro eo q sta
 pericula. **aug** tu. **C**ustodire
 iudicia iusticie tue.] Et ne in tanta
 humiliatione ipsa fides deficeret:
 addidit. **domine** viuifica me.] dan
 do mihi patientiam. **fm** verbu tu
 um.] de quo in alio psal. **di** **C**u ipo
 sum tribu

lacione **nic** **C**onsequent ostē
 dit se int tribula
 tiones non deficere s; magis deum
 laudare dicens. **U**oluntaria oris
 mei.] a sacrificia laudis a me tibi
 volutarie oblata. **tene** placita fac
 die.] a sint tibi

acceptabilia **cas** **L**audes in
 re: deo gūssimū est. s; in fbulatione
 ampli9 pbat eximiu a p daciū q in
 firmitas corpis dolore pressa non
 vincit. s; tūc magis aia felix in dñi
 laudib9 excitat. **I**erom. **L**a iudi
 cia tua a mandata tua. **doce** me. s;
 vt ea intelligaz a implea

Anima

mea in manibus meis semper.]

HUGO Ac si dicat Doce me obedire
mandatis q̄a anima mea
parata est semper ad suscipiendū
doctrinam tuam. et legem tuā nō
sum ob

meditans eam in
hauris] **meditans** eam in
corde: a eye quēs
in ope. Et hoc probat osequenter
dicens **Posuerunt peccatores**]

demones [laqueum mihi] v. de ce
ptiones a ille **Cass** In hac em̄
cebras seculi **Cass** mūdi filia
tot laqueos inuenis quot vicia cō
tueris. sed populo fideli nihil terre
nuz preualere potuit q̄ se celesti cō
uersatione tractauit. vnde subdit.

[a de mandatis tuis non erraui.]
sed in eis permansi p̄ grām tuā me
preservantem.] **R**editate acqui
sui testimonia tua.] v. tua p̄cepta
dealogi vt tibi obedias.] in eternū.

HUGO **Causam** subiūgit [q̄
exultatio cordis mei
sunt.] Et in hac exultatione.] **R**edi
naui cor meuz.] vt humiliter serui
rem.] ab faciendas iustificationes
tuas.] v. opera bona que a te sunt
a iustificat vt pote sunt opera mi
sericordie videlicet esurienti panē
frangere. nudum vestire. a similia

de quibus dicitur Lu. xi. Date ele
mosinā a oia munda sunt vob̄. Et
abdit.] **Cass** Nō q̄ in futuro
eternum **Cass** misereatur q̄s
afflicto. cū in illo regno nulla p̄bet
esse miseria. sed q̄ fructū v. premi
um earum elemosinaz sub eterni
tate recipiet. vnde subdit. [propter
retributionem.] videlicet illaz quā
auisuri sunt sancti. Venite benedi

cti patris mei percipite regnum.
Magna retributio que tamē de do
mini prouenit largitur: incolam
fieri regni perpetui: consortem be
atorum angeloz: patriam suscipere
que semper delectet nec vlla pe
reginatione deseratur

Quos odio ha
Bamech Sequitur captm̄
xv. cui preponit
xv. littera. s. samech **HUGO** q̄
interpretatur audi vnde ad mone
mur vt diligēter aure cordis audi
amus a confideremus q̄ de odio in
quoz dicunt hoc mō

Quos odio habui non inquitū
sunt hoies. q̄ sic sunt diligendi. iu
xta illud. Diligite inimicos v̄ros. s̄
inquitum sunt peccatores odiendi sūt
videlicet vt odio habeam⁹ in eis vi
cia: a ame

itero [a legē tuam
mus naturaliter.] dilexi.] q̄a q̄s
precepisti: ope impleui. Et q̄a ab
hoc requiritur auxiliū dei. **S**ubdit

Aug⁹ **Adiutor**] ab bona sa
cienda.] a susceptor] me
us es tu.] ab mala euadenda.] a in
verbū tuuz.] v. filiu] tuum. sup̄pera
ui **Nicol** id est super omnes i
ipso speravi. quia in eo beatam vi
taz promissisti abrahe a semini ei⁹
id est omni fidem eius imitanti

HUGO **Edmate** a me ma
lignū. tam vos demo
nes q̄ pueri homies. a scrutator.
meditans o. mādata dei mei. demo
nes enim suis pessimis suggestio
nibus. a pueri homies contentio
sa si mper malignitate impediūt

Bamech s. samech

te ne studio a oratione possis serui-
tari dei tui **Iero** Si si uolueris
mandata **Iero** penitentiam a
gere segregari habes ab illorum co-
sortio a dicere domino **Hugo** **L**
Vscipe me secundum eloquium tuum id est
secundum promissionem tuam **L** et viuiam
vita gratie in presenti. a vita glorie
in futuro **Rico** **L** et non confundas
tuo **Rico** me **L** et ne me confun-
di permittas in frustratione spei
mee. **Iero** subditur **L** ab expectatio-
mea **L** spes est certa expectatio fu-
ture beati **Cass** **L** Beata enim est ex-
pectatio: ubi cer-
ta est promissio. **Expectatio** itaque san-
ctorum: est celorum regna angelorum
et consortia promereri. et quod super-
tuum est ipsius iugiter videre qui
in beatorum corde solus semper dul-
cesce **Hug** **L** et quia hoc non potest
re **Hug** eam consequi virtu-
te propria **Iero** subditur **L** **A** di-
ua me **L** contra inimicos qui me vo-
lunt perdere **L** et saluus ero **L** in aia **L**
et meditabor in iustificationibus tu-
is semper **L** et quod diuina memorie
tenebo qualiter me iustificaueris
nic **L** et quia peccatores a spe dicte
beatitudinis defraudantur
Iero subditur **L** **O**preuisti omnes
discedentes a iusticijs tuis **L** **Cas**
sio. **N**am cum sit iustificatio pec-
catorum: mentis pura confessio. me-
rito superbi spernuntur a domino qui
se tali remedio sanare despiciunt.
Abdi **L** et quod iniusta. **L** **e** cogitatio
eorum **L** videlicet velle peccare. a iustis-
simo iudici nolle satisfacere. **Meri-**
to igitur tales ab absolutionis gra-

submouentur qui totiens moniti:
hic pio domino satisfacere contempse-
runt **nicol** **L** huc subditur **L** **P**re-
uaricantes reputauit omnes pecca-
tores terre **L** id est declinantes a le-
ge naturali. vel a lege moysi data.
Iero dilexi testimonia tua **L** id est
legem gratie que recte facit incede-
re per viam veritatis a iusticie. **Et**
quia carnis petulantia id est furi-
ens luxuria frequenter impedit gra-
tiam in hac vita **Iero** subdit **L** **N**on
fige timore tuo carnes meas **L** id est
mortifica in me omnes motus car-
nales **L** a iudicis enim tuis timui.
L quibus totum mundum fumer
fisti aquis diluisti propter peccatum
luxurie **O**mnis enim caro corrupe-
rat viam suam. ut habetur **Genes**
vi. **Et** **zodoma** cum alijs quatuor ci-
uitatibus igne sulphureo succedi
sti propter enormitatem luxurie ut
habetur **Gen**. **xix**. **Et** non solum horum
iudiciorum consideratio. verum
etiam futuri iudicij recordatio con-
figit meam carnem. motus eius il-
licitos exprimendo timore casto at-
que perfecto. qui non tamen habet ante
oculos formidine; vindicte sed ve-
hementer etiam metuit amissionem
gratie in qua fidelis viuunt per quam
omnis reficitur christianus. **Con-**
figi ergo se populus fidelis timore
domini deprecatur ut moriendo vi-
uat qui prius male viuendo mori
ebatur.

Feci iudiciū

Ann Sequit ca pituli. xvi

cui pponit tra. xvi. f. Ann.

Ambro que interpretat oculi vel fons. Dum autem bona puidem? a agimus fit nobis oculus cordis fons iusticie quā se plus fidelis auz primo iuste uiuendo fecisse testatur: dicēs.

Heci iudiciū. **Hugo** Discernē tium. **Hugo** do bonuz a malo. La iusticia. pprimuz nō le dendo. Lnōn trabas me.

Dico ne tradi me pmittas calūmiantibus me. La de monib? mibi semp nocere qrentibus. Valet enim ad dicitū auxiliū impetrā dū obsequiū dō pstitum qd allegatur ai dī. **U**scipe seruū tuū in bonuz. La pte dionis tue utpote bonus dñs a pionus. Lnō calūmētur. La false accusēt me supbi. La spūs maligni qui sunt supbissimi. Vñ de dyabolo Job. xli. dicitur. Ipse est rex sup omnes filios superbie. **O**culi mei defecerūt in salutare.

Hugo vi cristuz. **Hugo** Ac si dicēt **V**t a moribus calūmiantū non le dar: serpente eneu: xp̄m pro me suspensum incessanter cōsidero: sicut Rume. xxi. pfiguratū est. La in eloquiū iusticie tue. La i verba euāge lica iph? xp̄i p quē iusti efficiamur sicut dicit Apo. Justificati gratis in sanguine ipsius sumus.

Dico **H**ac ai seruo tuo fm mltē cordiā tuaz. La sup

plendo defectū meū p tuā grāz. La et iustificatiōes tuas doce me. La vt pos sim eas itelle dū cape: a ope imple re. Ad hoc allegat rōnez cum sbbit

Seruus tuus ego sum. La ideo te neoz implere mandatū tuū. qd nō possum: mibi itelligā ipsum. **I**da mibi itelle dū vt sciam testimōia tua. La sic adimplere valeaz ipsa.

Tempus faciendi dñe. qñ dicat Non differas mibi itelle dū dare: quia tēpus est dandi. Cui? causa sub dicitur. La dissipauerūt legē tuā. puerse eā exponēdo: vt iudei a here tici. neq; eā recipiēdo vt pagani: atq; eā trāsgrediēdo vt mali chri stia.

Cal. Et qntum legē do mi ni. **Cal.** dissipauerat nephā da psumptio: tantū deuotus popu lus ad mādata eius festinabat im plenda: dicens. **L** Deo dilexi mā data tua. La veraciter itelle dū. La super aurum a topazion.

Iero Sicut emz aurū cuncto rū metalloz pcellit preciuz ita topazius omnū gēmaz i se cō tinens pulchritudines: omnū vñ cit honores. Et ideo fidelis plus su per hoc ia dei mandata diligit.

Cal. Topazion vero sic quidā scribere volūt genus est la pidis: qntū inuētiōe rarū: tantuz meritiū qntitate p ciosuz. qui duos fertur hie colores. vñū aureū pu rissimū. et alterū etherea claritate refulgēte. **L**ampat emz cum solis splendore patit oim gēmaz supe rans p ciosissimas claritates. i aspe ctū suū singulariter puocans o cu loz cupidissimā voluptatē. **Quaz**

Topazion

3.

si polire velis: obscuras. si nature
aprie relinquas: irradiat. **Hec** ipis
regib⁹ esse ferē mirabilis: vt mē su
as diuitias nihil sile possidere co
gnoscant. **Et** sicut. li^o. ethimol. Inuē
ta est p^omo in arabia insula in qua
tragodite p^ones fame et tēpesta
te fessi cu; herbaz radices effo de
rent: crueūt. q̄ insula postea q̄ sita
nebulis coopta: tandē a nauigan
tibus est muēta. sed ob hoc locus
a gēma nomen ex causa accepit.

Ram topazim iuxta tragoditaruz
linguā habet significatiōē querē
tis. Est autē amplissima gēmarū.

Cas de qua non sunt multa di
cenda: ne qd scriptura di
cit esse contemptibile: nos de sidera
bile affectata laude faciamus.

Aug⁹ Cum vero ipsa mādata
diligētur sup aurū a la
pide preciosuz multū: ois pre ipis
mandatis terrenavilis est merces
nec vlla ex pte q̄cunq; alia bonis
bona comparantur his bonis qui
bus homo fit bonus.

Hugo Et p^otea inq̄t: sup au
rum a topazion. v. su
per omnes mūdi diuitias mādata
tua dilexi. **Ropterea** ad oia mā
data tua dirigebar. v. vt ea ob cele
stem mercedē recta intentōe imple
rez. a p^ose q̄ns. **Omne** viā iniquā
videlicet ad peccatum deducētem
Lodio habui.

Mirabilia te
Phet Incipit ca
pi. xvij. au
p^omit lra hebraica

xvij. vij. **Plx.** q̄ interpretat os apui.
Rico Describēs em̄ ppha i h^o
caplo vite cōtemplatiue
sublimitate apuit os suū: dicens.

Mirabilia. Circa qd scienduz
q̄ ascensus cōtemplatiōis p^ohice
incipit ab admiratiōe: s̄m q̄ dicat
p^omo metaphisice ppter admirari
ceperūt hoies philosophari. **Vide**
tes em̄ effect⁹ nature mirabiles vt
chloruscatoēs: fulgura: terre mot⁹
a similia: ceperūt causas pscrutari
a sic p^ohici. Et eodē modo ab subli
mitate theologice cōtemplatiōis s̄a
di doctores: vt **Jero⁹**. **Aug⁹**. a simi
les ceperūt ascendē ex admiratiōe
q̄ vidēt sacras scripturas mira
biles: cōfidentes de diuino auxilio ea
rum intelledū sanū inquirē ceperūt
a deo adiuuante reppererūt. a q̄ntuz
ad hoc dicitur. **Mirabilia** testimo
nia tua. v. mirabiles sacre sc̄pture.

Jero q̄ vidi in his aliud pfer
ri: a aliud figurari. **Lideo**
scrutata est ea anima mea.

Rico querendo earū itelledū
in tui adiutorij cōfidentia
Et q̄ vna scriptura itelleda apertit
viā ad aliā intelligēdam. **Id** sub
ditur. **Declaratio** s̄monū tuoz
scriptoz i lege a pphetis **Lillumiat**
a itelledū dat. v. i euāgelijis vbi
ipsoz s̄monū plena fit declaratio.
Lpuulis. v. christiāis: de quibus
dicit saluator **Matth. xi.** **Cōfiteor**
tibi dñe pater celi a terre: q̄ absco
disti hec a sapiētib⁹ a prudentib⁹
a reuelasti ea puulis. **Et** q̄ cogni
tio veritatis excitat appetitū ad am
plius cognoscendū. **Id** subditur.

Os meū aperui] et intellectus ex
tendi ad capiendū verbum dei: quod
est cibus anime. **V**n̄ intellectus dicitur
hic os aie: sicut in animalibus os
est illa pars corporis per quam cibus acci-
pietur. **L**a attrahi spiritum] s. intelligentie
qui datur desiderantibus eum. **I**dem sibi
dicitur. **L**q̄ madata tua desiderabam]
scire a factis.

HUGO Dic est arguere.
mentum quod propter desiderium datur homini gratia. ex hoc desiderio accensus subiungit.

H Spice in me] aspectum predestinati
omnis] et miserere mei].

Dico eleuando intellectum meum
ab capiendū veritatem
transcendens intellectus mei facultate.
Sed in iudicium diligentius nomen tuum]
et sicut iuste disposuisti diligentibus te facere. quod sicut dicitur super. vii.
capitulum celestis hierarchie. **V**bi cognitio foris stat dilectio intrat. **S**e
qui **HUGO** **O**ressus me
tur. **HUGO** os] et motus et
voluntates anime mee] dirige sibi eloquium
tuum]. s. ut recte viuam secundum iustitiam quam precipis].
et non dicitur mei omnis iustitia].
et peccatum per quod iniuria fit deo. et ideo
amittit hereditatem eternam quam tenet ab eo.

AUG Quis ergo aliud orat:
nisi ut precepta que deus im-
ponit intendendo impleri faciat ad iu-
uando. **R**edime me a calumniis ho-
minum]. et a falsis criminatombus
quas mihi homines imponunt.

HUGO **L**ut custodia] mandata
tua] que in libris et
contentionibus non possunt custodi-
ri. **F**acie tua illu] et mai-
nima super suum tuum]. **AUG** festa

HUGO **L**ut custodia] mandata
tua] que in libris et
contentionibus non possunt custodi-
ri. **F**acie tua illu] et mai-
nima super suum tuum]. **AUG** festa

Suemedo tua pietate] et doce me]
per illuminationem gratie tue] iustifi-
cationes tuas] ut faciam eas: quod
evidentius alibi legitur. **D**oce me facere
voluntatem tuam. **R**ecolens autem iste do-
lorem penitentie preuaricationis sue
consequente subdit: dicens.

HUGO **E**xitis aquarum de
ducent oculi mei] et
oculi mei per quos intravit in me pec-
catum corde iterius strito eduxerunt
lacrimas. **L**q̄ non custodierunt le-
gem tuam] illecebras huius seculi attra-
hent.

CASS Dignum ergo est ut per
deum. **CASS** illos culpa mundeat:
per quos et excessus admittitur.

IERO Vera est enim penitentia iugiter
fletibus commissa diluere:
et abluta non iterare.

Vera penitentia.

Vultus es domine.

Sade **I**ncipit. xviii. capitulum
cui preponitur littera. xviii.
s. Sade: que interpretatur consolatio:
que recte post fletum sequitur. **V**n̄ popu-
lus fidelis que per fletum in se punit
peccatum deum: qui penitentibus veniam
permittit iustum esse denuncians: ait.

Vultus es domine] qui peccato-
res punis. **L**et rectum iudici-
um tuum. **CASS** quo iubes peccato-
um. **CASS** res se affligere ve-
eos tua debeat medicina saluare.

Dico **M**andasti iustitiam] et
precepisti legem tuam]. s. iu-
sticiam continentem] et testimonium tuum]
in ipsa lege contentam] et veritatem tuam]
et veritatem legis tue] in iudicium] et val-
de: supple custodiri. **E**t quia dolet de
S. ii.

Capitulum 18
9. 18. 18.

transgressoribus legis. **I**teo subdit
Quasi liquefieri. **L**ine fe-
cit zelus meus. **Q**ueque habeo circa
legem. **P**ropter hoc. **Q**uia oblitus sunt
verba tua inimici mei. **F**acientes
contra eam; ac si eam pro nihilo re-
putarent. **E**t omnes tales reputat
psalmista inimicos suos. **q**uia sunt
aduersarii veritatis. **L** **E**nitium
eloquii tuum zelus meus. **Q**uo in-
flamat ad amorem diuini; **q**ui pro-
prie dicitur zelus eo quod est amor
singularis. **L** a seruus tuus dilexit
illud. **Q**uia hoc sciebat ad remedi-
um humani generis attributum.
Sequitur vox populi christiani. **L**
Adolentulus sum ego. **R**espectu
populi qui precessit a principio mu-
di. **L** a contemptus. **Q**uia in ecclesia
primitiua fuit populus christianus
multum afflictus et despectus a ty-
rannicis. **L** iustificationes tuas non
sum oblitus. **Q**uia propter contumelias
et afflictiones quas sustinuit a
fide catholica non recessit. **L** **I**usti-
cia tua iusticia in eternum. **Q**uia
iusticia que est per fidem ducit ad
eternitatem beatitudinis. **L** a lex tua
veritas. **Q**uia nullam potest conti-
nere falsitatem. **P**ropter quod non so-
lum dicitur vera; sed etiam veritas
in abstracto: ad denotandum veri-
tatis puritatem. **T**ribulatio et
angustia iuenerunt in me. **I**n tyr-
annorum persecutione. **L** mandata tua
meditatio mea est. **M**editatio enim
legis diuine prebet constantiam in
aduersitate. **I**teo. **R**as; quous tribule-
tur in vinctis. **V**ox semper libera dei

mandata meditat assidue. **Q**ui-
tas et testimonia tua in eternum.

Dico. **T**antum enim equitate
continent quod non solum dicitur
turb equa in concreto: sed equitas
in abstracto. **L** iustelle dicitur mihi
ad cognoscendum ea a opere adim-
plendum. **L** a viua. **V**ita gratie in
presenti: a vita glorie in futuro.

Quia in toto
Caph. **S**equitur ca-
pi. **P**i. **R**i.

Hugo. **C**ui preponit. **P**i. **L**ra
Caph. que interpretatur
confusio. **V**nde populus fidelis
ne temptationibus condusus suc-
cumbat: ad dominum asserit se cla-
masse: dicens.

Quia in toto corde. **H**oc est
intellectu a affectu feruenter
a deuote. **L** exaudi me domine.

Caph. **I**n sola enim religiosa co-
gitatione totus debet spi-
ritus occupari: ne mens diuisa ef-
fectum nequeat impetrare quem
postulat.

Aug. **T**unc poro in to-
to corde clamat: **Q**uia
quando aliunde non cogitatur. **T**ales
orationes rare sunt multis: crebre
paucis. **C**lamor qui fit ab homini-
bus ad dominum: si somitus vocis cor-
poralis fiat non intendo in deum cor-
de: quis dubitet iam fieri. **S**i au-
tem fiat corde: etiam silente corpis
voce: deum non latet. **S**ine ergo ai-
voce carnis quando id opus est: siue
cum silentio ad deum oramus. cor-
de clamandum est. **C**ui autem rei p-
ficiat iste clamor: de se quenter de cla-

rat: **bi** **Hugo** Lustificatiões
tuas] i mada
ta tua que suos operadores iustifi
cant. **Aug** ⁹ Ad hoc emz
damauit in
to to corde suo: a hoc sibi desideauit
a dño exaudiente prestari: vt iusti
ficationes eius requirat.

Hugo Non solū ad sciendū
eas: sed etiā ad ipas
opandū: Lamaui ad te]. Repe
titio damoris nota ē magne deuoti
onis. Lsaluū me fac] salute gratie
in pñti] vt custodiā mādāta tua]
que conferūt vitam beatam. iuxta
illud Matth. xix. Si vis ad vitā in
gredi: serua mandata.

Rico Preueni in maturita
te a damaui]. q̄i dicat.
Iste amor festim⁹ non pcedit ex
impetu passionis: sed ex deliberati
one rationis. La in verba tua sup
speraui] v plus q̄ in verbis alioꝝ
quorūcumq; qz verba tua falsitate
non possunt cōtinere. Preue
runt oculi mei] v m̄telled⁹ a affaūs
[ab te diluculo] v a tempe iuuen
tutis. vt meditarer eloquia tua]
que sunt a tempe iuuentutis medi
tanda. Et qz oratio taliū debet exau
diri. Ideo subditur. Vocē meā
audi fm misericordiā tua dñe].

Cass. Intelligam⁹ nihil presu
mendū esse si aliqūd no
bis p dei grāz p̄speritatis arriiserit:
quādo ille qui vncēs etatē puerili
bus annis damauit: dicēs. Vocē
meā audi fm misericordiā tuam.
Non habz qd cōtra p̄tā sua confi
denter obijciat: s̄ illam tantū mise

rico: biā petit que ex misēris btōs
facit: ex captiuis liberos: ex mor
tuis viuos: ex temporalib⁹ sempit
nos. Sequit. La fm iudiciū tuū]
quo supplicantibus parcis: quo se
damnantes dementer absoluis.
Vinifica me] Lum̄ne tue gratie q̄
mortuus sum lege peccati.

Hugo Et possit aliquis que
rere. cur ita damas.
Et r̄ndet qz Appropinquerunt
persequentes me iniquitati].

Rico v appropinquerūt mi
hi psequētes me iniq̄.
La lege autem tua longe facti sūt].
que phibet p̄secutionē innocenti
um. Prope es tu dñe] in hi tri
bulato ad me seruanduz fm bene
placitū tuū La omnes vie tue veri
tas] ac si dicat. Sine dimittas me
in tribulatione: siue liberos: totuz
facis iuste. Deus aliquādo suo in
sto iudicio pmittit innocentes tri
bulari ad augmentuz sui meriti: si
cut patet de sancto Job a alijs.

Aug ⁹ Rueri autē pōt quō hic
dictum sit Omnes vie tue
veritas. cum in alio p̄s. legit Vn̄
uerse vie dñi: misericordia et veri
tas. qz a in iudicando subuenit at
qz ita non d̄est misericordia: a mi
serando id exhibet qd pmittit ne ve
ritas desit. Erga omnes autē a qd
liberat a quos damnat: omnes vie
dñi misericordia. et veritas. qz vbi
non misere tur: v̄mbicte veritas ex
hibet. Multos quippe inmeritos li
berat. inmerituz aut̄ neim̄nē d̄anat.
Sequitur. Petitio] ab illo. s. t̄po
re quo icēpi testimōia tua intelligē

S. iii.

Hugo Leognouit de testimo-
nijs tuis quib? testi-
ficatus es te daturum bonis premi-
um: a malis supplicium.

Aug? Lq? in eternū fundasti
ea. q? id qd p ea dñs
pmisit eternū erit: sicut Mat. xxv.
saluator docuit. Ibunt in ignē ete-
nuz: iusti autē in vitā eternā.

U De hūilitate
Res. Sequit capi-
tulum. xx.

Amb? cui pponitur lra. xx. s.
Res q? iterptat pmat?
Ille emz apud deū obtinet prima-
tum qui hūilis est. qm̄ qui se hūi-
liat exaltabit. Vñ plus fidel ab
hūilitate orōne suā icipiēs: ait.

Hugo U De humilitate
meam Qua da-
mo ad te let p gram tuam Leripe
me de periculo mortis eterne. Lq?
legē tuam non sum oblitus.

Aug? Hoc loco nullā dei lege
ouemētā intelligimus:
nisi Om̄is q? se exaltat hūiliabit. a
qui se humiliat: exaltabitur.

Hugo U Vdica iudicium
meū a da sñaz d cau-
sa mea quā habeo otra dyaboluz.
La redime me a vexatōe eius miu-
sta. Lpp? eloquū tuū viuifica me
vita gratie in pñti. U Onge sup-
ple est a pctorib? q? peccandi ha-
bēt osuetudine salus tam gratie
q? glorie. q? dator vtriusq? salutis
diuisus ab eis est ppter multitudi-
nem pctorū Vñ ysa. lix. Iniq̄tates
vīe diuiserūt int̄ vos a deū restitū

Et merito elongata est a pctorib?
salus. Lq? iustificationes tuas a
mandata tua quib? deberent iusti-
ficari non exquisierunt ad opān-
dum. Et si fm̄ iusticiā longe sit sa-
lus a pctorib?: tñ fm̄ misericordiā
ppe est. Vñde sequit. M isericor-
die tue multe. q? multis et multo
ciens et diuersis modis misereris
scdm̄ iudicium tuum. fm̄ quo pre-
sentia parcis peccantibus.

Rico U viuifica me p augmē-
tū tue gratie. cui? neces-
sitate subdit. M ulti supple sunt
lō psequitur me taz demones q?
puerh hoies a tribulant me.

Hugo q? caro: mūdus: a de-
monia multa mouēt
p̄ha aduersus spm̄ populi fidelis.
La testimonij tuis nō dedinaui a
obseruantia mandatorū tuorū.

Rico U di puaricātes a
impios legē tuaz trans-
gredientes a tatesebam. a lacri-
mis flebā. Vñ trāslatio hebraica
h̄z: merebaz. Sequit. Lq? eloquia
tua non custodieunt. Sicut emz
ad vītuo sum ptinet letari de obf-
uatione diuīe legis: ita ad vītiosuz
ptinet tristari de eius transgressio-
ne. non solū in se: s̄ etiā in alijs. Et
q? hoc est meritorū augmēti gra-
tie. Deo subditur. U De qm̄ dile-
xi mandata tua dñe. zelans p eis
in me a alijs. Li misericordia tua
viuifica me p augmentū gratie
pcedēs ex tua mia a libertate.

Aug? P incipiū verborum
tuorum veritas a ve-
ritate pcedunt verba tua. a iō v

racia sunt: a neminem fallunt qui
bus pronuntiatur vita iusto: et pe
na im
Hugo Sicut enim pmit
tis: ita fit. a sic
p dicit: ita euenit. Quoniam in eternu
oia iudicia iusticie tue. qz s^ma dei
in extremo iudicio de gloria bono
ru: a pena reproboꝝ stabit in eter
num: s^m qz d^r Math. xxv°. Ibunt
hi in igne eternu: iusti autem in vi
tam eternam.

D **R**incipes p
Ben. ^{Sequitur ad}
^{pitul. xxv.}
cui pponit lra. xxi. s. Ben. qz interp
taf sup vuln^o: p qd intelligit tribu
latio: de qua sub dit: dicens. L

D **R**incipes psecuti
me gratis. **Rico.**
Demones de quibus d^r ad Eph.
vi. Non est nobis colluctatio adu
sus carnem et sanguine: sed aduen
sus pncipes a ptates tenebrarum
haru cōtra spūalia nequicie. Let a
verbis tuis formidauit cor meuz.
qz homo qntūcuqz in istus timore cō
cutit: ne fiat tēāgressor legis d^me
si ad vtrūqz cōtemplatio affert solaci
um. Ideo sub ditur.

Hugo Etator ego. Inter
ceptatores a psecutio
nes. sup eloquia tua. meditando
ipsa: ac me cōsolantia: ac mihi co
ronā si vicero pmittentia. sicut qz
inuēit spolia multa.

Rico. Cui^o gaudiū duplica
tur. s. de obtēu victorie
a de prede māgnitudīe. Sic cōtem
platiu^o delectat de victoria vtra ho

stes quā h; i spe. a p ose qns de ob
tentu glorie future. qz spes est certa
expectatio future bñtu dimis. Et qz
amor vni^o cōtrarij inducit odium
alteri^o: a cōuerso. Ideo sub dit. L

Iniquitate odio habui a abho
minat^o sum. tanq̄ qd vile. l legeꝝ
autē tuā dilexi. tanq̄ quōd vtile et
honorabile eā iugiter meditando.
Et qz ex hoc pūpit homo in laude
dei. Ideo sub ditur. **S**epties i die
laude dixi tibi. in septē horis cano
niciis. l sup iudicia iusticie tue. Josi
tēdo oia opa tua iusta: qz sunt que
dam executiones iusticie tue laten
tis in tua. **H**ugo Mos emz re
ligiosis ē se
pties dño decātare laudes. Primo
viz laudes matutinales sūmo dila
culo: in memoria dñice resurrectio
nis: qz fuit valde mae. Postea pri
maz. qz tūc xp̄us tradit^o fuit pila
to. Deinde tertiā. qz tūc iudei clama
uerūt. Crucifigat. Postea sextam.
qz tūc fuit cruci cōdauat^o. Deinde
nonā. quia tūc expirauit. Postea
respas. quia tūc posu^o fuit d^r cruce
Postremo cōpletoriū. qz tūc sepul
tus fuit. **C**ollect. Sicqz i memo
ria: dñice pas
siōnis et humane redemp tōis ab
ecclesia septies dño laudes p solū
tur. Et quia vita cōtemplatiua est
quieta respectu actiue qz habz labo
rem ānēxū. Ideo sub ditur. **D**ax
multa. que cōsistit in puritate cōsci
entie est. l diligētibz lege tuam.
quia ex tali **R**ico. iugiter medi
dilectione **R**ico. tantur sacraz
scripturā. La nō est illis scādātū.

S. iij.

¶ tanta occasio uenendi in peccatis
sicut adiuuis qui frequenter hnt ma-
teria; tribulationis. ppter qd dñs
dixit Lu. x. Martha martha solli-
cita es et turbaris erga plurima.
Et sequit. Maria optimā pte; ele-
git et q; vita cōtemplatiua perficit in
patria. ¶ Ido subditur. **Expecta-**
bam salutare tuū dñe. ¶ et dicitate;
uisionis tue et fructus eterne. Et q;
ad hoc puenitur p obseruatiā mā-
datorum dei: sicut dicitur saluatoris
Math. xix. Si uis ad uitam ingre-
di serua mādata. ¶ Ido subdit. **Let-**
mandata tua dilexi. ¶ et diligenter
obseruando: per que salus acquiris
eterna. Vnde puerb. iij. Precepta
mea cor tuū custodiat. longitudo
ne; em̄ dierū et ānos uite et pacem
apponet tibi. Et idē. **Ustodiuit**
aia mea testimonia tua. ¶ et sacras
scripturas p iugē memoriā in cor-
de: et p efficiētiā in opatōe. ¶ et di-
lexit ea uolenter. ¶ corde et opere
seruauit mandata tua. de deo et
pximo diligēdo. In quib; duob;
tota lex pendet et ppete Mat. xxij.
q; ad ipsa oia alia mādata reduci-
tur. ¶ et sicut dilexi ¶ testimonia tua
et sacra eloquia scripturaru.

Rico. Cui; causa obseruatiōis
mee in cōspectu tuo. ¶ et oia facta: di-
cta: et cogitata mea patēt cōspectui
tuo. q; monet hoīem ad tue legis
obseruatiā. ppter qd dicit Boeci;
v. de cōsolatiōe. O uiri magna est
uobis indicta necessitas pbitatis
si dissimulare non uultis: qm̄ agi-
tis ante oculos iudicis cūcta cernē

tis et cōtemplantis. Vnde puerb. xvi
Omnes uie hoīm patēt oculi eius.

Propinqua.
deprecatio me. in con-

Thau. Sequitur capitulum
vice simū secundū.

Hugo cui preponit lra vlti-
ma uidelz Thau. q; i
terp̄talē errauit. Popul; itaq; fide-
lis q; olim errauit: modo se appro-
pinquare deo fatetur: dices.

Hugo Propinquet
deprecatio mea i
cōspectu tuo dñe. ¶ et oratio mea que
fit in cōspectu tuo dñe appropinquet
tibi. ¶ iuxta eloquiū tuū. ¶ et scdm p-
missū tuū. ¶ da mihi intellectū. ¶ sic
i alio ps. dixisti. Intellectū tibi da-
bo et instruam te in uia.

Iero. Ac si dicat. Proximam tibi
bi fieri orationē meā de-
cor dñe: ut a te intellectū capiens
nihil aliud nisi q; qd oportet expo-
rem. ¶ Intret postulatio mea in cō-
spectu tuo dñe: sicut eloquiū tuū eri-
pe me. ¶ a periculis temptationū.

Rico. Repetitio est sine pmissis
ad expmendum; magnū
desiderium petitionis sue.

Hugo Consequēte oñdit q; licet
ppls fidelis petat sibi
dari intellectū et eripi a malis: di-
ces. **Rudabūt.** ¶ et de pleno cor-
de p̄soluet tibi. ¶ labia mea p̄nuū. ¶
et laudes. ¶ cū docueris me iustifica-
tiones tuas. ¶ et precepta tua: ut ea
intelligā et ope impleā: et sic edocet;

Pronūciabit lingua mea eloq;

um tūm. Lex caritate docendo pri-
mu. Quia oia mandata tua sup le
sunt Equitas in equitate plena.
hoc est quicquid precipis: est equū.

Rico Et quod talis doctrina non
est efficax sine speciali
adiutorio dei sicut quod dicitur puerb. xvi.
Domus est animū preparare: sicut dei
est gubernare linguā. Iteo subdit.

Hugo Fiat manus tua in
filiis dei christus dominus per
quem deus pater fecit secula: fiat mi
hi in auxiliū. Non alia editio ha-
bet. Fiat mihi manus tua auxilia-
trix. Ut saluet me in dirigat lin
guā meā in docendo ad meā a aliorū
salutē. quoniam mandata tua elegi. pre
oibus temporalibus ad meditandū: eas
atque operandū docendū. et ad hoc
mouet me amor eterni premij. in

Quia cupiui salutare tuū dñe in
eternam salutē. Quia lex tua me di-
tatio mea est eo quod dirigit me ad
consolationē huius salutis. Et quia
ad hoc sequit̄ augmentū gr̄e in qua est
spūalis vita. Iteo subdit. Quies-
cit anima mea in vita gratie in presentia et vita
glorie in futuro. Laudabit te hic
et in futuro. La iudicia tua

Hug. in flagella tua
quibus in presentia iudicas: discernendo
filios a non filiis. quod filios flagel
las. non filiis parcis. et hec ad iuu-
bunt me in futuro si per ea in hac vi
ta fuerō purgatus. Sequit̄. Quo-
raui sicut ovis que perijt.

Rico hoc non videt̄ intelligi
de errore in moribus. quod
statim subdit. mandata tua non sū
oblitus. sed de errore sicut commune;

in obum loquedi homini mundano
tum. Ad cuius intellectū sciendū quod
ovis dicitur errare quoniam segregat se a gre
ge. homines autem tendentes ad perfectio
nem contemplationis segregant se
a communi habitatione hominū ut
libere possint vacare contemplationi
diuine. et tales ab hominibus mun
danis reputantur stulti a huius seculo
perditi. Unde religiosi mundo mortui
dicuntur. Et sicut hoc dicit psalmista
in persona contemplatiui Erraui sicut
ovis que perijt: quantum ad reputa
tionem mundanorū. Et quia refu
gentibus amore dei humanū con
fortium: conceditur diuinum sicut
illud Osee. ij. Ducam eum in solitu-
dine; et loquar ad cor eius. Iteo sub-
dit. quod se tuū tuū dñe in eū interius
consolando. Quia mandata tua non sū
oblitus in terrenis incedendo per amo
rem: sed celestia appetendo. ad quod
tendit mandatorū tuorū observatio.

Cassiodoro Amplectens in su
auiter omnino
psalmus qui tali confessione finit
est: plenitudine magnus: admiratio
ne profunditatis oceanus: excel
lentium rerum amenitate paradī
sus. quem virtutum floribus orna
tum per alphabetum hebreorum
fidelis populus cantauit. Vidimus
enim eius sententias quasi stellas
clarissimas in altissimo celo collo
ca. **Hugo** Ram non facile
tas. quis veritatis
iuenit in quo non aut vias: aut man
data aut iustificationes: aut iudi
cia: aut eloquia: aut sermones do
mini habeas: aut etiā aliquid tale

quod equipollenter valeat.

Cal. Est enim et hic psalmus in
stituito: fidelium quintus: ubi
quicquid ad ecclesiasticam disciplinam
pertinet: populus fidelis cantavit.

Iero. Nos quod dominum supplices de
precemur ut iudiciorum eius
factores: mandatorum custodes: testi
monioque scrutatores effecti: sacris
humeris benigni pastoris ad ovile
dominici reportati: sanctorum angelorum me
reamur consortiis adiuvari per domi
num nostrum Iesum christum. cui est ho
nor et gloria in secula seculorum. Amen.

Psalmus. Cxxx.

Ad dominum cum
tribulaber. Titulus.
Canticum graduum 88.

Dico. Sicut quidam uir laicus quod
david precipit Salomo
in edificare templum: et tradidit sibi
descriptionem templi et porticum: et per
sequens graduum: ut habet in Paral.
xxviii. Et quod fecit istos psalmos. hunc uir
et quatuordecim sequentes ad decantandum
in xv gradibus dicti templi.

Calli. Terrena siquidem illa fa
militudine gestare videbat. Qua
propter cum gradus audimus in psal.
non terrenum aut corporis gressibus
subeundum nobis aliquid suspicemur
si mentis accipiamus ascensum. Ideo
enim premissus est canticum: ut hoc poti
us ab anime procedat: applicare de
beamus de ascensu spirituali.

Hugo. Sed videndum quod sit iste
gradus: quod ascensio: gradus

um. unde fit ascensus: et a quo. et quod. a
ubi. et per quem. Gradus in hoc loco sunt
procedus virtutum in quibus solus beatus
cum ascensus est. de quo in alio psalmo dicitur.
Ibi sunt sancti de virtute in virtute: in
quibus sola caritas mouet pedem. Qui
plus diligit: plus ascendit hos gra
dus. Ascendit uir iustus. ubi. et in cor
de. quia ascensiones in corde disponent.
Quo. Amenore virtute ad maiorem.
Ad quod. Ad deum uideendum a diligendum.
Ubi. et in corde. Per quem. per christum.
Unde. a ualle plorationis.

Cal. Nam istos gradus ascendere
mereremur: si per delictis
nostris prostrati domino iugiter supplice
mus. Primus itaque gradus virtutum
inclinat in hoc psalmo in quo propheta terrena
uita derelinquens: confessione lacrima
bilis petit se de mundi istius tribulatio
ne liberari: dicens. L

Ad dominum. Hugo quod omnipotens et be
gnus est. L. cum tribulaber. Iugge
stionibus demonum: linguis aduersan
tium: et inuicem persequetur. L. dama
num corde: ut Susanna Daniel. xlii.
Let exaudiuit me. L.

Calli. Inspice quod sit pulcher
rimus ordo dictionum.
Primum posita est tribulatio. Secundo
exclamatio. Tercio exaudito. ut per
ordines certos ad dominum esset uota per
uenire fidelium. Exauditus ergo uir orat
dicens. O Omnia libera animam meam a la
bis inimicis. In me deridentibus. L. a lin
gua dolosa. quod sub specie boni consulit
dolosus. Ecce qui mundum uitio
abominatione ceperat deserere:
prima fronte uersionis iniqua la

bia patitur: dum eius propositum scele-
ratis oblationibus irridet. Dicitur
enim ei ab iniquis. Quid te crucias
aut seculi honores fugias: et istum
modum perdas nec ibi ad quod desideras
aliquam pervenias. Postquam illa minime
valuerunt: tunc suasores ad dolosa
blasphemata se convertunt: dicentes Nolite
ieiunio fatigari: restat tempus in semio-
rum ista facias. Qui cum se putant lo-
qui pro corpore salutem anime noscitur o-
mnino perire. **Iero.** Deum dominus anima: ad-
tere.

Iero. se fideliter clamam
tem interrogare pietatis affectu di-
gnus: dicitur. Quid dicit tibi aut quod
apponat tibi ad linguam dolosam.

Hugo ac si dicat. Quid pote-
rit tibi dari auxilium: aut
consilium: aut remedium quo muniaris
contra linguam dolosam: quam iniquitas suadet
vel deterrendo phibet. Respondet anima
iusti vel dominus sue interrogationi: di-
cens. Agitte. et verba sacre scri-
pture que sunt. potestis. et visi dei omni-
potestis que sagitte sunt. Laute. que ver-
ba sacre scripture penetrant usque ad
cor: sic dicit Apo. ad Heb. iiii. Vi-
uus est dei sermo et efficax et penetra-
bilior omni gladio ancipiti. Hec ver-
ba sacre scripture dantur tibi in-
mumentum contra linguam dolosam.

Aug. Et quod patrum est verbum age
re contra linguam dolosam.

Idcirco etiam exemplis agendum
est. **Vñ.** **Hugo** de solatioribus
subdit. de solatioribus
ad vitam gratie convertoribus: que aliqui
mali fuerunt et postea multum profice-
runt virtutibus. ut paulus: mathe-

us: magdalena: dauid: et alij mul-
ti. **Sanctorum** exempla carbo-
natorum dicitur sunt. quia inflamant nos
ad amorem dei quod in nobis dyabolus
construxerat per peccatum. hoc desolatioribus
atque deaustatibus dei adiuvante gratia
sentia. **Aug.** Erant in nobis mul-
tur. **Aug.** te carnales cogita-
tiones: seculares multi amores: ipsi
veruntur carbonibus desolatoribus ut si
at purus locus desolatioribus. In cuius
loci puritate faciat deus edificium suum
Exempla ergo multorum iniquo-
rum qui conversi sunt ad deum car-
bones dicitur sunt: sagittis verborum
dei accensi et reuiuificati sunt.

Hugo Iste enim vir iustus
quis gradum primum
ascendit carnalia relinquens. quia
tamen a malis adhuc premitur.

Cass. vitia seculi damnans: vi-
tam se permitet habere lo-
gumquam. Neu mihi quia icola-
tus meus prolongatus est. Inco-
las enim dicimus que ad tempus terras
alienas colunt: sed a patria sua lo-
ge seiuncti sunt. Quod de illis meri-
to dicitur: quorum conversatio sem-
per est in celis. sed adhuc hic cor-
pore detinentur: sicut apostolus pau-
lus dicit. Cupio dissolui: et esse cum
christo. Cupienti siquidem patri-
am felicem videre quis hic breue
tempus probeatur esse: longinquum
esse videtur.

Hugo Causam sui
tedij assignat
cum subdit. habitu cum habi-
tantibus cedat. et cum malis et in-
quietis hominibus signatis per ce-
dat qui interpretatur tenebra. et

fuit filius Ismaelis persecutoris
ysaac. Ne videretur coqueri de pe
grinatione co: pali subdit. multū
incola fuit aīa mea In hoc mūdo
est aīa pe

grina. **Aug** cui patria ē
hic pegrinat affectib⁹ sicut corp⁹
locis. Si amaueris terrena: pegrī
naris a deo. si aut amaueris deum
ascendes ad deū in caritate dei a pri
mi. Abhuc causa durissima cur iste
incolat⁹ acerb⁹ existeret sub die cū
dici.

Cas. Om̄ his q̄ odevit
tur. pacē erā pacific⁹ Ille
odit pacē q̄ scindit vnitatē: qui nō
amat xpm̄ q̄ est pax nrā. paciēs a
benign⁹ erā cur rixatibus.

Nico eoz molestias cū paci
entia toleratō. Luz loq̄
bar illis Imodeste ac rationabilē.
Impugnabant me. cōtentōib⁹ a fa
ctis iniquis gratis. sine causa.

Cas. ac nullis pcedētib⁹ meis
culpis. Ipsi em̄ sunt a q̄bo
sup̄ se petit delere liberari: dicēs. A
labijs iniqs a a lingua dolosa. Vi
des virū iustū terrena de serentē: nā
tenere gloriose virtutis accessum.
s̄ tū adhuc gemere q̄ cū malis se
cognoscit habitare. Quaprop̄t vi
deam⁹ q̄ sit pcedē⁹ se cūdi grad⁹. q̄
iam nobis primus domino iuvan
te monstratus est.

Psalm⁹. Cxx.

Euani ocu
los me. Titulus. Cā
tiam graduum.

Hugo Iste est se cūdi⁹ p sal.
gradual. Prim⁹ em̄
gradus est exire de mal⁹ seculi. Se
cūdius est petere diuinū auxilium.
Cōgrue igitur sequit⁹ gradus iste
pcedentē. Nā de mūdo exēti occur
runt picula. et iō necesse h̄z implo
rare dñm̄ auxiliū: sic olīm filij isrl̄
de egipto exētes: vidēt⁹ egiptios
psequētes se: ad dñm̄ clamauerūt
auxiliū postulātes. Ergo vir iust⁹
q̄ in pcedēti ps̄. gemebat in malo
rum insidias: hic se ostra eas orat
in uari: dicens.

Euani oculos meos spūales
s̄. cogitationes a desiderū. in
mōtes v̄ ad deū a ad aues celestes

Nico q̄ dicitur montes infra
ps̄. cxxiij. Montes i cir
cuitu eius v̄ angeli: vt exponit Au
gus. v̄ n̄ veniet auxiliū m̄. Diuina
em̄ adiutoria hoīb⁹ p̄stita cōiter p
angelos amīstrant. p̄ncipalē tū
fūt a d̄. pp̄ q̄ subdit. **A**uxiliū
meū a dño: qui fecit celū a terraz.

Iero Ab ipso auxiliū expecto
p̄ que p̄ celūz terrāq̄ lo
cauit. Dñc̄ iaz p̄ fide sua vir iste a
spūs̄ cō rñsum accipiēs aliq̄d̄ solā
tionis aīe sue loquēd̄ dicēs. **N**on
dēt in cōmōtōez p̄dē tuū. v̄ nō pa
tiatur remouere stabilitatez qua
in eo firma. **Nicola** neq̄ p
tus es.

Nicola mittat
affectionem mentis tue de bono in
malūz mutari. neq̄ dormitet qui
custodit te v̄ non cess; te custodi
re: scilicet deus a angeli quibus cō
mittit custodiam fideliz: q̄ nunq̄
dormūt: sed ab h̄m̄ibus dormite

dicantur qui non auxiliant. Sed in
veritate in eis non cadit somnus:
propter quod dicitur vigiles dan. iiii.
In sententia vigili de cretu est. Deo
subdit. **Ecce non dormitabit neque**
dormiet. et non cessabit ab auxilio
qui custodit israel.

Hugo et plerumque christianus qui
deum videt per fidem. Nam
israhel vir videns deum interpretatur. **Omi-**
nus custodit te. Diligenter se. Dominus
protectio tua: super manum dexteram tuam.

Rico et precat te per quod dexte
ra manus tua possit te pro
tegere et custodire. Vel omnes partes
humana que per manum dexteram intelligi
tur. **Per dies. viz. spiritus. Sol**
non vret te. et non vret. quia hebrei
non habuerunt optatum modum:
si loco eius videntur futuro indicant
in modo.

Hugo **neque lux. et veri-**
di. sticia vel despe-
ratio etiam non nocet tibi. **per no-**
cte. aduersi.

Cast. **Per solis igitur a-**
tatis. luna; signis totius
vite tempus: quod clamandum est semper
ad dominum qui non permittit suos in re
atu duci: aut scandalo inveniēte
puri qui eis custodie sue prestat au
xili.

Hugo **Omnis custodie**
um. te ab omni malo. et ab
omnibus insidiis inimici quibus gratia
divina tollitur: anima perditur: et promissio
es dei euacuatur. **Custodiat ani-**
ma tua dominus. ne ei per dominum pote-
statis ad.

Cast. **diversis modis**
custodia: que non solum ab aduersis vi
dicat: sed etiam beatos facit et ad celo
rum regem producit. **Vnde ad finem per.**

ens cuncta concludit: dicens.

Hugo **Omnis custodiat**
introitum tuum. In tempta-
tionem: ut non permittat te temptari su-
pra id quod ferre poteris. et exitum tu-
um. In temptationem: ut victoriam det et
victorem remuneret. Lex hoc nunc et
usque in seculum. et semper.

Hugo **ut tuus a corpore recederis:**
sua custodia protegat: ne
in illis calos percipiteris ubi dices con
spicere arcus: sed in sinu abrahe cum laza
ro sepiterna requie profueris: prestat
te deo nostro Jesu christo: cui honor est etc.

Psalm. CXXI.

Statu sum

Titul. Canticum graduum

Hugo **Hic est tercius gradus: qui**
satis eleganter tercio lo
co ponitur. Nam primus est exire
a malis seculi. Secundus est divinum
auxilium implorare. Tercius est con
fidere de provisione in domum domi
ni quo ascendit. Intentione monet
nos propheta ad ascensum atque deside
rium celestis hierusalem.

Castiodo **In prima igitur**
parte fidelis iste
gaudet se amonitum ad supernam
hierusalem esse venturum: dicens.

Statu sum **Hugo** **et per**
in his.

Hugo **his**
Lque dicta sunt mihi. In prophetis et
apostolis loquentibus in scriptu
ris suis: hoc quod subditur. **In do-**
mus domini ibimus. Vnde aposto-
lus ad Hebr. xii. ait. Festi-
nemus ingredi illam requiem etc. Cast.

Handwritten notes in the right margin, including a large blue initial 'S' and some illegible text.

O signa exultatio illuc ire contē-
dere unde nunq̄ aliquis velit exire
Hec est domus que tantū iustos re-
cipit: angelos cōtinēt: a ip̄m crea-
torem oim creaturaz cōspicere me-
ret. a auctore dom⁹ desiderabil: do-
mus dei vni⁹ lapidib⁹ fabricata.

Hugo Duob⁹ pedib⁹ carita-
tis viz dilectōe dei: a p-
rimi itur ad hāc domū p viā p̄mē
inocētie: hūilitatis: castitatis: ceta-
rūq; virtutū. Et si q̄rat aliq̄s. vbi
eras qm̄ illa audisti de q̄b⁹ sic leta-
ris q̄ secur⁹ p̄uctōe i domū dñi. e-
rūdet: dicēs. **Et** t̄m̄ erāt pedes
n̄i. v. affect⁹ a cogitatioes q̄b⁹ aīa
ḡdit. **Li** atrijs tuis. v. i penetrabili-
bus tuis o.

Dico Ac si dicat.
hierusalē. **Affectiones**
n̄re iā sūt i appetitu hierl̄m sup̄ne
Ibi enī stat vbi sp̄ firmavit
p̄sisti. **Aug⁹** Cogita ḡ q̄tis fu-
tur⁹ sis: a q̄uis i
vita adhuc sis. hoc tibi pone ante
oculos q̄si ibi stes: q̄si inē āgelos
deficiēs gau-

Dico Et ne hieru-
salē quā di-
xit terrenam adūterēs ciuitatez il-
lā celestē sigt: dicēs. **I**erusalē q̄
edificat⁹ y ciuitas. **E**dificat plāe
q̄ q̄tibie vsq; ad mūdi cōsumatōem
vni⁹ lapidib⁹ sp̄uali opatōne cō-
struit⁹. m̄tib⁹: cōfessorib⁹: a q̄ t̄no
sincera mente deuoti sunt. Et bñ dīc̄
vt ciuitas. **Nā** ciuitas dī q̄si ciuū
vmitas. **Vñ** vere illa celestis ierl̄m
ciuitas dī: q̄vnamines ciues cōtinē
mōstra.

Hugo Et sic ciuitas
terrena h̄z diu-
sas māsiōes: sic de hac celesti ciuī

tate dī Job. xiiij. In domo p̄is mei
mansiōes multe sunt. **Cui⁹** partici-
patio eius manet in idip̄m.

Cal. v. cūctatis istī⁹ p̄cipatio
est i dño saluatore q̄ ē p̄pe
i idip̄m: hoc est i eternitate sp̄ idē ma-
nēs: inq̄ illud **Iac** v. Apud quez nō
ē t̄m̄ mutatio: nec vicissitudo dimis ob-
vmbatio. **Ipse** est bonuz i idip̄m
v. i eter.

Hugo qd̄ cōiter ab oī-
nuz. **bus** a singul⁹ ci-
uīb⁹ hui⁹ ciuitatis tōlit a imutabi-
liter participat: qd̄ de nulla cūctate
corpali pōt vere dici. nec potuit ex-
p̄ssī⁹ dicē stabilitate a cōtinūitatez
a cōitate ciuitatis illi⁹: vbi bonum
singuloz vnuz erit a idip̄m oim.

Aug⁹ qd̄ corp⁹ n̄m h̄z nō est
idip̄m. q̄ nō in se stat:
mutat⁹ p̄ etatis: p̄ mutatoēs locoꝝ
ac tēpōꝝ: p̄ morbos ac defect⁹ carna-
les. nec i se stat corpa celestia: viz
sol: luna: stelle h̄nt q̄sdā mutatio-
nes suas. a si occultas ceterē d̄ locis
i loca mutant: ascēdūt ab oriētē i
occidētē: a rurhū circūeūt i orientē.

Nō ḡ stat: nō sūt i idip̄m. **Aīa** hu-
mana nec ipsa stat. mō vult: mō
nō vult: mō nō scit. **Ergo** post tātū
lāguorē: post tātōs morbos redat
aīa hūiliata ad id ip̄m dñm salua-
torē. a sit i illa.

Cal. p̄ta mira-
bili laude describit: di. **Vocabunt**
salutē muri tui a porte tue leticia.
Nec est tibi sol i lumine dici. neq; or-
t⁹ hūne lucebit tibi nocte. sed erit ti-
bi dñs lumen eternū. a deus tuus
gloria tua. **Et** infra. **Et** populus tu-
us omnis iustus erit. a in eternuz

hereditate possidebunt terram.

Hugo Deim quasi quis que
fuisse quod sciuit q
ituri sunt i domo dñi. **R**ndet: dices

Luc emz. v ad hanc ciuitatez
qua vt celestez cognoscere: subiu
xit. ascenderunt. Iaz in spe a tande
in re. **Rico** nō ei: s; **L**tribus
bus. **Rico** dñi. v sãcti pa
tres veteris a noui testamenti: viz
generatio querentiu dominu.

Hugo in quibz est **L**testimo
niuz israhel. videlz fi
delis opans p dilectionem: sic vt
de ipsis posset dici. **E**cce vere israhe
lita in quo dolus non est. **V**i enim
ascendunt ad confitendu nomi do
mini. confessione laudis.

Call qz in illa ciuitate omnes
sancti auz angelis dñi lau
des celebrabunt: nec erunt ibi sine
magno honore. **Q**uia illic. v in
hac ciuitate. **S**edebunt. v sedebu nt
Et ponit p̄teritū p futuro. qz oia
verba dei sic firma sunt vt q̄uis ere
dantur futura esse: tñ stabilitate
sui eē estimes iaz facta. **S**edebūt ḡ

Aug **L**sedes in iudicio. videlz
apli a aplici viri q̄ reli
querūt oia ppter xpm q̄ sunt sedes
dei. qz aia iusti sedes est sapie.

Aug **I**psi iusti sunt sedes et
sedebunt in iudicio sic
saluator in euāgelio dicit. **S**edebi
tis sup duodecim sedes oves sedes iu
dicantes duodecim tribus israhel.
Quos iudicabūt q̄ sunt i terra. **I**lli
aūt qui iudicabūt in duas ptes
diuident. **V**na erit ad dexterā: cui
enī abūtur elemosine quas fecerit

Altera poneē ad sinistra: cui enī a
bunt crudelitas et sterilitas mie.

Cal **S**ed cum dñs dicet vtrāqz
smiam: viz illis q̄ a dextris
erūt **V**enite bñdicti p̄ris mei perci
pite regnū. **E**t illis qui erunt a sim
istris. **I**te maledicti in ignem eter
num. **Q**uō ai dño sãcti iudicabūt.
Cum ipso iudicabūt reuera mēte
iam purgati a in otemplatione p
fectissima cōstitutū: hoc sine dubio
iudicabūt esse faciendū qd a dño
cognouerūt cōstitutū **V**olūtas enī
cōpar audientiu: vñū facit esse iū
diciū: q̄uis reliq̄ tacuisse no seant.
Et hi apli a aplici viri erūt. **S**edes
sup domū dauid. v sup iudices.

Aug sup familiā xpi cui dēde
runt in tēpe cibaria do
arina **Ric** Deim agit d̄ statu mi
rum. **Ric** litatis ecclie. i cui? p
sōa d̄i cui libet ecclie triūphātis.

Rogate q̄ ad pacē sūt hierlm. v
ovs q̄ estis i hierlm supna: roga
te dñm p pacē hierlm inferioris
v ecclie q̄ ostat adhuc i puḡ. a ha
būdātia diligētibz. **R**ogate eē
dñm vt habūdātia bonoz spūali
um tā meitoz q̄ p̄mioz sit i viris
pfectis q̄ alios defēdūt vto a exem
plo. **E**t ne vir iust? suā singlarē vti
litate q̄rē videat: vñū dicit. **P**rope
frēs meos a p̄rimos meos. v ppter
oēs hoies astringēdos ecclie i via
lo caritatis. **L**loq̄bar pacē de te. o
hierlm. v p̄dicabā alijs pacē tuā
vt illi amore tui venirent ad te. **P**
Propter domū dñi dei n̄i. v pro
pter eccliam edificandā augmēte
tandam atqz glorificandā.

Iero. Lquehuu tona tibi ad honorez tuu: fratrib? a p ximis pace predicado vt efficiatur ciuitas in qua habitare dignetur dñs noster Iesus christ? q est bñ did? i secula seculoz. Amen.

Psalm? CXXV.

Ad te leuaui

Titul? Canticu g duu

Hugo hic est quartus gradus q reade sequitur pcedentes. Naz pimus est exire a malis seculi: siue mundu relinquere. Secundu est diuini auxiliu implorare. Tertius est de puentioe confidere. Quartus in hoc ps. est iter: quasi liber angustias cordis oculos ad dñm fiducialiter leuare. Populus itaq fidelis adhuc constitutus iter angustias seculi ad dñm clamat: dicens

Ad te leuaui oculos meos.

Call. Amatores mundi cor de p tumidi a munda na ptate se iactantes: si q fuerint lesione puocati ad diuitias recurrunt ad p rocinia pitura confugiunt vt exigat de inimico pena qui irrogare presumpsit iniuria. Dei vero famuli patientissima se conuersione moderates: quicquid scandali: quicquid tribulationis ptulerint: oculos ad dñm leuant a ad illu respiciunt a quo se veraciter saluari confidunt. **Se** **Dico** Lqui habitas in celis. Licet eni deus vbiq sit p essentia: prese-

tiam: a potentia: tñ specialis modo dicitur habitare in celis: vbi facie ad faciem videtur a sanctis.

Aug? Sed diceret aliquis. Antequam faceret deus celum et terram: vbi habitabat? In se habitabat. apud se habitabat. a apud se est deus. Et qui habitare dignatus in sanctis: non sic sunt sancti domus dei vt ipsa subtrahata cadat deus. Deus autem sic habitat in sanctis vt si ipse deus discesserit sancti cadant. In quibus nos habitamus ipsa nos continent sicut in quibus deus habitat: ipse deus illos continet. Et quod leuasti oculos tuos in celum. Sequitur. Petrus pariter cantat. Et sicut oculi fuerunt q dñm suu offendunt a ab hostibus uerterant: sicut suppleti manibus in partibus suorum. et expectant ab eo remedia cordis: oculis uis de fide et cogitatioe. Sicut oculi aculei in manibus dñe sue. Repetitio eius est p se uero q Lita oculi nri ad dñm deum nrm: donec imfeat nri.

Hugo liberando nos a pnti miferia a transferendo nos ad glaz. Nonduz q de uero q seru ponit hic filicudo vt nullus putet se exceptu. Seruus eni a ancilla e ois ho q suo creatori seruire tenet. sicut dicitur ppe fortes a ancilla ppe debiles. Non igitur eieat de paradiso: post hic i carcere toto die cedit a torquetur. q sic dicitur Job. vij. Teptatio e vita hois super terram. **Aug?** Nihil eni infirmius est aia nra: posita in membris a pcuritombus molestiaz. Nihil ea infirmius donec imcreat

soliditati celestis: a sit in templo dei
vnde iam non cadat.

Hugo Et ideo fidelis plus
quotidie leuatos h3 oculos in ma-
nus dñi: donec pietate motus iube-
at flagellanti vt cesset.

Aug Plange o hō q̄ dñi vi-
uis in terra: siue felicit̄
vivas: siue in aliqua tribulatōne
cōstitutus: dama. **Miserere nr̄i**
domine miserere nostri.

Hugo Duplicē deprecatur mi-
seri cordia: vt viz i cor-
pore liberet a p̄ssuris. a in aia a pe-
ccatis. Et necesse h̄m̄ vt misere-
aris. Lq̄ multum repleti sumus de spe-

Aug q̄ omēs q̄ i xp̄o pie-
ne. **Aug** volūt vniē necesse ē
vt patiant̄ opprobria: et cōtēnan-
tur ab his qui impie volūt viuere
quorū felicitas terrena est. Irīdē
tur illi qui futura bona felicitatem
veant: q̄ corpales oculi vidē non
p̄nt. Et dicūt eis amatores mūdi.
Quid credis insane. Vides qd̄ cre-
dis. Reuersus est aliq̄s ab inferis
a retulit tibi qd̄ ibi agat. Ecce qd̄
ego amo video a fruor. Despicis
q̄ speras qd̄ non vides. et despicit
te ille q̄ q̄si videt qd̄ tenet. Noli tur-
bari: q̄ cur moriet̄ ille: diuitias se-
cum non affert ad inferos. Et quia
nos ea q̄ futura sunt sp̄am: et fu-
tura felicitatem suspiram: repleti
sumus depectōe v cōtēptu ab his
q̄ felicitate q̄rūt vel h̄nt i isto secl̄o

Oratio Nec mirz si miāz implo-
ro. **Oratio** Via multum re-
pleta ē aia nostra. v vita nr̄a sup

ple repleta est afflictōe a contemptu
Et modus loq̄ndi est dolentis: qui
ex vehemētia doloris trūcat verba
sua p̄pter qd̄ aliquid supplendū est
ad habendum intellectum.

Hugo Deinde oñdit a quibz
despicitur dicēs. **Loq̄**
probriū habūdantibus. v diuiti-
bus. **Et** etiā sumus. **Despectio sup**
bis. q̄ diuites hic spernunt pau-
peres: a supbi contemnūt humiles.
Vtū his in futuro iudicio sit ale-
na cōfusio: vbi supbi diuites erūt
i opprobriū: qñ demergent̄ in gehē-
nam. Tunc de illis quos despererūt
dicent illud Sap. v. Hi sunt quos
aliqñ habuim⁹ in derisuz a in simi-
litudine improperij. Nos insensati
vitar̄ illoz estimabam⁹ insamā a
nez illoz sine honore. Ecce quō cōfi-
putati sunt inter filios dei: a in san-
ctos foris illoz est. Ergo errauim⁹
a via veritatis. Quid nobis p̄fuit
supbia nostra: aut qd̄ diuitiarū ia-
ctantia contulit nobis. **Transierūt**
hec omnia tanq̄ vmbra.

Cass. Intueamur virū qui iaz
in precū pseueratiōe mirabiliter: et
nullis irrisiōibz deficientē: h̄ demē-
tiuz inuidiā sustinentē: a diuersas
molestias vno medicamie curan-
tem: p̄ hoc videlz q̄ oculos suos sp̄
leuat ad dñm: q̄ est bñdictus in se-
cula seculorū. Amen.

Psalm⁹ Cxxij.

Nisi quia dñs
erat i no. **Titul⁹. Cau**
T

Handwritten notes:
Dicitur qd̄
p̄p̄t̄ h̄m̄
p̄p̄t̄ h̄m̄
p̄p̄t̄ h̄m̄
p̄p̄t̄ h̄m̄

hanc gratia **Hugo** hic est qui
duum. **Hugo** tus gradus
cantici quo nunc populus fidelis
deus. non sibi; sed deo attribuit suam
liberationem pro qua in precedenti psalmo.
orauerat: dicens. Misere nostri
domine miserere nostri. Quia ergo gradus
ascensionis est deo attribuere libe-
rationem a omni bono. a hoc est inter-
tio prophete. Canticum vero est ipsa le-
ticia de libe- **Cassi** Memor ergo po-
pulus fidelis
quarta pericula per diuinam misericordiam
reliquit impetu torrentis euaserit: suam
liberationem deo attribuens: ait.

Nisi quod dominus erat in nobis. **Augustinus**

Vox enim martirum a illorum que euasis
periculis pernitium misericordiarum iam sunt in ce-
lo securi. Sic a nunc ponamur nos in
illo triumpho quod erit in futuro seculo
quod dicemus. Mors ubi est ostentio tuarum
Exultantes cum christo iam ibi spe a cor-
de constituti cogitemus quod euasimus.
que scandala: quas tribulationes mun-
di: que suggestiones diaboli a cupi-
ditatum afflictiones. Oia ista que euade-
ret. **Nisi quod dominus erat in nobis** hoc
liberat. **Lifel** et plus christianus
videns deum fide a spe. **Nisi quia do-
minus erat in nobis**.

Rito Replicatio est eiusdem
sententie ad ostendendum ma-
iorem gratitudinem de auxilio diuino.

Cassi et reuera quoniam ipse in nobis
est: semper salui: spiritus ille
manem. quod persequentium iniquitas
non preualet contra eum pro quo se gra-
tia diuine virtutis opponit. **Om**

eruegerent. **Lex malicia** hoies in nos
forte vinos deglutissent nos.

Iero non nostras carnes deuorare
conati sunt impii: sed aias
per insigatorem scelex deglutire.

Cal Nam viui deglutimur quoniam
aut in hereticas peruitates
aut in profunda precipitatione cul-
parum nephanda peruitate demergi-
mur: quod sanctis viris potuisset acci-
dere: nisi eos virtus superna libasset.

Hugo Notandum vero quod quidam
viui deglutuntur
ut dicit **Aug**. videlicet qui scienter pec-
cant: de quibus dicit psalmus. Descenderunt
in infernum viuentes. Quibusdam mortui
deducuntur in infernum: videlicet illi qui
peccant nescientes: sic paulus ad
Thimoth. Fui blasphemus a pse-
cutor a contumeliosus: sed misericordiam
dei persecutus sum. quod ignoras fe-
ci in incredulitate. Propterea notan-
dum quod demones primo iuadunt hoies
per suggestionem: tangunt per mala cogi-
tationem: mordent per mala delectationem:
masticant per delibationem: transgunt
per sensum: transiunt in stomacho per
operatorem: deo quod per consuetudinem:
a egerunt in morte per damnationem. His
autem gradibus descenderunt in infernum
peccatores. **Sequitur** **Om** imitaretur
ex iudiciali furore eorum in nos. et contra
nos. **fo** istan aq. et plus peccator.
Absorbisset nos. **ducens nos vi-**
olenter in profunditate sue peruitatis.
Iero **Exepti sumus** ab his per eum
quod erat in nobis: cui ob hoc
grate referre debemus. quod gratia eius saluati
sumus. **Vn** **Hugo** **Corren-**
de sequit. **Hugo** **tem** et in

Tome 2

petu; tribulationu a temptatio nu
 insurgentiu p diuinu auxiliu. per
trahunt aia nostra. iux illud ysa.
 xliij. Cu traheris aqs tecu ero: et
flumia non opient te. Rue aut sit
aq hxc osequenter diffinit: dices [for
 sitan ptraffisset aia nostra aquam
 itolerabile]. In greco p forsitam po
nitur: ara. qd est nota dubitatiois.
Vnde sefus est Ara: & putasne: pti
fisset aia nostra. qsi dicat. Mamfe
stū est q non. Latini vero p ara po
suerūt forsitam: ad oñdendū piculo
ru; qtitate: quā pplus scis se tole
rasse pessus est. Per hoc em qd di
cit: aquā itolerabile: ponit Aug?.
aquā sine suba. a weat aquā sine
suba pām v voluptate; secuti: vel
habūdantiā diuiniay. Et hoc tripli
ci rōne. Primo qz cito trāseūt tan
q̄ vmbra: a non subsistūt. Secun
do qz nō satiāt: s omnes virtutes
eu aciat. Tercio qz fidē a deū vru;
esse auferūt: a sine fructu possesso
res suos ad infernū nudos pducūt
Cass. Intolerabil ḡ aq̄ dī: qñ
nostra infirmitas pēlat.
Eoñ oia tolerabilia sūt: cū deus i
sāctis suis hitat. Tūc em nec error
subrepat: nec luxuria trahit: nec
supbia ventosa pualet: nec hostis
antiqu? suggestiōe maligna gras
sat v impugt. Cōse qñē sub dīē p
grāy adōe. Benedic? dñs qui
nō dedit nos. suos suos. Li captio
nez dñb? Jero. Nox torrentiū
eorum]. Jero. dētis nūofitas
est vitioy: a q̄b? ne capiamur gēa
dei euemur. Prima nostra sicut
passer erepta ē: de laq̄o venantiū]

v: demo **Cass.** quoz laq̄us ē mū
 nuz. **Cass.** di istū q̄libet dul
 cedo pposita. In q̄ tūc capimur: qñ
 suauis esse indicat. sic de mulierib
 scriptū est. Ocul? meretricis laq̄?
pctōris. Sic de auaricia: sic de sup
bia: sic de cūctis vitijs est sciendū.
Hugo Et bene dic: sic passer
q̄ est auis modica: in
dicās hūlez aiam de hoc laq̄o libe
rari. Nā btūs Antom? cū vidēt p
reuelatōem totū mundū plenū la
queis: dixit. Dñe q̄s poterit euadē
omnes laq̄os istos. Et rēdit dñs
Sola hūilitas. Sequit. L. Aquē?
oēt? ē. Inō dixit: rupt? ē s oēt? idē
eans fortitudinē tēptationū: a po
tentiā literātis. [a nos libati sum?]
Jero. Tendunt nob laq̄i i ocu
piscētij ac diuersis dy a
bolice astutie dolis. s cōtrito satha
na sub pedibus nostris sic passer
sapiēs euo lamus ab illis.
Hugo Cui? causa subditur.
[diutoriu; nēm.]
ad laq̄oz ostructionē a nrā; libatio
ne; [in noie dñi.] v in virtute ei?.
[qui fecit celum et terram].
Cass. Profecto nihil illi pualet
virtus pstat auxiliū. Qz bñ i qñto
ḡdu fidelū ascēdit btā deuotio: vt
q̄ corpeos sensus inuāt dño vaki
erūt supare. q̄narij loci puectione
gauderēt: s hi ne caderēt: ne corpo
ris infirmitate titubarent. illa hu
mani gn̄is remediabilis p̄stabat
hūilitas: vt nō sibi aliq̄d iam pre
sūptiōe applicarent. s spe; suam po
nerent tota; in domio nostro
T. ij.

christo: qui est tēte dicitur in secu-
la seculorū. Amen.

Psalm⁹. Cxxiij.

Qui confidūt
in dñi. Titulus Canti-
cum graduum.

Calli. Sciēs dñs infirmitatis
hūane labilez gressum
iter istud virtutū quibusdā gra-
dibus fabricauit vt securi⁹ ad ar-
dua tenderet desiderū nō st⁹ cur⁹ ve-
stigiū poneret in plano. Sed quis
scala ista salutaris cōpetenti reme-
dio videat esse constructa: nulla tñ
virtute consistimus: nisi illic domi-
ni regimine teneamur.

Hugo Vnde plus fidel ascē-
dens p cātiā gradūū
qui in pcedēti ps. attribuit dño su-
am liberatōez cui⁹ misericor dia est
libat⁹ ab oib⁹ adūsis q̄ ipi⁹ ipēdie-
bāt ascensuz: oñdit in hoc ps. totā
fiduciam esse ponendā in dño.

Aug⁹ a non intēdere in homi-
nes q̄ pspant in hoc secu-
lo felicitate falsa atq̄ v̄tosa a pro-
fus seductoria. vbi nihil aliud nu-
trunt q̄ supbiā. a cor eoz ogela-
scit aduersus deum: a sit duz adū-
sus ymbre gratie dei ne fructuz fe-
rat. Hos autēz aliqñ intēdo et ni-
mis attēdendo. etiā illi q̄ deū colunt
fluctuāt a nutant q̄si perierit mer-
ces ipsoz: cū se viderint in laborib⁹:
in egestate: in eūna: in morbo: in do-
lore: in aliq̄ necessitate. a vidēt alios
hīe sanitate cor⁹ p̄s: abūdate in tē-
poralib⁹: in columitate gaudere:

hitorē honoz florē eos q̄ nō solū
deū non colūt: verū etiā hominib⁹
aduersant. Sed qz hoz felicitas to-
ta vana est a trāstoria ducēs ad
penas perpetuas: ppheta in hoc ps.
hortatur nos: vt relicis secularib⁹
desiderijs in deū: tantū omnē o fide-
tiam habeam⁹: dicens. L

Qui cōfidūt in dño. a non re-
bus mūdams. sic mōs spō.

Rico Quia sic mons syon est
imobilis: ita q̄ vere cōfi-
dunt in dño a stabilitate fidei non
mouent. L non cōmouebit in eter-
nuz q̄ habitat in hierlm. Hoc etiā
non intelligit de hierlm terrena: q̄
multociēs fuit impugta a pluries
destruata. Naz bis totalit destructa
fuit. s. semel p Nabuchodonosor. a
semel p romanos. a pluries p̄tici-
lariter q̄tū ad aliquā p̄te muroū
a edificioz: vt p̄t ex libris Reg.
Paralip. a Machabeoz.

Cal. Vñ hic hierlm celestē pa-
triā debem⁹ aduertere: q̄ si
gnat visionē pacis: de q̄ null⁹ p̄te
vllō modo cōmoueri q̄ meruit in ei⁹
soliditate constitui.

Hugo Deinde describit q̄lis
est illa hierlm cui⁹
hitatores moueri nō p̄nt: dicens. L
Montes videlz āgeli a sācti: taz
pphe: ap̄li: martires: q̄ cōfessores
lm circuitu ei⁹. Itanq̄ cōrona ad or-
natū. L a dñs in circuitu ppli sui. Itan-
q̄ mur⁹ defensiois. Lex hoc nūc a vsq̄
in seculū. sic ipse pollicat⁹ ē Mat.
vlti. dicens. Ecce ego vobiscū sū vsq̄
ad cōsumatōez seculi. Nec nos p̄mit-
tet tēptari vltra q̄ ferre possum⁹.

Handwritten notes:
Hic dicitur de spiritu sancto
in p̄p̄o p̄tato
Lep̄t. 7

Rico Quia non relinquit dominus
virga peccatorum et pote
statem a tyrannide ipsorum super fortes
iustorum et ut prevaleant iustis in tan-
tibus ut moveant a statu fidei et vir-
tutis. quod iuxta Apostolus ad Corinthios.
Dominus dat suis fidelibus cum temptatio-
ne auxilium ut possint sustinere. Et
hoc est quod **Jerome** lyt non exte-
dicatur.

Jerome dat iusti ad
iniquitatem manus suas et potius su-
stineant malos quam faciant mala.

Rico Et quod boni merentur premia
et mali puniri. **Idem** scribit
psalmus: Bene fac dominus bonis et
rectis corde. conferendo eis bona gra-
tiam in presentibus et glorie in futuro.

Cassiodorus Recti corde sunt qui dominum
sequuntur et nesciunt a do-
mino pravam voluntate separari. De
malis vero subdit Declinantes autem

Rico a rectitudine fidei et vir-
tutis in obligationes

et ad peccata que obligant ad penam

Translatio autem hebraica que est Je-
ronimi sic habet. Declinantes ad pravi-
tates suas adducet dominus ad penam

eternam cum operantibus iniquitate

et cum demonibus obstinatis in in-
iquitate. Unde dicit salvator illud

in iudicio Mattheus xxv. Ita maledicti

in ignem eternum qui paratus est dy-
abolo et angelis eius. Et tunc erit pax

super israel et super populum catholicum

qui hic videt deum recta fide et spe et in
future videbit eum facie ad faciem.

Propter quod in natiuitate christi canta-
uerunt angeli Lucus ii. Gloria in altis-
simis deo: et in terra pax hominibus

bonae voluntatis. Per bonam enim volunta-

tem habet pacem cordis interioris: sicut
quod dicitur pueribus xxij. Non tristabit in-
fernum quicumque ei acciderit. Et per illas
disponit ad pacem eternam.

Jerome In quo habebit anima pacem

infra se quod caro omnino obe-
diet spiritui. Unde Augustinus vltimo libro de

ciuitate dei ait. Vbi voluerit spiritus

statim erit et corpus. Ita habebit

pacem super se quod anima erit de omnino obe-
diens. Ita intra se quod ratio et volun-

tas omnino concordabunt. Ita extra se

quod nulla creatura nocerebit ei: et ni-
hil concupiscat quod non habeat. Et ita

pax erit vnicuique: ut dicit dominus ysa-
iam xxxij. Sedebit populus meus in pulchri-

tudine pacis: et in requie opulenta

Ad quam nos producat dominus noster Je-
sus christus: qui est benedictus in seculum

in seculum. Amen.

Psalmus Cxxv.

Convertendo deo.

Titulus. Canticum graduum.

Rico Psalmus iste secundum hebraeos

senarius loquitur de reditu po-
puli iudaici de babilonica civitate.

Augustinus De quo habetur iiii. Regum

xxv. post lxx. annos re-
duxit ille populus in civitatem suam.

Septuaginta anni signant omne tem-
pus quod septem diebus voluitur

Cum autem transierit omne tempus

tunc redimus et nos ad patriam no-
stram: sicut post lxx. annos rediit

ille populus a captivitate babilo-
nic. Babilonia enim est mundus iste

et interpretatur confusio. Videte si non

Handwritten notes at the bottom of the page, including a large blue initial 'C' and various scribbles.

Handwritten notes on the right margin, including a large blue initial 'C' and various scribbles.

est confusio tota vita humana. Quic
quid agunt homines in spe vana: cum
cognouerint quod agunt: erubescunt.
Quare laborant: cui laborant: **Si**
liis meis inquit. Et ipsi. cui. **Si**liis
suis. Et ipsi. quibus. **Si**liis suis.
Nonne ergo. **Si** in hac confusione
in ista babilonia tenetur **Rico**. **pro**pheta
christianus. **De** cuius reditu **pro**pheta
aposteta loquitur: dicens.

Conuerterdo in cuius conuerteret. **Do**
minus captiuitate syon. **et** ecclesie.
que licet non **sem** se tota: tam **sem**
aliquas sui partes sic aliqui capti
uatur. **facti** sumus sicut consolati.
Et dicit sicut. **quod** perfecta consolatio non
habet in **p**nti. **Vnc**. **Ex** illa **co**
uerfioe **repletum** est gaudio os no
strum. **Dic** os sicut cordis archanum
quod officio lingue in fructum vocis
erupit. **Et** subdit. **et** lingua nostra
exultatione. **viz** in laude diuina.

Iero. **Repletum** dicit os nostrum
a lingua gaudio. **quod** non
sufficit tantas explicare laudes **pro**
gratia qua saluamur. **Vnc**

Rico. **post** conuersionem **dicit** in
ter gētes: **magnificauit**
dñs facere cum eis. **peccata** dimit
tendo **et** virtutes conferendo. **quod** alij
videntes tales emendationem: exci
tantur ad laudem diuinam.

Iero. **Si** enim: relictis transitorijs
spem colloquemus in **sempi**
ternis: tunc dicitur quod magnos nos fecit
dñs: captiuitate predictorum **et** pulsa
In hoc est gaudio **ostenditur**.

Hugo **quod** **magnificauit**.
ergo **dñs** facere no

scilicet in nobis metipsis cooperantibus?
iuxta illud August. Qui creauit te
sine te: non iustificabit te sine te.
Quia sicut dicit Apo. **ad** **Corinth.**
in. Dei sumus adiutores. **Illa** autem que
fecit dñs cum peccatoribus conuersis
sunt videlicet peccatorum remissio: vir
tutum collatio: peccatorum euasio: cre
bre uisitatio: consolaciones **et** illu
minaciones. **et** de his nobis collatis
facti sumus letantes.

Rico. **Et** quod a peccatis liberati
propheta **indiget** liberari
a sequela peccati: quod penitus est ad
recidiuatorem. **Ideo** subdit. **Con**
uertere dñe captiuitatem **nostram**: sicut
torrens in austro.

Cas. **Auster** ventus calidus est:
qui aquas congelatas va
poris sui calore dissoluit: **et** autem
te facit in torrens. **Sicut** ergo au
rentem.

Rico. **Auster** torren
tem siccatum replet aquis. **sic** deus ho
mines prius desiccatos ex defectu gra
tie replet humore deuotionis: ita ut **pro**
erupant in fletu lacrimarum. **de** quibus
sub dicitur. **Qui** seminatur in lacti
mis. **et** conuersionis **et** deuotionis. **In**
exultatione metetur. **in** **p**nti conso
latione mentium: **et** in futuro eternam.
Vnde **Math.** **v.** **Beati** qui lugent:
quonia ipsi consolabuntur.

Hugo. **Sunt** enim: quique lacti
marum genera. **Prime**
lacrimae sunt **pro**stulticia culpe. **Pro**
prie laxe lauatur hominem: a labe pec
cati. **Secunde** lacrimae sunt **pro** timo
re gehenne. **et** hee refrigerant homi
nem ab ardore concupiscentie. **Ter**
cic lacrimae sunt **pro** incolatu penitentis

Supra
et
et
et
et

miserie. a hee potant ficientem ani
may. Quarte lacrime sunt p miseri
is primoy: a hee impugnat hoies
Quinte lacrime sunt p de fiderio pa
trie: a hee fecundat aiā sterilez.

Cal. Rui tales emittunt lacri
mas: seminatio eoru est
pacē querēt caritatis studio omnia
fustmere: corpus ieiunijs edoma
re: elemosinis ac pietate se reficere:
a quicq̄ ad disciplinā fidelium pot
ptinere. **Ecōtra** mūdi amatores cū
leticia semināt qñ adulteria omit
tunt: auaricias diligūt: deliciosas
omestates exquirūt: a cetera pec
cata q̄ fiunt dyaboli instigatione.
Et hi illa q̄ hic in leticia seminaue
runt: in illo iudicio cū tristitia a fle
tu metēt. **Vñ** scriptur est. **Sit** ibi
fletus a stridor dentur. **Sequitur.**

Vntes Iquīs hic versus gna
liter ad oia bona videat opa ptine
re: tñ elemosinis maxime sicut et
alijs visum est dñoscit cōuenire.
Vñ scriptum est. **Sicut** aq̄ extin
guit ignē: sic elemosina extinguit
peccata. **Dicit** ergo. **[Vntes].**

Hugo r p ficientes. **Libāt**
de virtute in virtutez
a cōtinue p ficiēbant. **[a flebant].**

Cal. qñ paupes cōspiciēbant
nuditate detēdos: frigore
ostēditos: inopia seua maceratos:
vt prius pietate corde facerent an
teq̄ manus larga quicq̄ p̄staret.
Sequit. **[mittētes semina sua]** a p̄
mittētes in illo futuro seculo facta
sua anteq̄ illuc puemāt. sicut seri
ptū est. **Thesaurizatē vob̄ thesau
ros in celo. Nec** vacat qd̄ addidit.

sua: vt & p̄rijs bonis laboribus a
non de rapina elemosinas rapere
debea. **Hugo** **Vntes** au
mus. **[ad iudiciu]**

[vniēt] la morte resurgēdo. **[cū ex
ultatōe]** Ieuasis oibus p̄culis **[por
tantes manipulos suos]** a fruct⁹
seminuz suoz videlz coronam gau
dij et exulta. **Aug⁹** Ruid emi
tionis. **Aug⁹** facit agri
cola fratres mei qñ p̄cedit aq̄ ara
tro a portat semen. **Nā** aliquādo
frigidus est ventus a ymber dete
ret. atē dit celū. videt tristez diez.
tremit frigore: et tñ p̄cedit a seiat.
Tmet em̄ ne cum diez triste atten
dit: et expectat diem letuz. tempus
seminādi transeat: a non inueniat
qd̄ metat. **Nolite** differre frēs mei
seminatē in hyeme presentis vite
a lacrimis bona opera: et postea
colligatis mercedem eternā.

Col. Presēs em̄z vita hyems
est bonoz: a estas est ma
loz. **Vñ** dominus suis fidelibus
ait. **Amen amen** dico vob̄s: quia
flebitis vos a plorabitis. mund⁹
autēz gaudebit. sed tristitia vestra
conuertetur in gaudium.

Augusti. Sūt lacrime impi
oū. sunt lacrime
sanctorum: quas inducunt oratio
nes eorum. **Iustus** hic tene op̄ra
tur: a hilari est: a plorat. vt tene
op̄retur plorat. quia tene op̄at⁹
est plorando exigit. bonum opus
plorando cōmēdat. dat bonū op⁹
quod fecit. **Cere** ergo sunt lacri
me iustoz: sed tantum in ista vi
ta. **Porro** autē illi qui hic iam tē
T. iij.

vident cupiditatibus suis dissipati
 quoniam fraudantur: gemunt. quoniam non frau-
 dantur: exultant. Plorant et ipsi in
 via: sed non in exultatione. Hi col-
 ligunt quod seminauerunt. quia spiritus
 seminauerunt: ignem colligunt. Eunt
 cum fletu ad fletum. a fletu cum risu
 ad fletum sine risu. Quid enim illis fiet
 quoniam resurrexerint. Quid: nisi quod
 dominus dicit. Ligate illi manus et pe-
 des: et projicite eum in tenebras exte-
 riores. Quid postea: tenebre erunt
 et dolor non erit. Absit. Non sole te-
 nebre erunt: non sola tollit eis spes
 de qua gaudebant: sed datur etiam quod
 in eternum gemat. Ne contemneret
 enim tenebras o quisquis es flagiti-
 osus: qui soles propter tua mala fa-
 cta et propter lasciuia adulteria non so-
 lum tenebras non horret: sed quere-
 re: qui soles plus gaudere quam lucer-
 na extinguit. Non tales tenebras
 habebis ubi gaudeas: ubi leteris:
 ubi te voluptatibus carnis oblectes.
 Non sic erunt ipse tenebre. si quod
 erunt ibi fletus et stridor dentium: tor-
 tor sine defectu. nec qui torquet fa-
 tigatur: nec qui torquet: moritur. Erunt
 ergo eterne lacrimae illis qui sic vixe-
 runt. erunt gaudia eterna sanctorum
 qui venientes venient cum exultatio-
 ne: portantes manipulos suos. Dicet
 enim messis tempore suo domino. Domine te
 adiuuante fecimus quod iussisti. reddere
 quod promissisti. Qui est benedictus in se-
 cula seculorum. Amen.

Psalmus. CXXVI.

De domo edificata

Ad Ieremiam. Titulus. Cantici gra-
 duum Salomonis. Ad Ieremiam loquitur iste psalmus.
De edificatio templi Sa-
 lomonis: qui videns se non posse edi-
 ficare domum domini sine eius adiutorio
 speciali. Dixit enim Paral. ij. Quis
 enim preualere poterit ut edificent ei
 domus dignas: quasi dicit. Nullus. Mi-
 stice vero exponit hic psalmus de spiri-
 tuali edificatione ecclesie: cuius fun-
 dator est verus Salomon christus: rex
 pacificus: qui mundum recohilauit
 deo. **Petrus** cantor. Istius eti-
 am domus lapides et ligna patriar-
 che et prophete dolauerunt fundameta.
 apostoli piecerunt. Ambrosius. Au-
 gustus. Ieremias. et Hilarius: qui fuerunt
 mallei hereticorum: parietes et pu-
 gnaacula ereperunt. Gregorius alij
 et sancti doctores instruxerunt mo-
 res quibus eam intus ornauerunt.
Nec tamen de istius domus edifica-
 toribus et instructoribus presumen-
 dum est quod ostensum est in Salo-
 mone: qui in figuram huius domus
 spiritualis templum domino edifi-
 cauit et tamen corruit.

Et quare sit additum
Angustus. Salomonis: quantum in
 spirauerit dominus dicam carita-
 ti vestre. Salomon erat tempore suo
 filius dauid magnus ille: pro quem
 multa precepta et salubria moni-
 ta spiritus sanctus in diuinis libris
 operatus est. Sed si illo cadente que
 pro ipsum dicta sunt delerentur iudici
 carerentur que ipse dixerat quod non pro

Hic Salomon dicitur
 super ieremiam
 in sermone et propheta
 in sermone et propheta
 in sermone et propheta
 in sermone et propheta

antra
lucy
aug
p
p
p

illam dicta erant. Optime igitur p
hoc erigit misericordia dei: vt quic
quid boni per Salomonem dictuz
est deo attribuatur: peccatuz vt est
hominis: homini. Nam ipse Salo
mon amator mulierum fuit: et re
probatus est a deo. qm tantuz la
queus illi fuit illa cupiditas: vt a
mulieribz etiam ydolis sacrificare
coegeretur. Et quid miruz: quia in
populo cecidit Salomō. In paradi
so nonne Adam cecidit: a angelus
de celo a dyabolo factus est. Idē
docemur in nullo homine spes esse
ponen. **HUGO** sed tantū in do
dam. **HUGO** mino saluato
re: qui dicit Johan xv. Sine me ni
hil potestis facē. Et idē dicit ppha.

Nisi dominus edificauerit do
num. **Petrus** cantor.
et ecclesiam ex viuis lapidibus p
suam gratiaz preuenientem. **L**ina
num laborauerunt. **P**redicadores
qui edificant eaz. **D**ocendo popu
lum christianū. quia v ad Corint.
iiij. Neqz qui plantat est aliquid:
neqz qui rigat: sed qui incrementū
dat de **AUG** Ros loquimur
us. **AUG** foris: ille intus
edificat qui cogitationes videt. ipse
monet: ipse terret: ipse intellectu
aperit: ipse ad fidē applicat sensum
no. **HUGO** Et quia nō soluz
stz. **HUGO** requiritur eius au
xilium ad edificandum: sed etiam
ad edificium conseruandum. **I**dē
subditur. **N**isi dominus custodi
erit ciuitatem. **E**t ecclesiam vbi est
ciuum vntas. **L** frustra vigilat q̄
custodit eā. **Q**uasi dicit. **D**icitur pre

Apoll
vult
p

dicatores sine christo non possunt
edificare ecclesiā: ita nec custodire
Jeronim **F**idelis anima
etia: ciuitas ac
cipitur eterm regis: que ciuibz v
honestis moribus frequentatur.

Ad huc ad ipsos doctores alloquū
tur: di. **HUGO** **V**anū est vo
cens. **HUGO** bis ante lucem
fuit gere. **V**anū est a mutilis la
bor: vester edificandi proximos v
custodiendi: nisi dominus co opere
tur vobis: qui est lux vera. **V**nde
ij. ad Corinth. xv. dicit. Plus om
nibus laboraui. non autem ego: si
gratia dei me **HUGO** **H**irgite
cum. **HUGO** ad edifica
um spirituale. **L** post q̄ sederitis. **V**
post q̄ quieti in vstra habuistis
L qui manducatis panem doloris.
V vos ecclesie ministri a predicato
res qui sustentamini de elemosinis
dolentium de peccatis suis: iuxta il
lud **O**zee. iij. Peccata populi mei
comedent. **V**anum est vobis ante
lucē surgere. **P**etrus cantor.
V vanum est vobis incipere opus
meritorium ante qm lux gratie vo
bis infundatur. **P**ropter quod **H**ir
gite. **L** per lucem gratie bene operan
do. **L** qui manducatis. **V** māducare
debetis. **L** panem doloris. **V** opa pe
nitentie: dicentes. **F**acte sunt mihi
lacrimę mee panes die ac nocte.

AUG **E**t si queras quādo sur
gam. **R**espondebo tibi
Quoniam dederit dilectis suis sonū.
V scis paulatōem p^o mortē corpo
ris que somnus appellatur. **E**t si q̄
ras iterum q̄t us dilectis, **S**equitur

quibus Ecce hereditas dñi filij.

Rico . i. fideles i fide a morib⁹
eddi: hi sunt hereditas
dñi. a hoꝝ filioꝝ [merces] supple
est [fructus ventris] . i. ipse xps q̄
est fructus virginalis: ipse est bñ
tudo fidelium obiectiue. q̄ in cōspicu
diuinitatis sue reficiunt bñ interi
us: a in aspectu sue hūanitatē ex
terius: s̄m q̄ dicit Aug⁹. Consequen
ter oñdit quō hec hereditas est do
mino acquisita: dices. **Sicut sa**

Glo . te causa cōtinētes
sacramenta veniente dño in carne
excussit & expositi sunt. Et q̄ in pph
tis abscondita erāt p̄biterāt apta
Quia ergo pphetis excussis genera
ti sunt apli: qui sunt filij excussorū
& pphetarū. Sic ergo sagitte i māu
potētis diriguntur celestiter i longin
quū ad destructōem aduersariorū
Ita apli filij excussorū & pphetarū
missi sunt in fines orbis terre. quo
rum p̄dicatōis sono turbati sūt in
creduli: et acquisita est dño herē
ditas ecclesie ex gētib⁹. **Beat⁹**
vir qui implauit desiderium suū ex
ipsis. videlz ex doctrina aploꝝ. h⁹
est qui diligenter diligit perficere
quod ipsi docuerunt.

Aug⁹ Quis replet desiderium
suū ex ipsis. Certe qui
non amat seculū. Qui desiderio se
culi plen⁹ est: nou est in ipso quo
intret qd illi p̄dicauerunt. Et vere
talis est beat⁹ qui non cōfūdet cū
loq̄tur inimicis suis. **Jero** . i. non
is in porta.

tur in porta & i die iudicij cū expro
brauerit inimicis legis dei in obedi
entiā & puerilitatem vel omneꝝ ma
liciam ip̄. **Rico** . In porta dicit
soꝝ.

Rico . hoc est i indi
cio. q̄ iudices atq̄t i porta se debāt
& ibi coram eis aliqñ facte sunt di
sputationes fidelium cum fidelibus.
Vñ puerb. in fi. Nobilis in portis
vir ei⁹ quādo sederit cū senatorib⁹
ter. **Cass** . Perscrutemur seduli
re. **Cass** . scripturas diuinas: re
uoluamus libros noui testamēti
& veteris: si filij volumus esse excus
soꝝ. Si vero hec veraciter excutere
studuerim⁹: p̄fecto in ipsis rep̄e
m⁹ dominū nostrū. Je suꝝ christū
qui est bñdictus etc.

Psal. CXXVII.

B ~~cati omnes q̄~~

Glo . Titul⁹ Cantici ḡduū.
Iste ḡd⁹ est timor. Vñ
est sciendū q̄ p̄ter timo
rez naturalez quo timet quicq̄d na
ture extrinū est: q̄tuor sunt timores
.i. Timor mundan⁹: quo timemus
pati picula carnis: & p̄dere bona te
poralia. hic timor malus est. Secū
dus est timor fūilis: cū p̄pter timo
rem gehēne cōtinet se homo a pecca
to. bonus est timor & vtilis p̄ quez
fit paulatim iusticie cōsuetudo: vt
dicit Aug⁹. Et succedit terti⁹ videlz
timor initialis: q̄n incipit qd dūz
erat ama
ri.

Hugo . De q̄ dī ecē.
Quart⁹ est timor
filiatis. Iste de amore p̄cedit: qui

tinet omittere peccatum ne offen-
dat dñm. De isto qui est comes et
custos p omnes gradus loquitur
hic ppheta: dicens. L

Bati omnes in spe q̄ timent
dñm. In amore filiali.

Nico Lq̄ ambulant in vijs ei⁹
mandatis ei⁹ obediēdo:
q̄ sunt vie duēmedi ad salutem. L

Atores manū tuaz qz mandu-
cabis. v. fructus opm tuoz p̄cipi-
es in visione a fructūe dñi. **Lea-
tus es** in iam. **Cast.** Let bene erit
in spe.

Cast. tibi qm̄ elās
dicet. Venite bñdidi p̄ris mei pe-
cipite regnū. **Felix** comestio q̄ n̄ v̄-
tre digerit: s̄ mō sumptibili p̄ten-
nitate suat. Nam a aias h̄ie pabu-
lum suū: psalm⁹ alter oñdit: dicens
Gustate a videte qm̄ suavis est do-
minus. **Sequit.** **Vxor** tua sic vi-
tis habūdans: in laterib⁹ dom⁹
tue. Cum plures sanctissimos vi-
ros vxores a filios nō videas h̄ie
a itez sceleratos h̄e oia possidere:
intellectus hui⁹ verituti et sequē-
tis ad lrām vitandus est. Vñ mo-
raliter. **Vxor** tua v. sapia tua.

Nico fm̄ illud Sap. viij. Hanc
q̄huī mibi sponsā ducē
Hec mō tibi sit sicut vitis habū-
dans. v. paries filios spūales ad
fructuosa opa. **Laterib⁹ dom⁹ tue.**

Cast. dom⁹ nostra dicit recte
ppria cogitatio: aut sci-
entia: in q̄ crebro cōmoramur. **Isti**
us autē dom⁹ parietes sunt duo te-
stamēta in quib⁹ mens s̄ctarū h̄it
quibusdā lateribus cōfirmata soli
datur. **Sequit.** **Filij** tui.

Iero v. boni actus tui. s̄nt sup
ple. sic nouelle oliuātū. v. cum
pinguedine pacis a obum-
bratione vit. **Hugo** Raz oli-
tutis. uia pe-
cis est significatiua. Et abdit. **Li** cir-
cuitu mense tue. v. aie tue: qz boni
actus reficiunt aiam q̄ est mensa
dñi. Vnde ipse dixit Apoc. iij. Ego
sto ante ostiū a pulso: si quis mibi
aperit intrabo ad illū: a cenabo cū
illo: a ipse. **Glo.** ex Augu. Vel
meum. **Glo.** dirigē sermo
ad christū cū dicit. **Vxor** tua. Io xpe
videlz ecclesia: q̄ te dormiente i cru-
ce facta est qm̄ latus tuū lancea est
passus: a sacramēta p̄fluxerunt.
Hec mō vxor ē sicut vitis habū-
dans. **In** lateribus dom⁹ tue. v. in illis q̄
bus christe latera tua sunt tibi ad-
herentes. **Filij** tui. v. fideles eccle-
sie. sicut nouelle oliuātū. v. paci-
ci in caritate. **Li** circuitu mēse tue.
v. altaris aut s̄ctę scripture. Nam ex
vtraq; mensa reficiuntur spūaliter
fideles. **Sequitur** condusio p̄fecta
illi⁹ q̄ timet dñm aq; dicitur.

Hugo **Cce** sic. v. infra
dicit. **Benedicet** tō. **Hoc**
est multiplicabit in bonis eter-
nis. **Qui** timet dominum.

Castio Illos p̄pha postulat
benedicti qui ad om̄e
bonū studium domini timore flam-
mantur. de qua benedictō ne subiu-
git. **Benedicat** tibi dominus.

Hugo **Iesus** crist⁹. **Ex** spō.
v. ex ecclia triūphāte
viz bñdictione celesti. **Let.** ex illa tñ

ditione l' vitas facie ad facie; l' bo
na hierl'm. videlicet ipsum dñm i
celesti pa

Cas. Rui ipsum intue
tes eternos facit
a se iugi perpetuitate demonstrat.
Vnde subdit. Lo mibus dieb9 vite
mee. i. sine fine. **Et** letia l' vide
as filios filiorum tuoru.

Aug9 Quid est filios tuos
Opa tua q' hic facies.
Qui sunt filij filioz. fructus operu
tuoz. Facis elemosinā: filij tui sūt
opa elemosinaz. Accipis vita; et
nam: filij filioz tuoru; sunt. Et sic
videas l' pacē. i. xp̄m l' sup isrl.

Cas. sup omes q' sunt in illa
celesti hierl'm quos msi
det: a cūcta beata facit q'cuq' maie
statis sue virtute o'plectit. Cogno
uim9 in pñti p̄s. q' bona timentib9
deum sint pmissa. quos fructus re
cipiat q' dñm sincera mente for mī
bat. Studio itaq; maximo deprece
mur vt islū timore; accipe merea
mur q' nō ad pena; petis: s; ad salu
tem vñ talia pueniūt qualia nūn
q' de mūdi oblectatōe nascunt. di
cit em; peti nimia supplicatōne qd
fūm; est. Quapropter vt didic; ē
dñm iugiter expetamus: vt ad ta
lia munera puenire mēamur gra
tia a largitate ipsius dñi nri Jesu
christi: qui est benedictus in secu
la seculoru. Amen.

Psal. CXXviij.

Exp̄ expug.
me a m. Titulus Can
ticum grat u am.

Hugo Iste est decimus gra
dus: viz patientia in
aduersis: q' gradus recte sequitur
pcedente. Decens em; ē vt q' caste
deum timet: viā p eo patiētē susti
neat. Intitio psalmiste mōet nos
ad patientiā. **Petrus cantor.**

Quā ppter suā dignitatē ap'us po
nit in fronte distinctiōis caritatis:
dicēs. Caritas patiens ē. Hec vir
tus cōtra malū; cuiuslibet afflictio
nis: dipeus est fortitudinis. Vnde
dñs in cathalogo virtutu; post se
pte; virtutes patientiā octauā po
suit: bicens. Beati q' psecutionem
patiūtē ppter iusticiā. q' qñti me
riti quisq; apud deū; existat illata
iniuria vel otumelia pbat. Nūq̄
em; in hoc mūdo dērit inq̄tas pre
mens: a iusticia patiens. Vñ mal
eclesia loquit filio suo sic. Fili nō
miseris si molestias patiaris a tor
menta: cū matre fuerim passa. dic
ergo pplexa i psona matris ecclē

Exp̄ expuguerūt me videl; ty
ranm a pctores **La iuuentute**
mea. **Hugo** a pñcipio tē
poris: qñ a fra
tre peruerso abel iustus occisus est
ex tūc cepit psecutio iustoz dicat
nūc isrl eclesia que deum sp̄ci
latur p̄r fidem. **Exp̄ expugna**
uerūt me a iuuentute mea. **Petrus**
cantor. Iuuentus ecclē
generalis concepe sed nondū edi
te fuit in Abel. a iuuentus ecclē
nate et confirmate fuit in aposto
lis: que tunc tanq̄m in iuuentute
passa ē expug. **Rico** vt patet
tēes multas. in actib9

Jy abel and expug

aploz. viij. et. ix. capitul. Vnde
Iero. in epistola ad Paulinum
dicit qd liber Act. aploz
videtur texere infantia ecclesie na
scntis. Sequitur. Letem. p. certo. L.
non potuerunt mihi. supplevalere.
qz ipsa ecclia magis creuit tpe pse
cutionis qz pacis. **Petrus can**
tor. Persecutores mqt ecclesie
impugnerunt me tormentis: a falsi
xpiani impugnauerunt me adula
tiobus: dolis ac puiis moribus: a tu
isli omnes non pualuerunt.
Aug. non illis osensi ad ma
re a pse qd bonu qz bonu no osentit il
li ad malu. **Facit malus aliqd si no**
obiurget epus: bonus est epus. a
si obiurget epus: malus est eps.
Rapiat aliqs et si taceat ille cui ra
pit: bonus est. **Sonat fmo contra**
diabolos libidinis. amicus libidinis
sue obit fmonem dei. Iubet auaricia
vt mare traseas: vt te vetis pcell
qz committas: a obtempas. Iubeo ego
vt an ostium tuu qd hates des pau
pel: piger es ad faciendu an te bonu
opus: a strennuus ad traseundu ma
re. qz suis auaricie: a odisti qd de
us iubet. Cuz aut malus hec audire
cepit: incipit velle criminari eos a
quibus audit bona pcepta. Vn sub
dit ecclesia pro suis mebris. Vn
pra dorusz meu fabricauerunt pecca
tores. Petrus cantoi. Sup
dorusz ecclesie fabricat peccatores
qz mali bonos crebris tribulato
ibus afflige no cessant: si ipsi boni
facie mentis ouertetes ad dominu
a dorusum ad seculu: ob huiuscaus q

retro sunt: mala qz tpaliter tolerant
qsi in doruso portant. **Sed qz me no**
cessant pse qz. L. plongauerunt mi
quitate sua. addetes mala mal ad
maiorē dānatōez eoz. Vn subdit
Domini iustus. red dens singu
lis scdm opera sua.

Hugo coctet ceruices pecca
tor. v. destruet super
bias impioz. L. confundatur. L. et na
stusioe qz nunqz delebit. L. a ouerta
tur retro: suz. v. iefficaces a impote
tes fiat. oēs qz oderunt syon. v. qz ex
obio pseuti fut finalit ecclesiam.
Facit sicut fenuz tectoruz: quod
prius qz euellatur exaruit.

Rico. Optat psalmis. zelo in
sup tēda cito arescit: ita cito trāse
at a deficiat pspitas a gla pse qz
tiu ecclesie. **De quo. L. feno. v. de**
malis pseutoribus p dicitis. L. non
impleuit manu suam qui metet. a
finu sili qui mampulos colliget.

Glo. Angeli sunt messorē qz
bonos fructus colligent vt
offerant deo. sed hi de mal non im
plebunt manu que ptiinet ad ope
rationē. vel finu qui ptiinet ad cō
scientiam v non colligent ex eis bo
nam opationem vel bonaz cogita
tionem. quia in ipsis nullus fructus
reperietur. **Et non dixerunt qui**
preteribant. benedictio domini su
per Augustin. Consuetu
ros. **do apd he**
breos erat vt viatores benedice
rent omnibus opantibus in agro
vel in vinea vel **Castio.** Sic
in messe.

libro Ruth. ij. ca. legi. dixitq; Bo-
oz messoribus suis. Dñs vobiscuz;
Qui viderunt ei. Bñdicat tibi dñs.
De quo ritu hic a contrario sensus as-
sumptus est. videlz q; sceleratis iani-
ter opantib; benedictio nulla pre-
statur. Est ergo sensus. Apostolica
aperte atq; sãcti viri q; cõceptis ter-
renis p̄teribãt vitaz p̄ncez non di-
recũt sceleratis a p̄secutorib; ecclē-
sie inanis opãtib;: bñdicio domi-
ni sup̄. **Aug** Ergo omnes istos
vos. **Aug** malos quos tole-
rat ecclēsia: vos q; legistis i scriptu-
ris iuemetis maledictos a designa-
tos ad antixp̄m ptinere. ad dyabo-
lum ptinere a ad paleã: que cõbu-
renda est igne eterno. Nullã inue-
nis scripturã que de illis bñ loqui-
tur. q; transeũtes viam non illos
benedi. **Rico** q; p̄ damnatis
fecũt. **Rico** non debet orari.
Cassi Et ne ip̄a bñdicio puta-
retur hũanis virib; ap-
plicanda: sequit. [bñdixim; vob;]
supple bñ opãtib; [i noie dñi].
Aug q; nemo sãdificat nisi
deus: nec quisq; bonus
est nisi dñs. **Cassi** Qui at odienti
no dei. **Cassi** b; ecclēsiã op-
tat cõfusione: hoc non maledicẽdi
studio loq̄t: s; fufe vitatis instidu
qm licet p̄ inimicis nostris p̄cipia-
tur orandũ: de obstinatis a peritu-
ris qd veritas habebat: exposuit.
nec tñ sine fructu magne pietatis
hec dicta sunt. multi emz de p̄dicta
pena se corrigũt: qñ obstinatis ta-
lia imminere co. **Col** Presta nob;
gnoscent. **Col** dñe paciẽtiã

in aduersis: q̄tin; picula mudi trã-
fire valeam; illesi: et inter electos
a dextris tuis collocari: q; cu; patre
a spũsando viuas a regnas i secu-
la seculorũ. Amen.

Psalm. CXXIX.

De profundis
clama. Titulus Can-
ticum graduum.

Hugo Dic est. xi. gradus. s.
penitentialis supplica-
tio: q; recte post p̄dictos grad; po-
nitur. q; nec deũ timens: nec mala
p̄pter deũ patiens: dignus est gra-
tia vel gloria dei. qm nullus est sine
pecca. **Cassi** quĩ nõ aut cogita-
to. **Cassi** tiõe delinqm;: aut

verbor; sup̄fluitate peccamus: aut
improvida actõe dilabimur. Vna
ẽ ḡ securitas i h; seclorũ iũtũ. s. iungi-
ter pijs p̄cib; vacat;: vt q; a culpa
nõ possum; eẽ libi p̄ munera pieta-
tis m̄eamur. **Hug** Est at p̄s.
absolui. **Hug** iste sextus

ĩnt p̄s. p̄males: a. xi. m̄ ḡduales
ĩn q; notat q; q̄tũcũq; sit hõ p̄fais
quã p̄fectõez nõt numer; senari;:
tñ deb; se reputare imp̄fectũ. a pec-
cato: eẽ qd nõt numer; vndenari;.
Sensus tituli tal est. P̄s. iste eẽ can-
ticũ ḡduũ v̄ leticia de ascẽsu ad deũ
per penitẽtiã. Nã intẽtio psalmis.
hortatur nos ad penitẽciam. Pe-
nitens itaq; volens ascendere: confi-
derat infirmitatem suã: et miserie
profunditatem ĩn q; est: et clamat
ad deũ qui solus potest eum libe-
rare: dicens. l.

De profundis. Hec est de profun-
dis vitioꝝ. Ladamaui. Magna
deuotione cordis. Lab te domine. q̄
solus potes me liberare.

Cal. De hoc pfūdo Petrus glo-
riosas fudit lacrimas. de
isto publicanꝝ pectore culpāda tū
dabat: q̄ sic in altū uenēat p̄cōr vt
nec oculos leuaret in celū. Quapro-
pter virtutē sancte oratōis istiꝝ pe-
nitētis intendē. q̄ tanto se credit ce-
lerius audiendū q̄ tō de imis pene-
trabilibus ⁊ claustris vel secretis
cordis damabat ad dñm. Deinde
sequit. Domine exaudi vocē meā. de
imo cordis ad te damantē.

Hugo. Mant aures tue in-
tendentes in vocē de p̄ca-
tiōis mee. ⁊ misericordia ⁊ demē-
tia tua intēdat de p̄catori meo: vt
relaxet mihi p̄cā mea: ⁊ necesse ē
vt peccata dimittas.

Rico. Imiq̄tates obfua-
ueris dñe. Lab puniēdū
eas fm̄ q̄titate culpe. Lab dñe q̄s susti-
nebit. q̄si dicat Nullꝝ. q̄ tanta est
offensa q̄ntus ille qui offendit.

Cal. Videns ḡ p̄p̄ha nullū esse
q̄ nō aut cogitatōibꝝ sup-
fluis excedat: aut vacuo smone de-
linq̄t: aut manuū adibꝝ occupet
territus damat ad dñm p̄odus in-
sticie ip̄siꝝ genus hūanū sustinere
non posse: nisi misericordie sue pre-
stet auxilium. Vnde s̄bdit.

Rico. Via apud te p̄p̄icia
tiō ē. Vt v̄z pena p̄cōri
debita misericordie. **Aug.** Nam si
diter minuat. **Aug.** nō est;
apud te p̄p̄iciatio: si iudex esse velles

⁊ misericordis esse nolles: obfuares
omnes iniq̄tates nr̄as ⁊ quereres
eas quis sustineret: q̄s ante te sta-
ret ⁊ diceret: in oēs sū: quis staret
i iudicio tuoꝝ. **Spes** ergo vna est.

Q. Via apud te p̄p̄iciatio est.

Castio. Non est em̄ i nostris
adibus vt me amur
absolui: s̄ ip̄sius p̄p̄iciatōis est vt
ostentē reū dignetur liberare. La
propter legem tuam.

Aug. Que est lex ista. In uicē
onera portate: et sic im-
plebitis legē xp̄i. Qui portāt iuicē
onera sua. q̄ fideliter dicūt. Dimit-
te nobis debita nō. sic ⁊ nos dñm.
debi. nō. **Idē** p̄pter hanc legē Lusti-
nui te dñe. ⁊ flagella patientē tole-
raui in spe.

Hugo. Sustinui ḡ
te domine fla-
gellantē expectās misericordiaz li-
berantē: ⁊ iusticiā retribuētē. Vñ
subdit. **S.** Vltimūt aia mea in
v̄to eiꝝ. ⁊ in p̄missis eiꝝ: p̄mit tēte
mihi post remiā vitā eternā. Ideo
Lsperauit aia mea in dño. Lq̄ remit-
tit p̄cā ⁊ premia etna largit.

Rico. Qual autē debeat eē spes
ista. Vt sequer oñdit: di-
gens. Custodia matutina vsq̄
ad noctē. ⁊ a mane iuuentutis vsq̄
ad noctē mortis. ⁊ vsq̄ ad terminū
huiꝝ vite. Lsperet isrl. ⁊ populus
christianus: non in felicitate ⁊ p̄-
speritate seculi: neq̄ in transitorioꝝ
s̄ li dño. misericordiaz ab eo patie-
ter expectando. Cuius rationeꝝ as-
signat: dicēs. Via apud dñm
misericordie. Castiodo que po-
tēst ex

puerislo facere pium: ex mortali im-
 mortales: a ex carneo angelis simi-
 les. Abdidit etiā. La copiosa apud
eu; redemptio cuius p̄ioso sangui-
ne totus mūdus redēpt⁹ est. **Et**
 ipse redimet p̄prio sāguine L. i. f. l.
 p̄p̄m fideles; qui credit in eū fide
 non fida. Lex oibus iniquitatibus
eius. Tam mortalibus q̄ venialibus
peccatis. De p̄fundo quidē p̄s. iste
 fecit inciū: s̄ ad altitudinē magnā
 fecit sine; velut sol p̄uect⁹ ascendit
 vt cognoscām⁹ quā vtilitatē habe-
 at p̄mā q̄ ī tali culmie noscīe collo-
 cata. **Et** ideo cōfiderem⁹ q̄ noxia sit
 supbia: cui non desinit obuiare fre-
 quēs medicina. **Vñ** sp̄ omōnem⁹
 vt ab ea nunq̄ desidia faciēre cesse-
 mus. **Horream⁹** ḡ supbiā q̄ ange-
 lum de gratia sup̄ne suauitatis cie-
 cit. **Amem⁹** humilitatē: q̄ ad celos
 fideles extulit. **Velocitē** ofiteamur
 qd̄ male fecim⁹ vt ab oibus iniquita-
 tib⁹ liberemur. **Per dñm** nostruz
Iesum xp̄m: cui est honor a gloria
 in secula seculorū. Amen.

Psal. CXXX.

Domine non
 est exal. Titul⁹. Canticū
 graduum.

Hugo Hic est. xij. gradus. s̄
 hūilitatis: qui recte
 post p̄cedentē psal. ponit: in q̄ adū
 est de p̄mā q̄ sine humilitate inutilis
 est. **Vir** itaq; iustus in cui⁹ p̄sona
 p̄pheta hic loquit⁹: humilitatē; in
 se ostendit: dicens.

Domine non est exaltatus cor
 me. **Rico** p̄ supbiā mo-
 um. **Rico** tu interiori.

Iero. s̄ in cōtritione a in hūili-
 atione eius obtuli tibi sa-
 crificiū sp̄s cōtribulati. **Neq;** ela-
 ti sunt oculi mei. **Signo** exteriori:
 vt tūstoria cupiscerēt a caduca.

Hugo Postq̄ iste dixit q̄
 his fuerit in corde inte-
 rius: a qlis extiterit foris in corpe:
 p̄se q̄nter oūdit qualis fuerit ī acti-
 one: dicens. **Neq;** ambulauī. **v**
 non cōcupiū esse in p̄posa socie-
 tate: vel non supbiū. **In magnis**
 factis vel virtutibus quibuscūq;
Neq; in mirabilib⁹ sup me. **v** nō
 cōcupiū aliq̄ facere super virtutez
 meam: sicut multi qui ex factis vel
 dictis magis querūt gignere ī po-
 pulo admirationē q̄ edificationē
 ex quo aliq̄d magnū possunt videri
 vel lau-

Aug⁹ **Doc** totū plani-
 atur. **Non** fui supbus. nolū q̄ si in
 mirabilib⁹ innotescere hoībus. a
 nec q̄ siū aliq̄d sup vires meas.
 vnde apud imperitos me iactarez.
Omis supbus displicet deo. **Debet**
 ergo se hūana anima hūiliare:
 ne deo displiceat: a toto co: de mtu-
 eri qd̄ dictū est. **Quāto** magnus es
 humiliā te in omnib⁹: a coraz deo
 inuenies gratiā. **Sequitur.**

Hugo **S** nō hūiliter sen-
 tiebā. **de** memetipso
Exaltaui aīaz meā. **v** meipsum
 laudādo: vel p̄sumēdo de hono qd̄
 non habeo: sicut pharisei qui di-
 cunt. **Labia** nostra a nobis sunt fi-

Quibus dicit
 quibus dicit
 apperting

at sup
 qui seq
 sicut
 matris
 fuerat
 L sup m
 dicitur
 id est sic
 laus dñi
 na
 si supbie
 non videt
 hūilitate
 et
 cōpēt ed
 mony et
 in dño di
 domio. **L**
 hoc nunc
 sentit vī
 sic lectus p
 edubū vt
 met ipsa
 vīe nūm
 maxime lre
 notata cō
 istans dign
 Colledo
 lo viderē
 hoies p cam
 rez: qm qui
 Per dñm nō
 benedict⁹ in
Psal
D
 me. xij. grad
 edificatione

Quia puer abstractus a matris amplexibus
ita puer a deo abstractus

at sup̄ de me punitio in modum
qui sequitur. **S**icut ablactat⁹
sicut puer abstract⁹ a mamilla
matris priuatur cōsolacione con
sueti dum adhuc deleteret recūbē
sup̄ matrem suā;] dulciter lactē
dolita retribucio in anima mea]
id est sic a me subtrahatur conso
lacio diuī

Cass Ac si dicat. Si
na ego te presūp
si sup̄biēdo cōtempnere tu me me
rito videis abijcere. Post q̄ humi
litate et mansuetudinē sequēdā
cōpētē eduxit. vñ quēq; fideliz
monz vt cōfiteā suam sēp ponat
in dño dicens **S**peret israel in
domio] v̄ populus christian⁹ **L**ex
hoc nunc a vsq; in seculū. Iude a p̄
senti vsq; ad eternitatem futuram
sic sextuz psalmū opendioso sine
cōdudit vt sanctē humilitati cōue
niet ipsa breuitas dictōnis. Mira
bilis nimis est huiusmodi. que itē
maxime iter virtutis p̄cellas ho
norata cōsurgit. qm̄ altissime ma
iestatis dignacio eā assumpsit

Collector. Hanc dei filius de cē
lo descendens in se demōstrauit vt
hoies p̄ eam celum ascendere doce
ret: qm̄ qui se humiliat exaltabit
Per dñm n̄m ih̄m christuz q̄ est
benedict⁹ in secula seculorū **Amen**

Psalmus Cxxxi

Memento do
mine. Titulus cāticum
gduū **G**losa. In
hoc. xiiij. gradū iam hūmilitatis agit
de edificatione spiritalis domus

Ind. K. h. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

dei sicut dauid ad litterā voluit dō
edificare domū materiale. Et cō
grue post gradum hūilitatis agit
de edificaōne spūalis dom⁹: qz p̄
hūilitatem efficit quis domus dei
Vnde p̄pha ait. **S**up̄ quē req̄sceset
spirīt⁹ meus nisi sup̄ humilez et q̄
etū a timente m̄ verba mea.

Cassio Prima igit̄ narracō
ne dñi cristi verba re
fert quibus patri suo p̄misit se re
quēz nullatenus sumere nisi p̄ri⁹
v̄ religionis affectū hūanis p̄c
toribus infudisset. **V**nde dicit

Memento dñe dō. **S**i p̄pha da
uid hoc dixisset: de se potuiss;]
dicē **M**emento mei **S**ed vt alterum
figret dixit **M**emento dñe dō xpi
q̄ ei⁹ nomine vocari voluit: de cuius
genere assumptur⁹ erat carnem

iero **L**a ois māfuetudis eius]
qz nō cōtendit neq; clama
uit: sed sicut agn⁹ mansuet⁹ duct⁹
ē ad mortē **C**assiodorus **H**oc
certe quō poterat de se dō p̄pheta
dicere cū se meminiss; v̄riam et he
uz p̄p̄torez ei⁹ crudelit̄ occidisse.

Vñ ip̄si⁹ p̄mitētie gloriosuz extat
exem **hugo** **L**icit iurauit dō
plum **hugo** m̄no votum vo
uit deo iacob] quasi dicat **A**d hoc
memento xpi hois vt impleat qd
firmiter pro **Cassio** votuz itaq;
misit **Cassio** filij fuit vt

p̄rie incarnacōis aduentu re confi
liaret p̄ri ge **hugo** **S**z nūqd
n̄ hūanū **hugo** pot̄at cri
st̄i plere qd p̄posueāt. cōstat qz
sic qz de⁹ e a h̄o credebatur p̄pha. **Q**ua
re & p̄cat hoc duplici rōne p̄bat

Vt

80 x p̄ p̄

80 x p̄ p̄

Primo vt ostēdat q̄ quicquid h̄z
xp̄s: habet a p̄te. Vñ ipse ait Jo.
v. Non possum ego a meipso facē
quicquid. Secūdo vt oñdat q̄ sic vlti
tas p̄mittē di est a deo: ita a facul
tas implēdi. Vñ Aug⁹. Nemo p̄
sumat suis virib⁹ q̄ vult. Qui em̄
te hortatur vt vneas: ipse te adiu
uat vt rebbas. Et hoc est q̄ dicit
Apo⁹. ad Philip. ij. Ipse dat a vel
le a p̄ficere p̄ sua bona voluntate.
Votū aut̄ xp̄i hoīs exponit cū sub
infer. **Rico** Introiero. lib
tur. **Rico** est introito.

Cal. In tabnaculū dom⁹ mee.
hoc est i celestē habitatio
nez in quā xp̄s post resurrectō em
suā cuz assumpta carne vidētib⁹
apl̄is introierit. si ascēdero vñ
ascēdā. in lectū strati mei vñ i suā
requiē: q̄ est a dextris dei: vbi est re
quies a finis laboz. si dēdero sō
nuz oculis meis. Somn⁹ iste itel
ligēdus est req̄es mortis tribuane
La palpebris meis dormitatōem.
Et req̄ez t̄pib⁹ meis. Hec oīa
hūamitātū xp̄i vuenire noscūtur.

Jero. In quib⁹ nō se d̄ hoc mū
do ad celū redituruz polli
cetur: nisi p̄ dignū deo p̄zi locuz
vel ecclesie ogregatōez sua resurre
ctione ostrueret. Vñ s̄ dicit. donec
inueniā locū dñi in pectorib⁹ cre
dentiū. tabnaculū deo Jacob vñ ec
clesiā: in q̄ vere imitant filij Jacob
videlz christiani q̄ ostra temptatio
nes vitiozū ludari non cessant.

Call. Locis em̄ dñi est tabna
culū pectoris christiani.
a atria ecclesie catholice: q̄ ille tāq̄

celi sp̄ inhabitat. Et tabnacula si
bi ex nob̄ q̄ nob̄ fecit: q̄ ipse nos
et ne vite p̄pria miseratōe restituit.

Aug⁹ Dacet ergo dñs locuz
in corde fidelū q̄ vnuz
est cor oim̄ in caritate copulatoū.
Vñ de eis scriptura dicit. Erat ill' aia
vna: a cor vnū in dño. Multi aut̄ ne
faciāt locū dño sua querūt: sua di
ligūt: sua p̄tate gaudēt: p̄uatū suū
o cupiscūt. Qui autē vult facē locū
dño: non de p̄uato: s̄ de cōmuni de
bet gaudē. p̄pter illa q̄ singuli pos
sidemus existūt litēs: inimiciāe: di
scordie: bella int̄ om̄es: tumultus:
dissentioēs: homicidia. Nunq̄d p̄p̄
ista q̄ coire possidem⁹: litigam⁹?
Aetern̄ istū coire dicim⁹. Solem cō
munit̄ oēs videm⁹. Beati ḡ q̄ sic
faciūt locū dño: vt p̄uato suo non
gaudeāt. Abstineam⁹ ḡ nos fr̄es a
possessione rei p̄uate: aut ab amo
re si non possam⁹ a possessione: a fa
ciamus locuz dño. Hospitari a te
vult xp̄us. fac illi locū. Quōd ē: fac
illi locuz. Noti amare t̄ip̄m. illum
ama. Si te amaueris: daudis o tra
itū. si illū amaueris: apis illi. De in
oñdit quō ecclesia est dño edifica
ta: dicens. Et ecce audim⁹ eā in
effrata. **Jero.** Effrata est bethleem
ta. **Jero.** vt h̄etur Gen. xxxv
vbi primuz ecclia est audita. q̄ in
ipsa xp̄s dñs carne assumpsit. In
hac a Rachel isrl̄ dilecta quiescit
q̄ t̄ipū gessit ecclesie. Inuenim⁹ eā
in campis filie. q̄ ecclesia colica
est ex gentibus qui tanq̄ inulti a
indoc̄i dicitur. **Call.** sunt ex

locus est p̄te
p̄te

Effrata bethleem
et in campis filie
Call. sunt ex

agrestibus mansueti. et ex sterilibus
fructuosi: ex cubilibus domus templi
christi domus **Iero** **Et** **stru**
nantis **Iero** **in** **tabernacu**

lū eius. Nos qui in vna domo eccle
sie congregamur pro domino. adorabi
mus in loco ubi steterunt pedes eius.

Si quo predicatores apostolice audiant
qui sustentat totum corpus eccle.

Call pedes sunt euangelicas in
fiones sicut scriptum est.
Quam speciosi pedes euangelizantium
pace. Ibi enim steterunt pedes eius
ubi fides veritas probat esse funda
ta. **Urge** domine in regem tuam.

Iero Ipse iam explesti iudicium
ta reddidisti iocundum. iam inue
nisti locum domus in cordibus credentium
iam produxisti ex latere tuo ecclesiam
surge nunc a morte. **Hugo** **In**
requiem tuam. et in glorificatam na
turam. et non solum. **Et** **etiam**. et a
cha sacrificatio minister. **Quasi** **dicit**

Tu pro surget archa. et ecclesia quam
sanctificasti per asperitatem sanguinis
tui surgat post te. et per te sicut apostolus
dicit. et ad **Cor. xi.** Si christus re
surrexit: et nos resurgetur. Postquam
apostolus dixit ecclesiam cum christo exaltanda
consequenter orat ut fideles eius virtu
tibus ornentur. quatinus et ipsi digni
efficiantur cum christo exaltari. Et disti
guunt apostolus ipsam ecclesiam in duas par
tes. videlicet in prelatos et subditos. vnde
per utrumque orat ut in virtutibus proficiat.

Et **primo** per prelatos dicens. **Accer**
dotres tui. gratis sacramenta mini
strantes et ad obsequium tuum deputati.

Mico Libuant iusticia. Ita quod
non solum ornentur exteri

ornamentis corporalibus sed etiam
interius virtutibus. ut digne tibi va
leant in ecclesia ministrare. et sancti tui ex
ultent. et minores ministri ecclesie ex
ultent te laudent cum deuotione mentis
in signo exteriori apparere secundum illud
psalmi. **Lxxviii.** Cor meum et caro mea
exultauerunt in deum viuum. Deinde
orat propheta ad deum patrem in
persona ecclesie dicens

Iero propter dauid seruatum
id est propter filium tuum
qui ex semine dauid forma seru
lem suscepit non auertas faciem christi
tui. et clementiam atque claritatem filii
tui a sanctis in quibus ipse christus habi
tat et illuminat eos. Iurauit dominus
dauid veritatem. et deus pater deo
homini inuolabiliter promisit.

Callio et non frustrabitur
eum. Frustrari enim est
in irritum promissa deducere. **Tras**
lacio romana habet. et non penite
bit eum id est non mutabit. **Iero**
minus Ergo deus pater non frus
trabitur id est non euacuabit pro
missum sed adimplet dicens. de
fructu ventris tui. et de filiis spiritali
bus per tuam doctrinam in fide nutri
tis. Nos sumus fructus ventris eius
quos spiritaliter tam ex utero ge
nera. **hugo** Sicut iacobus in
uit capitulo dicit. Volun
tarie nos genuit verbo veritatis sue
ponam super sedem tuam. et faciam prelatos et
doctores ecclesie qui tuam doctrinam
euangelicam predicabunt

Callio In illius enim sede
recte sedere quis dici
tur cuius precepta docere monstrat
.Vij.

archa

Voluntarie nos genuit

Barlaam
et per prophetas

Hugo Hoc verificatū est in apostolis de quibus in alio ps. dicitur: Pro p̄ib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitues eos principes super omnē terraz. De quib⁹ p̄latis a doctorib⁹ ecclesie p̄dictis adhuc subdit. **C**ustodierit filij tui videlicet apostoli a doctores ecclesie. [testamentū meū] v. decē precepta legis. [a testimonia mea] videlicet mandata euāgelica q̄ de mea voluntate testificant. [hęc q̄ dicebo eos] p̄ Moysen a p̄ te o xpe. q̄ lex p̄ Moysen data est. a veritas per Jesum xpm facta: vt habet Jo. **C** etiam filij eorū qui p̄ eos credituri sūt: custodierint hęc p̄cepta et mandata ope adimplendo. [vsq; in seculū se debūt sup se de tuā] v. sine fine teum regnabunt.

Cass. Vis ergo sedes dñi habi tur: qui participes regni eius esse meruerūt: sicut dicit ipse xpus in euāgelio. **P**as volovt vbi ego sum a ipsi sint mecum.

Hugo Hoc autē pmisit dñs sed gratis. Vnde subditur. **Q**uoniam elegit dñs syon. v. ecclesia nullo merito p̄cedente: sed sola gratia [elegit eam in habitatione sibi]. Vnde Apoc. xxi. dicit. **E**cce tabernaculum dei cū hoibus: a habitabit cum eis. **Cass.** Illa enī maiestas eis: sūme bona: sūme beata: sūme potēs. q̄uis vbiq; sit tota: tamen beatorū p̄dora possides habitacula sibi facit: quos sue misericordie virtute elegit. Deinde cōfirmat dñs v. b. ap̄p̄te p̄ se: dicens.

Hugo **R**equies mea videlicet ecclesia aut quecūq; fidelis aīa a peccatis mūdāta: ē dom⁹ dei [in seculū seculi]. q̄ ip̄az inhabitat in p̄nti p̄ grām: a in futuro p̄ glo riam.

Aug⁹ Non enī de us pater aliquādo turbat vt requiescat: s; dicit se requiescere in nobis. q̄ nos in illo requie habem⁹. **H**ic habitabo qm̄ elegi eā. q̄i dicat. **D**ec hitatio

hugo mea erit ex pura gratia mea: q̄ dat ipsi ecclesie benedictionē. Vnde subdit. **U**duam eius videlicet ecclesiam aut oēs am

Cass. que omni auxilio ma; mundano vidua

ta: solam sp̄z suā ponit in domino. **E**cclēsia enī q̄uis a coniugatas a virgines continere videtur: vidua tamē dicit. q̄ p̄fidio seculari destituta sp̄z suam in celesti sponsio reposuit qui eam de fusca pulchraz: de erronea redā: de crudeli piā: de caduca firmissima;

hugo hanc inquit xpi ecclesiam [benedicēs] benedictioe gratie in p̄nti [benedicam] benedictioe glie in futuro: cum dicitur electis illud **Matth. xxv.** Venite benedicti patris mei percipite regnū. [paupes eius] videlicet ecclesie q̄ non presumūt de suis meritis: sed iugiter suos defedus cōsiderātes: in sola dei misericordia sp̄z suā ponūt. **h**os inquit dñs [saturabo paup̄ibus].

Aug⁹ Simus paupes a tunc saturabimur. Multi p̄sumentes de hoc seculo: et superbi xp̄iani sunt q̄ odraunt xpm: sed non saturant.

Emiliae...

Saturati sūt em̄: a habundant in
sup̄bia sua. De talib⁹ dicit Ob pro
brū habūdantib⁹ a desp̄dio su
pb̄is Isti habūdāt. a idē mādu
cāt sed nō saturant Et q̄ de ill dicit
tū est in psal. Māducanerūt a ad
rauerūt om̄s diuites t̄re Adorant
xp̄m. venerant xp̄m. supplicāt xp̄o
sed nō saturāt sapia a iusticia ip
sius Quare. equia nō sunt paupes
Paup̄ dei. i aīo ē nō i sacco. Proce
dit aliqū hō habens plenā domū.
vberes fr̄as. multa p̄dia. multum
aur̄a argenti: nouerit q̄ in ip̄is n̄
est p̄sumēdū huiliat se d̄. facit in
deynde cor ip̄i⁹ ita ad deū eigitur
vt nouerit quia nō solū nihil il
li p̄sint diuicie ille. sed ip̄ediūt pe
des ip̄i⁹ nisi ille regat a ille subue
niat. et iste tal̄ numerat inē pau
peres q̄ saturātur p̄mib⁹. Inueis
a aliū mendicū et in flatū aut idē i
flatū q̄ nihil habet. q̄rētē t̄vnde
ille ē. Non atēdit de⁹ facultatē sed
cupiditatez. iudicat eum fm̄ cupi
dita tē qua inhiat reb⁹ t̄p̄alib⁹.
non scdm̄ facultatē quā ei nō otingit
adipisci Ita fit vt om̄es huiles
scō cor d̄ca in caritate gemina cōsti
tutos q̄cquid habuerit in hoc se
culo it̄ paupes suos numeret de⁹.
quos saturat p̄mib⁹. Dñs ei q̄nq̄
p̄mib⁹ pascit a faciat suos fideles
p̄m̄ ē pais p̄m̄e. de q̄ d̄ i alio
psal. Cimerē tāq̄ panē māducabā
It̄m fuerit in lacrimē mee: panes
die ac nocte. Sc̄ds est pais d̄c̄ri
ne. de q̄ d̄ ecd̄siast. xv. Cibauit il
lū panē vite a intellect⁹. Tertius
est pais eukaristie: de quo salua

tor dicit Job. v Panis quez ego
dabo. caro mea est pro mūdi vita.
Quartus ē panis gr̄e. de q̄ dicitur
luce. xi. Panē n̄m̄ q̄tidianū dano
bis hodie. Quin⁹ est pais gl̄e de
q̄ dicit luce. xiiij. B̄t̄s qui mandu
cabit panem in regno dei de hijs
p̄mib⁹ saturātur paupes sp̄u. De
q̄tur adhuc vox patris **Sacerdo**
tes eius iduā saluari

nico ⁊ gr̄a sp̄s sc̄i ⁊ sancti
ei⁹. **omnes** viz fideles in
baptismo sanctificati ⁊ exultacōe
exultabūt ⁊ in domo gaudebunt
leticia p̄petua **Hugo** p̄ euasi
one mali ⁊ ad ep̄cōe toni. **Luce**
] vi futuro vbi sc̄i exultabunt ⁊ p̄
ducam cornu **cast.** ⁊ fortitudi
dauid.] **cast.** neq̄ potest a
tis xp̄i que in illa iudicacōne mon
strāda est. vbi ab ip̄o sc̄dis c̄na
premia d̄c̄būt Et vt d̄m̄ xp̄m de
buisse aduertē. Sequitur ⁊ para
uī lucernam christo meo.]

hugo ⁊ feci lucernā filio meo.
Lucerna q̄ppe est vas
vbi lumen ponitur. It̄z est ergo
Ac si dicat Deo ad tātaz celsitudi
nem veniēt sancti. qui erunt vasa
in quibus lucebit xp̄s. Vel dicit
de ecc̄a militate. Illic p̄ducam cor
nu dauid ⁊ ecce dabo fortitudinem
christi. augendo p̄tatez ei⁹ otra in
imicos sp̄uales. pauī lucernaz cri
sto meo **Jerom⁹** Iohes bap
tista precursor d̄m̄ saluatoris no
stri a deo patre dicit preparata lu
cerna: qui eum in huius mundi te
nebras venturum annūciavit
Et p̄micos eius. videlicet iudeos
Vij.

primus dicitur
secundus dicitur
tercius dicitur
quartus dicitur
quintus dicitur

hugo magister
Iohes bap
tista precursor d̄m̄ saluatoris no
stri a deo patre dicit preparata lu
cerna: qui eum in huius mundi te
nebras venturum annūciavit
Et p̄micos eius. videlicet iudeos
Vij.

non credentes [induam confusione]
cum viderint dominum in maiesta
te. [super ipsum autem].

Hugo ^{sup christu}. Leffore
bit ^{et efficacit} ^{et excel}
leter apparebit. [sandificatio mea]
^{et pias sandificandi}. qm solus xps
sandificauit p sanguinez suu eccle
siam. Vnde Apo⁹. ad Ep^h. v. ait.
Christus dilexit ecclesia; ^{et seipuz}
p ea tradidit vt illaz sandificaret.

Cal Audistis quid ascendens
iste pfeceit. audistis quia
nos iocunditate impleuerit. Nam li
cet ab initio catica gradu vniu er
sa grandescat: licz tamē ista dicere
celliora q de dñi aduētū clarissimo
lumie lampauerūt. Creatore qup
pe prophetato: necesse fuit graduz
crefcere per quem augmēta sumē
cōstat vmuerfa. Restat nobis i se
quētib⁹ gradibus pē. dilecō primi
et caritas dei. q si pura mēte oſēdi
mus: tūc ad ei⁹ glorioſum puenie
mus aspectū: qui est benedictus in
ſecula ſeculoū. Amen.

Psalm⁹. Cxxxij.

A Cce q⁹ bonū
et q⁹ io. Titul⁹. Canticū
graduum.

Hugo Gradus. xliij est cari
tas fraterna: q facit
fratres habitare in vnu. Ex isto ē
ſequitur bñdictio et vita eterna.
Recte autē ſequit iste pē. prece
tem. qz ibi actū est de edificatione
domus dñi que pfitur i caritate:
de qua hic agī. Propha ē loqns

de fratrum cohabitatiōe exultat:
dicens. [

A Cce loſtendētis et cōgratulan
tis vox est. q bonū et q iocun
dum ^{et q delectabile est mō} [ha
bitare fratres in vnum].

Iero ^{et cōcorditer mente et nō}
corpe. Esau et Jacob fue
runt fratres. Et qz ſil habitabāt
fuit eis cauſa diſcordie. frater me⁹
carnalis: non tñ me amat qntum
ſubam meā. Ergo qz hic frater di
cit: non fratres dicit corpe: ſi frēs
ſpirituales: quibus est cor vnum
et aia **Cal** Hoc reſpicit ad ca
vna. ritate: qñ. ſ. perſecti
cōmunibus ſe hōtant exemplis.
et alte alterius virtutis imitādo
mutue dilectionis ſe vnculo opre
hendunt. Ipa est enim habitatio
quā dñs querit. non trāta q cōſo
ciant corpora: ſed que animas reli
gioſa ſocietate cōiungit.

Iero Proprie psalm⁹ iſte ceno
bñs et monaſterij cōue
nit. Licet enī et de eccleſijs intelliga
tur: ſed ibi poſiti aduerſitate vide
tur non eſſe tanta cōcordia: vide
alio ad dmū ire feſtimat: ali⁹ ad
circū: ali⁹ in eccleſia de uſuris co
gitat. In monaſterij autē vnu po
ſitum et vnu animus eſt.

Cal Nam vt hanc adunatiōez
ſed intelligeret eſſe mirabile ſb mi
ſticis cōpatiōibus vſqz ad finem
laus eum digna pſequit cum dī.

A Iut vngentū in capite qz de
ſcendit in barbā barbam aaron.

Q uo deſcendit in orā reſtimēti

Handwritten notes in the left margin:
Handwritten notes in the left margin, including a signature and some illegible text.

Handwritten notes at the bottom of the page:
Handwritten notes at the bottom of the page, including a signature and some illegible text.

Text from the adjacent page on the right:
Handwritten text from the adjacent page, partially visible on the right edge.

eius: sicut ros hermon qui descen-
dit in montem **hugo** Per vngent
t3 syon **hugo** tū significa-
tur grā spūs s̄i. Caput x̄ps est.
Barba enī q̄ signū est virilitatis
sigt ap̄los: qui fortes fuerūt i bel-
lo. Per aaron x̄ps intelligit q̄ cū i
mūdo non iueneret mundum qd̄
offerret. seip̄m obtulit in sacrifici-
u p̄ nobis. Per oraz̄ restimētū sig-
nificat eccā: p̄ ros hermō sigt grā
x̄pi. Nā hermō it̄p̄tat lumē exal-
tati. Mōs syon est eccā. Est ergo
s̄esus. Habitāe in vñū ē iocūdū tā
q̄ vngentū. grā spūs s̄i existēs
i capite. i x̄pō qd̄. q̄ grā descēdit
postea i barbā barbaz aaron. i m̄
ap̄los x̄pi q̄ adherētes imēdiate
x̄pō p̄mi i vñū hitāe ceperūt qd̄ ec-
vngētū postea descēdit in orāz̄
stimen **cast.** i m̄ eccām q̄ vsq̄
tici? **cast.** ad extremitates ei?
spūs s̄i grā descēdit. q̄ baptiza-
tos vsq̄ in finē sel̄i mē sue digna
cōne s̄ificat. Ipa est enī eccā q̄ p̄
tunicā illaz̄ designata ē que diuidi
non potuit tpe **hugo** Et etiā
passionis **hugo** tōnū et
iocūdū ē hitare fr̄es i vñū. sic ros
hermon. grā cūsi **Aug.** Nā
hermō hebraice int̄p̄tat lumē ex-
altati: a x̄ps qui est lumē x̄y p̄ri-
mo i cruce. postea i celo exaltat? ē
Qz fr̄es habitant i vñū. nō ex suis
meritis. nec a suis virib? : s̄ est ex
illius dono a ex illi? grā. sicut ros
de celo ex ipsius voluntate cadit
Hugo q̄ que grā descēdit in
mōte syon. i m̄ eccām vel in ap̄los
ac fideles in die p̄t̄x̄costes in ip̄o

monte congregatos. **Quoniam**
illic. i in vñū ammi cohabitacōne s̄i m̄
Imādavit d̄s benedictōem. i. p̄
cepit vt hic benedicent d̄uz. qm̄
discordib? nulla p̄stat b̄ndictō et
ita d̄ū b̄ndictēs h̄erent vitaz̄ du-
raturam. vsq̄ in sel̄m seculi.

Cassio Oīsa ē nobis vñūta-
tis vñūtas. a declara-
tū quid fraternus possit prestare
affectus. Diligam? ergo fratrem
tanq̄ nos. Amemus dominum su-
pra nos vt ista dilectō proximoz̄
ad illam nos p̄ducatur domini p̄e-
fectissimam caritate. Hoc mona-
sterijs. hoc etiā ecclesijs. hoc ciui-
tatis. hoc villis. hoc heremitis
constat esse predicatū. Nullus enī
ab ista fraternitate diuiditur qui
affectum sancte religionis habē
monstratur. Prosp̄ in libro de vita
cōtemplatiua. Diligim? enim fra-
tres tanq̄ nos. qm̄ ad mores bonos
a ad eternam vitam consequendā
sicut nobis eorum saluti cōsulim? :
qm̄ nos in eorum piculis cogita?
vt nobis subueniri optarem? . ita
eis subueniem?. Aut si facultas de-
fuerit. voluntatem subueniēdi ce-
ne **Coll** Sicq̄ in proximoz̄
m? **Coll** dilectōne p̄fā. xv.
gradum sūt scriptum qui in dei di-
lectōne consistit ascendere studea-
mus. gratia ac misericordia domi-
ni nostri ih̄esu cristi qui est bene-
dictus in secula seculorum. Ame.

Psalmus Cxxiii

Ecce nunc be
Titulus Canticū gra
duū. Sicut actus est
in psal. pcedenti de dile

ctioe primi: sic dicitur hic agit de di
lectioe. **Glo.** Nō q̄ alia gratia
ei. sit q̄ diligit deus
a alia q̄ diligit primus: sed quia di
uersos actus habet ipsa gratia.

Cass. Preceptū est ei. Diliges
dñm deū tuū ex toto cor
de tuo. et ex tota aīa tua. et ex tota
virtute tua. a primū tuū sicut te
ipsum. Qui autē sic diligit deū: locū
vitijs non reliquit. Vbi enim intret
scelus aīz totus animus deo occupa
tus est. d̄pabolus enim vacatīa desi
derat: nudata p̄quirat. s̄ vbi deum
p̄sentē reperit: sub magna pfusione
discedit. Vascula ipsa cum plena
sunt aliquo liquore: sup̄uentiū
augmenta non capiūt. Ita a nos
cū diuina caritas totos repleat: nō
erit quo crimen itroeat. Proximū
diligimus sic nos cū illi malū non
facim⁹: s̄ omnes vt nosmetipsos si
mili affectōe tractam⁹. Diligam⁹
ḡ frēm tanq̄ nos: a amem⁹ dñm
sup̄ nos. Prosper in li. de vita etē
platiua. Illi deū plus q̄ se diligūt
q̄ p̄ ei⁹ amore sue salutis corpali ad
tēpus nō parcat: seipsos tribula
tiomb⁹ ac piculis tradūt: nudari
facultatib⁹ p̄rijs: patrie sue extor
res fieri: parentib⁹ a vxorib⁹ ac fi
lijs renūciare parati sunt. et vt to
tum dicat: a ipsā mortē corpis non
solū non refugiūt: s̄ etiā libēter ex
cipiūt: ambiētes a corpis sui vita

magis q̄ a deo aīe sue vita discede
re. Ordinez vero dilectōis illi puer
tūt. nec modū diligēdi custodiunt
q̄ aut mundū quī cōtēnendus est di
ligūt: aut corpa sua min⁹ diligēda
plus diligūt: aut primos suos nō
sicut seipsos: aut deū pl⁹ q̄ seipsos
forte non diligunt.

Rico. Dic enim. xv. grad⁹ talis
est. q̄ hō ex p̄fēctōe cari
tatis q̄ntū possibile est obliuiscat
seculi hui⁹: a occupet i dimis laudi
b⁹ q̄si mente hitas in ciuitate cele
sti: s̄m illud ad Philip. iij. Nostra
oueratio in celis est. Ad q̄d p̄pha
nos hōrtans: ait. L.

Ecce. Iascēsis tot ḡdib⁹. Nūc
in tpe p̄nti vos q̄ estis fra
terna caritate cōgregati: a i de dile
ctioe radicati. b̄ndicite dñm. Iipm
deuote laudādo sancte ad ipsi⁹ ho
norem viuēdo bona de ipso omni tē
pore dicēdo: de cunctis beneficijs
eius gratias ei referēdo.

Jero. Omnes serui dñi. quib⁹
ira non impat: in quib⁹
libido non regnat: a quibus vitia
non dñan. **Ric.** O. Vistatis
tur.

Ric. parati. In dño
dñi. ad ipsā officiandā: quoz am
mus est in dño firmo restigio reli
gionis. Non enim discurrere debēt ec
clesie ministri ad veniātes a auu
pia tanq̄ milites. nec ad negocia
terrena sicut mercatores.

Hugo. Et etiā vos benedicite
dñm: qui statis a p̄se
ueratis. In atrijs dñi. de nostri.
a in latitudine caritatis: cui⁹ latitu
do se extendit ad diligendū etiam

Job 42 dñs ruit

pro nos
plus q̄ se
q̄ p̄ se

Sequ
lato
nus
la bo
vt et
Hic
ap̄ s̄
aut q̄
p̄p̄ fac
sunt et
nobis a
et faciē
ferent
Cass
et opa
d̄is resp
lequa
nr.
alibi vte
ra. vj. tā
igit qui
viciat
nem et
Cass
mū sub fi
ante fite
legat. m
gēn b̄ndic
Qua p̄ fi
sancti tū
e cō p̄lect
dñi psalm
admodū v
bus isti pu
gradūy ad

inimicos. **Cass.** **In** noatib. **J**
Sequitur. **Cass.** hoc est in tpe
huius seculi qd creberrimis tribu-
lationib9 obsurat. **Extollite ma-**
nus vras. Ielemofinas dādo. ac il-
la bona opa faciēdo. in sancta. **I**
vt eternorum intentione fiant.

Iero. qz qe quid facim9. amo-
re xpi faciam9 sicut dicit
apls. **S**ive māduca9 sive bibim9
aut qe quid aliud agim9. in noie
xpi faciam9. **Et** iū se certis q scā
funt etiā. **benedicite dño. I**q donat
nobis aim misericordē bñ opandi
et faciēdi elem ofinā q extinguit i
ferri ignes preparatos peccatis.

Cass. **S**icqz caritate dñi. a lau-
dibus sacris et pia do-
cet opa cōne oplendam. **H**is pa-
tris respice qd dignā retributio sibi
sequat. **Iero.** **B**enedicat te do-
tur. **Iero.** **m**ia9 ex syon. **v** de
celesti iherusalē. **I**q fecit celuz a ter-
rā. **v**z tā spūalia q corpalia. **Tu**
igit qui fecisti elemofinā q fecisti
virtutes: a deo premū a bñdicio-
nem eterne vite consequeris.

Cass. **P**erpendite q p̄us oīa
pluralitē dixit: nūc psal-
mū sub singularitate cōdusit. vt q
ante fideles fratres in vnitāte col-
legerat. mō illi p̄lo iaz dñm dili-
gēt bñdiciōis munera p̄arent.

Qua p̄p̄ si volum9 eē tenebā amor
sanctē trinitatis a vnitatis sancte
eccē opletat. **R**etractatō. xv. gra-
duū psalmoz. **L**ibet referre quem
ad modū vsqz ad supnaz iherlm g
dus isti pueniunt. **P**rimo siquidē
gradu v9 ad dñm cu9 tribularet.

seculi designat horrore. **P**ost quē
ad v̄tutū oīm studia festinat.

nicola. **S**ecū gradu v9. **L**eu-
ducia habēdi cum diuino auxilio
de seculi molestijs ac inimici tem-
ptationibus triumphum.

Cass. **I**n terco gradu v9. **L**eta-
tus sū. magnū gaudiuz
esse dicitur in eccā dñi. pura me-
te cōseruata cōseruari. **Q**uarto gra-
du v9. **A**d te leuaui oculos meos.
dōcet inter quas cūqz angustias cō-
stanter de dño p̄sumenduz. donec
miseratus exaudiat. **Q**uinto gra-
du. **N**isi quia dominus eēt in no-
bis. monet vt libera ti a periculis.
non nobis aliquid. sed omnia di-
uine gratie applicemus.

Nico. **S**exto gradu videlicet
Qui cōfidunt. dicitur
qz sedatis iam passionibus p no-
strum exercitium virtutis. si fidelis
christianus confidat de stabilita-
te ac p̄seuerantia in tōno cum ad-
iutorio. **Cassio.** **I**n. vij. gra-
dei.

Cassio. **I**n. vij. gra-
du v9. **I**n conue rtendo. dicitur qz copio-
sos fructus diuine cōsolacōnis a
retributionis metent in lacrimis
seminant.

Nico. **O**ctauo gradu
tes. **Nico.** videlicet nisi do-
minus edificauerit. dñ vt p̄fectio-
nem in qua fidelis xpianus cum
dei adiutorio iam p̄ficiat ad alios
deriuat p̄ p̄imi edificacōem. in q
sūt se nichil posse agere sine dei au-
xilio speciali. **Cassiodo.** **P**ono
ḡdu v9. **B**ñ oēs q timēt. p̄nūciat
timore dñi homo bñs fieri. et vni

Alho 579

uerfa illi p[ro]futura cōcedi. Decim[us]
gradus viz. Sepe expugnaverunt
me. infundit sapientiam deuotis.

Nico. Ut prop[ter] tribulacōnez
iminentē a bonis opib[us]
nō resistant. **Castiodor[us]** Vnde
cimo gradu viz. De profūdis. peni
tentes de ymo vicioruz clamāt ad
dñm vt in liberādis hoibus q̄nta
diuinitatis sit potentia sentiat[ur].

Nico. It q̄a ex p[er]f[ec]tōne habi
ta de facti isurgit aliq̄s
mot[us] salte[re] leuis proprie ela cōis
dyabolo instigāte qui isidiat ho mi
mb[us] p[er]f[ec]tis. **I**dem sequitur xij. gra
dus viz. Domine nō est exaltatuz
cor meū. in quo virt[us] māfuetudis
a huilitatis oñditur. **Terti[us] deci[us]**
gradus viz. Memēto dñe d[omi]ni i quo
sācte incam acōis sit promissio

Casti. hortat vt hō q̄cqd est
cordis et opis: applicet
p[ro]utū diuinis obseq̄is. **Nico.**

xij. gradu. viz. Ecce q̄ bonuz. Illa
spūalis aduracō de qua actuū. iij.
dicat. multitudis credētū erat cor
vñū a amāvna. fratrib[us] p[re]dicatur
sup[er] quos bñdīcō dñi a etna vita
puemre monstratur. xv. gradus
viz. Ecce nūc bñdīcite dño monet
q̄ hō ex p[er]f[ec]tōne caritatis quantū
possibile est obliuiscat hui[us] seculi
a occupetur i diuinis laudib[us] q̄ si
mēte habitans in celis. qua p[ro]pter
nos p[re]fatos grad[us] iugit[er] inspiciē
tes mortiferos scl[icet] vitē[us] errores
quatin[us] p[re]mīs etne benedictionis
donari mereamur. Per dōmnum
nostrum ihesū xp̄m cui cū patre a
spū s[an]cto ē honora gl[ori]a in st. **Amē**

Psalm[us] XXXIII

Audate no
mē. **Titul[us] alt[er] Casti**
odorus post graduatū

pulcherimā constrūctōnem que
vsq[ue] ab illam caritatem que deus
est peruenit. que securos a felices
mēnum efficit. Cōgrue nimis po
nitur. Alleluia. vt laudib[us] dōmni
sācta p[er]seuatur eccl[esi]a. cui tale
munus nosatur esse preparatuz
Post p[re]dictos itaq[ue] psal. gradu
um quib[us] ad omniū virtutum cul
mē diuina miseracone p[ro]pheta
conscendit in dōmo dñi stantes al
loquitur dicens

Audate nomē dñi. Nicola
us Ipsum laudib[us] extollē

do laudate serui dōminū. Iq̄ pecca
toz famuli eē desuistis. **Qui sta**
tis in dōmo

au. Illi em[en]z in ecc[lesi]a
domin[us]. **au.** dei dicitur sta
re: qui in mandatis ei[us] p[er]seuerāt
qui in fide non ficta a spe certa vel
firma a caritate sincera seruiunt dō
a honorant eccl[esi]am eius. a non
dant offensionem male viuendi
eis qui venire volunt ad eam. **Seq**
tur. in atrijs domus dei nostri.

castio Atrium dicitur amplif
sime domus p[ri]mus in
gressus. vbi habitātes sibi prop
ter frigus focos facere noscebant
Vñ a nebulosis globis attri sumi
apellata atria quasi atra trahit an
tiquitas. Et quia nullus sermo va
cat qui nō aliquod misterīū conti
nere iudicatur. et illos dicit etiam

Alho 579

per hunc pluviam
de iacob nomine heredes

dñi laudare qm̄ in primo ingressu ecclesie utpote layci stare consue scunt. **L**audate dñm qm̄ bonus dñs. essentially abios bonos facies

Aug⁹ Inestimabili dulcedie teneor cū audio bonus domini. **nico** Ipse ē enim infinite bonus. **nico** bonitatis: prop̄t qd̄ est sūme laudabilis. **I**deo dicitur lpsallite nomini eius qd̄ ihesus dicit. saluator qm̄ suauē ē. **Vñ** Bernardus ait **I**hesus ē meli ore et melos in aure ac iubilus in cor de. **Q**m̄ iacob elegit sibi dñs: isrl̄ in possessionē sibi. **P**er iacob it̄l̄ ligunt adiuu cōtra vicia ludātes. **P**er israhel cōtemplatiuū deuz mēte vidētes. ex q̄bus ecclā cōstituit. quos. qz dñs gratis elegit laudā dus pre

Hugo **E**t q̄i q̄s q̄re dicatur. **Hugo** ret a p̄p̄ta quō s̄is qz dñs eleget sibi iacob a israhel in possessionem. **R**ūdet dicens **Q**uia ego sp̄u p̄phetico lco gnou noticia fidei a p̄phetie ac ex p̄p̄tie qz magn⁹ est dñs qz imē fius potentia. sapia. mia a natura. **Vñ** potuit scūit a voluit h^o facere **L**a d⁹ noter p̄ omnib⁹ dñs id ē potentior sapientior a benignior.

nico dicit̄ em̄; dñi p̄cipat̄ie āgeli a sc̄i. q̄bus p̄ est ip se de⁹ tan q̄ dñs ministris. **I**o sub dit̄. **Q**ia q̄cunqz voluit dñs fecit in celo aliquos angelos ibi stabili endo. et alios p̄pter sup̄biaz suam deiciendo in tra aliquos hoīes p̄ grām suā uocādo. et alios iusto dei iudicio licet nob̄ occulto dimitten do in mari et in omnib⁹ abissis.

aliquos tpe tēpestatis mirabilis sa nādō: alijs p̄ditantib⁹ p̄pter v̄to rum flatu. **D**uceñs nubes ab extremo terre. **I**va mari oceano a quo v̄t plurimū eleuant vapores humidī. ex quibus nubes gñant̄. **E**st at̄ iste oceanus termin⁹ terre habitabilis. fulgura in pluuiāz fecit. **Q**z frequent̄ in diāis nubib⁹ generant̄ tonitrua a in dē p̄cedūt choruscacōes a fulgura. q̄ t̄minan tur p̄ hoc qz nubes in pluuiā resol ununt. **Q**ui p̄ducit v̄tos de the sauris suis. **V** de locis hominibus ocul̄. **Aug⁹** Quia em̄ flat v̄tis. **Aug⁹** tus. sentis qua cā flat vel de quo rōis thezauro re ductus sit. nescis. **D**ebeas inde deo pietatē credēdi. qz ventus nō flāēt nisi iussit; ille q̄ fecit. nisi p̄duxit; ille q̄ crea uit. **V**idem⁹ ergo hec in creatura ista. laudam⁹ miramur. et benedicimus deū.

Hug **S**ed quia hec sequen tia plana sunt ad h̄az. **I**deo spiritaliter exponuntur h^o modo. **D**uceñs nubes. **V** p̄re di catores. quia pluunt dōctrinis. tonant minis. et miracul̄ choruscāt. **H**os educit ab extremo terre.

Nicolaus scilicet bedam ab anglia s̄ā ctos dominicum et anthoniūz ab hispania: et sic de pluribus alijs a finibus terre oriundis. fulgura in pluuiam. **Glo** id est t̄mas de fecit. **Glo** futuro iudicio ad miam. **P**redicatores nanqz et terre ne eterna supplicia comminā do; et mulcent promittēdo eterna

Deus est
habens

gaudia **Nicolaus** **Q**ui p̄duc
rentos de thesauris suis **I**ripulsus
ad bonum ex occultis sue deitatis
l̄q̄ p̄cussit primo geita egypti. **V**i
icia peccati videlicet supbia & aua
riciam. vñ ecclesi. x. dicitur **I**nicū
ois peccati supbia. & vñ ad choz.
vi. **R**adix omnū malorū est cupi
ditas. **P**er predicatōem igitur s̄a
ctorum dñs p̄cussit hec vicia **L**ab
hoiesq̄ ad pecus. **L**a maiorē vsq̄
ad minimū. vel a docto vsq̄ ad im
doctum. **Q**uō autem hmōi p̄cā de
struxit: osequens declarat dicens.
Misit signa & p̄digia. **M**ira
cula quib⁹ p̄dicatōes sanctorum
cōfirmabantur **L**i medio tui egypt
te. **V**idelicet in medio mūdū vel pa
lama manifeste **L**i pharaone: & i
omnes seruos eius. **I**n cōtra demo
nes & ministros ei⁹. **Q**ui p̄cussit
gētes multas: & occidit reges for
tes **I**psos ad fidē conuertendo. **P**er
talem modum loquendi dictū fū it
btō petro de cōuersione corneli⁹ et
amicorum eius. actu. x. **S**urge pe
tre & occide **hugo**. **S**on re
et cet̄a **hugo**. **S**on re
orū: & oꝝ reges basan. **D**os moy
ses occidit vt habetur numeri. xxi.
& possedit regna eorum cū p̄hibe
rent filios israhel transire per fi
nes suos **L**a omnia regna chanaā
Iybi dñs occidit p̄ iosue & filios
israhel. xxi. reges vt habetur io
sue. xiiij. **T**ipica interpretatōe seō
idem sonat quod temptatō oculo
rum. & significat luxuriam vel spi
ritū luxurie. q̄ est rex amor eorum
& amarantium. quomāz luxurio

si post peccatū penitēt & amatu
dine torquentur: luxuria em̄z futu
ra cruciat: presens non faciat. pre
terita non delectat sed magis affli
git. vt dicit boetius. **O**ḡ interpretat̄
congregans vel coadunatio. & sig
nificat auariciam vel spiritūz aua
ricie. qui dicitur rex basan. & vñ
omis que deletur auaris **I**uxta il
lud. **O**bprobrium habundantib⁹
Chanaā dicitur possidens. & signi
ficat supbiaz: que vult omnia pos
sidere idē suppeditare. **H**oc reges
occidit dominus in cruce videlicet
spiritum luxurie. dolorum amatu
dine. sp̄n̄i auaricie. sua paupertate
& nuditate: atq̄ spiritūz supbie ca
pitū indinacione & nimia humili
acio **Nicol**. **P**ostq̄ domin⁹
ne **Nicol**. **H**ec omnia deleuit
atq̄ subuertit: nos p̄ cognicōnez
suam in hereditatem p̄petuam asc
iuit & vocauit **V**ñ subditur **E**t
dedit terram eorū hereditatē. **H**e
ditatē israhel populo suo.

Castio. **V**ersus iste declarat
debē suscipi: si spiritali exposicōne
sēti. **N**ā terra p̄missiois israheli
eo p̄lo nō est hēditas data: q̄ eā
suis offensionib⁹ auerunt. **S**z s̄b il
loꝝ p̄figuracōe tra p̄missiois pro
p̄e dat sine dubio xp̄iais: quā et̄z
na pace custodiāt **Hugo** **T**er
ra ista ē celestis patria i q̄ dēones
creati fuerūt. quā p̄ sua supbia p̄
biderunt. **H**ac deus demonib⁹ eie
tis dedit fidei populo suo xp̄iano i
p̄petuum possidendā: propter q̄d
dicitur hereditas **V**ñ ecclesiast.

xi. Sedes sup loy daci dñs cūtit:
et fecit mites sedere p eis. Propē
qđ demones cōitant inuidia con
tra fideles: qui eoz possident hēre
ditaē. Pro hīs at factis sequitur
erultatio: et laus iustoz cū dicit.

Domine q̄ malos ciecasti: a p
eis posuisti bonos. nomen tuuz in
eter sit laudabile a nob
nico. l. dñe memoriale tu
um v memoria beneficioz tuoz
remaneat. in generacōe a genera
tionē v in gnationibus sibi succe
dentibus sicut videm⁹ impletū. Cā
tante laudis subiūgit. Quia iudi
cabit q̄i dicat. Id laudabilis est
q̄ iudicabit. dñs p̄m suū iudi
cio approbacois. separādo bonos
a malis in iudicio futuro. Et i ser
uis suis deprecabitur.

Col. Orant deuz boni a mali: s
ad vitam eternā nō exau
dit deus nisi bonos. Bñ ḡ dicitur.
et in seruis suis deprecabit. q̄ ad
eoz preces q̄ in eius serūcio pse
uerant inclinat vt eos ad eternā
salutez exaudiat. Trāslacio rōna
bz et in seruis suis consolabitur.

Cal. Vtiq̄ dū illis p̄mia p̄mis
sa restituet: q̄ hic p̄pter no
men eius laboriosa cōtencōe v̄a
ti sunt. De q̄bus scriptuz ē. Bñ qui
lugent: qm̄ ipsi consolabunt. Post
q̄ se laudibus dñi p̄pheta sufficiēter
expleuit: cōuertit ad errore genti
um destruendum dicens.

Nico. Simulachra gētiū
supple sūt. argentū et
aurū quantū ad materiā. a sunt
Lopa manūū hoīm quantū ad

formā artificis factā. **Os** hūt. si
militudinarie et nō loquent. ocu
los hūt a nō videbūt. **Hures** ha
bent a nō audiēt: neq̄ em̄ ē spūs i
ore ipsoz. Et idē ex quo nō habēt
spm̄: nō p̄nt habere opa vite que
mediantibus spiritibus exercēt. vt
dī in libro de dīa spiritus a aīe.

Cassio deridet p̄pheta simu
lachra gentiū ne au
rea signa deos q̄ argēteos colant.
q̄ deus ipsoz iteger nichil p̄dest
eis. sed cōfractus valet ad aliqd
si ex eo pecunia cōficiat. In dē at
q̄ in istis versibus et in. cxij. p̄s ha
bunde gentiū simulachra derisa
sūt. vt q̄s prima cōmonitio nō cor
rexisset: repetita denuo vere cūdia
cōmo.

Col. Moialis expositio
neret. **Col.** hoz versūū in dīdo
cxij. p̄s descripta ē Sequit post de
risam gētiū v̄anitate digna s̄ma
cum dī. **S**imiles illis fiāt qui fa
ciunt **Nico.** viz artifices. q̄
eā

Nico. carent vita spū
ali sic ydola carent vita sēsbili. et
om̄s q̄ cōfidūt in eis. l. idoloꝝ cul
tores. q̄ cōfidūt in nichilū. sicut et
ydolū nichil ē. sic dicitur. v̄ ad cho
rinth.

Hugo Domus v̄
vii. **Hugo** familia vel cō
gregatio israhel v̄ xpianoz fide
liuz q̄ deū oculis mētis p̄ fidē nō si
atam aspiciēt. bñdicite dño deū
laudādo vite a lingua domus aa
ron viz vos p̄lati bñdicite dño ipm̄
digne laudādō **Dom** leui
vos videlicet ministri eccē benedi
cite dño benedcōe laudis. et vos
qui timētis dñm v̄ q̄ domino in

qualibz cōuersacōe fūitis bēnedi
cite dño debita gratiarum actōne.

Augustus Et nos oēs vna vo
ce dicamus bñdīctō dñs ex syon.

Cast idest ab ecclesia militā
te quā ipse dñs xps sua
scā in carn acōe visitauit. qui nunc
habitat

Dico in eccā triū
i iherlm phāte in qua
habitare dicit eo q̄ ibi magis ē lu
cet gl'a sua q̄ sādī ex quibz cōstrui
tur iherlm illa celestis efna felici
tate specularunt. Mirabilis psal.
ad deuotissimos populos instruē
dos. Nichil enim post tanta benefi
cia reddere possumus nisi vt sicut i
pncipio h' psal. dcm̄ est dñm no
strum trina cōfessione laudemus
Benedicam' patrem a filiū cū san
cto spū vnū atq; oīpōtētem deum
vt sicut non est in illa natura dis
tancia ita non sit in ipa laude diu
sitas. Hec est reuera laus q̄ nos re
ficit. hoc pabulū quo amā deuota
sagimatur in qua tm̄ reficimur vt
nulla delectacio similis esse videat
Ipsum itaq; mō bñdicam' vt euz
ietenū cū angelis laudare in crea
mur cui est honor a gloria in secu
la seculorum Amen

Psalmus Cxxxv

Confitemini
domino quo. Titulus
Alia **Hugo** Iste
psal. totus est de laudibus dei vbi
multa laudabilia dicūt: s̄ maxie
hic misericordia dei cōmēdat. Vñ
cū diuisa sint imicia res fūitū finis

ē vn' omnīū. q̄ q̄cquid bñdicē. ad
miam dei refert. p quā subsistunt
omīa opa eius que hic recitantur

castio Merito ḡ sepi' ipa mi
sericordia repetitur q̄
oīa in nobis idulgētissimis mune
ribz opat. Nā si eam tātī secreti dis
cutias. demētia dñm est omne qd
vīuim'. mīa q̄ valem'. Quia pp̄
nec ab oē nostro. nec a corde debz
discedē. q̄tin' a ipa dignet iugi tu
itōe suare. Per totū psal. pp̄ ha
loq̄. p̄ma emz pte magnificētia
dñm exponit vt totū orbis cōdīcō de
claretur cum dicitur

Confitemini dño cōfessione
laudibz. Sepe dixi' ad laudes
dñm a ad deploranda pctā cōit pti
rē: hic at nō vnū ex duobz s̄ vtū
q̄ accipiēdū est. Docet ei btōs vi
ros laudes dñm iugit dicē: a p̄teita
pctā deslē. Sic ei iustos itelligim'.
si vñsi a malo illa dāpnēt q̄ aliqn
mala gesserūt. Sic ap̄tus paul' de
p̄teritis mal' dicit. Nō sū dign' vo
cari ap̄tus: q̄ p̄secut' sū eccāz dei.
Seqt **Hugo** [qm̄ bon'] effe
tiue: q̄ ab ipō fluit oē bonū [qm̄ in
iesnū mīa Licz missis iustis
ei']

au iuitā efna: mīqs
āt i cōbustionē efna: nō sint deim
ceps futuri quoz adhuc misera
tur de' rede tñ intelligi pōt mēter
nū futura mīa ei'. quam suis si de
libus largitur. nō q̄ mēnū mise
ri erūt. a iō mēnū mīa ei' indige
būt: s̄ q̄ ipa bñtudo quā miseroz
diter miseris prestat vt esse mise
ri desinant et beati esse incipiant
nō habebit finem. Ideo mēternūz

miseri cordia eius. **Q**ui enim iusti erimus ex imis. sani ex infirmis. uiui ex mortuis. immortales ex mortalibus. a beatis ex miseris. et omnia est que hic patet donat: et in futuro sine fine coronat. **H**ic dat gratiam tibi glaz

nico Nota que hec clausula. quam meternum mia ci? xxvi. vi ab? ponit in hoc ps. eo que sic rabi salomon dicit. a principio mundi usque ad dationem legis in motu synai fuerunt. xxvi. generationes in quibus mundus fuit sustentatus sola divina misericordia. **I**ste autem. xxvi. generationes sic colliguntur ex scriptura. Nam gene. v. habet que ab adam genuit seth. que seth genuit enos. que caynam. que malale el. que iareth. que enoch. que mathusalem. que lamech. que noe. que sem. **I**tem habet gene. xi. que sem genuit arfaxat. que sale. que heler. que phalech. que ragau. que seruch. que nachor. que thare. que abraham. que ysaac. **I**tem gene. xxi. ysaac genuit iacob. gene. xxv. iacob genuit leui. et gene. xxix. leui genuit caath. exo. vi. caath genuit antan. que mopsen. que gerson. exo. ij. **E**t in hac generatione fuit data lex. **S**equitur. **C**onfite mini deo. **U**angelorum a hominibus iustorum qui dicuntur dei participare vel adoptione iuxta illud. **M**at. Ego dixi dei estis. **C**onfitemini domino domino. **I**uxta illud apoc. princeps regum terre.

Cassi Sicut in predictis tribus versibus propositum est. **C**onfitemini: ita a pro omnes versus que variantur usque in fine. **C**onfitemini subaudiendum est. **nico**

Qui facit mirabilia magna solus. **I**toti nature virtute excedentia.

Hugo **Q**ui fecit celos. **I**uxta ethereum. **S**ydereum. crystallinum. a empireum. **I**n intellectu. **I**n sapientia sua. **I**uxta illud. **O**mnia in sapientia fecisti.

nicola **Q**ui fixit ram super aquas. **I**uxta aquas secundum communem modum loquendi que dicitur. **T**alis ciuitas est super mare. a talis super secanalem. **Q**ui fecit luminaria magna que aut sunt illa consequenter declarat. **D**ie.

Hugo **S**ole in potentate dicitur ut esset lux illuminans diem lunam a stellas in potentate noctis. **I**ad illuminandum noctem.

Aug subaudiendum omnia hec in sapientia sua fecisse. sic de celis predictum est.

nico Postquam dixit que solus deus fecit. consequenter incipit dicere que per angelos vel homines fecerit. **V**nde sequitur. **Q**ui percussit egyptum multis plagis. **C**uius primogenitis eorum. **I**sta fuit decima plaga ut habetur.

Cal. **E**t que hec in historia exo. nota sunt. **V**ide autem quod hic spiritaliter magis possit intelligi. **P**ercussit enim egypti primogenita que seculi isti dampnauit gloria que putabat esse precipua. **N**am luxuria. superbia. auaricia que primogenita sunt mundi. **I**psa enim primo generat pessima vent. a illud caros filios amplectitur dum rerum istarum cupiditate gualat. **H**ec dominus percussit que a regulis sue diuinitatis excludit.

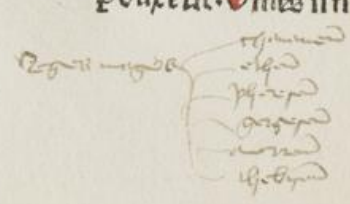
Hugo **N**am luxuria percussit. **S**it uigilantem laudando mundicia custodiendo a ieiunando

Sermon phiz

Supbia percussit ignem respicendo. pe-
 des discipulorum lauando ac humilitate
 docendo. Auaricia percussit in hoc mundo
 nihil possidendo et omnia huius mundi relin-
 quendo. Qui eduxit israel de medio
 egipti. **Cass** De medio egipti edu-
 xit israel. quoniam sanctos suos
 a conuersatione pessimorum liberat et a
 mundi istius habitatione terram in lu-
 cem suauitatis adducit. Hoc autem facit
 [in manu potestatis] et in actione fortissi-
 ma [et in brachio excelso] et in singu-
 larum suarum omnipotentia. Qui diuisit mare
 rubrum in diuisiones. **Hugo** non
 quod aqua illius maris sit rubra. sed quod lito-
 ra eius rubra sunt. **Idem** subdit. mare ru-
 brum in diuisiones. Et hoc dixerunt alii
 quod quod mare rubrum fuit diuisum in tri-
 bus locis ita quod quilibet tribus huiusmodi per se dis-
 tincta ab alijs. **Cass** Et idem in plerumque nu-
 mero positum est. in
 diuisiones. ne putaret mare rubrum
 vno itinere fuisse transmissum. **Col-
 lector** Hoc tamen probat Nicolaus
 de lira exodi xiiii. et addit quod hic di-
 uisiones in plerumque dicitur. eo quod aqua erant
 eis per muro a dextris et a sinistris.
Hugo Spiritualiter vero mare rubrum
 significat presens seculum ut
 dicit glossa eo quod est plenum amaritudi-
 dine et miserie multis. hoc diuisit
 deus in diuisiones. quia facit fideles suos
 transire de mundo ad celum diuersis ac
 varijs modis. Quibusdam enim in coniugio
 saluantur quibusdam in viduitate: quibusdam in virgi-
 nitate. quibusdam in religione: quibusdam in pla-
 catione: quibusdam in **Cass** Aliter per elemosi-
 nas. aliter per assi-
 duam supplicationem. aliter per excellentissi-
 mam caritatem. Sicque multis diuisioni-

bus per huius seculi mare transit ad
 domum. **Hugo** Unde de augustinus legit in
 libro confessionum quod con-
 ferebat cum socijs suis quos esse aptum
 modum viuendi hoc sic affecto ut
 ipse Augustinus erat ad ambulandum in
 via dei qua alius sic. aliter sic ibat
Idem eduxit israel et populum
 christianum per medium eius diuersis
 modis ut predictum est. **Idem** per-
 cussit pharaonem et virtutes. id est
 exercitum eius in mari rubro.
Iero Si israel id est veri christi-
 stiam in quibus dicitur non
 est fumus. deus pugnat pro nobis
 et nos tacebimus et prosternetur
 abominum cum satellitibus suis ne no-
 bis nocere. **Cass** Qui tradu-
 valeant. **Cass** per populum
 suum. videlicet christianum
 per desertum. quando per hoc seculum
 transire facit ille sum. Nam qui terre-
 nis inhaerit ad premia divina non
 puenit. Desertus ideo dicitur mu-
 dus. quia dei electione priuatus est.
Soli enim euadunt qui mundi istius
 mala pertransunt. **Idem** per percussit
 reges magnos. **Hugo** Ad litte-
 ram septem fuerunt gentes in ter-
 ra illa et quaelet gens habebat re-
 gem suum quos percussit dominus
 per iudeos. unde subditur et occidit
 reges fortes. scilicet chanaanum
 et hitum pherezum. gergeseum.
 amoretum. iebuzum. Per hos
 septem reges significantur septem
 vicia capitalia a quibus a nobis repel-
 litur omnis et occidit. quando nos
 ad mandata sua morum sanctitate
 perduxerit. Omnes isti reges origine

rubrum a litoribus
 maris rubri

nit de
 duob
 fuger
 rabi
 re: qu
 fecit
 am
 terlog
 meri
 utile
 est fon
 illud ac
 nelicib
 ler que
 oia mal
 re sup ar
 marit
 Og iter
 fusio. h
 nator co
 eius tem
 ray respo
 Mat. in
 gas ubi
 et terran
 est by ab
 populo
 Vnde subo
 suo suo
 q per sel
 dum sign
 omnes pp
 fidi. Via
 dicitur est
Rico
 licet em
 p supbia
 per humi
 sagie suo

rit **O**es isti reges origine ducunt ex
duobus. scilicet ex corruptione carnis et
suggestione dyaboli. **H**as duas
radices peccatorum oportet extirpa-
re: qui vult plene persequi vitam. **E**t hoc
fecit dominus. **S**equitur. **E**on regem
amorreorum percussit et occidit a fili-
ter. **L**og regem basan. **V**t habetur nu-
meri. xxi. **E**on interpretatur germen in-
utile. et significat carnis concupiscentiam. que
est fons interior omnium malorum. **V**n super
illud ad romanos. viii. concupiscentiam
nesciebamus. **G**losa dicit. **B**ona est
lex que dum concupiscentiam prohibet
omnia mala prohibet. **H**ec dicitur regna-
re super amorreos et super peccatores a
maritudine prave conscientie infectos.
Og interpretatur coaceruans. **B**asan con-
fusio. hic est dyabolus rex et coacer-
uator confusio. que dominus percussit
eius temptationes in deserto per scriptu-
raz responsiones repellens. **V**t habetur
Mat. iiii. sed occidit eum in cruce alli-
gans ibi fortiter. **E**t dedit terram eorum
in terram vinearum ex qua eiecit
est dyabolus et socius eius. hanc dedit
populo christiano **I**n hereditatem
Vnde subditur **I**n hereditatem israel
suo suo. **I**n populo christiano fuerit deus
que per israel quod interpretatur vir videns
deum significat. que ipse solus inter
omnes populos deum videt oculo vere
fidei. **V**ia autem que iterum ad hanc here-
ditatem est humilitas unde subditur.

Rico **V**ia in humilitate no-
stra memor fuit nostri
Sicut enim demones in deserto ceciderunt
per superbiam sic fideles illic ascenderunt
per humilitatem. **Q**ue redemit nos
sanguine suo ab inimicis nostris. **C**ass.

Si ab historia attendas. nullum
premius egipti dedit quam hebreos
de manibus eorum liberare dignatus
est. **S**ed quia in potestate dyaboli vel per mi-
nistros eius tenebamur quoniam non habuimus
obligati vel rei. tunc seipsum in imola-
do magni precii dedit ut nos ab
eis redderet absolutos. **R**ico. **D**einde
ponit inuitationem ad laudem dei
ex beneficio collato omnium viventium vita
sensibili cui dicitur. **Q**ui dat escam
omni **C**assio **H**oc non tantum de
carni. **C**assio **H**oc non tantum de
telligi sed etiam que quod natat. que quid
volat quid quod repit vel graditur.
quoniam in uersa eius largitate faciant
Nam sicut creator est omnium ita et
pastor animantium probat esse ciuio-
rum. **S**piritualia etiam omnia pascit
in corpore cibo sue misericordie

Hugo **C**onfitemini deo celi
ipsum laudando non quod
alius sit deus celi et alius sit deus terre
sed quia in celo magis relucet potestatis
sapientia et bonitas eius ubi a san-
ctis dare videtur. **C**onfitemini do-
mino dominorum. **S**icut a laude dei in-
cepit et in laudem dei finiuit. quia ipse
se qui laudatur est alpha et omega idem
principium et finis. et ideo debet lau-
dari in principio et fine. **Q**uoniam etiam
est ab ipso sicut apostolus ad philippum
dicit deus est qui dat velle
et perficere pro sua bonitate

Cassio **M**irabilis psalmus est
quia virtute profundus
qui ut stellis micantibus misericor-
dia domini ubique cognoscitur esse
radiatus. **H**ugo **C**uius enim
vultus sit atque potentie in iij. psalmo. v.

ostenditur .vbi legitur qd cu filij
israhel dñm laudates: de cãtassent
Confitemini dño quoniam bonus:
statim impleuit gloria dei templi
In quo ostēdit qd presens gratia
pure cantantib⁹ psalmū istum: in
quo totiens reperit misericordia
que est ostiaria paradisi: p̄stans
adituz nobis ad dñm nostrum Je
sum christū: qui est benedictus in
secula seculoz. Amen.

Psal. Cxxvi.

Super flumē
babi. Titulus. Psal
mus dauid.

Rico Et additur p̄pter Jeremi
a. 30 qd s̄ma hui⁹ psal.
mi cōsonat lamentatiōibus Jere
mie. quia iste ps̄. loquit̄ de destru
tione tēpli: et de babilonica capti
uitate q̄ facta est p̄ Nabucho dno
sor: de qua p̄phetavit Jeremi. post
lxx. annos redituru⁹ populuz de ca
ptiuitate: et iustauraturuz hierlm
et tēplū ei⁹. de cui⁹ destructiōe et
babilonica captiuitate ad lrām p̄
pheta in modū lamentatiōis dicit
hoc modo.

Super flumina babilonis] qd
illa terra habūdat aquis flu
uialibus.] illic sedimus] et diu ha
bitauim⁹: sicut dicit deus.] Sedistis
in cades barne multo tpe.] et fleui
mus] habitando ibi in tristitia et
amaritudine. Cui⁹ causa subditur
] du⁹ recordebaremur syon.] et tēpli
Salomonis incensi et destructi: qd
fuerat in mōte syon. de q̄ destructi

one plus affligebant q̄ de sua ca
ptiuitate.] **R** salicibus i medio
eius.] et in medio babilonis q̄ est
plena salicibus p̄pter habūdātiā
fluminū] suspendim⁹ organa nr̄a]
et subtraximus nos ab omni carmi
ne leti. **Cal.** Ruid̄ em̄ illic agerēt
cie. **Cal.** organa dulcia vbi
tempora vite amaris erant lame
tationibus occupata.

Rico Causa hui⁹ tristitie ad
huc subdit̄ cum dicit̄.
Quia illic] et in babilonia.

Hugo Literrogauerūt nos:
qui captiuos duxerūt
nos verba cātionuz] et cātico tū
videlz oratiōes p̄fessōis nostre.]

Rico Et supple gētilis] q̄ ab
duxerūt nos] .s. d̄ iudea
in babilonē captiuos duxerūt nos
Lymnu⁹ cantate nobis de cāticis
syon.] hoc est de cāticis q̄ cantabā
tur in templo: qd fuit in monte sy
on. Et subdit̄ r̄sio in d̄oz.] **Q**uo
modo cantabim⁹ cāticuz d̄m̄m]
videlicet deputatū d̄uino cultū.]
in terra aliena.] p̄olatricie dedita:
q̄si dicant. Nullo mō potest hoc fie
ri. Nam Balthasar rex applicans
vasa diuini cult⁹ v̄sibus humanis
statim fuit a d̄o punitus: et habe
tur daniel. v.] **O**blitus fuero
tui hierlm] et destructiōis tue de
cantando cāticū leticie q̄si oblit⁹
destructiōis tue] obliuioni d̄e d̄
xtera mea.] et tota v̄t⁹ mea p̄ infir
mitate vel morte.] **A**dhereat lin
guā mea faucibus meis.] ita qd nō
possim loqui.] si nō meminero tui]
quasi cōtinue dolendo de tua destru

Justi p[ro]ph[et]e
3m[od]o d[omi]ni p[ro]ph[et]e
babylonia

atone no[n] p[ro]posuero iher[os]ol[im] in princi-
pio leticie mee. Et si acciderit mihi
ca[usa] alicuius leticie non recordabor
in principio de tua destructione do-
leto. tunc sup[er] p[ro]phetam a deo p[ro]p[ter] q[uo]d
di[xit] eccle[si]e. xi. In die d[omi]ni honoru[m] no[n] ime-
mor sis malor[um]. Emor esto d[omi]ne
filioru[m] edom. Et p[ro]dumeoru[m] de sc[er]de
tui de esau ad p[ro]nu[n]diu[m] eoru[m] neq[ue]
cia[m] in die iher[os]ol[im]. Et destructionis
iher[os]ol[im] i[n] qua fuerunt p[ro]dumei con-
iuncti babilonijs. incitantes eos
ad totalem destructione[m] citatis ihe-
rusalem. It[em] s[er]u[us] d[omi]ni. Q[ui] dicit.
Et dixerunt babilonijs. Exinanite.
exinanite. vsq[ue] ad f[un]damentu[m] i[n] ea
Et tota[m] ex[er]minat iher[os]ol[im] vsq[ue]
ad f[un]damenta. Tunc co[n]sequente[r]
psalmista petit p[ro]nu[n]diem babilo-
mioru[m] dicens. **H**ic babilois
Et gens babilonica. Misera. In
translato[n]e hebraica sc[ri]bitur. vasta
ta. et destructa. Preuidit enim regnu[m]
babilois esse destruendu[m] p[er] cyru[m]
et dariu[m]. It[em] s[er]u[us] d[omi]ni. **B**atus qui re-
tribuet tibi retribu[ti]o[n]e[m] tua[m]. Et pena[m]
co[n]silem tibi debita[m]. Qua[m] retribuisti
nobis. Et p[ro]p[ter] mala que fecisti no-
bis. Batus qui tenebit et allidet: p[er]
iuulos suos ad petras. In transla-
to[n]e hebraica sc[ri]bitur. tuos. vbi transla-
to[n]e co[n]suetudine[m] suos. Ex quo patet q[uo]d
intelligit de puulis babilonis q[ui]
crudeliter interfecerunt medi[os] et per-
se in babilois destructione s[er]u[us] q[uo]d
dicit. psal. xiiij. de babilonijs. Susci-
tato sup[er] vos medos. q[ui] argutu[m] no[n]
queru[n]t nec auxilium volunt: s[ed] sagittis
puulos interficient et lactantibus
vteribus non miserebuntur. et su-

p[er] filios no[n] p[ro]tet oculis eoru[m] Et pa-
ru[m] ante h[ec] ibide[m]. Infantes eoru[m] al-
lidentur in oculis eoru[m]. Nam ex cru-
delitate accipiebant pueros p[er] pe-
des: et allidebant capita eoru[m] con-
tra parietes. Hec iuxta h[ist]oria[m]
dicta **hugo** Mo[n]asterat p[ro]
funt **hugo** p[ro]ph[et]a in p[er]sona
iustoru[m] lamentatu[m] p[ro] colatu[m] hui[us]
vite que plena est miseris et p[ro] di-
lato[n]e patrie dicit. **S**up[er] flua[m] ba-
bilomis. flua[m] babilomis s[un]t o[mn]ia
que hic amantur et transeunt
hugo More fluminu[m] t[er]re. s[ed] in
terris iterando sed ea
calcado et co[n]tempnendo. **S**ed in
h[um]ilitate p[ro]stratu[m] et fleu[m]. et fle-
tu co[n]tricio[n]is p[ro] p[er]ditis p[ro]p[ri]js ac fle-
tu co[m]passio[n]is p[ro] p[er]ditis ac miseris
p[ro]p[ri]js. nec no[n] fletu deuocio[n]is
p[ro] b[en]eficis dei receptis et p[ro] dilato[n]e
pat[er]e celestis. v[er]u[m] subdit. **D**u[m] re-
cordaremur **calio** q[ui] p[er] nos se
sp[er]o. cognoscit in
hoc seculo. suspirantes de fide[m] patrie
sue. amaras lacrima[m] s[er]u[us] d[omi]ni. q[ui]
ad illa[m] p[ro]missa[m] pacem hic pueni-
re non p[er]ualet. **A**ug[ustinus]. Fiene
enim m[ul]ti fletu babilonis et hui[us]
seculi et gaudent gaudio babilois
qui gaudent lucris seculi. et flent de
dampnis. **V**trumq[ue] de babilonia
est. **S**equitur. **I**n salicibus.
Jerom[us]. salix tale[m] naturam
h[ab]et. q[uo]d si lignu[m] infertuosu[m] et dicitur
q[uo]d si q[ui]s ex illa accipiat potione[m] a-
maduget. sicut **hu** In salicibus
os non facit **hu** ergo v[er]u[m] ho-
mines m[un]danos et infructuosos q[ui]
rigantur fluminibus babilois et

qui delectantur in ferreis de sideri-
is quales sunt homines auari: luxu-
riosi: gulosi ciues babilonie. Li me-
dio eius ipso suspen dim orga-
na nostra subtraxim ip sis pre-
dicaciones sacre scripture. Et quae
hoc duos crudeliter iter se ce ru t me-
di q p se m babilonis de structione
sm q d i psa xliij de babilonis.
Quia illic in babilonia vi va-
nitate mundi existetes Lit ter ro gaue-
runt nos septantes a det er es. L
q cap tivos duxerunt nos viz mali q
puis ex emplis et ver b i cap tivita-
tem peccati nos ducere septauerunt
p quor os dyaboli loqns: qrit
bonos ducere captivos. Ver ba ca-
tionu inter ro gaue ru t nos vt cu
ip sis cantare m: a gaude rem s: a
biterem: a comede rem: cu tamen
dn s magis velit nos in hoc mundo
lugere: uxta ill s Ja c v. Agite nuc
t in itis plorate et ululate i in fer is
vestris. Et q ab duxerunt nos i
q nos a deo a sortio bonor sepa-
re sonati sunt: dix er u t. L ym nu can-
tate no b de canticis syon. Reddi-
te no bis rone quib est aia: q est
alia vita: q est in fer n: q est pa-
radisus. Quin sm oi q stio es faciunt
derisorie a Aug. Noli facile hu-
curiose. Noli facile hu-
noli putare organu vt sonet: h po-
tius susp ede. Non em q ru t quid di-
scant: h q d re pl end ant. Vere fra-
tres hic est. Incipite velle pdicare
veritate q libet qua no stis: a vide
te q ne esse sit vt tales patiam i
risores a ex actores veritatis: ple-
nos sal litans. R ndete illis ex igenti

bus vobis q̄ cape nō pnt. Et dicite
ex fiducia s̄cti canticū v̄i. **Q**uo
modo cantabimus canticum domi-
ni in terra aliena. **C**

Cass. inter indignos q̄ sunt
deo ali. m. Verba em̄ do-
mini s̄cta delēt esse sc̄p. **S**criptū
est enim. Ne miseritis margaritas
ante porcos. His ergo monet nul-
latenus esse cōsentiendum.

Aug. Anima autē fidelis inē-
turbas taliū tāq̄ pidi-
tans: erexit animū ab recordatōe
syon: a cōstruxit se in rōne quadā
dicēs. **O**blit⁹ fuero tui hieru-
salez. **P**etr⁹ cantō. Illis con-
sentiendū: delectatōe t̄pali seu edo:
a opa bona deserēdo. tūc obliu-
om detur dextera mea i sal mea
vel vita mea eterna q p dexteram
designatur. Hoc dicit non optādo
vt salus eius detur obliuioni: h po-
tius p nūciādo. Ad tere at ligua
mea fa ucibus meis: si non me mi-
nero. **Cass.** Proponit pena se-
tui. **Cass.** aunda cōbitio: vt in
dm̄ laudibus obmutescat: si obli-
tus fuerit hierusalez celestis. Quid
em̄ pbatur detēri⁹ esse q̄ illud nō
posse loqui v̄n cōsuevit medicina
p̄stari. **P**salmodia em̄ est cōsola-
tio flentū: cura dolentium: sanitas
egrotorū. **Hoc** anime remediū: h̄
miseriāz omnū cognoscit esse re-
fugiū. **Nam** qui tali munere p̄uat
ab omni beneficio cōsolationis ex-
dubitar. **O** non p̄posuero hie-
rusalez: in p̄ncipio leticie mee.

Glo. si nō est mihi p̄cipua
leticia de te o hierusalez

et in te **Aug⁹** Ibi enim est sum-
ma leticia ubi de preuenitur ubi de
firmitate coherere securi erimus
Null⁹ ibi temptator nos violabit.
nullus ad aliquam illecebram procellere
poterit. **Morie⁹** ibi omnis necessitas
orietur ibi summa felicitas. **De**inde
conuerit se ad deum contra hostes
huius civitatis dicens **Memor esto**
filiorum edom In amatorum seculi
qui sunt inimici sanctorum. **Raz** edom
frena interpretatur. **litera** nos dicit
ab illis **Li die iherusalem** quando
dyaboli et sui sequaces sequestra-
buntur a iherusalem ut ipsi punian-
tur. et boni coronentur. **Qui** dicit
exinanite exinanite: usque ad funda-
mentum in ea **Gregori⁹** xv. mo⁹
Sicut ei super fundamentum edificii
um. sic super fidem opera construuntur
usque ad fundamentum exinanisse
everso bene vivendi opere. etiam virtute
fidei dissipasse. **Quicunq⁹** enim digna
fidei opera suare contempnit. etiam fide
perdit quam tenere videbatur. **Ulla**
babilonis **Caro** nostra dicitur. quod confu-
sione nobis probatur igerere pecca-
torum sed iustissimam recompensationem
ei optat ut sicut nos luxuria conti-
tat ad vitia ita repleta ieiuniis atq;
tribulationibus faciamus ipsam sub-
ditam esse virtutibus. **Vnde** **liber** **be**
at⁹ qui retribuet tibi retributionem
tuam. **Supp⁹** tibi debita. **qua** retri-
buiti nobis. **Reddimus** ei carni
dignam retributionem ut coacta fa-
ciat quod in deliciis implere dissimulat
Tales enim retributiones reddere
carni sanctorum est ut que nos tra-
xit ad culpam adiutorio domini perdu-

cat ad gloriam **Petr⁹** **ca⁹** **Ba**
tus qui tenebit. **et** continebit se a vi-
cijs. **et** allidet puulos suos. **In** pri-
marios motus cupiditatis. superbie
luxurie. ceterorumque viciorum qui a mise-
ra matre nascuntur. **beatus** qui hos con-
fregit. **ad** petram. **ipsum** movit per confessi-
onem confractionem a cogitationibus ex-
puli dicit **Cassi** **Mittit** enim im-
pereant **Cassi** mentem nostram di-
abolo instigante quod nolimus: recipi-
mus quod nostra estimatio damp-
namus. **vnde** sine dubitatione red-
dimur captivi sed iste cogitationes
dum adhuc sunt puulee nondum
ad consensum pervenire percutiantur
in petra continuantur sicut dicitur est
in lapidem an **fratres** omni-
gularem **Au.** **na** in opera
de non cessent vobis invicem can-
tare cantica syon. quod libenter audis-
tis tam libenter agite quod audis-
tis. **suspira** te in eterna iherusalem
quo precebit spes nostra sequetur vi-
ta nostra. **ibi** erimus cum christo. **cri-**
stus nobis a modo est caput. **et** gu-
bernat nos de super. amplectitur se-
cum. **in** illa civitate equales erimus
angelis dei quicquid de mundo fe-
liciter ariserit nolite presumere.
nolite libenter colloqui cupiditati-
bus vestris si vultis armati esse con-
tra temptationes in seculo. **creseat** **et**
roboretur desiderium iherusalem et
ne in cordibus vestris. **transiet** **cap-**
tiuitas. **felicitas** veniet. **dampna-**
bitur hostis extremus. **et** nos de vi-
ci morte triumphabimus cum re-
ge nostro domino ihesu christo. **qui**
est benedictus in secula. **Amen.**

Psalmus. CXXXVij.

Confitebor
ti. domi. Titul. Ps.
ipfi dauid.

Cassi. Per totu siquidez psal.
populus catholicus loq
tur q est collectus de vniuerso orbe
terraz: q in pmissis grās agit deo de
būficijs sibi collatis: dicens.

Confitebor tibi dñe in toto cor
de meo. Cor sigēt mentis ar
chanū vñ tacitū clamam⁹ ad dñm
a pces nostre multo efficaci⁹ audi
unt q si magnis clamorib⁹ psonē
mus. Cū dñm in toto corde: nulla ps
occupata in seculi hui⁹ ambitōne
relinquit: s vniuersū laudib⁹ cre
atoris vt dignū est: applicat.

Aug⁹ Totū ē cor meū flāma
tui amoris accendat. m
hi i me relinquat mibi: nec quo re
spiciat: ad memetipsum. s totus i te
est. totus i te ardēt. totus diligēt
te: tanq inflāmat⁹ a te. Causaz hu
ius laudationis subūgit: dicens.
Lqm̄ audisti oia verba oris mei.
pot⁹ cordis q carnis. In corde em̄
habemus vce quā de⁹ audit: quā
pro: sus auris hūana non nouit.
Deinde virt⁹ psalmodie oñdit: vt
q puro corde psallit: etiā sur suz inē
angelos canere videat. Vñ sb dit.

Per conspectu angeloz psallā ti
bi. **Petr⁹** cantor. In trib⁹ de
lem⁹ angelos imitati. In misera
tione vt deo ministrem⁹ sic ipsi. In
volūate vt nihil velim⁹ nisi qd de

us vult sic ipsi. Et in laude vt deus
sicut ipsi semper laudemus. Et ita

Glo. Ladorabo ad tēplū sādū
tuū. In corde meo qd ē
tēplū dñi. Vñ Apo⁹ ab Coim. iij.
Templū dei sādū est: qd estis vs
La ofitebor nomi tuo. Itē deuotione
laudan. **Cassi.** Vper miseri
do. **Cassi.** cordia tua. qua
vocas a respicis pētores ad literā
dum. La veritate tua. qua remune
ras a promissiones reddis.

Hugo Lqm̄ magnificasti su
per omne nomē sc̄m
tuū. V xp̄m sup omne nomen cele
stiū: terre striū: a infernoz. L
quacūq die iuo canero tē. p̄tēdo
illa q p̄tinet ad salutē meā. Lexau
di me. q hoc peto qd sequit. **Mul**
tiplicab. V multiplicā in aīa mea
virtutē. Vt accrescat mibi sādū de
fideriū: a de meo exemplo. **C**on
fiteant tibi omnes reges terre. q
carnē suā sic regūt vt ipsā sp̄itui
subijciāt. Lq audierūt oia verba
oris tui. **Petr⁹** cantor. Quicq
locut⁹ es iudeis p p̄phetā: h⁹ gētis
vbiq audierunt p aplos. quia in
omnem terraz exiuit sonus eoz.

Cassio. Audire aut verba do
mini ad illos p̄tinet
qui obediētes esse noscuntur. Intel
ligāt ergo iudei qnto reatu teneā
tur obnoxij. V rei: cuius verba non
mente capē: s tantū auribus audi
re maluerūt. **Petr⁹** cantor. **Petr⁹** can
tor. Isti reges vbi dñi obediē
tes. **Cantēt.** In grāz ad dñm vñs do
mini. V i mīa et veritate. Vñ i alio
ps. dñi. Vniuersē vie dñi mīa a re

ritas. a quid cātabunt. qm̄ mag
na ē gl' a dñi. qz est etna: ceteroz
dñoz gloia vana est a tēfuitia
Glosa gl'a q̄ppe dñi ēvt sel'm
respuentes eius landes cātare nō
desinam. **Q**uoniam excelsus dñs
La cum oculo mie huilia. Du.
v huiles respiciet. Igrā; suam eis
largiendo. La alta v sup'bos. La lōge
lqz p grā; suā nō est cum eis.

Cassi Et vt fēret sup'bos. ad
dit cōtinuo. agnoscat.
ne putarent demēts sup'bi incog
nitū cē dco qd malignis cogitacō
nib' opant. Vis vt tibi appiquet
de' huilia tripm. qm̄ p̄mantur
illi huiles: a fiunt sup'bi oino lon
ginq. **S**abulauero. sup' bene
operando. Li medio tbulacōis viui
ficabis me. vii in amia. Et viri in
h' sel'o nō solū i tbulacōe. s' etia;
i medio tbulacōis sunt. Vndiq;
ei tbulacōem sētūt. Nā a si ad tē
p'. psecutorū suspēdat iūqtas. dy a
bolicis iugit tū tēptacōib' abiacēt

Ama alteraz vitā a videb qz
ista tbulacō ē quaciq; p̄
peritāte fulgeat q̄bussitet delicijs
habūdet. at; circū floreat. Si autē
istavita p̄gnacō ē. ā paz priā dili
gis ā sine dubio ob dilacōem alte
rius vite tbulatis. qm̄ nō dū est
illud gaudiuz sine vlla tēptacōne
certissimū qd nobis in fine seruat
deus. sine dubio tbulacō ē. **S**e q̄f

Cassi La sup' iram inimicorum
tuā. de psecutorib' dicit q̄ q̄uis ira
ti multa faciāt p̄lo fidei. lōge tū
maiora recipiet diuina retribuēte

lūsticia. **Aug'** La salū me fe
cit dextera tuā. v saluasti me i et
nitate tuā. Dextera dei eternitas no
minat. hac dextera saluum me feci
sti. nō scdm salutē tpalem sed ete
nā. Impioz sal' in sinistra est. q̄
est tpalis. Eterna salus. qua scōs
suos saluat in dextera est. **O**mn
nus retribuet p me. qui dixit. Da
m vindiā. a ego retribuā eis.

Cassi Sed vt hoc non iracunde
dictuz potuisses accipere
cōtinuo p inimicas orat dices. **D**e
mie mia tua i sel'm. v ieternū. quā
facias i ill' q̄ nos psequūt. **O**pa
manuū tuaz ne despicias. Rogat
p̄us p̄ls p̄ inimicis q̄s sibi noue
rat aggregant. **I**ntendamus q̄
li nos predicacōne populus sād'
ibueit: quanto instm̄tu pietatis
orauerit. Nā vt omnem nobis zelū
cordis contra inimicos excludēt. ip
sos rogauit sibi fieri socios quos
habere videbat adūsarios. sequa
mur sententia; piam. amem' p̄ci
us affligentes nos. non detemus
inimicos estimatē qui p̄sunt. Nā;
si equo animo pferantur. frequen
ter nobis talia cōferunt qualia di
lectissimi amici prestare non p̄t.
Isti enim sepe nos a virtute paciē
tie blandiēdo deducit. **I**li vero nos
affligendo in eadē cōstituunt.

Hugo. diligendi igitur sunt mi
nici p̄pter deum cuius sunt creatu
ra: etiam p̄pter nosmetip̄os:
qui seruiūt nostre salutē. **D**eus em̄
fater est. a ipsi sūt mallei ac lima
p̄pter nos. quia aduērsitatib'
a iniurijs nos purgātes. aufrētē

rubigine; peccatorū nostrorū. **Cri**
sof. sup **Math.** **M**ibi vero pueni
at magis inimicias sustinere p
pter deum atq; otēmi: q̄ a cūctis
regibus honorari. **N**ihil em̄ p̄sus
huic glorie p̄t opari. **H**inc enim
merebimur frui possessione celoz
a gloria eoz qui ibi sunt p̄mior.
quasi angeli quidē cū hoib; ambu
lantes tanq̄ virtutes celoz in ter
raū regione degētis: vt extra om
nem oturbationē positi: om̄emq;
merorem etiaz bona ineffabilia cō
sequimur. quib; nos omnes otigat
potri grā ac misericordia d̄m n̄ri
Iesu xp̄i: cui est honor et gloria i se
cula seculoz. Amen.

Psal. Cxxxviii.

Domi. p̄ba.

Titulus. In fine; psal
mus dauid. **P**etr̄
cantor. **P**salm; iste est octau;
eoz q̄ agūt de vtraq; natura i xp̄o
qm̄ dirigit in finē v̄ in xp̄m.

Cassi. in quo ē maiestatis cū
cta p̄fatio: a oim̄ virtu
tum plenitudo. **Q**uapropt̄ v̄m̄er
sus hic ps̄. sicut p̄ū doctissimo **H**y
lario placuit: ex ipsius d̄m̄ p̄sona
dicendus est: q̄ loquit̄ hic quādo
q; voce sua: aliq̄n̄ autē voce suoz fi
deliū. **P**rimo em̄ p̄ pte hūanitat̄
assumptē xp̄us loquit̄ ad patrem
dicens. **L**

Domine. **p̄** **p**basti me et co
gnouisti me. **v̄** p̄batuz et co
gnitū me alijs ostēdisti. **N**az p̄ba
tus est q̄n̄ dyabolus tēptauit cum

pleta tēptatōe: ministeriū habu
it angeloz. **P**robat; est etiā tēpo
re passionis qua pietate se p̄ nob̄
obtulit: q̄ i cruce posit; p̄ inimicis
orauit. **C**ognit; est q̄n̄ glam̄ mirā
de resurrectionis oñdit. **T**unc quippe
diuinitas eius illis inotuit: q̄ eū an
tra credere dubitauit. **S**equit̄.

Hugo. **L**u cognouisti. **v̄** ap
probasti. **L**essionē. **v̄**
hūilitatē. **L**meā. **i**n passionē. **L**a re
surrectionem meā. **v̄** glorificationē
resurrectionis mee. **V**el vox xp̄i est
p̄ pte fidelis populi: dicētis. **P**e
trus cantor. **D**ne p̄basti me et
cognouisti me. **v̄** oñdisti mibi q̄
miser et fragilis sum. **L**u cognoui
sti sessionem meam.

Glo. q̄ i hūilitate p̄m̄az ago
a resurrectionem meam.
s. q̄ p̄ grāz iustificat; surgo.

Aug. **A**c si dicat. **C**orā oculis
tuis p̄cā; cōfessus sum. **L**
Pretulisti cogitationes meas de
longe. **L**az adhuc in p̄grinatione
sum: anteq̄ ab illaz p̄riaz veniam.
Lsemitam. **G**lo. viz artiora p̄
meā.

Glo. cepta q̄ docti
sti seruari. **L**a funiculū meuz iuesti
gasti. **v̄** iuestigare me fecisti bere
ditatē meā quā p̄ illis p̄ceptis ob
seruatis p̄m̄isti. **S**equitur. **A**t
omnes vias meas. **t**am bonas q̄
malas. **p**reuidisti.

Rico. anteq̄ esse; in rerū natū
ra. **L**q̄ nō est f̄mo i lin
gua mea. **L**supple sufficiens ad exp̄
mendū celsitudinē tue sapie. **I**deo
adhuc subditur. **E**cce tu cogno
uisti omnia nouissima.

Cassi Xps dicit patri ecce tu
cognouisti omnia no
uissima qd pertinet ad incarna
tionem ipsi q facta e in nouissimis
temporibus sicut legit agnus occisus
ad vesperam. Et aplos ait. **Filioli.**
nouissima hora e. subiunxit. et an
tiq. uetna. Per nouissima g exp
mit sua humanitate: et p antiq su
am similitate. Vn adhuc subdit

Glo Tu formasti me sed in
hominem. Et posuisti sup
me manu tua. Ut inuares me sic i
alio ps dictu e Inueni os seruum
meu: oleo scd mo vixi eu. Manus
em mea auxiliabit ei. **Mirabi**
lis facta e scia tua ex me. qz p me
et aplos meos pdicata e mirabil
redempco generis humani vbiq
orbi terraru. Et hec scia confortata
est. i peccatorib9 humanis de q pri
us incerta credulitate dubitabat
Et no potero ad ea. viz attingere.

Cassio qz natura hominis
assumere no poterat se sine sube
adeqre. sic ei in euangelio dicit. Pz
maior me e. Deinde ondit p pta p
misticas enumeracoes a nulla cre
atura sima falli posse pntia dices.

Nico No ibo a spu tuo. v
a te ipso. qz sps est de9
Joh. iij. Et quo a facie tua fugi
am. v a pntia tua. qd dicit. Hoc
est impossibile. qd pbat osequen
ter dices. **Ascendero in celum.**
tu illic es. p r rfulgentia gle tue
si ascendero ad infernu ades. p r
executionem. **Cassio** si hu
iusticie tue. **Cassio** psero p

nas meas diuiculo. spnas suas
dicit xps sine maiestatis sue effi
cacissima celeritate. qua seni cor
pus suu diuiculo leuauit de sepul
chro. S; cu audis me a. gloria ppe
ptatis intellige. q habitauero in
extremis maris. hoc e supra seculi
istius amplissimu sine. **Petrus**
cator. si pabiso cret r vbi xps ha
bitasse dz a rurrecto ne v9 ab ascē
sione. Et qnqz veniebat ad aplos.
a itm ibi redibat. qz in celo empī
reo fuit copaliē vsqz ad ascensio
nem. Et vere ades in. **Item** pro
certo. Illic manus tua. viz d ma
ptas. deducet me: et tenebit me
dextera tua. v. si h9 tuus viz verbu
tuu in vntuz cōseruabit humani
tate assumpta. **Et** dixi forsitā te
nebre. viz mortis. conculcabunt
me. sicut teneat a morte a non re
surgā. hoc no dicit dubitative sed
pronice iux stultā op imonē eoruz
q credebāt xpm in morte decētu.
Cuius otrariū ondit dices. a nox
illuminatio mea. v. illi q p9 erat
apud inferos tanq nox illumina
bunt a me illuminati. erant. in ce
licijs me. **Cassio** v. i pabiso q e
is. cus a felicissime locūditis etna se
curitas. g nocte v inferni dāustra.
xps illuminauit qn ptatē dyaboli
supauit a hoīem liberauit sua mise
racōe. atqz spoliato ipō inferno. aie
sanctorum ad eius amenitatez re
uerse sunt. Et vere nox e illumina
tio. **Quia** tenebre lib est secreta
scripta prophetarum. non obscu
rabunt. pmo poti9 illuminabunt

La teq nox] & obscuritas scripturę
[sicut dies illuminabit.] & sicut ap-
ta scriptura manifestabit. q̄ que
fuerant quasi nox sub mistica cõ-
plexione tenebrosa. tanq̄ dies illu-
minata sunt qm̄ in aduentu dñi sal-
uatoris p̄pharũ dca patuerũt. **Se-**
q̄tur [sicut tenebre eius ita a lumẽ
ei] & in vtro q̄ fuit veritas. siue cũ
illuminata patuerunt siue cũ mis-
tica scripturarũ obscura viderent̄

Glo. Ideo enim tenebre nõ cõ-
culcabũt me. **Q**uia tu
possedisti renes meos. vt sine pec-
cato fieret cõceptus meus & ortus.
fuecisti me de vtro matris mee
[i. s. virginis marie mee. Tua enim
operacõne hoc totũ factũ est. Et idẽ

Confitebor tibi dñe. cõfessione
laudis. q̄a terribiliter magnifica
tus. **Cass.** Terribiliter ei ma-
ris. **Cass.** significat̄ est d̄s pa-
ter quando in passione domini cri-
stus. tenebre sunt secute. terra cõtre-
muit. saxa dirupta. sunt sepulera
patuerunt. mortui r̄surrectione le-
tati sunt. cum ipse iterũ i eodẽ cor-
põ sancta resurrectione cõspectus
est. dũ ad discipulos suos ianuis
clausis intrauit. dũ ad celos s̄b ho-
minũ visione conscendit. **Que** licet
p̄p̄ria dicitate cõpleuerit. more tam̄
suo paternis hoc virtutib⁹ applica-
uit. vt sancte cooperacõis pat̄ face-
ret vnitatem. **Sequitur** [mirabilia]
viz sunt [opa tua] circa me p̄ recep-
tione humani generis vt patuit i
cõceptõne. passione. resurrectione.
& ascensione. & amia mea cognosce
nimis. **Petrus cãtor.** **Amia** h̄m̄

nis cognoscat ista õpera in parte
sed amia christi cognoscat nimis.
q̄ dona habuit sine mensura

Non ẽ occultatus os meus a te.]

Glo. Per os q̄ interioribus
nũ corpõtis recõditum
est intelligitur diuinitas christi.
Vñ ip̄e dicit patri. diuinitas mea
non est occultata a te. quod feci
s̄i in occulto. & quã fecisti malis
& p̄fids occultã. & substãtia mea

Petrus cãtor. & humanitas mea
p̄dicata ẽ i inferiorib⁹. **hoc ẽ**
in simplicib⁹ & p̄dicitis gentiũ. ex
quibus cõgregata est ecclesia. de
cuius imperfectione subdit dicens

Imperfectũ me u; viderunt oculi
tui.] **Cassiodorus** Imperfectũ
siq̄dẽ eius ẽ quod adhuc ecclesia
vsq̄ in finem seculi cõgregatur. **La**
in libro

Rico idest in noticia
tua.] **Rico** tua que dicitur
liter. eo q̄ oia ibi firmiter retinen-
tur absq̄ obliuione. **omnes** scribẽ
tur. In noticia ei p̄destinacõnis di-
uine que potest dici liter vite. soli
electi sunt scripti. & i noticia p̄scie
siue reprobacõnis que p̄t dici liter
mortis. soli p̄probi sunt scripti. **Sz**
in noticia diuina generaliter sũp-
ta pro vt se extendit ab p̄destina-
cionem et prescientiaz omnes sũt
scripti. & sic accipitur hic liter di-
vt dicitur est. **Glo.** **Seq̄** vox xp̄i
de apl̄is. [dies formabũt.] **Apl̄.** di-
cũt dies de quibus d̄r dies diei erue-
tat v̄bũ. **Hij** formabũt i me a q̄ p̄-
fectões gr̄e sumũt. **a nemo**] sup̄
formabitur idest accipiet perfe-
cionem. **In eis**] q̄ si dicuntur esse

pētrū et pauli s̄ xp̄i a quo xp̄iani
dicunt Sed tūc **M**ibi at̄ xp̄o hōi
lūmīs] v̄ valde honorati sūt] ab
honorē meū ap̄ l̄i mei. q̄ in omnē
terram exiit son⁹ eorū a ip̄si sunt
l̄ amīcī tui] o deus] voluntatē tu
am in mandatis faciētes] lūmīs
confortatus ē principat⁹ eorū] sc̄i
sūt duces p̄ncipes populorū a pa
stores eccl̄e] **O** numerato eos] s̄
fideles quos in fide genuerūt] et]
ip̄si fideles quī deo numerabiles
sūt int̄m creuerūt p̄ doctrinā apo
stolorū] q̄] sup̄ arenas multiplicā
bunt] v̄ nob̄ innumerabiles er̄t
Et hoc totū i d̄o ē q̄] Leuiter] la
morē] q̄ adhuc sūt teū] s̄ occult⁹
ad d̄p̄tā tuā. donec ad iudiciū
ueniēs oībus apparebo manifest⁹

Cassio Et regnū meū euide
r̄ssime hōibus inno
tiscet. futūc; adhuc s̄ḡt tps. nō
q̄ a patre aliq̄n diuidendus ē sed
qm̄ quī ē nobis mō inuisibil̄ oīb̄
postea gentibus apparebit.

Col. Iō em̄ sup̄na bonitas nos
ex̄p̄ctat. tā diu misericor
diter tolerat. vt multos inueniat.
quos remuneret; paucos. q̄s d̄ap
net. Sequit̄. **N**occideris d̄ p̄c
catores] eos a cogitationib⁹ mal
mutando a in p̄positum bonū; trā
ferendo. vt moriētēs p̄cō uiuant
d̄no. tūc] liano accipiet ciuitates
suas] v̄ mutiles a d̄apnabiles re
putabūt viciosissimas p̄ores sup̄
stitiones mūdanas. Et qm̄ nō me
rent om̄s ad fidē catholicā pueni
re. obstinatis q̄ credere noluerunt
dicit̄] virī sanguinū.] q̄ obitis fra

tres. q̄ carnal̄it̄ v̄nit̄s; a q̄ sunt s̄
guinis opamini] de d̄mate a me]
que dicitis in cogitacōe] v̄ oītra il
la murmuratis q̄ vobis sp̄s san
divirtute predicata sunt.

Ri. Et q̄ tales sunt de oīa homi
nib⁹ iustis odibiles. iō sub
dit̄] **O** nne q̄ oderunt te. domine
oderam] illis. q̄si dicat. sicq̄ eorū
viciū est odiendū bonis hōibus si
cut ē odiosū deo] et sup̄ inimicos
tuos tatescēbāt] v̄ resoluebat in
teri⁹ ex zelo iusticie tue. iratus con
tra eos] **Cassio** Tatescere em̄; illos
eos] dicit̄ q̄ curis iugib⁹
affligunt. a pene vs̄ ad interitū vi
te corpe deficiente pueniunt. Per
hoc inimicos s̄ḡt p̄secutores ap
tos a obstinatos. q̄ sc̄os dei sc̄elera
ta p̄sumpōe dilacerāt. de q̄bus
adhuc s̄bbit̄] **P**erfecto odio ode
ram illos] **Aug.** O d̄rā re d̄ arguen
los] do in eis iniquitates
eorū. diligebā naturā quaz creasti
v̄ q̄ hōies sunt. hoc ē p̄fecto odio
inimicos dei obisse. vt nec p̄p̄ vicia
hōies odis nec vicia p̄p̄ hōies dili
gas] **V**ide q̄d adūgat̄] inimici sc̄i
sūt in] q̄a inimici sc̄i sūt dei cui⁹ ius
sionib⁹ cōtrarij extiterunt

nico Et q̄ hō iustus sp̄ delet ti
mere ne in tali odio exce
dat modū. et icurrat aliq̄d p̄c̄m̄.
Iō subdit̄] **P**roba me d̄ a sc̄to
cor meū] v̄ fac me sc̄re ea q̄ latent
in corde meo] interroga me a cog
nosce] v̄ fac me cognoscē semitas
meas id est facta a cogitata mea
occulta] **Et vide**] v̄ fac me videre
] l̄s̄via iniquitatis in me ē] v̄ a hōqua

Et q̄ hō iustus sp̄ delet ti
mere ne in tali odio exce
dat modū. et icurrat aliq̄d p̄c̄m̄.
Iō subdit̄] **P**roba me d̄ a sc̄to
cor meū] v̄ fac me sc̄re ea q̄ latent
in corde meo] interroga me a cog
nosce] v̄ fac me cognoscē semitas
meas id est facta a cogitata mea
occulta] **Et vide**] v̄ fac me videre
] l̄s̄via iniquitatis in me ē] v̄ a hōqua

latens culpavit p verā penitētiā
absoluat ab ipā. q̄ debue me i via
etna. i. bñtudinē; eternā ad quā
null⁹ pōt venire nisi fuit tōliter ex
pedit⁹ a peccāto scdm q̄ dicit. apo
calip. xx. i. Nō intrabit i ea aliqd
cōmūnātū; Collecto. Si ḡ ali
qd iueneris i via tua quod displic
eat oculis tuis. qm̄ vita tua mōl
est. orayt in eternā viā dēducāris
vbi nulla est imq̄tas. q̄a si quis
peccauerit. aduocatū hēmus ap̄d
patrem ih̄ezū cristum q̄ ē bñdīd⁹
in secula seculorum Amen

Psalm⁹ Cxxxix

ERipe me dñe

ab. Titul⁹. in fine; ps
ipi dauid. Iste ps dicitur

igitur in
finem **Call.** nū. q̄ scdm apo
stolū finis est legis oī credenti ad
quem p totū psalmū scā ecclā loq̄
tur orans. vt ab iniquo dyabolo
a ministris ei⁹ eā liberare dignēf q̄
multis fraudib⁹ atq; insidijs deuo
cōnem ppli fidelis conatur euertere.
Dicit ergo

ERipe me dñe ab hōine malo

q̄ a diabolo de quo dī. Mat.
xiiij. Immic⁹ hō supseiauit zizaiā;

Et q̄ nō bñ per se pt nos
itro. dyabol⁹ decipere q̄ntū per

organū hoīs. Iđ subiūgit **L**ayiro
imq̄ cri **Au.** Vir iūq̄ ē qui no

pe me. **Au.** cet sibi a alijs. Et si
luxuriosi nō sint asperī vel psequētes

nocēt tñ aliq̄ exēplo. Itaq; nō vob
placeāt hoīs q̄si leues a blandi

amatoēs cū carnaliū voluptatū a
imq̄tū cupiditatū sedatores quos
cūq; vidētis p dines ferri in malas
libidines a pnciosas voluptates
tūc t̄p̄hendite. tūc castigatē. Si at
nō potueritis. certi estote vos qui
estis membra xp̄i q̄ eos hētis imi
micos. Latere pnt. occultare imi
cicias suas pnt. amare vos nō pnt
Sed qm̄ amare vos non pnt nec ē
vt q̄ odcānt vos mala vobis q̄rāt.
nō vacēt lingua a cor vestrū dicere

A viro iniquo litera me domine

Glosa a q̄a mali ipugnāt to
nos trib⁹ modis. s. corde. lingua et
manu. P̄tio de corde p̄mittit dicēs

Qui cogitauerūt iniquitates i
corde. q̄si diceret. eripe me a malis

q̄a si labijs plerūq; p̄dāt bona
tñ in machināt in corde malū a

hij tales. lota die. i. v. continuel. cō
stituebant prelia. i. v. occasiones

cōfēdendi. de cordib⁹ em̄ taliz sē
per bella puenūt. **A** cuerunt lin

guas suas. v. vba neq̄cie sue poli
erūt. sicut. **Aug.** In serpēte em̄

spentes. **Aug.** ē astucia a do
lus nocendi propterea serpit. nō

habens pedes ne audiat dum
venit. Sic mali serpunt ad nocen

dum sub leui contractu verborum.
habentes occultū venenum. Et iō

sequi. **Rico** **L**venenū; aspidū
tur. **Rico** s̄ labijs eorū. i.

s̄ specie boni suggerēdo pessima
a anīe mortifera. **Hero.** Videntur

amicicie verba habere a plena sūt
veneno mortifero

Cal. Qustodi me domine de

manū p̄cōris. i. a p̄tate

dyaboli q̄ inter oēs creaturas pri
us peccauit a de im̄itate sua ada
nosciē laucasse. ab ei⁹ dolis a in si
dijs custodi me. q̄s p me neq̄o p̄
cauere. Et ab hoibus im̄qs liera
me. v ab ei⁹ ministris. qm̄ qd̄ po
tuerit mētib⁹ n̄is p se suggerēdo
subripe. p suos seq̄es publice co
nat̄ implere. Qui cogitauit sup
plantare gressus meos. v me re
trahē a via dei a ip̄edite opa me a
pantes in vicinas pctōy foueas
Absconderunt supbi laq̄um m̄.

Aug⁹ Totū corpus dyaboli
breuē explicauit cur
ait. fu q̄ me multis a va
pbi. **nico** r̄ijs modis inoluē
nitunt̄ in peccatis. Vnes exten
derunt michi in laqueum.

Glo v p̄tā q̄ in suadet̄ facere.
de quib⁹ p̄sa. v. Ve q̄ tra
hunt p̄tā. sicut restem longam.

Aug⁹ Quare dī restis. q̄ ois
pctōr̄ p̄leuerās i pct̄is
suis addit p̄tā pct̄is. Et cū deleret
a accusatōe peccati sui corrigi defen
sione duplicat qd̄ cōfessione possit
auferre. Addūt ita p̄tā pct̄is. a fa
ciūt sibi funes vñ in fine ligent̄ eo
rū man⁹ a pedes a p̄iāant̄ in tene
bras exteriores. Sequitur. In p̄ta itēz
scābahum posuerunt michi. Ite
nostrum p̄cepta dei sunt.

Ma. Vñ Greg. omelia. xxxviii.
ait. Maligni spūs iter nēm
quasi qd̄a latrūculi obfidēt. p̄pter
qd̄ necē ē nobis ad dñm̄ auxiliuz
recurere. Jo subdit. Ori dño de
us meus. **Aug** Licet oim̄ sit de
es tu.

in p̄prie eoz tē⁹ q̄ eo fruunt̄. qui
seruiūt ei. q̄ libent̄ sub ipso futn.

Cassio Ergo ille nō pōt hūc
v̄ficulū dicere qui ca
ducis errorib⁹ pbat̄ implicari. Se
quit. Leaxubi dñe vocē de p̄caōnis
mec. Insuffecerat dicit. Exaudi dñe
precaōnem meā. nisi aliqd̄ alci⁹
voluisset intelligi. Vox ei de p̄caō
nis puritas ē orōnis. a clamor ille
tacit⁹ q̄ ascendit ad dñm̄. **Domine**
dñe. Repetitio ista affectum pie
precaōnis. **Hug** Tu supple
oñdit.

Cassio In certamine
salu⁹ sum. vero tribula
tionū sal⁹ eē nō p̄t. nisi de mia dñi
v̄tus tolerantie fuerit attributa.

Hugo Lobumbrasti. Ip̄ q̄
tiā. sup caput meū.
me p̄gē dō. in die belli. v in estu

Aug Pugno foris cō
tionuz. Aug tra fictos bonos
a falsos xp̄ianos puḡ int⁹ contra
cupiscētias meas qm̄ video aliā
legē in mēbris meis repugnantē
legi mētis mee a captiuū me ducē
tē in lege pct̄i q̄ est i mēbris meis
Miser ego hō q̄s me liberabit de
corpe mortis hui⁹. grā dei p̄ ih̄sū
xp̄m dñm n̄m. Igit̄ iste laborās
in hoc bello respexit ad grāz dei. Et
q̄ iā cepat estuare a are scē in tēp̄ta
tionib⁹ inuenit tanq̄ omb̄rā gra
tiam dei sub **nico** me dñe. v
ne trahi p̄mittas. La desidio meo.
v a fomite ad pct̄m̄ tēclmā. **Ca.**
tel pct̄ōri. v demoni.

Handwritten notes in the left margin:
Vñ Greg. omelia. xxxviii.
ait. Maligni spūs iter nēm
quasi qd̄a latrūculi obfidēt.

A desiderio suo tradit peccatori quisque
per concupiscentias carnis dyabolo reli-
quias possidet. de quibus dicit apostolus
Propterea tradidit illos deus in desi-
deria cordis eorum in mundicia cogi-
tauerunt contra me. Uiz demones

Hu quo me deripiatur et periant et
Hu idcirco dicitur ne delinquas
me. ne per peccatum mortale cadas in mani-
bus demonum. ne spiritus forte exalten-
tur. Uiz non de me triumphent.

Rico Consequenter ponit pena
demonum et malorum
hominum cum dicitur. Apud circuitus eorum
et princeps exercitus malorum sup-
primatur cum exercitu suo

au ut circueant. et non stent. in
gymnasia erant erroris. ubi in fi-
ne sine est. Qui enim in longum abiunde
incipit alicubi finit: qui gymnasium
nisi finit. Vnde in alio psalmo. hoc enim
dicitur. In circuitu ipsius ambulat
aer. Sequitur. Rico. Labor labi-

orum in ipso. Quod inducit homines ad peccatum
opelet eos. In inferno sic opit et he
captas aures. Adent super eos car-
bones. In gehene in misericordis nisi
fuit. Dicit enim inportabilis illa pena
eo quod est gravissima. Et subdit de malis
hominibus. Uz liguofus. In. relator
detractor et lediciofus. cui voluptas
est loqui nec attendit quod dicat. In
diriget in terra. In. ad faciendum bona

Cassi quod leuitate sua frequen-
ter excedit. difficile enim est
ideliteratum. rectum esse. fimonez sicut
scriptum est. In multiloquio non effugies
peccatum. Aug. Vir liguofus
amat mendacia. Quis enim est in volup-
tas in loqui. Non enim attendit quod lo-

quatibus loquitur. Sit ergo ois homo
velox ad audiendum et tardus ad
loquendum. vicum iniustum.

Cass qui diuinas regulas contemp-
nens voluptatis prope se re-
uore traducit. mala capiet in intel-
tu. Qua in profundum inferni in morte sub-
merget. Cognoui. In fidez.

Rico Quod faciet dominus iudicium
in opibus spiritum deturando in
penam per gratiam in futuro per gloriam. In
ambitione pauperum. In pumens op-
pressores eorum et ipsi a deo litentia
ab hostibus iudicati sunt. Verumptamen
iusti ostentabunt nominis tui spiritum de suis
beneficiis laudando cum gratia ad deum.
et habitabunt in aivultu tuo. In daevi-
detis tua facta.

Cass Visio in fasti-
cie in celis. bilis atque per-
petua. Sep. illud videtur a quo se solet ois
rationalis creatura reficere. sic et xv.
psal. benedictio adimplebit me leticia cum
vultu tuo quoniam benedixit ait apostolus non per
speculum sed facie ad faciem deum vide-
bunt. Quae salutaria quod suauia verba
sancti matris ecclesie audita sunt. Orauit pro
nobis a temptacionibus dyabolicis eru-
amur quos nobis oino nouerunt esse vio-
lentas. Litentis ad vultum domini pollice-
tur ut nihil laboriosum nihil esse me-
tua quibus tale munus tunc permittit.
praedone ut sic suis tuis esse desidera-
bilis indulgentie tue claritate mon-
streris. non impediat peccata quae propria ex-
ecratione dampnamus. fatemur cul-
pas ut te placatum habere possit. Solus
enim iudex es qui veniam tribuis
tibi confitenti cui est laus et glo-
ria per infinita secula seculorum
Amen.

Psalmus. Cxl.

Domine cla
Titulus ps dauid.
Cassio. Intel

ligēs
p̄ h̄a hūanā fragilitatē dīuersis
p̄dōy r̄erib⁹ implicat̄ a supplicat
i hoc ps̄ q̄n̄ inē actus istos mū
danos a dīuersis libere ē errorib⁹
ne in p̄dōy retiaculū cadat cur q̄
bus se nō optat habere portione
aliquam Vnde dicitur.

Domine dama
ui ad te. **Nicola**

corde a ore deprecando Lexaudi me
peticoem meā adimplendo Inten
de vocat̄. **Jero.** Qm̄ nō peto corpo
mee. **Jero.** reū desiderium aut
tale aliq̄d hui⁹ mūd i s̄v̄t tua; mi
sericordiam cōsequat̄. dum da

Cassi. Volens enī;
ad te. **Cassi.** p̄pheta huma
no generi orōis cōtinue affectum
infundere: duo t̄pa discrep̄tia vi
deē potuisse. dicit eī de p̄terito Lela

mauū q̄d p̄fectā s̄ḡt orōem a s̄m̄
repetit. dū clamauro ad te. q̄d vti
q̄ stat positū de futuro vt sic nul
lū t̄ps a culpis ē vacuū; ita nec a
deuotis p̄cib⁹ reddat̄ ociosū. Co n

tra p̄c̄ā siquidē orinua salutare re
mediū ē iugit̄ pio d̄no supplicare
Orō enī ē que nos a culpis liberat
iudicis aim mitgat. delicta mun
dat. nec orāti mia de eē p̄t cū nos
hūilitas iugit̄ vt sp̄amur istigat

Dirigat orō mea. v̄ tibi
sit placita. sic meensū in cō

sp̄du t̄lo. p̄ q̄d in veteri lege signi
ficabat offerentiū deuotio p̄ quā
sacrificia erant accepta deo.

Cal. Nā orōem scām velut odo
rem suauissimū suscipe do
minū in ap̄c̄. legit̄. v̄ bi scriptū ē.
Stetit angelus sup arā tēpli. h̄is
thuribulū aureū. a ascēdit fumus
orōnū de manu āgeli in asp̄cū d̄i.

Seq̄t̄ Leuatio manūū meay. v̄
opatio t̄o q̄ in elemosinis exercet̄
aut in aliq̄ p̄babili cōsacōne pa
gic sit tibi q̄l̄ sacrificiū resp̄tinū.

q̄d in lege erat acceptabili⁹. **Vel**
illa oblacōem fortasse s̄ḡt quā in
fine vite d̄no solet offerre religio sa
deuotio. cū p̄m̄az gemus a hūmi
li nos supplicacōe purgam⁹. sic in
1°. ps̄ ē dictū. **Sacrificiū** deo: sp̄s
cōtribulat⁹. **De** m̄ de pe sit p̄ph̄a ne
q̄d tale dicat q̄d pueniē debeat ad
reatū dicē. **D**one d̄ne custodiaz

ori meo. Ine m̄cogreue exeat v̄ba
mea. **Jero.** Hoc postulat̄ p̄ph̄eta
a. **Jero.** vt oē q̄d loq̄tur n̄ sit
ociosum s̄ sem̄ a dignum deo. et

ostium circūstātie labijs meis.
Aug⁹ q̄d ap̄iat̄ ad cōfessio
nem peccati a clauda
tur ad excusacōez peccati. Ita erit
ostiu circūstātie nō ruine. **Nō** de
dines. v̄ nō dedmai p̄mittas cor

meum in verba malicie.
nico v̄ ad p̄ferendū v̄ba mali
ciose cōposita. Ab excusan
das excusationes in peccatis. v̄
vt p̄tinaciter defendam peccatū;
meum excusationibus falsis.

Cassio. Nā q̄ dicit ad excu
sandas excusacōes i

p̄dis cōsuetudinē s̄ḡt̄ ipudētium
q̄ q̄n fuerint dēplēnsi p̄mo se aliq̄
faltitate excusare nō sc̄ntur a cū fu
erit idē cōiūdi alias excusacōes af
sumūt ne veritati aliq̄n acq̄esca n̄t
inuerēda p̄teruitas modo ei t̄pi
modo necessitati mō alijs iputan
tandū qd̄ **Au.** Tu ergo trāsi ad
peccant. **Au.** vitupacōnez tuā
nec dicas gens t̄nebraz fecit qd̄
ego feci ne cōputeris cū hoibus
opantib⁹ im̄tatem ⁊ q̄b⁹ placet
iū quitas de facto s̄ dic̄. **Lūo** coicabo
cū electis **Cass.** ⁊ nō cōseciam
eorum **Cass.** illis q̄ inter ma
los sunt p̄cipui tāq̄ elā q̄si duces
criminū quasi p̄ncipes latronū
⁊ caput p̄ditorum **Collector**
Translatio hebraica h̄z nō cōmu
nicabo cū delictis eorum. Et hoc pla
num **Cass.** Postulata lingue
est **Cass.** custodia ⁊ criminū
excusacōne dāpnata sanā p̄pha
magis eligit increpacōes iustoz
q̄ blandimēta peccatū. **S.** **Or**
cipiet me iust⁹ in m̄ia ⁊ increpabit
me emēdari. magis se vult misel
cordie q̄ laudari fallacie. **Vñ** sc̄p̄
tū est **Meliora** sunt vulnera aīci q̄
volūtaria oscula inimici **Aug⁹**
Humilia cor tuū crucia cor tuū ⁊
tu tripsum emēdabis in m̄ia Ex q̄
p̄te tibi displices iustus **Vis** vide
re q̄ iustus sis hoc in te tibi ip̄si dis
plicet qd̄ a ideo ex eo qd̄ odisti te
quod fecisti cepisti in te seuerus
esse ⁊ erit deus misericors. p̄at q̄a
tū nō pepcasti s̄ dicit ap̄l's **Nemo**
ym̄q̄ carnē suā odio habuit. **Tū**
qd̄ alio loco dicit **Caro** concupiscit

aduersus sp̄m̄ **Concupiscit** aduersus
te tanq̄ coniūx tua. ama ⁊ castiga
donec fiat in vna formacōne i vna
concordia cū spiritu **Quādo** illud
erit. cū hoc corruptibile corp⁹. in
duerit incorruptelam: et mortale
hoc induerit immortalitatem

Rico **Loleū** aū p̄dōris. ⁊ blā
dimētū adulatoris. **nō**
ipinguet caput meū. ⁊ mentē me
am retrahēdo ipsam ad p̄dī cōsēū

Cass. **Oleū** em̄ peccatoris est
dilectō filiatū vtorū que
adulacōib⁹ ⁊ blādimētis nostras
mentes velut olei pinguedo leniter
ingrediēs rigorem veritatis emol
lit: ⁊ ad noxias cogitationes sine
amoris ostentatione perducit sic
in alio psalmo dictum est **Mollie**
runt sermones suos super oleum:
⁊ ipsi sunt iacula. **Qua** propter il
la moita semp̄ eligēda sunt que n̄
ad dilectōne seculi trahunt: s̄ ad
precepta nos diuinitatis mutant
Nicolaus. quomā tales adula
tores ad deceptōne nitunt̄ trahere
Idcirco **Adhuc** ⁊ oratio mea
sup̄ptendit̄ ad ip̄trādū ne cōsē
ciaz. **Li** teneplacitis eorum. in q̄b⁹
male delectantur. **Translatio** hebra
ica habet. in malis eorum. vt non
sint mihi occasio delinquendi. **Se**
quitur **absorti**. **lib** est fracti seu vi
di sunt iuncti petre iudices eorum.
i dicit illi qui iudicant eos tenefa
cere absorti sunt sicut fragile vas
allisū petre **Translatō** rōna h̄z. ab
sorti sūt iuxta petrā iudices eorum
Aug⁹ **Quid** ē absorti sūt iux̄ pe
trā. **Petra** aut̄ erat x̄ps. iuxta h̄o

copassunt iudices eorum tanquam in
dicantes de moribus et sententiam pro
ferentes dixit hoc aristoteles. Ad
iunge illum petre. et ab sortus est.
quid est aristoteles audiatur. dicit
christus. et apud inferos cor remisit.
dixit hoc pythagoras. dixit plato.
Adiunge illos petre. opera auto
ritate illorum auctoritati euangelice
Cōpara inflatos crucifixo. dica
eis. vos lras vras descripsistis in
cordibus sup[er]iorum: ille crucē suā in
cordibus **nicola** **A**udiēt.]
regum. **ergo** et au
diant sup[er]bi. **verba mea** ad sua
corredōem. **quā potuerūt**. si se cor
rigere. viuat in hoc mūdo a penitē
tes discāt. **hic crassitudo terre** quā
vomere scindit. **rupta est super**
terram et erupit furthum. **hic** **omni**
pata sunt omnia ossa nrā et vtu
tes anime nostre p[er] scissionē pctō
rum. **secus infernū** ad quē appro
pinq[ue] facit multiplicatio pctōrum.
Virtutis em̄ dissipatio quā fit p[er] vi
tia facit appropinq[ue] ad penam ge
henne. **Sequitur** quod ad te. **Hic inci**
pit verus in hebreo quod ad te dñe
oculi mei: in te speravi nō auferas
animam meā. **Hic ratio** precedit
cām. **Vnde sic** constructur lra. **Nō**
auferas et auferri non permittas
animā supple a te p[er] culpā: quod ad te
dñe oculi mei tanquam ad p[ro]tectorē
meū. **In te speravi**. **Et idē** **custo**
di me a laqueo quē statuerūt m̄
viz dyabolus et ministri eius. **et a**
scandalis opantium iniquitate. **Scā**
dalū em̄ ē dcm v[el] factū min[us] rectū
p[ro]p[ri]os occasionem cuius alteri.

Cassi **et** p[er] fratres crebro p[er]
uenit iniquitas: quā scām re
fugiūt caritate. **Laquei sūt** aduer
sa carnis desideria: quibus mentes
humane blandis nexibus illigantur.
Per laqueos igitur et scābala. totū
mundi mala breuiter p[ro]pheta cōple
tus est. a quibus se supplicat custo
diri ne p[er] insidias eorum possit illa quā
ari. **Cōsequens** subdit de elās se cu
li. cum quibus sup[er] noluit cōicari di
cens. **Adent in retia culō eius**.

Nico **viz** demonis. **peccato**
res illaqueati consue
tudine peccati. **singularis sū ego**
eorum consortia fugiendo. **donec tūse**
am. **ex hoc** **Cas**. **hoc em̄** seculi
seculo.

Cas. **hūc bñ** vult vi
antes tūse dicunt. quod nullis eius
delectationibus occupantur. **Cognouimus**
km̄ fratres quē sit piculū si
loquimur incaute. **cognouimus** quā
nos metuē debeat. **quod scissimus**
pheta formidat. **Quā em̄ nō** a vani
loquū subrepat. aut desiderium fal
sitate ducit. **lingua est** quā nos tra
hit ad vitia: quā vno modo tutissi
me vnam si eā semp[er] dñi laudibus
occupemus. **loquatur** sp[iritus] illud vbi ne
scit errare. **agat op[er]a** p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
et seuiat venerant auctori. **Tunc**
em̄ ori nro custodiam ponim[us] si iu
git dñi mandata meditemur. **filet**
em̄ in malo quā non tacet bonū. **Nec**
error s[er]ipit vbi se veritas celestis
infudit. **Nā si a nob[is] cogitatio ma**
la subducat. **si a d[omi]no** turpissim[us] se
gregat si a maiorū cōsuetudine diuidamur:
tūc vt p[ro]pheta dicit singulares
efficiamur dñō nostro. **et p[ro]p[ri]o** qui ē

benedicatur in secula seculorum. Amen.

Psalmus Cxli.

Oratio mea ad

Titulus. intellectus dicitur
ad esset in spelunca orationis

Cassianus. Ad hanc dicitur filius yesse
saulem regem fugit: et
cum esset in spelunca oravit. quod dominum
christum in corpore significabat esse facturum
Nam cum adhuc orationem intellectus permit-
titur: ad christum per david significatum talis
comparatio referri debere monstrat.

Glossa. Qui cum esset in spelunca
hoc est in mundo vel in cor-
pore mortali: oratio eius fuit ad patrem

Collecta. Quod quia iam impletur
est in salvatore nostro:
corpus christi quod est in ecclesia videlicet
fidelis christianus in hoc presens orat: ut
educat de spelunca. hoc est de carcere
huius seculi et producat ad spaciola
atria patrie celestis bicens.

Oratio mea ad dominum

Augustinus.
Postquam dixit. voce non frustra ad-
dit. mea. quia multi clamant ad dominum
voce corporis sui et non sua. Non enim in-
terior in quo christus cepit habitare per
fidem voce sua non strepitu labiorum: sed
in affectu cordis clamat ad dominum.
ubi solus deus audit. Nisi voce pul-
monis et lingue clames: non audit
homo a te. Cogitatio tua clamor est ad
dominum. Voce mea ad dominum deprecatur huius

Rico. Repetio est eiusdem sente-
ntie ad maiorem affectum ex-
pressionem. Offendo. cum toto cona-
tu vel cum lacrimis in conspectu eius.

Augustinus. Hoc est in corde meo. ubi
tu solus deus vides. Oratio
nem meam. Si quando oras. expelle tu
multum a caterua rebellatum desiderii
oratio tua. sit fixa cogitatio tua in eum
quem adoras. claudere ostium cor-
dis ne temptator ingrediat. Temptator non
cessat pulsare ut cupiat si clausum
invenit. tunc quod in potestate nostra est
hoc ostium claudere. Ideo dicit apostolus
Neque detis locum dyabolo. Etiam si in-
traerit et possidet. at tunc quod negli-
genter clausisti a claudere neglexi-
sti. Quid est autem claudere ostium. hoc
ostium duas habet valvas. scilicet cupi-
ditatis et amoris. Aut cupis aliquod
terrenum et hoc intrat: aut times aliquod
terrenum. et hoc similiter intrat. Timo-
ris ergo et cupiditatis ianua: claudere
contra dyabolum: et aperire ad christum. quod
ipsas valvas aperit ad christum cupi-
endo regnum celorum tenendo ignem
gelene. Per cupiditatem seculi dia-
bolus intrat: per desiderium vite eterne
christus intrat. Sed quod sit illa oratio. conse-
quenter exponit dicens. Tribulatio-
nem meam ante ipsum per nuntio. id est orationem
quam sit in tribulatione: quia plus so-
nat in auribus dei tribulatio contriti
cordis quam ore plata deprecatio.

Hugo. Deficiente ex me
spiritum meum. id est dum defi-
cit in me spiritus meus ut non mihi
attribuam vires meas nichil presu-
mens. **Augustinus.** Sicque humiliter fa-
te me. **Augustinus.** dicitur. pronuntiaui
in conspectu tuo tribulationem meam:
et tu cognovisti semitas meas. id est
iustitiam et precationem. **Rico.** Invi-
apertorum dei. **Rico.** a hac quod

Spelunca

Amen

Modus orandi

*ambrosius
fontana
monachus
me
At
tris
finit
in me
noli re
ardere
spicere
ray sign
sam de
bane.
tridit
est in
tur. J
dortere
Glo
respicere
depreca
Aug
bilagu
fugi a m
venient
et dimi
patit q
git aio
re dicit
riat in v
Sequit
tib? Lq
imitand
ad tedn
ri. Jalf
q p te s
chil. por*

ambulabam] viz in via mor] Lab
sconderūt supbi laqueū m] viz de
mones cū suis ministris ad pctm
me inducentes sub spē boni.

Aug⁹ Laquei a dextris sūt a
a sinistris. Laqi a dex
tris sūt p̄sp̄ritas seculi: laquei a
sinistris sūt aduersitas seculi Tu
in medio laqueoz igredere. a via
noli re

Hug Considerabā
cedere. Hug ad dextrā] v re
spiciebā ad eterna bō que p dexte
raz signē. Et videbā] oculo fidē ip
sam dexteram quā mali non vide
bant. **Aug⁹** Rū em̄ in dextrā at
tendit videt. q̄ vero in sinistra. hoc
est in ista terrena attendit. excecatur.
Ite oq̄ mali sinistra amātes.
dextrā n̄ videbāt Et hoc ē qd̄ seq̄t̄

Glo Let nō erat q̄ cognoscēt
me.] v attenderet ad me
respiciēs ad illa bona que sūt in
dextrā. Perijt fuga a me.]

Aug⁹ Persecutores viz prauū
hoies absconderunt mi
hi laqueū a perijt fuga a me. v nō
fugi a mercenario at q̄ videt lupū
venientē non perijt fuga qz fugit
et dimittit oues. q̄ autē nō fugit.
patit̄ quicq̄d potest p xp̄o v nō fu
git aīo qz corpore aliqn̄ licet fuge
re dicente dño. Si vos p̄secuti fue
rint in vna ciuitate: fugite in aliā
Sequit̄.] a nō ē.] de illis viz p̄sequē
tib⁹.] q̄ req̄rat animā meā.] viz ad
imitandū mores eius.] Clamauī
ad dñm.] i tribulacōe meā.] a dī
xi.] affectu cordis.] tu es spes meā.]
qz p te soluz spero liberari. et tu es
etiā portio meā in terra viventū.]

Cal. Paradisus celestis ē fra
uentū quā soli bñ feli
citer introibunt quī in eternitate
et in securitate victuri sūt.] Et p̄
tende ad d̄p̄ca cōem meā.] a necē ē

Aug⁹ qz humiliatus sūz ni
ms.] v afflicus sūz in
cōfessione a abiectus sū a p̄secuto
ribus.] Nimis humiliati sūt in hoc
seculo serui dei.] Hinc paulus ait.
Spectaculuz facti sum⁹ mūdo a an
gelis et ho.] **Hugo** l. Ilera
mimbus.] me a p̄se
quentib⁹.] itā de omnib⁹ q̄ ministris
suis p quos dyabolus agit p̄secu
tionem corpis vt intus fiat ruina
cordis.] qz confortati sūt sup me.]
qm̄ habūbat im̄q̄tas: refrigerat
caritas multoz.] Huc de custo
dia.] Translatio rōna hz.] edue de
carcere.] animā meā.] v de p̄ssura
huī⁹ mūdi vel de corpore mortis hu
ius a quo corūpit̄ aīa. et vtūqz
ta: mūbus q̄ corpus qd̄ aḡguat
animā carcer ē animē. in quo pec
cata n̄ā deslere delem⁹ a ipsa pen
tendo p̄mire.] Vñ ab hoc carcere
ap̄ls cupiebat educi:] dixit ad
rō. viij.] Infelix ego hō. q̄s me libe
rabit de corpore mortis huī⁹.] Ad
cōfite dū noi tuo.] cōfessione lau
bis perpetue aīz sanctis tuis.] Pe
trus cator.] qz.] me expectāt iusti.]
viz sancti angeli a bñ om̄s. q̄ iam
sunt cū xp̄o.] donec retribuas m̄.]
in resurrecōe gñali p̄mia eterna

Cal. Simus ē hic quintus
ps̄ q̄ vltim⁹ ē psalmo
rum illoz q̄ orōis titulo prenotan
tur. nec oportet i eo q̄ t̄mino reliq̄
R. ij.

sub breuitate opleri. quatinus pre
stante dño salutarit festinem⁹ ad
orōem que nostrum est remediū
In primis agentes illa que iussa
sunt. et labia nrā crucis impres
sione signātes dño supplicem⁹ vt
os nostrū ab huius humana late
pollutum. Dicit em̄ psā. Immūda
labia ego habeo. Deinde orandū
est verbis. nō que humana deside
ria subministrant. sed q̄ ipsa dñi
tas ad remediū nostre pūitatis i
dulset. Oratō ipsa verā ex humili
ex mansueto a sincero corde debet p
cedere. peccata sua sine excusacōe
cōfiteas. a mē amaras lacrimas
dulcissima dñi misericordie cōfides.
terrena non expectet. s̄ celestia cō
cupiscat. Sit ipsa oratio segregata
a desiderio corporeo a tñ iūcta di
uino. sit tota demq̄ spiritalis ha
bēs solas lacrimas carnis. Pro
fecto ad tñ talemq̄ dñm q̄ est be
atus a solus potēs rex regum et
dominus dñantūz cū omni timo
re vel dilecōe debem⁹ accedere. q̄ vni
uersas mundi partes oēmq̄ cre
aturam suam cōtinet atq̄ replet.
sic tñ vt in seipso vbiq̄ sit totus.
malos nō pūta sed gratie sue v
tute derelinquēs. vt pat̄ Aug⁹ ad
dardanū scribens latius explica
uit. Salutariter nobis amonet fe
stiuare sermo ppheticus dicens Ve
nite adorem⁹ a procidam⁹ coraz
domino: ploremus ante dñm Et ne
om̄o fluctuantes a trepidi linq̄re
mur. addidit. qui fecit nos vt cum
nos ab ipso creatos esse cognosca
mus. factorem nostrū fiducia hitez

exoremus. Cris. sup Mat. vi Tibi
ergo est orandū. nō vt deum doce
as. sed inflectas: vt familiaris ef
ficaris interpellacōis frequentia
vt humiliaris oracō. et vt pāōrū
tuoz sepius recorderis. Porrigit
etiā orō sanctis nō tanq̄ p ipsos
implenda s̄ vt eoz pāib⁹ et meri
tis orōes nrē sortiant effectum a
dño nro ihesu xpō. cui cū p̄e a spi
ritu scō est honor a gloria in secu
la seculorum. Amen.

Psalm⁹. C. xliij.

Domine exau
ditulus. ps̄ d̄s q̄n pe 2
sequebat euz filius su

us ab **Castio** Dystoria hec.
salon. h̄ x. vij. notis
sima ē. Nā absalon p̄zem suuz d̄s
cognoscit fugatū impie p̄secut⁹
Que similitudo sic quidā volūt ad
oēm porrigit xpianuz. q̄ peccatis
seuientib⁹ tanq̄ a filijs p̄p̄is in
mūdi istius acerbitate vxa ē. S̄
contra hec p̄dā penitudo remedia
bilis apponit: quā hic ps̄ otinere
mōstrat. Quis em̄ p̄p̄ta pluri
moz penitētū meditatione fuerit
excitatus. tñ q̄nto futuris laudib⁹
viciamus reddebat. tanto opūctio
ne cordis ad p̄mē lauachra ouer
titur. vt salutarū suffragio p̄peten
ter absolutus. cōspētib⁹ dñi mū
dissim⁹ appareret. Rogat ḡ p̄pha
in p̄sona penitentis dicens.

Domine exaudi
orōem meā. **Mico**
Itē; repetit ad maiorem deuocōis

expressionē cū subdit. **Quāb' p' i**
pe obsecraōem meā lauditu de
mentie in veritate tua.

HUGO **q' veritas es. a pro**
misisti dicēs. Quacū
q' hora ouersus fuerit p' dōr a i ge
muerit: oim p' dōr ei' a p' li' nō re
cordabor. [Exaudi.] g' [me in tua
iusti

Cass. **Veritas em̄ a iusti**
cia ip' si' est ne cū ro
gāte disceptet. ne ad iudiciū illuz
trahat. q' se h' p' us ipse cōdēpnat.
Sup' lōs ei ad examē adducit q' se
tō negotia pu tant hēre: et solus il
le p' bat iudiciū euadē. q' recurrit
ad p' ces. Hoc totū ad lacrimabile
cōfessionē p' tinē nō dubiū ē. maxi
me cū hic p' s' ad humilitatē p' ni
tētū p' bat aptat' Nā vide q' d' se q'
tur. Et nō intres in iudiciū cum
seruo.

nicola. **non p' uias**
tuo. me sed; rigore;
iusticie tue q' i ploro miam. Et ad
hoc allegat fragilitatē humanā q'
peccat' dicēs. q' nō iustificabit in
cōsp' cū tuo ois viues. In nullus hō
viues q' sic d' i p' ub. p' xliij. Septies
in die cadit.

Cass. **ois viuens.**
hōiem s' g' tē g' nalem vbi infantū;
vita odudie. q' originali p' dō. nisi
aq' regnācōnis absoluant. obno
xi' v' rei sūt. Vñ a Job veracissime
dicit. Nemo mūdus an te. nec i f' s'
cū' ē vni' d' i' vita sup' frā. Et i p' s'
l' . iā d' i' cū ē. Ecce em̄ in im' q' t' atū
cōceptus sū. et in p' d' is ocepit me
mē mea. Igit' p' traducē culpa de
h' d' i tene amur obnoxij. a cōt' dia
nis lap' s' b' addi' peccā d' v' t nū q'

p' nos nisi p' s' m' a grā; liberi eē pos
sim'. Deinde enumera t' penitens
mala q' patit' p' p' e q' petit exaudiri
dicēs. **Quia p' secut' ē inimic' a m'**
mā mea. I' p' uis titulus de absalō
dicere videat. tū bñ d' i' cit. inimic'
ip' sonalē. vt hoc etiā de dyabolo
sentia.

HUGO **q' aiam penitētis**
tur. p' l' i suis t' p' t' a cō
m' b' p' sequit' apte vel occulte. hu
miliauit. I' q' n' tū in se ē. in frā vitā;
meā. In frēnis a carnalib' a d' i' o
m' b' . Hoc em̄ agunt hostes vt reli
ctā sp' e celestij frēna sapia. Q' d'
locavit me. In deputauit in obscu
ris. In tenebris viciōz. [sic mor
tuos seculi. In ceteros despatis. Let
anxiat' ē sup' me spūs me'. I' p' do
lore cul'.

Iero. **Et ita in me tur**
pe mee. batū ē cor meū.
p' p' osciāz meā. q' peccauī Petr'
cātor. Hoc de d' d' ad h' rām p' t' expo
ni. cui' spūs anxiatus fuit a cor cō
turbatū. cū a filio suo absalon p'
sequeret'. Hoc etiā expōit' de xpō
q' ait. Tristis ē aia mea v' s' ad mor
tē. Sequitur vox penitētis.

Memoz
fui dierū. v' diez noe m' q'
antiqz. nico. bus mūdū sub
metisti diuino p' p' dō luxurie. p'
p' ter q' d' valde timeo p' uicōem p'
p' d' is meis. Vñ. Meditat' sū in oī
bus opib' tuis. In q' bus sp' d' cur
rit iusticia. in f' c' s' manuū tuaz.
meditabar. Repetio ē eius de; s' s' mē
ad maiore exp' s' s' ionē. Et q' diuina
iusticia ē formidanda. Ideo subdit
Expādi man' meas ad te. Iorās
huius p' mea. Cassi. Sequitur
saluacone. Cassi. cōp' atio i
R. iij.

qua ostendit sic animam suam desiderare
deum quem admodum dicitur sicca terra co-
piosas pluvias sitire dicens Laia
mea sic terra sine aqua. Sic supple ad
heret tibi sitiens te. Tale est illud
xli. ps. in tui. Sic ceruus desiderat
ad fontes aquarum: ita desiderat anima ad
te deus. In tui quod dicit tibi. et non alte-
ri ne istud desiderium mal' voluptati-
bus appli **Nico**. Et quod te sitio
cetur **Nico**. Velociter
exaudi me domine. Et subdit ro desce
spiritus meus. .s. de uocōnis ex feruore
tribulacōis et temptacōis. Et ideo
Nō auertas faciem tuam a me. Ita
quod offensus contra me propter peccata mea
quod humiliter deploro. Et si quod absit
auiditas eam a me denegando in misericordiam
tuam tunc sil'is ero descendentibus in la-
cum. .s. ge **Cassi**. Vbi ipse est
tenne. **Cassi**. na pena me
gendi sunt. Petit ergo ne superbis filiis
fiat quod peccata sua humili satisfactio
non deplorat. Auditam faciem in ma-
ne misericordiam tuam. ut audiam quod in eu-
gelio dicitur est. Fili dimissa sunt tibi
peccata tua. Mane. tps. reie signat quod
post noctem peccatorum culpa laxatur.
Cassio. Et addit quod in te spe-
ram. Et non in uirtute
humana. quod non sufficit solum sperare
in eo nisi bonum opus agat. Et sub-
dit. Nota faciem in uiam. uiz salutis
in qua ambule. Itaque recto ad patriam
quod ab te leuauit animam meam. de au-
xilium tuo sperando. Exipe me de ini-
miciis meis. uisibilibus et inuisibi-
libus. quod nos diuinis temptacionibus et
in diis expugnat conaue. domine ad
te confugi. sicut ad meum protectorem

Cassi. Hoc illi soli faciunt qui
ei in uisionibus obsequuntur. Ad
postquam ei motedies fuit
dominum refugit. et ideo h contrario modo
religiose mentis declarat in iudicium.
quod fugisse se dicit ad dominum.
hugo. Doce me facere uolun-
tate tua. ut relinquas
uoluntatem meam. faciam tuam. quod deus
meus. **Cassio**. Sida petico con-
es tu. **Cassio**. petes ro a de-
meti domino ideo postulare beneficium eo
quod ipse dominus est supplicitis
nico. Consequens ponit peticio-
nis exaudicio cum dicitur
spiritus tuus bonum deducet me in ter-
ram rectam. .s. uidentius in qua nichil est
obliquum ubi recti ambulat cum domino
et magis exultatione gaudebunt. pro-
nome tuum domine. ut re nois tui im-
pleas quod est in ihesu. uiuificabis me.
uita glorie. In equitate tua. Et non
me. **Cassi**. penites enim dicit se
a. **Cassi**. uiuificandus non propriis
factis sed ex nomine domini christi cuius est re-
uera saluare fideliter postulantem.
Itaque quis omnia gratias donet. iusticie
tum ipsi est supplicantes uiuificare quos
spiritus immundus crudeliter decreuit in-
petere a uiuere. Sequitur. Educes
de tribulacione animam meam. Educent
animam sanctam de tribulacione tanquam de carcari-
bus quod necessarium de isto seculo
precipiunt exire. Dic ei affligunt de
uotum cruciant in iusti h' defectus lucis
isti sanctus est terminus laboris. Et da-
mat aplos. Cupio dissoluit a te cum
christo. Et in misericordia tua disperdes omnes ini-
micos meos. Ipsi enim in misericordia disper-
duntur quod compunctionis studio a

sceleratis cogitationibus abstrahuntur. quod ad illos pertinere non dubium est
 quod penas debitas per remedia supplicatio-
 nis euadunt. **Abdiditque** ~~et~~ **p**
 des omnes quod tribulat animam meam.]
 viz dyabolus cum suis ministris qui in
 sua obstinatione moriuntur. Et quare tri-
 bulat animam meam. quoniam ego seruus
 tuus sum. **Recē** est enim istos in iudicio
 perire quod tales animas perant assumere.
 ut innocentes viros id persequatur
 quod dei famulos esse noscunt. **Finita**
 est quod afflictio supplicantium. et felici-
 tatis cursus ille lacrimarum. **Ps** iste
 septimus est primus psalmorum qui id sunt
 septem ut eodem numero qui peccamus
 eodem peccata diluamur. **Sic** in ebdoma-
 da peccamus quod mundi istius temporis du-
 ctas currit. ita et in eodem numero re-
 mediabilis penitentia munere saluare-
 mur. **In** quibus psalmi talis est forma
 quod a lacrimis incipit et in gaudio
 finis est. ne quis de uenia desperet. **Desi-**
 derabiles hijs psalmi oratores sunt sanctissi-
 mi et celestes patrum qui neque peccatorum
 implicatis. salutis iter aper-
 unt cum ipsi sigillatim delicta nostra nos
 delere commoneant et ad spiritum gaudio-
 rum domini promissione perducant. **Qua-**
 propter consideremus humani generis pe-
 nitentie remedium salutem. silentium
 consolacionem. semper felicitatis gaudio-
 rum quod singulis quibusque spem cer-
 tissimam tribuit. et superne donum glorie
 supplicantibus in cōcedit.

Hugo Agere ei primas valde
 tibi est securum. ne peccas
 et primo fructuosum ut ipsum edifices.
 angelis gaudiosum ut societatez
 eorum multiplices. et deo gloriosus

ut per tua opera ipsam glorificas quod
 est benedictus in seculum. Amen.

~~Psalmus. Cxxij.~~

Benedictus ~~do~~
 Titulus. ps. ~~nico.~~
 88 ad goliath. ~~nico.~~

Secundus Jeronimum dicit hunc psal-
 mum pugnans contra goliath getheum de
 quo habetur **1. Regum. xvij.** **V**idetur
 sciendum quod **Augustinus** dicit de pugna dicit
 et goliath quod dicit accepit hanc pugnam
 ex instinctu spiritus sancti et reuelacione
 patris et quod dominus per eius victoriam vole-
 bat philisteos debellare. **propter** quod
 dicit goliath **1. Regum. xij.** **Tu** remis-
 ad me cum gladio et hasta et dixeris
 ego autem remio ad te in nomine domini. Et
 subdit. **Et** dabit te dominus in manu
 mea et percussam te et auferam caput
 tuum a te et dabo eadem castrorum
 philistei hodie volatilibus et bestijs terre.
 ut sciat omnis terra quod ego
 dominus deus israel. **Et** quod hec omnia in
 figura contingebat illis. **Moraliter**
 iste psalmus potest exponi de bello viri iu-
 sti contra dyabolum per goliath significa-
 tum. qui vir iustus post infectionem
 goliath et post temptaciones diaboli
 supra **Cassius** victor hostis seuif-
 tas. **Cassius** simi. et superator
 magnorum viciorum post triumphum
 pacem nulla se proprie presumptionis
 elacione iactat. sed dominum virtutibus totum
 applicans laudes eius deuota exul-
 tacione comcelebrat dicens.

Benedictus domini **Cassio**
 nus deus meus.

Circa quod sciendum quod sicut in bello

~~Cxxij~~

corpali aliqui pugnat de ppe. l. ma
nu ad manu. aliqui de longe. vt sa
gitando vel funda lapides iacien
do. et tunc bellas vtiq; digitis. sic in
tello spuali fit. **Na;** bellator de ppe
pugnat et manu. qm pugnat con
tra actus peccati viz fornicationis.
adulteri. auaricie et cetero yq; ydo
rum. et sic dicitur q; docet manus meas
ad preliu. **Tu**c enim vir iust? bene
doctus a deo dicitur qm in eius adiuto
rio sic oportune oia fecit vt deside
rate victoriae consequat eff. ctu. **Ali**
qm pugnat de longe viz digitis et
p salutaria consilia contra fornicato
nis vel adulteri occasionez vt est
aspectus impudicus. **Vn** sub die
let digitos meos ad bellum.

Aug De quo bello dicit ap'ls
No est nob colluctatio
aduersus carne et sanguine: s; ad
uersus principes et potates et recto
res mundi tenebrar haru. **H**abet
vnusquisq; i se aliq; bellu de quo
ait ap'ls. **C**aro concupiscit aduer
sum spm: sps at aduersus carne
Manifesta inqt sunt opa carnis.
que sunt fornicatio immundicia.
ydo loz seruitus. auaricia ac. que
predico vobis sic prediri. qm q; ta
lia agunt. regnu dei no consequun
tur. **I**git qui ad seruitute dei acce
dant certu est q; bellu contra dya
bolu capiunt. **E**rgo discere debent a
celesti mgro qualiter resistere pos
sint adu'sario. scire oportet q; bla
de luxuria patit. q; aspe ipacia
occidit. q; laboriose auaricia acci
dit. q; timide supbia extinguit q;
vicia contrarijs virtutib; p' munit

His ac alijs dei seru? eruditus p
dum in preliandi piculo constitu
tus dicat quod sequitur.

nico **M**eritoria mea. In
beneficijs m' ostendit. **Et**
refugiu meum. In piculis p te euita
bis. **S**usceptor me? **N**e cadaz. **Et** li
terator meus. **I**n piculis occurren
tibus. **P**roductor me? **C**ontra dy
aboli infultus. **I**n ipso sperau.
de victoria obtineda. **q** subditis po
puli meuz sub me. **H**ois p'ls di
ci pnt animi motus. qui subdun
tur sibi qm obediant rationi

Aug **Q**uid iusti? qd pulchri
us. q; q; minor seruiat
maiori: vt caro spiritui. **Tu** serui
ci q; te fecit: vt tibi seruiat qd factuz
est p. **Cass** **C**onsequens iste q;
ter te. **S**uis motibus dicitur
post tot virtutu insignia tanta gra
dm p'cedus no solum se fatet exi
guu et humile. sed et etia; huma
nu genus dimis beneficijs p se mo
straret indignuz dicitur. **O**mine
qd est h. **H**oc sub interrogacoe et
despectu p'nucciadu e. **A**c si dicat.
Ho est q; puluis q; flate v'eto trans
feret. q; lim? m' terra liq; da esolut?
qui habere no p't firmitate. **Q**uid
g; magni e h. **q** innotuisti ei. **V**
in noticia eius venisti. **Q**uale e em
vt ille celi terreq; fabricator p as
sumpti corpis vmitate v' h; ad hoim
noticia dignatus fuerit venire: et
redis fide innotuerit me stimabile
diminitatis arch anu. **S**il' i mo inter
rogandū e. **l**a fili? hois. **l**ice vnde at
lq; reputas eu. **I**vtiq; inter oues
tuas numero p'destinator. in illa

ihrlm bta vbi sp iusti de dmi ote
placo e gaudebut. Deinde exponit
dissimile qd breuif interrogauit.
qd e ho. dices. **H**omo uaitati filis
facte. et tu no e tal plasmatus
Aba ei qn creat. verax. simplex.
puru ac imolilis fuit qz no potuit
mori si uolisset: s post q seia sug
gerente peccauit facte e uaitati si
milis. qm mutabil et molilis effe
ctus. **V**anu illud dicit qd de sba
sua cadens in auras tenues euane
scitvt fum? a umbra. Cui rei ipse
copa dem debet dices. dies ei? sic
umbra ptreuit. Iq sic umbra non
h? firmitate manedi: sic nec ho
Iero. qz p momenta mutat: a
dum nescit mori. Ego se
nex i cor do infantulus qd fueri.
qd fecerim. quo iuseri. quo huc il
lucqz discurrerim. et duz nescio. se
nex suz. et video me in imo p dere
pregra. **C**as. Deinde in aptaz p
uatum. **C**as. cupens pplexiam
de incarnatione dmi xpi hoc qd bre
uiter dixit. innotuisti ei. paulo la
tius apiens ait. **O**ne idma celos
tuos. i. maiestate tua. et descende.
remedo in carne. **I**ndinaco em ce
loy fuit qn ad hoicem liberandum
honora tus sup noeu descendit. ta
ge. p graz tua. motes. i. sup tos
seculi dyabolica imqtate tumidos
let fumigabut. i. lacrimas pnie
emittet. Fumigauerut emz du cre
bris suspirijs. otinuiscqz gemitibz
sua pda deploraueut. Et vt hoc fi
at **P**etrus cantoz. **H**ulgura. i.
chorusca vel clarifica. choruscaio
nes. i. fac miracula. a dissipabis

ros. lab eoz errore. emitte. p apo
stolos tuos a pdicatores. sagittas
tuas. i. uerba sacre scripture qui
bus corba eoz pungant. et con
turbabis eos. i. ad penitentiam.

Cas. Dec dicta sunt quem ad
moduz dyabo licaturba
in aduentu dmi fuerit supata.

Col. Cosequent uero uir iust?
in piculo teptationu con
stitutus ab dny orat dices. **A**mit
te manum tuam de alto.

Nico. i. potentia tua de excel
so. **E**xripe me a libra me
de aqs multis. i. a teptationibus
demonu ipetuosis. et de manu fili
ozu alienoz. i. demonu q fut filij
dei p createm: s alieni fut ab eo
p rebellionem. **Q**uoz os locutu e u
nitate. i. vanu amor e frenoz mu
dams hoib? fuggerendo. a dextera
eoz dextera imqtatis. Iq ab mudi
uaitate ipellut hoies multis mo
dis. Et qm ex tali beneficio debetur
laus deo. **I**o subdit. **D**eus canticu
nouu. in recognoce noui bnificij
Leatabo tibi. cu liberatus fuero de
piculis teptationuz dyaboli. in
psaltesio de cetero psallam tibi.
laudando te in obseruaco de celo
gil. **Q**ui das salutem regib? i.
hoibus cu adiutorio dei bene se re
gentibz. q edemisti ds seruū tuū
de saulis pleuaco. de gladio mali
gno eripe me. i. de maligni spūs
tepta. **C**as. Malign? e gla
tione. **C**as. dius dyaboli e
quia diuidit a bonis. **B**emign? e at
gladius domini. quo
Nico. niam sepat a malis.

Cōsequenter ponitur litera cō ab
hoibus malis qui sūt instrumēta
demonū. cum dicitur **Et** erue me de
manu filioꝝ alienoꝝ. **Et** hoim
maloz q̄ sunt filij dei ad eius yma
ginem creati. sed ab eo p̄ peccatū
alieni. quoz os locutū est vanita
tem. v̄ mendaciū ad bonoz de ap
cōem. Et dextera eoz dextera iniqui
tatis. q̄ man⁹ eoz semp̄ ē extēsa
ad opandum iniquitatē. Et q̄ fre
quenter iniqui p̄sperant in vita p̄
ti. Iō subdit Petrus cāto: Quo
rum filij sic nouelle plantacoēs.
v̄ p̄ l̄chri a fortes. [a iuuetute sua]
in quo notat p̄speritas i prole tā
masculina q̄ feia. Vñ adhuc sub
ditur. **Et** filie eoz cōposite. v̄ ar
te iuuent sp̄m. circūornate v̄ fili
tudo templi. v̄ curiose sūt a orna
te sicut ymagines depicte i tēplis.
Proptuaria. q̄ cellaria vulgus
appellat. eoꝝ plena. v̄ vino. oleo a
frumento. [eructātia] v̄ superfun
dential. ex hoc in illud. in quo tan
git p̄speritas in terrenis a sētib⁹.
et postea in animalib⁹. cū subdit
Ques eoz fetose. v̄ fetu plene.
hoc ē agnis habūdātes. in egres
sibus suis. q̄n̄ exeunt de ouili. bo
ues eoz crasse. q̄ etiā p̄ vacis po
nuntur. **N**on ē ruina macerie. v̄
clausū muroꝝ factoz sine cemē
to. que claudit v̄ meas v̄ ortos. in
quo notat tanta eoz felicitas q̄
ipsa maceries non ruit. q̄uis sit si
ne cemēto. Vñ addit. neq̄ transi
tus. [aduersarioꝝ. neq̄ damoz.]
aliquis aduersitatis vel tēpsta
tis. in plateis eoz. ne sompn⁹ eo

rum impotuna loquacitate tūpa
tur. sed silentiū sit cū volūt q̄escere
Ide. **Cassiod.** **B**eatū dixerūt po
pulum cui hec sūt. s. supiora q̄ di
cta sunt. mūdi diuicias p̄ferūt. ce
lestia regna cōtēnūt. b̄titudinem
putantes aut oues fetosas aspice
re. aut boues crassissimos possidere.
Nicola Hūc ḡ p̄lm̄ dicūt
hoies mūdani felici
tatis: licet miser sit miseria peccati
Aug⁹ Sed nōne debent iusti
hāc felicitatē tēnam
diffugere. **N**ōne erat dom⁹ abra
he habundās auro. argēto. fami
lia. pecorib⁹ et filijs. **N**ōne iacob
sand⁹ patriarcha fugiēs a facie
fratris sui esau in mesopotamiā.
seruēs ditatus. regressus ē cum
tanta habūdātia pecorū atq̄ fili
ozum. **F**elicitatis plane ē talia pos
sidere: sed hec felicitas est sinistra.
tpalis. corruptibilis a mōrtis. **N**o
lo vt illam fugias. s̄ ne illam pu
tes dextera esse. v̄ ne tpalia tō pre
ponas eternis in desiderio a amo
re cordis tui. sicut fec̄ populus cui
hec sunt. quem mundani homines
teatum dixerunt. **N**on ergo eos
arguo quia filij eoz: v̄ h̄t nouel
le plantationes constabiliti sunt
a iuuentute sua. nec quia filie eo
rum ornate sunt sic similitudo tem
pli. nec quia cetera habundantia
et pax terrena adheret eis. **S**ed q̄
re arguo. quia id quod sinistra
cē debuit i dextero posuerūt. **Q**uid
ei in dextera ponē debuerāt. et dū. et
nitatē. annos dei nō deficientes. **E**t
q̄ diuicis affluentibus cor appo

fuerat sinistra p dextera habuē
q̄s filij alieni vaniloq̄ btōs dixerūt

Cass. Audiam⁹ nunc q̄s dicat
de turba fidelium. **Leuitus**
p̄ls cui⁹ dñs de⁹ eius. v̄q̄ serui
unt dño fideliter deuote. Nā et si nō
serui ei⁹ integri dicimur. p̄babili
nos ouersacōe tracta⁹. Ille em̄ dñs
nē veracitē nūcupat. Sic paucis v̄
bis bñ p̄li diffinicio plenissima
v̄tute ōpleta ē. **Triumphalis** q̄ de⁹
p̄s audit⁹ ē in q̄ victoria p̄li xp̄ia
nī descripta ē q̄ inimici suū dyabo
lū xp̄i auxilio noscūt sup̄asse. **Illud**
q̄ magnopere cōtundū ē q̄ p̄ tot
psalmoū longissimā seriē h̄ mū
danay rex q̄si q̄dā termin⁹ videt̄
appositus. Neq̄ em̄ post hunc ali
q̄s aut de eccē p̄s autorib⁹ aut de
amaritudine seculi ā de passionib⁹
martiy ā de tribulacōe penitentiū
ā de lamentacōe fidelium aut de anti
xp̄i abhomināda elacōe narraf
sed reliq̄ septē p̄s sequētes in mā
gnū misterii dñis p̄coniis apta
ri celesti leticia vident̄ esse pleni
mi. Nūc repulsi nubib⁹ p̄dōy se
remis mētib⁹ accedam⁹ ad laudes
dñi nēi ihu xp̄i cui ai p̄ie a spū scō
ē honoz a glā in sc̄la sc̄loꝝ. **Amē.**

Psalm⁹. C. xliiij.

Exultabo te
Titulus. lau
datio ipsi dñs **Cass.**

Hic dauid p̄m figrē nō dubiū ē.
cui debet̄ infinita laudacō. S; illud
diligenter arbitroz p̄scutan du;

cur hic titulus singulariter ōnne
at. laudatio ipsi dñs cū in omnib⁹
p̄s ei⁹ gloria predicet̄. Sed h̄ ideo
distinctio clarior posita est q̄ ōple
tis omnib⁹ quib⁹ humana igno
rantia fuerat instruēda. nūc ad so
la dñi precipit vacare p̄conia v̄
laudes q̄ in his septē p̄s sequenti
bus explicātur. **Prop̄heta** q̄ septi
formi spū plen⁹ laudē dño in p̄so
na ecclē premitit dicens

Exalta **titulus** v̄ quātūcūq̄
bo te. **titulus** potero lauda
bo te ihesu xp̄e q̄ es. **de⁹ me⁹** **Iere a**
tor oim̄ **rex** p̄ oim̄ gubernacōez
Let benedicā. **benedicōe** actionis
grāz a laudib⁹. **noi tuo** in q̄ salua
tus sum in seculū. **hic** in p̄ntil et
in seculum. **Cass.** v̄ in eternū vt
seculi.

Aug⁹ Si mō pure incipis lau
dare. eternū laudatu
us es. Qui laudare nō vult in trā
siti hui⁹ seculi: obmutescet aq̄ ve
nerit in seculū seculi. Et ne q̄s alie
intelligeret q̄d ait **benedica; noi**
tuo in seculū et q̄reret aliud secu
lū q̄n laudaret. **Ite** secūt⁹ exposu
it. **Per singulos dies benedicā ti**
b **Exalta** q̄ vocem et benedic dñū
tuum p̄ singulos dies vt aq̄ finiti
fuerint singuli isti dies a venerit
vnus dies. ex laudibus eas i lau
dem sicut ex virtutibus in virtutē
Qz si forte illuxit tristis dies sic ē
habundātia sc̄daloz a m̄t̄pli
catio tēptationum. si tunc desinis
laudare creatorē tuū. mentitus es
dicendo p̄ singulos dies b̄n̄dicā ti

bi. Si autem non definis quousque tibi vide-
tur in tristi die. male erit tibi. tamen in
deo tuo. bene dicit. quod sequitur. Et lau-
dabo nomen tuum in seculum: et in se-
culum. **Nico.** Sic enim pro sin-
gulis diebus incipio beneficia tua. ita et singulis die-
bus nomen tuum laudabo. Et merito
Quia magnus dominus. Magnitudie
virtutis et sapientie. Ideo est lauda-
bilis nimis. et plus quam possit a crea-
tura laudari. Unde eccles. xliiij. Benedi-
centes dominum. laudate illum quantum pote-
ritis. Maior est enim omni laude. La-
magnitudinis eius non est finis. Quia
potestas eius non est determinata ad ali-
quam certam effectum. sed omni facto potest
semper maior fieri. Quia ergo magni-
tudinis eius non est finis sine fine lau-
dandus est. sequitur aliorum excitatio ad
laudandum dominum cum dicitur. Generatio
generatio laudabit opera tua. et omnes
homines presentes et futuri laudent te in tu-
is operibus nature et gratie. quia sunt eis
materia laudis. Et ponit hoc futurum
indicium pro optatione secundum hebraicum
modum cum dicitur. laudabit et laudet et
sic in sequentibus exponat. Et pote-
stas tua pronuntiabit. quia a te facta sunt
vel a te proteguntur. Magnificentiam
glorie sanctitatis tue loquentur. et glo-
riose sanctitatis tue. et mirabilia tua
narrabunt. alios ad tuam laudem in-
ducendo. Et virtute terribilium tu-
orum dicent. de impiorum punitione
Aug. Non enim predicabunt reg-
num tuum eternum et tace-
bunt in igne eternum. laus enim dei
in via te constitues ostendere tibi debet
quod diligas et quod timeas. quod appe-

tas. quod fugias. quod eglias. et quod
reheras. Tempus elcōis nūc ē: et tps
accepōis poste a venit. Sequitur.

Iero. Let magnitudinem tuam
narrabunt. quomodo a te in-
sti erunt apiculis. Memoriaz ha-
bundantie suavitatis tue. qua eos
fouere di-

nico. In beneficijs
gnaris. **nico.** creacōis. recre-
acōis. gubernacōis. et gloificacōis

Aug. Unde aplos ait. Ipse
sumus figmentum creati-
um in christo ihesu in operibus bonis ut in-
illis ambulemus. Ista est suauitas
habundans memorie ipsius circa
nos: hanc erudiebunt predicatores eius

nico. Unde pro hoc signum predicatio-
nez. procedere debere ex cor-

de deuoto. et iusticia tua exulta-
bunt. quia impijs videris. Unde in ps-
lviij. dicitur. Letabitur iustus cum viderit
vindictam.

Miseratoz. In actu. et
misericoz dñs. In natura relaxa-
do peccata. patiens. Non statim peccatores
punitis sed ab penam eos expectado
et multum misericors. In penas peccato-
rum debitas minuendo.

Aug. Vanus
dominus vniuersis. quia omnibus creaturis
dat esse quod est desideratissimum omnibus
secundum se. licet aliquando esse mali adiu-
di efficiat aliquibus tediosum ut infir-
mis. in carceratis et silibus. et cum

hoc aliquibus dat vinum ut vegetabili-
bus viz herbis et arboribus et ultra
hoc sentire ut animalibus et ultra predicam
intelligere ut hominibus et angelis et his
omnibus dat inclinacionem ad bonum
secundum naturam suam modum. et misericordes
eius super omnia opera eius.

Iude. est quod so-
lez suum oculum facit super bonos et malos

et philt sup iustos a iniustos. Dif-
fusio em bonitatis sue se extendit
ad oem creaturam modis pdictis.

Aug Quod dicit misericordes ei?
sup oia opa ei? Cū enī
dicit. Itē in ignē eternū q̄ patius ē
dyabolo a angelis ei? H nō misē-
rationes ei? s̄ seueritas ei? Misera-
tio ei? rebbita ē opibus ei? seueri-
tas ei? nō est in opa sua. s̄ in opa
tua. fecit te bonū: a vicio tuo factus
es malus. Deniq̄ si tollas opa tua.
a nō in te remaneat nisi opus ei?
nō te dimittet misericordē ei? Si autē
nō dimittis opa tua: erit seueritas
ei? in opa tua a in opa eius.

Nico Deinde iuitatē gñaliter
ois creatura ad dei lau-
dem cū dicit. **Confiteantē tibi dñe**
p̄fessione laudis. **Oia opa tua** q̄
a te creata sūt. Oia creata habētia
intellecū p̄p̄e dñi laudare p̄nt. et
ceterē creaturē carentes intellectu.
laudāt dñi large inq̄ntū in eis re-
lucet bonitas creatōis: a sūt intelli-
gētibz materia diuine laudis.

Aug Rōne cōsiderata vniuer-
sa pulchritudine mun-
di huius. tanq̄ vnā voce tibi sp̄s
ipsa cūdit. **Nō me ego feci.** s̄ dicit.
Vox q̄bā est mute t̄re sp̄s. fecū-
ditas t̄re q̄ sūt materia laudis dei
a quo hec oia p̄cedūt. **Iumēta ḡ**
saxa. ligna t̄rena vel hīs filia oia
laudāt dñi opa dñi cū p̄ rōnales
creaturas valde bō predicant. **Se-**
quitur. **La sc̄a tui bñdicat tibi** q̄ per
te iustifica. **Nico** **Gloria reg-**
ni sunt. **Nico** **mi tui dicēt** q̄
predicabūt gl̄am regni celestis oī

bus vt ab oibz p̄fiterē: hinc si e tē
apli alijq̄ discipuli p̄ orbē disp̄si
La potentia tua loquentē. **La** oñdet
p̄ miracula doctrinā euāgelicā cō-
firmatā. **Ut notā faciant filijs**
hoim potē. **Cassi.** **potētia xp̄i**
tiam tua. **Nota** facta
est q̄n apli diuersa miacula i ei?
noie fecerūt. **Et etiā notā faciant**
l̄gloriā magnificētie regni tui.

Nico Gloria ē clara noticia cū
laude. in regno at celesti
de q̄ hic ē sermo ē clara dei visio a
iugis laudatio. **Jo** regnum dei dicit
gloriosū a etiā eternū p̄ q̄ sub
dit. **Regnum tuum regnū oim se-**
culorū. **Vñ dicit.** **lucē.** **Et regni eius**
nō ē finis. **Et dñatio tua in omni**
gnatōe a gnatōem. **Petrus** cā-
tor a dñatur dñs in p̄nti in sc̄is p̄
gratiā suā. quā daturus ē eis. **Vñ**
subdit. **Itelis dñs in omnibz**
verbis. **Nico** **implēs q̄d p̄misit**
fuis. **Nico** **Let factus in oibus**

opibz suis. **Job** inans t̄pa ad decla-
ratiōem sue sc̄itatis de q̄bus **sb** dicit
Alleuat dñs om̄s q̄ corruūt q̄
corruētēs in culpā sp̄ patius ē rele-
uare q̄ntū ē in se licet aliq̄ renunci-
ant s̄m q̄ dicit **p̄b.** **Extēdi ma-**
nū meā nō eāt q̄ aspiciat. **Et ex**
hoc sequit q̄ patius ē eleuare a pe-
na gehēne q̄ p̄ culpa mōli delē.
Alleuat ergo corruentes quando
eorum q̄ delinquant p̄cā relaxat:
atq̄ a potestate **Jeroni** **Let**
dyaboli absoluit **Jeroni** **cri-**
git omnes elisos quos corporee
voluptatis precipitauit stimulus
in p̄cātibz sua grā erigit si peni

Handwritten note:
ad hunc notam
no gnd

etiam agat. Et pro hoc **O**culi omnium
nicolmine. In te sperant do-
te. a tu das escam illorum. In eucharis-
tie. In te oportuno. Quod est tempus gra-
tie. **V**l potest hic versus intelligi ge-
neraliter de omni creatura animata.
sensibili anima. cuiusmodi est homo et ani-
mal brutum propter hominem factum. **V**n-
dicit. Oculi omnium in te sperant domine.
quod a deo expectant permissionem victu
alium non solum homines sed etiam bestiae et
aves secundum quod dicit **Mat. vi.** Considerate
volatilia caeli et subdit. a pater
meus celestis pascat ea. **Et tu das
escam illorum in te oportuno.** Ali-
qua enim animalia sunt quae secundum con-
ditionem naturae suae per magnum
tempus spatium non comedunt. sed nutri-
mento prius accepto vivunt sicut
predomines non comedunt in hyeme
sed vivunt de nutrimento accepto
in estate ut dicit commentator alter
supra secundum de anima. a de pluri-
bus alijs ponit ibi exemplum. **A**pe-
ris tu manum tuam. et largitate tu-
am per bonitatis tuae diffusionem. **Et
implet omne animal benedictione.**
et convenienti refectioe. **F**ustus domi-
nus in omnibus vis suis.

Cassio. Vis domini sunt disposi-
tiones atque voluntates
eius quae si vere intelligimus semper
iustas esse sentimus. Nam cum nos
verberat infirmitatibus aut alijs
molestijs. equitate facit quod peccatis
digna restituit. et ideo dum nobis pe-
timus parci prius eius iustitiam confite-
amur et sic ab ipso expectamus mu-
nera pietatis. **Et sanam in omnibus**

opibus suis. **S**es a patre signat a pa-
cientia. ac bonorum omnium largitorum in
quibus quicquid ab illo efficit virtutum
laudem complet. **P**rope est dominus omni-
bus invocantibus eum. De quibus hoc
dicit. consequens declaratur cum subdit.
Petrus cato. omnibus qui invocant
eum in veritate. Hoc est in vero corde
et per eterne bonis. Qui deum propter
lucrum invocat: non deum sed lucrum
ad se. **Cassio.** Solus veraciter
invocat: quisquis

ab eo petit quae ipse magis postu-
landa con- **nico** Nam invocantes
sticiunt. **nico** eum pie et de pi-
nentibus ad salutem et per se a perse-
veranter: semper audiuntur tempore de-
bitum ab alio. **I**ero subdit. **V**olun-
tatem timentium se. In amore filiali qui
est annexus caritati. faciet. quod ta-
les supponunt voluntatem suam domine vo-
luntati. et sic divina voluntas implet
ita a. **Aug.** Certe si ideo times
sua. **Aug.** deum tu facias vo-
luntatem ipsi. ecce a ipse quod am-
ministrat et facies voluntatem tuam. **Et
de peccationem eorum exaudiet.**

R. Si tu ipsa de peccatio sit pia
per se a perseveras ut dicitur. e-
rit saluos faciet eos. In penitentia.

Iero. dum eos eicit ab instigati-
one dyaboli. vel ab ardo-
re peccati. etiam saluos faciet eos in
futuro salua-
tione eterna.

Rico. dicit dominus o-
mnes diligentes se. In malo modo. Cul-
pe. sic amicos carissimos in civita-
te celesti collocandos. **Et omnes pe-
ccatores.** **I**ero den- **Aug.** Aut veni-
tes in oculi patris. **Aug.** am. puse

sibi pmissentes: et ex ipsa pmissi-
one a peccatis a impietate nō rece-
dentes. Disp[er]det pena gehenne q̄n
hīs qui a sinistris erūt dicet. Ire
maledicti in ignem eternum.

Rico Deinde propheta ex p̄bcis
beneficijs cōcludit deū
ab omnib⁹ esse laudandū a illud
incipit a seipso dicens. Laudatio
nem dñi loquet os meum. Et ad
hoc alios inuitat dicens. Et bñdi
cat ois caro. v. ois hō qui frequē-
ter in scriptura caro nominat̄ s̄m
q̄ dī sup̄ p̄s lxxviii. Et recordatus
est. q̄a caro sunt. Et gen[esis]. vi. Nō
p̄manebit spūs meus in hōie: q̄a
caro ē. nōi sancto eius. I. xp̄i a q̄
ois sanctitas deriuat. In seculū. v.
in p̄nti vita. Et in seculū. seculū. v.
eternaliē. Vbi atq̄ enī sic talis re-
plicatio hui⁹ b̄cōis seculū. et initas
designat. saltem a pte post s̄m do-
ctores hebre. **Cassio** Audiu⁹
orum. **Cassio** i vno p̄s
breuiter oplexa que in scripturis
sanctis late diffusa sūt. Vbi em̄
nō legit̄ aut opus ip̄s. a pot̄tia.
aut magnificētia a sc̄itas a m̄abi-
lia a virtutes terribiliū. aut mag-
nūdo. a habūdātia. a iusticia vt
merito dici possit sup̄nū horreum.
vbi tales apothecae v copiose repo-
sitiōes rez celestiuū p̄bant̄ eē. Laus
vero dñi vt op̄māmur sine aliquo
istorū nō p̄t inueniri. s̄ atq̄ hic for-
mulam dñice laudis diligenter ex-
pressit. s̄guit vtiq̄ et sequētes p̄s
ad eius p̄comia p̄tinere q̄bus ta-
lis regula cōplexioq̄ p̄missa est.
Nec putes fortuitū q̄ septē psal-

mī laudes dñi cōtinēt. Hoc ē s̄b̄stā-
tā q̄ in. **Cxviii.** p̄s dictū est. **Septi-**
es in die laudē dixi tibi. Ipse for-
tā septē cādelabra sūt sic in apoc̄.
refertur. que aū dñm lucēt. Ip̄s se-
ptē eccē sunt ad q̄s liber dñi p̄-
dictus iustus ē destinari. Ip̄s deni-
q̄ ē spirit⁹ septiformis q̄ ip̄as lau-
des celesti largitate concessit. Qua
p̄p̄ exultem⁹ copiose nob̄ debisse
dñm q̄d eius aurib⁹ offeram⁹. tm̄
pura consc̄ia p̄teat. Nā q̄s dūt i-
tet gratis suscipi: q̄d ipse sibi p̄ce-
pit immolari. **O** pietas immēsa
creatoris. a laudari se iubet: a ne
nostris delinq̄mus eloq̄is quē ad
modū laudē oñdit. Nō q̄ ille tali-
bus indignit. s̄ q̄ nob̄ hoc vtile fu-
isse p̄sperit. **T**otū dixit. totum mō-
nuit ne velimus errare.

Col. P̄ia nobis dñe talē duce-
re vitā in via hui⁹ p̄regri-
naōis. vt h̄ digne te laudare me-
reamur. a in futuro: q̄ ai p̄ia a spi-
ritu sancto viuīs a regnas de⁹ p̄ i-
finita secula seculorū. Amen.

Psalmus. Cxlv.

Auda ani

Titul⁹ **Alla.** q̄d no-
men exposiciū est in

p̄s. **Cv.** **Cassio** In aurib⁹ no-
Eccē. **Cassio** stris isonat ce-
lestis auctoritas. pulsatq̄ alla ia-
nyam cordis ne vacuis atq̄ inani-
bus cogitationibus occupemur.
quoniam ociosum tempus ha-
bere non dēet militē christi. Ha-
bet enim et lingua fructus suos.

Deliciae spiritus nostri

Uterrima siquidem messis inde colligitur. si in laudes domini pura mente moueatur. Spirituale membra est cum famulat auctori. ipsam quam animam commendat deum veritatem loquitur. Quapropter complectamur aeternam dulcissimis sonis. Nam musica ista salutaris non solum mortaliu[m] permulcet auditum: sed etiam intellectum delectat angelorum. **Aug⁹** Deliciae spiritus sancti nostri. **Aug⁹** nostri. **Aug⁹** cantica sunt. ubi et fletus sine gaudio non est. Homini fideli et peregrino in seculo nulla est iocundior recordatio. quam ciuitatis vnde peregrinatur. sed recordatio ciuitatis in peregrinatione non est sine dolore atque suspirio. spes tamen reditus nostri certa. etiam peregrinando tristes consolatur et exhortatur ad laudem dei.

Cassio. Vnde ne in terrenis desiderijs voluntas ociosa vacaret et in fatiis ut assolent curis. mentis occuparet intentio. dat sibi propterea salubre consilium bene generalitatis consulendum dicens.

Lauda anima mea dominum. sic ut expulsis cogitationibus superuacuis in ipso tamen laudis negotio totis viribus occuperis.

Aug⁹ Sed quis dicit. et cui dicit. Nunquam potest caro bonum consilium anime suggerere. Infelix est ipsa anima si a corpore expectat consilium: caro bene obediens famula est anime. Illa regit. hec regitur: illa imperat. ista famulat. Sed etiam cum fuerit corpus nostrum iam in corruptibile celeste a spirituale. corpus angelicum in societate angelorum. nec sic da-

bit consilium anime. semper enim corpus quoniam corpus. infra animam est. et quod uis anima uilis et peccatrix. melior et quolibet magno et purissimo corpore. non est melior meritis. sed natura excellit multum. Res spiritualis est res incorrupta et vicina est substantie dei. Inuisibile quidem regit corpus. mouet membra. dirigit sensus. preparat cogitationes. erigit et profert uel aperit actiones rerum infinitarum caput. ymagines. Quia ergo caro potest dare hoc consilium anime. Quis est qui dicit. Lauda anima mea dominum: nichil inuenimus amplius in homine quam carnem et animam. Totus homo. hoc est spiritus et caro an forte ipsa sibi dicit et sibi quodammodo imperat et se exhortat atque excitat. quibusdam enim perturbationibus et quadam sui prefluctuabat. Ex quibus uero parte quauocant rationales illam quam cogitat sapiam interens domino iam a suspirans in illam. animaduertit quaedam suas inferiores partes perturbari motibus secularibus et cupiditate quaedam frenorum desideriorum ire in exteriora et relinquere interiore[m] deum reuocat se ab exterioribus ad interiora. ab inferioribus ad superiora. Et dicit. Lauda anima mea dominum. Ecce homo stat. cantat de aliquo phixius. Et sepe labia mouentur ad cantum. cogitatio autem nescio per que desiderat uolat. Stabat ergo mens mea quodammodo ad laudem dei et anima mea per diuersas cupiditates uel curas negotiorum huc atque illuc et eius inquietudinem molestiarum quasi

conuersa alloquitur. **L**auda anima mea dñm. Quid est qđ de alijs rebo satagis. Quid te occupas cura reu tempaliu atq mortaliu. **S**ta me cu. lauda dñm: a qđ ipsa anima p̄ grauata a non valens ita cōfiste re vt dignu est rēdet menti. Lau dabo dominū in vita mea.

Cass. Vm illa eternitate qđ veri us vita dī: que nulla cu raū pressura cōtrū. **D**e ista vero vita p̄nti sub dī. Lpsallā dō meo non solū vce: s; etiam ope. Lp̄ dīa fuero suple in hac vita. **D**e in hor tatur psalmist. qđ cōfīctia in homi nibus est fugienda: dī cēs. **N**oli te cōfīdere in principibus.

Iero. non in imperatore. nō in p̄cedis. non in iudiciis seculi: qui hodie sūt: cras nō est. hodie illuz p̄cedit exercitus: a sero in sepulchro iacet.

Aug. Post tantā magnitudi nem talis sequit calamitas. **D**icit hominī in afflictioe aliq cōstituto. **E**st quidā homo magn⁹ p quez possis literari: aridet: gau det: erigitur. qđ si dicat. liberet te de us: qđ si ad fabulaz despas. **V**e tali bus cogitationibus. qđ longe sunt a deo. **V**ere misera a magna mors est in eis. **A**ppropinq. incipe deside rare. incipe querē a agnoscere euz a quo fact⁹ es. **N**on em deseret op⁹ suū si ab ope suo non deserat. **C**ō uerte ergo te ad illū cui dicis. **L**au da anima mea dñm. a noli cōfīdere in principib⁹. Lim filijs hominuz qui sunt mortales: qui ceteri morti succūbūt. Lim quibus non est sal⁹

qđ seipos non possunt saluare.

Rico. qđ cōsequēte declarat: dī cens. **E**xibit spirit⁹ eius. **A**nima cuiuslibet hominis egrediet a corpe etiā malis ḡtib⁹ suis. **A** reuertetur. Lim ter ram suā vñ habiūt origmē: fm il lam dñm smam **Gen. in.** Reuertis in terram de qđ sūptus es. qđ puluis es a in puluere reuertis Lim illa die. Lim separationis a corpe Lim peribūt omnes cogitationes eoz qđ nō po tuerūt exeq quod p̄posuerant.

Cal. Sicut diuīte in euangelio legis increpatum. **S**ulte hac nocte auferet anima tua a te. **Q**ue aut p̄parasti cui uerunt.

Rico. Per hec dicta nō est in telligendū qđ homo nul lo mō debeat cōfīdere de hoīe. s; non cōfīdat in hoīe p̄ncipalr et ex dīctia diuini adiutorij: de quo debet p̄ncipalr cōfīdere: a ex sequēti de ho mine m̄q̄tū est instrumentū v̄l co adiutor ipsi⁹ dei. **V**ñ cōter oūdit qđ de deo p̄ncipalr est cōfīdendū

Beatus cuius deus iacob adiu tor eius. **M**agis noiatur hic deus iacob qđ alteri⁹ p̄iarche. qđ hic lo quit p̄pha de cōfīctia in dō: qđ dixit iacob vt h̄iet cōfīctiā in eo **Gen. xlii.** **N**oli timē de scēdere i egiptuz. ego ascēdā tecū illic: a adducā te inde reuertentem.

Cass. Illis em adiutor ē qđ i ip̄o donāte virtutū ḡd⁹ bonis int̄tionibus emittunt. **S**equit. Lim sp̄s ei⁹ in dño **Ric.** tāq̄ i suo p̄tecto dō ipsi⁹. **Ric.** re et saluatoe. cuius ratio cōter reddīt. a primo ex

diuina potestate cum dicit. Qui fecit
celum et terram: mare et omnia que in eis sunt
et sic potest ubique saluare. quod eius potestas
attingit ubique. Secundo quod sperare debet
in deo probat ex diuina veritate que adimplerit
permissa. Idem subdit. Quod videt
stodit veritatem in seculo. quod ipsa est
veritas. Tercio probat idem ex dei equitate
cum dicit. Facit iudicium viz in iu-
ritiam patientibus Jeos vidicando. Quarto
probat ex dei pietate: dicit. Dat escam
esurientibus Supplet nutrimenti deficiente.

Cast. Sicque memoriam habundantiam
suauietatis tue eructa
bunt. Unde adhuc subdit. Omni-
soluit opeditos in vitis per arborum que
bus mes nra quasi a quebusdam sumibus
illigat. Na sic ligat dyabolus que peccata
conedit: ita soluit christus que peccata dimittit.
Dominus illuminat ceecos. Oes viti-
osi caeci sunt. quod peccatorum ignorantie ob-
scuritatem implicatur. Sed istos illu-
minat solus christus: dans eis sapientiam et
cognitionem. que illuminat omnes homines: veni-
entem in hunc mundum.

Peter. Quod caecorum
omni- erigit per humilitatem ce-
cos per superbiam. Dominus diliget iustos
per gratie infusionem et satisfactionem. Om-
ni- custodit aduenas in que futura
patria inquirunt. per pupillum.

Rico. in infante matre carente
et vidua. et orbata su-
scipiet in sua cura speacili.

Aug. Nemo putet dici quasi
pupillum propter hereditatem
aut viduam propter quod nescio negocium
suum. equidem et istis deus opitulatur: et in
omnibus officiis generis humani bonum operum
facit que pupillum consolat: que viduam non
deserit. Sed in quodam modo omnes or-

phani sumus absente patre nostro non
mortuo. Nos vero quod diu sumus in co-
pore hoc: et peregrinatiois locum incolimus.
absens est pater noster ad quem
clamamus. Pat no que es in celo. Per
pupillum ergo et viduam voluit intelligi
fratres desinitos omni ope et auxilio de-
stituta animam in seculo. Ipsa ergo sperat sibi
adiutorium dei. Habes aurum. per super-
stium inde: iam non es pupillus aut vidua.
Amici habes. si de illo presuperis
et deum dimiseris: non es desinitus:
non te suscipiet dominus. Habes hec omnia.
si inde non superbis: pupillus dei es et vi-
dua. Tales aduenas: pupillos: et
viduas suscipiet deus. Sequitur. Let-
ias per arborum dispdet. Que est via
per arborum. circum istam que diximus. Am-
atores seculi diciunt. Quis pupillus: que
vidua: quod regnum celorum est: que sunt pe-
ne inferorum. fabule sunt christianorum
iste. Manducem et bibam: cras
molemur. Vide ne talibus acquiescas.
Corruptum enim mores bonos colloqua-
ria. Sed forte hic dicitur es. Ruare
ergo felices sunt. ecce nec deum colunt: et
omnia mala quod die committunt: habun-
dant rebus huius seculi quibus ego egens
laboro. Noli zelare per arborum. quod acc-
ipit vides. quod illis seruet non vides.
Et bonum inquit video quod tu non vides.
Crede domino de tuo que ait. Lata et spa-
ciosa via est in deliciis et diuitiis se-
culi que ducit ad iteritum. et multi sunt
qui ingreduntur per eam. cuius finis est pre-
cipitium et profunditas quedam bar-
atri: que oculo fidei videtur: hanc via per arborum
dispdet dominus et regno suo.

Cast. Quod unicuique impiorum
in illa extrema iudicatio

facturum est: sic istis ex decē sententijs præcomialibus antedictis ostēsum est q̄ in dño spes fidelium esse debeat habundanter.

Rico. Et q̄ pt̄ as̄ dei est eterna. **Iero** subdit. **Regna** bit dñs in secula. **in eternū** [de] **tuus** [o tu] [spon].

Jeroni. Frequēter dixim⁹ sy on ecclesiaz interpretari aut aiaz ostēplante dñm. In q̄b⁹ aut dñs regibit ostērit: dicit: **Linguatōe** [presenti] **gnatōez** [futu]

Cal. Modō enīz in mēbris raz. suis plenissime regnare non dicit christ⁹. q̄ corda eorū in ambibus cogitationibus intrudū occupātur. Sed cū hoc mortale corpus iduerit immortalitātē: a noxias istas cogitationes cū mundi istius amissioe reliquerit tūc p̄fecte in sãtis regnatur⁹ est christ⁹: q̄n sicut scriptū est erit de⁹ oia in oibus **Cō** tēplationis bñficio p̄pheta circa finem seculi q̄si ostētur⁹: vbi iaz mūdi cognoscit̄ pot̄ dñm: a nanda puer sitas: vniuersitatē dicit̄ laudib⁹ dñm occupari: ne caduca desideria q̄ reret q̄ p̄rine finiēda ostaret. In mūdi em̄ fine sumus: q̄n ip̄m non longo in tuallo suscepta morte deserimus. **Transeāt** a nobis cupiditates caduce et illecebre seculares abcedāt. illud potius ostēderemus q̄d eternū esse cognoscimus.

Iero. Simus reges: imperem⁹ cor̄pori nostro: et subijciamus illud sp̄i nostro. a cor̄ n̄m sit in manu dñi nostri **Jesu christi** qui est bñdict⁹ ac̄.

Psalm⁹. Cxlvii.

Audate do.

Titulis. Alleluia.

Cal. Verba tituli sui s̄b se q̄ns textus exp̄mit. **Lege** in tūm psal. a titulu⁹ exp̄suisti. **Alleluia** siquidē signat: laudate dñm. **Notatur** aut̄ p̄pheta populū deuotum laudare dñm: dicens.

Audate dominum quoniam **bonus est psalmus.**

Rico. ipsum. s̄. deuote cantantibus seu dicētib⁹. quia sic psallendo: mentes eorum eleuāt in

Cal. a quo premiū spa dñi. **Cal.** tūc venire eternū: quando ipsa erit retributio q̄ nūc est exerci

Aug⁹ Ipse psalmus tatio. **Aug⁹** laus dei est. bonus est psal. hoc est: bonus est laudare dñm lingua tua. ad horā laudare vita tua. **Semper** laudet q̄ psallit. non sola voce psallit: s̄ assum

pto etiā q̄bā organo q̄d vocat̄ psalteriū accedētib⁹ m̄ib⁹ cōcordat voci **Vis** q̄ psallē. enō solū vox tua sonet laudes dei: s̄ opa tua concordent

ai voce tua. **Itaq̄** ad aurū exhortationē cantavocē. corde nō sileas: vita ne taceas. nō cogitas in negotio fraude. **Psallis** deo cū manducas a

bibis: psalle nō mēmiscēdo sonoz suauitates ad aures aptas: s̄ modeste et frugaliter a tēpanē manducando a bibēdo. q̄ hoc dicit **Apo⁹**.

Sive manducatis sive bibitis sive aliud q̄d facitis oia in gl̄az dei facite

R. ii.

Quo in cibis actioib' nris
laus dei operetur

Si ergo quod manducas ab refectio-
nem corporis sumis: gratias agens
ei qui tibi mortali et fragili prebu-
it supplementorum solacia: cibus tu-
us et potus tuus laudat deum. Si ve-
ro modum debitorum in moderatioe vo-
raticitatis excedas et vinolenta igur-
gittis: quanta libet laudes dei lingua
tua sonet: vita tua blasphemat post-
tubum et potum requiescere ut dor-
mias. nec in lecto aliquid turpiter agas
nec excedas ultra excessus licentiam.
in lege dei sit castus cum coniuge thoro.
et si est cura pugnandi liberos: non
sit effrenata luxuries libidinum. de-
ferim lecto tuo coniugi tuo honores.
quod membra christi estis ambo. ambo ab
illo conditi. ambo sanguine christi repa-
ti. Nec agens: laudas deum. Nec omnino
silebit laudatio tua. Cum dormis non
te excitet a quiete mala conscientia tua:
et in conscientia somni tui laudat deum.
Laudas cum agis negotium: laudas
cum cibum et potum capis: laudas cum in
lecto requiescis: laudas cum dormis.
perficiet in nobis laudatio dei cum ad-
illa civitate pervenerim: quoniam effecti
fuerim: equales angelorum dei. quoniam nos nul-
la corporalis necessitas ex aliquo parte sollici-
tat: non fames: non sitis interpellat.
non estus fatigat: non frigus obstrin-
git: non febris deicit: non mors fi-
nit. ad illam perfectissimam laudem exer-
ceamur nos laudatione ista in ope-
ribus. **Rico.** Quatis autem dele-
tonis. **Rico.** at est psalmodia
darius exponit cum subdit: dicentes.
Lectio nostra sit iocunda de coram lau-
datio. et procedens ex mentis et corpo-
ris iocunditate: et ex deo et purita-

et conscientie. quod non est speciosa et iocun-
danda laus iocunde peccatoris. Eccl. xv.

Cast. Tunc est enim deus iocunda
laudatio: quoniam ad nostram
a sanctorum verborum quietate non discre-
pat: sicut in una societate vox et vita
concordat. Offendit enim discordantia
deum non amare: quod constat disper-
sa colligere: sicut omne declarat: dicentes.

Rico. **Edificans hierusa-**
lem. **lez dñs.** et ecclesia suam
edificando. **disphios israel.** et popu-
li christiani oculo fide dei videtis. **con-**
gregabit. in ecclesia militate per fide.
et in ecclesia triumphate per aptam visi-
onem. Et quod agit ut congreget ecclesie
sequit. **Qui sanat contritos cor-**
de. sue passionis virtute. **Contritos**
corde dicit illos qui offerunt deo sacri-
ficium spiritus contribulati. **et alligat**
contritiones eorum. in vita penitentia virtu-
te sacramentorum que sunt anime medicine.

Aug. Et in futuro perfecte sana-
bitur: cum hoc mortale cor-
pus induerit incorruptioem: quoniam ni-
hil erit quod suggeratur ex carne cui
consentiamus. Et enim modo fratres
mei quante illicite delectationes animam
tangunt: quoniam quis eis non consentiamus
et tamen si non consentis delectari tali-
bus non duntaxat perfecta sanitas. Quibus
igitur ago iniquas. modo condele-
ctor in lege dei secundum interiore: hoc est:
video autem aliam legem in membris me-
is repugnantem legi mentis mee: et
a captivum me ducentem in legem pec-
cati. **Noli erubescere.** ostere cor: ostite.
et hic sequentia. **Infelix ego homo:** quoniam
me liberabit de corpore mortis huius
ut tradatur tibi gratia dei per Jesum

Qualis debeat ee psalmodia

Janus laus
et...

12
e
m
me
Ro
bus
ad n
tute
tum
nom
rij et
ai di
a om
Je
qui n
Vi
q an
verti
G
uerle
mudo
alli ga
Ri
rum
mer
uit bñ
mina
parat
bus
in libe
tione
gna v
nume
rus
pient
sapies

christum dñm nostruz. **Q**uoniam
merat multitudinem stellarum.]

Rico Hoc ad lrāz planū est
q̄ fecit eas in recto nu
mero. La oibus eis nomia vocat.]
Nomia emz imponūtur a pprietati
bus rez. Ipse emz cognoscit vsqz
ad minima omnes pprietates a vir
tutes stella

Cassi quas astro
rum. logi vocant
nomibz alienis vt veneris mercuri
rij et his similia: quos redarguit
cū dicit iuxta trālationē romanaz
a omnes noie suo vocat.

Iero Sz q̄ cōsequētia iuxta lrāz
alligat cōtritiones eoruz
quī numerat mltitudinē stellaruz
Vñ spūaliter itelligendū est illos
q̄ añ cōtriti fuerant a postea sanati
vertit in stellas.

Glo De quibz dicit ap̄tus. In
medio nationis p̄ue a p
uerse appareatis tanq̄ lumina i
mūdo: verbū vite hñtes dñs ergo
alligat contritiones fideliz.

Rico Qui numerat] v̄ distri
bit] multitudinez stella
rum] v̄ electoz: quorū cert⁹ est nu
mer⁹ apud ip̄m: sic scriptū est. No
uit dñs q̄ sunt ei⁹. La oibus eis no
mina vocat] a premia scdm merita
parat oī

Hugo quorū noia
bus. scripta sunt
in libro vite v̄ q̄ sunt in dei p̄destina
tione. Sequit̄ **Magn⁹** dñs a ma
gna virt⁹ eius: a sapia eius non ē
nume

Cal. Cui⁹ nec facta nume
rus.] rari: nec laus et sa
pientia ei⁹ valet apprehēdi. **Ev**
scip̄es māsueros dñs] ad suā viz

grām. Mansueti sunt illi q̄s superi
us dixit tribulatōe cōtritos a i affli
ctōne pa **Rico** [hūiliās autē
tiētes. p̄dōres] viz su
ptos] vsqz ad lrā] v̄ vsqz ad infer
nū: q̄ a dōctozibz dicit esse itra terrā.

Cassi Mansueti suscipiunt i celū
supbi dirigunt in terraz
vt p̄mixtōne vicariū vñ sathanas
eleuat⁹ cecidit: fidel hō subleuat⁹:
ascen

Aug⁹ **Pr**ecante dñi o i
dat. **Aug⁹** cōfesside.] Die inci
pe te p̄us accusā. a te accusato dñi
lauda. Post cōfessionē debet se q̄ to
na opatio. Vnde recte subiūgit̄. **L**
psallite deo nostro i cythara.

Cal. Cythara em̄ sigt virtutes
mōrales cōsona opatione
cōcinentes. q̄ tūc verā cytharā red
dunt: q̄ se federata societate cōiun
gunt. Nā sic m̄t̄ ḡ lira non pōt dici
cui aliq̄ corda strahit̄. sic nec vir
scūs estimat̄ cui vici⁹ vlla minuit̄

Aug⁹ Cōfitemi ḡ a opami ope
ra misericordie. psallite
deo nostro. Cui deo nostro

Cassi **Q**ui opit celū nubi
bus.] Quis hec a q̄ se
quūtur ad lrāz bñ itelligi videan
tur: tñ me⁹ allegorice dicta senti
mus. **Petr⁹** cātor. Psallite er
go illi] **Qui opit celū]** v̄ sacrā scri
pturā] **nubibus]** v̄ obscuritatibz
figurar. **Sacra** scriptura partī est
facilis vt pascat. partīqz est diffi
lis a obscura vt exerceat.

Aug⁹ Ad hoc obscura voluit
esse dicta p̄phetarū: vt
hñent postea serui dei q̄d interp̄re
tando influerēt sup aures a corda

R. lii.

Cythara quod significat

Sac̄ scriptura } ^{fidelis}
} ^{difficilis}

hominum; **P**etrus caetero. La
parat. **S.** de p illas nubes. terre
et minoribus sicutibus pluuiam do
ctrine. Et non solum minoribus parat
doctrinam pluuiam: sed etiam magnis.
Vn subdit. **Q**ui pducit in mo
tibus fenam a herba: fuituti homin.

Iero. Si ad leam hoc dicit: utiq; fe
num in magnis couallibus
nascitur qm in montosis.

Aug. Montes ergo in hoc lo
co weat excelsos secu
li: aliqua dignitate preditos.

Greg. xxx. moral. In motibus
quippe fenam a herba
fuituti hominum pducit: cu sublimes
huius seculi ad fidei cognitionem uoca
ti sacris p dicatoribus in huius uite iti
nere spualiter sibi fuentibus tran
sitoria alimenta largiuntur. **Q**ui
dat iumentis escam ipso eum. Iumenta
escam accipiunt: du sacre scripture pa
bulo metes dudum brute satiant.

Simplicibus q; dat doctrinam sicut ea
pacitate ipso. **L**a pullis coruorum
et filiis gentium dat escam sacre scri
ptur.

Iero. Nos pulli coruorum fu
re. **m.** q; d coruis et d ge
tibus pado ydolatrie migris ueni
mus. Et addit. **I**uocantibus eum. et desi
derantibus post uersioem dei uerbo
satis.

Rico. Ad leam dicit **Ps.**
ri. q; corui non ministrat
cibus pullis suis donec uideat eos mi
grescere plumis. q; tunc recogscunt eos
tanq; suos. Sed anq; hnt plumas
migras nutriunt eorum celi a sic dicitur
a deo nutrir. Per hoc aut q; di
cit: iuocantibus eum: non est intelligen
du q; ista iuocatio fit p aliquam re

cognitionem i pullis exntibus. S; q; vna
queq; res p appetitum naturalem te
dit ad suam pfectioem. Sic q; dicitur
iuocare deum a quo recipitur omnis
perfectio et omne bonum.

Cal. Postq; dauid propheta
narravit illa q; fecit dñs:
inter ostendit q; pnt ei displicere: dices
Non in fortitudine eq; uoluntate;
habetur. **E**quus ad supbia pleuq;
pome indicanda. Vn alius ps. dicit
Fallax equus ad salutem. **N**a; a ipso;
animal ceruice presumens: frenis se
per maumbens: ad cursus rapidos
spumosa et retractione festinat. **D**u
ic supbus homo opat. q; deo non e pla
cibil. q; mansuetos elegit a deuotos

Aug. Ergo non se extollat ho
mines in suis dignitati
bus: non se sublimes putet honoribus
caueat q; ne in supbia precipitent. **V**i
de ei q; dicitur e in alio ps. **D**i in curri
bus a hii eqs. Et q; accidit eis. **I**pi
obligati sunt a ceciderit. **L**inec in tibis
viri bupla.

Glo. in composito
citu erit ei. **H**itu hominis
presumptuosi. **N**a; in tibis notur incessus
oposit. **V**el non placet deo uir presu
mptuosus in uir. **I**er. q; bellatē destruit
ribus suis. **I**er. rogatē eleuat: hu
miles exaltat: a supbos deicit.

Ric. Omnis illis q; d displicent
inter ostendit q; placet ei: di
ces. **B**eneplacitum e dno sup time
tes eum. **S.** timore filiali. q; hi non cofi
dnt in uirtute sua: s; potius in dñm. **L**a i
eis q; spat sup maria ei. q; non pflu
munt de sua iusticia: s; de dei misericordia.

Cal. Et huc q; ps. ad fine seculi
ptine dubium non e: qm disp

fiones israelis in vnum populum congregantur vt fiat a vnus rex a vnus pastor. **O** beatum tempus qñ lapides illi vni p̄ciosiores om̄ibus margaritis in celestem fabricam a eternā beatitudinem colliguntur tunc vniūq; sanctorū erit dulcissimus labor suus. q̄bus pariet luctus a solationem. p̄secutio eternam requiem. a paupertas p̄dabit regna celestia. **Et** quicquid grauius hic p̄tulit: ibi se talia sustinuisse gaudebūt. dona dñe hic patientiam malorū vt illic facias nobis gaudiū esse perpetuū. Qui cum patre a spiritu sancto v̄uis et regnas in secula. **Amen.**

Psalmus Celv̄.

Lauda hieru

Titulus **Alleluia** **Cass** **Ab cō**

quidem alleluia reuertimur. s̄ hoc nullatenus rep̄tere fastidim⁹. **Huius** verbi tantus honor est vt cum sit in hebreā lingua reconditū; nullo tñ astat alio sermone translatus. **Hoc** grecus. hoc latin⁹. hoc caldeus. hoc syr⁹. hoc persā. hoc arabes hoc tenet natio cuncta terrarū. **Et** quicquid est diuinitati debitū; dignitatem hui⁹ nois pia deuotione venerat. **Hoc** ḡ pura mente caute m⁹ totis q̄ in eo virib⁹ occupemur vt sicut corporeis auribus dulcissimus sonus redditur. ita et cordis sinceritate. **glo** In captiuitate ḡ p̄feratur. **glo** huius seculi propheta adhuc constitutus ciuitate

illam celestem alloquit̄ ipsam exhortando vt i ciuib⁹ suis dñm debeat ingi exultatione laudare. **b.**

Lauda ierusalem. **O** ierusalem celestis iam secura lauda **dominū.** **Hoc** solū est negociū; tuū. **Lauda deum tuū syon.** **Eadem** ē ierusalem a syon. **Syon** speculatio. **Ierusalem** visio pacis interpretatur. **Iero.** **Vbi** cūq; visio pacis est est: ibi laus dei celebratur. **Cassi** **Ista** visio pacis erit cōtemplatio domini saluatoris quaz nemo merebitur alter nisi qui a vniuersa mentis perturbatione liberatur. **Et** vere deus eum laudare. **Q**uoniam confortauit. **lib** est ostendit. **Seras** portarum tuarum. **Cum** enim seras confirmatas dicit portarū. clausas ianuas beate citatis ostendit. **Sera** enim a sero quod est tarde: dicta est. quo tpe hostiū; dom⁹ clauditur vt postea intrandi licentia denegē. qd illo tpe accidet qñ sponsus intrauit. sicut in euangelio de v̄gimibus dicit. **Et** que parate erant intrauerūt cū eo ad nuptias a clausa est ianua. **Clausas** s̄ nō ad custodie penam: s̄ in b̄titudinē sempiternā qz nec inde quisq; vltorius s̄ ad exhibet. nec aliq; postea nouus intrabit. **O** b̄tudo secura iustorū q̄ tali lege p̄bat suscipi vt nunq̄ possit amitti. **Sequit̄** **benedixit filijs tuis in te.** **benedictione** etne glorie. **I**erusalem enim dixit in te quia nunq̄ ab illa ierusalem exire poterūt in qua etno munere asecratur. **Qui** posuit fines tuos pacē. **Ciuitas** illa

3 liij.

magna et inestimabilis mira lau-
 dis breuitate scripta e. que eterna
 pace perfruitur. cuius fines pacis
 munere terminantur. Vñ colligite
 qd qd pter ipsam esse contigerit:
 gehenna est. Et sicut beata hierusa-
 lem pacem possidet: sic infelix babilo-
 nia. s. mubana felicitas doloru pu-
 gniam paul dubio sustinebit. Sed
 quemadmodum pax ista pueniat:
 consequenter exponit dicens Lex ad
 p frumenti faciat te. Adipem qd
 p frumenti: dicit ipsam visionem
 deitatis. ex qua iustoz sensus re fi-
 citur dum fideles christi dñi contem-
 platione faciuntur. Ipse est verus
 panis qui de celo descendit. Nam si
 nos hic corporis sui participatiõe
 reficit: quemadmodu ibi faciat
 quos toto lumine sue deitatis imple-
 uerit. Reuera secunda pax a inuio-
 lata tranquillitas quando indigentia
 nobiscum vlla non litigat. nec ali-
 quem lassitudo defatigat. non fri-
 gus tristat. non esuries grauatur.
 a cetera que hic nostre imbecillita-
 ti sp bellum infligunt. Ibi autem cor-
 poris aieq talis e societas vt nul-
 la intra se aduersitate discordent:
 sed ibi vtraq voluntate consentiant
 sed ibi vtraq voluntate consentiant
Mic. Qui emittit eloquiu su-
 um terre. Id e verbum eu-
 angelicu qd precepit publicari p
 orbem terraru p aplos aliosq christi
 discipulos ad hoc missos sic Mar-
 vti. dñ. Sentes inquit in munduz
 vniuersum: predicare euangeliuz
 omni creature. velociter currit ser-
 mo eius. In quia euangeliuz i breui
 tpe fuit publicatum vbiq in tota

Adipem qd p frumenti
 dicit ipsam visionem
 deitatis

tra habitabili viuente adhuc Pe-
 tro aplo sicut dictu est in psalmo
 xvij. Consequenter onit quid ser-
 mo dei operatur dicens. Qui dat
 mitem sicut lanam. Hec ad liete-
 ram da. **Cass.** Loquitur at hic
 ra sunt parabolice. Do-
 mo enim efficitur mix. a cogelatus
 a mduratus in malu qñ a dño rece-
 dit peccado. sed tunc dominus dat
 a facit mitem sicut lanam quando
 frigidissima peccatis corda morta-
 lium ad laneam molliciez a habi-
 litatem satisfacionis abduerit. L-
 nebulam sic cinerem spargit. Idu
 tenebrosus cumulus peccatu: p ne-
 bulam signatus: confessionis gra-
 tia dissipatur in humilitate penite-
 tie q per cinerem significatur. Vñ
 in alio ps dñ. Panem meum sicut ci-
 nerem manducaba. Sequit. **Mit-**
 tit cristallum suuz sicut buccellas
 ante faciem frigoris. **Cristallus** e
 glacies logo tpe mdurata. cui pe-
 catores obstinati merito comparan-
 tur. q algore pñdie stricti p dies
 singulos agelescunt. Nos q dñs re-
 lut buccellas a taq frustra panis
 mittit qñ ouersos fac sua magna
 lia pdicare vt alios pascant pane
 verbi. **Hu.** Ante facie frigoris
 diuini. **Hu.** eius qs sustinebit.
 a pena p infidelitate. q frigus dñ.
 qs poterit sustinere. qñ dicat. Ne-
 mo. **Ger.** Gehenna ex igne est
 a tñ ipsa frigida e. dñs nob pñtet
 ne qñ frigus infidelitatis ingredia-
 tur cor. **Cass.** Et nota q dicit fri-
 da nra. **Cass.** goris ei n q a dñ
 hoc frigus veniat: h q fieri fo: it p

im
 co
 su
 et
 li
 ind
 in p
 si ad
 perit
 illius
 emie
 Seq
 frigi
 dibus
 H
 a Au
 tum e
 su ia
 danti
 stias
 pu
 lo. A
 p men
 dia no
 Dug
 nation
 dicit h
 trus can
 dice in d
 est qbu
 indicia d
 erunt ver
 reur a v
 ti facien
 possunt
 tali om
 tiomac
 nam co
 nostra p

mittat quale ē illud **I**nduravit de
cor pharaonis. **E**mittet verbum
suū. **V**erbo dicationē suā. **L**iquefaci
et ea. **V**idelicet nūc nebulā a cristā
lū. **V**erba **I**ero. **D**a mihi peccā
indurata. **I**ero. **T**orem frigidū
in peccā mortuū q̄ dñm nō respicit
si ad sermōnē dī opūcū fuerit a ce
perit agere p̄mā a durissimū cor
illius emollitū fuerit. eo tpe oplet
emittet verbū suū a liquefaciet ea.
Seq̄t̄. **flabit spūs e⁹ a fluēt a que**
frigus phidie nō expellitur a cor
dibus peccōz nisi gratia spūs sancti
Hugo. **q**uo expulso fluēt a que
doctrinā q̄ in **P**aulo
a **A**ugustino ac aliis multis oplet
tum est. **Q**ui annunciat verbum
suū iacob. **V**erbo suo cristiano lu
danti ostra tēptationes vicioz. **L**u
sticiā a iudicia sua isrl. **V**erbo ei⁹ po
pu. **A**ug⁹ videlicet quō patiunt̄
lo. **A**ug⁹ iusti a iniusti a om̄s
p̄ merito suo et q̄ ipsi iusti in grā
dei a nō in meritis suis liberantur.
Hugo. **N**on fecit talē om̄i
nationi. **I**stē p̄lo christiano. **E**t iu
dicia sua nō manifestavit eis. **P**e
trus cantor. **H**oc p̄mo potuerunt
dicē iudei ad quos christ⁹ nūciatus
est q̄bus lex data est. q̄ iusticiā a
iudicia dei ostinebat. **S**ed q̄ respu
erunt verbū ei⁹: dictū est eis. **A**ufe
retur a vob̄ regnū dei a dabitur gē
ti facienti fruct⁹ ei⁹. **E**t id eo hoc mō
possunt dicere christiani. **N**ō fecit
talē om̄i natione. **I**ero. **N**os itaq̄ ore
tionis. **I**ero. **M**us dñm ve
niam cordis duriciā; mollescat a
nostra peccata purgentur: vt effi

ciantur q̄ nix. vt a frigus diaboli:
q̄ dñm ē in cordib⁹ n̄is: expellat̄
Colle. **E**x sermone **F**ulgenti⁹ de
oibus sanctis. **Q**uatin⁹
in dei dilectione feruentes tali con
uersatione p̄ntem valeam⁹ ducē
vitam qua dei adiutorio ad illam
celestem valeam⁹ puenire ierl in in
qua non est paupertatis met⁹. non
egritudis imbecillitas. null⁹ defe
ctus. insidie demonū nulle. nulla
rebellio carnis ad spiritū. terror ge
henne p̄cul. neq̄ mors erit corpis
ā aie: s̄ immortalitatis munere vi
ta iocunda. tranquilla sūt oīa a q̄ eta
ingis splendor: non ille q̄ nunc est
sed tanto clarior q̄nto felicior. q̄ ci
uitas illa vt legitur non egebit lu
mine solis. **S**ed de⁹ om̄ps illumi
nabit eam. a lucerna ei⁹ ē agnus
dñs n̄r. **Q**ui ē bened̄ in. s. s. Amen.

Psalmus Celvii.

Laudate dō ^{mi} nū
Titulus Alleluia. **Q**d
ē laudate deū **A**ug⁹
Meditatio p̄ntis vite n̄re in laude
dei esse deb; q̄ exultatio sempit̄ne
future vite n̄re laus dei erit. **E**t ne
mō p̄t idone⁹ fieri future vite q̄ ad
illā mō se nō exercuerit. **M**ō mali
oēs cantare p̄nt nobiscū; alla. si
āt in malicia sua perseverauerint:
canticū vite n̄re future dicē potue
rūt labijs. ipsā vō vitā q̄ tūc erit in
veritate: q̄ nūc fiḡtur: obtinere nō
p̄nt q̄ noluerunt meditari ante q̄
veniret a tenere q̄ venturum erat
Nūc ē fratres exhortamur vos vt
Ex

laudatis deus. Cantet vobis. Cantet vi
ta. cantent facta. Tunc desinis deū
laudare qm̄ a iusticia a ab eo qd̄ il
li placet dedinas. Et si ē adhuc ge
mitus: tribulatio: tēptatio: speret
transitura oia. a illūventy 22 diem
quo sine defectu laudabim⁹. Modo
em̄ qd̄ dicit ap̄ls. Qd̄iu sum⁹ in
corpe: pegrinamur a dño. nōduz
sum⁹ in patria. Contendūt adhuc
quotidie nobiscū tēptationes. dē
būt quotidie delectationes a nō sen
timus. tam̄ molestiā patimur: resi
stēdo delectationib⁹. Non cessat a
nō moritur hostis n̄ in resurrectione
mortuoz. Et si corp⁹ n̄m̄ adhuc
in hac seculi babilonia t̄net. cor
nosty ad ir̄m̄ p̄mittatur. Laudet
ē tota creatura dñm. q̄a hoc ibi fa
ctū sum⁹ quod hic meditamur.

Cass. Considerans itaq; p̄pha
in celestib⁹ a terrestrib⁹
rebus oia opa dñi dñel: p̄mo ce
lestia hortatur ad laudes dei. d.

Laudate dñm de cel: laudate
eū in **Jero.** v̄ vos q̄ estis
excelsis. i celis. q̄ estis
in excelsis ordinib⁹ constituti lauda
te dñm. Vnde adhuc s̄b d̄it. **L**au
bate eū oēs **Mic.** qui sunt in tri
angeli ei⁹. bus gerarchi
is a nouē ordinibus. **L**audate eum
oēs virtutes ei⁹. **A**d laudem dei in
uitatur specialit̄ ordo virtutū qz p̄
angelos illius ordinis sūt effect⁹
mirabiles: in ammirationē diuine
potestatis hoies inducētis a p̄ ose
quens ad ei⁹ laudez. Deinde hortat̄
natura celestis corporea ad laude
dei. Et p̄mo celū sp̄dereū. cū subdit.

Laudate eū sol a luna! laudate
eū omnes stelle a lunē. Licet enīz
corpa celestia sint maiata vt dicit
Damas. tam̄ dicunt̄ deū laudare in
quantū ex sua pulcritudine a v̄tu
te ducūt hoies in cognitionē a lau
de ip̄ si **Jero.** Aut dicuntur lau
us dei. dare deuz qz a suo
officio a seruicio nō recedūt. Serui
ciū ipsoz laus dei est. grande; ho
norem habes aia humana. sol et
luna. stelle p̄pter te currūt. p̄ te ser
uiunt. Dicit aliq̄s. Quid ē lumen
sine sole: sine stellis: sine luna. Di
cere possumus hoc esse q̄ in die;
a noctē. absq; sole lucet. Licet mul
ti putent ip̄m splendorem solis.

Consequenē inuitat celū empireū
ad laudē dei d̄icēs. **L**audate eum
celi celoz. **D**icitur enī celū empire
um celū celoz qz est sup̄ alios celos
Qz autem hic ponitur celi in plu
rali hoc est propter diūsas man
siones electorum ibi existentes se
cundū qz dicit saluator. **J**oh̄is. xiiij
In domo patris mei mansiones multe
sunt. Consequenter inuitat celum
crystalinū qd̄ d̄i aqueuz p̄pter sili
tudinē in diaphonitate. sicut em
pireū d̄i a p̄ir qd̄ est ignis p̄pter si
militudinē in claritate. vnde dicit̄.
La aque omēs q̄ sup̄ celos sunt lau
dent nom̄ dñi. **J**eo mō q̄ dictum est

Cass. Nimia enī laus est qz te
nit a aquas q̄ grauiiores sunt susti
net. Aque v̄o sup̄ celos sūt vt arbi
tro iustas q̄ depluūt esse: nō dubi
um est. testante genesi. Cataracte
celi apte sunt a facta est pluuia su

per tētra .xl. dieb⁹ a .xl. noctibus
Sequitur ratio huius laudis que
consistit in beneficio creationis. **Vn**
de dī. **Q**uia ipse dixit a facta sūt
sic **Joh⁹ v. dī** Omnia p verbū dei fa
cta sunt **Līpē** mādauit a creata sūt
Deus iubet. de⁹ facit. q̄ et **Et**
tauit ea. videlz oia ista celestiali se
culū a in seculū seculi. **S**ed cū legif
de futuro seculo. **E**rit celū nouū a ter
ra noua **Quō** de isto seculo dī **St**a
tuit ea in seculū. **S**ed oia a deo sta
tuta esse nō dubiū est. **N**ā a hō ipse
quīs moriatur: diuinitati statuit⁹
est cū resurgit. **S**ic a cetera a celū dō
pmanent cū in nouātur. q̄b⁹ **L**p̄ce
ptū. i. conditionem. posuit a nō p̄re
ribit. **l**ero **P**receptū soli posu
a ecce p tantos annos p̄ceptū eius
nunq̄ p̄terit. **L**unc p̄ceptū posu
it vt p triginta die⁹ crescat et decre
scat **N**unq̄b cursus suus aliquā mu
tat. **M**ari p̄ceptū posuit vt litora
sua nō egredia tur. venit oceanus
tumens fluctib⁹ a ipse redit a p̄ce
ptū dei obseruat **G**randis hois ho
nora grādis infelicitas. sol tibi cur
rit. elementa tibi seruiunt. et tu ig
noras creatorem tuū. totus mūd⁹
deo seruit a p̄ceptum ei⁹ meminit:
a hō solus nō meminit. **I**deo dici
mus in oratione dñica. **F**iat volun
tas tua sic in celo a in tra. sicut in ce
lo angeli tibi seruiūt: et creatura i
terra tibi seruit: ita a seruiat tibi hō
O infelix humanū gen⁹. descendit
ad te de⁹ qm̄ tu ad celū nō vis ascē
dere. **N**ō tibi sufficit q̄ ipm̄ non sus
cipis s̄ crucifigis: blasphemās; fla

gellas nōc inde penitentiam agis.
Aug. **Q**uid tibi p̄misit deus o
hō mortal⁹ q̄ victur⁹ es
in eternū; **N**on credis. **C**rede: plus
est qd̄ iaz fecit q̄ qd̄ p̄misit. **Q**uid
fecit: mortu⁹ est. pro te accepit ex
te vnde moreret: opprobria: flagel
la: collaphos: contumelias: sputa in
faciem: i p̄meā coronā: suspensionē
in ligno crucē: mortē accepit in regi
one tua. **E**t debet exhortatione; do
ctrinam: remissionem p̄ccōy. attu
lit nobis t̄c de illa regione bona.
a i regione n̄ra ptulit mala. **Q**uid
p̄misit: vt viuas cū illo **I**ncredibi
lius est q̄ mortu⁹ est eternū: q̄ vt
in eternū viuat mortal⁹. **E**t iaz qd̄
incredibilius est tenemus. **P**romi
sit ergo nobis vt ibi futuri simus
vnde venit. dicens. **P**i volo vt vbi
ego sum a ipsi sint mecum **T**anta
precessit dilectio. quia vbi nos era
mus fuit nobiscum. a vbi ipse est
erimus **Rico.** **C**onsequenter
cum illo **Rico.** hortat ad lau
dē dei natura irrational⁹ cum dicit.
Laudate dñm de terra. **E**t in h^o
tangitur infimū elementū. **E**t dem
de elementū aque cū dī **L**dracones
a omnes abyssi. **D**icunt hic abyssi
si loca p̄funda oceanū vbi habitant
cete grandia que dicuntur hic dra
cones. **V**nde **G**enes p̄mo vbi nos
habemus. **C**reavit deus cete gran
dia. in hebreo habetur **C**reavit de
us dracones **Cassiodor.**
Vel hic draco ē aīal squamosū in
modū sp̄tis cui⁹ magitudo corpore
rea nimis p̄ducta ē **Q**uid dīco natu

Laudate dñm
a y dñm
Hoy
Cete
P. 140

ob
duo
na 2 q̄d
notae

rali feccore succensus in remediis
temperamenti sui in aquosis specun-
cis habitat: qui non humo repit:
sed cum moueri ei placuerit volare
narratur. huic ruptus elephas ci-
bus est. Qui draco virtute mirabili
neribus suis ita ingentium deluatum
membra constringit ut eius spiritum vi-
talem rebit mus. **Aug.** Magna
scis eripiat. **Aug.** sunt hec
animantia et maiora non sunt super ter-
ram. **Vn** vos considerantes dracones
attendite artificem draconum et creato-
rem eorum. Et cum miramini dracones
et dicatis. magnus deus qui hec fecit.
dracones laudent deum de vocibus vestris
Di. Consequenter tangit elementum
aeris. **Aug.** in ignis et aeris cum dicitur.
Omnia quantum ad superiora elementa
grando mixta glacies spiritus pellat
et venti facientes pellat. **Ista** enim
gignantur in aere. **Aug.** faciunt verbum eius
quod faciunt illis ad quod ordinatur ex
diuina in **Aug.** Sed dicis. Qua
stitutione. **Aug.** re aliquando fulgura
percutiunt montem et non percutiunt la-
tronem. quod forte adhuc latronis con-
uersionem querit. **Et** ideo percutit mons
quod non timet. ut mutetur homo qui timet
aliquando. **Et** tu cum das disciplinam terram
feris ut infans expauescat. **Sed** dicis
michi. **Ecc** deus cedit innocentiam
et dimittit sceleratorem. **Noli** mira-
ri. unicuique pio mors bona est. unde
autem scis illi sceleratori si se mutare
noluerit quod penam in occulto serue-
tur. **Nonne** mallet flumen in ceterum
deum potius introire quam dicitur. **Ite**
in ignem eternum. **Quid** enim malum est
mori naufragio. et bonum est mori fe-

bre. **Sive** inde: sive inde moriatur:
quere qualis sit qui moritur. **Deuora-**
uerunt bestie corpora martium et non ti-
muerunt ne periret corpora ipsorum. **Vn-**
dig enim reducet deus corpora sanctorum
suum cui capilli non numerati sunt
Et quando voluit tres pueros ab igne li-
berauit. **Nunquam** ideo machaberos in i-
gne deseruit. **Abstulit** illos aperte libe-
rauit et illos occulte coronauit. **No-**
uit ergo deus quid agat. tu time et bonum
esto. unde cum voluerit ut creas
hinc paratus te inueniat. **Inqui-**
lus et peregrinus es. non possessor
domus. **Quid** dicit dominus tuus.
Quando volueris cum dixeris. migra-
hinc paratus esto: eris possessor
in celo. **Quicquid** ergo hic accidit
contra voluntatem nostram noue-
ritis non accidere nisi de voluntate
dei: de providentia ipsius: de ordine
ipsius: de iutu ipsius: de legibus ipsi-
us. **Et** non intelligimus quid: quare
fiat. **Demus** hoc prudentie ipsius
quia non fit sine causa: et non blas-
phemabimus. **Cum** enim experimus
de operibus dei disputare. quare hoc.
quare hoc illud. et non debuit sic fa-
cere. male fecit hoc. ubi est laus dei.
perdidisti alleluia. **Omnia** sic con-
sidera quomodo placeas deo. et lau-
des artificem qui omnia nouit. **Er-**
go quemadmodum. **Ignis** grandis
mixta glacies spiritus tempestatis qui
faciunt verbum eius. **Sic** omnia qui
videntur vanis hominibus in re-
natura temere fieri non faciunt nisi
si verbum eius. quia non fiunt nisi
si iussu eius. **Nicolaus** Consequenter

plam
recre
a elu
a om
les m
fera
abre
tantu
arbor
vnuer
ad re
La vol
inuitan
bant in
na lon
diuine
sequere
creatura
tere. **Tan-**
h legib
domnan
es reue
a pinc
causas.
nes ai iu
a serus
altatum
men ei
et solus
bu sicut
flebit cele
Di. **Et**
tantum
Omnia ill
do quoda
et hunc
era est. **I**
nuru gub
sautes: a

Col-8
mat-8
psalmista reuertitur ad elementum
terre quantum ad illud quod supereminet
et eleuat in aere dicens. **M**ontes
et omnes colles. **D**icuntur autem col-
les montes minores. **L**igna fructi-
fera et omnes cedri. **A**rborea enim
adherent terre et ideo cum ipsa compu-
tantur. vnde et tertia die producte sunt
arbores. **Gen-1** **S**equitur. **B**estie et
vniuersa pecora. serpentes. **Q**antum
ad reptantia que non mouentur pedibus
et volucres pennate. **O**mnia ista
inuitant ad laudem dei. et ipsius lau-
dant in quantum in ipsis elucet diuina
bonitas. et sunt materia laudis
diuine in intelligentibus creaturis. **C**on-
sequenter inuitatur ad laudem dei
creatura humana cuius dicitur. **R**eges
terre. tanquam maiores. et omnes populi
regibus subiecti. principes qui
dominantur sub regibus. **E**t omnes iudices
terre. qui sunt instituti a regibus
et principibus ad determinandum
causas. **V**irgines et uirgines se-
nes cum iunioribus. et omnis etas
et sexus. **L**audent nomen domini. quod ex-
altatum est. **Col-8** **E**xaltatum
men eius solius. **Col-8** **E**xaltatum
eius solius. **U**ltra omnes creaturas
beate sicut dicit apostolus illi omne genu
flectit celestium terrestrium et inferorum.
Confessio eius super celum et
terram. **A**ug-8 **L**aus eius fiat ab habi-
tantibus in celo et in terra. **A**ug-8
Omnia illi confitentur. omnium pulchritu-
do quod bonorum eorum est. **A**ttende
celum: pulchrum est. **A**ttende terram: pul-
chra est. **I**psa fecit. ipse regit. ipsius
nutu gubernatur. **C**uius vides hec et
gaudes: attolleris in artificibus. et in

uisibilia eius per ea que facta sunt:
intellecta contueris. **C**onfessio eius in
celo et in terra confiteris ei de rebus eter-
nis et de rebus celestibus. **E**t quod ipse fe-
cit omnia: et melius illo non est aliud. **Q**uod
quod fecit: intra illud est. et quicquid
in his tibi placet: minus est quam ipse.
Non ergo tibi placeat quod fecit ut rece-
das ab eo qui fecit. **S**equitur. **E**t exalta-
uit. **E**t exaltabit. **C**ornu et potentiam
populi sui. **Q**uia hic humiliata est propter
afflictiones et dolores quos patitur
hic idem populus fidelis. ibi autem exalta-
bit ubi omnis gloria manifesta presen-
tatur. **P**rimo quia de terra: habere me-
rentur. **S**ecundo quia cum domino iudicabunt.
Tertio quia in eternam pacem gaudium
que transibunt ut merito exaltati dica-
tur que usque ad ipsius domini contemplati-
onem mirabili eius pietate perueni-
unt. **E**t tunc erit. **H**ymnus omnibus
sanctis eius. **Q**uia sancti laudabunt eum per
omnes beneficia sua. **H**ymnus est san-
ctorum cantus in laudem domini institutus cui
anima corporis que perfecta a purificatione con-
sentit. **A**dicitur. **F**ilii israel. **V**t ostendat
quibus sanctis hymnus ille presertim
est. **F**ilii israel que per fidem videt deum. **E**t
mandatum eius obedientiam christo domino
appropinquare merentur. vnde subdit
populo appropinquati sibi. **I**lli enim
longe ab illo sunt: que eius iussa non faci-
unt. **A**ug-8 **D**e quibus dominus per **Isa-**
Aug-8 **d**icit. **P**opulus hic la-
biis meis loquitur. cor autem eorum longe
est a me. **N**ostri autem cor: propi-
num est deo quia credimus. quia
speramus. quia diligimus. quia christo
adiuncti sumus. et membra ipsius
facti sumus. **E**t ad nos illa vox per-

tinet. **Eccē** ego vobiscum sū usq; ad
cōsummati **Cass.** Contue amur
onē seculi **Cass.** psalmū istuz
quo decore: quā virtute p̄fulgeat.
Referuntur em̄ superne voces que
adhuc nequeūt p̄ ista infirmita
te corporalitatis audiri. dicunt ce
lestes creature laudē deo. dicunt a
terrene substantie. a melodie can
tus agitur vt domin⁹ creaturaz su
aēū consona exultatione laudetur.
In ipsis quippe primordijs op̄ma
bilem istam astronomie scientiaz
ita diffiniendam esse putauerunt
Astronomia ē disciplina que cur
sus celestium siderum a figuras cō
templatur omnes. et habitudines
Stellarum circa se a circa terrā mda
gabili rōne p̄currit. Cuius op̄atio
nes solarem vel solemnem annum
diant quadrifaria temporū diuisi
one implere. hinc imbres fieri. hinc
perhibent terrena p̄creari. hinc fri
gora venire. hinc aeris aiant esse
temperiem. Et quicq; terris neces
sarium pbatur iussione domini ea
rū ministerio posse compleri. Quā
sciam veteres nostri non refugien
dam esse dixerūt q̄d in esse cogno
scitur disciplina a motus astrozum
naturali solennitate perquirat. At
ubi se i astrologie partem labilis
error infuderit a vitas mortalium
de cursu stellarū putauerit colligē
das tūc abominandi tūc potius ce
ci sunt cum se estimēt p̄uidere q̄
creator vtiliter nobis decreuit abs
condere. Planetas etiam cōtra po
lum dicit currere p̄ certissimos me
atus. Fabricam q̄ celi que sp̄ mo

bitate rotabili se sustinet: habē
quandā armonie delectationem q̄
suavis a ingis ē. Sed nos obseq̄a
naturalium rerum ad auctoris t̄fera
mus imperiū. qz creaturas ipsa ea
dem potentia sibi parere iubet qua
fecit ex **Jeron** Qui nos cū san
istere **Jeron** aīs omnibus di
gnetur tradere in regnū deo patri
a confo rmes efficere claitati corpo
ris sui vt iam ei non locali a transi
torio cantu sed perpetuo immobili
celestis stationis iugi modulacōe
canamus ipsi domino nostro Jesu
christo qui est bened̄ in. s. f. Amen

Psalmus Celix.

Quante do mi
Alleluia pro titlo p̄m
tur **Cass.** Post omnes

creaturas quas in precedenti psal
mo monuit laudare deus eo qz ab
ipso create sūt. Sic specialit̄ ista el
v populū christianū videntē deū p̄
fidem inuitat ad nouū canticū. d.

Quante dno **Aug** Quis
canticū nouū **Aug** quis
terrena diligit vetus canticum can
tat. Qui vult cantare canticū nouū:
diligat etna q̄ nunq; vete ra cent.

Aug Vos igit̄ fideles q̄ reno
uati estis p̄ aquā regene
rationis a induistis christū cātate
ei cātā nouū de misterio v̄ie redē
ptionis: de doctrina ei⁹ a de p̄missi
one eternitatis. **Cass.** Laus
eius in eccā sancto eū. v̄ in eccā mi
litante siue triumphāte. qm̄ v̄tra qz
sine dubitacōe scōy est. **Et c.**

Astronomia

planeta

Hugo In spe licet multa pa
tiantur [Israel] et populus
xpianus videns deum per fidem.

Aug Visio que modo est per fide
em est visio que futura erit per
speciem. Si credimus: videmus. si ama
mus: videmus. Quid videmus? Deum.
Vbi est ipse deus? Interroga Iobem
deus caritas est. Beneficamus nome
ni sancti: et gaudemus in deo si gau
demus in caritate. Quisquis habet carita
tem. ut quod illum mittimus longe ut vi
deat deum: scilicet sua attendat: et ibi vi
det deum. Si caritas non habitat ibi
deus non habitat ibi. si caritas ibi habi
tat: deus ibi habitat. Vult illum videre for
te in celo sedere: habeat caritatem et in eo
habitat sicut in celo. Ergo simus israel: et
letemur. In eo qui fecit eum.

Rico in christo retro ad iudi
cium: que potentia sue deita
tis fecit mundum. Et filie syon. et ec
clesie Exultet in rege suo. Ex glosa
August in christo que est rex et sacerdos
Nam ut rex pugnat pro nobis in cruce de
aboluit vincens. et ut sacerdos pro nobis
se obtulit: nihil inuenies in hoc que
offerret. Audet nomen eius in cho
ro. in concordia morum: vel in societa
te fidelium: in concordia caritatis: in tympano
et psalterio psallant ei.

Aug In tympano corium exten
ditur. in psalterio corde ex
tenduntur. in utroque organo caro cruci
figi. **Hugo** In tympano gaudetur.
est in mortificatione
carnis: et psalterio in spirituali ope
ratione psallitur. **Rico** Ad hanc enim ce
lestem christo. **Rico** de his videtur non so
lum sono vocis: sed etiam instrumentorum;

ad laudandum deum: ut capanis et or
ganis in pluribus locis. Consequenter
subdit rationem laudandi deum: dicens. Quia
benignitatem est domino in populo
suo. Licet enim omnes boni et mali sint
fui: generaliter tamen iusti dicuntur pro plus
suis specialiter que sunt de electi ad
regnum cum eo in civitate celesti.

Cass Nam quoniam illum fecerit perfecta
suavitatem gaudere et angelis parez. Tunc enim erit ei benignitatem
in populo suo: quoniam erit sic apud deum
dicitur: de omnia in omnibus. Sequitur. Et ex
altavit mansuetos in salutem. et in vi
taz eter.

Rico Loquitur hic de fu
turo ad modum
preteriti: propter certitudinem prophetie. Et di
citur hic mansueti potissime illi que
dulciter sustinet oppressiones tyrā
norum amore dei: que in iudicio futuro
erunt exaltati. Vnde subdit. Exulta
bunt sancti in gloria. que post iudicium
sancti erunt gloriosi in anima et corpore. et
sicut augmentata gloria: augmentabilis
eorum exaltatio et leticia. Et que tunc to
taliter quietabilis anime appetit. Idem
subdit. Letabuntur in cubilibus suis.
Cubile est locus quietis. Et dicitur in plu
ribus pro diversis glorie gradibus seu
mansuetudinis. que licet sit eadem beatitudo
omnium obiective in illa eterna vita:
non tamen formaliter. quia licet om
nes sancti videbunt deum et eo fru
antur: tamen ipsi unus videt cla
rius altero: et dulcius fruetur ipso. Et
que tunc in corporibus gloriosis erit laus
vocalis: sicut que dicitur aliquid doctores
et probabiliter. Idem subdit. Exul
tationes dicitur in gutture eorum. quia
laus vocalis incipit a gutture et ar

*opus in corpore non signat
pugnas etiam spiritus et profectus
In tympano gaudetur et psalterio
et psalterio psallant ei*

terti
is. **Hugo** Let gladij anticipi
tes. I. ex vtraq;
sciantes. viz. scia iudicij ad iudica
du cum dno bonos et malos. I. ma
nibus eorum. I. in pte eis data a
xpo: q dicit Math. xix. Sedebitis et
vos iudicantes duodecim tribus Isra
hel. **Ad** faciendā vindicā; i natio
nibus: increpatōes in pplis. I.

Rico Per hoc intelligit ostā
tia sādōz: et potētia eo
rum in extremo iudicio: et ea eos q
iniuste oppresserūt eos in hoc mun
do: sicut q dicit Sap. v. Tūc stabunt
iusti in magna ostantia aduersus
eos q se angustiauerūt: et q abstule
rūt labores eoz. Videbunt eos im
pūa turbabūtur timore horribili:
et mirabunt in subitōne inspera
te salutis: gemētes p angustia spi
ritus. Dicēt em intra se pniaz agē
tes. Hi sunt quos aliquā habuim⁹
in derisuz: et in similitudine; impro
perij. Nos infelati vitaz illoz esti
mabam⁹ infamā: et sine illoz sine
honore. Ecce quō oputati sunt iter
sādōz.

Hugo Ecce qta glia
dei. **Hugo** sanctoz erit:
quā qui erāt paupes hic a derisi ab
impijs poterūt vindicare i supbos
Petrus cantor. Vñ dicit Jero
nim⁹. Tūc plato aq; discipul suis
palpitabit. Aristoteles cū suis ar
gumentis peribit. Jupiter aq; suis
cōcubinis ardebit. Nos videbim⁹
regē in throno suo coronatū: que
hic ipsi despectui habuerūt. ppter
q d detudentur in infernu. Vnde
subdi. **Hugo** habebūt supple
tur. **Hugo** gladios et sentē

tiam iudicij extremi. **Ad** alligā
dos reges eoz in cōpedib⁹: et nobi
les eoz in manibus ferreis. I. q tūc
tyrān ligabūtur cōpedib⁹ inferni:
de quib⁹ nō erit libertas exire: iuxta il
lud Math. xxv. Ligatis manib⁹ et
pedib⁹: projicite eū i tenebras exteri
ores: ibi erit fletus et stridor dentiu.
Sequit. **Ut** faciāt in eis iudiciū
descript⁹. **Jero** hoc est vt sic eos iu
tum. **Jero** dicit quō in scptu
ris sanctis digestum est.

Cassi. Quis possit estimare ta
le miraculuz. Quis tan
tam gloriā mēte possit cōpleat: vt
supbi et imq potētes hui⁹ seculi il
los iudices habebūt: quos tanq
vilia pecora cruciandos esse puta
uerūt. Et ne forsitan solos aposto
los iudicatos putares: quibus
hoc dñs i euāgelio pmissit: adiecit
[gloria hęc est oib⁹ sanctis eius.]
Omnes em; cū christo iudicant q
eius regul⁹ non repugnant. quom
am quicq; illi placit⁹ fuerit: hoc
ipsi pia voluntate consentiūt. Sic q;
cōmemorat ptās que sādōz est in
illa iudicatōe tribuenda: vt virt⁹
dñi in eoz gloria possit agnosci.

Collect. Qui nobis prestare
lo factores legis effecti: in tribula
tionib⁹ vite pntis pbat: et fideles
inueti: spūalibusq; bonis ditati: me
reamur glorie scōz adiūgi. p xpm
dñm nostrū: cui est honor et gloria
in secula seculoz. Amen.

Psalm⁹. Et.

Laudate do.

Titulus. Alleluia.

Cassio. Intētio

vt dñs de oregatōe sãctoz laude
tur: q̄ eos imaginē sue restituēs fra
gilitatē fecit deponere carnis: a iaz
oformēs glorie sue in illa bñtūdie
collocauit: vt bonoz omniū habū
dantia cōpleātur. Sicut enim iste
ignis mortalis ab supiora festinās
comas rutilas erigit in cacumē: ita
psal. iste paulatim crescēs ab cele
stia fastigia virtutū gradib⁹ euo
lauit. Breuis est a musicis orgāis
plenus: vt spiritalibus thalamis
redderet aptissim⁹. a in cetero supne
hierlm nuptiali dulcedine cātare
tur. Ammonet autē in eo ciuitas
dei: ecclesia a mūdi ambitu cōgre
gata vt ore a aīo canteat deo: dicēs.

Laudate dñm in Jero⁹.

Laudate dñm in Jero⁹.
sãctis ei⁹. **Jero⁹.**
Pro eo q̄ eos post celebratū iudi
ciū extremū in eternitatis gloria
collocauit. **Laudate eū in firmamē
to virtutis ei⁹.** q̄ sanctos virtute
sua ita firmavit vt ampli⁹ nō mo
riant. **Laudate eū in virtutib⁹
eius.** p̄ eo q̄ mortem immortalitate
potētaliter cōsumens in cōmutabi
lis vite his tribuerit gloriā: quāz
nec ocul⁹ vidit: nec auris audiuit:
nec in corib⁹ ascendit. **Laudate eū
fm multitudinem magnitudinis
eius.** q̄ magnos eos fecit a multos
a multifario honore distinctas: ce
lestiū corp⁹ deputat eis māsiōes:
sicut dñs ait. **Apud p̄ez meū mā**

siōes multē sūt. **Aug.** in sono tute.]

pp̄ excellētā laudis claritatem. **L**

laudate eū i psalterio a cythara.]

Jero. eo q̄ sãctis decalogum le

post mortificatā carne; q̄ cythara

accipit i se viuificauerunt. **Lauda**

te eū in tympano.] eo q̄ mortifica

tum corpus signatū p̄ coriū exten

tūz sup lignū sit immortalitē dona

tum. **L a choro.]** p̄ eo q̄ choris age

licis sit sociatū. **Laudate eū in cor**

dis a organo.] p̄ eo q̄ cib⁹ absti

nentia reuotis visceribus ex q̄bus

fiunt corde instrumentoz: vidēsq;

carnalibus cōcupiscētis digni iue

ti sunt regno dei ad cōtinēdas lau

des dñas p̄ organū signatas. **Lau**

date eū in cybalis bñ sonantib⁹.]

Cass. Cymbala em̄ labia rra

sunt. q̄ tūc salātariē r so

nat: qñ in laudes dñi deuotissime

cōmouē. **Aug.** Et ne q̄s cyba

tur. **Aug.** la intelligeret

q̄ sine aīa sonāt. **Jero** puto abditū.

Lm cybalis iubilationis.] Jubila

tio nāq; ineffabilis laus non nisi

ab anima proficiscitur.

Ric. Sed in em̄ q̄ dic̄ bñs Cre

go. balbucēda pro vt pos

sum⁹ excelsa dei resonam⁹. s. p̄ sēsi

bilis nobis nō. **Jero** exp̄mūtur hie

multa instrumēta musica. nō q̄ ha

beāt locū i celesti p̄ia: s̄ ponūt ad

designandū multitudinē iocūditatis

celeste. **Cass.** Et q̄ sc̄ssimus p̄lta

stis **Cass.** vniūsa q̄ dicta sūt spū

aliter volebat intelligi aptissimo

sine librum condu⁹ t dicēs. **Lom̄is**

Cymbala

spiritus tamen angelicus quam humanus
laudat. **Iero.** In hoc ergo regno
domini. **Iero.** non caro: non san-
guis: non corruptio: sed homo iam spi-
ritualis totus effectus: deum in spiritu qui
spiritus est laudare non desinit: sic in
alio psalmo dictum est. Beati qui habitant
in domo tua domine: in secula seculorum
laudabunt te. **Calliodo.**

Explicitus est decorus
et mirabilis
ordo psalmodum. Numero quodammodo
terminatur: sed sacris virtutibus
infinite. qui quodammodo a nobis ex toto
comprehendi non potest: tamen utiliter
queritur quod perscrutat semper copiosius
invenitur. Quia enim adhuc hic nova
dicenda sunt quodammodo fidelium ingenia
usque ad finem seculi curiosa
sedulitate laborant. Sed tamen ista
veritas tunc plenissime
demonstranda est: quoniam ipse
dominus contemplationem suam
prestare dignabitur. prospeximus
domino largiente quod centum
quingenta diebus superductione
diluvio criminibus suis terra
diluta est. Sic et psalmodum
centum quinquaginta abyssus
corda mortalium peccatis inquinata
usque ad iudicium tempus
perpetua emendatione purificat.
et sic nobis ex ipso salutare
diluvium quod nostrum sensum
delictis sordibus reddit ablutum.
Quid enim in isto celesti
armario scripturarum divinarum
invenire non possis. Genesim
quas hic quemadmodum fuit
mundus fabricatus. exponit
propheta: dicas. Quid de
incarnatione domini tanta locutus
est. Evangelium cupias
passionem et resurrectionem
christi domini

innumeris locis evidenter ostendit
Et ne longius differam quicquid in
celo et in terra et in mari vel apud
infernus agit: si cautissime legas
omnia suis locis competenter agnoscat.
Testis est Anathasius episcopus primo
magnificus: qui virtutes psalmodum
inbagabili veritate discantibus: omnia
illuc esse probat quicquid sancte
scripture abitu continent. Nonum
et veteris testamentum tanta
proprietas compleditur et
revera spirituales bibliotheca
in hoc libro intelligas esse
constructa. Nam si paradisus
desiderabilis habet quod cum
quatuor flumina irrigare
noscentur: quanto beatorum
est anima quam centum
quingenta psalmodum
fontibus irrigat. **Oratio.**

Quod domine verus doctor et ad-
vocatus: iudex et largitor:
terribilis et demens: corrip-
iens et consolator. qui ceteris
mentibus dominas aspectum
qui facis infernis possibile
quod precipis. qui sic
pius ut assidue rogari
velis. sic munificus ut
nemine de parte patiaris.
domina quod te prestan-
te boni quoniamimus. et
illa maxime quam ex
natura infirmitate nescimus.
quod ex tuo diximus
suscipe. quod ex nobis
ingrante periculum: parce.
et producat nos ad illam
contemplationem ubi iam
non possumus errare.
domina facere que te
inspirante loqui presumpsimus.
domina compleri quam
alios observare commonui:
ut qui prestiti pius
fmonet: probabilem quam
conferas tuis famulis
actionibus. habita nos
amator hominum ab illo
periculo sic dicit Apo-
stolus. dum alijs predicato
ipse reprobus efficiat. Quod
infirmitas sumus: tu
veraciter nosti. quali hoste
fatiga

me agnoscat: fac nos illi vin cere
quatinus eterne iocunditatis pre
mia valeam⁹ pmereri. Collect.

Recomendatio psal mo⁹

Amēsa diuine largitatis bonitas:
cui⁹ puidētia scāz a imaculatā plu
rimaz doctē gratiarū suā ditauit ee
desiā: inter quas illa celestis resul
get apotheca diuersoz medicami
nibus morboū referta liber videlz
psalmoū. q̄ noui ac veteris testa
menti sacramenta purrens a bti
tudine inchoat⁹ laudibus sanctis
a sacra iubilatōe odudif: vt meri
to se tali munere osoleatur. pfecta
mater ecclesia: q̄ hic multarū cala
mitatū cognoscitur afflictoib⁹ sau
ciarū hic liber plane q̄tidiano ob
sui excellentiam a utilitatez. dei fre
quentatur officio.

Cassi. Vtriusq; dñi aduentus
reuelans misteria sta
tui osulens vniuersoz vtile suffra
giū perclitantiū: cōsolatio gradis
higentū: spes beata iustoz: fons
indeficiens. vñ sp qd̄ expedit tolli
tur. cūctis misterioz ipsi⁹ claustra
pie pulsantibus: remediū de suis in
cunctanter languoribus spūaliter
refundēs. Quid em̄ in hoc libro nō
inuenies vñ se hūanū gen⁹ debeat
suauiter cōsolari Vere chorus scās
liber. sermo lampabil: cura sauti
ati cor: dis: fauus interioris homis
pinna spiritalium psonaz. ocul
tarū in guavirtutuz: q̄ indinat sup
bos hūiliatis: reges paupib⁹ sub
dit: affabilitate paruulos nutrit.
Quia em̄ illic est pulchritudo se. u

um a stillantiū: medicina verbor
vt merito hic illud Salomonis ap
tetur qd̄ dixit in Cant. canticoruz.
Oritus odusus: fōs sigtus: paradi
sus plenus omniuz pomoz. **M**odo
em̄ quidā psalmoz salutari insti
tutione formati: turbidos a tempe
stuosos animos dedmā in limpi
dam a trāquillissimā vitaz. modo
pmittētes deū ppter salutē credenti
uz vsualiter hūanandū a ad iudi
candum orbe esse vctuz. mō omo
uent lacrimis pctā delere: elemosi
nis delicta curare. mō sacris oratio
nibus reuerenter attōniti. modo d
passiōe. a resurrectione dñi saluta
ria predicantes. modo lamentan
tium deploratione pijsimi. modo
versuz repetitione quedaz nobis
sacramenta pudentes. modo can
ticorum graduuz ascensione mira
biles. postremo supermis laudib⁹
feliciter inherētes. **B**eata copia in
explicabile desiderūz stupenda p
funditas non potest animus fidel
expleri q̄ ceperit inde satiari. **P**sal
mi sunt demq; qui nobis gratas fa
ciunt esse vigiliās: quādo silenti no
cte psallentibus choris humana
voz erumpit in musicam: verbisq;
arte modulatis ad illum redire fa
cit a quo pro salute humani gene
ris dūmum venit eloquium. **C**an
tus qui aures oblectat a animas
instruit fit vnaroz psallentium et
cū angelis dei: quos audire nō pos
sum⁹: laudū verba miscem⁹ p illuz
sq̄ venit ex se dāuid dñm xpm̄:
sic ipse i Apo. dic. Ego sū radix da
uid a origo quoz a religionē saluta

S
Vagn p. 178

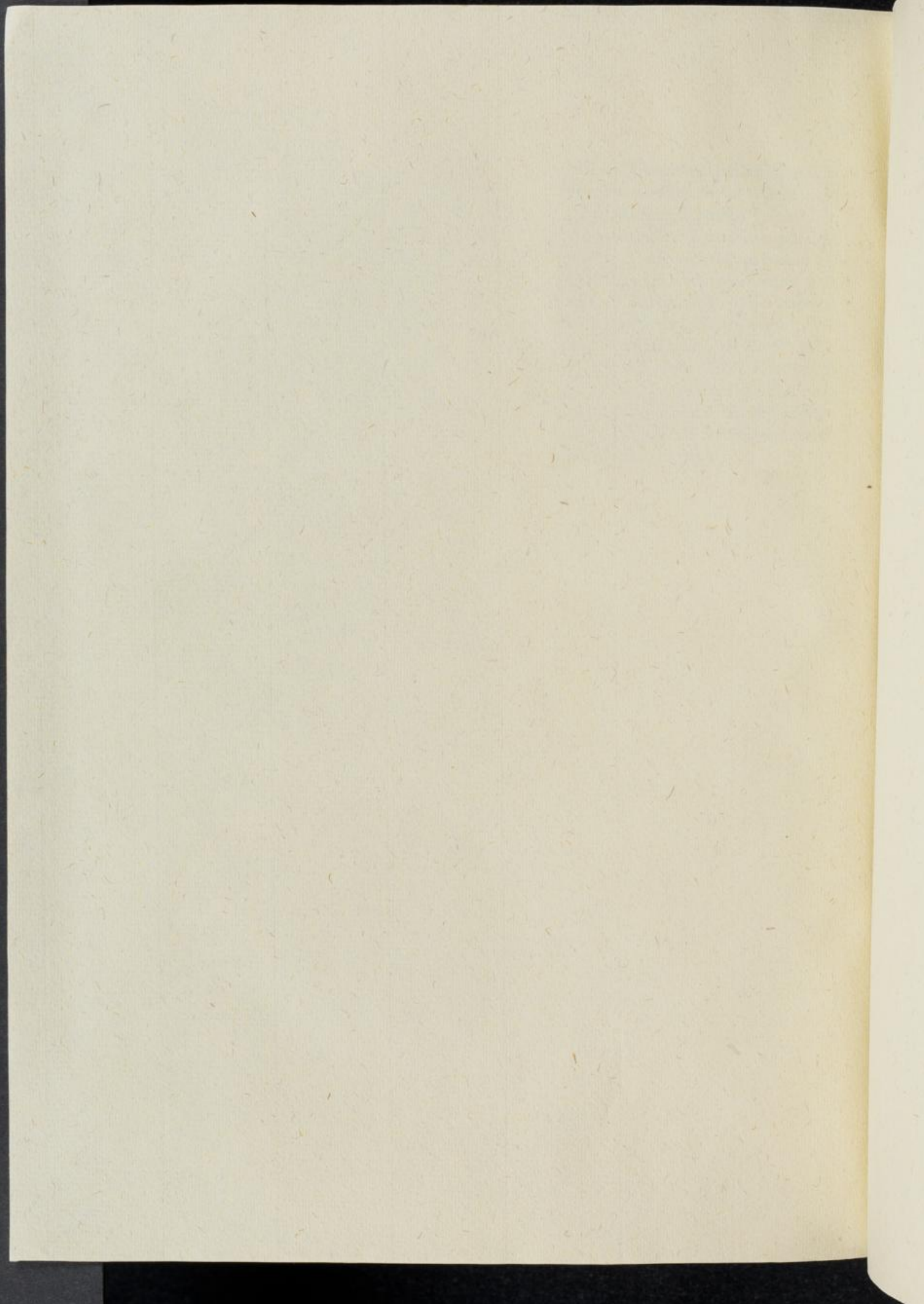
tarēni suscepimus: a sancte trinitatis
mysteria reuelata cognoscim⁹.
Quisquis hui⁹ mueris iocūditate
non frui⁹: quoz virtutes vt breui
ter diuin⁹ sermo occluderet in septua
gesimo psal. dixit. Ego autē cōfite
bor tibi in vasis psalmi virtutē tu
am. Reueta vasa veritatis q̄ tot vir
tutes capiūt: tot diuinis odoribus
faciūtur: tot thesauris celestibus
cumulant. **V**dr̄ie que vinū celeste
recipientes puritatē eius semp in
nouitate custodiunt. Dulcedo mira
bilis q̄ seculi corruptionib⁹ nō are
scit: s̄ in sua pmanēs dignitate gra
tia sp̄ purissime suauitatis auget.
Apotheca valde copiosa: de q̄ cum
bibant tam magni terraz populi
vbertas ei⁹ nescit expendi. **Q**z mi
rabilis autē ex ipsis profluit suauī
tas ad canendū: dulcisonū organū
hūanis vocibus emulant. **T**uba
rum somitus grābilis loquīs clamori
bus reddunt: vocales cytharā vi
uentū cordaz p̄mixtione op̄nūt
Et quicq̄d ante instrumentis musi
cis videbatur agi nūc p̄bat p̄ ra
tionales substātiās explicati.

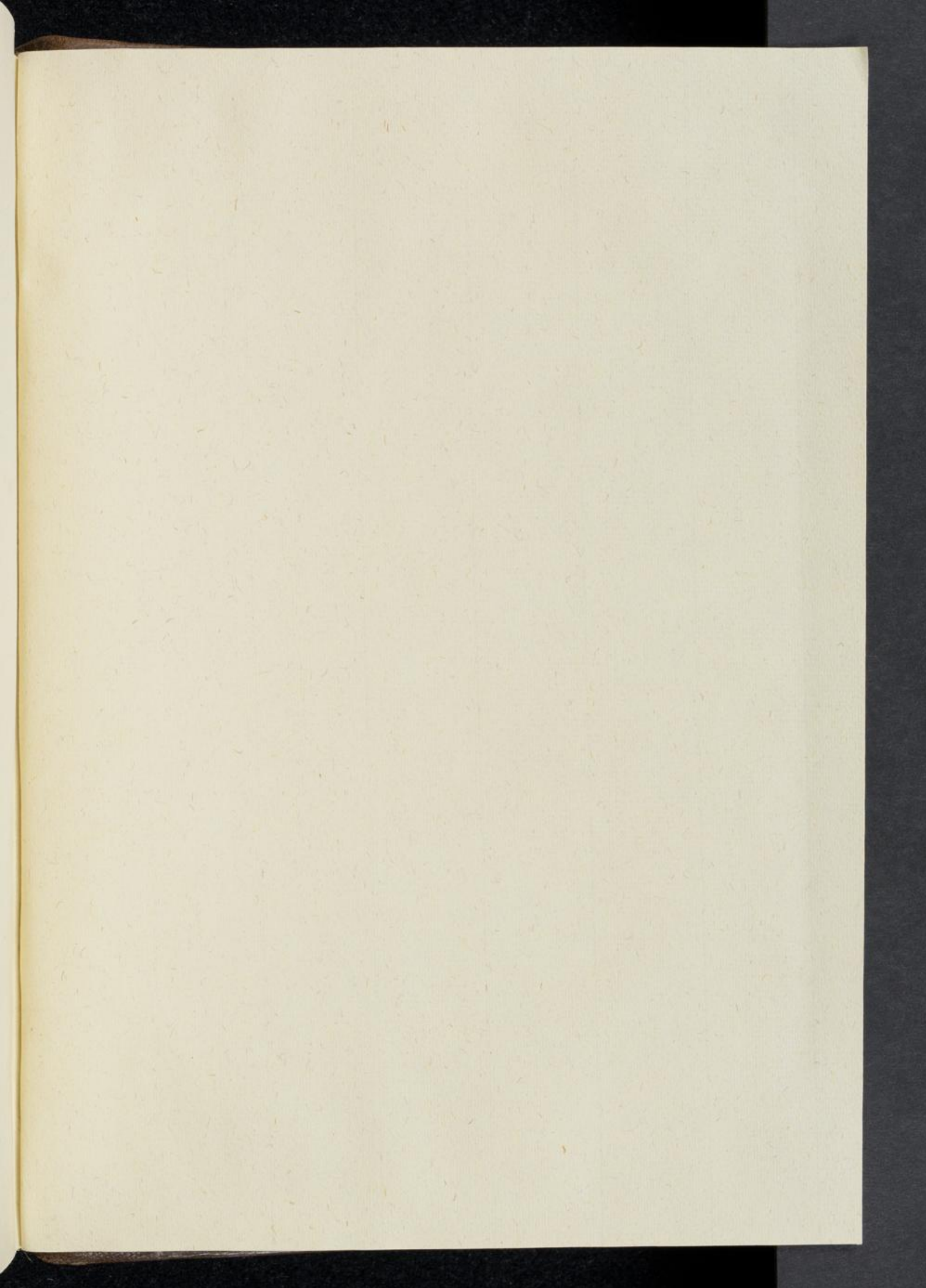
Col. Fac nos eterne salutis a
mator p̄ tuā grām modu
lationem psalmoz sp̄ualem intel
ligere: et intellectis hūiliter oredi
re ad laudem ⁊ gloriā tuam: qui es
bñdīc⁹ in secula seculoz. Amen.

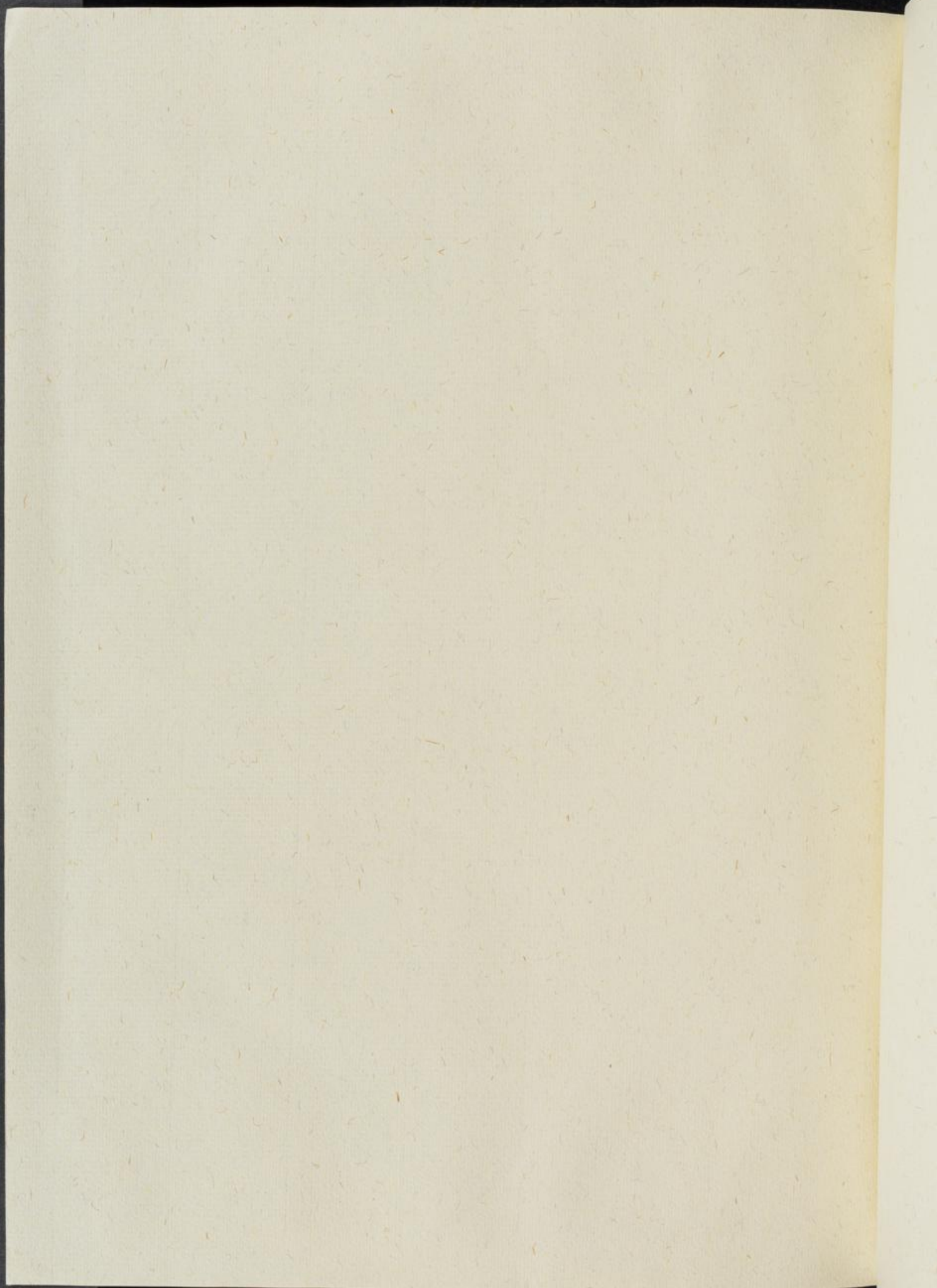
ExPLICIT COLLECTA
Rius super libz psalmoz collectus
a fr̄atrem Petrum de Na

rentals Canonici priore; florentie
sem premonstratensis ordinis ad
opus reuerendi patris Johannis
de Arkel: q̄nda; Traiectē. postea
Leodiē. episcopi. Approbatus et
admissus ab alma vniūsitate Co
lomenfi. Impressus autē a v̄suma
tus p̄ me Conradū de Homborch.
Anno dominice incarnationis. M.
ccclxxx. Ipso die sancti Laurentij
martiris: ad laudem ⁊ gloriā om
nipotentis dei: ⁊ ad vtilitatē ecclesie
sue sancte: qui est benedictus in se
cula seculoz. Amen.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

1000
1000
1000
1000
1000

REPRODUCED FROM
THE ORIGINAL
MANUSCRIPT

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

